R. BIBLIOTECA NAZIONALE CENTRALE
DI FIRENZE

OPERE BIBLIOGRAFICHE E BIOGRAFICHE

RACCOLTE DAL

DOTT. DIOMEDE BONAMICI

di Livorno (1823-1912)

Novembre 1921.

ANALECTA
LITTERARIA
DE
LIBRIS RARIORIBVS
EDITA
A
FRIDER. GOTTHILF. FREYTAG. I. C.

LIPSIAE
IN OFFICINA WEIDEMANNIANA.
1750.

PERILLVSTR. ATQVE. EXCELLENTISSI
MO. DOMINO

CAROLO. SIGISMVNDO
A. NIMPTSCH

DYNASTAE. CLIENTELARVM
HARRASII. PESTERWIZII. ROSS-
THALII. RELIQV
POLONIAR. REGIS. ET. SAXON. ELE
CTORIS. PR. SACRI. CVBICVLI. CO
MITI
IN. CVRIA. SANCTIORE. RERVM. CAME
RALIVM. ET. METALLICARVM
CONSILIARIO

DOMINO. ET. PATRONO
SVO

VITAM. LONGAEVAM
PROSPERAM. VALETVDINEM
FORTVNATOS. CONSILIORVM
SVCCESSVS
FELICITATEM. PERENNEM
SVMMA. ANIMI. RELIGIONE. PRE-
CATVR

EIDEMQVE
PIETATIS. ET. OBSERVANTIAE
CAVSSA
EA. QVA. FIERI. POTEST
REVERENTIA
HVNC. LIBELLVM
D. D. D.

SIMVLQVE
IN. PATRONI. MVLTIS. MAXIMISQVE
MERITIS. SPECTATISSIMI
CLIENTELAM. SE
DEMISSE
COMMENDAT
FRIDER. GOTTHILF. FREYTAG

LECTORI
S.

Inter libros, in prouinciali ſchola Portenſi, quaſi natus educatusque, ab adoleſcentulo, libris tractandis adſuefactus fueram, & in hiſtoriam litterariam animo propenſus, plurima conquirere coeperam, quae ad neceſſariam librorum cognitionem facere videbantur.

Excuſſeram bibliothecae Portenſis publicae loculos, & librorum ſupellectilem quam domi pater inſtruxerat, mihi cognitam reddideram, cum, e ſchola, in academiam progreſſus, ſatis & abunde inuenirem, quae, in hoc ſtudiorum genere, deſiderivm mihi explere poterant. Illo tempore accidit, vt virorum celeberrimorum IOANNIS VOGTII & DANIELIS GERDESII, theologorum de hiſtoria litteraria praeclare meritorum, catalogi, libros complexi rariores, in lucem prodirent, e quibus, ſimul-

atque ii in manus meas inciderant, eximiam vtilitatem mihi pollicebar. Neque vero me mea fefellit expectatio. Ita enim istos catalogos, vsibus meis adcommodatos esse intellexi, & horis, quas a grauissimo iuris studio, cui me addictum profiteor, vacuas nactus eram, cum stilo & pugillaribus, in promtu semper habui, vt, si qua, de rarioribus libris, ab aliis dicta, oculis occurrerent, ea diligenter ac studiose adnotarem, omissa supplerem, & breuiter recensita vberius exponerem. Iam vero B. L. Analectorum, quae vides, originem atque incrementa habes. Parum autem abfuit, quin, ab iis edendis, me deterreret morosus, si ita dicere fas est, praesentis seculi genius, qui exacte & ad vnguem fieri omnia postulat, & illico indignatur, siquid imperfectum, neque omnibus, vt aiunt, numeris absolutum, sibi obuenerit. At enim, in consilio, quod de edendis hisce Analectis, ceperam, me admodum confirmauit eorum beneuolentia, quos conatibus meis iuuenilibus patronos fautoresque extitisse noueram. Ab iis saltem condonabitur, quidquid erroris, praeter opinionem, mihi obrepsit. Quis enim tam suffenus sibi vnquam fuerit, vt in patentissimo historiae litterariae campo, sine casu aut prolapsione, se progredi posse, crederet. Nemini sane tam felici esse licet, vt suis oculis cernere & perspicere

possit

possit libros, quorum cognitionem sibi parare studet. Itaque aliorum opera vtimur: aliorum innitimur auctoritate: alienos quasi in consilium adhibemus oculos. Siquis igitur, in Analectis meis, nonnihil inuenerit imprudenter dictum: si in errore me versari intellexerit; is non illico me reprehendet, sed testes examinabit, quorum fide & auctoritate, in eam, quam exposui, sententiam, inductus sum. Ceterum adhuc est, de quo Te L. B. admonitum cupio. Id autem ad nonnulla spectat παροράματα, quae cum aliquot plagulae e prelo exiissent, ego deprehendi ipse, & propterea, in emendandis & addendis, corrigere adgressus sum. Illius rei caussa fuit, quod vnus alterque liber, ab amicis, quibus me obstrictum *profiteor*, serius quam optaueram, *mecum communicatus* fuit, quare etiam euenit, vt iam sub auctorum, & eorum praesertim, qui media aetate floruerunt, praenomine, iam sub cognomine, in serie alphabetica, quidam libri collocati fuerint. Sic, v. c. Thomae Aquinatis scripta, quae rariora sunt, inter libros inueniuntur, quorum auctores, primam nominis litterare T. habent. Nicolai autem Gorrani postilla, inter eos libros locum obtinuerunt, quorum cognomen, a littera G, initium ducit, etiamsi ille a patria Gorranus dictus est. Similiter quidam libri, quorum auctores plane incogniti

gniti, in titulo saltem librorum non nominati fuerunt, secundum titulos, quos acceperunt ab auctoribus, sub eo alphabeti elemento, quo titulus inchoatur, locum invenerunt. Nulla autem ratione excusare potero errorem, quo accidit, vt Iulio Roscio, Hortini cognomen tribuerem, quod a patria, non a familia, ille acceperat. Sed qua ratione typothetarum errores, excusabo? Equidem speraueram, fore, vt liber paullo emaculatior in lucem conspectumque prodiret, quam ob caussam, semel iterumque & saepius bibliopolam rogitaueram, vt, quoniam, ego ab vrbe, in qua liber typis exscribi debebat, remotus, plagulis relegendis, adesse non poteram, homini in eiusmodi rebus versatissimo, emendandi negotium committeret. Sed quam irrita spes fuerit, e typographicorum errorum indice patet, quem libro subiectum reperies. Potiora tantummodo errata, quae offendiculo esse poterunt legentibus, sustuli, leuiora, v. c. vbi pro Italorum è & Gallorum à minus adcurate e & a & vice versa positum fuit, cum aliis, quae primo adspectu se prodere solent, intacta reliqui. Ita vero L. B. vale, & faue studiis meis.

A. I. IS-

A.

R. ISHAAK ABARBANEL Majene Hajeschuah. s. Commentarius super Danielem prophetam, continens XII fontes, & LXX Palmas, ante annos XCVI. primum editus, & nunc demum, idque longe emendatius recusus 1647. in 4. pl. 92.

Commentarium illum ABARBANELIS inter reliqua eius scripta, haud adeo obuium esse, ex eo adparet, quod J. Muller in praefat. *des Judenthums* p. 26. se illum in variis Germaniae & Belgii locis frustra quaesiuisse memorat. Prima editio prodiit, 1551. etsi Wolfius *in Bibliothec. Hebraic.* Tom. I. p. 633. antiquioris Neapolitanae an. 1497. mentionem faciat. Consentit cum Wolfio Jacobus le Long *in Bibliotheca Sacra* P. II. p. 803. & Maittaire *in Annal. Typograph.* Tom. I. p. 645. Contradicit vero Wolfio Vir Summe Reuerendus Sigismundus Jacob Baumgarten, *in der Hallischen Bibliothec* Tom. II. p. 21. qui de isto libro, paullo copiosius exposuit. Conf. Bartolocci *Bibliothec. Rabbinica* p. 123. qui ex Abarbanelis libris, ante eius mortem 1508. nihil

excuſum fuiſſe ſcribit, praeter prophetas priores, qui anno 255, Chriſti autem 149 ;. fuerint impreſſi.

IAQVES ABBADIE hiſtoire des conſpirations contre le Roi, & le Roiaume d' Angleterre.

Hic liber, ab autore documentis, ex Anglia, cum illo communicatis, Guilielmi Regis Angliae iuſſu, conſcriptus fuit. Etſi quidem in Anglicum ſermonem conuerſus fuit, eruditorum tamen oculis iſte liber adeo ſe ſubduxit, vt teſte Niceron. Tom. XXXIII. *des Memoires pour ſervir a l'hiſtoire des Hommes illuſtres, dans la Republique des lettres*, p. 387. pauci ſint, quibus de rariſſimo iſto libro aliquid innotuerit.

ABREGE des mathematiques in vſum Majeſtatis imperialis vniuerſae Rusſiae adornatum. Tomis II. *Petropoli typis Academiae Imperialis ſcientiarum* 1728. in 8. chart. Auguſt.

Jure ac merito coniicit vir Clariſſimus Johannes Vogt *in Catalogo Hiſtorico-Critico librorum rariorum* p. 2. plura quam viginti quinque exempla fuiſſe typis excuſa. Nos ſane non ſolum vnum alterumue libri iſtius exemplum oculis conſpeximus noſtris, ſed bibliopola etiam haud incelebris, qui eo tempore, quo liber edebatur, in vrbe Petropolitana vixerat, nobis pro certo, adfirmauit, tercentum exempla, typis, minimum fuiſſe exſcripta. Librum vero, eodem titulo, in Germania, recuſum eſſe, vix ac ne vix quidem nobis perſuaſerimus.

ACADEMIARVM Europae catalogus. *Londini* 1590. in 4.

Eximiae raritatis liber, Chriſtophoro Auguſto Heumanno, qui *bibliothecam hiſtoricam Academicam*, ſumma cura, miraque induſtria contextam, Conringii *Antiquitatibus Academicis*, ſubiunxit, nunquam

quam visus, p. tamen 6. citatus. In Auctione Bibliothecae Sellianae 8. thaler 4. groff. venditus fuit.

Verginia Commedia di M. BERNARDO ACCOLTI *Aretino*, con un capitolo della madonna. *In Vineggia per Nicolo di Aristotele detto Zoppino* 1535. in 8.

In *Bibliothecae Sellianae Catalogo* in Append. p. 64. rarioribus libris haec accensetur editio. Nicolao Francisco Haym Autori *della Notizia de libri rari nella lingua Italiana*, illa incognita fuit.

Les Bigarrures & Touches du *Seigneur* DES ACCORDS. Avec les Apophtegmes du Sieur Gaulard. Et les Escraignes Dijonnoises. Derniere edition. Revuë & de beaucoup augmentée. *A Rouen chez Iean Berthelin, tenant sa boutique dans la Cour du Palais* 1620. in 12.

Nostra haec editio, quinque partibus absoluitur. I. continet *les bigarrures*. II. constituit *le quatriesme des bigarrures*. In praefatione autor rationem exponit, cur librum secundum, vocauerit le quatriesme. Sequitur III. pars, hoc titulo insignita: *les Touches du Seigneur* DES ACCORDS. Huic titulo sequentes versiculi subiecti sunt:

Je voudroy bien pouuoir tant faire.
De plaire à tous à nul des plaire
Mais il n'est pas per mis aux Dieux
Pourquoy voudroy-ie faire mieux.

A. Rouen chez Dauid Geuffroy, ruë des Cordeliers, joignant S. Pierre 1621. IV. Pars ponit ob oculos: *Les Escraignes Dijonnoises. a Rouen chez Berthelin* 1620. Gallorum autem *Escraignes*, apud nos sunt *Spinn-oder Rocken-Stuben*, in quibus mulierculae conueniunt, fila trahunt, tempusque variis sermonibus, iisque plerumque nugatoriis, & fabulis

anilibus terere solent. Vid. de origine vocis & de consuetudine illa, apud Gallos, dissertatio ludicra, quae legitur in *Nouve autés critiques litteraires & poetiques* p. 107. sqq. quae prodierunt *a Liege* 1745. in 8. Autorem Pironium Gallum, qui per Oden in Priapum, qua nihil obscoenius, detestabiliusque fingi potest, indelebilem contraxit maculam, catalogi nonnulli produnt. In Parte V. inueniuntur: *les Contes facecieux du Sieur* GAVLARD, (in nostra editione nunquam GOVLARD vocatur) *gentilhomme de la Francbecomté Bourguignotte.* Quod editio 1582. prodierit, id quidem e prooemio intelligimus, quod nostrae editioni praemissum, & ab autore 1584 conscriptum est. Conqueritur in illo, de variis mutationibus, & adiectionibus, quae ipso inuito, in editione anni 1582. aliisque, factae fuerint. In nostra editione, imago Auctoris an. 1581, cum annum aetatis ageret 35. ligno incisum, nec non imago GAVLARDI in P. V. conspicitur. Sub illo leguntur: *A Tous Accords:*

Quiconque voidicy le Seigneur des ACCORDS
Encor qu'il ne soit pas nayfuement pourtraict,
Qu'il iuge seulement à voir le simple traict
Qu'il est entier & rond: *de dans comme de hors*

Huic vero, ea adposita leguntur: *Sur le Portraict du sieur* GAVLARD, *faict par Nicolas Hoey Peintre Flamant.*

Vn nez plein de rubis, vne face large
Vn beau gros oeil de boeuf, le corps vn peu vouté,
N'ayant iamais esté qu'en portraicture armé.
C'est de Monsieur Gaulard la veritable image.

Jac. Friderici Reimmanni sententia, de eo libro, vt nostra quidem fert opinio, iusto seuerior est. Multa enim, inter ludicra, occurrunt, inprimis in parte I. libri, quae nonnihil vtilitatis prae se ferre videntur. Eo referimus, quae, de variis carminum, ingeniose compositorum, generibus, de

ver-

verſibus leoninis, acroſtichis, rebus, vt vocantur, de Picardie, &c. in illa inueniuntur.

VALENTIS ACIDALII, diſſertatio quod mulieres non ſint homines. *Lipſiae* 1595. in 4.

Haec prima diſſertationis editio eſt, cuius ſe autorem eſſe ACIDALIVS negauit. In epiſtola apologetica ad Jacobum Monauium, quae in *Centuria epiſtolarum Hanouiae* 1606. in 8. extat, hiſtoriam illius paullo fuſius exponit. Nimirum bibliopola quidam Lipſienſis, Curtium notis ACIDALII illuſtratum, ſuo ſumtu ediderat, & cum emtores non inueniret, & ſpem lucri euaneſcere animaduerteret, grauiſſimas, ad ACIDALIVM, querelas detulerat, quibus ille permotus, damni leuandi cauſſa, diſſertationem, typis nondum exſcriptam, cum bibliopola communicauerat. Diuulgata typis diſſertatione, in carcerem abductus fuit bibliopola, id quod aegre tulit ACIDALIVS, & in ea, quam diximus, epiſtola, intempeſtiuas hominum iras miratus eſt, quibus eiusmodi luſus ingenii, ſtomachum mouerit? Quid? precibus rogauit Monauium, vt bibliopolae cauſſam defenderet, & apud magiſtratum, & Profeſſores Lipſienſes, pro eo, intercederet. Ipſa diſſertatio ſaepius edita fuit. *Italica verſio* inuenitur in *indice librorum prohibitor.* Alexandri VII. num. 55. p. 255. hoc titulo: *Che le donne non ſiano della ſpecie, degl' huomini: Diſcorſo piacevole da* Orazio Plato *Romano.* ACIDALIVM refellere adgreſſi ſunt Simon Gediccus *D. Theolog. Magdeburgenſis, in Defenſione Sexus muliebris* Lipſ. 1595. in 4. quae poſtea *Pariſiis*, vt editionis titulus habet cum ACIDALII *diſſertat.* 1693. in 12. pp. 192. nec non *Lipſiae*, cum ACIDALII *diſſertatione* 1707. in 4. de nouo edita eſt. P. Baile in *Dictionaire* Tom. II. p. 1246. edit. *Rotterd.* 1720. Gediccum, ACIDALII ſcopum, non ſatis perſpexiſſe, & illius contra mu-

lieres dissertationem, satyram, in Socinianos scriptam, esse existimat. Conf. P. Baile *Nouvelles de la republique de lettr.* 1685. mens. Jul. p. 790. *Nou-Antiqua* ann. 1730. p. 21. sqq. vbi Andreas Schoppius, *Pastor Primarius Wernigerodensis*, *Clypeum gloriae, conscientiaeque foemininae, quo ostenditur foeminas reuera esse homines*, contra ACIDALIVM confecisse memoratur. Extat praeterea, Anonymi *larua detracta Veriburgi* 1670. in 12. vbi num. 8. de ACIDALII libro agitur. Conf. quoque Niceron. *Memoir.* Tom. XXXIIII. p. 195. sqq.

EMANVELIS ACOSTAE rerum a societate Iesu, in Oriente gestarum ad annum 1586. commentarius. *Dilingae* 1571. in 8.

Illam EM. ACOSTAE historiam Indiae orientalis *Paris.* quoque 1572. in 8. in lucem prodiisse, discimus e *Catalogo Bibliothecae Hulsianae* P. III. p. 378. Editio *Antverp.* 1605. in 8. memoratur in Thom. Hyde *Catalogo Biblioth. Bodleianae* P. I. p. 183. Librum vero ex Hispanico, in latinum sermonem translatum esse, integer hic editionis Dilingensis docet titulus. EMANVEL ACOSTAE *Lusitani, Commentarius rerum a Societate Jesu in Oriente gestarum ad annum vsque a Deipara virgine* 1568. *recognitus, & latinitate donatus. Accessere de Japonicis rebus epistolarum libri quatuor recogniti, & in latinum ex Hispanico sermone conuersi Diling.* 1571. in 8. Interpretem latinum fuisse Jo. Petrum Maffeium testem habemus Petr. Ribadeneira in *Catalogo Scriptorum Religionis Societatis Jesu.* p. 50. edit. *Antverpiensis* 1613. in 8.

ACTA Apostolorum, graeco-latine, litteris maiusculis vncialibus, ex editione Thom. Hearne. *Oxon.* 1715. 8.

En

En integrum libri titulum! ACTA *Apostolorum graeco-latine, litteris maiusculis. E codice Laudiano, characteribus vncialibus exarato, & in Bibliotheca Bodleiana adseruato, descripsit, edíditque* THOMAS HEARNE, *A. M. Oxoniensis, qui & Symbolum Apostolicum, ex eodem codice subiunxit.* Oxon. 1715. in 8. NICERON. *Memoir.* Tom. XLI. p. 117. Centum & viginti tantum, huius libri exempla excusa esse confirmat. Conf. Jacobi le Long *Bibliotheca Sacra* Tom. I. Cap. III. p. 226. edit. *Parisiens.* 1723. in fol.

AEGIDII *Columnae Romani* de regimine principum Libr. III. *Venet.* 1598. in fol.

Num haec editio in conspectum vnquam prodierit, Cl. Vogtius dubitat. Sed praeter Caueum in histor. litter. p. 522. illam adfert *Bibliothecae Bodleianae Catalogus* Tom. I. p. 7. Recentior editio, hoc titulo conspicitur ornata: AEGIDII *Columnae Romani Archiepiscopi Bituricensis Libri III. de Regimine Principum, per Hieron. Samaritanum recogniti. Rom. ex typographia Zanetti* 1607. in 8. Vid. *Bibliotheca Telleriana* p. 362. Manuscripti huius libri codices reperiuntur in Bibliotheca Vaticana, Florentina, & in bibliotheca Fratrum Minorum Cesenae. Vid. *Bernardi Montfaucon Bibliotheca Bibliothecarum Manuscriptorum noua* T. I. p. 87. 424. 433. Conf. de AEGIDIO *Columna Romano* Anton. Possenini *Apparatus Sacer* Tom. I. p. 19. qui illum Aegidium Columnium vocat, Jo. Alb. Fabricii *Bibliotheca med. & infimae Latinitat.* S. I. p. 51. sqq.

PAVLLI AEGINETAE Opera graece. *Venet. apud Aldum* 1528. in fol.

Operum AEGINETAE, haec prima & rarissima editio est, quae nonnisi magno pretio comparari solet. Conf.

Conf. Jo. Alb. Fabricii *Bibliotheca Graeca.* Tom. XII. p. 577.

AENEAE SYLVII Epiſtolae in fol.

Haec epiſtolarum editio, quae nulla loci, anni, & typographi mentione facta, prodiit, in Auctione librorum Sellii *Lipſiae* 1737. facta, nouem thalerorum pretio emta fuit. Editio vero *Colonienſis*, quae anno 1478. *ex officina Koelhof. de Lubec* in folio prodiit ſeptem thaler. & 4. groſſis veniit.

AENEAE SYLVII PICCOLOMINEI *Senenſis*, Commentariorum de concilio Baſileae celebrato Libri duo, olim quidem ſcripti, nunc vero primum impreſſi. In quibus ſic ſynodum illam depingit, ſic quidquid illic actum eſt, bona fide refert, vt qui legerit, intereſſe, & infulatos illos heroas diſputantes, colloquentes, concionantesque, coram videre ſe putet. Nec ſolum jucunda eſt hiſtoria, verum etiam vtilis. Vixque aliud concilium extat, pari fide & diligentia deſcriptum. Lege felix. Cum multis aliis, antehac nunquam impreſſis quorum cognoſcendorum gratia ne te pigeat, ſequentem indicem aut epiſtolam percurrere. *Sine loci & anni, nec typographi indicio.* in fol. pp. 349.

Collectionis huius raritatem, teſtatur, ſilentium, quo Lenglet du Freſnoy *dans Catalogue des princip Hiſtoriens*, & alii, qui Conciliorum collectores, & Scriptores commemorant, illam taciti tranſierunt. Complectitur illa XX opuſcula, quae a S. R. Baumgartenio *in den Nachrichten von einer Halliſchen Bibliothec*

thec T. II. p. 492. sqq. recensentur. Vir Summe reuerendus, collectionem illam ante annum 1535. impressam esse censet, quoniam Orthuinus Gratius in *Fasciculo rerum expetendarum, & fugiendarum, Coloniae* 1535. edito; praefationem huic collectioni praemissam, inseruit. Inde enim Vir S. R. colligit, Orthuinum Gratium, vel huius collectionis esse editorem, vel plagium quoddam admisisse. Conf. *die Merckwürdigkeiten, der Koeniglichen Bibliothec zu Dreszden.* T. III. p. 514. sqq. vbi de variis, huius collectionis editionibus, earumque editoribus, multa lectu dignissima adferuntur.

AENEAE SYLVII libellus, aulicorum miserias explicans, *ex officina Ioannis Schoefferi, Moguntini* in 4.

Ista editio praesertim, ob testimonium, de typographiae inuentae patria memorabilis est. Legitur enim in libri fine: *Per Joannem Schoeffer, Typographum, sane quam accuratum, Moguntiaci, vbi: Diuinum inuentum stanneis typis excudendi Libros primo natum. Prid. Nonas Iulias M. D. XVII.*

AESOPI fabulatoris lepidissimi, traductio, materno sermone, fidelissima Francisci Tuppi Parthenopei I. V. Doctoris, cum figuris. *Neapol. d. XIII. mens. Februar.* 1485. in fol.

Haec & iterata editio, *vita* AESOPI *& Allegoriis aucta, Aquilae* 1493. in fol. in lucem emissa, inter rarissimas AESOPI versiones, facile primum obtinet locum. Vid. Jo. Alb. Fabricii *Biblioth. Graec.* L. II. c. IX. p. 404. Michael Maittaire *Annales Typographic.* Tom. I. p. 471. edit. recentiss. Scipion. Maffei *Traduttori Italiani o sia Notizia de' Volga-*

rizzamenti d' Antichi Scrittori Latini, e Greci, che sono in luce p. 59.

HENRICI CORNELII AGRIPPAE de occulta philosophia liber 1533. in fol.

Editio prima, quae *Antverp.* 1531. in 8. adprobantibus Theologiae Doctoribus, & suffragantibus Consiliariis, quos Imperator ad librum examinandum designauerat, nec non cum priuilegio Imperatoris prodiit, multo rarior est illa, quam Cl. Vogtius recenset. Illam, eodem anno sequebatur editio *Parisiensis* in 8. quae similiter infrequens est. Illae editiones, librum tantummodo primum, philosophiae occultae continent. Cum illae breui temporis spatio venditae, non amplius comparerent, in tabernis librariis, AGRIPPA tertiam, quam Cl. Vogtius adfert, procurauit. Conradus quidem Colin de Vlma, Ordinis Praedicatorii monachus, & fidei catholicae inquisitor, omnem mouebat lapidem, vt impediret, ne liber denuo typis exscriberetur: sed AGRIPPA per litteras supplices, a magistratu Coloniensi, eo rem perduxit, vt liber inuito etiam & resistente monacho *Coloniae* 1533 in fol. excuderetur. Rem omnem narrat ipse AGRIPPA *in Epistola Apologetica*, quae a Cl. Vogtio p. 17. memoratur. Conf. Niceron. *Memoires* Tom. XVII. p. 22. In hac vltima philosophiae occultae editione, tres libri occurrunt. Liber quartus, qui in nonnullis editionibus recentioribus, quae mortuo AGRIPPA, in lucem prodiere, alium habet autorem, & AGRIPPAE nomen mentitur.

HENRICI CORNELII AGRIPPAE *ab Nettesheym*, de incertitudine & vanitate scientiarum declamatio inuectiua.

Editio

Editio anni 1532, minime *quartum*, in ſerie editionum, ſed *quintum* obtinet locum. Illam enim alia *Pariſienſis* anno 1531. euulgata, quam Niceron l. cit. adfert, praecedit. Diſſidium quod propter hunc librum, inter AGRIPPAM & Doctores Louanienſes, exortum fuit, vberius exponit Niceron. l. cit.

HENRICI CORNELII AGRIPPAE *ab Nettesheym*, de nobilitate, & praecellentia, feminei ſexus declamatio. 1532. in 8.

Rariſſima iſta editio, a paucis viſa & Niceronio, aliisque, qui de AGRIPPAE libris commentati ſunt, ignota fuit. Inuenitur iſta declamatio quoque in *Operibus* AGRIPPAE. In gallicam linguam conuerſa prodiit *Paris*. 1578. in 16. *Paris*. 1713. in 12. *Lion*. 1726. III. Tom. in 12.

IOHANN GEORGE AHLENS Vnſtruhtinne, oder Muſikaliſche Gartenluſt, welcher beygefügt ſind allerhand ergetz- und nützliche Anmerkungen. *Muhlhauſen in Verlegung des Verfaſſers* 1687. in 8. pp. 80.

Cum anno 1689, in ciuitate Mulhuſina magnum oriretur incendium, plerumque huius libri exempla igne perierunt, quare euenit, vt in pauciſſimorum hominum, qui Muſices periti ſunt, manibus verſetur.

HENR. AINSWORTHS Annotations upon the five Bookes of Moſes, the Booke of the Pſalmes, and the Song of Songs, or Canticles. Wherein the Hebreu words end ſentences are compared with and explaind by the ancient Greeke and Chal-

Chaldee verſions, and other Records and Monuments of the Hebreus. *London, printed by M. Parſons for Iohn Bellamie* 1639. in fol.

Teſte Iacobo le Long in *Bibliotheca Sacra* Tom. II. p. 599 huius operis editio quoque extat *Londin.* 1627. in fol. Separatim vero prodierunt *Annotationes in Pentateuchum Londin.* 1621. in 4. *Annotationes in Pſalmos Londin.* 1612. & 1617. in 4.

LIEVWE VAN AITZEMA Saken van Staat en Orlogh in en Omtrent de verenigde Nederlanden. *Haag.* 1669 - 1672. VI. Tomis in fol.

In errore verſatur Cl. Vogtius, cum is Struuio in *Biblioth. Hiſtorica* p. 374. & Bunamanno in *Catalogo libror. rar.* p. 104. & forte aliis adſentitur, qui primam huius libri editionem, a Belgis ſuppreſſam, hanc ſecundam vero, in quibusdam licet auctam, & continuatam, iuſſu tamen reipublicae Batauae, caſtratam atque interpolatam tradunt. Sed falli eos, ſibique imponi paſſos eſſe, Auctore Euchario Gottlieb Rinckio, teſtatur Adam Fridericus Glafey, in *Catalogo Bibliothec. Rinckianae* p. 492. Vbi *Rinckium ſedulam exemplarium collationem inſtituiſſe, remque & ideo non credibilem eſſe*, ſcribit, *quoniam vana fuiſſet Reipublicae cura, ſi poſt viginti annos, quibus aliquot tomi, primae editionis, iam ſaepius editi erant, totque exemplaria vniuerſi operis diſtracta, notitiam rerum longe lateque vulgatarum, extinguere voluiſſent.*

La Avarchide del S. LVIGI ALAMANNI. *In Firenze nella Stamperia di Filippo Gicenti.* 1570. in 4.

LVDOVICI ALAMANNI, opuſcula omnia hodie rara ſunt, hoc vero vnum e rariſſimis eſt, id quod etiam *Catalogus Bibliothecae Dalmannianae* p. 288. & Nicol. Franceſco Haym *Notizia de' libri rari nella lingua Ita-*

Italiana p. 116. teftatur. Defcribitur in illo poemate obfidio oppidi Biturigum, *Avarici*, cuius Caefar in fuis de *bello gallico Commentariis* plus vice fimplici, nimirum L. VII. c. 13. 31. 32. 47. facit mentionem. Illud oppidum hodie, a Gallis, *Bourges*, adpellari credunt. Propofuit autem LVDOVICVS ALAMANNVS, ad imitandum fibi Homerum, atque illius praefertim Iliada. Non vero ipfe carmen in lucem prodire iuffit, fed filius eius Baptifta. Francifcus Bochius in *Elogiis virorum clariffimorum, qui Florentiae, nati funt*, hoc carmen, titulo *Varchides*, & Michael Poccianti, in *Catalogo Scriptorum Florentinorum tit. La Varchide* minus recte adducunt. Vita LVDOVICI ALAMANNI, a variis defcripta, paullo vero vberius expofita fuit, in *Giornale de' litterati d' Italia Venet.* Tom. XXXII. p. 230. Conf. Niceron. *Memoires* Tom. XIII. p. 53. fqq.

IOANNIS DE ALBA, Sacrarum Semiofeon, Animaduerfionum & electorum, ex vtriusque Teftamenti lectione, commentarius, & centuriae. *Valent.* 1610. in 4.

Haec prima libri editio eft, qui poftea titulo; *S. lectarum Annotationum, in varia, vtriusque Teftamenti loca difficiliora* prodiit, & a Gerdefio p. 6. *Florileg. Hiftorico-Critici Librorum rariorum* propter raritatem commendatur. Extat quoque editio *Veneta* 1616. Obiit IOANNES DE ALBA *Hifpanus Carthufianus* an. 1591. Vid. Jacobi le Long *Bibliothec. Sac.* T. II. p. 600.

ALBERTVS MAGNVS de Secretis mulierum.

Plurimas iftius libelli habemus editiones, eiusque verfiones. Sed illae rariffimae funt, quae nomen veri

veri autoris in fronte gerunt. Neque enim ab ALBERTO MAGNO, ſed a diſcipulo illius HENRICO DE SAXONIA liber eſt conſcriptus. Duae nobis innotuerunt editiones, quae Autoris nomen, diſertis verbis, ante oculos poſitum, habent. Alteram inuenimus in Mich. Maittaire *Annal. Typograph.* T. I. p. 679. qui illam hoc titulo adfert: *Henrici de Saxonia Alberti M. diſcipuli, liber, de Secretis mulierum. Aug. Vind. per Anthon. Sorg.* 1498. Conf. Jos. Simleri *Bibliothec. Geſner.* p. 281. Alteram reperimus in *Bibliotheca Thuana* p. 156. *Henrici de Saxonia de Secretis mulierum, de virtutibus herbarum, lapidum, quorundam animalium, aliorumque Francof.* 1615. in 12. Conf. P. Baile *Dictionaire* Tom. I. not. k. p. 130. Jo. Alb. Fabricii *Biblioth. med. & infim. lat.* L. I. p. 121. qui hunc librum ALBERTO quidem ſuppoſitum eſſe ſcribit; veri autem autoris nullam prorſus facit mentionem. Simili ratione Petrus de Pruſſia *in vita Alberti M* c. XVIII. alium autorem libelli, qui ſub ALBERTI M. nomine *de rerum natura* circumfertur, deſignat, eumque a Thoma de Cantopre ſeu Cantimpratenſi, ALBERTI diſcipulo conſcriptum eſſe perhibet. Conf. Chriſtiani Schoettgenii *Continuat. Bibliothecae J. A. Fabricii med. & infim. latinit.* L. XIX. p. 696. Jos. Simleri *Bibliothec. Geſneriana.* p. 660.

ALBOHALI *Arabis Aſtrologi antiquiſſimi, ac clariſſimi*, de iudiciis natiuitatum liber vnus, antehac non editus. cum priuilegio D. Ioanni Schonero conceſſo. *Noribergae in officina Ioannis Montani & Vlrici Neuber* 1546. in 4. fol. 64.

Hunc, ALBOHALI, qui rectius ABVALI ſcribitur, librum, Joachimo Hellero, Leucopetraeo, Matheſeos in gymnaſio Aegidiano, apud Norimbergenſes Profeſſori, ſtrenuo Aſtrologiae iudiciariae defenſori,

fori, & indefesso eiusmodi librorum, inuestigatori, acceptum referimus. Vixit ille Seculo XVI. & ob Flacianismum, & alia, quae ipsi impingebantur vitia, munus relinquere publicum & carceri inclusus, tandem 1563 mense Junio, cum vxore & liberis e ciuitate Norimbergensi exire iussus est. Vid. Freheri *theatrum virorum eruditione clarorum* p. 1460. Ceterum, ille librum, ex archetypo, qui olim in Bibliotheca Matthiae Regis Hungariae, fuerat repositus, edidit, & Philippo Melanchthoni, quem suum vocat praeceptorem, dedicauit. Recusus fuit liber *Norimbergae* 1549. in 4. teste *Bibliotheca Bodleiana* Tom. I. p. 15.

De ALCHEMIA volumen. *Norimb. apud Io. Petreium* 1541. in 4. pp. 373. praeter praefationem & indicem. Cum figuris ligno incisis.

Omnia quae in hoc rarissimo volumine continentur, titulus paullo vberius exponit. Nempe: *In hoc volumine de Alchemia continentur haec, Gebri Arabis, philosophi solertissimi, rerumque naturalium, praecipue metallicarum peritissimi, de inuestigatione perfectionis metallorum L. I. Summae perfectionis metallorum siue perfecti magisterii L. II. Quae sequuntur omnium nunc primum excusa sunt. Eiusdem de inuentione veritatis seu perfectionis metallorum L. I. De fornacibus construendis L. I. Item speculum Alchemiae doctissimi viri Rogerii Bachonis. Correctorium Alchemiae, doctissimi viri Richardi Anglici. Rosarius minor, de Alchemia; Incerti Autoris. Liber Secretorum Alchemiae Calidis filii Jazichi Judaei. Tabula Smaragdina de Alchemia Hermetis Trismegisti. Hortulani philosophi super tabulam Smaragdinam Hermetis commentarius. Omnia collatis exemplaribus, emendatissima, nouoque modo ad mentem Authorum distincta, & argumentis, atque picturis necessariis, illustrata, ita vt merito, iam renata videri queant.* In prae-

praefatione Chryſogoni Polydori dictionis impuritas, horum librorum excuſatur, & de eorum vtilitate, multa dicuntur. In fine libelli inuenitur epiſtola typographi, qui lectores rogat, vt ſi quis aliquid eiusmodi librorum, ſiue latine, ſiue germanice conſcriptum habeat, illi liberaliter id impertiri velit, quo collatis multis exemplaribus, emendatiora in ſtudioſorum manus perueniant, quae iam penes illum ſint, huius generis opuſcula, partim vetuſtate, & ſitu corrupta, partim librariorum inſcitia, deprauata eſſe, ſcribit, vt ſine multorum exemplarium collatione, corrigi & emendari non poſſint. Exhibet denique indicem 35. tractatuum, vt nominat, de Alchemia, qui iam penes illum ſint, quorum autem plura deſiderat exemplaria. Scripta, quae omnium optima, & caeteris maxime praeferenda exiſtimauit, Aſteriſco notata inuenies.

ALCORANVS Franciſcanorum.

De variis huius libri editionibus, multa lectu digna adtulit Cl. Vogtius in *Catalogo libror. rar.* p. 21. ſqq. Recentiſſimae tamen, & ſplendidiſſimae editionis, nullam prorſus, id quod miramur, fecit mentionem. Eſt illa apud nos hoc titulo inſignita: *L' Alcoran des Cordeliers tant en Latin, qu'en François c' eſt a dire, Recueil des plus notables bourdes & blaspbemes de ceux, qui ont oſé comparer Sain & François a Jeſus Chriſt: tiré du grand livre des Conformitez, jadis composé par frere Barthelemi de Piſe, Cordelier en ſon vivant. Nouvelle edition ornée de figures desſinées par B. Picart. Tome I. a Amſterd. aux depens de la Compagnie* 1734. in 8. pp. 396. excepta praefatione. Tom. II. pp. 419. Hic liber controuerſiae, quae inter Goetzium, & S. R. Baumgartenium coorta eſt, occaſionem praebuit, de qua vid. illius *Merckwürdigkeiten*

keiten der Königlichen Bibliothec zu Dreszden Tom. III. p. 267 - 272. Huius autem *Nachrichten von einer Hallischen Bibliothec* Tom. I. p. 286. sqq. vbi nos docet, quod editio, anni 1560. in 8. cuius titulum gallicum tantummodo Cl. Vogtius exhibet, etiam textum contineat latinum, & quod editioni Geneuensi an. 1578. in 8. quam latinam Cl. Vogtius existimat, gallica etiam versio, sit adiecta. Plures editiones, a Vogtio, aliisque, qui hanc recensuere, omissae, in libris citatis reperiuntur.

L'ALCORANO di Macometto, nel quale si contiene, la dottrina, la vita, i costumi, e' le leggi sue. Tradotto nuovamente, dall' Arabo, in lingua Italiana. *Venet.* 1547. in 4. fol. 150.

Cl. Vogtius p. 20. *Catalogi libror. rar.* quidem hanc versionem ab Andrea Arriuabenio, adornatam esse credidit, sed contrarium nos docet ipse Arriuabenius, qui bibliopola Venetus fuit, in dedicatione, ad Gallorum, in aula Turcica legatum, vbi diserte scribit, se alii commisisse negotium, vt ex lingua Arabica in Italicum sermonem Alcoranum conuerteret. Sed deceptus fuit Arriuabenius, cum illa versio, non ex Arabico sermone, sed e latina Roberti Retenensis Angli versione facta fuit, id quod interpres ipse, sine dubio hisce significare voluit verbis, quae in fine libri leguntur: *Et auenga che nel testo Arabo ci siano anchora alcuni pochi versi, come ornamento del fine dell' opera, nondimeno, non essendo di sostanza, ne appresso il latino interprete, li habbiamo voluto lasciare.* Verba illa in latina Roberti Retenensis, versione, & quidem in editione Bibliandri ita leguntur: *Subiiciuntur in Arabica scriptura versus aliquot vice coronidis. Qua de causa latinus interpres omiserit non possum satis intelligere.* Vid. *die Merkwürdigkeiten der Koenigl. Bibliotb. zu Dreszden.* T. III. p. 526. sqq. Conf. Tom. I. p. 546. Nicol.

Francesc. Haym *nella Notizia de'libri rari* p. 86. qui illum, *libro assai raro* nominat. De Roberti Retenensis versione vid. Huetius *de claris interpretibus* p. 141.

VLYSSIS ALDROVANDI Museum metallicum. *Bonon. ap. Io. Baptist. Ferronium* 1648. in fol. cum fig.

Titulum libri Cl. Vogtius p. 22. mutilum exhibuit, qui talis est. *Vlyssis Aldrouandi Musaeum metallicum, in libros IIII. distributum, a Bartholomaeo Ambrosino compositum, editore Marco Antonio Bernia Bonon.* 1648. in fol. Liber postea in compendium redactus, & editus fuit cum titulo: *Synopsis musaei Metallici, Vlyssis Aldrouandi, omnium Metallorum materiam, proprietates, differentias, generandi & praeparandi rationem, & vsum succincte tradens, innexis variis curiositatibus scitu lectuque dignis. Edita a Dauide Kellero, Medic. Doctore Practico Lips.* 1701. in 12. Vid. Niceron. *Memoires* T. XXXIII. p. 357.

THEOPHILI ALETHAEI Discursus politicus de Polygamia. Salomo: Eme veritatem, nec vende illam. Iohannes: Si male locutus sum, proba; si vero bene, quare verberas me? *Friburgi apud Henricum Cunrath* 1674. in 12. pp. 96, iterumque ibidem 1676. in 8. pl. 11.

Ioannes Lyserus, nunquam Rector vt Jacobus Fridericus Reimmannus quidem in *Catalogo Bibliothecae Theologicae* p. 696. & cum eo Cl. Vogtius p. 23. existimat, sed Scholae prouincialis Portensis fuit Inspector ecclesiasticus. Multa quidem de variis istius libri editionibus, & versionibus, nec non de fatis Lyseri tragicis hic adferre possemus. Sed ablegamus lectores, qui plura scire cupiunt, ne crambem

ben bis coctam adponere videamur, ad Viri Summe Reuerendi Joannis Joachim. Am Ende pereruditam *disquisitionem*, *qua memoriam Inspectorum Portensium restaurauit* Viteb. 1748. in 4. excusam; nec non ad Christiani Gottlieb Clugii Theologiae Doctoris apud Vitebergenses celeberrimi *epistolam*, *de vita ac fatis Ioannis Lyseri ad Jo. Joach. Am Ende perscriptam*, *cum munus Superintendentis*, *apud Friburgenses susciperet* Viteb. 1748. in 4. Illi enim Viri doctissimi, summo studio congesserunt, quae, de Jo. Lysero, eiusque scriptis dici poterant.

Historia ALEXANDRI MAGNI *Regis Macedoniae*, de proeliis, in fol.

Iterata editio *Argentinensis* scilicet ann. 1494. in fol. extat in *catalogo exquisitissimae bibliothecae Sellianae*, vbi etiam p. 122. editio perantiqua *sine loco & anno* in 4. adfertur. Conf. Mich Maittaire *Annal.* Tom. I. p. 584.

Philomati seu ALEXANDRI VII. *Papae*, musae iuueniles. *Lutet. Paris.* 1656. in fol. e typograph. Reg.

Splendidissimum ac rarissimum illud opus, quod e typographia Regia, in charta maxima impressum prodiit, a paucissimis doctis viris conspectum fuisse, admodum verisimile est. Nescimus quid compilatorem *Catalogi Bibliothecae Hulsianae*, commouerit vt P. I. p. 276. has musas iuueniles, sub Philomati nomine in lucem emissas Guilelmo a Fürstenberg adscripserit. Non minore quidem splendore Poemata Ferdinandi, Episcopi Monasteri & Paderbornensis, Liberi Baronis de Fürstenberg *Parisiis* 1684 *e typographia Regia* in fol. euulgata fuerunt, Conf. de Alexandro Chigio VII. P. Baile *Dictionair*, in voce *Chigi* Tom. I. p. 869.

LEONIS ALLATII Dramaturgia diuiſa in VII. indices. Romae 1666. in 12.

Nunquam liber iſte, latina ciuitate donatus, prodiit, vt quidem hic titulus, quam Cl. Vogtius p. 25. exhibet, prae ſe ferre videtur; ſed italice conſcriptus inuenitur: *Drammaturgia diuiſa in Setti indici.* Liber complectitur ea, quae ludos Scenicos, & eorum Autores, reſpiciunt. Conf. Niceron. *Memoires* Tom. IIX. p. 113.

R. MOYSES ALMOSNINO, *Hebreo*, Extremos, y grandezas de Conſtantinopla. Traducido par Iacob Canſino Vaſſallo de Sv Mageſtad Catolica, Interprete Suyo, y Lengua en las plaças de Oran. *En Madrid, en la Imprenta de Franciſco Martinez.* 1638. in 4. pp. 195.

R. MOYSES ALMOSNINO Theſſalonicenſis, filius Rabbi Baruch, vixit circa annum 1538, & reipublicae Theſſalonicenſis commiſſarius anno 1567. in aula Turcica fuit. Vid. Jo. Chriſt. Wolfii *Biblioth. Hebr.* Tom. I. p. 805. ſqq. T. IV. n. 1521. De Interprete Iacob. Canſino Tom. III. num. 1101. p. 524. *Die Merckwürdigk. der Koenigl. Biblioth. zu Dreszden* Tom. III. p. 446. ſqq.

FRANCOIS DE L'ALOVETTE Traité des Nobles, & des vertus dont ils ſe ſont formés, avec une hiſtoire genealogique de la maiſon de Couci & Vervin. *Paris*, 1577. in 4.

Librum hunc, inuentu & emtu, difficillimum eſſe, teſtatur *Catalogus Bibliothecae Joannis Petri de Ludewig* p. 1164. Autor praeſes Sedanenſis fuit, qui plura ſcripſit, quorum catalogum Antoine du Verdier & François de la Croix du maine *in Bibliothecis*

ex-

exhibent. In hoc libro, multa quidem vulgaria reperiuntur, diplomata autem, quae ad historiam genealogicam domus de Couci, adfert, multum lucis, feudis medii aevi accendunt.

ANDR. ALTHAMERI Commentarius in Tacitum de moribus Germanorum. *Norimb.* 1538. in 4.

Haec non prima istius libelli, saepius recusi, editio est, antiquior & rarior extitit in *Bibliotheca Hulsiana* P. II. p. 419. cuius titulus est. ANDREAE ALTHAMERI *Brentii Scholia in Cornelium Tacitum Romanum historicum de situ, moribus, populisque Germaniae*, *Norimberg.* 1529. in 4. Conf. Josiae Simleri *Bibliotheca Gesnerian.* p. 35.

ALVREDI *Beuerlacensis* Annales, siue historia de gestis regum Britanniae libris IX. E codice peruetusto, calamo exarato, descripsit, editque Thomas Hearne, qui & praefatione, notis, atque indice illustrauit. *Oxon.* 1716. in 8.

Quoniam teste Niceron. Tom. XLI. *Memoir.* p. 118. CXLIIX. tantum exempla, huius libri, typis exscripta fuerunt, vnusquisque facile, raritatis caussam coniicere poterit. Conf. de ALVREDO isto, Academiae Oxoniensis conditore, Ioannis Lelandi *Commentar. de Scriptoribus Britannicis* Tom. I. Cap. CXV. p. m. 144. sqq. Vid. etiam infra Thomas Hearne.

SIXTINI AMAMA *Frisii, Litterarum Hebraicarum Professoris Franekerani* Antibarbarus biblicus, seu Censura versionis vulgatae latinae Pentateuchi librorum historicorum, libri Iob,

Psalmorum, Prouerbiorum, & Ecclesiastae, libro IV. auctus. *Franeker*. 1656. in 4.

Recusa illa editio fuit *Hamburgi* 1707. in 4. Liber quartus qui hisce editionibus accessit, complectitur Isaiae, & Hieremiae Censuram. Libri tres priores iam anno 1628. *Franckerae* in 4. prodierant. Vid. Niceron. *Memoires* Tom. XXXIIII. p 242. sqq vbi satis adcurata libri reperitur recensio. Conferendi autem sunt cum hoc Antibarbaro biblico, eiusdem Autoris *Censura vulgatae versionis latinae Pentateuchi cum Prolegomenis. Franeker*. 1620. in 4. *Francof. ad Moen*. 1631. in 4. *Censura in libros Josuae, Judicum, Samuelis, Regum, Paralipomenon, Psalmos, Prouerbia, Ecclesiasten*, quae in *Criticis Sacris* reperitur, Conf. de SIXTINO AMAMA P. Baile *Dictionaire* Tom. I. p. 172. Anton. Wood *Athenae Oxonienses* Tom. I. p. 527.

DIVI AMEDAEI *Episcopi Lausaniae*, de Maria virginea matre homiliae octo, plenae mysticis eius laudibus, quae miris modis languidam in Deum mentem, simul excitant, quibuslibet christianis inprimis vtiles & amoenae. *Colon*. 1618.

Melchior Hurterus, quidem apud Gerdesium in florileg. p. 15. huic libro, inter rariores, locum adsignat, quem nos vero, non adeo infrequentem in bibliothecis esse, crediderimus, cum nonsolum saepius seorsum editus fuerit, sed etiam in variis collectionibus inueniatur. A Fabricio in *Bibliotheca med. & inf. lat*. L. I p. 205. praeter *Basileensem* 1517 primam, & illam quam hic adduximus, etiam editio *Antuerpiensis ex recognitione Richardi Gibbon* S. I 1613. in 12. *Duacensis* 1625. in 4. adferuntur; sed ille etiam quinque collectiones, eiusmodi Scriptorum nominat,

nat, quibus ille liber insertus inuenitur. Conf. Anton. Posseuin. in *Appar. Sacr.* Tom. I. p. 75, qui de prima editione scribit: *eam Basileae prodiisse, cum nondum haereseos veneno, contaminata prorsus fuisset illa ciuitas.*

SCIPIONE AMMIRATO delle famiglie nobili Fiorentine. *In Firenze presso i Giunti.* 1615. in fol.

Tomus tantum primus, operis istius in lucem prodiit. Vid. Nicol. Francesc. Haym *notizia de' libri rari* p. 105. Secundus quidem teste Niceron. Tom. IIII. *Memoir.* p. 109. ab AMMIRATO elaboratus, & ad finem perductus, typis tamen nondum exscriptus fuit. In nonnullis exemplaribus inuenitur dedicatio SCIPIONIS AMMIRATI ad Franciscum magnum Hetruriae ducem, sed rarissime. Illam enim autor praemisit, cum viueret, postquam vero illo viuente, pauca libri exemplaria vendita erant, Scipio Ammiratus iunior illum librum, veluti *denuo editum* produxit an. 1615, nouumque illi *titulum*, & nouam epistolam dedicatoriam, ad Cosmum II. praefixit, veteremque reiecit. Vid. *Giornale de' letterati d' Italia* Venet. Tom. XXXIII. P. I. p. 306.

Les AMOVRS pastorales de Daphnis & de Chloë, ecrites en grec par Longus ancien auteur, & traduites en françois par Amiot, *a Paris* 1718. in 8. cum fig.

Plurimae quidem, huius versionis, extant editiones, illa tamen, si *Catalogo librorum bibliopolii Caroli Le Vier*, quod 1735. Hag. Comit. diuenditum fuit, fides habenda est, ex eorum librorum est numero, qui inter rarissimos, non vltimum, obtinet locum

Ita vero Catalogus iste p. 314. *Les Amours pastorales de Daphnis & de Chloë, edition originale 1718. avec 29. tres belles figures inventées par Monseigneur le Duc d'Orleans, & gravées par Audran; Cet Ouvrage est tres rare, on n'en a tiré qu'un tres-petit nombre d'exemplaires, aux depens du Duc Regent, & celui-ci est d'autant plus considerable, a cause, qu'on n'a pas seulement marqué en marge d'une ecriture parfaitement belle les diverses leçons de la traduction, mais principalement, qu'il se trouve a la fin un dessein original de la main de Monseigneur le Duc d'Orleans, qui represente la conclusion du Roman: Cette piece n'a pas été gravée parceque le Sujet en est trop libre.* &c. Conf. Niceron. *Memoir.* Tom. IIII p. 52.

MOYSE AMYRAVT, Traité du gouvernement de l'eglise *a Saumur* 1653. in 8. pl. 34.

Collectores *Nou-Antiquorum* ad an. 1727. p. 23. hoc scriptum rarum & doctum vocant. MOSES AMYRALDVS, Professor theologiae Salmuriensis, qui inter Galliae polygraphos, non infimum obtinet locum, in hoc libro, necessitatem, & autoritatem Synodorum ecclesiasticarum, contra independentes, vt vocantur, defendit; In praefatione scribit, quod eorum dogmata, a synodo Charentonensi, inter ea, e quibus multum detrimenti, & ecclesia & regnum caperet, relata fuerint, quam ob rem etiam superiorum iussu, librorum conscripserit. Vberiorem recensionem *Nou-Antiqua* loco citat. exhibent. Inter rariores libros MOSIS AMYRALDI omni etiam iure referri meretur, *La vie de François Seigneur de la Noue, dit Bras-de-fer. a Leide* 166:. in 4 Conf. P. Baile *Dictionair* Tom. I. p. 181, qui inter alia Iulii Bartoloccii de Celleno, ignorantiam reprehendit, qui in *Bibliothec. Rabbinica* P. IIII. p. 66. MOSEM AMYRALDVM, Iudaeum conuersum ad fidem, nominauerat.

ANA-

ANACREONTE tradotto dal testo greco, in rime Toscane di diverse maniere, per Alessandro Marchetti. *In Lucca* 1707. in 4.

Vir ALEXANDER MARCHETTUS, in Academia Pisana Matheseos Professor, & Academiae de la Crusca socius adscriptus, hanc versionem in lucem emiserat, cum inquisitionis iussu illa supprimeretur quam ob caussam, illa, nunc inter rariores libros, locum obtinuit. Conf. *Giornale de'letterati d'Italia Venet.* Tom. XXI. p. 213. Scipion. Maffei *Traduttori Italiani* p. 34. Nicol. Francesc. Haym *Notizia de' libri rari* p. 145.

AVGVSTINI DE ANCONA Summa de ecclesiastica potestate, *edita ac finita, per me Arnoldum Therburnem die VII. Kalend. Februar. Colon. Agrippin.* 1475. in fol.

In *Catalogo Bibliothecae Dolmannianae* quae Hag. Comit. 1723. diuendita fuit, de libro isto, leguntur haec verba: *Ce livre est tres rare, par sa matiere, & c'est ici la premiere edition.* Prius quidem facile largimur, admodum enim infrequens est, quamuis *Venet.* 148 . in 4. nec non *Romae* 1582. recusus fuit Falsum autem est, quod haec libri, editio, prima sit, quia iam anno 1473. editio, *Augustae Vindelicorum* in lucem prodiit. Vid. Jo. Sauberti *Historia bibliothecae Reip. Noribergensis* p. 123 Mich. Maittaire *Annal. Typogr.* Tom. I. p. 330 In nonnullis exemplaribus, *Romanae editionis an.* 1582. annus conspicitur 1584. in aliis 1585 sed collatis exemplaribus, vnam esse eandemque editionem, quilibet fatebitur. AVGVSTINVS TRIVMPHVS ANCONITANVS, Ordinis Augustiniani monachus, qui concilio Lugdunensi anno 1274. iuuenis interfuit, obiit Archiepiscopus Nazarenus, Neapoli 1328. anno aetatis 85.

Vid. Cornelius Curtius in in *Elogiis Augustinianorum* p. 129. sqq. De reliquis eius scriptis Jo. Alb. Fabricius in *Biblioth. med & infim. Lat.* L. I. p 404. cui editio a nobis adlata, minus cognita fuit. Conf. quoque Antonii Posseuini *Apparat. Sac.* Tom. I. p. 148. sqq.

IACOBI PAYVAE ANDRADII Orthodoxarum explicationum L. X. *Venetiis* 1564. in 4. *Coloniae per Cholinum* 1564. in 8.

Illo libro, Martinum Chemnitium adductum fuisse, scribit Cl. Vogtius in *Catalog. libr. rar.* p. 31. vt concilii Tridentini Examen institueret. Id quidem cum veritate prorsus congruit; Sed IACOBVM A PAYVA ANDRADIVM, priusquam examen concilii Tridentini, conscriberetur, a Chemnitio, hoc libro impugnasse Martin. Chemnitium, titulus prodit, quem integrum adponimus: *Jacobi a Payua Andradii, Orthodoxarum explicationum, omnium fere de religione capitum, quae ab haereticis controuertuntur Libri X. in quibus, praesertim Martini Chemnitii calumniae refutantur.* Vid. Anton. Posseuini *Apparat. Sac.* T. II. p. 83. Jo. Francisci Buddei *Isagoge historico-theologica* P. II. p. 497. Scripsit idem IACOBVS DE PAYVA D' ANDRADA, alium, contra Martinum Chemnitium, libellum, cuius iam titulum Cl. Vogtius l. cit. adduxit, quem vero *Olyssipon.* 1570. prodiisse inuenimus in *Bibliotheca Telleriana* p. 65.

VALERII ANDREAE DESSELII Fasti academici, studii generalis Louaniensis, id est, origo, & institutio, Rectores, Cancellarius, Conseruatores, & Doctores, Professores, Fundatores, & Benefactores, resque aliquot memorabi-

rabiles eiusdem vniuersitatis. Editio iterata, accuratior, & altera parte auctior. *Louanii* 1650. in 4. pp. 407.

De controuersia, propter editionem inter Jo. Christophorum Colerum, & Christoph. Augustum Heumannum, exorta, inprimis legi merentur, quae posterior Tom II. *Poeciles* p. 391. sqq. & Tom. III. p. 41 sqq. ad Colerum perscripsit. Conf. etiam Niceron. *Memoir*. Tom. XLI. p. 195.

FRANCESCO ANGELONI Istoria Augusta da Giulio Cesare, a Costantino il Magno, illustrata con la verità delle antiche medaglie. Con l'emendazioni postume, e col supplimento de rovesci di Gio. Pier Bellori. *In Roma per Felice Ceseretti* 1685. in fol.

Hic, inter libros ANGELONI, rariores, etiam in ipsa Italia, omni iure referendus est. Constituit *Gioia XIX. della Collana*, vt apud Italos vocatur, *Lazina*. Prior eius editio prodierat *Romae* 1641. in fol. Conf. Nicol. Francesco Haym *notizia de' libri rari* p. 31.

ANDREAE ANGELI breuiarium seu compendium rerum Marchicarum. Das ist: Kurze und doch wahrhaftige Beschreibung der vornehmsten Geschichten und Historien, so sich vor und nach Christi Gebuhrt, als über 200 Jahren, im Chur - und Fürstenthume der Marck Brandenburg, von Jahr zu Jahre, bis auf gegenwärtiges 1593stes Jahr begeben und zugetragen haben. Am Ende ist hinzugesetzet ein kurzer Bericht vom Marggrafthum Brandenburg. *Wittenberg* 1593. in 4.

Librum

Librum nos compendium, aut prodromum, maioris operis esse putamus, quod idem ANDREAS ANGELVS *Struthiomontanus*, edidit cum titulo. *Annales Marchiae Brandenburgicae. Das ist. Verzeichnüs der fürnembsten Geschichten, so sich im Churfürstenthumb Brandenburg vnnd andern einverleibten Landen vor und nach Christi Geburth zugetragen haben. &c. Frankf. an der Oder* 1598. in fol. In bibliotheca Portensi publica adseruatur eiusdem ANGELI *Hollsteinische Chronica Leipzig* 1597. II. Tom. in fol. quorum, historiam, alter vero vrbium memorabilia exponit.

BONAVENTVRA ANGELI. Vid. infra BONAVENTVRA.

Vindiciae ANHALTINAE, seu Celsissimorum, & illustrissimorum Principum Anhaltinorum, Comitum Ascaniae, Dynastorum Seruestanorum, Bernburgensium &c. Iura liquidissima, in & circa antiquissimum Comitatum Ascaniae, repraesentata in Manifesto Ascaniensi, & ab eclipsi cuiusdam Anonymi liberata. Accesserunt solennes protestationes, pro conseruandis Anhaltinorum Principum iuribus, inter vniuersalis pacis tractatus publice exhibitae An. 1648. in 4. pp. 127.

Vid. Cl. Vogtii *Catalog. libror. rar.* p. 33. sqq. Omnia vero, Martini Milagii a Milagsheim, qui nonsolum Principibus Anhaltinis, a Consiliis fuit, sed etiam Cancellarii dignitate gauisus est, scripta publica, & deductiones, rarissime inueniuntur. Hue spectant, quae mihi innotuerunt, *Manifestum Ascaniense, seu Relatio quomodo principes Anhaltini possessione comitatus Ascaniae, ab episcopis & capitulo Halberstadiensi, per vim destituti sint,* 1646. in 4. it. *Canzler*

Mi-

Milagii a Milagsheim Deduction wegen Lauenburg pro Anhalt. sine loco & anno in 4.

ANTHOLOGIA graecorum poetarum graece. *Florent.* 1494. in 4.

Omnium prima, & rarissima haec est editio, litteris capitalibus graecis, per *Laurentium Francisci de Alopa, Venetum impressa.* Confutat Jo. Alb. Fabricius in *Bibliotheca graeca* L. III. c. XXIIX. p. 698. Leonem Allatium, qui, in *Animaduersionibus in Etruscarum Antiquitatum fragmenta, ab Inghiramio edita,* p. 61. hanc editionem 1484. prodiisse scripserat, sed non anno 1497. vti loco citató legitur, illa euulgata fuit. Habemus autem heic epigrammata graeca, prout illa, a Maximo Planude, collecta, & a Jano Lascare Rindaceno, typis subiecta sunt. Epistola eius, nec non epigramma graecum, ad Petrum Medicem, in paucissimis exemplaribus reperitur. Vid. Mich. Maittairè *Annal. Typograph.* T. I. p. 575. *Die Merckwürdigkeit. der Koenigl. Bibliotb. zu Dreszden* Tom. I. p. 29.

Der Gemein Gottes in ANTORF Kirchenordnung. *Eisleben* 1567. in 8.

De duabus aliis editionibus, eodem anno euulgatis, Vid. Cl. Vogtii *Catalog. Libr. rar.* p. 38. Hanc inuenimus, in *Collectione in vnum corpus omnium librorum Hebraeorum, Graecorum, Latinorum, nec non Germanice, Italice, Gallice, & Hispanice scriptorum, qui in nundinis Francofurtensibus ab anno* 1564. *vsque ad nundinas Autumnales anni* 1592. *partim noui, partim noua forma, & diuersis in locis editi, venales extiterunt. &c.* quae prod. *Francof. ex officina Typograph. Nicolai Bassaei* 1592. III Part. in 4. Extat libri, a nobis adducti, titulus P. II. p. 114.

PETRI APIANI *von Leysnick der Astronomei zu Ingolstadt Ordinar.* Newe vnnd wolgegründte vnderweysung aller Kauffmanns-Rechnung in dreyen Büchern mit schönen Regeln vnd fragstücken begriffen. Sunderlich was fortt vnnd behendigkait in der welschen Practica vnd Tolletn gebraucht wirdt, desgleychen fürmals wider in Teutzscher noch in welscher sprach nie gedrükt. in 8.

Hic liber, inter rariores PETRI APIANI libros referri meretur. In fine leguntur haec verba: *Gedrükt vnd volendt zu Ingolstadt durch Georgium Apianum, jm Iar nach der geburt Christi* 1527. *am* 9. *Tag Augusti.* Ex quo adparet, quod typographiae priuatae, quae in aedibus Apiani fuit, Georgius, PETRI APIANI frater praefectus fuerit.

APOLOGIAE Reuerendiss. & illustrissimorum S. R. Imp. Principum, pro Imper. Henrico IIII. aduersus Gregorii VII. Papae, Cogn. Hildebrandi, & aliorum criminationes; nunc recensitae, de integro emendatae, & Auctoribus suis restitutae, opera Melch. Goldasti Haiminsfeldii. *Hanouiae* 1611. in 4. pp. 266.

Titulum libri, paullo mutatum, adfert Niceron. Tom. XXIX. *Memoir.* p. 396. *Reuerendiss. & illustrissimorum S. R. I. Principum apologiae, pro Domino nostro Imperatore Henrico IIII. aduersus Gregorii VII. & aliorum patriae hostium, impias ac malignas criminationes, nunc recensitae, de integro emendatae, auctoribus suis rescriptae, & natalibus restitutae. Studio Melchioris Goldasti Haiminsfeldii. Hanou.* 1611. in 4. Inueniuntur in libro illo, XV. tractatus pro Henrico IIII. tres vero in fauorem Gregorii VII. conscripti, qui

qui vberius recensentur in *Bibliotheca Hamburgens. historica Centur.* IIX. p. 297. sqq. Hanc vero collectionem partem constituere secundam libri, cui titulus: *Replicatio pro Sac. Caesarea, & Regia Francorum maiestate, illustrissimisque imperii ordinibus, aduersus Jacobi Gretseri Jesuitae e Societate Loyolitarum, crimina loesae maiestatis, rebellionis & falsi; extemporaliter & popolariter instituta, a Melchiore Goldasto Haiminsfeldio. Hanou.* 1611. in 4. pp. 440, nos docent *die Merckwürdigkeiten der Koenigl. Bibl. zu Dr.* T. III. p. 565. Conf. *Biblioth. Hamb. Historic.* l. cit. p. 295. sqq.

LEVINI APOLLONII, de Peruuiae regionis, inter noui orbis prouincias, celeberrimae, inuentione, & rebus, in eadem gestis. Libri V. ad Iacob. Clarontium, Maldeghemmae, ac Pittemiae Dominum. *Antuerp.* 1567. in 8.

In sermonem liber translatus vernaculum extat in collectione Scriptorum de nouo orbe & rebus in eodem gestis, quam edidit Nicolaus Honiger *Basil.* 1583. in fol.

APOLLONII PERGAEI Conicorum Libri.

Editionem *Londinensem* huius libri, curante Halleio, rarissimam esse, quum vltra 400. exemplaria impressa, non sint, testatur Cl. Vogtius in *Catalog. Libr. rar.* p. 41. Titulus vero huic editioni praefixus conspicitur: *Apollonii Pergaei Conicorum Libri IIX. & Sereni Antissensis, de Sectione Cylindri & Coni L. II. gr. & lat.* (ex recensione Edm. Halleii) *Oxon.* 1710. *e theatr. Sheldoniano* in fol. mai. Raro hodie etiam conspiciuntur *Apollonii Pergaei de Sectione rationis Libri duo, ex Arabico latine versi, & de Sectione Spatii L. II. Gr. & Lat. cum Pappi Alexandrini*

Prae-

Praefat. ex editione Edmund. Halleii Oxon. e theatr. Sheldon. 1706. in 8. mai.

PETRI APONENSIS siue de APANO vel d'ABANO liber de magia. *Patau. 1509.*

In librorum indice, a PETRO D'APONO, conscriptorum, apud Niceron. Tom. XXVI. *Memoir.* p. 313. sqq. librum de magia frustra quaesiuimus, quapropter illum seorsum editum esse vix crediderimus. Gabriel Naudé *dans l'Apologie pour tous les grands personages, qui ont été faussement soupçonnez de Magie* p. 369. sqq. edit *Paris.* 1625. in 8. tres libros de magia, sub illius circumferri nomine, ipsum vero PETRVM D' APONO, nullum, hoc titulo, insignem, scripsisse confirmat. Scripsit praeterea PETRVS D' APONO *de Venenis, quaestiones de febribus, ad Joann. Mesuae de morbis internis curandis librum, προσθήκην, Astrolabium planum, Decisiones physionomicas, Geomantiam, & Heptaemeron,* qui libri omnes, rarioribus accensentur. Editiones illorum diuersas Niceron. l cit. longa serie adtulit. *Problematum Aristotelis editio Patauina* an. 1482. illi fuit incognita. Conf. Jos. Simleri *Bibliotheca Gesner.* p. 552. Freheri *theatrum virorum eruditione clarorum* p. 1209. qui in vna portarum Praetorii, Patauini, statuae eius lapideae, haec legi subscripta verba scribit: *Petrus Aponus Patauinus, Philosophiae Medicinaeque scientissimus, ob idque Conciliatoris cognomen adeptus: Astrologiae vero adeo peritus, vt in Magiae suspicionem inciderit, falsoque de haeresi postulatus, absolutus fuit.*

Istoria delle guerre esterne de' Romani di APPIANO *Alessandrino* tradotta da Alessandro Braccio. *In Venezia per Baldassar. Costantini,* 1545. in 8. Tom. II.

Omnes

Omnes editiones, versionis istius, quarum prima 1538. *Venet.* in 8. prodiit, inter rariores libros numerantur; haec vero inter rarissimos referri debet, cum nonsolum Jo. Alb. Fabricio, sed etiam librorum italicorum rarissimorum indici Nicol. Francisco Haymio, nec non Scipioni Maffei incognita fuerit. Extitit haec editio in bibliotheca Selliana. Vid. *Catalogi Append.* p. 68. Optimam versionis huius editionem esse censet Haymius *nella notizia de' libri rari* p. 9. quae *riveduta e corretta da Lodovico Dolce, In Venez. per il Giolito* 1559. III. Vol. in 12. prodiit.

APVLEII liber de Deo Socratis. ex recensione Iosiae Merceri. *Lutet. apud Robert. Stephanum. 1625* in 12.

Extremae raritatis dicitur liber; in *Catalogo Bibliothec. Sellianae* P. I in Append. p. 166. & quatuor thaleris venditus fuit.

CAESAR AQVILINIVS, de tribus historicis Concilii Tridentini. *Amstelod. apud Elizeum Weyenstraten. 1662.* in 8. pp. 96.

Hunc annum prae se fert libri exemplum, quod nobis in manibus est. Cl. Vogtius tamen in *Catalogo libr. rar.* p. 43. & Gerdesius in *florileg.* p. 25. librum 1560. prodiisse scribunt. Conf. Christian. August. Salig. *histor. litterar. Concilii Tridentini* §. 105. 204. sqq. in *Continuat.* §. 5. p. 250. sqq. qui non sine caussa Scipionem Henrici, libri autorem esse, existimat. *Nou. Antiqua anni* 1712. p. 52. sqq. idem confirmare videntur.

ARCHIMEDIS Opera nonnulla, a Federico Commandino Vrbinate, nuper in latinum conuersa, & commentariis illustrata. *Venetiis, apud*

C *Paul.*

Paullum Manutium, *Aldi F. 1558.* in fol. P. I. fol. 55. P. II. fol. 63. ſi dedicationes exceperimus.

Librum, ſi litterarum ſpectaueris characterem, vix inuenies nitidiorem. Dedicauit Partem illius primam F. Commandinus Rainutio Farneſio Cardinali ampliſſimo, & optimo. Continentur autem I. parte, *Archimedis opera*, *de Circuli dimenſione*, *de lineis Spiralibus*, *de quadratura paraboles*, *de Conoidibus*, & *Sphaeroidibus*, *de Arenae numero*, *e graeco, in latinum ſermonem conuerſa*, & figuris elegantiſſime ligno inciſis, illuſtrata. II. partem, quae *Eutocii Aſcalonitae commentarium, in librum de Circuli dimenſione a F. Commandino in latinam linguam conuerſum*, nec non eiusdem *F. Commandini*, *Commentarios*, *in libros*, *ſupra memoratos*, complectitur, inſcripſit Octauii Farneſii, Parmenſium & Placentinorum Ducis nomine: Quod vero ad verſiones F. Commandini ipſas adtinet, illas longe meliores eſſe iis, quas a Jacobo Cremonenſe, & Dauide Riualto a Flurantia Cenomano, Ludouici, XIII. Conſiliario, habemus, tametſi codice, haud ſatis emendato, vſus fuerit Commandinus, teſtatur J. A. Fabricius in *Biblioth. Gr.* L. III. c. XXII. p. 547. Conf. *die Merckwürdigkeiten der Koeniglichen Biblioth. zu Dreszden* T. II. p. 246. Vita Federici Commandini, qui & de aliis, Veterum mathematicorum, Claudii Ptolemaei, Apollonii Pergaei, Pappi Alexandrini, Sereni Antiſſenſis, Euclidis, Ariſtarchi, Heronis Alexandrini, & aliorum, Scriptis, praeclare meritus eſt, a Bernardino Baldi Vrbinate, monaſterii Guardiſtallenſis Abbate expoſita, reperitur Tom. XIX. *Giornal. de' letterati d'Italia Venet.* p. 140. ſqq. nec non apud Niceron. Tom. VI. *Memoires* p. 364. ſqq.

PETRI ARCVDII liber de Purgatorio igne, aduerſus Barlaam. gr. & lat. *Rom. 1637.* in 4.

P. ARCVDII, qui Corcyrae ortus, incredibili ingenii doctrinaeque laude circa finem Seculi XVI. fl-ruit, scripta pleraque, e rarissimis sunt. Inprimis illius *concordia ecclesiae Occidentalis & Orientalis in VII. Sacramentorum administratione. Paris.* 1619. edita, magni aestimatur. In illo, quem adduximus, libro, contra Barlaamum, monachum Graecum, disputationem instituit, de purgatorio, & vtrum detur, & an sit per ignem, disquirit. Vitam PETRI ARCVDII vberius exponit Janus Nicius Erythraeus in *Pinacotheca* I. p. m. 225. Conf. Jo. Francisc. Buddei *Isagoge historico-theologica* P. II. p. 1407.

ANTONII ARENA Scripta.

Pleraque oppido rara & paucissimis visa esse scribit Cl. Vogtius in *Catalog. libr. rar.* p. 45. Inuenimus in *Biblioth. Sellianae Catalogo*, & quidem in Append. p. 57. *Anton. Arena Prouincialis de bragartissima villa & asinissima Compagnia de Soleuer a Lyon.* 1612. in 8. Num idem ille sit liber, quem Cl. Vogtius l. cit. adfert, ignoramus. Praeterea quatuor diuersae nobis innotuerunt editiones *Lyon.* 1531. in 8. *ib.* 1572. in 8. *Sine loco Stampatus in Stampatura Stampatorum* 1670. in 8. it. *sine loci indicio* 1651. in 12. In Jos. Simleri *Bibliotheca Gesner.* p. 47. legimus: Librum esse scriptum ab *Autore Studioso iuris Auinione an.* 1519. *versibus elegiacis, dictionibus latinis & gallicis, ridicule permixtis.* Eundem opus *de bello Massiliensi* edidisse; memoratur, ab eodem Simlero l. cit.

CAROLI ARETINI Philodoxios. *Lucae* 1580. in 8.

Haec CAROLI ARETINI comoedia, ob lepidum Aldi Manutii iunioris, errorem, in seriem librorum rariorum venit. Inuenerat illam Manutius

manuſcriptam, ſub nomine Lepidi comici. Putauerat reliquias comici cuiusdam, ſe inueniſſe veteris, easque hoc ornauerat titulo: *Lepidi Comici veteris, Philodoxios, fabula ex antiquitate eruta, ab Aldo Manutio, Lucae* 1580 in 8. Alii hanc comoediam Leoni Baptiſt. Alberti tribuunt. Fuit CAROLVS MARSVPPINVS ARETINVS Eloquentiae Profeſſor, & mortuo Leonhardo Bruno Aretino, Cancellarius ſiue Secretarius Florentinus. Vid. *Giornale de' letterati d' Italia* Tom. X. p. 479. ſqq. Tom. XI. p. 295. ſqq. Iulius Niger de *Scriptoribus Florentinis* p. 119. Niceron. *Memoires* Tom. XXV. p. 197.

IOANNIS TORTELLII ARETINI, Commentariorum de Orthographia dictionum, e graecis, tractarum opus. *Venet.* 1471. in fol.

Hic liber in *Catalogo Bibliothecae Selianae* rariſſimis adnumeratur. Quod paucis viſus fuerit, teſtantur variae tituli immutationes, quae in doctiſſimorum virorum ſcriptis, paſſim inueniuntur. Paull. Jouius *librum* ARETINI *de poteſtate litterarum*, Trithemius *Commentarium grammaticum*, Volaterranus *Orthographiam*, Geſnerus *commentarios linguae latinae*, Simlerus *commentarios grammaticae*. Hieronym. Magius *Lexicon*, nominant. Vid. Pier. Baile *Dictionaire* Tom. I. p. 300. Supra adductam editionem, tres aliae: *Rom. per Vlricum Gallum, Teutonicum, & Simon. Nicolai Lucernſem* 1471. in fol *Vicent per Stephan. Koblinger* in fol. *Cum lima Georg. Vallae Venet. per Jo. de Tridino* 1495. in fol. ſecutae ſunt. Vid. Maittaire *Annal. Typogr* Tom. I. p. 304. 308. 398. 591. IOANNES TORTELLIVS ARETINVS, litterarum graecarum addiſcendarum cauſſa, iter in Graeciam ſuſceperat, ex quo redux factus, munus Archipresbyteri Aretini obtinuit, quo relicto anno 1445. in aulam Eugenii IV. Romam ſe contulit & in eadem vrbe ſub Nicolao V. 1466. diem obiit.

obiit, Vid. P. Baile *Diction.* l. cit. Jos. Simleri *Lexicon Gesner*. p. 421. Niceron. *Memoir*. Tom. XXV. p. 301. *Giornale de' letterati d' Italia* T. XI. p. 305, vbi Vossii & Tomasini notatur error, qui illum Caroli Aretini, fuisse fratrem, scripserant.

Libro intitolato Aquila volante di LEONARDO ARETINO scritta in latino, & da lui poi tradotta in Italiano Libri IIII. *In Napol.* 1492. in fol.

Nondum extra omnem dubitationem, positum est, LEONARDVN BRVNVM ARETINVM, libri esse autorem. Dubitant certe Laurentius Metius, in praefatione, recentissimae *epistolarum Aretini* editionis p. 87. nec non autor *der Merckwürdigkeiten der Koeniglich. Biblioth zu Dreszd.* T. III. p. 354. Niceron. Tom. XXV. *Memoir.* p. 290. hanc, quam adtulimus, primam editionem nominat. Impressa est *per Ayolfum de Cambono.* Vid. Maittaire *Annal. Typograph.* Tom. I. p. 555. Nicol Franc. Haym *Notizia de' libri rari.* p. 34. Niceron. l. cit. tres alias editiones adducit, *Venet.* 1497. in fol. 1506. in fol. *ibid.* 1543. in 8. & posteriorem libro quinto auctam esse scribit. In *Catalogo Biblioth. Sellianae* in Append. p. 67. editio *Venet.* 1530. in 8. & in *Merckwürdigk. der Koeniglich. Bibliothec zu Dreszden* T. III. p. 353. edit. *Venet.* 1517. in fol. quae librum etiam quintum complectitur, Niceronio & Haymio ignota, occurrit. Vid. de LEONARDO BRVNO ARETINO Jos. Simler. *Biblioth. Gesner.* p. 449. J. A. Fabricii *Biblioth. med. & inf. Lat.* p. 797. *Giornale de' letterati d' Italia* Tom. IX. p. 201. sqq. T. XI. p. 368.

LEONARDI BRVNI ARETINI de bello Italico, aduersus Gothos gesto, historia.

Magnum quidem, hac historia cuius editio, quae *Fulginei* 1470. in fol. & ea, quae *Venet. apud Nicol. Jenson.* 1471. in fol. prodiit, inter rarissimos libros, praecipuum quendam obtinet locum, & bibliothecarum ornamentum est, ARETINVS, nominis, sibi comparauerat gloriam. Cum vero fraudulenter egisse ARETINVM, & Procopii historiam graecam, latine a se conuersam, tanquam ingenii sui monumentum, venditasse, inter omnes constaret, ARETINVS inter plagiarios relatus est. Teste P. Baile in *Dict onaire* Tom I. p. 301. Christophorus Persona primus fuit, qui hanc fraudem detexit, sed Niceron, l. cit. illam laudem Poggio tribuit. Hic enim in *oratione funebri in* LEONARDVM ARETINVM, quae inuenitur, in Baluzii *Miscellan.* Tom. III. p. 252. in *Thesauro Scriptorum Italiae Burmanniano* Tom. VIII. nec non LEONARDI ARETINI *epistolis*, a Jo. Alb. Fabricio. *Hamb.* 1724. in 8. editis, praemissa, dicit: *Ex Procopio, historiam Gothorum, quatuor libris complexus est.* Defendit vero aliqua ex parte LEON. ARETINVM Apostolo Zeno in *Giornale de' letterati d' Italia* Tom. IX. p. 207. In fine editionis *Fulginensis* legitur: *Hunc libellum Emilianus de Orfinis Fulginas, & Jo. Numeister theutunicus: eiusque socii feliciter impresserunt Fulginei in domo eiusdem Emiliani Fulginei* 1470. In fine, vero editionis *Jensonianae* vt catalogus bibliothecae Sellianae, p. 50. testatur, haec leguntur verba:

Gallicus hunc librum impressit Nicolaus Jenson
Artifici grates, optime lector habe!

De reliquis editionibus consule Niceron. *Memoires* l. cit.

Vita di Dante, e del Petrarca, scritte da LIONARDO ARETINO. *In Fireuze all' insegna della stella 1672.* in 12.

Hic liber ab Autore *della notizia de' libri rari, nella lingua italiana*, memoratur p. 99.

La

La prima parte de Ragionamenti di M. PIETRO ARETINO, cognominato *il flagello de Prencipe, il Veritiero, e'l Divino.* Divisa in tre giornate. La contenenza de le quali si porra ne la facciata seguente. *Veritas odium parit.* 1584. pp. 198.

La Seconda parte de Ragionamenti di M. PIETRO ARETINO, cognominato *il flagello de Prencipi, il Veritiero, e'l Divino.* Divisa in tre giornate. La contenenza de le quali si porra ne la facciata seguente. Doppo le quali habbiamo aggiunto il piacevol ragionamento del Zoppino, composto da questo medesimo autore, per suo piacere. *Veritas odium parit.* in 8. pp. 339. *In fine legitur:* Stampata con buona licenza (toltami) nella nobil Città di *Bengodi*, ne l' Italia altre volte più felice, il viggesimo primo d' Ottobre 1584.

Integrum libri titulum e nostro exemplari ideo adscripsimus, quoniam in illo, quem Cl. Vogtius p. 46. exhibet: nonnulla, minus adcurate scripta, comparent. Editionem vero, illa antiquiorem, anni nempe 1580. in 8. inuenimus in *Biblioth. Hulsianae Catalogo* P. IIII. p. 577. Conf. Menagiana T. IIII. p. 238 seqq. Inuenitur quoque editio, cui titulus praefixus: *Capricciosi & Piacevoli Ragionamenti di M.* PIETRO ARETINO; *con certe Postille che spianano, e dichiarano evidentemente, i luoghi & le parole più obscure & più difficili dell' Opera. Amstelod.* 1660. in 8. in *Bibliotheca Dalmanniana* p. 380. Adiecta illi dicitur *La puttana errante del medesimo.* Sine dubio igitur eadem est, quae a Nicol. Franc. Haym. *nella notizia de' libri rari* p. 178. *Cosmopoli* produisse dicitur,

cuiusque contenta hisce exponit verbis: *In questa editione si contengono le sequenti opere, cioè: La prima è seconda parte de i Ragionamenti, con quello del Zoppino; e poi il Commento di Ser Agresto da Ficaruolo (cioè il Caro) sopra la prima ficata del Padre Siceo, con la diceria de' Nasi; ed in fine la Puttana errante, (racconto molto indecente del medesimo Aretino.*

Dialogo di Messer PIETRO ARETINO, nel quale, la Nanna il primo Giorno insegna a la Pippa sua figliuola ad esser Puttana. Nel secondo la Nanna racconta a la Pippa i tradimenti, che fanno gli huomini a le meschine, che gli credono. Nel terzo e vltimo, la Nanna, e la Pippa, sedendo ne l'horto, ascoltano la Comare, e la Balia, le quali ragionano de la Ruffiania. *In Turino 1536.* in 8.

Ignorare nos fatemur, an Ferdinandus Xuaresius Hispanus, hos dialogos, qui dialogorum, quos Itali Ragionamenti, vocare solent, nostrae editionis an. 1584. secundam constituunt partem, in linguam, vt Cl. Vogtius, quidem p. 48. prodit, converterit hispanicam: vnicum tantummodo, quod nos quidem sciamus colloquium, tertium scilicet, e prima parte, cuius ab initio, in nostra editione p. 128. haec verba leguntur: *Comincia la Terza & vltima giornata de capricciosi Ragionamenti de l' Aretino. Ne la quale la Nanna racconta a l' Antonia la vita de le Puttane*, Xuaresius, in linguam hispanicam transtulit, ea, quae paullo obscoeniora illi videbantur, vel omisit, vel verbis honestioribus exposuit, & nomen Nannae, quod, in Italico idiomate inuenitur, in Lucretiam mutauit. In *Catalogo Biblioth. Hulsianae* P. IIII. p. 577. reperitur *Dialogo del D.* PIETRO ARETINO *che sopra la falsità, rubarie, tradimenti, e fatuchiarie, ch'usano le cortegiane, per ingan-*

Der Buchbinder beliebe die vier Blätter abzusc

ingannare li ſimplici huomini, che di loro s' innamorano, intitulato la Nanna e Antonia in 8. ſine loci & anni indicio, quem eundem dialogum, niſi fallimur, mutato tantum titulo, eſſe cenſemus. Ferdinandi Xuareſii poſtea verſionem, Caſpar Barthius latina ciuitate donauit, eique titulum præfixit: *Pornodidascalus, ſeu colloquium muliebre: de aſtu nefario, horrendisque dolis, quibus impudicae mulieres, iuuentuti incautae inſidiantur. Dialogus ex italico in hiſpanicum ſermonem verſus, a Ferdinando Xuareſio Seuilienſi, de hiſpanico in latinum traducebat Caſpar Barthius, Francof.* (potius Hanouiae) 1623. in 8. *litteris Wechelianis*, pp. 124. Cum vero illa editio, multis ſcateret mendis, paulloque rarior fieri inciperet, alia *Cygneae* 1660. in 8. pp. 155. prodiit. Multi hunc Barthii Pornodidaſcalum, cum eiusdem Pornoboscodidaſcalo, id quod & Cl. Vogtio accidit, confundere ſolent. Rodriguez Cota Tragicomoediam titulo: *La Celeſtine* hiſpanice conſcripſerat; ea ſtatim Barthio adriſit, & adeo placuit, vt illam in latinum conuerteret ſermonem, ſequentique titulo ederet: *Pornoboscodidaſcalus latinus, de lenonum, lenarum, conciliatricum ſeruitiorum dolis, veneficiis, & machinis, plus quam diabolicis, ex lingua hiſpanica, in latinam transſcriptus, Francof.* 1624. in 8. Barthius illum librum vocat, omnibus numeris abſolutum, & plane diuinum. Audiamus vero Niceron. *Memoir.* Tom. VII. p. 21. alia prorſus ratione ſentientem: *la paſſion*, ait ille, *que Barthius avoit, pour la langue Eſpagnole, lui a fait trouver excellente cette Tragicomedie. Il en fait l'eloge comme d'un ouvrage accompli, & va iusqu' à lui donner le titre de livre tout à fait divin. Il s'étend même fort au long, ſur les avantages, que ſa lecture peut procurer, à ceux, qui veulent mener une vie reglée. Mais tous ces eloges n'ont aucun fondement. Il n'y a ni ordre, ni intrigues, ni unité, dans la piege les vingt un actes, qui la compoſent, doivent renferme un eſpace de tems très conſiderable. On n'y trouve que des maximes plus dignes de*

und an ihre gehörigen Oerter zu bringen.

gens perdus de debauche, que de personnes raisonnables. La religion d' ailleurs n'y est gueres menagée. Qui pourra par exemple entendre sans indignation, faire cette priere à Calixte, qui envoie Sempronio, son valet, chercher une vieille femme, pour corrompre celle, dont il a fait sa maitresse. Dieu éternel, & tout puissant, qui étés le conducteur des égarés, qui avés conduit à Betlehem trois Rois d' Orient, par le moien d' une étoile, & qui les avés ramené dans leur pais. Ie Vous prie de servir de guide, à mon Sempronio, a fin, que ma peine, & ma tristesse, soit changée en joie, & de donner, encore que j' en sois indigne, une bonne issue à mes desirs. Quod ad gallicam versionem, dialogi, cuius cl. Vogtius l. cit. mentionem facit, adtinet, illa etiam vnicum tantummodo colloquium, & illud quidem, cuius iam mentionem fecimus, complectitur, eumque, vt ex nostra quidem editione patet, prae se fert titulum: *Dialogue de l'* ARETIN, *ou les vies & faits de Lais, & Lamia Courtisanes de Rome sont deduites. Traduict d' Italien en françois* sine loci & anni indicio in 12. pp. 102. Sine dubio eadem versio est, quae mutato prodiit titulo: *Le miroir des Courtisans, ou sont introduites deux Courtisanes, par l' une desquelles se descouvrent plusieurs tours, fraudes & trahisons, qui iournellement se commettent. Fait en dialogue par* PIERRE ARETIN. *A Lyon* 1580. in 8.

Commento di Ser Agresto da Ficaruolo, sopra la prima ficata, del padre Siceo, con la diceria de Nasi. 1538. in 8.

Haec editio, quae in Appendice *Bibliothecae Sellianae* p. 67. memoratur, Auctori *della notizia de' libri rari nella lingua Italiana*, incognita fuit. Aliam an. 1540. in 8. inuenimus in P. IIII. *Catalog. Bibliothecae Hulsianae* p. 578.

La

La terza & vltima parte de Ragionamenti, del diuino PIETRO ARETINO, nel a quale si contengono due Ragionamenti cioè de le curti, è de giuoco, cosa morale è bella. *appresso Giouanni Andrea del Melagaon. 1589.* in 4.

Vid. Nicolai Bassaei *Collectio, omnium in vnum corpus, librorum, qui in nundinis Francofurtensibus, ab anno* 1564. *ad annum vsque* 1592. *venales extiterunt.* P. III. p. 61. vbi etiam editio eiusdem anni in 8. a Cl. Vogtio p. 48. adducta, memoratur.

La Puttana errante, overo dialogo di Madalena è Giulia di M. P. ARETINO, cognominato il flagello de Principi, il Veritiro el Diivno. *In Venezia* in 12. p. 48.

Illi editioni, Aloysiae Sigeae, quae cum titulo: *Joannis Meursii elegantiae latini Sermonis*, sine omni loci & anni indicio in 12. prodiit, iste ARETINI dialogus, hoc titulo adiectus est. Gallica versio, quae titulum praefert *la Putain errante*, *par* PIERRE ARETINO, inuenitur *dans la Bibliotheque* D'ARETIN de qua, mox plura.

Dialogo di Messer PIETRO ARETINO del Giuoca. *Venez. 1545.* in 8.

Hanc dialogi de ludo qui postea III. parti *de' Ragionamenti* 1589. in 4 & in 8. adiectus fuit, editionem inuenimus, in Menagianis Tom. III. p. 382.

Capitoli di PIETRO ARETINO, Lodouico Dolce, Francesco Sansouino, é d'altri acutissimi ingegni; diretti a gran Signori sopra diuerse materie dilettevole. 1541. in 8.

Haec

Haec editio in indice operum Francisci Sansouini apud Niceron. Tom. XXII. *Memoir.* p. 80. primum occupat locum.

La cortigiana Comedia da P. ARETINO. *in Milano* 1553. in 8.

Vid. *Catalog. Bibliothec. Hulsian.* P. IIII. p. 578. Hanc vero comoediam, cum Vergerio, qui adscito nomine *Athanasii*, *Catalogum Haereticorum* conscripsit, Bernardo Cardinali Bibiena, sed perperam tribuit. Io Daniel Ianozki in *der Nachricht von raren Polnischen Büchern*, *in der Zaluskischen Bibliothec.* P. II. p. 74.

Quattro comedie del diuino PIETEO ARETINO cioè il Marescalco, la Talanta, la Cortegiana, l' Ipocrito, nouellamente ritornate per mezzo, della stampa a luce, a requesta de conoscitori del lor valore. 1589. in 4.

Vid. Nicolai Baslaei *Collectio omnium in vnum corpus librorum* &c. P. III. p. 44.

Dubbi Amorosi di Messer PIETRO ARETINO.

In *Catalogo Bibliothecae Hulsianae* P. III. p. 628. extat liber *de cento dubbi Amorosi di Hieronymo Vida. Padoua* 1621. in 4. Forte is liber, qui Vidae adscribitur, idem est, quem teste Cl. Vogtio p. 52. Io. Maria Mazzuchelli, ARETINI nomen mentiri docet. Conf. Niceron. *Memoir.* Tom. XXVIIII. p. 409.

Del primo libro, delle lettere di PIETRO ARETINO. *in Venezia per Francisc. Marcolini*, da Forli 1537. in fol.

Haec

Haec non solum prima, & rara epistolarum P. ARETINI, P. I. editio; sed prima quoque est collectio, epistolarum italicarum, quae vnquam in Italia prodiit. Adparet illud e litteris P. ARETINI ad Nicol. Martelli Tom. III. fol. 19. edit. *Parisiens.* vbi, *Le prime lettere*, inquit, *che in lingua nostra siano state impresse, nascon da me.* Vid. Menagiana Tom. III. p. 376.

La Bibliotheque d'ARETIN.

Sine dubio, errauit amicus iste, qui Cl. Vogtio retulit, hunc librum Aloysiae Sigeae esse versionem. En libri, quem manibus versare licuit, titulum! *La Bibliotheque d'* ARETIN, *contenant les pieçes marquées a la table suivante, a Cologne chez Pierre Marteau* in 12. pp. 404. Continet vero sequentes libros sotadicos, & valde obscoenos. 1. *l'Ecole des filles.* 2. *la Putain errante par* PIERRE ARETINO. 3. *Marthe le Hoyer ou Mademoiselle de Scay petite Comedie en vers* 4. *Comedie galante de Madame d'Olone par Msr. de Bussy en vers.* In collectione libellorum, impiorum, & Sotadicorum quae nuper cum titulo *Lettre philosophique par Msr. de V***, avec plusieurs piéçes galantes & nouvelles de differens auteurs. a Paris au depens de la Compagnie* 1717 in 8. prodiit, p. 189. inuenitur *La Comtesse d'Olonne, Comedie de Msr. de Bussy Rabutin*, quae quidem si obscoenitatem spectaueris illi admodum similis est, in reliquis vero ab illa plane differt. 5. *Nouvelles Leçons du Commerce amoureux par la savante T***.* 6. *Filon reduit a mettre cinq contre un, Amusement pour la Ieunesse par Pierre Corneille Blessebois* 7. *Rondeaux, vers gaillards, epigrammes, Sonnets, epitaphes &c.* vsque ad finem. *La Comoedie de la Comtesse de Luze*, cuius Cl. Vogtius meminit; in hac editione, non reperitur.

In

In censum librorum, a PETRO ARETINO conscriptorum, atque omissorum ab aliis, veniunt.

Fernali di M. PIETRO ARETINO. *in Lione 1551.* in 8.

Dialoghi doi di Geneua è Rosana da M. PIETRO ARETINO. *Bengodi 1584.* in 8.

Isti libri in Parte IIII. *Catalogi Biblioth. Hulsianae* p. 577. sqq. memorantur.

Lettere Scritte à PIETRO ARETINO da molti Signori, Donne, Poeti, & altri excellenti Spiriti. *In Venezia 1552.* in 8. Tom. II.

Eam collectionem epistolarum, Principum, aliorumque hominum in dignitate constitutorum, ad PETR. ARETINVM perscriptarum, inuenimus apud Niceron. Tom. XXII. p. 81. nec non in *Bibliothecae Hulsianae* P. IIII. p. 578.

BENEDICTI ARETII *Bernensis*, Commentarii absolutissimi, in Pindari Olympica, Pythia, Nemea, Isthmia. *Excudit. Io. le Preux 1587.* in 4. form. mai.

Liber sine autoris nomine prodiit. Illud ex exemplari, quod Bibliotheca Portensis publica, adseruat, intelleximus. *Librum* vero *titulo tenus tantummodo cognitum fuisse J. A. Fabricio* vt Gerdesius *in floril.* p. 27. sibi persuadet, ex verbis eius, quae L. II. *Biblioth. Graec.* c. XV. p. 557. (Gerdesius l. cit. scribit Biblioth. Gr. XII. c. XV.) reperiuntur, nulla prorsus ratione coniicere possumus.

BENEDICTI ARETII *Bernensis* Commentarii in omnes N. T. libros. in 8.

Isti

Isti commentarii, qui partim *Morgiis* partim *Lausannae, ex officin. Joannis & Francisci le Preux* ab anno 1577. vsque ad ann. nisi fallimur 1584. multis Tomis in 8. prodierunt, integri in bibliothecis rarissime comparent. Seriem eorum inuenies, in Nicolai Bassaei *Collectione, omnium in vnum Corpus librorum* &c. P. I. p. 17. Conf. P. II. *Bibliothec. Selectiss. Weidmannianae* p. 113. sqq. In vnum tandem corpus redacti II. Tom. in fol *ex officina Joan. & Franc. le Preux* plus vice simplici prodierunt, quae editiones paullo frequentiores sunt.

BENEDICTI ARETII *Bernensis*, Historia Valentini Gentilis, iusto capitis supplicio Bernae affecti: & contra eiusdem blasphemias, orthodoxa defensio, articuli de sancta Trinitate. Censura item propositionum, quibus nituntur Catabaptistae in Polonia, probare baptismum non successisse Circumcisioni. *Bernae 1604.*

Haec editio libri rarioris, incognita Daniel. Gerdesio, inuenitur in Thom. Hyde *Catalog. Bibliothecae Bodleianae* Tom. I. p. 41. Vid. de BENED. ARETIO, eiusque Scriptis Jos. Simleri *Biblioth. Gesner.* p. 93. sqq. Freheri *theatrum virorum eruditione clarorum.* p. 234.

Orlando furioso di LOD. ARIOSTO. *In Ferrara 1515. per il Mazzocco,* in 4.

Vid. *Catalog. Biblioth. Sellianae* in Append. p. 21. Nicol Francesc. Haym, *nella notizia de libri rari* p. 112. de hac editione ita scribit: *La questa prima edizione è rarissima; e vi si trovano, moltissime Variazioni e cangiamenti, che poi nelle altre fece l' Ariosto, e perciò si rende molto istruttiva e curiosa.*

Orlan-

Orlando furioso di LOD. ARIOSTO. *In Venezia per il Giolito di Ferrara 1546.* con fig. in 4.

Il medesimo *in Venez. per Vincenz. Valgrisi 1562.* in 4. form. mai. con fig.

Il medesimo *in Venez. per Giov. Varisco 1566.* in 4. form. mai. con fig.

Habes editiones, quae raritate, priorem aequant. De prima Nic. Fr. Haym l. cit. p. 113. scripsit: *Ve ne sono ancora molte edizioni del. Giolito 1542. 1546, & 1555. in 4to, ove sono i 5. Canti che in alcune edizioni non sono, e le stanze in lode dell' Aristo ed amorose di Luigi Gonzaga detto Rodamonte che sono bellissime.* Duae vero posteriores, etsi omnes editiones studiose conquisiuit, ignotae illi fuerunt. Vid. *Catalog. Biblioth. Sellianae* in App. p. 22.

ARISTOFANE, le Commedie, tradotte di Greco, nella lingua commune d'Italia da Bartolomeo e Pietro Rositini, da Prato Alboino. *In Venezia per Vincenz. Valgrisi 1545.* in 8.

Etsi quidem haec versio I. A Fabricio haud fuit incognita, illam tamen rariorem esse patet, e *Catalog. Biblioth. Sellian.* in Append. p. 69. & e Nicol. Fr. Haym *notizia de' libri rari* p. 152. Conf. Scip. Maffei *Traduttori Italiani* p. 35.

ARISTOPHANIS Comoediae nouem, Plutus, Ranae, Acharnes, Aues, Contionantes, Nebulae, Equites, Vespae, Pax. *Impress. Florentiae opera & sumptu Philippi Iuntae*, anno a natiuitate 515. supra mille mense Sept. Leone Decimo pontifice, in 8. fol. 246.

In

In hoc paruo libro hæc insunt:

ARISTOPHANIS Cereris sacra celebrantes. Eiusdem Lysistrate. His summa manus imposita est quinto Kl. Februar. 1515. Leonis Papae nostri anno tertio, in 8. fol. 54.

Possidemus rarissimam editionem graecam Scholiis & Adnotationibus Mstis Chaspar. Crucigeri illustratam. Nouem Comoedias priores, Bernardus Iunta, Francisco Accolto, Nobili Patricio, electo Episcopo Anconitano dicauit. In dedicatione inter alia scribit: *Aristophanis Comici poetae, nouem quas hactenus habere licuit comoedias, quam potui diligentius castigatas, suo nomine cudendas, Tibique emendandas, bis hodie dare visum est, qui nouis ac sane pulcherrimis typis noua quotidie apud nos graecorum pariter ac latinorum volumina cudimus. Putabam vir doctissime duas quoque uotioribus his addere posse nondum ab aliis impressas, quae cito forsan abs te nostra ope his nouem comitatae legi poterunt, ut forsan Euphrosyni Bonini praeceptoris tui & aliorum tuorum, pariterque nostrorum amicorum promissa irrita quod credere nequeo, in leues abibunt auras.* Lysistratem & Thesmophoriazusas, idem Bernardus Iunta, dedicauit eidem Accolto, seque ex Vrbinate bibliotheca, antiquissimum Aristophanis codicem, nactum esse indicat, vbi inter alias, Lysistratem & Thesmophoriazusas, antea a nemine visas, comoedias inuenerit. Sed adeo truncatas, & mutilatas illas fuisse scribit, vt emendandis iis, etiam lynceis, vt aiunt oculis, opus fuerit. In fine libelli haec leguntur: *Bernardus Iunta lectori S. Habes candide lector nusquam hactenus impressas binas Aristophanis comoedias, Sacrificantes feminas, atticamque Lysistraten. quas ex codice adeo vetusto excerpsimus, vt altera interdum dictionis pars ibi desideretur. siquid igitur in illis quod tibi molestum sit, inuenies, quia ἀπαραλλάκτως cudere volui-*

D mus;

mus, *id eueniſſe ſcias*. *Vale*. Conf. I. A. Fabricii *Biblioth. Graec.* L. II. c. XXI. p. 719.

ARISTOTELIS Opera graece. *Venet. apud Aldum Manutium, 1498.* in fol.

Editio, omnium princeps & elegantiſſima, quae iam tempore Eraſmi Rotterodami, perrara fuit, & caro ſtetit pretio. In Auctione Gudiana quinquaginta marcis Lubecenſibus vendita fuit. Conſtat quatuor Tomis, & charactere admodum luculento exſcripta eſt. *Scripta Theophraſti*, *Philonis liber de mundo*, & *hiſtoria philoſophica*, *Galeno adſcripta*, illi adiecta ſunt. Vid. Fabricii *Biblioth. Graeca* L. III. C. VI. p. 168. Eraſmi Rotterod. *ad Morum epiſtola* an. 1531. ſcripta p. 1358. edit. 1706. Oudinus in *Commentar. de Scriptor. Eccleſ.* Tom. III. Col. 2610. adducit editionem Ethicorum ARISTOTELIS hoc titulo: ARISTOTELIS *Ethicorum L. X. Graece*, *cum verſione latina Johannis Argyropyli Byzantini*, *Leonardi Aretini*, & *aliorum*, *Venet.* 1498 in fol. Nulla autem an. 1498. Ethicorum ARISTOTELIS editio graeca prodiit, praeter Aldinam, eaque graeca tantum ſine vlla latina verſione, comparuit.

ARISTOTELIS Pepli fragmentum, ſeu heroum Homericorum epitaphia, notis illuſtrata, per Gulielm. Canterum, adiecta ſunt Auſonii epitaphia heroum, qui bello Troiano interfuerunt. *Baſil. per Guarin. 1566.* in 4.

Illud Pepli fragmentum, ſ. epitaphia, diſtichis elegiacis compoſita, primum graece, ſine auctoris nomine, e Codice Medicaeo, euulgauerat Henricus Stephanus, & ſubiecerat *Anthologiae Epigrammatum Graecorum Paris.* 1566. in 4. p. 497. ſqq. Guil. Canterus vero primus fuit, qui, ea, heic Ariſtoteli vindicauit. Recuſa iſta Canteri editio eſt *Anterp.*

uerp. 1571. in 8. Sed prior editio multo rarior eſt. Vid. *Catalog. Biblioth. Sellianae* in Append p. 15. I. A. Fabricii *Biblioth. Gr.* L. III. C VI. p. 160. Ioſ. Simlero, qui reliqua Canteri Scripta p. 213. recenſet, hic liber incognitus fuit. Conf. Freheri *theatr. virorum eruditione claror.* p. 1470.

ARISTOTELIS theologia, ſeu myſticae Aegyptiorum philoſophiae Libri XIIII. *Rom. 1519.* in 4.

Librum illum, de quo diu multumque, inter eruditos diſceptatum fuit, extare, extra omnem iam dubitationem poſitum eſt. Illum non 1518. ſed potius 1519. *Romae* in lucem prodiiſſe credidcrimus. Id enim nonſolum exemplar, quod in Regia Bibliotheca Dresdenſi adſeruatur, ſed illud quoque, quod in Bibliotheca Hulſiana extitit, ante oculos ponit. Vid. *Catalog. Biblioth. Hulſian.* P. II. p. 275. Poſterior Iac. Carpentarii editio, cuius in *den Merckwürdigkeiten der Königl. Biblioth. zu Dresd.* l. a Cl. Vogtio cit. nec non in *Catalogo Biblioth. Hulſianae* l. cit. p. 274. & in *Biblioth. ſelliana* p. 108. fit mentio, talem prae ſe fert titulum: *Libri XIIII. qui* ARISTOTELIS *eſſe dicuntur, de ſecretiore parte diuinae Sapientiae ſecundum Aegyptios. Opus ante annos quinquaginta, ex lingua Arabica in latinam, male conuerſum, nunc vero de integro recognitum, & illuſtratum ſcholiis per Iacobum Carpentarium. Paris. apud du Puys.* 1572. cum lineis rubris in 4. Conf. Ioſ. Simleri *Bibliothec. Geſner.* p. 313.

ARISTOTELIS Opera varia, latine. *Venetiis 1521.* in fol.

Petrus Alcyonius, non Florentia, vt Struuius in *bibliotheca librorum rarior.* prodidit, ſed Venetiis oriundus, rariſſimae huius verſionis autor eſt. Inue-

niuntur heic, quatuor tantum ARISTOTELIS libri I. *de generatione & interitu libri II.* In epistola dedicatoria ad Leonem X. dicit, quod animus illi fuerit, opera Aristotelis, quae, e graeco, in latinum, transtulerit sermonem, illi offerre, cum Bononiae Franciscum primum, Galliae regem salutaret, sed morbo grauiore impeditus, id differre paululum coactus fuerit: II. *Meteororum Libri IIII.* His, epistola ad Antonium du Prat, Galliae Cancellarium, praemissa est, vbi narrat, quod hortatu Ioannis du Pin Tolosani, Regis Galliae ad Venetos legati, viri linguae graecae peritissimi, hunc susceperit laborem. III. *De mundo*, quem Frederico Gonzagae, Mantuae Duci dedicauit. Incertus in epistola dedicatoria est, vtrum Theophrastus, an ARISTOTELIS libri sit autor. IIII. *De animalibus Libri X. posteriores*, vulgo dicti, *parua naturalia.* Octauii Fregozae, Genuensium Principis, nomini, liber consecratus est. Hisce omnibus Vita Aristotelis per Io. Philoponum, & epistola Alcyonii, ad Hieronymum Negri Venetum, Canonicum Patauinum, subiuncta conspicitur. Plures quidem versionum Alcyonii extant editiones, haec vero omnium rarissima est, & I. A. Fabricio, aliisque qui de ARISTOTELE, & Alcyonio, commentati sunt, quid? quod ipsi Maittairio incognita fuit. Petrus Alcyonius vero, multorum hac versione, eruditorum, sibi contraxerat inuidiam. Eminet inter illos, Ioannes Genesius Sepulueda, Cordubensis Hispanus, qui nonsolum eosdem ARISTOTELIS libros latine edidit, in quibus Alcyonium, dedita quasi opera exagitat; sed librum quoque in lucem emisit, hoc titulo: *Errata Petri Alcyonii, in interpretatione* ARISTOTELIS, *a Io. Genesio Sepulueda collecta.* de quo infra, plura. Vid. *Giornale de' letterati d' Italia*, an. 1710. Tom. III. p. 73. Conf. quoque P. Baile *Dictionaire* Tom. I. p. 142. Niceron *Memoires* Tom. VI. p. 150. sqq. Tom. XXIII. p. 346. sqq. Iof. Simleri *Biblioth. Gesner.* p. 371. 550.

La

La Poetica d'ARISTOTELE, vulgarizata, esposta, per Lodovico Castelvetro. *In Vienna d' Austria per Gasparo Stainofer 1570.* in 4.

Secunda editio versionis Ludouici Casteluetro, *reuisa & indice aucta, Basil.* 1576. in 4. prodiit, sed nostra editio, omnino illa rarior est. Vid. Nicol. Fr. Haym *notizia de' libri rari nella lingua Italiana* p. 242. In Auctione Bibliothecae du Fay; illa, teste Niceron. Tom. VIIII. *Memoir.* p. 238. pro 85 libris gallicis, vendita fuit. Etsi quidem illa versio, inter opera Ludouici Casteluetro praecipuum obtinet locum, & tam magni ab ipso autore fuit aestimata, vt cum incendio correptas sensisset aedes suas, illico exclamaret: *Al poetica! al poetica!* vt hoc potissimum, ingenii sui praestantissimum monumentum flammis eriperent, non adeo tamen magni eam esse momenti, Andreas Dacier docuit, qui *dans la poetique d' Aristote*, in praefat. p. 25. sqq. hanc de ea tulit sententiam: *Qu'on assemble toutes les qualitez d'un bon interprete, on aura une juste idée de Castelvetro, en prenant le contrepied. Il ne connoit ni le theatre, ni les passions, ni les caracteres; il n'entend ni les raisons, ni la methode d'* ARISTOTE, *& il cherche bien plus à le contredire, qu'à l'expliquer. Il est d'ailleurs si entêté des Auteurs de son païs, qu'il ne sauroit être bon Critique, comme le Thersite d' Homere il parle sans mesure, & déclare la guerre à tout ce qui est beau. Il ne laisse pas de dire quelquefois de bonnes choses, mais elles ne valent pas le tems, qu'on perd à les chercher.* Conf. Scipion Maffei *Traduttori Italiani* p. 36. inprimis vero Lodovico Anton. Muratori *Vita di Lodovico Castelvetro & sue opere critiche, Milan.* 17:7. in 4.

ARISTOTELIS de poetica liber graece, & latine. Analytica methodo illustratus, authore Theodoro Goulston. *Lond. 1623.* in 4.

In *Bibliotheca Dalmanniana* p. 271. haec Aristotelis poetica, rarissimis libris accensetur.

ARNVLFI *Episcopi Lexouiensis* epistolae, primum editae e bibliotheca Odonis Turnebi. *Paris, apud Io. Richerium*, 1585. in 8.

Nonsolum epistolae, sed etiam conciones, & epigrammata quaedam in hoc libro inueniuntur. Vno haec omnia fasce collecta, nunquam fuerunt recusa, exstant vero in *bibliotheca Patrum Coloniensi* Tom. XII. & in *Lugdunensi* Tom. XXII. p. 1305. sqq. Guilielm. Caueo haec Parisiensis editio incognita fuit. Secutus fuerat ARNVLFVS an. 1147. Ludouicum VII. Regem Galliae in Palaestinam, & inde redux, magni momenti negotiis tractandis, tum in Gallia, tum in Anglia, Pontificis legatus, adhibitus fuit. Vid. Fratrum Sammarthan. Tom. II. *Galliae Christianae* p. 648. sqq. *Apologie d' Arnoul Eveque de Lizieux par Msr. de Brancas dans les Memoires de Trevoux* 1725. p. 1619.

ARRIANO *di Nicomedia, chiamato nuovo Senofonte*, dei fatti del Magno Alessandro Re di Macedonia, nuovamente di greco tradotto in Italiano da Pietro Lauro Modonese. *In Venez. per Michel Tramezzino* 1544. in 8. pp. 358.

Io. Albert. Fabricius quidem L. IIII. *Biblioth. Gr.* c. VIII. p. 275. scripsit: *Italicam versionem librorum* ARRIANI *de expeditione Alexandri M. vidi in* 8. qualem vero viderit, ex illius verbis non liquet. Istam Petri Lauri Perusini versionem, quae in *Collana*, vt ab Italis vocari solet *Greca*, occupat locum, Nicol. Francese. Haym *nella notizia de' libri rari* p. 10. inter libros rariores refert. Augustino Oldoino illa incognita fuit. Nam in *Athenaeo Augusto* p. 277. *Artemi-*

temidori tantum, a Petro Lauro in ſermonem Etruſcum conuerſi, *Venet.* 1547. in 8. editi meminit. Conf. Scip. Maffei *Tradutteri Italiani* p. 37.

IVSTI ASTERII *ICti*, deploratio pacis germanicae, ſiue diſſertatio de pace Pragenſi, tam infauſte, quam iniuſte inita Pragae Bohemorum 1635. in qua artes & technae Auſtriacorum, vaecordia Saxonum, pericula proteſtantium, & aequitas belli, a Francis, & Suecis, iure prolati, euidentisſime oſtenditur. *Lutet. Pariſior. Sumtibus Sebaſtiani Cramoiſy 1636.* in fol.

Prima haec & perrara Opuſculi eſt editio. Germanice etiam, ſed aliqua ex parte mutilum prodiit 1669. in 8. Conf. Vincent. Placcii *theatr. Pſeudonymor.* p. 82. ſqq. vbi Scripta huic ASTERII libello oppoſita recenſentur. In eo vero errat Placcius, quod librum 1639. prodiiſſe, & pacem Pragenſem 1637. compoſitam eſſe ſcribit. Eiusdem ASTERII *examen Comitiorum Ratisbonenſium*, *Hanouiae* 1637. prima vice in folio prodiit.

ATENAGORA *Ateniese Filoſofo Criſtiano*, della reſurrezione de morti, con un Orazione della Natività di Criſto, tradotto da Girolamo Faletti. *In Venezia per Aldo Manuzio 1556.* in 4.

Hieronymus Falettus, ſeu Phalettus Trignani comes, Patria Sauonenſis, in toga pariter & ſago inclaruit. Louanium vrbem, cum litterarum ſtudioſus eſſet, contra Gallorum impetum, inter alios, fortiter defendit, & poſtea Herculis IIII. Ferrariae Principis legatus, nonnullas Principum aulas adiit. Filia eius Lauinia Faletti, in catalogis feminarum eruditarum, locum tenet. De raritate ATHENAGORAE, in vulgarem linguam, ab il-

lo, conuerſi, vid. Nicol Fr. Haym *notizia de' libri rari* p. 296. *Catalogus Bibliothecae Sellianae* in Append. p. 31. In Io. Alb. Fabricii *Biblioth. Gr.* L. V. C. 1. p. 86. liber typothetae forte vitio an. 1557. prodiiſſe dicitur, ſed neque Haym. neque Oldoinus in *Athenaeo Ligustico* p. 243. alius editionis, quam an. 1556. mentionem faciunt. Conf. Scipionis Maffei *Traduttori Italiani* p. 37. Ios. Simleri *Bibliothec. Gesner.* p. 293.

L' Hiſtoire univerſelle, du Sr. AGRIPPE D' AVBIGNE, qui s'etend de la paix, entre tous les Princes chretiens, & de l'an 1550. jusqu' à la fin du Siecle belliqueux & la mort de Henry le grand. *Maille 1616. 1618. 1620.* III. Tom. in Fol.

Niceron. Tom. XXII. *Memoir.* p. 220. illam editionem, alteri, quae à *Geneve* 1626, minime vero *Amsteled.* vt titulus prodit, in lucem emiſſa fuit, longe praeferendam eſſe docet, quoniam multa, in poſteriore omiſſa ſunt, quae in priore repeiiuntur, quamuis poſterior, nonnullis in locis, acceſſione quadam aucta fuerit. Priorem *Pariſiis* d. 2. Ianuar. 1620. manu carnificis, *dans la place de Cambray*, eſſe combuſtam, idem Niceron. loco cit. docet, quoniam multa habuerit, quae maieſtatem, & honorem Caroli VIIII. Henrici III. & IIII. laedere videbantur. Paru n huic libro t ibuit Niceron. vbi de illo, ſententiam ſuam, ita exponit: *l'Auteur eſt fort ſatyrique, & par le fort mal, de tous ces Princes, dont il revéle, ſans aucun menagement, les defauts vrais ou faux, qu'on leur a attribué. Son ſtile eſt plus mauvais, il ne s'exprime point; toujours guindé, il donne, à tout ce qu'il dit, un tour qui n'eſt point naturel. Son hiſtoire eſt moins une narration ſuivie exacte, & arrangée, qu'un diſcours libre ou un entretien; Au reſte il y a bien des choſes curieuſes, qu'on ne trouve point ailleurs*

leurs. Prima editio *Des Tragiques ci devant donnez au public par le Larein de Promethée,* &c. quorum Cl. Vogtius p. 59. meminit, prodiit an. 1616. in 4. sine autoris nomine. Quod vero hic liber combustus fuerit, apud Niceron. l. cit. non inuenimus. Irrito etiam labore in Catalogo Operum AGRIPPAE D' AVBIGNE, quem Niceron exhibet, quaesiuimus *Les petites Oeuvres melées du Sr.* AVBIGNE *en Prose & en Vers.* à Geneve 1630. in 8. Αὐτοβιόγραφος fuit AGRIPPA D' AVBIGNE, id quod libellus testatur, cuius titulus est: *Histoire Secrette de* THEODORE AGRIPPE D' AVBIGNE, *ecrite par lui meme.* Illius plures exstant editiones.

IOANNIS AVENTINI vita Henrici IIII. Imperatoris, cum eiusdem Imperatoris epistolis. *Aug. Vind. 1518.* in 4.

Librum illum seorsum excusum fuisse, nos vix putauerimus. Monet nos, quod Ianus Gregorius Betulius, quo nomine, Ioan. Georgium Burchardum, occultum esse nouimus, in *epistola ad Christ. Henr. Ernoll, Archiatrum Electoralem Saxonicum,* perscripta an. 1710. p. 7. dixerit: quod an. 1518. Aug. Vind. in lucem in 4. prodierint AVENTINI *carmina, ad illustrissimum atque clariss. Principem, Fridericum, Electorem Saxoniae, quibus praeter alia adiectae essent, Friderici huius, ad* AVENTINVM *epistolae binae, germanico sermone conscriptae, & autores quidam, quos* AVENTINVS *inuenit, & qui nondum impressi sunt; nec non Imperatoris Henrici IIII, Ducis Boiorum VII. vitae eiusdem epistolae, inuentae ab* AVENTINO, *editae vero a sodalitate litteraria Boiorum.* In Catalogo librorum ab AVENTINO editorum, ap. Niceron. Tom XXXIIX. de ista carminum collectione, altum est silentium. Integrum vero huius collectionis titulum inuenimus in I. G. Schellhorn. Tom. VI. *Amoenitat. litterar.* p.

 596.

596. Conf. Iacob. Bruckeri vita AVENTINI, in *Ehrentempel Deutscher Gelehrten* Decur. III. p. 88. not. X.

ANTONII AVGVSTINI Commentarius de nominibus propriis τῦ πανδέκτυ Florentini. *Tarracon. ap. Phil. Mey* 1579. in fol.

Vid. Niceron. Tom. VIIII. *Memoir.* qui p. 69 de illo Commentario ſcribit: *Ce Livre, qui eſt eſtimé, eſt extrêmement rare. Il fut pouſſé à la vente de la Bibliotheque de Mſr. Colbert jusqu' à* 120. *livres.* Recuſus liber fuit *Barcinone* an. 1592. Andreas autem Schottus ſine dubio errat, cum L. V. *Obſeruationum humanarum* Cap. XXXIII. p. 251. *edit. Wechel.* 1615. in 4. mai. ſcribit: ANTONIVS AVGVSTINVS. *Pandectas Florentinos* (*ſic enim maſc. non ſequiore genere appellandos Indice nominum propriorum Ilerdae edito pridem docuit*) *diligenter cum Laelio Taurello*, &c. *contulit.*

ANTONII AVGVSTINI Dialogos de Medallas, inſcriciones y otras antiguedades. In *Tarragona ap. Felipp. Mey* 1575. in 4. iterum *ibid. apud eund.* 1587. in 4.

Poſterior editio, non in 8. vt apud Cl. Vogtium legimus, ſed in forma quarta in lucem emiſſa fuit. Altera verſionum italicarum, cuius Cl. Vogtius l. meminit citato, teſte Niceron. l. cit. p. 72. hoc inſignis eſt titulo: *I Diſcorſi de S. Don* ANTONIO AGOSTINI *ſopra le medaglie & altre anticaglie con molti ritratti di belle e rare medaglie. In Venez.* in 4. Conf. *Catalog. Biblioth. Hulſian.* P. II. p. 413.

ANTON. AVGVSTINI Dialogorum XL. de emendatione Gratiani libri duo. *Tarracon.* 1586. in 4.

Hanc

Hanc editionem Niceron. l. cit. inter rariores ANT. AVGVSTINI libros refert. Adponemus ipsa illius verba: *Cet Ouvrage est le plus considerable de ceux qu'* AVGVSTIN *a faits, sur le Droit canon, il est d'un travail prodigieux, d'une exactitude merveilleuse, & d'une tres grande utilité. Il etoit extremement rare, c'est ce qui a engagé Msr. Baluze à en donner une nouvelle edition Paris* 1672. *in* 8. *beaucoup plus belle, & plus correcte, que les deux precedentes avec des savantes notes.* Gerardus van Mastricht edidit hunc librum *Duisburg.* 1677. in 8.

IAQVES D' AVTVN l' incredulité savante, & la Credulité ignorante: au sujet des magiciens, & des sorciers. Avecque la reponse à un livre intitulé Apologie pour tous les grands Personnages, qui ont été faussement soupçonnés de Magie, *à Lyon, chez Iean Certe, ruë Merciere, à l'image de la Trinité* 1674. in 4.

Hunc librum vir celeb. Eberhard Dauid Hauber. Tom. I. *Bibliothecae Magicae* p. 637. inter libros rariores refert. Autor Ordini Capucinorum adscriptus, in prima parte libri demonstrat, quod magi & venefici omnino inueniantur. In secunda exponit, qua ratione ii cognoscantur. In tertia parte, haud iniuria, eos puniri confirmat. Vberiorem recensionem vid. ap. Hauberum l. cit.

Popularia epigrammata medica, ad reuerendissimum ac illustrissimum Cardinalem Granuellanum, *Authore* GABRIEL AYALA, *Doctore Medico. Antuerp. ex officina Guil. Syluii, typographi Regii,* 1562. in 4. fol. 41.

Liber, quod nos quidem sciamus, nunquam denuo editus fuit, quae caussa est, quam ob rem, in-

ter

ter rariores libros, hoc loco adducatur. Autor Antuerpiensis, & Doctor Louaniensis medicus fuit. Epigrammata XXCVIIII. saepenumero, mensuram Epigrammatis excedunt. Illius autem rei rationem, in epigrammate reddit, quo lectorem autor sic compellat:

Qui nos esse minus breues queretur:
Nec satis pro epigrammatis facetos
Attendat, medica esse, quae hic canuntur
Et Galenica, non Catulliana.

E dedicatione ad Antonium Perenottum, Cardinalem Granuelanum, adparet, quod AYALA etiam *carmen, pro vera arte medica*, & *de morbo* & *lue pestilenti, elegiarum librum vnum* exarauerit. In *lexico* Menckeniano, & Ioecheriano *eruditorum*, mendum irrepsisse videtur, vbi e duobus AYALAE libris, vnus factus est; cum Autor *popularia epigrammata de lue pestilenti* scripsisse perhibetur.

B.

IOANNIS BAAZII *Senioris* Inuentarium ecclesiae Sueo-Gothorum continens integram historiam Ecclesiae Suecicae libris VIII. descriptam, incipiendo a vetustate, & religione huius gentis, in Scandia primo residentis: quando & qua occasione sit facta illius conuersio ab Ethnicismo ad christianam fidem, & perducendo seriem huius ecclesiae, per quamlibet illius fortunam, vsque ad praesentem annum Christi 1642. Opus elaboratum Mandato & spec priuilegio S. R. M. Suec. *Lincopiae excudebat Christoph. Günther. 1642.* in 4. pp. 842.

Autor initio Pastor, & Praepositus Ioncopiae (Joencoeping) in Gothia Australi, & deinde episcopus We-

Wexionienſis (Wexiö) fuit. A Chriſtianiſmi origine in Suecia, ad tempora vſque Guſtaui I. Libro I. hiſtoriam diducit. L. II. Originem reformationis, tempore Guſtaui I. in Suecia, exponit. L. III. Eccleſiae ſtatum ſub Erico XIIII. & Ioanne fratre deſcribit. L. IIII. V. VI. Res eccleſiaſticas, regnante Sigismundo, Carolo VIIII. & Guſtauo Adolpho, ad annum vſque 1624. complectitur. L. VII. Res eccleſiae ad obitum vſque Guſtaui Adolphi: & IIX. tandem, Liber, illa, quae ſub regimine Chriſtinae ad annum vſque 1642. in rebus eccleſiaſticis geſta fuerunt, commemorat. Vid. *die Merckwürdigk. der Kœnigl. Biblioth. zu Dr.* T. III. p. 71. ſqq. De reliquis BAAZII *Senioris* ſcriptis Jo. Scheffer *Suecia litterata* p. 72. & 378. Conf. quoque Viti Ludouici de Seckendorf *Hiſtor. Lutheraniſm* L. I. Sect. LVII. §. 149. Addit. II. p. 266. edit. *Francof. & Lipſ.* 1692. in fol.

BENEDICTI BACCHINI de Siſtrorum figuris ac differentia, ad illuſtriſſ. D. Leonem Strozza, ob Siſtri Romani effigiem communicatam, diſſertatio. *Bonon. 1691.* in 4.

BENEDICTVS BACCHINVS in ducatu Parmenſi d. XXXI. Aug. 1651. natus, initio nomen Bernardi acceperat, illud vero Benedicti nomine commutauit, cum Benedictinorum ordini ſe adiungeret. Multis muneribus eccleſiaſticis perfunctus, & an. 1721. in Bononienſi Academia, Profeſſor S. S. creatus, diem obiit anno eodem, menſe Decemb. aetatis anno LXX. Haec nos ipſe docet, in vita, ab ipſo latine conſcripta, quae cum Additionibus reperitur in *Giornale de' letterati d' Italia, Venet.* Tom. XXXV. p. 340. ſqq. Liber vero neque Parmae, vt Cl. Vogtius p. 64. prodit, in lucem emiſſus, neque a Tollio, ex Italico, in latinum ſermonem translatus, vt I. A. Fabricius in *Bibliographia antiquaria* p. 373. neque anno

anno 1680, vt idem Fabricius in *Conspectu thesauri litterarii Italiae* p. 177. scribit, sed *Bononiae* 1691. a BACCHINO, latino sermone conscriptus, euulgatus fuit. Acceperat illum in itinere suo Italico, Iacobus Tollius a Gaudentio Roberto, eiusque nouam, adiectis adnotationibus, & dissertatione de Sistrorum figuris, dedit editionem *Traiect. ad Rhen.* 1696. in 4. Inserta haec omnia, nunc inueniuntur Io. Georg. Graeuii Tom. VI. *Thesaur. Antiquitat. Romanar.* p. 409. sqq.

ANDREAE BACCII, *Elpidiani, Medici, atque philosophi, Ciuis Romani*, de naturali vinorum historia, de vinis Italiae, & de conuiuiis antiquorum libri VII. Accessit de factitiis, ac cereuisiis, deque Rheni, Galliae, Hispaniae, & de totius Europae vinis, & de omni vinorum vsu, compendiaria tractatio. *Romae* 1597. in fol. cum fig. aeneis.

Secunda haec est editio libri, qui cum adplausu acceptus fuit, iis temporibus; id quod, tres editiones testantur, quae intra trium annorum spatium, in lucem prodierunt. Cl. Vogtio, & forte etiam Autori *der Merckwürdigk. der Koenigl. Bibliothec zu Dr.* incognita. Haec fuit editio, cum vterque trium tantummodo editionum mentionem faciunt, quibus recentior *Francofurtana* 1607. a Cl. Vogtio memorata, addi debet. Vtrum illa editione, cuius vberior recensio in allegatis *Merckwürdigkeiten der Koenigl. Biblioth. zu Dr.* inuenitur, de vinis Hispanicis mentionem fecerit, an haec accessio, primum in nostra editione facta sit, nos quidem ignoramus. Librum huius operis quartum, de Veterum conuiuiis, quo inter alia, conuiuii Didonis Virgilianam explicat descriptionem L. I. Aen. & Homerum, etiam a Virgilio, in descriptione conuiuii superatum esse, contendit, auctiorem postea, & in libros V. distinctum,

ctum, edidit ANDR. BACCIVS, qui etiam nunc insertus conspicitur Tom. IX. *Thesauri Antiquitatum Graecar.* Gronouii p. 21. sqq. Mulierem, quam BACCIVS vsque ad delirium deperibat, Ianus Nicius Erythraeus in *Pinacotheca* I. p. m. 40. *Baccillam*, quod fictum, sine dubio nomen est, famosam nominat, quae post ANDREAE BACCII mortem, Romae corporis fecerit quaestum. Cognitus nobis est alius ANDR. BACCII liber, qui raritate non inferior est libro, quem attulimus; Inscribitur: *Del Tevere, di* ANDREA BACCI *libri III. ne quali si tratta della natura e bontà delle acque, e specialmente del Tevere, del Nilo, del Pò &c. dell'uso dell' aque, e dell bevere in fresco con nevi, con Ghiaccio, e con Sal nitro; delle inondazioni e de' remedi che gli Antichi Romani fecero, e che oggidì si posson fare. In Venez. per Aldo* 1576. in 4. Prior editio prodierat *Romae* 1558. in 8. sed haec multo auctior est. Vita ANDR. BACCII inuenitur in Prosp. Mandosii *Theatro, in quo Maximorum christiani orbis Pontificum Archiatros spectandos exhibuit.* Qui liber, hodie rarior, *Rom.* 1696. in 4. prodiit.

NICOLO BALBANI Istoria della vita di Galeazzo Caracciolo, chiamato il Signore Marcheze, nella quale si contiene un raro, e singolare essempio di costanza, e di perseveranza, nella pietà, e nella vera religione. *Geneva* 1587. in 16.

Hic liber omni tempore, adeo rarus fuit, vt Lestanus, (Sieur de Lestan) cum illum in gallicum sermonem conuertere vellet, nullum inuenire posset exemplum, quo vteretur. Necessitate igitur coactus, librum ex latina versione, cuius nobis innotuit editio 1596. tit. *Galeacii Caraccioli Vici Marchionis vita,* in 8. transtulit. Prodiit haec versio cum titulo: *La vie de Galeas Caraciol, Marquis de Vico; & l'histoire de la fin tragique de* François *Spire: Mises en François par le Sieur de Lestan.* Ex Italico vero BALBANI

NI librum postea transtulit Msr. Minutoli, & edidit: *La Vie de Galéace Caracciolo, Marquis de Vico, au Royaume de Naples, qui après avoir embrassé la Religion Reformee mourut à Geneve l'an 1586. Traduite de l'Italien de* NICOL. BALBANI, *Geneve* 1631. in 12. Vid. *la Remarque de Msr. Des Maizeaux, dans les Lettres de Msr. Bayle* Tom. I. p. 181.

BALDERICI *Nouiomensis & Tornacensis Episcopi* Chronicon Cameracense & Atrebatense, siue historia vtriusque ecclesiae, a Clodoueo, vsque ad ann. 1030. L. III. edita, cum notis Georgii Coluenerii. *Duaci, sumt. Io. Bogardi, 1615.* in 8.

In Bibliotheca Atrebatensi, Chronici codex adseruatur Manuscriptus, qui forte Autoris Autographus est. Colligimus illud e *Voiage litteraire de deux Religieux Benedictins* T. II. p. 74. vbi: *Msr. l'Abbé Blondin Docteur de la faculté de Paris, habile Predicateur & tres versé dans les Antiquités de son eglise, nous fit voir la bibliotheque, dont les principeaux Manuscrits sont les Actes, ou l'histoire de la Restauration de l'Evechè, la Chronique de* BALDERIC, *ecrite de son tems (ce pourroit bien être l'original).*

R. S. GVGLIELM BALDESANO Sacra Istoria di St. Mauricio Arciduca, della legione Thebea, & de suoi valorosi camponi. *In Torino, 1604.* in 4.

Latet sub hoc GVLIELMI BALDESANI nomine, *Bernardinus Rossignolius* e societate Iesu, natione Italus, patria Vlmetanus, qui anno 1547. natus fuit. Variis fuit collegiis praefectus, ac demum Prouinciae Romanae, Venetae, & Mediolanensi, Prouincialis praepositus ecclesiaeque metropolitanae Tau-

Taurinensis canonicus & theologus, obiit diem Augustae Taurinor. 1613. Varia edidit scripta, quae ad theologiam spectant moralem, inter quae hic, quem adtulimus, liber, inuentu est rarissimus. Plura de eo videsis in Petri Ribadeneira *Catalogo Scriptorum Religion. Societatis Iesu* p. 33. sqq. & in Philip. Alegambe *Bibliotheca Iesuit.* p. 63. Nathanael Sotwell *Biblioth. Scriptor. Societ. Iesu* p. 116. Theophil. Rainaldi in *Erotematibus de malis ac bonis libris* p. 141. Anton. Posseuin. in *Apparat. Sacr.* Tom. I. p. 223. Vincent. Placcii *theatr. Pseudon.* p. 105.

IOANNIS LVDOVICI GVEZII BALZACII Carminum libri tres. Eiusdem Epistolae selectae, editore Aegidio Menagio *Paris. sumt. Augustini Courbé,* 1650. in 4. pp. 475. praeter epistolam dedicator. & indicem.

Ipsi nos, libri huius, satis quidem splendidi, sed admodum rari, possidemus exemplum. Aegidius Menagius illum Christinae Suecorum reginae dedicauit. Tres libros carminum, vna cum libro adoptiuo, prima pars libri complectitur. Secunda epistolas selectas continet, quae postea 1651. in 12. recusae fuerunt & a Daniel. Georg. Morhofio rarae vocantur. Vid. *Polyhist.* I. L. c. XXIIII. p. m. 293. Adiecit illas etiam Celeber. *Kappius* Professor Lipsiens. editioni Franc. Vauassoris *de dictione ludicra Lips.* 1722. in 8. Inueniuntur etiam, vna cum Carminibus, & reliquis BALZACII opusculis, in splendida operum collectione, quae *Paris.* cum praefat. Abbatis de Cassagnes 1665. II. Tom. in fol. prodiit. Vid. de BALZACIO, *Dictionaire* de Msr. Baile Tom. I. p. 429. sqq. Niceron *Memoires* Tom. XXIII. p. 315. sqq.

Canto XI. composti dal BANDELLO, delle Lodi della Signora Lucrezia Gonzaga, di Gazuolo, e del vero amore, col tempio di Pudicizia, e con altre cose per dentro Poeticamente descritte, in 8. *sine loci & anni indicio.*

Le tre Parche da esso BANDELLO Cantate nella natività del Sigr. Giano Primogenito del Signor Cesare Fregoso, e della Signora Gostanza Rangona sua consorte, in 8. *sine loci & anni indicio.*

De rarissimis MATTHAEI BANDELLI libris, qui in *Catalogo Bibliothec. L. B. de Hohendorf* P. III. p. 159. n. 2134. *Guiennae* 1545. in 8. prodiisse dicuntur, & inprimis de posteriore, apud Nicol. Franc. Haym *nella notizia de' libri rari* p. 121. haec leguntur. *Questo rarissimo libro tutto in Ottava Rima, contiene ambi due questi Poemi, e nella dedica vien' chiamato* MATTEO BANDELLO; *che egli non fosse l'istesso che l'autore delle Novelle, si veda nell' Articolo delle Prose dove si parla delle Novelle, del* BANDELLO. Lucretia Gonzaga, MATTHAEI BANDELLI discipula fuit. Vid. P. Baile *Dictionaire* Tom. I. p. 435. & Tom. II. p. 1281. vbi scribit, quod BANDELLVS Nouellam XXI. Partis I. illi dedicauerit. In *Catalogo Bibliothecae Heinsianae*, P. II. p. 200, vt Baile Tom. I. p. 435. testatur, editio *de' XI. Canto* &c. *dal* BANDELLO impress. *Agen.* 1545. in 8. extat.

MAPHAEI *Cardinalis* BARBERINI, postea Vrbani VIII. Papae Poemata. *Paris. e typogr. Regia,* 1642. in fol. chart. max.

Splendidissimum hoc opus, in Germaniae bibliothecis rarissime inuenitur.

HIE-

HIERONYMI BARDI Medicus Politico-Catholicus, seu medicinae sacrae tum cognoscendae, tum faciendae idea. *Genua*, 1634. in 8.

Vid. Cl. Vogtii *Catalog. libr. rar.* p. 72. HIERON. BARDI Ligur. e Rapallo, Genua tamen oriundus, 1603. die VII. Mart. natus. Doctor Theologiae & Sacerdos, adnuente Pontifice Romano, medicinam in vrbe Pisana exercuit. Teste Augustin. Oldoino in *Athenaeo Ligustico* p. 238. liber Genuae 1643. prodiit. In Thom. Hyde *Catalogo Bibliothecae Bodleianae*, p. 64. id an. 1644. accidisse inuenimus. Omnia scripta HIERONYMI BARDI, hodie admodum rara sunt. Recenset ea Augustin. Oldoinus l. cit. Inprimis illius *Theatrum Naturae Iatrochymicae Naturalis*, quod sub ficto, *Iatrophili Euchimici* nomine, *Romae* 1644. edidit, inter libros paullo rariores, referri meretur. Non vero confundendus est, hic HIERONYM. BARDVS, cum alio, eiusdem nominis, Florentino, qui varia reliquit Scripta historica, inter quae liber *delle Cose notabili della Citta di Venetia, Venet.* 1587. in 8. nec non *Martirologio Romano In Venez.* 1585. in 4. eminent.

CASPAR. BARLAEI Bogermannus ἐλεγχόμενος, seu dissertatio, in qua theologorum male sana consilia, reprehenduntur. Diluuntur etiam crimina impacta, a M. Slado, Erasmo Rotterodamo. *Lugd. Bat.* 1615. in 4.

Scripserat Hugo Grotius, Ordinum Hollandiae & Westfrisiae iussu, librum contra Gomaristas, inprimis contra Sibrandum Lubbertum Franckeranum, theologum, titulo: *Ordinum Hollandiae & Westfrisiae pietas, ab improbissimis multorum calumniis, praesertim vero a Sibrandi Lubberti epistola, quam episcopo Cantuariensi scripsit, vindicata, Lugd. Bat.*

 1613.

1613. in 4. Ad huius libri duas priores partes, in lucem emittebat, Io. Bogermannus, Ecclesiastes Leouardiensis, *Adnotationes, vbi caussa Vorstii & Remonstrantium tractatur, Franeker.* 1614. Hoc aegre ferens CASPAR BARLAEVS, illum quem nominauimus libellum, edidit, in quo epistolam dedicatoriam, quam suis Adnotationibus, praefixit Io. Bogermannus, sub examen vocauit. Vid. Hugonis Grotii *manes ab iniquis Obtrectationibus vindicati* P. I. p. 42. sqq.

De vita, moribus, ac rebus, praecipue aduersus Turcas, gestis, Georg. Castrioti, clarissimi Epirotarum Principis, qui propter celeberrima facinora, Scanderbegus, h. e. Alexander M. cognominatus fuit, libri XIII. per MARINVM BARLETIVM Scodrensem conscripti, ac nunc primum in Germania castigatissimi editi. *Argentorati, apud Craton. Mylium,* 1537. in fol. pp. 371. except. epistola dedicator. praefat. & indice.

Librum rarum esse, nos docuit Gerdesii *florileg. libror. rar.* p. 28. edit. recentiss. MARINVS BARLETIVS Sacerdos Scodrensis in Albania fuit. Illam, quam nos possidemus, editionem, Caspar Hedio, Alberto Marchioni in Baden ac Hochberg dedicauit. Insertus postea liber, variisque figuris, & imaginibus ligno incisis, ornatus, fuit Philip. Loniceri *Chronico Turcico*, cuius cum BARLETII *historia de Scodrae expugnatione* tertium constituit Tomum. In varias etiam linguas translatus fuit. In vernaculam illum conuertit Ioannes Pinicianus, & edidit cum titulo: *Georgii Castriot, genannt Scanderbeg, ritterliche Schlachten und Thaten wider beyde Türckische Keyser Amurath und Mahomet, auch andere seine Feinde, manlich und glücklich bey seinem Leben gethan, und erhalten. Erstlich*

lich von MARINO BARLETIO *von Scodra, in Latein beschrieben, darnach durch Joan. Pinicianum verteutschet, Frankf.* 1577. in fol. *Magdeb.* 1604. in 4. Praeter illam, etiam versionem germanicam habemus, a Gabriel. Zschimmer, *Dresd.* 1664. in 8. Italice illum dedit Pietro Roccha cum tit. *Istoria di Giorgio Castriotto Scanderbego, tradotta dal Latino, in Venez.* 1568. in 8. Forte idem liber est, quem adfert Nicol. Francesc. Haym *nella notizia de' libri rari.* p. 95. *Gli illustri e gloriosi gesti e vittoriose Imprese fatte contra Turchi da Giorgio Castriotto detto Scanderbeg. Prencipe d' Epiro, In Venezia presso Altobello Salicato* 1584. in 4. Lusitanice illum edidit Franciscus d' Andrada *Lisb.* 1567. in fol. Vid. *Catalog Bibliothec. Bodleian.* P. I. p. 65. In compendium librum redegit, & orationes ex illo excerpsit, Georgius Bartholdus Pontanus a Braitenberg Metropolitanae ecclesiae Pragensis Praepositus, Olomucensis & Budissinensis Canonicus, Protonotarius Camerae Apostolicae, Imperatorisque Maximiliani Consiliarius. *Hanou.* 1609. in 8. pp. 293. Plura vide in *Bibliotheca Hamburgensi historica* Centuria II. p. 155. sqq. Conf. I. Alb. Fabricii *Bibliothec. med. & inf. lat.* L. II. p. 467.

GABRIEL BARLETTE Sermones. *Venet.* 1577. in 8. II. Tom.

Etsi Sermones saepius, & teste Iacob. Quetif Tom. I. *Biblioth. Dominic.* p. 844. ab anno, Seculi XVI. quinto, ad annum vsque 85. eiusdem Seculi, tredecies editi fuerint, tamen in bibliothecis rarius inueniuntur. Primam omnium editionem *Lugduni* 1505. euulgatam esse scribit Io. Alb. Fabricius in *Biblioth. med. & inf. Lat.* L. VII. p. 1. id quod forte de omnibus GABRIELIS BARLETTE sermonibus, in vnum collectis fasciculum, intelligi debet. *Sermones* enim illius *quadragesimales* iam anno 1497. *Brixiae* in lucem esse productos, testatur Maittaire in *Annal. Typographic.* Tom. I. p. 647. & nullum est dubium, quin

& plures Sermonum, quos diuersis titulis, pro temporum, quibus recitati fuerunt, ratione, insigniuit, extent editiones, anno 1505. antiquiores, inprimis cum GABRIEL BARLETTE, ob insignem eloquentiam, veluti orator disertissimus, seculi sui haberetur decus, ita, vt etiam tunc temporis, hoc de illo peruulgatum esset prouerbium: *Nescit praedicare, qui nescit Barlettare.* Ea editio, quam adduximus, omnium optima & perfectissima censetur. Tomus illius primus, *Sermones quadragesimales* complectitur; Secundus vero *Sermones de tempore Aduentus, Ascensionis, Pentecostes, & de nonnullis Sanctis* continet. In Henry Etienne *Apologie pour Herodote*, multa eloquentiae illius, passim occurrunt specimina, & in Niceron. *Memoir.* T. III. p. 2. seqq. vnum quoque alterumue adlatum conspicitur. Inueniuntur, qui cum Leandro Alberti in *Descriptione Italiae*, p. 370. statuunt, Sermones GABRIEL BARLETTE, vt hodie leguntur, ab eo non fuisse peroratos, sed ab aliis si non plane confictos, tamen mutatos, interpolatos & corruptos esse. Sed repugnare videtur, huic sententiae, temporum, quibus BARLETTE vixit, ratio, quandoquidem in Oliuerii Maillardi, & Michael. Menoti Sermonibus, de quibus infra dicendi locus erit, similis eloquentia occurrit ludicra. Illum Gabrielem, non vero Michaelem, vt apud Henricum Stephanum, in dicta, pro Herodoto Apologia Tom. I. p. 40. edit. de Msr. le Duchat, legitur, adpellatum fuisse, omnes, qui, de illo commentati sunt, confirmant. Cognomen ab vrbe *Barulo*, (Barletta) in Regno Neapolitano, adeptus est. Vid. Scriptores a nobis citat. Conf. quoque Posseuini *Apparat. Sac.* Tom. I. p. 521. Ios. Simleri *Biblioth. Gesner.* p. 212. Petri a Valle Clausa S. Theologiae Doctoris, sub quo nomine latet Theophil. Ramaldus, *Diatribe de immunitate Autorum Cyriacorum a censura Lugd.* in 8. & in Operibus, Tom. XX. Baile *Dictionaire* Tom. I. p. 449.

ROBERTI

ROBERTI BARNESII *Nordouicensis*, Liber de vitis Pontificum Rom. *Viteb. apud Ioseph. Klug*, *1536*. in 8.

Hunc libellum teste Gerdesio in *florileg*. p. 29. rarissime inueniri, scribit Ill. Seckendorfius in Indice III. ad Comm. de *Histor. Lutheranismi* ad A. 1536. adeo vt pro deperdito haberi possit. Sed recusus fuit cum Io. Balei *vitis Pontificum*, & I. M. Lydii *continuatione*, quae ad Paullum vsque V. perducta fuit, *Lugd. Bat.* 1615. in 8. cum tit. *Scriptores duo Anglici coaetanei de Vitis Romanorum Pontificum*, *videlicet* ROBERT. BARNS & *Ioan. Baleus*, *quos e tenebris vindicauit & continuauit ad Paullum V. Ioan. Martini Lydius*. Vixit ROBERTVS BARNES Professor Theologiae, & Henrici IIX. Angliae Regis, Capellanus, Seculo XVI. & admodum misera morte periit. Cum enim Lutheranorum Sacris faueret, & contra Episcopum Gardinerium scriberet, curiae Anglicanae iussu combustus fuit. Vid. Ios. Simleri *Biblioth. Gesner.* p. 604. Baile *Dictionaire* Tom. I. p. 453. sqq.

CAESARIS BARONII Martyrologium Romanum, *Rom.* *1586.* in fol. *Venet.* *1587.* in 4. *Venet.* *1597.* in 4. *Antverp.* *1589.* in fol.

De editionum, quas heic adduximus, raritate vid. Cl. Vogtii *Catalog. libr. rar.* p. 73. Primus vero lepidum in his editionibus errorem de Sancta Xynoride obseruauerat amicus BARONII, Nicol. le Fevre, Ludouici XIII. Praeceptor, qui multa documenta, ad editionem Annal. Eccles. spectantia, cum illo communicauerat. Vid. Niceron. Tom. XXVII. *Memoir.* p. 302. qui & alios errores, in his editionibus occurrere scribit. De rarissima versione Arabica, epitomes Annalium Baronii, a Francisco Brietio Rhedonense Capucino, in partibus Orientis, Syriae, & Palaestinae, Missionario Apostolico, *Rom.* ab anno

1653. ad ann. vsque 1671. IIII. Tomis in 4. edita vid. *die Merckwürdigk. der Koen gl. Bibliotb. zu Dr.* Tom. III. p. 296. I. A. Fabricii *biblioth. Gr.* L. VI. Cap. 4. p. 168 cui tamen tres tantummodo Tomi cogniti fuerunt.

CAESARIS *Cardinalis* BARONII tractatus de Monarchia Siciliae. Accessit Ascanii Cardinalis Columnae de eodem tractatu iudicium. Cum eiusdem Cardinalis Baronii responsione apologetica aduersus Cardinalem Columnam, & epistola ad Philippum III Regem Hispaniae. *Parisiis, ap. Hadrian. Beys, 1609.* in 8. mai. pp. 239.

Cum CAESAR BARONIVS iussu Clementis IIX. Pontificis, de Monarchia Sicula, qua Pontificis iura, in hoc regnum defendebat, conscriberet tractationem, illamque Tom. XI. Annalium insereret, tanta in Hispania, & Sicilia, animorum exorta est exacerbatio, vt integer Tomus Annalium XI. prohiberetur. Quare euenit, vt haec tractationis illius, prodiret editio, illique tria alia, ad hanc controuersiam, scripta spectantia, quorum in libri titulo, iam mentio facta est, adiicerentur. Recensetur liber prolixius in *den Nachrichten von einer Hällischen Bibliothec* Tom. III. p. 503. sqq. vbi etiam a raritate commendatur. Inueniuntur etiam nonnulla de de hac controuersia, in Hieronymi Barnabei *Purpura Sancta, seu vita Purpurati S. R. E. Principis,* CAESARIS BARONII p. 115. sqq. 184. sqq. edit. quam Gregorius Friz *Viennae Austriae* 1718. in 8. in lucem emisit. Epistolam CAESARIS BARONII Cardinal. ad Philippum III. Hispaniae regem, Schellhornius nuper inseruit *Miscellaneis Lipsiensibus Nouis* Tom. IIII. P. IIII. p. 670. sqq. vbi illam primum luci expositam esse, a Ioachimo Morsio, Hamburgensi, *Lugdun. Batav.* 1619. in 4. scribit, id quod annus, quo illa,

illa, quam adduximus, collectio, edita fuit, oppido refellit. Conf. Sagittarii *introduct. in histor. Eccles.* Tom. I. p. 300. vbi sine dubio per typothetarum errorem, annus editionis Morsianae 1691. legitur: Integra haec collectio, inserta est *Thesauro Scriptorum Antiquitatum Siciliae*, siue *Thesauri Italiae* Tom. X. P. III. Pertinet etiam ad hanc controuersiam, paullo adcuratius cognoscendam Louis Ellies du Pin *Defense de la Monarchie de Sicile contre les Entreprises de la Cour de Rome, Amsterd.* 1716. in 8. de quo libro Vid. Niceron *Memoires* Tom. II. p. 46.

Asia de IVAN de BARROS dos fectos, que os Portugueses fizeramne descobrimento y conquista dos mares y terras do Oriente &c. Decadas III. *Lisboa, 1628.* III. Tom. cum Continuationibus, a Cl. Vogtio p. 74. memorat. Decad. XII. in fol.

IOAN. de BARROS, neque Bragae, neque Vlyssipone, vt nonnulli putant, sed Visei, an. 1496. natus, & vt Emanuel Seuerinus de Faria, in vita illius, testatur, e nobilissima familia *Lupo* de *Barros*, genus deriuauit. Thesaurarius Indiarum factus, Emanuelis regis iussu, Historiam Indicam s. Asiae conscripsit, eiusque *Decada* I. *Lisboa* 1552. *Decad.* II. 1553. *Decad.* III. 1563. in fol. edidit. Editio Decadum quam Cl. Vogtius l. cit. adfert, secunda est. Decas prima & secunda, postea in linguam Italicam ab Alfonso Vlloa translata, & edita fuit cum titulo: *L' Asia di* GIOVANNI BARROS. *De' fatti de' Porthoghesi nello scoprimento e conquiste de' Mari e terre di Oriente, tradotta del Portoghese. In Venez presso Vincenzio Valgrisio* 1562. in 4. Conscripserat etiam IO. BARROS *Decadem quartam*, sed morte an. 1570. praeuentus illam ad finem perducere, & in lucem ipse emittere non potuit. Accepit illam, data pecunia Phi-

lippus IIII. Hispaniae rex, a Louis a Suarez, vidua Hieronymi de Barros, filii natu maioris IOANNIS de BARROS, & Io. Baptistae Lauanha edendam commisit. Prodiit illa 1615. *Madrit.* in fol. vt titulus prodit *reformada ed illustrada com notas.* Interea Diego de Couto, neutiquam de Conto, vt Cl. Vogtius, & Anonymus qui *Melanges de litterature tirez des lettres manuscrittes de Msr. Chapelain*, edidit, p. 24. scribit, Vlyssiponensis, Regis Lusitaniae historiographus, ad continuandam historiam Indicam IO. de BARROS se adcinxit, & *Decadem quartam Lisb.* 1602. in fol. *Decad. quintam Lisb.* 1612. in fol. *Decad. sextam Lisb.* 1614. in fol. *Dec. septimam Lisb.* 1616. in fol. *Decad. octauam & nonam Lisb.* 1673. in fol. *Decad. decimam & vndecimam* Lisb. 1673. in fol. *Cinquo libros da Decada XII.* nescio quo fato *Par.* 1645. in fol. in lucem emisit. Continuatoris Diego de Couto labor, variis, iis demum aduersis fatis obnoxius fuit. Maxima enim pars exemplarium *Decadis VI.* incendio, in bibliopolae aedibus, exorto, flammis absumta fuit, quare euenit, vt haec decas, libri per se rarissimi, reliquis decadibus multo sit rarior. Cum *Decadem IIX. & VIIII.* edere vellet Diego de Couto, Manuscriptum illi furto ablatum fuit, laborem igitur iterare, & decades duas in vnum referre volumen cogebatur. Vid. Niceron Tom. XII. p. 89-96. De versione operis gallica, iussu Colberti a Msr. Fremond adornanda, consilium Cappellani vid. in *Melanges de litterature* supr. cit. p. 25. sqq.

BARTHOLOMAEI *Anglici* de proprietatibus rerum Libri XVIIII. *Colon.* 1481. in fol.

Rarissimum esse librum scribit Gerdesius in *florileg.* p. 29. BARTHOLOMAEVS *Anglicus* seu vt alio nomine vocatur, BARTHOL. *Glanouillanus*, familiae addictus fuit monachorum Franciscanorum, & hoc opus in XVIIII. libros distributum, teste Io. Leland

in

in *Comment. de Scriptoribus Britannicis* p. 336. *Aristotelis, Platonis, & Plinii fultus autoritate, concinnauit & edidit: quod illa assidua terebat aetas manu, vnde & eius in iustam excreuit famam magnitudinem.* Hanc editionem in quarto quidem prodiisse, scribit Gerdesius l. cit. sed illam in fol. adfert Michael Maittaire in *Annal. Typogr.* Tom. I. p. 417. Plures editiones, & reliqua BARTHOLOMAEI scripta, recenset I. A. Fabricius in *Biblioth. med. & inf. lat.* Tom. I. p. 479. sqq. In Anglicam linguam translatus, & cum commentario liber editus fuit *Lond.* 1582. Io. Leland. l. cit. *Carolum V. Regem Galliae, delectatum huius operis vtilitate, iussisse Joan. Corbichonem, Augustinianum, opus tam eruditum, in linguam transferre gallicam, illumque id eleganter praestitisse,* scribit. Viderat versionis codicem, in bibliotheca, quae ad Isidis Vadum, ab Hunfredo duce Claudiano, posita fuerat. Illam cum titulo: *Traité des proprietés de chaque Substance, traduit de latin en françois, par frere Jean Corbichon, à Lion par Matthieu Huts, maitre en l' art d'impression* 1491. in fol. prodiisse testatur Maittaire in *Annal. Typogr.* Tom. I. p. 531. Conf. de BARTHOLOM. *Anglico* Anton. Posseuini *Apparat. Sac.* p. 182. Tom. I. qui illum BARTHOLOM. *Anglicum cognomento Graunuyse* nominat. Iof. Simler. *Biblioth. Gesner.* p. 87.

ΒΑΣΙΛΙΚΩΝ libri LX. in VII. Tomos diuisi, cum perpetua versione latina editi, cura Caroli Annibal. Fabrotti. *Paris.* 1647. in fol. Tom. VII. ch. max.

Admodum infrequens, praestantissimum illud opus est, quod nonnisi in instructissimis bibliothecis inuenitur. Adiecta splendidae isti editioni conspicitur, Iosephi Mariae Suaresii *notitia Basilicorum*, quae illam maxime commendabilem reddit. Plura vid. in *Biblioth. iuridica Budero-Struuiana* p. 55. Conf. Niceron. *Memoir.* Tom. XXVIIII. p. 355.

355. ſqq. I. A. Fabricii *Bibliotb. Graec.* L. VI. Cap. 6. p. 426.

SEBASTIANI BASSONIS *Doctoris Medici*, Philoſophiae naturalis, aduerſus Ariſtotelem Libri XII. in quibus abſtruſa veterum Phyſiologia reſtauratur, & Ariſtotelis errores ſolidis rationibus refelluntur. Amicus Plato, amicus Socrates, ſed magis amica veritas. *Geneuae, 1621.* in 8.

Gottlieb Stollio in *Anmerckungen über Heumanns Conſpectum reip. litterar.* p. 975. & *Catalogo Bibliotb. Sellianae* P. I. p. 167. teſtibus, hic liber etiam *Aureliae apud Petrum de la Roviere* 1621. in 8. prodiit. Conf. *das erſte Stück des Verzeichn. einiger raren Bücher* p. 52. ſqq. vbi quoque huius editionis mentio facta fuit. In *Lexico eruditor.* Ioecheriano de BASSONE inuenimus, quod grauis extiterit philoſophiae Ariſtotelicae inimicus, & *Romae* 1574. *diſſertat. in philoſophiam naturalem aduerſus Ariſtotelem* in 4. ediderit. Opinione autem deceptus fuit Cl. Vogtius cum p. 75. SEBASTIANVM BASSONEM, cum ſcriptis, ab ipſo editis, ignotum fuiſſe Morhofio ſcribit: Ille enim L. II. *Polybiſt. Philoſoph.* P. II. c. XX. §. 2. p. 364. diſertis, eius, verbis facit mentionem. Conf. etiam *Catalog. Bibliotb. Reimmannianae* P. II. p. 708. vbi & alius Morhofii adducitur locus, quo SEBASTIANI BASSONIS, mentio facta fuerit, quem nos vero, diligentiſſime licet quaeſitum, nulla prorſus ratione inuenire potuimus. Editio libri aduerſus Ariſtotelem *Elzeuiriana*, quam cl. Vogtius, adfert, prodiit 1649. in 8.

BATAVIA ſacra, ſiue res geſtae Apoſtolicorum virorum, qui fidem Batauiae primi intulerunt. *Bruxell. 1714.* II. Tom. in fol. cum figuris aere inciſis.

Liber

Liber iſte, cuius autor p. 512. ſub hiſce litteris, T. S. X. H. L. H. S. T. L. P. V. T. nomen ſuum occultavit, in *Nou-Antiquis* anni 1727. p. 716. dicitur: *ein rar und koſtbares Buch.*

Les Saintes metamorphoſes, ou les changemens miraculeux de quelques grands Saints, tirés de leurs vies, par J. BAVDOIN, *Paris.* 1644. in 4 cum fig.

Rariſſimus hic liber IOANNIS BALDVINI eſt, qui duodecim ſermones, de totidem Sanctis Romanae eccleſiae complectitur. Liber eiusmodi typis exſcriptus eſt, quos Galli *la financiere* vocant.

MARCI BAVRIAE defenſio poteſtatis Apoſtolicae. *Ferrar.* 1521. in 4.

De raritate libri, Collectores *Nov-Antiquorum* ann. 1702. p. 401. ita ſcribunt: *Die Schriften ſo bey dem Anfang der Reformation, wider Lutherum geſchrieben worden, ſind ſehr rar; dieſe iſt aber eine der ſeltſamſten.* Autor fuit monachus Ordinis S. Auguſtini, & Theologiae doctor. Libri eius ob doctrinae nouitatem ſuſpecti curiae Romanae, & in indicem librorum prohibitorum, relati fuerant, quo factum, vt hanc defenſionem de poteſtate Pontificis, contra Lutherum, conſcriberet, vt cum pontifice in gratiam rediret.

HENRICI BEBELII triumphus Veneris.

Vid. Cl. Vogtii *Catalog. libr. rar.* p. 77. I. A. Fabricius L. II. *Biblioth. med. & inf. lat.* p. 492. librum illum *Tubingae* excuſum fuiſſe ſcribit, id quod confirmat Ioſias Simlerus in *Bibliotheca Gesnerian.* p. 272. qui Triumphum Veneris, vna cum eiusdem Bebelii inſtitutione puerorum *Tubingae* impreſſum eſſe memorat.

rat. Inuenitur etiam in Tom. II. *Operum Bebelianorum*, qui *Phorcae in aedibus Thomae Anshelmi Badensis* 1509. in 4. prodiit & pp. 219. constat.

NATALIS BEDAE *Doctoris Theologiae Parisiensis*, Annotationes in Iacobum Fabrum Stapulensem libri duo; & in Desiderium Erasmum liber vnus. Scilicet in commentarios Fabri super epistolas B. Paulli, & in eiusdem commentarios, super quatuor euangelia, & in paraphrases Erasmi, super eadem quatuor euangelia, & in omnes epistolas apostolicas. *Paris.* 1526. in fol.

Libri perrari, hic est titulus, quem ideo adscripsimus, quoniam ex illo quem Cl. Vogtius p. 77. adduxit mutilatum, coniecturam aliquis facere posset, Fabri commentarium in Euangelistas, Paullique epistolas libro esse adiectum. NATALIS BEDA fuit Normannus Abrincensis, de Monte S. Michaelis, Theologiae Doctor Parisiensis, & gymnasii Montacutii primarius, qui an. 1537. diem obiit. Infensissimus Iacobi Fabri, & Desiderii Erasmi fuit hostis, & praeter hunc a nobis adductum librum, alios contra illos euulgauit, v. c. *Censuras* quas anno 1524. & 1525. *Parisiis* edidit, & in vna earum mentem suam ita exposuit: *Confecto Luthero, non potest res esse ecclesiastica incolumis, nisi conficiantur & graecissantes theologi.* Erasmus illi responsionem obuertit an. 1529. quae Operum Tom. VIIII. p. 366. sqq. reperitur: Lectu inprimis digna sunt, quae Erasmus p. 426. adfert; In NATALIS enim BEDAE scriptis, mendacia 181. calumnias 310. & blasphemias 47. se inuenire profitetur. Plura de NATALI BEDA, & eius scriptis vid. in Antonii Posseuini *Apparat. Sacr.* Tom. II. p. 465. Pierre Baile *Dictionaire* Tom. I. p. 491. Louis Ellies du Pin *Bibliotheque des Auteurs Ecclesiastiques* Tom. XIIII. p. 157. sqq. Richard Simon *Historia Critica*

rica Noui Testamenti L.III. p.489.498.524. Io. Franc. Buddeus in *Isagoge historico-theologica* T. II. p. 1716.

LAVRENTII BEGERI, Hercules ethnicorum, ex variis antiquitatum monumentis, delineatus, additis in fine modernis, quibusdam, eiusdem argumenti picturis. 1705. in fol. ch. max.

Hic liber, qui rarissime inuenitur, XXXIIX. folia, figuris aere incisis ornata, complectitur, & Herculis statuas, labores, numismata, & alias antiquitatis reliquias, in quibus Hercules conspicitur, refert. Niceronio, qui Tom. IIII. *Memoir.* p. 172. ex Ancillonii *Memoires sur les Vies, & les Ouvrages de plusieurs Modernes celebres*, Operum BEGERI catalogum, exhibet, liber hic incognitus fuit.

BALTASAR BEKKER Vaste Spyse. *Leuwarden*, *1670*. in 8.

Hic Catechismus, seu potius Commentarius in Catechismum Heidelbergensem, BALTHAS. BEKKERI, ab Altingio adprobatus, instinctu vero Maresii ob odium erga Altingium a Synodo Bolswardiensi an. 1671. aliisque subsequentibus, damnatus inter libros raros hodie numerari debet. Vid. BALTHAS. BEKKERI Apologia, pro Catechismo suo, quam titulo *Relationis persecutionum, quas autor libelli, Vaste Spyse, pertulit*, lingua Belgica conscripsit. Conf. Niceron. *Memoires* Tom. XXXI. p. 161. sqq.

FRANCISCI BELCARII rerum Gallicarum commentarii, ab Anno Chr. 1462. ad annum 1566. *Lugd. 1625*. in fol.

P. Baile in *Dictionaire* Tom. I. p. 482. nos docet e Spondano, chronicon FRANCISCI BEAVCAIRE de

de PEGVILON, res Gallorum, non ab anno 1461. ad annum vsque 1580 continere, vt Moreri, Hyde in *Catalog. Bibl. Bodleian.* & ex illis Serpilius, Cl. Vogtius & alii commemorauerunt: promisisse quidem BELCARIVM chronici continuationem, sed morte abreptum ad annum tantummodo 1566. illud perduxisse scribit. Magna libertate in scribendis hisce commentariis, vsus est auctor, qui characteres personarum, illius aetatis plurimos repraesentat. Et hanc ob caussam BELCARIVS ipse, eos in lucem edere haud sustinuit. Adparet illud, ex praefatione, in qua scribit: *Hos commentarios me editurum non profiteor, lateant in Christiana (de la Chrete) nostra bibliotheca, donec tuto exire possint: vere nec in cuiusquam gratiam, aut odium scripsisse confirmo.* Et in fine praefationis, *maturo*, inquit, *iudicio*, *ne in multorum odia incurreremus*, *veritas enim odium parit*, *vt inquit poeta comicus*, *non statim edendos iudicauimus.* Illi vero anno circiter quadragesimo, post mortem BELCARII, a Philippo Dineto domino de St. Romain, qui illos in bibliotheca BELCARII inuenerat, an. 1625. *Lugd.* in lucem emissi fuerunt.

FRANC. de BELLEFOREST l'histoire des neufs Rois, Charles de France: contenant la fortune, & vertu des Rois, qui sous ce nom de Charles ont mis. *à Paris. 1568.* in fol.

FRANCISC. BELLEFOREST, natione Gallus, & Scriptor Polygraphus, natus 1530, quem res angusta domi, ad libros scribendos adegit, vt haberet, quo suam, suorumque vitam sustentaret. Quare euenit, vt operibus suis, admodum festinatis, haud adeo magnam, nominis, consecutus sit, famam. Mortuus est an. 1583. Paris. aetatis anno LIII. Titulum libri, cuius etiam editionem *Lugduni* 1583. habemus in fol. Cl. Vogtius mutilum adfert. Integrum sic habeas. *Histoire de neuf Rois Char-*

Charles de France, contenant la fortune, vertu, & hauts faits des Rois, qui sous ce nom de Charles ont mis à fin des choses merveilleuses, le tout compris en XIX. hores, Paris. 1568. in fol. Conf. Niceron. *Memoir.* Tom. XI. p. 93 ſqq. vbi LVIII. Opera, ab illo edita, recenſet.

GVILIELM. BELLENDENI, *Scoti, Magiſtri ſupplicum libellorum, Auguſti Regis M. Britanniae,* de tribus Luminibus Romanorum Libri XVI. *Paris.* 1634. in fol.

Cl. Vogtius p. 78. libri Autorem *Belendinum* ſcribit, in Georg. Matth. Koenigii *Bibliotheca vetere & noua,* in Ioecheri *lexico eruditorum,* item in *Bibliotheca Hulſiana* P. I. p. 176. BELLENDENVS nominatur. Conf. *Bibliothec. Menkenian.* p. 301. Langleti du Freſnoy *Tablettes chronologiques* P. I. p. CXCV. vbi haec legimus: *Livre très-rare. C'eſt une hiſtoire Romaine tirée des ſeuls Ouvrages de Ciceron.* In I. A. Fabricii *Bibliographia Antiquaria* inuenitur p. 490: *Ciceronis Conſul, Senator, Senatusque Romanus Autore* BELLENDENO, *Paris.* 1612. in 8.

MARCI MANTVAE BENAVIDII dialogus de Concilio. *Venet.* 1541. in 4.

Hunc librum collectores *Nou-Antiquorum* an. 1702. p. 436. *rariſſimum* vocant. Recuſus fuit *Venetiis* 1584. in 4. Inſertus conſpicitur T. XIII. P. I. fol. 172. ſqq. *Auctorum & tractatuum vniuerſi iuris Duce & Auſpice Gregorio XIII. in vnum congeſtorum.* Inſigne vero odium Auctor ſibi apud Pontifices, hoc libro conflaſſe dicitur, quoniam in exponendis, Cardinalium, Epiſcoporum & Abbatum vitis, quandam animi acerbitatem prodiderit. Vid. de MARCO MANTVA BENAVIDIO, Icto ſui ſeculi celeberrimo Anton. Poſſeuini *apparat. S.* P. II. p. 384. Ioſ. Simleri

F *Bibli-*

Bibliotheca Gesner. p. 471. sqq. Guidus Panzirolus *de Claris legum interpretibus* L. II. Cap. CLXVIII. p. 278. sqq.

MARCI MANTVAE BENAVIDII Imagines illustrium Ictorum, quae inueniri potuerunt, ad viuam imaginem expressae. *Venetiis*, 1567. in fol.

Editio Cl. Vogtio, & aliis incognita. Edidit idem M. MANTVA BENAVIDIVS *Epitome Virorum illustrium qui vel scripserunt vel iurisprudentiam docuerunt in scholis, ex quo tempore etiam floruerunt, ordine alphabetico constitutum, quo studiosi facilius alliciantur ad legendum, nunc primum in gratiam ipsorum editum. Patau.* 1565. in 4. *Venet.* 1584. Adiectum quoque fuit a Christian. Godofred. Hofmanno Guidi Panziroli *de Claris legum Interpretibus* libro Lips. 1721. in 4. p. 435. sqq.

ANTONII BENBELLONAE de GODENTIIS *Ic.* ad pragmaticam constitutionem de pace religionis in comitiis Augustanis an. 1555. ab vniuersis S. R. I. ordinibus, promulgatam, commentatio iuridico-politico-historica, pro defensione, Autonomiae & conscientiarum libertate, imperiique Romani dignitate, ad normam edicti Imper. Diocletiani de malef. & manich. in Cod. Hermog. in Christianos editi, conscripta, in gratiam eorum, qui iniquissimo odio & persequutioni S. Fidei ergo, sunt obnoxii. *Francof. apud Anton. Hummium, 1612.* in 8. Pars I. pp. 302. non computat. Praefat. typogr. & indicibus. P. II. pp. 209. sine indic.

Prior

Prior editio huius rariſſimi libri prodierat, tit. ANTONII BENBELLONAE de GODENTIIS *Reſveille matin, ſeu tempeſtiuum ſuſcitabulum pro Principibus, h. e. ad edictum Imperatoris Diocletiani de Maleſ. & Manich. in Cod. Hermog. Commentarius, vitam D. Diocletiani Auguſti & res ſub eodem geſtas complectens. Serueſtae* 1602. in 4. Vid. *Catalog. Biblioth. Bodleian.* P. I. p. 78. *Biblioth. Rinckiana* p. 93. Liber contra Franciſci Burghardi *beyder Rechten Doctors Churfürſtl. Cöllniſchen geheimen Raht und Cantzlern, drey Tractat, de Autonomia, das iſt von Freyſtellung mehrerley Religion und Glauben, was und wie mancherley die ſey, was derhalben biſz daher im Reich Teutſcher Nation fürgangen, vnnd ob dieſelb von der chriſtlichen Oberkeit möge bewilliget und geſtattet werden, mit Fleiſz zuſammen getragen. München.* 1586. in 4. Recus. *Münch.* 1593. & 1601. conſcriptus fuit. Adam Rechenbergius in *diſſert. de quaeſtione, an eius ſit religio, cuius regio eſt,* quae inuenitur in Vol. II. Collect. *diſſertation. Hiſtorico-politicarum*, §. 51. p. 653. Eberhardum a Weihe, Ictum eximium ſub BENBELLONAE de GODENTIIS nomine latere putat. Rinckius autem Barthol. Chaericum, ſ. Gericke verum autorem eſſe conteſtatur. Vincent. Placcius in *theatr. Pſeudonym* p. 117. & Thom. Crenius in *Animaduerſionibus Phil. log. & Hiſtoricis* P. V. p. 180. illum Barthol. Goeriz vocant. In Meyfart. de *Academ. euangel.* p. 81. inuenimus Barthol. Goericium inſignem Doctorem, qui floruit in fine Seculi XVI. D. Hoe ab Hoenegg in *Concion. III. in epiſtol. ad Galatas* p. m. 40. inter alia de hoc Autore ſcribit: *Der Epicurer Meinung dass ein ieder in ſeiner Religion ſelig werde &c. auf welchen Schlag auch geben das Buch dass ohngefehr vor 2. Iahren unter einen falſchen Nahmen eines Calviniſchen Zungendreſchers* ANTONII BENBELLONAE *de* GODENTIIS *I. C. ausgeſprenget worden.*

NICOLAI BERGIER *de Rheims,* hiſtoire

de grands chemins de l'empire Romaine, contenant l'origine, le progrès, & l'etenduë des chemins militaires, pavez depuis la ville de Rome, jusqu'aux extremités de ſon empire. *Paris*, *1622.* in 4.

Vid. Cl. Vogtii *Catalog. libr. rar.* p. 79. Ex quo vero tempore, recentior, eaque ſplendidior, huius operis editio prodiit cum tit. *Hiſtoire des grands Chemins de l'empire Romain*, *contenant l'Origine*, *progrès & etenduë quaſi incroyable des Chemins militaires*, *pavez depuis la ville de Rome*, *jusques aux extremitez de ſon empire. Où ſe voit la grandeur & la puiſſance incroyable des Romains; enſemble l'eclairciſſement de l'itineraire d'Antonin*, *& de la carte de Peutinger par* N. BERGIER. *à Bruxelles*, 1728. nec non ibidem 1736. II. Tom. in 4. Plurimorum manibus verſari coepit liber, qui olim rarioribus accenſebatur. Praeter latinam Henric. Chriſt. Henninii, non Henningii, vt Cl. Vogtius l. cit. ſcribit, huius operis verſionem, italica quoque, vt Niceron nos docet T. VI. p. 398. extat translatio P. Bacchini Benedictini, de Congregat. Montis Caſſinenſis. Adnotationes Ioann. Baptiſt. du Bos, quae verſioni latinae adiectae conſpiciuntur, errata BERGERII manifeſtant, & corrigunt. Conf. Niceron. *Memoir.* T. VI. p. 398. Adriani Stegeri, *de viis Militaribus Romanorum in Veteri Germania Lib.* ſingular. paſſim, inprimis vero praefatio de *qualitate viarum in itinerario Antonini & tabula Peutingeriana deſignatarum.*

CLAVDII BERIGARDI Circulus Piſanus de veteri & peripatetica philoſophia, in ſecunda editione auctior & retractatior. *Patau. 1661.* in 4.

Qui librum de tribus impoſtoribus, BERIGARDO cognitum fuiſſe, e P. III. C. III. p. 230. colligunt, ii ma-

maxime refelluntur in *Menagianis* T. IIII. p. 385. sqq.

De plurimis claris, selectisque mulieribus opus prope diuinum, nouissime congestum a IACOB. PHILIPPO BERGOMENSE. *Ferrariae apud Laur. de Rubeis de Valentia*, 1497. cum fig. ligno incisis, in fol.

Idem liber cum Additamentis. *Paris. ex aedibus Simonis Colinaei*, 1521. in fol. 219. fol.

Inter rarissimos libros, hoc opus, omnino locum obtinet. Altera editio in Auctione librorum Sellianorum septem, altera nouem thaleris, vendita fuit. P. Baile in *Dictionaire* nihil de hoc libro adtulit, & Hofmannus in *lexico vniuersali*, illum de matronis christianis, inscriptum esse dixit. Editio *Ferrariensis*, IACOBI PHILIPPI FORESTI de BERGAMO, monachi Augustiniani anno 1434. nati, 1518. vero mortui, tres libros, de claris mulieribus continet. *Parisiensis* autem, a Io. Rauisio Textore, vitis clarissimarum mulierum, a Plutarcho expositis, Io. Pini Tolosani, & Baptist. Fulgosi aliorumque aucta opusculis, in lucem emissa fuit. De Ioanna Papissa seu Gilberta Anglica, apud IAC. PHILIPP. BERGOMENSEM fol 124. in edit. Parisiensi, apud Anonymum eiusdem editionis fol. 181. apud Fulgosum 188. & apud Rauisium Textorem fol. 193. mentio facta reperitur. Conf Niceron. Tom. XVII. *Memoir.* p. 220. sqq. I. A. Fabricius L. VIIII *Biblioth. med. & inf. Latinit.* p. 37 sqq. Sallengre *Memoires de litterature* Tom. I. Art. XVI. p. 165. *die Merckwürdigk. der Koenigl. Biblioth. zu Dr.* T. I. p. 223. Maittaire *Annal. Typogr.* T. II. p. 612. not. a. Anton. Possenini *Apparat. S.* II. T. p. 83. Iof. Simleri *Bibliothec.* p. 321.

CHARLES BERNARD *Historiographe de France*, Histoire du guerre du Louis XIII. contre les Religionnaires rebelles. *Paris, 1633.* in fol.

Sorellus non in *bibliotheca gallica* dixit, librum hunc duodecies saltem fuisse impressum, sed in *vita* CAROLI BERNARDI a Sorello, nouae editioni historiae Ludouici XIII. praemissa, id professus est. In bibliotheca Gallica vero, sibi contradicere videtur ipse, cum p. 356. scribit: *on ne tira que deux, ou trois douzaines d'exemplaires, de ce livre, pour le faire voir au Roi & à ses ministres.*

IO. BAPTISTAE BERNARDI, *Patricii Veneti*, Seminarium totius philosophiae, opus nouum & admirabile, & omni hominum generi perquam vtile. Quod omnium philosophorum, eorundemque interpretum, tam graecorum, quam latinorum, ac etiam Arabum, quaestiones, conclusiones, sententiasque omnes integras & absolutas, miro ordine digestas, complectitur, vt quiuis vno intuitu, & sine vllo labore, quidquid vnquam a summis sapientiae magistris dictum fuit, perspicere, & eorum opera omnia, in vnum velut locum collecta, habere possit. Tom. I & II. *Venetiis, 1582.* in fol. Tom. III. *ibidem 1585.* in fol.

Iterum hoc Seminarium adornatum fuit, *Lugduni in officina Iacobi Stoer & Francisci Fabri*, & quidem Tomus I. 1598. Tom. II. 1599. Tom. denique III. qui *L. Annaei Senecae sententiis* auctus est, 1605. in fol. Extat ab eodem IO. BAPTIST. BERNARDO *Thesaurus Rhetoricae, ex antiquis & recentioribus Oratorum monumentis congestus. Venet. apud Ciotti* 1600. in

in fol. non ſemper obuius. Conf. Lud. Mart. Kaklii Tom. II. *Biblioth. philoſ. Struuian.* C. I. p. 72.

S. BERNHARDI *Abbatis Clareuallenſis* Sermones. *Mogunt.* 1475. in fol. folior. 234.

Ex eo quidem tempore, quo ſplendidiſſima operum S. BERNHARDI Collectio, ſtudio Ioannis Mabillonii *Paris.* 1666. IIX. Vol. in 8. & eodem anno III. Tom. in fol. 1690, & 1719. II. Tom. in fol. prodiit, & *Veronae* 1726. III. Tom. in fol. recuſa fuit, priores operum BERNHARDI editiones, multum de pretio amiſerunt. Haec vero Sermonum editio e rariſſimis eſt, & inter bibliothecarum, in quibus reperitur, cimelia referri ſolet. Exemplum eius extat in Bibliotheca Scholae prouincialis Portenſis, publica: Legitur in fine: *Anno natiuitatis Chriſti M. CCCC. LXXV. decima quarta die menſis Aprilis. In nobili vrbe Maguncia, non atramenti calamo, cannaue, ſed artificioſa quadam adinuentione imprimendi ac caracterizandi ſermones hos beati* BERNHARDI *Abbatis Clareuallis, cunctipotenti Deo annuente Petrus Schoyffer de gernszheym ſuis conſignando ſcutis, feliciter conſummauit.* Vid. de S. BERNARDO, & nouis Operum editionibus I. A. Fabricii *Bibliotheca med. & inf. Lat.* L. II. p. 598. ſqq. de hac ſermonum vero editione Maittaire *Annal. Typogr.* T. I. p. 344. Adſeruatur in eadem bibliotheca Portenſi, *Sermonum egregii atque melliflui doctoris beati* BERNHARDI *Clareuallenſis, ſuper cantica Canticorum,* editio ſatis antiqua in fol. minor. folior. 203. In fine illius editionis legitur: *Ad laudem & gloriam omnipotentis Dei. glorioſe virginis Marie, & omnium ſanctorum. Finiunt feliciter elegantiſſimi atque pulcherrimi ſermones beati* BERNARDI *clareuallenſis Abbatis doctoris melliflui ſuper cantica canticorum, ſumma cum diligentia correcti atque impreſſi in Rozſtock per fratres Cōis vite. ad ſanctum michaelem. Anno a natiuitate domini milleſimo* qua-

quadringentesimo octuagesimo primo, *quinto Calendas Augusti.* Mich. Maittaire in *Annal. typographic.* T. I. p. 423. hanc quidem editionem adtulit, de typographis vero nullam prorsus fecit mentionem Fuerunt vero illi *Fratres presbyteri & Clerici congregationis domus viridis horti ad sanctum Michaelem.* e quorum typographia iam anno 1476. Lactantius in fol. prodiit. Vid. Maittaire l. cit. Tom. I. p. 359. Frider. Christian. Lesser *typographia iubilans*, p. 62.

FRANCESCO BERNI memorie degli Eroi della serenissima Casa d'Este, ch'ebbero il dominio in Ferrara. *In Ferrara, per Franc. Suzzi*, 1640 in 4. pp. 124.

FRANCISCVS BERNI Comes Ferrariensis in hoc libro eximiae raritatis, quinque dominorum Ferrariensium, nimirum Almerici, Tedaldi I. Bonifacii III. Mateldae, & Azonis IIX. imagines, & elogia exhibet. Vid. *die Merkwürdigk. der Koenigl. Biblioth. zu Dr.* T. III. p. 168. Haym *notizia de' libri rari* p. 41. qui vero librum in folio prodiisse scribit. Habemus ab eodem Comite BERNI, inter alia quae edidit scripta *Arcana moralia e Pythagorae symbolis*, *Ferrar.* 1669. in 4. Recusa illa edidit, & *cum coniecturis & indicibus*, *omnium vsibus exposuit* Paullus Pater *Francof.* 1687. in 8. non vero in 12. vt produnt *die Merkwürdigk. der K. B. zu Dr.* l. cit.

Les Apprehensions Spirituelles, poemes, & autres Oeuvres philosophiques, avec les Recherches de la pierre philosophale, par FRANCOIS BEROALD de VERVILLE. *Paris. Timoth. Iouan*, 1584 in 12.

Vid. Cl. Vogtii *Catalog. libror. rarior.* p. 80. Nescimus quid Io. Ludouico Hanemanno, in mentem venerit, cum loco a Cl. Vogtio cit. FRANCISCO

BE-

BEROALDO de VERVILLE plures chymicos libros tribueret. Non alium praeter eum, cuius titulum adſcripſimus, ab eo habemus, de lapide philoſophorum, qui in hac collectione quartum occupat locum, & inſcribitur: *Recherches de la pierre philoſophale, & du moyen, qu'il faut tenir; ſi elle exiſte, ou peut exiſter. Avec une preface, contre les Souffleurs, Impoſteurs, & Sophiſtes; & quelques Sentences contenant tout l'art* 120. fol. cum tractat. praecedentib. ſcilicet *les connoiſſances neceſſaires, & deux dialogues de l'honnête amour.* In folio nullum alium librum praeter Iacobi Beſſoni Delphinatis, mathematici *theatrum inſtrumentorum & machinarum cum figurarum demonſtratione declaratiua, Lugdun. ap. Barthol. Vincentium* 1578. & gallice *Lyon* 1578. & *Geneve* 1594. FRANCISCVS BEROALDVS vnquam edidit. Conf. *la Bibliotheque françoiſe* de la Croix du Maine p. 184. ſqq. Claude Sorel *Bibliotheque françoiſe* p 173. ſqq. edit. *Paris.* 1667. in 12. Nicer. *Memoires* Tom. XXXIIII. p. 224. ſqq.

Varia PHILIPPI BEROALDI Opuſcula. Libellus de ſeptem ſapientium ſententiis, Symbola Pythagorae moraliter explicata. De optimo ſtatu & de felicitate. Declamatio Philoſophi Medici & Oratoris. Declamatio ebrioſi ſcortatoris & aleatoris. Addita recentius eſt per Philippum Beroaldum iuniorem Iſocratis ad Daemonicum oratio praeceptiua. Oratio autem prouerbialis ceteris appoſita eſt. Quae omnia venundantur *Parrhiſiis in vico ſancti Iacobi in aedibus Aſcenſianis* 1513. in 4.

Hic integer Partis I. rariſſimorum opuſculorum PHILIPPI BEROALDI titulus eſt. Abſoluitur illa 74. foliis. Illi praemiſſa eſt PHIL. BEROALDI *epiſtola, ad clariſſimum Ioannem Wartimbergenſem ſcholaſticum*

ſticum Boemum. Iſocratis Orationi praefixa eſt Philippi Beroaldi iunioris, *ad Conſtantium Bentiuolum epiſtola.*

Orationes praelectiones Praefationes & quaedam mythicae hiſtoriae PHILIPPI BEROALDI: Item Pluſculae Angeli Politiani. Hermolai Barbari atque vna Iaſonis Maini oratio. Quibus addi poſſunt varia eiusdem PHILIPPI BEROALDI opuſcula cum epigrammatis & eorum commentariis. Quae omnia venundantur *Parrhiſiis in Aedibus Aſcenſianis & Ioannis Parui* 1513. in 4.

Titulum ſtatim ſequitur PHILIPPI BEROALDI *epiſtola ad Martinum Boemum diſcipulum.* Eiusdem *praefationes, praelectiones, & mythicae hiſtoriae del Giſippo & Tito, & de Galeſo Cymone* a folio II. ad fol. vsque XLIIX. inueniuntur. Sequitur illius *oratio prouerbialis*, de qua ſupra mentio facta fuerat. Angeli Politiani, Hermolai Barbari, & Iaſonis Maini *orationes*, tribus abſoluuntur foliis. Has excipiunt *epigrammata, ac ludicra quaedam facilioris muſae carmina eruditiſſimi viri* PHILIPPI BEROALDI, *ab Aſcenſio, nuper elucidata, & eo ordine diſpoſita, vt maxime moralia ſint omnium prima.* Praeterea, quaedam inueniuntur, quae talem prae ſe ferunt titulum: *In calce lubrica haec amatoria, hoc eſt meras nugas, veluti appendiculam quandam appoſuerunt impreſſores. Tu hoc quoque qualecunque eſt boni conſulito.* Sunt vero: *Oſculum Panthiae, Cupido, Dirae in vnum maledicum, Hendecaſyllabi.* Omnis adpendix Carminum XXXV. foliis abſoluitur. In fine totius operis haec leguntur verba: *Finis cum caeteris eiusdem opuſculis, concionibus & praelectionibus in aedibus Aſcenſianis ad Idus Iunias* 1513. Illius partis antiquiores extant editiones, nimirum *Paris.* 1507. in 4. *ibid.* 1509. & 1511. in 4. Gesnerus in *Bibliotheca*, & Simlerus in

Biblio-

Bibliotheca p. 571. editionem, multo antiquiorem *Paris.* 1499. in 4. adferunt. Conf. Mich. Maittaire *Annal. Typogr.* Tom. I. p. 689. vbi etiam nonnulla, ex hac collectione, opuscula, seorsum excusa *Bonon.* 1499. *a Benedicto Hectoris* in 4. inueniuntur. Niceron *Memoir.* T. XXV. p. 388. Editio anni 1513. nobis haec scribentibus ante oculos fuit.

PETRI BERTHORII Reductorium morale vtriusque testamenti. *Argentorati 1474.* in fol. folior. 300.

Inter libros, qui Argentorati litteris excusi sunt, hic e primis & rarissimis est. Litterarum characteres, quibus exscriptus est, rudi admodum arte, confecti sunt. Libro ipsi praefixa est *Tabula specialis secundum ordinem alphabeti, includens non tantum generalem intentum capitulorum, sed singulariter indicans omnia puncta moralizationis, sub omnibus capitulorum litteris posita.* folior. 29. Haec verba sunt ipsius autoris. In fine illius tabulae legitur: *Finit feliciter tabula in Apocalipsim, & consequenter omnes tabule libri reductorii in libros moralis biblie. Ex anno dominice incarnationis Millesimo quadringentesimo septuagesimo quarto a die Veneris Nonis Octobrium luce mensis septima. Laus Deo.*

Libri autor claret. porro quis recta registra
Addit ei: scire haud opus est, Deus hunc beet ora.

Amen. Hanc tabulam excipit *Registrum moralizacionum biblie secundum ordinem capitulorum.* fol. 8. Illud, liber sequitur, qui inchoatur hisce verbis: *Cum iam per opacam nature siluam, flores proprietatum lecturus percurrerim, & ipse rerum nature maiestate seruata post laborum & sudorum molestias iam appropinquare ad litus. Restat post moralizatas proprietates creaturarum figuras, nec non superadditas exposiciones morales enigmatum poetarum, moralizare & exponere figuras & parabolas scripturarum. &c.* In totius vero operis fine, haec adposita leguntur: *Finit*

Finit Apocalipsis. Insuper & integer Reductorii moralis sedecimus liber figurarum biblie venerabilis domini & fratris petri berthorii factus Auinione parysius correctus, etiam cyrographata ex scriptura litteras reductus ad pressas diligenti correcture aduertencia & puncture per C. W. Ciuem Argentinensem. Ex annis dominice incarnacionis Millesimo quadringentesimo septuagesimo tertio elapsis finitus anno sequenti ydibus septembrium septimis. Luce mercurii. In natiuitatis vigilia gloriosissime theotocos nostre: simul & christothocos virginis Marie ad quam (pias) libri a lectoribus commendas: impressores: simulque coadiutores humiliter petunt vt simul omnes per eam (graciam fluentem) que Canna est gratie ab omnipotenti nanciscentes saluemur. Amen. Laus Deo eiusque Matri Marie.

Per totum opus littera conspicitur initialis nulla, sed illae, minio, & caeruleo colore adpictae sunt. Signa distinctionis, commata, cola, puncta, & scripturae compendia, reperiuntur multa. Quis ille C. W. fuerit, cuius in subscriptione fit mentio, omni adhibita opera, neutiquam indagare potuimus. PETRVS vero BERTHORIVS, seu vt alii scribunt Berchorius, item Berctorius, Pictauiensis Gallus monachus fuit Benedictinus, & Prior Coenobii S. Eligii Parisiensis. Inclaruit temporibus Caroli Imperatoris IIII. & Innocentii Papae V. anno 1265, e testimonio Anton. Posseuini in *Apparat. Sacr.* Tom. III. p. 41. Iacobus vero le Long in *Bibliotheca Sacr.* Tom. II. p. 635. illum 1352. Io. Alb. Fabricius autem in *Biblioth. med. & inf. Lat.* L. XV. p. 726. anno 1362. mortuum fuisse scribit. Opera eius plus vice simplici edita fuere, de quibus vid. Fabricius l. cit. qui vero reductorium morale libris absolui XXXIIII. scribit, cum tamen in nostra editione, quam e bibliotheca Portensi publica, nobis licuit inspicere, sedecim tantummodo reperiantur libri. Sed opus esse integrum ex eo adparet, quod cum genesi initium ducat, & cum Apocalypsi finiatur. Errat etiam Philippus Bergomensis, in *Chronico*, ad annum

1355.

1355. cum loco, a Fabricio citato scribit: *Vir in diuinis Scripturis valde eruditus & studiosus, ac declamator verbi diuini, valde insignis, hac tempestate multa volumina scripsit. Et potissimum ad Ioannem de Prato Praenestinum Episcopum, & S. Ecclesiae Cardinalem, magnum & egregium opus, in tribus voluminibus distinctum, quod repertorium morale inscripsit, libris III. Incipit:* Reuerendo in Christo Patri & Domino. *Item Reductorium morale, in libris quatuor, cuius principium est:* Videte quoniam nonsolum. *Inductorium morale libris tribus. Incipiens* Considerans historiae. *Breuiarium historiarum bibliae* &c. Nostrum enim exemplum Reductorii moralis, tale, vt iam diximus, initium, prae se fert: *Cum iam per opacam naturae siluam*, &c. Comprobat hanc rem, suo calculo Sixtus Senensis, qui L. IIII. *Bibliothecae Sanctae* p. 314. edit. *Coloniens.* 1576. in fol. hunc in modum scribit: PETRVS BERTHORIVS, *natione Gallus, patria Pictauiensis, Prior monasterii sancti Eligii Parisiensis, Ordinis Benedictini, scripsit in totam bibliam quatuor insignia volumina: quorum primum inscripsit Morale Reductorium vtriusque Testamenti, in quatuor libros diuisum* ——— *Operis initium est:* Cum iam per opacam naturae siluam. *Secundum volumen Repertorium morale, siue dictionarium biblicum praenotatum est, tribus magnis voluminibus diuisum, & per ordinem Alphabeti digestum, cuius initium* Reuerendo in Christo patri. *Tertium, quod inductorium morale intitulatur, in III. libros partitum incipit:* Videte quoniam nonsolum. *Quartum, quod breuiarium historiarum bibliae dicitur, sic incipit:* Considerans historiae. Quis ex his non perspicit, Philippum Bergomensem, quadrata, ut aiunt, miscuisse rotundis. Conf. Iof. Simleri *Biblioth. Gesner.* p. 554.

HADRIANVS BEVERLAND de prostibulis veterum.

Hunc

Hunc librum ſpurcitia & petulantia plenum, nunquam prelo ſubiectum fuiſſe, recte monuit Cl. Vogtius p. 87. teſte tamen Niceron. T. XIII. *Memoires* p. 140. intelligimus plurima, ex illo libro, ab Iſaaco Voſſio, obſeruationibus in Catullum inſerta eſſe: quare etiam accidiſſe refert, vt cum Catullus, ab Iſaaco Voſſio illuſtratus, in Belgio imprimeretur, & opus, ad finem propemodum perductum eſſet, praepotentes in Belgio ordines, ea de re moniti, typographo iuxta & bibliopolae interdicerent, ne quid amplius e manuſcripto, ſubiicerent prelo. Et haec cauſſa fuit, quam ob rem Catulli titulus, & finis, Londini poſtmodum imprimeretur, & Catullus integer in lucem exiret.

HADRIANI BEVERLANDI Epiſtolae.

Vid. Cl. Vogtius p. 88. Edidit nuper Vir quidam doctiſſimus, HADRIANI BEVERLANDI *elegantioris Sophiae Magiſtri Epiſtolas XII. ad viros ſui temporis clariſſimos conſcriptas. Hucusque anecdotas, & prima nunc vice, ob raritatem materiae, & elegantem dictionis modum, publici iuris factas. Amſtelod.* 1747. in 8. pp. 16. Etſi quidem titulus Amſtelodamum prae ſe fert, certis tamen indiciis cognitum habemus, eas, in vrbe Germaniae, haud incelebri fuiſſe excuſas. 1. Epiſtola ad Iſaacum Voſſium, 2 & 11 ad Iacobum Goyerum, 3. ad Baylaeum, 4. ad Fred. Spanhemium, 5. ad Vlric. Huberum, 6. & 7. ad Iacobum Gronouium, 8. ad Nicol. Heinſium, 9. ad fratrem Iohannem, 10. ad Io. Georg. Graeuium, 12. ad Gerhard. Voſſium perſcripta eſt. Omnes, ex Anglia, ſcriptae ſunt, viuidumque BEVERLANDI produnt ingenium, nihil vero, quod obſcoenum ſit, in illis epiſtolis inuenitur, ſi illud forte exceperis, quod de Procopii fragmento, vbi, de Theodorae libidine, mentio iniecta erat, ad Nicol Heinſium perſcripſit. Hottomannus certe a publicando illo fragmento

mento se abstinuerat. Conf. *Acta erudítor.* 1749. mens. Ianuar.

HADRIANI BEVERLANDI Vox clamantis in deserto. *Vlissing.* 1671. in 8.

'Ανωνύμως liber quidem prodiit, sed illum ab HADRIANO BEVERLAND. esse conscriptum, extra omnem iam dubitationem positum est. Cum enim ille vitam dissolutam Vltraiecti ageret, seque palam, autorem libri profiteretur, qui Hagae Comitum de *peccato originis* combustus fuerat, & magistratus illum ex vrbe exire iuberet, Lugdunum Batauorum concessit, & satyram *Vox clamantis in deserto*, qua magistratum, & ecclesiae Vltraiectinae ministros, perstringit, diuulgauit. Dubitarunt nonnulli, num illa typis exscripta sit; id vero factum esse, nos docet *Catalogus Bibliothecae Hulsianae* P. III. p. 129. In epistola 11. Iac. Goyerum rogat, *vt percunctaretur*, *qua ratione Vox clamantis illum potuerit inuenire in deserto.* Conf. Niceron. Tom. XIIII. *Memoir.* p. 341. Cum captiuus teneretur in Belgio, propterea quod librum *de peccato Originis* conscripserat, tale epigramma, quidam poeta Belga, in eius captiuitatem scripsit:

Hier leid den Heer van Beverland
Gevangen doer en hoger Hand
Om dat he onse beeste Moer
Gemackt hest tot een voule Hoer.

THEODORI BEZAE Icones, seu verae imagines virorum, doctrina simul & pietate illustrium, quorum praecipue ministerio, partim bonarum litterarum studia sunt restituta, partim vera religio, in variis christiani orbis regionibus, nostra patrumque memoria fuit restaurata, additis eorundem vitae & operae descriptionibus, qui-

quibus adiectae sunt nonnullae picturae, quas emblemata vocant. *Geneu. 1580.* in 4.

Icones, quae in hoc libro, non adeo obuio, inueniuntur, ligno incisae sunt. Ita vero illae sese inuicem excipiunt imagines: 1. *Praecipua Christianismi, nostra patrumque memoria, inter* GERMANOS, *instaurati, organa.* 2. *Sex* GERMANIAE *eximii Martyres.* 3. *Praecipui instauratores, restituti, nostra memoria, in* HELVETIA, *vicinisque regionibus, veri christianismi.* 4. *Illustres* GALLI, *quorum alii bonas litteras, alii praeterea verum Christianismum in Galliis instaurarunt.* 5. *Christianismi, in* ANGLIA *restituti instauratores & assertores constantissimi.* 6. *Restituti in* SCOTIA *Christianismi instauratores praecipui.* 7. *Euangelii apud* BELGAS *restituti instauratores praecipui.* 8. *Christianismi apud* POLONOS *restituti, instauratores praecipui.* 9. *Renascentis in* ITALIA, *purioris Christianismi instauratores praecipui.* 10. *Christianismi apud* HISPANOS *renascentis, instauratores praecipui.* Quod ad emblemata adtinet, illa etiam plerumque, BEZAE poematibus, adiecta reperiuntur. Gallice hic liber prodiit nonnullis iconibus auctus, quae in latino non reperiuntur 1581. in 4. Vid. Sigmund Iacob Apin *Anleitung wie man die Bildnüsse berühmter und gelehrter Männer mit Nutzen sammlen soll, p. 123. sqq.*

BIBLIA Hebraica, Samaritana, Chaldaica, Graeca, Syriaca, Latina, Arabica, quibus textus originales totius S. Scripturae, quorum pars in editione Complutensi, deinde in Antverpiensi, Regiis sumtibus extat, nunc integri e manuscriptis, toto fere orbe, quaesitis exemplaribus, exhibentur. *Lutet. Paris. excudit Anton. Vitré, Regis, Reginae regentis, & Cleri Gallicani typogra-*

graphus, ab anno 1628 ad ann. 1645. VIIII. Tomi in X. partiti volumina. Chart. max. in fol.

Opus illud bibliorum splendidissimum, quod & hodie in paucis bibliothecis reperitur, initio nonnisi ducentis comparari poterat numis vncialibus. Cum vero Angli, cum Michaele Guidone le Iay, mercatore Parisiensi diuite, qui imprimendo operi magnam pecuniae vim impenderat, de imminuendo bibliorum pretio agerent, &, nisi sexcenta exemplaria, pretio dimidiato, in Angliam, abire pateretur, nouam operis πολυγλώττα, editionem se adornaturos comminarentur; abnuente conditionem Gallo, dictis respondit euentus, & Biblia Polyglotta per Brianum Waltonum, adiutoribus Edmundo Castello, Alexandro Huisso, Samuel. Clerico & Thom. Hyde *Londini* 1657. *apud Thomam Roycroft*, VI. Tomis in fol. in lucem prodierunt, quo factum est, vt quemadmodum Iacobus le Long Tom. I. *Biblioth. sacr.* p. 35. prodidit, *ita minueretur editionis Parisiensis pretium, vt tunc temporis multa exemplaria, sola chartae adpersae valore, compararentur.* Conf. Brian. Walton. *Apparat. Biblic.* Prol. IIII. p. 365. Hottingeri *dissert. de heptaplis Parisiensibus, in Analect.* p. 83. *De Bibliis Polyglottis Parisiensibus historica dissertatio*, apud Iac. le Long l. cit. p. 19. sqq.

BIBLIA Anglica, Tyndaliano-Couerdaliana. *Londin.* 1535. in fol.

In hac bibliorum editione Vetus Testamentum, a libro Geneseos, vsque ad Nehemiam, & Nouum Testamentum transtulit Guil. Tyndall, Walliae natus & anno 1535. combustus, adiectis libris Apocryphis, e versione Io. Rogers, Lancastriensis, qui eadem fata cum Guil. Tyndall an. 1555. subiit. Residui libri, nempe Esther, libri poetici, & prophetae sunt e versione Milesii Couerdale, Episcopi

Exceftrienfis. Haec editio, cum nonnullis aliis infequentibus, quae fictum Thom. Matthaei nomen, quod editor Io. Rogers adfumferat, prae fe ferunt, iuffu Henrici IIX. combufta fuit, quare accidit, vt pauca tantum exempla flammis fubducerentur. Vid. Iacob. le Long *Biblioth. facr.* P. I. p. 428.

BIBLIA Anglica Epifcopalia.

Vid. Cl. Vogtius p. 93. Haec Biblia Anglica, quorum plures extant editiones, quae recenfentur a Iacob. le Long P. I. *Biblioth. facr.* p. 430. fqq. iuffu Elifabethae Angliae Reginae, a Matthaeo Parkero, Archiepifcopo Cantuarienfi & aliis in anglicum fermonem translata fuerunt. Prima eorum editio prodiit *Londini* 1573. in 4.

BIBLIA Anglica, *ex officina R. Iofephi Athiae Iudaei, Typographi Amftelod.* edita.

Euoluimus locum e Io. Chriftophori Wolfii *Bibliothec. Hebraica* T. I. p. 553. a Cl. Vogtio p. 94. citat. & horum bibliorum non 100000. vt Cl. Vogtius prodit, fed 1000000. exempla diuendita fuiffe deprehendimus. Conf. Iac. le Long *Biblioth. facr* P. I. p. 433. Nec non Praefat. Iofephi Ben Abraham Athiae, verfioni bibliorum germanicae, litteris Hebraicis an. 1670. & 1687. *Amftelodami* in fol. impreffae, praemiffa; vbi inter alia fcribit: *Den ich hab felbert nun nach annander gedruckt mehr als zehnmal hundert taufend Biblia in englifch und fchottifch.*

BIBLIA Wallica, Vetus & Nouum Teftamentum, & Apocrypha. Haec partim interpretatus eft, partim etiam recenfuit Wilhelm. Morganus DD. Vicarius de Llan Rhaiedrym Mochnan, poftea Landauenfis, & deinceps Afaphen-

ſaphenſis epiſcopus: auxiliantibus aliis, tanto operi non imparibus, cum praefatione eiusd. latina, Eliſabethae Anglorum Reginae dicata. *Londini typis Chriſt. Barker, 1588.* in fol.

Alia ſunt Biblia Britannica, ſeu Wallica, aut Cambrica, alia Hibernica. Emendatione igitur quadam indigent, ea quae Richard. Simon loco a Cl. Vogtio p. 94. cit. protulit. Bibliorum Wallicorum titulum integrum e *Bibliotheca ſacra* Iacobi le Long P. I. p. 444. deſcripſimus. Editio eorum anni 1620. hunc prae ſe fert titulum: BIBLIA *Wallica ex Guilelmi Morgan & Richardi Davies interpretatione, recognita prorſus a Richardo Parraeo, Epiſcopo Aſaphenſi, cum eius epiſtola latina Deo, & Iacobo I. Anglorum Regi nuncupata, & epiſtola Guillelmi Morgan, Londini typis Ioh. Bill* in fol. Eadem poſtea prod. *Londini* 1630, 1638, 1654, 1672, 1677, 1689. in 8. *Oxon.* 1690. in fol. *Londin.* 1718. in 8. Vid. le Long l. cit. p. 445. Quod vero ad biblia Hibernica adtinet, prodierunt *Veteris Teſtamenti libri qui ſunt in Canone Hebraeo, ſermone Hibernico & charactere Anglo-Saxonico, e verſione King, recogniti a Guill. Bedell Kilmorienſi Epiſcopo, impenſis Roberti Boyle equitis aurati, Londin.* 1685. in 4. Vid. *Act. Eruditor.* anni 1686 p. 242. item *Londini* 1690. in 8. *Nouum vero teſtamentum ex Graeco, ſermone Hibernico & litteris Anglo-Saxonicis, per Guill. Danielem, cum eius epiſtola Anglica Iacobo I. Anglorum Regi nuncupata, auſpiciis Wilhelm. Vſſerii, Equitis aurati, Dublin. litteris Guil. Vſſerr* 1602. in 4. nec non *ex eadem verſione ſtudio & impenſis Roberti Boyle Londin.* 1681. in 4. Integra poſtea haec biblia, omiſſis libris deutero-canonicis, litteris excuſa Romanis *Londini ſumtibus Caroli Bill* prodierunt 1689-90. in 8. Vid. Iac. le Long *Biblioth. ſacr.* l. cit. p. 445. ſqq. Conf. Io. Georg. Hagemann *Nachricht von denen fürnehmſten Ubersetzungen der heil. Schrifft in andere Sprachen* p. 163. vbi vero minus recte Nouum Teſtamentum,

quod impensis Roberti Boyle prodiit, e versione Hibernica *Dornvils* editum esse scribit. Guil. enim Daniel, Archiepiscopus Thuamensis, qui illud transtulit, Hibernorum lingua vernacula *O Donnel* vocabatur. Vid. Iac. le Long P. I. p. 552.

BIBLIA Armena, iussu Iacobi Characteri Armenorum Protopatriarchae adornata, & edita studio Oskan Wartabied (id est) Episcopo Yuschnavan in Armenia de dominatione Persica. *Amstelod. aera Armenorum 115. Christi 1666.*

In *Catalogo Bibliothecae Bodleianae* p. 87. Thomas Hyde adnotauit, quod Episcopus Oskan Wartabied, vulgo Waskan Wartabed fuerit nominatus. Teste Iacobo le Long P. I. p. 138. Illum in versione bibliorum adornanda, adiuuit eius Diaconus, Salomon de Leon. Haec vero editio secundum versionem LXX. interpretum adornata, figurisque aere incisis conspicua, Armenis minus placuisse memoratur. In *Catalogo Bibliothecae Leidensis* p. 250. num. 16. reperitur BIBLIA *Armenica studio Theodori Petraei edita Amstelod.* 1670. in fol. Illa vero perperam Petraeo esse adscripta, docet Io. Ioach. Schroederus in *dissert. de Antiquitate linguae Armenicae* p. 39. Abbatem Hyam, natione Armenum nouam meditari bibliorum versionem in Lusitania, ex *nouis litterariis Berolinensibus* an. 1749. N. I. p. 4. cognouimus.

BIBLIA Belgica. *Delphis 1477.* in fol.

Eadem cum figuris *Goudae* 1479 in fol. recusa fuerunt. Vid. Maittaire *Annal. typogr.* Tom. I. p. 396. Memorat Iacobus Tollius in *Epistolis itinerar.* p. 68. quod *bibliorum editionem antiquissimam, tabellis seu figuris illustratam, apud Batauos in Goudana Bibliotheca manibus tractauerit, in quibus enormes adeo fabulae, veris narrationibus intermistae sint, vt mereri videatur,*

quae

quae diligentius caeteris custodiatur. Henricus Christian. Henninius p. 84. ad hunc locum adnotauit: *Puto innui editionem Goudae factam an.* 1479.*cuius titulus portentoso ausu promittit Biblia auctiora & correcta, sive vermeerdert en verbetert: nam Belgica lingua prodiit cum figuris. Nouimus plures tales editiones, & codices Mst. variis linguis, apocryphis merito non accensendos, sed plane abscondendos.* In *Catalogo Biblioth. Hulsianae* P. V. p. 1. titulum editionis anno 1477. ita conceptum inuenimus: *Nederduitschen Bybel, uit het Laryn, in het Nederduitsch ge.orrigeert, ende wel gespelt, was gemaakt te Delf in Holland by Iacob Iacobs Soon en Mauritius Iemands zeen* (cl. Vogtius p. 95. legit Vemands Soen) *van Middelburg, in't jaar* 1477. 2. *deelen in* fol. In eo autem errare videtur cl. Vogtius, quod l. cit. hanc primam & antiquissimam bibliorum Belgicorum vocauerit editionem, cum nonsolum apud Iacobum le Long *Biblioth. sacr.* P. I. p. 489. & in Ioh. Georg. Hegemann *Nachricht von den fürnehmsten Uberfetzungen der Heil. Schr.* p. III. bibliorum Belgicorum, quae *Colon.* 1475. II. Vol. in fol. prodierint, mentio fiat, sed in *Catalogo Bibliothecae Hulsianae* P. V. p. 1. sequens inueniatur editio: *Nederduitschen Bybel uit het laryn overgezet zynde, zonder jaar of datum.* Illam vero editionem rarissimam, & anno circiter 1473. 1474. impressam esse, compilator Catalogi his adiectis significat verbis: *gedrukt omtrennt den jaare* 1473. *a* 1474. 2 *deelen in folio in rood Turks leer gebonden, en vergult op snee: Zynde en dier bar Cabinetstuk.* Conf. Michael. Maittaire *Annal. Typogr.* Tom. I p. 343.

BIBLIA Belgica, quae Deux aas Bybel vocantur.

Rarissima esse, scribit Cl. Vogtius p. 96. Editionibus autem variis, in quibus memorata a Cl. Vogtio, Lutheri glossa marginalis conspicitur, addi meretur

editio *Dordracena* 1615 in fol. Vid. *Catalog. Biblioth. Hulsian.* P. V. p. 1.

BIBLIA Germanica *Coloniensia 1460.* in fol.

Huius editionis mentionem facit Io. Georg. Hagemann. l. cit. p. 117. Vbi vero illa editio inueniatur, verbum non addit amplius.

BIBLIA germanica antiquissima, *sine loci, temporis ac typographi indicio* in fol.

De illis Bibliis, haec in *Catalog. Bibliothec. illustriss. Io. Petr. de Ludewig* P. I p. 1. inueniuntur: *Sunt haec biblia impressa typo nitidissimo & antiquissimo, sed sine omni mentione auctoris, qui versionem concinnauerit, loci atque anni impressionis. Conspirant tamen fere quoad omnia verba, quin & paginas & columnas, cum codice biblico anno* 1467. *Moguntiae typis descripto, cuius in bibliotheca Lipsiensi adseruati mentionem facit Iaques le Long biblioth. sacr. T. I. p.* 377. *Vtrumque oculis lustrauimus, nec quidquam, ne in charta quidem, discriminis occurrebat, nisi quod hic noster codex, quaedam habeat compendia scribendi, priscis hominibus vsitata, quae in Lipsiensi codice non occurrunt; quaeque partim in extremo hoc ipso codice non amplius reperias; ut cum pro* seynt *ponit* seint *& alia. Vnde suspicor esse editionem Moguntinam de anno* 1462. *Conf.* Bengelii Adparatum *Criticum in N. T. p.* 758. *Praeter libros canonicos apocryphos etiam exhibet, itemque spuriam Paulli epistolam ad Laodicenses: hoc initio:* Paulus Bot nit von den Menschen noch durch den Menschen: wann durch Ihesum Cristum. Den Brüdern d e do semt zu Loodoci. *Acta Apostolorum ponit post epistolam ad Hebraeos, cum titulo:* das Bottenbuch. *Ne dicamus, quid momenti faciat hic codex in historia ecclesiastica, & codicum biblicorum, ex quo insecutae versiones sua hauserunt, non excepto forte Luthero; plurimum confert ad inuestigandas vulgati interpretis lectiones priscas,* c. g. *dum*

dum testes terrestres praemittit caelestibus I. Ioh. V. 7. 8. & Apoc. VIII. 13. habet; ein stym eins Adlers. *Ingens prae crea agmen vocabulorum Germaniae continet adeo obsoletorum, vt vel in optimis glossariis sint neglecta: qualia sunt* Keusch, *eunuchus; Gen. XL. 1.* derkunden, *annunciare; Deuteron. XXXII. 7.* Echer, *arista; Genes. XLI. 6.* tustend, *creber;* Swaigen, *ormentum;* Wunigklich, *gloria;* Taugen, *mysterium. Apoc. I. 26.* welen *habitare:* brittel, *fraenum;* magenkrafft, *Maiestas:* der sunn *in Masculino, sol;* & die menin *in fem. luna: collato antiquo Gothico* Mena. *Vide quae fusius de hoc codice disserimus in Nouis Hamburgensibus litterariis,* 1744. *& Wöchentl. Anzeigen s. Nouis Hallensibus, eiusd. anni.*

BIBLIA Germanica Basileensia 1464. in fol.

Haec Biblia sumtibus Matthiae Eberherz prodiisse, testatur Io. George Hagemann, *in der Nachricht von den fürnehmsten Übersetzungen der Heil. Schr.* p. 117.

BIBLIA Germanica anno 1473. in fol.

Hoc tempore biblia edita esse, quae in bibliotheca Ducis Viduae Brunsuicensis, *auf dem grauen Hof* inveniantur, etsi nec tempus, nec locus editionis designatus fuerit, testatur I. G. Hagemann l. cit. p. 118. Iacobus le Long P. I. *Biblioth. sacr.* p. 378. e litteris Polycarpi Lyseri haec refert: *Biblia Germanica, quae multam antiquitatem referunt, tum si chartam consideres, tum si litteras initiales, easque maiusculas adpictas respicias. In calce bibliorum, manu antiquitatem redolente, adscriptus est annus* 1473. *Locus editionis non indicatur. Ipse stilus loquendi, & scribendi modus arguit, satis diu ante finem seculi XV. haec biblia in linguam Germanicam translata. Discrepat haec versio in multis, a versionibus aliis Germanicis, ante Lutherum elaboratis, neque enim consentit cum ea versione, quae*

reperitur in bibliis Lubecae 1494. *editis, neque cum alia, quae in editione Coloniensi sine anno, inuenitur.* Forte illa editio eadem est, quam I. G. Hagemannus 1473. prodiisse scribit.

BIBLIA Germanica *Norimbergae per Anton. Koburger 1483.* Tom. II. in fol. mai. cum fig.

Hanc editionem, pro temporis ratione, satis splendidam, cuius exemplum in bibliotheca Portensi publica adseruatur, paullo vberius recenset *Berlinische Bibliothec* Tom. I. p. 785 sqq.

BIBLIA Germanica, *August. Vindelicorum per Io. Schoensperger 1490.* fol. min. II. Tom. cum fig.

In fine Tomi II qui in bibliotheca Portensi inuenitur publica, legimus: *Dises durchleuchtigist werck d. ganczen heiligen geschrift, genannt die bibel für all ander vorgedrucket teutsch biblen. lauterer. klarer und warer nach rechter gemeyner teutsch. mit hohem und groszem Fleisz. gegen dem lateynischen text gerechtuertiget. underschydlich punctiert. mit übergeschrifften bey dem meysten teyle der capitel vnd der Psalm. jren inhalt vnd vrsach. anzeygende. Vnnd mit schö en figuren die hystorien beteutende. hat hie ein ende. Gedruckt durch Hannsen Schönsperger in d' loblichen keyserlichen reychstat Augspurg. Nach der geburt cristi des geseczs der genaden. vierzehenhundert vnd in dem neünczigisten iare. am afftermontag vor Martini. Vmb wölliche volbringung. sey lob. glori. vnnd ere. der hohen heyligen driualtigkeyt. vnd eynigem wesen. dem vater. vnnd dem sun. vnnd dem heyligen geyst. der do lebet vnd regieret gott ewigklich. Amen.* Verba I. Ioh. V. 6. 7. 8. ita leguntur: *der ist Ihesus cristus der da kame durch das wasser. vnd auch durch das blüt. nicht alleyn in dem wasser. aber in dem wasser. vnnd in dem blüte. Vund der geyst ist der da bezeü-*

get. das criſtus iſt die warheyt. wann drey ſind, die da geben gezeügknuſz auff der erde. der geyſt. das waſſer. vnnd auch dz blůtt. vnnd diſe drey ſind eyns. Vnnd drey ſind die da geben gezeügknuſz jm hymmel. der vater. das wortt. vnnd der heylige geyſt. vnn diſe drey ſind eyns. Poſt finem epiſtolae ad Galatas, *hebt an die epiſtel zu den Laodociern.* Epiſtolam ad Hebraeos ſequitur *das bůch der würckung der zwölff boten.* Figurae ligno inciſae, paullo quidem rudiores & in concinniores ſunt illis, quae in editione Norimbergenſi Koburgeriana, anni 1483. conſpiciuntur, easdem tamen formas referunt.

BIBLIA Germanica, *Auguſtae Vindelic. per Io Otmar* 1507. II. Tom. in fol.

In fine Tomi II. legitur: *Ain end hat das Buch der haimlichen Offenbarunge Sant Iohanſen des zwelff potten und Evangeliſten. Damit auch geendet wirdt und beſchloſſen. Diſes hoch berümbt und koſtliches Werck der gantzen hayligen Geſchrift, genannt die Bibel für all ander vorgetruckt teutſch Bibeln. lauterer und klarer, nach rechtem warem gemaynen teutſch mit gutem Vleiſz gegen dem lateiniſchen Text gerechtvertiget. underſchiedlich punctiert. mit überſchrifften bey dem mayſten Tail der capitel und pſalm. jren Innhalt und Urſach. anzaygende, und mit ſchönen figuren die Hiſtorien bedeutend. Und iſt diſz Buch gedruckt und volendet durch maiſter Hanſen Otmar. in Verlegung und Koſten des fürſichtigen Herrn Iohann Rynman von Oeringen: in der Kaiſerlichen Stat Vindelica yetz genant Augſpurg. Nach der Geburt Chriſti des Zeyts der Gnaden funffzehen hundert und ſibenden Iar. auff den zwelfften Tag des Hornungs. Hierümb wir Lob ſagen, und Danck würken der unerſchaffnen, unbegreiflichen, allmächtigen, und allerheiligſten Driainigkeit. Got dem Vater und Got dem Sun und Got dem hayligen Gaiſt der da iſt und der da was und der da künfftig iſt dem ſey Glori Lob und Eer von Welt zu Welt. Amen.* Vid. *die Merckwürdigk. der Kö-*

nigl. Biblioth. zu Dr. Tom. I. p. 180. ſqq. Io. George Hagemann l. cit. p. 119. qui illa biblia recuſa eſſe 1518. eaque in Bibliotheca *auf dem grauen Hof* inueniri dicit. Recenſetur repetita iſta editio. in *den Nachrichten von einer Halliſchen Bibliothek* T. III. p. 284. ſqq. Conf. Iac. le Long *Bibliothec. ſacr.* Tom. I. p. 378.

Das ALTE TESTAMENT deutſch. M. Luther. *Wittenberg 1523.* II. Tom. in fol. cum fig.

Iſta editio, ſine dubio prima, & antiquior illa *Baſileenſi* eſt, quam Cl. Vogtius p. 103. e *Catalogo libror. rar. Sam. Engel* adfert. Finit Tom. II cum libro Eſther. Extitit rariſſima illa editio olim in bibliotheca illuſtriſſ. Io. Petri de Ludewig, qui illi haec adſcripſerat: *Prima haec eſt editio Lutheri verſionis bibliorum an.* 1523. *litteris Lutheri* (Michael Lother) *exſcripta. Vt vero dies diei eſt magiſter, resque aliae a paruis initiis euaſerunt maximae; accederent praeterea Symbola aliorum theologorum: cauſſae ad cognoſcendum faciles ſunt, qui vltima, quae nos hodie Luthero debemus, diſtent a primis. Lucas Cranach plerarumque imaginum, quae hic exhibentur, auctor eſt, fictorque. Liber rarus eſt, mihi inter tot librorum myriades ſemel viſus, emtusque* 1709. *Sermone habeo aliorum, quod & ipſe Lutherus, & eius adſeclae, ſerio quaeſiuerint omnia huius voluminis exempla, ad extinguendam operis tantopere imperfecti memoriam.* Adiecta in fine libri conſpiciebatur Lutheri Symbolum, Roſa ſcilicet cum cruce, & agnus Dei, ſanguinem calici ex pectore ſuo inſtillans, cum his verbis adiectis: *Dis Zeichen ſey Zeuge daß ſolche Bücher durch meine Hand gegangen ſind, denn des falſchen Druckens, und Bücher-Verderbens fleiſſigen ſich jetz viel.* Vid. *Catalog. Biblioth. Ludewig.* P. I. p. 3.

Die ganze BIBEL, das iſt alle Bücher alts vnd neuws Teſtaments, den vrſprünglichen ſpraachen

chen nach, auffs aller treuwlichst verteutschet: Darzu ist yetzund kommen ein vollkomner zeiger der gantzen Bibel, sampt einem schoenen Register aller epistlen vnd Evangelien, so auff die Sontag vnnd nāmhafften faest, des gantzen jars, in den Kirchen gelaesen werdend. Auch die Jarzal vnd rächnung der zeyten, von Adamen an bisz auf Christum. Alles mit gewüssen Zalen, Concordantzen, Argumenten vnd Figuren geziert. *Getruckt zu Zürych bey Christoffel Froschouer im Jar als man zalt* MDLX. II. Tom. in fol. cum figur.

De bibliorum Germanicorum Tigurinorum raritate, vid. Cl. Vogtius p. 106. Haec editio in Bibliotheca Portensi publica adseruatur. Tomo I. fol. ccxxxv. inueniuntur *die bücher die bey den alten under Biblische geschrifft nit gezelt sind, auch bey den Hebreern nit gefunden.* Sunt vero: *das dritt und vierdt buch Esdre. Das buch der Weyszheit, das kömlich ein lob der Weyszheit mag genennet werden. Das buch Ecclesiasticus das man nennen mag die weysen Sprüch Iesu des suns Sirach. Das Buch Tobie. Der prophet Baruch. Das buch Iudith. Das ander Buch Hesther. Die schoen histori Susannah der hauszfrauwen Ioiakim. Die histori vom Bild zu Babel Beel genannt. Das erst, ander, und dritt buch Machabeorum.* Tomus II. cum libro Iobi incipit. In fine illius Tomi legitur. *Getruckt zu Zürych in der Froschouw bey christoffel Froschouer. Im jar als man zalt* MDLX. Versio illa admodum incomta, atque inelegans est; huius rei sequentia specimina testimonium perhibent. Genes. I. v. 3. *Vnd Gott sprach: Es werde ein underschlacht in der mitten der wasseren, und das sey ein unterscheid zwüschend den wasseren, und wasseren. Do machet Gott den underschlacht, und schied das wasser vnder dem vnder-*

schlacht

schlacht von den wasser, ob den underschlacht. Vnnd es geschach also. Vnd Gott nemmet den underschlacht Himmel. &c. Psalm I. v. 1. *Wol dem, der inn den radt der gottlosen nienen gadt, der sich, in den wäg der sunderen nienen sumet, und in dem Stül der Spottvöglen nitt sitzt.* 1. Ioh. V. 6. 7. 8. *Diser ist der da kommen ist mit wasser und blüt, Iesus Christus: nit mit wasser allein, sonder mit wasser und blüt, und der Geist ists der da zeüget: dann der Geist ist die warheit. Dann drey sint die zügknusz gebend im himmel: der vatter, das wort, und der heilig geist, und die drey sind eins: Vnd drey sind die da zeügend auff erden, der geist das wasser, und das blüt: und die drey dienend in eins.* In *Catalogo Bibliothecae Reimannianae* Tom. I. p. 226. legimus, quod in hisce Bibliis Apocal. II. 17. *lapidis philosophici* fiat mentio: In nostra editione haec reperiuntur; *und wil im geben einen weyssen stein, und auff dem stein einen neuwen Nammen geschriben, welchen nimants kennet, dann der in empfacht.*

BIBLIA Germanica Vlenbergiana. *Colon. apud Kreps 1630.* in fol.

Caspar Vlenbergius, qui a Lutheranis ad Pontificios transierat, hanc versionem, iussu Ferdinandi Ducis Bauariae, Electoris & Archiepiscopi Coloniensis adornauit. Etsi quidem Arnoldus Meshouius in *vita Caspar. Vlenbergii Colon.* 1638. in 8. edita, p. 41. Vlenbergium biblia, de nouo transtulisse scribit, ipsa tamen versio testatur, quod maxima ex parte Ioannis Dietembergeri versionem, quam cum editione Sixtina vulgata contulit, retinuerit. Plures quidem huius versionis extant editiones, illa tamen, quam adduximus, veluti prima, hodie admodum infrequens est. Ioannes Philipp. a Schoenborn Archiepiscopus & Elector Moguntinus, illam versionem, a Theologis Moguntinis recensitam, & ab idiomate Westphalico perpurgatam *Mogunt.* 1662. cum figuris in folio edendam curauit.

uit. Conf. Iac. le Long *Biblioth. ſacr.* P. I. p. 386. Lilienthal. *Bibliotb. Exegetic.* p. 96.

BIBLIA Germanica *Wertbeimenſia*

Duplex erratum in titulo huius libri, quem Cl. Vogtius p. 109. adfert, ſe prodit. Neque enim in titulo, neque per omnem Pentateuchum, vox *Iſraeliten*, ſed ſemper *Iſraelen*, legitur. Deinde typographus non *I. G Vebr*, ſed *Iobann George Nebr* adpellatur. Vid. de huius verſionis autore Laurentio Schmidio, & de diſſidio ob eandem verſionem exorto *Samlung derjenigen Schrifften, welche bey Gelegenbeit des wertbeimiſcben Bibelwercks, für oder gegen daſſelbe zum Vorſcbein gekommen ſind. Frankf. und Leipz.* 1738. in 4.

BIBLIA Germanica dialecto Saxoniae inferioris. *Colon.* 1490. in fol.

Haec biblia dialecto Saxonica exſcripta ſunt, & gloſſas Nicolai Lyrae adiunctas habent. Vid. Chriſt. Kortholt de *variis Script. edit.* p. 346. Io. Georg. Hagemann. l. cit. p. 118.

BIBLIA Germanica in dialecto Saxoniae inferioris. *Lubecae* an. 1494. in fol.

Vid. Cl. Vogtius p. 309. Illa in Bibliotheca Ducis Viduae, Brunſuicenſi *auf dem grauen Hof* inueniri adſerit Io. Georg. Hagemann. l. cit. p. 118. *Anno* 1494. *iſt zu Lübeck eine Bibel in Niederſächſiſcher Sprache nach der Vulgata, mit Lyrae gloſſen herauskommen. Hierinn iſt die lächerliche gloſſe ad Gen. III.* 16. dy vackene to pyneghende und to Slande *findet ſich in der Fürſtl. Bibliothec der verwittw. Herzogin zu Braunſchweig auf dem grauen Hofe.* Vid. Mayeri diſſ. *de verſion. S. S. ante Lutheri tranſlationem impreſſ.* §. VII. p. 190. ſqq. Kortholt. l. cit. p. 345. Io. Franciſci Buddei *Iſagog. hiſtorico-theologic.* T. II. p. 1548. Mait-

taire Tom. I. *Annal. Typogr.* p. 580. titulum eorum *Bybel uit het latyn in Duits overgeset met de glosse Nicolai de Lyra en heme figuren* e Bibliotheca Bentesiana P. I. p. 20. n. 10. adferti In fine eorum legitur: ——— *Vnde mit dessen erne bockstaven ghedrucket, vnde selichliken vullenbracht vermiddelst Steffen Arndes, in der Keyserliken Stad Lubick. Int jar vnses heren M. CCCC. XCIIII. vp den dach der hilghen wedewen sunte Elizabeth. de dar was de XIX dach des Manten Novembris.* Inde sine dubio Frider. Christian. Lesseri error enatus fuit, qui in *Typographia iubilante* p. 57. eiusmodi biblia *Lubecae* 1484. *per Stephan. Arndes* excusa fuisse scribit. Conf. Iac. le Long *Biblioth. sacr.* P. I p 398.

De BIBLIE uth der uthlegginge Doctoris Martini Luthers yn dyth düdesche vlitich uth gesettet, mit sundergen underrichtingen, alse man seen mag. *In der Keyserliken Stadt Lübeck by Ludowich Dietz gedrückt* MDXXXIII. in fol. mai. folior. 617.

Conf. de hac bibliorum versione praeter scriptores a Cl. Vogtio p. 110 cit. *die Nachrichten von einer Hallischen Biblioth.* T. III, p. 1. sqq. Iac. le Long *Biblioth. sacr.* T. I. p. 398.

Das Gesetz, die Propheten und die heiligen Schriften, aus der heiligen Sprache in die teutsche nach dem Sin der besten und berümtesten jüdischen Ausleger, dem Wortverstande nach unverbesserlich übersetzet durch Ioseph bar Alexander. *Gedruckt von Immanuel Athias Ben Ioseph Athias, Ben Abraham Athias, in Amsterdam im Iar 447. nach der kleinern Iarzal, oder im Iahr Christi 1687.* in fol. folior. 229.

Secun-

Secunda haec est editio bibliorum Germanicorum litteris Hebraicis excusorum. Prima prodiit an. 1679 per *Iosephum ben Abraham Atbias*. Vid. Io. Fabricii *Histor. Biblioth.* Tom. I. p. 20 sqq. Iac. le Long *Biblioth. sacr.* T. I. p. 407. Chr. Kortholt *de variis Script. edit.* p. 341. inprimis vero *die Nachrichten von einer Hallischen Biblioth.* Tom. III p. 95. sqq.

Die BIBEL, das Gesetz, die Propheten und heiligen Schriften in teutscher Sprache; dem Wortverstande nach übersetzet, und nach dem Sin der besten iüdischen Ausleger erleutert von R. Iekuthiel Ben Iitzchack Blitz. *Gedr. zu Amsterd. durch Uri Veibsch Ben Acheron Hallevi. Im Iar 439. nach der kleinern zal (1679)* in fol. folior. 268.

Vid. de his bibliis quae etiam litteris Hebraicis exscripta sunt, Iac. Frider. Reimmann. *Catalog. Biblioth.* T. I. p. 198. vbi scribit *R. Iekuthiel versio Germanica SS. V. T. litteris Rabbinicis impressa Amstelod. A. M.* 5447. *A. C.* 1679. *in qua optima de Messia oracula (vt Psalm II. & XXII.) turpissime deprauantur & c. VII. Esaiae iugulum religionis Christianae ita petitur, vt suppudere debeat Christianos, se illam priuilegio armasse.* Conf. Io. Christ. Wolfii *Biblioth. Hebr.* T. II. p. 454. Iac. le Long *Biblioth. Sacr.* Tom. I. p. 406. sqq. *die Nachrichten von einer Hallischen Bibliothec* T. III. p. 103, vbi exactissima horum bibliorum reperitur recensio.

La BIBLIA: que es los sacros libros del vieio y nuevo testamento, transladada en Espannol. 1569. in 4.

Haec quidem prima editio est, sed non illa ipsa quam Gaffarellus, Carcauio pro Iudaeorum versione

ne vendidit, vt in Bibliothecam Regiam Parisiensem inferretur. Mirum quidem est, quod bibliothecarius Regius id sibi persuaderi passus fuerit, Biblia V. & N. T. a Iudaeis edita esse. Vti Iacobus le Duchat docet, Gaffarelli editio, altera huius versionis, anni nimirum 1596. fuit, quam ille ipse etiam possedit. Idem le Duchat monet, has duas editiones, non *Basileae*, vt Richardus Simon, Iacobus le Long & cum illis Cl. Vogtius credit, prodiisse, sed *Bernae*, id quod sine dubio vrsi signum, quod vrbs Berna in insignibus gerit, in frontispicio libri conspicuum, testatur. Vid. *Ducatiana* P. I. p. 130. Conf. *die Nachrichten von einer Hallischen Biblioth.* T. II. p. 483. sqq.

BIBLIA Italica, & inprimis eorum editiones, in ipsa Italia, antiquioribus temporibus impressae, apud nos rarioribus libris sunt adnumerandae, teste Reimmanno in *Catalogo Biblioth.* Tom. I. p. 207. Huc autem pertinent

BIBLIA Italiana tradotta per Nicolo' de Malermi, o Malerbi Veneziano; *In Venezia per Vindelino Spira*, 1471. II. Tom. in fol.

Nicolaus Malermi, siue vt se ipse in subscriptione vocat Nicol. Malerbius Venetus, monachus fuit S. Benedicti Ordinis Camaldulensium, & Abbas Monasterii S Michaelis de Lemo. Posthabitis aliis negotiis, octo menses huic lucubrationi operam dedisse profitetur. Richardus Simon in *Histor. Critic. N. T.* p 487. indiligentem hanc esse translationem, & duriore stilo scriptam dicit. Haec editio omnium prima ac rarissima est. De editionibus aliis vid Iac. le Long *Biblioth. sacr.* T. I. p. 354. sqq. Io. Fabricius in *Historia bibliothecae suae* P. I. p. 23. sqq. Scipion. Maffei *Traduttori Italiani* p. 21. Nicol. Franc. Haym *Notizia de' libri rari nella lingua Italiana* p. 285. sqq.

La BIBLIA, che contiene ſacri libri del Vecchio Teſtamento, tradotti nuovamente dalla Hebraica verità in lingua Toſcana, per Antonio Brucioli, con divini libri del nuovo teſtamento, tradotti da Greco in lingua Toſcana per medeſimo. Con privilegio de l'inclito Senato Veneto & lettera al Franceſco I. Rege Chriſtianiſſ. *In Venezia per li Giunti 1532.* in fol.

Noui Teſtamenti verſio, iam prodierat, *Venet.* 1530. impreſſa apud *Iuntas*, tum vero cum noſtra editione Vetus Teſtamentum 1532. Errore igitur inductus fuit Richardus Simon, cum in *Hiſtoria Critica Vet. Teſt.* haec biblia prima vice 1530. in lucem prodiiſſe ſcriberet; id quod demum 1532. factum eſt Conf. Iacob. le Long *Biblioth. S.* P. I. p. 355. Haec editio, in ipſa Italia, rariſſima eſt. Etenim vix publicam ſubierat lucem, cum a Pontifice Romano, prohibita, ſupprimeretur. Quod fatum etiam editiones *Venetae* ann. 1534. 1546. & 1547. expertae ſunt. Vid. *Indicem librorum prohibitorum, iuſſu Concilii Tridentini confectum*, vbi Antonius Bruciolus inter autores damnatos primae Claſſis reperitur: Nec non *Indicem expurgatorium ab Antonio de Sottomaiore* 1640 recognit. Richard. Simon l. cit. L. II. c. 22. Autori verſionis, id potiſſimum vitio vertit, quod latinam, Santis Pagnini verſionem, exſcripſerit, ſenſum non ſemper ſit adſecutus, ſtilumque Pagnini rudem, & barbarum imitatus fuerit. Conf. Iacob. le Long l. cit. Auguſt. Beyeri *Arcana Bibliothecarum Dresdenſium* p. 138. 142. Antonii Brucioli verſionem, multis in locis caſtigatam, atque ad latinam vulgatam adcommodatam, anno 1538. *Venet. apud Iuntae haeredes* in fol. edidit, Santes Marmochinus Dominicanus, praefixo titulo: *La BIBLIA tradotta dall' Ebraica in lingua Toſcana, da Santi Marmochini dell' ordine de' Predicatori, aggiuntovi il terzo libro de' Maccabei.*

cabei. Titulus quidem prodit, hanc nouam esse versionem, & ipse Marmochinus iactitat, in epistola dedicatoria, ad Georgium d'Armaignac Rutinensem & Vabrensem Episcopum, se nouam ex Hebraeo, & Graeco adornasse versionem, e collata tamen versione Antonii Brucioli, contrarium patet. Vid. Iac. le Long l. cit. p. 356. Scipion. Maffei *Traduttori Italiani* p. 22. Nicol. Fr. Haym *Notizia de' libri rari* p. 286. sqq.

BIBLIA Italica Sixti V. Pontificis Rom.

Illa quidem edita esse, Io. Frider. Mayer. Christ. Kortholt. Io. Christophor. Wagenseil in praefat. ad *tela ignea Satanae* p. 25. nec non P. Baile dans *les Nouvelles de la Republique des Lettres* 1688. mens. Iul. p. 856. adfirmant. Cum vero ii omnes, autoritate Gregorii Leti, confisi id adfirmant, cuius fides admodum suspecta est, nos eorum, amplecti sententiam haud poenitet, qui haec biblia, inter ea, quae nunquam extiterunt, referre non dubitant. Certe ipse Gregorius Leti T. I. *delle lettere sopra differenti Materie*, Letter. 135. p. 458. dixit, non omnia vera esse, quae in vita Sixti V. prodiderit. vid. Niceron *Memoir.* Tom. II. p. 375. qui, *Leti, inquit, dit dans une de ses lettres, que Madame la Dauphine, lui ayant demandé, lorsqu'il étoit en France, si tout ce qu'il avoit écrit dans cette vie, étoit veritable, il lui avoit repondu:* quel che ben trovato, ben che falso, piace più, che una relatione mal composta, ben che vera, i. e. *qu' une chose bien imaginée faisoit beaucoup plus de plaisir, que la verité, quand elle n'etoit pas mise dans un beau jour.* Iacobus praeterea le Long in *Bibliotb. Sacr.* T. I. p. 357. demonstrauit, quod in Bibliothecis iis, in quibus Gregorius Leti, haec biblia, adseruari dixerit, sola reperiatur vulgatae latinae editio a Sixto V. publicata, id quod ex earum catalogis didicerit. Illustris Italorum Marchio Scipio Maffei in libro, cui titu-

titulum dedit: *Traduttori Italiani o sia notizia de volgarizzamenti d'antichi Scrittori Latini e Greci, che sono in luce* de his bibliis p. 22. ita scribit: *Del volgarizzamento fatto, come si dice, e stampato, per ordine di Sisto V. non farò registro, per chè non c' è chi l' abbia veduto, e probabilmente è favola.* Et Giovanni Franchini da Modena, nella *Bibliosofia, e memorie litterarie di Scrittori Francescani Conventuali*, & quidem in vita Felicis Peretti s. Sixti V. idem confirmat, errorem-que ex confusione verborum, *vulgata*, & *vulgaris*, enatum esse, *bibliaque vulgata*, olim etiam *Italica*, adpellata fuisse scribit.

BIBLIA latina vetustissima, *sine loco & anno* II. Tom. in fol.

Huius editionis iam in *Bibliotheca Vffenbachiana* Tom. I. p. 1. 2. in Theophili Sinceri *Neuen Sammlung von lauter alten und raren Büchern* im I. Stück p. 14. in Christian. Gottl. Schwarzii *indice nouo librorum sub incunabulis typogr. impressor.* loc. a Cl. Vogtio p. 118. cit. mentio facta est. Num illud exemplar antiquius Moguntina sit editione, an. 1462. dubitare videtur Cl. Vogtius, cum p. 117. scribit: *Exemplar, quod procul dubio versus an.* 1464 *vel* 65. *prodiit, nisi illud ipsis bibliis Moguntinis anni* 1462. *antiquitatis nomine praeferre velis*; & paullo post: *Editio haec bibliorum videtur mihi esse, vna eademque cum illa, cui in bibliotheca Vffenbachiana pretium CC. talerorum statuitur* &c. At enim demonstrarunt *Bibliothecae Berolinensis* Autores T. I. p. 269. sqq. hanc latinam bibliorum editionem, cuius etiam exemplar in splendidissima Bibliotheca Regia Berolinensi, nec non in bibliotheca Ienensi Academica, quod nos ipsi lustrauimus oculis, adseruatur, omnium esse primam & antiquissimam, & anno 1450. impressam. Nituntur praesertim effato chronici antiquissimi: *Die Cronica von der hilligen Stat von Coellen* 1499. impressi, vbi fol.

CCCXII. legitur: *Item diese hochwürdige kunst* (libros scilicet imprimendi) *vurfzis von dem allereyrst in Duytsel landt tzo Mentz am Rün — Ind dat is geschiet by den jaren uns Heren MCCCCXL. ind van der züt an bis men schreve L. ward undersoicht die Kunst ind wat dair zegehoirt Ind NB. in den jairen uns Heren do men schreyf MCCCCL. do was eyn gulden jair do began men tzo drucken ind was dat eyrste Boich dat men druckte die Bybel zo latün ind wart gedruckt mit eynre grover Schrift, as is die Schrift dae men nu Myszeboicher mit druckt.* Haec verba Chronici corroborantur testimonio Ioannis Trithemii qui scribit: *sunt ante* 30. *ferme annos ex ore Petri Opilionis de Gernsheym ciuis Moguntini, qui gener erat, primi, artis typographicae, inuentoris, audiui, magnam a primis inuentionis suae ars haec habuit difficultatem. Impressuri namque bibliam, priusquam tertium implessent, in opere quaternionem plusquam* 4000. *florenorum exposuerunt.* His praemissis Auctores *Bibliothecae Berolinensis*, supra adlegati p. 278. tres characteres, quibus illius editionis antiquitas cognosci potest, adferunt, & exemplar Berolinense Regium, paullo vberius describunt. Conf. quoque Prosper Marchand *Histoire de l'origine & des premiers progrès de l'Imprimerie* p. 22. not. L. M.

BIBLIA latina *Moguntiae per Io. Fust, & Petr. Schoeffer, 1462.* in fol.

Clar. Vogtius p. 117. de illis scribit, quod *tanta perantiqui huius cimelii literarii raritas sit, vt vix bibliotheca vna nominari possit, in qua illud conspiciatur.* Iacobus vero le Long in *Bibliothec. Sacr.* Tom. I. p. 250. nouem bibliothecas Parisienses, praeter Mutinennensem S. Benedicti Pandolironensis, Bononiensem Canonicorum Regularium S. Saluatoris, & Florentinam S. Laurentii nominat, in quibus huius editionis exemplaria, in membranis excusa adseruentur. Conf. Bernardi de Montfaucon *Diarium Italicum* p.

3.

31. & 38. Daniel. Maichel. *Introduct. ad histor. litterariam de praecipuis Bibliothecis Parisiensibus* p. m. 42. 60.

BIBLIA latina *Roberti Stephani 1557.* II. Tom. in fol.

Vberiorem, adcuratioremque horum bibliorum Recensionem nuperrime cum eruditis communicauit Vir Summe Reuerendus Sigism. Iacob. Baumgarten in *den Nachrichten von einer Hallischen Bibliothek* Tom. I. p. 187. sqq.

Pentateuchus, Liber Iosuae, Liber Iudicum, Libri Regum. Nouum Testamentum. *Vitembergae per Nicolaum Schierleitz. 1529.* in fol.

Nisi fallimur hanc versionem in 4. recensam dedit Vir Summe Reuerend. Io. Georg. Walchius Theol. Prof. apud Ienenses celeberrimus. Iis vero, quae de hisce bibliis, & de dissidio, ob versionis autorem exorto, Cl. Vogtius p. 120. adtulit, subiungi poterit M. Io. Gottlieb. Walteri Pastoris Zwaezensis & Löbstadiensis, & Inspectionis Portensis Adiuncti *Ausführliche Erörterung der wichtigen Streitigkeit in der Historie des Lutherthums und der theologischen Gelahrheit von der Lateinischen Bibel des Jahrs* 1529. *Worinnen bewiesen wird, dasz sie nicht, der lateinischen Version nach, eine wahre Schrift D. Luthers sey, wofür sie von grosen Gottesgelehrten und berümten gelehrten Männern ist gehalten worden. Jena* 1749. in 4.

BIBLIA latina vulgatae editionis ad Concilii Tridentini praescriptum, emendata, & a Sixto V. Pont. Max. recognita & adprobata, III. Tomis distincta, *Romae e typogr. Vatican. 1590.* in fol.

Flaminius Nobilius, Antonius Agellius, Laelius Bartholomaeus Valuerda, & Petrus Morinus, qui iam anno 1588. haec biblia edidere, hanc nouam etiam in lucem exire iusserunt editionem: Illa vero ob innumerabilia, quae irrepserant, errata, suppressa fuit, inde tanta illius orta est raritas, vt pretium illius cum annis crescat. Teste enim Niceron. Tom. XXV. p. 17. in bibliotheca Maresii 250 livr. in auctione bibliothecae du Fay 1725. 704. livr. 1728. in auctione Colbertina 1250. livr. vendita fuit. Praeterea illud etiam obseruare iuuabit, quod Sixtus V. in hac editione, dirissimum anathematis fulmen, eis intentauerit, qui intra decennium, quoquomodo, Scripturae Sacrae nouam translationem edere, vel priorem mutare auderent. Sed Clemens IIX. duobus annis post, nempe anno 1592. suam edidit, & quantum hic datum fuerit mutationibus, rerum peritioribus optime constat.

BIBLIA Lithuanica. *Londin. 1660.*

Haec bibliorum versio habet autorem Samuel. Bogislaum Chylinsky. Vid. Iacobi le Long *Biblioth. sacr.* Tom. I. p. 447.

BIBLIA Polonica Radziuiliana.

Haec biblia, alio nomine, *Biblia Brzeska*, ab Lithuaniae vrbe, in qua litteris exscripta sunt, adpellantur, & a Iacobo le Long rarissima vocantur. Io. Daniel Ianozki commemorat in *der Nachricht von denen in der Hochgräfl. Zaluskischen Bibliothec, sich befindenden raren polnischen Büchern*, P. I. p. 4. quod saepenumero Centum thaleris vendita fuerint. In *Indice librorum probibitorum*, qui *Cracou.* 1617. *ex officina Andr. Petricouii*, in lucem prodiit, illa etiam locum inuenerunt. vid. Io. Daniel Ianozki l. cit. p. 12. Andr. Regenvolscius L. I. *Histor. Eccles. Slauonicar.* c. XVI. p. 142. adfirmat, Nicolaum Radziuil, Ducem

cem in Olika & Nesvez, Palatinum Vilnensem, in interpretes ac typographos horum bibliorum decem plus minus florenorum millia impendisse. Eodem teste bibliorum interpretes, inter alios fuerunt Simon Zacius, Petrus Statorius Tonuillanus, Gregorius Orsacius, Andreas Tricesius, Iacob. Lubelius, seu Lublinius. Reliquos vid. in *den Merckwürdigk. der Koenigl. Biblioth. zu Dr.* T. II. p. 473.

BIBLIA Suecica. *Lubec. 1622.* in 4. *litteris Sam. Iauchen.*

Hæc editio hodie admodum infrequens est. Illa enim, vt Io. Baazius in *inuentar. Ecclesiar. Sueo-Gothicar.* p. 344. narrat, diplomate Gustaui Adolphi Regis, propterea quod innumerabilibus commaculata est erroribus typographicis, & transpositionibus, prohibita & suppressa fuit.

BIBLIA tu je, vse Svetu pismu, Stariga inu Noviga Testamenta, Slovenski tolmazhena, Skusi Iuria Dalmatina. Bibel, das ist, die gantze heilige Schrift, Windisch. *Wittenb. durch Hanns Kraffts Erben* Anno MDLXXXIIII. III. Tom. in fol.

Titulum integrum bibliorum Vandalicorum, ex eo descripsimus exemplari, quod eorum, qui biblia ediderunt, munificentia, in bibliothecam Portensem publicam, illatum fuit. En! verba, quæ viri isti manu sua adscripserunt libri titulo:

Illustri Electorali Gymnasio Portae ad Salam, haec Slauonica biblia, officii, memoriae, gratitudinisque ergo obtulerunt die 10. *Ianuarii Anno S.* 1584.

M. Georgius Dalmatinus.

Adam Boborizh Illustr. Carniae Prouinc. Ecclesiae & Scholae ministri.

P. Baile in *Diction.* Tom. II. p. 948. errat, cum dixit: *Il n'y avoit pas long tems que cette edition avoit paru, lorsque l'epitre dedicatoire, qui m'aprend ce fait, fût datée, & elle le fût le 28. de Mars* 1586. in nostra enim editione subscriptio epistolae dedicatoriae ad ordines prouinciarum Carinthiae, Stiriae, Carniolae, in lingua germanica, his verbis, facta est. *Wittenberg am newen Iarstag des eingeunden MDLXXXIIII. Iars.*

BIBLIA Virginica.

Ea apud nos rarissima esse, neminem quidem in dubium vocare, credimus. Illa in Noua Anglia, in *typographia Academiae Neo-Cantabrigiensis* cura Io. Elliot in lucem prodierunt. Et quidem Vetus Testamentum 1663. Nouum Testamentum vero 1661. in 4. *litteris Samuel. Green.* Recusa postea ista versio fuit, multis in locis immutata, *ibidem* 1685. in 4. Conf. de statu litterario Academiae illius Sir Oldmixon *Grosbriteanisches America* p. 156. sqq. qui nos docet, quod Psalmi primum lingua Virginica, ex Academiae typographia, recens condita, an. 1640. Henrico Dunstar, Academiae praeside, in lucem prodierint.

THEODORI BIBLIANDRI Machumetis Saracenorum Principis, eiusque Successorum vitae, doctrina, ac ipse Alcoran, quo velut authentico legum diuinarum codice, Agareni & Turcae, aliique Christo aduersantes populi reguntur. Quae ante annos 400. vir multis nominibus, Diui quoque Bernardi testimonio, clarissimus, D. Petrus Abbas Cluniacensis, per viros eruditos, ad fidei christianae, ac sanctae matris ecclesiae propugnationem, ex Arabica Lingua

gua in Latinam transferri curauit. His adiunctae sunt confutationes multorum, & quidem probatiss. Autorum Arabum, Graecorum & Latinorum, vna cum doctiss. viri Philippi Melanchthonis praemonitione &c. *Basil.* 1543. III. Tom. in fol.

In *indice librorum prohibitorum* ann. 1667. p. 765. hic BIBLIANDRI Alcoranus, prohibetur. Antonius Sanctarellus in *Tractat. de haeresi* c XIV. dub. vnic. propos. 7. *Alcoranum illum per se non prohiberi,* ait, *sed ratione Scholiorum impiorum notarumque ac praefationum Lutheri, & Melanchthonis, quibus Basileensis editio Alcorani, per* THEODORVM BIBLIANDRVM, *damnatae Scriptorem memoriae, adornata, contaminatur,* &c. Contradicit illi Theophilus Rainaldus in *Erotematibus de bonis, & malis libris* num. 341. p. 200. qui, non solum editionem illam, ob praefationes & adnotationes Theodori Bibliandri, sed propter ipsum Alcoranum, prohibitam fuisse scribit. P. Baile, qui vitam TH. BIBLIANDRI Tom. I. *Diction.* p. 552. paullo copiosius exposuit, hunc Alcoranum *Basil.* 1553. *apud Oporinum* in fol. prodiisse scribit, id quod falsissimum est. Conf. Io. Fabricii *historia Bibliothecae suae* T. II. p. 223. sqq. *die Merkwürdigkeiten der Koenigl. Biblioth. zu Dr.* T. III. p. 494. sqq. vbi editio repetita *Basil.* 1550. III. Tom. in fol. recensetur.

BIBLIOTHECA fratrum Polonorum, quos Vnitarios vocant, instructa operibus omnibus Fausti Socini Senensis, nobilissimi Itali, Iohannis Crellii Franci, Ionae Schlichtingii a Bucowietz, Equitis Poloni exegeticis, & Io. Ludouic. Wolzogenii Baronis Austriaci, quae omnia simul iuncta totius Noui Testamenti explicationem

complectuntur, *Irenopoli* (Amstelodami) *post annum 1656.* VIII. Vol. in fol. His accedit Vol. VIIII. Samuelis Przipcouii, Equitis Poloni, & Consiliarii Electoris Brandenburgici, Cogitationes sacrae ad initium euangelii Matthaei, & omnes epistolas apostolicas. Nec non tractatus varii argumenti, praecipue de iure christiani magistratus. Quorum catalogus post praefationem exhibetur. *Eleutheropoli* (Amstelod.) 1692. in fol.

Haec fratrum Polonorum, seu Socinianorum BIBLIOTHECA, haud adeo frequens est, nostris temporibus, & non, nisi in instructissimis bibliothecis, inuenitur. Testes eius rei habemus *Bibliothecam Anonymian. Norimbergens.* 1738. in 8. p. 14. *Biblioth. Vffenbachian.* Tom. I. p. 811. Ioh. Daniel. Ianozki in *den Critischen Briefen* p. 16. Volumen I. pp. 814. & Vol. II. pp. 812. constituunt FAVSTI SOCINI *Senensis opera omnia in duos Tomos distincta; Quorum prior continet eius opera Exegetica, & didactica, posterior opera eiusdem polemica comprehendit. Accesserunt quaedam hactenus inedita, quorum catalogum versa pagina exhibet. Irenopol. post ann. dom.* 1656. Haec excipiunt IOANNIS CRELLII *Franci Opera omnia exegetica, siue eius in plerosque Noui Testamenti libros commentarii, maximam partem, hactenus inediti, in duos Tomos distincti, quorum Catalogum versa pagina exhibet. Additi sunt duo indices copiosissimi, quorum prior est rerum & verborum, phrasiumque sacrae scripturae memorabilium; alter locorum sacrae scripturae in hoc opere explicatorum vel cursim tantum illustratorum. Eleutheropoli sumtibus Irenici Philalethei* Tom. I. pp. 621. Tom. II. pp. 327. Voluminis Operis V. hic titulus praefixus conspicitur: IO. CRELLII *Franci Operum exegeticorum Tom. III.* Con-

Contenta sequens pagina exhibet, omnia hactenus inedita. Irenopol. post ann. dom. 1656. pp. 416. Volumini VI. IO. CRELLII *Franci Operum Tomus IIII. scripta eiusdem didactica & polemica exhibens. Accesserunt nonnulla hactenus inedita, nempe* 1) *Problemata N. cum solutionibus Crellii;* 2) *Solutio trium quaestionum, a Stoinio propositarum;* 3) *Excerpta ex epistolis;* 4) *Responsio ad quaestionem Gittichii, an Christus in coelis sublatus, idem sit numero, qui in terris degens fuerat.* 5) *Discursus de pietate;* 6) *Discursus de felicitate. Irenopol. post ann. domini* 1656. pp. 930. In VII. Volumine inueniuntur IONAE SCLICHTINGII de BVKOWIEC *commentaria posthuma, in plerosque noui testamenti libros. Cuncta hactenus inedita. In duos Tomos distincta. Quorum Catalogum versa pagina exhibet. Quibus additi sunt tres indices copiosissimi, quorum primus est locorum S. Scripturae, in hoc opere, vel breuiter, vel prolixius explicatorum. Secundus est rerum memorabilium. Tertius phrasium, in hoc opere, ex Vetere, praesertim vero ex Nouo Testamento indicatarum. Irenopoli sumtibus Irenici Philalethei post ann. dom.* MDCLVI. Tom. I. pp. 325. Tom. II. pp. 428. VIII. huius Collectionis Volumen complent *Ioannis Ludouici* WOLZOGENII, *Baronis Austriaci, opera omnia exegetica, didactica, & polemica, quorum seriem versa pagina exhibet, cum indicibus necessariis Irenopol. post ann. dom.* 1656. Tom. I. pp. 1038. Tom. II pp. 488. Et haec Bibliotheca fratrum Polonorum, proprie sic dicta est. Huic vero adiectae saepenumero conspiciuntur *Sam.* PRZIPCOVII *Cogitationes sacrae &c.* quae scripta Vol. VIIII. exhibentur. Vberiorem recensionem vid. in Io. Francisc. Buddei *Isagoge histor. theologic.* P. II. p. 1343. sqq. in Io. Fabricii *histor. Bibliothec. suae* T. II. p. 57. sqq. in S. R. Baumgarten. in den *Nachrichten von einer Hallischen Bibliothek* T. III. p. 162. sqq. Conf. Andr. Caroli *Memorabilia ecclesiastica Seculi a Nato Christo XVII.* L. VI. c. XLVII. p. 150 vbi scribit: *Claudat Caput hoc,*

hoc, Bibliotheca Vnitariorum, Irenopoli eodem anno protrusa, vbi Schlichtingii, Crellii, Socini, Wolzogenii, opera simul edita, Noui Testamenti deprauationem continentia, exhibentur, in fol. Hofmanni Lex. Vniuersal. A. 497. *voc. Crell. & Schlichting* 851. *pag. opus orco, non prelo dignum; quod vtinam suppressum fuisset, non impressum!*

IOHN BIDDLE s. *Bidle* the twelf questions. *Lond.* 1647. in 4.

Eiusd. a brief Scripture Catechisme. *Lond.* 1654. in 8.

Hi libri etiam in Anglia suppressi, & carnificis manu combusti fuerunt, quoniam IO. BIDELLVS Artium magister, Pneumatomachus, in illis nomine religionis christianae, Socinismum orbi christiano obtrudere voluerat. Non quidem videri vult Socinianus, & in eo etiam ab illis discedit, quod Spiritum Sanctum, personam, ac velut Principem quendam angelorum statuat. In *duodecim quaestionibus*, e Scriptura sacra demonstrare studet, sententiam de diuinitate Spiritus S. falsam, neque scripturae sacrae consentaneam esse. In *Catechismo* vero totius Socinianae religionis compendium exhibet. Scripturae phrasin ad dogmata Sociniana, ita malitiose detorquet, vt nemo ante eum, tam fraudulenter haeresin illam instillare videatur. In fine libri, omnibus sedulo legendum commendat *the life of that incomparable man Faustus Socinus Senensis.* Strinxerunt calamum contra illum Matth. Polus in *blasphematore exterminato per gladium Spiritus S. seu Defensione diuinitatis Spiritus S. contra sophismata* IO. BIDDLE *Londin.* 1654 in 12. anglice. Nicolaus Arnold Theol. D. & Profess. in Acad. Franekerana in *Atheismo Sociniano* IO. BIDELLI, *Franeker.* 1659. in 4. Ioan. Cloppenburgius in *Vindiciis pro diuinitate Spiritus S. aduersus Pneumatomachum* IO. BIDELLVM, *Fra-*

Franeker. 1654. in 4. Conf. Io. Sandii *Bibliothec. Antitrinitarior.* p. 159. Io. Frider. Mayeri *Dissert. de* IO. BIDELLI *vita, illiusque sententia, Spiritum S. esse praecipuum Angelum, Hamb.* 1700. Io. Franc. Buddeus in *Isagog. historico-theolog.* T. II. p. 1356. Io. Georg. Walchius in der *Einleitung in die Religions-Streitigkeiten* P. IIII. & V. p. 297. sqq.

IAQVES de BIE vrais Portraits des Rois de France, tirez de ce qui nous reste, de leurs monumens, medailles, ou autres effigies, conservés dans les plus rares & plus curieux cabinets du Royaume. Enrichie par Henry de Coste. *Paris 1636.* in fol.

Eiusd. France metallique contenant les actions celebres tant publiques, que privées, des Roys & Reynes, remarquées en leurs medailles d'or, argent, & bronze, tirées des plus curieux Cabinets. *Paris 1636.* in fol.

Eiusd. Familles de la France illustrées par les monumens des medailles anciennes & modernes, tirées de plus rares & curieux Cabinets du Royaume, sur les metaux d'or, argent & bronze. *Paris 1636.* in fol.

Prodiit hic liber ex officina typographica *de Camusat*, & LXV icones & MLXXXI. numos, a IACOBO de BIE, aere incisos ob oculos ponit.

IEROME BIGNON Traité sommaire de l'election des Papes. Plus le plan du Conclave. *Paris 1605* in 8.

Niceron. Tom. XXIII. *Memoires* p. 158. BIGNONVM hunc librum non sine omnium admiratione anno aeta-

aetatis XV. in lucem edidisse testatur, multumque doctrinae huic opusculo inesse scribit. Illum vero librum non anno 1604. vt apud Cl. Vogtium p. 127. apud Gerdesium p. 35. legimus, sed anno demum 1605. prodiisse testantur Niceron l. cit. & *Catalog. Biblioth. Bodleian.* p. 89.

IEROME BIGNON Discours de la ville de Rome, principales antiquitez & singularitez d'icelle. *Paris 1604.* in 8.

Teste Niceron. l. cit. Abbas Langlet du Fresnoy hunc librum valde rarum esse dicit: *Livre peu commun & qui vient d'une personne, qui joignoit à un grand goût une extrême exactitude.*

GVILIELM. BIGOTII *Lauallensis* Christianae philosophiae praeludium, Opus, cum aliorum, tum hominis substantiam, luculentis expromens & exemplis, & rationibus. Accedit eiusdem ad Iesum Christum carmen supplex, & antilogica dedicatrixque epistola, ad Ioannem Cardinalem Bellaium, perapte tam praeludio, quam reliquis ipsius christianis scriptis, praelegenda. *Tolosae apud Guidonem Boudeuillaeum 1549.*

Talis libri rarissimi est titulus, qui non 1594. vt cl. Vogtius p. 127. scribit, sed 1549. editus fuit. Qua vero forma prodierit, pro certo adfirmare haud sustinuerimus. P. Baile in *Dictonaire* Tom. I. p. 557. e *supplemento Epitomes Gesnerian.* teste du Verdier, librum in 4. excusum esse scribit. Paullo vero post, e scripta notitia Lancelloti illum in folio prodiisse dicit. Multos quidem eam ob rem, sed frustra bibliothecarum euoluimus catalogos. In Thom. Hyde *Catalogo Bibliothec. Bodleianae* librum

qui-

quidem inuenimus P. I. p. 89. sed libri forma non adiecta est, id quod nos fere in eam inducit sententiam, librum in folio fuisse editum. Solet enim catalogus iste librorum titulos, qui in forma maiori prodierunt, sine adposita formae nota, ob oculos ponere; sin autem in 4. & alia forma editi sunt, id indicare solet. Vitam & fata GVIL. BIGOTII Baile l. cit. paullo copiosius exponit. Conf. Iof. Simleri *Biblioth. Gesner*. p. 252. Anton. Posseuin. *Apparat. S.* Tom. I. p. 608.

LAELII BISCIOLAE *Mutinensis Societatis Iesu*, Horarum subseciuarum Tomus I. Libros XX. continens. *Ingolstad. 1611.* pp. 1666. *except. indice.* Tom. II. Libros XVII. continens. *Colon. 1618.* in fol. pp. 1236.

Hunc librum, quem, nos possidemus, ipsi, a raritate commendat, Gerdesius in *Florilegio* p. 35. Secundum vero Tomum ignorare videtur, propterea quod nullam illius mentionem fecit.

10. de BISSENDORF Scripta.

Illa in 8. excusa esse, vix crediderimus. Ex iis possidemus ipsi

Drey christliche Gespraeche zwischen einem evangelischen Christen vnd irrenden Papisten, von dem vnnützlichen vnd vorgeblichen Geschwetz, Im ersten, andern vnnd dritten Theil, des Praedicanten Lateins, so die Iesuiten den Evangelischen Praedicanten, zu beantworten, öffentlich an ihren Kirchen vnd Schulen hin vnd wieder angeschlagen vnd ausgesprengt, darinn gründlich erwiesen, wie der Pabst Gottes wort ver-

verlassen, vnd vom Apostolischen Glauben abgetretten. Item wie die Evangelische recht Catholisch seyn, vnd in ihrem Glauben selig werden. Allen betrübten vnd angefochtenen Christen im Pabstumb, wegen der lieben Warheit des H. Evangelii, zum sonderlichen Trost vnd heylsamen Vnterricht in offenem Druck gegeben durch IOHANNEM von BISSENDORFF. *Anno 1613.* in 4. pp. 132.

Hunc librum, eumdem esse censemus, quem Cl. Vogtius tit. *des Jesuiten Latein* in 8. adfert. Liber sequenti inscriptione Christo dedicatur: *Inuictissimo, Altissimo, & Fortissimo Heroi, summo, aeterno, & vni Pontifici, Regi Regum, Duci fidei, Principi Regum terrae, omniscienti, & Omnipotenti, Dominorum Domino, Domino* IESV CHRISTO *Nazareno, Dei & Mariae virginis filio, Seruatori & Redemptori, Principi ac Domino suo, solum inuocando, adorando, & toto corde, tota anima, & tota mente diligendo & colendo, dedicat, inscribit, offert.* IOHANNES BISSENDORPIVS *Papaeb-rgus.* Dialogo III. adiicitur *Historischer Bericht, von dem Leben vnd Absterben des Hocherleuchten, Ehrwürdigen und Hochgelahrten Herrn D. Martini Lutheri Coronidis loco hiher gesetzt.* folior. 13. Iam sequitur historia secunda, priori contraria. *Was es für eine schreckliche Sünde sey, das seligmachende Evangelium einmahl bekandt, vnd öffentlich gelehrt haben* &c. *die schreckliche abscheuliche geschicht mit Francisco Spiera. so sich anno* 1548. *zu Padua in Welschlant begeben vnnd zugetragen.* folior. 5.

Gründliche Antwort auff das Predicanten Trost, so einer mit Nahmen Vincentius Frey von Straszburg, dem gemeinen Mann das Maul damit auffzusperren, hat auszgesprenget. Gestel-

ſtellet durch IOHANNEM von BISSENDORFF. *Anno Chriſti 1614.* in 4. folior. 8.

Praemittitur Vincentii Frey *Predicanten Troſt*, rhythmis germanicis. Sequitur BISSENDORFII *Refutation.*

Solatium Ieſuiticum. Das iſt, Catholiſcher Ieſuiten Troſt, Geſprechsweiſe von dem Zuſtandt der Römiſchen Kirchen vnd der verſtorbenen Päbſte, ausz dem berümbten Poeten Euricio Chordo in Teutſchen Reimen gebracht vnd vorbeſſert. Durch einen Liebhaber der Evangeliſchen Warheit. *Anno Chriſti 1614.* in 4. fol. 54.

Eundem BISSENDORPIVM, hoc ſcriptum habet autorem. Cetera, quae huc pertinent, vid. apud Auctores a Cl. Vogtio citatos.

FRANCISCI BLANCHI Dictionarium Latino-Epiroticum. *Romae 1635.* in 8.

In Thom. Hyde *Catalogo Bibliothecae Bodleianae* liber impreſſus dicitur *Rom.* 1635. in 8. Vid. *Catalog.* P. I. p. 89.

D. BENEDICTI BLANCVCII, Indices tres Obſeruationum miſcellanearum, variarumque lectionum, quibus veterum ſcripta, partim emendantur, partim illuſtrantur. *Rom. 1598.* in 4.

Gerdeſius quidem in *Florilegio* p. 35. hunc librum, quem rariſſimum vocat, *Romae* 1595. in 4. prodiiſſe ſcribit. Sed illud 1598. factum eſſe nos docuit Henning. Groſſii *Catalogus omnium librorum, qui nundinis vernalibus Francofurti ad Moenum & Lipſiae anno* 1598. *impreſſi venales expoſiti fuerunt.* Anton. Poſſeuinus in *Apparat. ſacr.* T. I p. 218 illum.

Philosophum atque theologum Romanum vocat. Eum vero Romae, Hebraicae linguae fuisse lectorem, discimus e Prosper. Mandosii *Bibliotheca Romana*. Iacobus autem le Long in *Bibliotheca sacra* Tom. II. p. 1170. *Institutiones in linguam sanctam Hebraicam Rom.* 1608. in 4. prodiisse scribit.

NICOLAI BLESDYKII historia vitae, doctrinae, ac rerum gestarum Dauid. Georgii Haeresiarchae. *Dauentr. 1642.* in 12.

Edidit hanc vitam, ab ipso Dauid. Georgii genero conscriptam Iacobus Reuius Theolog. D. & Collegii Theologorum Leidensium Professor primarius. Vid. Niceron Tom. XXX. p. 34.

DAVID. BLONDELLI diatribe de formulae, regnante Christo, in veterum monumentis vsu, iustas, pro Regibus Maximis Philippi I. & II. summaque regum omnium potestate, vindicias complexa. *Amst. apud Ioan. Bleau 1646.* in 4.

Vid. de libri raritate Cl. Vogtium p. 129. Putauerant nonnulli, Philippum Galliae Regem an. 1098. propterea scripsisse *Regnante Christo*, quoniam a Papa ecclesiae communione interdictus, regno se crediderit exutum. Illam fabulam BLONDELLVS, in hoc libro suo, sub examen vocat, & idoneo argumento confirmari posse negat.

DAVID. BLONDELLI de fulmine nuper ex equiliis vibrato, ad Reges, Ordines, Principes, populos christianos commonitorium. *Eleutheropoli 1651.* in 4.

Omnia fere scripta DAVID. BLONDELLI hodie rarissime inueniuntur, inter quae, ob raritatem, hoc opu-

opusculum non postremum occupat locum. Ediderat illud *Amstelodami*, nomine ficto *Amandi Flaviani*, *pacis augustae municipis*, occasione bullae Innocentii X. qua pacem Westphalicam, irritam facere studuerat. Conf. de Vita & Scriptis DAVID. BLONDELLI Baile *Dictionaire* Tom. I. p. 567. sqq. Niceron Tom. IIX. p. 44. sqq. Conf. Vinc Placcii *Theatrum Pseudonymor*. p. 285. Io. Franc. Buddei *Isagog. Historic. theologic.* P. II p. 1322.

FLAVII BLONDI Italia illustrata. *August. Taurinor. 1627.* in 4.

Hanc editionem, admodum raram esse, nos docuit Niceron Tom. XVI. p. 279.

MICHAEL. ANGELI BLONDI de canibus & venatione libellus, in quo omnes ad canes spectantia, morbi, & medicamenta continentur, prisca & neoterica etiam exempla, insidiae ferarum, & proprietates, cum quibusdam venationibus nostri seculi, maximorum principum, cognitu dignissimis. *Rom. 1544.* in 4.

MICHAEL. ANGELI BLONDI de cognitione hominis per Aspectum, liber collectus ex Aristotele, Hippocrate, Galeno. Item liber de maculis corporis. *Romae 1544.* in 4.

Rarissimi hi BLONDI, qui per typothetarum errorem in Cl. Vogtii Catalogo libror. rarior. p. 130. *Augustus* BLONDVS nominatur, libri, paucisque visi sunt. Vid. de reliquis MICH. ANGEL. BLONDI scriptis Ios. Simleri *Biblioth. Gesner.* p. 503.

GIOVAN. BOCCACCIO Vita & costumi di Dante Alighieri.

Variae huius libri extant editiones, inter quas illae eminent, quae integrae, nec mutilatae sunt. Omnium prima & rarissima est *Venet.* 1477. in fol. *per Vindelinum de Spira*, praemissa *divina Commedia di Dante*, *con il Commento di Benvenuto da Imola.* Recensetur illa in den *Merckwürdigkeiten der Koenigl. Bibl. zu Dr.* T. I. p. 99. sqq. Hanc raritate aequat editio *Romana per Franc. Priscianese* 1544. in 8. Vid. Haym *notizia de' libri rari nella lingua Italiana* p. 99. Sed iam nonnulla in illa omissa & mutata cernuntur, vt testantur *die Merckwürdigk. der Koenigl. Bibl. zu Dr.* T. III. p. 476. Editiones *Florentinae* vero ann. 1576. & 1587. in 8. truncatae sunt. Nuperrime illa integra nullisque truncata partibus recusa, & Operibus *di* GIOVANNI BOCCACCIO, quae *Neapol.* 1723. VI. Tom. in 8. prodierunt, inserta fuit.

IOANNIS BOCCACII opus de Claris mulieribus *editio antiqua sine loci & anni indicio.* item *Vlmae per Iohan Zeiner de Reutlingen 1473.* in fol. it, *Louanii 1487.* in fol.

Omnes rarissimae libri huius editiones sunt. Posterior, quam Maittaire in *Annal. typogr.* Tom I. p. 490. in 4. prodiisse scribit, in auctione Bibliothecae Sellianae decem thaleris vendita fuit. In omnes fere linguas vsitatiores, liber translatus fuit, in Italicam, Gallicam, Hispanicam & Germanicam. Conf. Mich. Maittaire *Annal. Typogr.* Tom. I. passim. Idem Maittaire p. 322. not. 8. adfert: Hunc librum BOCCACII in Germanicam linguam translatum esse a Medico ciuitatis Vlmae, & nuncupatum Ducissae Austriae, an. 1473. impressum *Louanii* typis antiquis rudibus, cum effigie parturientis Papissae.

GIOVAN. BOCCACCIO Ameto Commedia delle Ninfe Fiorentine, con le osservazioni in

in volgare grammatica sopra esso di Hieron. Claricio. *In Milano presso Minuziano 1520.* in 4.

Multas quidem opusculi huius allegorici editiones recenset Nicol. Francesc. Haym nella *Notizia de' libri rari*, haec tamen paullo rarior illi incognita fuit. Anton Maria Salvini in libro, cuius titulus est: *Discorsi Academici Florent.* 1695. in 4. n. 48. explicationem dedit Allegoriae VII. Nympharum, quas BOCCACIVS in hoc opere produxit.

Il Laberinto d'Amore di Msr. GIOVANNI BOCCACCIO. *s. l. & anni indicio.*

De insigni huius libri raritate vid. Nicol. Fr. Haym *Notizia de' libri rari* p. 174. *Bibliothec. Sellianae Catalogus in Append.* p. 65.

Il Decamerone di GIOVANNI BOCCACCIO, nuovamente corretto, e con diligenza stampato. *In Firenze per gli heredi di Filippo Giunta 1527.* in 8. mai. seu in 4. minor.

Vix inuenies librum, qui toties prelum subiit, quam hic BOCCACII liber. Inter omnes autem, quae in bibliothecarum loculis adseruantur, editiones, ipsa a nobis producta rarissima & optima esse censetur. Omnis editionum caterua, in quatuor dispesci solet classes. Ad I. referuntur illae, quae cum Manuscripto Manelli consentiunt. II. constituunt, quae lectionem Nicolai Delfini sequuntur. Ad III. Classem spectant, quae Ludouici Dolce produnt lectionem, & in IIII. denique eae reponuntur, quae ad editionem Hieronym Ruscelli conformatae fuerunt. Quod ad nostram editionem adtinet, quae a tribus iuuenibus Florentinis, qui nihil omiserunt, quod illam perfectam, & omnibus numeris absolutam reddere possit, profecta est, omnium illa, vti iam dixi-

diximus, habetur rarissima, & non nisi ingenti pretio, plerumque comparatur. Anno 1729. illa, in Auctione librorum Abbatis Brochard. Parisiis, 371. libris gallicis vendita fuit. Vid. Niceron Tom. XXXIII. p. 51. Hanc editionem, raritate fere aequat, editio Vincentii Brulantini Ferrariensis, in versus, quos Itali vocant *Ottava Rima*, redacta, titulo: *Le Cento Novelle dette in Ottava Rima, in Venez.* 1554. in 4. Conf. de IO. BOCCACII Vita, eius Scriptis, eorumque variis editionibus Gaddi de *Scriptoribus non Ecclesiasticis* Tom. I. p. 92. sqq. Niceron *Memoir.* l. cit. p. 30-72. P. Baile *Dictionaire* Tom. I. p. 575. sqq. Nicol. Francesco Haym *Notizia de' libri rari* passim, Manni *Storia del Decamerone*. Inprimis Iannotii Manetti, qui Seculo XV. floruit, *Vita* BOCCACII, huc spectat, in eius *Specimine litterar. histor.* I. *Seculi XIII. & XIIII.* quod nuper e Manuscripto edidit Laurentius Mehus *Florent.* in 8. Vid. quoque *die Merckwürdigk. der Koenigl. Bibl. zu Dr.* Tom. I. p. 186. sqq.

Le theatre de la nature universelle traduit du latin de JEAN BODIN par François de Fougerolles. *à Lyon* 1597. in 8.

Haec Versio Theatri vniuersae naturae, gallica, admodum rara est, & a paucis visa. IO. BODINVM factum fuisse recutitum testatur Iaqu. Gillot dans *les Epitres françoises écrites à Scaliger* p. 439. vbi scribit: *Ceux, qui montent en Chaire, icy, font des Contes, declament contre* BODIN, *tout un Sermon, & le deschirent, sans se souvenir, que le vilain a esté de la ligue, & est mort Juif, sans parler de Jesus Christ, par les dernieres paroles, que j'ai envers lui.* Idem adfirmat Msr. Chapelain dans ses *lettres à Msr. Conringius.* Vid. *Melanges de litterature, tirés des lettres Manuscrites de Msr. Chapelain, Par.* 1726. in 8. p. 167. sqq. it. *Recueil de Litterature de philosophie, & d'histoire*

ſtoire, Amſterd. 1730. in 8. p. 32. Conf. Baile *Dictionaire* Tom. I. p. 582. Niceron Tom. XVII. p. 245. *die Nachrichten von einer Halliſchen Bibliothek* T. III. p. 382. ſqq. 397. ſqq. 411. ſqq.

IOANNIS BOESCHENSTAIN *Eslingenſis Sueui* Scripta omnia.

Teſte Bruckero im *Ehrentempel* Decur. II. p. 54. ita paullatim ſe hominum ſubduxerunt oculis, vt nonniſi rariſſime hoc tempore inueniantur. Titulos plurimorum collegit Serpilius, in der *hiſtoriſchen Vnterſuchung, von dem eigentlichen Verfaſſer des Liedes: da Ieſus an dem Kreutze ſtund &c. Regensb.* 1720. in 8. Inter illa vero primum obtinet locum, *Ermahnung an die gantze Chriſtenheit, Iſny* 1538. Illud enim Opuſculum, vix prodierat, e Paulli Fagii typographia, cum illico, ab ipſo Fagio, ſupprimeretur. Cauſſas exponit Brucker. l. cit. p. 58. not. ff. Conf. Serpilius l. cit. p. 54. *Nou-Antiqua* ad ann. 1719 p. 286.

ANICII MANLII SEVERINI BOËTII Conſolationis philoſophiae libros quinque, interpretatione & notis illuſtrauit Petrus Callyus, Regius eloquentiae & philoſophiae Profeſſor in Cadomenſi Academia, iuſſu Chriſtianisſimi Regis in vſum Sereniſſ. Delphini. *Lutetiae Pariſior. apud Lambert. Roulland Reginae Chriſtianiſſ. typograph. atque bibliopolam 1680.* in 4. pp. 352. exceptis praemiſſ. & indice.

Nos ipſi poſſidemus editionem, quam Langlet du Fresnoy dans ſes *Tablettes chronologiques* P. II. p. 249. admodum eſſe raram, teſtatur.

IO. OLIVARII DU BOIS Oratio funebris Cardinalis Seraphini Oliuarii. *Rom. 1610.* in 4.

Haec editio admodum rara est; In illa enim plurima loca inueniuntur, quae in recentiore editione, Operibus Cardinalis Oliuarii praemissa, autoritate publica, recisa fuerunt.

IACOBI BOISSARDI Topographia Romana, vrbis & antiquitatum cum figuris aere incisis a Theodoro de Bry Part. VI. *Francof. ad Moen.* in fol.

Hanc collectionem Antiquitatum Romanarum, rarissimam esse scribit Niceron Tom. XIIX. p. 310. *Prima pars* prodiit *Francof.* 1597. & Topographiam BOISSARDI, nec non Onuphrii Panuinii descriptionem quatuordecim regionum Vrbis, prout ea ab Augusto Imperatore descripta fuit, & Publ. Victoris, de Regionibus vrbis Romae, librum complectitur. *P. II. eiusd. anni* Ioannis Barthol. Marliani Topographiam Romanam, ante oculos ponit. *P. III.* Breuem dissertationem, de Antiquae vrbis Romae situ, & origine, praecipuisque eius Ruinis & reliquiis, item Valerii Probi de notis antiquarum litterarum & centum inscriptiones antiquas exhibet. *P. IIII* quae 1598. prodiit, BOISSARDI dissertationem de funeribus, & modo sepeliendi, apud antiquos, dissertationem de Apotheosi, & CXLVIIII. Monumenta antiqua, cum eorum inscriptionibus adfert. *P. V.* anno 1600. edita, multo antiqua monumenta, & statuas praesertim repraesentat. *P. VI.* tandem Gyraldi opus de Sepulcris, & vario sepeliendi ritu, variasque inscriptiones, inprimis sepulcrales continet. Pars I. & II. *Francof.* an. 1627. *apud Merianum* recusae fuerunt.

IACOBI BOISSARDI vitae & icones Sultanorum Turcicorum, Principum Persarum, aliorumque illustrium heroum, heroinarumque, ab Osmanne vsque ad Mahometem II. ad viuum expressae, & in aes incisae per Theodorum de Bry. *Francof. ad Moen.* 1596. in 4.

Eiusd. Theatrum vitae humanae, cum figuris Ioannis de Bry. *Francof.* 1596. in 4.

Eiusd. Parnassus, cum imaginibus Musarum. *Francof.* 1601. in fol.

Haec opera IO. IACOBI BOISSARDI omnia, adeo rara hodie sunt, vt vix in instructissimae bibliothecae loculis reperiantur. Conf. de eorum raritate Baile *Dictionair e* Tom. I. p. 589.

PETRI de BOISSAT Opuscula latina in fol.

Huius libri vnicum tantummodo extare exemplum, & mutilum quidem in Bibliotheca Collegii Iesuitarum Lugdunensium, testatur Niceron Tom. XIII. p. 394. Abbas Oliuetus, dans l'*histoire de l' Academie françoise*, omnia exemplaria, ab Autore ipso, sublata fuisse hominum oculis putat, & quod Iesuitarum exemplar, illud ipsum fuerit, quod Autor retinuerit, *cet exemplaire*, inquit, *étoit originairement celui de l' Auteur, & que n'ayant pas voulu, s'en priver tout-à-fait, du moins il prit le parti, de le mutiler, afin que ses Ouvrages ne lui survêcussent pas en leur entier. Car on m'a dit, que peu de tems favant sa mort, l' édition prête à paroître, il la supprima par delicatesse de conscience, de peur qu' elle ne lui attirât des louanges.* Dans *la Bibliotheque de Richelet par* M. l' Abbé le Clerc, eiusdem exemplaris mentio facta conspicitur, illudque an. 1649. impressum dicitur. Liber in duas partes diuisus est, quarum prior a p. 9. incipit, & opuscula prosaica, altera vero carmina

continet. Vid. eius recensio, vna cum vita PETRI de BOISSAT, qui Viennae Allobrogum anno 1662. aetatis anno 58, obiit, apud Niceron l. cit. p. 382. sqq.

OCTAVII BOLDONII Epigraphica seu elogia, inscriptionesque quoduis genus pangendi ratio, vbi de inscribendis tabulis, Symbolis, clypeis, trophaeis, donariis, obeliscis, aris, tumulis, museis, hortis, villis, fontibus, & si quae sunt alia, huiusmodi monumenta, facili methodo dissertatur, subiectis exemplis antiquis ac recentibus. *Aug. Perus. 1660* in fol.

Hoc in Opere OCTAVIVS BOLDONIVS, Mediolanensis, e Clericis Regularibus Barnabitis Ordinis S. Paulli, Episcopus Theanensis, olim Cosmo Mediceo Magno Etruriae Principi, a studiis, propemodum omnia Rhetorices praecepta, exiguo quidem iudicio, coaceruauit, variasque digressiones, quae ad rem minime faciunt, instituit. In illum vehementer inuectus est Thomas Reinesius, in praefat. *Syntagmatis Inscriptionum antiquarum*, vbi enormes illius errores adducit, & *illum pueriliter allucinatum fuisse, & pro veris familiarum, indiuiduorumque nominibus dedisse non vna vice Chimaeras, Hippocentauros, Conchlaeas, vel Conchachontlos* scribit. Habemus & alium librum OCTAVII BOLDONII, huc spectantem, paullo quidem frequentiorem: *Epigraphae religiosae, memoriales, mortuales, encomiasticae, restituto theatro Montio, & Cosmopoeia Medicea Rouerea*, *Rom.* 1670. in fol. Conf. Daniel. Georg. Morhofii *Polyhistor. Litterar.* L. IIII. Cap. XIIII. p. m. 920. L. VI. C. III. p. m. 982. Christian. Weisius *de Poesi hodiernorum Politicorum* L. I. Cap. IIII. p. 325.

IACOB.

IACOB BOLDVCIVS de Oggio Christiano, seu de initio & progressu eucharistiae vel sacrificii panis per totum orbem. *Lugdun. 1640.* in 4.

Libri raritatem confirmat Gerdesius in *Florileg.* p. 37. IACOB. BOLDVCIVS monachus fuit Capucinus, & hoc opus suum in tres libros distribuit.

PAVLLI BOMBINI vita & martyrium Edmundi Campiani. *Antuerp. litteris Meursii 1618.* in 16.

Vtrum haec editio, qua nos vtimur, omnium sit prima, pro certo adfirmare non sustinemus. Fuit iste PAVLLVS BOMBINVS Cosentiae, in vetere atque illustri Calabriae oppido, nobili genere natus. Elogium illius, inter alios scripsit Ianus Nicius Erythraeus in *Pinacotheca* I. n. VII. p. m. 17. sqq. De Edmundo Campiano vero, qui pro catholica religione in Anglia martyrium subiit, vid. Anton. Posseuini *Apparat. S. T.* I. p 430. Petr. Ribadeneira *Catalog. Scriptorum Societat. Iesu* p. 47. qui illius martyrium etiam a Guil. Estio, Batauo S. Theolog. Duacensi in Academia Doctore Regio, latine conscriptum esse scribit. Reperitur etiam *breuis narratio Vitae & Martyrii eius* in libello cui tit. *Edmundi Campiani S. I. Theologi, qui non ita pridem, pro catholica Religione martyrium subiit, oblati certaminis in caussa fidei rationes decem redditae Academiis Angliae, Ingolstad.* 1584. in 12. *Herbipol.* 1589. in 12. Integrum quidem librum inseruit Antonius Posseuinus *Bibliothecae Selectae de ratione Studiorum* L. VII. Cap. XXVI. sqq. p. 309. sqq. edit. *Colon.* 1607. in fol. sed narrationem de vita & martyrio E. Campiani omisit. Conf. quoque *Edmundi Campiani eines Iesuiters Leben und Leiden, welcher zu London in seinem Vaterland an. 1581. den 17. Iul. gefaenglich angenommen, nachmals den*

den 1. *December gemar.ert worden. Dillingen* 1588. in 12.

S. BONAVENTVRAE Pſalterium Mariae virginis.

Adſeruatur in Bibliotheca Portenſi publica: *Egregium opus ſubtilitate & deuoto exercitio precellens paruorum opuſculorum doctoris ſeraphici ſancti* BONAVENTVRE Impreſſ. *Argentine Anno Dni* 1495. II. Tom. in 4. in cuius P. II. fol. 83. illud *Pſalterium beatae virginis* inuenitur. Non autem adduci poſſumus, vt hunc librum rarum eſſe credamus, propterea quod aliquoties recuſus legitur. Vt alias editiones taceamus, prodiit *Pſalterium B. Virginis Mariae a S.* BONAVENTVRA *editum Colon.* 1608. *apud Anton. Hierat*, cui editioni adiecta ſunt. *e S. Bernardo nonnulla exercitia, item quotidianum itinerarium aliaeque precationes piae* in 16. Germanice etiam extat, hoc praefixo titulo; *Roſencranz oder der Heil. Jungfrauen Mariae Pſalter, ſampt andern andächtigen Ubungen, verteutſcht durch D. Valentinum Leuchtium mit Kupfferſtücken, Coeln* 1605. in 12 Vid. de S. BONAVENTVRA & eius Operibus Scriptores a Io. Alb. Fabricio in *Biblioth. med. & inf. Lat.* L. II p. 690. ſqq. cit.

BONAVENTVRA ANGELI, Iſtoria della Citta di Parma, e deſcrizione del fiume Parma Libri IIX. *In Parma per Viotto* 1591. in 4.

Titulum libri ideo hic adſcripſimus, quoniam in Cl. Vogtii *Catalog. libr. rarior.* p. 136. ANGELI nomen omiſſum obſeruauimus. Conf. *Bibliotheca Hiſtorica Struuio - Buderiana* p. 1444. Langlet du Fresnoy *Catalog. Hiſtoricor.* p. 389. edit Menken. Thom Hyde *Catalog. Biblioth. Bodleianae* P. I. p. 30. Nicol. Franc. Haym *notizia de' libri rari, nella lingua Italiana* p. 78.

IO. BONEFONII *Aruerni* Pancharis, ſeu baſiorum liber.

De libri raritate vid. Cl. Vogtius p. 136. Prodiit haud ita pridem *Londini ex officina Iacob. Tonſon & Io. Watts* editio Baſiorum Bonefonii in 12. admodum nitida. Gill. Durant Aduocat. Parlament. Pariſiens. in gallicam linguam baſia illa tranſtulit; quae verſio, nonnullis editionibus latinis adiecta inuenitur. Conf. *Menagiana* Tom. I. p. 186. T. III. p. 465. ſqq. vbi Bonefonii latina dictio ſub examen vocatur.

IACOBI BONFADII Annales Genuenſium, nunc primum editi, & ab innumeris mendis, quibus MSc. referti erant, emendati a Barthol. Paſchetto Veronenſ. *Papiae ab Hieron. Bartolum* 1585. in 4.

Inſignem libri raritatem teſtatur Cl. Vogtius p. 136. Aeque rara eſt Verſio horum Annalium Italica, quae prodiit cum titulo GIACOMO BONFADIO; *gli Annali di Genoua dal* 1528. *doue finiſce il Foglieta, ſino al* 1550. *tradotti da Bartolomeo Paſchetti. In Genoua* 1597. in fol. Vitam infeliciſſimi BONFADII, qui vt Thuanus L. XXVI. ſcribit, Genuae *ob rem tacendam, ſecuri percuſſus fuit*, expoſuerunt Ghilini in *Teatro d' huomini illuſtri* Tom. I. p. 70. ſqq. Baile *Dictionaire* T. I. p. 595. ſqq. Conf. Nicol. Franc. Haym *notizia de' libri rari* p. 76. vbi haec legimus: *L'Autore fu mal pagato de' ſuoi Annali, imperochè avendo poco bene parlato d'alcune perſone d'una Famiglia Nobile, fu accuſato benche innocente d'un immondo delitto, e condannato al fuoco; il che fece tardare la publicazione del libro.*

BALTHAS. BONIFACII Elogia aliquot illuſtrium Scriptorum.

Vid.

Vid. Cl. Vogt. p. 137. Neque in indice, quem in fine *historiae ludicrae* edit. *Venet.* 1652. in 4. de Operibus editis ipse exhibet BONIFACIVS, neque apud Niceron. qui Tom. XVI. scripta BONIFACII recenset, liber eiusmodi titulo insignitus reperitur. Sine dubio idem liber est, qui hoc titulo: *De quadragenis Romanae historiae Scriptoribus, iudicium totidem capitibus distinctum, cum Caroli Sigonii iudicio de historicis, qui Res Romanas scripserunt, ab Vrbe Condita, ad Caroli M. Imperatoris tempora Venet.* 1627. in 4. prodiit. Dans *les Memoires historiques & critiques, politiques & litteraires de Msr.* Amelot de la Houssaye teste Niceron. l. cit. p. 376. de BONIFACII *historia ludicra* perridiculum inuenitur erratum. Scribit enim: *Il y a un livre latin intitulé*, BONIFACII historia ludicra; *c'est a ce qu'on m'a dit, une dispute facetieuse entre les femmes, sur la beauté des fesses.*

I. F. B. O. G. S. C. D. Versuch einer nähern Entdeckung und bessern Zusammenhangs der lustigen physicae Aenigmaticae, oder der in Raezel versteckten Natur-Lehre und besonderer Einfälle der Poeten, so nach der Meinung vieler Alten die Theologie der Heyden ist, und in des Hesiodi Theogonie, oder dessen Buche von den Geburthen der Götter beschrieben werden, in einer freyen Paraphrasi vorgestellet, und mit einem Anhange über die Raezel und Erfindungskunst des Homeri, auch der Bilder auf der Himmels-Kugel bestercket. *Gedr. im Iahr 1740.* in 4. pp. 187.

Liber παράδοξος, cuius quinquaginta tantum exemplaria, Autoris sumtu, typis esse exscripta, amicus quidam, per litteras nos monuit. Litterae initiales indicant IOHAN. FRIDERIC. BONNOR. *Graefi-*

Graeflichen Stolbergischen Canzley-Director. Non proletaria quidem doctrina, e libro elucet, sed prodit simul Autor ingenium παράδοξον, per omnes fere paginas. Libro adiecta est *Physica Vulgi, iuxta ordinem, sensus externos tangentem, in Theogonia Hesiodi, aenigmatibus mirificis, ingeniosis, sed petulantibus, & superstitiosis depicta, ad filum generationum, & qualitatum apparentium, se ipsam, ex improuiso ostendens, & sponte euoluens.*

Harmonia und angenehme Ordnung zwischen den sechs Schoepfungs-Tagen, Ruhe, Fall, auch Fluch der Erden, und deren jährlichen Wieder Erneuerung vom kürzten bis längsten Tage, nebst ihrer wieder Verderbung durch den Jahr-Gang der sieben aufsteigenden und folgenden Nidersteigenden Neumonden, In einigen Anmerckungen, und zum Theil leichten Paraphrasi der drey ersten Capitel des ersten Buchs Mosis, wobey zugleich deren Abbildung in den Sinnbildern der Sonnenbahn mit dem Himmels Drachen, auch vieles aus dem Homero vnd Hesiodo in ein nähers Licht zu setzen getrachtet wird, von D. C. S. G. O. B. F. I. *gedr. im Iahr Christi 1740.* in 4. pp. 152.

Eiusdem commatis liber, qui eundem habet autorem, id quod ordo litterarum initialium, inuersus facile prodit. Exemplarium sumtu autoris impressorum, paucitas illum quoque librum rariorem fecit. En indicem Meditationum in fine libri conspicuum! I. *Harmonia zwischen den 6. Schoepfungs Tagen, Ruhe, Fall, und Verderbung der Erden, mit deren 6. monatlichen Wieder Erneuerung und Verderbung.* II. *Drey Haupt Saetze der Vernunfft von dem alleinigen ewigen Gott, und dessen nicht ewigen Geschoepfen.* III. *Historia Creationis Signis Astrorum inserta.*

ſerta. III. *Theſes fundamentales de Ortu & ſignificatione Sacrificiorum, cum nonnullis maxime veroſimilibus.* V. *Verglei bung der Stifishütte Moſis, mit der Wohnung Gottes in den Himmeln.*

VINCENZO BORGHINI Diſcorſi Iſtorici, al Sereniſſimo Franceſco Medici Gran Duca di Toſcana, cioè dell' Origine di Firenze, della città di Fieſole; della Toſcana, e ſue Città; de' Municipi, e Colonie Romane; delle Colonie Latine; delle Colonie militari; de' faſti Romani, e del modo del citar gl' anni. Parte Prima, Recati à luce da' Deputati per ſuo teſtamento. Con la Favola delle Coſe più notabili. *In Fiorenza nella Stamperia di Filippo & Jacopo Giunti, e Fratelli, 1584.* in 4. pp. 476.

Parte Seconda: Dell arme delle famiglie Fiorentine; della Moneta Fiorentina; della Spianazione di Firenze da Attila, reedificazione da Carlo Magno, e della ſua libertà ricovrata da Ridolfo Imperatore; della Chieſa e Veſcovi Fiorentini, *ibid. 1585.* in 4. pp. 598.

Recenſionem horum Opuſculorum BORGHINI, videſis in *den Merckwürdigk. der Koenigl. Bibl. zu Dr.* T. III. p. 108. Nicol. Franceſc. Haym nella *Notizia de' libri rari* p. 73. de hoc libro ſcribit: *è libro rariſſimo*, & editionem *Florent.* 1542. *per Iuntas* in 4. impreſſam, adfert.

MARCO BOSCHINI, Deſcrizione di tutto il regno di Candia, delineato a parte, & intagliato. *In Venezia 1651.* in fol.

Hanc

Hanc editionem inuenimus in *Catalogo Bibliotb. Hulsianae* P. I. p. 204. in Cornelii a Beughem *Bibliographia historica Chronolog. & Geographica* p. 406. in Nicol. Franc. Haym *Notizia de' libri rari* p. 57. Idem BOSCHINVS, quem Cl. Vogtius minus recte p. 131. *Bocbinum* scribit, edidit *l' Arcipelago con tutte l' Isole, Scogli, Secbe e bassi fondi. In Venez.* 1658. in 4. qui liber itidem haud facile occurrit.

Istoria della sacra religione, e milizia di S. Giovanni Gerosolimitano, di GIACOMO BOSIO. *In Roma.* Tom. III. in fol.

Cum hic liber admodum rarus in nostris est terris, paullo adcuratius, illum recensebimus. IACOBVS BOSIVS, Mediolanensis, honorariorum S. Ioannis militum, Hierosolymitani, in quorum numero erat, frater, negocia Romae procurauit. Anno 1594. Operis Tomos II. priores, e *typographia Vaticana*, euulgauit. Primus complectitur XXV. libros, a medio Seculi XI. quo mercatores Amalphitani Hierosolymam venerant, ad annum vsque inauspicatissimum 1291. quo Ptolemais a Sultano Aegyptio Melatesaraho occupabatur, & equites Hierosolymitani Palaest nam relinquere, & in insulam Cyprum se conferre cogebantur. Tomus secundus res, per 432. annos gestas, exponit, & cum anno 1523. quo insula Rhodus a Turcis fuit occupata, finitur. Tomus tertius, qui anno 1602. *Romae* prodiit, historiam ad annum vsque 1571. deducit, quo Equites insulam Melitensem sedem sibi constituebant. Anno 1621. Autor Tom. I. auctiorem & emendatiorem, *Romae* edebat, quae postea editio *Romae* litteris luculentioribus iterata anno 1670. fuit. Desiderantur autem in hac postrema editione Dedicationes, & Praefationes, quae in priore editione reperiuntur. Anno 1630. Tom. II & anno 1632. Tom. III. *Romae* iterum in lucem emitteba-

tebatur. Duas Continuationes huius operis edidit Eques Bartholom. de Pozzo, quarum altera *Veron.* 1703. in 4. altera *ibidem* 1717. in 4. prodiit. Vitam BOSII in Compendio exhibet Ian. Nicius Erythraeus *Pinacoth.* P. I. n. CXXIIX. p. m. 232. Conf. *Bibliotheca historica Struuio-Buderiana* p. 1695.

Histoire de l'Ordre de St. Iean de Ierusalem, depuis son institution, jusqu' a present, traduite de l'Italien de GIACOMO BOSIÔ, avec des sommaires, des Annotations, & les Statuts de l'Ordre par Iean Baudoin. De plus les privileges de l'Ordre, sa chronologie, & l'abregé de la vie, de ses grands Maitres, & leurs Portraits par Anne de Naberat. *Paris,* *1629. 1643. 1659.* III Tom. in fol.

Haec eadem BOSII historia est, in linguam Gallicam translata, & hoc tempore in bibliothecis haud obuia. Huc quoque pertinet compendium quoddam, non adeo frequens, ex opere IACOB. BOSII concinnatum: *Les Vies des Saints, & des Saintes de l' Ordre de S. Iean de Ierusalem traduites de l' Italien de* BOSIO *par Baudoin. Paris.* 1631. in fol. & in 8.

IACOBI BENIGNI BOSSVET, *Episcopi Cadomensis, & Serenissimi Delphini Praeceptoris,* Doctrinae Catholicae, de iis argumentis, de quibus controuersiae sunt, expositio.

Prima & secunda editio, prodiit vno eodemque anno, nimirum 1671. cum Adprobatione Archi-Episcopi Rhemensis, ac nouem Episcoporum. Ea vero non sufficere videbatur autori, propterea librum quoque doctoribus Sorbonnicis adprobandum obtulit. Spe autem, quam animo finxerat, BOSSVE-

TVS

TVS destitutus fuit: adeo enim illis displicuit liber, vt multa loca atro carbone ab iis notarentur. Vitio in primis BOSSVETO vertebatur, quod emolliendo dogmata sui coetus a doctrina ecclesiae recederet. BOSSVETVS igitur omni cura primam libelli editionem suppressit, & illa loca, quae doctores Sorbonnici corrigenda iudicauerant, illico mutauit. Cum vero nonnulla exemplaria in manibus Reformatorum essent, res omnis ad alios dimanauit, praesertim cum Eduardus Stillinfleet in Anglia illius rei indicium proderet, librumque e prima editione iterum in Anglia in lucem emitteret. Pluribus rem exponit, de qua Niceron Tom. II. nihil adtulit, Andreas Carolus in *Memorabilibus Ecclesiasticis Seculi a Nato Christo XVII.* L. IIX. p. 41. Conf. *Acta Erudit. Lips.* an. 1682. p. 119. Aduersarios, quos ob hunc libellum BOSSVETVS nactus est, recenset Io. Francisc. Buddeus in *Isagoge historico-theologica* P. II. p. 1258. sqq. Conf. P. I. p. 499.

ARNOLDI BOSTII *Carmelitae Gaudensis* Opusculum de praecipuis aliquot Carthusianae familiae Patribus, a Theodoro Petreo, Carthusiae Coloniensis Alumno editum. *Colon. 1609.* in 8.

Librum admodum infrequentem esse scribit Langletus du Fresnoy dans ses *Tablettes chronologiques* T. II. p. 382. Adiecit Theodor. Petreius, Petri Sutoris *de vita Carthusiana L. II.* Vid. de ARNOLDO BOSTIO, qui diem obiit an. 1499. eiusque scriptis Anton. Posseuini Apparat. S. T. I. p. 13[illegible]. Ios. Simleri *Bibliotb. Gesner.* p. 67. I. A. Fabricii *Bibliotb. med. & inf. Lat.* L. I. p. 365. sqq.

Le relazioni universali di GIOVAN. BOTERO, divise in Sette parti. *In Venezia 1618.* in 4.

IOANNES BOTERO seu *Boterus* Pedemontanus, & liberorum Caroli Emanuelis I. Sabaudiae Ducis praeceptor, floruit circa finem Seculi XVI. & anno 1608. diem obiit. Vid. Baile *Dictionaire* Tom. I. p. 617. Niceron Tom. XXIIII. p. 305. sqq. *Catalogus Bibliothecae Riuckianae* p. 333. illum librum, tam rarum esse, prodit, vt editor latinae versionis Helmstadiensis, Ludolphus Georgius Lunde, loca dubia ex ingenio supplere coactus fuerit. Raritatis caussam nos inuenire potuimus nullam, cum variae libri extent editiones; nisi forte editiones aliqua ex parte in pretio sunt, quae ante *Taurinensem* 1601. in 4. prodierunt. Illa enim non integra, sed quibusdam locis mutila est: index autem Romanus expurgatorius omnes alias damnat editiones, quae ad dictam iam Taurinensem non excusae sunt. Conf. Niceron l. cit. p. 309.

CAROLI BOVILLI *Samarobrini* Commentarius in primordiale euangelium diui Iohannis: Vita Remundi Eremitae; philosophicae & historicae aliquot epistolae; Haec de nouo castigatius impressa sunt, cum nonnullis additionibus & epistolis pluribus. *Parrhis. in aedibus Ascensianis 1514.* in 4. fol. 90.

Epistolae philosophicae CAROLI BOVILLI Veromandui Samarobrini, quas Cl. Vogtius p. 140. memorat, nunquam, quod nos quidem sciamus, seorsum excusae fuerunt, sed in illa, quam adduximus collectione, reperiuntur. Prima eius editio prodiit *Paris. ex aedib. Ascensian.* 1511. in 4. Litterae numero XLIII. anno 1510. & sqq. scriptae sunt. *Historia de Nicolao de Saxo, per annos duos & viginti incibato, & nullo interim liquore suffuso*, fol. 62. sqq. legitur. Colorum ordinem in cauda pauonis elementa quatuor referre, confirmare studet fol. 80.

Raimun-

Raimundi Lullii vita fol. 34. multa ſingularia exhibet.

CAROLI BOVILLI Opuſculorum Collectio. *Parrhiſiis apud Henricum Stephanum, 1610.* in fol. folior. 196.

In hac opuſculorum collectione, I. libro *de intellectu* II. *de Senſu*, in quo fol. 26. & 48. ſolem mundi conſtituit centrum, fol. 41. mundum animal eſſe dicit, cuius ſenſus Sol & planetae, imaginatio ſtellae ſunt. III. *de Nihilo*, *cum hecatodia* in 100. diſtichos diuiſa, IIII. *de Arte Oppoſitorum*, V. *de generatione*, VI. *de Sapiente*, VII. *de duodecim numeris* agit, in quo demonſtrat, numerum ſextum hominum, ſeptimum vero Dei eſſe. VIII. liber *epiſtolas* complures, VIIII. opus quadripartitum, *de perfectis numeris*, X. *Mathematicas Roſas*, XI. *geometrica corpora*, XII. *geometrica Supplementa* complectitur. Epiſtolae numero ſunt XX. inter quas quinta a Germano de Ganay, nona a Franciſco Ximenes, Patre purpurato, decima tertia, & decima quarta a Nicolao Horio, decima ſeptima a Iacobo Fabro, Stapulenſe, & vndeuiceſima ab Alano Varenio ad CAROLVM BOVILLVM ſcriptae ſunt. In epiſtola tertia de Steganographia Trithemii fert ſententiam, illumque magum fuiſſe ſcribit. Mich. Maittaire illam Tom. II. *Annal. Typographic.* inſeruit p. 210. in epiſtola duodecima rurſus de Saxo Heluetico Eremita agit. Conf. Niceron Tom. XXXVIIII. p. 158. ſqq. Anton. Poſſeuin. in *Apparat. Sacr.* T. I. p. 297. Io. Alb. Fabricii *Bibliothec. med. & infim. Latinit.* L. III. p. 923. ſqq. p. 931. ille ſcribit CAROLI BOVILLI *diſſertationem de prophetica viſione Pariſiis olim nummo aureo* fuiſſe emtam, huiusque rei teſtem producit Simlerum. Euoluimus Simleri *Bibliothecam Geſner.* & p. 115. haec legimus: *De pro-*

phe'ica visione liber, vaenit Parisiis solido Gallico: non vero vt Fabricius scripsit, *aureo*.

EDME BOVRSAVLT Litanies de la sainte Vierge *Paris*, *1667*. in 12.

Haec secunda est editio libelli admodum rari. Vid. Niceron *Memoires* Tom. XIIII. p. 379.

MARCI ZVERII BOXHORNII Commentariolus de Statu Belgii foederati. *Hag. Comit.* *1649* in 12.

Prima haec, & admodum rara editio est, quae multa continet, in posterioribus, iussu Ordinum praepotentium Belgii foederati, omissa, qui admodum aegre ferebant, quod BOXHORNIVS nonnulla publicauerit, quae inter arcana Status referri solent. Vid. *Epistola Sorbierii LXIII. ad Patinum* scripta.

IACOBI BRACELLEI Lucubrationes de bello Hispaniensi Libri V, de claris Genuensibus Libellus, Descriptio Liguriae, Epistolarum liber, Diploma mirae antiquitatis Tabellae in agro Genuensi repertae. *Paris. in aedibus Ascensianis*, *1520*. in 4. folior. 72.

IACOBVS BRACELLEVS, seu vt ab aliis scribitur, *Bracellius*, & *Bracellus* Ligur Sarzanensis, & reipublicae Genuensi, medio Seculi XV. a secretis fuit. Augustin. Oldoinus in *Athenaeo Ligustico* 265 *illum tanto amoris affectu semper prosequutum esse rempublicam Genuensium*, scribit, *vt inuitatus, honorumque etiam supremorum spe allectus a Nicolao V. Pontifice Maximo, ad suas describendas literas, renuerit ire, ne patriae seruitium intermitteret*. Quod ad libros adtinet, qui in collectione, a nobis adducta, inueniun-

niuntur, & a Gerdesio in florileg. p. 40. a raritate commendantur, variis illi postmodum collectionibus inserti fuerunt. *Libri* enim *quinque de bello inter Hispan. & Genuenses*, quod ab ann. 1412. ad ann. 1444. gestum fuit, recusi fuerunt, cum Ioan. Iouiani Pontani *libr. VI. de bello Neapolitano Hagenoae apud Io. Secerium* 1530. in 4. *Rom.* 1537. & ibid. 1573. in 4. Inserti quoque fuerunt Io. Georg. Graeuii *Thesauro Scriptor. Antiquitat. Italiae* Tom. I. P. II. p. 1261. *Liber de claris Genuensibus*, & *descriptio orae Ligusticae*, cum editionibus Belli Hispaniensis, *Romanis*, iam memoratis, prodiit, & Andreae Schotti *Italiae illustratae* p. 637. sqq. 641. sqq. nec non I. G. Graeuii *thesauro* l. cit. illatus fuit. *Diploma de controuersiis, inter Genuateis & Veiturios*, quod compositum traditur, L. Caecilio Q. F. & Q. Mutio Q. F. Coss. id est, A. V. C. DCXXXVII. diciturque Anno Chr. 1506. inuentum in tabula aenea, quadrata, in agro Genuensi, milliario prope vrbem decimo, nonsolum in editionibus *Romanis* citat. sed etiam apud Graeuium l. cit. & in Gruteri *thesauro Inscriptionum* p. CCIIII. reperitur. Conf. de IACOBO BRACELLEO, & eius libris Gerard. Ioan. Vossius *de Historicis Latinis* L. III. p. 556. sqq. edit. *Lugd. Batau.* 1627. in 4. *Giornale de Letterati d'Italia Venet.* Tom. XXIII. p. 367. sqq. *Bibliotheca Hamburgensis historica* Centur. V. p. 71. sqq. I. A. Fabricius in *Bibliothec. med. & infim. lat.* L. II. p. 727. sqq. Niceron *Mèmoir.* T. VII. p. 371. sqq.

TYCHONIS de BRAHE Astronomiae instauratae mechanica. *Wandesburgi in arce Ranzouiana prope Hamburgum sita, propria Autoris typographia, opera Philippi de Obr Chalcogr. Hamburgens.* 1598. in fol. folior. 44.

Haec editio propriis Autoris sumtibus excusa, & non nisi cum viris, in summa dignitate constitutis,

& eruditis, tunc temporis celeberrimis communicata, admodum rara est. Recusa quidem fuit *Norimbergae apud Levinum Hulsium* 1602. in fol. Sed hac posteriore, multo splendidior est prior editio. Vid. Petri Gassendi *Vita* TYCHONIS BRAHEI p. 149. sqq. edit. *Hag. Comit.* 1625. in 4. Niceron' *Memoir.* T. XV. p. 175. *die Merckwürdigk. der Koenigl. Bibliothec zu Dr.* T. III. p. 121. Descripsit autem TYCHO in hoc opere instrumenta Astronomica, quae in obseruandis syderibus adhibuit, eorumque fabricam & vsus proponit. In fine operis, globum suum caelestem, in quo omnes stellae fixae suis restitutae exhibentur locis, delineauit, eiusque pariter vsum explicuit.

GIROLAMO BRANCHI, *Historico della Sacra Cesarea Real Maësta di Leopoldo &c.* Historia Austriaca Parte prima in sei libri divisa. *Vienna d'Austria, appresso Giov van Ghelen 1688.* in 4. pp. 620.

Parte seconda in sei libri divisa. *ibid. ap. eund.* *1691.* in 4. pp. 985.

Hunc librum rarissimum esse, ex eo colligunt *die Merckwürdigk. der Koenigl. Biblioth. zu Dr.* T. III. p. 392. quod neque in Eruditorum diariis illius mentio facta est, neque ille in instructissimarum bibliothecarum, si Windhaagianam exceperis, inuenitur Catalogis.

Les Oeuvres de *Messire* PIERRE de BOURDEILLE *Seigneur* de BRANTOME. *à Leide, 1666.* in 12. Tom. VIIII.

Illa quidem opera, apud Gerdesium in *Florileg.* p. 39. a Melchior. Hurtero, inter libros rariores referri conspicimus, sed illa ex eorum numero, nunc

exi-

eximenda esse censemus, cum haud ita pridem noua, & splendida, accessionibus aucta, figurisque a I. V. Schley, Piccardi Romani discipulo, aere incisis illustrata, editio prodierit. *Hag. Comit.* 1740. XV. Vol. in 12 Vid. de PETRO de BOURDEILLE *Seigneur de Richemont* & BRANTOME *die Fortsetzung des allgemeinen Historischen Lexici* Tom. I. p. 200. vbi editio memoratur Operum *à Rouen* 1722. VIIII. Tom. in 12.

Memoires politiques, amusans, & Satiriques de I. N. D. B. *C. d. L. à Veritopolie 1716.* III. Tom. in 12. mai.

Displicuit liber, ob iniurias sibi illatas, quibusdam Poloniae proceribus, ideoque publica autoritate suppressus fuit. Litterae initiales autorem IEAN NICOLE de BRASEY *Comte de Lyon* designant. Prodierant contra librum *Caracteres des Historiens Satyriques de notre tems, ou Remarques sur les Memoires Amusans politiques & satyriques du Sr. de* BRASEY *Veritopolie*, nulla anni mentione facta, in 8 it. *Lettre du Sr. de *** à Msr. de *** au sujêt d'un livre intitulé: Memoires politiques amusans*, &c. neque loco, neque anno adposito in 4.

Cronica, dell' Origine, e progressi degli Ottomani, Composta da Saidino Turco in lingua Turca, e tradotta in Italiano da VINCENZO BRATVTTI. Parte prima. *in Vienna 1649.* in 4. Parte seconda. *in Madrit 1652.* in 4.

Per sane paucos fore, crediderimus, qui vtrumque libri Tomum possident. Fuit VINCENTIVS BRATVTTI Ragusanus, Philippi IIII. Hispaniarum Regis legationum Secretarius, linguae Turcicae & Persicae interpres, qui Seculo XVII. floruit. Conf.

Catalog. Biblioth. Menken. p. 455. In *Catalogo historicor.* Langleti du Fresnoy, & in *Bibliotheca Struuio-Buderiana historica* librum frustra quaesiuimus. Nicol. Franc. Haym p. 85. della *Notizia de' libri rari*, Tomum quidem primum adfert, secundus vero incognitus ille fuisse videtur.

Florum Flaminiorum Romanensium Bapalium, siue Papalium decas vna, inter quos inspersae notae Anasceuasticae, in disputationem Martini Becani Antiiesuidae Moguntini de Antichristo Reformato, vna cum chronologia totius sacrae scripturae noua absoluta &c. Autore FREDRICO BRAVDBOM. *PPaebofensI. Hanouiae 1613.* in 4.

Liber fanaticus, & hodie in paucorum manibus, cuius repetita editio prodiit *Francof.* 1618. in 4. Interitum pontificis, anno 1641. mundi finem vero an. 1711. futurum praedixit. Conf. P. Baile *Dictionaire* Tom. I. p. 650. & ses *Lettres* Tom. III. p. 963. vbi de libri autore scribit: *C'est un Archifanatique, & de tous les commentateurs de l'Apocalypse le plus ridicule, & le plus insupportable. Sa Cabale & ses lettres numerales, lui font trouver par tout des mysteres ridicules, & des predictions extravagantes. Les Sauterelles de l'Apocalypse sont selon lui la grosse verole. Elles doivent durer cinq mois, c'est à dire cinq fois trente, ou 150. ans* &c. Confutauit illum Adam Contzen e S. I. in *Consideratione de haereseon incremento, & vtrum annus 1711. sit futurus mundi vltimus. Mogunt.* 1614. in 8.

Floro historico, de la guerra movida por el Sultan de los Turcos Mehemet IIII. contra el Augustiss. Leopoldo I. Emperador de Romanos el anno 1683. traduzido de Italiano en Castellano

por D. FR. FABRO BREMVNDAN. *Madrid* *1684.* sqq. V. Vol. in 4.

Vid. Clar. Vogtii *Catalog. libr. rar.* p. 142. Integrum huius libri adposuimus titulum, qui ex Italico in Hispanicum sermonem conuersus est.

Christophor. Syluestranus BRENZONVS vid. infra CHRIST. SYLVESTRANVS BRENZONVS.

MAVRICII BRESSII *Gratianopolitani, Regii, & Ramei Mathematicarum Lutetiae Professoris,* metrices Astronomicae libri quatuor. *Paris.* 1581. in fol. pp. 84.

Liber rarus, & admodum infrequens, qui ab Autore dicatus fuit Pomponio Bellevreo, sacri consistorii Consiliario, & Regis legato, summoque Fisci praefecto, & ex multis tabulis & figuris ligno incisis nonnihil ornamenti accepit. Liber I. agit *de Logistica Astronomica.* L. II. *de finibus adscriptis & hypotenusis.* L. III. *de triangulis planis rectilineis.* L. denique IIII. *de triangulis sphaericis.* Intelligit vero BRESSIVS sub denominatione Metrices Astronomicae Trigonometriam. Plura vid. in Claud. Francisci Milliet Dechales libr. *de progressu Matheseos, & illustribus Mathematicis.* Oper. T. I. p. 15. vbi inter alia scribit: *Haec trigonometria bona est, videturque bene promouisse hanc partem, cum habeat propositiones optimas, & claras.*

BERNARD de BRITO Monarchia Lusitana.

BERNARDVS de BRITO Monachus Cistерciensis, Regis Lusitaniae historiographus, rarissimi huius operis I. & II. tantum partem composuit, quarum altera titulo: *Monarchia Lusitana Por Frey* BERNARDO

DO *de* BRITO, *parte primera, que contem as historias dos Portuguefes de annos* 3962. *desde a eriacão do mundo, à te o nacimiento de Christo. No Mosteira de Alcobaça* 1597. in fol. Adiecta huic parti conspicitur *Geografia Antiga de Lusitania.* Altera vero pars hoc titulo: *Segunda parte da Monarchia Lusitana, em que se continua as historias de Portugal, desde o nacimiento de Christo, ate Conde Dom Henrique. Em Lisboa, Craesbe k* 1609. in fol. prodiit. Has duas partes continuauit Antonius Brandão, monachus Cistercienfis, Regis Historiographus, & edidit *Tercera parte da Monarchia Lusitana, que contem as historias de Portugal, desde Conde Dom Henrique ate todo o Reynado do Rey Dom Afonso Henrique, eu Lisboa* 1632. in fol & *Quarta parte da Monarchia Lusitana, que contem as historias de Portugal desde o tempo de Rey Dom Sancho I. ate todo o Reynado de Rey Dom Afonso III. em Lisboa* 1632. in fol. Coeptum deinde opus persequutus est Franciscus Brandão, illisque partibus addidit *V.& VI. Parte em Lisboa* 1650. in fol. Finem tandem operi imposuit & *VII. partem* in lucem emisit Frey Raphael de Iesus *em Lisboa* 1683. in fol. Vid. *Bibliotheca historica Struuio-Buderiana* p. 237. quae summam corporis huius insignis, VII. Tomis constantis, raritatem in plerisque Europae regionibus esse, testatur.

IORDANVS BRVNVS de compendiosa architectura, & complemento artis Raimundi Lullii.

Vid. Cl. Vogt. p. 146. vbi ex epistola quadam Io. a Nostiz apud Bünemannum in *Catalog. Biblioth.* p. 117 hunc libellum an. 1582. prodiisse scribit. Confirmat hanc sententiam Niceron Tom. XVII. p. 211. qui illum Raimundi Lullii libro de auditu Kabbalistico adiectum, & *Parisiis* 1582. in 16. in lucem emissum esse, prodit.

Il

Il Candelajo Commedia del BRVNO *Nolano*, Achademico di nulla achademia, detto il fastidito. In tristitia hilaris, in hilaritate tristis. *In Parigi appress. Guglelmo Giuliano 1582.* in 8.

Vid. Cl. Vogt. p. 147. Niceron vero l. cit. p. 210. librum in 12. fol. 146. editum fuisse testatur.

Cantus Circaeus, ad memoriae praxin ordinatus, quam ipse iudiciariam appellat. *Parisiis 1583.*

Vid. Cl. Vogtius p. 147. In forma 8ua illum prodiisse inuenimus apud Niceron l. cit. p. 211.

Spaccio della bestia Trionfante, proposto da Giove, effettuato dal conseglo, revelato da Mercurio, recitato da Sophia, udito da Saulino, registrato dal Nolano. Diviso in tre Dialogi, subdivisi in tre parti. Consecrato al molte illustre & eccellente Cavalliero Sig. Philippo Sidneo. *Stampato in Parigi 1584.* in 8. min. pp. 261. except. praefat. pp. 30.

Omnia fere, quae de hoc libro dici poterant, iam adtulit Cl. Vogtius p. 147. quibus ea tantummodo, quae apud Niceron legimus, hic adiiciemus. Hoc vero p. 211. de illo tulit iudicium: *Ce livre entierement mêprisable par lui même, & mêprisé, jusqu' ici à un tel point qu' à la vente de la bibliotheque de Msr. Bigot, faite en 1706. il ne fût vendu, avec cinq autres ouvrages du même Auteur, que 25. Sols, est devenu depuis par la folie des Bibliomanes, d' un prix si exorbitant, qu' on ne la gueres maintenant à moins de cinquante pistoles, même tout seul, lorsque il se pout trouver; car il faut avouer qu' il est tres rare.* Scioppius putauit hunc librum,

brum, contra pontificem Romanum esse scriptum. Conf. *die Merckwürdigk. der Koenigl. Biblioth. zu Dr.* T. I. p. 371. sqq.

De progressu & lampade venatoria logicorum ad promte & copiose de quocunque proposito problemate disputandum. 1587: in 8. pp. 79.

Operum Raimundi Lullii editio Argentinensis 1651. nobis est, in qua p. 735. IORDANI BRVNI *opusculum de progressu logicae venationis*, & p. 744. eiusdem *Opusculum de lampade venatoria logicorum* inuenitur. Illis praemissa est, epistola dedicatoria ad Georg. Mylium Augustanum Vitebergensis Academiae Cancellarium.

De Specierum Scrutinio, & Lampade Combinatoria Raymundi Lullii, Doctoris Heremitae Omniscii, propemodumque diuini. *Prag. excud. Georg. Nigrinus 1588.* in 8. pl. 9.

In ea, quam nominauimus, Operum Lullii editione, opusculum *de specierum scrutinio* p. 67. *de lampade* autem *combinatoria* p. 681. reperitur. Dedicauit illa opuscula Don Guilhelmo A. S. Clemente, Equiti Ordinis S. Iacobi de Espata, Serenissimi Hispaniar. Regis Catholici a Consiliis, eiusdemque ad Caesarem Rudolphum III. legato. Toppi in *Bibliothec. Napletana* hunc vnicum libellum de IORDANO BRVNO adtulit.

IORDANI BRVNI *Nolani* Ars reminiscendi, & in phantastico campo exarandi, in 8.

Eiusd. Sigillus Sigillorum in 8.

Eiusd. Explicatio triginta sigillorum in 8.

Horum trium librorum mentio etiam apud Niceron l. cit. p. 218. facta est, qui illos secundum prin-

cipia

&ipia Lulliana conſcriptos, ſed ſine typographi, loci & anni indicio editos eſſe, ſcribit. Conf. de IORDANO BRVNO, eiusque ſcriptis Gaspar. Scioppii *Epiſtola ad Conrad. Rittersbuſium*, ſcripta XVII. Februarii an. 1600 ipſo illo die, quo Brunus vltimo ſupplicio adfectus fuit. Inuenitur illa in libro, cui titulus: *Machiauellizatio, qua vnitorum animos diſſociare nitentibus respondetur in gratiam D. Archiepiſcopi caſtiſſimae vitae Petri Pazmann, ſuccincte excerpta. Saragoſſae* 1621. in 4. it. apud Struuium in *Actis litterariis*, nec non in Mſr. la Croze *Entretiens ſur divers ſujets* p. 326. in Iohn Toland *Collection of Several Pieces*, Tom. I. p. 304. ſqq.

Supplementum Bruſchianum, ſiue GASPARIS BRVSCHII monaſteriorum & epiſcopatuum Germaniae praecipuorum ac maxime illuſtrium chronicon, ſeu Centuria II. quam ex Autoris autographo MS. anno 1551. & 1552. collecto, publica luce primus donauit Daniel de Neſſel. *Vindob.* 1692. in 4.

GASPAR BRVSCHIVS Egranus, poeta laureatus, & comes palatinus ediderat an. 1551. *Monaſteriorum Germaniae praecipuorum ac maxime illuſtrium Chronologiam, in qua origines, annales, ac celebriora cuiusque monumenta bona fide recenſentur. Ingolſtad.* in fol. Cum vero iſta editio rareſceret, *Sulzbaci* 1682. illa recuſa fuit, in 4. Anno 1692. Daniel de Neſſel, Bibliothecarius Caeſareus *Supplementum Bruſchianum*, cuius iam in Lambecii *Commentario de Bibliotheca Vindobonenſi* Tom. IIX. p. 80. mentio facta fuerat, ex autographo protractum, & multis documentis locupletatum in 4. *Vindob.* edidit. Id cum ſuis ſumtibus feciſſet, factum inde eſt, vt haec Operis Bruſchiani Pars ſecunda, etſi in illa non centum, quae titulus Centuriae prae ſe fert, monaſteria inueniun-

ueniuntur, in rarissimis tamen numeretur, & manuscriptis aequiparetur Codicibus. Vid. *Bibliotheca Hamburgensis Historica* Centur. II. p. 120. sqq. *Biliotheca historica Struuio - Buderiana* p. 987. *Acta Eruditor.* ann. 1692. mens. Octobr. *die Merkwürdigk. der Koenigl. Bibl. zu Dr.* T. III. p. 355.

PETRI BRVTI *Veneti*, *Episcopi Catharensis*, ad viros Nobiles Vicentinos, de omni genere virtutis, bene meritos, Victoria contra Iudaeos. *Vicentiae anno domini 1489.* in fol.

A multis quidem hic liber memoratur, id quod tamen eiusmodi verbis fieri conspicimus, vt a paucis illum esse oculis vsurpatum facile possimus colligere. Igitur libri argumentum, autoris, hic adiiciemus, verbis: Ita vero pagina quarta scribit: *Primum itaque videbimus, quod summus, omnium conditor Deus omnipotens suum Messiach, quem Christum Christiani adpellant, missurus erat, de virgine natum. Secundum, quod Christus esse debeat Deus & homo. Tertium, quod idem Christus, quem Messiach Iudaei nuncupant, legem nouam hominibus laturus erat. Quartum quod tempus Christi Messiach aduentus iam diu praeteriit. Quintum, quod Iesus Mariae filius fuit ille verus Christus atque Messiach, quem prophetae sancto Spiritu illustrati, omnes, futurum praedixerunt.* Hisce absolutis, Pars libri primi explicit: In secunda ad obiectiones quindecim Iudaeorum, satis quidem adcurate respondet, & nonnulla dogmata detestanda & impia ex eorum adducit libris. In fine totius operis id legitur epigramma:

Est opus impressum Papiensi Simone clarum
Compositum Petri praesulis ingenio.
En ego sum Simon, Papiensis nomine ciuis
Biuelaquam nuper, fata dedere mihi
Hunc virtute mea, librum magnoque labore
Impressi: nostre virginis ob meritum.

Idem

Idem liber memoratur, a Pellegrino Antonio Orlandi, nella *Origine e progressi della Stampa e Notizie dell' opere Stampate da* 1457. *fino al* 1500. p. 175. Cum autem eodem loco alium PETRI BRVTI librum, titulo: *Aduersus Iudaeos pro christiana fide, ad Vicentinum Senatum opus, per eundem* (Simon. Papiensem) *ibid.* (Vicentiae) 1489 in fol. adducit, sine dubio errorem admittit, & vnum eundemque librum, titulo tantum mutato affert. Conf. Cornelii a Beughem *incunabula typographiae* p. 36. vbi libri titulum modo memoratum, inuenies. In Michael. Maittaire *Annal. Typopraphic.* T. I. p. 499. reperitur editio *Venetiis* 1488. excusa: Illam e Catalogo Bibliothecae Cantabrigiensis publicae MSto, Maittaire adtulit; sed annus forte & locus, impressionis, mutandus est, quoniam liber, per eundem Simonem Papiensem impressus legitur, qui *Vicentiae* anno 14 9. illum typis exscripsit. De PETRO BRVTO Veneto, Episcopo Catharensi vid. Trithemius cap. 891. Anton. Posseuinus T. III. *Apparat. sacr.* p. 42 Ios. Simleri *Biblioth. Gesner.* p. 554. Paull. Colomesii *Italia Oriental.* p. 7. sqq. I. A. Fabricii *Bibliotheca med. & inf. Lat.* L. XV. p. 738. *die Merckwürdigk. der Koenigl. Biblioth. zu Dr.* T. III. p. 450. sqq. Finus Hadrianus Finus in praefat. *Flagelli in Iudaeos*, de hoc PETRI BRVTI opere, ita scribit: *liber quidam a venerabili & eloquenti patre Domino* PETRO BRVTO, *Nobili Veneto, & dignissimo Catharensi episcopo, contra Hebraeos editus, cui nomen indidit: Victoria* PETRI BRVTI *contra Iudaeos, meas statim venit in manus. Hunc aperui, & eius elegantia & eloquii suauitate captus, totum legi, & pluries perlegi. Ibi enim multa contra Hebraeos, in fidei christianae fauorem, non minus diligenter, quam eleganter posita sunt.*

Fratrum de BRY India Orientalis Tom. XIII. in fol. cum fig. aen.

Euoluimus, in Bibliotheca Portensi publica, opus quod scriptores hodoeporicos complectitur & sua, se raritate commendat. Illud hic recensuisse haud poenitebit, propterea quod Langletus du Fresnoy dans *la methode, pour etudier la geographie* Tom. III. p. 303. aliique, qui singulas totius operis partes recensuerunt, identidem allucinati sunt. *I. pars* regni Congo descriptionem continens per Eduardum Lopetz Lusitanum, prodiit *Francof. sumt. Io. Dieterici, & Io. Israel: fratrum de* BRY 1597. & iterum 1609. in fol. *II. pars* Ioannis Hugonis Lindschottani Batavi nauigationes enarrat, *Francof.* 1613. *III. pars* Lindschottani nauigationes continuat, *Oppenheim* 1616. *IIII. pars* animalia, arbores, frutices, plantas, & alia, quae I. H. Lindschottanus, in India Orientali viderat, cum Annotationibus Bernardi Paludani Med. D. Enkhusani, ob oculos ponit, historiamque vltimae nauigationis Belgarum, anno 1598. quatuor nauibus, factam, memorat, *Oppenh.* 1617. In *V. parte* inueniuntur itinera Batauorum, ad insulas Moluccenses anno 1598. VIII. nauibus facta, *Francof.* 1601. *VI. pars* descriptionem regni Guineae complectitur, *Francof.* 1603. *Pars VII.* iter Georgii de Spielbergen, & Caspar. Balbi Veneti recenset *Francof.* 1605. *Pars IIX.* sistit nauigationem Iacobi de Nek Admirallii & Hermanni van Bree mercatoris Belgae, *Francof.* 1606. Huic parti *appendix* adiecta est, quae tres enarrat nauigationes, & expugnationem castellorum Lusitanorum Anabon & Tidor describit. *Pars VIIII.* ex relatione Ioan. Verckenii nauigationem Petri Wilhelmi Verhaffen exponit, *Francof.* 1612. *Pars X.* Henrici Hudson itinera, Petri Ferdinandéz de Quir relationem de quinta mundi parte, scilicet de terra australi incognita, & descriptionem Samoiedarum & Tingoesarum in Tartaria continet, *Francof.* 1613. *Pars XI.* Americi Vespucci duas nauigationes in Indiam Orientalem, & aliorum itinera in Cambaiam, & Spitzber-

bergam describit, *Oppenb.* 1618. Cum illa autem parte, quae cum *VIIII.* & X. solius *Ioannis Theodoric. de* BRY impensis prodiit, opus illud *fratrum de* BRY, proprie sic dictum, absoluitur. Cum vero post mortem fratrum illorum, *magnum itinerarium occidentale*, seu Americanum haereditatis iure, ad *Matth. Merianum*, generum *Ioannis Theodorici de* BRY, *orientale* autem ad alterum eius generum *Guil. Fizerum* perueniret; hic illud an 1628. duabus *partibus XII.* & *XIII.* auxit, omnesque illius partes, eodem anno, in compendium redactas variisque nauigationibus auctas, ita tamen, vt partes duas posteriores, XII. & XIII. a pag. 566. vsque ad finem integras, ne verbo quidem immutato, rursus ediderit.

Fratrum de BRY India Occidentalis, s. America. Partes XIIII. in fol. mai. cum fig. aen.

Cum pro certo adfirmare non possumus, quo tempore cuiuscunque partis prima in lucem prodierit editio, illarum tantummodo recensionem exhibebimus, prout in bibliotheca Portensi eas inuenimus. *Pars I.* descriptionem Virginiae per Thomam Hariot Anglum ob oculos ponit, *Francof.* an. 1600. in fol. mai. *Secunda edit. sumtibus viduae & filiorum Dieterici de* BRY. In *Parte II.* qui *sumtibus Theodorici de* BRY 1591 prodiit, inuenitur Laudonniere, Gerguesii & le Moyne descriptio Floridae. In. *III. parte Francof.* 1593. *sumtibus Theodor. de* BRY occurrit Io. Stadeni & Io. Leerii descriptio Brasiliae. *Pars IIII.* titulo latino inscribitur: Americae pars quarta, siue insignis & admiranda historia, de reperta primum Occidentali India a Christophoro Columbo ann. 1492. per Hieronym Benzonem Mediolanensem, *Francof.* 1594. *sumt. Theodorici de* BRY. Americae *Pars V.* nobilis & admiratione plena Hieronym. Benzonis Mediolanens. Sectionis secundae histor. *Francof. impensis Theodoric. de* BRY 1595. *Pars*

VI. oder der Hiſtorien Hieron. Benzo von Mayland das dritte Buch, *Francof.* 1619. *Pars VII.* ſeu nauigationis Vlrici Schmidt editio tertia *per Io. Theodoric. de* BRY, *Oppenh.* 1617. *Pars IIX.* variarum continet regionum, in America, deſcriptionem, *Francof.* 1599. *per hæredes Theodorici de* BRY. *Pars VIIII.* & *ultima,* Americam exhibet, e relatione Ioannis Hugonis von Lintſchotten, *Francof.* 1601. *per Dieterici de* BRY *viduam & duos filios.* *Pars* X. Americae nauigationem Americanam Veſpucci, Raphe Homar relationem de ſtatu præſenti Virginiae & Io Schmid deſcriptionem nouae Angliae complectitur, *Oppenh.* 1618. *per Io. Theodoric. de* BRY. *Pars XI.* deſcriptionem continet itineris Wilhelmi Schouten, Batavi, *Francof.* 1619. *per Io. Theodor. de* BRY. Haec ſunt ea, quae in Bibliotheca Portenſi publica inueniuntur. De Operis Continuationibus, audiamus *Catalog. Biblioth. Rinckianae* p. 216. *Theodoricus de* BRY *Leodienſis bibliopola, & Sculptor Francofurtenſis, duo magna opera, alterum de nouo orbe, XII. Voluminibus; de India Orientali alterum, ſuis impenſis prodire iuſſerat, quae poſt mortem eius an.* 1626. *ſecutam, inter ſuos generos Matthiam Merianum, & Guilelmum Fizerum ita diuiſa ſunt, vt ille Americanam, hic Indiae Orientalis deſcriptionem acciperet. Merianus duodecim partibus operis Americani, a ſocero ſuo iam editis, decimam tertiam & quartam adiecit, totumque opus poſtea, ſub titulo: Hiſtoria Antipodum, oder neue Weld &c. in compendium redegit, atque an.* 1631. *teſtante titulo a Ioanne Ludouico Godofredo, ſub quo nomine Io. Philippus Abelin, ſcriptor ſatis celebris, latet, digeſtum, edidit. Pars XIII. hic in Volumine noſtro ſecundo, continuationis nomen gerit, poſteaque an.* 1628. *nouum quidem titulum, cum numero partis decimae tertiae accepit: ſed cum nihil mutatum, ac XIIII. pars an.* 1630. *ſeorſim excuſa, nonſolum hic ſub numero* 1499. *b. ſigillatim proſtet, verum etiam in hiſtoria Antipodum, tertiam partem verbotenus conſtituat, opus hoc noſtrum omni ex parte*

parte completum est &c. In *Bibliotheca Dalmamiana* p. 101. Tredecim Tomi huius Operis, in latinum sermonem conuersi, inueniuntur. Vtramque vero Indiam tam Orientalem, quam Occidentalem, variis accessionibus auctam Autor du *Recueil des Voiages aux Indes Orientales & occidentales, & autres lieux du monde chez Pierre van der Aa*, in vnum corpus redegit, & IIX. Vol. in fol. & XXX. in 8. edidit.

WENCESLAI BVDOWEZ *L. B. a Budowa* circulus horologii lunaris & solaris: h. e. Synopsis historica, typica & mystica, repraesentans ex veteri, & nouo testamento, continuam seriem, praecipuarum ecclesiae & mundi mutationum, horarum quarumdam praeteritarum, praesentium & futurarum, vsque ad mundi consummationem. *Hanouiae typis Wechel.* 1616. in 4.

Infelicissimus huius libri autor, vnus e Proceribus Bohemiae, & cum Ioachim. Andrea comite a Schlick, consensus inter euangelicos, & fratres in Bohemia Morauiaque praecipuus proxeneta fuit. Fridericus Palatinus, illum, iudicii adpellationum in Bohemia Praesidem & Directorem constituerat. Post praelium autem in Albomonte, ad Pragam, ab Imperatoris Romani, militibus captiuus abductus, & vna cum comite Ioach. Andr. a Schlick, aliisque pluribus d. 21. Iun. anno 1621. gladio percussus fuit. Vid. *Pragerische Execution.* Scriptum rarissimum, anno 1621. in 4. impressum. In *Lexico Erudítor. Menkenio-Ioecheriano* ex hoc BVDOWEZII libro, duo facti conspiciuntur. Vix vero liber in publicum prodierat, cum a Matth. Hoë ab Hoënegg, in *epistola de circulo horologii solaris & lunaris* impugnaretur, *Lips.* 1617. in 4. Huic vero epistolae opposuit WENCESLAVS BVDOWEZ *gnomona apologeticum, circuli horologii, historici, typici, & mystici,*

& demonſtrare ſuſtinuit, quomodo Matth. Hoë ab Hoënegg, contra eundem circulum, multa chriſtiano theologo indigna ſcripſerit. *Hannou. typis Wechelianis* 1618. in 4. Id aegre ferens M. Hoë ab Hoënegg, reſpondit in *Tr. Anti-Caluiniſtico contra* W. BVDOWEZ *Lipſ.* 1618. in 4. contra quem edidit Martinus quidam Borichius *Prodromum, ſ. tractatum Anticaluiniſticum contra Matth. Hoë, Hanou.* 1619. Huic diſſidio interuenit Ailberus quidam, qui vna cum M. Hoë, ad hunc Prodromum reſpondit, quo facto, tandem a Martino Borichio *Prodromus Victor, ſeu confutatio diſſertationis quam Hoë & Ailberus oppoſuerunt, prodromo, Hanou.* 1612. in lucem emittebatur. Haec vero Scripta eriſtica omnia, hodie inter rariſſimos libros, locum obtinuerunt.

IO. BVGENHAGII breuisſima in Iobum Scholia, quibus veteris tralationis nubila diſpelluntur. *Argentorati 1526.* in 8.

Thomas Crenius in notis ad Io. Vorſtii cogitata de Stilo noui Teſtamenti Faſcc I. *Exercitation. Philologicohiſtoricar.* p. 35. hunc librum, qui inſcio BVGENHAGIO prodiit, inter rariſſimos refert, illumque multa eruditione refertum eſſe ſcribit. Vid. Niceron Tom. XIIII. p. 185. ſqq. Iacob. le Long in *Biblioth. S.* P. II. p. 657. *Baſileae* hunc librum editum eſſe prodit.

IOHAN. BVGENHAGEN *Pomer Doctor vnd Pfarrherr zu Wittenberg* Warhafftige Hiſtoria wie es uns zu Wittemberg in der Stadt gegangen iſt, in dieſem vergangen Krieg, bis wir durch Gottes gnaden, erlöſet ſind, vnd vnſer hohe Schule, durch den Durchleuchtigſten, Hochgebohrnen Fürſten und Herrn, Herrn Mori-

Moritzen Hertzogen zu Sachsſen, des heiligen Römiſchen Reichs Ertzmarſchahl vnd Churfürſten, Landgraven in Döringen, vnd Marggraven zu Meiſſen, vnſern gnedigſten Herrn, widerumb aufgericht iſt. Geſchrieben zu Wittemberg 1547. III. Auguſti. *zu Erffurdt Druckts Geruaſius Schürmer 1597.* in 4. fol. 16.

Scriptum illud e BVGENHAGII rariſſimis eſt. Inſertum etiam inuenitur ex editione *Vittembergenſi gedr. durch Veit Kreutzer*, Hortlederi T. II. *von den Vrſachen des Teutſchen Kriegs* L. III. c. 73. p. 447-458. Deſcribit miſerabilem vrbis & Academiae Wittebergenſis ſtatum, tempore obſidionis, & qua ratione Academia, per Mauricium Electorem fuerit reſtaurata, memorat. Inter alia, quae hic reperiuntur, notatu digna, eorum refellitur opinio, qui Carolum V. templum arcis Vitebergenſis intraſſe, & cum Hiſpanis, de aperiendo Lutheri ſepulcro, agitaſſe conſilia contendunt. Illum enim in templo nunquam fuiſſe, ex hiſce BVGENHAGII verbis colligimus: *Seine Kayſerl. Maieſtaet lies fragen nach den Schlüſſeln, hette gerne inn vnſer Kirchen geweſt, aber vnſer Chüſter war nicht fürhanden.* Habemus etiam *Ein Schrifft D.* IOHANN BVGENHAGEN *Pomerani, Paſtoris der Kirchen zu Witteberg, an andere Paſtorn vnd Predigern Von der jetzigen Kriegsruſtung, Witteberg.* 1546. in 4. folior. 4.

Academie des Sciences, & des arts, contenant les vies, & les eloges hiſtoriques, des hommes illuſtres, qui ont excellé en ces profeſsions, depuis environ quatre Siecles, parmy diverſes nations de l'Europe. Avec leurs Portraits tirés ſur des originaux au naturel, & pluſieurs inſcriptions

funebres, exactement recueillies de leurs tombeaux par ISAAC BVLLART, *Chevalier de l'Ordre de St. Michel. Bruxell. 1682.* II. Tom. in fol.

Liber haud facile obuius, in quo ISAAC BVLLARTVS, summo studio, & exquisita industria, non laudes modo, eruditione & artibus illustrium virorum composuit, sed illorum etiam vitas, quorum cognitio ei data fuerat, descripsit, iconesque adiecit a Larmessino & Bulonnesio, aere incisas. Cum vero morte praeueniretur, ad finem opus perduxit coeptum Iacobus Ignatius Bullartus, Isaaci filius. *Prior Tomus* quinque libros continet: I. Viros rerum publice gerendarum, laude insignes, II. rerum gestarum narratione bene meritos, III. iuris scientia claros, IIII. litterarum elegantiorum opera praestantes, V. Pictores, Architectos, & artis Statuariae peritos exhibet. *Tomus posterior* Sex libros complectitur, quorum I. Theologos, II. Philosophos, Mathematicos, & Medicos celebres, III. Vario scientiarum genere excellentes, IIII. poetas claros, V. artium variarum, typographiae, mathematices, geographiae, musicae, rei bellicae &c. peritissimos, VI. denique Pictores, ob oculos ponit. Conf. *Acta Eruditorum Lipsiens.* an. 1683. p. 177.

ISMAELIS BVLLIALDI Opus nouum ad Arithmeticam infinitorum Libris VI comprehensum, in quo plura a nullis hactenus edita, demonstrantur. *Lutet. Parisior. sumtibus viduae Ioannis Pocquet 1682* in fol. pp. 426. non computatis IIX. tabulis figurar. mathematicar. aere incis.

Omnia ISMAELIS BVLLIALDI opera mathematica, quae teste Claud. Franc. Milliet Dechales in tract. prooemiali, *de progressu Matheseos, & illustribus mathe-*

mathematicis Oper. T. I. p. 25. solida referta sunt doctrina, hodie admodum infrequentia sunt. Catalogus eorum legitur apud Niceron, Tom. I. *Memoir.* p. 335. sqq. Conf. Tom. X. P. I. p. 61. Occasionem conscribendi operis, quod adduximus, illi praebuit Ioannis Wallisii, Matheseos in Academia Oxoniensi Professoris Sauiliani liber, quem is de *Arithmetica infinitorum* anno 1656. in lucem ediderat. Cum enim BVLLIALDVS in itinere suo, quod cum Iacobo Augusto Thuano Regis Galliae, ad foederati Belgii, Ordines, legato, in Belgium faceret, in Wallisii librum incideret, cumque *in nimis superficiali per inductionem, probatione subsistisse, nec ad geometricas demonstrationes, arithmeticas atque vltra contendisse, nec progressum esse* animaduerteret, huic defectui subuenire decreuit. Ex Polonia & Belgio igitur an. 1662. in Galliam redux factus, hoc opus inchoauit, nec destitit prius, quam ad sextas quantitates delatus, inuolutiones rationum, ac numerorum multitudinem, in altioribus occurrentes gradibus deuitans, vltra non progredi voluerit.

GEORGII BVLLOCI Oeconomia methodica concordantiarum Scripturae sacrae. *Antwerp. ex officina Plantin.* 1572. in fol.

Adtulit hunc librum, eique inter rariores, locum tribuit Gerdesius p. 45. *Floril.* cuius recensionem inuenies in Anton. Posseuini *Apparat. Sacr.* T. I. p. 537. E neglectu & contemtu autem illum rariorem esse factum, verba Posseuini prodere videntur, vbi ait: *Quoniam vero, aut taedio, vel quod non omnes capiunt, quanti momenti haec sint, ista aliqui non perlegerunt, ideo tam insignis operis vtilitatem plerique omiserunt.* Mortuus est GEORGIVS BVLLOCVS Anglus, Theologiae D. & Professor anno 1580.

PETRI BVNELLI, *Galli*, Praeceptoris, & Paulli Manucii Itali, discipuli, Epistolae, Ciceroniano stylo scriptae. Aliorum Gallorum pariter, & Italorum epistolae, eodem stylo scriptae. Edente H. Stephano. *Typ. ipsius 1581.* in 8.

PETRI BVNELLI Tolosani epistolae familiares, quibus nihil cultius, aut politius fingi posse adfirmat Scaeuola Sammarthanus in *Elogiis Gallorum* L. I. p. 57. iam an. 1551. *Lutet. ex officina Caroli Stephani* in lucem prodierant in 8. Vid. Ios. Simleri *Bibliothec. Gesner.* p. 555. Maittaire *Annal. Typogr.* T. III. p. 604. Sed alia etiam editio, *in adolescentulorum Ciceronis studiosorum gratiam, typis excusa* fuit *Coloniae apud haeredes Arnoldi Birckmanni* 1568. in 8. Nobis editio ann. 1681. est, in cuius epistola dedicatoria, ad Henricum III. Galliae regem, Henricus Stephanus caussam exponit, quae illum commouit, vt P. BVNELLI, nec non selectiores Chr. Longolii, Paulli Manutii, P. Bembi & I. Sadoleti, denuo in lucem ederet epistolas. Henricus Stephanus aliquando Regi Galliae Henrico III. narrauerat, Italum quemdam gloriatum fuisse, quod Italia fertilissima Ciceronianorum sit mater, nullus vero eorum, in Gallia vnquam extiterit. Regi hoc miranti, & sciscitanti, num hoc verum esset? responsum fuit, id falsum esse. Quare rex iussit, comparationem inter Galliae & Italiae Ciceronianos institui. Edidit igitur illam Henricus Stephanus collectionem, & BVNELLVM velut praecipuum quendam Ciceronianum produxit. *Mihi cum alios*, inquit, *tum* PETRVM BVNELLVM *suggessit quidem memoria; sed vel vnum hunc esse, instar multorum posse, id vero addere in mentem non venit* &c. Quod vero in titulo Henr. Stephanus illum *Paulli Manutii praeceptorem*, non vero *Galliae praeceptorem*, vt Cl. Vogtius p. 158. scribit, vocauerit, ideo factum esse nouimus, quoniam

niam ipse Paull. Manutius in epistola quadam, *se nonnisi ductu & auspiciis, hominis Galli, summum Ciceronitatis, adtigisse gradum*, fatetur. Vid. de PETRO BVNELLO Caroli Stephani *epistola ad Adolescentes studiosos*, & Paull. Manutii *ad Vidum Fabrum epistola* editionibus epistolarum PETR. BVNELLI praemiss. Baile in *Dictionaire* Tom. I. p. 698. Franciscus Grauerol I. V. D. & Academic. Regius Nemausensis, in praefatione *epistolarum* BVNELLI, quas *Tolosae* 1687. in 12. edidit, refert, quod *Capitolini Tolosani, ne quid gloriae tam viri illustris deesset, marmoream eius statuam in Capitolio Tolosano collocauerint, accurante D. Germano Lafaille Vrbis Syndico.*

BVQVOY quadrimestre iter progressusque. *Viennae* 1621. in 4.

Hanc libri rarissimi, editionem secundam, ab ipso autore recognitam, primae *Brunensi* longe praeferendam esse, docet *Catalogus Biblioth. Rinckianae* p. 410.

FRANCISCI BVRGHARDI *beyder Rechten Doctors Churfürstl. Cöllnischen geheimen Raht und Canzlern*, drey Tractat, de Autonomia, das ist, von Freystellung mehrerley Religion, vnd Glauben, was vnd wie mancherley die sey, was derhalben bisz daher im Reich Teutscher Nation fürgangen, vnnd ob dieselb von der christlichen Oberkeit möge bewilliget vnd gestattet werden, mit Fleisz zusammen getragen. *Munchen* 1586. in 4.

Plures huius libri inuenimus editiones. Hanc primam esse censemus. In *Catalogo Bibliothecae Rinckianae* prima quidem omnium dicitur prodiisse 1556. sed

sed typothetarum errorem esse, non sine caussa suspicamur. Praeter editiones Monach. 1593. & 1602. a Cl. Vogtio p. 158. adductas, memorantur etiam a Christiano Thomasio in *Colloquio de Simultaneo* p. 59. editiones an. 1588. & 1604. Sed forte illa a nobis adducta, & Thomasii an. 1588. vna eademque est. Editioni 1593. hic praefixus conspicitur titulus: *De Autonomia, das ist, von Freystellung mancherley Religion vnd Glauben, wie es bisher in Teutscher Nation ist gehalten worden, vnd ob dieselbe von christlicher Obrigkeit möge gestattet werden. Erstlich durch D.* FRANCISCVM *in drey Theil verfasset, ietzund aber in ein Buch zusammen gedruckt: München bey Adam Berg* in 4. Vltimae vero editioni anni 1604. & noua accessio, & nouus titulus accessit: *Aufwecker der Geistlichen, oder Vrsachen warumb die falsch genannten Evangelischen ihrer Ampter vnd Einkommen billich entsetzt werden. Weilant durch D.* FRANCISCVM BVRGHART *beschrieben. Cölln* 1604. in 4. De autore libri, qui acerbitatis, & iniuriae, in Euangelicos plenissimus est, diu multumque inter eruditos disceptatum fuit. Deckher *de Scriptis Adespotis* p. 209. Andr. Gailio, & Andr. Erstenbergero Ictis, Vitriarius & alii Iesuitis Coloniensibus, alii vero FRANCISCO BVRCHARDO Cancellario Coloniensi, qui Electionis solemnibus, Maximiliani II. Imperatoris interfuit, isthunc librum tribuunt. Vid. Scriptores a Cl Vogtio l. cit. adducti. Conf. quoque ea, quae de *Benbellonae de Godentiis* libro, supra diximus.

THOMAE BVRNETI de fide & officiis Christianorum liber. *Londini* 1715. in 4. litteris maiuscul. pp. 223.

Eiusd. de Statu mortuorum & resurgentium libri. *ibid. eod.* in 4. litteris maiuscul. pp. 327.

Pri-

Primae librorum THOMAE BVRNETI illae ſunt editiones, ſumtibus duorum amicorum, quibuscum Executor teſtamentarius THOM. BVRNETI Francis Wilkinſonus, hoſce libros, inter res BVRNETI inuentos, communicauerat, in lucem prolatae. Id vero teſtatur Mſr. des Maizeaux dans les Remarques ſur les *lettres de Mſr. Baile* Tom. II. p. 497. *Son executeur teſtamentaire a conſenti, que deux perſonnes curieuſes les fiſſent imprimer à leurs depens; & elles en ont fait tirer un petit nombre d' exemplaires, qu' elles ont diſtribuez à leurs amis, ſous condition qu'ils ne permettoient pas, qu' on les tranſcrivit, ni qu'on les rendit publies par l' impreſſion——Mais toutes les précautions, qu'on avoit priſes pour empecher que ces deux Ouvrages, ne fuſſent rendus publics, ont eté inutiles. On les a réimprimez furtivement in* 8, *ce qui a obligé l' executeur teſtamentaire de Mſr.* BVRNET *à les donner au public, avec quelques additions in* 8. Conf. *das Leben* THOM. BVRNETS, quae praemiſſa conſpicitur *des groſſen Engliſchen Schrifftgelehrten* THOMAS BVRNETS *Buche von dem Glauben und Pflichten der Chriſten* 1737. in 8. quam verſionem adornauit Michael Turpius Bibliopola Goettingenſis.

STATII BVSCHERI Crypto-Papiſmus nouae theologiae Helmſtadienſis. *Hamburg.* 1640. in 4.

STATIVS BVSCHERVS A. M. & ad S. Aegidii Paſtor Hanoueranus, illum librum *Francofurtum ad Moenum* miſerat, vt diſſimulato Autoris nomine, & titulo: *Abominatio deſolationis ſtans in loco ſancto, Greuel in der Iulius Vniverſitaet zu Helmſtedt, geſetzet an die Heilige Stet, der reinen euangeliſchen Lehr*, imprimeretur: cum vero typographum Francofurti non inueniret, *Hamburgum* delatus, *ex officina Tobiae Gundermanni* cum eo, quem adduximus 1639. in lucem prodiit, titulo. Vincentius Placcius in *theatro Pſeudony-*

donymorum p. 496. personati *Christiani Petri* nomine 478. exemplaria impressa, STATII BVSCHERI vero nomine, quod inscio autore typographus praefixerat, supra 900. exemplaria, in vulgus edita fuisse, testatur. Accusat vero BVSCHERVS Theologos Helmstadienses, imprimis vero Conradum Horneium, & Georgium Calixtum, qui iam anno 1611. in heterodoxiae suspicionem venerat, cum *dissertationes de praecipuis Christianae religionis capitibus* ederet, in quibus parum aequus in formulam concordiae esse nonnullis videbatur, nouitatum & discrepantiarum atque errorum, aduersus Corpus doctrinae Iulium, cui se iureiurando adstrinxerint, in primis in doctrina de S. scriptura, de peccato Originis, de iustificatione, & bonis Operibus, de christiana ecclesia, de potestate suprema Pontificis Romani, de coena Domini, & sacrificio missae; Quibus addit alias, vt vocat *corruptelas*, in Academia Iulia conspicuas. Huic BVSCHERI libro iussu & auctoritate principum Luneburgensium, opposuerunt Georg. Calixtus, & Conrad. Horneius *Gründliche Widerlegung, eines vnwarhafften Gedichts, vnterm Titul Crypto-Papismus, Lüneb.* 1641. in 4. Theologos vero Helmstadienses, in hoc apologetico scripto, ita se defendisse ait, Andreas Carolus in *Memorabilibus Ecclesiasticis, seculi a nato Christo XVII.* L. V. p. 955. *vt in multis haereant, in quibusdam nihil plane respondeant, in plerisque magis, magisque se implicent.* Rem omnem pluribus enarrant, totam controuersiam a prima eius origine, repetunt, & scripta huc spectantia recensent Io. Fabricius in *Bibliothecae Fabricianae Historia* Tom. IIII. p. 49. sqq. p. 299. sqq. p. 330. sqq. Io. Francisc. Buddeus in *Isagoge historico-theologica* P. II. p. 1416. sqq. Io. Georg. Walch *in der Historischen vnd theologischen Einleitung in die Religions-Streitigkeiten der Evangelisch-Lutherischen Kirche* P. I. Cap. IIII. §. VI. sqq. p. 219. sqq. Conf. *Nou-Antiqua* anni 1716. p. 991. vbi BVSCHERI liber

liber 1638. prodiisse dicitur. Thom. Crenius in *Animaduersion. Philologic. & historicis* P. XIII. p. 19. sqq.

IONAE LE BVY Commentarii in Apocalypsin.

Vid. Gerdesii *florilegium* p. 45. Libri titulus hic est: *Paraphrase & exposition, sur l' Apocalypse de St. Iean tirée de l' Ecriture Sainte & de l' Histoire par* IONAS LE BVY *de la Perie, Geneu.* 1600. in 4. *ibid.* 1651. in 4. Petrus de Launay, qui hoc fictum sibi nomen imposuit, Gallus Blesensis, sacris Caluinianis addictus, Regi a Secretis, & Senior Carentoniensis fuit. Diem obiit supremum an. 1665. Vid. infra PETR. de LAVNAY.

C.

ANDREAE CAESALPINI quaestionum peripateticarum libri V. *Geneu. 1588.* in fol.

Haec editio seorsum excusa, & a Cl. Vogtio adducta p. 161. a nobis reperiri non potuit. Sine dubio illa est, quae in collectione quadam, *Geneuae apud Eustath. Vignon* 1588. in fol. edita, vna cum Philippi Mocenici *Contemplationibus*, & Bernardini Telesii *Libr. VIIII. de rerum natura*, p. 362.—551. inuenitur. Alia vero editio Cl. Vogtio incognita haec est: ANDR. CAESALPINI *Quaestionum Peripateticarum libri V. Daemonum inuestigatio peripatetica. Quaestionum medicarum Libr. II. de Medicamentorum facultatibus Libr. II. Venetiis* 1604. in 4.

La guerre des Suisses, traduite du I. livre de Commentaires, de IVLES CESAR, par Louis XIIII, de Dieu donné Roy de France & de Navarre.

re. *Paris de l' imprimerie Royale 1651.* in fol. cum fig.

Msr. Voltaire dans ses *Anecdotes sur Louis XIIII.* de hac versione ita scribit: *On a imprimé sous son nom* (de Louis XIIII.) *une traduction des Commentaires de* CESAR. *Ce sont ses themes, mais on les faisoit avec lui; il y avoit peu de part, & on lui disoit qu'il les avoit faits. J'ai ouï dire au Cardinal de Fleury, que Louis quatorze lui avoit un jour demandé, ce que c'etoit que le Prince* quemadmodum, *mot sur lequel un Musicien dans un Motet avoit, prodigué, selon leur coutume, beaucoup de travail, le Roi lui avoua, à cette occasion, qu'il n'avoit presque jamais rien sçu de cette langue* &c. Vid. *Oeuvres de Msr. Voltaire* Tom. II. edit. Dresdensis nouiss. p. 359.

Commentarii di GAIO GIVLIO CESARE, tradotti di latino in volgar lingua per Agostino Ortica della Porte Genouese nuovamente in piu luoghi, al vero senso dell' auttore ridotti, & con diligentia ricorretti. *In Venetia 1547. nelle case de' figlivoli di Aldo*, in 8. folior. 256. cum fig.

Omnes quidem versionis huius, quae *nella Collana Latina* occupat locum raro inueniuntur editiones. Prima omnium prodiit *in Milano* 1518. in 4. Vid. Io. Alb. Fabricii *Bibliotheca Latina* T. II. L. I. c. 10. p. 198. Nicol. Franc. Haym *notizia dé libri rari* p. 22. Scipioni Maffei illa incognita fuit, primam enim quam in libro suo *de' Traduttori Italiani* p. 21. adducit *Venetam* 1528. in 8. esse conspicimus Haec nostra vero, neque a Fabricio, neque a Haymio, neque a Scipione Maffei memoratur, nisi editio *Venet.* 1541. in 8. apud Fabricium eadem est, quam adduximus.

C. IVLII CAESARIS Commentarii poſt omnes omnium editiones, accurata ſedulitate, & ſumma denuo vigilantia ex multorum tam veterum quam neotericorum exemplarium collatione emendati, & ſtudioſiſſime recogniti a Ioanne Roſſeto Aurimontano. Hiſce cum locorum, vrbium & populorum nominibus, & expoſitionibus, ac item rerum verborum copioſiſſimo indice, acceſſit variarum lectionum libellus perquam vtilis, eodem Roſſeto collectore. *Lauſannae excud. Ioannes Probus Illuſtriſſimorum dominor. Bernenſium in ciuitate Lauſannenſi Typographus 1571* in fol.

Inter rariores *Commentariorum* IVLII CAESARIS editiones, haec non poſtremum occupat locum. In epiſtola ad Conſulem & Senatores vrbis Lauſannenſis, Ioannes Roſſetus Aurimontanus, ſe hanc IVLII CAESARIS editionem, ad fidem veterum Codicum, tum olim Romae, tum etiam alibi, decimo quinto, vel decimo ſexto ſeculo impreſſorum, recognouiſſe, & exemplarium praeſtantiſſimorum fidem ſequutum eſſe, teſtatur. Si vero Franciſci Oudendorpii praefationem, editioni IVLII CAESARIS *Commentar.* quam cum Variorum notis in vulgus emiſit, *Lugd. Bat.* 1737. in 4. praemiſſam, euoluimus, Ioannem Roſſetum in eorum conſpicimus numero, *qui vel deprauatis aut vulgaribus Codicibus addicti, vel nimis ingenio indulgentes, aut meras aliorum coniecturas recipientes hallucinati ſunt, & alter alteri aduerſantes, lectorem verae ſcripturae incertiſſimum reddiderunt.* Reperiuntur praeter IVLII CAESARIS *Commentarios* in hac editione *Paulli Manutii ad Paullum Rhamnuſium de hiſtoriae laudibus epiſtola; Index in Caeſaris commentarios, ordine alphabetico digeſtus; Picturae pontis in Rheno, Auarici, Alexiae, Vxel-*

loduni & Massiliae, per Iucundum Veronensem, ex descriptione CAESARIS; *Veterum Galliae locorum, populorum, vrbium, montium, ac fluuiorum breuis descriptio, per Raymundum Marlianum, nonnullis in locis emendata; Pictura totius Galliae & Hispaniae; Libellus variarum lectionum*, ex vnico Codice, manuscripto, Carrariensi & septem editionibus typis exscriptis; *Nomina locorum, vrbium, populorum Galliae, quae in* CAESARIS *commentariis habentur, vt olim latine nunc gallice dicuntur, ordine alphabetico.*

C. IVLII CAESARIS quae extant, ex nupera viri docti accuratissima recognitione. Accedit nunc Vetus Interpres librorum VII. de bello Gallico ex bibliotheca P. Petauii. Praeterea Notae, adnotationes, Commentarii, partim veteres, partim noui, in quibus notae tum politicae, tum criticae Io. Brantii Antuerpiani. Adhaec indices rerum, & locorum vtiles. Editio adornata opera & studio Gothofredi Iungermanni Lipsiensis. *Francof. ap. Claudium Marnium, & haeredes Ioannis Aubrii 1606.* in 4.

Repetita fuit haec editio *Francofurti* 1669. in 4. sed priorem a nobis adductam, hac posteriore, multo praestantiorem, & rariorem esse testantur *die Merckwürdigk. der Koenigl. Biblioth. zu Dr.* T. I. p. 159.

CONSTANTINI CAIETANI de religiosa S. Ignatii, siue S. Enneconis fundatoris Societatis Iesu, per Benedictinos institutione, deque libello exercitiorum eiusdem, ab excitatorio Garciae Cisnerii, Abbatis Montisferratensis, magna ex parte desumto, libri duo. *Venet. 1641.* in 8.

In-

Inuenerat CONSTANTINVS CAIETANVS, Monasterii S. Barontis Abbas & Prior S. Nicolai de Latino, in Sicilia in antiquo martyrologio, quod S. Ignatius, in Monasterio S. Mariae Montisferratensis, ordinis S. Benedicti, *habitum ordinis* acceperit, *vota* vt vocantur *particularia*, in ecclesia S. Mariae de Monte Martyrum (Montmartre) haud procul ab vrbe Parisiensi; *Solemnia* vero *vota* in ecclesia S. Mariae de S. Paullo intra manus monachorum Benedictinorum deposuerit: inde vero in Abbatiam Montis Cassinensis se contulerit, ac *nouae suae Societatis exercitia* apud monachos Benedictinos fecerit, & *regulas* denique *suae Societatis*, adiuuantibus Patribus Montis Cassinensis conscripserit, monachusque Benedictinus fuerit mortuus. Calamum contra illum strinxit Ioannes de Rho, e Societate Iesu, in *Achate ad* CONSTANTINVM CAETANVM. Vid. Mongitoris *Biblioth. Sicula* T. I. p. 143. Leonis Allatii *apes Vrbanae* p. 73.

DANIELIS CAIETANI Apologia & commentarius in Senecae tragoedias. *Venetiis 1483.*

Michael. Maittaire teste in *Annal. Typogr.* T. I. p. 450. liber rarissimus est, in *Catalogo Officin. Commelin. Auction.* 1646. B. 3. n. 191. Addit Maittaire: *Gronouio V. C. in edit. Amsterd.* 1682. *in Nomenclatore non antiquior* CAIETANI *editio quam anni* 1492. *memorata.* In *Nomenclatore* vero Gronouii, quem Ioann. Caspar Schroeterus suae editioni *Tragoediarum Senecae* praemisit, annum legimus 1493. & in eam inducimur sententiam, forte per errorem, loco anni 1483. scriptum fuisse 1493. Vid de DANIEL. CAIETANO Cremonense humaniorum litterarum Doctore, Mediolani 1528. mortuo, Arisii *Cremona litterata*, Ios. Simleri *Biblioth. Gesner.* p. 155. qui illum minus recte *Daniel. Galetanum*, librum vero illius *Veneriis* 1598. excusum fuisse scribit.

IOHANNIS CAII Scripta.

Cum IO. CAII, seu vt anglice vocatur *Iohn Kaye* scripta Michael. Maittaire in *Annal. Typogr.* T. III. p. 419 & Cl. Vogtio p. 161. testibus, hodie rariora sunt, catalogum eorum hic adiiciemus. Natus fuit IO. CAIVS Noruici an. 1510. & ob insignem in arte medica peritiam Eduardi VI. Mariae, & Elisabethae reginae medicus inclaruit. Obiit anno 1573. Pitseus illum valde irreligiosum fuisse scribit. Conf. Ios. Simleri *Bibliotb.* p. 351.

IO. CAIVS de medendi methodo e Claudii Galeni, & Io Bapt. Montani Veronensis principum medicorum sententia. L. II. *Basil. 1544.* in 8.

CAIVS hunc librum composuit, cum in Italia commoraretur anno 1542. Sequitur in illo Galenum, & Io. Bapt. Montanum Veronensem, cuius ductu in Academia Patauina studia tractauerat. Recusus postea liber fuit *Louanii* 1556. Vid. *Catalog. Bibliotb. Bodleian.* P. I. p. 125. *Basileae* 1558. in 8.

Claudii Galeni Pergameni libri aliquot graeci, partim hactenus non visi, partim a mendis, quibus scatebant, innumeris, ad vetustissimos codices repurgati, & integritati suae restituti, annotationibusque illustrati. *Basil. 1544.* in 4.

Illum librum CAIVS, ex Italia redux factus, edidit. Plurima in illo indicia philautiae occurrunt; Inter alia, singularem quamdam laudem inde captat, quod obseruationes suae, in editione librorum Galeni *Lugd.* 1551. recusae fuerunt.

Galeni Liber de sanitate tuenda. *Basil. 1549.* in 12.

Liber

Liber Galeni, qui graece inscribitur ὑγιανῶν λόγοι, in hac editione sine omni commentario conspicitur. Miserat quidem CAIVS an. 1563. Commentarium *Basileam*, sed ille, quod nos quidem sciamus, nunquam lucem vidit.

IO. CAII de Ephemera Britannica liber. *Londin* 1551. in 12.

Sweating Sicknesss, Sudor Anglicus, morbus, quo anno 1551. ingens hominum multitudo in Anglia correpta periit, in hoc opusculo describitur. Conf. Jean Freind *histoire de la Medecine* P. III. p. 186. edit. *Leidensis* 1727. in 12. Nominat vero CAIVS morbum *Ephemeram*, quoniam vnius diei tantummodo morbus fuit. Cum haec editio festinanter facta, minus perfecta videretur, vno auctam libro, *Ephemeram* postea edidit, in collectione sequenti.

IOANNIS CAII Opera aliquot & versiones, videlicet de medendi methodo L. II. de Ephemera Britannica L. II. Galenus de libris suis & librorum ordine L. II. de ratione victus Hippocratis, in morbis acutis. De placitis Hippocratis & Platonis. *Louanii* 1556. in 8.

Liber *de Ephemera Britannica* tertia vice prodiit *Londini* 1721. in 8.

Galeni libri de ossibus ad tyrones, de Ptysana &c. *Basil* 1557. in 8.

IOANNIS CAIJ de Canibus Britannicis liber vnus, de rariorum animalium & stirpium historia Liber vnus. De libris propriis liber vnus. *Londin.* 1570. *per Guil. Seresium* in 12.

Rariſſimis quidem Cl. Vogtius l. cit. librum *de canibus Britannicis* adnumerandum eſſe ſcribit, ſed recuſus ille inuenitur in Chriſtiani Franciſci Paullini *Cynographia curioſa Norimb.* 1685. in 4. nec non in Gerardi Kempheri *poetis latinis, rei venaticae Scriptoribus & bucolicis antiquis Lugd. Bat.* 1728. in 4. p. 571. ſqq. it. a Samuel. Iebb cum libro ſequenti *London.* 1728. in 8.

IO. CAIVS de pronunciatione Graecae ac latinae linguae, cum ſcriptione noua. *Lond. 1574.* in 4. & ex editione Samuel. Iebb. *ibid. 1728.* in 8.

IO. CAIVS de antiquitate Cantabrigienſis academiae. *Londin. 1568.* in 8. *ibid. 1574.* in 4. auctior editio.

Omne opus duobus conſtat libris. In editione anni 1568. CAII nomen libro tantum ſecundo praefixum conſpicitur, in totius operis vero titulo *Londinenſem* ſe nominat *autorem.* Cauſſam vero, quam ob rem hunc librum ederet, hanc fuiſſe memorant. Cum anno ni mirum 1564. Eliſabetha Angliae regina Cantabrigiae eſſet, Academiae Orator, Cantabrigienſem Academiam, multo antiquiorem eſſe Oxonienſi pronunciauerat. Id aegre tulerunt Oxonienſes, & Thomas Kaye Praeſes Collegii cuiusdam, in illa Academia, Oratori Cantabrigienſi oppoſuit *Adſertionem Antiquitatis Oxonienſis Academiae*, ſine nomine editoris. Brianus Twyne in *Antiquitatis Academiae Oxonienſis Apologia, Oxon.* 1608. in 4. edita p. 2. Caium iſtum ſ. Kaye, *Ioannem* adpellat & publicum Academiae Oxonienſis Oratorem fuiſſe ſcribit, illum vero *Thomam* fuiſſe adpellatum, libri ab ipſo conſcripti titulus docet, quem cum aliis libellis in lucem emiſit Th. Hearne *Oxon.* 1730. II. T. in 8. Illam itaque Thomae Kaye Adſertionem IO. CAIVS in libro, quem adduximus, *de Antiqui-*

tiquitate Cantabrigiensis Academiae, confutare adgressus est, & nouis argumentis suam sententiam stabilire & confirmare studuit. Animo quidem constituerat Thom. Kaye illum refellere, & hanc ob caussam conscripsit *Animaduersiones aliquot, in Londinensis Autoris de Antiquitate Cantabrigiensis Academiae libros II.* morte vero abreptus an. 1572. illas edere non potuit. Illas tandem protraxit & *Oxon.* 1730. vti iam diximus, II. Tom in 8. edidit Thomas Hearne, cum titulo: *Thomae Caii Collegii Vniuersitatis, regnante Elizabetha magistri, vindiciae Antiquitatis Academiae Oxoniensis, contra* IOANNEM CAIVM *Cantabrigiensem. In lucem ex Autographo emisit Th. Hearnius. Porro non tantum Antonii a Wood vitam a se ipso conscriptam, & Humphredi Humphreys, Episcopi nuper Herefordiensis de viris claris Cambro-Britannicis obseruationes; sed & reliquias quasdam ad familiam religiosissimam Ferrariorum de Gidding parua in agro Huntingdoniensi pertinentes subnexuit.* Vid. de hac controuersia Niceron *Memoires* Tom. XX. p. 6. Isaac Wake in *Rege Platonico, siue de potentissimi Principis, Iacobi, Britanniarum regis ad illustriss. Academiam Oxoniensem aduentu d. 27. Aug. an. 1605. narratione* p. 107. edit. tertiae *Oxoniens.* 1615. in 12. scribit, IO. CAIVM malitiose egisse in hac controuersia, propter ea quod fuerit pontificiae religioni addictus. Conf. Christophor. August. Heumanni *Bibliotheca Historica Academica*, Hermann. Conringii *Antiquitat. Academicis* adiecta, p. 39.

Historia Cantabrigiensis Academiae ab Vrbe Condita, duobus Libris. *Londini* 1574. in 4.

Illum librum a superiore diuersum Iosias Simlerus l. cit. Thom. Hyde in *Catalogo Bibliothecae Bodleianae* l. cit. Niceron *Memoires* Tom. XI. p. 16. num idem, alio forte titulo, insignitus sit, ii viderint, quibus

bus inſpiciendi, conferendique vtrumque poteſtas facta fuerit.

FRANCISCI CALCEOLARI *iunioris* Muſeum, a Benedicto Ceruto inceptum, & ab Andrea Chiocco luculenter deſcriptum & perfectum, in quo multa & naturalem & moralem philoſophiam ſpectantia, & ad rem medicam pertinentia explicantur. *Veronae 1622.* cum figuris aere inciſis, in fol.

Liber admodum rarus, neque a Ghilino in *Teatro d' Vomini letterati*, neque a Lindenio, qui de Andr. Chiocci ſcriptis expoſuit, memoratus.

EDVARDI CALDERAE *ICti Luſitani*, de erroribus pragmaticorum libri IIII. & totidem variarum lectionum iuris. *Matriti e typogr. Coſmae Delgadi 1610.* in fol.

De libri raritate vid. Cl. Vogtius p. 162. Hanc editionem inuenimus in *Catalogo Bibliothecae Tellerianae* p. 217. In *Catalog. Biblioth. Bodleian.* P. I. p. 126. editio memoratur Matrit. 1612. in fol.

ELISII CALENTII *poetae clariſſimi* Opuſcula. *Romae per Ioan. de Beſicken anno a nat. Domini 1503.* in fol. folior. 110.

ELISIVS CALENTIVS Amphracta, quod oppidum Apuliae eſt, oriundus, Pontano, Altilio, Angelo Colotio, & Sannazario amiciſſimus fuit. Paullus Iouius in *elogiis doctor. viror.* p. m. 106. inter alia, de eo ſcribit: *Extant eius elegiae teneris affectibus peramoenae, & Ranarum cum muribus proelia, Homerico ſpiritu latine decantata* —— *Porro* CALENTIVS *ipſe, quum amore perditus, oblitusque rei elegiis inanibus*

bus diu haesisset, fortunam, sibi ad parandas opes desuisse sero sensit, vti hoc suo carmine testatur.

Talia post cineres de me toto orbe legantur
Scripta, quae sint tumulo carmina digna meo.
Ingenium natura dedit, fortuna poetae
Defuit, atque inopem viuere fecit amor.

In hac operum collectione rarissima inueniuntur *Elegiarum Aurimpiae ad Colotium Libri IIII. Epigrammaton libellus, Epistolarum ad Hiarocum L. III. Hectoris horrenda apparitio liber vnus, De bello ranarum & murium L. III. Satyra contra poetas, Satyra ad Longum, quod non sit locus amicitiae, Carmen nuptiale, & noua fabula.* Carmina quidem eius, teste Morhofio in *Polyhistor. litterar.* L. VII. Cap. III. §. 8. p. m. 1065. satis venusta sunt, & arguta, multis tamen infacetiis, & obscoenitatibus, pro illius seculi genio, referta. Eius poema *de bello ranarum & murium* seorsum etiam prodiit *Argentorat.* 1511. in 4. *Antwerp.* 1547. in 8. vna cum *formulis colloquiorum familiarium.* Epistolae nonnullae reperiuntur in *farraginibus II. Epistolarum Laconicarum, quarum vna, quae e Graecis versae sunt, altera latinae tantum continentur*, quae Gilberto Cognato collectore 1554. in 16. ex *officina Oporiniana* prodierunt. Vid. Ios. Simleri *Bibliothec. Gesner.* p. 180. *die Merkwürdigkeiten der Koenigl. Bibliothek zu Dresden* T. III. p. 18. sqq. & p. 26. Conf. quoque I. A. Fabricii *Bibliotheca Graeca*, qui L. II. c. II. p. 264. ELYSII CALENTINI *libros tres de bello ranarum & murium* cum incerti Autoris *Galeomyomachia*, Homeri *Batrachomyomachia*, Cebetis *tabula*, aliisque *Basil.* 1541. in 8. euulgatos fuisse scribit.

Posthumum CALVINI Stigma, in tria lilia, siue tres libros dispertitum, a Rhetoribus Collegii Societatis Iesu. *Bruxell. 1611.* Nieusgierige

coopt myn, want hier is in een werck Caluini Beul, Calvyn zyn Luysen, zyn Brantmerck. *Bruxellae ex officina Rutgeri Velpii & Huberti Antonii Typog. iur. Anno 1611. Cum Consensu superiorum*, in 8. pp. 301.

Eximiae raritatis liber, qui neque a P. Baile in *Dictionaire*, & illius *histoire du Calvinisme & celle du Papisme, mises en parallele, ou apologie pour les Reformateurs, pour la reformation, & pour les Reformés* 1683. neque a Conrado Henrico Barchusen in *vita Caluini*, memoratus fuit. Sed nihil vnquam illo libro detestabilius, inficetius, & iniuriosius, in virum doctum, & suis meritis conspicuum, prodiit. Complectitur varia epigrammata, & alia hominum maleferiatorum carmina, e vapido profecta ingenio, quibus CALVINI, *Buceri, Bezae, Osiandri* & aliorum fama commaculatur. Specimina eiusmodi spurcissimarum elegantiarum inueniuntur in den *Nachrichten von einer Hallischen Bibliothek* Tom. I. p. 360. sqq. vbi etiam liber paullo copiosius recensetur.

B. AMBROSII *Abbatis* CAMALDVLENSIS, Hodoeporicon, a Nicolao Bartholino Bargensi publicae luci adsertum e bibliotheca Medicaea. *Florent. ac Luccae*, sine anni mentione in 4. pp. 72.

Hoc AMBROSII CAMALDVLENSIS *Hodoeporicon* rarissimum est, id quod inter alios testatur Msr. de Vigneul-Marville dans *les Melanges d'histoire & de litterature* T. II. p. 136. edit. *Paris* 1725. Impressum esse videtur circa annum 1680. 1681. 1682. In *Catalogo Bibliothecae Tellerianae* p. 252. annus impressionis legitur 1678. id quod sine dubio inde factum est, quoniam adprobatio, & priuilegium, libro praemissum, eundem annum, subscriptum habent.

Anto-

Antonius Magliabecchius, illud opusculum, sed valde imperfectum, cum editore communicauerat. Iter nimirum ingressus est AMBROSIVS, cum Syluestro itineris socio, Eugenii IIII. pontificis iussu, d. II. Octobr. an. 1431. & opusculum cum mense Iulio 1434. finitur. Describit in illo, statum monasteriorum Ordinis sui in Italia; Inuenit, vt p. 4. scribit, monasterium virginum, in quo deprehendit ἑταιρίδια commorari, non sanctimoniales. In alio, omnes ferme πόρνας ἄνευ inuenit. Vid. p. 26. & ex Abbatissae confessione simplici, τίκτειν ποιῆσαι intellexit. Alia adhuc editio, rari huius libelli extare videtur ex titulo, quem Wharton in Adpend. ad Guil. Cauei Histor. Scriptor. Ecclesiasticor. adducit, a nostra editione diuersa. *Hodoeporicon seu descriptio itineris Eugenii papae Autoritate anno 1431. a se, per Italiam suscepti, vt corruptos monachorum, virginum claustralium mores emendaret.* Msr. de Vigneul-Marville l. a nobis cit. de opusculo hoc tulit iudicium: *Ce livre est curieux & assez rare. On y trouve des singularitez remarquables; mais ce qu'il y a de bon, est comme etouffé par un grand nombre de badineries, indignes de la plume d'* AMBROISE CAMALDULE. Plura vid. de Vita AMBROSII CAMALDVLENSIS in Augustini de Florentia *Historia Camaldulensi Florent.* 1575. in 4. cui Vita AMBROSII CAMALDVLENSIS adiecta est. P. Baile *Dictionaire* Tom. I. p. 735. & inprimis not. D. Niceron *Memoires* T. XVIIII. p. 1. sqq. Jean le Clerc *Bibliotheque Choisie* Tom. XX. p. 183. I. A. Fabricius in *Biblioth. med. & infim. Latinit.* T. I. p. 218. sqq. *Act. Erudi. tor. Lipsiensia* ann. 1682. p. 159. Conf. Posseuini *Apparat. S.* T. I. p. 71. qui AMBROSIVM mortuum esse anno 1490. apud Camaldulensem Eremum, triginta millibus passibus Florentia distantem, scribit.

Cl. V. IOACHIMI CAMERARII *Papebergensis*, historica narratio de Fratrum orthodoxorum

rum ecclesiis, in Bohemia, Morauia & Polonia; nunc primum edita. Accesserunt ad eam & alia quaedam cognitione dignissima. Ex bibliotheca Ludouici Camerarii I. C. *Heidelberg. typis Voegelianis 1605.* pp. 572. in 8.

Hunc librum rariorem recensum esse *Francofurti* 1625. in 8. legimus apud Niceron Tom XVIIII p. 120. Inueniuntur in illo praeter CAMERARII narrationem 1) Esromi Rüdigerii Papeb. Professoris olim Wittebergensis *de fratrum orthodoxorum in Bohemia & Morauia ecclesiolis* narratiuncula, scripta Euanzizii in Morauis Anno Iesu Christi 1579. De Esromo Rudigero infra dicendi locus nobis erit, *quae vide.* 2) *Vita & mors Iohannis Hussi Bohemi*, descripta fideliter & excerpta, ex actionibus & monumentis martyrum. 3) *De vltimo supplicio Hieronymi pragensis*, vera narratio, ex iisdem monumentis martyrum. 4) Narratio Poggii Florentini *de Hieronymi pragensis obitu & supplicio* ad Leonardum Aretinum, vna cum Leonardi Aretini *responsione.* 5) Oratio *de Hussiticis motibus*, recitata Calendis Maii ab inclyto & generoso Domino Michaele Slauata, Barone a Chlum & Cossumberg &c. Academiae Witebergensis Rectore An. Chr. 1572. 6) *De Origine ecclesiarum Bohemiae &c. & Confessionibus ab iis editis.* 7) *Methodus quam obseruant fratres, vulgo Waldenses dicti, in eligendis, ordinandis, & confirmandis suis ministris.* 8) *Epistola fratrum ad Ill. Principem Electorem Fridericum III de cantionibus in ipsorum ecclesiis vsitatis.* 9) *De Cantionibus sacris, inter fratres consuetis, deque tota Christianorum musica*, dissertatiuncula Esromi Rudigeri Papeberg. Exulis, ex ipsius prooemio in L. II. paraphraseos Psalmorum ad illustr. Dom. Ianum Zerotinum D. Namesti &c. in Morauis, Adiicitur IOACH. CAMERARII *Epistola, ad Ornatiss. Iuuenem Isaiam Caepollam* Lips. 1569. 10) *De*

exci-

excidio reliquiarum Valdensium & Albigensium Merindolii, & in vicinis locis Prouinciae sub rege Galliarum Francisco I lugubris narratio, e monumentis martyrum. 11) Petri Wesenbecii Oratio *de Waldensibus & Albigensibus christianis*, anno 1586. Ienae publice habita. 12) *De iisdem Albigensibus insignis locus*, ex Caroli Molinei I. C. & libellorum supplicum Magistri tractatu de Monarchia Francorum Lugduni edito an. 1564. 13) *Index.* 14) *Consensus in fide & religione Christiana, inter ecclesias Euangelicas, maioris & minoris Poloniae, magnique Ducatus Lithuaniae, & ceterarum eius regni prouinciarum; primo Sendomiriae an 1570. in synodo generali sancitus: & deinceps in aliis, ac demum Wlodislauiensi Generali synodo anno 1584. confirmatus, & Sereniss. Poloniae regibus, Augusto, Heinrico ac Stephano oblatus:* ex decreto autem synodico in publicum typis editus anno Chr. 1585. Accesserunt in hac editione *Acta & Conclusiones synodi Generalis Toruniensis Haidelberg. typis Voegelianis.* 1605. Adcuratam totius collectionis recensionem cum eruditis nuper communicauit V. S. R. Sigism. Iacob. Baumgarten in den *Nachrichten von einer Hallischen Bibliotheck* T. II. p. 186. sqq.

IOACHIM. CAMERARII Commentarius explicationis primi libri Iliados Homeri. *Argentorat. 1538.* in 4. *Eiusd.* Commentar. explicationis secundi libri Iliados. *ibid. 1540.* in 4.

Non 1640. vt forte typothetarum vitio, in Cl. Vogtii *Catalogo libr. rar.* p. 165. legitur, sed 1540. altera libri pars prodiit. Nos recentiorem possidemus editionem, cuius titulus est: *Commentarii in librum I. Iliados Homeri, auctore* IOACHIM. CAMERARIO *Papeb. Eiusdem libri I. Iliados conuersio in latinos versus eodem auctore. Accesserunt insuper graeca verba, cum interpretatione latina e regione posita. Omnia nunc denuo fidelius & accuratius quam ante posita. Cum Indice*

accu-

accurato. Francof. ap. Io. Wechel. 1584. in 8. pp. 133. sine praefat. & indic. *Commentarius in librum II. Iliados Homericae, ibid. eod.* pp. 178. except. epistola dedicator. & indice.

IOACHIMI CAMERARII Notatio figurarum sermonis, in libris quatuor euangeliorum, & indicata verborum significatio, & orationis sententia, ad illorum scriptorum intelligentiam certiorem. Cum locuplete indice rerum & verborum insignium ad obseruandum. *Lipsiae procurante Ernesto Voegel,* anno 1572. in 4. pp. 303. praeter indicem, praefat. & adiect. nonnull. sententias Patrum.

Eiusdem Notatio figurarum Orationis & mutatae simplicis elocutionis, in Apostolicis scriptis, ad perspiciendam de intellecto sermone, sententiam autorum. Accessere & in librum Πράξεων & Ἀποκαλύψεως, similes notationes, nunc primum elaboratae. *Lips.* 1572. in 4. pp. 369. except. praefat.

Insignem libri raritatem Daniel Gerdesius in *Florileg. libr. rarior.* edit. nouiss. p. 47. commemorat, qui verba Colomesii dans *la Bibliotheque Choisie* p. 213. inter Opera Colomesii p. 497. *Ces notes estoient devenues, extremement rares,* adducit. Nos possidemus hanc libri editionem, sed praeter illam, tres aliae nobis innotuerunt. Scilicet primae editionis Pars I. prod. *Lipsiae* 1552. in 8. P. II. 1556. in 8. Desiderantur vero in illa editione index rerum, & Notationes in Acta Apostolorum & Apocalypsin. Recusus postea liber fuit vna cum Theodori Bezae commentario in N. T. hoc titulo: *Commentarius in Nouum foedus elaboratus studio* IOACHIMI CAMERA-

RII,

RII, *nunc denuo plurimum illustratus & locupletatus.* *Cantabrig.* 1642. in fol. it. titulo: *Exegeseos N. T.* *Francof.* 1712. in 4.

IOACHIMI CAMERARII Synodica, id est de Nicaena Synodo. *Lips.* 1543. in 8. pl. 5.

De raritate libelli istius vid. *Nou-Antiqua* ann. 1712. p. 241. vbi & illius inuenitur recensio. Adiectus etiam est *Chronologiae secundum Graecorum rationem, temporibus expositis, Autore Nicephoro Archiepiscopo Constantinopolitano, conuersae in latinam linguam & illustratae a* IOACH. CAMERARIO. *Basil.* 1561. in fol. *Paris.* 1573. in 8. *Lips.* 1574. & 1583. in 4. Vid. Niceron Tom. XVIIII. p. 106.

IOACHIMI CAMERARII Erratum, in quo circiter quadraginta loca Auctorum cum veterum tum recentiorum notantur. Aeolia carmen elegiacum de ventis, ad Mauricium Huttenum cum tribus figuris, de ordine, nominibus & situ ventorum. Phoenomena, id est, siderum & stellarum descriptiones, versibus elegis ad Danielem Stibarum, Prognostica tempestatum, ad eundem elegia, qua supra trecenta & triginta iudicia tempestatum memorantur. *Norimberg.* 1535. in 8.

Miramur hic *παρόραμα* Io. Alb. Fabricii, & Niceroni, quorum ille in *Bibliotheca Graeca* L. VI. c. X. p. 508. hic vero Tom. XVIIII. *Memoir.* p. 87. Opusculo in hac collectione, titulum tribuit: *Aeolia, Carmen Elegiacum de Euentis*, cum vox *Aeolia*, quam ventorum patriam fingebant poetae, illos docere potuisset, de *Ventis* agere CAMERARIVM, non de *Euentis.* Et talis est opusculi titulus in exemplari, quod ob oculos habuimus, nec non apud Iosiam Simlerum in *Biblioth. Gesner.* p. 330. Recusa vero ista co-

collectio fuit, *cum accessione epigrammatum aliquot, de ratione victus, per quatuor anni partes, singulos menses, & post incisam venam. De operibus quae fieri solent per XII. menses, Distichorum variorum & facetissimorum quae e graeco conuertit, Basil. apud Robert. Winter* 1536. in 8. Opusculum, quod in hac collectione rarissima, primum occupat locum, *Erratum* scilicet, postea Henricus Augustinus Groschusius *Nouae librorum Rariorum Collectionis* Fasciculo primo p. 89. sqq. inseruit.

Ornatisſimi cuiusdam viri de rebus gallicis, ad Stanislaum Eluidium epistola, & ad hanc de iisdem rebus gallicis responsio. *sine loci mentione facta. 1573.* in 4. pp. 102.

Prima huius epistolae, quae a paucis conspecta est, prodiit editio *Paris* in 4. pp. 47. item in lingua Gallica hoc titulo: *Traduction d'une epitre latine d'un excellent personnage de ce Royaume, faite par forme de discours, sur aucunes choses depuis peu de tems, advenues en France Paris chez Frederic Morell.* 1573. in 4. pp. 52. In his vero editionibus Stanislai Eluidii responsio non inuenitur. Niceron Tom. XXXIIII. p. 252. Guidonem du Faur de Pibrac, Aduocatum Parlamenti Parisiensis Regium, epistolae autorem fuisse scribit. Responsionem vero l. cit. p. 253. & Tom. XVIIII. p. 115. IOACHIMO CAMERARIO tribuit, & *Lipsiae* prodiisse putat, id quod facile nobis persuaserimus, cum litterarum character, quo exscripta est, illi, quo *officina Voegeliniana*, tunc temporis, vtebatur, admodum similis est. Illi, qua vtimur, editioni, manu, satis quidem antiqua, haec verba adscripta sunt. *Illi* (scil. Ornatissimo viro) *nomen est Bibuario* (Pibrac) *qui est Advocatus Fisci in Parlamento Parisiensi: cui spem fecit Rex Galliae opulentissimae Abbatiae, si regiam caedem defenderet.* Alia quoque ad hanc epistolam, facta est responsio, quam Thua-

Thuanus Petro Burino tribuit; haec diem 1. *Ianuar.* 1573. CAMERARII vero 13. *April.* & *Heutheropoli*, prae se fert. Inuenitur ista quoque Pibraci epistola cum duabus responsionibus dans *les Memoires du regne de Charles IX.* p. 600. sqq. Christoph. August. Heumannus in *notis ad Sammarthani Elogia* L. III. n. XVI. p. 154. obseruat inter alia, hanc epistolam denuo editam esse, a Iacobo Thomasio *Nuptiarum Parisinarum* titulo *Lips.* 1672.

THOMAE CAMPANELLAE de sensu rerum, & magia libri quatuor mirabilis occultae philosophiae, vbi demonstratur mundum esse Dei viuam statuam beneque cognoscentem, omnesque illius partes, partiumque particulas, sensu donatas esse, alias clariori, alias obscuriori, quantum sufficit, ipsarum conseruationi, ac totius in quo consentiunt, & fere omnium arcanorum naturae rationes aperiuntur. Correcti & defensi a stupidorum incolarum mundi calumniis. *Parisiis* 1636. in 4. pp. 229.

De prima libri rarissimi editione *Francof.* 1620. in 4. vid. Cl. Vogtii *Catalog. libror. rar.* p. 166. Haec secunda editio est, ab ipso THOMA CAMPANELLA in lucem emissa, & Richelio Cardinali dedicata. Athanasius Rhetor, Presbyter Bysanthinus, qui tunc temporis Parisiis viuebat, ibique d. 13. Mart. 1663. anno aetat. 9?. moriebatur, contra hunc CAMPANELLAE librum, opus satis amplum, graeca lingua conscripsit, quod in bibliotheca Coisliniana MStum adseruabatur, & nondum editum fuit. Huius vero libri epitome hoc titulo edita fuit. ANTI-CAMPANELLA, *in compendium redactus, aduersus librum de sensu rerum & Magia.* Reperitur in collectione opusculorum Athanasii, quae prodierunt titulo:

tulo: *Athanasii Rhetoris, Presbyteri Byzantini, Antipatellarus de Primatu B. Petri, Epistola de vnione Ecclesiarum ad Alexandrinum & Hierosolymitanum Patriarchas*, ANTI-CAMPANELLA *in Compendium redactus, Parthenii Patriarchae Constantinopolitani Decretum Synodale in Caluinum graece & latine. Paris. apud Iul. Iaquin* 1655. in 4.

THOMAE CAMPANELLAE de libris propriis, & recta ratione studendi syntagma ad Gabriel. Naudaeum. *Paris.* 1642 in 8.

Editionem ann. 1688. in 8. adfert Niceron Tom. VII. p. 85. Recusus liber fuit in *Collectione dissertat. de Methodo studiorum*, quae *Amstelod.* 1645. in 12. prodiit. Etsi quidem in libri titulo, is, ad Gabriel. Naudaeum scriptus dicitur, illum tamen ipse Gabriel Naudaeus edidit, id quod ex dedicatione adparet, in qua refert, quod CAMPANELLA hunc librum horis subcesiuis in calamum ei dictauerit. Colligitur id praeterea e stylo, satis quidem eleganti, qui in reliquis CAMPANELLAE operibus desideratur. Dedicationem sequitur encomium CAMPANELLAE a Caesare Branchedauria, qui in *Oratione praemonitoria ad Imperatorem, Reges &c. de mutatione imperii Romani & ortu Pontificum, Francof.* 1609. edita in 4. de CAMPANELLA dixit: *in hoc homine, quid ingenium humanum possit, videtur naturae daemon experiri voluisse, ita omnes ignei, & subtilissimi animi vires, in eo scintillant, & excellunt maxime*: Liber ipse quatuor absoluitur capitibus: I. *de libris* CAMPANELLAE *propriis.* II. *de optimo genere philosophandi.* III. *de recta ratione libros scribendi.* IIII. *iudicia de multis scriptoribus* complectitur. Plura de hoc, & reliquis CAMPANELLAE libris, qui omnes paullo rariores sunt, nec non de eius vita vid. Erythraei *Pinacotheca* P. I. p. 41. Ernesti Salomon. Cypriani *vita & philosophia* THOM. CAMPANELLAE *Amstelod.* 1705. in 8. Niceron *Memoires* Tom. VII. p. 67. sqq. Christophor. Aug. Heumanni

manni *Acta philosoph.* Tom. I. p. 545. sqq. Gottlieb Stolle *Historie der Gelahrheit* p. 404. sqq. 549. & 711. it. *die kurtze Nachricht von den Büchern und deren Urhebern in der Stollischen Bibliothec* Tom. I p. 330. sqq & 653 Io. Francisc. Buddeus in *Isagoge historico-Theologica* T. I. p. 231. 257. 264 301 425 T. II. p. 1385. Consuli etiam poterunt de CAMPANELLA, eiusque scriptis, qui de Atheis, & Atheismi historia scripserunt. Id addere licebit, quod Io. Adam Osiander in Thes. 9. Exercit. V. de *Not. Dei contra Atheos*, CAMPANELLAE magis cum daemone, quam cum Deo commercium intercessisse suspicetur, propterea quod CAMPANELLA de semetipso scripserit, (in quo libro, non memorat) *Mihi cum imminet mali quippiam, intra somnum & vigiliam audire soleo vocem clare loquentem:* CAMPANELLA! CAMPANELLA! *& interdum alia verba addentem, & ego attendo, nec intelligo, quis sit? At profecto! si Angelus non est, aut daemon, sicut Socrati assistebat, necesse est, aerem sic vociferare, turbatum mea passione futura, aut affectum mihi praeparante malum, aut ex simili similem alteram imaginantem.* His verbis addit Osiander: *En ut prodat se sorex iste!* Dum haec scribimus, nos similem historiam legere meminimus de Hieronymo Cardano, in *vita* eius *propria* a Naudaeo edita p. 157. sqq. & 187. sqq. edit. *Amstelod.* 1654. in 12.

FILIPPO CAMPANILE delle armi overo Insegne de' Nobili Napoletani. *In Napoli 1680.* in fol.

Liber oppido rarus, qui arma, insignia gentilitia familiarum illustrium Neapolitanarum, earumque genealogias ob oculos ponit. Autor initio Seculi XVII. floruit. Vid. Toppi *Bibliotheca Napoletana.* Haec libri editio multo melior & auctior est illa quae an. 1610. *Neapol.* in fol. prodiit, vid. Nicol. Francesc. Haym *Notizia de' libri rari* p. 106. In Langleti

du Fresnoy *Catalogo historicorum* p. 503. edit. Mencken. titulus typothetarum vitio admodum corruptus adparet. PH. CAMPANILE *l' armiosro insegne*, pro *delle armi overo Insegne.* Haec postea in *bibliothecam Struuianam historicam* edit. nouiss. irrepserunt p. 1369.

IO. ANTONII CAMPANI Opera. *Venetiis 1476.* in fol.

Si eiusmodi editio extat, illa certe rarissima est; Illa memoratur in *Bibliotheca Kilmanseggiana* P. I. p. 2. n. 30. Sed rem in dubium vocare videtur Maittaire in *Annal. Typogr.* T. I. p. 368. vbi haec leguntur: *Rarissima haec editio in Bibliotheca Kilmanseggiana P. I. p. 2. n. 30. vix duorum imperialium pretio veniit. De huius tamen editionis anno valde dubito; nescio enim an* CAMPANI *Opera vnquam prodierint, antequam Fernus* (Michael, Mediolanensis) *haec collecta ediderit an.* 1495. Io. Alb. Fabricius in *Biblioth. med. & infim. Lat.* L. III. p. 900. editionem quoque *Operum* CAMPANI *Venetam* 1518. in fol. adfert ex *Catalogo Bibliothecae Theodori Hasaei* p. 714. Sed haec etiam editio, a nemine eorum, qui de I. A. CAMPANO, eiusque scriptis commentati sunt, memoratur. Conf. Niceron *Memoir.* T. II. p. 268. le Clerc *Bibliotheque Choisie* T. XIIII. p. 56. *die Merckwürdigk. der Koenigl. Bibl. zu Dr.* T. III. p. 36. sqq.

FRANCISCI CAMPANI *Collensis* Quaestio Virgiliana, per quam diligentiss. Poeta negligentiae, quam Tucca & Varus, ac caeteri hactenus obiecerunt, absoluitur, & sine qua multa, in diuina Aeneide, ad hanc diem obscurissima loca, sed in secundo praesertim & sexto intelligi non possunt, ideoque lectores iure torquebant, quod ex

ex iis essent, quae insolubilia dicuntur. Non pauca item apprime erudita adiiciuntur. *Mediolani 1540.* in 4.

Hic liber a paucis visus est. Continet disquisitionem, num versus illi 22. e libro Virgilii Aeneid. II. quos a Tucca & Varo in Virgilii codice detractos esse perhibent, versus nimirum 567. vsque ad 589. illis aduersentur, qui libro VI. leguntur, vbi Deiphobus ait: *Nihil tibi o amice relictum* &c. Epistola dedicatoria ad Herculem Gonzagam Mantuanum Episcopum, annum 1536, vrbemque Bononiam prae se fert, id quod sine dubio Iulium Negri permouit, vt in opere suo *degli Scrittori Fiorentini* p. 189. primam libri editionem *Bononiae* 1536. prodiisse scriberet, cuius rei veritatem aliis inuestigandam relinquimus. Recusus vero liber fuit *Parisiis apud Io. Foucher* 1541. in 8. pp. 57. & cum Iani Parrhasii *quaesitis per epistolam ab Henrico Stephano Paris.* 1567. & 1573. in 8. editis. Inueniuntur etiam istae CAMPANI explicationes in nonnullis Virgilii editionibus v. c. in illa, quae *Venet.* 1562. *apud Io. Mariam Bonellum* in fol. prodiit. Vid. *die Merckwürdigk. der Koenigl. Bibl. zu Dr.* T. II. p. 511. Maittaire *Annal. Typogr.* Tom. III. Ios. Simleri *Bibliotheca* p. 101.

PIETRO MARIA CAMPI Istoria universale, cosi, delle cose ecclesiastiche, come secolari di Piacenza ed altre citta d'Italia. *In Piacenza appresso Giovann. Bazachi 1651. e 1662.* III. Tom. in fol.

Quo anno liber prodierit, pro certo definire haud sustinuerimus, quoniam annum 1651. in *Catalogo Bibliothecae Bodleianae* T. I. p. 131. *Menckenianae* p. 587. in *Catalogo historicor. Langleti du Fresnoy* edit. Mencken. p. 389. in *bibliotheca historica Struvio - Buderi -*

na p 1444 annum 1651, & 1662, in *Bibliotheca Telleriana* p. 283, apud Nicol. Franc. Haym *nella Notizia de' libri rari* p. , 8 annum vero 1659. in *bibliotheca historica Hamburgensi* Centur. V, p. 65, & in Cl. Vogtii *Catalogo libror. rarior.* p 168 designatum inuenimus; Nisi forte quispiam tria illa volumina non vno codemque tempore, sed vndecim annorum spatio prodiisse, aut plures vna, libri extare editiones, dixerit. Fuit vero PETRVS MARIA CAMPI Canonicus ecclesiae Cathedralis Placentinae, qui totum opus quidem ad finem perduxit, sed morte praeuentus, ipse in publicam lucem proferre non potuit. Illud postea vnus e cognatis illius, qui eodem nomine gaudebat, prodire iussit, & Rainucio II. Parmae & Placentiae Duci dedicauit, quae dedicatio annum 1651 indicat. Ita vero Clariss. Christian. Gottlieb. Buder. in editione *Bibliothecae Struuianae historicae* recentissima l. cit. de splendido hoc opere sententiam suam exponit: *ex bibliothecae Vaticanae egregiis subsidiis, occasione quaesitae canonisationis Gregorii X. Papae, qui Placentinus ciuis fuerat, conducta est haec historia, qua res nonsolum ecclesiasticae, sed etiam seculares, immo repetitis a Troiano principe Placentulo, ciuitatis originibus, plane aliena, & supposititia sunt illata. Commendant tamen opus hoc & raritas, & quam maxime bullarum, diplomatum, & chartarum vetustarum vtilis adparatus.* Pleniorem recensionem inuenies in *Bibliotheca Hamburgensi historica* l. cit.

Los cincos libros primeros della coronica general de Espanna que recopilava el Maestro FLORIAN DE CAMPO *Zamora 1544.* it. *Complut. 1578.* in fol.

AMBROSIO MORALES Coronica general de Espanna prosequiendo los cincos libros, que el

el Maestro FLORIAN DE CAMPO *Coronista del Emperador D. Carlos V.* dexò e scritos. *Complut. 1574.* T. II. *1579.* Tom. III. *Cordua 1586.* in fol.

Priusquam operis huius historiam, paucis verbis exponamus, audiemus de illius raritate Io. Petr. de Ludewig in *Catalog. Biblioth.* p. 928. *Hic liber auro contra mihi carus fuit. Raro in Germania inuenias, quia diuersis locis & annis impressus est. Vtilissimus tamen, ob plurimam, quam pandit antiquitatem, inscriptiones etiam & diplomata. Autor eruditissimus historiographus regis, Philippo II.* (id de Continuatore FLORIANI DE CAMPO accipiendum) *perpetuus itineris comes haesit, & commentariis credidit, quae quouis die agerentur, quorum Autographum Nicolaus Antonius, Eques S. Iacobi vidisse se testatur in Bibliotheca Hispana.* FLORIANVS DE CAMPO, seu *de Ocampo*, seu *Docampo*, Canonicus fuit Zamorae & Caroli V. Historiographus. Chronicon generale totius Hispaniae, ab origine mundi, IIII. Tomis conscribere constituerat, sed morte opinione citius abreptus, nihil ipse edidit, quam IIII libros priores *Zamorae* 1544. In editione recentiori vero *Complutensi f. Alcalensi* 1578. quae post mortem FLORIANI DE CAMPO prodiit, quintus liber conspicitur additus. Post mortem FLORIANI, AMBROSIVS DE MORALES Cordubensis, Professor Complutensis & Philippi II. Hispaniarum Regis historiographus, chronicon Hispanicum continuare coepit. Primus Tomus prodiit *Alcalae* 1574, qui, ab eo tempore, historiam exponit, vbi FLORIANVS desiit, a Punico scilicet bello, ad ea vsque tempora, quibus Hispania Imperatorum Occidentalium ditioni adiecta fuit. Tomus secundus in lucem emissus est *Alcal.* 1579, cuius pars I. historiam regni Visigothici complectitur. II. vero illius Tomi pars describit antiquitates praecipuarum Hispaniae ciuitatum, quae etiam seorsum excusae sunt tit. *Antiguedades de las Cividades*

de Espanna, Alcal. 1575. in fol. In tertio Tomo *Cordubae* 1586. edito memorat AMBROSIVS DE MORALES res gestas Pelagii & historiam suam, ab anno 718. ad annum vsque 1037. quo Veremundus III. Rex Legionensis cum obiit supremum, deducit. De reliquis huius operis historici Continuationibus vid. infra *Don Frey Prudentio de Sandoval* & *Estevan de Garibay*. Conf. *Bibliotheca historica Struuio-Buderiana* p. 261. *Bibliotheca Hamburgensis historica* Centur. IIX. p. 112. sqq.

HENRICI CANISII antiquae lectiones Tom VI. in quibus vetera monumenta primum edita, & notis illustrata. *Ingolstad. ap. Ederum* 1601. & 1604. in 4. Tom. VI.

Quam rara fuerit haec editio, docet Io. Alb. Fabricius in *Bibliotheca Graeca* L. VI. c. X. p. 760. Hanc aestimationem non imminuit, multo minus ei ademit, noua huius operis editio, quam titulo *Thesauri Monumentorum Eccles. & Histor. cum praefationibus historicis, Antverp.* 1725. IIII. Tom. in fol. in lucem emisit Iacobus Basnagius. Haud satis enim Canisiani operis notitia instructus Basnagius, ad nouam editionem se adcinxerat. Praemiserat HENRIC. CANISIVS Tomo V. *lectionum suarum* anno 1608. nouum titulum, *Promtuarii* scilicet *Ecclesiastici*, vbi ab initio quatuor scripta, ante non edita & in fine vnum, quod in prima illa editione non inuentum fuerat, in conspectum prodierunt. Reliqua, in prima illa editione, prorsus intacta reliquit CANISIVS, vt neque paginam 1064. neque titulum P. II. Voluminis, post paginam 202. mutatum conspicias. Ne tamen fraus, ad vendenda facilius exemplaria, excogitata, statim detegeretur, omisit CANISIVS dedicationem ad Schellenbergium, & praefationem, e quibus tamen nonsolum multa, ad

noti-

notitiam voluminis necessaria, cognosci possunt, sed & hoc patet, quod hoc *Promtuarium* sic dictum *Ecclesiasticum*, quintum *lectionum antiquarum* constituat volumen. Iacobus vero Basnagius, has *lectiones antiquas* denuo in lucem producens, haec omnia ignorasse videtur, quo factum est, vt haec quinque opuscula in *Promtuario ecclesiastico* conspicua, in noua eius editione non adpareant. Ea vero, quae iam retulimus, nos docuit Adam Fridericus Glafey in *Catalog. Bibliothecae Rinckianae* p. 287. & p. 298. vbi etiam ea commemorantur, quae ab eruditis in editione Iacobi Basnagii desiderari solent. Conf. Niceron *Memoires* T. IIII. p. 307. Io. Francisci Buddei *Isagoge historico-theologica* T. I. p. 595.

BENECH de CANTENAC Oeuvres. *Paris.* 1661. & 1665. in 12.

Etsi quidem *les Oeuvres de* CANTENAC non adeo rara sunt, vt hic locum mereantur, illa tamen rarissima sunt, in quibus carmen illud sotadicum, quod inscribitur *l'Occasion perduë & recouvrée*, & quidem in fine *des poesies nouvelles & galantes*, quae primam operis constituunt partem inuenitur. Cum enim supremus curiae Gallicae praeses Msr. Lamoisson de carminis argumento certior factus esset, ex omnibus exemplaribus, quorum quidem maxima pars, apud bibliopolam Theodorum Girardum adseruabatur, illud exscindi iussit. In editione secunda an. 1665. illud plane omissum fuit. In *Carpenterianis* quidem illud poema Petro Cornelio (Pierre Corneille) tribuitur, sed refellunt illam narrationem *Memoires de Trevoux* 1724. Mois Decembre p. 2273. Error inde enatus fuerat, quod *les Oeuvres de* CANTENAC, sine nomine Autoris prodierant, & in fine poematum legebatur: *Fin des poesies nouvelles & galantes du Sr. de* C. quam ob caussam homines rei ignari illa opera Petro Cornelio tribuebant, sed

nonſolum bibliopola, ſed etiam priuilegium bibliopolarum, libro, vt in Gallia mos eſt, additum, teſtantur BENACH CANTENAECVM Regium poetam, verum opſculorum, & carminis Sotadici eſſe autorem.

GVILIELMI CAORSINI Volumen Stabilimentorum Rhodiorum militum Sacri Ordinis Hoſpitalis S. Ioannis Hieroſolymitani. *Venetiis per Bernardinum Stagninum de Monte Ferraro 1495.* in fol.

Liber a paucis viſus. Conf. Michael Maittaire *Annal. Typogr.* Tom. I. p. 597. Reperitur etiam in *Operibus* Guil. Caorſin, in vnum volumen collectis, de quibus mox dicemus. Fuit GVIL. CAORSINVS Rhodio patre prognatus Duaci in Flandria, & per quadraginta amplius annos, Ordinis S. Ioannis Hieroſolymitani, ſeu equitum Rhodiorum, & vt hodie vocantur, Meliteniſium Vicecancellarius inclaruit. Diem obiit ſupremum, an. 1501. Nicerono, qui vitam illius breuibus expoſuit Tom. XV. *Memoir.* p. 142. ſqq. rariſſima haec editio incognita fuit. Omiſſa etiam eſt in *Bibliotheca hiſtorica Struuio - Buderiana*, vbi p. 1695. de GVIL. CAORSINO, qui ab aliis quoque perperam *Coaſinus*, *Caurſinus*, *Caonerſinus*, *Coauerſinus*, *Canoerſinus*, *Caornſinus*, & a Voſſio *Courinus* adpellatur, agitur. Conf. quoque *Giornale de' letterati d' Italia* Tom. XXI. p. 412. ſqq. vbi omnium adcuratiſſima, de hoc autore reperitur narratio.

GVILIELMI CAORSINI Opera omnia. *Vlm. 1496. per Ioan. Reger de Kemnat* in fol. folior. 56.

De hoc opere Niceron l. cit. p. 146. ſcribit: *Tous ſes Ouvrages* (ſcil. du GVILLAVME CAORSIN) *ont été imprimés, à Vlme l' an.* 1496. *en un volume in fol. qui eſt orné de pluſieurs planches, en bois, dont la groſ-*

fier été fait le prix, & qui est tres rare. Valer. Andreae in *Bibliotheca Belgica* p. 310, & cum eo Maittaire Tom. I *Annal. Typogr.* p. 598. Collectionem Operum GVIL. CAORSIN *Vlm.* 1495. in fol. impressam memorat, quam vero editionem nos plane in dubium vocamus. Idem Maittaire Tom. I. p. 609. GVIL. CAOVRSIN *Stabilimenta militum Hierosolymitanorum, Vlm.* 1496. *per Io. Reger de Kemnat* & GVIL. CAOVRSIN *Rhodiorum Vicecancellarii descriptionem obsidionis Rhodiae vrbis cum figuris per Io. Reger Vlm.* 1496. in fol. veluti libros diuersos adducit. Consentire cum illo videtur *Bibliotheca Hamburgensis historica* Centur. V. p. 303. Si vero recensionem ibi adlatam paullo adcuratius contemplamur, illico patet, integram CAORSINI opusculorum esse collectionem, quae titulo: *Descriptionis obsidionis vrbis Rhodiae* adducitur, & Maittairium duorum opusculorum ex hac collectione, titulos, veluti libros diuersos, & seorsum excusos adtulisse. Reperiuntur vero in hac opusculorum collectione, per ordinis summum Magistrum d'Aubusson, & per Capitulum ordinis generale die V. Augusti 1493. comprobata 1) *Obsidionis Rhodiae vrbis*, a Mahumede II. Imperatore Turcarum an. 1480. irrito conatu susceptae *descriptio.* Illam descriptionem a Ioanne Adelpho Argentinensi, e latina lingua, in vernaculam translatam, & *Argentorati* 1513. in 4. impressam esse memorat Ios. Simlerus in *Bibliotheca Gesner.* p. 254. 2) *De terrae motus labe, qua Rhodii* an. 1480. ante obsidionem *affecti sunt.* 3) *Oratio in Senatu Rhodiorum de morte magni Turci* Mahumedis II. *habita* an. 1481. prid. Kal. Iun. 4) *De casu Regis Zizimi* siue Sysimi, qui frater fuit Baiazetis II. Imperatoris Turcarum, *commentarius.* 5) *De celeberrimo foedere cum Turcorum Rege Bagyazit per Rhodios inito.* 6) *De admissione Regis Zizimi in Gallias, & diligenti custodia, & asseruatione exhortatio,* scripta XIII. Kal. Octobr. an. 1483. 7) *De translatione sacrae*

dextrae

dextrae S. Ioannis Baptiſtae, *Chriſti praecurſoris ex Conſtantinopoli ad Rhodios* an. 1484. *commentarius cum Oratione de eiusdem Ioannis laudibus*. Dextram S. Ioannis Rhodii acceperant dono a Baiazete II. Turcarum Imperatore. 8) *Ad ſummum Pontificem Innocentium IX. Oratio* habita V. Kal. Febr. an. 1485. coram pontifice, ac ſacro Senatu, Praelatorum & Curialium frequentia adſtante. 9) *De Traductione Zizimi ad Vrbem Romam* anno 1488 comment. 10) *Volumen Stabilimentorum Rhodiorum militum ſacri Ordinis Hoſpitalis S. Iohannis Hieroſolymitani.* Iſta vero Stabilimentorum collectio denuo *Rom.* 1556. *per Anton. Bladum* in fol. recuſa & porro ibidem *poſt Sixti V. confirmationem* 1586. *ib.* 1588. *cum figuris & Magn. Magiſtrorum iconibus, & indice egregio cura Ptolemai Veltronii Equitis*, edita fuit. Vid. *Bibliotheca hiſtorica Struvio-Buderiana* p. 1695. Aliam Stabilimentorum Militum S. Ordinis S. Iohannis Hieroſolymitani, vna cum bulla ipſis conceſſa a Clemente VII. editionem *Salmanticenſem* 1534. in fol. inuenimus in *Bibliotheca Telleriana* p. 154.

FRANCESCO CAPECELATRO Storia di Napoli. *In Napoli 1640.* in 4.

Hic *Catalogum hiſtoricorum Langleti du Freſnoy* hallucinatum eſſe, illumque ex vno Autore, & libro, duos feciſſe crediderimus. Adfert enim p. 372. edit. Menken. FRANCESCO CAPECE *Storia della citta & regno di Napoli, In Napol.* 1640. in 4. & p. 373. FRANCESCO CAPECELATRO *Storia di Napoli, in Napoli* 1640. in 4. Nullum enim vsquam *Franciſcum Capece*, inuenire potuimus & cum Autoris cognomen, libri forma, & annus impreſſionis, in vtroque libro adducto, prorſus conueniant, ſine omni dubio, *Franciſc. Capece Storia Napoletana*, inter ea referenda erit, quae non extant. Irrepſit etiam illud erratum in *Bibliothecam Struuianam hiſtoricam p.* 1400. recentiſſimae

tiſſimae edit. Recuſa fuit *Iſtoria della citta e regno di Napoli, detto di Sicilia di D.* FRANC. CAPECELATRO, *in Napoli* 1724. II. Tom. in 8.

GALEACIVS CAPELLA de rebus factis in Italia pro reſtitutione Franciſci Sforzae II. Mediol. Ducis, ab anno 1521. vsque ad annum 1530. *Antwerp. 1533.* in 8.

A raritate laudatur in Gerdeſii *florilegio* p. 47. Habemus praeter illam, editionem *Norimb.* 1532. in 4. ibid. 1553. in 8. Inſertus quoque extat in Io. Georg. Graeuii *Theſauro Italiae* Tom. II. nec non in Simonis Schardii *Scriptoribus rerum Germanicar.* T. II. p. 1104. ſqq. edit. *Baſil.* 1574. in fol. in edit. *Hieron. Thomae* T. II. p. 176-218. Italicam verſionem edidit Franceſco Filipopoli hoc titulo: *Commentarii di* GALEAZZO CAPELLA, *delle Coſe fatte por la reſtitutione di Franceſco Sforza II. Duca di Milano, In Venezia preſſo Giovanni Giolito* 1539. in 4. pp. 172. Conf. Franc. Nicol. Haym *Notizia de' libri rari* p. 28. In Germanicam linguam hunc librum etiam translatum, & editum eſſe nos docet Ioſias Simlerus in *Biblioth. Geſner.* p. 214. Conf. *Biblioth. Hamburg. hiſtorica* Centur. III. p. 318. Jean le Clerc *Bibliotheque Choiſie* Tom. V. p. 21.

CAPILVPORVM Carmina. *Rom. 1590.* in 4.

Rara dicuntur in Gerdeſii *florileg.* p. 47. In ea vero editione teſte P. Baile in *Dictionaire* T. I. p. 750. LAELII CAPILVPI *Cento Virgilianus de vita monachorum, quos vulgo fratres adpellant*, non inuenitur, a curia enim Romana prohibitus fuit. Io. Matth. Toſcanus L. IIII. *Pepli Italiae* num. CLXXXVI. LAELIVM CAPILVPVM, *Hippolyti fratrem*, *Virgilianos Centones ea ſcripſiſſe felicitate* teſtatur, *vt non modo Probam Falconiam, ſed ipſum etiam Auſonium longo inter-*

ternello superarit. Nescimus quare Olaus Borrichius, & Gerdesius IVLIVM CAPILVPVM, e numero poetarum gentis CAPILVPORVM omiserint. Habemus ab illo etiam *Centones Virgilianos*, qui cum LAELII CAPILVPI *Virgilio - Centonibus summo studio correctis Colon. ap. Bernard. Gualterum* 1601. in 8. prodierunt. Inueniuntur etiam in Henrici Meibomii *Collectione Autorum, qui Centones Virgilianos scripserunt, Helmstad.* Tom. I. 1597. & Tom. II. 1600 in 4. qua nos vtimur, dum haec scribimus. Conf. quoque de LAELII CAPILVPI *Centonibus* Henrici Stephani *Centonum & parodiarum exempla selecta, & illustrata*, eius *Parodiis Moralibus* 1575. in 8. adiecta, p. m. 96. Inseruit praeterea Henricus Stephanus illius *Centonem de vita Monachorum* p. 104. sqq. In *collectione Meibomiana* ille reperitur Tom. I. In Iani Gruteri *Deliciis poetarum Italorum*, vbi Tom. I. p. 572-670 quatuor CAPILVPORVM LAELII, HIPPOLYTI, CAMILLI, IVLII, reperiuntur Carmina, iste *Cento* omissus est. Conf. Ghilini *Teatro d' Vomini letterati* T. I. p. 145. Anton. Posseuini *Bibliotheca Selecta* L. XVII. cap. XXIIII. p. 436. sqq. vbi nonnulli IVLII CAPILVPI *Centones* reperiuntur. Initio statim capitis ita scribit: *Quod adolescens feci, cum emitterem in lucem* LAELII CAPILVPI *Centones e Virgilio collectos, id multo magis mihi iam seni* &c. Quo vero anno ista Posseuini editio prodierit omni adhibita opera indagare non potuimus, Niceronus, & alii qui Posseuini vitam conscripserunt, de illa plane tacent. Forte illa est, a nobis adducta *Rom.* 1590. in 4.

CAMILLI CAPILVPI Stratagema. *Romae* 1572.

Vid. Gerdesius in Florileg. p. 48. Huius libri gallicam possidemus versionem, hoc titulo ornatam: *Le Stratageme de Charles VIIII. contre les Huguenots* 1574. in 8. Conf. de libri autore P. Baile *Dictionnai-*

re

re Tom. I. p. 750. Antoine Teisſier *Addit. aux Eloges des Hommes Savans* T. I. p. 179.

WOLFGANGI FABRICII CAPITONIS Scripta omnia.

Illa rariora eſſe, & non niſi in vetuſtiſſimis, iisque probe inſtructis bibliothecis, obuia reperiri adfirmat Gerdeſius in *floril gio* p. 49. Innotuerunt nobis ex illis *Hexaemeron opus Dei explicatum*, *Argentorat.* 1539 in 8. *Commentarius in Hoſeam*, *Argentor.* 1528. in 8. *Ad Zwinglium epiſtola cum duabus epiſtolis quibus illum Concionatores Argentinenſes ad collationem ſcripturarum prouocarunt*, *Tiguri Typis Froſchouianis* 1526. in 8. *Epiſtola ad Hulderichum Zwinglium contra Fabrum Conſtantienſem.* ſine l. & ann. in 8. Quod ad vitam Oecolampadii a CAPITONE conſcriptam adtinet, quae a Gerdeſio l. cit. memoratur, illa hoc inſignita prodiit titulo: *De morte & vita Io. Oecolampadii a Simone Grynaeo &* WOLFG. CAPITONE 1617. in 8. Vitam WOLFGANG. FABRICII CAPITONIS breuibus expoſitam inuenimus in Melchior. Adami *Vitis Theologor. Germanicor.* p. 41. ſqq. edit. *Francofurtenſ.* in fol. & ex illis in Paulli Freheri *Theatro virorum eruditione clarorum* p. 113. ſqq. Natus fuit Hagenoae, in oppido Alſatiae anno 1478. Baſileae per aliquot annos ſacerdos fuit, & in ea vrbe, doctrinae euangelicae dogmata, omnium primus expoſuit. Anno 1520. ab Alberto Moguntino Electore, in aulam arceſſitus, eiusque Concionator, & Cancellarius factus, & paullo poſt iuris vtriusque Doctor renunciatus fuit. Anno 1523. a Carolo V. Imperatore non ipſe ſolum, ſed & poſteri eius, nobilitatis inſignibus ornati ſunt. Eodem etiam anno Moguntia relicta, Argentoratum conceſſit, temploque S. Thomae praefectus fuit. Peſtilentia correptus diem obiit an. 1541. aetatis anno LXIII. cum e comitiis Ratisbonenſibus domum rediiſſet. Inter ſcripta illius edita a Melchiore Adami & Paul. Frehero adducta, inue-

inuenimus *Institutionum Hebraicarum L. II.* & librum *de reformando a puero theologo.*

PETRI CAPONSACCHI *de Pantaneto Aretini* Obseruationes in Apocalypsin. *Florent.* 1556. in fol.

Incognita haec editio Danieli Gerdesio fuit, qui p. 51. edit. *Florent.* 1572. in 4. adfert. Vid. Iacobi le Long *Bibliotheca sacr.* T. II. p. 666. qui vero *Obseruationes in Apocalypsin* non seorsum, sed vna cum eiusdem autoris *Obseruationibus in Canticum Canticorum* prodiisse scribit. Antonius autem Posseuinus in *Apparat. sacr.* T. III. p. 45. *Obseruationes in Canticum Canticorum* plane omisit, librumque hoc adfert titulo: PETRI CAPONSACCHI *de Pantaneto Aretini in Ioannis Apostoli Apocalypsin Obseruatio, ad Selymum II. Turcarum Imperatorem Florent.* 1572. Quocum congruit Nicolai Bassaei *Collectio, omnium, in vnum Corpus librorum, qui in nundinis Francofurtensibus ab an.* 1564. *vsque ad nundinas autumnales* 1592. *vernales exstiterunt.* P. I. p. 180. Conf. Iof. Simleri *Biblioth. Gesner.* p. 555.

CAROLI CARAFA *Episcopi Auersani* Commentaria de Germania sacra restaurata, sub summis PP. Gregorio XV. & S. D. N. Vrbano IIX. regnante Aug. & Piissimo Imp. Ferdinando II. *Colon. Agrippin. ap. Cornel. ab Egmond.* 1619. in 8.

Vid. de hac editione, quae omnium censetur optima Cl. Vogtii *Catal. libr. rar.* p. 170. Nuper quidem noua, in lucem prodiit, hoc titulo CAROLI CARAFA, *Episcopi Auersani Commentaria de Germania S. restaurata, sub summis pontificibus Gregorio XV. & Sanctissimo D. N. Vrbano IIX. regnante Augustissimo & Piissimo Imperatore Ferdinando II. ab illustrissima*

Soda-

Sodalitate Dominorum sub tutela assumtae in caelos Deiparae. Viennae Austriae in domo Professorum S. I. congregata. P. I. 1748. pp. 343. exceptis dedicationibus. P. II. 1749. pp. 313. excepto indice. Nil vero impedit, quo minus editio *Coloniensis*, vel potius *Batava*, huic recentiori sit praeferenda. Nonsolum enim *dedicatio*, *ad Vrbanum IIX. Pontificem*, quae in *Coloniensi* legitur, in hac recentiore desideratur, sed *Decreta* quoque, *diplomata*, *priuilegia aliqua*, *ex multis*, *quae in fauorem religionis catholicae*, *& catholicorum, in Germania emanarunt ab anno* 1620. *ad ann. vsque* 1629, quae *Coloniensi* editioni adiecta sunt, in *Viennensi*, quam ob causam, nescimus, plane omissa fuerunt.

VICTORIS de CARBEN *olim Iudaei, nunc christiani Sacerdotis* de vita & moribus Iudaeorum libellus. *ex officina Henrici Stephani, Paris.* 1511. vltima April. in 4.

Cum omnes editiones librorum raro occurrunt, quae ex Henrici Stephani senioris Francisci I. Roberti I. & Caroli, Stephanorum patris officina prodierunt, haec profecto vna e rarissimis est. Vid. Michael. Maittaire *Annal.* Tom. II. p. 221. Complectitur vero haec editio, quae non seorsum vti ex titulo a Maittaire adlato colligere quispiam posset, sed cum *Ricoldi de Monte Crucis* & *Anonymi* cuiusdam libellis *contra sectam Mahumedicam*, prodiit, non integrum opus, quod VICTOR de CARBEN *contra Iudaeorum errores* conscripsit, & a Cl. Vogtio p. 171. adlatum fuit, sed illius tantummodo librum I. qui ex XXXV. non quinque, vt apud Posseuinum in Appar. S. T. III p. 3;4. legimus, componitur, ob oculos ponit. Vid. *die Merckwürdigk. der Koenigl. Biblioth. zu Dr.* T. III. p. 456. De VICTORE de CARBEN, qui in episcopatu Coloniensi baptizatus, circa initium Seculi XVI. inclaruit, vid. Wolfii *Biblio-*

bliotheca Hebraea Vol. I. p. 355. III. p. 238. IIII. 568. 815. Christian. Schoettgenii *Supplementum Biblioth. Fabric. med. & inf. Lat.* L. XX. p. 812. Iosephi Hartzheim *Bibliotheca Coloniensis* p. 315.

HIERONYMI CARDANI *Mediolanensis medici* de subtilitate libri XXI. Ab authore, plus quam mille locis illustrati, nonnullis etiam cum additionibus. Adiecta insuper apologia aduersus calumniatorem qua vis horum librorum aperitur. *Basileae* sine anno in fol. pp. 561.

Charactere admodum nitido, & figuris ligno incisis, haec editio insignis, & sine dubio secunda est, quae prodiit, quo vero anno prodierit, id pro certo adfirmare non possumus, propterea, quod nullum indicium anni in illa adparet. In titulo conspicitur CARDANI icon, ligno incisa, addito anno 1553. cum his verbis circulo inscriptis: HIERONYMVS CARDANVS *Aetatis anno XLVIIII.* eadem vero imago in libro *de rerum varietate* edit. *Basil.* 1557. in fol. comparet. Sub CARDANI imagine legitur *autoris carmen.*

Non me terra teget, caelo sed raptus in alto
Illustris viuam, docta per ora virum.
Quidquid venturis spectabit Phoebus in annis
CARDANOS *noscet, nomen & vsque meum.*

Titulum sequitur epistola dedicatoria ad illustriss. & excellentiss. Fernand. Gonzagham Principem Malfetae, Arrianique ducem, Dom. Vastallae, Prouinciae Insubrum & Caesaris exercituum praefecto. Subscript. XI. Kal Mai. anno 1552. Lutetiae in itinere. *Apologiam aduersus calumniatores*, cuius in libri titulo mentio facta est, frustra quaesiuimus. Locus ille offensionis plenissimus, de legibus quatuor, idolorum cultorum Iudaeorum, & Muhamedanorum, p. 351. haec initio, verba praefert: *Idolorum*

lorum cultor, *suam praefert legem quatuor argumentis*. &c. p. vero 354. ita finitur: *verum res ad arma traducta est*, *quibus plerumque maior pars vincit meliorem. Igitur his arbitrio victoriae relictis*, *ad prouinciarum discrimina transeamus*. Errat Mr. de la Monnoye Tom. IIII. *Menagianor*. p. m. 305. cum scribit: *Paroles qu' il corrigea de lui meme*, *dans la seconde edition*, *& des quelles cependant il ne laissa pas trois ans aprés d' être repris aigrement par Iule Scaliger à cause du sens terrible*, *qu'elles renfermoient*, &c. Non enim *secunda* in editione, quam nos inspeximus, sed in *quarta Basil.* 1560 in 8, editionem enim *Basileensem* 1554. *apud Ludouicum Lucium* editam, *tertiam* esse censemus, haec verba a CARDANO mutata fuerunt. Verba ista Mr. de la Monnoye a nobis adducta, etiam a Cl. Vogtio in *catalogum libror. rar*. p. 171. edit. recentiss. transscripta sunt. Sed typothetarum incuria factum est, vt legatur: CARDAN *fait encore puisque Pomponace*, cum legi potius debeat, CARDAN *fait encore pis que Pomponace*. Conf. de CARDANO, eius vita & libris, *Vita* ab ipso conscripta *propria*, quam Gabriel Naudaeus *Paris*. 1653. in 8. edidit, & postea recus. *Amstelod*. 1654. in 12. & *Operibus* CARDANI a Carolo Sponio *Lugd*. 1663. X. Tom. in fol. editis inserta est. Niceron *Memoires* Tom. XIIII. p. 233. sqq. *Ducatiana* T. II. p. 287. Sam. Parcker *disputat. de Deo*, *& prouidentia diuina Londin*. 1678. in 4. p. 68. sqq. Io. Franc. Buddei *Isagoge historico-theologic*. T. I. p. 265. P. Baile *Dictionaire* Tom. I. p. 761. sqq.

HIERONYM. CARDANI Offenbahrung der Natur und natürlichen Dingen, auch mancherley wunderbarlichen, und subtilen Wirckungen, in teutsch vertirt durch Hulderichum Froelich von Plawen. *Basel*. 1591. in fol.

Libri praecedentis verſio admodum rara, paucis eruditorum cognita, nedum viſa.

HIERON. CARDANI metopoſcopia libris XIII. & octuaginta faciei humanae iconibus complexa. *Paris. 1658.* in fol.

Hic liber in *Operibus* CARDANI, in vnum Corpus collectis, omiſſus fuit. Vidimus eum in Bibliotheca illuſtrisſimi Comitis de W. manuſcriptum, & figuris penna coruina expresſis, ornatum. Iis autem figuris, quae caput humanum referebant, nomen viri ſubſcriptum conſpiciebatur, cuius faciem imago repraeſentare debebat.

D. Frai BARTHOLOME CARRANZA Commentarios ſobre el catechismo chriſtiano. *En Amberes 1558.* in fol.

De aduerſis fatis BARTHOL. CARRANZAE e Miranda Hiſpani, & Dominicani Ordinis, Regentis, vt vocant, in Collegio S. Gregorii eiusdem Ordinis, in Valle Oletana, & poſtea Archiepiſcopi Toletani, qui ob maxima merita in eccleſiam Romanam, & ob ſeueritatem, qua perſequebatur haereticos, *Mazza* haereticorum vocari ſolebat, vid. Nicol. Antonii *Biblioth. Hiſpan. noua* Tom. I. p. 147. ſqq. Niceron Tom. IIII. p. 254. vbi haec adfert: CARRANZA *trouva en arrivant en Eſpagne Charles Quint à l'extrémité, & ce fut lui qui l'aſſiſta à la mort, & lui adminiſtra les derniers Sacremens. Après s'être acquitté de cette triſte fonction, il ſe rendit à Tolede, où il commença à remplir tous les devoirs d'un paſteur, & à faire la viſite des egliſes de ſon Dioceſe. Les ſoupçons qu'on eut après la mort de Charles-Quint, qu'il n'étoit pas mort dans des ſentimens fort catholiques, retomberent ſur* CARRANZA: *Ferdinand de Valdez, Archevêque de Seville,*

Grand Inquisiteur d' Espagne le fit arrêter, le **22.** *Août* 1559. *dans les Cours de ses visites, après en avoir obtenu la permission du Roi & du Pape, sur une accusation vague d' heresie. On le mit en prison, à Valladolid* &c. Misit BARTHOL. CARRANZA, inter alios Martinum ab Azpilcueta Nauarrum, Ictum seculi XVI. celeberrimum, Romam, vt caussam illius coram pontifice perorare, eiusque innocentiam, contra maleuolos obtrectatores, & iudicium inquisitionis iniquum, vindicaret, ac tueretur. Vid. Guido Panzirollus *de claris legum interpretibus* cap. LV. n. LXXII. p. 379. qui BARTHOL. CARRANZAM nihilominus *in quoddam ecclesiae oppidum ad decennium fuisse relegatum, magnaque parte redituum sui episcopatus, qui CC. millia aureorum excedebat, mulctatum esse* scribit. Illum vero Romae postquam d. XIIII. April. e carcere Castelli S. Angeli dimissus fuerit, diem obiisse supremum an. 1576. d. 22. Mai. anno aetatis 72. testatur Niceron l. cit. p. 257. De *Catechismo*, & dissidio propter illum librum, inter inquisitores Hispaniae & Congregationem librorum examinandorum, exorto, vid. Fra Paolo Sarpi *Storia del Concilio Tridentino* L. IIX. Thomas Hurtado in *elogio* CARRANZAE, *quod Resolutionibus orthodoxo-moralibus de residentia S. Lugd.* 1661. in fol. adiectum est, de hoc catechismo scribit: *non est prohibitus, quia expresse haereticus sit, sed quia continet plura verba, & propositiones, quae vehementem generant suspicionem, de haeresi in foro soli, & secundum allegata & probata, quod bene compatitur cum hoc, quod in foro poli, nulla macula, nulloue fidei naeuo sit auctor infectus*, &c. vid. fol. 430. Tertiam, & quartam huius Catechismi partem in linguam gallicam transtulit Binetus Academiae Parisiensis Rector, & cum adprobatione theologorum celeberrimorum tit. *Des Sept Sacremens de l'Eglise & des dispositions, necessaires pour les recevoir avec fruit, Paris.* 1692. in 12. *De la priere, du jeune, & de l' aumone, avec une explica-*

plication de l'oraiſon dominicale, Paris, 1694. in 8. in lucem emiſit. Conf. Anton. Poſſeuini *Apparat. S.* T. I. p. 183.

Ritratti de' Seren. Principi d'Eſte, Signori di Ferrara, con l'aggionta de' loro fatti più memorabili, ridotti in Sommario dal *Sr.* ANTONIO CARIOLA. *In Ferrara appreſſo Catarino Doino 1641* in 4.

Eximiae raritatis, hunc eſſe librum tredecim iconibus, principum Ferrarienſium, aere expreſſis, ornatum, nos docent *die Merckwürdigk. der Koenigl. Bibloth. zu Dr.* T. III. p. 168.

Rime e proſe di *Meſ.* GIOVANNI della CASA. *In Venez. 1579.* in 8.

Rariſſima haec eſt editio, ipſique Nicolao Franc. Haym ſagaciſſimo eiusmodi rerum inueſtigatori, incognita. *Capitoli*, vti apud Italos carmina ſotadica vocantur, di *Mes.* GIOVANNI della CASA, in iuuentute, ab ipſo, confecta, hic quidem non reperiuntur, plus tamen vice ſimplici impreſſa fuerunt cum aliis, Berni, Mauri, & aliorum eiusmodi furfuris carminibus, de quibus collectionibus vid. Nicol. Fr. Haym *Notizia de' libri rari nella lingua Italiana* p. 141. ſqq. Niceron *Memoir.* Tom. XII. p. 113. Cl. Vogtii *Catalogus libror. rar.* p. 502. ſqq. Quinque vero eiusmodi carmina, a CASA conſcripta dicuntur, nimirum *Capitolo del Martello*, *della Stizza*, *del Forno*, *degli Baci*, *& ſopra il nome del Giovanni.* Quae de *Capitolo del Forno*, a viris doctis, in vtramque partem diſputata ſunt, e Menagii diſſertatione T. II. *Antibaillet* p. 88. Io. Hieron. Gundlingii Tomo vnico *Obſeruat. ſelectar. Haleuſ.* p. 120. P. Bailo *Dictionaire* T. IIII. p. 2782. repeti poterunt. Inde autem patebit, opinione fuiſſe deceptos, qui ſpur-

ſpurcum & obſcoenum eiusmodi librum, a CASA, latine ſcriptum, prodiderunt. Errat igitur Ferdinandus Stoſchius Prof. & Rect. Lingenſis, in *Appendicula ad Daniel. Gerdeſii & Ioannis Vogtii illius florilegium, & huius Catalogum librorum rariorum* p. 7. cum librum, qui non extat, anno 1550. *Venetiis apud Troianum Nauum*, prodiiſſe ſcribit. Narrant de Gisberto Voetio, id quod *ὡς ἐν παρόδῳ*, hic adiiciamus, quod carmen illud CASAE *del Forno*, pyxidi incluſum adſeruauerit, *ne amplius memoria eius ſupereſſet*. Exagitauit hanc ob cauſſam Voetium, illumque omnium ludibrio expoſuit Nicol. Hieron. Gundling in *Collegio hiſtorico-litterario* Cap. VI. §. LXVI. p. 856. In operibus CASAE, quae Abbas Giovanni Battiſta Caſotti tit. *Opere di Mes.* GIOVANNI *della* CASA, *con una copioſa Giunta di Scritture non piu Stampate in Firenze* 1707. III. Tom. in 4. in lucem emiſit, nonniſi duo *Capitoli del Martello*, & *della Stizza*, quae reliquis paullo ſunt honeſtiora, inueniuntur. Vitam IO. della CASA, Archiepiſcopi Beneuentani, omnium optime deſcriptam inuenimus Tom. I. Operum ab Abbate Caſotti praemiſſam. Conf. quoque *Giornale de' letterati d' Italia in Venezia* T. IIII. p. 164. ſqq. Niceron l. cit.

ISAACI CASAVBONI, de Satyrica Graecorum poeſi & Romanorum Satyra Libri II. *Paris* *1605*. in 8.

Vid. Cl. Vogtius p. 176. Inſeruit hunc librum Thomas Crenius *Muſeo philologico & hiſtorico Lugd. Bat.* 1699. in 8. p. 1. - - 364. ISAACVS CASAVBONVS in hoc opere, inter ſatyram Graecorum, & ſatyram Romanorum diſcrimen intercedere ſtatuit. Impugnauit illius ſententiam Daniel Heinſius in libro *de ſatyra Horatiana Lugd. Bat.* 1629. in 12. Defendit tamen aliqua ex parte CASAVBONI ſenteu-

 tiam

tiam Ezechiel Spanhemius in praefat. des *Cesars de l'Empereur Julien.*

ISAACI CASAVBONI corona regia, id est panegyrici cuiusdam vere aurei, quem Iacobo I. Magnae Britanniae Regi, Fidei defensori, delinearat, fragmenta, ab Euphormione, inter schedas τῦ μακαρίτυ, inuenta, collecta, & in lucem edita. *Londini, pro officina Regia Io. Bill 1615.* in 12 pp 127.

Huius satyrae, qua nihil mordacius, & impudentius vnquam prodiit, verus autor est Gaspar Scioppius, qui illam adsumto ISAACI CASAVBONI nomine edidit, & in illa Henricum IIX. & Iacobum I. Reges Angliae perstrinxit. Niceron hanc editionem Tom. XXXV. p. 201. vocat *extremement rare*, & Baile dans ses *lettres* T. II. p. 530. de illa scribit: *C'est une sanglante Satire, de Scioppius, contre le Roi Jaques, dans il étoit presque impossible, de trouver des exemplaires.* Christianus Thomasius illam postea Tom. I. *Historiae Sapientiae, & stultitiae Hal.* 1693. in 8. p. 125. sqq. inseruit. Conf. Vincent. Placcii *theatrum Pseudonymor.* p. 165.

MERICI CASAVBONI Treatise concerning Enthusiasmes. *Londin. 1655.* in 8.

Raritatem huius libri cognoscimus e *Nou-Antiquis* ann. 1708. p. 599. vbi plenior illius inuenitur recensio. D. Io. Frideric. Mayer, Theologus quondam Gryphiswaldensis, illum in linguam latinam ab Adam. Fabricio Concionatore Stralsundano edi curauit *Gryphisw.* 1708. in 4. vid. Io. Francisc. Buddei *Isagoge histor.-theolog.* T. II. p. 1360. Breue MERICI CASAVBONI elogium, una cum Isaaci patris vita, praemissum conspicitur ISAACI & ME-

RICI

RICI CASAVBONORVM *epiſtolis*, quae curante Theodoro Ianſonio ab Almeloveen prod. *Rotterod.* 1709. in fol. p. 75. ſqq. Conf. Niceron *Memoir*. T. XIIX. p. 148. ſqq.

PETRI CASTELLI Balſamum examinatum. *Meſſanae 1640.* in 4. mai.

Liber multis figuris aere expreſſis, & admodum rarus eſt.

SEBASTIANI CASTELLIONIS Dialogi IIII. de praedeſtinatione, electione, libero arbitrio, & fide; nec non eiusdem opuſcula. *Goudae apud Gaſpar. Tournaeum 1613.* in 8.

Perrara eſt haec editio, ob Foelicis Turpionis Vrbeuetani, quo nomine ſe occuluit Fauſtus Socinus, praefationem. Vid. Chriſtoph. Sandii *Bibliotheca Antitrinitariorum* p. 68. Fridericus Spanhemius in *Elencho hiſtorico-theologico ſelectiorum de religione controverſiarum*, Oper. Tom. III. p. 798. Vincent. Placcius in *theatro Pſeudon.* p. 279. & 245. vbi haec leguntur: *Proſper, Felix, & Fauſtus idem ſunt, & rurſus Dyſidaeus, & Socinus, & Turpio.* Δυσειδὴς *enim ſignificat Turpem ſeu deformem quem Itali Sozzo appellant.*

IO. ANTONII CASTELLIONAEI Florilegium antiquitatum paroeciae S. Vincentii in Prato, ſiue Mediolanenſes antiquitates ex vrbis paroeciis collectae, ichnographicis ipſarum tabulis, recentibus rerum memoriis, variis eccleſiaſticis ritibus auctae & illuſtratae. *Mediolan. 1625.* in 4.

IOANNES ANTONIVS CASTELLIONEVS seu *Castiglione*, quem Cl. Vogtius p. 178. *Io. Andream* nominat, S. Theol. Doctor, & Vicarius perpetuus Abbatiae S. Vincentii in Prato fuit. Liber illius Carolo Caraffae Episcopo Auersano dedicatus, & in X. fasciculos diuisus, non adeo magni momenti est. Nihil enim in illo, praeter descriptionem quarundam antiquitatum, & reliquiarum, quae in nonnullis Mediolani templis, adseruantur, inuenies. Io. Georg. Graeuius tamen librum inseruit Tom. III *Antiquitat. Italiae* p. 335. sqq. Vid. *Biblioth. Hamb. Historic.* Centur. V. p. 24. sqq.

LODOVICO CASTELVETRO Correzione di alcune cose del Dialogo delle lingue dell' Varchi, & una giunta al primo libro delle prose di M. Pietro Bembo, dove si ragiona della volgar lingua. *In Basilea* 1572. in 4.

Bibliothecae Dalmannianae Catalogus p. 302. raritatis est testis. Conf. Nicol Franc. Haym *Notizia de' libri rari* p. 217. Talem autem occasionem LVDOVICVS CASTELVETRO, sibi oblatam existimauit, vt hunc euulgaret librum. Annibal nimirum Caro, poeta Italus, non incelebris, in laudem Regiae Domus Gallicae anno 1553 conscripserat Carmen hoc titulo: *Canzone de' Gigli d'Oro*, cuius est initium:

Venite all' Ombra de Gran Gigli d' oro.

Illud cum LVDOVICO CASTELVETRO communicauerat ea lege Aurelius Bellincini, Nobilis Mutinensis, vt suam, de illo, perscriberet sententiam. Cum vero CASTELVETRO, limam paullo acriorem huic carmini adhibuisset, Annibal Caro, hac re adeo offensus fuit, vt non solum ipse anno 1558. contra LVDOVICVM CASTELVETRO publicaret *Apologia degli Accademici di Banchi di Roma contra* LODOVICO CASTELVETRO *da Modena, in forma d' uno spaccio di Maestro Pasquino, con alcune Operette del Pre-*

Predella, del Buratto, di Ser Fedocco in difesa della sequente Canzone del Commendatore Annibal Caro, appartenenti tutte all'uso della lingua Toscana e a'l vero modo di poetare. In Parma per Set. Viotto in 4. sed etiam amicos suos, contra illum excitaret. Inter eos praecipue Benedictus Varchi extitit, qui librum composuit, *L'Ercolano Dialogo di Benedetto Varchi, in Firenze per Filippo Giunti* 1570. in 4. in *Venez.* eodem anno *per i Giunti* in 4, de quo infra dicendi nobis locus erit. Hic autem liber, post mortem Benedicti Varchi, quae anno 1566. accidit, diuulgatus fuit. Respondit igitur LVDOVICVS CASTELVETRO, & contra Annibal. Caro, librum acerbissimis iniuriis, euulgauit refertum, omisso suo nomine: *Ragione di alcune cose, segnate nella Canzone di Annibal Caro: Venite all'ombra di Gran Gigli d'oro*, sine loci & anni indicio, in 4. Fuit haec editio impressa *Viennae in Austria.* Recusus liber fuit, in *Venezia per Andrea Arrivabene* 1560. in 8. & adiecta Annibal. Caro *Apologia degli Accademici di Banchi*, cuius iam mentionem fecimus, in *Parma per Set. Viotto* 1575. in 8. Posteriori Varchi dialogo, illum, quem supra nominauimus, CASTELVETRO opposuit librum, quem eius frater Ioannes Maria CASTELVETRO, in lucem emisit. Finis tandem huius exorti dissidii is fuit, vt Annibal Caro, aduersarii sui nomen, ad inquisitores haereticae prauitatis deferret, qui illum ob haereseos suspicionem, aliquamdiu captiuum detinuerunt; sed fuga sibi consuluit LVDOVICVS CASTELVETRO, relictoque carcere, omnique Italia, in Germaniam se contulit, & extra patriam, Chiauennae, non vero Basileae, aut Mutinae, vt nonnulli scribunt, anno 1571. aetatis anno LXVI. diem obiit. Pluribus hanc rem exposuit Niceron Tom. VIIII. p. 216. sqq. Ludouicus Antonius Muratorius *nella Vita di* LODOVICO CASTELVETRO *& sue opere critiche in Milano* 1727. in 4. Ea, quae in LVDOVICI CASTELVETRO libro, ad Petrum Bembum

bum ſpectant, operibus poſtea Petri Bembi proſaicis adiecta fuerunt, quae Octauius Ignatius Vitalliano edidit titulo: *le Proſe del Bembo* &c. *in queſta nuova edizione unite inſieme con le Giunte di* LODOVICO CASTELVETRO; *non ſolo con quelle giunte ch' erano prima ſtate publicate, ma ancora alcune altre, che conſervavanſi manuſcritte nella libreria del Sereniſſimo Duca di Modena, con copioſiſſime tavole. In Napoli per Bernardo Michaele Raillard e Felice Moſca* 1714 II. Tom. in 4.

BONAVENTVRAE CASTILIONAEI *Mediolanenſis* Gallorum Inſubrum antiquae ſedes. *Mediolan.* 1541. in 4.

Hiſtoriam huius operis, cuius tres libri, ab Autore, Canonico Mediolanenſi, conſcripti fuerunt, primus autem tantum a Ioh. Anton. Caſtiglione typographo Mediol editus fuit, pluribus expoſitam inuenies in *Biblioth. Hamburgenſi hiſtorica* Centur. V. p. 22. ſqq. Librum rarum eſſe, teſtatur quidem Daniel Gerdeſius in *floril. libror. rar.* p. 65. recuſus tamen eſt, *Bergom. typis Comini Venturae* 1593. in 8, minime autem in 4. vt Io. Albert. Fabricius, in *Conſpectu theſaur. litterar. Italiae* p. 68. ſcribit. Inſertus etiam inuenitur, in Io Georg. Graeuii *Theſauro Antiquitat. Italiae* Tom. I. p. 161. ſqq. nec non in Andr. Schotti *Italia illuſtrata Francof.* 1600 item in Gaudentii Roberti *Miſcellaneis Italic. erudit. Parm.* 1691. Tom. II. Conf. *Catalogus omnium librorum, qui nundinis Autumnalibus Francofurti ad Moenum & Lipſ.* 1594. *venales expoſiti fuerunt.*

CATALOGVS graecorum Codicum Bibliothecae Auguſtanae. *Auguſt. Vindelicor. ad inſigne pinus* 1595. in 4.

Hunc

Hunc CATALOGVM nitidissime impressum, edidit Dauid Hoeschelius, Rector gymnasii S. Annae, & Bibliothecae ciuitatis Augustanae praefectus. Laudant illum a raritate, & praestantia, Sam. Engel in *biblioth. Selectiss.* p. 23. iacob Brucker in dem *Ehrentempel der Deutschen Gelehrsamkeit* Decur. III. p. 101. Paul. Colomesius dans *la Bibliotheque Choisie* p. 492. edit. Io. Alb. Fabricii dicit: *Nous n'avons point de* CATALOGVE *de Manuscrits, plus docte, ni mieux digéré que l'est celui-ci.* & P. Baile *Dictionaire* Tom. II. p. 1485. scribit: *le* CATALOGVE *des Manuscrits grecs de cette bibliotheque composé par Hoeschelius est de main de Maitre.* Anton. Reiserus anno 1675. illum denuo edidit & Manuscripta latina graecis addidit.

Bibliotheca Norfolciana, seu CATALOGVS librorum manuscriptorum & impressorum, quos Henricus Dux Norfolciae Regiae societati Londinensi donauit. *Londin. 1681.* in 4.

Liber apud nos perrarus, & in ipsa Anglia non adeo obuius.

MATTHIAE FLACII *Illyrici* CATALOGVS testium veritatis. *Francof. 1666.* in 4. CATALOGI testium veritatis Auctarium. *Cattopoli 1667.* in 4. Aeneae Syluii L. III. de Concilio Basileensi. *Cattop. 1667.* in 4.

De primis editionibus, quibus nihil detractum fuit, Cl. Vogtius in *Catalog. libror. rarior.* nonnulla adtulit. Quibus addi meretur Io. Conradi Lauterbachii versio germanica, anno 1573. viuo adhuc FLACIO, in lucem emissa. Simon Goulardus, consilio nescimus quo, adductus, postea in illo, multa addidit, reiecit, emendauit, permutauit, & ita transforma-

formatum *Lugd.* 1597. II. Tom. in 4. & postea auctiorem, *Geneuae* in fol. ediderat. Cum igitur hac ratione, editiones integrae, atque incorruptae, paullo fierent rariores, Ioan. Conradus Dietericus Graecar. litterar. & Historiar. apud Giessenses Professor, CATALOGVM pristinae integritati restitutum, denuo edidit *Francof.* 1666. in 4. & talis haec nostra est editio, cui tamen Dietericus nomen suum non praefixit. In secunda vero, quam illi acceptam referimus, editione, de ann. 1672, se editorem esse profitetur. Sed nouum tantummodo titulum, illa in fronte gerit, verbis: *opus insigne* &c. ad verba vsque, *alibi extant*, nec non verbis *iuxta editionem*, &c. cum sequentibus omissis, ac demta *historia Aeneae Syluii de Concilio Basileensi*, quae nostrae editioni in fine adiecta est, quae ideo paullo rarior facta, magni aestimatur. Incognita haec fuisse videntur Io. Francisco Buddeo, qui alioquin de MATTH. FLACIO ILLYRICO in *Isagoge historico-theologica* T. I. p. 570, multa singularia, & notatu digna, adtulit. Bartholomaeus Keckermannus *de natura & proprietat. historiae*, Operum Tom. II. p. 1364. Catalogo autorum, ab Abbate Hirsaugiensi, Ioanne Trithemio edito, MATTHIAM FLACIVM permotum, suum CATALOGVM conscribere coepisse, scripsit. En illius verba: *Catalogum* (scilicet Trithemii) *cum vidisset* MATTHIAS FLACIVS, *temperare sibi non potuit, quin dissimulata persona & habitu, aliquot in Germania, monasteriorum bibliothecas perlustraret, artemque arte eluserit, quos commode posset historicos, clam auferret, atque adeo eximium istum librum, qui dicitur* CATALOGVS *testium veritatis, isto adminiculo conscriberet.* Errat igitur Henricus Spondanus, in *Annalibus sacris* ad ann. 1560. p. m. 602. & qui illum postea errorem recoquit, Adrianus Baillet dans le *Iugement des Savans* Tom. I. p. 537. sqq. cum scribunt, FLACIVM ex aemulatione & ad obscurandum illud opus, quod

Guil.

Guil. Eisingrenius, Germanicus Catholicus, ediderat eodem titulo, CATALOGI *testium veritatis, quo Patrum & Eecclesiasticorum omnium, qui ad eum vsque diem haereses expugnauerunt, non paruo labore testimonia, pro veritate fidei catholicae* protulerat, hunc suum conscripsisse CATALOGVM. Sed Eisingreinius potius ex inuidia, suum commentarium, eodem titulo ornatum, MATTH. FLACIO opposuit, id quod clarissime ex eo elucet, quod MATTH. FLACII, *Catalogus* prima vice *Basil.* 1556. Guil. Eisingreinii vero *Dilling.* ann. 1565. prodierit. Conf. Anton. Posseuini *Apparat. sacer* T. I. p. 611. P. Baile *Dictionaire* T. II. p. 1541. Niceron Tom. XXIIII. p. 13. & Ioh. Balthasar. Ritteri *Leben und Tod M.* MATTHIAE FLACII ILLYRICI §. XV. p. 57. sqq. §. XIIX. p. 81. sqq. edit. secundae *Francof. & Lips.* 1725. in 8.

CATECHISMVS Racouiensis.

De variis illius editionibus, earumque raritate, vid. Cl. Vogtii *Catalog. libr. rar.* p. 183. sqq. Conf. quoque die *Nachrichten von einer Hallischen Bibliothec* Tom. III. p. 208. sqq. p. 221. sqq. Possidemus huius CATECHISMI, & quidem primae editionis exemplar, quod haud ita pridem hoc titulo prodiit: CATECHISMVS *Racouiensis seu liber Socinianorum primarius, ad fidem editionis ann.* 1609. *recensuit, Socinianam vero impietatem & hoc libro traditam, & a recentioribus assutam, adcurate profligauit Georg. Ludouicus Oederus, Antistes Feuchtwangensis, & eius dioeceseos Decanus, Francof. & Lips. apud Io. Andr. Schmidt* 1739. in 8. mai. pp. 1046. Dedicatio ad Iacobum Britanniae regem, nos docet, quod editio anno 1609. cura Hieronymi Moscorouii a Moscorow, prodierit. Sub Oliuerio Cromwellio, haec CATECHESIS, publice combusta fuit in Anglia, id quod accidit an. 1653.

NICOLAI CATHERINOT Scripta omnia.

NICOLAVS CATHERINOT, Regis Galliae aduocatus, & Consiliarius *dans le Presidial & Baillage de Bourges*, insignem multitudinem Opusculorum, quae omnia paucis constant plagulis, in lucem emisit, quae quidem non adeo magni aestimantur, rarissima tamen sunt. Niceron Tom. XXX. p. 194. scribit: *Ses opuscules peu recherchés autrefois, commencent à le devenir maintenant à cause de leur rareté, & de la difficulté de les rassembler; circonstances qui font le merite de bien des livres, dont on ne feroit point de cas, sans cela. On ne les trouve plus, que dans les Cabinets des Curieux, dont aucun meme n'en a le Recueil complet. On assure qu'il a mais cent trente traités au jour, mais je n'en ai pu decouvrir que* 118. *dont la plus grande partie m'a passé par les mains.* Inter illa praecipuum obtinent locum, & prae reliquis aestimantur

Scholarum Bituricarum inscriptio. *Bourg.* 1672. in 4. pp. 12.

Illud opusculum Scholarum Bituricensium elogium, & Catalogum Professorum, qui ius & medicinam Biturici docuerunt, complectitur. Niceron l. cit. p. 199. hac ratione de illo sententiam suam exponit: *Cet Ouvrage qui est un des plus curieux de* CATHERINOT, *contient bien des dates, qu'on ne trouve point ailleurs; il feroit à souhaiter qu'elles fussent toutes justes.*

La main de Scevola. *Bourges* d. 8. Juillet 1682. in 4. pp. 12.

Historiam quam Titus Liuius de Scaeuola commemorat, qui ad regem Porsennam perductus, manum suam, ipse flammis intulerat, in hoc opusculo, NICOLAVS CATHERINOT, fabulis accenset. Eandem cum illo fouere conspicimus sententiam, Christophorum Adam. Rupertum in *Obseruationibus ad Florum*, qui L. I c. X. p. 165. sqq. hanc de Scaeuola,

variis

variis argumentis, impugnat narrationem, illamque fabulosam, & ab adulatoribus in gratiam Muciorum Scaeuolarum confictam esse scribit. Subdubitare etiam videtur de ea, Christophor. August. Heumannus, in *Poecile* Tom. I. Libr. I. p. 9. Illam vero historiam defendit, & rem, prout Liuius eam commemorat, euenisse, demonstrare adgressus est Christophor. Ludouicus Crellius, in *dissertatione, qua Caium Mucium Scaeuolam Cordum, Regis parricidam ex antiquitate eruit. Lips.* 1722.

Annales typographiques de Bourges le 23. Juillet 1683. in 4. pp. 8. L'art d'imprimer le 10. Mars 1685. in 4. pp. 12.

Hic libellus, cum praecedente nonnunquam confundi solet. Fridericus Christian. Lesserus in *typographia iubilante*, p. 7. scribit: *So rar dieses Werck ist, so angenehm ist es auch. Er handelt darinne vom Anfange, Buchstaben, Zierrathen, berühmten Buchdruckereyen, und Buchdruckern und derer letztern Patronen, Armuth, Rechten, Freyheiten, Adel, Wahlsprüchen, und Zeichen.* In latinam linguam conuersum hoc opusculum, inseruit Io. Christian. Wolfius, *Monumentis Typographicis, Hamburg.* 1740. II. Tom. in 8. editis. Tom. II. p. 935-964 Ipse vero NICOLAVS CATHERINOT illud opusculum, se omnibus libris destitutum, conscripsisse fatetur. De reliquis eius scriptis editis, & ineditis, vid. Wolfius l. cit. Niceron l. cit. qui p. 206. Carmen illius adfert, quo breuitatem libellorum suorum excusat. Inuenitur in fine libelli, cui titulus est *Les patronnages de Berry. Bourges* le premier Mars 1683. in 4. pp. 8.

Autor ad Publium & Aulum.

Edo breues libros; vitio mihi vertitis, atqui
Tu nullos, Publi, tu facis Aule malos.
Edo breues libros; quia desunt otia: magnos
Edam, aut maiores, otia cum fuerint.

P *Edo*

Edo breues libros; nobis studiosus Apollo,
Perspicua melius, nil breuitate dedit.
Edo breues libros; breuis est insania nostra,
Et quo sit breuior; sit minus illa mala.
Edo breues libros; quia passim gaudeo ferri,
Gaudeo tractari, gaudeo saepe teri.
Edo breues libros; tot paruos iunge libellos,
Et tibi non vnum grande volumen habes.
Edo breues libros; tales fecisse videntur,
Hippocrates magnus, magnus Aristoteles.
Edo breues libros; quia qualia qualia nempe
Impensis nostris, edimus haec breuia.
Edo breues libros; quia magnus dicitur esse,
Et vere magnum, dicitur esse malum.
Edo breues libros; odio est mihi, maxima fama,
Aut minus, aut minimum cognitus esse volo.

D. IACOBI CAVACII, *Patauini, Casinensis Congregationis monachi*, Historiarum Coenobii D. Iustinae Patauinae Libri VI. quibus Casinensis Congregationis origo, & plurima ad vrbem Patauium, ac finitimos adtinentia, opportune interseruntur. *Venetiis 1606.* in 4.

Vid. Cl. Vogtii *Catalog. libror. rar.* p. 186. cui tamen editio repetita *Rom. e typographia Seminarii* 1696 in 4. incognita fuit. Habemus ab eodem autore, qui iam an. 1612. aetatis anno XLV. diem obiit, *illustrium Anachoretarum elogia, siue Religiosi viri Museum, a Laurentio Pignoria* 1625. in 4. editum *Venetiis*. Vid. Niceron Tom. XXI. p. 345, qui vero librum *Rom.* 1662. in 4. recusum, & imaginibus Anachoretarum, aere expressis, ornatum fuisse, ignorauit. Plura de IACOBO CAVACIO exhibuit Marianus Armellini, in *Bibliotheca Benedictino-Casinensi*.

PIERRE VICTOR PALMA CAYET Chronologie Septenaire, ou l'histoire de la paix entre les Rois de France, & d'Espagne, contenant les choses les plus memorables advenuës en France, Espagne, Allemagne, Italie, Angleterre &c. depuis le commencement de l'an. 1598. jusqu' à la fin de l'ann. 1604. divisée en sept livres. *Paris chez Iean Richer. 1606.* in 8. *ibid. 1609.* in 8. fol. 506.

Eiusd. Chronologie Novenaire contenant l'histoire de la guerre, sous le regne de Henry IIII. divisée en trois parties. La premiere comprend les choses les plus memorables avenües par tout le monde, depuis le commencement de son regne l'an. 1589. jusqu' à la paix faite à Vervins en Iuin 1598. entre le Roi de France, & le Roi d'Espagne. La seconde comprend les choses les plus memorables, depuis le meme tems. Et la troisiesme comprend les memes choses jusqu' à l'ann. 1608. *Paris 1608.* III. Tom. in 8.

Isti libri ob memorabilia, quae in iisdem recensentur, lectu digni sunt, & Mercurio, sic dicto, Gallico, prodromorum instar, viam aperuerunt. Contra priorem librum prodierat, *Censura facultatis theologicae Parisiensis in librum inscriptum: la Chronologie Septenaire* &c. *Paris* 1610. in 8. Defendit vero CAHIERVS, dans *les defenses*, *pour Maitre* PIERRE VICTOR CAYET *contre la pretendue Censure*, *de la Chronologie Septenaire* 1610. in 8. Fuit autem PETRVS VICTOR PALMA CAYET, qui & *Cayer*, *Cahier*, & latine CAHIERVS, & *Caietanus* nominari solet, natus 1525. Montrichardi. A pontificiis sacris transierat ad Caluinianos, a quibus rursus ad Pontificios se contulit, id quod & Beza, hoc epi-

grammate in duplices Apoſtatas, factum eſſe teſtatur:

Ad noſtros Roma CAHIERVS *venerat olim,*
A noſtris Romam nunc, CAHIERE, *redis.*

Varia munera eccleſiaſtica geſſit, & tandem Doctor theologiae creatus, in Franciſci Iordani locum ſuffectus, in Collegio Nauarreo linguam Hebraicam docuit. Mortuus eſt an. 1610. A Scriptoribus ſuae aetatis, inter homines, ob impudicitiam, & magiam ſuſpectos, referri ſolet. Theodore inprimis Tronchin, Profeſſor Theologiae Geneuenſis, & Theodore Agrippe d'Aubigné famam illius maxime laceſſiuerunt. Ille enim, in praefatione libri cui titulus *Defenſe de nos Verſiones, ou Coton plagiaire, contre Geneve plagiaire de Pierre Coton. Genev.* 1620. in 8. de illo ſcribit: PIERRE CAYER *entre autres faits pour leſquels il fût deposé du St. Miniſtere,* (ſcil a Caluinianis,) *fut accusé par teſmoins dignes de foy, d'avoir communication avec les demons. Après qu'il fut deposé, au lieu de ſe recognoiſtre, il alla de mal en pis, & ſe revolta de la vraye religion. En ſuite il fut tellement abandonné de Dieu, qu'il contracta avec Satan, ſous le nom de Terrier, Prince des Eſprits ſousterrains, ſe donna à luy corps & ame à preſent & à jamais, à condition, que luy promiſt ledit Eſprit, qu'il le rendroit heureux, és diſputes, contre ceux de la Religion, & le rendroit accomply, en la cognoiſſance des langues. Ce contract ſigne de ſang, fut trouvé apres ſa mort, & a eſté veu, par pluſieurs des gens du Roy.* Hic vero, non ſolum illum magiae incuſauit in ſuis ſcriptis, ſed etiam impudicitiae arguit Sic inter alia dans *l'hiſtoire univerſelle* Tom. III, Livr. IIII. Chap. XI. p. m. 502. de illo refert: *Avint auſſi que* CAYER *travaillant à la magie, quelque temps après fut deposé, eſtant auſſi accusé d'avoir composé deux livres, l'un pour prouver que par le ſixieſme Commandement la fornication, ni l'adultere, n'eſtoient point defendus: Mais ſeulement le péché d'Onan; l'autre eſtoit pour prouver*

la

la necessité de restablir par tout les bourdeaux. La dessus estant dejetté, il passa en l'autre religion: où il fut bienvenu de la Sorbonne: mais des Jesuites assez mal. Id quidem negari potest, quod CAHIERVS, ob eiusmodi librum, accusatus in Synodo, minime vero propterea sacerdotio deiectus fuerit.* Libri titulus fuit: *Discours contenant le remede contre les dissolutions publiques, présenté à Messieurs du Parlement.* Huius vero libri, se autorem esse, constanter negauit, & dans *la Chronologie Nouenaire* ad ann. 1595. fol. 545. alium quempiam composuisse, dixit, librum, quem ipse tantummodo manuscriptum, Roberto Stephano mutuo dederit. Dans *les Memoires de la ligue* Tom. VI p. 347. Italus quidam, Nicolaus Perrot, librum conscripsisse, & in lucem emisisse, commemoratur hoc titulo: *Discorso del remedio delle publiche dissoluzioni*, & gallicam illius versionem apud CAHIERVM fuisse inuentam. Caussam veram, quam ob rem CAHIERVS, sacerdotium apud Caluinianos amiserit, iussu Synodi publice exposuit, Franciscus Loberan Sieur de Montigny, dans *l'Avertissement aux fidelles sur la deposition du Sieur* CAYER *du S. Ministere, & sur sa revolte* 1595. & 1595. in 8. Contra hunc Loberani librum, CAHIERVS postea edidit: *Reponse de Maitre* VICTOR PIERRE CAYER, *au livret intitulé: Avertissement aux fidelles &c. ou sont refutées les calomnies qu'on cuide mettre sur sa vraye & volontaire conversion à la vraye eglise Catholique, Apostolique, & Romaine. Paris chez Iean Richer* 1595. in 8. pp. 112. Defendit CAHIERVM aliqua ex parte P. Baile *Dictionair.* Tom. I. p. 712. sqq. Cum vero nonnulla, quae secus se habeant, adtulerit Bailius, conferri meretur, *Lettre critique sur le Dictionaire de Baile*, cuius autor Mr. l'Abbé le Clerc esse perhibetur. Conf. quoque Niceron *Memoires* Tom. XXXV. p. 386. sqq. Paulli Colomesii *Gallia Orientalis* p. 144. edit. I.A. Fabricii. Eberhard David Hauberi

Bibliotheca acta, & *scripta magica* Tom. I. p. 507. sqq. qui pleraque ex Bailio transscripsit. Inprimis autem legi meretur, quem a nonnemine communicatum habuimus, T. L. P. *Discours funebre, sur la mort de feu Mr.* CAHIER, *Docteur en Theologie*, & *Professeur du Roy és langues Orientales en l'université de Paris.* 1610. in 8. pp. 19.

MINI CELSI *Senensis* disputatio, in haereticis coercendis quatenus progredi liceat, vbi nominatim eos vltimo supplicio affici non debere, aperte demonstratur. *Christlingae* 1577. in 8.

Vid. Cl. Vogtii *Catalog. libr. rar.* p. 187. De hoc libro, eiusque Autore, nuperrime celeberr. I. G. Schellhornius cum eruditis communicauit *Dissertationem epistolicam ad S. Reu. Moshemium perscriptam, de* MINO CELSO *Senensi, rarissimae disquisitionis, quatenus in haereticis coercendis progredi liceat, Autore Claudio item Allobroge homine fanatico, ac SS. Trinitatis hoste*, ex qua intelligimus in Synodo Curiensi quaestionem, an haeretici vltimo supplicio adficiendi sint, ventilatam, & a MINO CELSO in Heluetia, hunc librum fuisse conscriptum, & CELSVM, Benedicto Ochino, Aonio Paleario auctorem suasoremque extitisse, vt relicta pontificia religione, ad protestantium sacra transirent. Quae de MINI CELSI *Nouo Testamento Basil.* 1572. edito, adtulit doctissimus Schellhornius in adducta dissertatione epistolari, legi poterunt.

CONRADI CELTIS *Protucii* IIII. libri amorum secundum quatuor latera Germaniae. *Norimb.* 1502. in 4. mai.

Vid. Cl. Vogt. *Catalog. libr. rar.* p. 188. CONRAD. CELTES MEISSEL, qui postea *Protucii* adsumsit nomen,

men, natus fuit Wupfeldae, pago haud procul ab vrbe Schweinfurt, in Franconia 1459. d. 1. Febr. id quod Trithemius Tom. II. *Annal. Hirsaug.* p. 636. testatur, omnes autem fere, qui illius exposuerunt vitam, praeter clar. Io. Iacob. Bruckerum in dem *Ehrentempel deutscher Gelehrsamkeit* Decur. IIII. p. 127. ignorarunt. *Libri Amorum*, quos Bruckerus p. 131. non in 4. sed in fol. minori editos scribit, versibus elegiacis conscripti sunt, & amores CELTIS, puellarumque, quas ille amauit, exponunt. Numero fuerunt quatuor, quae Hasilinae, Elsulae, Vrsulae, & Barbarae nominibus, a CELTE, insigniuntur. De ipsis carminibus Mr. de la Monnoye dans ses *Additions, au Jugement des Savans de Mr. Baillet*, ita iudicat: *Tout cela est decrit avec beaucoup de naïveté, ou plutot de grossiereté. Il laisse quelquefois echapper certaines boutades, qui auroient peine à passer aux pais mêmes, qui ne sont d'inquisition. Tel est un endroit de l'Elegie* VI. &c.

CONRADI CELTIS *Protucii* Odarum libri IIII. *Argentorat.* 1513. in 4.

Illarum raritatem e Bruckeri l. cit. p. 128. not. e cognoscimus. Post mortem CELTIS, illae, a societate Rhenana, cuius ille autor & instaurator extitit, vna cum vita illius editae fuerunt. Libros Odarum IIII. sequitur liber Epodon, & carmen seculare, genere Sapphico compositum. Ode VIIII. Libri III. illius viri laudes complectitur, qui in Germania artem typographicam inuenit.

CONRADI CELTIS *Protucii* Ars versificandi & carminum, *sine loci & anni indicio* in 4. pl. 24.

Admodum infrequens hoc CONRADI CELTIS opusculum, multa eruditione refertum est. Vberius

illud recensuit Iacobus Burkhardus in ***Commentar.*** *de linguae latinae in Germania fatis* P. II. p. 211. sqq. Illam vero, quam adduximus editionem, quae in Bibliotheca Portensi publica adseruatur, primam esse ex eo coniicimus, quod litterarum, quibus impressa est, character, antiquitatem prae se ferat, & in orthographia, ab illa nonnunquam discrepet editione, cuius Burckhardus l. cit. mentionem facit. Sic enim in epistola dedicatoria nostrae editionis legimus, *Frederico* pro *Friderico*, *Martino Melrstet*, pro *Martino Mellerstat*, & quae sunt reliqua. In fine nostrae editionis, adiectum inuenitur CONRADI CELTIS *Protucii* ad Fridianum Pighinucium Italum, Ernesti incliti ducis Saxoniae Archipraesulem parthenopolitanum, Germanieque primatis Oratorem, *carmen epistolicum. Saphicon Endecasillabon* Fridiani Pighinucii *pro peste ad Sanctum Sebastianum.* Fridiani Pighinucii *epistola* versibus conscripta ***ad Martinum Melrstet, Medicum mathematice peritissimum, in qua illi nunciat se ab Hemitriteos conualuisse.*** Ad hanc epistolam CONRADI CELTIS *responsio*, cui adscripsit: ***Non potui me continere, Fridiane vates doctissime, quin egritudine tua sublata gauderem: inculto que tibi carmine congratularer. Martinus Meldrstet vbi vespere carmina tua recepit: altera luce ex vrbe festinus ad Ducem Fridericum profectus, respondere non potuit. Malui ego ad te dare litteras ignorantie mee testes, quam tue salutationi non gratificari. Tuum erit rubiginem carminis expurgare. Vale.*** Sequitur ***carmen ad lectorem*** & CONRADI CELTIS ***Protucii Ode ad Apollinem, repertorem poetices, vt ab Italis cum lira ad Germanos veniat.*** De reliquis eius scriptis & fatis vid. Nicol. Hieronym. Gundling ***Obseruat. Selectae,*** c. I. qui pleraque e vita CELTIS, a Societate Rhenana, conscripta, desumsit. In iis, quae addita fuerunt a Gundlingio, multa cum errore coniuncta esse, Bruckerus testatur, in quibus notari omnino merentur, quae ille de ***omnium*** CELTIS ***operum***

edi-

editione Argentinensi, quae nusquam ext:tit, adferre haud dubitat. Ita vero accidit etiam, vt Niceronus Gundlingium sequutus nonnulla veritati aduersa de CONRADO CELTE Tom. XVI. *Memoir.* p. 379. sqq. commemoraret. Vid. de CONRADO CELTE, & inprimis de Sodalitate litteraria Rhenana Iust. Christ. Thorschmidii differt. singular. in *Analectis Societatis Charitatis & Scientiarum* Tom. I. p. 475. sqq. Viri Summe Reu. Christophori Haymanni olim Diaconi & Colleg. Extraordinarii apud Portenses, nunc vero Pastoris, Superintendentis, & Consistorii Ecclesiastici Adsessoris apud Glauchenses meritissimi, *Kurtzgefaszte Geschichte der vornehmsten Gesellschaften der Gelehrten* Tom. I. p. 38. sqq. Conf. quoque I. A. Fabricii *Biblioth. med. & inf. Lat.* L. III p. 1019. sqq. Io. Petri Lotichii *Bibliotheca poetica* P. II. p. 8. sqq.

PRISCI CENSORINI *Photistici*, Hydramystica, siue de corrupta morali doctrina dialogus. Est via, quae videtur homini iusta, nouissima autem deducunt ad mortem. Prouerb. XIIII. 12. *Colon. 1691.* in 4. pp. 17.

Rarissimi huius opusculi autor est Ioannes Vincentius Grauina ICtus Romanus, & Professor Canonici iuris, in Collegio Sapientiae Romano celeberrimus, Non *Coloniae*, sed *Neapoli*, libelli quinquaginta tantum exemplaria impressa sunt, quae Grauina, cum suis amicis communicauit. Vid. Elogium Ioan. Vincentii Grauinae a Iosepho Citto Neapolitano conscriptum Tom. I. delle *Notizie Istoriche degli Arcadi morti Rom.* 1720. in 8. p. 203. sqq. *Giornale de'letterati d'Italia in Venez.* Tom XXXI. p. 318. Tom. XXXIIII. p. 270. Niceron Tom. XXVIIII. p. 233. sqq.

ASCANIO CENTORIO *degli Ortensi* Commentarii delle guerre di Transilvania dopo 1530. fino al 1543. la Ima parte *in Venezia per il Giolito 1565.* la IIda parte *sono* I commentarii delle Cose di Europa del medesimo CENTORIO contenendo libri IIX. *in Venez. per il Giolito 1569.* in 4.

Vid Cl. Vogtius in *Catalog. libr. rar.* p. 188. Nicol. Franc. Haym *Notizia de' libri rari nella lingua Italiana*, qui p. 35. scribit: *E autore stimatissimo, e Rarissimo.* In *Catalogo Bibliothecae Menckenianae* p. 382 liber rarus, & e Ferrantis Castaldi Marchionis de Cassano, qui in eo bello Exercitus Caesarei dux extitit, commentariis (Memoires) depromtus dicitur. Id notandum est, quod dux ille exercitus Caesarei, non *Ferrantes* sed *Io. Baptista* Castaldo fuerit nominatus: Vid. Filippo Tomassino & Giovan. Turpino *Ritratti di Cento Capitani illustri, con li lor fatti in Guerre, intagliati da Alessandro Capriolo in Rom.* 1596. in 4. p. 107. Quod vero ad ASCANIVM CENSORIVM adtinet, ille, non 1075. & 80. vt in dem *Allgemeinen Historischen Lexico* Tom. I. p. 752. in *lexico Eruditorum* Ioecheriano & in Nicol. Hieron. Gundlingii *Discours über Heumanni Conspect. Hist. litterar.* Tom. II. p. 1551. per errorem scribitur, sed Seculo XVI. floruit. Eius *Commentarii della guerra di Transilvania, con la tavola delle cose, digne di memoria*, recusi fuerunt *Venetiis* 1573. in 4. Vid. Nicol. Bassaei *Collectio omnium librorum* P. III. p. 33. Habemus ab illo *Harangues militaires, & concions de Princes, Capitaines, Ambassadeurs, & autres manians tant la guerre, que les affaires d'Estat. Paris.* 1573. in fol. in quibus multa, ad historiam bellorum, aliarumque rerum, illius seculi spectantia inueniuntur. De moralibus illius opusculis, editioni delle *Novelle del Bandello Venez.* 1566. in 4. adiectis vid. die *Merckwürdigk. der Koenigl. Bibliotb. zu Dr.* Tom. I. p. 80. De Ope-

Operibus eius Tacticis & Strategicis vid. Haym *notizia de' libri rari* p. 12. sqq.

CEREMONIALE Brandenburgicum. *Tremoniae 1699.* in 8. pl. 7. *Friburgi* vel potius *Lipsiae* vna cum CEREMONIALI Palatina 1700. in 8. pl. 13.

Caussam duplicem, qua Io. Petrus de Ludewig adductus fuit, vt in *dissertatione de iure ablegandi Ordinum Imperii* Tom. I. Opusculor. miscellan. p. 301. paullo iniquius de hoc libello sentiret, adtulit nuper Adam Fridericus Glafey in *Bibliotheca Rinkiana* p. 835. vbi scribit. CEREMONIALE *Brandenburgicum ab Archiuario quodam Berolinensi, iustis subsidiis instructo, optima fide in vsus priuatos conscriptum est. Quia vero ante adeptam regiam dignitatem compilatum, iuraque Electorum contra Reges, in eo defensa erant, aula Berolinensis solio regio conscenso, principiisque mutatis, illud suppressit. Ita accipiendum ac temperandum est iudicium, quod Io. Petrus de Ludewig de hoc libello fert.* Conf. p. 1047. vbi adhuc alia huius rei caussa adlata conspicitur.

PAVLLI CERRATI *Albensis Pompeiani*, de virginitate sacra libri III. *Paris 1528. apud Simon. Colinaeum* in 8.

Liber versibus conscriptus oppido rarus. In Iani Gruteri *Deliciis poetarum Italorum* eiusdem CERRATI extat *epithalamion, in Gulielmi & Annae Montisferrati principum nuptiis* Tom. I. p. 746. Conf. Ios. Simleri *Biblioth. Gesner.* p. 543.

Farraginis actionum iuris ciuilis & prouincialis Saxonici, Municipalisque Magdeburgensis L. VII. per IOANNEM CERVVM *Tucholien-*

sem

ſem collecti & reuiſi: in libro quinto continetur formula proceſſus iudiciarii, iuris terreſtris prouincialis ac Caſtrenſis Polonici, iuſſu regio per quosdam Iurisperitos, in compendium & modum vnum reducta, & deinde per eandem ſacram maieſtatem regiam, conſiliariosque regni Poloniae adprobata. *Cracouiae per Matthiam Scharfſenberg* an. 1542. in 8. folior. 331.

De hoc libro, Autoris fatis, & ſcriptis, aliisque libri editionibus, haec enim quam adtulimus tertia eſt, multa lectu digna inuenies in Iohan. Daniel Ianozki *Na hricht von denen in der Hochgräflich Zaluskiſch n Bibliothec ſich befindenden raren polniſchen Büchern* P. I. p. 25. ſqq.

Les Oeuvres de *Mr.* ALAIN CHARTIER, contenant l'hiſtoire de ſon temps, & du regne de Charles VII. depuis 1402 jusqu' en 1460. & ſes autres traitez, en vers & en proſe, revûs, & corrigez, avec des Annotations, par A. du Chesne. *Paris* 1617. in 4.

Vid. Cl. Vogtins p. 191. *Catalog. libr. rar.* Fuit ALAIN CHARTIER, qui latina *Alanus Auriga*, ſiue *Aurigarius* nominari ſolet, Caroli VI. & VII. Galliae Regum Secretarius, qui diem obiit an. 1458. aetatis LXII. Indicem opuſculorum, quae in hac Andreae du Cheſne Collectione reperiuntur, videſis in Io. Alb. Fabricii *Biblioth. med. & inf. Latin.* L. III. p. 1033 ſqq. Reperitur inter alia in ea collectione *l'hiſtoire des troubles de France ſous les Roys Charles VI. & VII.* Haec hiſtoria ſeorſum excuſa *à Nevers* prodiit 1591. in 4, quae editio rariſſima eſt. Andreas du Cheſne hiſtoriam hanc, primo Caduceatori (Roy d'Armes) Carolorum VI. & VII. Iacobo le Bou-

Bouvier dicto Berry, adscripsit, sed Thaumas de Thaumasiere dans *l' histoire de Berry* L. I. c. XCVII. p. 79. & Iacob. le Long in *Bibliotheca historicorum Galliae* p. 375. verum scriptorem fuisse Aegidium (Gilles) de Bouvier docent. Conf. *Bibliotheca historica Struuio - Buderiana* p. 359. Vincent. Placcii *theatrum Anonym.* p. 582. num. 2314. *β. theatr. Pseudonym.* p. 19. n. 69.

CHRISTOPHORI CHEF-FONTAINE *seu a Capitefontium*, *Ordinis Minorum*, tractatus de necessaria correctione theologiae scholasticae. *Paris.* 1586. in 8.

Verba Ludouici Martin. Kahlii de hoc libro ex *Bibliotheca Philosoph. Struuiana* T. I. p. 228. a Cl. Vogtio p. 191. adducta, plane eadem sunt, quae in Richardi Simon *Lettres choisies* Tom. II. p. 100 sqq. gallice leguntur. Octo autem in omnibus fere exemplaribus, huius libri, desiderari folia Richard. Simon l. cit. monet. Plura scripsit CHRISTOPHORVS A CAPITE - FONTIVM, e quibus nobis innotuerunt. *Defensio fidei maiorum nostrorum, qua haereticorum seculi nostri strattagemata deteguntur*, *Antverp. ex officin. Plantin.* 1575. in 8. Eiusd. *liber secundus Rom. litteris Anton. Bladii* 1576. in 8. *De libero arbitrio & meritis bonorum operum adsertio catholica*, *Antuerp. apud Plantin.* 1576. in 8. *Defensio perpetuae Mariae virginis*, *ac Ioseph. sponsi eius virginitatis*, *Lugd. litteris Io. Pillehotte* 1578. in 8. *Compendium priuilegiorum Fratrum Minorum*, *& Religiosarum sub eorum cura viuentium*, *& aliorum Fratrum mendicantium*, *ordine alphabetico digestum*, *Paris. litteris Simon. Caluarini* 1578. in 8. *Confutatio puncti*, *quem vocant honoris*, *super quo*, *contentionum*, *monomachiarum*, *siue duellorum suorum fundamenta*, *Christiana hodie nobilitas iacit*, *in quo de vero*, *falsoque disputatur honore*, *Colon.* 1585. in 8. *Nouae illustrationis christianae fidei*

fidei aduersus impios, Libertinos, Atheos, Epicureos, & omne genus infideles epitome. Adiectae sunt duae Authoris de beata virgine conciones, Paris. 1585 in 8. *Defensionis fidei maiorum, quam de vera & reali corporis Christi, in Eucharistiae Sacramento, habuere, praesentia, liber in actiones octo diuisus, Colon. apud Matern. Cholinum* 1587. in fol. *Varii tractatus & disputationes, de eo, quod sit vtile ac necessarium, nonnullas secum pugnantes Scholasticorum scriptorum opiniones, licet in eis, quae fidei, summa sit inter illos concordia, ad Decretorum Concilii Tridentini normam conciliare & corrigere, Paris. apud Arnold. Sittart.* 1587. in 8. Illi vero libri omnes raro hodie conspiciuntur.

EDVARD. HERBERT DE CHERBVRY, de veritate prout distinguitur a reuelatione, a verisimili, a possibili & a falso. *Paris 1624. ibidem 1633.* in 4. *Londin. 1645.* in 4.

Liber infrequens & plane impius; quo auctor Naturalismi, & Deismi fundamenta posuit, quibus Hobbesius & Spinosa postmodum nefanda sua dogmata superstruxerunt. De EDVARDI HERBERT DE CHERBVRY vita, libellum nuper singularem edidit Christoph Gottlob Grundig A. M. V. D. M. titulo *Geschichte und wahre Beschaffenheit derer heutigen Deisten und Freydencker, worinne besonders von dem Leben, Schriffien, Nachfolgern und Gegnern des berühmten und gelehrten Englischen Lords* EDOARD. HERBERT *de* CHERBVRY *&c. als deren Vorgängers und Anführers gehandelt wird, aus seinen eignen Schrifften und vielen besondern Nachrichten zusammen getragen, und mit nöthigen Anmerckungen erläutert, Coethen* 1748. vbi *gallice scriptum* fuisse librum, & *latine redditum* dixit. Versio autem

Gal-

Gallica, quam Grundigius non vidit, docere eum poterat, latine conscriptum a Cherburio fuisse librum. Id sane titulus prodit, qui hoc modo libro praefixus legitur: *De la verité en tant, qu'elle est distincte de la revelation du vraisemblable, du possible, & du faux, par* EDOVARD HERBERT de CHERBVRY *traduit du latin & augmenté par lui même* 1639. in 4. Conf. Christ. Kortholt *dissertatio de tribus impostoribus magnis* EDOARDO HERBERT, *Thom. Hobbes, & Benedict. Spinosa, Kilon.* 1680. in 8. iterum *Hamburg.* 1706. in 4.

EDVARDI HERBERT de CHERBVRY tractatus de caussis errorum, vna cum tr. de religione Laici, & Adpendice ad Sacerdotes, nec non quibusdam poematibus. 1656. in 12.

Liber simili ratione noxius, & occulto imbutus veneno; qui etiam prima vice *Londini* 1645. in 4. cum praecedente libro editus fuerat.

EDVARD. HERBERT de CHERBVRY Liber de religione gentilium, errorumque apud eos caussis. *Amstelod. 1663.* in 4.

Prima pars huius libri prodierat *Londini* 1645. in 8. in nostra vero editione Pars II adiecta est. Michael Lilienthal in der *Theolog. Bibliothek* p. 216. & Io. Alb. Fabricius in *delectu Argument. & Syllabo Scriptorum de Veritate Religion. Christian* p. 303. nos docent huius libri etiam extare editionem *Amstelod.* 1656. in 4. sed nobis non tam felicibus esse licuit, id quod ingenue fatemur, vt illam oculis lustrare potuissemus. Innotuit vero nobis, praeter editionem iam memoratam *Amstelodamensis* editio 1700. in 8. In anglicam liber translatus linguam prodiit *Londin.* 1708. in 8. Conf. Niceron *Memoires* Tom. XIIX. p. 178. sqq.

A. D. C. T.

A. D. C. T. Antiquités & recherches de la grandeur & Majesté des Rois de France *Paris 1621.* in fol.

Rariſſimi libri autor eſt ANDRÉ *du* CHESNE *Tourangeau*, quem litterae initiales deſignant. Prima editio prodierat *Pariſ.* 1609. in 8. Niceron Tom. VII. p. 324. illum in ipſa Gallia rarum eſſe ſcribit: *ce traité eſt curieux & rare.*

ANDRÉ du CHESNE Hiſtoire de la maiſon de Chaſtillon ſur Marne juſtifiée par titres, & bonnes preuves, avec les genealogies & les armes des illuſtres familles de France & de Pays bas, les quelles ont été alliées à celle de Chaſtillon. *Paris 1621.* in fol.

Eiusd. Hiſtoire genealogique de la maiſon de Montmorency & de Laval. *Paris chez Cramoiſy 1624* in fol.

Eiusd. Hiſtoire genealogique de la maiſon de Vergi. *Paris 1625.* in fol.

Eiusd. Hiſtoire genealogique des maiſons de Guines, d'Ardres, de Gand & de Coucy, & de quelques autres familles qui y ſont alliées. *Paris. 1631.* in fol.

Eiusd. Hiſtoire genealogique des maiſons de Dreux, Bar-le-Duc, de Luxembourg, & de Limbourg, du Pleſſis, de Richelieu, de Broyes, & de Chatteauvillain. *Paris 1631.* in fol.

Eiusd. Hiſtoire genealogique de la maiſon des Chaſtegniers, Sieurs de la Chaſtaignerage. *Paris 1639.* in fol.

Eiusd.

Eiusd. Hiſtoire genealogique de la maiſon de Bethune. *Paris. 1639.* in fol.

Rariſſime corpus illud integrum VII Tom. in fol. genealogiarum Francicarum in bibliothecis conſpicitur. Niceron Tom. VII. p. 330. de illo ita ſcribit: *Les ſept volumes de Genealogies que du* CHESNE *a publiés, ſont tous eſtimés, & rares.* & p. 332. de Autore illorum teſtatur, *On peut même dire, qu'il a fait la genealogie des principales maiſons de France, ſans donner atteinte à la verité.*

ANDRÉ CHEVILLIER Traité de l'origine de l'imprimerie de Paris. *à Paris chez Iean de Laulne 1694* in 4.

Raritatem Fridericus Chriſtian Leſſerus in *typographia iubilante* p. 7. teſtatur. Autor fuit Sorbonnae Bibliothecarius, illudque opus iuſſu Ioannis Baptiſt. Colberti conſcripſit. In illo commemorat, quod adnitente Sorbonna, in Galliae regno, typographia primum fuerit introducta, & Vlricus Gering primus fuerit, qui Lutetiae in Pariſiis libros typis impreſſit. Iura tandem Sorbonnae in typographicas officinas exponit. Primum illius libri caput Proſper Marchand hiſtoriae inſeruit *de l'Origine & des premiers progrès de l'Imprimerie, à la Haye* 1740. in 4 mai. P. II. p. 97. ſqq.

IO. CHIFLETII *ICti Veſontini* Conſilium de Sacramento Euchariſtiae, vltimo ſupplicio afficiendis non denegando. *Bruxell. typis Mommartianis 1644.* in 8.

Errorem admiſit Niceron, cum Tom. XXV. p. 270. ſcriptum illud in 4. excuſum eſſe dicit. Errant etiam collectores *Bibliothecae Hamburgenſis hiſtoricae,*

cum Centur. X. p. 245. illud Petro Francisco Chifletio adscribunt, & *Bruxell.* 1664. prodiisse confirmant.

PETRI FRANCISCI CHIFFLETII S. Bernardi Abbatis Clareuallensis genus illustre adsertum. Accedunt Odonis de Diogilo, Ioannis Eremitae, Herberti Turrium Sardiniae Archiepiscopi & aliorum Scriptorum Opuscula Seculi XII. historiam ecclesiasticam spectantia. *Diuione 1660.* in 4. pp. 768.

De insigni operis istius raritate, consulenda sunt *Nou-Antiqua* ad ann. 1726. p. 240. vbi plenior illius recensio reperitur.

BARTOLOMAEI CHIOCCARELLI Antistitum Neapolitanae ecclesiae Catalogus, ab Apostolorum temporibus, ad nostram aetatem. *Neapol. litteris Francisc. Savii 1643.* in fol.

Idem sine dubio liber est, qui a Io. Georg. Lottero in *Commentario de vita & philosophia Bernardi Telesii* p. 4. a Cl. Vogtio p. 196. aliisque titulo *de inlustribus regni Neapolitani Scriptoribus* citari solet.

CHRISTIANA de fide & Sacramentis, contra haereticorum id temporis errores, explanatio. Accesit praeterea edictum Caroli V. Caesaris cum articulis, quibus docetur fidei & religionis christianae vera obseruantia. *Cracouiae apud Hier. Victorem 1545.* in 8. pp. 256.

Hunc librum describit paullo copiosius Io. Daniel Ianozki in der *Nachricht von der Zalusk. Bibl.* P. I. p. 23. vbi autorem illius fuisse Philippum Archintum

tum Burgensem Episcopum, qui illam prima vice *Romae* titulo: *Edictum Christianum de fide & Sacramentis* 1545. in 4. ediderit, scribit, & illius rei testem adfert *Indicem librorum Bibliothecae Barberinae* T. II. p. 66. Nos possidemus editionem paullo recentiorem *Romanam ex officina Philippi Baldini* 1578. in 4. in cuius titulo *edictum* illud *Christianum de fide & Sacramentis, Romae exaratum* dicitur, *per Philippum Archintum Saluciarum* non Burgensem *Episcopum*. Illa editio *Cracouiensis* e Ianozki libro a nobis adducta, sumtibus Ioannis Dantisci, cuius vitam expositam habemus a Georg. Daniel. Seylero in dem *Erleuterten Preussen* Tom. I. Part. IIII. N. XIII. p. 2;7. sqq. Part. XII. in additament. p. 861. sqq. sub Auspiciis Stanislai Hosii Canonici Cracouio-Ermelandi prodiit. Idem Philippus Archintus, id quod ὡς ἐν παρόδῳ hic adiiciamus, edidit quam vidimus, *Orationem, de noua christiani orbis pace, Paris.* 1545. in 8.

IO. BAPTIST. CHRISTINAEI, iurisprudentia heroica, siue de iure Belgarum circa nobilitatem, & insignia, demonstrato in commentario ad edictum Serenissimor. Belgii principum Alberti & Isabellae euulgatum d. XIIII. Dec. 1616. in quo interpretationes seu declarationes regiae eiusdem edicti, leges Romanae, variae supremorum Senatuum decisiones, historiae, antiquitates, fragmenta genealogica, tituli & ordines equestres, a rege Catholico concedi soliti, Belgique & aliarum gentium mores confirmantur, confutantur, illustrantur. *Bruxell. 1668.* II. Tom. in fol. it. *ibid. 1689.* in fol. Tom. II. *cum multis figuris aere expressis.*

Vid. Cl. Vogtius p. 196. quocum conferri merentur, quae in *Catalogo Bibliothecae Ludewig.* P. I. p. 718. de

hoc libro legimus: *Est hic liber rarissimus inuentu. Magni pretii ideo, quod argumentum describat intractatum aliis: magno rerum singularium atque omnis aeui monumentorum adparatu. Pars altera in lucem prodiit paullo post, vbi nonsolum filum complete pertexit, sed etiam spicilegium addit eorum, quae in prima parte desiderari videbantur. Alii huius generis libri enarrant tantum heroicas imagines, sed nostra inquirit pariter in caussas earundem, aestimatque singula iuris, & aequi pondere & lance, vt iurisprudentiae nomen omnino mereatur. Dubito autem an recentior editio supersit* 1689. *Nam est potius opinabile in numeris annorum erratum esse a librario. Tot enim aeri inscripta heroica idola, impensas non leues requirant, quas fecisse nouum bibliopolam vix est credibile. Addo quod exempla in libellariis officinis non prostant. Vtinam esset aliquis Germanus, qui ad patria instituta hic respiceret, cum auctor in Belgicis & Hispanicis tantummodo versetur.* Editio autem recentior, quae annum 1689. praefert, & a Io. Petro de Ludewig hoc loco in dubium vocatur, omnino extat. Nos enim ipsi illam vsurpauimus oculis, cum bibliotheca Weidmanniana Lipsiae venderetur. Conf. *Catalogus illius Bibliothecae* P. II. p. 101. *Bibliotheca historica Struuio - Buderiana* p. 1693. Hic vero silentio praeterire non possumus, quod in *Biblioth. Struuio - Buderiana* vnus idemque liber, duobus tribuatur autoribus, loco enim citato editio anni 1689, non 1698. vti etiam ibidem per typothetarum legitur errorem, IOANNI BAPTISTAE CHRYSTIN, pag. vero 556. editio prior anni 1668. PAVLLO CHRYSTIN. adscribitur.

PAVLLI CHRISTINAEI decisiones. *Antverp. 1671.* in fol.

Vid. Cl. Vogtius p. 196. PAVLLVS CHRISTINAEVS seu *Chrystinen* Mechliniensis Belga, natus anno 1553. Ictus sui Seculi celeberrimus, & patriae vrbis Syndicus fuit. Diem obiit anno 1631. Antiquior libri

bri huius editio extitit in Bibliotheca Weidmanniana, cuius titulus P. II. *Catalogi* p. 58. hoc modo adlatus conspicitur. PAVLLI CHRISTINAEI *practicarum quaestionum, rerumque in supremis Belgarum curiis, actarum & obseruatarum decisiones, in VI. Volumina distributae, iam ad ipsa autoris autographa emendatae a Sebastiano de* CHRYSTINEN, (qui PAVLLI fuit filius, eiusque in Mechliniensis vrbis Syndicatu Successor) *Antverp.* 1626. - 1633. *ex officina Hieron. Verdussi.* in fol. Conf. Thom. Hyde *Catalog. Biblioth. Bodleian.* Tom. I. p. 160.

CHRONICON *lingua vernacula conscriptum. sine loco & anno* in 4. folior. 36.

Inter rariores codices, qui in bibliotheca Portensi adseruantur publica, hoc quoque CHRONICON iure suo referri meretur. Admodum breue est, multasque refert fabulas. Ex latino sermone translatum esse propterea colligimus, quod fol. 28. haec leguntur verba: *So ferr hat der maister dieser cronic, die er flores temporum genennet hat, das ist die blümen der zyt geschriben, vsz der ich och ditz büchlin gekurczt vnd getütschet hab. Fürbas ist es von ainem anderem gemeret.* His verbis adscripsit, manus vt videtur coaeua: *Huc vsque Henricus Skynh wd Doctor.* Sequuntur additamenta alius Scriptoris, cuius nomen non compertum habemus. Ex his vero additamentis elucet, quo tempore illud CHRONICON fuerit impressum. Ita enim fol. 30. legitur: *Friderich ain Fürst von oesterich ward nach im* (post Albertum Austriae Archiducem) *erwelet vnd so er noch vff den hütigen. sant scolasticen tag anno dni. M. CCCLXXIII. als dicz büchlin vsz getruckt ward in leben gewesen, so wil ich syn keiserlich güte regierung den künftigen coronick schrybern befelchen nach synem tod zesamlen zy synen Ziten.* In primo CHRONICI folio comparent duo scuta, sine dubio typographi, in

in altero, duo malleoli instar crucis dispositi, in altero scuto quod diuisum est, superior pars nigra, inferior alba conspicitur. In CHRONICI principio, haec legimus verba: *Hie hebt an ayn tütsche Cronica von anfang der welt vncz vff Keiser fridrich.* De arca Noachi ita scribit: *Archa noe hett an der lengy IIIc elenbogen. Ein elnbog hat X schuch. Cam noe sun, ward zoroastes ein künig bactrianorum.* De muris babylonicis fol. 2. *Babiloniam gewan Cirus. derselben stat mur was so dick vnd so hoch das es dem gemeinen man vngeloplich ist. darumb wil ich es nit schreiben.* De Capitolio eod fol. p. 2. *Capitolium das stund da nun das barfussenclofter staat.* Imperatorem Romanorum Augustum, a diuitiis, quas ex Aegypto Romam transtulerat, legimus fol. 3. ita adpellatum fuisse: *Er furet uns egipt große rychtung von Egipten, mit im gen Rom, darumb ward er augustus geheissen, das ist merer. Von dem werden alle keiser semper augusti geheissen, das ist daz sie allezyt das rych meren soellen.* Ibidem: *Tiberius nero ward gereiniget von der vssetzikeit durch veronicam im XXI. jar syner regierung.* Ibidem p. 2. *Vnser libe frow ward in die himel enpangen nach der geburd ires kindes XLIIII. jar.* ibidem *Von den bäpsten Petrus hielt den bapststul IIII jar in orient, in antiochia VII. iaar. Vnd kam gen Rom anno dni XLV. iar und regieret allda XXV iaar. VII. monet. VIII. tag. Vnd haat kein bapst nach im so lang regieret. Er hett die ersten Mesz und sprach allein das pater noster.* Folio 3. *Nero ward im XIIII. jar syner regierung, von den römern verurteilet, daz man in na kend mit ruten schlagen soelte, vnd von einen hohen turn abwerfen. Aber er entfloch vff das feld, da spiczet er einen stecken mit synen zenen, vnd fiel daryn vnd ward von den Wolffen gefressen da er XXXI. iar alt was.* Persecutor christianorum ibi vocatur p. 2. *ein durchächter der cristenheit.* Aelius Pertinax nominatur fol. 6. *Lelius der streng und gerecht.* Ibidem p. 2. de vndecim mille virginibus:

die

die eilfftusend mägt wurden ze köln gemartert von Athila dem künig hunorum da man zalt von cristi geburt IIᶜXLVI. fol. 7. *Probus das ist bid.rb.* De Merlino Britannico, quem auctor chronici, anno quadringentesimo septuagesimo quinto post Christum natum lucem conspexisse dicit, fol. 11. legimus: *Merlinus der warsager, ward zu denselben zyten geboren, von einer closterfrowen desz küniges Tochter von britania, von eines bösen geistes beschloffen (als man sagt) von dem beda mangerley wonderwerkes schrybet.* Multa quidem supersunt, commemoratione digna, sed plura referre, instituti nostri ratio prohibet, ea tamen quae dici poterant, aliis forte temporibus reseruamus. Id modo adiiciendum censemus, quae de Ioanna Papissa folio leguntur 17. *die frow babst, die sich Iohañes von engelland nemmen liesse. Anno dni VIIIᶜLIIII. fasz. IV. Iar. V. monet. da ward sie schwanger. Vnd vff ein tag beschwur sie einen besessen menschen, vnd alsz der tüffel nit vsz wolt sprach sie zu im. Sag du böser geist, wann wilt du vsz disem lyb faren. antwurt er mit disen latinischen versen. Papa pater patrum papisse pandito partum. Tibi tunc edam de corpore quando recedam! das ist so vil. Wann du bäbstin din geburt wilt offenbaren, so will ich dir sagen wann ich vsz will faren. Sie gebar vff dem weg zwischen dem Coliseum vnd sant peterskirchen. vnd starb allda. In dieselben gassen sol kein babst me kommen.* CHRONICO huic imponitur finis, cum *temporum descriptione, secundum Ysidorum.*

CHYMICA Vannus. *Amstelod. 1666.* in 4. pp. 392. Commentatio de pharmaco catholico pp. 76.

Huius libri, qui chrysopoeiam docet, nos possidemus exemplar. Autorem illius omni adhibita opera indagare non potuimus. En integrum libri titulum! *Reconditorium ac reclusorium opulentiae sapien-*

tiaeque Numinis Mundi Magni, Cui deditur in titulum CHYMICA *Vannus, Obtenta quidem & erecta Auspice Mortale Coepto; Sed Inuenta Pro authoribus Immortalibus Adeptis, Quibus Conclusum est, sancitum & decretum, Vt Anno hoc per Mysteriarcham Mercurium, Velut Viocurium, seu Medicurium, stat Vta oraCVLa sVa eX or DIne InoLescerent, & aVrea VerItas persp ICaCIorIbVs IngenIIs nVDe breVIterqVe InnotesCeret. Orbe post Christum natum Millesimo, sexcentesimo, sexagesimo sexto, Idibus Majis. Amstelodami apud Ioan. Ianssonium a Waesberge & Elyzeum Weyerstraet Anno* 1666. Editionem recentiorem *Lugd. Bat.* 169 . in 4. cum hoc titulo paullulum mutato CHYMIAE *aurifodina incomparabilis, quam recludit praeludium prosimetricorum &c.* adfert *Bibliotheca Chemica Rothscholziana* P. I. p. 41. Liber multis figuris, aere expressis, satis quidem elegantibus, ornatus est. Titulum sequitur *epigramma in Zoilum,* in quo haec talia verba leguntur:

Gelria mi patria est, sed Venloa propria terra
Me mihi scito data non nisi lege loqui.

In *idoneo ad Lectorem interuerbio*, autor p. 6. ita scribit: *Iudiciose mi frater, quia hodie infinita maledicendi lasciuia, & ego non semel hac parte grauiter vapulaui, quod nimirum aliquid vigiliarum, publico bono, aliquando fecissem, ac forte nonnulla iuxta adessent, metaleptice aut tropologice sumpta, cuiusuis captui non ita statim obuia, neque reconditiorum tamen vocum phrasiumque indicem adiecissem, idcirco nunc damno meo cautior inde effectus, vocabulorum abstrusiorum, sententiarumque acutiorum glossemata atque paragraphos astituere* (forte constituere) *proposui.* Autor vbique ingenium fanaticum, & insignem stili barbariem prodit. Adpendicis loco, libro adiecta est *Commentatio de pharmaco catholico; quomodo nimirum istud, in tribus illis naturae regnis, mineralium, animalium ac vegetabilibum, reperiendum, atque exinde conficiendum per excellentissimum vniuersale menstruum,*

vi

vi pollens recludendi occludendique tum metallum quodlibet, in primam sui materiam, reducendi. Insuper qualiter per id ipsum (supple Menstruum) alias fixum illud indestructibile aurum, redigendum sit in verum & inculpatum aurum potabile, quod nullo se inposterum artis stratagemate, in solidum iterum aureum corpus patitur reduci. Cumprimis ab honore Dei excelsi & gloriosi; deinde in singulare solatium, & emolumentum generis humani, propalata, inque publicam data lucem per &c. *Atque Londini in Anglia, ab vno eodemque paraphraste, qui vsque adhuc Chymicam Vannum instituit: celeriter sed tamen fideliter e Germanismo in Latinismum traiecta; Aera christiana Millesima sexcentesima sexagesima quinta Kalendis Octobribus.*

ALPHONSI CIACONII Bibliotheca libros & scriptores fere cunctos, ab initio mundi ad ann. 1583. ordine alphabetico complectens. Nunc primum in lucem prodiit studio, & cum obseruationibus Francisci Dionysii Camusati, *Vesuntini. Paris. 1731.* in fol.

Vid. Cl. Vogtii *Catalog. libror. rarior.* p. 198. Expectabant quidem viri docti vehementer hanc CIACONII *bibliothecam*, vix autem in lucem ea prodierat, cum statim communem quasi contemtum secum traheret. Omnia enim fere CIACONIVS, e Gesneri *bibliotheca* in suam transscripserat. Et inde arcessenda est caussa raritatis, quod nemo facile inuentus fuerat, qui librum emeret. Cum vero in auctione quadam bibliopolae Io. Caspar. Arckstě & Henric. Merkus, multa huius libri, sibi comparauissent exemplaria, abiectis quinque aut quatuor prioribus plagulis, nouum libro titulum, & praefationem Cel. Kappii praefixerunt, vt emtoribus persuaderent, nouam editionem esse, quam recusam exhiberent. Id praeterea obseruari meretur,

quod illa bibliotheca, nonnisi quatuor litteras A. B. C. D. contineat, & in littera E. cum *Epimenide* finiatur. Vitam ALPHONSI CIACONII vid. in Iacob. Quetif & Echardi *Scriptor. Ordinis Praedicatorum* Tom. II. p. 344. sqq. Niceron *Memoires* Tom. XXXVI. p. 171. sqq.

IOANNIS CIAMPINI vetera monumenta, in quibus praecipue musiua opera, sacrarum profanarumque aedium structura, ac nonnulli antiqui ritus, dissertationibus, iconibusque illustrantur. *Romae 1690.* in fol.

Nescio quid caussae fuerit, cur CIAMPINVS vnum suorum praenominum in suis scriptis omiserit, nempe *Iustini*. Secundus huius libri Tomus prodiit *Romae* 1699. id quod Cl. Vogtium ignorasse, ex silentio illius coniicimus. Cont. de IOANNE IVSTINO CIAMPINO & reliquis eius scriptis, vita eius a Vincentio Leonio de Spoleto conscripta, in Tom. II. *delle vite degli Arcadi.*

M. TVLLII CICERONIS officia, & paradoxa, *per Io. Fust typis exscripta.* in 4. fol. 88.

Hunc librum rarissimum esse, & quouis auro pretiosiorem, nemo facile in dubium vocabit, qui perspecto typographi nomine, in historia typographiae litteraria, non hospes plane, ac peregrinus fuerit. Adseruat illud cimelion, e munificentia, Ioannis Friderici Lauhnii, Hardislebiensis Thuringi, gratissimi quondam scholae Portensis alumni, Bibliotheca eiusdem scholae publica. In libri fronte haec leguntur verba: MARCI TVLII CICERONIS *Arpinatis. consulisque. romani. ac oratorū maximi. Ad M. Tuliū Ciceronem filiū suū. Officior. liber incipit.* Litterae initiales omnes, non typis exscriptae, sed pro genio illorum temporum, rubro, caeruleo,

leo, & viridi colore, adpictae sunt in fine librorum de officiis, hi conspiciuntur versus.

Tulius besperios cupiēs ɔponere mores
Edidit bos libros appellans officiorum.
Quo solo ferus extinctus est furor cateline
Consilio superū custos directus ad vrbem
Lux orbis. pr̄ieque salus mens tota senatus
Hic plus sole micat cruciatus ppter honestū.

Post paradoxa, inueniuntur *Uersus XII. sapientū, scilicet. basilii. Asmenii. Liomani. Euforbii. Iuliani. Hilasy. Palladi. Asclemadis. Eustenii. Pompeliani. Maximini. & Vitalis. positi in Epitaphio.* MARCI TVLII CICERONIS. In fine eorum legitur: *Presens Marci tulii clarissimi opus. Iohannes fust Mogūtinus ciuis. nō atramēto. plumali cāna neque aerea. Sed arte quadam perpulcra. manu Petri de gernszhem pueri mei feliciter effeci finitum. Anno MCCCCLXVI. quarta die mensis februarii. ā e.* Haec omnia demum claudit Horatii carminum L. IIII. od. 7. cum hoc titulo: *Manlio Torquato Flaccus. de vite humane breuitate p ɔpaconem tpris.* (propter comparationem temporis) *hec.*

Diffugere niues. redeūt iam gramina campis. &c.

Huius odae versus 25. ibi sic legitur:

Infernis neq; a tenebris dyana pudicum
Liberat ypolitum.

neglecta elisione. Vberiorem, rarissimi huius codicis, recensionem, litterarumque ductus, adcuratissime exhibuit Michael Maittaire Tom. I. *Annal. Typogr.* p. 274. sqq. qui editionem, quae annum 1465. prae se fert, cum hac nostra, vnam eandemque esse scribit, sed non nihil discriminis, inter vtramque intercedere, instituta collatione adcuratiore, nos docet autor *der Merkwürdigk. der Koenigl. Bibl. zu Dreszden* Tom. III. p. 506.

CLAVIS Homerica, siue lexicon vocabulorum omnium, quae in Iliade Homeri, nec non in

in potisſima Odyſſeae parte continentur. Accedit breuis de dialectis appendix. *Rotterod. ex officina Arnoldi Leers 1655.* in 8. pp. 470. except. indice.

De raritate vid. *Bibliotb. Maſtricht.* p. 797. vbi editio *Goud.* 1649. inuenitur. Innotuit nobis praeterea editio, tali inſignis titulo: CLAVIS *Homerica reſerans ſignificationes etymologicas, deriuationes, compoſitiones, & dialectos omnium fere vocabulorum, quae in XXIIII. libris Iliadis Homeri continentur, eodem ordine, quo in ipſis libris leguntur. In gratiam ſtudioſae iuuentutis, Societ. Ieſu. autore R. P. Anton. Robert. Anglo. Duaci* 1636. in 8. Contulimus hanc forte primam editionem, cum *Rotterodamenſi*, poſterioremque multo auctiorem inuenimus Reperiuntur etiam in *Rotterodamenſi*, praeter adpendicem *de dialectis* Michael. Apoſtolii *paroemiae* p. 390 - 470. Dum haec ſcribimus *Bibliothecae Fabricianae Graecae* Tom. I. p. 302. docet, hanc *Rotterodamenſem* editionem, non ad Antonii Roberti, ſed ad Georgii Perkins, Angli, qui illam prima vice *Londini* 1641. in 8. edidit, exemplar excuſam eſſe. Alias quoque editiones adfert Fabricius l. cit.

P. CLAVDII CLEMENTIS *Ornacenſis in Comitatu Burgundiae, e Societate Ieſu, Regii Profeſſoris eruditionis, in Colleg. Imperiali Madritenſi*, Muſei ſiue Bibliothecae, tam priuatae, quam publicae extructio, inſtructio, cura, vſus L. IIII. Accesſit accurata deſcriptio Regiae Bibliothecae S. Laurentii Eſcurialis: Inſuper Paraeneſis allegorica ad amorem litterarum. Opus multiplici eruditione ſacra ſimul & profana refertum: praeceptis moralibus & litterariis, archite-

ctu-

tecturae & picturae subiectionibus, inscriptionibus & emblematis, antiquitatis philologicae monimentis, atque oratoriis schematis vtiliter & amoene tessellatum. *Lugdun. 1635.* in 4. mai.

Operis huius descriptionem, nuper dedit Io. Henricus a Seelen in den *Hamburgischen Berichten* an. 1748. n. 42. Omnia vero autoris illius opera, hodie sunt rariora. Innotuerunt nobis: *Clemens IIII. Galliae suae & Grossorum gentis, illustre ornamentum, Lugdun* 1624. in 12. *Machiauelismus iugulatus*, 1637. in 4.

IVLIVS CLEMENS *Placentinus*, vid. infra, IVLIVS CLEMENS SCOTTI.

NICOLAI CLENARDI epistolae de rebus Muhamedicis. *Louan 1551.* in 8.

Vid Cl. Vogtius p. 202. Haec prima sine dubio editio est, sed partem tantummodo epistolarum primam complectitur. Editionem vero *Louaniensem* 1561. extare, nobis vix persuadere possumus, cum a nemine praeter Reimmannum, & Vogtium, illius mentionem factam esse, inuenimus, etiamsi complures catalogos, dedita opera euoluerimus. In editione *Antverpiensi* 1566. in 8. liber secundus epistolarum adiectus conspicitur. Adtulit illum ex Hispania Carolus Clusius, illiusque copiam fecit Plantino. Recusa illa editio fuit *Hanouiae* 1606. *typis Wechelianis* in 8. pp. 240. qua nos vtimur, dum haec scribimus. Accesserunt ad eam adpendicis loco, *excerpta* ex Huberti Thomae Leodii *Annalium de vita Friderici II. Comitis Palatini, Ducis Bauariae, S. R. I. Electoris* L. VI. & XI. vbi nimirum *de diuersoriis Hispanicis* agitur.

IOAN-

IOANNIS CLEREE *Ordinis Praedicatorum* Sermones quadragesimales. *Paris 1530.* in 8.

Minus recte Cl. Vogtius p. 201. hunc autorem *Claree* vocat. Vid. Samuel Engel *Biblioth. Selectiss. libror. rar.* p. 45. In *Bibliotheca Telleriana* p. 102. editio memoratur antiquior *Parisiensis apud Englebertum Marnef.* 1526. in 8. Eiusdem autoris *Sermones de Aduentu* prodiisse *Paris.* 1529. in 8. testatur *Catalog. Biblioth. Bodleian.* T. I. p. 166.

MERLINI COCCAII *Poetae Mantuani* Opus Macaronicorum. Totum in pristinam formam, per me Magistrum Acquarium Ladolam optime redactum, in his infra notatis titulis diuisum. ZANITONELLA, quae de amore Tonelli erga Zaninam tractat. Quae constat ex tredecim sonolegiis, septem eclogis, & vna strambottolegia. PHANTASIAE, Macaronicon, diuisum in viginti quinque Macaronicis, tractans de gestis magnanimi & prudentissimi Baldi. MOSCHEAE facetus liber, in tribus partibus diuisus, & tractans de cruento certamine Muscarum & Formicarum. LIBELLVS Epistolarum & Epigrammatum, ad varias personas directarum, *Venetiis apud Bevilacquam 1613.* in 12. pp. 541. excepto indice pp. 6.

Vid. Clariss. Vogtius p. 202. Hanc editionem nos possidemus ipsi, charta autem, & litterarum character, tum & alia, illam non *Venetiis*, quam vrbem, titulus quidem indicat, sed in Germania excusam esse, illico produnt. *Argentinae* illam impressam esse crediderimus, cum libri, qui, in ea vrbe, sumtibus *Lazari Letzneri* prodierunt, idem in-

insigne capitis galeati, cubo impositi, cum epigraphe: *Scientia immutabilis*, plerumque prae se ferant. Cl. quidem Vogtius primam editionem omnium 1521. excusam esse scribit; Msr. de la Monnoye vero dans ses *notes sur les Iugemens des Savans*, editionem, se vidisse testatur *Venet.* 1517. in 8. *apud Alexandrum Paganini.* Illam vero XVI. tantum macaronica complecti carmina, & ab insequentibus editionibus, multis in locis, discrepare, scribit. Memoratur ista etiam editio, in *Ducatianis* P. I. p. 49. Autor vero per errorem *Hieronymus* Folengius vocatur. Extant praeterea editiones *Venet.* 1520. in 8. editio 1521. in 12. cui subscriptum fuit: *in pristinam formam per me magistrum Acquarium Lodolam optime redactum Tusculani apud lacum Benacensem.* Vtramque adducit Niceron dans les *Memoires* Tom. IIX. p. 4. Conf. Tom. X. P. I. p. 177. vbi editio *Veneta* 1552. in 12. occurrit. *Venet.* 1554. in 12. extat in *Catalogo Biblioth. Hulsianae* P. IIII. p. 489. nec non in *Catal. Biblioth. Sellianae* in Adpend. p. 57. *Veneta* 1561. in 12. cum praefat. Visagi Coccaii, in qua nonnulla, haud vbiuis locorum obuia, de vita Theophili Folengi reperiuntur. Editor illam ex manuscripto Folengi emendatiorem, & reiectis iis, quae bonos offenderent mores, edidit. Quare euenit, vt multum discrepet illa editio a praecedentibus. *Venet.* 1564. in 8. *Venet.* 1573. in 12. Vid. Samuel Engel *Biblioth. selectiss.* p. 46. *Venet.* 1581. *apud de Gobbis*, *Venet.* 1584. in 12. *ibid.* 1585. in 12. *Amstelod.* 1691. in 12. Inueniuntur praeterea tres editiones *sine loci & anni indicio* in 12. in *Bibliotheca Hulsiana* l. cit. & vna *Cipadae apud Lodolam* sine addito anno in 8. in *catalogo Bibliothecae Sellianae* l. cit. Gallica versio prodiit hoc titulo: *Histoire Macaronique de* MERLIN COCCAYE, *Prototype de Rabelais. Plus l'horrible bataille des mouches & des fourmis. Paris.* 1706. II. Vol. in 12. Haec de editionibus, quae nobis innotuerunt, adferre libuit. Quod ad ludicrum

crum illud carminis genus adtinet, de illo nuper Vir Cl. Io. Gottlob Biedermann, apud Freibergenses Rector, in programmate *de poesi macaronica*, ex instituto egit. Conferri etiam meretur Francisci Vauassoris *de ludicra dictione* liber, quem recensuit, variisque notis illustrauit Io. Erhard Kappius Lips. 1722. in 8.

Eiusd. L'Orlandino per Limerno Pitocco da Mantoua composto, *in Venezia. presso Agostino Bindoni* 1550. in 8.

Duae, huius poematis, stilo Macaronico conscripti, extant editiones, quae, vt titulus prae se fert, eodem anno, ab eodem typographo impressae sunt. Illa, melior existimatur altera, quae litteras Z. A. V. insignibus, typographi, adiunctas non habet. Vtraque autem perrara est. Vid. Nicol. Fr. Haym *Notizia de' libri rari nella lingua Italiana*, p. 123. Nomen Limerno, per Anagramma Merlino, Pitocco mendicantem, quoniam Theophil. Folengo monachus erat, designat, Mantua vero illius fuit patria. De reliquis MERLINI COCCAII, f. Theoph. Folengi scriptis, vid. Niceron *Memoires* Tom. IIX. p. 1. sqq. Tom X. P. II. p. 249. sqq. vbi insignes Iacobi Philippi Thomasini errores deteguntur, & emendantur.

IOANNIS COCCEII Coheleth siue ecclesiastes Salomonis. *Bremae* 1636. in 4.

Ex quo tempore liber iste, iussu ordinum Hollandiae & Westfrisiae suppressus fuit, paullo rarior factus est. Putabant enim, multa loca, in illo, nouae versioni Belgicae bibliorum, quam multis impensis adornari iusserant, aduersari. Vid. Niceron *Memoires* Tom. IIX. p. 2 0. Eius vero *Operum* Tom. II. insertus postea liber fuit. Conf. Iacob. le Long *Biblioth. sacr.* Tom. II. p. 680.

IOAN-

IOANNIS COCHLAEI vita Theodorici Regis, quondam Ostrogothorum, & Italiae, *Ingolstad.* 1544. in 4. cum additamentis & Adnotationibus Ioannis Peringskiöld. *Holmiae 1699.* in 4.

Liber admodum infrequens est IOANNES COCHLAEVS alio & proprio nomine Joannes Dobneck vocabatur, COCHLAEI vero nomen a patria Wendelstein, oppido Norimb. vicino, adsciuit Fuit primo Canonicus Wormatiensis, tandem Decanus Francofurtensis, & denique in aula Georgii Ducis Saxoniae Cancellarius. Luthero fuit valde inimicus, id quod eius scripta, contra illum edita, testantur, quae admodum rara sunt. Illorum indicem ipse exhibet, in scripto duarum pl. *Catalogus breuis eorum, quae contra nouas sectas scripsit* IOANNES COCHLAEVS. *Mogunt.* 1549 in 4. Vitam Theodorici COCHLAEVS Vratislauiae post mortem Georgii Ducis 1543. conscripsit. Ostrogothos, ex Suecia oriundos esse, statuit, vt procerum Sueciae fauorem captaret, quoniam regnum illud adire constituerat; quod vero consilium mox abiecit, cum rescisceret, in comitiis regni, eodem anno, quo liber prodiit, celebratis, lege publica statutum esse, vt ne in posterum alius, quam religioni euangelicae addictus toleraretur. Editio Holmiensis Ioannis Peringskiöld, Archiui Antiquitatum Secreta ii regii, patriaeque Antiquarii, multis Additamentis & figuris aere incisis, ornata prodiit. Vitam Io. Peringskiöld exponit Niceron Tom. I. *Memoires* p. 68 sqq. De IOAN. COCHLAEI vero vita, vid. Paull Freheri *Theatrum virorum eruditione claror.* p. 15 . Anton Possevini *Apparat. S.* Tom. II. p 160 sqq.

Le COCHON miré dialogue 1683. in 12 pp. 36.

Colloquium satyricum virulentum inter Scarron & Furetiere, publica autoritate in Gallia suppressum, ob dicta, quibus Harlaei Episcopi Parisiensis, Cardinalis d' Etrées, Tellerii Archiepiscopi Rhemensis, du Bouc Episcopi Petricoriensis & Mascaroni Episcopi Agensis famam autor foedauerat.

PHILARETIS AMYNTAE CODOMANI apologia pro Georgio Popelio Barone de Lobkowitz, Regni Boiohaemiae quondam supremae aulae praefecto; post ab Imperatore Rudolfo II. Hungariae ac Boiohaemiae Rege, per duodecim annos, contra ius fasque carcere attento. Ad reges, Principes, caeterosque Christiani nominis mortaleis. *Dicaeopoli apud Theophil. Agathonem 1606.* in 8. pl. 18.

De hoc libro rarissimo vid. *die Merckwürdigk. der Koenigl. Bibliotb. zu Dreszden* Tom. III. p. 462.

ANTONII CODRI *Vrcei* opera, quae extant omnia, sine dubio non vulgarem vtilitatem allatura, grammaticen, dialecticen, rhetoricen & physicen profitentibus, in vtriusque enim linguae graecae & latinae autoribus, loca hactenus non intellecta explicantur, mirabili ingenii iudiciique acumine. *Basil. 1540. apud Henric. Petri* in 4.

Vid. Daniel. Gerdesii *Florileg. libr. rarior.* p. 290. Optimo iure libri titulus, a nobis adlatus, in Menkenii *Charlataneria eruditorum* locum meretur. Haec CODRI quarta & optima est editio, atque ita rara, vt ne Bailius quidem illam, neque vnam e praecedentibus, sibi parare potuerit. Quare euenit, vt articulus

culus

culus de *Vrceo*, Tom. IIII. p. 2846. multis erroribus refertus sit. Prima omnium editio, prodiit *Boniae, impressa per Ioannem Antonium Platonidem, Benedictinorum bibliopolam, nec non ciuem Bononiensem anno* 1502. *VII. Mart. Io. Bentiuolo II. Patre patriae feliciter rempublicam administrante*, in fol. In fine legitur hoc CODRI epitaphium:

Quis tumulo tegitur CODRVS, *num Martius ille*
Pro patria certus, non timidusque mori?
Longe hic est alius: quisnam precor? Vrceus ille
CODRVS, *amor Phoebi, Pieridumque decus,*
Nec minor illo est, tetigere cacumina vterque
Virtutum, ille armis, floruit iste toga.

Vid. Michael. Maittaire *Annal. typogr.* Tom. II. p. 159. Secunda, in lucem emissa fuit, *Venet.* 1506. in fol. *mandato & impensis Petri Liechtensteyn, Coloniensis Germani.* Vid. Maittaire l. cit. p. 180. *Bibliotheca Ludewigiana* P. I. p. 1293. vbi vocatur *liber inuentu rarissimus, litteratissimus tamen, vt mereatur a pluribus legi.* Illam sequebatur tertia impressa *Parrhisiis in sole aureo vici diui Iacobi pro Iohanne Paruo librario iurato. Anno* 1515 *die vero III. Augusti* in 4. folior. 168. Haec editio incognita fuit Maittairio; vberiorem vero illius recensionem exhibent *Matanasiana, ou memoires litteraires, historiques & critiques du Docteur Matanasius S. D. L. R. G.* Tom. II. Art. V. p. 259 sqq. it. p. 309. sqq. vbi vita ANTONII CODRI *Vrcei*, cum imagine illius inuenitur, & errores Bailii, qui Spizelium sequutus est, deteguntur & emendantur. Conf. quoque vita CODRI, a Barthol. Blanchino descripta, nostrae editioni praemissa, & Niceron *Memoires* Tom. IIII. p. 332. sqq. *Die Merkwürdigk. der Koenigl. Biblioth. zu Dreszden* T. III. p. 178 sq. p. 185 sqq.

GABRIEL de COLLANGE, vid. infra TRITHEMII polygraphia.

Compendio della ſtoria, del regno di Napoli, di PANDOLFO COLLENVCCIO *da Peſaro*, è di Mambrino Roſeo da Fabriano, con l' aggiunta di Tomaſo Coſto Napolitano, & alcune vtili annotazioni del medeſimo. *In Venezia 1591.* in 4.

Haec ſine dubio ſecunda editio eſt. Prima teſte *Catalogo hiſtoricorum Frevtagio-Menkeniano* p. 371 prod. *Venetiis* 1551. in 4. De tertia auctiore vid. Nicol. Franc. Haym *notizia de' libri rari nella lingua Italiana* p. 61. & Cl. Vogtii *Catalog. libror. rarior.* p. 205. qui vero COLLENVCCII continuatorem haud ſatis adcurate Tomaſo *Coſta* adpellat. Haymius l. cit. editionem *Venet.* 1551. in 4. non adtulit, & COLLENVCCII librum cum continuatione Mambrini Roſei prima vice *Venet.* 1543. in 8. & deinde ibidem 1558. II. Tom. in 8. prodiiſſe ſcripſit. Verſionem adornavit latinam Nicolaus Stupanus, illamque edidit *Baſil.* 1572. in 4. & recuſ. *Dord.* 1618. in 8. Conf. *Bibliotheca Struuio-Buderiana hiſtorica* p. 1400. Samuel. Engel. *Bibliotheca ſelectiſſ.* p. 46. Ad hoc COLLENVCCII opus aliud quoque ſpectat, nimirum *Apologia Iſtorica del Regno di Napoli di* Tomaſo Coſto. *In Napoli* 1613. in 4. De PANDVLPHO COLLENVCCIO Piſaurenſi Icto, & Oratore ſuae aetatis celeberrimo, qui anno 1500. Ioannis Sfortiae, Piſaurenſium tyranni, non vero Alexandri VI. vt in *lexico Eruditorum* legitur *Ioecheriano*, iuſſu, in carcere, laqueo ſuffocatus fuit, vid. Iſaac Bullart *Academie des Sciences & des Arts* Tom. II. p. 142. Gerard. Ioannes Voſſius *de Hiſtoricis Latinis* L. III. p. 603. Paull Iouius *in Elogiis doctorum virorum* p. 108. Io. Matth. Toſcani *Peplus Italiae* L. I. p. 413. edit. I. A. Fabricii. Conf. quoque I. A Fabricii *Bibliotheca Med. & inf. latin.* L. III. p. 1118 ſqq.

ANTONII COLLINS Scripta pleraque

In

In censum librorum rariorum veniunt, propterea quod impietatem spirant, & odium aduersus clerum luculentis produnt indiciis, ideoque publica autoritate suppressa sunt. Vid. de illis, eorumque Autore, qui anno 1676. natus fuit, diem vero obiit an. 1729. aetatis anno LIIII Io.Francisc Buddei *Theses theologic. de Atheismo & Superstitione* p. 10. 91. 97. 99. 197. Iac. Frideric. Reimmanni *Historia vniuersal. Atheismi & Atheorum* p. 459. *Noua-Antiqua* 1710. p. 130. *Bibliotheque Angloise* Tom. XI. Part. I. n. 3. Omnium vero optime de iis disseruit, S. R. Baumgarten Tom. II. der *Nachrichten von einer Hallischen Bibliothek.* p. 133 sqq. 148 sqq. 269 sqq 354 sqq. 441 sqq.

FRANCISCI COLLII *Collegii Ambrosiani Doctoris* de animabus paganorum libri V. seu pars I. *Mediolani typis Collegii Ambrosiani 1622.* in 4. Pars II. quatuor libris *ibid. 1633.* in 4.

Cl. Vogtio, qui librum recenset p. 205. & Samuel. Engel. prima tantum libri pars cognita fuisse videtur, cum de secunda parte nihil apud illos inueniatur. Integer igitur liber VIIII. libris absoluitur.

Rime della diva VITTORIA COLONNA. *In Venez. 1540.* in 8.

Haec editio carminum rhythmicorum VICTORIAE COLVMNAE Marchionissae de Pescara, & Ferdinandi Francisci d' Avalos coniugis Nicolao Franc. Haym incognita fuit. Vid. *Catalog. Bibliotb. Sellianae* P. I. in Append. p. 62.

Memoires de *Messire* PHILIPPE de COMINES *Seigneur d'Argenton*, contenant l'histoire des Rois Louis XI. & Charles IIX. depuis l'ann 1464.

jusqu'en 1498. revus, & corrigez sur divers manuscrits, & anciennes impressions, augmentez de plusieurs traitez, contrâts, testamens, autres actes, & diverses observations par Denys Godefroy. *Paris de l'imprimerie Royale 1649.* in fol.

Etsi huius libri recentiores, & auctiores extant editiones, nostra tamen semper in pretio, & rarissima fuit. Niceron Tom. XVII. *Memoires* p. 79. illam *fort belle & assez rare* vocat. Theodorus Godofredus hoc opus inchoauerat, cum vero Monasterii, anno 1649. moreretur, illud Dionysius Godofredus, ad finem perduxit, & in lucem emisit.

Las memorias de FELIPE de COMINES, *Sennor d'Argenton*, de los hechos y empresas de Luis vndecimo, y Carlos Octavo Reyes de Francia, traducidas de Frances con Escolios propios por Don Juan Vitrian, Prior y Provisor de Calatayud Asesor del sancto officio, y Capellan del Rey nuestro Sennor; dirigidas a su Sobrino el Sennor Don Juan Vitrian, Presidente de la Espannola, Cavallero del Orden de Calatrava; Dedicatoria que es prooemio, y dos tablas, que son summario de la historia y Escolios, y vna breve annotacion. Tomo primero y segundo. *Amberes en la emprenta de Iuan Meursio.* Anno 1643. in fol.

De insigni huius versionis raritate, vid. *das XXXI. Stück der Hamburgischen freyen Vrtheile auf das Iahr* 1749.

Cate-

Catena in beatiſſimum Job abſolutiſſima, e quatuor & viginti Graeciae Doctorum explanationibus contexta, a PAVLLO COMITOLO, *S. I.* lat. conuerſa. *Venetiis apud Giolitos 1587.* in 4.

Tribuit quidem PAVLL. COMITOLVS, hanc catenam, graece conſcriptam, Olympiodoro, Alexandrinae Eccleſiae diacono, qui vt hodie extra omnem fere controuerſiam poſitum eſt, ſeculo quinto vel ſexto floruit; ſed potiores eorum rationes eſſe videntur, qui Nicetam Heracleenſem Archiepiſcopum, qui ſeculo XI. vixit, huius Catenae autorem eſſe contendunt. Prodierat PAVLLI COMITOLI verſio latina, primum *Lugduni litteris Ioan. Stratii* 1586. in 4. Cum vero iſta editio, non ab ipſo COMITOLO, ſed vt Antonius Poſſeuinus ſcribit, *ab alio non ſincere emiſſa, & minus adpoſite fuerit excuſa, illam pro ſua non agnouit* COMITOLVS, ſed hanc, quam adduximus, *recognitam* & *auctam* ipſe curauit. Vid Io. Alb. Fabricii *Bibliotheca Graeca* L. V. cap. XVII. p. 737. De aetate Olympiodori, Io. Erneſti Grabii *Spicilegium SS. Patrum, Seculi II. Tom. I.* p. 245. in notis. PAVLLVS COMITOLVS, Peruſinus, e Societate Ieſu, cui Se addixerat, anno 1560. aetat. anno XV. Rhetoricam publice docuit, & ſacras litteras interpretatus eſt. Obiit in patria anno 1626. aetat. anno XXC. Reliqua ſcripta illius recenſet Oldoinus in *Athenaeo Auguſto* p. 270. Conf. Anton. Poſſeuini *Apparat. S.* T. II. p. 269. T. III. p. 23. Iacobi le Long *Biblioth. ſacr.* T. II. p. 683.

Das CONCILIVM zu Conſtanz.

Prima huius libri editio prodiit *Auguſtae Vindelicorum* 1483. *per Anton. Sorg* impreſſa in fol. 247. folior. adeo vero rara eſt, vt codicibus manuſcriptis aequiparetur. Conf. Maittaire *Annal. typogr.* Tom. I. p. 449. qui titulum libri latinum adfert. In illa editio-

ne insignia gentilitia, & quidem arte heraldica, adcurate exhibentur. Neque vero post inuentam, in Germania, typographiam, iste liber primus est, qui insignia, secundum artis heraldicae regulas, descripta exhibet. Iam enim anno 1471. in *Vitis Sanctorum*, quas *Ginther Zainerus Reutlingensis*, teste *bibliothecae R n kianae Catalogo* p. 21. *Aug. Vindelicor.* impressit, insignia gentilitia, figuris heraldicis expressa, inueniuntur. Secunda CONCILII Constantiensis editio prodiit *August. Vindelicorum* 1536 *per Stainerum* in fol. Figuris vero nouis, & non nihil mutatis ac orthographia emendatiore, insignis est. Insignia tamen, vt in *Catalogo Rinkiano* obseruatum legimus, secundum primam editionem fideliter expressa repetit, nisi quod in ordine confusio quaedam adpareat. Hanc postea *Sigismundus Feirabend*, qui primam non vidit, se, in tertia *Francofurtensi* 1575. in fol. absque omni mutatione sequutum, in praefatione gloriatur; sed mentitum eum esse, praeter figuras omissas, plura loca, in textu interpolata, ac stilus interdum non sine sensus corruptione, emendatus, euincunt. Auctor in primae editionis vltima pagina, nomen suum professus est, vnde *Vlrich Reichenthal*, eum dictum fuisse intelligimus. Errant igitur, qui cum B. Loeschero, illum *Vlrich Reichtalers*, & cum Cl. Vogtio p. 207. *Vlricum ab Reichenbach* nominant. Et hoc verum Auctoris nomen, etiam adfert Iosias Simlerus in *Bibliotheca* p. m. 3c8. *Huldrichus Richental, ciuis Constantiensis, descripsit gesta* CONCILII *Constantiensis, Germanice impressa Augustae, & ni fallor Latine etiam.* Ipse autem Vlricus Reichenthal, Constantiensi praesens interfuit CONCILIO, quare accidit, vt inter scriptores bonae fidei locum mereatur, licet quaedam adferat quae ecclesiae Romanae haud adeo fauere censentur. Conf. Iaques L' Enfant *histoire du Concile de Constance, Amsterd.* 1714. II. Tom. in 4.

Actes

Actes du CONCILE de Trente en l'an 1562. & 63. contenans les memoires, instructions & depesches, des Ambassadeurs de France, ensemble les demandes, & protestations par eux, faictes au dit Concile, au nom du Roy tres chrestien, & de l'eglise Gallicane. Pris sur les originaux. 1607. in 12. mai. pp. 288.

Quatuor habemus documentorum & actorum publicorum, quae ad concilium spectant Tridentinum, collectiones, quarum haec prima inter rariores, quarta vero inter rarissimos libros, locum hucusque obtinuit. Secunda & tertia vero, paullo sunt frequentiores. Primam Iacobo Gillot, curiae gallicae senatori, acceptam referimus, qui diem obiit supremum 1619. Complectitur illa XLIIX scripta publica, praeter epistolas, quae ad singula scripta spectant. Recensio eius, non quidem omnibus, vt aiunt, numeris absoluta, in Paulli Colomesii *Bibliotheque Choisie* p. 470 sqq. edit. I. A. Fabricii, inuenitur. Secunda, & tertia, superstite adhuc Gilloto prodierunt, & quidem illa 1608. haec vero an. 1613. Quartae editionis editor fuit Petrus Puteanus, quam non solum Cl. Vogtius p. 68 ;. sed Gerdesius etiam in *Florileg.* p. 143. sqq. paullo vberius descripserunt. Conf. Christian. August. Saligs *historia litterar a* CONCILII *Tridentini* § XIX. p. 222 sqq. die *Nachrichten von einer Hallischen Bibliothek* Tom. III. p. 468 sqq.

Le bureau du CONCILE de Trente, auquel est monstré, qu'en plusieurs poincts iceluy Concile est contraire aux anciens Conciles & canons, & à l'autorité du Roy: divisé en cinq livres. Au Roy de Navarre par Innocent Gentillet, *Iurisconsulte Dauphinois. Par Denis Preud'hom-*

me 1586. in 8. pp. 382. excepto indice & dedicatione.

Haec versio gallica, quidem plus vice simplici, recusa fuit, sed inter omnes editiones haec prima hodie paullo rarior est. Liber a Gentilleto sermone latino conscriptus, hoc titulo: *Examen* CONCILII *Tridentini, in quo demonstratur, hoc Concilium in multis articulis, antiquis Canonibus, conciliis, regiaeque Autoritati contrarium esse.* *Geneuae typis Dionysii Probi* 1586. in 8. Gallica versione frequentior est. Edidit idem Gentilletus, *Apologiam, pro christianis Gallis reformatae religionis.* *Geneu. apud Iacob. Stoer* 1588. in 8. quae eodem anno, & *ibidem* Gallice prodiit.

Revision du CONCILE de Trente, contenant les nullitez d'iceluy, les griefs des Rois, & Princes chretiens, de l'eglise gallicane & autres catholiques. *l'an de grace 1600.* in 8. pp. 837. non computatis, indicis & additionum 22. & prooemii 15. paginis.

In *Continuatione historiae litterariae* CONCILII *Tridentini*, a Saligio editae §. XXV. p. 293 sq. liber satis adcurate recensetur, vbi & anglicae versionis fit mentio. Libri admodum rari autor est Guilielm. Ranchinus, Caussarum patronus Montisbelligardensis Gallus, qui *Geneuae* hunc suum librum, id quod ex insignibus typographi colligimus, edidit.

LVCA CONTILE Ragionamento sopra la proprietà delle imprese, con le particolari degli Academici Affidati. *In Pavia per Girolamo Bartoli 1574.* in fol.

De insigni libri raritate vid. Nicol. Franc. Haym *Notizia de' libri rari* p. 284. Academia Affidatorum

rum, qui, in *Bibliotheca Menkeniana* p. 724. minus recte *Assidati* nominantur, floruit Papiae circa annum 1562.

CONFVCIVS Sinarum philoſophus, ſiue ſcientia Sinenſis, latine expoſita, ſtudio & opera Proſperi Intorcetta, Chriſtiani Herdtrich, Franciſci Rougemont, Philippi Couplet Patrum ſocietatis Ieſu, iuſſu Ludouici Magni, eximio miſſionum orientalium & litterariae reipublicae bono, e bibliotheca Regia in lucem prodit *Paris.* 1687. in fol.

Libri dedicatio, declaratio prooemialis, & CONFVCII vita 124 paginas complectitur. Scientiae Sinicae L. I. & II. pp. 108. Libri III. prima pars pp. 21. ſecunda pars 159 pp. abſoluitur. Adpendicis loco adiecta eſt, duplex tabula chronologica monarchiae Sinicae, iuxta cyclos annorum LX. ab anno ante Chriſtum natum 1683. auctore P. P. Phil. Couplet Belga, Soc. Ieſu, Sinenſis miſſionis, in vrbem procuratore, nunc primum in lucem prodit, e bibliotheca Regia *Paris.* 1686. in fol. pp. 10‹. praeter praefationem I. pp. 20. A Cl. Vogtio p. 213. Chriſtianus Herdtrich, minus recte Chriſtian. *Hendtrich* vocatur. Id vero hic adiicere libet, quod haec editio CONFVCII, manca ſit & mutila, plus quam dimidia ſui parte, quodque patres Societatis Ieſu, minus bona fide egerint, & tam Galliae Regem, quam Pontifices, cum omnibus ſedis Romanae patribus purpuratis deceperint, id quod oſtendit Aymonius V. D. apud Hagienſes miniſter, qui editionem meditabatur integram, cuius etiam obſeruatio, circa hanc ſcientiam Sinenſium vniuerſalem, recenſetur in *Actis Eruditor.* menſ. Ianuar. ann. 1713. p. 46 ſqq.

CON-

CONSILIVM Gregorio XV. exhibitum, de adhortando Maximilianum Bauariae ducem, ad petendam confirmationem dignitatis electoralis, a fede apostolica. *Artenni 1623.* in 4.

Haec prima fcripti eft editio, quod deinde Gerard. Io. Vosfius *cum praefatione, & cenfura*, eodem anno, *Lugd. Batauor.* iterum in 4. edidit. Vid. Cl. Vogtii *Catalog. libr. rar.* p. 214. Errant autem, qui cum Paullo Colomefio in *Colomefianis* p. 820. edit. Io. Alb. Fabricii, & cum Placcio in *theatr Anonymor.* fol. 122. Voffium faciunt libelli autorem. Confcriptus enim fuerat a Michael. Lonigo d' Efte, cuius & *aphorifmos de ftatu ecclefiae reftaurando* habemus, quos Voffius eodem anno, *cum praefatione & cenfura* in 4 emifit. Vid. *Bibliotheca Telleriana* p. 424. Infertus inuenitur, vterque libellus Tom. IIII. *Operum* Gerardi Ioannis Voffii.

LVCII ANTISTII CONSTANTIS de iure Ecclefiafticorum liber fingularis, quo docetur: quodcunque diuini humanique iuris ecclefiafticis tribuitur, vel ipfi fibi tribuunt, hoc, aut falfo impieque illis tribui, aut non aliunde, quam a fuis, hoc eft eius reipublicae, feu ciuitatis praediis, in qua funt conftituti, accepiffe. *Alethopoli apud Caium Valerium Pennatum 1665.* in 8. pp. 162. excepta praefat. 13. pp.

Alii libri huius impii, quem iam attulit Cl. Vogtius p 214. autorem, Benedictum Spinofam, alii Ludouicum Meyerum, alii Lambertum Velthuyfen, alii denique Hermannum Schellium effe, contendunt. Illorum nobis verifimilis effe videtur fententia, qui cum Autore de *la vie & de l'efprit de Mfr. Spinofa*, a van den Hooft illum librum effe confarcinatum dicunt. En verba ipfa Galli! *On l' attribue à Mfr.*

Msr. Louis Meyer, Medecin d' Amsterdam, à Msr. Hermann Schellius, & à Msr. van den Hooft, qui a signalé son zele dans les provinces unies contre le Stadthouderat. Toutes les apparences sont, que c'est le dernier, qui en est l' auteur; & qu' il l'ecrit pour se venger, des ministres de Hollande, qui etoient grands partisans de la maison d' Orange, & qui declamoient perpetuellement en chaire, contre le Pensionnaire de Witt, &c. Conf. Christoph. Augus. Heumanni *Conspectus histor. reipubl. literar.* p. 380. edit. nouiss. Plura de infausto hoc libro, legimus Tom. III. der *Nachricht. von einer Hallischen Bibliothek* p. 25 sqq.

CONTROVERSIAE memorabilis inter Paullum V. Pontificem max. & Venetos de excommunicatione contra eosdem Venetos, Romae promulgata XVII. April. 1606. acta & scripta varia, summa fide ex italico in latinum sermonem conversa, prout Romae & Venetiis excusa prodierunt. Index scriptorum, pagina sequenti exstat. *In villa Sanuincentiana, apud Paull. Marcellum sumptibus Caldorianae societatis* an. 1607. P. I. pp. 242. P. II. pp. 276. in 8.

Satis adcuratam huius collectionis rarae, & admodum memorabilis, nuper exhibuit recensionem Vir S. R. Baumgartenius P. III. der *Nachrichten von einer Hallischen Bibliothek* p. 355 sqq. Maxima pars scriptorum, quae in hac collectione reperiuntur, in gallicum sermonem conuersa, cum aliis inuenitur in alia collectione gallica rariori, cui titulus: *Pieces du memorable procès esmeu l' an 1606. entre le Pape Paul V. & les Seigneurs de Venise, touchant l' excommunication du Pape publiée contre iceux Venitiens, recueillies, & fidelement traduites de latin, & d' italien, en François, sur les exemplaires, imprimés à Rome & à Ve-*

à Venise. L' inventaire des pieces encloses au present Sac, se void au feuillet suyvant. a S. Vincent par Paul Marceau 1607. in 8. pp. 690. Vid. de hac quoque collectione die *Nachricht. von einer Hallischen Bibliothek* l. cit. p. 358. In *Bibliotheca Telleriana* p. 172 sqq. scriptorum, quae tunc temporis, in hac CONTROVERSIA, evulgata fuerunt, egregius inuenitur adparatus, quo ampliorem, nos legere haud meminimus.

MOSIS CORDVERI commentatio cabbalistica.

Raro obuia dicitur a Gerdesio in *florileg. librer. rarior.* p. 73. e Io. Christ. Wolfii epistola in *Thesauro epistol. Croz.* T. II. p. 68. qualem vero hisce verbis commentationem indicare voluerit, diuinare non possumus, cum MOSES CORDVERVS plures libros Cabbalisticos conscripserit, qui omnes quidem non adeo sunt frequentes. Innotuit nobis ex illis, *Hortus Malogranatorum* s. l. & ann. in 4. *Palma Deborae. Mantuae* 1623 in 8. *Lux aduesperascens Compendium τῦ Pardes, Venet.* sine anni indicio, in 8.

BERNARDINI CORII *viri clarissimi Mediolanensis* patria historia; eiusd. vitae Caesarum continenter descriptae a Iulio ad Federicum Aenobarbum. Italice *apud Alexandrum Minutianum Venet. 1503.* in fol.

Cette premiere edition est tres rare & tres recherchée, à cause des changemens, qu' on a fait dans les suivantes, Niceron ait, Tom. VII. *Memoires* p. 377. Duplici liber titulo innotuit. Alterum quidem latinum, ex *Maittaire Annal. typogr.* T. II. p. 163. descripsimus; Alterum lingua italica, in qua liber scriptus est, his verbis conceptum, legimus: *Dello excellentissimo*

Ora-

Oratore Messer BERNARDINO CORIO *Milanese Istoria, continente de la origine di Milano tutti li gesti fatti, detti preclare e le cose memorande Milanesi, in fino al tempo di esso autore, con summa fede in idioma Italico, composta, con il repertorio. In Milano per il Minuziano* 1503 in fol. Hunc titulum, & alia, ad hanc editionem spectantia, adfert Niceron l. cit. p. 376 sqq. Conf. Haym *Notizia* p. 58. Gesnerus, Simlerus p. 96. & alii Gesneri epitomatores, nec non Filippo Picinelli in *Ateneo de'letterati Milanesi Milano* 1670 in 4. Auctorem, Imperatorum vitas, a Iulio Caesare ad Henricum XII. vsque, exposuisse, scribunt, qui error valde lepidus est, cum VII. tantum Henrici imperio Romano praefuerint. BERNARDINO CORIO ex illustri Mediolanensium familia natus anno 1459. d. VIII. Mart. vt ipse p. 408. edit. *Patauin.* 1646. in 4. memoriae prodidit. Cum anno 1477. Ioannes Galeacius Maria Sforcia, octo annorum puer, Dux Mediolanensis esset, BERNARDINO CORIO, dignitatem, quam Itali *Cameriero* vocant, obtinuit. Historiam iussu Ludouici Sforciae Mori conscripsit, quam, vti Paull. Iouius testatur, suis sumtibus imprimendam curauit. Tempus, quo obiit, incertum est. Vossius *de Historicis latinis* L. III. p. m. 557. illum 1499. obiisse scribit, id quod cum veritate minus congruere videtur, quoniam hoc modo, historiam ad annum vsque 1503. pertexere non potuisset. Paull. Iouius in *Elogiis doctor. viror.* p. 136. illum periisse dicit, ante LX. aetatis annum, cum Galli Mediolano potirentur, nempe Ludouici principis & Ascanii Cardinalis calamitate perturbatum, qua ratione mors eius, in annum 1519. incideret. Superioribus temporibus de BERNARDINO CORIO, & eius historia, inter quosdam eruditos Italos, controuersia exorta est, cuius origo, e seculi, proxime elapsi, medio tempore repetenda est, quo certamen, de praecedentia, vt aiunt, inter ciuitatem Papiensem & Cremonensem exortum fuerat,

e quo

e quo Papienſes, qui ad autoritatem CORII prouocauerant, ſuperiores diſceſſerunt. Inuenitur enim in hiſtoriae P. IIII. ad annum 1402. vbi exequiae Ioannis Galeacii Ducis Mediolan. deſcribuntur, carmen latinum, in quo, vrbs Papia, poſt Mediolanum, nulla intercedente alia vrbe, poſita conſpicitur. Id anno 1550. Hieronymus Vida Cremonenſis aegre ferens, librum euulgauerat, cum titulo *Orationes tres Cremonenſium, aduerſus Papienſes in controuerſia Principatus. Cremonae* in 8 & *Paris.* 1562. in 8. in quo BERNARDINVM CORIVM, nullivs autoritatis, & fidei ſcriptorem dicere ſuſtinuerat. Cum vero anno 1704. Antonius Gattus gymnaſii Papienſis Anteceſſor, *gymnaſii Ticinenſis hiſtoriam & vindicias a Seculo V. ad finem XV. Medi lani* in 8 ederet, & inter alia Papiam, priſcis iam temporibus, *ſecundam Romam* fuiſſe adpellatam ſcriberet, ſuae autem ſententiae, autoritatem CORII obſtare intelligeret, Vidae argumenta, contra CORIVM prolata, in ſubſidium vocauit, & in libro ſuo repetiit. Quare etiam factum eſt, vt Ioannes Paullus Mazzuchellius Congregat. Somaſchor. Cler. Reg. adſcito nomine Iuſti Vicecomitis, *diſſertationem apologeticam*, hoc titulo: *Mediolanum Secunda Romae, Bergomi* 1711 in 8 ederet, in qua Gattum refellere, & praerogatiuam *ſecundae Romae*, Mediolano ſuo adſtruere adgreſſus eſt. Hanc apologiam paullo poſt, vnius tantum plagulae, ſine die & conſule ſcripta, ſequebatur epiſtola, hac inſcriptione: *Iuſto Vice-Comiti. ſecundae Romae defenſori, Profligatori Stephanus Abdua Admonitionem & S.* Id vero perſonatus autor, qui ſe Mediolanenſem, & Gatti ſimulat familiarem, quem vero Gattum ipſum eſſe credunt, in ea agere videbatur, vt CORII famam & autoritatem imminueret. Oppoſuit igitur illi Iuſtus Vicecomes, *Pro* BERNARDINO CORIO *Mediolanenſi Hiſtorico diſſertationem Bergomi* 1712. in 8. nec non *Coloniae Ticiniae Romanae Commentum exſufflatum Diſſer-*

fertat. Iusti Vice-Comitis pro regia Ticinensi vrbe aduersus Cl. V. Antonium Gattum. Bergom. 1711. in 8. Recensio istorum Scriptorum, nec non controuersiae historia ipsa, inuenitur in *Actis Erudi or.* Ann. 1705. p. 394 sqq. 1712. p. 474. 478. & 502. Antonii Catti *historia gymnasii Ticinensis* inserta conspicitur Tom. V. *Thesauri Scriptorum Italiae* Graeuiani.

RAINALDI CORSI Indagationes iuris Libri III *Venet. apud Io. Andream Valuassorem* 1568. in 8.

De raritate vid. Gerdesius in *florileg. libr. rar.* p. 74. Fuit vero RAINALDVS CORSVS, quem Iosias Simlerus in Bibliotheca p. 598. minus recte *Cursum* adpellat, Herculis ac Margarethae de Merbis filius, natus an. 1425. non in insula Mileto, vt Ferdinand. quidem Vghellus Tom. VIIII. *Italiae sacrae* scribit, sed in oppido Canalis Campi laurei regni Cyrni. A Gregorio XIII. P. R. renunciatus episcopus Strugulensis an 1492. diem obiit. *Indagationes iuris* ad finem perducere non potuit, quae post mortem illius demum editae fuerunt. Editio *Coloniensis* 1575. in 8. *Venet.* 1584. & 1585. Gerdesio incognitae fuerunt. Vid. August. Oldoini *Athenaeum Ligusticum* p. 488. Anton. Posseuini *Apparat. Sac.* Tom. III. p. 117.

EIVSD. Espofizione sopra le Rime de Vittoria Colonna Marchesa di Pescara. *In Venezia per Gio. Battista, e Melchior Sessa fratelli* 1558. in 8.

Admodum rarus iste liber est, & explicationem carminum rhythmicorum Victoriae Columnae, de quibus paullo ante diximus complectitur. Editionem istam curauit, & carmina Victoriae praemisit Hie-

ronymus Ruſcelli. Vid. Nicol. Franc. Haym *notizia de' libri rari nella lingua Italiana* p. 138.

ANTONII CORVINI liber de miſerabili conditione Anabaptiſtarum in obſidione Monaſterienſi. *Marp.* *1536.* in 8.

Liber e rarioribus inter CORVINI ſcripta eſt, quorum Catalogum etſi non integrum adtulit Ioſ. Simlerus in *Bibliotheca* p. 43. Iſte liber, quem nos adduximus, inſertus quoque eſt, Io. Gaſtii Briſacenſis, *de Anabaptismi exordio, erroribus, hiſtoriis & confutationibus Libr. II. Baſil. ap. Robert. Winter* 1544. in 8.

ANGELO di COSTANZO Storia del regno di Napoli. *In Aquila per il Cacchio 1582.* in fol.

Hiſtoria illa, quam in ipſa Italia perraram eſſe teſtatur Niceron Tom. XI. p. 400. Nicol Fr. Haym nella *Notizia de' libri rari* p. 60 in XX. libros diuiſa eſt, & a morte Friderici II. anno nimirum 1250. ad annum vsque 1489. res in Neapolitano regno geſtas, exponit. Libri quidem IIX. priores iam an. 1572. *Neapoli* in 4. prodierant, quos emendatiores auctioresque ipſe Auctor in lucem emiſit. Editio, quantum nos quidem ſciamus, recentiſſima eſt, quae *Neapol.* 1710. in 4. prodiit. Langlet du Fresnoy dans *la methode pour etudier l' hiſtoire*, Tom. III. p. 360. duplicem admiſit errorem, cum librum anno 1682. prodiiſſe, & res geſtas ad annum 1389. expoſitas eſſe perhibet. Conf. *Giornale de' letterati d' Italia. Venez.* Tom. I. p. 204 ſqq.

IOANN. BAPTISTAE COTELERII, ſanctorum Patrum, qui temporibus apoſtolic s floruerunt, Barnabae, Clementis, Hermae,

Ignatii, Polycarpi Opera, edita & non edita, vera & ſuppoſita, graece & latine, cum notis. *Paris.* 1672. II. Tom. in fol.

Admodum rara haec prima editio eſt, ingens enim exemplarium copia, quae Petitus bibliopola ſuis ſumtibus excuderat, incendio Collegii Montaguienſis (Montaigu) perierunt. Vid. Niceron Tom. IIII. p. 248.

LVDOVICI COVLON lexicon Homericum, ſeu accurata vocabulorum omnium, quae in Homero continentur, explanatio, ad illuſtriſſ. Principem Henricum a Sabaudia. *Paris. ſumtibus Sebaſt. Cramoiſy* 1643. in 8. pp. 452.

Liber admodum rarus, & dignus, qui, in vſum ſcholarum, denuo prelo ſubiiciatur.

Hiſtoire de l'Empire d'Occident de la traduction de *M/r.* COVSIN. *Paris.* 1684. in 12. Tom. II.

Opus quidem integrum LVDOVICVS COVSIN, ad noſtra vſque tempora, continuare ſtatuerat, ſed nihil praeter illos tomos, qui, & in ipſa Gallia raro hodie inueniuntur, edidit. Complectitur collectio illa Eginhardi vitam Caroli M. vitam Ludovici Pii, Annales Bertinianos, Luitprandi hiſtoriam, Eiusdem legationem ad Imperatorem Nicephorum, & Phocam, Ludouici II. Epiſtolam ad Baſilium Imperatorem, & alia. Vid. Niceron Tom. XIIX. p. 193. qui de illa ſcribit collectione: *Ce peu que l'on en a, eſt devenu fort rare, & on ne le trouve pas, communement.*

IOANNIS COWELL Iuris Romani Pro-

feſſoris Cantabrigienſis, Inſtitutiones iuris Anglicani, ad ſeriem inſtitutionum imperialium. *Oxon.* 1660 in 8.

Haec editio Cl. Vogtio aliisque fuit incognita.

IOANNIS CRASSINII Polonia. Ad ſereniſſimum, & potentiſſimum Henricum I. Valeſium, Dei gratia, vtriusque Poloniae Regem. *Bononiae apud Peregrinum Bonardum, venia ab Superioribus conceſſa* 1574. in 12. fol. 147.

Daniel Ianozki in der *Nachricht von denen in der Zaluskiſchen Bibliothek ſich befindenden raren polniſchen Büchern* P. I. vocat *ein Werkgen von erſtaunender Seltenheit*, & p. 18. docet, quod illud opuſculum, in priuatorum Bibliothecis fere nunquam, & in publicis admodum raro inueniatur; quid? quod in ipſa Italia, in qua editum fuit, illud adeo rarum eſſe ſcribit, *daſs man es in der Ottoboniſchen Bibliothek, ehemals denen polniſchen reiſenden Gelehrten, als eine der groeſten Seltenheiten gezeiget hat. Vermuthlich müſſen ſehr wenige Exemplare davon abgedruckt worden ſeyn.* Idem Ianozkius, vberiorem libri recenſionem, vitamque Autoris, breuiter deſcriptam, exhibet.

EIVSDEM Oratio ad Senatum & Equites Polonos, de electione Henrici Valeſii, Polonorum Regis. *Bonon.* 1573. in 4.

Antecedens opuſculum, haec oratio raritate aequat, niſi forte ſuperat: Ianozkio etiam citato incognita fuiſſe videtur.

Elogi di Vomini letterati, ſcritti da LORENZO CRASSO con i loro ritratti, intagliati in

in Rame. *In Venezia per Combi e la Noù. 1666.* II. Tom. in 4.

De insigni libri raritate vid. Nicol. Fanc. Haym *notizia de' libri rari* p. 100. Lenglet du Fresnoy dans le *Catalogue des historiens* p. 1784. librum vocat *exstimé, & peu commun.* In duas partes diuisus est, prima 4^4. pp. absoluitur, & elogia cum iconibus LXXII. Virorum eruditorum, aere expressis complectitur. Secunda pp. 336. LXX. eruditorum elogia, & imagines exhibet. Conf. Baillet *Jugemens des Savans* Tom. II. P. I. p. 39. edit. ann. 1725. vna cum Additionibus Msr. de la Monnoye, cuius de libro isto ea est sententia: *Ghilini &* CRASSO *sont deux ecrivains peu judicieux, grands & fades louangeurs, le premier surtout.* Idem dicendum erit de eiusdem Autoris *Elogi de Capitani illustri. In Venezia* 1683 in fol. qui liber eruditorum elogia raritate fere superat.

CREMONENSIVM Orationes tres, aduersus Papienses in controuersia Principatus. *Cremonae 1550.* in 8. it. Paris 1562. in 8.

Hae sunt orationes tres, quibus controuersia ista, cuius supra iam fecimus mentionem, a CREMONENSIBVS contra Papienses, perorata fuit. Marcum vero Hieronymum Vidam CREMONENSEM, Albae Episcopum orationum esse autorem, nullum est dubium, cum Francisc. Arisius in *Cremona litterata* Tom. II. p. 101. Sctum produxerit CREMONENSE, quo Hieronymo Vidae, actorum publicorum ad has declamationes conscribendas, conceditur vsus. Ita vero rarae sunt istae orationes, vt pauci inueniantur, qui eas vnquam viderunt. Conf. de Hieron. Vida, Girolamo Ghilini *Teatro d' Vomini letterati* P. I. p. 167. Ioannis Imperialis *Musaeum historicum* p. 35^ sqq. Iof. Simleri *Bibliotheca* p. 47^. Anton. Possevini *Apparat. S.* Tom II. p. 384. Paull. Fiche-

ri *Theatrum Virorum eruditione claror.* p. 1462. Niceron *Memoir.* Tom. XXVIIII. p. 401. ſqq.

CAESARIS CREMONINI diſputatio de caelo, item apologia pro Ariſtotele de via lactea, & de facie in orbe lunae. *Venet.* 1613. in 4.

Inter rariores CREMONINI libros, hic non vltimum obtinet locum, a Cl. Vogtio & aliis non memoratus. Ablegat quidem Ludouicus Martinus Kahlius in *Bibliotheca philoſophica Struuiana* Tom. I. p. 376. lectores, qui de CREMONINI *illuſtribus de anima contemplationibus*, quandam ſibi parare cupivnt notitiam ad *Recueil de litterature de philoſophie, & d'hiſtoire* p. 31. edit. *Amſtelod.* 1730. in 12. ſed ea quae in libro iſto l. cit. leguntur, nullius plane ſunt momenti. En! omnia: CREMONIN *fameux Profeſſeur d'Italie a fait un livre, qui eſt devenu fort rare*: Illuſtres de anima contemplationes: *Gabriel Naudé du de lui*, Nihil habebat pietatis, & tamen pius haberi volebat.

PETRI CRESCENTIENSIS tractatus de omnibus agriculturae partibus, & de plantarum animaliumque natura & vtilitate libri XII. *Baſil.* 1548. in fol.

Rarus liber, Cl. Vogtio incognitus fuiſſe videtur, qui p. 222 italicam tantummodo verſionem adfert. Plures eius extant editiones, e quibus vnam alteramue antiquiorem, hic adiiciemus. Inueniuntur in *Catalogo Bibliothecae Hulſianae*, P. I. p. 10). PETRVS de CRESCENTIIS *in Commodum Ruralium L. XII. cum fig. edit. antiqua ſine loco & anno.* In eodem *Catalogo* l. cit. nec non in Michael. Maittaire *Annalibus typograph.* Tom. I. p. 338. extat PETRI de CRESCENTIIS *opus ruralium commodorum*, cuius in fine legitur: *quodam induſtrioſo caracterizandi ſtilo, nouiſſime* omni-

omnipotentis Dei suffragio adiuuento; extitit hac littera vera modernata abscisa & formata, impressum per Ioannem de Westfalia Paderbornens. Dioces. in alma ac florentissima Louaniensi Vniuersitate residentem anno 1474. *Decembris die nona.* in fol. Hae certe editiones librorum de agricultura, plantarum & animalivm natura, antiquissimae & rarissimae sunt. Conf. Io. Albert. Fabricii *Bibliotheca Med. & infim. latinitat.* L. III. p. 1221. ex quo adparet, quod liber initio, lingua latina sit scriptus, in italicam vero & alias postea linguas translatus. Nominat Fabricius autorem, Scriptorem operis, pro illa aetate eximii, & Bononiae eum circa annum 1280. floruisse scribit. In Iosiae Simleri *Bibliotheca* p. 556. illum Bononiae fuisse Senatorem legimus. Editionis quoque *Lovaniensis* mentionem facit Fabricius l. cit. errat autem ex parte, cum illam 1473. excusam esse scribit. Praeter germanicam libri versionem *Argentinensem* 1518. in fol. a Fabricio memoratam, innotuit nobis alia titulo: PETRI de CRESCENTIIS *neww Feldt vnd Ackerbau Bücher. Frankfurdt am Mayn bey Siegmund Feyrabend* 1583 in fol.

ABRAHAM IOANN. CVFFELER *I. V. D.* specimen artis ratiocinandi naturalis & artificialis, ad pansophiae principia manuducens. *Hamburgi apud Henric. Khunrath 1684.* in 8. cum fig. P. I. pp. 258. P. II. pp. 229. P. III. pp. 140.

Vid. Cl. Vogtii *Catalog. libr. rar.* p. 226. Librum hunc denuo recusum esse *Londini* hoc titulo: *Methodus artis ratiocinandi*, nos docuit *Bibliotheca Anonym. Norimb.* p. 199.

LAVRENTII CVMDII Bibliotheca homiliarum, & sermonum, e priscis ecclesiae patribus collecta. *Lugduni* 1588. IIII. Tom. in fol.

Laudat hanc bibliothecam praeter ſcriptores a Cl. Vogtio p. 227. citatos, Anton Poſſeuinus in *Apparat. ſacro* T. II. p. 330. qui autorem *Cundium* ſiue *Gundium* nominat, illumque ex vrbe Ripatranſonia, in agro Firmiano Piceni Italum fuiſſe, neque ipſum CVMDIVM hanc bibliothecam edidiſſe ſcribit: morte enim praeuentus, edendi laborem in ſe ſuſcepit Franciſcus Gerardus Moſanus Germanus, ordinis Praedicatorum.

FRANCISCI CVPERI Arcana Atheismi reuelata, philoſophice & paradoxe refutata, examine tractatus theologico-politici, duobus libris comprehenſa. Priori ipſe tractatus examinatur, atque refellitur. Altero ipſiſſima Atheorum, primo contra S. S. deinde contra Religionem, & Dei exiſtentiam, argumenta explicantur atque eneruantur, & Deum eſſe, nouis argumentis demonſtratur. Operi praefixa eſt praefatio, ad operis intellectum penitus neceſſaria, & in calce additamenta & mutationes, nonnullae itidem neceſſariae. *Roterod. ap. Iſaacum Naeran 1676.* pp. 304. excepta praefat. 14 pp. in 4.

FRANCISC. CVPERVS Amſtelodamenſis librarius, Io. Bredenburgi, primo amicus, poſtea vero aduerſarius fuit. Ob frequens cum Socinianis commercium, errorum ipſe ſuſpectus factus eſt, diemque obiit Rotterodami 1695. Sunt qui hunc librum Atheismi, quo auctor infectus fuerit, teſtem eſſe contendunt; ſed defendit illum aliqua ex parte, & librum a raritate ſimul commendat Summe Reu. Baumgarten in den *Nachrichten von einer Halliſchen Bibliothek* P. I. p. 131. Conf. Io. Wolfgang Iaegeri diſſertatio: FRANCISCVS CVPERVS *mala fide, aut*

ad

ad minimum frigide Atheismum Spinozae oppugnans 1710. Io. Franc. Buddeus *de Atheismo* C. I. p 173. sqq. Reimmann. *Historia Atheismi* p. 484. *Catalog. Biblioth. suae* Tom. I. p. 987. Niceron *Memoir.* T. XIII. p. 48.

COEL. SECVNDI CVRIONIS de amplitudine beati regni Dei Libr. II. 1554. in 8. *Goud.* 1614. in 8. *Francof.* 1617. in 8.

COEL. SECVND. CVRIO in *Apologia* huius libri, illum prima vice, curante Horatio filio suo, in vrbe quadam regionis Grisonum excusum esse, scribit, quod vero falsum est, cum ex *Catalogo librorum, per Ioannem Oporinum impressorum*, qui Andreae Jocisci *Orationi, de ortu, vita, & obitu Io. Oporini, Argentor.* 1569. in 8. adiectus est, adpareat, illum *Basileae ex Oporini offi ina* prodiisse. Neque vero a *Catalogo Bibliothecae Bodleianae* Tom. I. p. 193. deceptus fuit Vincentius Placcius, vt quidem Gerdesius p. 80. scribit, quoniam Thom. Hyde nihil minus Vicarsio tribuit, quam CVRIONIS nomen, sed tantummodo verbis: *vid. Thom. Vicarsius*, significat, de CVRIONE plura reperiri sub tit. Thomae Vicarsii seu de Vicariis T. II. p. 2;o. qui CVRIONIS fuit aduersarius & dictum libellum refutare adgressus est libro, qui inscribitur *Refutatio libelli de amplitudine regni Coelestis Oxon.* 1627. In Opusculo autem ipso COELIVS SECVNDVS CVRIO, illud παράδοξον numerum electorum, & beatorum, numero damnatorum, & reiectorum esse maiorem, tradidit. Argumenta, quibus, ad confirmandam hanc sententiam, vsus est, vid. apud Niceron Tom. XXI. p. 20. Hoc opusculum CVRIONIS impugnauit Petrus Paull. Vergerius, & hanc doctrinam veluti erroneam ad senatum Basileensem detulit. Hanc igitur potissimum ob causam COEL. SECVND CVRIO *Apologiam* illam *librorum de Amplitudine regni coelorum ad-*

aduersus P. P. Vergerium, it. *Summarische Antwort* COELII S. CVRIONIS, quae in Schellhornii *Amoenitat.* Tom. XII. p. 620 legitur, conscripsit.

D.

FRANCISCI DAVENNE Scripta omnia.

FRANCISCVS DAVENNE homo fanaticus, natus Fleurentiae (Fleurence), Morini, eiusdem furfuris hominis, discipulus fuit. Vixit Seculo praeterito iam adulto, & nonnulla, adiutore vsus Morino, scripta euulgauit, quae fere omnia seditiosa, & calumniis referta, autoritate publica, e medio sublata fuerunt. Indicem eorum exhibet Niceron Tom. XXVII. p. 75. sqq. Praecipuum inter illa obtinent locum: *La Hierusalem Celeste, l' Assomption de la theologie de Dieu, le Lion de la tribu de Iuda, & l' inventaire de la verité* in 4. pp. 32. Autor in illo indicem scriptorum suorum exhibet. *Inventaire des pieces, que met & baille par devers vous, Nosseigneurs du Parlament, la sagesse eternelle, estimée folie des sages du monde demanderesse en restitution de la Monarchie Françoise, de laquelle elle pourvoit par un don a jamais . . . afin d'entretenir la paix du Ciel, qu'il portera aux hommes sur la terre, leur administrer la justice, & de reduire tout sous l' empire de Iesus Christ, suivant les prophetes.* in 4. pp. 4. Niceron l. cit. p. 83. de eo scribit: *la lacune qui se trouve ici, doit être remplie par le nom de Simon Morin, & une autre qui suit, doit l' être par celui de Louis XIIII. Cette piece est le comble des extravagances de* DAVENNE. *Les ouvrages de sa façon dont il y parle sont au nombre de dix sept.*

LAMBERTI DANAEI geographiae poeticae, id est vniuersae terrae descriptiones, ex optimis ac vetustissimis quibusque latinis poetis L. IIII.

Lug-

Lugduni apud Iacob. Stoer 1580. pp. 322. praeter indicem.

Inuentu admodum difficilis est liber, qui e bibliotheca Conradi Samuel. Schurzfleisch. ad nos peruenit. Claudius Franciscus Milliet Dechales in *Mundo Mathematico* Tom. I. p. 49. edit. *Lugdunens.* 1690. IIII. Tom. in fol. *opus* vocat *optimum*, *ad veterum geographiam cognoscendam*. Liber. I. Europam, II. Africam, III. Asiam, IIII. mare & insulas continet. In singulis libris, cuiusque partis regiones, populi, populorumque mores, vrbes, flumina, & montes illustriores, ex antiquis poetis describuntur. Prima editio prodiit *Geneuae* 1579. in 8. Vid. Nicol. Bassaei *Collectio librorum* P. I. p. 587. Vitam LAMBERTI DANAEI, Aurelianensis Galli, nati an. 1530. & in Academia regni Nauarraei Orthesiana anno 1596. mortui, pluribus exposuerunt Melchior Adami in *Vitis Theologor. Exteror.* p. 89. edit. Francof. in fol. Paull. Freher in *theatro virorum eruditione claror.* p. 278. Niceron *Memoir.* Tom. XXVII. p. 21-36.

La DECOVVERTE de la verité, & le monde detrompé à l'egard de la philosophie, & de la religion, sur tout à l' egard de la philosophie dont l' auteur donne un Sisteme entierement nouveau, qui developpe tous les mysteres, les plus importans de la nature; s'il bien qu'il prouve, l'existence de Dieu, & l' immortalité de l' ame, par demonstration. Traduit de l'Anglois, corrigé & augumenté par l'auteur, le Chevalier Veridicus Nassauiensis; approuvé par le celebre Professeur Wolf, souscrit par plusieurs Princes, & autres personnes de Distinction. *à la Haye* 1745. in 8. pp. 413.

Vid.

Vid. Cl. Vogtius p. 234. Impii & abominandi libri autor fuit Hatzfeld dictus, qui illum non ex anglico, vt titulus prae se fert, transtulit, sed lingua gallica conscripsit. Complectitur liber Dedicationem ad omnes principes, aliosque viros in dignitate constitutos, potentia ratione, & sinceritate praeditos; sequitur *Discours à la plus excellente nation Angloise & plus vaillante societé civile.* Hic libertatem nationis anglicanae, summis extollit laudibus, in theologos autem, & philosophos acerrime inuehitur, inprimis Neutonum impostorem nominat, qui existentiam Dei, & animae immortalitatem ex ignorantia impugnauerit. Postea, inuenitur *Supplement au Discours a la plus excellente Nation Angloise, & plus vaillante Societé civile*, & Catalogus Virorum, in summa dignitate constitutorum, quos huic operi subscripsisse, autor malesanus fingit. Ita vero tractatio ipsa, in sex capita diuisa, sequitur, cuius vberiorem recensionem dedit Vir summe Reu. Fridericus Wilhelm Kraft Theol. D. & Profess. apud Goettingenses celeberrimus in der *Neuen theologischen Bibliothek* T. I. p. 672. sqq. Scripserat Hatzfeldus librum suum ab illustri Wolfio, philosopho nostrae aetatis celeberrimo, comprobatum, prodiisse in lucem: sed aegre, pro eo ac par fuit, impudens mendacium tulit Wolfius, & in quibusdam diariis litterariis, *Actis* scilicet *Eruditorum Lipsiensibus novis* mens. Septembr. 1745. p. 523. sqq. *Nouuelle Bibliotheque Germanique* T. II. p. 189. sqq. & al. haec omnia ex fraude & mendacio auctoris profecta fuisse, declarauit. Conf. *Bibliotheque Raisonnée* Tom. XXXVI. p. 367. sqq.

DEDVCTIO iuris, in caussa Waldeck contra Münster, die Baronie Werth betreffend. in fol.

Ad-

Adscripsit huic DEDVCTIONI Io. Petrus de Ludewig: *Est hoc Volumen rarum inuentu, vtilissimum tamen, ad intelligendum litigiosa argumenta, exemtionem imperii, & discrimen inter subditi, & vasalli solius nexus diuersos. Re autem vera, nemo litigatorum penetrauit, in caussas genuinas rerum, iuriumque medii aeui, vnde tamen filum pendet, euadendi ex hoc labyrintho.* Vid. *Catalog. Biblioth. Ludewig.* P. I. p. 628.

IOANN. DÉE opera per Casaubonum, *Londin.* 1659. in fol.

Niceron Tom. I. p. 366. scribit: *Casaubon a fait imprimer la plus grande partie de ses* (Ioan. Dée) *Ecrits, avec une scavante preface, à Londres in fol. An.* 1659. *Ce livre est fort rare, même en Angleterre.* Eum esse librum credimus, quem Mericus Casaubonus cum tit. *Relation concerning* D. DÉES *Conversing with Spirits, Lond.* 1659. in fol. edidit. Conf. de 10. DÉE vita & scriptis, Thom. Smith *vitas eruditissimor. & illustrium virorum Londin.* 1707. in 4. Niceron l. cit.

Gemina aduersus Melchiorem Guldinastum Caluinianum Replicatorem, vel potius Quadruplicatorem DEFENSIO. Prior pro S. R. Orthodoxi & Catholici imperii auita Maiestate, Replicationem Caluinianam, imperii huius vastatricem, accurate examinat, & refutat. Auctore Iacobo Gretsero S. I. Theologo. Posterior complura monumenta, hactenus inedita, pro Gregorio VII. aliisque pontificibus Romanis lectori exhibet. Editore C. V. Sebastiano Tengnagel I. V. D. & Caesareae Bibliothecae Viennensis Prae-

fecto.

fecto. *Ingolstadii excudebat Andreas Angermarius 1612.* in 4. Pars I. pp. 327. P. II. pp. 454.

Ediderat Io. Melchior Goldastus 1607. *Francofurti* in fol. *Rationale Constitutionum imperialium*, in quo libro fidem Caesaris Cardinalis Baronii suspectam fecerat. Hoc aegre ferens Iacobus Gretserus, edidit *Commentarium Paulli Bernriedensis* in dioecesi Augustana Canonici Regularis, *de rebus gestis S. Gregorii VII. & B. Herlucae*, virginis Boicae *cum prolegomenis & notis, Ingolstadii* 1610. in 4. illique libro alium adiecit adpendicis loco, cui fecit titulum: *Caesar Baronius S. R. E. Cardinalis; a Goldasti Caluinistae criminationibus vindicatus, & in eo cum alii Pontifices Romani, tum S. Gregorius VII.* Cum vero Goldastus *Replicationem pro Imperio, aduersus Iacobum Gretserum*, nec non *Apologias reuerendiss. & illustrissim. Principum pro Henrico IIII. Imperatore Hanou.* 1611. II. Tom. in 4. opponeret Gretsero: ille ne caussam deserere videretur, librum, cuius adtulimus titulum, loco defensionis in lucem emisit. Liber vt titulus docet, duabus absoluitur partibus, quarum prior Gretserum habet auctorem, posterior vero, qui priore multo rarior est, a Sebastiano Tengnagel conscripta est, & vetera monumenta contra schismaticos, pro Gregorio VII. complectitur. Illa monumenta reperiuntur, in Io. Georg. Eccardi *Corpore historiae medii aeui* Tomo II. qui codicem eorum manuscriptum, e bibliotheca acceperat Vindobonensi. Recensentur in *Bibliotheca Struuio-Buderiana historica* p. 911. sqq. Conf. die *Merkwürdigk. der Koenigl. Bibliothek zu Dresden* T. III. p. 567. Io. Alb. Fabricii *Bibliotheca med. & inf. lat.* L. XV. p. 614. & ea, quae supra diximus, cum Goldasti *Apologiam Principum* recenseremus.

LVDOVICI DEMONTIOSII Gallus Romae hospes, vbi multa antiquorum monimenta

ta explicantur, pars pristinae formae restituuntur. *Rom. apud Io. Osmarinum 1585.* in 4.

Vid. de hoc libro Gerdesii *florileg.* p. 85. sqq. qui inter alia scribit: *Sunt adeo hi ipsi libri, quos sub tit.* Gallus Romae hospes *edidit, propter insignem eorum, cum praestantiam tum raritatem, a Cl. Graeuio inserti Thes. Ant. Rom. Tom. IX. fol. 777. sqq.* At enim non in Graeuii thesauro, sed in Gronouii *Thesauro Antiquitat. graecarum* T. IIII. p. 782. sqq. inuenitur LVD. DEMONTIOSII *Commentarius, de Sculptura, Caelatura gemmarum, Scalptura, & Pictura Antiquorum* L. II. qui *Galli Romae hospitis* P. III. & IIII. constituvnt. Iidem libri, etiam adiecti conspiciuntur, a Ioanne de Laet Antuerpiano, cum aliis Leonis Baptistae de Albertis, & Pomponii Gaurici *de pictura & Sculptura* libellis, Marci Vitruuii Pollionis de Architectura libris, edit. *Amstelod.* 1649. in fol. in Adpendice p. 47. sqq. nec non Abrahami Gorlaei *Dactyliothecae*, *Antuerp.* 16(0)9. in 4. Hos vero libros haud adeo magni esse momenti docet Baudelot de Dairval Tom. I. *de l' vtilité des voyages, & de l' avantage que la Recherche des Antiquités procure aux Savans* p. 338. cum scribit: *un certain* LVDOVICVS DEMONTIOSIVS *a joint au traité qu'il a fait de la peinture, & de la sculpture, quelques lignes de la gravûre des pierres, mais ce n'est proprement qu' un titre, ou une proposition de la moindre partie de ce qu'il y a de plus trivial.* E prioribus vero *Galli Romae hospitis* partibus, multa excerpsit Petrus Zornius in *Bibliotheca antiquaria & exegetica* Tom. I. P. XI. p. 984-1021.

PETRI DELFINI, *Prioris sacrae Eremi & Generalis totius Ordinis Camaldulensis*, Epistolarum volumen. *Impressum arte & studio Bernardini Benalii. Venet. 1524.* in fol.

Suis sumtibus hanc collectionem, in XII. libros diuisam, edidit Iacobus de Brescia, DELFINI discipulus,

lus S. Martini de Opitregio Prior, monachusque Camaldulensis. Adiecit *Orationem* Eusebii Prioli, Abbatis Carcerum Ord. Camaldulensis, antea Monachi S. Michaelis de Muriano, *in* P. DELFINI *funere* pronunciatam. *Ces lettres sont extremement rares,* inquit Niceron Tom XV. p. 341. *& elles furent poussées à la vente de la Bibliothèque de Msr. du Fay jusqu' à* 301. *livres*, *& à celle de Msr. Colbert jusqu' à* 389. Plura raritatis testimonia adtulit iam Cl. Vogtius p. 235. Mabillonius *epistolas CCXLII.* quae in editis desiderantur, & ab anno 1462 ad annum vsque 1514 scriptae sunt, e codicibus Camaldulensium manuscriptis eruit, & vna cum *Oratione* PETRI DELFINI *ad Leonem X. Pontificem max.* nec non Eusebii Prioli *oratione funebri* iam memorata. Tom. III. p. 915 sqq. p. 1211 sqq. p. 1215 sqq. *Veterum scriptorum & monumentorum historicorum, moralium amplissimae Collectioni*, quam Edmundus Martene, & Vrsinus Durandus edidere *Paris.* 1724. in fol. inseruit. Conf. de PETRO DELFINO, qui Venetiis 1444. natus fuit, anno vero 1525. mortuus est, Antonii Posseuini *Apparat.* S. T. III. p. 51. Baile *Dictionaire* T. II. p. 977.

Reponse de Msr. IEAN DESLYONS, Docteur de Sorbonne, Doyen & theologal de Senlis, aux lettres de Msr. Arnauld, ausfi Docteur de Sorbonne, imprimées & produites, par Maitre Iean Gontin, Dauphinois, Curé de St. Hilaire de Senlis. Pour servir au procès, pendant en la Tournelle pour François Deslyons Ecuyer, Sieur de Theuville, & ses enfans demandeurs & intimez, contre le dit Gontin, & Robert Garteron Notaire prisonniers és prisons de la Concier-

ciergerie, & Fabry Solliciteur, accuſez & appellans. in fol. *ſine l. & ann.* pp. 104.

Hanc Speciem, vt vocant, facti, contra Arnaldum mordaciſſimam, *Paris.* 1684. impreſſam eſſe adſerit Niceron Tom. XI p. 334. illamque *fort rare* eſſe ſcribit, ſimulque contentionis cauſam & occaſionem paullo vberius exponit. In cenſum librorum IOANNIS DESLYONS rariorum idem Niceron p. 332. refert *Traitez ſinguliers & nouveaux contre le Paganisme du Roy boit. Le premier du jeûne ancien de l'egliſe catholique, la veille des Rois. Le ſecond de la Royauté des Saturnales remiſe & contrefaite par les Chretiens charnels en cette fête. Le troiſieme, de la ſuperſtition du Phoebé, ou de la ſotiſe du Febué. à Paris chez C. Savreux* 1670. in 12. Prima editio prodierat *Paris.* 1664. in 12 Oppoſuit huic libro Bartholomaeus, Cauſſarum patronus Siluanectenſis *Apologie du Banquet ſanctifié de veille des Rois. Par Maitre* Nicolas Barthelemy, *Avocat au Parlement, & au Baillage & Siege Préſidial de Senlis. Paris.* 1664. in 12. pp. 156. Haec apologia conſcripta fuit, antequam IOANNIS DESLYONS liber in lucem prodieret. Cauſſam huius rei exponit Niceron l. cit.

Le livre de la DIABLERIE *editio antiqua ſine loci & anni facta mentione* in fol.

In *Bibliothecae Sellianae Catalogo* Tom. I. in Append. p. 6. *liber extremae raritatis* vocatur. Quid rerum autem contineat, ignoramus. Idem liber in *Catalogo librorum Bibliopolis Caroli Levier*, quod Hagae Comitum 1735 diuenditum fuit, p. 26. hoc titulo inuenitur: *Le livre de la* DIABLERIE *en vers François à Paris chez Michel le Noir ſans date* in fol.

WILHELMI SCHAEFFERS genannt DILLICH Vngariſche chronica, Beſchreibung des Ober-

und Nider-Vngarn, beneben ſeinen Landtaffeln, Feſtungen, ſtaedte unnd Laeger Verzeichnüsz. *Caſſel 1599.* in 8. ibid. 1606. in 4.

Hic DILLICHII liber, multis figuris exornatus, paucorum oculis ſe obtulit. Edidit idem Auctor eodem anno *Beſchreibung und Abriſz der Weitberümbten Keyſerlichen Stadt Conſtantinopel. Caſſel* 1606. in 4. De *Chronico*, quod idem edidit, *Haſſiaco* vid. Cl. Vogtius p. 236. qui editionem primam anni 1625. optimam eſſe cenſet, quoniam figuras omnium Haſſiae & Wetterauiae Caſtrorum ac oppidorum, cum genealogiis Comitum, Dominorumque, contineat, quae cum variis aliis, in ſequentibus editionibus omiſſa fuerint. Quod ad editionem anni 1606. adtinet, illa nonſolum ea, quae in prima reperiuntur, complectitur omnia, ſed etiam quibusdam aucta eſt acceſſionibus, id quod eius ſtatim manifeſtat titulus, in quo legimus verba, cum chronicon, illud manu tractaremus: *Auſſs new uberſeben vnd corrigiert, mit vielen Hiſtorien vnd Bildniſſen vermehrt.*

Le Vite delli illuſtri Filoſofi di DIOGENE LAERZIO, dal Greco ridotti nella lingua commune d'Italia. *In Venezia per Vincenzo Valgriſi 1545.* in 8. & titulo mutato, *in Venezia per Domenico Farri 1561.* in 8.

Extant verſiones quidem italicae huius autoris antiquiores. *Bologn.* 1494. & *Firenze* 1489. in 4. de quibus vid. Haym *notizia* p. 98. ſqq. nec non recentior *Venez.* 1535. in 8. id quod *Catalogus editionum Laertii ab infantia typographiae vsque ad annum* 1663. ſplendidiſſimae Marci Meibomii editioni *Amſtelod.* 1692. II Tom in 4. edit praemiſſus, nec non Io. Alb. Fabricius L. IIII. *Bibliothecae Graec.* c. XVIIII. p. 610. docet.

docet. Prima nulla interpretis facta mentione prodiit, Secunda per Iacopo Chierico e Onofrio de Bonacorsi ex graeco conuersa dicitur. Qui tertiae versionis autor sit, nos ignorare fatemur; illam & similiter nostram Felici Astolfo tribuit I. A. Fabricius l. cit. Vindicat vero posteriorem fratribus Rositinis da Pratalboino Nicol. Francisc. Haym l. cit. p. 99. & doctissimus Italiae Marchio Scipio Maffei ne'suoi *Traduttori Italiani* p. 46. vbi etiam hanc versionem 1566. in 8. recusam esse scribit.

DIONYSIO *Alicarnasseo* delle cose antiche della citta di Roma, tradotto in Toscano da Francesco Venturi Fiorentino. *In Venezia per Nicolao Bascarini, a istanzia di Michel Tramezino 1545.* in 4. pp. 648.

De insigni huius versionis, quae partem, della *Collana*, vt apud Italos vocatur, *graeca*, constituit, praestantia, & raritate vid. Lenglet du Fresnoy *Tablettes chronologiques* P. I. p. CXCIIII. Nicol. Fr. Haym *Notizia de' libri rari nella lingua Italiana* p. 5 sqq.

DIONYSII *Genuensis Ordinis Capucinorum Professor.* Bibliotheca Scriptorum Ordinis Minorum S. Francisci Capucinorum. *Genuae apud Io. Baptist. Scionicum 1691.* in fol. pp. 324.

Prior huius libri editio prodierat 16.0. in 4. Sed vtraque editio, adeo eruditorum se subduxit oculis, vt ab Aug. Bayero in *Memoriis historico-Criticis libror. rar.* p. 153. sqq. & a Cl. Vogtio in *Catalog. libr. rar.* p. 237. omni iure inter raros libros relata fuerit. Nunc vero cura F. Bernardi a Bononia, noua, multoque auctior edita fuit, quae hoc ornata est titulo: *Bibliotheca Scriptorum Ordinis Minorum S. Francisci*

Capuccinorum retexta, & *extensa* a F. Bernardo a Bononia *ibidem S. Theologiae lector e Capuccino*, *quae prius fuerat*, *a P.* DIONYSIO *Genuensi*, *eiusdem Ordinis Concionatore, contexta. Venetiis ap. Seb. Coleti* 1747 in fol. pp. 322.

RAMBERTI DODONAEI historia vitis vinique, & stirpium nonnullarum aliarum, it. medicinalium obseruationum exempla. *Colon* 1580. in 8.

E rarioribus hic liber in *Catalogo Bibliothecae Plattnerianae* P I. p. 190. est. Fuit RAMBERTVS DODONAEVS Belga, Maximiliani II. & Rudolphi II. Imperatorum Archiater. In patriam Redux, & Lugduni Batauor. Professor Medicinae factus, diem obiit d X. Mart. 1585. Aetat. anno LXIIX. Multa scripsit haud facile obuia, quorum Catalogum contexuit Suffridus Petri *de Scriptoribus Frisiae*, Valerius Andreas in *Bibliotheca Belgica*, Francisc. Sweertius in *Athenis Belgicis*, Io. Meursius in *Athenis Batauis*, Petrus Castellanus in *vitis illustr. Medicorum* p. 230. & Niceron Tom. XXXIIII. p. 43.

STEPHANI DOLETI formulae latinarum locutionum illustriorum in tres partes diuisae. *Lugdun.* 1539.

Admodum rarus hic liber est, cuius nonnisi pars prima, quae conflatas e nomine & verbo locutiones habet, e typographia STEPHANI DOLETI prodiit. Secunda DOLETVS parte significationem & constructionem verborum proferre, tertia vsum particularum, demonstrare, declinabilium constituerat. Recusae fuerunt istae formulae cum praefat. Ioannis Sturmii, adiectoque *connubio aduerbiorum Ciceronianorum* Huberti Sussanaei *Argentorat.* 1576. 1580. & 1610. in 8. quae editiones paullo frequen-

quentiores sunt prima. Vid. Ioan. Frid. Noltenii *Lexicon Antibarbarum* p. 1927. edit. nouiss. Ea quae de his formulis scripserunt Ioannes Crato a Craftheim in *epistola ad Io. Baptist. Cratonem* an. 1575. & Io. Sturmius in *epistola ad eundem Baptistam* 1576. scripta, vid. in Mich. Maittaire *Annal. Typogr.* Tom. III. p. 77 sqq.

De imitatione Ciceroniana STEPHANI DOLETI aduersus Floridum Sabinum, liber. *Lugduni ex officina autoris 1540.* in 4.

Euulgauerat Franciscus Floridus Sabinus *Subcisiuorum Libr. III. Ludolpho Pio Cardinali Camp̄ensi dedicat. ab authore per epistolam*, *Bononiae* 1539. in 4. in quibus DOLETVM multis calumniis & iniuriis petierat, illique inter alia nimium in Ciceronem studivm, obiecerat, vitioque dederat, quod animae negaret immortalitatem. Purgauit igitur se in hoc libro DOLETVS ab eiusmodi criminationibus. Recensionem libri vid. ap. Michael. Maittaire in *Annal. Typogr.* T. III. p. 89 sqq. Niceron Tom. XXI. p. 124. Floridi Sabini liber insertus est Tom I. *Lampadis* Iani Gruteri p 995 sqq. Maittaire l. cit. p. 92. hoc de illo tulit iudicium: *Francisci Floridi Sabini opus illud, cui respondet* DOLETVS, *perlegi: nec satis mirari possum, quae rabies viros, litteratorum nomine gaudentes, eo adigat, vt morum bonorum, modestiaeque obliti, odio iraque efferati, se inuicem dilanient maledictis, quibus tamen ne minimum quidem suam promoveant caussam* &c.

STEPHANI DOLETI liber de officio legati; de immunitate legatorum; de legationibus Ioannis Langiaci Episcopi Lemouicensis. *Lugd. 1541.* in 4.

Commoratus STEPHANVS DOLETVS fuerat, id quod ex illo libro adparet, per vnum annum cum Episcopo illo, cui legationes suas obeunti, ab epistolis fuerat, Venetiis, quam ob caussam id sibi negotium datum fuisse existimauerat, vt quae in illius Episcopi legatione acciderant, paullo luculentius exponeret. De reliquis STEPHANI DOLETI, poetae, rhetoris, critici & Lugdunensis typographi clarissimi, libris, & fatis illius aduersis, praeter scriptores a Cl. Vogtio p. 240 sqq. citat. vid. Niceron *Memoires* Tom. XXI. p. 107 - 128. Baile *Dictionaire* Tom. II. p. 1011.

De DONATIONE Constantini quid veri habeat, eruditorum quorundam iudicium, vt inversa pagella videbis. in 4. folior. 49.

Rarissima haec collectio, loci, anni, & typographi indicio destituitur. Inueniuntur in illa 1. DONATIONIS, quae Constantini dicitur, priuilegium, Bartholomaeo Pincerno de monte Arduo ad Iulium II. Pontificem Max. interprete. 2. Laurentii Vallensis, patricii Romani, contra ipsum, vt falso creditum, & ementitum priuilegium declamatio, cum Vdalrici Hutteni equitis Germani ad Leonem X. praefatione. 3. Nicolai de Cusa Cardinalis titulo Sancti Petri ad vincula, sententia de DONATIONE Constantini, quam scripsit ad concilium Basileense de concordantia catholica Libr. III. cap. II. 4. Particula ex Antonini Archiepiscopi Florentini primae partis historialis tit. VIII. c. 2. §. 8. 5. Excerptum e Raphael. Volaterrani vita Constantini M. Io. Albertus Fabricius in *Bibliotheca med. & inf. lat.* L. XV. p. 877. hanc collectionem, curante Vlrico Hutteno & Leoni X. dicat. addito Hieronymi Paulli, Catalani, Canonici Barcinonensis, Cubicularii Alexandri V. testimonio ex eius practica cancellariae apostolicae prodiisse scribit, *Basil.* 1517. in 4. Inser-

ſerta etiam inuenitur in Orthuini Gratii *Faſciculo rerum expetendar. & fugiendar.* fol. LXII - LXXX. it. in Simonis Schardii *Collectione Scriptorum de iurisdictione, autoritate, ac praeeminentia imperii* p. 734 ſqq. Plura vide in den *Nachrichten von einer Halliſchen Bibliothek* Tom. I. p. 417 ſqq. Conf. Niceron *Memoir.* Tom. XV. p. 265.

DONATVS editio antiqua in 4. nulla anni facta mentione.

Satis externa ſpecie haec editio ſe commendat oculis, & haud facile in Bibliothecis occurrit. Quaelibet pagina figuris, pro ingenio illorum temporum, elegantiſſimis, ligno inciſis (*in Holz geſchnittne Leiſten*) circumſcripta eſt. Integer liber XXVII. abſoluitur foliis. Prima pagina, hanc initio interrogationem poſitam habet: *Partes Orationis quot ſunt?* In fine legitur: *Impreſſum Maguntie per Ioannem Schöffer.*

Fra GIOSEPPE DONDORI *Miniſtro provinciale de' Capuccini di Toſcana*, della pietà di Piſtoia. In grazia della ſua patria ſcritta. Dedicata all eminentiſſ. Sign. Cardinale Giulio Roſpiglioſe Arciveſcovo di Tarſo, Secretario di Stato della Santità d'Aleſſandro VII. da Franceſco Dondori, Nipote dell' Autore, e Decano della Cattedrale. *In Piſtoia, per Pier' Antonio Fortunati 1666.* in 4. pp. 369.

Liber in ipſa Italia rarus, qui & in Bibliothecis inſtructiſſimis non facile inuenitur. In partes diſpeſcitur duas, quarum prior originem, & ſtatum hodiernum templorum, monaſteriorum, aliorumque aedificiorum, pietati conſecratorum, quae Piſtoiae conſpiciuntur, exponit. Poſterior vero vitas

Sanctorum, beatorum, celeberrimorum virorum, nec non eorum, qui Pistoiae nati, scriptis inclaruerunt, ob oculos ponit. Plura vide in den *Merkwürdigk. der Koenigl. Bibliothek zu Dreszden* T. III. p. 152.

IOHN DONNE Βιαθάνατος, that Selfmurther, is not so naturally a sin that it maynever be otherwise. *Lond. 1648. ibid. 1664.* in 4. *ibid. 1700* in 8.

IOANNES DONNE, cuius vitam Isaacus Walton anglice expositam, *Lond.* 1658. in 12. edidit, hoc opusculum exitiosum & pestilens conscripsit, quod post mortem auctoris editum fuit. Quod vero de Cyrenaico Hegesia, πεισιθάνατος dicto, referunt Cicero, & Valerius Maximus, quod eloquentia sua, multis voluntariae mortis oppetendae cupiditatem ingeneraverit, idem de IO. DONNE libro testatur Morhofius, cum Tom. I *Polyhist.* L. VI. c. 4. p. m. 495. scribit: *Mox cum produsset liber, adeo se multis hominibus probavit, vt haud pauci eius lectione ad mortem voluntariam adacti memorentur.* Prodiit contra illum Anonymi *Pellicanicidium, or the christian adviser against self-murther; together with a Guide and the Pilgrims Pasz tho the land of the Living in III. Bookes, London* 1653. in 8. De reliquis IO. DONNE Scriptis vid. Niceron Tom. IIX. p. 149 sqq.

Dottor GIOSEPPE DONZELLI Partenope liberata, overo racconto dell' Eroicá risoluzione fatta dal populo di Napoli, per sottrarsi dal Giogó de' Spagnuoli. Parte prima. *In Napoli* 1647. in 4.

Queritur Cl. Vogtius in *Catalogo libr. rar.* p. 243. quod librum anxie vbique quaesitum, nondum repe-

perire, imo ne titulum quidem in Catalogo quodam indagare potuerit; inuenire tamen potuit, in libro, quem Cl. Vogtius saepe numero excitauit testem, nimirum in Nicol. Franc. Haym *Notizia de' libri rari nella lingua italiana* p. 63.

FRANCISCI DVARENI in Consuetudines feudorum commentarius. *Colon. Agrippin. 1570.* in 8.

Haec est rarissima DVARENI *editio*, Adam Frideric. Glafey ait, in *Catal. Biblioth. Rinkianae* p. 195. *quacum simul prima vice, vetustus liber de beneficiis prodiit, quem postea Thomasius in Selectis feudalibus, e codice membranaceo Eibeniano denuo produxit.* Conf. de FRANCISC. DVARENO Baile *Dictionaire* T. II. p. 1037. sqq.

Dell' arcano del mare di D. ROBERT DVDLEO *Duca di Nortumbria e Conte di Warwich.* Libri sei. *In Firenze nella stamperia di Francesco Onofri. 1646* sqq. III. Tom. in fol. form. Atlant.

Vberiore splendidissimi & rarissimi huius operis descriptione, iam supersedemus, quia illam Tomus I. der *Merkwürdigk. der Koenigl. Biblioth. zu Dr.* p. 379. dedit. In Cl. Vogtii *Catalog. libror. rar.* p. 249 pro *dell, arcano del mare*, typothetarum vitio legitur: *Arcano del mare.*

THADDAEI DVNI Locarnensis de peregrinatione filiorum Israel in Aegypto tractatus chronologicus. *Tiguri apud Ioannem Wolphium 1595.* in 4.

Vt aliam praecessisse editionem credamus, hanc, quam Cl. Vogtius p. 249. adtulit, libri titulo adducimur, vbi teste *Catalogo omnium librorum qui nundi-*

nis Autumnalibus Francofurti ad Moenum, *& Lipsiae an.* 1595. *celebratis*, *nouiter impressi*, *venales expositi fuerunt*, fol. 15. haec *editio noua* dicitur. Impugnavit opus, Daniel Angelocrator & in lucem emisit *Appellationem contra* D. THADDAEVM DVNVM, *super quaestione*, *quamdiu Israelitae habitauerint in Aegypto*, *Casellis* 1603 in 4. Prodiit postea D. THADDAEI DVNI *Responsio apologetica ad calumnias Daniel. Angelocratoris de tempore peregrinationis Israelitarum in Aegypto.* Vid. Cl. Vogtii *Catalog.* l. cit. Iacob le Long *Bibliotheca Sacra* Tom. II. p. 609. & 707.

GVILIELMI DVRANDI Rationale diuinorum officiorum Libri IIX. *edit. antiquiss.* in fol. maior.

Adseruatur antiquissima & rarissima editio, quam eandem esse censemus, cuius Michael Maittaire Tom. I. *Annal. typogr.* p. 749. mentionem facit, in bibliotheca Scholae Portensis publica. Foliis illa CCV. absoluitur, & loci, anni, & typographi indicio plane destituitur. Fol. I. librorum & capitum reperitur index, cuius haec prima verba sunt: *Hic liber diuiditur in octo libros.* Folio II. liber ipse ita inchoatur: *Incipit racionale diuinorum officiorum.* Litterae initiales, non typis exscriptae, sed diuersis coloribus adpictae, & multis figuris aliis exornatae conspiciuntur. Charta cui impressa, sunt litterae, admodum crassa est, & scribendi compendia, quae freq. occurrunt, libr. reddunt lectu difficilem. Plura de hoc codice adferre, & temporis, & instituti ratio prohibet, alii forte occasioni vberiorem illius descriptionem reseruamus. Editionibus variis, quas Cl. Vogtius p. 250. adtulit, haec accensenda erit, quam in Mich. Maittaire *Annal.* Tom. I. p. 700. hoc titulo conspicuam inuenimus: *Rationale diuinorum officiorum*, *ante mille locis depravatum: obnixa elucubratione magistri Boneti de Locatellis Bergomensis correctum & impressum anno salu-*

salutifere incarnationis 1499. *Lugdun.* in 4. Vid. de GVILIELMO DVRANDO Seniore, Ordinis Praedicator. monacho & Mimatensis in Gallia Aquitanica Episcopi, qui Seculo XIII. floruit, Fratr. Sammarthanorum *Gallia Christiana* Tom. III. p. 730. Caesaris Egassii Bulaei *Historia vniuersitatis Parisiensis* Tom. III. p. 473 sqq. Anton. Posseuinus Tom. I. *Apparat. S.* p. 611. Nicol. Staphorstii *Historia Ecclesiastica Hamburgensis diplomatica* Tom. III. p. 181. Guido Panzirolus *de claris legum interpretibus* L. III. cap. XIIII. p. 330. edit. Christ. Godofr. Hofmanni, Iacob. Echardi *Scriptores Ordinis Praedicator.* p. 480 sqq. Io. Alb. Fabricii *Biblioth. med. & inf. lat.* L. IIII. p. 205 sqq. Bellarminus, Caueus, Oudinus aliique. Prae reliquis vero Simonis Maioli *vita* GVIL. DVRANDI *Speculatoris dicti*, quam eius *Commentario in SS. Concilium Lugdunense sub Gregorio X. Fani* 1569. in 4. edito, praemisit.

ALBERTI DÜRERI Clarissimi pictoris, & geometrae, de Symmetria partium, in rectis formis humanorum Corporum libri in latinum conuersi. *Norimb.* 1533. in fol.

Ioachimus Camerarius ALBERTI DÜRERI amicus huius versionis latinae autor est, quae raritate se commendat. Ex versione postea latina, in sermonem transcripti italicum ALBERTI DÜRERI de Symmetria libri, hoc editi fuerunt titulo: *Di* ALBERTO DVRERO *Pittore e Geometra Chiarissimo delle Simetria de' Corpi Vmani libri IIII. nuovamente tradotti dalla lingua latina, nella italiana da Gio Paolo Gallucci Salodiano, & accresciuti del V. libro, nel quale si tratta con quai modi possono i Pittori e Scultori monstrare la diversità, della natura degli Vomini e Donne, e con quali, le passioni che sentono per i diversi accidenti che gli occorono, ora di nuovo stampati. In Venezia presso Roberto Mainetti* 1591. in fol. Gallice extat *Traité de la propor-*

portion des parties & portraits des Corps humains par ALBERT DÜRER. *Arnhem.* 1614. in fol.

ALBERTI DÜRERI de varietate figurarum, & flexuris partium ac gestibus imaginum Libri II. in latinum conuersi. *Norimb.* 1534. in fol.

Liber qui antecedenti raritate non concedit, & eodem Ioachimo Camerario interprete editus fuit. Constituit vero hic liber secundam partem operis antecedentis, quod libros II. priores complectitur. Vtraque pars sumtibus viduae ALBERTI DVRERI in lucem emissa fuit. Vid. Io. Hieron. Lochneri *Sammlung merkwürdiger Medaillen IIII Iahr* 1740. p. 289 sqq. 417 sqq vbi & alii autores, qui de ALBERTO DÜRERO commentati sunt, adducuntur. Conf. Baile *Dictionaire* T. II. p. 1043.

E.

ECCLESIAE Anglicanae tropaea, seu S. Martyrum, qui pro Christo, catholicaeque fidei veritate asserenda, antiquo recentiorique sub Regina Elisabetha, persequutionum tempore, mortem in Anglia subierunt. *Romae* 1584. in fol.

Inter rarissimos, qui & elegantia, & splendore, se oculis intuentium commendant, libros, haec ECCLESIAE *Anglicanae tropaea*, iure ac merito referuntur. Figurae a Io. Baptista de Caualleriis, aere expressae, in Collegio Anglico, quod Romae est, a Nicolao Circiniano, depictae inueniuntur.

L' ECOLE des filles.

Vid. supra, quae dicta sunt de la Bibliotheque d' ARETIN.

GE-

GEORGII EDERI Catalogus Rectorum, & illustrium virorum, Archi-gymnasii Viennensis, in quo praeter elegantissimam temporum seriem, summa capita earum rerum continentur, quae celeberrimae huic academiae, sub cuiusque magistratu, memoria contigerunt digna, ab anno 1237. vsque ad annum 1559. *Viennae* 1559. in 4.

Vid. Cl. Vogtii *Catalog. libr. rar.* p. 253. Vberior huius libri inuenitur notitia, in Io. Christophori Coleri *Nützlichen Anmerkungen über allerhand Materien* p. 490. qui librum vocat *opusculum imperfectissimum.* Conf. Theodori Crusii *Vergnügung müsziger Stunden* P. VIIII. p. 77 sqq. Editiones libri, quae hanc primam insequutae sunt, accessionibus quibusdam auctae conspiciuntur. Nimirum prima, prodiit cum *Auctario Rectorum, & aliorum academiae eiusdem illustrium virorum ab anno* 1559. *ad annum* 1644. *Viennae* 1645. in 4. pp. 120. Secundam, Paullus de Sorbait Hannoniensis Belga, Medicinae Doctor & Professor, Eleonorae Gonzagae Imperatricis viduae archiater, tunc temporis, quo Catalogus prelo subiiciebatur, Rector Viennensis Academiae magnificus, hoc edidit titulo. *Historia Rectorum ac illustrium virorum, Archigymnasii Viennensis, in qua praeter elegantissimam temporum seriem, & historias de serenissima domo Austriaca, aliisque christiani orbis moderatoribus, notatu dignissimas, quae primo ad Catalogum* EDERIANVM, *vltimamque hanc editionem, copiosius accesserunt, praecipue, quae sub cuiusque Rectoratu, memoratu digna contigerunt, breuiter enarrantur ab anno* 1337. *vsque ad annum* 1669. *Item accesserunt transactio inter vniuersitatem, & PP. Societatis pragmatica, & ordo procedendi. Anno, quo CanDIa post Longlores barbarorVM oppresslones eXpIrabat.* (1669) *Viennae Austriae, typis Mathaei Cosmerouii* in

in 4. pp. 227. Vid. de hac tertia *Catalogi* EDERIANI editione die *Merkwürdigk. der Koenigl. Bibliothek zu Dr.* T. III. p 378 ſqq. vbi vero haud ſatis adcurate ſecunda dicitur. His libris accenſendus eſt alius, qui ἀνωνύμως prodiit, tit. *Nomina eorum, qui poſt Catalogum* EDERIANVM, *Academiam Rexerunt, itemque Cancellariorum, ac Superintendentium Academicorum, nomina. Viennae* 1693. in 4.

GEORGII EDERI evangeliſche Inquiſition, wahrer vnd falſcher Religion, wider das gemain unchriſtliche Claggeſchray, dass ſchier niemands mehr wiſſen kunde, wie oder was er glauben ſolle: In forma aines chriſtlichen Rathſchlags, wie ain jeder chriſtenmenſch, ſeines glaubens halben gäntzlich vergwisſt und geſichert ſeyn möge: Dermaſſen das er leichtlich nicht künde betrogen noch verfurt werden. *Dillingen.* in 4.

Librum *Dillingae* prodiiſſe intelligimus, ex Decreto Imperatoris Maximiliani II. a Cl. Vogtio p. 253. prolato. Quo vero tempore ille prodierit, pro certo adfirmare non ſuſtinuerimus, quoniam tres diuerſas inuenimus ſententias, niſi forte librum vice plus ſimplici impreſſum eſſe, quiſpiam dixerit. Cl. Vogtius illum exiiſſe *Dillingae* 1572. in 4. ſcribit: Nicol. Baſſaeus in *Collectione in vnum corpus omnium librorum* etc. P. II. p. 196. editionem *Dilling.* 1573. in 4. adtulit: & Gerdeſius tandem in *Florileg. libror. rar.* p. 89. librum *Coloniae per Dietericum Baum* 1574. in 4. impreſſum eſſe teſtatur. Illum vero GEORGIVM EDERVM, Sacrae Caeſareae maieſtatis conſiliarivm aulicum, Proteſtantibus fuiſſe inimicum, ex duobus eius aliis ſcriptis, contra illos, euulgatis intelligimus, quae Nicol. Baſſaeus l. cit. adfert. Nimirum

mirum *güldene Flüsz Christliches Gemain und Gesellschafft, das ist ain allgemaine richtige Form der ersten, vbralten, Prophetischen und Apostolischen Kirchen, glei h als eine kurtze Historia, von der H. Statt Gottes, wie es umb dieselbe vor diser Spaltung, ein Gestalt gehabt, und wie sich das ietzige Religion Wesen damit vergleiche. Ingolstat* 1579. in 4. *Warnungs Schrift an den vierdten Standt der löblichen Stätt und Märkt einer E. Landschaft in Osterreich, vnder vnd ob der Enns; dass man Gott in Religions-und Glaubens Sachen mehr gehorsamen sol als den Menschen, vnnd was inhalt disz spruchs von dem Gehorsam der Augspurgischen Confession zu halten sey. Ingolstat.* 1580. in 8. Vid. de GEORGIO EDERO, librisque ab illo editis, Anton. Posseuini *Apparatus Sac.* T. I. p. 538. Iosi Simleri *Bibliotheca* p. 225. Iacob. le Long *Biblioth. Sacr.* Tom. II. p. 708.

Sermoni di *Sant* - EFREM nuovamen te dal greco, nella volgar Lingua tradotti, da Ambrogio Eremita, Camaldolese. *In Venezia al Segno del Pozzo* 1545. in 8.

Vid. Nicol. Franc. Haym *notizia de'libri rari nella lingua Italiana* p. 297. De interprete Italo adhuc sub iudice lis est; Nonnulli illam versionem Ambrosio Camaldulensi, cuius *hodoeporicon* paullo descripsimus vberius, tribuunt, alii autem dubitant. Versionem vero latinam Sermonum XXI. EPHRAEMI Syri ab Ambrosio Camaldulensi translatorum in Bibliotheca Caesarea Vindobonensi adseruari manuscriptam, docet Lambecius Tom. I. *Commentarior. de Bibliotheca Vindob.* p. 119. Sed XVIIII. tantum sermones vertit Ambrosius Camaldulensis, qui etiam *Argentorati* 1509. in 4. & 1585. in 8. excusi fuerunt. Tituli eorum legi possunt in I. A. Fabricii *Bibliothec. Graeca* L. V. c. II. p. 333. Conf. Niceron *Memoires* Tom. XIX. p. 19. & Scipion. Maffei *Traduttori Italiani* p. 47.

RA-

RAPHAELIS EGLINI *Iconii* Coniecturae Halieuticae, desumtae a tribus piscibus marinis, prodigiosis characteribus ad latera insignitis. *Francof.* 1611. in 4.

Editio, Melchior. Hurtero, qui apud Gerdesium in *Florileg.* p. 89. *Tigurinam* 15<9. adtulit, incognita fuisse videtur. Idem sine dubio liber est, qui germanice extat titulo: *Newe Meermunderische Prophezey, aus Daniel und der Offenbahrung Iohannis Zeitrechnung* in 8. RAPHAEL EGLINVS Iconius. germanice *Goetz von Münchhof*, perantiquo ad Turgeram feudo oriundus, natus fuit an 1559. Tiguri a Senatu, monasterii maioris Diaconus, & Noui foederis professor constitutus, anno 1606 a Mauricio, Hassiae principe euocatus, Principis beneficentia dignitatem Doctoris Theologiae, nec non munus Professoris, & in arce Pastoris, obtinuit. Diem obiit alui profluuio correptus, supremum, anno 1622. Vitam eius pluribus expositam inuenimus in Paull. Freheri *Theatro virorum eruditione clarorum.* p. 414 sqq.

Sermon preché dans la grande assemblée des Quakers de Londres par le fameux frere E. ELLWALL, dit *l'inspiré*, traduit de l'Anglois. *Proinde perfectam illam religionem, quae Christi praedicatione nobis tradita est, non nouam aut peregrinam, sed si verum dicere oportet, primam, solam, veramque esse liquido apparet,* Euseb. Eccles. hist. L. I. cap. 4. *Londres, au depens de la Compagnie* 1737. in 8. pp. 47.

Liber, qui impietatis merito arguitur, *Londinum* quidem in fronte praefert, in Belgio tamen, vt certis quibusdam indiciis colligimus, impressus est. Au-

Auctori perſonato laruam detraxit Vir Summe Reu. Baumgarten in den *Nachrichten von einer Hallischen Bibliothek* T. III. p. 38 ſqq. & ſub ELLWALLI fratris adſcititio nomine Albertum Radicati Comitem de Paſſeran latere, multis argumentis iisque firmiſſimis demonſtrauit.

POMPONIO EMIGLIANI, Guerre d' Italia tra la Sereniſſ. republica di Venezia, e gli Arciducali di Caſa d' Auſtria; e tra Filippo III. Re di Spagna, e Carlo Emanuele Duca di Savoia. Seguite dall anno 1615. *In Poiſtorf per Peter Gat.* in 4. pp. 91.

Vid. Cl. Vogtii *Catalog.* p. 256. Nicol. Fr Haym *Notizia de' libri rari* p. 49. Autorem e familia Miniani, Nobilem Venetum fuiſſe, quem propterea, quod nimis libere bellum Foroiulienſe deſcripſerat, in carcerem fuiſſe detruſum, legimus apud Vincentium Placcium in *Theatro Pſeudonymor.* p. 251. Conf. Adrian Baillet *liſte des Auteurs deguiſés* p. 550.

IO. ENGERDI Almae Ingolſtadienſis Academiae Tomus I. in ſeptem diuiſus partes, quarum I. Acclamationes poeticas, II. Cancellarios, & Procancellarios ampliſſimos, III. Principes illuſtriſſimos, IIII. Comites illuſtres, V. Barones generoſos, VI. Archiepiſcopos, & Epiſcopos reuerendiſſ. VII. Profeſſores Theologiae SS. venerandos complectitur. *Ingolſtad.* 1581. in 4.

Inchoatum illud opus fuerat a M. Valentino Rotmaro P. L. & Eloquentiae Profeſſore Ordinario, qui iam an. 1580. *Annales Academiae Ingolſtadienſis II. Partibus* in 4. ediderat, morte vero praeuentus, totum opus ad finem perducere non potuerat. Hanc

ob caussam in se curam suscepit M. IO. ENGERDVS SS. Theol. Baccal. P. L. ac poeseos Prof. Ord. sed in Tomo etiam primo ille substitit. Optat autem, vt opus continuetur, Franc. Ios. Grienwaldt, in praefat. ad *Bauariam* suam *Iatricam* p. 3. Idem huius Operis recensionem exactissimam inseruit den *Arbeiten der Gelehrten im Reiche* P. VI. p. 501 sqq. & p. 508-520. nosque docet, tam rarum esse librum in Bauaria, vt ne in Academiae quidem Ingolstadiensis Bibliotheca reperiatur. Conf. Christophor. August. Heumanni *Bibliotheca historica Academica*, nouae editioni *Antiquitatum* Conringii *Academicar.* adiecta p. 98. die *Merkwürdigkeiten der Koenigl. Bibliotb. zu Dreszden* Tom. III. p. 362. Io. Georg. Hagelgans *Orbis litteratus Germanico-Europaeus in Synopsi repraesentatus* p. 12.

HELII EOBANI *Hessi* Heroidum christianarum epistolarum, opus. *Lips.* 1514. in 4.

Ouidium, EOBANVS his epistolis imitatus est, quarum praesens editio, admodum rara, & eo nomine *Parisiensi* an. 1546. in 12. praeferenda est, quod epistola quae inscribitur: *Ecclesia captiua Luthero*, in *Parisiensi* omissa fuerit. Conf. HEL. EOBANI vita, a Ioachim. Camerario descripta, & Niceron *Memoires* Tom. XXI. p. 303 sqq. Iacob Brucker *Ehrentempel der Deutschen Gelehrsamkeit* Decur. IIII. p. 132 sqq.

EPISTOLA nobilissimi & litteratissimi viri, Patauio ad Gaspar Scioppium Romam scripta. 1610. in 4.

Daniel Eremita, huius EPISTOLAE autor est. Illa adeo rara fuisse perhibetur, vt nullum Ioannes Georgius Graeuius illius inuenire potuerit exemplar, cum illam reliquis Eremitae, quae edidit *Vltraiect.* 1701,

1701. in 8. *opusculis* adiungere, constituisset. Defendit in illa Iosephum Scaligerum, amicum suum, contra Scioppii insultus, qui nomine Oporini Grubinii *Mantissam Amphotidum Scioppianarum* ei opposuit, *Ingolstad.* 1611. in 4. vbi de illius fama, omni, qua fieri potuit ratione detrahere studuit, cumque more suo, id est acerbissime perstrinxit. Conf. de Daniel. Eremitae vita, Graeuii praefatio, *opusculis* Eremitae *variis* praemissa, Baile *Dictionaire* Tom. II. p. 1102. Niceron *memoires* Tom. XXVIIII. p. 31 - 39. Tom. XXXV. p. 195.

EPISTOLA ornatissimi cuiusdam viri, *vid. supra* IOACH. CAMERARIVS.

EPISTOLAE B. Mariae virginis, ad Messanenses, veritas vindicata, ac plurimis grauissimorum Scriptorum testimoniis, & rationibus erudite illustrata, Auctore P. Melchiore Inchofer Austriaco e Societ. Iesu. *Messanae e typographia Petri Breae, sumptibus Iosephi Matarozii* 1629. in fol. pp. 412.

Vix Melchior Inchofer hoc opus ediderat, cum statim id supprimeretur. Aegre enim tulerat Curia Romana, Auctoris conatum, qui de re incredibili, veluti, de re certissima, & extra omnem dubitationem posita, disputauerat: quare euenit, vt rarissime haec, quam nominauimus, editio inueniatur. Vid. *Naudaeana* p. 102. Prodiit postea ab eodem autore, *de* EPISTOLA *B. Virginis Mariae, ad Messanenses, coniectatio, plurimis rationibus, & verisimilitudinibus locuples. Viterb. apud Ludouicum Grignani* 1632. in fol. Nonnulla exemplaria *Romam*, ac si in ea vrbe edita fuerint, prae se ferunt, quae vero reliquis rariora censentur. Illius rei, hanc esse caussam aiunt, quod cum liber *Romae* typis exscriberetur, *Congregatio*, vt dicitur, *Indicis*, suo eum

U 2 suf-

ſuffragio comprobare noluerat. Ne igitur liber ſine Adprobatione & permiſſione *Romae* impreſſus videretur, in plurimis exemplaribus loco *Romae*, *Viterbium* inuenimus. Vid. Niceron Tom. XXXV. p. 328. die *Merkwürdigk. der Koenigl. biblioth. zu Dr.* Tom. III. p. 348. Baile *Dictionaire* Tom II. p. 1544. Io. Mabillon. *de re diplomatica* p. 25. qui e Rocchi Pirri *Siciliae* L. I. p. 247. narrat, graecum quendam fuiſſe Antiſtitem, *qui, vt Meſſanenſium gratiam iniret, ſpem iniecit reperiundi autographi* EPISTOLAE *beatae Virginis ad Meſſanenſes hebraice conſcripti, quod in membrana confictum, cum ſub lateribus certo in loco abſcondiſſet, viri quidam Religioſi tandem eius impoſturam detexerunt.* EPISTOLAM autem illam praeter Inchoferum multi alii ediderunt, e. g. Biuarius, Caniſius, Leraeus, Baptiſta Laurus, Riuetus, Varenius, I. A Fabricius in *Codice Apocrypho N. T.* p. 849. &c.

EPISTOLARVM Miſcellanearum ad Fridericum Nauſeam Epiſcopum Viennenſem Libri X. cum Catalogo eiusd. Nauſeae lucubrationum. *Baſil.* 1550. *ex officin. Oporin.* in fol.

Fridericus Nauſea Blancicampianus Epiſcopus Viennenſis Seculo XVI. iam adulto inclaruit. Multa reliquit ſcripta, quorum catalogum exhibet Ioſ. Simlerus in *Bibliotheca* p. 210. Conf. Anton. Poſſeuini *Apparat. S.* Tom. I. p. 516. *Faciunt hae* EPISTOLAE *ad hiſtoriam ſupplendam Reformationis. Nauſea enim ore & calamo purioribus contradixit ſacris. Vnde factum eſt, vt plures viri eruditi eius ſtudium in Proteſtantes concitarent. Liber rarus eſt. Hiſtoriae quoque litterariae lumen magnum adferunt hae* EPISTOLAE, *partim quod Nauſea polyhiſtorem adfectaret, vt plures eum de diuerſiſſimi generis ſtudiis conſulerent, partim quod ingens eſt copia virorum, quorum litterae hic exhibentur.* Ita vero I. P. de Ludewig ſverba protulimus, qui-

quibus is vsus est in *Catalogo Bibliothecae* suae Tom. II. p. 1505. Conf. de Friderici Nauseae vita Wolfgang Lazii *Commentar. Rerum Viennensium.* Hieron. Pantaleonis *Prosopographia heroum atque illustrium virorum Germaniae* P. III. Nicolaus Serarius *de Rebus Moguntinis* L. I. C XL. n. 18. p. 176. Paulli Freheri *theatrum Virorum eruditione clarorum* p. 154.

Centuria EPISTOLARVM Theologicarum ad Io Schwebelium, ante annos LXXV. ecclesiae Ducatus Bipontini Praesidem, a Philippo Melanchthone, Bucero, Capitone, Hedione, Conventu theologico Argentinensi, Pellicano, Gerbelio, & aliis, ab anno 1519. vsque ad annum 1540. de rebus grauissimis, necessariis, ac vtilissimis, cum descriptione vitae Io. Schwebelii: gemino personarum & rerum indice, additis argumentis singularum epistolarum, iisque secundum annorum seriem, ordine distributis. *Ex Typogr. Bipontina per Caspar Wittelium* 1597. in 8.

Recusa fuit haec EPISTOLARVM centuria, cum variis Schwebelii *Scriptis theologicis atque tractatib. absolutissimis, nec non vita eius, Biponti apud Ludouicum Koenig* 1605. in 8. vid. *Catalogus vniuersalis pro nundinis Francofurtensibus vernalibus* an. 1606. Thom. Hyde *Catalogus Bibliothecae Bodleianae* P. II. p. 149. Conf. *Non-antiqua* anni 1704. p. 387. Melchior. Adami *vitae Germanor. Theologorum* p. 29 edit. *Francof.* in fol Paull. Freheri *theatrum virorum eruditione clarorum* p. 112. Io. Henrici Maii *vita Io. Reuchlini Phorcensis* p. 68 sqq.

EPISTOLAE Principum, Rerum publicarum, ac Sapientum virorum. *Venet.* 1574. in 8.

Librum rarum esse scribit Gerdesius in *Florileg.* p. 90. sed saepius recusae sunt illae EPISTOLAE. Nouimus editionem *Argentinensem* 1593. in 8. & editionem nitidissimam, *Amstelod. ex officina Ludouici Elzeuirii* 1644 in 12. pp. 432. ipsi possidemus.

Paraphrases zu tütsch die Episteln sancti Pauli I. zu den Ephesiern I. zu den Philippensern I. zum Colossenseren II. zu den Thessalonicenseren, II. zum Timotheo, I. zum Titto, I. zum Philemon. In Latyn durch *Doctor* ERASMVM *von Roterdam* kurtzlich beschriben, vnd klarlich vszgeleget, durch meister Leonem Iud Pfarherren zu Eynsidlen gentzlich dem Latyn nach vertütscht. *Zurich* 1521. in 4. pp. 300.

Hanc primam editionem admodum raram esse, ex eo colligimus, quod apud Iacobum le Long in *Bibliotheca sacra*, nulla illius mentio facta est. Plura de illa vide in den *Nachrichten von einer Hallischen Bibliothek* Tom. I. p. 401 sqq.

In Acta Apostolorum paraphrasis ERASMI *Rotterodami*, nunc primum recens nata, & excusa. *Basileae in officina Io Frobenii* 1524. in 8. mai. pp. 278.

Et haec libri editio prima, teste Tomo I. p. 402 sqq. der *Nachrichten von einer Hallischen Bibliothek*, rarissime inuenitur, neque in Iacobi le Long *Bibliotheca sacra* legitur.

D. THOMAE ERASTI de Astrologia diuinatrice epistolae, iam olim ab eodem, ad diuersos scriptae, & in duos libros digestae, ac nunc demum in gratiam veritatis studiosorum, in lucem

cem editae, opera & ſtudio Ioannis Iacobi Grynaei. Origenes. *Si quis veſtrum Mathematicorum deliramenta ſectatur, in terra Chaldaeorum eſt. Siquis natiuitatis* &c. *Chriſtianos fieri* &c. Hom. 3. in Ierem. *Baſileae per Petrum Pernam* 1580. in 4. pp. 236. except. praefat. & indice.

Admodum infrequentes hae ſunt epiſtolae, propterea quod illae, quod nos quidem ſciamus, nunquam recuſae fuerunt. Impugnat in illis ERASTVS' aſtrologiam iudiciariam, ſeu diuinatricem, multaque lectu digna adfert. Inprimis placuerunt, quae epiſt. XV. contra Lucium Bellant. Senenſem Mathematic. artium & Medicinae Doctorem, hominem, Savanorolae inimiciſſimum diſputat. Dixerat Bellantius in *libro quaeſtionum de Aſtrologica veritate, Baſil.* 1554. edito, ſe quinque ante obitum Sauanorolae menſibus, praedixiſſe, illum ad haereſin propenſum, vitam laqueo finiturum eſſe. Monſtrat igitur ERASTVS, quod, cum iam Sauanorola an. 1497. librum edidiſſet, in quo multa dogmata, pontificiae doctrinae contraria inueniebantur, non difficile fuerit, praedicere, quinque menſes ante obitum Savanorolae, quod ad haeresin inclinaret. Quid? ea ex parte vaticinio ſuo deceptum fuiſſe Bellantium demonſtrat ERASTVS, cum laqueo periturum Savanorolam praediceret, qui viuus igne combuſtus fuit. His tandem addit: p. 208. *Mirari debemus, quod praeuidere propriam calamitatem non potuit Bellantius, tantus ſcilicet vates, & tam oculatus, in cognoſcenda aliena Aſtrologus.* & p. 210. pergit: *Multo meliore ego poſſem iure, ſi quid ad rem faceret, patrono veſtro Bellantio iugulato inſultare. Ille* (Sauanorola) *namque propter Chriſtum combuſtus eſt: hic propter facinus ab hoſtibus ſuis foede trucidatus eſt. Nec profuit diligentiſſima illi coeli inſpectio. Quamuis enim domo nunquam egreſſus dicitur, quin fauſta coeli ominari viderentur,*

tur, deceptus tamen in sua sapientia fuit. Quis miretur infaustas stellas bona, & faustas mala facere?

THOMAE ERASTI Medici, explicatio quaestionis. Vtrum excommunicatio, quatenus religionem intelligentes, & amplexantes, a Sacramentorum vsu arcet, propter admissum facinus, mandato nitatur diuino, an excogitata sit ab hominibus? Adiectae sunt aliquot theologorum epistolae, quibus suum rogati, hac de re iudicium proferunt. *Pesclauii* 1591. in 4.

Vid. Cl. Vogtius p. 263. Hanc editionem adfert Nicol. Bassaeus in *Collectione omnium librorum* P. I. p. 87. De controuersia ista, ob quam ERASTI adseclae, *Erastiani* vocantur, vid. Christian. Thomasius in *Historia Contentionis, inter imperium & sacerdotium* Adpend. Cap. I. §. XVIIII. p. 344. Io. Georg. Pertschius in dem *Rechte der Beichtstühle und des Kirchenbannes* Cap. XI. §. III. p. 337 sqq. Io. Henric. Heidegger in *Corpore theolog. Christ.* loc. XXVII. Sect. I. §. 93. p. 606. §. 130. p. 626. Io. Franciscus Buddeus in *Isagoge historico-theologica* Tom. II. p. 828 sqq. Vitam THOMAE ERASTI breuibus expositam conspicimus in Melchioris Adami *Vitis Medicorum* p. 107. edit. *Francof.* in folio. Paull. Freheri *theatro virorum eruditione claror.* p. 1280.

IO. PETRI ERICI *Isenacensis Thuringi Lingu. & Geogr. Profess. & Correct. publici.* Renatum è mysterio principium philologicum, in quo vocum, signorum, & punctorum, tum & litterarum maxime ac numerorum origo, nec non nouum variarum rerum specimen etymologicum forma dialogi propalatur. *Patauii* an. 1686.

ety-

e typographia Seminar. Superiorum permissu in 8. pp. 156.

Libellus παράδοξος, in quo auctor, qui a Lutheranis ad Pontificios transiit, & aliis libellis similiter παραδόξοις inclaruit, mirum in modum ingenio suo indulsit. Dialogi formam refert hoc mysterium, in quo Theopranicus praeceptor, & philologus discipulus colloquuntur. Ex epigrammatibus encomiasticis Michael. Stahel Wirtembergensis Medic. Candidat. & Christophori Michael. Erici, autoris e fratre nepotis, libro praemissis, & adiectis, Auctores a fanaticismo prope abesse intelligimus. Inscripsit ERICVS libellum *Philoglottis Musarum Mecoenatibus Optimis summa obseruantia colendis*, seque *de omnium vocabulorum Europaeorum originibus, ex Aegyptiaco, & graeco dehinc fonte, vt prima ipsorum & vnica scaturigine deriuatis*, opus moliri, testatus est.

De furoribus gallicis, horrenda & indigna Amirallii Castillionei, Nobilium atque illustrivm virorum caede, scelerata ac inaudita piorum strage, passim edita, per complures Galliae ciuitates, sine vllo discrimine generis, sexus, aetatis, & conditionis hominum: Vera & simplex narratio ERNESTO VARAMVNDO FRISIO Auctore. *Vis Consili expers mole ruit sua. Edimburgi* 1573. in 4. pp. 135.

Prima libri editio est, cuius auctor, vt Iacques le Long dans la *Bibliotheque historique de la France* & Niceron Tom. XI. p. 131. testantur, Franciscus Hottomannus est, neque vero vt nonnulli volunt Theodorus Beza, neque Hubertus Languetus. Secunda editio prodiit *Londin.* 1573. in 8. Adiectus postea hic libellus fuit Hottomanni *Origini & Historiae Belgicorum tumultuum immanissimaeque Crudelitatis per Cli-*

viam & Westphaliam patratae, cuius editiones a Cl. Vogtio p. 264. & a Gerdesio p. 90. memorantur. Versionem Germanicam 1573. in 4. prodiisse testatur nota, manu cuiusdam, exemplari nostro, charactere satis antiquo, adscripta. Titulum illius versionis in Nicolai Bassaei *Collectione librorum* saepius citat. P. II. p. 291. talem inuenimus, *Erzelung von dem verfolgen vnnd wüten der Frantzosen auch desz vnbilligen Mords des Ammirals vnnd anderer Leuth in Franckreich zuvor von* ERNESTO WARMUNDO *in Latein beschrieben, ietzt aber verteutscht* 1573. in 4. Id notandum existimamus, quod in nostro exemplari, Auctor non *Eremundus*, vt plerumque scribitur, sed *Varamundus* nominetur.

ERODOTO *Alicarnasseo*, delle Guerre de Greci, e de' Persi tradotto per il Conte Matteo Maria Boiardo nuovamente stampato e corretto. *In Venezia presso Lelio Bariletto* 1565. in 8. pp. 672.

Questa e la migliore edizione, ait Nicol. Fr. Haym nella *Notizia de libri rari nella lingua Italiana* p. 2. Prima editio prodiit *in Venezia per Gio. Antonio de Nicolini* 1533. in 8. secunda *ibidem per Bernardino Bindoni* 1539. in 8. Omnes tamen admodum rarae sunt, & Fabricio, & Maittairio non innotuisse videntur. Conf. Scipionis Maffei *Traduttori Italiani* p. 49. Quod ad versionem Comitis Boiardi adtinet, Haymius l. cit. mentem suam ita exponit. *La traduzione d'* ERODOTO *del Boiardo non è d'apprezarsi, che per esser necessaria in questa raccolta* (scil. nella Collana Istorica de' Scrittori Greci) *e perche non ve n'è altra versione; non solo è in moltissimi luoghi, e considerabilmente mancante; ma lo stile, e la Lingua anche sono insoffribili; a sarebbe desiderabile che in un corpo di traduzioni tanto pregiate, vi fosse anche un* ERODOTO *migliore di questo.*

HEN-

HENRY ETIENNE l'introduction au traité de la conformité des merveilles anciennes avec les modernes, ou preparatif à l'Apologie pour Herodote.

In sermonem anglicum translatus liber prodiit *Londini* 1607. in 8.

Praeclarissimus liber Elementorum EVCLIDIS perspicacissimi in artem Geometrie incipit quam foelicissime. *Venet.* 1482. in fol.

Erhardus ratdolt Augustensis impressor Serenissimo alme vrbis venete Principi Ioanni Mocenico, hunc codicem satis vetustum consecrauit. In epistola dedicatoria, se primum esse gloriatur Typographus, qui libros mathematicos impressos, figuris exornauerit mathematicis, id quod ex his eius colligimus verbis: *Solebam antea serenissime princeps mecum ipse cogitans admirari, quid causse esset, quod in hac tua prepotenti & fausta vrbe cum varia auctorum veterum nouorumque volumina quottidie imprimerentur in hac mathematica facultate vel reliquarum disciplinarum nobilissima aut parva quedam frivola in tanta impressorum copia, qui in tua vrbe agunt, viderentur impressa. Hec cum mecum sepius discuterem inveniebam id difficultate operis accidisse. Non enim adhuc quo pacto schemata geometrica: quibus mathematica volumina scatent ac sine quibus nihil in his disciplinis fere intelligi optime potest excogitaverant. Itaque cum hoc ipsum tantummodo communi omnium vtilitati que ex his percipitur obstaret mea industria non sine maximo labore effeci vt qua facilitate litterarum elementa imprimuntur. ea etiam geometrice figure conficerentur. Quam ob rem vt spero hoc nostro inuento discipline* &c. Sunt autem istae figurae margini adpositae. Refert Codex libros Elementorum XV. e versione Ioannis Campani Nouariensis Lombardi, de cuius aetate, qua floruit, adhuc sub iudice

lis

lis eſt, qui illos non e graeco, ſed ex Arabico in latinam linguam transtulit. Vid. Petrus Daniel Huetius *de interpretatione, & de claris interpretibus* p. 227. qui, EVCLIDEM, ait, *ex Arabico vertit Ioannes Campanus circa A. C. ſi Volaterrano fides eſt, milleſimum. Arabum autem interpretationem perſequutus, foede peruerſum nobis* EVCLIDEM *reliquit.* In fine Codicis haec leguntur verba: *Opus elementorum euclidis megarenſis in geometriā artē. In id quoque Campani perſpicaciſſimi Commentationes finiunt Erhardus ratdolt Augustenſis impreſſor ſolertiſſimus Venetiis impreſſit. Anno Salutis M. CCCC. lxxxjj. Octauis Calen̄. Iun̄. Lector Vale.* Typothetarum igitur ſine dubio vitium eſt, cum in Io. Alberti Fabricii *Bibliotheca med. & infim. latinit.* L. III. p. 897. Campani verſionem *Venetiis* 1472. in fol. editam eſſe legimus. Per omnem codicem ſignum diſtinctionis, praeter punctum, reperitur nullum. Signum autem diuiſionis commate exprimitur hoc modo; *quadra, tum, expli, cit*, &c. Conf. Mich. Maittaire *Annal. Typogr.* Tom. I. p. 435. I. A. Fabricii *Bibliotheca Graeca* L. III. C. XII. I. p. 373. Cornelii a Beughem *incunabula typographiae* p. 57. die *Merkwürdigk. der Koenigl. Bibliothek zu Dresd.* Tom. II. p. 212.

Contenta. EVCLIDIS *Megarenſis* geometricorum elementorum libri XV. Campani Galli trans-Alpini in eosdem Commentariorum libri XV. Theonis Alexandrini Bartholomaeo Zamberto Veneto interprete in tredecim priores Commentariorum libri XIII. Hypſiclis Alexandrini in duos poſteriores, eodem Bartholomaeo Zamberto Veneto interprete commentariorum libri II. *Pariſiis 1516. in officina Henrici Stephani e regione ſcholae decretorum* in fol. folior. 261.

Quam-

Quamuis hoc volumen versiones tantum complectitur, tamen e rarissimis est, cum ex officina Henrici Stephani aui prodierit. Francisco Bricon neto postulante, hanc editionem curauit Iacobus Faber Stapulensis, id quod ex dedicatione adparet. Verba eius hic transscriberemus, nisi iam illa in Michael. Maittaire *Annal. Typograph.* Tom. II. p. 285. reperiantur. In Samuel. Engel *Bibliotheca selectissima* p. 55. hic liber per errorem 1576. impressus dicitur. Id nos, libri inspectio, docuit. Conf. Io. Alberti Fabricii *Bibliotheca graeca* L. III. c. XIIII. p. 373. vbi etiam editiones repetitae inueniuntur. Claud. Francisci Milli et Dechales *Mundus mathematicus* Tom. I. p. 12.

EVCLIDIS Elementorum L. XV. vna cum scholiis antiquis, a Federico Commandino Vrbinate. Nuper in latinum conuersi, commentariisque quibusdam illustrati. *Pisauri 1572. cum priuilegio Pontif. max. Iacobus Chriegher Germanus.* In folio, folior. 255. except. Pontificis priuileg. Commandini dedicat. prolegom. & indice.

Vid. quae de Federico Commandino, eiusque versionibus supra diximus, cum ARCHIMEDIS *opera nonnulla*, ab illo, in latinum sermonem conuersa, recenseremus. Hac vero versione, quae omnium censetur optima, Commandinus magnam nominis sibi comparauit famam. Dedicauit illam Francisco Mariae II. Vrbinatum Principi. In prolegomensis primum nonnulla de nobili mathematicarum artium facultate dixit, quae subiecta illis materia sit, tum generatim, tum particulatim, quis ordo, ac dignitatis gradus, quae sit earundem definitio, quis ortus. Deinde vero miram ipsarum ad humanos vsus opportunitatem enarrauit. Post de Auctore videlicet de EVCLIDE ipso, de operis inscriptione, de scopo, ac de ipsius demonstrationibus, deque co-

eorum, quae in his libris complexus eſt, diſpoſitione & methodo, quaedam minime inutilia, commentatur. Denique ſummam vniuerſae ςοιχειώσεως eo conſilio adiunxit, vt nonſolum facilius, quidquid de hoc genere, praecipit EVCLIDES, intelligatur, verum etiam vt fidelius memoriae mandatum cuſtodiatur. Omnis liber figuris ligno, ſatis quidem eleganter, inciſis, ornatus eſt. In fine haec leguntur verba: *Piſauri cum licentia ſuperiorum apud Camillum Franciſchinum* 1592. Vid. de rariore hac editione die *Merkwürdigk. der Koenigl. Biblioth. zu Dreszd.* T. II. p. 214. I. A. Fabricii *Bibliotheca Graeca* L. III. c. XIIII. p. 373. Claud. Franciſc. Milliet Dechales *mundus mathematicus* T. I. p. 13. vbi *Opus quidem*, ait, *bonum eſt, meo tamen iudicio nimis prolixum. Tyronem enim diutius in minutiis detinet, dum ſcrupuloſius ea notat, quae cuique in mentem venire poſſunt.* Niceron *Memoires* Tom. VI. p. 372. Repetita editio fuit *Piſauri* 1619. in fol. Adiecit quoque Io. Hudſon, hanc Commandini verſionem ex Edwardi Bernhardi libris emendatam, ſplendidiſſimae editioni *Operum* EVCLIDIS, quam *Oxon.* 1704. *e theatro Sheldoniano* in fol. in lucem emiſit.

Analyſis geometricae ſex librorum EVCLIDIS. Primi & quinti factae a Chriſtiano Herlino. Reliquae vna cum commentariis, & ſcholiis perbrevibus, in eosdem ſex libros geometricos a Cunrado Daſypodio. Cum indice πορισμάτων καὶ λημμάτων: item aliarum rerum atque verborum memorabilium. Pro ſchola Argentinenſi. *Excudebat Ioſias Ribelius* 1566. in fol. folior. 98. except. praefat. & indice.

Liber graece & latine editus, figuris ligno inciſis illuſtratus, Fabricio incognitus fuit. Ioannes Sturmius librum hac breui commendatione lectoribus tra-

tradidit: *Ioannes Sturmius Lectori S. Magna laus Christiano Herlino Mathematico nostro debetur, qui libri primi & quinti scholas, atque συνουσίας Theonis compleuit; sed non etiam parua, Conrado Dasypodio, qui Reliquorum voluminum perficit, & dum viuit ostendet, quid Herlinus si vixisset, perficere constitutum habuerit.* De controuersia inter eruditos exorta, vtrum EVCLIDI, an Theoni hi libri sint tribuendi vid. I. A. Fabricii *Bibliotheca Graeca* L. III. c. XIIII. p. 369 sqq. De Conrado Dasypodio vid. Ios. Simleri *Bibliotheca* p. 135. Cl. Franc. Milliet Dechales in *mundo Mathem.* T. I. p. 15. hunc librum nullius plane esse momenti his verbis docet: *Anno* 1565. *Christianus Herlinus versionem & Commentarium edidit VI. priorum librorum* EVCLIDIS. *Conradus Dasypodius reliquorum. Ratio commentarii huius in eo consistit, vt notet, quot in vnaquaque propositione sint Syllogismi, & quomodo in forma poni possint. Quae notatio est exigui momenti, demonstrationesque nimis prolixas efficit. In fine ostenditur nexus earumdem propositionum. Totum opus inutile.* Duplicem vero in his verbis deprehendimus errorem, primum quod opus 1565. prodierit, secundum quod Herlinus EVCLIDIS sex priores libros, Dasypodius vero reliquos illustrauerit commentario. Totum enim opus VI. priores tantum EVCLIDIS complectitur libros, e quibus I. & V. Herlinus, reliquos vero Dasypodius illustrauit commentario.

ANDREAE EVDEMON - IOANNIS, *Cydonii e Soc. Iesu* ad actionem proditoriam Edward. Coqui Apologia pro R. P. Henrico Garneto, Anglo, eiusdem Societatis Sacerdote. *Colon. Agrippin.* 1610. in 4.

De autore huius libri nonnulla adtulit P. Ribadeneira in *Catalogo Scriptorum Religionis Societ. Iesu.* p. m. 16.

16. Contra hunc librum Robertus Abbot, Episcopus Salisburiensis, edidit, *Antilogiam aduersus Apologiam* ANDREAE EVDAEMON-IOANNIS *Iesuitae, pro Henrico Garneto Iesuita proditore. Londin.* 1613. Respondit Abboto EVDAEMON-IOANNES in libro cui titulum fecit: *Responsio ad Caput IIII. primae exercitationis Casauboni, & ad Antilogiam Roberti Abbatis, adversus Apologiam P. Garneti. Colon. Agripp. litteris Io. Kinckii* 1615. in 8. Idem EVDAEMON-IOANNES edidit *Confutationem Anti-Cotoni, qua respondetur calumniis ex occasione caedis christianissimi Regis Franciae, & sententiae Marianae in P. Cottonem, & Iesuitas. Moguntiae* 1611. in 8. quae raro etiam hodie conspicitur. Vid. Andr. Caroli *Memorabilia Eccles. Seculi XVII.* L. II. p. 328. Qua ratione Schurzfleischius *Apologiae pro Henrico Garneto* particeps factus fuerit, memorat I. C. Nemeitz in den *vernünftigen Gedanken über allerhand Materien* P. VI. p. 131 sqq. penes quem fabulae Auctorem fides sit.

D. EVGYPPII *Abbatis Africani* Thesaurorum e D. Augustini Operibus, mille ante annos, ingenti labore de emendatissimis exemplaribus selectorum Tomi II. iam recens diligenti cura Ioannis Herold Acropolitae, cum indice trigemino in lucem editi. *Basil. apud Robert. Winter* 1542. in fol. folior. 139.

EVGIPPIVS non Abbas *Africanus*, sed *Italus*, S. Severini, & Gelasii Pontificis Rom. discipulus, Presbyter & Abbas Lucullanensis prope Neapolin fuit, qui anno circiter 511. a Christo nato floruit. Nonnulli quidem, qui hunc librum EVGIPPIO *Africano* tribuunt, duos fuisse EVGIPPIOS statuunt, alterum *Italum*, alterum *Africanum*; sed eos errare, praeter alios etiam demonstrauit I. A. Fabricius in *Bibliotheca med. & inf. latin.* L. V. p. 379 sqq.

Re-

Recuſus hic liber fuit *Venet.* 1543. in fol. Conf. Anton. Poſſeuini *Apparat. Sac.* Tom. I. p. 460. Lenglet du Fresnoy *Tablettes chronologiques* P. II. p. 247. vbi *un livre tres - rare*, vocatur.

EVNVCHI nati, facti, myſtici, ex ſacra & humana litteratura illuſtrati. Zacharias Pasqualigus puerorum emaſculator, ob muſicam, quo loco habendus. Reſponſio ad quaeſitum per epiſtolam Io. Heriberti Cemelienſis. *Diuione* 1655. in 4.

Theophilum Rainaldum adſumto Io. Heriberti Cemelienſis nomine, auctorem eſſe, inde patet, quod opuſculum inter *opera* eius *Lugduni* 1665 - 1669. XX. Vol. in fol. editis, Tomo XIIII. inſertum fuerit. Cum vero auctor omnia adtuliſſe videatur, quae de EVNVCHIS dici poterant, quaeſtionem: num, EVNVCHO vxorem ducere liceat? ab eo omiſſam fuiſſe, miramur. De eiusmodi matrimonio iam ante Rainaldum diſputauerat Marcellus Francolinus *de matrimonio Spadonis vtroque teſticulo carentis*, qui tractatus cum eiusdem Francolini libro *de tempore horarum canonicarum Venetiis litteris Damian. Zenarii* 1605. in 4. prodiit. Conf. e recentioribus Scriptoribus *Traitè des* EVNVQVES *par* C. d' Ollincan, qui eſt Charles Ancillon 1707. in 12. Zacharias Pasqualigus Veronenſis Canonicus Regularis Ordinis Theatinor. & Profeſſor theologiae floruit medio ſeculi praeterlapſi tempore, ſub Pontificibus Rom. Vrbano IIX. & Innocentio X.

EVSEBII Chronicon. *Venetiis* 1483. in 4. folior. 179.

Pro ſeculi illius, quo prodiit, genio, hoc EVSEBII *chronicon*, mirificam prae ſe fert elegantiam, & inſignem prodit laborem, quem ei excudendo impen-

X dit

dit Typographus. Totum e tabulis (*tabellen*) compositum est. Initium voluminis index facit, ordine alphabetico dispositus, cuius in fine sequentes leguntur versiculi:

C. I. L. H. Lectori Salutem

Ne vagus in totum ferreris saepe libellum
Historiam quaerens, & noua gesta virum
Iunximus hanc operi tabulam, quae candide lector
Qua carta historia est quaque notata docet.
Ne tamen ingratus sis tanti muneris: heia
Quod volo, quod cupio, dent mihi fata roga.

Chronici ipsius, initium tale est: EVSEBII *Caesariensis episcopi chronicon id est temporum breuiarium incipit foeliciter: Quem Hieronymus Praesbyter diuino eius ingenio latinum facere curauit: & vsque in Valentē Caesarem Romano Adiecit Eloquio. Quē & Prosper deinde Mathe9 Palmeri9 Qui ea quae consecuta sūt adiicere curauere eidē postpositi subsequuntur. At primū Hieronymi in hui9 codicis aliquā do descriptores vt archetypus describatur adiuratio. Verba divi litterarum principis Hieronymi.*

Adiuro te quicūque hos descripseris libros per dominū nostrū iesū christū & gloriosū eius aduentū: in quo ueniet iudicare uiuos & mortuos ut cōferas quod scripseris & emēdes ad exēplaria ea de quib9 scripseris diligenter. Et hoc adiuratiōis genus transcribas & transferas in eum codicem quem descripseris.

In fine legitur:

C. Ioannes Lucilius Hippodamus
Helbrūnensis lectori Salutem.

Perlege quisquis ades vultu quaecunque benigno
Hoc etiam falsi, siquid habebit opus.
Sed nihil erratum nisi quid fortasse pugillum.
Inuenies: calamus quod dare possit erit.
Quicquid erit facilis parces mihi dūmodo posthaec.
Scripta manu: vel quae pressa fuere legas.

Erhardus Ratdolt Augustensis solerti vir ingenio maxima

cura

cura plurimis vndique comparatis exemplaribus Eusebii libros chronicos ac reliquas in hoc volumine de temporib9 additiones: nō paruo studio impensisque, emendatissime impressit Uenetiis Duce inclyto Ioan. Mocenico Romanor. Imperatore Phrederico. III. anno Imperii sui 44. *Anno Salutis* 1483. *Idibus Septembris. Gloria Deo.* Hic liber nisi forte omnium primus, tamen e primis est, qui verbis & numeris rubris, vt hodie calendaria nostra solent, impressi fuerunt. EVSEBIVS historiam suam ad annum vsque Christi 329. perduxit. Hieronymi interpretatio in EVSEBIVM *de temporibus* cum anno a nato Christo 381. finitur. Quae Prosper postea adiecit, pertingunt ad annum vsque 449. Prosperi laborem excipit Matthaei Palmerii Florentini continuatio, cui cum anno 1448. finis imponitur. Sequitur Matthiae Palmerii Pisani *opusculum de temporibus*, ab anno 1449. ad annum vsque 1481. quo cum nostrae editioni finis imponitur. Germanis gloriam inuentae typographiae ille vindicauit his verbis ad an. 1456. *Quantum litterarum studiosi Germanis debeant, nullo satis dicendi genere exprimi posset. Namque a Ioanne Gutenberg Zumiungen equiti Maguntie Rheni solerti ingenio librorum imprimendorum ratio* 1440 *inuenta: hoc tempore in omnes fere orbis partes propagatur: qua omnis antiquitas paruo aere comparata: posterioribus infinitis voluminibus legitur.* Ioannem Lucilium Hippodamum, qui epigrammata, quae adtulimus, conscripsit, alio nomine Ioannem Lucilium Santritter adpellatum fuisse, ex alio discimus epigrammate, quod is *Calendario Ioannis de Monteregio*, eodem anno *Venetiis apud Ratdoltum* impresso, addidit. Conf. de hac nostra EVSEBII editione Mich. Maittaire *Annal. Typogr.* Tom. I. p. 442.

EVTHYMII *monachi Zigabeni* Commentationes in Psalmos, e graeco in latinum conuer-

ſae, per Phil. Saulum Epiſcopum Brugnatenſem *Veronae* 1530 in fol. *Paris.* 1547. in 8. *ibid.* 1560. in 8. *Venetiis* 1568. in 8. *Lugdun.* 1573. in 8.

De inſigni libri raritate vid. Cl. Vogtii *Catalog. libr. rar.* p. 734. a quo editionum, quas adduximus, nullam mentionem factam conſpicimus. Fuit EVTHYMIVS *Zigabenus,* ſiue vt ab aliis ſcribitur, *Zigobonus,* item *Zigademus,* Monachus graecus Conſtantinopolitanus, Alexio Comneno Imperatori familiaris, & initio Seculi a Chriſto nato XII. celebris. Inter rariores libros pertinet eiusdem *Panoplia orthodoxae fidei dogmatica,* quam e graeco tranſtulit Petrus Franciſcus Zinus Canonicus Veronenſis, non vero Petrus Franciſcus, vt, omiſſo cognomine, adpellatur a Ioſia Simlero p. 192. Edita fuit iſta *Panoplia Lugdun.* 1536. in fol. *Venetiis per Hieron. Scotti* 1555. in fol. *ibid. per Franciſcum Rampazetum* 1575. in fol. De aliis editionibus, & inprimis graeca, quae, ſuadente Chryſantho Patriarcha Hieroſolymitano, ab Athanaſio 1710. edita fuit in fol. vid. Io. Alb. Fabricii *Bibliotheca graeca* L. V. c. XI. p. 460 ſqq. Conf. Sixti Senenſis *Bibliotheca ſancta* L. IIII. p. 247. Anton. Poſſeuini *Apparat. S.* T. I. p. 474. Iacobi Tollii *Inſignia itinerarii Italici* p. 106 ſqq. vbi EVTHYMII *Zigabeni* Ἔλεγχος καὶ θρίαμβος *Victoria & triumphus de impia & multiplici exſecrabilium Maſſalianorum Secta, qui & Phundaïtae, & Bogomili, nec non Euchitae, Enthuſiaſtae, Encratitae, & Marcionitae adpellantur,* graece & latine inuenitur. In nota ſubiecta, Tollius, de hoc opuſculo, haec adnotavit: *Appendix eſt haec Panopliae dogmaticae* EVTHYMII *Zigabeni, hactenus quidem, quod ſciam, nec graece nec latine vnquam edita, multas tamen ob cauſſas editu digniſſima, qua continentur Anathematiſmi XIIII. contra Maſſalianorum, & Bogomilorum haereſin, & Triumphus de eorumdem repreſſione, per Imperatorem Alexium Comnenum, cuius iuſſu Baſilius haereſiarcha,*

pro-

professione quidem medicus, habitu autem monachus in Hippodromo Constantinopolitano viuus combustus est &c. Est vero haec adpendix *Panopliae*, e Codice Bibliothecae Caesareae Vindobonensis, descripta.

EXAMEN de la Religion, dont on cherche l' eclaircissement de bonne foy attribué à Msr. de S. Evremond. *A Trevoux aux depens des peres de la Societé de Iesus* 1745. in 12. pp. 145.

Detestabilis libellus, vix prodierat in lucem, cum a Patribus Curiae Parisiensis, flammis adiudicaretur vltricibus. Duplici titulo, emtores adlicere studet, quicunque fraudis fuerit artifex. Alterum iam adtulimus; alterum, his verbis conceptum, legimus: *La vraie religion, demontrée par l' Ecriture Sainte, traduite de l'Anglois de Gilbert Burnet. A Londres chez G. Cook* 1745. Librum ipsum recensere supersedemus, quia nonnullae ephemerides litterariae v. g. *Noua litteraria Goettingensia* & al. illius recensionem exhibent. In germanicam linguam translatus, & cum confutatione auctus, liber prodiit titulo: *die wahre Religion, oder die Religionsprüfung aus dem Franzoesischen übersetzt, und mit einer doppelten Wiederlegung heraus gegeben. Frf. und Leipzig.* 1747. In 8. pp. 280. Strinxerunt quoque calamum, contra Gallum impium, George Friderich Meier in *Rettung der Ehre der Vernunft wider die Freygeister. Halle* 1747. in 8. Vir summe Reu. D. Sigism. Iacob. Baumgarten, in *praefatione*, Antonii Friderici Busching *Introductioni historico-theologicae in Epistolam Paulli ad Philippenses* 1747. in 4. praemissa. Io. Georg. Pfotenhauer in der *vollstaendigen Widerlegung des Edelmannischen Glaubens-Bekänntnisses* P. I. & II. Auctorem libri, gallice conscripti, initio, Varennium (*Varenne*) qui iam aliis

quibusdam eiusmodi libris editis innotuerat, esse nonnulli dixerant, sed se autorem ipse professus est, Msr. de la Serre, *Lieutenant de la Compagnie franche du Chevalier de Vial*, qui conscientiae stimulis excitatus, agitatusque palinodiam cecinit. Neque vero ingratum lectoribus fore speramus, si illam hoc loco, adiiciamus, cum ideo illam, infelix libri auctor, cum Mr. Vernede, Pastore apud Wallones, qui Traiecti ad Mosam commorantur, communicavit, vt in conspectum prodiret omnium. Insertam illam habet la *Bibliotheque Raisonnée* Tom. II. p. 475. Nos eam, prout in *Nouis Hallensibus*, in germanicam versa linguam, legitur, hic adducimus: *Da ich im Begriff stehe, meine Seele in die Hände Gottes zu überantworten, und mit einem ernsten Gefühl, Empfindung und Bereuung dererienigen Aergernisse erfüllet bin, die ich auch in Zukunft durch meine Gottesvergessne Reden und Schriften anrichten koennte, so bezeuge ich hiermit dass folgendes Buch, so den Titel führet:* Gedanken des Herrn William (*in nostro exemplari legitur* Gilbert) Burnet über den Gottesdienst, *oder* Untersuchung des Gottesdienstes durch den Herrn von Saint Evremond, *wovon ich Verfasser bin, die Frucht eines unbaendigen Lasdünkels, und durch und durch mit Freigeisterei ausgespicket und angefüllet sey. Auch bezeuge ich, dass ich in meinem Gewissen des voelligen Gegentheils von allem demienigen, was ich darinnen geschrieben habe, überzeuget sey; und bitte alle und iede, denen dieses Buch in die Haende gerathen moechte, solches als ein höchstverderbliches Buch, und als eine Brut der Freigeisterei, zu verbrennen. Ich beschwere auch dieienigen, so ein von mir ausgefertigtes Mst.* über die Natur der Seele *in Haenden haben, solches in das Feuer zu werfen, und als eine höchstgefährliche, nachtheilige, aus einer unsinnigen Einbildungskraft abstammende, und mit lauter Ungereimtheiten angefüllte Schrift anzusehen; wie ich denn vor Gottes Angesicht versichere, davon selbst, auf das nachdrücklichste überführet zu seyn. Von Grund meiner*

ner Seelen flehe ich Gott und den Gottesdienst an, mir dieser meiner Misgeburthen wegen, meine Sünden zu verzeihen: wobin ich auch verschiedne den Gottesdienst schmählernde Dinge rechne, die in dem Buche enthalten sind, so nach Holländischer Ubersetzung den Titel hat: Brieven over de Zeden en den Inborst der byzondern Staaten die Vranckryck uytmacken, *welches in des Buchbaendlers ------- zu ---- Haenden ist, an welchen ich diese Handschrift verkaufet habe. Geschrieben d.* 10. *April.* 1748.

de la Serre.

Fratris NICOLAI EYMERICI, *Ordinis Praedicatorum*, Directorium Inquisitorum, cum commentariis Francisci Pegnae. *Rom.* 1585. in fol. pp. 744.

Tam rarum esse censet Cl. Vogtius, in *Catalogo libr. rar.* p. 273. hunc librum, vt vix centesimus in Germania, se oculis eum vsurpasse, gloriari possit. Sed semel iterumque & saepius, liber excusus fuit. Librum iam superstite autore, per Amanuenses, euulgatum fuisse, nos docet Anton. Posseuinus in *Appar. Sacr.* T. II. p. 483. Illum postea, an. 1503. in lucem emisit Guilielmus de Caselles, Inquisitor haereticae prauitatis, in insulis Balearibus, *Barcinonae* in fol. Vid. Iacob. Quetif *Bibliotheca Dominican.* T. II. p. 9. Omnia vero exemplaria, teste Posseuino loco cit. sic erant deprauata, vt cum viuo Gregorio XIII. Pontifice, liber hic, Romae esset recudendus, Franciscus Pegna, amplius bis mille loca, suae restituerit integritati, & scholiis, librum ipsum, illustrauerit, edideritque *Romae* 1578. in fol. praemisso Gregorii XIII. diplomate, ne quid isti labori adderetur, aut demeretur. Hanc excepit editio *Rom.* 1585. in fol. Quam sequuta est editio, ab eodem Pegna, mutatis scholiis, in vberiores commentarios, comprobante rem Gregorio XIII.

Rom. 1587. *ex officina populi Romani.* Recusa haec fuit *Rom.* 1597. *Venetiis* 1591. & *ibidem litteris Zalterii* 1607. in fol. Satis luculenta libri recensio inuenitur, apud Posseuinum in *Apparat. Sacr.* l. cit. qui & vitam Auctoris breuiter exposuit. Natus fuit Gerundae, quae vrbs est Catalauniae, in Hispania. Ordini Praedicatorum adscriptus, in Arragoniae regno, Inquisitor generalis prauitatis haereticae per annos XLIIII. fuit, & demum in patria vrbe 1399. e vita decessit. Conf. Ambrosii de Altamura *Bibliothec. Dominicanor.* p. 142. sqq. Casimir. Oudinus *Commentar. de Scriptoribus Ecclesiae* Tom. III. p. 1024. & alii, quos recenset I. A. Fabricius L. V. *Biblioth. med. & inf. lat.* p. 407. sqq. Franciscus vero Pegna, seu Penna, Hispanus fuit, I. V. C. ac Theologus, qui, Decanus Rotae Romanae, diem obiit anno 1612. Vid. Anton. Posseuini *Apparat. Sac.* T. I. p. 731.

GVILIELMI EYSENGREIN *de Nemeto Spirensis* Centenarii XVI. aduersus nouam historiam Ecclesiasticam, quam Matthias Flacius Illyricus, & eius Collegae Magdeburgici, contra verum Dei cultum, verasque ecclesiae catholicae ceremonias, scriptis vetustissimorum historicorum, deprauatis & corruptis, nuper ediderunt. Centenarius I. saluo, in omnibus, Sanctae Sedis apostolicae, iudicio, cui nos subiicimus. *Ingolstad.* 1566. in fol.

Eiusdem Centenarius II. Historiae ecclesiasticae aduersus nouam historiam Magdeburgensivm, quam Matthias Flacius Illyricus, & eius Collegae, nuper ediderunt. *Monachii* 1568. in fol.

In

In dubium quidem vocauit hunc Centenarium II. Thomas Ittigius in praefatione ad *Historiam Ecclesiasticam Seculi I.* p. 10. illum tamen prodiisse, docet titulus, quem, e Nicolai Bassaei *Collectione librorum* saepe citat. P. I. p. 377. hic adscripsimus. Num vero GVILIELMI EYSENGREINII Opus *de Romanis Pontificibus*, *aduersus historiam Magdeburgensium*, idem, vt Cl. Vogtius p. 275. quidem existimat, *Centenarius* sit *secundus*, nos ignorare fatemur.

F.

The FABLE of de Bees; or private vices, publick benefits, whith an Essay on Charity, and Charity Schools, and a Search into the nature of Society. The sixth edition, to whichis added, a vindication of the boock etc. *Lond.* 1732. 1733. Tom. II. in 8. mai.

Minuit opinionem raritatis, quam nonnulli libro tribuunt, editio sexta, cuius titulum adposuimus. Cum impietatis postularetur auctor, Apologia munitus est liber, quam, haec editio adiunctam exhibet. Inueniuntur, qui libri auctorem Iaques Massé, quo nomine Simon Tyssot de Patot, Dauentriensis Medicus, occultus latet, fuisse existimant, eo, quod is dans *les Voyages & Avantures*, p. 468. similem de Apibus FABVLAM contexuit. Sed opinione eos fuisse deceptos, plurimi Ephemeridum Scriptores docuerunt, qui Bernhardum de Mandeville, patria Dordracenum, professione Medicum, verum prodiderunt Auctorem, qui alio libello: *Freethougts on Religion the Church and National Happines*, rem christ. infestare adgressus est. Fato ille functus est eodem fere, quo Woolstonus, tempore, mense nimirum Ianuar. anno 1733. Vid. *Bibliotheque Britannique* Tom.

I. p. 244. sqq. Primas apum FABVLAE lineas duxerat, in schedis quibusdam, quae singulis hebdomadibus, Londini, tunc temporis edi solebant. Postea illam, singulari libro, ornatiorem, auctioremque edidit, anno 1724. Anno 1729. secunda pars illi accessit. In gallicam linguam translata, prodiit titulo FABLE *des Abeilles où les fripons devenus honnetes gens. Londini* 1740. in 8. Tom. IIII. Confutauit Bernardum de Mandeville, cum aliis eiusdem furfuris hominibus Edmundus Gibson Episcopus Londinensis, in tribus epistolis pastoralibus, quas ad fideles Dioecesecos suae christianos, speciatimque ad Londini Westmonasteriique incolas scripsit. Habemus illarum epistolarum versionem Gallicam, quam Abraham le Moyne titulo, *Preservatif contre l' incredulité & le libertinage en trois lettres pastorales de Monseigneur l' Eveque de Londres à la Haye* 1732. in 8. euulgauit. Conf. die *Nachrichten von einer Hallischen Bibliothek.* T. III. p. 133. De IaquesMassé Apum FABVLA, infra nonnulla exponemus.

In hoc Opere contenta. Arithmetica decem libris demonstrata. Musica libris demonstrata quatuor. Epitome in libros arithmeticos diui Seuerini Boetii. Ritmimachie ludus qui & pugna numerorum adpellatur.

G. Gonterius Cabilonensis: in laudem Arithmetices & musices

Tempore iam multo docte latuere Sorores:
Quas retinet comites flaua Minerua suas.
Nunc placide terras post tempora multa reuisunt.
Grata quoque ante alias Gallica terra placet.

His

His olim celebris fuit omnis Aeaica tellus.
Pythagora patriam diffugiente Samon.
Hellada nunc linquunt: & doctas Palladis vrbes.
Sequaniosque petunt. parhisiosque lares
Hec venit omnimoda numerorum cincta caterua
Atque docet numeris quidquid in orbe situm est
Altera dulcisono cantu fidibusque canoris
Edomuisse viros traditur atque feras.
Que sua Pieriis tenet vnica nomina Musis
Qua nichil hac Musis gratius esse solet
Attamen artificem Stapule misere marine:
Qui leta hoc studiis fronte dicaret opus.
Hoc solum studium atque hec illi cura: iuvare
Irritus & ne sit, dispereatque labor.
in fol. folior. 72.

Editionis huius rarissimae Opusculorum IACOBI FABRI stapulensis, mentio iam facta fuit, a Ios. Simlero in *Bibliotheca* p. 315. Michael Maittaire in *Annal. Typogr.* Tom. I. p. 625. Cornel. a Beughem in *incunabilis Typographicis* p. 58. & p. 98. sed vtrumque posteriorem, librum oculis non vsurpasse, e verbis eorum oppido colligimus. Ille enim librum hoc titulo adfert: *Iordani Nemorarii, & Campani Nouariensis Arithmeticorum libri decem editi & commentariis illustrati a* IACOBO FABRO *stapulensi* etc. Hic vero omnia, quae in hoc libro reperiuntur, praeter Adnotationes FABRI, Iordano Nemorario tribuit. Vtrumque vero errasse, ex iis, quae dicemus, manifestum erit. Quatuor huic collectioni insunt opu-

opuſcula. I. *Iordani Nemorarii clariſſimi viri elementa arithmetica, cum demonſtrationibus* IACOBI FABRI *ſtapulenſis Libri X. ad Ioannem de Ganay Senatorem & Preſidentem Pariſienſem.* Claudius Franc. Milliet Dechales in *Mundo mathematico* Tom. I. in Tractat. prooemiali *de progreſſu Matheſeos, & illuſtribus Mathematicis* p. 31. hunc FABRI commentarium iam an. 1480. prodiiſſe ſcribit & opus quidem bonum eſſe cenſet, in quo tamen pleraque e Boethio deſumta ſint. Campani Nouarienſis vero per omnes decem libros, nulla prorſus mentio facta eſt. Adparet praeterea e Catalogo operum, quae ſcripſit Ioannes Campanus, Nouarienſis, a Io. Albert. Fabricio L. III. *Bibliothec. med. & infim. Latinit.* p. 897. adlato, illum, nihil ſcripſiſſe, quod ad Arithmeticam, proprie ſic dictam, pertineat. Iordanus Nemorarius circa annum 1235. floruiſſe dicitur. II. IACOBI FABRI *ſtapulenſis Elementa muſicalia ad clariſſimum virum Nicolaum de Haqueuille inquiſitorum Preſidentem Libri* IIII Laudat in iis ſuos praeceptores Iac. Labin. & Iac. Turbelinum Hunc vero FABRI librum teſte Cl. Fr. Milliet Dechales l. cit. p. 62. Iacobus Blancanus tanti fecit, *vt inde iuberet auſpiciari, tum ad Boetium accedere Ariſtoxenum, Ptolemaeum, Euclidem.* III. IACOBI FABRI *ſtapulenſis Epitome in duos libros Arithmeticos diui Seuerini Boecii ad magnificum dominum: Ioannem Stephanum Ferrerium Epiſcopum Verſellenſem.* IIII. IACOBI FABRI *ſtapulenſis Ritmimachie ludus Bernardo Venerio doctori medico numerorum amatori* dicatus. Colloquuntur in hoc opuſculo Alcmeon *Pythagore diſcipulus*, & Brontinus & Bathyllus *eiusdem temporis adoleſcentes*. Scripſerunt recentioribus temporibus de hoc ludo, qui rectius Arithmomachia dicitur Godeſcalcus Eberbachius, in *Rythmomachiae ſiue Arithmomachiae ludi mathematici ingenioſiſſimi, deſcriptionibus duabus. Erphord. apud Georg. Baumann.* 1577. in 4. Recuſus libellus fuit *Goerl.* 1705. in 12. Claudius Buxerius Del-

Delphinas edidit *Rythmomachian hoc est ludum Pythagoraeum. Lutetiae apud Guil. Cauellatum* 1556. in 8. Franc. Barozzi in lucem emisit *Il Giuoco Pythagorico nominato Rythmomachia. In Venez.* 1572. in fol. Conf. Gustaui Seleni *Ausführliche Beschreibung des Schachs-oder Koenigs-Spieles*, vbi etiam ludi Arithmomachici descriptio inuenitur. In fine totius operis, cuius quatuor recensuimus partes, haec leguntur verba; *Has duas quadriuii partes & artium liberalium, praecipuas atque duces cum quibusdam ādminiculariis adiectis: curarunt vna formulis emendatissime mandari ad studiorum vtilitatem Ioannes Higmannus & Volgangus Hopilius suis grauissimis laboribus & impensis Parrhisii. Anno salutis domini: qui omnia in numero atque harmonia formauit,* 1496. *absolutumque reddiderunt eodem anno die XXII. Iullii suos labores vbicunque valebunt semper studiosis deuouentes. Et idem quoque facit Dauid Lauxius Brytannus Edinburgensis: diligens operis recognitor.* Conf. de IACOBO FABRO Stapulensi eiusque operibus Io. Alb. Fabricii *Biblioth. med. & inf. lat.* L. VI. p. 418. sqq.

La FACVLTÉ vengée. Comedie en trois actes par Mr. ***. *a Paris* 1747. in 8.

Hac Satyra, in FACVLTATEM medicam Parisiensem, vehementer inuectus est auctor, quem esse commemorant eundem qui nouo metamorphoseos genere, homines in Machinas commutauit, & l'*Homme machine* miro quodam & inaudito artificio composuit. Vid. *Noua litteraria Goettingensia* ann. 1747.

PAVLLI FAGII Versio ad Targum Onkelos, & notae in Pentateuchum. *Argentorat.* 1546. in fol.

Hunc

Hunc librum Iacob Bruckerus in dem *Ehrentempel deutscher Gelehrsamkeit* Decur. I. p. 20. *eine sehr seltne und hochgeschaetzte Uebersetzung des Targum*, it. *ein sehr rar Buch* nominat. Vid. Christ. Wolfii *Bibliotheca Hebraica* Tom. II. p. 1158. Iacobi le Long *Bibliotheca Sacra* T. II. p. 721. qui librum *Isnae* prodiisse scribit, sed *Argentorati* excusum esse, suo quoque comprobat suffragio Iosias Simlerus in *Bibliotheca* p. 545. Notae adiectae in Pentateuchum *Criticis Anglicanis* postea insertae fuerunt.

OCTAVII FALCONERII dissertatio de nummo Apamensi Deucalionei diluuii typum exhibente. *Romae typis Fabii de Falco* 1668. in 4.

De raritate vid. Gerdesii *Florileg.* p. 96. Inuenitur nonsolum dissertatio illa, vt iam obseruauit Gerdesius in *Antiquitat. Gronov.* T. X. p. 672. sed etiam adiecta conspicitur alii libro OCTAVII FALCONERII, scilicet, eius *Inscriptionibus athleticis, notis illustratis, quibus additae sunt, aliae Inscriptiones ex Africanis marmoribus, vna cum dissertat. de numo Apamensi. Romae typis Fab. de Falco.* 1668. in 4. Excerptum ex ea dedit Petrus Zornius in *Bibliotheca Antiquar. & Exegetica* Tom I. p. I. p. 7. sqq. Historiam vero diluvii, perperam in numo isto demonstrari, singulari dissertatione docuit idem Petrus Zornius in *Opuscul. sacr.* Tom. I. p. 35. sqq. Conf. Ioannis Hardouin in *Num. Antiqu. populorum & vrbium illustrat.* p. 25.

D. FAVSTENS Geisterzwang.

Iis quae de impio, exsecrabili, & absurdo libro adtulit Cl. Vogtius p. 277. addere licebit titulum, quo chartae ab inferis, & quasi ex Acheronte excitatae, nostris se oculis aliquando obtulerunt. Nimirum forte incidimus N. apud bibliopegum in Ms. quadra-

dra-

draginta foliorum, quod his verbis inſcriptum erat: *Der heimliche und unerforſchliche Hoellenzwang D.* FAVSTENS, *gedrukt zu Lion* 1407. (ſine dubio 1470). Vt voces hebraicas, graecas, & latinas corruptas deprauatasque taceamus, tot putidis ineptiis, tot abſurdis nugis, tot impiis & ſibi contradicentibus adiurationibus omnia repleta conſpiciebantur, vt ſtolidus, fatuus & blennus fuerit, cui non primo ſtatim adſpectu, deteſtanda impietas, quae cum ſumma malitia & ſtultitia coniuncta eſt, in oculos incurrat. In *Catalogo Bibliothecae Hulſianae* P. I. p. 331. inuenitur inter Codices Mſtos *Forçat des Demons, ou autrement magie noire*, qui forte quandam ſimilitudinem, cum Mſto, quod vidimus, habuit. Fuerunt qui FAVSTVM praeſtigiatorem, cuius nomen eiusmodi deteſtabiles chartae, prae ſe ferunt, extra generis humani terminos relegarunt, nempe Gabriel Naudaeus dans le *Maſcurat* p. 520. Io. Conrad. Durrius Prof. Altorfenſis *in epiſtola ad Georgium Sigism. Führerum de* IOHANNE FAVSTO, in I. G. Schellhornii *Amoenitat. litterar.* T. V. p. 50 ſqq. quem tamen intra eosdem reuocarunt Io. Georg. Neumann in *diſquiſitione hiſtorica de* FAVSTO *praeſtigiatore Viteb.* 1693. in 4. & D. Chriſtophor. Auguſt. Heumannus in einem *Schreiben an Herrn D. Haubern*, in *Bibliotheca de Actis & Scriptis Magicis* T. III. p. 184. ſqq. Conf. Io. Georg. Eccardi *Monatbliche Auſzüge* ann. 1701 menſ. Mart. p. 58.

VICTORIS FAVSTI *Veneti* Orationes quinque. Eius amicorum cura quam fieri potuit diligenter impreſſae. Ne quis librarius has orationes impune ſuis typis imprimat, alibiue impreſſas vendat, ampliſſimi Senatus Veneti decreto cautum eſt. *Venetiis apud Aldi filios* 1559. in 4. folior. 83.

Si

Si litterarum characterem ſpectauerimus, vix elegantiorem, ſi raritatem libri conſiderauerimus, vix rariorem inueniri poſſe, nobis plane perſuaſum habemus. Paucis certe VICTOR FAVSTVS nomine cognitus eſt: paucis *orationes* eius perſpectae ſunt, e quibus ſumma copia, facultaſque dicendi elucet. Dignae ſane nobis videntur, quae prelo iterum ſubiiciantur. I. Oratione gratiae aguntur, pro impetrato graece profitendi honore. II. Maius ſtipendium petitur. III. bonarum litterarum ſtudia commendantur. IIII. Franciſci Rubrii Oratoris Gallici manibus parentatum fuit. V. denique virtutem & litteras per ſe expeti debere oſtenditur. Has orationes Paullus Ramnuſius Petro Franciſco Contareno Thadaei F. conſecrauit epiſtola, e qua nonnulla, quae ad Victorem Fauſtum ſpectant adiiciamus. Vixit VICTOR FAVSTVS initio Seculi a Chriſto nato XVI. qui tum genere ipſo, tum rei familiaris tenuitate facile potuerit eſſe ſemper obſcurus, niſi vno tantum, atque eo magno ingenio clarus extitiſſet. Hieronymi Maſerii diſcipulus fuit, e cuius ſchola egreſſus, Hiſpaniam, Gallias, & Germaniam magna ex parte peragrauit. A Balthaſare Scipione, viro omni doctrinarum genere, & diſciplinae militaris cognitione clariſſimo in contubernium accitus, illi nonſolum in ſcribendis epiſtolis, ſed etiam in re militari tractanda, nauauit operam. Cum vero Marcus Muſurus, repudiato, graece in vrbe veneta, profitendi honore, Romam ad Leonem Pontificem Max. inani cupiditate, atque ambitione ductus ſe conferret, FAVSTVS a caſtris in vrbem reuocatus, cunctis Patrum ſuffragiis, honorem graece profitendi adeptus eſt. Cum vero a prima aetate mathematicas rationes imbibiſſet, & architectura inprimis mirum in modum eſſet delectatus, hanc quoque artem docuit, animumque ad aedificandas naues adiecit, & vt ingenio erat perſpicaci, multa ipſe inuenit, atque in iis *nouae* cuiusdam ac

pro-

prope indissolubilis contignationis genus & intermissum multis seculis *quinqueremis vsum* restituit, publicoque sumtu, renitentibus publicis architectis, *quinqueremem aedificauit, qua, vt* Ramnusius scribit, *nullum toto mari nauigium, vel ad adspectum pulcrius, vel ad celeritatem velocius, vel ad pugnam accommodatiu ac firmius spectatum fuit, a qua vna, reliquae omnes, quotquot hodie vsquam quinqueremes sunt, qu si ab archetypo quodam, effictae formataeque sunt.* Ex illo tempore vberiore stipendio auctus, in summo honore atque auctoritate, nonsolum apud Reipublicae Venetae patres, & vniuersam ciuitatem, sed apud omnes principes ac Reges FAVSTVS fuit. Aristotelis *mechanica*, multa diligentia, e graeco in latinum sermonem versa, in lucem edidit, id quod Io. Alberto Fabricio incognitum fuit. Cum hoc opus retexere, commentationibus, & machinarum schematibus, locupletare constituisset, immatura morte praereptus est. Illud quidem opus, se editurum recepit Paullus Ramnusius, sed promissis respondisse euentum, non credibile est. Conscripsit etiam, nisi forte alius VICTOR FAVSTVS est, *de Comoedia* libellum, qui cum Terentio *Venetiis apud Lazarum Soardum* 1511. in 8. prodiit.

Trattato nuovo delle cose maravigliose dell alma città di Roma con figure. *In Roma* 1615. in 8. Tom. II.

De hoc libro vid. *Nou-Antiqua* ann. 1727. p. 920. Prima editio, nisi fallimur, prodiit *Venetiis* 1588. in 8. Inuenitur in eo libro PETRI MARTYRIS FELINI, ordinis Seruitarum descriptio palatiorum, & ecclesiarum Romanarum, vna cum simulacris, aeri non adeo eleganter incisis.

EMUNDI FIGRELII de ſtatuis illuſtrium Romanorum liber ſingularis. *Holmiae ex officin. Io. Ianſſon* 1656. in 8. pp. 327. praeter praefat. & indices.

Hic liber paullo rarior, neque Graeuii, neque Sallengrii *Theſauris Antiquitatum Romanarum* inſertus eſt. Multi cum Io. Albert. Fabricio in *Bibliographia Antiquaria* p. 257. & Cl. Vogtio in *Catalogo libror. rar.* p. 279. autorem *Edmundum* nominant, cuius tamen nomen *Emundus* eſt. Fuit natione Oſtrogothus, & prim. Prof. Hiſtor. Vpſalienſis, deinde Caroli XI. praeceptor, & nobilitatus, nomen Gripenhielm adeptus eſt. Vid. Dan. Georg. Morhofii *Polyh.* Tom. I. L. V. p. 939. Tandem Regni ſenator & aulae regiae Conſiliarius & Cancellarius factus eſt. Obiit anno 1676. aetatis anno XLV. & nonnullis aliis Scriptis inclaruit. Vid. Io. Schefferi *Suecia litterata* p. 176. & Io. Moller. *hypomnemata* ad h. l. p. 400. Libro, quo vtimur, additus eſt Io. Schefferi *de Antiquorum torquibus Syntagma* pp. 62. quod vti Morhofius l. cit. docet p. 936 omnibus exemplaribus additum eſt. Excerpta ex libro *de ſtatuis illuſtrium, ac cum primis doctorum virorum in Veterum bibliothecis*, inueniuntur in Io. Ioach. Maderi *Collectione libellorum & commentationum de bibliothecis atque archiuis*, & quidem in editione ſecunda, quam Io. Andr. Schmidt D. *Helmſtad.* 1702. in lucem emiſit.

ORONTII FINEI *Delphinatis* Protomatheſis, opus varium, ac ſcitu non minus vtile quam iucundum, nunc primum in lucem foeliciter emiſſum. *Pariſiis in vico Sorbonnico, impenſis Gerardi Morrhii, & Ioannis Petri an.* 1532. in fol. mai. fol. 207.

In-

Insigne illud opus, quod in *Catalogo Bibliothecae Sellianae* P. I. in Adpend. I. p. 1. inter libros rarissimos numeratur, christianissimo Francorum Regi Francisco I. dedicatum, & in quatuor partes distributum est. I. *de Arithmetica practica* libr. IIII. a fol. 1-50. II. *de geometria* libr. II. a fol. 50 - 99. III. *de Cosmographia siue mundi sphaera* libr. V. *propriis ipsius Auctoris commentariis elucidata* a fol. 99 - 157. IIII. *de Solaribus horologiis & quadrantibus* libr. IIII a fol. 157. ad fol. vsque 207. complectitur. Haec vero omnia, vt auctor in libro, qui ad manus est, scribit, *decentibus figuris*, ab ipso illo depictis, & nitidissime ligno incisis, annotamentisque marginalibus, & proprio singulorum indice sunt ornata. In Italicum, opus translatum sermonem, hoc comparuit titulo: *Opere di* ORONTIO FINEO *del Delfinato, divise in cinque parti, Aritmetica, Geometria, Cosmografia, e Orivoli tradotti de Cosimo Bartoli, Academico Fiorentino; e gli Specchi tradotti dal Caval. Ercole Bottrigaro, Gentilh. Bolognese. In Venezia per Francesco Franceschi Sanese* 1581. 4. *ibid.* 1670. in 4. pp. 776. Vid. Nicol. Franc. Haym *Notizia de' libri rari* p. 275. vbi vero ORONTIVS FINEVS, minus recte *Orazio* adpellatur. Pars quinta, quae versioni Italicae accessit, latine hoc prodierat titulo: *De Speculo vstorio, ignem ad propositam distantiam generante, liber vnicus: ex quo duarum linearum semper appropinquantium, & nunquam concurrentium, colligitur demonstratio. Paris.* 1551. in 4. folior. 25. Vid. de Auctore, qui Brigantii 1494 natus fuit, & Parisiis in Academia, Regius Professor, Mathesin docuit, anno vero 1555. aetatis anno LXI. in summa paupertate obiit, Iosi. Simleri *Bibliotheca* p. 534. Caesaris Egassii Bulaei *Historia vniuersitatis Parisiensis* Tom. VI. p. 965. Io. Launoii *Academia Parisiensis illustrata* Tom. II. p. 678. Claudii Francisci Milliet Dechales *Mundus mathematicus* Tom. I. in Tractatu prooemiali *de progressu Matheseos & illustribus Mathematicis* passim. P. Baile *Di-*

Ctionaire Tom. II. p. 1150. Niceron *Memoires* Tom. XXXIIX. p. 184 ſqq. Nactus eſt aduerſarium, ORONTIVS FINEVS Petrum Nonium Salacienſem, qui *de erratis* ORONTII FINEI librum compoſuit, qui inuenitur in eius *Operibus* p. 311-372. edit. *Baſil.* 1592. in fol.

MARCI ANTONII FLAMINII in librum Pſalmorum, breuis explanatio, ad Alexandrum Farneſium Cardinalem ampliſſimum. Adiectae ſunt in ſtudioſorum vſum eiusdem Authoris in Pſalmos aliquot ſuo quaeque ordine & loco, paraphraſes. Item adiectae ſunt in triginta Pſalmos paraphraſes, carmine ab eodem conſcriptae, & ſuo loco poſitae. *Antuerp. ex officina Chriſtophor. Plantini* 1558. in 12. folior. 365.

Haec ſine dubio ea editio eſt, quae, anno 1559. iubente Paullo IIII Pontifice Max. flammis addicta fuit, ſi viro illi erudito, apud Schellhornium Tom. IIX. *Amoenitat. literar.* p 500. fidem habemus. Sed variis adducimur rationibus, vt ſuſpectum & plane intempeſtiuum illud eſſe teſtimonium credamus. Iacobus le Long. in *Biblioth. Sacr.* T II. p. 16. *Paraphr ſin in duo & triginta Pſalmos* iam anno 1538. *Venetii*, in 4. *In omnes* vero *Pſalmos breuem explanationem cum paraphraſi & notis Baſil.* 1540. in 8. prodiiſſe ſcribit & inſignem editionum copiam adfert. Praenomine dictus fuit MARCUS, quod a quibusdam omiſſum cognouimus. Quinque enim habemus FLAMINIOS diuerſos, Antonium, Sebaſtianum, Ioannem Antonium, MARCVM ANTONIVM & Lucium FLAMINIVM. De hoc MARCO ANTONIO vid. Girolamo Ghilini *Teatro d' Vomini letterati* Tom. II. p. 192. Nicolai Comneni Papadopoli *Hiſtoria gymnaſii Patauini*, *cum Auctario de claris*

claris Professoribus & Alumnis eiusdem, Venet. 1726. II. Tom. in fol. Tom. II. p. 197. De patria eius inter eruditos nondum conuenit. Plurimi eum Gallum Forocorneliensem esse scribunt, Abbas vero Hieronymus Lioni in dissertatione *della patria di* M. ANTONIO FLAMINIO anno 1720. edita, illum Saravalle in Marca Treuisana natum fuisse, probare adgressus est. Inuenitur ista etiam dissertatio in *Giornale de' letterati d' Italia* Tom. XXXI. pag. 26 sqq.

MARCI ANTONII FLAMINII epistolae aliquot, de veritate doctrinae eruditae, & sanctitate religionis, in latinum veterem sermonem conuersae ex Italico hodierno; nec non narrationes de Flaminio, & aliis quibusdam, cognitione bonarum & optimarum disciplinarum ac artium, & pietatis studiosorum non indignae: editae a Ioachimo Camerario. *Norimbergae in officina Dieterici Gerlachii* 1571. in 8.

Cl. Vogtius in *Catalogo libror. rar.* p. 280. vt praecedentem librum alii FLAMINIO, nempe *Antonio;* ita Io. Alb. Fabricius has epistolas *Ioanni Antonio,* qui MARCI ANTONII pater fuit, in *Bibliotheca med. & infim. latinitat.* L. VI. p. 501. adscribit. Sed vtriusque libri MARC. ANTONIVM FLAMINIVM Sarauallensem, auctorem esse, extra dubitationem positum est. Vid. Ios. Simleri *Bibliotheca* p. 469. Niceron *Memoires* Tom. XVIIII. p. 112. & Auctores a Cl. Vogtio l. cit. adducti.

Epistolarum SIGISMVNDI FOLIANI libri V. Carolo Emanueli Taurinorum & Allobrogum Duci Serenissimo nuncupati dicatique.

Itemque Orationes XII. cum indicibus duobus, vno eorum, ad quos scriptae sunt epistolae, altero rerum scitu dignarum. *Venetiis ex officina Dominici Guerraei & Io. Baptist. fratrum* 1587. in 4. pp. 218.

Has epistolas & ob stili elegantiam & ob rerum criticarum, quas tractant copiam, magni aestimandas, in ipsa Italia rarissimas esse, nos docent die *Merck. würdigk. der Koenigl. Biblioth. zu Dr.* Tom. III. p. 340.

VBERTI FOLIETAE Opera subseciua, opuscula varia, de linguae latinae vsu & praestantia, clarorum Ligurum elogia. *Rom.* 1574. in 4. pp. 351.

Rarissima haec Collectio *Opusculorum* FOLIETAE, Octauio Affaitato, Nobili Cremonensi, dicata, in tres dispertita partes est. In prima parte, quae *opusculorum nonnullorum* nomine inscribitur, inuenitur *de vitae & studiorum ratione hominis sacri initiati*, ad Robertum Nobilem Cardinalem *de ratione scribendae historiae*, ad Octauianum Pasquam Episcopum Hieracensem: *De caussis magnitudinis Turcarum imperii*, ad M. Antonium Columnam Ducem: *Tiburtinum Hippolyti Cardinalis Ferrariensis*, ad Flauium Vrsinum Cardinalem: *Brumanus, seu de laudibus vrbis Neapolis*, ad Antonium Casellam patricium Genuensem: *de nonnullis, in quibus Plato ab Aristotele reprehenditur*, ad Antonium Vaccam Jctum: *de similitudine normae Polybianae*, ad Rainaldum Corsum Jctum; *Commentariolus.* Vbi notare fas est librum qui dans le *grand Dictionaire historique* du Louis Morery, & in Antoine Teissier *Eloges des hommes sçavans tirés de l'histoire de Msr. de Thou*, titulo *nominum Polybianorum* insignis est, ipsum illum esse

de

de norma Polybiana, cuius titulum hoc modo deprauatum exhibent. *In esto die, omnium Sanctorum, ad Iulium III. Pontificem Maximum. Oratio.* Omnia, quae hic recensuimus, Partis primae opuscula, inveniuntur quoque in Io. Georg. Graeuii *Thesauro Italiae* Tomo I. Secunda pars huius Collectionis continet FOLIETAE *de linguae latinae usu & praestantia* libros III. tertia vero *Clarorum Ligurum Elogia.* Niceron Tom. XXI. p. 212. hanc Collectionem anno 1579. prodiisse scribit, id quod sine dubio falsum est. Aliam enim hac nostra editione, quae ad manus est, & annum 1574 prae se fert, extare, vix credere possumus. Idem Niceron in serie Opusculorum, quae in parte Collectionis reperiuntur prima, illud *de caussis magnitudinis imperii Turcarum* omisit.

VBERTI FOLIETAE de sacro foedere in Selimum libri IIII. eiusdem variae expeditiones in Africam, cum Melitae obsidione. *Genuae ex officina Hieron. Bartoli* 1587. in 4.

Haec Philippi, Hispaniarum Regis, nomine, Paullus frater, post VBERTI mortem, in lucem emisit. In linguam Italicam conuersa, prodierunt titulo: *Storia di* VBERTO FOGLIETA, *della sacra lega contra Selim, e d'alcune altre imprese di suoi tempi cioè dell imprese del Gerbi, soccorso d' Oram &c. tradotta per Giulio Guastavini. In Genoua per gli Eredi di Girolamo Bartolo* 1598. in 4. Nicolao Francisco Haym hic liber incognitus fuisse videtur.

VBERTI FOLIETAE, ex vniuersa historia rerum Europae suorum temporum, Coniuratio Ioannis Ludouici Flisci, Tumultus Neapolitani, Caedes Petri Ludouici Farnesii, Placentiae Ducis. *Neapoli* 1571. in 4.

Editio sine dubio prima, a Cl. Vogtio p. 283. non memorata fuit. De reliquis Scriptis VBERTI FOLIETAE, qui diem obiit Romae 1581. eiusque vita, consulenda est Viri summe Reuerendi Ioannis Laurentii Moshemii *Commentatio de* VBERTO FOLIETA, libro *de linguae latinae vsu & praestantia* praemissa *Hamb.* 1713. in 8. p. 52. Vid. quoque Oldoini *Athenaeum Ligusticum* p. 526. Ghilini *Teatro d' Vomini letterati* Tom. I. p. 175. Lorenz. Crasso *Elogii d' Vomini letterati*, Tom. I. p. 74. Niceron *Memoires* l. cit.

IACOBI FONTANI de bello Rhodio libri tres. *Rom.* 1524. in fol.

Daniel Gerdesius in *Florileg.* p. 100. hunc librum in raris collocat. Epistolae forma illum ad Hadrianum VI. Pontificem max. scripsit IACOBVS FONTANVS Bruggensis Belga, Iudex adpellationum populi Rhodiensis, initio seculi XVI. clarus. Describit, crudelissimam insulae & vrbis Rhodiae expugnationem, a Solymanno Turcarum Imperatore an. 1522. factam. Recusus liber fuit *Hagenoae* 1526. in 4. Prodiit quoque cum Iacobi Sadoleti oratione *de bello Turcis inferendo*, & aliis quibusdam, *Basil. apud Thomam Platterum* 1538. vid. Iof. Simleri *Bibliotheca* p. 315. qui vero, epistolam *de expugnatione Rhodi*, & *belli Rhodii historiam*, libros esse diuersos existimauit. Extat etiam in nonnullis aliis collectionibus, v. g. in Collectione variorum opusculorum, quae prodiit cum titulo: IACOBI FONTANI *de bello Rhodio* Libri III. *Adiuncta insulae Melitae descriptio Io. Quintini. Et Theodori Adamaei Commentarius de Insula Rhodo, & militarium ordinum institutione. Parisiis apud Wechel.* 1540. in fol. In Simonis Schardii *Scriptoribus rerum Germanicarum*, Tom. II. p. 88 sqq. In Philippi Loniceri *Chronicis Turcicis*, Tom. II. fol. 113 sqq. &c.

Ita-

Italica verſio prodiit *Veneriis* 1545. in 8. Germanica *Auguſt. Vindel.* 16 8. in 4. Conf. *Bibliotheca Hamburgenſis hiſtorica* Centur. X. p. 210 ſqq.

STEPHANI FORCATVLI *Icti* Epigrammata ad Carolum Lotharingum Cardinalem. *Lugduni apud Io. Tornaeſium & Guil. Gazeium* 1554. in 8. pp. 192.

STEPHANI FORCATVLI Blyterenſis Icti Scripta omnia, hodie haud adeo obuia in Bibliothecis ſunt, inprimis vero haec *epigrammata*. Vt lectores intelligant, qualis ille fuerit poeta, epigramma, de obitu Petri Genelli Aſtrologi, fol. 59. hic adſcribere licebit.

Aſtrologus fatis ceſſit, qui lumina viuus
Addiderat ſtellis, ſcribere dum licuit.
Sidera quae fuerunt ſtadiis diſtantia miris
Vicina humanis reddidit idem oculis.
Hunc merito caelum repetit: quae lucida praeſens
Aſpicit, haec animo, viderat aſtra prius.

Habemus ab eodem FORCATVLO *de Gallorum imperio & philoſophia* L. VII. *Lugdun. ap. Iac. Chouet* 1595. in 8. pp. 1130. except. indice, & dedicatione, ad Ioannem & Franciſcum a Burgk fratres. Recenſionem vide in den *Beyträgen zur critiſchen Hiſtorie der Deutſchen Sprache* P. XV. p. 362. Conf. Cl. Vogtii *Catalogus libr. rar.* p. 283. Daniel. Gerdeſii *Florileg.* p. 100. de editione *Paris.* 1580. in 4. Idem FORCATVLVS librum edidit, quem vidimus, titulo: STEPHANI FORCATVLI *Henrico III. Francorum Regi relata gratia, in qua primo Valeſiorum Franciae Regum origo. Secundo quod feminae illuſtres, regnis gubernandis impares non ſint. Tertio de iniuriis receptis. Pariſiis apud G. Chaudiere* 1579. in 8. Eiusd. *Prometheus, ſiue de raptu animorum dialogus* prodiit *Pariſiis* 1578. in 8.

Fr. GIOVANNI FRANCHINI Bibliosofia e memorie letterarie di Scrittori Franceſcani Conventuali, ch'hanno ſcritto doppo l'anno 1585. *In Modena per gli Eredi Soliani* 1693. in 4. pp. 631.

Quadringenta tantum huius libri, in quo vitae CCCXIIX. Minoritarum reperiuntur, impreſſa fuerunt, exempla, vnde eius raritas orta eſt. Recenſionem vide in den *Merckwürdigk. der Koenigl. Bibliotb. zu Dr.* T. III. p. 48.

NICOLAI FRANCO *Beneuentani* Scripta omnia

Hodie rariſſima ſunt. Elogium illius inuenitur in *Pinacotbeca Beneuentana* p. 168 ſqq. ex qua in *Anthologiam* ſuam transtulit Io. Chriſtophor. Colerus p. 152. De ſcriptis eius nobis innotuerunt

Il Petrarchiſta, nel quale ſi ſcuoprono nuovi ſecreti ſopra il Petrarca, e ſi danno a leggere molto lettere, che il medeſimo Petrarca in lingua Toſcana ſcriſſe a diverſe perſone &c. *In Venezia per il Giolito* 1539. 1541. & 1543. in 8.

Vid. de his editionibus Nicol. Franciſci Haym *Notizia de, libri rari nella lengua Italiana* p. 212. Invenitur etiam iſte dialogus, in quo ſuper Petrarca, noua atque abdita aperit, in libro cui titulus *Li due Petrarchiſti, dialogi di* NICOLO FRANCO, *& di Ercole Giovannini. In Venezia* 1623. in 8.

Dialoghi piacevoli. *In Venezia per il Giolito* 1541. & 1545. in 8.

Vid. Haym l. cit. p. 180. Decem dialogi ad Luciani imitationem elaborati in eo libro reperiuntur. In gal-

gallicam linguam translati extant hoc titulo: *Dix plaiſans dialogues au Sr.* NICOLO FRANCO *traduits de l' Italien. à Lion* 1579. in 8.

Piſtole volgari. *In Venezia* 1538. in fol. & *ibid. per Antonio Gardane* 1542. in 8.

Vid. Haym l. cit. p. 194. In illa collectione nonnullae epiſtolae ad Franciſcum I. Galliae regem & alios ſummos Principes inueniuntur. Ita vero conſtat, in honore fuiſſe virum, quocum magni Principes litterarum inſtituerint commercium. Sine dubio noua earum eſt epiſtolarum editio, quae prodiit hac inſcriptione: *Delle lettere di* NICOLO FRANCO, *ſcritte a Prencipi, Signori, & ad altri perſonaggi è ſuoi amici libri trè di nuovo riſtampate. In Venezia* 1604. in 8.

HIERONYMI FRANZINI *Bibliopolae* Antiquitates Romanae vrbis. *Romae* 1596. in 12.

Iſte libellus, qui e rarioribus eſt, figuras ligno inciſas, complectitur, & in quatuor diſpeſcitur partes. Prima *rudera rerum antiquarum, quae hodie Romae conſpiciuntur*, ob oculos ponit. Secunda *templa Deo, & Sanctis eius, Romae dicata* ſiſtit. Tertia *palatia Procerum Romanae vrbis* exhibet. Quarta denique *Statuas antiquas vrbis Romae*, oſtendit. Italice prodiit 1594. in 8. Hiſpanice vero titulum prae ſe fert: *Las coſas marvilloſas de la Ciudad de Roma. Rom.* 1589. in 8.

CHARLES DU FRESNE *Sieur du Cange* Hiſtoire de l' Empire de Conſtantinople ſous les Empereurs François. *Paris de l' imprimerie Royale.* 1657. in fol.

Liber

Liber hic, qui in *Bibliotheca Rinkiana* p. 293. *rariſſimus* vocatur, in duas diſpeſcitur partes, quarum primam conſtituit, *L'hiſtoire de la Conquête de la ville de Conſtantinople, par les François & les Venitiens, ecrite par Geoffroy de Villebardoüin, avec la Suite, de cette hiſtoire jusqu'en* 1240. *tirée de l'hiſtoire de France manuſcrite de Phil. Mouskes.* In ſecunda parte inuenitur *l'hiſtoire generale de ce que les François & les Latins ont fait de memorable, dans l'empire de Conſtantinople, par* CHARLES DV FRESNE *Sieur du Cange.* Godofredus de Villehardoüin, qui hanc de expugnatione Conſtantinopolitana hiſtoriam conſcripſit, Mareſchallus, vt apud Gallos vocatur, Campi fuit, iſtique expugnationi anno 1204. factae, ipſe adfuit. Romaniae poſtea Gubernator conſtitutus, in vrbe Theſſalonicenſi vitam finiit. Primus qui hanc hiſtoriam in Galliam intulit, Franciſcus fuit Contarini Venetorum Legatus. Cum autem liber lingua Gallorum, tunc temporis vſitata, conſcriptus, & admodum difficilis intellectu eſſet, illum in linguam recentiorem transtulit Blaſius de Vigenere, & titulo edidit prima vice: *L'hiſtoire de Geoffroy de Villebardoüin de la Conquête de Conſtantinople par les Barons François, aſſociez aux Venitiens, l'an.* 1204. *d'un coté en ſon viel langage & de l'autre en un plus moderne, Paris.* 1584. in 4. Recuſa iſta editio fuit *Lugduni* 1601. In noua editione *Corporis hiſtoriae Byzantinae* hoc opus recuſum comparet; ſed multis typothetarum vitiis deformatum eſſe, teſtatur *Catalogus Bibliothecae Rinkianae* l. cit. vbi vero totius Collectionis titulus, minus adcurate ſub Godofredi de Villehardoüin nomine, additus fuit. Satis vero prolixa egregii operis recenſio extat, in *Bibliotheca Hamburgenſi hiſtorica* Centur. VIIII. p. 166 ſqq. (Conf. de Blaſio de Vigenere Niceron Tom. XVI. p. 26 ſqq. Tom. XX. p. 95.

RAPHAELIS TRICHETI DV FRESNE Epiſtola de Charondae effigie; in Catanenſi numo expreſſa, ad Petrum Seguinum, D. Germani in vrbe antiſtitem. *Pariſiis* 1658. in 8.

Raram eſſe, ſcribit Gerdeſius in *Florileg.* p. 280. Invenitur tamen, nonſolum Petri Seguini *Selectis Numismatibus antiquis, cum eiusdem Obſeruationibus, Paris.* 1684. in 4. editis, adiecta, ſed inſerta quoque eſt Tom. X. *Theſaur. Antiquitat. Graecar.* Gronouii p 571 ſqq. Excerptum ex illa dedit, ſatis quidem luculentum Petrus Zornius in *Bibliotheca Antiquaria Exegetica* Tom. I. P. II. p. 105 ſqq.

IANI CAECILII FREY *Doctoris medici, Pariſienſis Facult. nec non philoſophorum eiusd. Academiae Decani,* Opera quae reperiri potuerunt, in vnum corpus collecta. *Paris.* 1645. in 8. pp. 866.

Alia eſt, IANI CAECILII FREY, ab illa, quam Cl. Vogtius p. 286. memorat, plane diuerſa, opuſculorum Collectio, ſimiliter rara, & vti e priuilegio d. X. Ianuar. 1639. accepto elucet, a Ioanne Balesdens edita. Inueniuntur in illa 1. *Philoſophiae compendium;* 2. *Mens* IANI CAECILII FREY *centuriis duabus axiomatum expreſſa;* editio quarta auctior & emendatior. 3. *Definitiones, diuiſiones ac regulae ex logica & phyſica Ariſtotelis, in gratiam ſtudioſorum philoſophicae iuuentutis.* 4. *Admiranda Galliarum compendio indicata.* Seorſum prodierant *Pariſiis ex officina Targae* 1628. in 8. 5. *Via ad diuas ſcientias, artesque linguarum notitiam, ſermones extemporaneos, noua & expeditiſſima.* 6. *Scientiae & artes quotquot hactenus fuerunt, aut ſuperſunt, omnes ordine, & cum cura diſtributae & deſcriptae.*

EIVSD.

EIVSD. Recitus veritabilis super terribili esmeuta Paisanorum de Ruellio in 8.

Naudaeus dans le *Mascurat* Nic. Tom. XXXVIIII. p. 56. teste, hoc opusculum stilo Macaronico conscriptum, vnum ex optimis, quae in eo carminum genere ludicro vnquam comparuerunt, esse dixit. De reliquis IAN. CAECIL. FREY, qui pestilentia correptus diem obiit supremum 1631. Lutetiae in Parisiis, opusculis vid. Niceron l. cit.

Incomincia & libro intitulato Quatriregio del decursu della vita humana, di *Messer* FEDERICO (Frezzi) *Fratre dell ordine de Sancto Dominico eximio maestro in Sacra theologia, & ja Vescovo della citta de Foligni.* Divide se in quactro libri partiali secundo quactro regni. Nel primo se tratta del Regno de Nio Cupido nel secundo del Regno de Sathan. Nel tertio de regno delli vitii. Nel quarto & ultimo del regno de Dea Minerua & de virtu. *Impresse a Peruscia per maestro Stephano Arns Almanno* 1481. in fol.

Quam rara sit haec, libri dicti, editio, Maittaire Tom. I. p. 423. & Nicol. Fr. Haym *nella notizia de, libri rari* p. 114. nos docuit. Niceron Tom. VII. des *Memoires* p. 146. quinque alias editiones adfert, quae omnes raro inueniuntur. Scilicet II. *Bologna* 1494. in fol. quam inter antiquas Niceron optimam esse dicit. III. *Venezia* 1501. in fol. IIII. in *Firenze per Pier Pacini da Pescia* 1508. in fol. V. *ibidem* sine anno in fol. VI. denique *Venez.* 1511. in fol. quae omnium vilissima & corruptissima est, ob innumerabilia errata typographica, e. g. versum illum adfert Niceron l. cit.

Sere

Sere Dio mio, & di che al tonitru
qui in reliquis editionibus legitur
Sara Dio mio el di che ad te ritorni.
De raritate omnium editionum Niceron ita scribit: *Malgré ces six editions faites dans l'espace de trente ans, cet ouvrage ètoit devenu si rare, que peu d'auteurs le connoissoient, & que non seulement Maittaire, mais encore plusieurs Italiens, qui ont fait l'histoire de l'imprimerie, les ont toutes ignorées, & n'ont fait aucune mention de l'ouvrage. C'est ce, qui a engagé les Academiciens de Foligno de le donner de nouveau au public sous ce titre, qui fera connoitre le merite de leur edition, qui est la meilleure de toutes: Il Quadriregio ò poema de quatro regni di M.* FEDERICO FREZZI *corretto, é coll' ajuto d' antichi codici MSS. alla sua vera lettione ridotto. Con le Annotazioni del P. M. Angelo Guglielmo Artegiani Agostiniano le Osseruazioni Istoriche di Giustiniano Pagliarini, e le dichiarazioni di alcuni voci di Giovanne Battista Boccolinii Aggiuntaui in fine la dissertazione apologetica del P. Don Pietro Canneti Abbate Camaldolese intorno allo stesso poëma, e al suo vero autore. In Foligno* 1725. in 4. II. Tom. Sed ista etiam editio in Germania rarissime conspicitur. In dissertatione apologetica, Abbas Petrus Canneti hoc *quadriregium*, quod nonnulli Nicolao Malpiglio Bononiensi, poetae Seculi XV. apud Italos haud incelebri, alii aliis autoribus tribuerant, FEDERICO FREZZI Ordinis Praedicatorum Fulgiensium Episcopo, qui, teste Alberto Leandro L. IIII. *de viris illustribus Dominicanis* anno a Christo nato 1515. adhuc in viuis fuit, vindicat. Anton. Posseuinus in *Apparatu Sacro* Tom. I. p. 481. *opus* vocat *sententiarum grauitate refertum.* Qua ratione Ludovico Iacobillo, & Iacobo Echardo, errores, in recensendo hoc libro, admissos, tribuat Niceron, intelligi poterit e loco cit.

AN-

ANDREAE FRICII *Modreuii, sereniss. Regis Poloniae Sigismundi Secretarii* Commentariorum de republica emendanda libri V. de moribus, legibus, bello, ecclesia, Schola. Quibus accesserunt Eiusdem de ecclesia liber secundus, Orationes, epistolae, & nonnulla alia. *Basileae ex officina Ioannis Oporini* 1554. in fol.

Vid. Cl. Vogtius p. 288. Editionem extare *Basileensem* in 8. docet Ios. Simlerus in *Bibliotheca* p. 36. & in *Catalogo Bibliothecae Tellerianae* p. 356. fidem habemus, editio quoque *Basileensis* 1559. in fol. invenitur. Versionem dialecto Heluetica conscriptam, quae inscribitur *Von Verbesserung desz gemeynen Nutz* adornauit & edidit Wolfgang Wissenburg Theolog. D. *Basil.* 1557. in fol. cuius recensionem exhibent *Nou-Antiqua* ann 1708. p. 400 sqq. Edidit idem ANDREAS FRICIUS *Libros tres* I. *de peccato Originis;* II. *de libero hominis arbitrio;* III. *de prouidentia & praedestinatione Dei aeterna. Item de Mediatore libri III. quibus accessit Narratio simplex rei nouae, & eiusdem pessimi exempli: simul & querela de iniuriis, & expostulatio cum Stanislao Orichouio Roxolano, Basil. apud Oporin.* 1562. in 4. *Siluas IIII. theologicas de Dei personis, Christo Homoousio, ex conuenientibus habendis* &c. 1590. in 4. quae omnia hodie raro obuenire solent.

ERICI FRIDLIBII *I. C. Advoc. O. V.* Untersuchung des Indifferentismi Religionum. Da man dafür hält, es koenne ein ieder selig werden, er habe einen Gläuben oder Religion welche er wolle. *Glück-Stadt bey Fridrich Treumund* in 8. pp. 60.

Cum

Cum liber indifferentisticus prodiret, statim in suspicionem venit Enno Rudolph Brenneysen Christ. Thomasii discipulus; sed extra omnem iam dubitationem positum est, autorem fuisse I. F. Ludouici Ictum; qui posteaquam e schola Christiani Thomasii prodiisset, apud Giessenses Professor fuit. Recensio libri inuenitur in *Nou-antiquis* ann. 1701. p. 136. per errorem vero in 12. impressus dicitur. Strinxerunt calamum contra illum Gottlieb Wernsdorfius in *Commentatione breui & neruosa de indifferentismo religionum Viteb.* 1716. in 8. p. 82 & 92 sqq. Io. Fechtius in *historia & examine nouae theologiae indifferentisticae, siue religionis vniuersalis,* quam post Auctoris obitum filius eius, Gustauus Fridericus Fechtius, in lucem emisit *Rostoch.* 1721. in 8.

IOACHIMI FRIZZII summum bonum; quod est verum magiae, Cabalae, Alchimiae verae, ac fratrum Roseae-Crucis verorum subiectum, in dictarum scientiarum laudem, in insignis calumniatoris Fr. Marini Mersenne dedecus publicatum 1629. in fol.

Auctorem huius libri esse Robertum Fludd, quem Mersennus ob *Apologiam pro fraternitate Roseae-Crucis Lugd. Batau.* 1616. in 8. in *quaestionibus in genesin* impugnauerat; testatur Niceron Tom. XXXIII. p. 148. Idem Robertus Fludd eodem anno, contra Mersennum edidit *Sophiae cum Moria certamen, in quo lapis lydius, a falso structore Fr. Marino Mersenne, Monacho reprobatus, celeberrima volum. sui Babylonici* (in Genesin) *figmenta adcurate examinat, Francof.* 1629. in fol. qui liber, vt Scripta Fluddiana omnia, rarioribus accenseri debet.

LEONARD FRONSPERGERS Kriegsbuch von Kaiſerlichen Kriegsrechten, Wagenburg um die Feld Läger, Geſchütz und Feuerwerck, wie auch von Schanzen und Befeſtigungen, der alten Teutſchen und mitternächtigen Völcker, Kriegs-Ordnung, Sitten und Gebrauche. *Franckf.* 1596. Part. III. cum fig. in fol.

Hunc librum, qui antiquitates militares Germaniae deſcribit, integrum & nulla parte mutilum, raro inueniri nos docet *Bibliotheca Rinckiana* p. 856. ſimulque monet, Auctorem, qui Imperatoris fuerit Proviſor, cum Georgio de Frundsperg ſummo militum duce non confundendum eſſe. In *Catalogo vero omnium librorum, qui nundinis Vernalibus Francofurti ad Moenum & Lipſiae anno* 1596. *celebratis, nouiter impreſſi venales expoſiti fuerunt*, hic liber expreſſis verbis Georgio Fronsbergio tribuitur. Ita enim titulum inuenimus GEORGEN VON FRONSBERG *Kriegsbuch mit Kupfferſtücken* 3. *Theil fol. Bey Sigmund Feyerabend Erben Franckf.* 1596.

Antitheſes Auguſtini & Caluini. Authore F. I. F. C. R. S. T. P. A. P. C. *Paris.* 1651. in 16.

Litterae initiales deſignant *Fratrem* IOANNEM FRONTONEM, *Canonicum Regularem, Sacrae Theologiae Profeſſorem, Academiae Pariſienſis Cancellarium.* Vid. de illo, IOANNIS FRONTONIS *Canonici Regularis Memoria diſertis per amicos, viroſque clariſſimos encomiis celebrata. Paris. ap. Sebaſt. Cramoiſy* 1663. in 4. Niceron Tom. XXI. des *Memoires* p. 74-91.

ANDREAE FRVSII *Societatis Iesu* Epigrammata in haereticos. *Duaci ex officina Ioannis Bogardi* 1599. in 12. p. 111.

Non repetamus, quae ex Adami Friderici Glafey *Kern der Geschichte des Hauses Sachsen* p. 713 & 714. adtulit Theophilus Sincerus in *Bibliotheca histor. Critica* p. 376 sqq. de libri raritate & editionibus, sed id modo dictis adiiciamus, quod haec editio, neque a Philippo Alegambe in *Bibliotheca Scriptor. S. I.* neque ab aliis, qui huius libri mentionem faciunt, quod nos quidem sciamus, memorata, vna e rarissimis sit. Complectitur 251. epigrammata. In primo epigrammate ad D. Alphonsum Salmeronem, Theologum Societatis Iesu, caussam FRVSIVS exponit, qua adductus illa epigrammata conscripserit. En illud integrum!

Cum peteres versus, me scribere posse negaui;
Non petis, en scribo: ne lege, & vltus eris.
Inconstans videor? non te latet esse poetis
Hunc morem, vates vt Venusinus ait.
Caussa tamen non deest: facit indignatio versum.
Quis visa haereseon peste tacere queat?
Mutus vt ante puer vocem prorupit in altam,
Dum Croesum patrem cerneret ense peti:
Sic mihi nunc linguae franguntur vincla coactae,
Dum matrem aspicio paene perire meam.

Conf. Anton. Posseuini *Apparat. S.* Tom. I. p. 84.

ANDREAE FVLVII de vrbis Antiquitatibus Libri V. *Romae per M. Valerium Doricum, & Aloisium fratrem Brixianos* 1545. in 8.

Non anno 1549. vt in Cl. Vogtii *Catalogo libr. rar.* p. 249. legimus, sed anno 1545. hunc FVLVII librum prodiisse testatur Iof. Simlerus in *Bibliotheca* p. 37. *Catalogus Bibliothecae Tellerianae* p. 279.

Daniel Gerdesius in *Florileg.* p. 100. Libro adiecta sunt eiusdem ANDREAE FVLVII Sabini *de vrbis laudibus* oratio; *in populi Romani laudem* elegia; *de Romuli & Remi expositione* ecloga. Italica eius versio titulo: *Opera di* ANDREA FVLVIO, *dell antichità di Roma, e degli Edifici memorabili di quella; tradotta dal latino in lingua Toscana per Paolo del Rosso Citadino Fiorentino. In Venezia per il Tramezino* 1543. in 8. & 1569. in 8. *E con le Aggiunte di Girolamo Ferrucci, ed un Orazione delle lodi di Roma, In Venezia* 1588. in 8. in lucem emissa fuit. Conf. Nicol. Fr. Haym *Notizia de' libri rari* p. 39 sqq.

M. IOHANN FVNCKENS Außlegung deß andern Theils deß neundten capitels Danielis. Item Rechnung und Ordnung der Iahr, sampt den fürnehmsten Geschichten von End der Babylonischen gefängnuß, biß auff die Aufferstehung Christi. *Wittemberg* 1565. in fol.

Hic liber perinde rarus est, ac *Commentarius* eiusdem Auctoris *in Apocalypsin* a Cl. Vogtio p. 294. memoratus, nisi forte illo rarior est. Illius enim neque Melchior Adami in *Vitis theologorum*, neque Paull. Freherus in *theatro virorum eruditione clarorum*, neque alii qui de IOANNE FVNCCIO, commentati sunt, mentionem faciunt. Infelicissimus autem IOANNES FVNCCIVS natus Werdae prope Norimbergam 1518 Osiandri gener, Albertique Borussiae Principis Concionator fuit. Tandem e Concionatore factus Consiliarius politicus, ambitione abreptus, munere sibi mandato relicto, ad res ciuiles tractandas se contulit. Sed publicae tandem pacis turbatae reus, in vincula coniectus, & anno a Christo nato 1566. in foro Regiomontano

anno

anno aetatis XLIIX. capite truncatus fuit. Vid. Adami l. cit. p. 197. edit *Francof.* in fol. Freherus l. cit. p. 211 ſqq. Iacob. le Long *Bibliotheca Sacra* T. II. p. 735. & Scriptores a Ioanne Fabricio P. II. *hiſtoriae Bibliothecae Fabricianae* p. 512. citati.

FRIDERICI FVRII *Ceriolani* Bononia, ſiue de libris ſacris, in vernaculam linguam conuertendis L. II. ad Franciſcum Bouadillium Mendozam Cardinalem Burgenſem. *Baſileae ex officin. Io. Oporini* 1556. in 8.

Ioannes a Bononia Siculus, Theologiae D. & Profeſſor Louanienſis Secul. XVI. a Chriſto nato clarus, eos crimine haereſeos inſimulabat, qui Scripturam Sacr. in linguam vulgarem conuertere audebant. FRIDERICVS igitur FVRIVS Ceriolanus e regno Valentiae Hiſpanus, Philippi II. Hiſpaniarum Regis familiaris, qui diem obiit 1592. contra illum Ioannem a Bononia calamum ſtringendum exiſtimauit, & libro, dialogi forma conſcripto, eam ob cauſſam, hunc obſcurum titulum praefixit. Vid. Baile *Dictionaire* Tom. I. p. 601. Tom. II. p. 1230. Iacobi le Long *Bibliotheca Sacra* Tom. II. p. 735. Scripſit idem FVRIVS alium librum, qui ab Eruditis magni aeſtimatus fuit, tit. *del Conſeio y Conſeiero, en Amberes* 1589. in 8. quem Simon Schardius in ſermonem transtulit latinum, & *Baſileae apud Oporin.* in 8. edidit. Habemus alias verſiones, de quibus vid Baile l. cit. p. 1230. not. E.

Le franc-Archer de la vraie egliſe, contre les Abus & enormités de la fauſſe. Par *Noble* ANTHOINE FVSI, *jadis Protonotaire apoſtolique, Docteur Sorboniſte, Predicateur & Confeſſeur de la maiſon du Roy, Curé des Egliſes parochia-*

les, *S. Barthelemy*, *S. Loup*, *& S. Gilles. A Paris* 1619. in 8. pp. 932.

Vid. Cl. Vogtius p. 294. Edidit librum ANTONIVS FVSI, cum ad Caluinianos, a Pontificiis transiret. In libri initio legitur: *Au Roy de la grande Bretagne Iacques I. Remonstrance Apologetique sur enormités & abus demesurés, attentats, & inhumanités du Chef de la fausse Eglise, & des Suppôts, contre les vrais & legitimes Enfans de la vraie.* De libro, qui ab ANTONIO FVSI contra Nicolaum Vivianum, *Maitre des Comptes*, *Premier Marguillier du St. Leu*, euulgatus dicitur, titulumque *Le Mastigophore*, *ou Precurseur du Zodiaque. Auquel par maniere Apologetique sont brisés les brides à veaux de Maitre Iuuain Solanicque*, (Nicol. Viuianum) *Penitent repenti*, *Seigneur de Mordrect & d' Amplademus en partie*, *du Coté de la Moue*, *traduict du latin en françois par Maitre Victor Greve geographe Microcosmique* 1609. in 8. pp. 330. in fronte gerit, & eo, quem memorauimus rarior est, vid. Niceron *Memoires* Tom. XXXIIII. p. 310 sqq. vbi etiam vita ANTONII FVSI, & reliqua eius scripta recensentur.

G.

Le *Comte* de GABALIS ou entretiens sur les Sciences secrettes. *A Amsterd.* 1671. in 12. pp. 328.

Recusus liber fuit, *à Amsterd.* 1715. in 8. Cum in lucem conspectumque prodiret, nulla propemodum il'ius ratio habebatur: cum vero secretae eiusmodi artes, a quibusdam hominibus in deliciis haberi coepissent, multorum ille manibus voluebatur. Auctor fuit Abbas de Villars, qui Tholosa Lutetiam

tiam venerat. Mr. Bonaventure d'Argonne dans ses *Melanges d'Histoire & de litterature* Tom. I. p. 336. edit. *Paris.* 1725. de eo dicit: *Les cinq entretiens qui composent ce livre, sont le resultat des conferences gaïes, que cet Abbé avoit à la Porte de Richelieu avec une cabale de gens de bel Esprit & de belle humeur comme lui. ——— les consequences etoient tres-dangereuses pour lui, ——— on defendit la Chaire à ce devot Predicateur & son livre fut interdit. On n'a point sû si l'Auteur ne vouloit que badiner, ou s'il parloit tout de bon. Le second Volume qu'il promettoit, auroit décidé la question: Mais le pauvre Malheureux bientôt après, fut égorgé par des Scélérats, sur le Chemin de Lyon. Les Rieurs dans une affaire si triste, disoient que c'étoient des* Gnomes *& des* Silphes *deguisez, qui avoient fait le coup, pour le punir d'avoir révélé les secrets de la Cabale: ce qui est un crime qui ne se pardonne point par ces Messieurs les Esprits, comme l'Abbé de Villars l'a reconnu, lui-même dans son livre.* Conf. l'Abbé d'Artigny *Nouveaux Memoires d'histoire, de critique & de litterature, à Paris* 1749. Tom. I. p. 121. Io. Georg. Hocheisen *dissertationes physicae quibus Elementicolae Comte de* GABALIS *examinantur, Vitebergae* habitae, quarum I. prod. 1704. in 4. Possidemus libri continuationem, quae titulum, ab eo, quem cl. Vogtius p. 295. adtulit, diversum in fronte gerit: scilicet *La Suite du Comte de* GABALIS, *ou nouveaux Entretiens sur les Sciences secretes touchant la nouvelle Philosophie Ouvrage posthume. A Amsterd. chez Pierre Mortier* sine anno in 8. pp. 150. septem in continuatione illa, inueniuntur dialogi.

ROBERTI GAGVINI *Ord. SS. Trinit. Ministri generalis* Epistolae & orationes. *Paris.* 1521. in 4.

Vid. Cl. Vogtii *Catalog. libr. rar.* p. 295. qui, librum admodum esse rarum, eiusque nouam a Cl. Morlierio, exoptari editionem scribit. Sed in Mich. Maittaire *Annal. Typog.* plures eius inueniuntur editiones, quarum nonnullas hic adiiciamus. Tom. I. p. 655. inuenitur editio *Parisiensis* 1497. in 8. p. 662. ROBERTI GAGVINI *Epistolae, orationes. De Conceptione Virginis Defensio. De arte metrificandi. Epigrammata. Paris. per Andr. Bocard.* 1498. *in* 4. Vid. *Biblioth. Telleriana* p. 94. Eodem Tom. I. p. 781. extant ROBERTI GAGVINI *Epistolae Paris.* 1487. in 12. Conf. I A. Fabricii *Biblioth. Med. & infim. lat.* L. VII. p. 5. sqq.

CLEMENTIS GALANI *Surrentini* Conciliationes ecclesiae Armenae cum Romana, ex ipsis Armenorum Patrum & Doctorum testimoniis, in duas partes historialem & controuersialem diuisae. Pars I. *Romae typis sacrae Congregat. de propaganda fide* 1650. pp. 531. P. II. Tomus I. 1658. pp. 487. P. II. Tomus II. pp. 771.

Contenta libri admodum rari breuiter exposuit Mathurin Veyssier la Croze dans *l' histoire du Christianisme d' Ethiopie, & d' Armenie* p. 334. cuius hic adscribemus verba: *Cel ivre qui a été imprimé à Rome l' an* 1650. *en trois volumes in folio, contient dans le premier toute l' histoire Armenienne, selon les traditions souvent fabuleuses de cette nation. Les deux autres parties, ne traitent que de Controverse, & ne laissent pas d' être utiles, pour la connoissance des dogmes de l' Eglise Armenienne.* Qui plura cognoscere cupit, adeat viri Summe reu. Iac. Sigm. Baumgarten *Nachrichten von einer Hallischen Bibliothek.* T. III. p. 197 sqq. CLEMENS GALANVS monachus Theatinus, & Pontificis Romani per aliquot tempus, apud Armenos Mis-

Missionarius, primusque fuit, qui grammaticam Armenam edidit hoc titulo: *Grammaticae & logicae inst. linguae Armenicae, Armenis traditae a D.* CLEMENTE GALANO, *Clerico regulari, sacrae Theologiae Professore, & sanctae sedis Apostolicae ad Armenos Missionario. Addito vocabulario Armeno latino omnium scholasticarum dictionum. Rom. ex Typograph. Sacr. Congregat. de propaganda fide.* 1645. in 4.

MARCII GALEOTTI liber de homine.

Admodum rarus liber est, inprimis illius editio prima, quae in folio, anno, nescimus, quo prodiit; omni enim typographi, loci & anni indicio destituta est. Vid. de illa Mich. Maittaire *Annal. typogr.* Tom. I. p. 760. Recusus fuit *Mediolani* 1490. in fol. *Turin.* 1517. in 4. *Basil.* 1517. in 4. quibus (editionibus posterioribus Georgii Merulae *Adnotationes* in illum librum adiectae sunt, nec non *Apologeticum* ipsius GALEOTTI *aduersus Georgium Merulam.* Apologeticum illud, nisi fallimur, prima vice prodiit titulo: GALEOTI MARTII *Narniensis Refutatio Obiectorum in librum de homine a Georg. Merula, Venet. per Iacob. Rubeum* 1476. in 4. Alii Auctorem nominant GALEOTTVM MARTIVM, alii GALEOTTVM *Narniensem*, a Narna Vmbriae vrbe, in qua genitus fuit. Primum in Italia, Bononiae litteras docuit, quo munere postea etiam in Pannonia, in priuatis scholis functus est. Praefectus tandem studiis Ioannis Coruini, Matthiae Regis Hungariae filii, & Bibliothecae Budensi praepositus fuit. Libro *de Homine*, & aliis philosophicis, quae edidit, scriptis, fratrum cucullatorum sibi conflauit odium, a quibus accusatus, damnatusque est. Vitam vero illi conseruauit Sixtus Pontifex, qui, Iouio in *Elogiis doctor. virorum* p. 104. teste, in minore fortuna, eius fuerat auditor, grauem tamen perpessus est contumeliam. Nam in foro Veneto, ad geminas

columnas, ad tribunal perductus est, vt impetrata venia, se falsa scripsisse, fateretur. Sed accidit, vt id iudicium, exortus in turba risus conturbaret, falso acrepentino GALEOTTI dicterio, excitatus. Nam cum forte non ignobilis Venetus, e turba proximus, strigosa proceritate, & impudicae vxoris probro insignis, traductum ludibrio praepinguem porcum adpellasset, extemplo GALEOTTVS renidente ore, *Pinguis*, ait, *porcus*, *quam macer hircus esse malo.* Erat enim GALEOTTVS vsque adeo tumenti abdomine, vt sub vasto obesi corporis pondere, vel praegrandia iumenta fatiscerent, cum rheda curuli veheretur: tandem senex ad montem Annianum, circa Ateste, aruina suffocatus interiit. Vid. Iouii *elogia* l. cit. Gerardus Ioannes Vossius *de historicis latinis* L. III. p. m. 591. de reliquis vero eius scriptis I. A. Fabricii *Bibliotheca med. & inf. latinit.* L. VII. p. 14.

BVENAVENTVRA de GALINAS memorial de las historias del nuevo mundo Peru, meritos y excellencias de la Ciudad de Lima. *En Lima* 1630. in 4.

Rarissimum hunc esse librum, nemo facile diffitebitur, qui locum, quo impressus est, considerabit. Vid. *Catalogus Biblioth. Dalmannianae* p. 251.

ANTOINE GALLAND de l' Origine & du progrès du Caffé, sur un manuscrit Arabe de la Bibliotheque du Roi. *A Caën* 1699. in 12.

Rarissimus hic libellus est, ob paucitatem exemplarium impressorum, quae Auctor, linguae arabicae, in Collegio regio Parisiensi Professor, omnia fere amicis suis distribuit. Eidem Auctori tribuitur fabula, quae titulo *Mille & une Nuit* XII. Vol. in 12.

sae-

ſaepius edita fuit. Conf. Niceron *Memoires* Tom. VI. p. 183 ſqq.

P. GALLANDII *literarum latinarum Profeſſoris regii*, pro Schola Pariſienſi, contra novam academiam Petri Rami oratio. Ad illuſtriſſimum Cardinalem & Principem Carolum a Lotharingia. Aperit Ramum qui veſte latebat. *Lutet. apud Vaſcoſanum via Iacobaea* 1551. in 8. folior. 78.

Inuectus eſt hac oratione auctor in Petrum Ramum, qui Ariſtotelis, in philoſophia, auctoritatem, in academia Pariſienſi, euertere ſtudebat. Illa autem eruditorum oculis ſe poſtea ſubduxit, ideoque raro inuenitur. In *Bibliotheca Telleriana*, editio eodem anno, & apud eundem Typographum in 4. impreſſa, inuenitur p. 386. Conf. Ioſ. Simleri *Bibliotheca* p. 558. qui librum in 8. editum ſcribit, id quod exemplar etiam, quod nobis ad manus eſt, confirmat.

Traitez des Droits & libertez de l' Egliſe GALLICANE. MDCLI. in fol. pp. 1584. non computatis indicibus.

Secunda haec eſt editio, libri, aeque rara, ac prima in Gallia ſuppreſſa, & a Cl. Vogtio p. 297. adducta. Vtraque *Rothomagi* prodiit. Pars I. complectitur XVIIII. ſcripta; Pars II. XXXX. quibus multa decreta, & alia documenta publica, adiecta ſunt. Conf. die *Nachrichten von einer Halliſchen Biblioth.* T. IIII. p. 271 ſqq.

Rerum GALLICARVM impubere Ludouico XIIII. L. I. res per nouennium apud Gallos, aut

aut a Gallis pace belloque gestas, ab excessu Ludouici XIII. ad annum 1652. exponens in 4.

Vid. Cl. Vogtius p. 297. Niceron *Memoires* Tom. XVI. p. 409. haec de illo libro habet: *Il* (Jean Doujat) *avoit commencé à faire imprimer l' Histoire de la Regence de Reine Mere Anne d' Autriche, quil avoit composée avec beaucoup de soin, pour repondre à l' honneur, que le Roi lui avoit fait de lui donner le titre de son Historiographe, mais à peine y en eut il une feuille d' imprimée, qu'il jugea à propos de la supprimer.* Forte Anonymus Douiatii Manuscriptum nactus est, qui edidit *Memoires Secrets de la Cour de France, contenant les Intrigues du Cabinet pendant la Minorité du Louis XIIII. depuis le commencement de l' année* 1648. *jusqu'en* 1651. *A Amsterd.* (Paris) *chez François Girardi* 1733. III. Tom. in 8.

ANTONII GALLONII *Romani* de SS. Martyrum cruciatibus liber, quo instrumenta & modi, quibus iidem Martyres olim torquebantur, simul perspicue descripta, & tabulis aeneis accuratissime repraesentata sunt. *Antverpiae sumtibus Andreae Frisii* 1668. in 12. pp 576.

Tres huius libri habemus editiones latinas, *Colon.* 1603. in 8. cum fig. aen. *Paris* 1659. in 4. cum fig. aen & tandem nostram, quae simili ratione, figuris aere expressis ornata est. Constituerat quidem D. Vrbanus Godofredus Siberus Professor & Sacrorum Antistes apud Lipsienses quondam celeberrimus nouam adornare editionem, sed morte abreptus, ea, quae animo destinauerat, perficere non potuit. Librum initio GALLONIVS italico sermone conscriptum, hoc titulo ediderat: *Trattato degli*

gli instrumenti di martyrio, e delle varie maniere di martoriare usate da Gentili contro Christiani, descritte & intagliate in rame opera de' ANTONIO GALLONIO. 1594. in 4. sed editiones latinae; auctiores dicuntur ab Antonio Posseuino in *Apparat. Sacr.* Tom I. p. 104. Habemus ANTONII GALLONII etiam alium librum satis quidem infrequentem, quo *Vitam B. P. Philippi Nerii Florentini Congregat. Oratorii Fundatoris*, descripsit, *Romae ex officina Alb. Zanetti* 1600. in 4. & *Mogunt.* 1606. in 8.

La doctrine curieuse de beaux Esprits de ce temps, ou pretendus tels, contenant plusieurs maximes, pernicieuses à l'etat, à la religion, & aux bonnes moeurs, combattuë & renversée par le P. FRANCOIS GARASSVS *de la Compagnie de Iesus. A Paris chez Seb. Chappelet* 1624. in 4. pp. 1025.

Omissis iis, quae a V. R. I. C. Goetzio in den *Merkwürdigk. der Koenigl. Biblioth. zu Dr.* Tom. I. p. 411 sqq. & a Cl. Vogtio p. 298. de hoc libro adlata fuere, nonnullos hic libros proferemus, qui ob *doctrinam* GARASSI *curiosam* euulgati fuerunt. Huc spectat *Iugement & Censure du livre de la doctrine curieuse de* FRANCOIS GARASSE, *Paris* 1624. in 8. Auctor huius censurae fuit Mr. le Prieur Ogier, cui, FRANCISCVS GARASSVS respondit in libello, cuius titulus est: *Apologie du P.* FRANCOIS GARASSE *pour son livre contre les Atheistes & Libertins de notre Siecle, & Reponse aux Censures & Calomnies de l' Auteur Anonyme, à Paris* 1624. in 12. Iam ad respondendum paratus erat Ogierus, cum partes inter se dissidentes reconciliarentur, & GARASSVS epistolam humanitatis plenissimam, ad Ogierum scriberet. Edita illa fuit, cum Ogieri responsione titulo: *Lettre du P.* FRANCOIS GARASSE *à Mr. O-*

gier touchant leur Reconciliation & Responſe de M. Ogier, à Paris 1624. in 12. Tandem ipſe GARASSVS, nomine ficto euulgauit *Nouveau jugement, de ce qui a été dit, & ecrit pour & contre le livre de la Doctrine curieuſe de beaux Eſprits de ce temps. Dialogue par Mr. de Guay, Paris* 1625. in 12. pp. 143. Defendit iterum hoc opuſculo ſuum librum, illumque e ſententia Ogerii, qui ſuam reuocauerat cenſuram, optimum & admodum vtilem, ad confutandos Atheos eſſe, demonſtrat.

La Somme theologique des veritez capitales, de la Religion chreſtienne. *A Paris* 1625. in fol. pp. 983.

Prodibat anno 1626. die 1. Septembr. contra hunc FRANC. GARASSI librum *cenſura S. Facultatis Theologicae Pariſienſis, lata, in librum qui inſcribitur: la Somme Theologique du P.* FRANCOIS GARASSE, *Paris* in 8. In illa cenſura, damnabatur liber, vtpote qui multas propoſitiones haereticas, ſcandaloſas, temerarias, contineret, & ob innumeras falſas citationes, nec non mutationes locorum S. S. & Patrum, indignus eſſet, qui ab Chriſtiano, & Theologo ſcriptus fuerit, & inpoſterum ab illo legeretur. Priusquam haec *cenſura* diuulgaretur, GARASSVS ediderat: *L' Abus & decouverte en la Cenſure pretenduë des textes de l' Ecriture ſainte, & des propoſitions de Theologie tirées par un Cenſeur Anonyme de la Somme theologique du P.* GARASSE, *Paris* 1626. in 8. Cum hic liber in conſpectum prodiret, aliis perſuadere voluerat GARASSVS, auctorem libri eſſe Ioannem du Verger d' Hauranne Abbatem S. Cyrani. Hoc admodum aegre ferens ille Abbas, in lucem emiſit *Refutation de l' abus pretendu, & la decouverte de la veritable ignorance & vanité du P.* FRANCOIS GARASSE. *Paris* 1626. in 8. Illud poſtea opuſculum Confutationi maiori inſertum fuit, quam iam dictus

dictus Abbas, contra summam theologicam, ficto nomine Alexandri de l'Exclusse edidit hoc titulo: *La Somme des fautes, & faussetés capitales contenuës en la Somme theologique du P.* FRANCOIS GARASSE *de la Compagnie de Jesus, divisée en IIII. Tomes, qui contiendront, Le I. une infinité des Fautes, qu'il a commises, alleguant l' Ecriture Sainte, S. Augustin, & S. Basile de Seleucie. Le II. un nombre innombrable des fautes, alleguant les autres S. Peres, & Auteurs seculiers. Le III. les fautes commises sur les matieres en Theologie, Philosophie, Chronologie, Cosmographie etc. Le IIII. plusieurs heresies, erreurs, impietés irreverences, bouffonneries vaniéts & vanteries & insupportables.* Id autem non omittendum est, quod de hoc Abbatis S. Cyrani Opere nonnisi Tom II. priores in lucem prodierint. Conf. *Dictionaire* de Mr. Baile Tom. II. p. 1238. *Recueil de litterature, de philosophie, & d' histoire* p. 30.

La Recherche des Recherches, & autres oeuvres de Mr. Estienne Pasquier, pour la defense de nos Rois, contre les Outrages, Calomnies, & autres impertinences du dit Auteur. *A Paris* 1622. in 8. pp. 985.

Dans *le Recueil de litterature, de philosophie, & d' histoire* p. 30. eiusmodi de hoc FR. GARASSI libro, fertur iudicium. *C'est le Livre le plus impertinent, qui se soit jamais imprimé. Il est rempli de Sottises & de pagnoteries. D'ailleurs l' Auteur étoit un calomniateur, & qui ecrivoit tout ce qui lui venoit dans l' Esprit.* Infantes Pasquieri, contra hunc libellum, vere diffamatorium, euulgarunt: *Defense pour Estienne Pasquier contre les impostures & calomnies de* FR. GARASSE, *à Paris* 1624. in 8. it. sub titulo *l' Antigarasse divisé en cinq Livres, à Paris* 1630. in 8. pp. 940.

Le

Le Rabelais reformé par les miniſtres & nommément par Pierre du Moulin, Miniſtre de Charenton, pour reponſe aux boufonneries inſerées en ſon livre de la vocation des miniſtres. *A Lyon* 1620. in 12.

Acerbiſſima ſatyra eſt, contra Eccleſiae Gallicanae miniſtros, & praecipue contra P. du Moulin, quem Rabelaiſii imitatorem, & Rabelaiſium reſuſcitatum FR. GARASSVS libri Auctor nominat. De errore, quem Vincent. Placcius in adferendo libro illo commiſerat, quem vero a Petro Baile dans le *Dictionaire* Tom. II. p. 1239. admonitus, in noua *Theatri Anonym.* editione p. 639. emendauit, conf. Baile *Dictionaire*, & Placcii *Theatr. Anonymor.* l. cit.

Le Banquet de Sage contre les plaidoyers de Mr. Servin, par Charles de l' Eſpinoeil. 1617. in 8.

Eiusdem commatis FR. GARASSI, aduerſus Gillotum & Seruinum liber, cuius hiſtoriam breuibus expoſitam inuenimus, in Vincent. Placcii *Theatro Pſeudonymor.* p. 258. Edidit etiam GARASSVS, nonnullos, adſumto Andr. Scioppii nomine, libros; de quibus infra nonnulla adferemus. Conf. Niceron *Memoires* Tom. XXXI. p. 378 ſqq.

ESTEVAN DE GARIBAY los quaranta libros vid. infra SANDOVAL.

IO. GARNERII Syſtema Bibliothecae Collegii Pariſienſis S. I. *Paris. apud Cramoiſy* 1678. in 4.

Inuenitur in egregio illo libro hiſtoria, & ordo Bibliothecae Ieſuitarum, in Collegio Ludouiciano, quam

quam IO. GARNERIVS an. 1674. in ordinem redegit. Conf. Adr. Baillet *Critiques historiques* n. 229. vbi dixit: *Comme la Methode de l' Auteur est tres-belle, son Systeme peut servir de plan à tout le monde pour donner une bonne situation, aux livres d' une Bibliotheque, telle qu'elle puisse être.* Addit paullo post: *quelques uns prétendent qu'il n' a fait, que prêter son nom à l' Auteur veritable de ce Systeme.* Id autem veritati minus esse consentaneum, stilus docet, qui plane consentit cum eo, quo GARNERIVS, in aliis scriptis vsus est. Ioan. Dauid Koehlerus rarissimum hunc librum *Sylloges aliquot scriptorum, de bene ordinanda bibliotheca Francof.* 1728. *in* 4. *inseruit.*

Actio in HENRICVM GARNETVM *Soc. Iesu*, & caeteros proditionis pulueratiae reos, vna cum Orationibus delegatorum; & supplicio de GARNETO sumpto: omnia ex Anglico lat. versa a Guil. Cambdeno. *Londini excudebat Io. Norton* 1607. in 4. pp. 380.

Vid. Cl. Vogtius p. 300. Anglicum librum, e quo Guil. Cambdenus hanc *Actionem* suam transtulit, nuper apud amicum vidimus Praefixus erat illi titulus *Relation of the proceedings against the traiterous Jesuites*, GARNET *and his Confederates*; *Lond.* 1606. in 4.

PETRI GARSIAE GARLARZAE *Bellanensis* Euangelicarum institutionum Libri IIX. *Venetiis apud Io. Baptist. Ciottum* 1604. in 4. ibid. 1608. in 4.

Editiones Gerdesio incognitae. Fuit PETRVS GARSIAS Theologiae Doctor, publicus in Academia Salamanticensi Philosophiae Professor, & Episcopus Cauriensis. Libro agitur I. *de Euangelii prae-*

 sta-

ſtantia, *veritate*, *&* *linguarum vſu.* II. *de Senſu litterali ſacrae Scripturae.* III. *de myſticis S. Scripturae ſenſibus.* IIII. & V. *de ſcripturis tum canonicis*, *tum apocryphis.* VI. *de Geographia terrae promiſſionis.* VII. *de Scripturarum chronographia.* IIX. *de hiſtoriae euangelicae ſumma.* Antonius Poſſeuinus in *Apparat. Sacr.* T. III. p. 56. *opus* vocat *ſat breue ſed perutile*, & Hieronymus Pradus *plenum gemmarum.*

GIVSEPPE MALATESTA GARVFFI *Rimineſe*, Il. Genio de' letterati appagato colle notizie più ſcelte e pellegrine de' libri moderni, e con altre abbondanti, ed erudite curioſità à varie Scienze, ed Arti appartenenti. *In Forli*, *nella ſtamparia di Gio. Felice Dandi* 1709. in 4. Tom. III. pp. 733.

Huic Diario eruditorum rariſſimo, quod anno 1705. inchoatum fuit, finis eſt impoſitus anno 1707. Auctor, qui multis aliis ſcriptis inclaruit, Bibliothecae Ariminenſis Cuſtos fuit. Eius *lucerna lapidaria illuſtrandis viae Flaminiae*, *&* *Arimini monumentis*, ex editione *Ariminenſi* 1692. in 4. per Sigebert. Havercampum recognita, inſerta fuit Tom. IIX. *Theſauri Italiae* a Petro Burmanno euulgati. Vid. *Acta Eruditor.* ann. 1693. p. 346. *Giornale de' Letterati d' Italia* Tom. XXXVII. p. 399. die *Merkwürdigk. der Koenigl. Biblioth. zu Dr.* T. III. p. 175. ſqq.

GASPARINI *Pergamenſis clariſſimi oratoris* epiſtolarum liber feliciter incipit. *Editio antiqua ſine loco & anno.* in fol. fol. 53.

Ipſi

Ipſi poſſidemus editionem, quae inſignem prodit vetuſtatem. In Bibliotheca Selliana olim fuit, & quatuor thaleris, quatuorque groſſis vendita fuit. Vid. *Catalogus Bibliothecae Sellianae* P. I. in append. p. 103. die *Merkwürdigk. der Koenigl. Biblioth. zu Dr.* T. II. p. 507. vbi ſuccincta illius reperitur deſcriptio. Ea, quae in Bibliotheca Lipſienſi Paullina adſeruatur, & ab *Vlrico Gering*, *Martino Cranz* & *Michaele Friburger*, *Pariſiis* 1470. impreſſa eſt, omnivm dicitur prima. Vid. Mich. Maittaire *Annal. Typogr.* Tom. I. p. 293. Iaqu. L' Enfant *Bibliotheque Germanique* Tom. I. p. 130. De editione *Dauentrienſi* 1496. in 4. vid. Maittaire l. cit. p. 629. In *Bibliotheca Telleriana* p. 413. *editio Vetus Pariſiis per Io. Lambertum* ſine anno in 16. memoratur. Ob linguae latinae nitorem recuſae iſtae *epiſtolae* nuper fuerunt *Romae*, 1723. in 4. hoc titulo: GASPARINI BARZIZII *Bergomatis*, & *Guiniforti Filii Opera. Quorum pleraque ex Mſ. Codicibus nunc primum in lucem eruta recenſuit, ac edidit Ioſeph Alexander Furiettus Bergomas, vtriuſque ſignaturae Referendarius, Abbas SS. Simonis & Judae Bergomi, nec non B. Mariae omniumque Sanctorum de Galgario perpetuus Commendatarius.* pp. 519. Vid. *Acta Erudítor. Supplement.* T. IIX. p. 494. die *Merkwürdigk. der Koenigl. Biblioth. zu Dr.* l. cit. Fuit vero GASPARINVS BARZIZIVS Bergomas, grammaticus, ac Rhetor, qui Venetiis, Patauii & Mediolani bonas litteras docuit. Diem obiit in vrbe, quam nominauimus poſteriore an. 1431. Trithemius cap. 744. illum, *latini ſermonis elegantiam ſemimortuam, ab inferis reſuſcitaſſe* ſcribit. Illum inueniſſe tres Ciceronis de Oratore libros, eosque ab interitu vindicaſſe teſtatur Iacobus Philippus Bergomenſis in *Chronico* ad ann. 1416. & Sabellicus *de reparatione Linguae Lat.* Flauius Blondus in *Italia illuſtrata* p. 346. edit. *Baſil.* 1531. in fol. rem ita narrat: *Philippus Mediolanenſis Dux tertius* GASPARINVM, *a Bergomo ſubditum hominem inuitum Me-*

diolanensibus edocendis, Padua & Venetia euocauit. Vbi id maxime adiumenti studiis eloquentiae adtulit, quod repertus Laudae a summo viro Gerardo Landriano tunc ibi episcopo multis maximisque in ruderibus codex Ciceronis peruetustus, & cuius litteras vetustiores paucissimi scirent legere, ad eius perueniens manus interitum euasit. Continebat is codex praeter rhetoricorum nouos & veteres qui habebantur tres quoque de Oratore integerrimos, Brutum de Oratoribus claris, & Oratorem ad Brutum M. Tullii Ciceronis: vnde liberatus est bonus ipse vir GASPARINVS *ingenti quem adsumserat labore supplendi quoad poterat librorum de Oratore defectus* &c. Reliqua GASPARINI scripta vid. in Io. Alb. Fabricii *Biblioth. Med. & infim. Lat.* L. II. p. 488. L. VII. p. 65 sqq. Conf. vita eius ab Alexan. Furietto descripta & *Operum* editioni, quam adtulimus, *Romanae*, praemissa.

PAGANINI GAVDENTII Scripta omnia rarissima esse, multi Scriptores a Cl. Vogtio p. 302. adducti testantur. Nos ea hic adiiciemus, quae in Catalogo omissa fuerunt, & in nostram peruenerunt notitiam.

Excursio duplex: prima in obitum V. Cl. Hieronymi Alexandri; altera politico litteraria. *Pisis* 1629. in 8.

Declamationes octo, extra ordinem habitae ann. 1629. *Florent.* 1630. in 4. pp. 89.

Expositionum iuridicarum Libri II. quibus etiam Tacito, Suetonio aliisque lux conciliatur: item Additamentum criticum. *Florent.* 1631. in 8.

Considerazione academiche. *Firenze* 1631. in 8.

Della

Della peste discorso. Academico *Firenze* 1631. in 4.

De illustrissimo & reuerendissimo Iuliano Archiepiscopo Pisarum, Sardiniae & Corsicae Primate, & de Ill. Io. Marco S. Angeli Raphaelis Medicis filiis, fratribus germanis. *Pisa* 1631. in 4.

La Fortuna pentita, Ottave di P. GAVDENZIO nell' Academia de' Disuniti. *In Pisa* 1633. in 4.

Docti laboris defensio: Oratio, habita in primario auditorio celeberrimae academiae Pisanae solemni more, ad publicas cum rediretur praelectiones. *Pisa* 1634. in 4.

Orationum pars prima. *Pisis* 1634. in 4.

Origine di Pisa Ottave. *Pisa* 1634. in 4.

Contradizione morale intorno al sospetto: Discorso di P. GAVDENZIO nella morte del Generalissimo Valstein. *Pisa* 1634. in 4.

Orazione funebre in lode dell Dottore Camillo Accarigi Senese, Lettor delle Pandette nello studio di Pisa. 1634. in 4.

Rerum Germanicarum conuersio anno 1633. mense Octobri, Ratisbona capta & recepta: item Carmina in funere Ferdinandi Etruriae Principis. *Florent.* 1635. in 4.

De discessu Margarethae Costae, Roma, Elegia. *Florent.* 1638. in 4.

Index librorum, quos compositos a PAGANINO GAVDENTIO excudit suis typis Amator Massa. *Florent.* in 4 pp. 4.

Ad Antiquitates Etruſcas, quas Volaterrae nuper dederunt Obſeruationes, in quibus Disquiſitionis aſtronomicae de Etruſcarum Antiquitatum fragmentis. autor quoque notatur. *Amſtelod.* 1639. in 12.

Dell' anno ſecolare ſolennemente celebrato in Roma da PP. della compagnia di Gieſu nel anno 1639. Lettera di Ventidio Gangapano Gentilhuomo & Accademico Ricovrato di Padoua in 8.

In morte del famoſiſſimo Galileo, tre Sonetti. *In Piſa* in 4.

Bennonis Durkhundurkhi, Slaui, in Spenti, Academici Sepulti, Epiſtolam pro Antiquitatibus Etruſcis Inghiramiis, aduerſus Leonis Allatii, contra easdem, Animaduerſiones, examen. *Colon.* 1642. in 12.

Della diſunita Academia accreſcimento; operetta, nella quale l'autore inſieme difende alcuni Iſtorici contra l'accuſe d'Agoſtino Maſcardi. *Piſa* 1644. in 4. pp. 32.

Dell'anno 1646. & del' 1647. due Diſcorſi. *Piſa* 1647. in 8. pp. 48.

Del Seguitar la Corte ò ne Operetta. *In Piſa* 1647. in 8. pp. 48.

Della morte di S. Giovanni Evangeliſta, Diſcorſi due, recitati nell'Academia Helicea di Piſa 1647. in 8. pp. 32.

Galeazzo Tirrene, Acclamazione al Ser. gran Duca di Toſcana Ferdinando II. *in Piſa.*

La galleria dell inclito Marino, Conſiderata vien-

vien dal PAGANINO. Con lacune Composizioni dell'istesso PAGANINO. *Pisa* 1648. in 4. pp. 200.

I Fatti d'Alessandro il grande spiegati, e suppliti. Con non pochi auuenimenti de'nostri tempi, massime quelli delle Allemaniche Guerre. Opera di PAGANINO GAVDENZIO, *Dottor Theologo, Filosofo, & Giurisconsulto, che per dieci sette anni hà publicamente interpretato ed interpreta oggi nello studio di Pisa la politica, è l'Istoria. In Pisa nella Stamperia di Amador Massi, e Lorenzo Landi* 1645. in fol. pp. 240.

Librum quidem praeter Io. Gerard. Meuschenium, iam a raritate laudauit Cl. Vogtius p. 302. ea vero hic repetere libet, quae Ernestus Salom. Cyprianus ὁ μακαρίτης, illi adscripsit exemplari, quod in Bibliothecam Regiam Dresdensem delatum fuit: *Das rareste Werk, unter allen raren Schriften des* GAVDENTII, *weil er darinnen, unter den alten Nahmen und Thaten, tacite die Prinzen und deren Historien seiner Zeit ziemlich mitgenommen, daher es denn auch gleich confisciret worden, und wohl keine* 50. *Exemplaria davon in die Welt ausgangen. Das ist das einzige Exemplar, so ich endlich nach langen Suchen, einmal ins Gesicht und in die Haende bekommen.* vid. die *Merkwürdigk. der Koenigl. Biblioth. zu Dr.* T. III. p. 358. vbi vero ea narratio, aliqua ex parte in dubium vocatur. Libro praefixus est index eorum, quae scripsit PAGANINVS GAVDENTIVS. Conf. *Naudaeana* p. 90 sqq. Niceron *Memoires* Tom. XXXI. p. 108-123.

LVCAE GAVRICI de Eclipsi Solis miraculosa, in passione Domini obseruata. Item de anno, mense, die, & hora conceptionis, na-

tiuitatis, passionis, & resurrectionis Eius. *Romae* 1539. in 4. it. *Paris. ex officina Wecheliana* 1553. in 4.

LVCAS GAVRICVS Geophanensis Neapolitanus (*Gifoni*) nunquam Episcopus illius vrbis fuit, vt quidem Cl. Vogtius p. 303. scripsit, sed Alexandri Farnesii, & Paulli III. Pontificis Rom. beneficio, Episcopus Ciuitatensis, in regno Neapolitano, anno a Christo nato 1545. factus fuit. Insignis Mathematicus & Astrologus fuit, diemque obiit supremum anno a Chr. nato 1558. Romae, vbi quoque sepultus est. Illius liber, quem adduximus, rarioribus eam potissimum ob caussam, adnumerandus est, quod in *operibus* illius non extat, quae iunctim tribus Vol. *Basil. apud Sebast. Henricpetri* 1575. in fol. prodierunt. Conf. de vita GAVRICI Paull. Freheri *Theatrum Viror. eruditione claror.* p. 1458. Niceron *Memoires* Tom. XXX. p. 145 sqq.

Das Evangeli-Buch mit Predigten und Vslegungen D. IOHANN GEILER *von Keisersperg. Strasb.* 1515. in fol.

Liber rarissimus & cum ceteris GEILERI *scriptis, ab illis, qui testes veritatis, obscurioris aeui requirunt, non contemnendus, modo quae ex ruditate illorum temporum fluxerunt dictionis & methodi incommoda, veritati condonent cuius inter testes non* [illegible]*, nullum occupat locum* GEILERVS. Verba sunt cel. Michaelis in *Catalog. Biblioth. Ludewig.* P. I. p. 70 vbi & alia GEILERI scripta inueniuntur. Conf. Anton. Posseuini *Apparat. S.* Tom. II. p. 182. Iof. Simleri *Bibliotheca* p. 371. Melchior. Adami *vitae Theologorum Germanor.* p. 3. edit. *Francof.* in fol. Paull. Freheri *Theatrum virorum eruditione claror.* p. 98 sqq. *Nou. Antiqua*, anni 1721. p. 5 sqq. I. A. Fabricii *Biblioth. Med. & inf. Lat.* L. VIIII. p. 222 sqq.

GE-

GEMINI *probatissimi philosophi ac Mathematici*, Elementa Astronomiae, gr. & lat. interprete Edone Hilderico. *Lugd. Batau.* 1603. in 8.

A raritate laudatur apud Gerdesium in *Florileg.* p. 105. Sed rarior hac editione, prima est, quam Edo Hildericus de Varel, tunc temporis in Academia Altorfina Theologiae Professor primarius, Academiae Rector, & linguae Hebraicae Professor, edidit *Altorf.* 1590. in 8. & Christiano Saxoniae Electori dicauit. Inuenitur idem liber cum Hilderici versione & Petauii notis in Dionys. Petauii *Vranologio, Paris.* 1630. & *Amstelod.* 1703. in fol. Libri recensionem vide in Cl. Fr. Milliet Dechales *mundo Mathematico* Tom. I. in Tractat. prooemial. *de progressu Matheseos & illustribus Mathematicis* p. 79. De GEMINO Rhodio, qui circa tempora Ciceronis & Sullae inclaruit, vid. I. A. Fabricii *Biblioth. Gr.* L. III. C. V. p. 98 sqq. De Edone vero Hilderico, qui anno a Christo nato 1599. Altorfi mortuus est, vid. Paull. Freheri *Theatrum viror. erudit. clar. or.* p. 307.

GILBERTI GENEBRARDI de Sacrarum electionum iure & necessitate ad ecclesiae Gallicanae redintegrationem. *Paris. apud Niuellum* 1593. in 12.

Sunt quidem qui hanc editionem in dubium vocant, librumque anno demum 1595. in lucem emissum esse contendunt, illiusque rei has adducunt caussas. I. GILBERTVM GENEBRARDVM hunc librum in vrbe Auenionensi conscripsisse dicunt, in quam vrbem, non prius se contulerit, quam cum Archiepiscopatum Aquisextiensem relinqueret, quem an. 1593 die 9. Septembr. susceperit, & cui per ali-

quot annos praefuerit. II. Mandatum (*Arrêt*) Parlamenti Prouinciae d. XXVI. Ian. 1596. contra hunc librum promulgatum fuisse, quo tempore, liber ilico ad ignem damnatus fuerit. Sed librum iam anno 1593. editum fuisse nullum est dubium, cum nonsolum in variis Bibliothecarum Catalogis, e. g. in *Bibliotheca Telleriana*, vt alios taceamus, p. 437. eiusmodi editio inueniatur, sed Niceron quoque Tom. XXII. *Memoires* p. 17. huic sententiae adstipuletur. Librum quoque *Lugduni apud Io. Pillehotte* 1594. editum esse, testem habemus Antonivm Posseuinum in *Apparat. Sacr.* Tom. I. p. 551. Editionem *Leodiensem* 1601. in 8. inuenimus in *Bibliotheca Telleriana* p. 196. & apud Niceron. l. cit. Nescimus quem librum, Melchior Hurterus, apud Gerdesium in *Florileg.* p. 107. tit. GENEBRARDI *Miscellanea* adfert. In catalogo enim Operum GENEBRARDI, quem Niceron l. cit. & alij adferunt, ille non inuenitur. Habemus ab illo *Opuscula e Graecis conuersa*, *nempe Liturgia mysteriorum*, *ante consecratorum*, *e Codice Cretensi*; *Liturgia pro dormientibus siue defunctis* &c. *Paris. apud Michael. Sonnium* 1575. in fol. it. *Varia Opuscula e Rabbinis translata, Paris. apud Martin. Iuuenem* 1575. in fol. *ibid. apud Aegid. Gorbinum* 1584. in fol. quae forte *Miscellaneorum* nomine adlata fuerunt. Conf. de GILBERTO GENEBRARDO praeter Scriptores iam cit. Ios. Simleri *Bibliotheca* vbi p. 227. minus recte *Georgius* adpellatur. Paull. Colomesii *Gallia Orientalis* p. 87. edit. Io. Alb. Fabricii.

IOSEPHI GENESII *Byzantini* de rebus Constantinopolitanis L. IIII. a Leone Armenio, vsque ad Basilium Macedonem. *Venet.* 1570. in 4.

In Abbatis Lenglet du Fresnoy *Tablettes chronologiques* P. II. p. 295. vocatur *un livre extremément rare*,

rare, & qu'on devoit reimprimer en Hollande dans une edition nouvelle de l' histoire Byzantine. I. A. Fabricio, & aliis haec editio incognita fuisse videtur. De Codicibus huius libri manuscriptis vid. Fabricii *Bibliotheca gr.* L. VI. p. 611 sqq. Conf. L. IIII. p. 252. Guil. Caue *Scriptorum Ecclesiasticor. histor. literar.* Tom. II. p. 313 sqq. Casimir. Oudini iudicium dans *l' histoire critique de la Republique des Lettres* par Phil. Masson Tom. XV. Art. V.

INNOCENT. GENTILLET, vide Supra CONCILIVM Tridentinum.

GEOGRAPHIA Nubiensis, seu adcuratissima totius orbis descriptio, continens praesertim exactam Africae, & Asiae descriptionem: ex arabico latina facta per Gabriel. Sionitam, & Ioann. Hesronitam. *Paris.* 1619. in 4. *Eorundem* tractatus breuis de nonnullis Orientalium vrbibus, & indigenarum religione ac moribus. *ibid. eod.*

Plenus bonae frugis liber est, qui nobis exponit instituta, ac mores Orientis, Arabicae maxime, & Muhamedanorum formulas Sacrorum. Cum enim circa annum 150. scriberet Auctor, etiam fide dignior est, quam illi, qui aetate recentiore, idem fecerunt. Vid. *Catalog. Biblioth. I. P. de Ludewig* P. I. p. 826. Arabice ista GEOGRAPHIA, de cuius Auctore nondum inter eruditos constat, *Rom.* 1592. *e typographia Medicaea* prodiit. Barthol. d' Herbelot dans la *Bibliotheque Orientale* p. 707. GEOGRAPHIAM illam, compendium esse scribit, operis maioris, quod Abu Abdallah Muhammed, qui Caliphatu, cui in Africa praeerat, exutus, ad Rogerium Siciliae Regem se contulit, conscripserit & anno 1153. ad finem perduxerit. Plura vide in

Viri

Viri S. R. Sigmund. Iacob. Baumgartem Praefatione P. III. der *Vberſetzung der allgemeinen Weltbiſtorie*, praemiſſa. p. 11 ſqq. de verſione Gabriel. Sionitae conf. die *Nachrichten von einer Halliſchen Bibliothek* Tom. IIII. p. 381 ſqq.

Γεωπόνικα, GEOPONICORUM ſiue de re ruſtica Libri XX. Caſſiano Baſſo Scholaſtico collectore. Antea Conſtantino Porphyrogennetae a quibusdam adſcripti, graece & latine. Graeca cum MS. contulit, Prolegomena, notulas, & indices adiecit Petrus Needham A. M. Coll. D. Ioann. Cantabrig. Socius. *Cantabrig. typis Academicis* 1704. in 8. pp. 532. except. prolegom.

Rariſſime hic liber in Germania comparet, & in inſtructiſſimis quoque bibliothecis deſideratur. In Prolegomenis de GEOPONICῶν collectore diſſeritur, & auctores, quorum excerpta ſuperſunt, ſatis adcurate, recenſentur. Contulit vero Petrus Needham hortante Io. Moro Noruicenſi tunc temporis, poſtea Elienſi Epiſcopo, cuius nomine, opus etiam inſcriptum eſt, graeca cum quinque MS. Codicibus integris, & duobus mutilis, e Bibliotheca Bodleiana In ſuos etiam vſus conuertit, quae in variis codicibus notauerant Iſaac. Caſaubonus, Saracenus, Iani Antonii Saraceni frater, Ianus Gruterus, & Thom. Gale. Latinam vero Iani Cornari verſionem, variis in locis recognouit, & emendauit, notasque & caſtigationes & Scriptorum, rerumque indices locupletiſſimos adiecit. Conf. Io. Alb. Fabricii *Biblioth. Gr.* Tom. VI. L. V. c. 5. p. 500 ſqq.

DAVID GEORGII *Holandi haereſiarchae*, vita

vita & doctrina. Quandiu Basileae fuit: tum quid post eius mortem, cum cadauere, libris, ac reliqua eius familia actum sit. Per Rectorem ac Academiam Basileensem, in gratiam amplissimi Senatus eius vrbis conscripta. *Witteberg. excudebant haeredes Georgii Rhauu* 1559. in 8. folior. 36.

De libri raritate vid. Gerdesii *Florileg.* p. 107. qui tamen editionem primam *Basil.* 1559. in 4. adfert. Germanice idem liber extat, cum titulo: DAVID GEORGEN *des Erzketzers aus Holland warhafftige Historien seines Lebens, vnd verfürerischen Lehr, vnd was sich nach seinem Absterben mit ihm vnndt seinen verwanten verlauffen. Getruckt zu Basel bey Conrad Waldkirch* 1596. in 8.

FRANCISCI GEORGII *Veneti Minoritani*, in Scripturam Sacram problemata, Libris VI. in quibus tria millia loca S. Scripturae, atque id genus res alias explanauit, cum indice triplici. *Paris.* 1574. in 4.

Cl. Vogtius p. 705. editionem huius libri vetustiorem *Venet.* 1536. in 4. adfert, illumque scriptis atheisticis adnumerari scribit. Sed ob sententias, quas proponit, paradoxas, non tam atheisticis scriptis, quam eiusmodi libris, qui Platonismum, & ineptias Cabbalisticas exhibent, liber accensendus videtur. Fuit enim FRANCISCVS GEORGIVS Franciscanus monachus, seu Minorita, e nobili Zorziorum familia oriundus, Platonicae doctrinae & talmudicis Hebraeorum arcanis, vt Waddingus scribit, nimis addictus. Illum diem obiisse supremum anno a Chr. nato 1510. legimus quidem apud Anton. Posseuinum in *Apparat. S.* Tom. I. p. 498. apud

apud Iacobum le Long. in *Bibliotheca Sacr.* T. II. p. 741. ſed eorum magis placet ſententia, qui illum anno circiter 1539. aut 1540. mortuum eſſe commemorant. Vid. die *Merkwürdigk. der Koenigl. Bibl. zu Dr.* T. I. p. 207. Sixtus Senenſis in *Bibliotheca Sancta* L. IIII. p. 248. hos *problematum* libros, *eruditos quidem, ſed ob Platonicas, & Talmudicas, quasdam opiniones, quibus hinc inde reſperſi ſint, cenſura graui, ac diligenti, dignos eſſe* ſcribit. Quare etiam factum eſt, vt haec *problemata*, cum reliquis eiusdem Auctoris Operibus, in indicibus librorum prohibitorum, in ea reperiantur claſſe, librorum, qui donec expurgati fuerint, prohibentur. Illi qui paradoxon hominis ingenium, paullo adcuratius noſcere cupiunt, adeant *Poſſeuini apparat. S.* l. cit. Sixti Senenſis *Bibliothecam S.* L. V. paſſim. Robertum Bellarminum *de gratia primi hominis* c. X. XI. Tom. I. Controu. I qui multa huius rei ſpecimina adtulerunt. In Petri Poiret *Epiſtola de principiis & characteribus Myſticorum* p. 173. inter eos laudatur, FRANCISC. GEORGIVS, qui, in quibusdam, Iacobi Boehmii philoſophi Teutonici, principiis adpropinquauerint. De eiusdem FR. GEORGII *Harmonia mundi* vid. Cl. Vogtius l. cit. Gallice extat titulo: *L'Harmonie du monde divisée en trois cantiques. Oeuvre ſingulier, & plein d'admirable erudition, composé premierement en latin par* FRANÇOIS GEORGES *Venitien, de la famille des Freres Mineurs, & traduit & illuſtré par Guy le Fevre de la Boderie, avec l'Heptaple, ou en ſept façons & autant de livres eſt exposé e l'hiſtoire des ſept jours de la Creation du monde, traduit du Latin de Iean Picus Comte de la Mirandole par Nicolas le Fevre de la Boderie. A Paris chez Iean Macé* 1578. in fol.

IOANNIS GERBAIS diſſertatio de cauſſis maioribus, ad Caput Concordatorum, de Cauſſis. Cum

Cum Appendice quatuor monumentorum, quibus Ecclesiae gallicanae libertas, in retinenda antiqua, episcopalium iudiciorum forma confirmatur. *Parisiis ap. Fr. le Cointe* 1679. in 4.

Haec editio admodum rara est; cum enim illa in lucem prodiret. Innocentius XI. Pontifex Rom. anno 1680. die XIIX. Dec. sic dictum *Breue* promulgauit, in quo huius libri dogmata, schismatica, ob haeresin suspecta, & in sedem apostolicam iniuriosa declarauit. Clericorum igitur iussu, qui, vt obedientiam suam, Pontifici demonstrarent, ad examinandum librum, congregati fuerant, aliam in lucem emisit IOANNES GERBAIS, in regio Parisiensi Collegio Eloquentiae Professor, libri sui, editionem, plane immutatam. Loca enim quae Pontifici displicuerant, partim correcta, partim plane omissa sunt. Sunt eius commatis editiones *Lugdun.* 1685. in 4. *Paris.* 1691. in 4. Obiit 10. GERBAIS anno a Chr. nat. 1699. aetatis anno LXX. Vid. Niceron *Memoires* Tom. XIIII. p. 130 sqq. Ludouicus Ellies du Pin in Dissertatione II. *de Antiqua Ecclesiae disciplina*, in praeloqu. p. 97. vbi nos docet, quod IOANNES GERBAIS hoc libro impugnauerit Ioann. Dauidium, qui librum hac inscriptione ediderat: *Des jugemens Canoniques des Evesques avec une Dissertation sur le Concile plénier de Saint Augustin. A Paris chez E. Martin* 1671. in 4. in quo aduersus Petrum de Marca & Ioannem Launoium, Adpellationes ad Romanum Pontificem, olim & ex veteri iure, in vsu fuisse, demonstrare adgressus fuerat. Sed alium praeter IOANNEM GERBAIS, in hac controuersia Aduersarium nactus fuit Ioannes Dauidius, & quidem Anonymum, quem vero Iacob. Boileau Doctor. Theol. Paris. fuisse novimus, qui contra illum euulgauit: *De Antiquis & maioribus Episcoporum caussis, librum, ad confutationem*

nem errorum Danidii, *auctore Theologo Parisiensi.* *Leodii* (Lugduni typis Anissonianis) 1678. in 4. Conf. Petri Zornii Tr. *de libertatibus ecclesiae gallicanae, antiquae & hodiernae, in quo agitur tum de capitibus libertatum ecclesiae illius, tum de Scriptoribus gallis antiquis, & recentissimis, quibus vel libertates Ecclesiae suae defenderunt, vel oppugnarunt, commemoratis passim praecipuis, curiae & facultatis Parisiensis decretis huc spectantibus* &c. *Rostoch.* sine anni mentione facta in 4. Cap. II. § 3.

NICOLAI GERBELII in descriptionem Graeciae Nicolai Sophiani 1. Praefatio 2. de Situ, nominibus & regionibus Graeciae, in pictura Sophiani introductio 3. Celebrium aliquot vrbium descriptiones. Eiusdem Gerbelii canon, quomodo & in quot partes picturae huius longitudo partienda sit. Item compositio virgae, qua picturae latitudo definitur, & in quot sectiones seu spacia, eadem virga sit diuidenda. &c. &c. *Basil. ex officina Oporin.* 1545. in fol. cum fig. ligno incisis.

Nicolaus Sophianus Corcyranus circa finem Seculi XV. inclaruit, suamque Graeciae descriptionem *Romae* an. 1480. in lucem emisit. Vid. Eberh. David Hauberi *Versuch einer umständlichen Historie der Landcharten* p. 106. not. (g). Commentarii GERBELIANI recensionem, nec non titulum ampliorem videsis in den *Nachrichten von einer Hallischen Biblioth.* T. II. p. 30; sqq. Ob raritatem illud opus, cum elegantissimis figuris, a Idanne Goerne aeri incisis, Io. Iacob. Gronouius Tom. III. *Thesaur. Antiquitat. Graeciae* inseruit.

VI-

WIGAND GERSTENBERGERI Francken-bergische Chronic und Zeitbuch. *Heidelb.* 1619. in fol. pp. 40.

Acceptam referimus hanc editionem, quae, vt Cl. Vogtius p. 305. scribit, *tantae raritatis est*, *vt V. C. Io. Phil. Kuchenbecker*, *qui Chronicon hoc ex MS. edidit*, *nullum exemplar*, *omni licet adhibita diligentia, indagare potuerit*, Ioanni Friderico Fausto von Aschaffenburg, qui illud chronicon e MS. edidit, eo tempore, quo Ioannis Reckmanni *Lübeckische Chronic*, in lucem e MS. prodire iusserat. Quare euenit, vt plerumque haec Chronica iunctim inueniantur. Auctor WEYGAND GERSTENBERGER, *Vietor seu Büddenbaender* cognominatus, Franckenbergae, quae vrbs in Hassia, haud procul Marburgo est, sic dictus *Altarista*, & natus 1457. fuit. Diem obiit anno a Chr. nat. 1552. aetatis anno LXV. Chronico, ab anno a Chr. nat. 520, quo vrbs condita memoratur, historiam ad ann. 1525. quo bellum rusticorum exortum est, vna serie exponit. De *Altaristae* denominatione vid. Caroli du Fresne *Glossarium ad Scriptores med. & inf. Lat.* Tom. I. col. 356. edit. *Paris.* nouissimae. Academici cuiusdam Wirceburgensis *Manuale vocabulorum*, *Exoticorum*, *obscurorum*, *latino-barbarorum*, *Wirceb.* 1736. in 8. mai. p. 31.

CONRADI GESNERI Historia & interpretatio prodigii, quo caelum ardere visum est, per plurimas Germaniae regiones, ineunte anno 1561. die tertio a Natali dominico: deque aliis quibusdam prodigiis veteribus ac nouis. *Tiguri* 1561. in 8. pp. 48.

Prodiit quidem hoc opusculum sub ficto *Conradi Bolouesi* nomine, sed CONRADVM GESNERVM

esse auctorem, ipse testatur in Catalogo operum suorum, qui insertus est Iosiae Simleri *Bibliothecae*, vbi p. 140. ita scribit: *Historia & interpretatio* &c. — *impressa apud nos* Conradi Bolouesi *autboris nomine, meum enim non ponere placebat, ne quis sutorem vltra crepidam mibi obiiceret. Placuit haec interpretatio Anglis, qui sua lingua eam ediderunt. Amicus quidam hic germanice reddidit, sed nondum edidit.* Conf. Vincent. Placcii *Theatrum Pseudonym.* p. 131. Io. Nicol. Frobesii *Noua & antiqua luminis atque aurorae borealis spectacula* p. 39. & 40. Niceron *Memoires* Tom. XVII. p. 365.

Drey GESPRAECHE über wichtige Wahrheiten. Terent. Obsequium amicos, veritas odium parit. Anno 1744. in 4. mai. pp. 16.

Ob violatam religionem, colloquia, quorum auctor fuisse dicitur C. M. damnata fuerunt. In primo dialogo colloquuntur Sternhold & Grundmannn *von der Vnendlichkeit der Welt.* In secundo *von der Ewigkeit der Welt*, Freymund Hartmanno demonstrat mundum esse aeternum. Tertius dialogus inter Schwarzmann & Wahrlieb, *von der Göttlichkeit der heiligen Schrift*, multa continet, quibus & auctoritas, & diuinitas S. S. valde imminuitur. In dem *Freygeiste*, qui singulis hebdomadibus *Lipsiae* 1745. prodiit, epistola ab Auctore horum colloquiorum inserta legitur, p. 50. in qua, se ab obiectionibus, Anonymi cuiusdam defendit.

PIETRO GIANNONE dell' Istorie civile, del regno di Napoli. *In Napoli per Nicolo Naso* 1723. in 4. Tom. IIII.

Vid. Cl. Vogtius de hoc libro p. 307. Loca, ob quae Romae flammis traditus fuit, excerpta, &

vno

vno volumine collecta, hoc titulo, gallice edita fuerunt: *Anecdotes Ecclesiastiques, contenant la police & la discipline de l'Eglise Chrêtienne depuis son établissement, jusqu'au XI. Siecle; les intrigues des Evêques de Rome, & leurs usurpations sur le temporel des Souverains Tirées de l'Histoire du Royaume de Naples*, de GIANNONE, *brulée à Rome* en 1726. *A Amsterd.* 1728. in 8.

GIARRENTIR.

Cl. Vogtius p. 308. Vid. quae hac de re adnotata leguntur Tom. III. der *Nachrichten von einer Hallischen Biblioth.* p. 202. not. (1).

LVD. PETRI GIOVANNI Germania Princeps volumen S. R. I. Electores complexum. *Hal. Hermundororum* 1702. in 8.

De edit. Secunda vid. cl. Vogtius p. 309. Iam anno 1690. Conrad. Sam. Schurzfleischius, librum, eiusmodi titulo insignitum, in Vitebergensi academia, in vsum Auditorum per theses conscripserat, quem nuper e MS. edidit Christophor. Fridericus Ayrmann *Francof.* 1745. in 8. mai. vbi in praefatione commemorat; qua ratione Schurzfleischii labor, ansam dederit Ioanni Petro de Ludewig, scribendi *Germaniam Principem*, eamque, per interualla, in Academia Fridericiana, praelectionibus academicis explicandi, quae etiam, vti a Cl. Vogtio l. cit. iam memoratum fuit, nuper publici iuris factae sunt a D. H. von Finsterwalde, quod fictum esse nomen, & sub eo C. F. H. D. latere credimus.

DI FLAVIO GIVSEPPE dell' Antichità de Giudei libri XX. tradotti nuovamente da Fran-

cesco Baldelli. Doue s'ha piena notizia di quasi tutto il Vecchio Testamento, e di tutte le Istorie descritte da Mosè nel Genesi. *In Venezia presso Gio: e Gio: Paolo Gioliti. de' Ferrari* 1582. in 4. pp. 987.

Di FLAVIO GIVSEPPE della Guerra de Giudei libri VII. Libri due contre Apione, e dell' imperio della Ragione, tradotti nuovamente da Francesco Baldelli. *In Venezia per Gio: & Gio: Paolo Gioliti de' Ferrari* 1581. in 4. pp. 526.

Lengletus du Fresnoy dans les *Tablettes chronologiques* Tom. I. p. CLXXXI. hanc versionem, quae partem constituit della *Collana greca*, *tres éstimée & fort rare, de cette edition*, scribit. Vid. quoque Nicol. Franc. Haym. *Notizia de' libri rari* p. 6. vbi inter alia scribit: *Tutta quest' opera è tradotta con gran pulitezza di Stile, ed accuratezza com'è sempre solito il Baldelli di fare in tutte le sue traduzioni.* Conf. Scipion. Maffei *Traduttori Italiani* p. 55. I. A. Fabricii *Biblioth. Gr.* L. IIII. C. VI. p. 247.

IOANN. CAMILLI GLORIOSI Dissertatio Astronomico-physica de Cometis habita in gymnasio Patauino 1619. in qua per triplices, easque celebriores hypotheses, vltro citroque disputatur. *Venet.* 1624. *ex officina Varisciana* in 4. pp. 288.

IOANNES CAMILLVS GLORIOSVS Gifonensis in locum Galilaei Galilaei in gymnasio Patauino suffectus, per decem annos disciplinas mathematicas publice docuerat, tandem, vt ipse in libri dedicatione, ad Marinum Ghetaldum, Senatorem Ragu-

sinum

finum ſcribit, *muneris illius pertaeſus de reditu in patriam cogitauit*, eamque huius rei adponit cauſſam:

Alterius non ſit, qui ſuus eſſe poteſt.

Opuſculum, in quinque libros diuiſit, multisque figuris ligno inciſis, non adeo quidem elegantibus, locupletauit, id quod ipſe fatetur, cum caelatorem non ſatis idoneum, ſe habuiſſe conqueritur. In I. libro, qui decem abſoluitur capitibus, *Cometarum phaenomena exponit*, & *Chaldaeorum de iis hypotheſin confutat.* Capita libri II. quatuordecim, nonnulla *de Mundi ſublunaris menſura, de altitudine Atmoſphaerae, de mora Cometarum, ſuper horizontem, de ſpatio terrae, in quo iidem Cometae viſuntur, deque eorundem parallaxi praemittunt.* In nouem libri III. capitibus diſquirit: *Num cometae ſint corpora temporanea accenſa, vt volunt Peripatetici, idque negat.* In libri IIII. capitibus vndecim, *nullum eſſe ignem ſub luna demonſtrat*, & *de quibusdam aliis ad genericam philoſophiae cometicae intelligentiam pertinentibus, diſputat.* Liber V. capita tantum quatuor complectitur, ſatis quidem longa, quibus *in recentiorum Aſtronomorum ſententiam: num cometae ſint corpora temporanea illuſtrata, inquirit, ſuamque tandem ſententiam de Cometis* p. 287. his verbis *exponit: Sunt Cometae corpora temporanea, in aethere adparentia, ex eodem aethere condenſata, vel ex conſtipatis aethereorum globorum halitibus genita, a ſole tamen illuſtrata.* De controuerſia, quae illi propter hunc librum, cum Fortunio Liceto intercellit, & nonnullis aliis ſcriptis, ad hanc cauſſam pertinentibus, vid. Niceron *Memoires* Tom. XXVII. p. 381 ſqq.

Le Ceremoniel François, ou deſcription des Ceremonies, rangs, & Seances obſervées en France, en divers actes, & aſſemblées ſolemnelles, recueilly par THEODORE GODEFROY.

A Paris chez Sebast. & Gabriel Cramoisy 1649. II. Tom. in fol.

Raritatis notam hic liber adscriptam habet in *Catalogo Bibliothecae Menkenianae* p. 506. pariter & in *Biblioth. Weidmanniana* P. I p. 242. Primam huius Operis editionem euulgauerat THEODORVS GODOFREDVS *Paris.* 1619. in 4. haec vero DIONYSII GODOFREDI multo auctior est. Ceterum dolendum est, quod egregii operis pars tertia, cuius contenta in praefatione exhibita, maximam vtilitatem promittunt, nunquam prodierit. Caussam illius rei, his verbis exponit Niceron *Memoires* Tom. XVII. p. 62. vbi scribit: *Cet ouvrage auquel* THEODORE GODEFROY *a travaillé plus de* 50. *ans, est un excellent Recueil, qui cependant n'est pas complet; car l'Editeur* (DENYS GODEFROY) *se trouva exposé à tant de contradictions, qu'il ne jugea pas à propos de publier la Suite, qui devoit contenir les Chevaleries; les pompes funebres; divers traités, discours & Actes de Preséance, &c. les regles & les Maximes principales en fait de Ceremonies, dont les manuscrits sont entre les mains de ses Enfans.*

BERNARDINI GOMESII *Miedis* commentarius de vita & rebus gestis Iacobi I. regis Arragoniae, cognomento Expugnatoris. *Valentiae* 1582. in fol.

De raritate vid. Gerdesii *Florileg.* p. 112. incognitum autem illi fuisse videtur, quod hic liber in Andreae Schotti *Hispania illustrata* Tom. III. inueniatur. Habemus hunc librum etiam in lingua Castellana, in quam e latino sermone, ab ipso auctore translatus fuit: *La Historia del Rey Don Iayme de Aragon Primero deste Nombre. In Valentia* 1584. in fol. Recensio illius inuenitur in *Bibliotheca Hamburgensi historica* Centuria IIX. p. 141. vbi

la-

latinum opus *Valentiae* 1572. impressum dicitur. Idem GOMESIVS scripsit 'Αλογραφίαν, *seu Diascesin, siue Commentationem de Sale physico, medico, geniali & mystico*, L. IIII. *Valentiae ex officina Petri Huete* 1579. in 4. & cura D. Petri Vffenbachii *Vrsell.* 1605. in 8. qui liber admodum rarus est. Auctor fuit Canonicus Valentinus & Episcopus Albarazinus, qui 1585. fatis functus est.

REGINALDI GONSALVI Detectio & traductio artium Hispanicae inquisitionis, & exempla quaedam seorsim reposita, in quibus easdem artes inquisitorias, velut in tabulis intueri licet. Addita sunt piorum aliquot martyrum elogia. *Heidelbergae* 1567. in 8.

Libri raritatem auctore Gerdesio in *Florileg.* p. 113. didicimus. Id modo dictis addendum censemus, quod libri versio Belgica nobis innotuerit, quae Maulumperti Taphaeae nomen praefert, & *Londini* 1569. in 8. edita fuit.

EMANVEL GONZALEZ *Tellez* Commentaria perpetua in Decretales Gregorii VIIII. *Lugduni* 1715. in fol. Tom. V.

Num hic liber, inter rariores, aut, quae Cl. Vogtii sententia est, inter rarissimos libros, locum obtineat, aliis nos diiudicandum relinquimus. Quatuor illius vidimus editiones, *Lugdunensem* 1673. *Francof.* 1690. *Lugd.* 1693. & eam, quam adduximus. Cur autem iste liber a Cl. Vogtio ineptissimus vocatus sit, nescire nos libenter fatemur. Illius sane vtilitas in explicandis & intelligendis decretalium libris, rerum peritis, non poterit esse incognita. Nam nisi prorsus fallimur, inter Commentarios in Decretales facile principem obtinet locum

cum. Libri V. Decretalium *Gregorii* X. quos Gerdesius in *Florileg.* p. 112. & Cl. Vogtius p. 312. commentariis EMANVELIS GONZALEZ illustratos esse dicunt, nobis plane incogniti sunt. Illi certe Decretalium libri V. qui Corporis Iuris Canonici constituunt partem, iussu Gregorii VIIII. per Raimundum de Pennaforti circa annum 1230. compilati fuerunt. Vid. *Epistolam confirmatoriam* Gregorii VIIII. Decretalibus praefixam.

NICOLAI GORRANI Postilla multum solennis super Epistolas Paulli. *Colon.* 1478. in fol. folior. 402.

Tempus adcurate definiri nequit, quo vixit NICOLAVS ille, quem alii DE GORRAM, alii GORRAIN, GORRANT, GORGANT, alii GORHAM & GORRANVM adpellant. Io. Alb. Fabricius in *Bibliotb. med. & infim. Lat.* illum 1295. mortuum esse, quem Ant. Posseuinus in *Apparat. Sacr.* T. II. p. 485. anno 1304. Eisingreinius anno 1390 quid? quod alii 1400. vixisse contendunt. Cognomen, in quo fere omnes consentiunt, a patria accepit, quae in finibus Cenomanensium, & Aremoricorum in Gallia sita fuit. Ordini Praedicatorum adscriptus, Parisiis Theologiae magister diu docuit, & conuentus S. Iacobi Prior, nec non PhilippoFrancorum Regi a sacris fuit confessionibus. In omnes fere Sacrae Scripturae libros conscripsit commentarios, quos recenset Iacobus Quetif Tom. I. *Scriptor. Ordinis Praedicator.* p. 438 sqq. Maxima vero eorum pars in Mstis latet: Hic quem adduximus commentarius, alii etiam Auctori, testante Echardo ad locum Quetifi citat. tribuitur. A Petro enim Tarentasio, qui postea sub Innocentii V. nomine, Pontifex inclaruit romanus, conscriptus dicitur. NICOLAI DE GORRAM opus nondum editum his initio verbis esse conspicuum: *In principium huius operis*

ris &c. variisque in Bibliothecis v. g. in Biblioth. Augustinianor. ad pontem nouum Parisiis, in Bibliotheca Cistercienſium ibidem, nec non in Bibliotheca Cantabrigienſi adſeruari, nonnulli ſcriptores adfirmant. Vid. Iacob. le Long *Biblioth. Sacr.* Tom. II. p 879. Noſtra editio, quod nos quidem ſciamus, huius libri prima, ideoque paullo rarior eſt. Initio haec leguntur: *Prelogus. Poſtilla multum ſolennis, ſuper Epiſtolas Paulli, reuerendi Prioris fratris* NICOLAI DE GORRAN *ſacre theologie profeſſoris ac prouincialis francie ordinis predicatorum. Incipit feliciter Prohemium primum. Dedi te in lucem gencium vt ſis ſalus mea vſque ad extremum terre.* &c. In fine Codicis haec inueniuntur; *Explicit multum ſolennis poſtilla Reuerendi patris. Magiſtri* NICOLAI DE GORRAN *ſacre theologie profeſſoris eximii. ac prouincialis Francie ordinis Predicatorum. Super omnes epiſtolas Pauli. Per me Iohannem Koelhoff de Lubeck Colon. incolam ſumma cum diligencia correcta ac impreſſa. Anno incarnacionis dominice Milleſimo quadringenteſimo ſeptuageſimo octauo.* De reliquis huius libri editionibus vid. Fabricius l. cit. Iacobus le Long l. cit. Conf. quoque Pietro Maria Campi *Iſtoria eccleſiaſtica di Piacenza*, quae *in Piacenza* 1651. & 1662. III. Tom. in fol. prodiit p. 488 ſqq. Sixtus Senenſis in *Biblioth. Sancta* L. IIII. p. 298. & p. 271. vbi vero Innocentii V. Poſtillae, vt more illorum temporum dicitur, duplex initium, plane diuerſum, quod ex Echardo adduximus, tribuit. Alterum ſcilicet *Vas Electionis* &c. Alterum *Illuxerunt coruſcationes tuae* &c. Vid. quoque Petri Frizon *Gallia purpurata* p. 41 ſqq.

The naked GOSPEL. Diſcovering I. what was the Goſpel which our Lord and his Apoſtels preached? II. What additions and alterations later ages have made in it? III. What Advanta-

vantages and domages have thereupon ensued? Part. I. of Faith. By a true son of the Church of England. *Printed in the Year* 1690. in 4. pp. 116.

Hanc editionem diuersam esse, ab illa, quam Cl. Vogtius p. 314. adfert, testatur nonsolum impressionis annus, sed nomen etiam auctoris omissum, quod Cl. Vogtii editio, in frontegerit. Pleniorem illius recensionem vid. in den *Nachrichten von einer Hallischen Bibliothek.* Tom. III. p. 225 sqq. Arthur Bury, Rector fuit Oxoniae, in Collegio Exeoniensi (*Exetercollege.*) Aliam editionem, nostra priorem memorat Anton. Wood in *Athen. Oxon.* Tom. II. p. 449. qui illam, ab eo, cum Vicecancellarius fuisset, anno 1690. mense April. editam fuisse scribit, & ab ipso Auctore, cum vix viginti amicis distribuisset exemplaria, suppressam fuisse commemorat. Praeterea librum plane immutatum, nulla loci facta mentione, iterum esse editum, idem Antonius Wood l. cit. tradit. Altera libri pars, nunquam prodiit, contenta autem e Tomo II. *Latitudinarii* dici possunt. Quod vero *Latitudinarius* perperam libri dicatur translatio, ea de re, infra dicendi occasionem inueniemus.

Iornada do Arcebispo de Goa, Dom Frey Aleixo de Menezes, Primaz da India Oriental recopilada por ANTONIO DE GOVVEA. *En Coimbra por Diego Gomez* 1606. in fol.

Interpres huius libri, gallicus, cuius Cl. Vogtius p. 314. facit mentionem, fuit P. Ioann. Baptista de Glen, ordinis Augustinianorum monachus, qui vero versionem suam non e lusitanico idiomate, sed ex hispanica, Francisci Mugnoz translatione; adornavit, id quod in libri titulo ipse profitetur: *Histoire Orien-*

Orientale des progrès de l' Eglise Catholique en la reduction des anciens Chrestiens dits de S. Thomas & autres, par les Devoirs de D. Alexis de Menefes Archevesque de Goa: écrite en Portugais par le P. ANTON DE GOVEA, *mise en Espagnol par le P. François Mugnoz & traduite en François par le P. Iean Baptiste de Glen, Aug. A Bruxelles* 1609. in 8.

GRAMMATICAE latinae auctores antiqui &c. quorum aliquot nunquam antehac editi, reliqui ex Manuscriptis codicibus ita augentur, & emendantur, vt nunc primum prodire videantur, opera & studio Heliae Putschii. *Hanoviae typis Wechel.* 1605. in 4 pp. 1402.

Inueniuntur in illa collectione XXXIII. Auctores antiqui, qui de arte GRAMMATICA scripserunt. Helias Putschius illam Iosepho Scaligero dedicauit. In Praefatione se dedisse operam, vt e Mstis omnia prodirent emendatissima scribit. Laudat praeterea Godofredum Iungermannum, qui editioni praefuerit, operamque praeclaram in corrigendo posuerit. Henricum Bilderbeccium similiter laude ornat, qui in codicibus aliquot conferendis, & indice, qui locupletissimus est, concinnando, illi nunquam defuerit. Plura de hac collectione, vid. in I. A. Fabricii *Biblioth. Lat.* T. I. L. IIII. C. VII. p. 781 sqq. Gottfr. Ephraim Müllers *Einleitung zu noethig. Kentniss und nützlich. Gebrauche der alten lat. Schriftsteller* P. I. p. 325 sqq.

IOANNIS GRAMMATICI Commentarivs in libros graecos Aristotelis Analyticorum, posteriores, ex Aldi Manutii recensione. *Venet.* 1504. in fol.

JOANNES PHILOPONVS, GRAMMATICVS & philosophus Alexandrinus Christianus, Seculo a Chr. na-

to VI. floruit ſub Anaſtaſio Dicoro, inſimulatus olim haereſeos, quae vocatur Tritheitarum, multa ſcripſit commentaria in Ariſtotelem, & alia: omnia hodie rariora, quorum Catalogum, eorumque diuerſas editiones adfert Io. Alb Fabricius L. V. *Biblioth. Gr.* Cap. XXXVII. p. 358 ſqq.

CORNELII GRAPHAEI Scripta omnia

rariſſima eſſe teſtatur Gerdeſius in *Florileg.* p. 114. Proprio nomine adpellabatur CORNELIVS SCHRYVER, in ſcriptis autem ab ipſo editis, plerumque CORNELIVS GRAPHAEVS, item CORNELIVS SCRIBONIVS nominatur. Poſterius nomen praecipue inuenimus in eius *Apparatu Spectaculorum Antuerpiae editorum in ſuſceptione Philippi Hiſpaniarum regis* an. 1549. in 4.

ABRAHAMI GRAVII Hiſtoria philoſophica, continens veterum philoſophorum, qui quidem praecipui fuerunt, ſtudia ac dogmata, modernorum quaeſtionibus in primis exagitata, *Franequerae* 1647. in 8. pp. 1065.

ABRAHAM. GRAVIVS in Friſiis Profeſſor publicus mirifice delectatus veterum philoſophorum ſcriptis, recentioribus ea & praefert, & a calumniis, quibus iſtorum placita adficiuntur, nonnunquam ſtrenue defendit, partium ſtudio ſaepe abreptus. Habemus ab eodem Auctore, *Specimen philoſophiae veteris ibid.* 1673. in 8. Vitam ABRAHAM. GRAVII conſcripſit Iacobus Perizonius *Franeq.* 1663. in fol. Vid. *Bibliotheca philoſoph. Struuio-Kahliana* P. I. p. 155.

PETRI GRINGORE Scripta omnia

rariſſima eſſe teſtatur Niceron *Memoires* Tom. XXXIIII. p. 55. Quis ille fuerit, neque la Croix du Maine

ne neque du Verdier in *Bibliothecis* suis exposuerunt. Niceron illum Lotharingum fuisse putat, & duobus cognominibus cognitum esse scribit. *Il avoit deux Surnoms, qui nous font connoitre ses emplois, & sa profession, celui de* Vaudemont *en qualité d'Herauls d'armes du Duc de Lorraine, & celui de* Mere Sotte, *parce qu'il composoit des pieces de theatre, & y faisoit le Personnage qu'on appelloit de ce nom.* Catalogum Scriptorum, quae ab hoc GRINGORIO profecta sunt, cum la Croix du Maine, tum etiam du Verdier valde imperfectum adtulerunt; igitur Niceron omissa suppleuit, & satis adcurate recensuit l. cit. quem vide. Vt lectores nostri de facultate, quam GRINGORIVS in arte poetica consequutus fuerat, sententiam ferre possint, speciminis loco, Strophen, e testamento Luciferi, quod inuenitur in GRINGORII libro, qui inscribitur *Menus Propos*, adiiciemus:

Ie ne permets que ma fille Luxure
Soit aux Mondains rebelle, fiere ou sure,
Mais les sequeure & tire à soi à tas.
La marier je n'ai ne soin ne cure;
Car j'ai toujours procuré & procure
De la laisser commune à tous états,
Pour parvenir toujours à ses optats;
Changer pourra de maris à toute beure
Femme volage est à dard ferme & seure.

Opera nuova piacevole & da ridere di uno villano nomato GRILLO, il qual volse diventar medico, in Rima historiata con più stantie. *In Vineg.* 1532. in 8.

Opera nuova piacevole & da ridere de uno villano lavoratore nominato GRILLO. *In Venez.* 1573. in 8.

De

De eximia huius libri raritate vid. Cl. Vogtius p. 317. cui tamen istae editiones rarissimae, minus notae fuerunt.

IO. FREDERIC. GRONOVII Elenchus Antidiatribes Mercurii Frondatoris ad Statii sylvas. Accessit epistola Claudii Salmasii ad Auctorem. *Paris. apud Guil. Polcum* 1640. in 8.

Quod GRONOVIVS ipse hunc *Elenchum* suppresserit, testem habemus *Lexicon Eruditorum* Ioecherianum, vbi talia: *Er brauchte auch in Streitschriften eine besondere Modestie, und bedauerte daher ein satyrisch Scriptum, so er in der Jugend wider Emericum Cruceium, der sich Mercurius Frondator nennte, und seine Diatriben in Statium angegriffen hatte, geschrieben, so sehr, dass er alle Exemplare davon aufkaufte, und daher solches Werk sehr rar gemacht.* Ediderat GRONOVIVS *Diatriben in Statii Syluar. L. V. Hag. Comit.* 1637. in 8. in qua, vt ipse scribit *Emerici Crucei Monachi, & in Collegio quodam Parisiensi paedagogi, qui Paris.* 1618. *in Statii sylvas Commentarium in 4. ediderat, locis quibusdam insubidum iudicium redarguerat.* De Cruceii *Frondatione*, nec non eius *Muscario ad Statii sylvas, Paris.* 1640. vid. *Sorberiana* p. 70. Inter alia conuicia, quibus GRONOVIVM onerauit, hoc etiam Anagramma, e nominibus IOANNES FRIDERICVS GRONOVIVS; *Ego vnus cor asini ferens rudo cum* hoc disticho adtulerat:

Lucius inuersus hominis sub pelle GRONOVI
Occultas asinum, quem procul ire iubes?

Conf. de hac Controuersia das *Leben des berühmten* IO. FRIDERICI GRONOVII, *Hamb.* 1723. in 8. §. XXVIIII. p. 32. Iacob. Bruckeri *Ehrentempel deutscher Gelehrsamkeit* Decur. III. p. 118.

HVGO

HVGONIS GROTII Syntagma Arateorum, graece & latine, cum eius notis, & figuris aeneis Iacobi de Gheyn. *Lugd. Bat.* 1600. in 4.

Minime an. 1604. vt Cl. Vogtius p. 317. ſcribit, ſed ann. 1600. rariſſimum hoc opuſculum prodiit. HVGO GROTIVS in illo nonſolum Fragmenta Ciceronis, eo ordine, quo Arateis verſibus graecis reſpondent, exhibuit, ſed etiam alio, litterarum charactere, verſus, qui deerant, ex ingenio reſtitutos, illis interſeruit, atque adiunxit, notasque ad Aratum, ac Auienum, & ad Germanici phaenomena, adiecit. Figurae, quae in hoc opuſculo, aere expreſſae inueniuntur, poſtea ſeorſum excuſae prodierunt, hoc titulo: *Iacobi de Gheyn Aratea Phaenomena ſiue ſigna caeleſtia XLIIII. iconibus expreſſa*, *Amſtelod.* 1621. in fol. Conf. die *Merkwürdigk. der Koenigl. Bibliotb. zu Dr.* T. III. p. 143.

HVGONIS GROTII Hiſtoria Gothorum, Vandalorum & Longobardorum. *Amſtelod.* 1655. in 8. pp. 932.

Verſio Suecica titulo: *Norlandz Chronica ſampt Dan. Gyldenſtaelpe foeretaalocb* H. GROT. *pae Goetbernes, Waenders, auch Langebarders biſtoria, Wyſingzborg* 1670. in fol. inuenitur in *Bibliotbeca Kielmanſeggiana* P. II. p. 12.

OPORINI GRVBINII Amphotides Scioppianae. Hoc eſt Reſponſio ad Satyram Menippaeam Ioſephi Burdonis Pſeudo-Scaligeri, pro vita & moribus Gaſparis Scioppii, Patricii Romani, Caeſarii, Regii, & Archiducalis Conſiliarii, & ad ſummum Pontificem Exlegati. Item

Responsio ad confutationem fabulae Burdoniae dolo Caluinistarum diu suppressa, & nunc demum in lucem edita. Accesserunt denunciatio & Mantissa Amphotidum, cum tribus Capellis secundum excusae *Paris.* 1611. in 8. pp. 390.

Titulus *Lutet. Parisiorum* falso prae se fert: in Germania enim, & sine dubio *Ingolstadii*, haec acerbissima Satyra, quae ipsum Gaspar. Scioppium auctorem habet, exscripta est typis. Impugnat in illa, praesertim Danielem Heinsium, & Iosephum Scaligerum, quorum alter Satyram titulo: *Hercules Tuam fidem, siue Münsterus Hypobolimaeus, id est, Satyra Menippea de vita, origine, & moribus Gasparis Scioppii Lugd. Bat.* 1608. in 8. alter *Confutationem stultissimae Burdonum fabulae: ibid.* 1608. in 8. euulgauerat. De *Mantissa*, contra Daniel. Eremitam, seorsum excusa, *Ingolst.* 1611. in 4. huic autem libro, iterum adiecta, vid. quae supra diximus, de EPISTOLA *nobilissimi & litteratissimi Viri, Patauio ad Gasparem Scioppium Romam scripta* 1610. in 4. Recusae fuerunt OPORINI GRVBINII *Amphotides Scioppianae*, vt titulus prodit, *Paris.* 1629. in 8.

IANI GRVTERI Lampas, seu Fax artium liberalium, hoc est Thesaurus criticus, in quo infinitis locis, Theologorum, ICtorum, Medicorum, Philosophorum, Oratorum, Historicorum, Poetarum, Grammaticorum scripta supplentur, corriguntur, illustrantur. notantur. *Francof.* 1602-1612. Tom. VI. Daniel Parreus Tom. VII. adiecit 1623. in 8.

Vt hoc Opus typis denuo excuderetur, futurum esse, nemo facile sperauerat. Inuenit tamen artis criti-

criticae Patronum *Palermi* in Sicilia Io. Fel. Polesium Patauinum, qui id recudendum curauit, auctum & digestum quidem, vt Auctor profitetur, sed reuera mancum & mutilum, quia illi non sua constat integritas, quae caussa est, quam ob rem ea, quam adtulimus editio, suum retinebit pretium. Daniel. Parei additiones, haud adeo magni aestimant viri eruditi, qui illum non aliam ob caussam, hoc volumen addidisse arbitrantur, quam vt quauis adrepta occasione in GRVTERVM inueheretur. Vid. Niceron *Memoires* Tom. VIIII. p. 405.

PHILIPPI GVADAGNOLI *Malleanensis Clericor. Regular. Minorum, S. Theologiae, & Arabicae in Collegio Sapientiae Romano, linguae Professoris*, Apologia pro religione christiana, qua respondetur ad Obiectiones Ahmed filii Zin Alabedin Persae Asphaensis contentas in libro inscripto: Politor Speculi. *Romae typis Sacr. Congregat. de propaganda fide* 1631. in 4. latine pp. 607. arabice *ibidem iisdem typis* 1637. in 4.

Quandoquidem hic liber, Pontificis Romani impensis excusus, interratiores, primi libros ordinis refertur; operae sane pretium nos facturos esse arbitramur, vbi illius historiam Niceroni verbis, cum lectoribus nostris communicauerimus. Ita vero ille Tom. VII. p. 275. scribit: *Un Espagnol avoit publié un Ouvrage sur la religion, intitulé:* Le Miroir veritable. *Un savant Persan entre les mains de qui il tomba, y fit une reponse en Persan, qu'il intitula:* Le Polisseur du Miroir; *& ajouta à la fin ces mots:* que le Pape y reponde. *Ce livre étant venu à Rome en 1625. Urbain IIX. qui étoit alors sur la Chaire de Saint Pierre, commit à* GVADAGNOLI *le soin de le refuter. Ce qu'il fût avec tant de succès, que sa refutation, convainquit entiérement le Persan à*

qui l'on envoyea, de la verité de la religion chrêtienne, & que cet homme s'étant fait baptiser, devint un zelé defenseur de la Foi, qu'il avoit combatuë auparavant de toutes ses forces. Paullo luculentius rem omnem exponit Andreas Carolus in *Memorabil. Ecclesiasticis Seculi a Christo nato XVII.* L. IIII. p. 912. vbi haec legimus: PHILIPPVS GVADAGNOLVS apologiam pro religione christiana *edidit, aduersus Ahmed, filium* Zin *Albedin, Persam Aspabensem latine, primum Romae an.* 1631. *& post arabice an.* 1637. *Atque Ahmedis Persae illum librum, cui titulus*, Detersor speculi, *scriptum fuisse, aduersus Iesuitae alicuius librum*, Speculum veritatem monstrans, *vti ex* GVADAGNOLO *disci potest, ita eius auctorem, ac proinde disputationum scriptionumque inter Amedem &* GVADAGNOLVM, *primum fuisse Hieronymum Xavier, eundem, qui turpiter historiam Christi, Persice conscriptam, mendaciis ac fabulis conspurcauit, Ludouicus de Dieu docet, in praefatione ad historiam Christi Persicam, Xauerii, a se in latinum versam, atque animaduersionibus in eam suis, digne castigatam, Amed in* Politore *suo, Christianis obiicit pluscula Scripturae, praesertim N. T. loca, quae inter se, vel cum veritate, pugnare videantur iisque corruptionem Scripturae demonstrare satagit.* PHILIPPVS *in* Apologia, pro religione christiana *respondet, obiectaque futilia dissoluit; contundens deinde Muhammedanorum pro suo Propheta exceptiones, & excusationes.*

PAVLLI GVALDI vita Ioannis Vincentii Pinelli. *Aug. Vindelicor.* 1607. in 4.

Liber rarus vocatur in *Biblioth. Dalmannianae Catalogo* p. 297. PAVLLVS GVALDVS Vicentiae in Italia 1594. natus, Doctor Theologiae & Archipresbyter Patauii fuit. In hoc libro Ioannem Vincentium Pinellum, Neapolitanum, qui commune quasi eo seculo, quo floruit totius Europae fuit oracu-

culum, studiosis bonarum artium instar probi & eruditi viri ob oculos ponit. Natus fuit Pinellus 1535. diemque obiit Patauii 1601. Guil. Batesius *vitam Pinelli* a GVALDO conscriptam, *Vitis selectorum aliquot virorum, qui doctrina, dignitate, aut pietate in laruerunt*, p. 314.-378. inseruit.

GVARINI Erotemata cum multis additamentis, & cum Commentariis latinis. *Ferrariae* 1509. in 8.

Hic libri rarissimi titulus est, qui plerumque hoc titulo Emanuel. Chrysolorae *Erotemata linguae Graecae in compendium redacta a* GVARINO *Veronensi*, &c. excitari solet. Vid. Cl. Vogtius p. 197. vbi & Auctores, qui de insigni illius raritate mentionem fecerunt, adferuntur. Putauit quidem Mr. de la Monnoye vnicum tantummodo illius exemplar Parisiis in Bibliotheca Mazariniana extare. Vid. *Menagiana* Tom. III. p. 38. Docet vero nos Niceron Tom. X. P. II. p. 253. quod Falconetus regis Galliae Archiater, etiam in bibliotheca librum obseruauerit. In fine libri legitur: *Impressum Ferrariae per me Ioannem Mazochum ann. D. 1509. die XIII. Martii.* Titulum sequitur *Epistola* latina Editoris *Ioannis Mariae Tricoelii ad linguae graecae studiosam iuuentutem.* Post epistolam illam inueniuntur *Erotemata Chrysolorae in compendium redacta per* GVARINVM. Quare euenit, vt *erotemata* illa, quae in titulo GVARINI dicuntur, hic *Chrysolorae* nomen prae se ferant. In fine eorum adparet *Epistola* latina *Pontici Virunii*, in qua Commentarium suum, in Chrysolorae grammaticam graecam Antonio Visconti, Ludouici Sfortiae mediolanensis Ducis Consiliario dedicat. Hanc sequitur *Vita Emanuelis Chrysolorae &* GVARINI per eundem Pont. Virunium descripta, quae admodum breuis, multisque & magnis erroribus referta est. Tandem vltimum in libro occupant locum, *Pon-*

tici Virunii declarationes quaedam ad Magnificum Antonium Vicecomitem Lodouici Sfortiae Subrorum Ducis Consiliarium ac Oratorem Ferrariae, in *Erotemata* GVARINI *tumultuariae*. Conf. de Vita GVARINI Veronensis, qui nonagenarius Ferrariae diem obiit supremum anno 1460. *Giornale de' Letterati d' Italia* Tom. XII. p. 352. & Tom. XIII. p. 406. Niceron Memoires Tom. XXVIIII. p. 120 sqq. Scipionis Maffei *Verona illustrata* T. II. p. 131 sqq. Scripsit Ianus Pannonius Quinqueecclesiensis Episcopus *Panegyricum* carmine heroico, *dictum* GVARINO *Veronensi Praeceptori suo*, qui nonsolum in *Carminibus* illius, *Venet.*1553. in 8. editis, primum occupat locum, sed in *Delitiis* quoque *Poetarum Hungaricor.* quas Io. Phil. Pareus *Francof.* 1619. in lucem emisit, p. 1.-34. inuenitur. Conf. Henricus Stephanus *de infidis graecae linguae magistris*, vbi p. 157. GVARINVM a Chrysolora quandoque dissentire notat. De Pontico Virunio vid. *Giornale de, letterati d' Italia* Tom. XXIIII. p. 279 sqq. Niceron Tom. IIX. p. 33 sqq. Tom. X. P. II. p. 253.

BAPTISTAE GVARINI Apologia pro Epicuro.

Vid. Cl. Vogtii *Catalog. libror.* p. 321. qui huius libri titulum e Ludouici Martini Kahlii *Biblioth. Philosophica Struuiana* T. I. p. 235. adtulit. Eundem esse credimus, qui a Iosf. Simlero in *Bibliotheca* p. 84. *de Secta Epicurea libro vno* conscriptus, a BAPT. GVARINO dicitur. Sed variae sunt caussae, quae nos commouent, vt hunc GVARINI librum, nisi plane deperditum, tamen nondum editum esse, & in MStis latere nobis persuadeamus.

GERONYMO GVDIEL Compendio de algunas historias de Espanna don de se tratan muchas antiguedades, dignas de memoria, y especial-

cialmente ſe da noticia de la antigua familia de los Girones. &c. *Alcala* 1577. in fol.

Liber neque ab Illuſtr. Budero in *Bibliotheca hiſtorica Struuiana*, neque a Lengleto du Fresnoy memoratus, in *Bibliotheca Dalmanniana* p. 86. eximiae raritatis, prae ſe fert notam.

M. I. GVENEBAVLD le Reveil de l' antique tombeau de Chyndonax, Prince des Vacies, Druides, Celtiques, Dijonnois, avec la diverſité des Ceremonies, obſervées aux ſepultures anciennes. *A Dijon* 1621. in 4.

Liber rarus in *Catalogo Biblioth. Dalmannianae* p. 206. nominatur. Petrus Leſcaloperius in *Theologia veterum Gallorum* Cap. XXXI. p. 130. edit. quam Io. Georg. Frickius, ſuae *de Druidis Occidentalium populorum philoſophis*, commentationi adiecit, Chyndonactis ſepulcrum 1598. a vinitore haud procul Diuione repertum, deſcribit, & de hoc GVENEBALDI libro, inter alia ſic iudicat: *Tanta in re peruetuſta nouitas multos, vt fit, vndequaque praeſertim eruditos, & ſtudioſos antiquitatis homines, ad viſendum exciuit: quin ſpectatores habuit, admiratoresque, viros etiam generis claritudine principes, quos adpellat* GVENEBALDVS, *in eo libello, quem de hoc monumento conſcripſit, cui gallicum hunc titulum fecit:* le Reveil de Chyndonax; *vbi quodcunque eſt obſcuritatis hoc in epitaphio, (nec enim vetuſtas vlla, non habet aliquid tenebrarum) docte admodum illuſtratum reliquit, vt praeclarum hoc monumentum eodem tempore, geminam pariter & a ſole, & a* GVENEBALDO *lucem acciperet.* Haec autem verba illi ſepulcro lapideo inſculpta erant:

ΜΙΘΡΗϹ ΕΝ ΟΡΓΑΔ. ΧΩΜΑ ΤΟ ϹΩΜΑ ΚΑΛΥΠΤΕΙ ΧΥΝ-

ΔΟΝΑΚΤΟC ΙΕΡΕΩΝ ΑΡΧΑΓΟΥ. ΔΥCΕΒ. ΑΠ-
ΕΧΟΥ ΛΥCΙΟΙ
ΚΟΝ. ΟΡΩCΙ.

quae verba Lescaloperius l. cit. ita latine vertit: *Mithrae in luco tumulus corpus abdit Chyndonactis Archisacerdotis, Impie abstine, Liberatores Dii cinerem tuentur.*

GVIDONIS Hystoria Troiana. *Argentorati* 1489. in fol. folior. 88.

Hic liber in Bibliotheca Portensi publica adseruatur. In fine historiae haec leguntur. *Historia destructionis Troie composita per iudicem* GVIDONEM DE COLVMNA, *Messanensem finit feliciter. In ciuitate Argentine impressa nouissime Anno Dni* 1489. *circa festum sancti Vrbani.* Aliam editionem paullo antiquiorem *Argent.* 1486. adfert I A. Fabricius in *Biblioth. med. & inf. Lat.* L. VII. p. 383. it Mich. Maittaire Tom. I. *Annal. Typogr.* p. 479. Recentior anni nimirum 1494. *Argentorat.* in fol. inuenitur in den *Merkwürdigk der Koenigl. Bibl. zu Dr.* T. II. p. 329. Versus ex illa adducti, etiam in nostra editione leguntur. Functum esse GVIDONEM DE COLVMNA Messanensem Siculum, iudicis officio, in patria, & iurisprudentiae, atque elegantiorum litterarum, patriae etiam linguae & poeseos laude, cum floruisse tradunt. Vid. Anton. Mongitore *Bibliotheca Sicula* Tom. I. p. 265 sqq. Cum hic liber in paucorum hominum conspectum venerit, nos gratiam a lectoribus inituros speramus, si quae in calce libri leguntur, ipsis GVIDONIS verbis adduxerimus. Ita vero ille: *Et ego* GVIDO DE COLVMNA *iudex de Messana supradictum Ditem* (Dyctem Cretensem) *grecum, in omnibus sum secutus, pro eo, quod ipse Dites perfectum & completum fecit, in omnibus opus suum, ad litterarum videlicet solatium. Vt veram noticiam habeant presentis historie, & vt ma-*

magis delectentur in ipsa, & ego historiam ipsam ornassem dictamine pulchriore, per ampliores metaphoras, & colores, & per transgressiones occurrentesque ipsius dictaminis sunt picture. Sed territus ex magnitudine operis, ne dum occasione magis ornati dictaminis, opus ipsum longa oratione protraherem tempore longiori. infra cuius temporis longitudinem, aliqua mihi superuenissent incommoda prout est fragilitatis humane, propter quod cessassem ab opere, & opus ipsum suum non peruenisset ad finem, vtpote sui carens beneficio complementi. In tantum institit spiritus sancti gratia ministrante, quod infra tres menses, & quinta decima videlicet, mensis septembris prime indictionis, vsque ad vicesimam quintam mensis Nouembris proxime subsequentis, opus ipsum in totum per me perfectum extitit, & completum. Licet longe antea ad instantiam dni. Mathei de porta, venerabilis salernitani Archiepiscopi, magne scientie viri de presenti opere composuerim primum librum tantum, & non plus. Nam ipso postmodum sublato e medio, qui condendi a me presens opus mihi erat stimulus & instinctus, ab ipsius operis persecutione cessaui, cum non esset cui de hoc placere merito potuissem. Consideraui inde defectum magnorum auctorum, verbi caussa Virgilii, Ouidii & Homeri, qui in exprimenda veritate troiani casus nimium defecerunt, quamuis eorum opera contexuerint siue tractauerint --- fabulas antiquorum siue --- apologos, in stilo nimium glorioso, & specialiter ille summus poetarum Virgilius, quem nihil latuit ne eius veritas incognita remaneret ad presentis operis perfectionem efficaciter & fideliter laboraui. Paullo post haec leguntur verba: *Factum est presens opus a iudice* GVIDONE *de Messana, anno dominice incarnacionis. Millesimo ducentesimo octuagesimo septimo, eiusdem prime indictionis.* Duo verba, quae hic omissa cernuntur, ita oblitterata erant, vt nulla prorsus ratione legi possent. De versionibus huius libri vid. Fabricius cit. loc. Germanica extat hoc titulo: *Historische*

und eygendliche Beschreibung der berhümbten vnd alten Stadt Troja, von irer Zerstörung vnd der verbliebenen Trojaner Glück vnd Vnglück, vor 300 Iahren durch Herrn GVIDONEM DE COLVMNA *Richtern zu Messena in Latein beschrieben. Ietzo verdeutscht durch Dauid Froetern. Mompelg. bey L. Koenig* 1599. in 8. Fabricio illa plane incognita fuit, qui versionem tantum germanicam Ms. e Lambecio adfert. Hispanica per Petrum Nunnez Delgado *Hispal.* 1519. in fol. inuenitur in Michael. Maittaire *Annal. Typogr.* T. II. p. 336.

MELCHIORIS GVILANDINI Papyrus, hoc est in C. Plinii maioris capita aliquot vt difficillima, ita pulcherrima, & vtilissima commentaria. *Lausannae apud Francisc. le Preux* 1576. in 4.

Editio rara, & Cl. Vogtio incognita. Omnium nisi fallimur recentissima editio est, quam Henricus Salmuth in lucem emisit *Ambergae* 1613. in 8. Scripsit aduersus hunc librum Iosephus Scaliger in *Opusculis variis*, quae *Paris.* 1610. in 4. prodierunt. Satis luculentam & GVILANDINI, & Scaligeri opusculi dedit recensionem Iacobus Fridericus Reimmannus in *Idea Systemat. Antiquitatum litterar.* p. 284-302. Qua ratione Sebastianus Kirchmair Vffenheimensis Francus in *dissertatione philologica de Papyro veterum, Viteb.* 1666. in 4. presso, vt aiunt, pede, sequutus fuerit GVILANDINVM adlatis speciminibus, idem prodidit Reimmannus p. 303 sqq. Conf. Melchior. Adami *Vitae Medicorum* p. 138. ed. Francof. in fol. Paull. Freheri *Theatrum virorum eruditione claror.* p. 1290. *Naudaeana* p. 45. & 177 sqq. Niceron *Memoires* Tom. XIII. p. 84 sqq.

AMA-

AMADEI GVIMENII *Lomarienſis olim Primarii S. Theologiae Profeſſoris*, Opuſculum, ſingularia vniuerſae propemodum Theologiae moralis complectens, aduerſus quorundam expoſtulationes, contra nonnullas opiniones Ieſuitarum morales. *Valentiae* 1665. in 12.

Plures quidem huius libri, qui primum 1660 prodiit, extant editiones, e quibus nobis innotuerunt *Lugdunens.* 1664. in 4. *Colon.* 1665. in 12. quapropter etiam librum iſtum, a ſingulari raritate commendare haud ſuſtinemus, etſi inter eos quoque non referendus eſt, qui vbiuis locorum in Bibliothecis, & tabernis librariis inueniuntur. Cauſſam, quam ob rem hanc librum produceremus, nobis ſuppeditauit obſeruatio de Auctore, quam, in *Catalogo Bibliothecae I. P. de Ludewig* P. I. p. 65. his conceptam verbis legimus: *Verus auctor* PVSSIEREZ *Ieſuita natione Gallus. Ita confeſſionarius matris regis Stanislai me docuit. Damnauit librum hunc Sorbona Febr.* 1663. *Vide Heideggerum in Hiſtoria Papatus* p. VII. 449. Haec obſeruatio, a Io. Friderico Mayero, adſcripta libro dicitur. Sed errorem hic eſſe admiſſum, facile intelligunt, qui extra omnem dubitationem, iam pridem poſitum eſſe, nouerunt, libri Auctorem eſſe Matthaeum de Moya e S. I. Libro praemiſſa conſpicitur *Adprobatio luculenta R. P. Franciſci Luyſii de Valentia, Capuccinorum prouinciae Sanguinis Chriſti, in regnis Valentiae & Murciae prouincialis, & apud Fidei iudices ſacros, in vtriusque coronae ſenatibus Conſiliarii Qualificatoris*, nimirum vt tanti, ex alieno ordine Viri auctoritate, libro iſti maius decus, maior auctoritas, & exiſtimatio conciliaretur. Sed P. Nicolai, Ordinis Capuccinorum Prouincialis Pariſienſis, nomine iſtius ordinis, declarabat, nullum eſſe, & nullum vnquam fuiſſe inter Capucci-

nos Luysium de Valentia, nec prouinciam Capuccinorum, cui nomen sit, Sanguinis Christi, adeoque adprobationem illam Luysii nomine ab AMADAEO GVIMENIO s Matthaeo de Moya ipso, confictam, ac suppositam esse. Anno 1664. liber iste triginta Sorbonae Doctoribus examinandus committebatur, qui illum, eodem anno, vniuersae Facultatis nomine, tanquam *Antieuangelicum* damnabant, & auctorem in eorum collocandum esse numero pronunciabant, de quibus Apostolus praedixerit, *quod in nouissimis temporibus discessuri sint a fide, attendentes Spiritibus erroris* &c. Vid. *Acta Eruditor. Lipsiens.* anni 1690. p. 315. Conf. quoque *la Defense des Censures du Pape Innocent XI. & de la Sorbonne contre les apologistes de la Morale des Jesuites soûtenus par le P. Moya Iesuite, sous le nom de* AMADEVS GVIMENIVS, *par Oger Liban Erberg. A Cologne chez Pierre Marteau* 1690. in 12. Io. Franc. Buddei *Isagoge Historico - theologic.* P. II. p. 712.

GVITMVNDI *Archiepiscopi Auerrani* de veritate corporis & sanguinis in Eucharistia, tres insignis eruditionis libri. *Friburgi Brisg.* 1529. in 8.

Libri raritatem ante oculos proposuit Cl. Vogtivs p. 324. De patria, & anno, quo vixerit GVITMVNDVS, inter doctos viros disceptatur. Diffidivm de anno, quo natus fuit ille, Fabricius exponit L. VII. *Biblioth. med. & inf. Lat.* p. 514. De patria vero nonnulla hic adferemus. GVITMVNDVM monachum, primum Crucis Helthonis S. Audoeni siue S. Leufredi Ord. Bened. in Normannia, Dioecesis Ebroicensis, postea vero cum ex Anglia reuerteretur in Neustriam, & Archipraesulatum Rothomagensem, cui a Rege, & aliis destinatus erat, non obtineret, & re infecta se in Italiam

liam conferret, ab Vrbano II. Pontifice Rom. metropolitanum Aduerſanum, in regno Neapolitano creatum fuiſſe, ſcribit ſaepe laudatus Fabricius l. cit. Sequitur hac narratione Trithemium L. II. cap. 88. & L. IIII cap 230. *de viris illuſtribus Ordinis S. Benedicti*, ac libri *de Scriptoribus Eccleſiaſt.* Trithemium vero, aliosque qui Trithemium ſequuti ſunt, opinione deceptos fuiſſe, praeter alios comprobat Antonius Poſſeuinus in *Apparat. Sacr.* T. I. p. 605. & GVITMVNDVM cognomento, non natione Normannum, Italum, monachum & Eremitam coenobii S. Andreae, quod S. Crucis titulum gerit, de Auellana, Congregationis columbae, & deinde Auerſanum Epiſcopum factum eſſe prodit. Teſtes huius rei producit Bugianum Colloqu. IIII. *hiſtor. Monaſter.* & Auguſtinum Florentinum P. II. *Hiſtor. Camaldulenſ.* L. V. cap. 15. Trithemii vero & aliorum errorem ex aequiuocatione Normandi & S. Crucis enatum fuiſſe, Poſſeuinus l. cit, arbitratur. Sin igitur Poſſeuino fidem habere voluerimus, nonſolum ea, quae Fabricius profert, ſed etiam illa, quae in *lexico Eruditorum* Ioecheriano, vbi Germanus dicitur, inueniuntur, corrigenda ſunt.

JAQVES DE GVISE Illuſtrations de la Gaule Belgique, antiquitez du pays de Haynault & de la grande Cité de Belges, à preſent dite Bavay, dont procedent les Chauſſées de Brunehault. *A Paris* 1531. Tom. III. in fol.

Admodum rarus. Vid. *Bibliotheca Dalmanniana* p. 100.

H.

H.

GVALTERI HADDONI *Buchingamiensis Angli, Cantabrigiensis Collegii Rectoris, & Reginae Elisabethae a supplicum libellis,* Lucubrationes, videlicet Orationes, epistolae & poemata. *Londini apud Guil. Seresium* 1567. in 4.

Vid. Cl. Vogtius p. 326. Gerdesius p. 121 sqq. Repetita editio *Londin.* 1569. in 4. extat in Thom. Hyde *Catalogo Biblioth. Oxoniens.* T. I. p. 317. *Apologetica* HADDONI *defensio euangelicae veritatis contra Hieron. Osorium*, quae teste Gerdesio, in hac collectione inter epistolas p. 210-268. reperitur, *continuata* postea prodiit per Io. Foxum *Lond.* 1577. in 4. Nonnulla de GVALT. HADDONO in Io. Balei *Scriptorum illustrium maioris Britanniae Catalogo* reperiri testatur Ios. Simlerus in *Bibliotheca* p. 249. Iacob. le Long in *Biblioth. Sacr.* T. II. p. 761.

HADRIANI *de Traiecto* Quaestiones XII. quodlibeticae. *Louan.* 1518. in fol.

Vid. Gerdesii *Florileg.* p. 125. Sed saepe numero editae fuerunt HADRIANI *de Traiecto*, qui postea nomine HADRIANI VI. in sede Pontificis consedit, *quaestiones quodlibeticae.* Nimirum *Paris.* nulla anni facta mentione *typis Io. Kerver* in fol. *Paris.* 1516. in fol. *ibid. apud Cheuallonium* 1527. 8. *ibid.* 1531. in 8. *Lugduni ex officina Guil. Rovillii* 1546. in 8. &c. Omnibus fere hisce editionibus adiectae sunt Ioannis Briardi Athensis *quaestiones quodlibeticae.* Conferri poterit de HADRIANI, quem Barthol. Chassanaeus in *Catalogo gloriae mundi* P. I. p. 76. *virum doctissimum & probissimum* vocat, libris, Gerhardi Moringi *Vita* HADRIANI VI. Cap. V. in Caspar. Burmanni *Analectis historicis de* HADRIANO VI. *Traiectino, Papa Romano, Traiect. ad Rhen.* 1727.

in

in 4. mai.p. 11 sqq. & Io. Alb. Fabricii *Bibliotheca med. & inf. Latinit.* L. IIX. p. 536 sqq.

De GREGORIO HALOANDRO, eiusque libris

vide praeter ea, quae Cl. Vogtius p. 328 sqq. adtulit, Francisci Caroli Conradi Icti, & Antecessoris, in Academia Iulia, *Parerga, in quibus Antiquitates & Historia iuris Romani illustrantur, varia eius iuris aliorumque auctorum loca emendantur & explicantur, Helmst.* 1740. in 8. L. I. in prooem.

D. GVILIELMI HANETONII Tractatus de iudiciorum ordine ac forma, in tres partes diuisus, & in vsum forensem adcommodatus. *Duaci* 1570. in 8.

Praeter hanc a Gerdesio p. 127. memoratam editionem extant quoque editiones *Duac.* 1572. in 8. *Coloniens.* 1584. in 8. *Spirens.* 1591. in 8. & forte aliae plures, nobis incognitae. Vitam GVIL. HANETONII Tornacensis descriptam inuenimus in Valer. Andreae *Bibliotheca Belgica.*

IO. BAPTIST. HANSENII de iureiurando Veterum liber. *Tolosae ex officina Colomerii* 1614. in 4.

Legimus de hoc libro in *Catalogo Bibliothecae I. P. de Ludewig* P. I. p. 866. *Est hic liber* HANSENII *inuentu rarus, re ipsa doctus, Graeciae & Latii cultioris adparatu instructus. Quo gaudere omnino potest lector, & vti in prudentia ciuili. Sed qui factum, tanti viri memoriam esse subobscuram.* Liber, quem Io. Georg. Graeuius Tom. V. *Thesaur. Antiquitat. Rom.* p. 797-883. inseruit, nomine Philippi Cospeani Atyrensium Episcopi inscriptus est, & 31. Capitibus absoluitur.

HYA-

HAYMONIS *Episcopi Halberstadiensis* Expositio in omnes Epistolas Paulli. editio *sine loci facta mentione* 1528. in 8. *Hagenoae* 1529. in 8. *Coloniae* 1531. in 8. *ibidem* 1534. in 8. *ibidem* 1539. in 8. *Paris.* 1533. in 8. *ibidem* 1538. in fol. *ibidem* 1550. in 8. *ibidem* 1556. in 8.

Hasce editiones, iis addere licebit, quae Cl. Vogtius p. 332. & Gerdesius p. 127. de hoc libro adtulerunt. Remigii Rhemensis nomine insignitam hanc *expositionem* edidit Io. Baptista Villalpandus *Rom.* 1598. in fol. Recus. *Mogunt.* 1614. in fol. Conf. Andreae Riueti *Criticus Sacer* L. IIII. Cap. XXVII. p. m. 429 sqq. Io. Alb Fabricii *Bibliotheca med. & inf. lat.* L. IIX. p. 543. HAYMONI illam *expositionem* abiudicat & Remigio Lugdunensi tribuit Dauid Blondellus in *Apologia pro sententia Hieronymi de Presbyteris & Episcopis* p. 87. Remigio autem Antissiodorensi Edmundus Albertinus *de Eucharistiae siue coenae dominicae Sacramento* p. 937. Guil. Caue in *Histor. litterar. de Scriptor. Eccles.* ad ann. 880. Conf. Iac. le Long *Biblioth. Sacr.* T. II. p. 766. Error iste forte ex ignorantia eorum, qui Codicem descripserunt, enatus est. Antonius enim Posseuinus Tom. III. *Apparat. S.* p. 125. memorat duos Codices MS. reperiri in Bibliotheca Cassinensi, in quorum altero exemplari auctor vocetur Remigius, in altero Raimo, in vtroque vero Episcopus. Remigius vere Antissiodorensis nunquam Episcopus, sed monachus tantum Ordinis Bened. in Gallia fuit. Sine dubio igitur ex HAIMONE Episcopo, Raimo, a Scribis & postea Remigius Episcopus effictus fuit.

THOMAE HEARNE Scriptores Historiae Britannicae.

Vid.

Vid. Cl. Vogtius p. 332. Sequenti vero ordine eos edidit THOM. HEARNE.

The Life of Aelfrid the grand by Iohn Spelman, publiſh'd by THOMAS HEARNE. *Oxford* 1710. in 8.

Vid. de Aelfredo Magno Occidentalium Saxonum rege, & Academiae Oxonienſis Conditore Lelandus *de Scriptor. Britannic.* Tom. I. Cap. 115. p. 144 ſqq. I. A. Fabricius L. I. *Biblioth. med. & inf. Lat.* p. 65. Ioannes Spelmannus Henrici F. *Aelfridi Magni Anglorum Regis vitam* ediderat *Oxon.* 1678. in fol.

The itinerary of Iohn Leland the Antiquary, publiſh'd by TH. HEARNE *Oxf.* 1710-1712. VIIII. Tom. in 8.

Huius libri CXX. tantum exemplaria excuſa dicuntur. Quae ad quemlibet Tomum acceſſerint, recenſet *Catalogus Biblioth. Menken.* p. 636 ſqq.

Io. Lelandi antiquarii de rebus Britannicis collectanea. Ex autographis deſcripſit, ediditque THOM. HEARNE qui & Appendicem ſubiunxit, totum opus in ſex volumina diſtributum, notis & indice adornauit. *Oxon.* 1715. in 8. Tom. VI.

Huius libri CL. tantum exemplaria excudenda curauit. Conf. *Acta Erudit. Lips.* anni 1717. p. 103 ſqq.

Ioannis Roſſi Antiquarii Warwicenſis hiſtoria Regum Angliae. E codice MS. in Bibliotheca Bodleiana deſcripſit, notisque & indice adornauit THOM.

THOM. HEARNE. Accedit Io. Lelandi naenia in mortem Henrici Duddolegi Equitis: cui praefigitur testimonium de Lelando amplum, & praeclarum hactenus ineditum. *Oxon.* 1716. in 8.

Exemplaria tantum LX. typis exscripta, in Orbe litterario extare memorantur. Vnus e rarissimis libris est, quos THOM. HEARNE edidit, cuius editio I. A. Fabricio plane incognita fuit. Vid. de Ioanne Rosso, seu Rufo, qui, patria lingua, *Rowse* vocabatur, dieque XIIII. Ianuar. anno a Chr. nat. 1491. Verouici obiit, Io. Leland. in *Commentar. de Scriptoribus Britannicis* Tom. II. Cap. 585. p. 473 sqq. Io. Alb Fabricii *Biblioth. med. & insim. Lat.* L. VIIII. p. 365.

Titi Liuii Foroiuliensis vita Henrici V. Regis Angliae. Accedit Sylloge Epistolarum, a variis Angliae Principibus scriptarum. E codicibus MS. descripsit, ediditque THOM. HEARNE, qui & Appendicem & notas subiecit. *Oxon.* 1716. in 8.

Titus Liuius, quem alii de Frulouisiis, alii de Filonistis adpellant, Ferrariensis fuit Orator & poeta, qui medio seculi XV. tempore floruit. Eius *Historia Henrici V. Angliae & Galliae Regis* res ab anno 1422. ad annum vsque 1460. gestas, exponit. Conf. I. A. Fabricii *Biblioth. med. & inf. Lat.* L. XI. p. 822. Casimir Oudin. *Commentar. de Scriptoribus Eccles. antiqu.* T. III. p. 2309. *Acta Eruditor. Lips.* anni 1717. p. 167.

Aluredi Beuerlacensis Annales, siue historia de gestis Regum Britanniae Libris VIIII. E codice peruetusto calamo exarato descripsit edidit-

ditque THOMAS HEARNE, qui & praefatione, notis, atque indice illustrauit. *Oxon*, 1716. in 8.

Huius libri tantum CXLVIII. non XLVI. vt in *Bibliotheca Menkeniana* p. 638. scribitur, excusa sunt exemplaria. Vid. de Aluredo I. A. Fabric. *Biblioth. med. & inf. Lat.* L. I. p. 65. *Acta Eruditor. Lips.* anni 1717. p. 388. Conf. & ea, quae a nobis p. 21. de ALVREDO *Beuerlacensi* dicta fuerunt, vbi vero errorem admisimus, cum nonsolum Aluredum Beuerlacensem Academiae Oxoniensis Conditorem esse scriberemus, sed etiam huius rei producceremus testem Io. Lelandum *de Scriptoribus Britannicis* Cap. 115. p. 144. Haec enim omnia ad Aelfridum Magnum Saxonum Occidentalium in Anglia Regem referri debent. Aelfredus, seu Aluredus Beuerlacensis multo iunior est, & Seculo XII. inclaruit Sacerdos & Thesaurarius, Vid. Io. Alb. Fabricius l. cit.

Guil. Roperi vita D. Thomae Mori Equitis aurati, lingua anglica contexta. Accedunt Mori epistola de Scholasticis quibusdam Troianos se appellantibus. Academiae Oxoniensis epistolae, & orationes aliquammultae; Anonymi Chronicon Godirouianum; & fenestrarum depictarum in ecclesiae parochialis de Fairford in agro Glocestriensi explicatio. E codice vetustissimo descripsit, ediditque, notisque etiam adornauit THOM. HEARNE. *Oxon*, 1716. in 8.

Exemplaria impressa perhibentur CXLIIX. Praeter hanc Guil. Roperi *vitam Thomae Mori* tres alios habemus Auctores, qui data vt aiunt opera, vitam Thom. Mori Equitis aurati & Angliae Cancel-

larii litteris consignarunt. Thomas nimirum Stapletonus, qui librum edidit hac inscriptione: *Tres Thomae, seu res gestae S. Thomae Apostoli; S. Thomae Archiepiscopi Cantuariensis, & Thom. Mori Angliae Cancellarii, Duaci* 1588. *Colon. Agrippin.* 1599. *ibidem* 1612. in 8. *The History of Sir Thomas More by* Hoddesdon, quae nescimus, quo anno prodiit. *The Life of Sir Thomas More Knt. Lord Chancellor of England by* Thom. More *Esqu. London* 1726. in 8. Haec posterior *vitae Thom. Mori* descriptio, omnium censetur optima, ideoque a Theodoro Arnoldo in germanicam conuersa linguam, cum praefat. Cel. Ioecheri, in lucem emissa fuit *Lips.* 1714. in 8.

Guil. Camdeni Annales rerum Anglicarum, & Hibernicarum, regnante Elizabetha, tribus voluminibus comprehensi. E praeclaro Smithiano, propria auctoris manu correcto, multisque magni momenti additionibus locupletato codice eruit, ediditque THOM. HEARNE. *Oxon.* 1717. in 8. Tom. III.

Guil. Camdeni vitam a variis expositam habemus. Nimirum a Thom. Smitho S. Th. D. Ecclesiae Anglicanae Presbytero, qui illam praemisit *Guil. Camdeni & illustrium virorum ad Guil. Camdenum Epistolis*, quas *cum Appendice varii argumenti* edidit *Lond.* 1691. in 4; ab Edmundo Gibson, qui Camdeni *Britanniam* in anglicum conuertit sermonem, & edidit titulo: *William Camden Britannia, with large additions and emprovements* II. Tomes *Lond.* 1722. in fol. Tom. I. Camdeni vita praemittitur. Conf. Anton. *Wood Athenae Oxonienses* Tom. I p. 480 sq. Baile *Dictionaire* Tom. I. p. 737 sqq. Niceron *Memoires* Tom. XXIII. p. 83-108.

Gui-

Guilielmi Neubrigiensis Historia, siue chronica rerum anglicarum libris V. E codice MS. peruetusto, vberrimis additionibus locupletata, longeque emendatius quam antehac edita, studio atque industria THOM. HEARNE, qui & praeter Ioannis Picardiae Adnotationes, suas etiam notas, & Spicilegium subiecit. Accedunt Homiliae tres, Guilielmo a viris eruditis adscriptae; partim e codice praeclaro antedicto, partim e codice antiquo Lambethano, nunc primum editae. *Oxon.* 1719. in 8. Tom. III.

De Guilielmo Little, seu Petito, aut Paruo, Brillendunensi, siue Bridlingtona Prouinciae Eboracensis, Canonico Augustiniano Neubrigiensi seu Neuburgensi, siue Neoburgensi in Anglia vid. Io. Pitsei *Relationes Historic. de rebus Anglicis* p. 270. Io. Balei *Scriptorum illustr. Maioris Britanniae Catalogus* III. 53. Io. Leland *de Scriptoribus Britannicis* Tom. I. C. 173. p. 203 sqq. Io. Alb. Fabricii *Biblioth. med. & inf. Lat.* L. VII. p. 463. qui & varias illius libri, *de rebus Anglicis*, editiones adfert. De optima vero THOM. HEARNII editione vid. *Bibliotheque Angloise* Tom. VII. p. 174. 501.

Thomae Sprotti chronica, e codice antiquo descripsit, ediditque THOMAS HEARNE, qui & alia quaedam opuscula, Nicholai speciatim Cantilupi historiolam de antiquitate & origine vniuersitatis Cantabrigiensis e codd. MSS. a se ipso itidem descripta adiecit. *Oxon.* 1719. in 8.

De Thoma Sprotto Noruicensi, Ordin. Benedictinor. Monacho Cantuariae, qui circa finem Seculi XIII. vixit. vid. Io. Pitseus l. cit. c. 394. Io. Baleus

l. cit. Centur. IIII. 42. Io. Leland l. cit. Tom. II. c. 287. p. 299. qui illum Thom. Spottaeum nominat. Conf. Christian. Schoetgenii *Continuat. Bibliotb. Lat. med. & inf. Lat.* Io. Alb Fabricii L. XVIIII. p. 733. De Nicolao Cantilowe seu Cantilupo Anglo, Ordinis Carmelitarum Priore, vid. Io. Leland. l. cit. Tom. II. c. 547. p. 449. Io. Alb. Fabricii *Biblioth. med. & inf. Lat.* L. XIII. p 324. Anton. Posseuini *Apparat. S.* T. II. p. 482. qui eum male Nic. Cantilepum adpellat. Haec Nicol Cantilupi *historiola de antiquitate & origine Academiae Cantabrigiensis*, vna cum Richardi Parkeri *Sceleto Cantabrigiensi*, *siue Collegiorum delineatione cum suis fundatoribus & benefactoribus*, quem libellum idem THOM. HEARNE Io. Lelandi *Collectaneis*, a nobis iam memoratis adiecerat p. 85-2.7. ab anonymo quodam in anglicum conuersa fuit sermonem, & edita titulo: *The History an Antiquities, of the University of Cambridge. II. Parts. by Nich. Cantalupe & Rich. Parcker. Lond.* 1721. in 8. Vid. *Acta Eruditor.* anni 1721. p. 434 sqq Christophor. Aug Heumanni *Bibliotheca Historica academica* p. 40 *Acta Eruditor.* 1722. p. 107. *Bibliotheque Angloise* Tom. VI. p. 277.

A collection of curious discourses, written by eminent antiquaries upon several Heads in english antiquities by THOMAS HEARNE. *Oxf.* 1720. in 8.

Praeter variorum, in illa collectione, virorum dissertationes inuenitur etiam THOM. HEARNII, *dissertatio de Antiquitatibus in Comitatu Eboracensi repertis*, quae prima vice 1708. in 8. prodierat. Vid *Memoirs de Trevoux* anni 1713. p. 287. Daniel. Larroquani ad THOM. HEARNE epistola, quae in *eodem diario* p. 1534. legitur. Huius Collectionis C. tantummodo

do

do exemplaria excuſa fuerunt. Vid. *Acta Eruditor. Lipſ.* Tom. IIX. *Supplement.* p. 325.

Textus Roffenſis. Accedunt Profeſſionum, antiquorum Angliae Epiſcoporum formulae, de canonica obedientia, archiepiſcopis Cantuarienſibus praeſtanda, & Leonardi Hutteni diſſertatio, anglice conſcripta, de antiquitatibus Oxonienſibus. E codice Mſ. deſcripſit, ediditque THOMAS HEARNE. *Oxon.* 1720. in 8.

Vid. *Bibliotheque Angloiſe* Tom. IIX p. 322. *Acta Eruditor. Supplement.* Tom. IIX. p. 189. *Textus* vero *Roffenſis* Eccleſiae Roffenſis complectitur acta, a Saxonum Regum temporibus, ad annum vſque 1143. Collectus dicitur ab Arnulfo ſeu Ernulfo Belluacenſi, Epiſcopo Roffenſi. Vid. Henric. Wharton *Anglia ſacra* Tom. I. p. 329 ſqq I. A. Fabricii *Bibl. med. & inf. Latin.* L. I p. 284. & p. 373. Chriſt. Schoettgenii *Continuatio* L. XVII p. 329.

Roberti de Auesbury hiſtoria de mirabilibus geſtis Eduardi III. Accedunt I. libri Saxonici, qui ad manus Io. Ioſcelini venerunt. II. Nomina eorum, qui ſcripſerunt hiſtoriam gentis Anglorum, & vbi extant, per Ioannem Ioſcelinum. E codice Mſ. deſcripſit ediditque THOMAS HEARNE, qui & appendicem ſubnexuit. *Oxon.* 1720. in 8.

De Roberto de Auesbury vid Io. Pitſeus *Centur.* Append. III 99. Chriſt. Schoettgenii *Continuat. Biblioth. Fabric.* L. XVII. p. 267. De Ioanne Ioſcelino Fabricius l. cit. L. VIIII. p. 249. De editione THOM. HEARNE *Iournal des Savans* ann. 17:5. p 513. *Bibliotheque Angloiſe* Tom. IIX. p. 279. Tom. VIIII. p. 37.

Ioannis de Fordun Scotichronicon genuinum vna cum eiusdem Supplemento, ac continuatione. E codice Mſ. eruit, ediditque THOMAS HEARNE, qui & Appendicem ſubiunxit, totumque opus, in V. Volumina diſtinctum, praefatione atque indicibus adornauit. *Oxon.* 1722. in 8.

Ioannes Fordun Scotus fuit, de quo vid. Fabricius l. cit. L. VIIII. p. 214 ſqq. Iam antea hoc opus editum fuerat, a Thome Gale Tom. I. *Hiſtoriae Britannicae, Saxonicae, Anglo Danic. Scriptor. quindecim, Oxon.* 1691. in fol p. 565.-699. De THOM. HEARNE editione vid. *Acta Eruditor.* anni 1724. p. 211. Iournal des Savans 1725. p. 225.

The Hiſtory and Antiquities of Glaſtonbury, to which is added I. The Indowment, and Orders of Sherington's Chantry founded in S. Paull's Church, London. II. Dr. Plot's letter concerning Thetford, publiſh'd by THOM. HEARNE. *Oxford* 1723. in 8.

Hemingi Chartularium Eccleſiae Wigornienſis. E codice Mſ. deſcripſit, ediditque THOMAS HEARNE. Quin & eam partem libri de Doſmeday, quae ad eccleſiam pertinet Wigornienſem, aliaque ad operis II. Volum. comprehenſi, nitorem facientia ſubnexuit. *Oxon.* 1723. in 8.

Hemmingus Anglus monachus & Presbyter fuit Wigornienſis, qui circa finem Seculi XI. inclaruit. Vid. Io. Alb. Fabricii *Bibliotb. med. & inf. Lat.* L. IIX. p. 613.

Ro-

Robert of Gloucester's Chronicle by THOM. HEARNE. *Oxford* 1725. II. Tom. in 8.

Carmine, hoc *Chronicon* conſcriptum eſt, vnde Robertum editor vocat, *Angliae Ennium.* In fine adiecit THOM. HEARNE *gloſſarium*, Anonym. *de mirabilibus Britanniae*; & Guil. Maluerni Abbatis *Fundationem Abbatiae Gloceſtrienſis.* Conf. *Acta Erudiior. Supplement. Tom. VIIII. p.* 373.

Peter Langtoft's Chronicle from the Death Cadwalader to the End of King Edward the Firſts reign, by THOM. HEARNE. *Oxford* 1725. II. Tom. in 8.

Petrus Langtoft *Chronic.* gallico ſerm. conſcripſerat, cuius hic verſio anglica, admodum barbara, a Roberto Manning Brunnenſi, reperitur. Adiecit THOMAS HEARNE *gloſſarium*, variasque *diſſertationes*, antiquitates britannicas ſpectantes. Conf. Io A. Fabricii *Biblioth. med. & inf. Latinitat.* L. XV. p. 774.

Ioannis Confratris, & monachi Glaſtonienſis Chronica, ſiue Hiſtoria de rebus Glaſtonienſibus. E codice MS antiquo membranaceo deſcripſit, ediditque THOM. HEARNE, qui & ex eodem codice Hiſtoriolam de antiquitate & augmentatione vetuſtae Eccleſiae S. Mariae Glaſtonienſis praemiſit, multaque excerpta e Richardi Beere, Abbatis Glaſtonienſis Terrario huius Coenobii ſubiecit. Accedunt quaedam, eo ſpectantia, vt Appendix, in qua, inter alia, de S. Ignatii Epiſtolarum codice Mediceo, & de Iohannis Mathematici celeberrimi vita, at-

que ſcriptis agitur. *Oxon.* 1726. II. Tom. in 8.

Libri huius recenſionem vid. in *Actis Erruditor.* anni 1729. p. 181. *Bibliotheque Angloiſe* Tom. XV. p. 352. De Ioanne Confratre vid. Io. Alb. Fabricius l. cit. L. VIIII. p. 227. De Richardo vero Beere, qui ſeculo XVI. in viuis fuit, vid. Chriſt. Schoetigenii *Continuatio Bibl. Fabric.* L. XVII. p. 208.

Adami de Domersham Hiſtoria de rebus geſtis Glaſtonienſibus. E codice Mſ. perantiquo deſcripſit primusque in lucem edidit THOM. HEARNE. Quin & praeter alia, in quibus diſſertatio de inſcriptione perueteri Romana Ciceſtriae nuper reperta, Guilielmi Malmesburienſis librum de antiquitate eccleſiae Gleſtonienſis & Edmundi excerpta aliquammulta ſatis egregia, e regiſtris Wellenſibus praemiſit. *Oxon.* 1722. II. Tom. in 8.

Recenſio libri extat in *Actis Eruditor.* anni 1729. p. 183 ſqq. Conf. *Iournal des Savans* 1728 p. 133. De Adamo de Domersham vid. Fabricius l. cit. L. I. p. 21. De Guilielmo Sommerſet Malmesburienſi, Ordinis Benedictinorum monacho, Praecentore ac Bibliothecario Meldunenſi, ſeu Malmesburienſi, qui Seculo XII. iam adulto vixit, vid. Io. Leland. *de Scriptoribus Britannicis* Tom. I. Cap. 160. p. 195. qui illum Gulielmum a Maildulphi curia, alias *Maildulphesbyri monachum proſa & carmine eruditum* vocat. Anton. Poſſeuin. *Apparat. Sacr.* Tom. I. p. 617. Caſimir. Oudin. *de Scriptor. Eccleſiaſt.* Tom. II. p. 1089 ſqq. I. A. Fabricius l. cit. L. VII. p. 451 ſqq. Eius liber *de antiquitate Eccleſiae Glaſtonienſis* a THOM. HE-

HEARNE hic editus inuenitur etiam in Thom. Gale *Historiae Britannicae, Saxonicae, Anglo-Danicae Scriptoribus quindecim* p. 289 sqq. *Excerpta*, quae hic reperiuntur, sunt ex Edmundi I. Angliae Regis, Charta donationis & priuilegiorum Ecclesiae S. Mariae Glastoniensi concessorum, quae etiam extat in Henrici Spelmanni *Conciliis, Decretis, Legibus, Constitutionibus de re Ecclesiastica Britanniae, Lond.* 1639. in fol. p. 425 sqq.

Thomae de Elmham vita & gesta Henrici V. Anglorum Regis. E codicibus Mss. descripsit, & primus luci publicae dedit THOM. HEARNE. *Oxon.* 1727. in 8.

De Thoma de Elmham Transmarino, primum monacho Abbatiae S. Augustini iuxta Cantuariam, post Thesaurario, tandem in Coenobio de Lenton agri Nottinghamensis, Ord. Cluniacensis Priore, initio Seculi XV. claro, vid. Christ. Schoettgenii *Continuat. Bibl. Fabric.* L. XVIIII. p. 708 sqq. Editionis TH. HEARNE Recensio extat in *Actis Eruditor.* 1730. p. 476 sqq. *Iournal des Savans* 1728. p. 311 sqq.

Liber Niger Scaccarii. E codice calamo exarato descripsit, & nunc primus edidit THOMAS HEARNE, qui & cum duobus aliis Codicibus Mss. contulit, Wilhelmique etiam Worcestrii Annales rerum Anglicarum, antehac itidem ineditos, subiecit. *Oxon.* 1728. II. Tom. in 8.

Liber sic dictus *Niger* Henrici II. est. Guilelm. Worcestrius Anglus Astronomus, Medicus & Historicus sui temporis fuit clarissimus. THOM. HEARNE excerpta tantum ex eius *Annalibus rerum Anglicarum*, qui rerum gestarum seriem ab anno Chr. 1374 ad

annum vſque 1491. exponunt, dedit. Conf. I. A. Fabricius l. cit. L. VII. p. 513. *Iournal des Savans* 1729 p. 243 ſqq.

Hiſtoria vitae & regni Ricardi II. Angliae Regis a monacho quodam de Euesham conſignata. Acceſſerunt hiſtoriola de Comitibus Warwicenſibus, Ioannis Berebloci, Commentarii de rebus geſtis Oxoniae, ibidem commorante Elizabetha Regina, & D. Ricardi Wynni Baronetti narratio hiſtorica, de Caroli, Walliae Principis famulorum in Hiſpaniam itinere A. D. 1623. E Codd. Mss. nunc primum edidit THOM. HEARNE. *Oxon.* 1729. in 8.

Monachi Eueshamenſis *Hiſtoria*, ſeriem rerum a Richardo II. ab ann. 1377. ad annum vſque 1399. geſtarum, exponit. Illam ex Ms. Cottoniano in lucem produxit editor. Vid. *Act. Erudit.* ann. 1730. p. 477. De Io. Roſſo vid. quae ſupra adnotauimus. In *Curis ſecundis* p. 389 ſqq. THOM. HEARNIVS probare ſuſtinet inter alia, Wiclefum hypocritam fuiſſe, & quaecunque egerit religionis praetextu, reuera comparandae famae cauſſa egiſſe.

Ioannis de Trokelowe Annales Edwardi II. Henrici de Blancforde chronica, & Eduardi II. Vita, a monacho quodam Malmesburienſi fuſe enarrata. E codice Ms. nuper primus euulgauit THOM. HEARNE, qui & praeter appendicem, in qua inter alia Ordinationes Collegii Orelienſis, monumenta quaedam vetera ab Edmundo Archere communicata ſubiunxit, *Oxon.* 1729. in 8.

Henricus Blancford Anglus, Monachus Ord. Benedictin. ad S. Albanum initio Seculi XV. inclaruit. Vid. Io. Alb. Fabricius l. cit. L. IIX. p. 627.

Thomae Caii Collegii vniuersitatis regnante Elizabetha magistri, vindiciae antiquitatis Oxoniensis academiae, contra Ioannem Caium Cantabrigiensem. In lucem ex autographo emisit THOM. HEARNE; porro non tantum Antonii a Wood, vitam a se ipso conscriptam, & Humphredi Humphreys Episcopi nuper Hereford. de viris claris Cambro-Britannicis obseruationes, sed & reliquias quasdam, ad familiam religiosissimam Ferrariorum de Gidding paruo in agro Huttingdoniensi pertinentes, subnexuit. *Oxon.* 1730. II. Tom. in 8.

Vid. *Iournal des Savans* 1732. p. 198. Conf. & ea quae supra ad IO. CAII librum *de Antiquitate vniversitatis Cantabrigiensis* disseruimus.

Waltheri Hemingfordt Canonici de Gisseburne historia de rebus gestis Eduardi I. Eduardi II. & Eduardi III. Accedunt inter alia Eduardi III. historia per anonymum Narratio de processu contra Reginaldum Peacockium auctore Ioh. Whetamstedio. Excerpta historica e Thom. Gascoignii dictionario theologico; libellus de Caroli I. ab vrbe Oxoniensi fuga siue discessu; notitiaque domorum religiosarum in dioecesi Batho-wellensi. E codd. Ms. nunc primus publicauit THOM. HEARNE. *Oxon.* 1731. Tom. II. in 8.

Gualterus seu Waltherus Hemingfordius a Io. Lelando Tom. II. *de Scriptoribus Britannicis* C. 296. p. 305.

Gual-

Gualterius Hemengoburgus vocatur. Coenobium Gisiburnense, cuius Canonicus fuit, idem Lelandus, prope Cliuiam Eboracensium prouinciolam fuisse scribit. Scripsit etiam *Chronicon de gestis Regum Angliae*, quod Thomas Gale Tom. II. *Scriptorum Historiae Britannicae* &c. *Oxon.* 1687. in fol. Obiit Gisiburnae 1347. Conf Casimir. Oudinus Tom. III. *Scriptor. Eccles.* p. 443. Io. Alb. Fabricius l. cit. L. VII. p. 335. Anton. Posseuini *Apparat. S.* Tom. I. p. 60. De Ioanne Wherhampstede, siue vt etiam dicitur Frumentario, Anglo, Monacho Ordin. S. Benedicti Glocestriensi, & postea Abbate fani S. Albani in Anglia vid. Anton. Posseuinus l. cit. Tom. II. p. 180. Fabricius l. cit. L. VIIII. p. 218. Leland. Tom. II. C. 530. p. 437. Thomas Gascoigne, Anglus nobili genere prognatus, & academiae Oxoniensis Cancellarius fuit, vid. Lelandus Tom. II. c. 526 p 435. qui illum Thomam Vasconem nominat Posseuinus l. cit. Tom. III. p. 306. Christ. Schoettgen. l. cit. L. XVIIII. p. 712. Conf. *Iournal des Savans* 1731 p. 232.

Duo rerum Anglicarum veteres scriptores, videlicet Thomas Otterbourne & Ioannes Whetamstede, ab origine gentis britannicae vsque ad Eduardum IIII. E codd. MSS. antiquis, nunc primus eruit THOMAS HEARNE. Accedunt inter alia liber de vita & miraculis Henrici VI. per Ioannem Blakmannum &c. *Oxon.* 1732. in 8. Tom II.

De Thoma Oderoburno Anglo Franciscano, quem initio Seculi XV. floruisse dicunt, vid. Leland. T. II. p. 394. p. 362. Wadding. *de Scriptor. Ordinis Minor.* p 326. Christian. Schoettgen. in *Continuat. Biblioth. Fabric.* L. XVIIII. p 725. De Io. Whetampstedo, iam supra nonnulla adtulimus. Inuenitur quoque in istis voluminibus *Historia Fundationis Hospi-*

Hospitalis Ewelmensis in Comitatu Oxoniensi, Sylloge epistolarum de rebus Britannicis scriptarum an. 1524. *&* 1525. *& Francisci Godwini Catalogus Episcoporum Bathoniensium & Wellensium.*

Chronicon siue Annales Prioratus de Dunstaple, vna cum Excerptis e cartalario eiusdem prioratus. THOM. HEARNIVS e Codd MSS. descripsit, primus atque vulgauit cum Appendice. *Oxon.* 1733. II. Tom. in 8.

En Catalogum, omnium, quod nos quidem sciamus, *Historiae anglicae Scriptorum*, a THOMA HEARNE dum viueret LV. voluminibus haud adeo magnae molis, euulgatorum. Vix inuenietur Bibliotheca, extra Angliam, vbi illa omnia adseruantur. Plura quidem promiserat THOMAS HEARNE, morte tamen praeuentus nihil amplius edidit. Obiit d. X. Iun. 1735. anno aetatis LVII Conf. *Bibliotheque Rusonnée* Tom. XV. p. 48. Niceron *Memoires* Tom. XLI. p. III sqq. Catalogum *Scriptor. Angliae* ab HEARNIO editorum inueniri in Io. Alb. Fabricii *Biblioth. med & inf. lat* scribit Cl. Vogtius p. 332. sed illum admodum esse imperfectum, quilibet, illo, cum nostro conlato, perspiciet.

HEBRAEA & Chaldaea nomina virorum, mulierum, populorum, idolorum, vrbium, fluuiorum, montium caeterorumque locorum, quae in bibliis leguntur, ordine alphabeti hebraici. *Lutetiae ex officina Roberti Stephani Typographi Regii* 1549. in 4. mai pp. 53.

Vtimur hac splendida, dum haec scribimus, libri editione, quam rarioribus libris merito accensemus. Adiunxit Robertus. Stephanus HEBRAICIS & Chaldaeis vocibus, latina nomina, ex veteris inter-

interpretis conuersione, *vt illorum & interpretat. ex & significat. libello Interpretat.* HEBRAICORVM *nominum latino ab illo & ad finem latinorum bibliorum, & separatim minore forma latini alphabeti ordine, excuso, facilius, & minore cum molestia, lector, petere posset.*

M. BERNHARDI HEDERICI Schwerinische Chronica. *Rostock.* 1598. in 4. pp. 128.

De raritate libri Cl. Vogtius p. 333. satis superque disseruit. Plenior illius extat recensio in *Bibliotheca Hamburgensi historica* Centur. III. p. 196 sqq. vbi etiam de opere illius inedito: *Kurze Verzeichniss derer Bischoeffe zu Schwerin*, notitia exhibetur. Natus fuit BERNARDVS HEDERICVS Freibergae 1533. litterarumque studiis in academia Lipsiensi perfectis, Scholis Schwerinensibus per XLIIX. annos Prorector, & Rector praefuit. Diem obiit ibidem anno 1605. aetatis anno LXXII.

REINHOLDI HEIDENSTEIN de bello Moscouitico Commentariorum Libri VI. *Cracou.* 1584. in fol.

In Daniel. Gerdesii *Florileg.* p. 129. inter libros rariores locum occupat. Insertus inuenitur Collectioni, quae titulo *Rerum Moscouiticarum Auctores varii Francof. apud haeredes Andr. Wecheli* 1600. in fol. prodiit, p. 325 - 434. nec non in Martini Cromeri *Chronico de Origine & gestis Polonorum,* quod *Coloniae* 1589. in fol. editum est, p. 733 - 837. Seorsum etiam recusus fuit *Basil. apud Conrad. Waldkirch* 1588. in 8. Versio Germanica prodiit titulo: REINHOLD HEIDENSTEIN *polnischen Secretarii Beschreibung des Kriegs, welchen der Koenig in Pohlen Stephan Bathori etlich Iar nach einander, wider den Grossfürsten in der Moscaw Iwan Wasilowizzen gefüh-*

ret,

ret, darnach das Lifflandt von des Moscowiters vieljaehrlicher Verfolgung erlediget. Gœrlitz 1590. in fol. Habemus ab eodem RAINOLDO DE HEIDENSTEIN *Rerum polonicarum ab excessu Sigismundi Augusti Libros XII. Francof.* 1672. in fol.

HEINRICH *des iüngern Herzogs zu Braunschweig* Scripta omnia.

Hic adponemus verba, quae editor *Catalogi Biblioth. I. P. de Ludewig*, hisce opusculis, quorum maximam partem illustris Ludewig possedit, P. I. p. 645. adscripsit: *Ea quae sub hoc, & proxime sequentibus numeris occurrunt scripta,* HENRICI *Ducis Brunsuicensis, eorumque qui contra eum scripserunt Principem, sunt omnino rarissima. Quamuis enim eorum iteratam editionem dederit Hortlederus in praeclaro opere, quod* de Caussis belli germanici *inscripsit: noluit tamen, cum plus acerbitatis contineant, quam tantos Principes decet, omnium, quibus scatent, conviciorum seruata memoria, istorum temporum renouare maculam: sed, vt ipse in praefatione p. 10. testatur, retentis quae iuri germanico, & historiae Seculi XVI. illustrandae inseruiunt, infelices herbas, censoria falce immissa, resecare, & omnem earum penitus memoriam officii sui esse iudicauit.*

Das HELDENBVCH darinn viel seltzamer Geschichten, vnnd kurzweiliger Historien, von den grossen Helden vnnd Riesen, wie sie vmb eines Koeniges Tochter gestritten, ietzt durchausz mit schoenen Figuren gezieret. *Franckf. bey Siegm. Feyerabend* 1590. in 4.

Illa editio, quamuis inter omnes alias quae lucem viderunt recentissima, e rarioribus tamen libris est. A nemine enim eorum qui de hoc libri commentati sunt, quod nos quidem sciamus illius mentio

facta

facta fuit. Omnes enim, quos ideo euoluimus Scriptores, cum Cl. Vogtio recentissimam huius libri editionem esse scribunt, quae *Francof.* 1560. in fol. prodiit. Praebuit huius editionis nobis notitiam Nicolaus Bassaeus, qui illam in *Collectione Omnium librorum qui ab anno* 1564. *ad annum* 1592. *prodierunt*, P. II. p. 296. adtulit.

Histoire Etyopique d' HELIODORVS, contenant dix livres traitant des loyales & pudiques amours de Theagenes Thessalien, & Chariclés Etyopienne, traduit du grec en François par Iacques Amyot. *A Paris par Estienne Groulleau* 1549. in fol. *ibid. par Longuelier* 1554. in 16.

Antiquitate pariter & raritate editionem, quam Cl. Vogtius p. 334. adtulit, illae superant, quarum titulos adscripsimus. Mr. Baillet, Nicerono teste, *Memoires* Tom. IIII. p. 53. scribit Tom III. *des Iugemens des Savans: quelques uns disent qu' Amyot eût l' Abbaye de Bellosane après la mort de Vatable pour une Traduction assez mauvaise qu'il fit du Roman d'* HELIODORE, *& qu'il ne raccomoda qu' apres son voiage au concile de Trente.* Confutat hanc narrationem Mr. de la Monnoye p. 116. du III. Vol. des *Iugemens des Savans* par Baillet Art. *Amyot*. 935. & primam huius versionis editionem non prius quam anno 1549. prodiisse, Franciscum autem I. Galliae Regem, a quo abbatiam accepisse perhibetur, die XXXI. Maii 1547. mortuum esse scribit. Respondit ad haec dicta Niceron Tom. IIII. p. 53. *Ne pourroit-on pas repondre que François I. avoit vû le Manuscrit d' Amyot, & que la Recompense étoit fondée sur le merite du MS.* Conf. ea, quae P. Baile *Dictionaire* Tom. I. p. 178. not. C. hac de re disputat.

HEL-

HELMOLDI *Presbyteri Bosouiensis*, & Arnoldi *Lubecensis* Chronica Slauorum. Henricus Bangertus e. Codd. MSS. recensuit, & notis illustrauit. *Lubecae sumtibus Statii Wesselii* 1659. in 4. pp. 568.

Quatuor huius *chronici* nobis innotuerunt editiones. Nimirum omnium *prima* a Sigismundo Schorckelio Numburgensi & Medicinae Doctore Vitebergensi *Francofurti* 1556. in 4. euulgata est. Inuenitur in illa HELMOLDI *chronicon*, quidem integrum, de continuatione vero Arnoldi Lubecensis nouem modo capita priora reperiuntur. Philippus Melanchthon huic editioni, quae *Francofurti* 1573. in 4. recusa fuit, praefationem, Sigismundus vero Schorckelius, quem Ios. Simlerus p. 271. *Schorboclium*, Nicol. Bassaeus in *Collectione librorum* P. I. p. 380. *Schockelium*, Labbeus *Segorckelium* alii, *Schoeboclium* nominant, summaria & Scholia adiecit. *Secunda* editio in lucem emissa fuit, a Reinero Reineccio, qui *chronicon* illud cum Arnoldi Abbatis Lubecensis continuatione, vsque ad quinque posteriora, XVIII - XXII L. VI. capita, e codice Distelmaieriano, & Poucheniano *Francof.* 1581. in fol. in lucem edidit. Post mortem Reineri Reineccii, etiam capita XIIX - XXII. Libri VI. Continuat. Arnoldi euulgata fuerunt, ab Erpoldo Lindenbrogio p. 274 sqq. *Scriptorum Septentrional. Francof.* 1609. in fol. & adcuratiora, e codice Ranzouiano, ab Henrico Meibomio Seniore, *Apologiae pro Othone IIII. Imperatore Helmstad.* 1624. in 4. adiecta, & postea illius *Opusculis*, quae Henricus Meibomius iunior edidit *Helmst.* 1660. in 4. inserta. *Tertia* editio, Henrici Bangerti Rectoris Athenaei Lubecensis est, qui *Chronicon* HELMOLDI cum quatuor codicibus MS. collatum, indice, notis, & Arnoldi Continuatione integra ad annum vsque 1209. au-

ctum *Lubecae* 1659. in 4. prodire iussit. *Quarta* adcuratissima, omniumque merito habetur optima, quam cum eruditis communicauit Godofredus Guilielm. Leibnitius, qui *chronicon* illud cum Arnoldi Lubecensis continuatione Tom. II. *Scriptorum Rerum Brunsuicensium* p. 537-751. inseruit, primusque continuationem Anonymi Bremensis titulo *Chronici veteris Holsatiae*, e MS. codice Bibliothecae Luneburgensis produxit, & Tom. I. Accessionum historicarum *Hanouer*. 1698. in 4. euulgauit. Id silentio praeterire non possumus, quod Bangertus quandam in sua editione admiserit confusionem. HELMOLDVS enim duos libros, Arnoldus vero sex libros conscripsit. In editione vero Bangerti, HELMOLDI tres, Arnoldi septem inueniuntur libri; primum enim Arnoldi, tertium facit HELMOLDI, & postea secundum HELMOLDI, primum constituit Arnoldi. Quodsi igitur omnes computaueris libros, numero decem in illa inuenientur. Et hanc rationem in collocandis libris, a Bangerto admissam, Leibnitius etiam retinuit, vt scilicet vtriusque editionis adlegata congruerent. Vid. *Bibliotheca Hamburgensis historica* Centur. I. p. 157 sqq. Io. Alb. Fabricii *Bibliotheca med. & infim. Lat.* L. IIX. p. 593 sqq. Io. Henrici a Seelen *Athenae Lubecenses* Tom. III. p. 539 sqq. Tom. IIII. p. 433 sqq.

Clarissimi viri Iuriumque doctoris FELICIS HEMMERLIN, *Cantoris quondam Thuricensis* varie oblectationis opuscula & tractatus. *Editio antiqua sine loci & anni facta mentione* in fol. min. folior. 181.

Inter rarissimos primi ordinis libros haec HEMMERLINI *opuscula* referimus, quorum, Bibliotheca Portensis publica, duo exemplaria adseruat. Niceron. Tom.

Tom. XXIIX. p. 345. vocat hanc collectionem, *Un Recueil fort rare*, & in *catalogo Bibliothecae I. P. de Ludewig* P. II. p. 1489. haec leguntur: *Auctor vixit circa annum* 1444. *Lepidus sed sincerus scriptor. Aeui sui Censor acerrimus in omni vitae genere, ciuilis, militaris, sacrae, profanae, nobilis, plebeiae. Vnde Icto licet proficere plurimum, in eius aeui statu publico, ac priuato, in Germania maxime & Heluetiis, vbi nostri patria. Liber iuuentu rarissimus, mihi visus semel, eo tempore, quo eundem redemi.* Fuit vero FELIX HEMMERLIN, qui, pro seculi illius genio, *Malleolus* etiam dictus est, patria Tigurinus, Decretorum Doctor Bononiensis, Praepositus Solodurienfis, & ab anno 1428. Cantor Thuricensis, seu Tigurinae Ecclesiae. Obiit anno 1456. Vitam illius, lingua vernacula conscriptam, memorat Io. Henricus Hottingerus in *Bibl. Tigurina* p. 146. Conf. Io. Alb. Fabricii *Biblioth. med. & infim. Lat.* L. VI. p. 465. Niceron l. cit. p. 335 sqq. Iof. Simleri *Bibliotheca* p. 195. Quod ad nostram collectionem adtinet, illam Fabricius l. cit. & Niceron l. cit. *Basil.* 1497. typis exscriptam dicunt, id quod sine dubio, e Sebastiani Brant *Episodio elegiaco*, quod ex Basilea, Idibus Augusti 1497. datum dicitur, coniiciunt. Conf. Michael. Maittaire *Annal. Typogr.* T. I. p. 637. Fabricius l. cit. illam collectionem *Argentorati* 1532. in 4. recusam dicit, cuius tamen nullam a Maittairio factam mentionem conspicimus. In nostrae editionis frontispicio, Malleoli imago, ligno incisa, inuenitur. Altera manu ille malleolum, altera librum clausum tenet, caput circumuolant septem scabrones. Imagini leguntur sequentes adscripti versiculi:

FELICIS *si te iuuat indulsisse libellis*
Malleoli: presens dilige lector opus.
Illius ingenium variis scabronibus actum
Perspicis: & stimulos sustinuisse graues.

Caſibus aduerſis (aurum velut igne) probatus:
Hoſtibus vsque ſuis malleus acer erat.
Hinc ſibi conueniens ſortitus nomen: vt eſſet:
HEMMERLIN *dictus: nomine: reque: ſtatu.*
At felix tandem: vicioque illeſus ab omni
Carceris e tenebris ſydera clara ſubit.

Titulum ſequitur, Sebaſtiani Brant, *in libellos* FELICIS HEMMERLIN *Cantoris Thuricenſis elegiacum Epiſodion, ad reuerendiſſimum, in Chriſto patrem, Illuſtriſſimumque dominum Hermannum Colonie Agrippine Archiantiſtitem. Sacri Romani imperii principem electorem: atque per Gallias Archicancellarium, Lantgrauium Haſſie, weſtfalie & Angariae ducem Eccleſieque Paderbornen. Coadiutorem magnidecentiſſimum.* &c. In carmine vero ipſo, Sebaſtianus Brant pro ratione iſtorum temporum, auctoris ſui laudes decantat.

— — *certe hec* (ſcil. HEMMERLINI ſcripta) *ſunt principe docto:*
Atque Agrippino preſuli (forte ſcripſerat *preſule*) *digna legi.*
Auctor enim illorum Germanis natus in oris
Germanis merito preſul eumque leget.
Inueniet quia nam: ludosque ſalesq. modeſtos
Mordacesque iocos; vafraque dicta viri.
Dicacem offendet lector cynicumque magiſtrum:
Quique hoſtes lacerat mordicus vsque ſuos.
Vnde & iure ſuo poterit dici ille Cicada
Que ſemel vt tacta eſt: murmura longa canit.
Temporis ille ſui carpit: variosque reprendit
Indecoros actus: ſcandala multa notans.
Ipſe ſtilus ſcripti: quamuis leuis atque humilis ſit:
Nec ſatis incudi traditus eloquii:
Plautino quamuis redolet minus ille nidore:
Eſt tamen & ſalibus plenior atque iocis. &c.

Opuſcula ipſa, hoc ordine poſita ſunt 1) *Contra validos mendicantes* Dialogus inter FELICEM & Beghardum. 2) *Recapitulatio eiusdem.* 3) *Contra Anachoritas,*

ritas, *Beghardos*, *Beginasque siluestres.* 4) *Lollbardorum descriptio.* 5) *Glossa Bullarum per Beghardos impetratarum.* 6) *De negoc. monachorum* dialogus inter Abbatem & FELICEM. 7) *De plebanis & religiosis mendicantibus*, *in praedicationis & confessionis officio*, *se inuicem impedientibus* dialogus inter plebanum & religiosum. 8) *De religiosis proprietariis praecepta domini praedicantibus* dialogus inter religiosum & clericum. 9) *Tenor epistolae de caelis missae*, *per patronos ecclesiae Thuricensis contra negligentes diuinum cultum.* 10) *Tractatus de nouorum officiorum diuinorum institutione.* 11) *De oblatis & solutis pecuniis pro prebenda seu beneficio in ecclesiis vel monasteriis percipiendo.* 12) *Dyalogus* D. FELICIS HEMMERLIN *de anno iubileo.* 13) *Recapitulatio de anno iubileo.* 14) *De benedict. aure cum sacr. faciendis.* 15) *Tractat. de Exorcismis.* 16) *Alius tractat. exorcismorum seu adiuras.* 17) *De credulitate Daemonibus adhibenda.* 18) *De arbore torculari ducendo in die festo.* 19) *Tractatus de matrimonio.* 20) *De furto reliquiarum & aliis rebus nuper in monasterio beatae virginis loci heremitarum per tres personas miraculose commisso*, *& deducto*, *& finaliter reperto*, *& recuperato.* 21) *Epistola contra quendam superbum clericum.* 22) *Forma appellationis contra cardinalem qui in Germania vellet intrare ecclesiam cathedralem.* 23) *De libertate ecclesiastica* dialogus inter vicarium & FELICEM. 24) *Tractatus de boni & mali occasione.* 25) *de emptione & venditione vnius pro viginti.* 26) *De contractibus qui obstagia dicuntur & vulgariter Gisel nuncupantur.* 27) *Doctoratus in stultitia.* 28) *Tenor litterae doctoratus in stultitia.* 29) *Contra iniquos iudices.* 30) *Dyalogus inter Anxiatum & sapientiam de consolatione inique suppressorum.* Haec sunt, quae in rarissima hac collectione inueniuntur. Duo Tractat. *de Exorcismis*, & *de credulitate daemonibus adhibenda*, inueniuntur etiam *Mallei maleficarum* Tomo II. inserta. Dialogum vero *contra validos mendicantes* Melchior Goldastus inseruit P. XVIIII.

p. 768. derer *Reichshaendel.* germanice versum titulo: *Ein rechts gegründeter Dialogus, wieder die Bettelmönche im Heil. Roem. Reiche.*

FELICIS MALLEOLI vulgo HEMMERLINI, de nobilitate & rusticitate dialogus, historiis, sententiis, & facetiis refertissimus. Accedunt eiusdem de Suitensium ortu, confoederatione, moribus &c Processus iudiciarius coram Deo habitus, inter Nobiles & ciues Thuricenses, & Suitenses. Epistola Karoli M. ad Fridericum Regem Romanorum, vt de Suitensibus vindictam sumat. in fol. *sine l. & ann. indicio.*

Rarior superiore libro hic est; Ita enim Io. Alb. Fabricius L. IIX. *Biblioth. med. & infim. Lat.* p. 601. *hic liber ante annum Millesimum quingentesimum excusus rarissime prostat. In Heluetia profecto ac vicinis Heluetiae vrbibus, vtut adsidue requisitus fuerit, reperiri non potuit. Post longas demum ambages in media Germania inuentum ab illius possessore doctissimo & plurimum reuerendo Dno. Io. Ernest. Vockerodio Melhusae Thuringorum, rerum diuinarum interprete, clarissimi amici opera impetrauimus. Tractatus integer de nobilitate volumen efficit, XCII. constans chartis, forma, quam in folio dicunt, typis barbariem temporis redolentibus. Nec editoris, nec Typographi nomen adscriptum est, ex quibusdam tamen indiciis coniicio Argentorati curante Sebastiano Brandio typis subiectum esse.* Extitit etiam exemplar libri in Bibliotheca I. P. de Ludewig. Vid. *Catalog. Biblioth. Ludewig.* P. II. p. 1489. sed per errorem loco *Suitensium* seu *Switensium Seruitenses* semper in titulo libri adlato, comparent. *Excerpta* ex eo libro, quae res spectant Helveticas, dedit Ioannes Conradus Fueslin, in *scriptoribus rerum Heluéticarum* ab eo editis.

M. HEN-

M. HENRICI *Aquilonipolensis poetae* Sophologia de originibus arcium & quattuor facultatibus Achademiae Albiberospolitanae. in 4. sine loci & anni indicio. folior. 12.

Libellus admodum rarus, in quo artium & scientiarum origines, & inuentores carmine elegiaco celebrantur. Ea, quae de chalcographia, & primo typographo cecinit, adscribere non pigebit:

Non est laude sua ue suo fraudandus bonore
Calcographie artem primiter inueniens.
Nimirum alter erat, populosi luminis Argus
Hac callens arte, non Polyphemus iners
Artis germanus Petrus *autor calcographie*
Cuius erat Pallas mater, Apollo pater
Ars Moguntina *exerceri coepit in vrbe*
Primum atramenti hec fixa nouo in genere
De dicta vrbe artem banc proles Neptunia Romam
Trux bomo Conradus *duxit: in arte valens*
Illustrando dein banc Ienson *gallicus artem*
Adprime doctus, vir Nicolaus *agens*
Etsi Trebelius *bis iunior omnibus ante*
Dictis: Palladia non tamen arte minor
Quippe vel inueniens, vel discens scibile sciuit
Est graue vt inuenias: est leue vt addideris.
Pauperis ingenii est, vti non inueniendis
Sed solum inuentis vt Seuerinus ait
Post annos mille seclusa occasio nulli
(Teste quidem Seneca) est inueniendi aliquid
Inuenere artes antiqui: artesque moderni
Auxere: hac dempta: qua nituere noui
Esto gigantes sint antiqui, sintque moderni
Pigmei portati inque gigantum humeris
Nonne giganteis gestati humeris pigmei
Latius inde vident quam videt ergo gigas
Aetatum nulli est, adhibenda iniuria bonestis
Dotibus est aetas, vtraque digna coli

Si Plato viueret; & si viueret hic Salomon rex
Haec noua diceret ars esset: & ecce recens.
Commoda mundo omni mundum diffusa per omnem
Artis Palladiae Calcographia decus
Vltima in aetate mundi edita praetereuntis
Vni trinoque laus domino sit: amen.

Liber sine dubio *Erfurti per Wolfgangum Schenk* impressus est; alius enim eiusdem HENRICI Aquilonipolensis liber, qui inscribitur *Cithara Sophialis*, nobis ad manus est, cuius in fine haec leguntur.

Hamiferi ludus HINRICI *Aquilonipolensis*
Per Schenck Wulfgangum calcographatus hic est
Milleno nostre quingentenoque salutis
Anno erffordensi in vrbe achedemiaca.

Litterarum vero character, quibus vterque liber exscriptus est, vnum eundemque impressionis locum designat. In *Centuria Scriptorum, qui Lipsiae, Vitembergae, & Francofurti ad Oderam vsque ad annum* 1515. *floruerunt*, a I. I Madero editorum §. 88. & ex illa, in Io. Alb. Fabricii *Biblioth. med. & infim. Latinit.* L. IIX. huius *Sophologiae* mentio quidem facta est, sed per errorem soluta illa oratione conscripta dicitur. Quod ad HENRICVM ipsum adtinet, ille *Nordheimii* natus, non vltimae caueae poeta, vt tunc erant tempora, extitit. A patria igitur sua, modo *Aquilonipolensis*, modo *Nordheimensis* cognomen adsumsit, quo Fabricius adductus fuit, vt ex vno HENRICO duos, & diuersos faceret. Vid. l. iam cit. & L. IIX. p. 670. Iosias Simlerus in *Bibl.* p. 279. illum per typothetarum errorem HENRICVM *Mortheym.* adpellat; in indice vero *Biblioth.* adiecto *Northeym.* vocatur. In *Centuria Scriptorum*, a Madero editorum §. cit. in Academia Vitebergensi, ille adhuc anno 1514. vixisse dicitur, quod Viteberga autem illius patria fuerit, vt idem liber prodit, nemo sibi facile persuaderi patietur. Conf. Trithemius *de Scriptor. Eccles.* c. 947. qui scribit: *Est ingenio subtilis & disertus eloquio, metro excellens & prosa.*

An-

Anton. Posseuinus in *apparat. S.* Tom. II. p. 19. illum quoque minus recte, vt iam notauimus, *Mortheymensem* adpellat & cum Simlero l. cit. *Diometromachiam de virtutum & vitiorum conflictu*, quam Fabricius l. cit. p. 670. librum vnicum esse scripsit, veluti diuersos, adducit, aliumque *Diometromachiam* & alium esse librum *de virtutum & vitiorum conflictu*, statuit.

IO. HERBVRTI *de Fulstyn* Statuta regni Poloniae, in ordinem alphabeti digesta. *Samoscii excud. Martinus Lenscius* 1597. in fol.

Rarior haec libri rari Polonici editio est, cuius pleniorem expectamus notitiam a Io. Daniel. Ianozkio. Antiquior nostra, editio prodiit *Cracou.* 1567. in fol. Repetitae extant editiones *Dantisci* 1620. in fol. & *Francof. ex officina Godofr. Tampachii* 1620. in fol. Auctor fuit Consiliarius regni Polonici, & Capitaneus Przemilauiensis, a quo etiam *Chronicon siue historiae Polonicae compendiosam descriptionem, Basil.* 1571. *ex officina Oporiniana* in 4. accepimus. In illo opere Cromeri *chronicon Poloniae* in Compendium redegit. Saepius postea illud *compendium* recusum fuit. Nouissima, quae nobis innotuit editio, est *Dantisc.* 1647. in 4. In gallicum sermonem illud transtulit Franciscus Balduinus, (*Baudoin*) & titulo edidit *Histoire des Roys & Princes de Poloigne, contenant l' origine, progrès, & accroissement de ce Royaume depuis le premier fondateur d'icelui, jusques à Sigismond Roi dernier decedé. Avec les illustres faits des dits Roys & Princes. Divisée en vingt livres, & traduite du latin de noble & magnifique Seigneur* IEAN HERBVRT *de Fulstin, Castellan de Sanoc, Capitain de Premisla, Conseiller du dit Royaume de Poloigne. A Paris chez P. Lhuillier* 1573. in 4. Vid. Niceron Tom. XXIX. p. 271.

p. 271. Aliam poftea verfionem dedit, addita continuatione, ad Henricum vfque Valefium Blafius de Vigenere tit. *Les Chroniques & les Annales de Pologne jusqu' à Henry de Valois, à Paris* 1573. *chez Iean Richer* in 4. Secundam libri partem conftituit *la Defcription du Royaume de Pologne & Païs adiacens, avec les ftatuts, conftitutions, moeurs, & façons de faire d'iceux.* Vid. Niceron. Tom. XVI. p. 30.

M. DAVID. HERLIZII *Medici, Profefforis mathematum in Academia Gryphiswaldenfi,* Scripta Aftrologica.

Omnia fere huius viri rariora effe, experientia edocti nouimus. Sunt nobis ad manus *Aftronomifch Schreiben an Ihro Churfürftl. Gnaden zu Brandenburg von des jetzigen Turkifchen Reichs Vntergang vnd endlicher Zerftoerung, auch von Veraenderungen etlicher verlauffener Zeiten, und wie lange die Welt noch zu ftehen habe, neben etlicher Zeichen und Comet-Stern am Himmel. Alles ausz etlichen Coniecturn und Vermuthungen ausz der Heil. Schrift, Sternkunft und Hiftorien genommen. Gedr. zu Lieb durch Nicol. Erben.* 1596. in 4. folior. 50. De hoc opufculo Iacobus Thomafius in Oratione quadam Lips. d. XV. Octobr. 1665. habita, ita fcribit: *Plenus talium* (fcilicet falfarum praedictionum) *in primis eft* DAVID. HERLICII, *in aliis forte praedictionibus, quam in hac, felicioris Aftrologi, libellus, quem fub finem aeui fuperioris, mifere Pannoniam vexante Turca, vulgauit. Ibi Danielem, Apocalypfin, dictum Eliae, praefagia Ioannis Hilteni, Antonii Torquati Ferrarienfis, Turcarum ipforum, curfus fiderum, coniunctiones planetarum, quafi in exercitum vnum confcribi video, quo in animis hominum vltimo praelio cum Turca decidatur.* Das ander Buch *vom Turken, in drey Theil abgetheilet. Darinnen von des Turken, fowol von der Chriften macht, gewalt vnd Kriegsübung geban-*

handelt wird, Neben Erinnerung wie man sich diesem Creutzfeinde widersetzen soll, mit was vor Volck vnd Befelichshabern. Auch wie ein redlicher Kriegsmann sol garret seyn: Vnd noch etliche Coniecturn vnd Vermutungen von des Turckischen Reichs Vntergange, so im ersten Buche nicht erkleret worden: Neben einer Apologia und Schutzrede des ersten Buchs, mit angehengter Erklerung, ob die Leute dadurch sicher gemacht wurden, vnd ob es wieder die heil. Schrifft und Herrn Doctoris Lutheri Meynung sey. Alles mit vielen und fast unzelichen herlichen Historien vnd nutzlichen Exempeln gezieret vnd zusammengetragen. Psal. 55. *O hette ich Flügel wie Tauben &c. Gedruckt zu Alten-Stettin durch Ioachim Rheten* in 4. fol. 81. *Sechster Teil und Supplementum der vorhergehenden Fünf Astronomischen Schreiben an Herzog Iohan. Friedrich zu Stettin* &c. *Darin von Ampt vnd Kriegsführung wieder den Turcken, Sampt allen andern nothwendigen Sachen wieder gemelten Erbfeind zu gebrauchen, gehandelt wird, vnd in* 32. *Capitel abgetheilet ganz nützliche und noetige Erklerung, mit vielen herrlichen Historien vnd Exempeln gezieret vnd zusammen getragen. Lisz mich erst naus, Vrtheil darnach, Viel gutes finstu, thu was ich sag. Gedr. zu Alten Stettin durch Ioachim Rheten* 15 ,8. in 4. folior. 91. Natus fuit DAVID HERLICIVS Cizae anno a Chr. nat. 1557. Diem obiit supremum anno 163?. aetatis anno LXXVIIII. Vid. Laurent Eichstadii *Epistola ad Dauid. Rhaetium Typograph. Stetinensem* apud Wittenium in *Memoriis Medicor.* Decad. I. p. 76 sqq. Paull. Freheri *Theatrum viror. eruditione claror.* p. 1365 sqq. P. Baile *Dictionaire* Tom. II p. 1456 sqq.

HERMANNI *de Petra Santdorpii* Sermones quinquaginta in orationem dominicam. *Aldenardae* 1480. in fol. *it. sub titulo:* Compendiosa ser-

ſermonum quinquaginta ſuper dominicam orationem compilatio HERMANNI *de Petra de Scutdorpe oriundi. Louan. per Ioannem de Weſtfalia ſupra* MCCCC. *anno* LXXXXIIII. in fol.

Raras eſſe editiones ſcribit Lenglet du Fresnoy dans ſes *Tablettes chronologiques* P. II. p. 373. Floruit vero HERMANNVS iſte Carthuſianus, Rector Domus S. Annae Sanctimonialium ſui ordinis, prope Brugas in Belgio, Seculo a Chr. nat. XV. & diem obiiſſe dicitur anno 1428. Vid. Anton. Poſſeuini *Apparat. Sac.* T. II. p. 26. Valerius Andreas in *Biblioth. Belgic.* p. 383. Sixtus Senenſis in *Biblioth. Sancta* L. IIII. p. 258. Io. Alb. Fabricius in *Biblioth. med. & inf. Lat.* L. IIX. p. 716. Conf. Maittaire *Annal. Typogr.* T. I. p. 414. & p. 453.

Les HEROS de la Ligue, ou la Proceſſion Monacale conduite par Louis XIIII. pour la converſion des Proteſtans de ſon Royaume. *à Paris chez Pere Peters à l' Enſeigne de Louis le Grand* 1691. in 4.

Vid. Cl. Vogtius p. 339. Epigrammata, quae ſingulis iconibus adiecta conſpiciuntur, adtulit Theophil. Sincerus l. a Cl. Vogtio citato. Sunt illa apud nos, e lingua gallica, in ſermonem vernaculum translata a I. G. G. H. S. P. M. manuſcripta. Speciminis loco, tertium, & decimum quintum, hic adiiciemus.

Der Erz-Biſchoff von Paris.

Der groſe Ludewig, hat mit mir einen Sinn.
Er liebt das Frauenvolk, ich weis es nicht zu haſſen.
Ob ich darum wie er im üblen Rufe bin,
Wird man uns dennoch wohl zu Heilgen machen laſſen.

Beau-

Beaumier Koeniglicher Advocat zu Rochelle.
Man neide mich doch nicht, daſs man mich hier erblickt.
Denn hätte mir der Tod nur nicht den Reſt gegeben.
So hätt ich in ſein Reich noch manchen abgeſchickt,
Und ſollte mir gewiſs kein Hugenotte leben.

ANTON. de HERRERA Hiſtoria general de los hechos de los Caſtellanos en las Islas y Tierra ferme del mar Oceano. En quatro decadas desde el anno de 1492. haſta el de 1531. *En Madrid en la emprenta Real por Iuan Flamengo* 1601. in fol. Decad. I. pp. 371. Decad. II. pp. 368. Decad. III. pp. 377. Decad. IIII. pp. 293. Decad. V. desde el anno 1532. haſta el 1535. *en Madrid por Juan de la Cueſta* 1615. in fol. pp. 317. Decad. VI. desde el anno 1536. haſta el anno 1541. *ibid.* pp. 302. Decad. VII. desde el anno 1541. haſta el ann. 1546. *ibid.* pp. 315. Decad. IIX. desde & anno 1546. haſta el 1554. *ibid.* pp. 341.

Deſcription de las Indias Occidentales de ANTONIO de HERRERA. *En Madrit en la Emprenta Real por Iuan Flamengo*, 1601. in fol. pp. 96. cum mappis geographicis.

Communi, opus illud egregium, exceptum fuit adplauſu, omnia enim, quae auctor contulit, ex Archiuis, & documentis originalibus, deſumta ſunt. Recuſum fuit illud opus *Antuerp.* 1728. in fol. quae vero editio, non adeo magni aeſtimatur, a rerum peritis. Omnium autem optima eſt illa, quae curante Andrea Gonzalez de Barcia, cum Continuationibus *Madrit* 1729. 1730. V. Tom.

Tom. in fol. prodiit. Anglicam versionem nobis dedit Iohn Stevens, *Londin.* 1725. 1726. Tom. VI. in 8. vid. *Noua litteraria Lipsiens.* 1729. p. 506. 1730. p. 817. Gallicam versionem inuenimus hoc titulo: *Histoire generale des voyages & Conquêtes des Castillans dans les Isles & Terre ferme, des Indes occidentales, traduite de l' Espagnol d'* ANTON HERRERA *par Mr. de la Coste. A Paris chez Clousier* 1671. in 4. Caspar Barlaeus *Indiae occidentalis descriptionem* latine vertit, & *cum aliorum descriptionibus & Historia nauigationis Iacobi de Maire Amstelod.* 1622. in fol. edidit. Errat igitur *Bibliotheca historica Struuio-Buderiana,* quae p. 274. integrum ANTONII de HERRERA opus, a Barlaeo latine versum scribit:

DANIEL HERVE' *Galli, Nannetensis Congregat. Orator. Presbyter.* Apocalypsis B. Ioannis Apostoli explicatio historica. *Lugduni apud Gallos* 1684. in 4.

In quarta forma, illam explicationem prodiisse, testatur Iacobus le Long Tom. II. *Biblioth. Sacr.* p. 773.

IOANNIS GEORGII HERWART *ab Hohenberg* Ludouicus IIII. Imperator defensus, Bzouius iniuriarum postulatus, quod eundem diuae memoriae Imperatorem Serenissimorum Bauariae Ducum progenitorem, contra ius, fas, aequum, verum, in mendosissimis annalibus suis insectatus, grauissimis calumniis onerarit. *Monachii apud Nicol. Henricum* 1618. in 4. pp. 535. excepta praefatione.

Pro

Pro Ludouico IIII. Imperatore contra Bzouium Pars altera. *ibid.* 1719. a pagina 536.-1008.

Mantissa siue contra Bzouium Pars III. in qua per omnes Europae prouincias Specimen exhibetur Bzouianae in historia eruditionis. *ibid.* 1619. in 4. pp. 166.

Abraham Bzouius, Polonus SS. Theologiae Doctor, Praedicat. ordini adscriptus, in *annalium*, quam conscripserat, *Baronii Continuat.* in exponendis rebus, ab an. 1314. ad annum vsque 1347. a Ludouico Bavaro, gestis, ea commemorauerat, quae cum veritate minus congruere videbantur. Admodum aegre id tulit Maximilianus Bauariae Dux, & IOANNI GEORGIO HERWARTO ab Hohenberg, Cancellario suo, praeceperat, vt contra Bzouium expediret calamum, & Ludouicum Bauarum ab iniuria defenderet. Et inde natum est opus illud, cuius adduximus titulum. Satis adcurata eius recensio extat in *Bibliotheca Hamburgensi historica* Centuria IIX. p. 333. Hac HERWARTI defensione Bzouius permotus fuit, vt in noua Tomi II. *Continuationis Annal. Baron.* editione, ea omnia, quae aulam Bauaricam offenderant, retractaret, veramque eorum loco, de Ludouici IIII laudabili regimine, historiam exponeret. Ista postea retractatio, seorsum excusa, prodiit titulo: *Abrahami Bzouii O. P. retractatio de electione Ludouici IIII. Imperatoris, Ingolstadii* 1628. in 12. In lucem quoque emisit Erardus Niggelius, Coenobita Schyrensis, librum hoc titulo: *Bona opera Ludouici IIII. Rom. Imperatoris, e monumentis Schyrensibus, eruta,* cui Abrahami Bzouii palinodiam praefixit. Anecdoto hic lectores nostros, satis quidem curioso, nulla prorsus ratione defraudare volumus. HERWARTI defensionem, ex illo exemplari, quod bibliotheca Portensis adseruat, cuius titulo haec verba,

ba, charactere litterarum satis antiquo, adscripta sunt:

Iohannes Brutscherus Soc. Iesu. Autor huius Operis. Sic retulit conuentualis ad S. Vlrici.

Quibus verbis, pro suo quisque arbitrio, vel addere, vel demere fidem poterit. Cum autem hic HERWARTI liber *superiorum decreto*, vt Erythraeus loco a Cl. Vogtio p. 340. cit. scribit, *vetitus*, *statimque depulsus esset*, *ab hominum manibus*, alia editio in lucem emissa fuit, quae hunc titulum in fronte gerit: *Annalium Ecclesiasticorum post illustrissimum & reuerendissimum Dominum D. Caesarem Baronium sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalem Bibliothecarium tomi XIIII. a R P. Abrahamo Bzouio Polono S. Theologiae Doctore, Ordinis Praedicatorum, conscripti appendix. Editio secunda recognita ab Auctore. Monachii typis Nicolai Henrici anno* 1621. in fol. pp. 184. Recensionem eius exhibent die *Nachrichten von einer Hallischen Bibliothek* T. II. p. 237 sqq. Conf. Simon. Starauolscii *Centur. Scriptor. polon.* p. 131. Baile *Dictionaire* Tom. II. p. 1460. Io. Franc. Buddei *Isagoge historico-theologic.* T. II. p. 893. Niceron *Memoires* Tom. XXVII. p. 334 sqq.

HEXAEMERON rustique, ou les six journées passées à la Campagne, entre des personnes studieuses. *A Paris* 1670. in 12. *Amsterd.* 1698. in 12.

Praeter editiones a Cl. Vogtio p. 343. adductas, illae etiam prodierunt, quas adtulimus. Personarum, quae in hoc opusculo colloquuntur, vera nomina inuenies in Niceron *Memoires* Tom. XVIIII. p. 133. Conf. Baile *Dictionaire* Tom. IIII. p. 2780 sqq. *Menagiana* Tom. I. p. 327.

IOAN-

IOANNIS HEYDON Scripta omnia.

Fuit IOANNES HEYDON, Anglus, fanaticus, & Enthusiasta, qui medio praeteriti seculi, tempore vixit. Scripsit plura opuscula, quae non nisi rarissime hodie reperiuntur e. g. *The Rosie Crucian infallible axiomata, or general Rules to know allthings past, present and to come, Londini* 1661. in 8. in quo doctrinam de Numeris, eorumque mysteriis, ad magiam & spirituum euocationem, adcommodat. Scripsit etiam librum cum titulo *The glory of the Rosy-Cross or concerning the first matter of metals* &c. *London.* 1664. in 8. Daniel Georg. Morhofius in *Polyhist. philos.* L. I. Cap. II. § 4. p. m. 15. plura illius extare scribit *de Harmonia mundi*, quibus multa magnifica promittantur.

MARTINI HILACOMILI Instructio manuductionem prestans in cartam itinerariam: Cum luculentiori ipsius Europae Enarratione a Ringmanno Philesio conscripta. in 4. folior. 21.

Quis ille MARTINVS HILACOMILVS seu HYLOCOMILVS fuerit, omni adhibita opera exputare non potuimus. Librum, rarissime obuium, vidimus in splendidissima Academiae Ienensis Bibliotheca, e qua illum protulit in lucem, Cl. Io. Christophor. Mylius in *Memorabilibus Bibliothecae academicae Ienensis* p. 239. MARTINI HILACOMILI *epistola* dedicatoria ad Anthonium Lotharingiae ac Barri Ducem, ex *oppido diui Deodati* 1511. Kal. Martii scripta est. Excipit illam *Instructio Europae*, quae quatuor paginas implet. Ioannes Ringmannus Philesius Vogesina suam *Europae descriptionem* MARTINO HYLACOMILO dedicauit, & *epistolam* suam his inchoauit verbis: *Cum Cosmographiae notitia, non parum conducibilis esse inueniatur: plurimum deuincit sibi* MARTINE *studiosorum pectora, qui cum pridem*

 gene-

generalem totius orbis typum dedalissime publicaueris: & non paruo iam tempore, in describendis tabulis Ptolemei, magnam locaueris operam: putans id satis non esse: nunc solam Europam latissime extensam hominum oculis conspiciendam miro ingenio parare voluisti. Ita vt partiales prouintiae: Montes: flumina: ciuitates Hispaniae. Galliae. Britanniae. Germaniae. Italiae. Poloniae. Hungariae. Bohemiae. caeterarumque Europae regionum paucis duntaxat exceptis, quae hac in area tetragona comprehendi non poterant, sub certa dimensione: & miliarium ab inuicem distantia clarissime intueri liceat: adiectis omniquaque ad latera Caesaris. regum. principum. ducum. caeterorumque potentatuum armis (quae propriis ac veris coloribus distincta conspiciuntur) non sine labore conquisitis: quae omnia sunt allatura vtilitatem pariter ac voluptatem non modicam spectatoribus, talium rerum studiosis. &c. In nouem Capita suum Ringmannus distinxit opusculum. I. tractatur *de terra ipsiusque partitione, & quaedam de Europa.* II. *de Hispaniis.* III. *de Galliis.* IIII. *de Brittania.* V. *de Germania.* VI. *de Italia.* VII. *de Sarmatia & Graecia.* IIX. *de insulis.* VIIII. *de Dominis eorumque insignibus ac armis.* Cap. II. de Lusitania haec legimus: *Sequitur Lusitania: quam modo Portugalliam vocamus: vbi oppidum Olisipone ab Vlysse conditum: cuius & Solinus & Strabo meminerunt. Vnde & hoc tempore (quod nullis auditum seculis) classes gloriosi principis Emanuelis Lusitaniae sceptra moderantis; non sine magna omnium admiratione oram soluentes, extensis in aeolios spiritus Christi vexillis, nunc ad Antipodas & terrae Hypogium penetrant: nunc permeant ad Austrum & Brumae solstitium transscendunt, nunc ad exortus citato cursu vltimos Aphricae Nomadas: Garamantes: Aethiopes: Arabes: Persas: victricibus signis eleuatis post terga relinquunt: & tandem ad Macrobios perueniunt: Taprobanitas: & Cananoritas: milleque alia nobis sine nominibus loca. Hinc mercibus onuste redeuntes non sine leticia ac ma-*

gno

gno applausu optatis litteribus suscipiuntur &c. Capite III. tria Delphinatus mirabilia enarrat 1) *fontem ardentem.* 2) *turrim, in qua nullum animal venenatum viuere potest.* 3) *Montem ad nostra vsque tempora inaccessum, quem tamen anno superiori quidam nobilis Lotharingus: nomine* Iulianus *ascendisse dicitur.* Vid. de hisce Delphinatus mirabilibus, quae sequioribus temporibus, aucta quinque aliis fuerunt Mr. Lancellot *Discours sur les sept Merveilles du Dauphiné,* quae Dissertatio e Tomo VIIII. des *Memoires de litterature tirez des Registres de l'Academie Royale des Inscriptions & belles Lettres* p. 561-584. edit. *Amstelod.* in 12. a nobis in vernaculum sermonem versa, & inserta fuit Tom. III. des *Hamburgischen Magazins* p. 219 249. Eodem capite *Nanceida praestantissimi poetae Petri de Blatornio Parrhisiensis, heroicum opus sex libris distinctum, annotatiunculis eius subinde vbi vel vocabuli raritas, vel sensus subobscurior postulauerit, declaratum breui tempore proditurum esse,* scribit. In fine leguntur haec verba: *Argentorati ex officina Impressoria Ioannis Grüninger Iulio secundo Pontifice maximo, in Ecclesia praesidente. Maximilianoq. Caesare Rhomano Augusto: inclyto: victorioso. Et Ludouico. XII. potentissimo Gallorum rege Christiani orbis habenas vnanimiter ac felicissime tractantibus, Anno salutis* 1511. *Mense April.*

HIPPARCHIA Histoire galante, traduite du grec, divisée en trois parties, avec une préface tres-interessante, & ornée de figures en taille douce. *A Lampsaque l'an de ce monde* in 12. pp. 152. excepta praefatione pp. 16.

Liber obscoenis figuris aeri incisis ornatus, qui bonos mores, & honestatem mirifice offendit, de quo vid. *Noua litteraria Francofurtensia* Ann. 1748.

 n. 62.

n. 62. die *Beytraege zu den Erlangischen Gelehrten Anmerkungen* ann. 1748. p. 539.

HISTORIE van B. Cornelis Adriaensen van Dordrecht, Minnebroeder binnen de Stadt van Brugghe. *Delft* 1576. in 8. *Amsterd.* 1641. in 8.

A Cl. Vogtio, cui istae editiones incognitae fuerunt, liber p. 345. vocatur *spurcissimus*, & *vel centum obscoenitatibus refertus.* Adiecti plerumque huic histor. conspiciuntur eiusd. Corn. Adriaensen, seu Adriani *sermones*, qui secundam libri constituunt partem, & quod nos quidem sciamus, primum 1578. in 8. editi fuerunt. In germanicum quoque sermonem *vita* illius transcripta, per Ioannem Fabrum, & edita *Magdeburgi* fuit, quo anno autem ignoramus. Sweertius quidem & Valerius Andreae Cornelii Adriani facit mentionem, illumque elogio quodam ornant, sed hanc HISTORIAM *vitae*, & *sermones* eius silentio plane praetereunt, quid? quod posterior libros illos a Protestantibus confictos esse scribit. Fuit vero iste Cornelius Adriani Minoritarum Lector, vulgo dictus Flagellator, ob egregiam inuentionem, quam Bonauentura Vulcanius *disciplinam* nominat *gynopygicam*, propterea quod puellis & mulierculis nudis, salutarem, quam vocabat, virgarum disciplinam, adhibere voluerat. Conf. Gisberti Voetii *Selectarum Disputat. theologicarum* P. III. p. 953 sqq. P. IIII. p. 262. vbi illum *furiosum* nominat *theologum*, & Christophor. Hendreich *Pandectae Brandeburgicae* p. 42.

HISTORIA Apollonii Tyrii. *Venet.* 1563.

Carmine politico Graeco-barbaro haec HISTORIA contexta prodiit titulo: *Διήγησις ὡραιοτάτη, Ἀπολλωνίου τοῦ ἐν Τύρῳ ῥήματα. Venet.* apud Nicolaum *Glycem* 1696. in 8. Plura huc spectantia, suppe-

ditabit Io. Alb. Fabricius L. V. *Biblioth. Gr.* c. VI. p. 821.

HISTOIRE du Wiclefianisme, ou de la doctrine de Wiclef, Iean Hus, & Ierôme de Prague, avec celle des guerres de Boheme, qui en ont été les suites. *A Lyon* 1682. in 12.

Cum hic liber duobus Tomis prodiret, illum omnes fere Antonio Varillasio tribuebant, qui id admodum aegre ferens, se auctorem negauit, & Tellerium Galliae Cancellarium permouit, vt edicto publico, eum supprimi iuberet, inde autem raritas orta est. Vid. Niceron *Memoir.* Tom. V. p. 71. de editione repetita vid. *die Nachrichten von einer Hallischen Biblioth.* Tom. V. p. 174 sqq.

HISTOIRE de l'etat de l'homme dans le peché originel. 1731. in 12. 1740. in 12.

Hoc opusculum, improbissime scriptum, hoc titulo primum se oculis obtulit: *Etat de l'homme dans le péché Originel, où l'on fait voir quelle est la source, quelles sont les causes & les suites de ce péché dans le monde.* 1714. in 8. pp. 208. Editionibus, hanc primam insequutis, quaedam accessiones adiectae fuerunt. Ephemerides, quae nomine *Erlangische Gelehrte Anmerkungen und Nachrichten* prodire solent, in dem XXII. St. anni 1746. p. 183. germanicae versionis auctorem Bertramum quendam Seruestanum, Gallici autem libri scriptorem Mr. Fontenay fuisse perhibent. Conf. *Nou-Antiqua* Ann. 1732. p. 632. Niceron *Memoires* Tom. XIIII. p. 344. S. R Friderici Wilhelm. Kraftii *theologische Bibliothek* Tom. I. p. 266. Prodierunt contra germanicam versionem: *Philosophische Untersuchung, ob das wesentliche im Ehestande das Wesen der Erbsünde ausmache? In einem Glückwünschungsschreiben*

an Hr. B. verneinet von M. Frankf. und Leipz. 1747. in 8. pp. 80. cuius Auctor & Gallum, & qui eum sequutus est, Germanum, mirifice depexum dedit. Wilhelm Ernst Starcke *Historische, Critische, und Theologische Betrachtungen vom Baume der Erkenntnis Gutes und Boeses, der sogenannten philosophischen Untersuchung von dem Zustande des Menschen in der Erbsünde entgegen gestellet. Drey Theile, mit Kupfern Frankf.* 1747. in 8. pp. 841. Improbitatis etiam librum, quasi in transitu coarguit. S. R. Christian. Gottlieb Clugius in *Commentat theologica de baptismo Adami Vitemb.* 1747. in 4. §. VIIII. p. 27 sqq. Legimus nuper Reflexions sur *les Contes de Pogge Florentin*, quae *Amstelod.* 1712. in 12. prodierunt, variaque in libello isto deprehendimus loca, quae insignem similitudinem cum hominis Galli impiis produnt cogitationibus: e. g. p. 83. *les femmes*, ait Auctor des Reflexions, *sont toujours pretes à gouter du fruit de l'arbre de vie, & le devorent sans pouvoir, s'en rassassier. L'homme a ses heures de relaches, mais la femme est insatiable. Cet Arbre de vie est le Remede souverain de la Dame Lyse.* p. 135. *On dit qu' Eve n'avoit péché que par trop de reconnoissance, & pour remercier Messire Lucifer de l'avoir servir à propos.* &c. Conf. Mr. l'Abbé d'Artigny *Nouveaux Memoires d'histoire, de critique & de litterature* Tom. I. p. 120 sqq. ubi eiusdem impietatis specimina ex Abbatis Villarsii *Comte de Gabalis* adfert.

HISTORIA della guerra d'Olanda nell' anno 1672. In Parigi 1682. in 12.

Collectioni Tractatuum politicorum anglicae, a Cl. Vogtio p. 348. memoratae, hic praefixus est titulus: *A Collection of State Tracts, published on Occasion of the late Revolution in 1688. to which is prefix'd the History of the Dutch war in 1672. London* 1705. III. Tom. in fol.

HI-

HISTOIRE de la peinture ancienne, extraite de l'hiſtoire naturelle de Pline Livr. XXXV. avec le texte latin corrigé ſur les MSS. de Voſſius, & ſur la premiere edition de Veniſe, & éclairci par des Remarques nouvelles. *A Londres* 1725. in fol.

Hic libri, quem Cl. Vogtius p. 348. a raritate laudauit, titulus eſt integer.

HISTORIA pontifical y Catholica por diverſos autores. VII. Vol. in fol.

Vid. Cl. Vogtius p. 348. Huius rariſſimi & fere incogniti operis duas tantum partes priores quatuor voluminibus vidimus. En! earum titulum: HISTORIA *pontifical y catholica, en la qual ſe contienen las vidas y Hechos notables de todos los ſommos Pontifices Romanos, con el diſcorſo de la predication apoſtolica, velcſtado de la ygleſia chriſtiana militante dende que Chriſto nueſtro Sennor naſcio, haſta nueſtros tempos, con mas una breve recapitulacion desdas Coſas de Espanna, y la deſcendencia de los Reyes della. Dende Hularico primero haſta Don Philippo ſegundo nueſtro Sennor. Compueſta y ordenada por el Doctor Gonzalo de Illeſcas, Abbad de S. Jromes, y beneficiado de Duennas. Dirigida all'illuſtriſſ. y reverendiſſ. Sennor Don Fray Bernardo de Fresnida, Obispo de Cordoua, del Conſeio di ſu Maieſtad, y ſu Confeſſor* &c. *En Borgos por Martin de Victoria* 1578. in fol. recus. *ibidem* 1589. in fol. *Barcellon.* 1606. it. *Madrit.* in fol. Librum, & auctorem illius, ſingulari carmine celebrauit Ferdinand. Ruizius Villegates Burgenſis, quod reperitur in eius *Operibus* ab Emmanuel. Martino *Veneriis* 1734. in 4. mai. editis, p. 188. vbi inter alia haec legimus:

Parcite Romanae musae mihi parcite Graiae
Prae musis inopes estis Iberiacis.
Illesca aeterna populis cum laude legeris
Et tua fine carens, fama perennis erit.
Hispanoque volans super astra volumine vinces,
Vinces Ausonios Argolicosque libros.

HISTOIRE du Prince Apprius, extraite des fastes du monde depuis sa creation. Manuscrit Persan trouve dans la Bibliotheque de Schah-Hussain Roi de Perse dethroné, par Mahmouth en 1722. Traduction Françoise par Mons. Esprit gentilhomme provençal servant dans les Troupes de Perse. *A la Haye, chez Iaques van des Kieboom* 1729. in 8. pp. 92.

Vid. Cl. Vogtius p. 348. Nonnihil vero discriminis, inter vtrumque librum sotadicum intercedere videtur. Aloysia Sigaea omni pudore deposito, obscoenitatem, sine inuolucro, & propriis exponit nominibus. HISTORIAE autem huius Auctor, allegoria vtitur perpetua, quam autem tum in praefatione, tum in adiecta claue remouet, adeoque libri turpitudinem ipse prodit. Legimus dans *l'histoire d'un Voyage literaire* p. 85. verba sequentia: *J'appris que l'* HISTOIRE *d'Apprius avoit pour Auteur Mr. de B** autrefois Secretaire de Mr. de V*** Colligit ex his verbis Auctor der *Beytraege zur Historie der Gelahrheit worinnen die Geschichte der Gelehrten unserer Zeiten beschrieben werden*, Claudium Grosaeum de Boze libri esse auctorem.

HISTOIRE de la Princesse de Paphlagonie. *A Bourdeaux* 1646. in 12.

Inuenitur quoque dans les *Segraisiana ou Melange d'histoire & de litterature recueilli (par les soins d'un* *illu-*

illustre Conseiller d'etat, c'est à dire Mr. Foucault Intendant de Caën) *des entretiens de Segrais*, *Les Eglogues & l'Amour gueri par le tems*, *Tragedie Ballet du même auteur*, *non imprimée*. *Ensemble la relation de l'Isle imaginaire &* L'HISTOIRE *de la Princesse de Paphlagonie imprimée en* 1646. *par l'Ordre de Mademoiselle* (Anne Marie Louise de Bourbon). Prodierunt *Segraisiana à Paris* 1722. in 12. quae editio statim suppressa fuit. Recusa fuerunt *à Amsterd. chez Changuion* 1723. in 12. Vtrique editioni praefatio Mr. de la Monnoye praefixa est.

HISTORIA reuelationum Christoph. Kotteri, Christinae Poniatouiae, & Nicolai Drabicii. Et quae circa eas varie acciderunt, vsque ad earundem anno 1657. publicationem, & post publicationem in conspectu Dei, & ecclesiae posita fideli testificatione eius, qui, (Deo ita disponente) omnium istorum autoptes, collector, conseruator, editorque fuit. 1659. in 4.

Secunda haec libri rarioris est editio, in Belgio excusa. Primam dedit Ioann. Amos Comenius, qui illam cum praefatione amplissima, in qua demonstrare non dubitat, *donum futura praedicendi, nondum ecclesiae esse ademtum*, sequenti titulo edidit: *Lux in tenebris*, *h. e. Prophetiae donum*, *quo Deus Ecclesiam euangelicam* (*in regno Bohemiae*, *& incorporatis prouinciis*,) *sub tempore horrendae eius*, *pro euangelio persecutionis*, *extremaeque dissipationis ornare*, *ac paterne solari*, *dignatus est*. *Submissis de statu Ecclesiae in terris*, *praesenti & mox futuro*, *per Christophor*, *Kotterum*, *Silesium*, *Christinam Poniatouiam*, *Bohemam*, *& Nicolaum Drabicium*, *Morauum*, *reuelationibus mere diuinis ab anno* 1616. *vsque ad annum* 1656. *continuatis*. *Quae nunc e vernaculo in latinum fideliter translatae*, *in Dei gloriam*, *offi-*

afflictorum solatia, aliorumque salutarem informationem ipsius oraculi iussu, in lucem dantur. Anno incboandae libertatis 1657. in 4. Haec editio etiam natales suos Belgio debet. Id vero obseruamus, quod haec prima editio, multo auctior sit secunda, in qua praeter Comenii praefationem, multa quoque alia omissa sunt. Impugnauit Io. Amos Comenium Nicolaus Arnoldus Theologus Franequeranus in *Discursu theologico, contra Comenii praetensam lucem in tenebris* 1660. Nec non in alio libro *Tenebrae in luce*, qui & *Lipsiae* recusus fuit. Hac re permotus fuit Comenius, vt librum suum tertia vice ederet, titulo paullo mutato: *Lux in tenebris, nouis radiis aucta, h. e. solennissimae diuinae reuelationes in vsum seculi nostri factae; Quibus I. de populi christiani extrema corruptione, lamentabiles querelae instituuntur. II. Impoenitentibus terribiles Dei plagae denunciantur; & III. quomodo tandem Deus, nouam vere catholicam ecclesiam constituet; per immissas visiones, & euangelica diuina allequia facta* 1) *Christophoro Kottero Silesio*, 2) *Christinae Poniatouiae Bohemae*, 3) *Nicolao Drabicio Morauo.* 1665. in 4. Omnium haec optima, praecedentibus multo auctior, & figuris aeneis elegantissimis, ornata editio, in Belgio excusa est. Respondet inter alia Comenius ad Nicolai Arnoldi obiectiones. Conf. de tribus hisce editionibus Christiani Hechtii Pastoris olim Primarii Essenae in Frisia orientali *Vmstaendliche Nachricht von denen verschiednen und raren Editionen der Prophezeiungen des Kotteri, der Poniatouiae, und des Drabicii* im V. B. des *Hessischen Heb-Opfers* p. 75-85.

L'HISTOIRE plaisante & Chronique du Petit Jean de Saintré, & de la jeune Dame des belles Cousines, sans autres noms nommer, avec un Extrait des Chroniques de Flandre. in 4.

De variis huius libri rarioris editionibus vid. Cl. Vogtius p. 349 ſqq. Noua eius editio prodiit cum Adnotationibus de Mr. P. Gueudeville *à Paris* 1724. III. Tom. in 12. mai. *In Ducatianis* Tom. I. p. 34 ſqq. Nonnullae nouae Obſeruationes, ad huius chronici hiſtoriam ſpectantes inueniuntur. Inter alia haec legimus: *L'auteur de la préface de la nouvelle edition ſuppoſe, que cette jeune Dame ne peut avoir été qu'une des deux filles de Ieanne fille ainée du Roi Iean, mariée au Roi de Navarre Charles le mauvais: mais Brantome mieux informé qu' on ne ſauroit l'être aujourd'hui aſſure poſitivement, que cette même Dame étoit la propre ſoeur du Roi Iean, c'eſt à dire Marie, qui avoit eu pour epoux Iean Duc de Limbourg, fils de Iean III. Duc de Brabant. V. Brantome Dames galantes T. II. p. 219. & ſuiv. de la premiere edit. ou, ſoit dit en paſſant, il remarque auſſi, que ces amours du Petit-Saintré, & de la Dame des belles Couſines, ſont le même Conte que dans les Nouvelles du Monde avantureux, on trouve ſous le nom d'Amours du Seigneur Valor, avec une Dame veuve, qui quitte ſon premier amant, pour un jeune abbé, grand de Corps, & bien nourri,* &c.

HISTOIRE naturelle de l'Ame traduit de l' Anglois de Mr. Charp. par Feu M. H**. de l'Academie des Sciences &c. Participem leti quoque conuenit eſſe. *A la Haye chez Iean Neaulme Libraire* 1745. pp. 398. except. dedicatione, & capitum indice.

Huius libri, qui Curiae Pariſienſis iuſſu, per manum carnificis publice in cineres fuit redactus, exacta deprehenditur recenſio in den *Nachrichten von einer Halliſchen Bibliothek* Tom. II. p. 35 ſqq. in den *Zuverlaeſſigen Nachrichten von dem gegenwaertigen Zuſtande, Veraenderung und Wachsthum der Wiſſenſchaften*

ten. P. CXI. p. 188 sqq. Conf. die *Erlangische gelehrte Anmerkungen und Nachrichten* ann. 1746. p. 332. Fuerunt, qui libri auctorem Iulianum Offray seu Mr. de la Mettrie esse scriberent, is tamen vt a suspicione se liberaret, repetitae huius libri impii, editioni, quae vt titulus prodit, *Oxford aux depends de l' Auteur* 1747. *revuë fort exactement, corrigée de quantité des fautes qui s'etoient glissées dans la premiere* in 8. pp. 343. excepta dedicatione, & capitum elencho, prodiit, adiecit *Lettre critique sur* HISTOIRE *naturelle de l' ame à Madame la Marquise du Chatelet*, in qua, illud opus plus vice simplici, opus absurdissimum, & maximopere impium nominat Vt id paullo clarius constet, epistolae huius, hic adiiciamus clausulam: *J'en ai dit assez, Madame, pour faire juger de l' absurdité des consequences que l' Auteur tire d' une Theorie malfondée, que tout l' ouvrage peut bien passer pour un cahos d' explications aussi obscures que dangereuses: & assûrement on peut dire, que ce philosophe a souvent cessé de l' être, s' il suffit, pour mériter ce reproche, que la raison, qui détruit le Matérialisme, ne puisse le démontrer* &c.

THOMAE HOBBES *Malmesburiensis* Opera philosophica, quae latine scripsit omnia. Ante quidem per partes, nunc autem, post cognitas omnium Obiectiones, coniunctim, & adcuratius edita. *Amstelodami apud Ioannem Bleau. Prostant etiam Londini apud Cornelium Bee sub insignibus regalibus, in vico vulgo vocato Little Britain.* 1668. in 4. pp. 261. 86. & 174.

Etsi quidem haec editio, non omnia contineat THOMAE HOBBESII opuscula, quae, in alia collectione reperiuntur, cui titulus est praefixus: THOMAE HOBBES *Malmesburiensis Opera philosophica, quae*

quae latine scripsit, omnia, ante quidem per partes, nunc autem post cognitas omnium obiectiones, coniunctim & adcuratius edita, Amstelodami apud Ioannem Bleau 1668. in 4. illa tamen, in his terris, multo est infrequentior, cum in Anglia excusa est, id quod litterarum demonstrat character. Tria tantum complectitur opuscula I. *Elementorum philosophiae Sectionem primam de Corpore* ap. 1-261. II. *Elementorum philosophiae Sectionem secundam de Homine* p. 1-86. III. *Elementorum philosophiae sectionem tertiam de ciue* ap. 1-174. *Amstelodamensis* vero editio, praeter illa iam memorata opuscula, ob oculos ponit: I. *Examinationem & emendationem Mathematicae hodiernae, qualis explicatur in libris Ioannis Wallisii geometriae Professoris Saviliani, in academia Oxoniensi.* Distribuitur haec tractatio in sex dialogos. Sequitur II. *Dialogus physicus de natura aeris conectura sumpta ab experimentis nuper Londini habitis, in collegio Greshamensi: item de duplicatione Cubi.* Succedunt III. *Problemata physica adiectis propositionibus XVI. de magnitudine circuli.* Agitur IIII. *de principiis & ratiocinatione geometrarum, vbi ostenditur, incertitudinem falsitatemque, non minorem inesse scriptis eorum, quam scriptis physicorum & ethicorum, contra fastum Professorum geometriae.* Haec, quae nominauimus opuscula, secundam totius collectionis faciunt partem. In tertia inuenitur parte *Leviathan, siue de materia, forma, & potestate ciuitatis ecclesiasticae & ciuilis, Authore* THOMA HOBBES, *Malmesburiensi.* Huic editioni latinae Adpendix adiecta conspicitur, tribus distincta capitibus, nimirum 1) *de Symbolo Nicaeno.* 2) *de Haeresi.* 3) *Defensio Leuiathanis, contra nonnullas Obiectiones*, quae in editione prima anglica desideratur. De collectione *Operum philosophicorum* THOM. HOBBESII *Amstelodamensi* Michael. Lilienthalii *theologische Biblioth.* p. 196 sqq. Vtriusque editionis recensionem, eamque satis exactam vid. in den *Nachrichten*

ten von einer Hallischen Biblioth. Tom. III. p. 481 sqq. In *Catalogo Bibliothecae Reimmannianae* P. I. p. 985. recentior operum philosophicorum inuenitur editio *Carolopoli* 1682. in 4. Conf. P. Baile *Dictionaire* Tom. II. p. 1478. Niceron *Memoires* Tom. IIII. p. 66 sqq.

Leviathan by *Msr.* HOBBES. *vid. infr.* LEVIATHAN.

PETRI HOEDI *Sacerdotis Portusnaensis* liber de amoris generibus. *Accuratissime impress. Taruisii per Gerardum de Flandria anno salutis 1492. die XIII. Octobr. sub magnifico Praetore Augustino Foscarini.* in 4. folior. 97.

De rarissima libri editione vid. Mich. Maittaire *Annal. Typogr.* Tom. I. p. 549. qui auctore Bünemanno hunc *librum vocari*, ait, *rarissimum*, & *optimo charactere impressum.* Conf. Struuii Fascicul. VII. *Actor. litterar.* p. 39. 40. *Die Merkwurdigk. der Koenigl. Biblioth zu Dreszd.* Tom. I. p. 461 sqq. In *Menagianis* Tom. III. p. 300. editio memoratur *Tarvisin.* 1498. in 4. id quod sine dubio typothetarum vitio tribuendum erit, cum eiusmodi editionem nullibi inuenimus. Inter alia vero haec adnotavit Menagius, quae hic adiiciemus: *Ce sont effectivement trois Dialogues la sole passion de l'amour, dans le dernier desquels l'Auteur, selon les principes de la Doctrine chrêtienne, tâche d'inspirer à ses lecteurs l'amour de Dieu & du Prochain.* &c. Liber primus inscribitur PETRI HOEDI (seu HAEDI) *Sacerdotis Portusnaensis* (Portus Naonis, seu *Pordenone* vicus est Fori Iulii) *ad Alexandrum ex fratre Nepotem, in Anteroticorum Librum primum, Prooemium.* Hanc praefationem sequitur: *Anteroticorum Liber primus de Cupidinis Natura. Personae colloquentes Aemylianus Cimbriacus poeta*, de quo vid. Lilii Gregor. Gyraldi

raldi *Dialogus de poetis noſtror. temporum* I. in *Operibus* Tom. II. p. 386. edit. *Baſil.* I. A. Fabricii *Biblioth. med. & infim. lat.* L. I. p. 69. PETRVS HOEDVS *Sacerdos, Antonius Philermus*, de quod vid. *Menagiana* l. cit. p. 302. Libri ſecundi titulus eſt: *Anteroticorum Liber ſecundus. De Anterotis natura & munere.* Libro tertio nullus praemittitur: titulus. Initio eius legitur: *Quintii Aemyliani Cymbriaci poetae Epos Hendecaſyllabicon in* PETRI HOEDI *Anterotica ad Cupidinem.* In fine vero totius libri inuenimus: Eiusdem *Aemyliani Carmen epigraphicon in tres* HOEDI *Anteroticorum libellos ad Lectorem.* Habemus etiam huius libri editionem *Colonienſem apud Hermannum Mylium* 1608. in 12. vid. *Catalog. vniuerſalis pro nundinis Francofurtenſibus Autumnal.* 1608. In *Ducatianis* P. II. p. 239. editio memoratur *Colon. apud H. Mylium* 1610. in 12. quae ſine dubio eadem eſt, quam 1608. impreſſam eſſe diximus. Henricus Cornel. Agrippa in *Declamatione de incertitudine & vanitate omnium ſcientiarum & artium* Cap. LXIIII. de Lenonia p. m. 299. PETRVM HOEDVM cum aliis viris inter *Lenones* refert. Credidit enim librum, quem ipſe forte oculis non vſurpauit, artis amandi tradidiſſe praecepta. Idem PETRVS HOEDVS librum conſcripſit *de miſeria humana rerumque humanarum contemptu*, qui paullo frequentior eſt, & ſaepius excuſus fuit. Anton. Poſſeuinus Tom. III. *Apparat. Sacr.* p. 57. ſubdubitare videtur, quin idem PETR. HOEDVS Portusnaenſis, vtriusque libri ſit auctor.

IOANNES HOEFLERINVS, *vid. infra* IOANNES STOEFFLERVS.

WILHELMI HOLDERI *de Stutgardia* Mus exenteratus. 1677. in 4.

Haec

Haec editio, quam se possedisse testatur Mr. de la Croze in epistola ad Petr. Baile scripta Tom. III. des *Lettres de Mr. Baile* p. 960. non adeo obuia est. Liber stilo obscurorum virorum conscriptus Ioannem Pistorium Niddanum Lutheranorum sacra deserentem, de quo vid. Paulli Freheri *theatrum viror. eruditione claror.* p. 348. praecipue impugnat. Conscripsit idem WILHELM. HOLDERVS alia quaedam scripta eristica contra Theodor. Bezam, Io. Iacob. Grynaeum, Hieron. Zanchium, & Marcum Beumlerum, quae illius *murem exenteratum* raritate omnino aequant. Nonnulla adlata conspiciuntur a Nicol. Bassaeo in *Collectione omnium librorum* saepius citat. P. I. p. 92.

BLASII HOLLERII *Vinariensis* Commentarius in iusiurandum Hippocratis. *Basil. apud Oporinum* 1558. in 8.

Liber quidem in *Catal. libr. per Ioan. Oporin. excus.* Andr. Iocisci *Orationi* de vita Ioan. Oporini adiecto, non inuenitur, illum tamen praeter Io. Henric. Meibomium l. a Cl. Vogtio p. 351. citat. & Io. Alb. Fabricium in *Biblioth. Graec.* L. II. c. XXIIII. p. 853. *ab Oporino impressum esse octernione vno* testatur Ios. Simlerus in *Biblioth.* p. 102.

L'HOMME Machine.

Est-ce là ce Raion de l'Essence supreme,
Que l'on nous peint si lumineux?
Est-ce là cet Esprit survivant à nous même?
Il nait avec nos sens, croit, s'affoiblit comme eux.
Helas! il perira de même VOLTAIRE

à Leyde de l'Imp. d'Elie Luzac, Fils 1748. in 12.

12. pp. 108. excepta praefatione & dedicatione pp. 18.

Illo ſtatim tempore, quo comparuit, infauſto ſidere editus liber, prohibitus & ſuppreſſus fuit. Auctor idem Iulianus Offrai ſeu de la Mettrie, paullo ante memoratus, eſſe dicitur. Omnia fere exſcripſit, ex *l'Hiſtoire naturelle de l'Ame*, cuius paullo ante fecimus mentionem. Multi ſane his noſtris temporibus, portenta opinionum, quas Auctor fouet, ſcriptis editis, redarguere, & conficere adgreſſi ſunt, quibus enarrandis hic ſuperſedemus. Vid. die *Nachrichten von einer Halliſchen Biblioth.* Tom I. p. 75 ſqq. vbi exactiſſima libri inuenitur recenſio. Tom III. p. 173 ſqq S. R. Frid Wilh. Krafftii *Theologiſche Biblioth.* T. III. p. 68 ſqq. Conf. *Noua litterar. Goettingens.* ann. 1749. p. 38 ſqq. p. 161 ſqq. p. 293. *Noua litteraria Lipſienſia*, aliaque annor. 1748. & 1749. paſſim. In ſermonem liber translatus anglicum prodiit cum titulo: *Man a Machine by Marquis d'A. London* 1749. vid. *Noua litteraria Goettingens.* 1749 p. 623.

L'HOMME Plante.

In frondem crines, in ramos brachia creſcunt.

Ouid. Metam. L. I. v. 550.

A Pottsdam chez Chretien Frederic Voſs. in 12. pp. 58.

Infauſtus eiusdem auctoris foetus, in quo hominem, in plantam, commutare ſuſtinuit. Pagina 15. ſcribit, quod falſo L'HOMME *machine*, cum aliis libris, quorum adfert catalogum, ipſi tribuantur. Contra hunc libellum ineptum Tom. VII. des *Neuen Bücherſaals der ſchoenen Wiſſenſchaften und freyen Künſte*, quod diarium viri de re litteraria

praeclare meriti Io. Christoph. Gottschedii, cura & auspiciis, per singulos menses prodire solet, p. 530 sqq. insertae fuerunt, Anonymi Cogitationes, hoc titulo: *Eines gelehrten Kräuterkundigen zufaellige Anmerkungen über die berüchtigte Schrift* L' HOMME Plante, *dadurch ihr Ungrund aus der Botanic deutlich erwiesen wird.*

Le Baron de la HONTAN Suite du Voiage de l' Amerique, ou dialogues de lui, & d'un sauvage Americain. *A Londres* 1704. in 8.

Recensio huius libri inuenitur in *Nou-Antiquis* anni 1705. p. 38 sqq. Adiectus postea fuit ipsius Auctoris itineribus, quae titulo: *Voiages du Baron de la* HONTAN, *dans l'Amerique septentrionale, avec la Suite, avec des Cartes & des figures, Amstelod.* 1728. III. Tom. in 12. prodierunt. Latet vero sub adscititio Baronis de la HONTAN nomine Mr. Gueudeville monachus e Gallia profugus, qui satis diu in aula Hannouerana commoratus est.

ANDREE HOPPENRODS Stambuch oder Erzehlung aller namhafften Fürsten und Graven vnd Herrn Geschlechter, welche innerhalb tausent Iahren ihre Herrschafften in Sächsischen Landen besessen, vnd ihre Nachkommen bisz auff diese Zeit hinterlassen. *Strafzburg bey Iosia Ribel* 1570. in fol.

Vid. Cl. Vogtius p. 358. Titulus libri talis est, qualem adscripsimus: Plura de illo vide in *Bibliotheca genealogica* p. 551. Auctor fuit Pastor Heckstadiensis in comitatu Mannsfeldico, qui anno 1584. diem obiit supremum. Illi plerumque *Annales Gernrodenses*, qui in Henric, Meibomii *Scriptor. rer. Germanicar.* Tom. II. p. 413-465. & *Excerpta* ex illis

illis in Christ. Godofr. Hofmanni *Scriptoribus rerum Lusaticarum* Tom. IIII. p. 144-155. reperiuntur, tribui solent. Id vero perperam fieri, nos docet Ioan. Christophor. Becmannus in der *Historie des Fürstenthums Anhalt* Tom. I. p. 8 sqq. & auctorem eorum non HOPPENRODIVM Heckstadiensem, sed Poppenrodium, Pastorem Gernrodensem, qui hos *Annales* anno 1564. conscripserit, e documentis Archiuorum Anhaltinorum luculentissime demonstrat.

IVLII ROSCII HORTINI Triumphus Martyrum in templo D. Stephani Caelii montis expressus. Ad perillustrem & reuerendiss. DD. Prosperum a Bauma, Claudii a Bauma S. R. E. Cardinalis Fratris F. Ex auctoritate & priuilegio Superior. Opera & industria Ioannis Baptistae de Cavalleriis. *Romae impress. apud Alexandrum Gardanum & Francisc. Coattinum* 1589. in 8

In libello inueniuntur XXXII. icones, martyrum cruciatus varios referentes, a Cauallerio non adeo eleganter aeri incisae. Singulae, epigrammata singula IVL. ROSCII HORTINI, quem alii IVLIVM ROSCIVM *Hortinum* scribunt, adposita sunt. Speciminis loco Epigramma XIIX. p. 36. hic adiiciemus:

De D. Laurentio Diacono, qui in crate ferrea ad ignem torreri iussus, lauream martyrii est consecutus.

Intrepidus medio Laurentius ardet in igne,
At Decius mentis fluctuat igne magis.
Ille vrit, tantumque artus, pascitque medullas:
Hic animi irrepens interiora vorat,

Dicite quae maior flagret sub pectore flamma,
Hanc dirae Eumenides, banc pius afflat amor.

Adpendicem libelli constituit *Narratio Dedicationis templi D. Gabini. Martyris Turribus. Sardiniae. Impressa Romae Anno* 1547. *& nunc ex lingua Sardoa, in latinam conuersa.* pp. 18. In libri fine haec duo leguntur Epigrammata:

De Sacris cathacumbis, quae via Appia martyrum relliquiis insignes celebrantur.

Saluete illustres cineres longaeua vetustas
Quos fouet, & sancto Romula terra sinu:
Vos veneror, specubusque iuuat perrepere auitis,
Et dare sacratis oscula marmoribus.
Felices nimium, quorum pars altera caelo,
Altera stat templis pars veneranda sacris.

De sacris relliquiis quae Albae in templo S. Mariae olim Vestae D. repertae sunt anno CIↃ IↃ XXCVI.

Condita quae loculis obscuris ossa latebant,
In lucem tandem reddidit alma dies.
Hospes ades quisquis, cineres venerare beatos,
Quos longe praefert Regibus Alba suis.
Hi pro Te reddent summo pia vota Tonanti,
Praebeat vt felix quo pede tendis iter.

Eodem anno IVL. ROSCIVS HORTINVS edidit *Emblemata Sacra*, aeri incisa ab Antonio Tempesta, *Romae* in 8. qui liber etiam in raris collocari meretur. Conf. Iani Nicii Erythraei *Pinacotheca imaginum illustrium* II. p. m. 16 sqq. vbi illum *oratorem & poetam omni laude cumulatum* extitisse scribit.

HORTVS Eustettensis, seu diligens & accurata omnium plantarum, florum, stirpium, ex variis orbis terrae partibus, singulari studio collectarum, quae in celeberrimis viridariis, arcem

arcem Episcopalem ibidem cingentibus, hoc tempore conspiciuntur, delineatio, & ad vivum repraesentatio. *Norimb.* 1612. forma Atlant. cum fig. aeneis.

Huius splendidissimi, sumtuosissimi, & hodie rarissimi operis, quod omnia, suae aetatis splendore ac specie superat, auctor est Basilius Besler, Pharmacopaeus Norimbergensis, cuius industria & labore, HORTVS Eichstedensis, ita cultus ornatusque fuit, vt omnibus aliis in vniuersa Europa, palmam facile praeriperet. Hic ab Episcopo Ioanne Conrado, ex gente Gemmingorum, ad describendos horti frutices rariores, excitatus, cum huic oneri sustinendo imparem se sentiret, Ludouico Iungermanno, viro adhuc iuuene, rerumque botanicarum haud satis gnaro, & propterea negotium initio detrectante, in consortium, & adiutorium adscito, opus tandem adgressus est, ita quidem, vt Iungermannus plantarum ac florum descriptiones, ex ore Besleri, ductuque eius conciperet. Prodiit itaque prima vice anno 1612. nomine Besleri praefixo, qui opus iam perfectum, Ioan. Conrado Episcopo, cuius sumptibus & ipse HORTVS, & haec eius delineatio creuerat, praefixa huius imagine, consecrauit, ac suam ipsius effigiem, cum sua & Collegii medici Norimbergensis praefatione, praemisit, toto opere in quatuor classes diuiso, ac qualibet in suos manipulos resecta. Secunda editio, eundem titulum, eundemque annum cum Besleri nomine refert, dedicatione prima ad Ioan. Conradum die VII. Nouemb. 1612. mortuum, omissa, aliaque ad Io. Christophorum illius successorem substituta. Cumque Eruditi in descriptionibus, & sinceritatem & eruditionem botanicam desiderarent, integer textus, vna cum praefationibus, ad eum se referentibus, ab ipso Beslero re-

probatus & omissus est, priuilegiis Regis Galliae, Archiducis in Belgio hispanico, ac Ordinum Confoederatorum, eius in locum collocatis. Hanc editionem cum tertia sequutus est, Carolus Berttivs anno 1640. in eo tamen erga Beslerum ingratus, quod eius, ne verbulo quidem, mentionem fecerit, neque effigiem illius recoluerit, licet Io. Conradi imaginem restituerit, addito episcopo Marquardo, cui hoc opus dicauit. Ceterum resecta classe hibernali, ad tres reliquas omnia retulit, indice cuiuis praemisso. Haec, e *Catalogo Bibliothecae Rinkianae*, referimus, quem vid. p. 780. Ceterum quid de Opere hoc egregio Auctores sentiant *Actor. Eruditor.* vid. p. 159 sqq. ann. 1684.

MICHAELIS HOSPITALII epistolarum seu Sermonum Libri VI. *Paris. apud Patissonium ex officina Rob. Stephani* 1585. in fol.

Prodiit splendida & rara editio, studio & industria Pibraci, Thuani, & Seaeuolae Sammarthani. Aliam quidem habemus editionem *Lugduni* seu potius *Geneuae* 1592. in 8. sed nostram, quam adtulimus, nec pulchritudine, nec raritate aequat. Recentissimam editionem, a prioribus diuersam, libro VII. auctam *Amstelodami* 1732. in 8. Petrus Vlaming edendam curauit. Felicissimum vero fuisse poetam MICHAEL. HOSPITALIVM Galliae Cancellarium, qui diem obiit 1573. ex eo adparet, quod Marcus Zuerius Boxhornius Carmen eius *de litium Execratione* ab antiquo poeta quodam profectum crediderit, illudque ideo *poetis satyricis minoribus Lugd. Bat.* 1632. in 8. editis inseruerit, & illustrauerit commentario. Restituit postea Petrus Vlaming hoc Carmen vero Auctori, & in fine editionis suae cum Boxhornii commentario adiecit. Theodorus Beza, in *Iconibus seu veris imaginibus virorum doctrina simul & pietate illustrium* imaginem illius adtulit, & haec

haec de illa adnotauit: *Addatur hoc quoque fatali cuidam ipsius decori, quod, vt ex antiquissimo nummo adparuit, summum illum omnium philosophorum Principem Aristotelem sic ore toto; retulit, vt alterius ex altero imago, expressa videri posset.* Exhibuit quoque imaginem illius nitidissime delineatam, aerique incisam Bernardus de Montfaucon dans les *Monumens de la Monarchie Françoise* Tom. V. Tab. XXXIIII. deque illa p. 218. haec adnotauit: *Le Chancelier de l'*HOPITAL *qui fuit, est tiré d'un tableau fait de son tems. Il est representé faisant actuellement l'exercice de sa Charge, & presentant au Roi ou à la Reine Mere un Memoire, le bonnet à la main, revetu d'une robe de chambre fourrée. Il etoit fils de Iean de l'* HOPITAL. *Son histoire se trouve en plusieurs endroits.* Brantome *en fait un éloge magnifique.* Conf. P. Baile *Dictionaire* Tom. II. p. 1504. Niceron *Memoires* Tom. XXXI. p. 226 sqq.

IOANNIS HVDSON *Oxoniensis Bibliothecae Inspectoris* Geographiae veteris, Scriptores graeci minores, cum interpretatione latina, dissertationibus & annotationibus. Tom. I. *Oxon. e theatro Sheldon.* 1698. Tom. II. 1703. Tom. III. 1712. Tom. IIII. eod. in 8. mai.

Adeo rarescere incipit, iste egregius liber, vt vix ac ne vix quidem in tabernis librariis, in auctionibus vero bibliothecarum rarissime compareat. Tomo I. praemittuntur Henrici Dodwelli *dissertationes octo, de* Περιπλῶν *auctoribus.* Tom. II. eiusd. Henrici Dodwelli *Dissertationes sex de Geographorum, quos secundum hoc volumen continet, aetate & scriptis* praepositae cernuntur. Vberiorem totius operis recensionem, omnibus, quod aiunt, numeris absolutam vid. in den *Nachrichten von einer Hallischen Biblioth.* T. IIII. p. 389 sqq. IO. HVDSONI vita, ab

Anton. Hall descripta, *Iosephi* praemissa est *Operibus.* Conf. Niceron Tom. V. p. 350 sqq.

PETRI DANIEL. HVETII Demonstratio euangelica. *Paris.* 1679. in fol.

Haec editio, reliquis rarior, ideo magni aestimari solet, quoniam nonnulla in illa inueniuntur, quae in posterioribus omissa fuerunt. Vid. Niceron *Memoires* Tom. I. p. 63.

HVGONIS *Floriacensis* Chronicon quingentis abhinc annis & quod excurrit conscriptum. Hactenus a multis desideratum, nunc tandem postliminio ex membranis antiquissimis erutum, ac publicis vsibus transcriptum. Ex Musaeo Bernardi Rottendorffii, Com. Pal. Caes. ac Reip. Monast. Archiatri. Qui & subbreues notas attexuit. *Monasterii Westphaliae typis & impensis Bernard. Raesfeldii* 1638. in 4. pp. 250.

Partem illius *chronici* a Nino, ad Constantini M. vsque tempora, sub *Iuonis Episcopi Carnotensis* nomine publicauit Marquardus Freherus, in *Corpore Historiae Francicae veteris & sincerae, Hanou.* 1611. Conf. I. A. Fabricii *Biblioth. med. & infim. Lat.* L. IIX. p. 860 sqq. die *Merkwürdigk. der Koenigl. Biblioth. zu Dr.* Tom. III. p. 477 sqq.

LEVINI HVLSII Sammlung von Sechs und zwanzig Schiffarthen, in verschiedne fremde Laender. *Die 7. ersten Schiffarthen zu Nürnberg, die übrigen zu Frankfurth. Am Mayn.* in 4.

De hoc opere, quod LEVINVS HVLSIVS linguarum exoticarum Doctor, Notarius, Mathematicus, & bi-

& bibliopola Norimbergensis, ad imitationem *operis hodoeporici* fratrum de Bry diuersis annis, & variis voluminibus edidit, haec legimus in *Catalogo Biblioth. Rinkian.* p. 239. *Es ist gegenwärtige des* HVLSII *Sammlung die allerrareste, dergestalt dass sie complet noch kaum ist gesehen worden, indem ein iedes Stück einzeln zu verschiednen Zeiten gedruckt ist.* Conf. Io. Gabriel Doppelmaiers *Nachricht von Nürnberg. Mathematicis und Künstlern.*

MARINI HVMBLOT Sacrorum bibliorum notio generalis, seu compendium biblicum, in quo de sacra Scriptura in se, de eiusdem auctoritate, de Auctoribus sacris, de variis editionibus, de Antologiis agitur, in vsum theologiae Candidatorum. *Paris.* 1700 in 12.

Vid. Cl. Vogtius p. 355. Librum in forma, quam nominant duodecima, prodiisse, testatur Iacob. le Long Tom. II. *Biblioth. Sacr.* p. 786. MARINVS HVMBLOT Gallus, Theologiae fuit Doctor Parisiensis, Canonicus S. Nicolai ad Luparam. Mortuus est, anno 1719.

VLRICI HVTTENI *Equitis*, super interfectione propinqui sui Ioannis Hutteni Equitis deploratio. Ad Ludouich. Huttenum super interemptione filii consolatoria. In Vlrichum Wirtenspergensem Orationes V. In eundem dialogus, cui titulus Phalarismus. Apologia pro Phalarismo, & aliquot ad amicos epistolae. Ad Franciscum Galliarum Regem epistola, ne caussam Wirtenspergensem tueatur exhortatoria. *In arce Steckelberg.* 1519. in 4.

Hic liber inter ſcripta HVTTENI, quae omnia quidem rariora ſunt, e rariſſimis eſt. Teſtatur id inter alios Niceron Tom. XV. p. 284. qui illum *Un recueil tres-rare, & fort curieux* nominat. Hiſtoriam, quae ſcribendo libro occaſionem praebuit, ſatis expoſuit Niceron l. cit. Conf. Baile *Dictionaire* T. II. p. 1526.

D. LEONHARDI HVTTERI Threnologia de vita, rebus geſtis, & obitu triſtiſſimo D. Aegidii Hunnii. *Viteb.* 1603. in 4. pl. 13.

A raritate & praeſtantia laudatur in *Nou-antiquis* ann. 1726. p. 403 ſqq. vbi ſatis luculenta eius reperitur recenſio. Conf. Io. Chriſtoph. Dornii *Bibliotheca Theologico-Critica* L. II. c. 2. p. 208.

THOM. HYDE *S. T. D. Linguae arabicae Profeſſoris publici in vniuerſitat. Oxonienſi, Protobibliothecarii Bodleian.* de ludis Orientalibus Libri II. quorum prior eſt duabus partibus *viz* I. Hiſtoria Shahiludii latine: deinde II. hiſtoria Shahiludii Hebr. lat. per tres Iudaeos. Liber poſterior continet hiſtoriam reliquorum ludorum Orientis. *Oxoniae e theatro Sheldoniano* 1694. in 8.

Cum hic liber ob inſignem raritatem pauciſſimis cognitus, nedum viſus fuerit, illius paullo vberiorem hic exhibebimus recenſionem. Titulum quem adtulimus, alius, his conceptus ſequitur verbis: *Mandragorias ſeu Hiſtoria Shahiludii,* viz. *eiusdem origo, antiquitas, vſusque per totum Orientem celeberrimus. Speciatim prout vſurpatur apud Arabes, Perſas, Indos, & Chinenſes, cum harum gentium ſchematibus variis & curioſis, & militum luſilium figuris inuſitatis, in Occidente hactenus ignotis. Additis omnium*

vm nominibus in dictarum gentium linguis, cum Sericis characteribus, & eorundem interpretationibus & sonis genuinis. De ludis Orientalium libri primi pars prima, quae est latina. Accedunt de eodem Rabbi Abraham Abben-Ezrae elegans poema rhythmicum: R. Bonsenior Abben-Iachiae facunda oratio prosaica: Liber deliciae Regum Prosa, Stylo puriore, per Innominatum. De ludis Orientalium Libri primi pars 2da, quae est Hebraica. Horis succisiuis olim congessit THOMAS HYDE &c. *Praemittuntur de Shahiludio Prolegomena curiosa, & materiarum elenchus. Oxonii.* &c. Liber primus, Sidnejo Godolphin, Baroni de Rialton, Fisci Regii Quaestori primario, regiae maiestati a secretioribus Consiliis, dicatus est. Post *Dedicationem, Praefationem, & Contentorum elenchum*, inuenitur *Monitio, de Corrupto nomine Oxonii, ne pagina*, vt Auctor scribit, *vacaret, quod indecorum.* Oxonium olim *Ouse-fort* adpellatum fuisse scribit, quod nomen deinde *vulgari incuria, Normannorum vt videtur, tempore degeneraverit in Oxford.* Postea conspiciuntur *Prolegomena*, quae *generalia*, & *varia Curiosa de Shahiludio*, complectuntur; scilicet *de eius natura & excellentia, quod a casu exemptum sit: quod sit idea belli: quod egregios & honorabiles, omni aeuo habuerit lusores, etiam coecos: quantum per totum orbem propagatum sit: alia quaedam de eo elegantia.* Haec prolegomena excipit *Historia Shahiludii* a p. 1-184. §. I. agitur *de Shahiludii nominibus*, §. II. *de Shahiludii inuentore, seu Auctore, & de tempore, loco, & occasione inuentionis.* §. III. *de Scaccario.* §. IIII. *de Scachorum seu militum lusoriorum nominibus, & materia.* §. V. *de Scachorum figura, seu forma.* §. VI. *de vocabulis lusoriis Sharuch, & Shahmat* &c. §. VII. *de Situ lusuum, vulgo Gambettae vocantur. De Shahiludio Chinensium. De Shahiludio in genere.* His adiecit: *De Shahil. poema, tempore Saxonum exaratum, Carmine politico, seu Pseudo-Trochaico, e Codice Biblioth. Bodleianae MS. De*

Sca-

Scachis versus, repertos, in calce cuiusdam MS. Exemplaris Salustii, in Bibliotheca Dauentriensi, Elenchum quorundam eorum, qui de Shahiludio scripserunt libros. Iam sequitur *Historiae Shahiludii pars secunda, quae est hebraica, seu trias Iudaeorum de ludo Scachorum; & quidem Carmina rhythmica de Ludo Shahmat*, R. Abraham Abben-Ezrae, *beatae memoriae*, a p. 2-9. *Sequitur Oratio elegans de Ludo Scaque, quam composuit gloria Oratorum* Bonsenior Abben Iachia, *beatae memoriae*, a p. 10-17. *Liber* Deliciae regum *dictus*, a p. 18 71. Recusa fuerunt haec de Shahiludio opuscula Rabbinica, cum aliis libellis Hebraicis, *Londin.* 1702. in 8. & cum praefatione Rabbi Wirmischa *Francof. ad Moenum apud Io. Kellnerum anno* 486. *aerae Christian.* 1726. Ex hac posteriore editione in sermonem conuersa fuerunt germanicum, & edita titulo: *Neu eröffnete Kunststük des Schach-Spiels, darinnen nicht allein die unterschiedliche Nahmen und Gebrauch, auch Anzahl der Steine dieses Spiels bey allerhand Nationen, als: denen Persern, Türcken, Mohren, Russen, Pohlen, Teutschen, Spaniern, &c. und andern Völckern gezeiget wird, Als vornehmlich die Kunst-Griffe dieses Spiels In anmuthigen Gleichnissen, wie solches die Jüdische Schreib-Art gemeiniglich mit sich zu bringen pfleget, vorgestellet werden. Von dem berühmten Rabbi und Cabballisten* Abraham Aben Esra, *in Hebraeischer Sprache geschrieben, Nun aber zum Dienst und Nutzen der Herren Liebhabere dieses Spiels ins Teutsche übersetzet von* Ludi Magistro *Franckf. und Leipz.* 1743. in 8 pp. 103. Rabbi Bon Senior p. 91. versionis germ. vocatur R Bun Schneier Aben Iachia. Iam accedimus ad Librum secundum, cui hic praefixus est titulus: *Historia Nerdiludii, hoc est dicere, Trunculorum; cum quibusdam aliis Arabum, Persarum, Indorum, Chinensium & aliarum gentium ludis, tam politicis quam bellicis, plerumq. Europae inauditis, multo minus visis: additis omnium nominibus in dicta-*

dictarum gentium linguis. Vbi etiam Classicorum Graecorum & Latinorum loca quaedam melius, quam hactenus factum est, explicantur. Item explicatio amplissimi Chinensium ludi, qui eorum politiam, & modum perueniendi ad Dignitates, in aula regia, exponit, & egregio ac peramplo Schemate repraesentat. De ludis Orientalibus liber secundus, quem horis succisiuis congessit THOMAS HYDE *S. T. D.* &c. *Praemittitur praecipuarum rerum elenchus. Oxonii* &c. Hic liber secundus, Iohannis Hampden iunioris, Armigeri, nomine inscriptus, 278. absoluitur paginis, variosque Orientalium gentium ludos describit. Nimirum 1. *Nerdiludium.* 2. *Indorum ludum Tchupur.* 3. *Ludum promotionis Mandarinorum.* 4. *Historiam aleae.* 5. *Historiam talorum.* 6. *Historiam Damiludii seu latrunculorum.* 7. *Circumueniendi ludum Chinensium.* Pluribus hunc ludum descripsit, vir omni laude maior, Godefridus Guil. Leibnitius, in *Miscellaneis Berolinensibus ad incrementum Scientiarum ex Scriptis Societatis regiae Scientiarum exhibitis,* Tom. I. Part. I. Obseru. III. p. 22 sqq. Repraesentationem illius aere exprimi curauit, ex libro figurarum Sinicarum, qui in splendidissima regia Berolinensi Bibliotheca extat. 8. *historiam Triodii.* 9. *ludum subiugandi rebelles.* 10. *Tabiludium seu ludum Tab.* 11. *ludum Kioz.* 12. *ludum Charigi seu Charitch.* 13. *ludum Mancala.* 14. *ludum dictum Vsuba Wa Hulana.* 15. *ludum qui dictus est magister & seruus.* 16. *ludum Ouorum.* 17. *ludum Giritucum Chudum.* 18. *ludum Hippas.* 19. *ludum Hababato'l Hababa.* 20. *ludum Tchenghi seu Tchanghi.* 21. *ludum pilae.* 22. *ludum trium passuum diductorum.* 23. *ludum Hagjegj.* 24. *ludum Casheushi.* 25. *ludum Bukaira.* 26. *ludum Yagi.* 27. *ludum turbinis.* 28. *ludum qui par & impar vocatur.* 29. *ludum Phial.* 30. *ludum furum & vigilum.* 31. *Chytram, seu Chytrindam.* 32. *Collabismum.* 33. *Saltationem.* 34. *ludum Tabel.* 35. *Nuciludium.* 36. *ludum Cus.* 37. *ludum Pushtek.*

38.

38. *micationem digitis.* Librum finit *Elenchus quorundam eorum, qui de Ludis scripserunt.* Omnis vero liber multis ludorum schematibus, aliisque figuris, ornatus est.

ANDREAE HYPERII de Theologo, seu de ratione studii Theologici Libri IIII. cum gemino Rerum & Verborum, Locorumque scripturae, obiter explicatorum, indice. *Basil. ex officin. Oporin.* 1582. in 8. pp. 756.

De libro rarissimo vid. Cl. Vogtius p. 358. Caussam indagare non possumus, quam ob rem librorum Catalogi, in adducendo huius libri titulo, tam mirifice discrepent. Illud igitur Bibliophilis diiudicandum relinquimus. Sic enim e. g. in Nicolai Bassaei, *Collect. libror.* saepius cit. P. I. p. 11. libri, hoc modo, adducitur titulus: ANDREAS HYPERIVS, *de Theologo, siue de ratione studii theologici, libri tres, Basil.* 1572. in 8. In *Catalogo librorum, per Ioannem Oporinum excusorum,* Andr. Iocisci Orationi, *de ortu, vita, & obitu Io. Oporini adiecto,* libri titulum ita legimus: ANDREAE HYPERII *Theologus, siue de formando Theologiae studio libri IIII.* in 8. Forte vna plures extant editiones, e quibus illa, quae libros tres tantum complecti, & 1572. impressa dicitur, prima est.

IO. de HYPERIIS Reformir Spiegel. *vid. infra* ERICVS RHONAEVS.

I.

Le Bibliothecaire universel par le P. LOVIS IACOB. *à Paris* 1668. II. Vol. in 8.

Vid.

Vid. Cl. Vogtius p. 359. Nullum vero librum, eiusmodi titulo insignem exsistere propterea facile crediderimus, quoniam in Niceron *Memoires* Tom. XXXX. p. 87. illum frustra quaesiuimus, qui tamen exactissimum Catalogum librorum, quos edidit LVDOVICVS IACOBVS a Sancto Carolo, Cabilonensis, Burgundus, Ordinis Carmelitarum, Consiliarius, & Eleemosynarius Galliae regis, nec non Io. Paulli Francisci de Gondi Cardinalis de Retz, & Achillis de Harlay Bibliothecarius, ex eius *Bibliotheca Carmelitarum* adtulit, quae MSta adhuc adseruatur, in Bibliotheca Monasterii Carmelitarum des Billettes (*Couvent des Carmes des Billettes*). Forte ille liber est, qui titulo: *Traité des plus belles Bibliotheques publiques & particulieres, qui ont esté, & qui sont à present dans le monde, divisé en deux parties avec quelque Appendice, à Paris chez Rolin le Duc, & Louis Champhoudry* 1644. in 8. prodiit. Quod ad eius *Bibliographias* adtinet, earum titulos, eo ordine, quo prodierunt, ex Nicerono, hic adiiciemus.

Bibliographia Parisina, hoc est Catalogus omnium librorum, Parisiis anno 1643. & 1644. inclusiue excusorum, ad Gabriel. Naudaeum. *Parisiis sumtibus Roleti le Duc sub signo iustitiae* 1645. in 4.

Bibliographia Parisina, hoc est Catalogus omnium libror. Parisiis anno 1645. inclusiue excusorum. Ad Guidonem Patinum Doctor, medic. *Parisiis sumtibus Roleti le Duc* 1646. in 4. pp. 52.

Bibliographia vniuersalis Gallica, hoc est Catalogus omnium librorum per vniuersum regnum Galliae annis 1643. 1644. & 1645. excusorum.

rum. ad Iacob. Mantellum Doctor. Medic. *Parisiis sumt. Roleti le Duc* 1646. in 4. pp. 26.

Bibliographia vniuersalis Gallica, hoc est Catalogus omnium librorum, per vniuersum Galliae regnum anno 1646. excusorum. Ad Guilielm. Colleter. *Parisiis sumpt. viduae Ioannis Camusat & Petri le Petit Typogr. regii, via Iacobaea ad insigne aurei velleris,* 1647. in 4. pp. 46.

Bibliographia Parisina, hoc est Catalogus omnium librorum Parisiis annis 1647. & 1648. inclusiue excusorum. Ad Petrum & Iacobum du Puy. *Parisiis apud Sebastianum Cramoisy Regis, & Reginae regentis Architypographum, & Gabrielem Cramoisy via Iacobaea sub Ciconiis* 1649. in 4. pp. 52.

Bibliographia Parisina, hoc est Catalogus omnium librorum Parisiis anno 1649. inclusiue excusorum. Ad Achillem de Harlay. *Parisiis apud Sebastian. & Gabriel. Cramoisy fratres* 1650. in 4. pp. 29.

Bibliographia Parisina, hoc est Catalogus omnium librorum Parisiis anno 1650. inclusiue excusorum. *Paris. apud Seb. & Gabr. Cramoisy fratres* 1651. in 4. pp. 32.

Bibliographia Gallica vniuersalis, hoc est Catalogus omnium librorum per vniuersum Galliae regnum anno 1651. excusorum. *Parisiis apud Sebastian. & Cramoisy fratres* 1652. in 4. pp. 47.

Bibliographia Gallica vniuersalis, hoc est Catalo-

talogus omnium librorum per vniuerſum Galliae regnum, annis 1652. & 1653. incluſiue excuſorum. *Pariſiis apud Sebaſt. & Gabriel. Cramoiſy* 1654. in 4. pp. 92.

Niceron de his *Bibliographiis* ſententiam ſuam p. 93. his verbis exponit: *Les livres imprimés en France pendant ces années, y ſont rangés ſuivant l' Ordre des Facultés. Comme le P.* IACOB *n' a rien ajouté aux titres, qu'il s' eſt contenté d'y copier, il n'y a rien de lui, dans ces Recueils, qui peuvent cependant avoir leur utilité.* Conf. Philip. Labbei *Bibliotheca Bibliothecarum* p. m. 249 ſqq.

MAGDALII IACOBI *Batavi Goudani, Ordinis Praedicatorum* Correctorium Biblicum, cum quarumdam difficilium dictionum luculenta expoſitione, & Compendio Bibliorum metrico memoriali 250. verſibus comprehenſo, opus bipartitum. *Anno* 1538. in 4.

Vid. Cl. Vogtius p. 359. Antonius Poſſeuinus in *Apparat. Sacr.* Tom. II. p. 371. huius libri editionem *Colon. apud Quentelium* 1500. in 4. adducit. Conf. Maittaire Tom. I. Annal. p. 729. Io. Alb. Fabricius in *Bibliothec. med. & infim. Latin.* L. XII. p. 7. & Iacob. le Long in *Biblioth. Sacr.* Tom. II. p. 840. editionem *Colonienſem* 1508 in 4. memorant. Laudat hoc *Correctorium* Richard. Simon dans la *Bibliotheque Choiſie* L. III. c. 34. De reliquis MAGDALII IACOBI Scriptis conſulendus Iacobus Echardus T. II. *Bibliothec. Dominic.* p. 44. Valer. Andreas in *Bibliotheca Belgica* p. 638.

R. IACOB *Kaphel fil. Schemuel* Omek Halacha, ſeu profunditas Conſtitutionis, vbi expo-

ſuit Halachot Talmudis difficiliores, additisque lucem affundunt, figuris. *Craçouiae* 1598. in 4.

Cl. Vogtius p. 360. Auctorem libri R. IACOB. *Raphaël* nominat. Euoluimus ideo Io. Chriſtophor. Wolfii *Biblioth. Hebraeam*, illumque Tom. I. p. 612. R. IACOB. *Kapbel* adpellari deprehendimus.

THOMAE IAMES *Protobibliothecarii Oxonienſis*, Bellum Papale ſiue Concordia diſcors, Sixti V. & Clementis IIX. circa Hieronymianam editionem, cum vtriusque editionis vulgatae illorum pontificum, & poſtremae Louanienſivm comparatione. *Londini apud G. Biſhop*, 1600. in 4.

Editio prima, ſecunda quam Cl. Vogtius p. 360. adtulit, multo rarior. Vltra bis mille loca notauit THOM. IAMES, in quibus duae iſtae bibliorum editiones, a ſe inuicem diſcrepant. Conf. Andr. Caroli *Memorabilia Seculi XVII. eccles.* L. I. p. 138. Louis Ellies du Pin *Prolegom. ſur la Bible* L. I. C. VII. §. 3. p. 208. vbi non in leuioris ſolum, ſed interdum magni momenti rebus diſcrepantiam in his bibliis deprehendi fatetur. Vitam THOM. IAMES, qui diem obiit anno 1629. breuibus expoſuit Niceron *Memoires* Tom. XVIIII. p. 62 ſqq.

Ἱερακοσόφιον, rei Accipitrariae Scriptores, nunc primum editi, accedit κυνοσόφιον, liber de cura canum graece & latine, cura Nicolai Rigaltii. *Lutet. ex officina Niuelliana* 1612. in 4. mai.

Vid. de rariſſimo hoc libro, qui in Auctionibus publicis, nonniſi multa pecunia redimitur, Io. Alb. Fabricii *Biblioth. Gr.* L. I. c. XXV. p. 155.

Le Mercure IESVITE: ou Recueil des pieces concernants les progrès des Jesuites, leurs écrits, & differents: depuis l'an 1620. jusqu'à l'an 1626. le tout fidelement rapporté par pieces publiques & actes authentiques selon l'ordre des temps. Deuxiesme edition reueüe, de beaucoup augmentée & nouvellement comprise en deux Tomes. *Tome premier à Geneve chez Pierre Aubert Imprimeur ordinaire de la republique & Academie* 1631. avec Privilege. pp. 938; *Tome second ibid.* 1630. in 8. pp. 343.

De insigni huius collectionis raritate, atque iis, quae continentur in illa, vid. die *Nachrichten von einer Hallischen Biblioth.* Tom. III. p. 246 sqq. Auctorem & Collectorem eius esse Iacobum Godofredum, ICtum sui temporis celeberrimum, testantur Niceron Tom. XVII. p. 76. & Lenglet du Fresnoy dans le *Catalogue raisonné des principaux historiens* p. 87. vbi scribit: *On attribue ce Recueil à Jaques Godefroy, qui s'étoit retiré à Geneve. C'est une compilation tres singuliere d'actes authentiques, qui ne sont point tous favorables aux Peres de la Compagnie de* IESVS: *mais qu'importe, du moins ils servent pour l'histoire.* Prior tomus prima vice prodierat *Geneuae* 1626. in 8.

LVCII VIGILII IESVRBII Aegloga Hagnon, vtilis simul & iucunda. Ex Oratione C. in Funere M. *Varia ille fortuna iactatus, & durissimis cum casibus conflictatus & multiplicibus exagitatus aduersationibus, id omnino praestitit, vt neque ad Deum* Religionem, *neque ad homines* iustitiam *violauerit* vnquam. in 8. folior. 2.

De insigni carminis raritate vid die *Nachrichten von einer Hallischen Biblioth.* Tom. II. p. 68. Miramur, quod Summe Reu. huius praestantissimi diarii Auctor carmen illud, non integrum inseruerit, & ab interitu, hac ratione vindicauerit. En eius initium!

Petasillus.

Hic etiam cecinit, niueas per prata bidentes,
Haec Hagnon *egit, fonuisque hac lauit in vnda.*

Vanniolus.

Ah, ah, quin lacbrymem nequeo Petasille, *videre*
Nunc infelices siluas, deformia rura
Lumine quis possis sicco? dum viueres Hagnon
Foelices nuper siluas, formosaque rura.
Tempore quo vnanimi Pastorum voce canentum
Pan solus Deus est, Deus est, nemus omne sonabat,
Et Cithysi pecudes carpebant pabula, frondes
Ac densas inter captabant frigus & vmbras.
Non bis auditur iam fistula montibus vlla,
Et vel cuncta tenent tribuli, lappaeque tenaces
Vel lapis obducit nudus vel pascua iuncus
En ipse hic largis fons olim argenteus vndis
Collapsus, latices nullos sitientibus agnis
Pocula non aegris Pastoribus vlla ministrat.

Petasillus.

Hoc est Vanniole *hoc, quod dicere saepe solebat*
Vallibus his, teneros Hagnon *dum pasceret agnos:*
Errate irriguas, iam nunc errate per herbas,
Dum licet o pecudes, pecudes mea maxima cura:
Non vobis (certum est) pastore Hagnone, *cruentus*
Aut lupus insidias vnquam meditabitur, ipsas
Aut insueta graueis tentabunt pabula foetas.
Hoc mihi dum calamos Panistos traderet ipse
Promisit, magni non fallunt carmina Panis.

Vanniolus.

Quid? quae Leucoreis cantabat montibus? o Vos

Cogi-

Cogite Pastores pecudes, nigrescit ab Austro
Caelum, praecipitans iam iam ruet horrida grando.
Quam vereor late sata laeta, boumque labores
Ne fera tempestas sternat, ne pabula tota
Proterat, vt nullus his vltra possit in agris
Pascere vt ante greges, deductum dicere carmen. &c.

INDEX siue Catalogus vniuersalis omnium librorum prohibitorum mandato Illustriss. ac DD. Reu. Gasp. a Quiroga Archiepiscop. Toletani editus. *Madrit. apud Alphons. Gomez.* 1583. in 4.

Differt in nonnullis ab illo, qui eiusdem Gasp. a Quiroga iussu *Madrit.* 1584. editus, & a Cl. Vogtio p. 368. iam adductus fuit.

INDEX expurgatorius librorum Philippi II. Regis Hisp. auctoritate concinnatus in Belgio, *apud Io. Mareschallum. Lugdun.* 1586. in 8.

Catalogus librorum qui prohibentur mandato Ferdinandi de Valdes Hispal. Archiepiscopi, Inquisitoris generalis Hispaniae. *Pinciae* 1559. in 4.

INDEX librorum prohibitorum: cum regulis confectis per Patres a Tridentina Synodo delectos, auctoritate Pii IIII. Summi Pontificis. *Coloniae Agrippin. ex officin. Cholini* 1564. in 8.

INDEX librorum prohibitorum Pii IIII. & Clementis IIX. *Rom.* 1596. in 8.

Recusus fuit *Pragae* 1596 in 8.

INDEX librorum prohibitorum cum regulis Concilii Tridentini *Ferrariae* 1599. in 8.

INDEX librorum prohibitorum. Cum regulis confectis per patres a Tridentina Synodo delectos, & cum adiecta instructione, de emendandis imprimendisque libris, & de exequenda prohibitione. Nunc in hac congregatione Cardinalium edictis aliquot, & librorum nuper scandalose euulgatorum, descriptione auctus. *Cracouiae in Officina Andreae Petricouii S. R. M. Typogr. anno* 1617. in 12. pp. 216.

Luculentam huius INDICIS rarissimi habes recensionem in Io. Daniel. Ianozki *Nachricht von den in der Zaluskischen Biblioth. sich befindenden raren polnischen Büchern.* P. I. p. 8 sqq.

F. M. Capiferrei Elenchus librorum prohibitorum vsque ad annum 1640. *Rom.* 1640. in 8.

INDEX librorum prohibitorum Alexandri VII. iussu editus *Romae typis Camerae Apostolicae* 1664. in 4.

INDEX librorum prohibitorum, *Romae* 1664. in fol.

Io. Iacob. Reimannus de illo, mentem suam ita exposuit: *Cum omnes librorum prohibitorum* INDICES, *infrequentes sint, & raro admodum obueniant iis, qui libris non cottidiani commatis congerendis impendunt operam, tum ad huncce cumprimis hoc ambitiosum pertinere existimes. Odi profanum vulgus & arceo. Primum enim Romae typis Camerae Apostolicae excusus est. Rarae autem sunt Romanorum aues, in terris Germanorum. Tum non vnus est* INDEX *tantummodo, sed duo, & vnus alterum habet comitem, & hi tandem Constitutiones pontificias LXXXI. habent pedissequas, in quibus dici non potest, quam multa occurrant* ἀξιομνημόνευτα &c. Vid. *Accessiones vberiores ad*

Iac.

Iac. Frider. Reimmanni *Catalogum Bibliothecae Theol. a* Io. Wilh. Reimmanno filio *editae* p. 58 ſqq.

INDEX librorum prohibitorum Innocentii XI. *Rom.* 1683. Accedit appendix vsque ad annum 1696. *Romae* 1696. in 8.

INDEX librorum prohibitorum Innocentii XI. P. Max. iuſſu editus vsque ad annum 1681. Accedit Appendix vsque ad menſem Iun. 1704. *Romae typis Camerae Apoſtol.* 1704. in 8.

Quid de hoc indice ſenſerit Iac. Fridericus Reimmannus, illius docent *Acceſſiones ad Catalogum Theologicum.* Inter alia p. 66. ſcripſit: *Quaeſo te quid hoc eſt, quod p.* 364. *extat:* Magni Thomae Bartholini Regiae Maieſt. Commentatio illuſtrati editio ſecunda. Baſil 1662. *Et quis ex his laciniis divinare poſſet, probiberi opuſculum, quod inſcribitur:* Thom. Bartholini Paralytici N. T. Medico & philologico Commentario illuſtrati, *quod* Hafniae *primum* 1653. *tum* Baſil. 1662. *in* 8. *eſt editum?* Martinus Geierus *p.* 339. & 365. *vocatur* Martin. Iejerius, Severinus Waltherus Slüter *p.* 387. Seuerinus Uralter, Calixtus Caliſtus p. 323. 324. 335. &c.

INDEX librorum prohibitorum Innocentii XI. P. M. iuſſu editus vsque ad annum 1681. Accedit in fine Appendix vsque ad menſem Iunium 1704. *Prag.* 1726.

Editor huius indicis eſt F. Iacobus Riccius. Omnes errores, qui in priore, quam recenſuimus, editione inueniuntur, in hanc quoque transſcripti ſunt. Audiamus iterum Reimmannum l. cit. p. 67. hac ratione diſſerentem: *Quot bone Deus in hoc* INDICE *ſunt nomina corrupta, truncata, vitioſe expreſſa, ridicule & ſine vlla ratione repetita?* Acta Theologo-

rum Wittebergens. *pro* Würtembergens. *p.* 3. & 380. Angelocratoris Schola Stadensis, *pro* Angelocratoris Scholae Stadensis collegae viridarium poeticum *p.* 13. Ernesti, *pro* Io. Ernesti Grabe *in Appendice p.* 58. Io. Adagii *pro* Adagia *p.* 4. *Quot opuscula auctoribus adscripta, quae nunquam ab iisdem confecta sunt? — Iactat Editor* F. Iacobus Riccius *in praefatione, se* INDICEM *hunc reddidisse auctiorem & accuratiorem. Et demus eidem prius; Posterius sane dare non possumus; siquidem tot vitiis inquinatus est, vt peruoluentibus nobis non Scriptorum prohibitorum; sed Scriptorum turpiter depravatorum* INDEX *videretur.* &c.

INDEX librorum prohibitorum vsque ad totum mensem Martii 1716, regnante Clemente XI. *Romae* 1716 in 8.

Conf. de *Librorum prohibitorum* INDICIBVS Danielis Franci *Disquisitio Academica de Papistarum* INDICIBVS *librorum prohibitorum & expurgandorum, in qua de Numero, Auctoribus, Occasione, Contentis, fine, damnis, & Iure Indicum illorum disseritur, Lipsiae* 1684. in 4. Philippi Labbei *Bibliotheca Bibliothecar,* p. m. 168 sqq.

WOLFGANGII OBSTEN Auszug aller Chroniken von erbawung und Ankunft namhafftiger Staette, Schloesser und Kloester, vor und nach der Geburt Christi. *Franckf. am Mayn, Getruckt bey Merten Lechler in Verlegung Siegmund Feyerabends vnd Simon Hüters.* 1564. in 8. pp. 97. except. praefat. & Indice.

Liber valde rarus. WOLFGANG IOBST seu IVSTVS Francofurtanus, Philosophiae & Medicinae fuit Doctor ac Physices Professor, qui e vita decessit anno a Chr. nat. 15 . 5. vid. Io. Christ. Becmannus in *Noti-*

Notitia Vniuersitatis Francofurtanae Cap. V. p. 47. Multa edidit Scripta historica, inprimis quae res Marchicas spectant, de quibus vid. Cl. Vogtius p. 371 sqq. Habemus etiam ab illo, *Omnium Academiarum, & quarundam illustrium Scholarum totius Europae Erectiones, Fundationes & Confirmationes. Adiecti sunt & praecipui earundem Rectores, Promotores, & Professores, Francof. ad Viadrum* 1554. in 8. pl. 9. & dim. Recensionem illius dedit Christ. Aug. Heumannus in *Bibliotheca Historica Academica* Cap. I. p. 1 sqq. vbi inter alia, *macram hanc tractationem & solam de academia Francophordiensi relationem fide dignam esse, legique mereri*, scribit, *cum res sui temporis describat Auctor multosque commemoret Professores, quos partim Praeceptores suos, partim suos Compatres nominat.* Fallitur sine dubio Beckmannus, cum in *Catalogo Biblioth. publicae Francofurtanae* p. 164. W. IVSTVM *Academiarum & praestantium quarundam scholarum Catalogum, Francof. ad Viadr.* 1550. in 8. in lucem emisisse prodit. Conf. Ios. Simleri *Bibliotheca* p. 685.

IOAN. IONSTON de Naturae Constantia. *Amstelod.* 1632. in 16. *ibid.* 1634. in 12. pp. 144.

A raritate & doctrinae copia laudatur in *Nou. Antiquis* ann. 1729. p. 220. in Theophili Sinceri *Bibliotheca Historico-critica libror. rar.* p. 412. De Auctore vid. Niceron *Memoires* Tom. XXXXI. p. 269 sqq. Conf. *Nouvelles lettres de* Mr. Baile Tom. I. p. 51.

Iosaphatidos, siue de nece Iosaphat Kuncewicz, Archiepiscopi Polocen. Ritus Graeci, pro Vnione & S. Sede apostolica Romana, Vitebsci a Schismaticis caesi. Libri tres. Illustrissimo ac reuerendiss. Domino, D. Antonio Sancta-Crucio, Dei & apostolicae Sedis gratia, Ar-

chiepiscopo Seleuciae, & eiusdem S. Sedis, ad Sereniſſimum Sigismundum III. Poloniae ac Sueciae Regem, Nuncio Apoſtolico. A F. IOSAPHAT ISAKOWICZ *Ordinis D. Baſilii Magni* Dedicati Anno 1628. in 8. pp. 95.

Neque monachus Baſilianus neque IOSAPHAT ISACOWICZ, quod nomen fictum eſt, ſed Nicolaus Kmicic e Societate Ieſu eximii huius carminis Auctor fuit. Vid. Alegambe *Biblioth. Scriptor. Societ. Ieſu* p. 353. Illud autem carmen, quod ex *Academiae Wildenſis typographia* prodiit, in ipſa Polonia, paullo rarius eſſe nos docet Io. Daniel Ianozki in den *Nachrichten von denen in der Zaluskiſchen Biblioth. ſich befindenden raren polniſchen Büchern* P. I. p. 83. vbi & ſatis adcuratam illius inuenies recenſionem.

IOSEPHI ISCANI de bello Troiano L. VI. notis illuſtrati a Samuele Dreſemio. *Francof.* 1620. in 4.

De IOSEPHO ISCANO, Deuonienſi monacho Anglo vid. Io. Lelandi *Commentar. de Scriptoribus Britannicis* Tom. I. p. 237. Caſimir. Oudinus in *Commentar. de Scriptoribus & Scriptis Eccleſiaſticis* Tom. II. Col. 1617 ſqq. Io. Alb. Fabricius in *Biblioth. med. & infim. Latinit.* L. VIIII. p. 524 ſqq. in *Biblioth. Graeca* L. I. c. V. p. 28. in *Biblioth. Latina* L. I. c. VI. p. 73. *Deuonius* dictus fuit, quia in Deuonia natus eſt, ISCANIVS vero quoniam Iscae, quae Cornuwalliae ciuitas eſt, educatus dicitur. Sunt etiam, qui illum IOSEPHVM *Exceſtrienſem* vocant. Seculo vero inclaruit ille XII. *Haec editio*, quam adduximus, *videtur paullo rarior eſſe, ideoque omiſſa fuit a Cel. Ioechero, qui in lexico Eruditorum biographico*, ISCANII *opera primum Londini* 1675. *publici iuris*

iuris facta fuisse scribit. Verba sunt Viri Summe Reu. Michaelis in *Catalog. Biblioth. Ludewig.* P. II. p. 1460. Sed tres alias editiones, hac ipsa, extare antiquiores, docet Fabricius in *Biblioth. lat.* l. cit. p. 73. not. h. Nimirum ab Albano Torino, cum Pseudo Pindari *Epitome Iliadis*, Darete *Prosario*, & Homeri *Iliade e latina Nicol. Vallae & Vincentii Obsopaei versione, Basil.* 1541. in 8. Secunda extat hoc titulo: *Daretis Phrygii poetarum & historicorum omnium primi de bello Troiano libri sex, latino carmine a Cornelio Nepote eleganter redditi*, in Io. Spondani editione *Homeri, Basil.* 1583. & 1603. in fol. p. 444-499. Tertiam denique ab Alexandro Trognesio, editam, memorat Dresemius, cuius editio adiecta quoque conspicitur Dicty Cretensi & & Dareti Phrygio *de bello & excidio Troiae*, & quidem in editione *in vsum Serenissimi Delphini cum interpretatione* Annae Daceriae, *Amstelod.* 1702. in 4. Forte ab his memoratis editionibus, illa quoque editio diuersa est, cuius Io. Lelandus l. cit. p. 239. his verbis, fecit mentionem: *Haec cum scripsissem, prodiit* IOSEPHI *opus interpretis de bello Troiano, typis excusum Germanicis; sed tam corrupte, vt si pater ipse in prolem rediuiuus oculos converteret tam informem, cognosceret plane nunquam. Vtque fucus edito praefigeretur libro, Cornelii Nepotis, Romani, nomine inscriptus est.* Sibimetipsi vero contradicere videtur *Lexicon Eruditorum* in articulis IOSEPH. *Deuonius* & *Dresemius.*

Synodus prouincialis Gnesnensis prouinciae, sub illustriss. & reuerendiss. Domino D. Matthia Lubienski Archiepiscopo Gnesnensi, legato nato, regni Polon. Primate, & primo Principe, Varsauiae 1643. die IIX. Mens. Nouembr. celebrata. *Varsauiae in officin. Petri Elert* 1646. in 4. pl. 12.

De

De rariore hoc libro, quem ſub Matth. Lubienski auſpiciis collegit IOANNES MATTAEVS IVDICKI Theol. & V. I D. Eccles. Cathedral. Gnesnenſis Canonicus, Archidiaconus Vladislauiens. Praefectus Colleg. Kaminiec. & Regis Poloniae Secretarius, vid. I. D. Ianozki in der *Nachricht von denen in der Zalusk. Biblioth. ſich befindenden raren polniſchen Büchern* P. II. p. 28 ſqq. vbi exactiſſima libri recenſio & vitae M. Lubienski inuenitur deſcriptio.

FLAVII IVNII *Andrienſis* Centum Veneres, ſiue lepores ad illuſtriſſ. Dominum Don Franciſcum Tuſum Marii filium. *Florentiae apud Volckmar. Timannum Germanum* 1603. *Superiorum Permiſſu*, in 4. pp. 104.

Etſi haec epigrammata curante Michael. Richey *Hamburgi* 1714. in 8. recuſa fuerint, noſtra tamen editio, omnium rariſſima ac ſplendidiſſima eſt. Sumtibus Academiae Vnitorum illam edidit Pandulphus Stupha Eques D. Stephani, & eiusdem Academiae Socius. Dicata eſt Don Franciſco Tuſo, Marii filio, *adoleſcenti heroicis*, vt ait, *virtutibus ornatiſſimo*, *Academiae Vnitorum Principi*. Fuit FLAVIVS IVNIVS Andrienſis, Franciſci Tuſi Medicus. Praemittuntur Horatii Calandri Florentini, & Curtii Scalectii *in Centum Veneres* FL. IVNII, *Epigrammata*. Poſtea haec legitur inſcriptio: *Ludimus, vt animus, ſeuerioribus ſtudiis fatigatus, amoenis in Muſarum ſeceſſibus recreetur. Ludimus Poetarum in morem. Ficta plurima. Iocoſa omnia. Impurum nihil: Si quid vero hic dictum, ſcriptumue, quod orthodoxae fidei Patrum ſanctiſſima ſcita non probent, indictum, oblitteratumue eſto.* Quamlibet paginam, vnicum tantummodo epigramma occupat, e quibus LXI. & XCVII. ſelegimus, vt qualis fuerit poeta FL. IVNIVS, lectores noſtri perſpicere queant:

Min-

Mindae & Cupidinis Certamen.

Sunt amor, & Minda ambo acri decernere bello
Dispositi; orbis vtri competat imperium.
Sunt puero sua tela, at nuda est dextra puellae;
Arcum lunat Amor, Minda supercilia.
Hic geminas faculas, haec ambos vibrat ocellos:
Ipse ligare studet retibus, ipsa comis.
Vincis io mea Minda; & eo est victoria maior;
Maior quo armatum vinci ab inerme pudor.

Riciae dormienti surripuit oscula.

Suaue quiescenti Riciae duo Suauia carpsi
E roseis malis, quattuor a labiis.
Experrecta in me feruentes fulminat iras
Et turbat diris gaudia tanta minis.
O factum male! cur rerum non vertitur ordo;
Vt sopita ferox, sitque benigna vigil?

In fine *Centum* illis *Veneribus*, quatuor alia *Epigrammata*, adiecta reperiuntur.

ANDREAE IVRGIEWICII *Canonici Vilnensis*, Quinti euangelii Professores antiquissimi & celeberrimi Nullus & Nemo. Qui in Ecclesia mathematica, fugitiua, latina, incognita, & inuisibili protestantium vsque ad Lutherum, Zwinglium, & Caluinum latuerunt, e tenebris eruti. *Monasterii excudeb. Lambertus Rassfeldt* 1603. in 12. folior. 114.

Quid rerum libellus complectatur, e titulo patet. Nostra non prima est editio; sed aliam iam *Vilnae* 1599. prodiisse nonsolum ANDREAE IVRGIEWICZ subscriptio dedicationis, ad Nicol. Christophor. Principem Radziuilium, testatur, sed etiam e typographi Lamberti Rassfeldii dedicatione noua, nostrae editioni, ad D. Leonard. Rubenum Abbatem Ordinis Benedicti Monasterii Sanctor. Apostolorum Pe-

Petri & Paulli Abbinckhouenſis &c. in ciuitate Paderbornenſi, praemiſſa, intelligitur. Cum vberiorem libri recenſionem a Io. Daniel. Ianozkio expectamus, pauca illa, ex quibus Auctoris inſtitutum, quod in hoc libello ſequutus eſt, dilucide adpareat, ex dedicatione adiiciemus. *Non vnum, inquit, Euangelici Apoſtolum, vel apoſtolicum virum, Epiſcopum vel Doctorem, Patrem vel Scriptorem hactenus vere nominare aut proferre potuerunt, qui ante Caluinum & Lutherum ſic praedicauit Euangelium vt ipſi praedicant, ſic Sacramenta miniſtrauit, vt ipſi miniſtrant.* —— *Haec cum ita ſe habeatit, non tamen pudet iſtos, Euangelicos nouae ſuae veritatis (vt vocant) euangelicae, nouos ſubinde teſtes recudere, & in lucem proferre: ne videantur nouam doctrinam docere, & Profeſſoribus qui eam antea docuerint carere. Verum tamen inter omnes illos teſtes, ne vnum quidem inuenies, per omnia Lutheranum vel Caluiniſtam: quod in hoc libello, niſi me animus fallat, ſatis clare demonſtraui. Hic enim clare videbunt* Euangelici, *niſi plane perpetuo caecutire velint: nec Apoſtolos, nec Eccleſiam primitiuam, nec Eccleſiae Patres aut Doctores, nec concilia Generalia, aut Prouincialia, nec ipſosmet Haereticos antiquiores, quos Lutherani ac Caluiniſtae, tanquam ſuarum Sectarum Profeſſores, in ſuis ſcriptis nominant: fuiſſe reuera per omnia huius Quinti Euangelii, ſecundum Lutherum & Caluinum Profeſſores. Nihil autem hic attuli: quod partim in Haereticorum libris, partim in Catholicorum ſcriptis non legi. Vbi enim Haereticorum librorum copia mihi non ſuppetebat: ibi verbis ac teſtimoniis ipſorum Haereticorum vſus ſum, prout in Sandero, Vlenbergio, Caluino - Turciſmo, Feuardentio, & aliis noſtri temporis Catholicis ac fide dignis Scriptoribus reperi.* &c. Forte idem liber eſt, qui germanice hoc titulo extat: ANDR. IVRGIEWICII *der reformirten weitbekandter Niemandt, daraus zu erkennen, wo die rechte oder unrechte Kirche iederzeit geweſt, und ietzt zu finden ſey, verteutſcht*

durch

durch M. Ioannem Stamphium, Maintz 1603. in 4. Alius etiam IVRGIEWICII liber inuenitur, cui titulum fecit: *Bellum quinti Euangelii, in quo contra laruatam harmoniam Geneuensium, & fucatum Consensum Sendomiriensem clarissime ostenditur, nullam esse apud Euangelicos nostri temporis fidei vnitatem vel certitudinem, Coloniae apud Henric. Falkenburg* 1595. in 8. quem Matthaeus Tympius titulo: *Bericht von der grossen Uneinigkeit der genanten euangelischen in den fürnembsten Hauptstücken christlicher Religion, aus dem lateinischen* ANDREAE IVRGIEWICII, *ins Teutsch gebracht*, germanice versum *Monasterii* 1608. in 16. in lucem protrudit. Conf. de ANDREA IVRGIEWICIO Anton. Posseuini *Apparat. Sac.* Tom. I. p. 84. vbi & alia eius inueniuntur *Scripta*, quae Posseuinus *egregia* vocat.

BERNARDI IVSTINIANI *Oratoris Clarissimi*, Orationes, eiusdem nonnullae Epistolae, eiusdem Traductio in Isocratis libellum ad Nicoclem Regem. Leonardi Iustiniani Epistolae. *Venetiis per Bernardinum Benalium.* in fol. folior. 66.

BERNARDVS IVSTINIANVS, ex illustrissima Venetorum familia oriundus, natus fuit anno a Chr. nat. 1408. patre Leonardo IVSTINIANO Procuratore. Ob insignem, qua pollebat, eloquentiam Vrbis suae nomine, ad varios Principes legatus missus fuit. Cum in aula Ludouici XI. Galliae regis viueret, Codicem sibi comparauit manuscriptum, qui Laurentii Vallae *versionem latinam Iliadis Homeri* complectebatur, quam postea Iustinianus Luzagus *Brixiae* 1474. in fol. in lucem emisit. Patet illud e versiculis, qui in fine istius editionis leguntur:

En Graiis tantum quondam celebratus Homerus:
Nunc quoque & Ausonio grammate notus erit.

Pri-

Primus honor Vallae (namque is traduxit) at alter
BERNARDVS *posthaec* IVSTINIANVS *erit;*
Namque hic occiduas Orator missus ad oras
E Gallis Latias rettulit ille Domos,
Quamque prius puluis, quam blatta ac tinea pressit,
Iam in lucem cultior ecce redit.

Conf. Iustinian. Luzagi *Dedicatoria epistola ad* BERNARD. IVSTINIANVM anno 1474. Procurator S. Marci factus fuit. Anno vero 1489. vitam cum morte commutauit, aetatis anno LXXXI. Vitam illius descripsit Antonius Stella *Venet.* 1553. in 8. Conf. *Giornale de' letterati d' Italia* Tom. XVIIII. p. 364 sqq. Niceron *Memoires* Tom. VII. p. 1 sqq. Gerard. Ioannes Vossius *de Historicis Latinis* L. III. p. m. 547 sqq. Io. Alb. Fabricius in *Bibliotheca med. & inf. Latinit.* L. VIIII. p. 614 sqq. Niceron l. cit. de rarissima, quam adduximus collectione p. 5. ita scripsit: *L'année n'y est pas marquée; mais l' edition est de* 1492. *car elle a été faite en même tems, que celle de l'* Histoire de Venise, *à la fin de laquelle tous ces Ouvrages se trouvent dans quelques exemplaires; mais comme on les en a separez, & qu'ils ont même été supprimez pour des raisons d' Etat, ils sont maintenant trés rares & très peu connus.* Indicem horum opusculorum inuenies in den *Merckwürdigk. der Koenigl. Biblioth. zu Dr.* Tom. III. p. 419. *Orationes* magna ex parte separatim prodierunt, & postea variis insertae fuerunt collectionibus, e. g. *Orationibus clarorum hominum vel honoris officiique caussa, ad principes vel in funere de virtutibus eorum habitis.* *In Academia Veneta* 1559. in 4. & *Paris.* 1577. in 12. Vid. die *Merckwürdigk. der Koenigl. Bibl. zu Dr.* T. II. p. 367 sqq. *Oratio* Leonardi IVSTINIANI *in funere Caroli Zeni Procuratoris S. Marci*, quae, in Collectione, primum occupat locum, extat etiam in *Orationibus Funebribus in morte Pontificum, Imperatorum, Regum, Principum* &c. *habitis a legatis virisue suae aetatis doctissimis*, quae editae fuerunt *Hanou.* 1613.

in

in 8. p. 140 sqq. BERNARDI IVSTINIANI *orationes duae ad Paullum II. & Sixtum IIII. PP. MM.* reperiuntur in *Orationibus gratulatoriis in Electione, Coronatione, Natiuitate, Nuptiis, triumphis* &c. *Pontificum, Imperatorum*, &c. *habitis*, & editis *Hanou.* 1613. in 8. p. 6-25. De BERNARDI IVSTINIANI *rerum Venetarum historia*, vid. *Bibliotheca Hamburgensis historica* Centur. VI. p. 58 sqq. vbi vero per errorem *Venetiis* 1560. primum esse edita dicitur. Illam enim prima vice Benedictus Brugnolus *Venet.* 1492. in fol. in lucem emisit, illique *epistolam dedicatoriam ad Laurentium* IVSTINIANVM BERNARDI *filium* praefixit. Vid. Mich. Maittaire *Annal. Typogr.* Tom. I. p. 548.

K.

THOMAE a KEMPIS, de imitatione Christi, *editio antiquissima, sine loco & anno impressionis*, in fol.

Adseruatur rarissimus ille codex, Maittairio, Fabricio, & aliis, qui de hoc THOMAE a KEMPIS libro, commentati sunt, incognitus, in Bibliotheca Portensi publica, in quam e monasterio S. Mariae Bosaugiensi, olim transmigrauit. Omnia vero nos docent, illam ex editionibus prioribus, nisi forte omnium prima est, fuisse deriuatam. Litteris gothicis impressa est, paullo rudioribus & crassioribus, foliis 75. Litterae initiales omnes, pro more illorum temporum, omissae, & colore rubro seu minio, adpictae conspiciuntur. In prima Codicis pagina, haec leguntur: *Incipit libellus consolatorius ad instructionem deuotorum. Cuius primum Capitulum est de imitacione Xristi & contemptu damni vanitatum mundi. Et quidam totum libellum sic adpellant scilicet libellum de imitacione Xristi. Sicut euangelium*

thei appellatur liber generacionis Ihesu Xristi. eo quod in primo capitulo fit mentio de generacione Xristi secundum carnem. Comprobant haec, eam obseruationem, quam legimus in *Huetianis* p. 49. edit. *Amstelod.* 1723. in 8. *Le livre de* imitatione Christi, *n'a pas été ainsi intitulé par son Auteur. Ce titre n'est, que le titre du premier chapitre du premier livre. Les Copistes l'ayant trouvé à le tête de tout l'Ouvrage, ont cru, qu'il apartenoit à tout l'ouvrage qui n'a paru depuis que sous ce titre.* In fine libri, haec adiecta sunt: *Viri egregii* THOME *montis sancte Agnetis in Traiecto regularis canonici libri de Xristi imitacione numero quatuor finiunt feliciter. per Gintherum Zainer ex reutlingen progenitum literis impressi ahenis.* Ex his igitur adparet, librum, *Augustae Vindelicorum*, qua in vrbe, *Günther. Zainerus* suam officinam habuit typographicam, fuisse impressum, quo vero anno, id pro certo adfirmare minime sustinemus. Contulimus hunc codicem, cum editione, quae *Antwerp.* 1691. in 12. prodiit, illumque ab ea, multis in locis, differre didicimus. Qui plura de TOHAM Hamerken, siue Malleolo Campensi, siue de KEMPIS, libro, & controuersia ob eum exorta scire cupit, euoluat Heriberti Rosweydi, Constantini Caietani, Io. Frontaei, Roberti Quatremaires, Georgii Hesери, Francisci Valgrauii, Gabriel. Naudaei, Francisci Delfeau, Philibert. Testelette, Io. Mabillonii, Thomae Erhardi, Eusebii Amort, aliorumque Scripta cristica, quae partim pro THOMA a KEMPIS, partim pro Ioanne Gersen, in lucem emissa fuerunt. Historiam certaminis illius inter Canonicos, quos vocant, regulares, & monachos Benedictinos, insigni animorum contentione agitati, singulari *dissertatione* descripsit Ludouicus Ellies du Pin, quae adiecta est Tom. XII. de la *Bibliotheque des Auteurs Ecclesiastiques* §. 1. p. 157 sqq. Conf. *Ouvrages posthumes de D. Ieun Mabillon & D. Thierri Ruinart par* Vincent.

cent. Thuillier Tom. I. L. I. p. 1 ſqq. Theophili Sinceri *Nachrichten von lauter alten und raren Büchern* P. III. p. 165 ſqq. Io. Alb. Fabricii *Bibliothecam med. & inf. lat.* L. X. p. 633 ſqq. Io. Hubneri *praefat.* ad verſionem libri, *de imitatione Chriſti* ſermone ligato & vernaculo conſcriptam, qui in eo admiſit errorem, cum huius libri omnium *primam* editionem 1492. in 8. prodiiſſe ſcripſit. Inſignis editionum caterua inuenitur in *Bibliotheca Telleriana*, in primis p. 99.

HERMANNI KERSSENBROICK belli Monaſterienſis, contra Anabaptiſtica monſtra geſti, breuis atque ſuccincta deſcriptio nunc primum & impreſſa, & edita. *Coloniae excud. Martin. Gymnicus* 1545. in 8. pl. 4½.

Aliam, ab hoc libro plane diuerſam & nondum adhuc editam HERMANNI a KERSSENBROICK *Hiſtoriam belli Anabaptiſtarum Monaſterienſem* MS. vidimus in Biblioth. Fridr. Menzii celeberrimi quondam Profeſſoris Lipſienſis. Paginis abſoluebatur ſeptingentis & ſexaginta, charactere ſatis minuto, & condenſato ſcriptis. Illum codicem autographum HERMANNI a KERSSENBROICK, eundem eſſe librum, ob quem aduerſa admodum ſuſtinuit fata auctor, quae enarrat Io. Dietericus von Stein in den *Quellen der Weſtphaeliſchen Hiſtorie* p. 64. nobis, tunc temporis librum euoluentibus confirmauit Vir honoris cauſſa nominatus, qui valde dolebat, in fine libri, nonnulla folia eſſe abſciſſa. Deſcripſit hunc codicem poſtea vberius in ſingulari *Diſſertatione Lipſiae* 1744. in 4. edita. Conf. die *Merkwürdigkeiten der Koenigl. Biblioth. zu Dr.* T. II. p. 497. Quod vero ad HERM. a KERSSENBROICK *Catalogum Epiſcoporum Paderbornenſium*, cuius Cl. Vogtius p. 379. fecit mentionem, adtinet, illum integrum fere e Go-

Gobelini Personae *Cosmodromio* descriptum esse testatur Niceron *Memoires* Tom. XV. p. 12. quam ob caussam HERM. a KERSSENBROICK plagiariis accensetur.

IO. KOELHOFS Chronica van der hilligen Statt Coellen. *Colon.* 1499. in fol.

Hoc praestantissimum IO. KOELHOF *Chronicon*, inter quatuor illa antiquissima chronica, Hartmanni nimirum Schedelii *Norimbergense* 1493. impres. *Saxonicum Moguntiae* 1492. editum & *Sueuicum* a Thoma Lyrer a Raeckwiz compilatum ac *Vlmae* 1486. excusum, eminet, & raritate prae ceteris sese commendat. Vid. *Catalog. Biblioth. Rinkian.* p. 426. Maittaire *Annal.* Tom. I. p. 698. qui & nonnullas alias editiones adfert antiquiores.

ALBERTI WIIVK KOIALOWICZ Scripta omnia rariora esse, nos docet, diligentissimus eiusmodi rerum indagator, Io. Daniel Ianozki in den *Nachrichten von denen in der Zaluskischen Biblioth. sich befindenden raren polnischen Büchern* P. I. p. 27. Vitam illius paullo vberius exposuerunt Nathanael Sotwell in *Bibliotheca Scriptor. Societ. Iesu* p. 18 sqq. & modo laudatus Ianozkius l. cit. P. II. p. 86 sqq. In *Bibliotheca Rinkiana* per errorem *Wynk* & *Wink* KOIALOWICZ scribitur.

Fasti Radiuiliani: Gesta illustrissimae Domus Ducum Radziuil, compendio continentes. Autore ALBERTO WIIVK KOIALOWICZ, *Soc. Iesu S. Theol. D. eiusdemque in vniuersitate Vilnensi Ordinar. Profes. Vilnae typis Academicis Soc. Iesu. Anno Chr.* 1653. in 4. pl. 14.

In-

Inter A. W. KOIALOWICZ libros hunc ipſum in Polonia rariſſimum eſſe, teſtatur Reuerendiſſ. Celſiſſ. Princeps Ioſephus Andreas Comes in Zaluskie Zaluski Muſarum huius Seculi Stator & Maecenas, qui ſuo exemplari, hoc adſcripſit elogium: *Raritas infinita patet ex eo, quod hic liber non habeatur, in Schediasmate* Hoppii, *nec in* Braunii *Cenſura*, *& ego nunquam aliud exemplar impreſſum, praeter hoc praeſens vidi. Inde crediderim exemplaria huius operis fuiſſe ſuppreſſa.* Plura vid. apud I. D. Ianozki l. cit. P. I p. 27.

Miſcellanea rerum, ad Statum eccleſiaſticum, in magno Lithuaniae ducatu, pertinentium. Collecta ab ALB. WIIVK KOIALOWICZ *S. I. S. Theol. D. Alm. Vniu. Vilnens. Procancellar. & Ordin. S. Theol. Profeſſ.* vulgata Superiorum permiſſ. *Vilnae typis academicis* 1650. in 4. pp. 128.

Librum oppido rarum, ab inconſiderato & iniurioſo Dauid. Braunii Elogio vindicauit, eiusque adtulit recenſionem I. D. Ianozki l. cit. P. II. p. 85 ſqq.

Gratiae Seculares, Summis Pontificibus, Regibus, Praeſulibus & Protectoribus, Societatis Ieſu, in hoc magno ducatu Lithuaniae, ab Alma Academia, & Vniuerſitate Vilnenſi, eiusdem Societatis exhibitae, atque illuſtriſſ. Principi DD. Alberto Stanislao Radiuilo M. D. L. Cancellario, gratitudinis ergo oblatae, *Vilnae an. 1640. Societatis centeſimo* in 4. pp. 140.

Etſi ἀνωνύμως hic maximae raritatis liber prodiit, ille tamen ab omnibus ei litterariae polonicae Scri-

ptoribus, & praecipue, qui principem inter illos obtinet locum, a celsissimo Principe Zaluskio, in *Conspectu Scriptorum Ecclesiasticorum Poloniae inneditorum; tum & editorum quidem sed rarissime obuiorum*, p. 31. ALB. WIIVK KOIALOWICZ Auctori tribuitur. Plura vid. apud Ianozkium l. cit. P. II. p. 88 sqq.

D. IOH. BASIL. KÜCHELBECKERS Nachricht vom roemischen Kaiserlichen Hofe, und der Residenz-Stadt Wien. *Hannover* 1730. in 8.

Suppressa haec editio, & inde rarior facta est. Testem huius rei habemus *Catalog. Biblioth. Rinkian.* vbi haec legimus: *Quia Auctor de religione euangelica, in prouinciis Austriacis pressa, deque oeconomia publica, aulae Caesareae, nec non de moribus, ac rationibus viuendi nobilitatis Viennensis, quaedam licentiosius dixerat, hoc scriptum probibitum est. Castigauit autem illud Auctor in editione anni* 1732. *locis improbatis, expunctis, totoque Cap. XII. P. I. quodam modo emendato.* Conf. Io. Georg. Keyszlers *Fortsetzung neuester Reisen,* LXXXI. Brief p. 921.

QVIRINI KVHLMANNI Scripta omnia rariora & admodum infrequentia sunt. Possidemus, a KVHLMANNO, scripta.

A. Z. Heptaglotta KVHLMANNIANA operum suorum iuuenilium. *Londini Oxoniique* 1683. in 8.

Inueniuntur in istis *Heptaglottis* VII. tractatus, qui seorsum olim prodierant, nunc vero partim e lingua vernacula translati, collecti, & *pro autore excusi* fuerunt, vnde raritas eorum deriuatur.

A. Z.

A. Z. QVIRINI KVHLMANNI Myſterium Viginti Unarum Septimanarum Kotterianarum, quod vera clauis ad Danielem, Apocalypſin omnesque Scripturae numeros, Spiritus Sancti ope apertum, Smyrnae Natoliae, Menſe Octobri 1678. *Londini excudebat Io. Gain anno Dom.* 1682. in 8. pp. 16.

Titulum, haec ſequuntur: *Ad Conſulem Hollandicum Smyrnenſem, Dom.* Iacobum van Dam, *Cum ipſi Muneris loco* Lucem e Tenebris *relinqueret, caeruleo colore inauratam*, Turcarum Imperatori *deſtinatam, In libri Frontispicio. Liber hic triunus ſpecialior Apocalypſis eſt, & ſeptem Mundi Eccleſias docens & illuminans. Quisquis igitur Membrum genuinum unius e ſeptem Eccleſiis eſt, munus ipſius erit, hoc munus coeleſte, quod* Epiſtola eſt ad Totum orbem Terrarum ipſius Dei, *pro ſua poſſibilitate publicare cunctis, ut* fiat divina Voluntas. *Maneat ergo in Oriente ad Orientem Muneris loco, ut fiat tandem hoc triunum* Munus univerſale Munus totius Orientis *Smyrnae* 27. (17) *Octob.* 1678.

A. Z. QVIRINI KVHLMANNI Kircheriana de Arte Magna ſciendi ſiue Combinatoria, admirabilibus quibusdam inuentis Sapientia Infuſa, Adamaea Salomonaeaque poſt ſeptennalem publicationem Orbe Europaeo fruſtra ringente conſummatius emiſſa ad Ludouicum XIIII. Regem Liligerum. *Londini imprimuntur a Ioh. Gain pro Authore, ac proſtant apud Gulielm. Cooper.* 1681. in 8. pp. 48.

A. Z. QVIRINI KVHLMANNI Reſponſoria de Sapientia Infuſa, Adamaea, Salomaeaque

circa Februarium 1676. e Lubeca Romam ſcripta ad Athanas. Kircherum. *Londini 1681. excudit Iohann Gain pro Authore Menſe Maio & proſtant apud Gulielm. Cooper Bibliopol. at the Pelican in Little-Brittain,* in 8. pp. 64.

Adparet ſatis ex Athanas. Kircheri reſponſoriis, quod KVHLMANNVM, elogiis & praeconiis, quae illi impertitur, deceperit, cumque hac ratione ludibrio expoſuerit.

A. Z. QVIRIN KVHLMANNS *des Chriſten, des Ieſuelitens* Lutetier oder Pariſer Schreiben. *London in Engelland Drukkts vor den Author Iohannes Gain im Mai* 1681. in 8. pp. 122.

Inueniuntur in illa Collectione, litterae ad Fridericum Breckling, ad Georg. Wende Profeſſorem Vratislauienſem, ad Ioannem Bathurſt Nobilem anglicum in Iamaica commorantem, ad Magdalenam von Lindaw & tres eius libros.

A. Z. der KVHL-Pſalter oder die funfzehn Geſaenge. *Amſterd.* 1684. in 12.

A. Z. QVIRINI KVHLMANNS Lehrreicher Geſchichts Herold oder freudige und traurige Begebenheiten hoher und niedriger Perſonen. II. Theile in 8. pp. 506. excepta praefat. & indice Scriptorum. pp. 160.

Appendicis loco huic libro acceſſit QVIRINI KVHLMANNS *Geſchichtgemaehlde oder Beſchlus ſeines Geſchichtheroldes ausgefertiget an ein hochfürtreffliches Doppelvirfaches Kleblatt des Hochanſehnlichen Breszlauer Rahts.* Per integrum librum auctor, mellitis verborum globulis, & dictis ſesamo & papauere ſpar-

ſparſis vtitur. En ſtili KVHLMANNIANI Specimen! P. I. p. 354. *Wer di unverfälſchten Eiſenkugeln des erleuchteten Verſtandes, dem Porzellane der bezaubernden Wollüſte nicht vermiſchet, wird durch diſen Giffitrank in eine unvernünfftige Beſtie verwandelt, und verwechſelt den überirrdiſchen Karfunkel der Seelen mit dem Zerbrechlichen Kriſtall des Leibes. Er entflihet ſelten di Charybdis weltlicher Rache, und wird zugleich von der grauſamen Scyllen der Höllen mit Ach und Weh verſchlungen.* Plura, de his adductis aliisque, hominis fanatici infeliciſſimi Scriptis, praeter Scriptores, a Cl. Vogtio p. 388. cit. vid. in Viri Summe Reu. Io. Georg. Walchii *Einleitung in die Religions-Streitigkeiten* P. IIII. p. 1121. Dan. Ehreg. Collbergs *Platoniſch. vnd Hermetiſch. Chriſtenth.* P. I. C. IIX. p. 321. Baile *Dictionaire* Tom. II. p. 1631. *Neu-Antiquis* ann. 1711. p. 755 ſqq. Erdmann. Neumeiſteri *Specimine de poetis Germanic.* p. 62.

L.

Euvres de LOVIZE LABÉ *Lionnoize. A Lion chez Iean de Tournes* 1556. in 16. pp. 176. it. *à Rouen eod. anno* in 16.

LOVISE LABÉ nata Lugduni, floruit anno a Chriſto nato 1555. cum Rex Henricus II. in Gallia, ſummae rerum praeeſſet. Scriptores ob inſignem eruditionem, formaeque pulchritudinem, ſummis eam efferunt laudibus, & cognomine *la belle Cordiere*, celebrem fuiſſe, memorant, propterea quod maritus, cum vario funium, reſtium, & laqueorum genere, mercaturam exercebat. Vrbis Lugdunenſis platea, in qua habitauit, ad hodiernum vsque diem, ab ea, *la belle Cordiere*, vocatur. Laudat eius virtutem & pudicitiam Guil. Paradin, dans les *Memoires de l'hiſtoire de Lion* p. 355. cui autem,

Antoine du Verdier, dans la *Bibliotheque du France*, teste Niceron Tom. XXIII. p. 245. contradixit, quem vide. Cum eius *opera* admodum rara essent, nonnulla specimina, ex illis dedit Niceron l. cit. Conf. *Histoire litteraire de la ville de Lion* du P. Colonia, Tom. I. p. 542. Baile *Dictionaire* Tom. II. p. 1635.

Michel de Castelnau, memoires, des choses, les plus remarquables, qu'il a vuës, & negociées, sous les Rois François II. & Charles VIIII. avec la genealogie de la maison de Castelnau, par *Mr.* LE LABOVREVR. *à Paris* 1659. II. Tom. in fol.

In ipsa Gallia, hunc librum esse rarum testatur Niceron Tom. XIIII. p. 121. qui scribit: *Cette edition de* LE LABOVREVR, *qui est très recherchée, est devenue extremement rare, & elle fût poussée, à la vente de la Bibliotheque de Mr. Colbert jusqu' à* 180. *livres*. Conf de prima editione, quae adnuente Iacobo Michaelis de Castelnau, filio prodiit *Paris.* 1621. in 4. *Bibliotheca historica Struuio-Buderiana* p. 376. Huic posteriori IOANNES LE LABOVREVR Auctoris vitam, Commentarios doctissimos, & nonnulla scripta alia adiecit. Conf. Ioann. Burchardi Menkenii dissertat. *de Commentariis historicis, quos Galli* Memoires *vocant*, in *dissertationibus Academicis* p. 421 sqq.

IOHANNIS DE LAET nouus Orbis, siue Americae vtriusque descriptio Libri XIIX. *Lugd. Batauor.* 1633. in fol. cum mappis geographicis & figur. aen.

Vid. Cl. Vogtius p. 391. Huius libri versio gallica prodiit titulo: *l' Histoire du Nouveau Monde, ou De-*

scri-

ſcription des Indes Orientales, *à Leide chez Elſevir* 1640. in fol. Verſionis Belgicae editio *Lugdun. Batauor. ap. Elzeuir.* 1644. in fol. nobis innotuit. IOANNIS DE LAET *ad nouum orbem a ſe editum emendationes & adiectiones minime ſane contemnendas MStas*, in ducali Bibliotheca Vinarienſi, adſeruari, nos docet, Vir Cl. Io. Matthias Geſnerus, in iſtius *Bibliothecae notitia* p. 24. Edidit idem IOANNES DE LAET, *Hiſtoriam naturalem Braſiliae, in qua Guilielm. Piſonis de medicina Braſilienſi Libr. IIII. & Georgii Marcgrauii hiſtoriae Rerum Naturalium L. IIX. cum Annotationibus Lugd. Batau. ex officina Hackiana* 1648. in fol. cum figuris. Qui liber, admodum raro, hodie conſpicitur. Reliqua IOANNIS DE LAET Opera, recenſet Niceron Tom. XXXIIX. p. 339 ſqq.

IVLIVS POMPONIVS LAETVS de Romanae vrbis vetuſtate, *nouiter impreſſus & per Marianum de Blanchellis*, *Praeneſtinum*, *emendatus. Romae per Iacobum Mazochium Anno* 1515. *die X. Nouembr.* in 4.

Licet ſaepius liber fuerit recuſus, nimirum *Bonon.* 1520. in 4. *Antverp.* 1561. in 8. *Paris.* 1573. *Francof.* 1588. &c. inter rariores tamen primi ordinis libros, locum obtinét, haec editio, quam Maittaire in *Annal. Typogr.* ſilentio praeteriit. Vid. Niceron Tom. VII. p. 37. Quo tempore IVLIVS POMPONIVS LAETVS Amygdalaria (Amendolara) Calaber, natus fuerit, non ſatis conſtat. Illum vero, ex nobiliſſima Sanſouerinorum familia, oriundum eſſe, eumque in Catalogo Spuriorum, qui eruditione inclaruerunt, obtinere locum, extra omnem dubitationem poſitum eſt. Quare etiam accidit, vt cum a propinquis, aliquoties inuitaretur, vt ad ſuos rediret, id iter ſemper recuſaret, & illis reſcriberet:

beret: POMPONIVS LAETVS *cognatis & propinquis suis Salutem. Quod petiitis, fieri non potest. Valete.* Sabellici, Peutingeri, aliorumque virorum clarissimorum praeceptor extitit, & Pontifici Maximo Pio II. admodum charus fuit. Obiit Romae 1497. Sunt, qui cum Iosia Simlero, & aliis, IVLIVM POMPONIVM LAETVM, & IVLIVM POMPONIVM *Sabinum*, viros fuisse diuersos statuunt, sed hunc ab illo neutiquam esse distinguendum, iam docuit Gerardus Ioannis Vossius L. III. *de Historicis latinis* p. 555 Conf. Martinus Hankius *de Romanarum rerum Scriptoribus* Tom. I. p. 204 sqq. Tom. II. p. 343 sqq. *Giornale de' letterati d' Italia* Tom. XXII. p. 366 sqq. Niceron l. cit. Io. Alb. Fabricii *Bibliotheca med. & infim. Latinit.* L. VIIII. p. 504 sqq. Io. Matthaei Toscani *Peplus Italiae* L. I. num. XXXIIX. p. 409. edit. I. A. Fabricii, *Conspectui Thesauri litterar. Italiae* adiect.

FRANCISCI LAMBERTI Exegeseos in Apocalypsin Libri VII. in Academia Marpurgensi praelecti. *Basil.* 1539. *ex officin. Brylingeriana* in 8.

Editio haec, a Cl. viris, Schellhornio, Vogtio, Gerdesio, & aliis non memorata, inuenitur in Ios. Simleri *Bibliotheca* p. 203. in Thom. Hyde *Catalogo Bibliothecae Bodleian.* p. 383. Conf. Iacobi le Long *Biblioth. Sacr.* T. II. p. 818. Niceron *Memoires* Tom. XXXVIIII. p. 249.

In regulam Minoritarum & contra vniuersas perditionis sectas FR. LAMBERTI commentarii vere euangelici, denuo per ipsum recogniti, & locupletati. Sectarum regni filii perditi catalogum in prologo habes. *Argentorati ex officina Herwagiana* 1525. in 8. pp. 125.

Edi-

Editio Schellhornio incognita fuiſſe videtur. Vid. *Catalogus Bibliothecae Tellerianae* p. 16. La Croix du Maine, & Antoine du Verdier, vterque in *Bibliotheque de France*, Nicerono Tom. XXXVIIII. p. 247. teſte, verſionis gallicae mentionem faciunt, cum titulo: *Declaration de la Regle, & état des Cordeliers.* Annum vero & locum impreſſionis, non addiderunt.

FR. LAMBERTI, Commentarius in euangelium Lucae. *Francof.* 1693. in 8.

A Viris Cl. Schellhornio, Vogtio & Gerdeſio, ſilentio praetermiſſa editio. Vid. Iacob. le Long *Biblioth. S.* Tom. II. p. 818. qui tamen *Norimbergenſem* 1525, *Argentoratenſem* autem editionem 1526. prodiiſſe tradit.

FRANCISCI LAMBERTI, Commentarii de prophetia, eruditione, & linguis, deque littera & ſpiritu. Eiusdem, libellus, de differentia ſtimuli carnis, Satanae nuncii, & vſtionis. *Argentorat.* 1526. in 8. fol. 138

Recuſus hic liber fuit *Helmſtadii* 1678. in 4.

Theſes theologicae, in Synodo Hombergenſi diſputatae. *Erfurti*, 1527. in 4.

Ita libri titulum adtulit Schellhornius l. cit. p. 388. Aliam editionem, ſe vidiſſe teſtatur Niceron l. cit. p. 247. cui praefixus fuit titulus: *Quae* FR. LAMBERTVS, *Auenionenſis, apud ſanctam Heſſorum ſynodum, Hombergi congregatam, pro Eccleſiarum reformatione Dei verbo, diſputanda & deſeruienda propoſuit. Eiusdem Epiſtola ad Colonienſes, de ipſa venerabili Synodo, adverſus Nicolaum Herborn, Minoritam, aſſertorem & conſarcinatorem mendaciorum. Erphordiae ex officina Io. Loersfelt* 1527. in 8. folior. 54. chara-

ctere

ctere gothico. Theses seu paradoxa CLIIX, in illa inueniri scribit, quae Abraham Scultetus, *Annalibus Euangelii Seculi XVI.* (qui etiam in Hermanni von der Hardt *historia litteraria Reformationis Lipſ.* 1717. in fol. Parte V. inueniuntur) ad annum 1526. fol. 68 sqq. inseruerit. In *Epiſtola ad Colonienses*, Marpurgi d. XV. Febr. 1527. scripta, impugnat Nicolai Herborn, quem alii Herbonium, item Herboram vocant, Galli Ordinis minorum, & eiusdem in Gallia Commissarii generalis, Opusculum, quod titulum habet: *Assertiones trecentae ac viginti sex* Fr. Nicolai Herbornensis *Guardani Marpurgensis, verae, orthodoxae, aduersus* FR. LAMBERTI, *exiticii Monachi, paradoxa impia, & erroris plena, in Hombergiana Hassorum congregatione proposita, ac plusquam haereticissime deducta & exposita. Assertiones aliae, quibus excusatur Guardianus Marpurgensium, quod in Hombergiana Hessorum congregatione, post protestationem, eo loci, publice factam, & iam tandem coram Notario, legitime repetitam, in Werlensi oppido, disputare noluerit, neque respondere* FR. LAMBERTO *haeretico. Colon.* 1527. in 8. Edidit postea idem Nicolaus Herborn, *Monada sacrosanctae euangelicae doctrinae, ab orthodoxis patribus, in haec vsque secula, veluti per manus traditam. Autore* F. Nicolao Herborn *Minorita. Absterſae sunt faeculentiores* F. LAMPERTI *Apostatae Aspergines, quibus immaculatam Christi sponsam, impudentius foedare admolitus est. Ad Io. Hink. I. V. D. Item Epiſtola* Nicolai Herborn *ad Minoritas, quod apologia optima, sit veteris vitae emendatio. Coloniae in aedibus Petri Quentel* 1529. in 8. Conf. Schellhornii *Amoenitat. litterar.* Tom. X. p. 1237. Anton. Posseuini *Apparat. S.* T. II. p. 486 sqq.

FR. LAMBERTI, Commentarius in quatuor libros Regum, & in Acta Apostolorum. *Argentorati* 1526. *Francof.* 1539.

E Iacobi le Long. *Biblioth. S.* l. cit. Iof. Simleri *Bibliotheca* l. cit. & aliis Gefneri epitomatoribus, Niceron, hunc librum, in Catalogo Operum FR. LAMBERTI collocauit l. cit. p. 249.

De regno, ciuitate, & domo Dei ac Domini noftri Iefu Chrifti, Libri III. ex vetuftiffimis creaturae & fcripturae libris, per D. FRANCISCVM LAMBERTVM collecti, & per Gerhardum Geldenhaurium, Nouiomagenfem, recogniti, in ordinemque digefti. *Wormat.* 1538. in 8.

Conf. de FRANCISCO LAMBERTO, praeter Scriptores a Cl. Vogtio, & Gerdefio citat. Viti Ludouici a Seckendorf *Hiftor. Lutheranifmi* L. II. Sect. IIX. p. 40 fqq. Paulli Freheri *Theatrum virorum eruditione claror.* P. I. p. 104. Baile *Dictionaire* Tom. II. p. 1645. Niceron. l. cit. p. 234 — 250.

D. SECVNDI LANCELLOTTI, *Perufini*, Hiftoriae Oliuetanae, feu congregationis S. Mariae montis Olиueti Libri II. *Venetiis ex officina Guerilli* 1623 in 4.

E rariffimis libris eft haec hiftoria. Fuit SECVNDVS LANCELLOTTVS, inter monachos Oliuetanos facerdos, qui diem obiit Paris. 1643. Illius liber, quem italico fermone confcripfit, & *Mercurio Olivetano*, adpellauit, fimiliter perrarus eft. Conf. Oldoini *Athenaeum Perufinum* p. 304.

IO. LASCII feu DE LASKO Commune incliti Polonie regni priuilegium conftitutionum & indultuum publicitus decretorum, approbatorumque &c. *Cracouiae anno dom. 1506. d. XXVII. Ianuar, in aedibus Io. Haller* in fol.

IO-

IOANNES LASCIVS, seu LASKI, seu DE LASKO, vir, teste Simone Starouolscio in ἑκατοντ. *Scriptor. Polonicor.* p. 9 sqq. generis nobilitate, linguarum peritia, rerumque tractandarum vsu, toti paene Europae notus, post varia, quibus feliciter functus erat, munera, Archiepiscopus Gnesnensis, regnique Polonici Primas, & Cancellarius, & Sedis Apostolicae Legatus natus, factus fuit. A Rege Sigismundo I. anno a nato Christo 1513. ad Concilium Lateranense missus, in itinere, egregiam in senatu Veneto, habuit orationem. Pro singulari, in res antiquas, amore ac studio, multos Codices MStos, & numos, prisca aetate cusos, maximis ac plane regiis sumtibus, vndique congessit. Num vero ex sacro ordine in Polonia primus, tempore Sigismundi I. reformatam amplexus fuerit religionem, vt Iacobus Woit, in Dissertatione *de Incrementis studiorum per Polonos ac Prussos* §. XXVIIII. p. 36. scribit, id aliis inuestigandum relinquimus. Veremur autem, ne Woit, opinione deceptus, ea IOANNI LASCIO tribuerit, quae ad Ioannem a Lasco, Praepositum Gnesnensem, & Episcopum in Hungaria Vesprimiensem, postea vero Ecclesiarum Frisiae Orientalis, in primis Emdanae, per aliquot annos, Superintendentem, pertinent. Decessit IOANNES LASCIVS anno, a nato Christo 1531. Conf. Stephani Damalevicii Vartae S. T. D. *Series Archiepiscoporum Gnesnensium, atque res gestae, Varsau. ex officina Petri Elert* 1649. in 4. p. 278 sqq. Io. Daniel Ianozki, *Series litterarum in Polonia Propagatorum*, §. XXII. p. 19 sqq. Iacob Woit l. cit. Quod ad *regni Poloniae constitutiones* adtinet, illas, iussu regis Alexandri, qui Casimiri IIII. filius, & Ioannis Alberti Regis frater fuit, huic volumini insertas fuisse, constat. Omnia, quae de hoc libro dici potuerunt, adtulit Io. Daniel Ianozki in der *Nachricht, von denen in der Hochgräflich - Zaluskischen Bibliothek, sich befindenden raren polnischen Büchern*, P. I. p. 32 sqq.

32 ſqq. Cenſuram inuenies in den *Merckwürdigk. der Koenigl. Biblioth. zu Dr.* Tom. I. p. 166 ſqq.

Statuta prouinciae Gnesnenſis, Antiqua & noua. reuiſa diligenter & emendata. *Cracouiae anno dominicae incarnationis 15. 8. per Matthiam Scharffenbergk.* in 4. pp. 198.

Iuſſu & auctoritate IOANNIS LASCII, haec ſtatuta Synodalia, congeſta ſunt, a Ioanne Choienski, & Georgio Miskowski de Przecziczow. Vid. Io. Daniel. Ianozki *Nachrichten von raren polniſchen Büchern* P. II p. 1 ſqq. qui omnia Acta & ſtatuta ſynodalia, regni polonici, rariora eſſe dicit, huiusque rei, hanc adfert cauſſam: *Die Urſache iſt dieſe: die Biſchoefe, welche eine Kirchenverſammlung anſtellen, laſſen die darinne gemachten Verordnungen, auf ihre eigne Koſten abdrucken und die wenigen davon beſorgten Exemplare, unter die ihnen zugehörigen Praelaten, und andere auserleſene Geiſtliche, austheilen. Dieſe Exemplare kommen aber nach dem Tode der Beſitzer, gemeiniglich in die Haende ihrer Anverwandten, die eine ſolche Erbſchaft nicht ſonderlich achten, und öfters an die unverſtaendigſten Leute veräuſſern.*

PIETRO LA - SENA dell' Antico Ginnaſio Napoletano. *in Roma* 1641. in 4. *in Napoli* 1688. in 4. pp. 240.

Poſt mortem Auctoris Opus prodiit. Falluntur, qui, hiſtoriam litterariam, gymnaſii Neapolitani, vt Io. Georg Lotterus, in diſſertatione *de Bernardini Teleſii vita, & philoſophia*, §. VIIII. not. 3. p. 18. & alii in illo quaerunt. PETRVS enim LA SENA, in illo, ludos, ſpectacula, & certamina gymnica, ex antiquis monumentis, & inſcriptionibus deſcribit, quae olim populo Neapolitano, ab Imperatore Auguſto, eiusque, ad Diocletianum

vsque, successoribus, exhibita fuerunt. Auctor, ad Vlysis vsque tempora, regreditur, quem, in Neapolitano gymnasio fuisse, sibi persuadet. Vid. Niceron *Memoires* Tom. XV. p. 211 sqq. Christophor. Augusti Heumanni *Bibliotheca historica Academica* p. 122. De raritate Lotterus l. cit. Conf. *Acta Eruditorum Lipsiensia* ann. 1689. p. 251 sqq. Excerptum vero, ex libro ipso, satis luculentum, dedit Petrus Zornius, in *Bibliotheca Antiquaria & Exegetica* Tom. I. P. XI. p. 961 sqq. *Vitam* PETRI LASENAE descriptam habemus, a Io. Iacobo Buccardo Parisiensi, *ad Vrbanum IIX. Pontificem Max. Romi.* 1637. in 4. pp. 16. Conf. Iani Nicii Erythraei *Pinacotheca* I. p. m. 106. Niceron *Memoires* l. cit. Paull. Freheri *theatr. virorum eruditione claror.* p. 27.

IO. LASICII, s. LASITSKY Scripta omnia rara, & in ipsa Polonia prohibita sunt, vt *index librorum probibitorum Cracou.* 1617. in 12. & ex eo, Io. Daniel Ianozki in der *Nachricht von raren polnischen Büchern* P. I. p. 12. testatur. Innotuit vero nobis, praeter illa, quae a Cl. Vogtio p. 395 sqq. iam adducta sunt, IOANNIS LASICII *de Diis Samogitarum, & caeterorum Sarmatarum & falsorum Christianorum, it. de religione Armeniorum, & de initio regiminis Stephani Bathorii opuscula, Basil.* 1615. in 4. Adiecta illa plerumque Michalonis Lituani, *de Moribus Tartarorum, Lituanorum & Moschorum fragminibus X*, quae edidit Io. Iacob Grasserus *Basil. eod. anno* in 4. IOANNIS LASICII *historia, de ingressu Polonorum in Valachiam an.* 1572. *& Dantiscanorum clades an.* 1577. prodiit cum Leonardi Gorecii *descriptione belli Iuonici Vaiuodae Valachiae, quod an.* 1574. *cum Selymo II. Turcarum Imperatore gessit, Francof. ex officina Wechel.* 1578. in 8. Inuenitur etiam in Ioann. Pistorii *Scriptoribus rerum Polonicarum*

rum Tom. III. In Germanicum conuersa sermonem, extat cum titulo: *Walachischen Kriegs Beschreibung, so Ivonia der Waywoda vber die Walachey, vom Türcken dahin gesetzt, vnverschens im Jahr* 1574. *wider dem Türckischen Kayser Selim, von Anfang glücklich gefüret, nachmals aber durch seinen Mitgesellen Ieremiam Czarnawietzky, schaendlich verrahten, vnd von dem Türcken jemmerlich getoedtet. Erstlich durch* Leonhardten Gorecium, *vnd* IOHAN LASITIVM *in lateinischer Spraach beschrieben, ietzt aber durch* Nicolaum Honiger *verteutscht, Basel* 1578. in 4. Conf. Ios. Simleri *Bibliotheca*, vbi p. 389. de IO. LASICIO legimus: IOANNES LASICIVS, *Polonus, vir pius & eruditus, errores nouorum Samosathenianorum, & Arrianorum lingua Polonica, erudite & solide, vt audio, confutauit: scripsit etiam Latine, de eadem controuersia ad Andream Duditium.*

IOANNIS A LASKO s. a LASCO, *Theologi, & Ecclesiarum Frisiae Orientalis, imprimis vero Emdanae Superintendentis* Scripta omnia

rarissima esse testatur Cl. Vogtius p. 398. Catalogum eorum exhibet Daniel Gerdesius in *Florileg.* p. 187 sqq. quibus nonnulla hic adiiciamus: *Epistola continens summam controuersiae Coenae Domini breuiter explicatae*, quam ex Melchioris Adami *vita* IO. A LASKO, adtulit Gerdesius, prodiit cum Henrici Bullingeri *Absoluta de Christi domini, & catholicae eius Ecclesiae Sacramentis tractatione*, quam edidit IO. A LASKO *Londini* 1551. *Formam ac rationem totam Ecclesiastici ministerii in peregrinorum, potissimum vero Germanorum, Ecclesia instituta; Londini in Anglia, per Regem Eduardum VI. Anno* 1550. *addito ad calcem libelli priuilegio suae Maiestatis* 1555. in 8. in Gallorum sermonem conuersam, & anno 1556. in 8. editam esse, testatur Thom. Hyde *Catalog. Biblioth. Bodleianae* Tom. I. p. 386. Libro, quem

Gerdesius titulo: *Purgatio Ecclesiae peregrinorum Francofurtensis* 1557. in 8. adfert p. 190. hic praefixus est titulus: IOANNIS a LASCO *Poloni Purgatio Ministrorum in Ecclesiis peregrinorum Francofurti, qua demonstrat ipsorum doctrinam, de Christi Domini in coena sua, praesentia; non pugnare, cum Augustana Confessione, vt aduersarii eos adcusabant: deinde quamuis id faceret, non ideo tamen damnandos, si possint dissensionem suam, ab illa, verbo Dei adprobare.* 1557. in 8. Obiit IOANNES A LASCO, anno, a Christo nato, 1560. Conf. Ios. Simleri *Bibliotheca* p. 389. Paull. Freheri *Theatrum virorum eruditione claror.* p. 182. *Nou Antiqua* Anni 1701. p. 1701. p. 121 sqq. Anni 1711. p. 315 sqq. Anni 1720. p. 428. Theodor. Bezae *Icones seu verae imagines, virorum, doctrina simul & pietate illustrium*, & quidem *Christianismi apud Polonos restituti instauratores praecipui.*

LATINI LATINII Epistolae, Coniecturae, & Obseruationes, sacra profanaque eruditione ornatae. Ex Bibliotheca Cathedralis Ecclesiae Viterbiensis, a Dominico Macro Melitensi, eiusdem ecclesiae Canonico Theologo, studio, ac triennali labore collectae. *Romae ex officina Tinassi* 1659. in 4. pp. 395. Tom. II. *Viterb.* 1667. in 4. pp. 214.

Vid Cl. Vogtius p. 399. Tomus I. in duas dispescitur partes, quarum prior, epistolas, nomine Iacobi Cardinalis du Puy, Archiepiscopi Bariensis, cuius Secretarius LATINVS LATINIVS fuerat, scriptas continet. Io. Gottlob. Heineccius in *Fundamentis Stili Cultioris* P. II. Cap. I. §. III. p. m. 223. LATINI LATINII *epistolas, praeter rerum varietatem, ob latinitatis nitorem quam maxime commendari* scribit: & Daniel Georg. Morhofius, in *Polyhist. Litterar.* L. I. Cap. XXIIII. §. 5. p. m. 289. *iis multa*

ta

ta inesse, ait, *quae pertinent ad statum Ecclesiasticum & ciuilem, multa quoque de Auctoribus iudicia, & locorum quorundam emendationem.*

LATINI LATINII *Viterbiensis* Bibliotheca sacra, & profana, siue obseruationes, Correctiones, Coniecturae, & variae lectiones, in sacros & profanos Scriptores. E marginalibus notis codicum eiusdem collectae, a Dominico Macro Melitensi, Cathedralis Viterbiensis olim Canonico Theologo, Sacrarumque Inquisit. & Indicis Congregat. Consultore, Protonotario Apostolico, ac Comite Palatino, & nunc primum, e Bibliotheca Brancaccia, in lucem editae. *Romae sumptibus Pontii Bernardon Via Pario nis sub signo Virtutis* 1677. in fol.

Complectitur liber, quem, ante oculos positum habemus, Obseruationes, Correctiones, & Coniecturas ad XLIIII. Auctores Sacros, veteres & recentiores, quibus 213. paginae implentur. Profanis Scriptoribus XLII. pp. 79 tribuuntur. Libro praemissa sunt LATINI LATINII & D. Ioannis Gualterii Slusii Innocentii XI. Breuium Secretarii imago; Pontii Bernardon Bibliopolae ad eundem Slusium epistola dedicatoria; Innocentii XI. Priuilegium Bibliopolae concessum; Index Auctorum Sacrorum & Profanorum qui expurgantur; LATINI LATINII Viterbiensis vita, a Dominico Macro, ex variis epistolis ipsius concinnata, & a Carolo eiusdem Auctoris fratre, in Compendium redacta; illustrium Scriptorum elogia in LATINVM LATINIVM; Romae in Eccl. S. M. Viae Latae, a se viuente, Sepulcralis Inscriptio parata; & tandem Epigramma ad eius effigiem, in Bibliotheca Capituli Viterbiensis Cathedr. Fuit LATINVS LATI-

NIVS, natus annum versus 1513. Viterbi. Quatuor Cardinalium fuit domesticus Nimirum Iacobi, quem iam nominauimus, du Puy, Rudolphi Pii Cardinalis Carpensis, qui post paucos menses e vita ereptus LATINIO Bibliothecam reliquit, Ranutii Cardinalis Farnesii, & Marci Antonii Columnae. Diem obiit supremum, anno a Christo nato 1593. Conf. Niceron *Memoires* Tom. XLI. p. 343 sqq. *Nou-Antiqua* Anni 1715. p. 250 sqq. Morhof *Polyhist. litterar.* L. I. c. XXIIII. §. 5. p. 289. L. V. C. I. §. 13. p. 928.

LATITVDINARIVS Orthodoxus I. in genere de fide, in religione naturali, Mosaica, & Christiana. II. in particulari, de christianae Religionis mysteriis, sancta Trinitate, Christi incarnatione, Corporis resurrectione, Coena Dominica. Accesserunt vindiciae libertatis christianae, ecclesiae Anglicanae, & Arthuri Bury S. T. P. contra ineptias & calumnias P. Iurieu.

Iurieu Lettre Pastorale II. 9.

On introduisit une fausse idée de l' Eglise & de son Unité, par la quelle on mit hors de la communion de Jesus Christ, non seulement les heretiques errans dans le fondement, mais toutes les Societez le moins du monde entachées d'erreur. Ce qui a produit tant de sanglantes divisions, tant d' Anathemes, d' injustes excommunications, de Haines, & de Querelles.

Londini Impensis Sam. Buckley, ad insigne Delphini, e regione ecclesiae Diui Dunstani in Fleetstreet 1697. in 8. pp. 238. except. praefat. pp. 10.

Putauit quidem Gottlieb Stollius in der *Kurzen Nachricht von den Büchern und deren Urhebern in seiner*

ner Bibliothec P. XIII. p. 384. & qui eum ſequutus eſt, Cl. Vogtius p. 399. e libro Anglico *The naked Gospel*, in latinum ſermonem verſo, LATITVDINARIVM *Orthodoxum* profectum eſſe; Sed omnia alia nos docet recenſio, quae de vtroque libro in den *Nachrichten von einer Halliſchen Bibliothek* T. III. p. 235 ſqq. 226 ſqq. inuenitur. Conf. Chriſtophor. Matthaei Pfaffii *Introductio in Hiſtoriam Theologiae litterariam* P. II. L. III. p. 287 ſqq. vbi ex hiſtoria LATITVDINARIORVM ſiue Indifferentiſtarum Anglorum, & Scriptis eorum, nonnulla huc ſpectantia adferuntur. *Acta Eruditorum Lips.* anni 1697. p. 493 ſqq. Wilhelm. Ernſt Tenzel *Monatliche Vnterredungen* Anni 1698. p. 298 ſqq.

ANTOINE DE LAVAL, Deſſeins de Profeſſions nobles & publiques, contenant pluſieurs Traités divers & rares; & entre autres l' hiſtoire de la maiſon de Bourbon, avec autres beaux Secrets hiſtoriques, extraits de bons & authentiques Memoires & Manuſcrits, dediés au Roi Henry IIII. & propoſés en forme de leçons paternelles, pour avis & conſeils de chemins du monde. *Paris* - in 4.

Vid. Cl. Vogtius p. 399. Quo tempore liber iſte prodierit, pro certo adfirmare non poſſumus. Niceron Tom. XXXVII. p. 390. illum anno 1605. Cl. Vogtius l. cit. *chez Langelier* 1612. *Catalogus Hiſtoricorum Freſncio - Menkenianus* p. 237. anno 1613. *Catalog. Biblioth. Menkenianae* p. 478. anno 1671. in lucem emiſſum eſſe ſcribunt. ANTOINE DE LAVAL *Sieur de Belair & de Landrevie, Maitre des Eaux & Forêts du Bourbonnois, Capitaine du Parc & Chateau de Beaumanoir - les - Moulins, & Premier Geographe du Roi*, natus fuit d. XXIIII. Octobr. anno a nato

Christo 1550. Mortuus est, anno 1630. aetatis anno XXC. vid. Niceron l. cit.

PETRI LAVNAEI, *Galli*, *Blesensis*, *Regi a Secretis*, *Senioris Carentoniensis*, Scripta omnia

esse rariora, neque minus egregia nos docet Gerdesius in *Florileg.* p. 192. Cl. Vogtius p. 490. Nos igitur eorum titulos, quos e variis, Bibliothecarum Catalogis, collegimus, hic adiiciamus:

Remarques sur la texte de la Bible, ou explication des mots, des phrases, & des figures difficiles, de la sainte Ecriture. *Geneve* 1667. in 4.

Vid. *Catalog. Bibliothecae Hulsian.* P. II. p. 101. *Bibliotheca Telleriana* p. 11.

Paraphrase & exposition sur les Proverbes de Salomon, & du premier Chapitre du Cantique des Cantiques. *Charenton* 1652. in 4. *ibid.* 1655. in 12.

Vid. *Bibliotheca Hulsiana* P. II. p. 106.

Paraphrase & exposition, sur l'Ecclesiastique de Salomon. *Saint Maurice* 1618. in 8. *Charenton* 1619. in 8. *ibid.* 1655. in 12.

Paraphrase & Exposition, sur le Prophete Daniel, *Sedan* 1624. in 8.

Paraphrase & exposition, sur l'Epistre de St. Paul, aux Romains. *Saumure* 1647. in 4.

Paraphrase & Exposition, sur l'Apocalypse.

• Vid supra IONAS LE BVY *de la Perie.*

Re-

Responſe de PIERRE de LAVNAY au livre de Mr. Amyraut, du regne de mille ans, ou de la proſperité de l'Egliſe. *Charenton* 1655. in 8.

Vid. *Bibliotheca Telleriana* p. 136.

WOLFGANG LAZII, *Medici & Hiſtorici Caeſarei*, Hiſtoricarum commemorationum Rerum Graecarum Libri II. Conſecrati Diuo Ferdinando, Romano Imperatori Maximo, & Maximiliano, Bohemorum Regi Sereniſſimo: in quibus tam Helladis quam Peloponneſi, quae in lucem antea non venerunt, explicantur. *Viennae* 1558. in fol. recus. *Hanou.* 1605. in fol. cum fig.

Vid. Cl. Vogtii Catalog. *libror. rar.* p. 403. Inſertus hic liber eſt Tom. VI. p. 3418. *Theſaur. Antiquitat. Graecar.* Gronouii titulo: WOLFG. LAZII *Graeciae Antiquae variis numismatibus illuſtratae Libri II.*

DIONYSII DE LEEWIS contra Alcoranum & Sectam Mohammeticam Libri V. *Colon. ex officina Petri Quentell* 1533. in 8.

Lengletus du Fresnoy dans ſes *Tablettes chronologiques* Tom. II. p. 377. hunc librum vocat, *un Traité aſſez rare.* Conſcripſit illum DIONYSIVS, qui a patria etiam *Ryckelius*, nec non ab Ordine, cui adſcriptus erat, *Carthuſianus*, vocari ſolet. Ad imitationem amici ſui Nicolai de Cuſa, qui Alcoranum quoque confutandum cenſuerat, huic libro ſcribendo, manus admouit. Adpendicis loco adiecta eſt eiusdem DIONYSII *de bello inſtituendo aduerſus Turcas*, & *de generali Concilio habendo* Com-

mentatio. In germanicum conuerſus Sermonem liber, extat hoc titulo: DIONYSII *von Rickel Alcoran, oder des Türkiſchen Alcorans Innhalt und Ablehnung, Straasb.* 1540. in fol. *Vitam* DIONYSII conſcripſit Theodoricus Loërius a Stratis Carthuſianus *Colon.* 1532. in 8. quae poſtea inſerta fuit *Actis Sanctorum* XII. Mart. Tom. II. p. 247 ſqq. Ingentem librorum, a ſe compoſitorum, reliquit copiam, quorum, ipſe dedit Catalogum, apud Bzouium ad annum 1471. num. XXI. Tom. XIIX. p. 10-15. Apud Theodorum Petreium, in *Bibliotheca Carthuſiana* p. 50-84. Adiectus quoque conſpicitur, Theodorici Loërii *vitae* DIONYSII, iam memoratae. Conf. Anton. Poſſeuini *Apparat. S.* Tom. I. p. 409 ſqq. Ioſ. Simleri *Bibliotheca* p. 171. Sixti Senenſis *Bibliotheca Sancta* L. IIII. p. 241. & prae reliquis I. A. Fabricii *Bibliotheca med. & inf. Latinit.* L. IIII. p. 95 ſqq.

IOHN LELANDS, Itinerary. *Eiusd.* Collectanea de rebus Britannicis, *vid. ſupra* TH. HEARNE.

IOANNIS LELANDI, Commentarii de Scriptoribus Britannicis, ex Autographo Lelandino nunc primus edidit Antonius Hall A. M. Colleg. Reg. Oxon. Socius. *Oxoniae e theatro Sheldoniano* 1709. in 8. mai. Tom. II. pp. 486. exceptis praemiſſis, & indicibus.

Hic liber bonae frugis, in Germania raro inuenitur. Poſſidemus illum e Bibliotheca Weidmanniana, & hiſtoriae litterariae, qua parte, Angliam ſpectat, multum lucis, adferre intelligimus. Natus fuit IOANNES LELANDVS Trenouanti, in principe Britanniarum ciuitate. Studia in Academia Pariſienſi perfecit, tunc temporis celeberrima, & domum reuerſus a Rege Henrico IIX, Bibliothecae prae-

praefectus, & Antiquarii titulo ornatus fuit. Regio diplomate instructus, omnes per vniuersam Angliam, Bibliothecas perlustrauit, & ingentem codicum vetustissimorum rarissimorumque copiam, vndique congessit, qui maxima ex parte, in Bibliothecam Palatinam, translati fuerunt. Post sexennium redux ab itinere, in Phrenesin incidit, & die XIIX. April. anno a Christo nato 1552. mortuus est. Vid. Catalogus operum eius, in *vita*, ipsi libro praemissa, a Sigeberto conscripta. Niceron *Memoires* Tom. XXIIX. p. 282 sqq.

CARLO DE LELLIS, discorsi delle famiglie Nobili del Regno di Napoli. *In Napoli* P. I. 1654. P. II. 1663. P. III. 1671. cum fig. aen. in fol.

Inter rariores libros refertur, in *Bibliotheca Menkeniana* p. 575. *Weidmanniana* P. I. p. 185. Conf. Nicol. Franc. Haym *Notizia de' libri rari nella lingua Italiana* p. 106. Struuii *Bibliotheca historica* p. 1369 edit. recentiss. cui tamen Pars tantum II. cognita fuisse videtur.

M. SIMONIS LEMNII Epigrammaton libri III. Adiecta est quoque eiusdem Querela ad Principem. *Anno Dom.* 1538. in 8. folior. 75.

Hanc ipsi possidemus editionem, num *Basileae* excusa fuerit, vt Cl. Vogtius p. 405. scribit, pro certo id adfirmare non sustinuerimus, cum nec vola, nec vestigium, illius rei, in ipso libro adparet. Liber III. omnium iniuriosissimus est, in Martinum Lutherum, Iustum Ionam, & Vitum Vinsemium. Quodam Epigrammate Georgium Sabinum defendit, qui in Suspicionem horum epigrammatum venerat. Fatis illum concessisse, pestilentia correptum Curiae Heluetiorum anno a Christo nato 1550. scribit Ios. Simlerus in *Bibliotheca* p. 630. vbi

&

& reliqua eius ſcripta enumerantur. De *epigrammatibus* vero, & libro, quem titulo *der Hurenkrieg* euulgaſſe dicitur, altum eſt ſilentium.

DIDACI DE LEQVILE de rebus Auſtriacis Tomi III. *Oenipont.* 1660. in fol. Part. VII.

De hoc libro Adam Frideric. Glaſey in *Catalogo Bibliothecae Rinkianae* p. 394. haec adnotauit: *De hoc* rariſſimo *opere, cuius ne* Vogtius *quidem, ſatis induſtrius alioquin librorum rariorum indagator, cognitionem aliquam habuit, malo me b. Rinkii, verbis, merita licet atque contenta libri, ſimul tangentibus, exprimere: Hoc opus, quod inter* rariſſima *numerari meretur, neſcio quo fato mutilatum ſaepius inuenitur. Praeſens tamen exemplar eſt completum. In parte priore p. 47. exhibetur Syntagma eorum, quae in toto opere ſub ſeptem gentilitiis continentur. Pag. 66. auctor diſputat, contra Hippolytum a Lapide, vbi etiam p. 79. 226. extat relatio* Tengnagelii *de Ioh. Siffridi Abbatis Zwetalenſis opere hiſtorico, genealogiae Auſtriacae. In coloſſo Angelico p. 76. & 77. inſerta leguntur acta profeſſionis publicae Catholicae religionis, a Regina Chriſtina 1655. factae. Parte I. p. 147. de Io. Seiffridi Arbore Aniciana continetur notitia. P. I. p. 154. prouocat ad Franciſci Guillimanni MStam hiſtoriam Auſtriacam, quam habuit. item p. 259. Nam Guillimanni hiſtoria. Auſtriaca typis vulgata tantam unam partem continet. Reliqua nunquam fuit impreſſa. Tom. II. p. 56. loquitur magis diſtincte de hoc opere Guilielmi medito, eiusque* Continuatorem *nominat. Tomo II. P. V. p. 22. ſub finem vitae ſuae rationes exponit, & ſubſequentia tria diplomata poſt pag. 23. produnt, eum factum Epiſcopum Aemiſienſem A. 1653. Vt hanc b. Rinkii mentem, totiusque libri oeconomiam, diſtinctius intelligat lector, addo, titulum quidem operis de tribus Tomis, partibusque ſeptem loqui, ac Syntagma P. I. p. 47. legendum, ſeptem gentilitia promittere, re ipſa* vero quinque *tantum* Partes, *duoque gentilitia ceu ex pagina*

pagina 15. *Partis quintae cognosci potest, exhiberi, ex quibus coniici potest, exemplar nostrum mancum, ac b. Rinkium errore fuisse deceptum. At vero pars quinta cum in* rubrica *Partis quartae pag.* 1. postrema *appelletur, auctorque iuxta pag.* 23. *Parte V. discessum ex aula parans, huic valedicat: eum Episcopum Almiensem factum, deposito calamo, primum institutum deseruisse, ac reliquas duas partes, quibus quinque postrema gentilitia, destinauerat, intactas reliquisse, in aprico est.* Hactenus Ampliss. Adam Fridericus Glafey. Iis nihil addendum existimamus, praeterquam, quod Auctoris verum nomen fuerit *Didacus Tafur*, quodue ex vrbe Aquilia oriundus, cognomen LEQVILE adsumserit. Monachus fuit Ordinis S. Francisci, qui ab Archiduce Ferdinando Carolo, munus Concionatoris Aulici, & Historiographi obtinuit, tandem vero anno a Christo nato 1653. a Ferdinando III. titulum Episcopi Almiensis (*Almisso*, in Dalmatia) retulit. Totius operis ab illo edendi conspectum, vberioremque eorum, quae edidit recensionem, inuenies in *Bibliotheca Hamburgensi Historica* Decur X. p. 350 sqq. quae nos etiam docet, quod primum gentilitium, iam anno 1654. secundum vero 1655. excusum, nouo tantum titulo ornatum, Annum 1660. prae se ferat.

MARC LESCARBOT *Avocat en Parlament*, Tableau de la Suisse, & autres alliez de la France & haute Allemagne, auquels sont decrites les singularités des Alpes, & raportés les diverses alliances des Suisses, p rticulierement celles, qu' ils ont avec la France. *à Paris* 1618.

Vid. Cl. Vogtius p. 407. Librum in 4. prodiisse, testem habemus *Bibliothecam Tellerianam* p. 431.

IACQVES LESCHASSIER Observation de la Renonciation au Velleian. *Paris* 1598. in 8.

Vid.

Vid. Cl. Vogtius p. 407. Eodem anno, editio au-ctior & emendatior prodiit. Hoc vero libro, Rex Galliae permotus dicitur, vt Senatus consulti Velleiani vim atque efficacitatem, lege publica, aboleret.

Eiusd. Obſervation de la Repreſentation, aux lignes ſuperieures. *Paris* 1598. in 8. fol. 24.

Eiusd. Obſervation de la Digamie. *Paris* 1607. in 8. pp. 48.

Haec tria opuſcula, inueniuntur in Collectione Operum IACOBI LESCHASSIER, quam auunculus eius Mr. Leſchaſſier, edidit hoc titulo: *Les Oeuvres de Mr.* IACQVES LESCHASSIER, *Pariſien, Auocat en Parlament, contenant pluſieurs excellens Traités, tant du Droit public des Romains, que de celui des François. Enſemble quelques Memoires, ſervant à l' antiquité de l' egliſe, & à l' illuſtration de l' hiſtoire de France. à Paris* 1649. *chez P. Lamy* in 4. Conf. Niceron *Memoires* Tom. XXXIII. p. 292 ſqq.

IO. LESLAEI, *Scoti, Epiſcopi Roſſenſis*, de Origine, moribus, & Rebus geſtis Scotorum, Libri X. Acceſſit noua regionum, & inſularum Scotiae, cum vera eiusdem tabula topographica, deſcriptio. *Romae in aedibus populi Romani* 1578. in 4.

Editio haec *originalis & rara* dicitur, in *Catalogo Bibliothecae Dalmannianae* p. 235. Recuſus liber fuit *ad exemplum Romanum* 1675. in 4. Eſt apud nos eiusdem Auctoris liber, admodum infrequens, *de titulo & iure Mariae Scotorum Reginae, quo regni Angliae ſucceſſionem ſibi iure vindicat Rhemis, litteris Io. Fognaei* 1580. in 4. In gallicum conuerſus ſermonem hunc praefixum habet titulum; *Du Droit &*

& titre de Marie Reine d' Escosse, & de Iacques VI. son fils, à la succession du Royaume d' Angleterre par IEAN DE LESSELIE, *à Rouen chez G. Loyselet* 1587. in 8. Fuit IO. LESLAEVS Episcopus Rossensis, Mariae Scotorum Reginae, amicus, eiusque consiliarius. Cum vero eam ob caussam, in Anglia, per aliquot tempus, captiuus detineretur, *Orationem* conscripsit, *pro libertate impetranda*, cuius vidimus editionem *Parisiis* 1574. in 8. impressam. E carcere tandem liberatus, in Belgium se contulit, & Bruxellis anno a Chr. nato 1595. diem obiit. Vid. praeter P. Baile *Dictionaire* Tom. II. p. 1696. & Moreri *Dictionaire* sub voce: LESLIE. *it. Laurus* LESLAEANA *explicata, siue clarior enumeratio personarum vtriusque sexus cognominis* LESLIE, *vna cum affinibus, titulis, officiis dominicis, gestisque celebrioribus breuiter indicatis, quibus a DC. & amplius annis, prosapia illa floret; ex variis autboribus manuscriptis, & testibus fide dignis, in vnum collecta. Graetz* 1692. vbi fol. T. de IO. LESLAEO, varia notatu digna, adferuntur. Conf. Anton. Posseuini *Apparat. S.* T. II. p. 212.

GREGORIO LETI, R. bandita. *In Bologna* 1653. in 12.

Haec oratio, Academicis Humoristis Romanis, dicata, rarissime hodie inuenitur, & ita composita est, vt nulla littera R. in ea occurrat. Vid. Niceron Tom. II. p. 379.

IOANNIS LETZNERI, Scripta historica

rariora esse omnia, iam obseruauit Cl. Vogtius p. 408. Inter rarissima vero collocauit Eius *Corbeische Chronica.* Sed ipso chronico rarius inueniuntur IOHANN LETZNERI *Appendix zu der Corbeischen Chro-*

Chronica, seorsum excusa *Hamburg bey Io. Wolfen* 1590. in 4.

Stambuch oder Chronica des Vhralten adelichen Geschlechts der von Berlebsch, durch IOHANNEM LETZENERVM, *Hardesianum* zusammenbracht. *Erffurth* 1593. in 4.

Liber admodum rarus, & dignus qui supplementis auctus recudatur.

BENIAMIN LEVBERI, disquisitio plenaria Stapulae Saxonicae, ab Impp. Carolo M. Ottone M. Friderico III. reliquisque Caes. A. A. constitutae. *Budiss.* 1658. in 4. pl. 146.

Hoc opus Auctor suis sumtibus imprimendum curavit, & omnia exemplaria, sigillo suo, ac testimonio, muniuit. Sed cum Bibliopolae venditioni, multa, pro more, obstacula obiicerent, anno 1661. reliquis exemplaribus, nouum titulum praefixit, atque illa Andreae Loeflero, Bibliopolae Dresdensi, cuius ideo nomen, in titulo expressum est, vendenda commisit. Ceterum LEVBERI scripta instar Codicum MStorum rara sunt, quia maximam partem Auctor suis sumtibus, in lucem prodire iussit. Nullibi, quod nos quidem sciamus, perfectum eorum indicem inuenies, quam ob caussam haec passim collegimus. In *Bibliotheca Menkeniana* p. 254 occurrit *Quarta monarchia seu Catalogus Imperatorum, Caesarum, Regum, Principumque Romanorum, Dresd.* 1643. in fol. Prodromus operis maioris est, quod molitus erat LEVBERVS, de quo plura Menkenius Tom. III. *Scriptor. rer. Germanicar.* n. XXVI. refert. Conf. Struuii *Bibliotheca Saxonica* p. 213. Cl. Vogtius p. 409. In eadem *Bibliotheca Menkeniana*, inter Codices reperitur MStos p. 832. *Catalogus illu-*

illustrium Germaniae familiarum, *plusquam* 1500. *secundum decem Imp. Germ. circulos distributus*, *& circa An.* 1650. *ipsa* BENIAM. LEVBERI *manu eleganter conscriptus*, *& multis obseruationibus curiosis refertus.* In *Bibliotheca Weckiana* p. 26. & in Struuii *Bibliotheca Saxonica* p. 925. recensetur BENIAMIN LEVBERS, *Vrsprung des Schlosses Ortenburg, bey Bautzen, in teutschen Versen, mit Anmerkungen*, sine titulo vsque ad plagulam N. cum qua finitur institutum, siue desertum, siue prohibitum. In *Bibliotheca Menkeniana* p. 397. *liber imperfectus*, *& in herba suppressus* dicitur. Christ. von Gehe, in der *Beschreibung eines Herolds* p. 73. in praefat. adducit LEVBERI *Priuat-Tractat.* In *Catalogo Bibliothecae Vffenbachianae* T. II. p. 107. legitur: BENIAMIN LEVBERS, *Gründlicher und Historienmässiger Discours, über etzlichen der Stadt Magdeburg in Sachsen gerühmten Privilegien*, &c. *gedr. zu Freyberg* 164?. in 4. pl. 14. qui prodromus est operis illius, quod *de Stapula* edidit *Budiss.* 1658. in 4. Grosserus in den *Lausitzischen Merckwürdigk.* P. IIII. c. XIII. p. 171. adfert *Principem Saxonicum rediuiuum*; *Beschreibung des Churfürstlichen Cammergemachs auf dem Schlosse Ortenburg zu Budissin*, *Norimb.* iam anno 1629. impress. In *Catalogo Bibliothecae I. Petri de Ludewig* P. I. p. 680. extat BENIAMIN LEVBERS *Tractat von der Müntze*, *Ien.* 1623. in 4. P. II. p. 1371. BENIAM. LEVBERI *quaestiones de reductione monetali, an illa sit idoneus, monetae deprauatae restituendae modus*, *Norimb.* 1629. in 4. Struuius in *Bibliotheca Saxonica* p. 964. mentionem facit BENIAMIN LEVBERS *Information und Bericht von den Closter-Voigten in Ober-Lausitz Stand und Amte, und was die Staedte zu verrichten haben, an Churfürst Iohann Georg. den II. den* 10. *Ian.* 1669. In *Catalogo Bibliothecae Ludouici Othonis de Plotho* P. I. p. 802. inuenimus BENIAMIN LEVBERS *historische Anführung der Wunderzeichen, so sich vor und nach Christi Geburth bis hieher*

an der Sonnen und Mond begeben. Dresd. 1664. in 4. Conf. *Biblioth. Rinkiana* p. 461.

LEVIATHAN by Thomas Hobbes. *Lond.* 1651. in fol.

Omnes quidem huius libri editiones admodum rarae ſunt, haec autem prima, extra Angliam, omnivm eſt rariſſima. Plura de hoc libro & aduerſariis, quos ideo nactus eſt Thomas Hobbeſius vid. in Io. Aubrey *vita* Hobbeſii, quae ex anglico, ſermone in latinum a Richardo Blackburne conuerſa, prodiit *Caropoli apud Eleutherium Angelum, ſub ſigno veritatis* 1681. in 4. Recuſ. *Norimbergae* eodem anno in 12. De latina LEVIATHANIS verſione vid. ſupra THOM. HOBBESII *Opera philoſophica.* Georg. Daniel Morhofius in *Polyhiſtor. philoſophico* L. I. c. XV. §. 14. p. 117. *contineri in illis libris,* ait, *principia tyrannidis & Atheismi*, & in *Polyhiſt. Pract.* L. I. §. 4. p. 483. haec adiecit: *Non modicas etiam turbas excitauit Thomas Hobbes in libro de ciue &* LEVIATHANE *ſuo, (quem monſtri aliquid alere vel ipſe titulus arguit) cuius ſunt multae prophanae theſes, quae viam Atheismo pandunt, omnique nequitiae in Republica.* Conf. Io. Franc. Buddei *Iſagoge hiſtorico-theologica* T. I. & II. paſſim. Eiusd. *Theſes theologicae de Atheismo & Superſtitione* paſſim. Iac. Frideric. Reimmanni *Hiſtoria vniuerſalis Atheismi, & Atheorum* p. 444 ſqq. C. Korthold *de tribus impoſtoribus magnis Herberto, Hobbeſio, & Spinoza. Kilon.* 1680. in 8. Anton. Wood. *Hiſtoria & Antiquitat. vniuerſitat. Oxoniens.* Niceron *Memoires* T. IIII. p. 66 ſqq. & *Bibliotheca Iuris imperantium, ſiue Commentatio de Scriptoribus iurium, quibus ſummi imperantes vtuntur, naturae, & Gentium publici vniuerſalis, & Principum priuati, Norimb.* 1721. in 4. quo in libro inprimis, LEVIATHANIS Aduerſarii longa ſerie recenſentur, inter quos e rarioribus eſt Edw. Earl of

Cla-

Clarendon, *brief view and survey of the dangerous and pernicious Errors to Church and State, in* Mr. Hobbes's *Book entitled* LEVIATHAN. *Oxfurt* 1676. in 4.

LEX regia Daniae. 1665. & 1709. in fol.

Rarissime splendidissimum hoc Opus, in manus priuatorum peruenire, testatur *Catalogus Bibliothecae Rinckianae*, p. 752.

HVMFREDI LHVYD, de Mona Druidum insula, epistola. 1568. in 4.

Vid. Gerdesii *Florileg.* p. 193. Haec insula, ab eo tempore, quo ab Anglis occupata fuit, *Anglesey*, id est Anglorum insula dicta fuit. Ab Aquilone Scotiam, ab Ortu aestiuo Angliam, ab occasu mare hybernicum, habet propinquum. Haec olim mari disiuncta angusto, quoties decrescebat Oceanus, adeo terrae adiacebat, vt sine nauigiis adiri posset. Id quod teste Cornelio Tacito *Annalium* L. XIIII. c. 29. Romani, duce Paullino Suetonio, olim fecerunt. Conf. *vitam Agricolae* cap. XIIII. & XIIX. Pluribus hanc insulam describit Polydorus Virgilius L. I. *histor. Anglicae* p. 11 sqq. edit. *Basil.* 1570. in fol. Hanc vero epistolam perscripsit HVMFREDVS LHVYD, Denbighiensis Britannus, ad Abrahamum Ortelium. Subscriptum est Epistolae: *Denbighiae Northwalliae siue Guynedhiae V. April.* 1568. Abraham Ortelius illam postea adiecit *Theatro terrarum Orbis*, cuius in calce reperitur, hoc titulo: *De Mona Druidum insula, antiquitati suae restituta, epistola nobilis & eruditi viri* HVMFREDI LHVYD, *in qua etiam de armamentario Romano, cuius in Hollandia*, (scilicet in Ortelii descriptione Hollandiae) *facta est mentio, non ineleganter disceptatur.* Hanc epistolam in Catalogo Scriptorum de Druidis, Ioannis Georgii Frickii *Commentationi, de Druidis*

dis Occidentalium populorum philoſophis, adiecto, omiſſam fuiſſe miramur. Conf. de HVMFREDO LHVYD, qui etiam *Commentarioli Britannicae deſcriptionis fragmentum Colon.* 1572. in 8. libellum hodie admodum infrequentem edidit, Ioſiae Simleri *Bibliotheca* p. 310.

LIBANII, *graeci declamatoris diſertisſimi, beati Ioannis Chryſoſtomi preceptoris*, Epiſtole: cum adiectis Io. Sommerfelt argumentis, & emendatione & caſtigatione clariſſimis. in 4. folior. 154.

De inſigni huius libri raritate, conſulendus Io. Daniel Ianozki, in der *Nachricht von raren polniſchen Büchern* P. II. p. 82 ſqq. qui & vberiorem eius ſuppeditat recenſionem. E graeco in ſermonem latinum tranſtulit Franciſcus Zambicarius, Eques Bononienſis, & poeta laureatus. *Cracouiae ex officina Halleriana* eum prodiiſſe, putat Hofmannus, in *Commentat. de Typographiis Poloniae & Lithuaniae* p. 8. Conf. Ioſ. Simleri *Bibliotheca* p. 454. vbi impreſſus dicitur *Cracouiae* 1504. Legi etiam merentur, quae I. A. Fabricius in *Bibliotheca greca* L. V. c. X. p. 397. & Io. Chriſtian Wolfius in praefat. *Epiſtolarum* LIBANII edit. ſplendidiſſ. *Amſtelod.* 1738. in fol. praemiſſa de hoc rariſſimo libro adtulerunt.

LIBANII, *Sophiſtae*, paraſitus ob coenam occiſam ſe ipſum deferens. Graece & latine, ex bibliotheca regia, Interprete Federico Morello, Profeſſ. regio. *Lutet. apud Claud. Morellum* 1601. pp. 24. in 4.

De ſplendidisſima ac rarisſima, quam ipſi nos posſidemus, editione, vid. I. A. Fabricii *Bibliotheca Graeca* l. cit. p. 386.

Nou-

Nouvelles LIBERTÉS de penser. *A Amsterdam* 1743. in 12. pp. 204.

Vt Auctor in praefatione ipse fatetur, sentiendi libertate, ducem sequutus est Collins, qui simili impietate, in eodem argumento, versatus fuerat, cum *a Discourse of Free-Thinking, occasioned by the Rise and Growth of a Sect, call'd Freethinkers. London* 1713. in 8. seu vt gallica versio auctior, titulum habet praefixum: *Discours sur la* LIBERTÉ *de penser, écrit à l'occasion d'une nouvelle Secte d'Esprits Forts, ou de Gens, qui pensent librement. Traduit de l'Anglois, & augmenté d'une lettre d'un Medecin Arabe, à Londr.* 1714. in 8. in lucem ederet. Quinque libelli, qui nihil inter se connexionis habent, hic inueniuntur. 1. *Reflections sur l'Argument de Mr. Pascal, & de Mr. Locke, concernant la possibilité d'une autre vie à venir.* 2. *Sentimens des Philosophes, sur la nature de l'ame.* 3. *Traité de la* LIBERTÉ *par M - - - divisé en 4. parties.* 4. *Reflexions sur l'existence de l'Ame, & sur l'Existence de Dieu.* 5. *Le Philosophe.* Plura de impio hoc libro, de quo incertum est, vtrum auctor plus malitiae, & impietatis, an insaniae & ignorantiae prodiderit, inueniuntur in den *Nachrichten von einer Hallischen Bibliothek* T. II. p. 152 sqq.

Essai sur la LIBERTÉ de produire ses Sentimens. *Au pays libre pour le bien public.* 1749. *avec privilege de tous les veritables Philosophes,* in 12. pp. 124. except. dedicat. & praefat. pp. 6.

Illo statim tempore, quo comparuerat, prohibitus etiam fuit. Capita huius libri sigillatim exposuerunt *Noua litteraria Lipsiensia* anni 1749. N. II. p. 22 sqq. *Goettingensia* N. XXIIX. p. 218 sqq. vbi ineptus Auctor, qui *l'homme Machine* fabricauit, in editi huius libelli suspicionem venit.

FORTVNII LICETI Scripta pleraque,

rariora esse docet Cl. Vogtius p. 411 sqq. Catalogum omnium eius Operum vide in Lorenz. Crasso *Elogii d' Huomini letterati* Tom. I. p. 288. Oldoini *Athenaeo Ligustico* p. 181 sqq. Conf. Niceron *Memoires* Tom. XXVII. p. 377 sqq.

Historia vitae Simonis Episcopii, scripta a PHILIPPO LIMBORCH, e Belgico, in latinum sermonem versa, & ab Auctore aliquot in locis aucta. *Amstelodami apud Georgium Gallet* 1701. in 8. mai. pp. 336. except. praefat. & indic.

De hoc libro nonnulla iam adtulit Cl. Vogtius p. 412. quibus illud addendum censemus, quod in Io. Georg. Eccardi *Monatlichen Auszügen* anni 1701. mense Mai. p. 34 sqq. exactissima eius inueniatur recensio. Conf. Gottlieb Stollens *Nachrichten von seiner Biblioth.* P. I. p. 613 sqq. Niceron *Memoires* Tom. XI. p. 39 sqq.

GVILIELMI LINDANI, *Bataui Dordraceni, Theologiae Doctoris, Episcopi Gandauensis, (qui diem obiit 1588.)* Scripta omnia

esse rariora, testatur praeter alios, Gerdesius in *Florileg.* p. 193. Satis amplum eorum inueneris catalogum in Iosf. Simleri *Bibliotheca* p. 257 sqq. in Antonii Possevini *Apparatu Sacro*, Tom. I. p. 614-617. Conf. Iacob. le Long *Bibliotheca Sacra* Tom. II. p. 831.

GVSTAVI LITHOV, *Signiferi Ostro-Botn.* Panegyris exequialis, qua herois incomparabilis, ac Regis augustissimi Caroli XII. Sueco-

rum,

rum, Gothorum Wandalorumque regis; Magni Principis Finlandiae; &c. &c. Gloriosissimis Manibus deuotissime parentatum iuit. *Holmiae Praelo & Sumtibus Ioh. H. Werner per Regnum Sueciae Typographiarum Directoris* 1720. in 4. folior. 32.

Hoc carmen versibus 1485, si recte posuerimus calculum, absoluitur. Vix tria exemplaria, e Suecia in Germaniam perlata fuisse, pro certo adfirmauit amicus, cuius fide haec commemoramus. Vt poetae os magna, sicuti Horatius ait, sonaturum, aliqua ex parte, innotescat, sequentes versus adponimus:

Iam tunc innumeros pernox se fundit in actus
Carolus *ingentes versans sub pectore curas,*
Lignea procedat quam paruo machina nisu:
Qua pateant faciles aditus: vbi limite miles
Furtiuo subeat muros: vbi scindere vallum
Debeat, & trepidis immittere ferrea tectis
Fulmina: dum vigili perlustrans singula mente,
Nil lethi mortisque memor, per saxa, per ignes,
Horrisonosque globos, inter tot busta suorum
Seminecesque viros, & membra fluentia tabo:
Horrida per spissos iaculorum examina nimbos
Fertur ouans, eheu! lethali tempora glande
Traiicitur, medium plumbo feriente cerebrum
Exanimis procumbit humi, fusoque per artus
Frigore serpentem resoluta in viscera mortem
Accipit, & magnam mittit super aethera mentem.
Heu! Gothici Gradiue soli, Rex *inclite, forti*
Pectore: quadrifido iam dudum Octauus in Orbe
Maximus atque stupor, septem Fulmenque Trionum;
Altera Suecorum bello manus, altera virtus
Heu! Dux Magne, iaces? sic Te prostrauit acerbo
Vulnere dira manus? sic tristi funere mersit
Nubila nox? omni nox expungenda Nouembri:

Nox nullam praeitura diem: Nox persona furuis
Aeternum Strigibusque lupisque vlulisque tremendis:
Heu! Tros Magne iaces post tot discrimina rerum,
Post varios belli casus & fata laborum
Aspera, dum toruam premis arcta indagine Petram
Normannas fracturus opes, caraeque salutis
Prodigus, a vili pulcrum petis hoste tropaeum?
Heic tumulo miserande cadis, primique triumphi
Gaudia, victricesque incestas sanguine lauros?
Siccine sub primo grauium molimine rerum
Hic, Rex *magne, iaces, cum vix se Vinea muris*
Ingessisset atrox: cum nondum Spicula Suecus
Vibrasset librante manu: non aerea belli
Machina sulphureos vallo tonuisset in ictus?
Heu! Spes nostra cadis: sic Te *fortissime vindex,*
Res tantas, operumque inter pulcerrima raptum
Subduxit fortuna Tuis ingrata tropaeis?
O! funesta dies, o! ter lacrimabile fatum,
Fatum; quod mersit crudeli funere tanta
Spectata virtute Virum, magnisque probatum
In patriam meritis! quo non praestantior alter
Marte fuit: non belligeris ingentior armis &c.

The first part of the institutes of lawes of Engeland, or a Commentarie upon LITTLETON, by Edw. Coke. *Lond.* 1628. in fol.

Hic liber exhibet LITTLETONI ius Anglicum vetustissimum, Regum auctoritate confirmatum. Scripsit LITTLETONVS Normanno-gallica lingua, cui anglica versio, e regione adposita est. Addidit Eduardus Cokius, commentarium rationis & legum Anglicarum, adparatu vetustioris etiam aeui, tum interpretationibus & glossis, tum aliis monumentis instructissimum. Secunda, tertia, & quarta pars Operis Cokiani prod. *Lond.* 1642. in fol. De reliquis Continuationibus, vid. Thom. Hyde *Catalogus Bibhotb. Bodleianae* Tom. I. p. 170.

PETRI

PETRI LIZETII, *Aluerni*, *Montigenae vtroque iure consulti, primi, dum hos libros componeret, officium praesidis, in supremo regio Francorum consistorio exercentis; nunc, cum in lucem edit, Abbatis commendatarii S. Victoris*, aduersus Pseudo-euangelicam haeresin, libri seu commentarii Nouem, duobus voluminibus excusi. *Paris. apud Michael. Vascosanum* 1551. *Lugdun. apud Sebastian. Gryphium* 1552. in 4.

Quid primo & secundo volumine libri contineatur, Michael Maittaire Tom. III. *Annal. Typogr.* p. 598. not. c. & Cl. Vogtius p. 415. longa serie enarrarunt. Sed voluminis secundi contenta, hic repetenda ideo existimauimus, quoniam apud viros laudatissimos, nonnulla secus, atque in ipso codice, leguntur. Nimirum inuenitur in eo, *Tractatus de Mobilium* (Maittaire & Cl. Vogtius *nobilium*) *eccles. praeception. vtilitate, quin imo & necessitate, illarumque astrictorio vinculo, VI. libros continens. Dialogus de sacris vtriusque Testamenti libris, in vulgare eloquium minime vertendis, rudique plebi, haudquaquam inuulgandis inter Pantarcheum & Neoterum*, (M. & V. *Neeterum*) *Tractatus de auriculari confessione*, (Cl. Vogtius *versione*) *quam prisci exomologesin dicebant. Tr. de monastico instituto. Dialogus de huius seculi caecitate, & circumuentione inter Spiritualem & Mundanum.* Caussam, ob quam PETRVS LIZETVS, munere praesidis in supremo regio Francorum Consistorio, a Carolo Guisio Cardinale Lotharingo, depulsus fuit, exponit Bernard. de Montfaucon dans les *Monumens de la Monarchie Françoise* Tom. V. p. 11. his verbis: *Ce Cardinal fit destituer* LIZET *Premier Président du Parlement de Paris, sous prétexte, qu'il lui avoit manqué de Respect en une Occasion & il fit mettre en sa place* Bertrandi, *qui lui étoit dévoué.* LIZET *qui étoit ha-*

bile homme, & , qui avoit dignement occupé cette charge à la satisfaction du public, se voyant destitué & oubliant les sentimens d'honneur, convenables à un homme de son caractere, alla prier l'Auteur de sa disgrace, de lui procurer quelque benefice, pour sa subsistence, & il lui fit donner le Abbaye de St. Victor de Paris &c.

HERMANNI LOEMELII *Canonici Audomarensis*, Spongia aduersus Censuram Parisiensem, in librum inscriptum: Apologia S. Sedis Apostolicae circa regimen Catholicorum Angliae, &c. *Audomaropoli, ex officina Caroli Boscardi* 1631. in 8.

Cum in Anglia, controuersia de Hierarchia ecclesiastica, insigni animorum contentione agitaretur, inter tot scripta vtrimque promulgata, Daniel quoque a Iesu, Anglus, *Apologiam S. Sedis Apostolicae, de modo procedendi, circa regimen Catholicorum Angliae, tempore persecutionis, cum defensione religiosi Status. Coloniae litteris Symon. Fabritii* 1031. in 8. in lucem emisit. Valde displicuit academiae Gallicae Doctoribus iste liber, qui multa in eo deprehendebant dogmata, quae ecclesiae gallicanae libertati aduersabantur; quapropter illum *Censura* promulgata damnabant. Id aegre tulit HERMANNVS LOEMELIVS, libroque, quem adtulimus edito, Danielis a Iesu, contra Sorbonistas suscepit in se defensionem. Illum vero librum etiam damnatum, & carnificis manu combustum fuisse, nos docet Vincent. Placcius l. a Cl. Vogtio cit. Strinxit quoque contra LOEMELIVM calamum Franciscus Hallier, & *Defensionem Hierarchiae ecclesiasticae, pro Sorbonistis, contra* LOEMELII *Spongiam, in lucem emisit, Paris.* 1632. in 8.

LVDO-

LVDOVICI HENRICI LOMENII, *Comitis Briennae, Regi a consiliis, actibus, & epistolis*, itinerarium. *Parisiis typis Cramoisianis* 1660. in 12. pp. 39.

Secunda editio auctior, curante Carolo Patino, cum tabula geographica itineris LOMENIANI, & indice geographico Nicolai Sanson. *Paris* 1662. non vero 1661. vt Cl. Vogtius p. 416. scribit, in 8. prodiit. Vid. Niceron *Memoires*, Tom. II. p. 217. *Bibliotheca Hamburgensis historica* Decur. X. p. 371. *Bibliotheca Telleriana* p. 235.

Vitae Episcoporum Posnaniensium per IOANNEM LONGINI, seu Dlugossium, *Canonicum Cracouiensem* descriptae. Nunc primum auspiciis illustrissimi & reuerendissimi domini, D. Ioannis Tarnawski, Archi-Episcopi Gnesnensis, & Regni Poloniae Primatis &c. Opera Thomae Treteri, Custodis & Canonici Varmiensis, S. R. M. Secretarii, cum earundem supplemento, in lucem, editae. *Anno Domini 1604. Brunsbergae. Typis Georgii Schönfels. Cum Priuilegio* S. R. M. in 4. fol. 80.

Librum variis Episcoporum insignibus, eleganter ligno incisis, exornatum, data opera, vberius descripsit Ioannes Daniel Ianozki in der *Nachricht von raren polnischen Büchern* P. I. p. 94 sqq. Vitam IOANNIS LONGINI, seu Dlugossi, breuiter descriptam dedit Iacobus Woit, in *dissertatione de incrementis Studiorum per Polonos ac Prussos* §. XXIIII. p. 32. Io. Dan. Ianozki *de litterarum in Polonia instauratoribus* §. XXXI. p. 21. Conf. Io. Alb. Fabricii *Bibliotheca med. & inf. Latinit.* L. IIII. p. 120 sqq.

CHRI-

CHRISTOPHORI LONGOLII, Oratio de laudibus D. Ludouici Francorum Regis, habita Pictauii in coenobio fratrum Minorum anno 1510. *Paris. apud Henric. Stephanum* 1510. in 4.

Valde displicuit haec oratio aulae Romanae, suppressa igitur, & in operum LONGOLII collectione omissa fuit. Franciscus du Chesne vero illam, ob insignem raritatem Tom. V. *Historiae Francorum Scriptorum coaetaneor.* p. 500 sqq. inseruit.

IO. PETRI LOTICHII, Bibliotheca poetica Pars I. & II. in quibus non tantum Thraciae & Graeciae, sed etiam Italiae & Hispaniae poetae celebriores, singulis tetrastichis, singuli recensentur, vna addita velut in compendio, eorumdem vita, natalibus, & diebus emortualibus. *Francofurti Sumtibus Lucae Iennisii* 1625. in 8. pp. 102.

Pars III. in qua Germaniae, & Belgii poetae recensentur, *ibidem* 1626. pp. 224.

Pars IIII. & vltima, in qua diuersarum nationum, videlicet Galliae, Angliae, Vngariae, Daniae, Poloniae, Bohemiae &c. poetae celebriores recensentur. Accessit ad calcem Hortulus Smirtzicianus bipartitus, in quo florentissimi p. m. Herois: Ioannis Alberti: L. B. Smirtzicii: tum Sponsi: virtutes elegiaco carmine per Arbores; Sponsae v. generosae laudes repraesentantur per herbas. *ibid.* 1628. pp. 228.

Huius Bibliothecae, quae raro occurrit, auctor fuit Medi-

Medicinae Doctor, & C. P. Caesar. Christiani LOTICHII Nepos. Vid. Niceron T. XXVI. p. 38 sqq.

STANISLAI LVBIENSKII, Opera posthuma historico politica. *Antw.* 1643. in fol. pp. 480.

Adtulit libri vberiorem recensionem, *Bibliotheca Hamburgensis historica* Centur. VII. p. 141 sqq. Fuit STANISLAVS LVBIENSKIVS, Episcopus Plocensis, qui anno 1640. Viskoni mortuus, egregiam admodum Episcopis Plocensibus, reliquit bibliothecam, Vitae suae, ipse aliquam dedit delineationem in *Vitis Episcoporum Plocensium*, quae, P. II. libri, a nobis adducti, reperiuntur. Conf. Iacobus Woit, in *dissert. de incrementis Studiorum per Polonos & Prussos* §. XXX. p. 36.

EILHARDI LVBINI, Fax poetica. *Rostoch.* 1617. in 8.

Vid. Gerdesii *Florileg.* p. 195. Num liber adeo rarus sit, id alii viderint. Titulus eius integer est: *Fax poetica, siue genealogiae, & res praecipue gestae, Deorum gentilium, virorum illustrium, Regum graecorum, & Caesarum Romanorum, perpetuis tabulis illustrata.* EILHARDI LVBINI, vita, vid. in Paulli Freheri *Theatro viror. eruditione clarorum* p. 410 sqq.

SEVERINI LVBOMLII, *Roxolani, S. T. D. Conuentus Cracouiensis. Prouinc. Polon. Ord. Praedicator.* Monotessaron euangelicum, seu catena aurea, ex quatuor euangelistis, totidemque pene millibus distinctionum connexa. *Cracou. in officina Bazil. Scalscii* 1607. fol. mai. pp. 1020.

Tomus tantummodo primus, libri huius rarissimi prodiit, etsi, teste Simone Starouolscio in *Centum*

Scri-

Scriptor. Polonor. Elogiis p. 100. sex alii, & vt Ambrosius ab Altamura, in Bibliotheca Dominican. Centur. IIII. p. 410. decem a SEVERINO LVBOMLIO, conscripti fuerunt. Eos a P. Hieronymo Xauerio General. Ord. Praedicator. suppressos esse, se, a viro, rei litterariae Polonicae peritissimo, audiuisse scribit Io. Daniel. Ianozki, in der *Nachricht von raren polnischen Büchern* P. I. p. 111.

FRANCISCI LVCAE, *Brugensis*, in IIII. Euangelia commentarius. Praemittitur itinerarium Iesu Christi Filii Dei, ex quatuor Euangelistis collectum. Adiicitur ad calcem tractatus de Chaldaica Sacrae Scripturae paraphrasi; quo, & ostenditur, quis paraphraseos illius vsus, & plurima sacrae Scripturae loca enodantur, seu apologia pro Chaldaico paraphraste. *Antverp.* 1606. II. Tom. in fol.

Hic, libri, quem rarum esse scribit Cl. Vogtius p. 419. integer est titulus, cui vero duo Tomi posteriores addi debuerant. Prodiit enim anno 1612. *Antverpiae* Tomus III. *seu Commentarii Supplementum in S. Lucam & in S. Ioannem* in fol. Tomus vero IIII. *qui reliqua S. Ioannis complectitur*, in lucem emissus fuit *Antuerp.* 1616. in fol. Vid. de FRANCISCO LVCA Brugensi, Ecclesiae Audomarensis Decano, qui editioni *bibliorum regiorum Polyglottorum* vna cum Aria Montano praefectus fuit, diemque obiit Audomaropoli anno a Christo nato 1619. Francisc. Sweertii *Athenae Belgicae.* Paul. Freheri *theatrum virorum eruditione claror.* p. 401. vbi & reliqua eius recensentur scripta. Quibuscum conferenda, quae apud Iacob. le Long in *Biblioth. Sacr.* T. II. p. 835. & in Antonii Posseuini *Apparat. Sacr.* Tom. I. p. 500. leguntur.

R. P.

R. P. PETRI LVCII, Bibliotheca Carmelitana, ſiue illuſtrium aliquot Carmelitanae Religionis Scriptorum, & eorum Operum Catalogus. *Florent. apud Georg. Mareſcottum* 1593. in 4.

Quod nos quidem ſciamus liber nunquam recuſus fuit. Erat PETRVS LVCIVS Bruxellenſis Carmelita, qui & multis aliis inclaruit Scriptis, quae recenſet Antonius Poſſeuinus in *Apparat. Sacr.* Tom. III. p. 45. & p. 60. Conf. Marci Antonii Alegre de Caſanate Tarraconenſis *Paradiſus Carmelitarum* p. 236. Hoc vero ſuo labore LVCIVS Io. Trithemii *Catalogum Scriptorum Carmelitarum*, augere & continuare adgreſſus eſt.

MATTHAEI LVDECI, *Cathedralis Eccleſiae Hauelbergenſis*, *Decani*, Miſſale: id eſt cantica & preces atque lectiones ſacrae, quae ad Miſſae officium, ex primaeuae eccleſiae pio inſtituto, in templis Chriſtianorum cantari ſolent, in duas Partes diſtributae: prior eſt de tempore: poſterior eſt de Sanctis. *Viteb. Sumtibus Samuel. Seelfiſch.* 1589. in fol. mai.

Tranſpoſitis numeris poſterioribus, in Cl. Vogtii *Catalogo* p. 420. legitur annus impreſſionis 1598.

MATTHAEI LVDECI, Vesperale, & Matutinale, hoc eſt cantica, hymni & collectae, ſiue precationes Eccleſiaſticae, quae in primis & ſecundis Vesperis, itemque matutinis precibus, per totius anni circulum, in Eccleſiis, & religioſis piorum congreſſibus, cantari vſitate ſolent, notis rite adplicatae, & in duas partes ordine

ordine digeſtae. Prior pars de tempore, poſterior pars de Sanctis. Anno chriſtianae Epochae 1589. in fol. mai. folior. 267. except. praefat. dedicat. & errator. catalogo.

Splendidus hic liber, cuius, ſicut & antecedentis, in bibliotheca Portenſi publica, adſeruatur exemplum, a Collectoribus *Nou-Antiquorum* ann. 1706. p. 131. vocatur *ein rares und grosses Werk*. Prioris partis titulum ſequitur Dauid. Chytraei *Epiſtola ad* MATTH. LVDECVM *ex Rhodopoli die Solſtitii* 1589. perſcripta, in qua varia de Pſalmodia Eccleſiaſtica, eiusque natura diſſerit. Poſt hanc epiſtolam, reperitur prioris partis dedicatio, quam MATTH. LVDECVS his concepit Verbis: *Trino & vni Deo, ſine quantitate Magno, ſine qualitate Bono, ſine indigentia Creatori, ſine ſitu Praeſenti, ſine loco vbique Toti, ſine tempore Sempiterno, Cui Soli gloria, Laus, & Honor, nec non prima gratia merito debetur, pro omnis generis beneficiis, quae ſingulis in nos confert, deuoto & grato animo D. D.* Vid. de eiusmodi Dedicationibus, I. C. Nemeiz *Vernünftige Gedanken über allerhand hiſtoriſche, critiſche und moraliſche Materien* P. II. p. 96 ſqq. Dedicationem, breuis LVDECI excipit *praefatio*. Poſteriorem partem de Sanctis, ille, *Omnibus Clericis in Media, Vetere, & Vcaria Marchia* dedicauit. Vberiorem libri recenſionem vid. in *Nou-Antiquis* l. iam cit. Vitam MATTHAEI LVDECI Henning Witten inſeruit, *diario Biographico*. Mortuus eſt anno a Chriſto nato 1606.

LVDOLPHI, *Carthuſienſis*, Vita Ieſu Chriſti. *Norimbergae* 1478. in fol. regali. Tom. I. folior. 188. Tom. II. fol. 184.

Non quidem ignoramus, quadraginta fere huius libri, exceptis verſionibus, extare editiones, eas tamen

men quae feculo prodierunt XV. iure ac merito inter rariores obtinere locum, compertum quoque habemus. Hac enim ratione, Mr. Iourdain dans fon *Voiage litteraire* p. 83. editionem huius libri *Argentin.* 1474 inter rariffima refert cimelia, quae in Bibliotheca exquifitiffima Claudii Grofaei de Boze, viderat Parifiis. Eandem editionem propter eximiam laudat raritatem Mr. Duchat Tom. I. p. 86. des *Ducatiana.* Quis igitur noftram rariorem effe negauerit, cum illi, fi aetatem eius fpectauerit, proxime accedit. Perluftrare illam, nobis licuit, in Bibliotheca Portenfi publica. Pars prima *Prologum* LVDOLPHI *Carthufienfis in meditationes vite Ih'u. Xp'i.* & *capitula* complectitur XCII quorum primo, *de diuina & aeterna Chrifti generatione;* vltimo vero *de fermento pharizeorum & ceco bethfayde illuminato,* agitur. Initio *primi capituli*, haec leguntur verba: *Incipit liber de vita Ihefu Xrifti, non ille de infantia faluatoris apocripbus: fed ex ferie euangelice hiftorie collectus.* Secundae partis *capitulum primum* agit *de confeffione vere fidei, quam Petrus fecit pro omnibus. Capitulum* LXXXIIX. *de pena infernali, & gloria celefti.* Vltimum vero LXXXVIIII. *Conclufionem totius operis & fignificationem eius* ob oculos ponit. Excipiunt hoc caput, *Rubrice capitulorum fecunde partis, & regiftrum in euangelia totius anni*, cuius in fine, haec leguntur: *Prefens opus vite Xrifti. fecundum feriem euangelii per* LEVTOLPHVM *de faxonia: patrem deuotum Argentine in carthufia profeffum. ob laudem dei & profectum proximi eft effectum. & per Anthonium Koburger incliti oppidi Nurnberg conciuem (bene vifum) fic effigiatum. Gracias (& merito) ago deo altiffimo. quod vitam ihefu Xrifti eius vnigeniti filii. hoc facro tempore perfeci in beati Thome profefto. Millefimoquadringentefimofeptuagefimooctavo. eiusdem Xrifti ihefu incarnationis anno.* Litterae initiales omnes, caeruleo, & rubro colore adpictae funt. De reliquis huius libri editionibus,

quarum recentissima est, nisi fallimur *Lugdunensis* 1641. in fol. nec non LVDOLPHO de Saxonia, siue Carthusiensi, vid. Io. Alb. Fabricius in *Bibliotb. med. & infim. Lat.* L. XI. p. 847 sqq. Iacob. Quetif Tom. I. de *Scriptis Dominican* p. 568. Anton. Posseuin. *Apparat. Sac.* Tom. II. p. 357. Iacob. le Long. *Bibl. Sacr.* T. II. p. 835. die *Merkwürdigk. der Koenigl. Bibliotb. zu Dr.* Tom. I. p. 211. Conf. quoque Vrbani Godofredi Siberi liber *de illustribus Alemannis* p. 109 sqq. vbi cognomen *Alemannus*, quod LVDOLPHO tribuit Philippus Bergomensis in *Chronico*, familiae nomen, illumque ex illustrissima *Alemannorum* gente, oriundum fuisse contendit.

IOAN. FRIDERICVS LVMNIVS, de extremo iudicio, consummatione mundi, & Iudaeorum (Indorum) vocatione L. II. *Antverp.* 1594. in 8.

Editio, a Cl. Vogtio, & Gerdesio omissa. Dubii vero & ancipites haeremus, vtrum liber de *Iudaeorum*, an de *Indorum*, inscribatur vocatione. Nobis enim tam felicibus esse non licuit, vt librum oculis vsurparemus. In librorum & Bibliothecarum Catalogis, iam illum de *Indorum*, iam de *Iudaeorum* vocatione inscribi vidimus. Iosias Simlerus in *Bibliotheca* p. 369. Antonius Posseuinus in *Apparat. Sacr.* Tom. II. p. 180. Nicol. Bassaeus in *Collectione libror.* saepius citata P. I. p. 155. Thomas Hyde in *Catalogo Bibliothecae Bodleianae* P. I. p. 414. Cl. Vogtius p. 420. librum titulo *de Indorum vocatione* adducunt. *Catalogus* vero *Bibliothecae Tellerianae* p. 86. *Lexicon Eruditor.* Ioecherianum, & Gerdesius in *Florilegio* p. 196. illum *de Iudaeorum vocatione*, agere, scribunt.

STEPHANI LVSIGNANI, *de regio Cypri*

Semi-

Semine, *Rectoris*, *S. Theolog. Ord. Praedicator.* Catalogus Virorum illustrium Veteris & Noui Testamenti, nec non omnium primitiuae ecclesiae, cum Successoribus Pontificum in Ecclesia Romana, Constantinopolitana, Antiochena, Alexandrina, & Hierosolymitana, in Ecclesia pariter Aquileiae, Rauennae, Mediolani, Parisiorum, ac in aliis antiquioribus Galliarum Ecclesiis, cum caussis dissensionis Ecclesiae Romanae & Orientalis. *Parisiis, apud Guil. Nigrum* 1580. in 8.

Vtrum huius libri editio *Paris. apud Guil. Nigrum* 1582. in 8. vt Phil. Labbeus in *Biblioth. Bibliothecarum* p. m. 326. & Iacob. le Long in *Bibliotheca Sacr.* T. II. p. 837. produnt, extet, aliis dispiciendum relinquimus. Posterior quoque, editionem, gallico sermone, conscriptam, *Paris* 1580. in 8. prodiisse scribit. Antonius Posseuinus in *Apparatu Sacro* Tom. III. p. 251. reliqua huius Auctoris, quem LVCINIANVM, nominat, scripta adfert, illumque e ciuitate Nicosia, oriundum fuisse scribit. Diem obiit an. 1595. E libris eius, hos manu tractauimus. *Les Droits, que pretendent au Royaume de Ierusalem, plusieurs Princes & Seigneurs de l'Europe, par* ESTIENNE DE LVSIGNAN, *de Cypre. à Paris chez Guillaume le Noir* 1586. in 4. *Corografia dell' Isola di Cipro, dal principio, all anno* 1572. *In Bologna* 1573. in 4. Vid. de insigni illius raritate, Nicol. Franc. Haym *Notizia de' libri rari* p. 57. *Raccolta da V. discorsi intitolate Corone, per comprehender in se cose appartenenti à gran Re, & à Prencipi. In Padoua* 1577. in 4. Hic ille liber est, quem Posseuinus l. cit. *librum quinque Coronarum* adpellat.

D. MARTIN LVTHERS, Beth Büchlein der zehen Geboth, des Glaubens, des Vater Vnsers, vnd des Ave Mariae in sich enthaltend. 1522. in 8.

In hoc libro, LVTHERVS, *plagula H. pro anima, in* purgatorio, *orat*, & *in titulo* Ave Maria *collocauit, ex quibus adparet, illum scriptum esse eo tempore, quo* LVTHERVS *nondum omnia expurgauerat. Ceterum huius libri insignem raritatem, auctores nouellarum Lipsiensium, ad an.* 1736. p. 220. *ex eo recte aestimant, quod neque in* Operibus Lutheri *deprehendatur, neque a* Duce Brunsuicensi, *Rudolfo Augusto, qui omnes primas impressiones*, librorum LVTHERI, *sollicite conquisiuit, possessus, neque a* Seckendorfio, & Frickio *vllibi fuerit allegatus.* Haec verba sunt Adami Friderici Glasey, in *Bibliotheca Rinckiana*, p. 1021. vbi exemplari, typis in membrana impresso, XX. talerorum pretium statuitur.

MARTINI LVTHERI, Commentarius in S. Paulli Epistolam ad Galatas in linguam gallicam translatus.

Vid. Cl. Vogt. p. 421. Editionem *Antuerpiensem* secundam 1583. in 4. recenset Io. Henr. von Seelen in *Eclogis Lutheranis* p. 9 sqq. vbi inter alia scribit: *Autorem versionis huius gallicae, eo minus inuestigare licuit, quo certius, quod nullam huius libri notitiam inuenire potuerim; prima quoque eiusdem editio, quod ingenue fateor, conspectum meum adbuc non subierit.* Sine dubio, prima huius versionis editio est, quam Iacobus le Long in *Bibliotheca Sacra* Tom. II. p. 838. *Geneuae* 1560. in 4. prodiisse scribit. Quis vero illius versionis auctor sit, aliis inuestigandum relinquimus. Forte ipse ille est, qui LVTHERI *Adnotationes in Ioelem* & *Ionam Geneu.* 1558. in 8. nec

non

non *Adnotationes in Ecclesiasten*, vt idem Iacobus le Long testatur, *Geneuae* 1557. in 8. in sermonem conuersas gallicum, in lucem emisit.

LVX in tenebris. *vid. supra* HISTORIA reuelationum.

SIMONE LVZZATTO, *Rabino Hebreo*, Discorso circo il stato degli Hebrei. Et in particolar dimoranti nell' inclita citta di Venezia. Et è un appendice all' Trattato dell' openioni è dogmi degl' Hebrei dall' universal, non dissonanti, e de riti loro più principali. *In Venezia*, *appress. Giovanni Calleoni* 1638. in 4. pp. 184.

Ioan. Christ. Wolfius, in *Biblioth Hebraea* Tom. III. p. 1151. Tom. IIII. p. 115 *librum*, vocat, *bodie rarissimum*, maximamq. eius partem, in sermonem latinum conversam, Tomo IIII. *Bibliothecae Hebr.* inseruit. Melchior Palontrottus Italus, libro singulari *Rom.* 1641. in 4. edito, illum confutauit. Vid. die *Merkwürdigk. der Koenigl. Biblioth. zu Dr.* Tom. III. p. 308 sqq.

THOMAE LYDIAT, *Rectoris de Alkerton, Theologi celeberrimi*, & *Mathematici*, Praelectio Astronomica de natura caeli, & conditionibus Elementorum, item de origine fontium perennium frigidorum & calidorum. &c. *Londini* 1605. in 8.

Vid Cl. Vogtius p. 424. Quod nos quidem sciamus, seorsum liber nunquam prodiit, sed adiectus inuenitur eiusd. THOM. LYDIAT, *Tractatui de variis annorum formis*, *Londin.* 1605. in 8. Conf. Niceron *Memoires* Tom. XV. p. 301 sqq.

BALTHASAR LYDII, *M. F. Palatini Ecclesiastae apud Durdrechtanos*, Waldensia, id est, Conseruatio verae Ecclesiae demonstrata ex confessionibus, cum Taboritarum, ante CC. fere annos, tum Bohemorum circa tempora Reformationis scriptis. *Roterodami, apud Ioannem Leonardi Berevout* 1616. in 8. Tom. I. pp. 415. excepta praefat. & indice. Tom. II. pp. 367.

Complectitur Tom. I. huius rarioris Collectionis 1. Ioannis Lukawitz Waldensis, *Confessionem Taboritarum, contra* Rokenzanam, *& Papistas Pragenses, ante duo ferme secula, conscriptam.* 2. *Articulos Magistrorum, & sacerdotum, antiquae ciuitatis* Pragensis, *per Regnum* Bohemiae, *sub anno domini* 1432. *euulgatos.* 3. *Articulos Synodi generalis, Cleri, regni* Bohemiae, *celebratae, anno dom.* 1434. *in festo S. Iacobi Apostoli, in inclyta ciuitate* pragensi. Hos excipit *Responsio Sacerdotum* taboriensium *ad articulos Synodi* Pragae *celebratae.* 4. Aeneae Sylvii *historiam* bohemicam. In II. Tomo inueniuntur 1. *Confessio fidei fratrum* Waldensium, *regi* Vladislao, *ad Hungariam missa.* 2. *Oratio excusatoria atque satisfactitia, fratrum* Waldensium, *regi* Vladislao *ad* Vngariam, *missa.* 3. *Excusatio fratrum* Waldensium, *contra binas litteras Doctoris* Augustini, *datas ad regem.* 4. *Apologia verae doctrinae eorum, qui vulgo appellantur* Waldenses, *vel* Picardi, *qui retinuerunt* Ioannis Hus *doctrinam, cum S. Scriptura consentientem, oblata* Georgio *Marchioni* Brandenburgico, *anno* MDXXXII. *multis in locis aucta & recognita* anno MDXXXIIX. *Ex* bohemico *exemplari, translata in linguam* latinam, *per* Burigenum *doctorem de* Kornis. Pleniorem Recensionem inuenies, in den *Nachrichten von einer Hallischen Biblioth.* Tom. I. p. 543 sqq. Conf. D. Io.

Chri-

Christoph. Koecheri, *Vorbericht zu den drey letzten und vornehmsten Glaubensbekenntnissen der Böhmischen Brüder*, & quidem *das Verzeichnis der Ausgaben etlicher seltenen Bücher* p. 6 sqq.

IO. LYSERI, Polygamia Triumphatrix.

Vid. Ea scripta, quae adtulimus, cum de THEOPHILI ALETHAEI *Discursu politico de Polygamia*, nonnulla diceremus.

M.

SAMVEL MACIEIOWSKY, *Episcopi Cracoviensis*, *& R. P. Cancellarii*, Sermo in funere Sereniss. Domini Sigismundi I. Regis Poloniae &c. in 8. pl. 7.

Oratio illa, primum lingua Polonorum vernacula conscripta, & recitata fuit, id quod MACIEIOWSKY in dedicatione ad Sigismundum Augustum, ipse profitetur. Suadentibus amicis, illam in sermonem transtulit latinum. Id sine dubio Stanislao Orzechowsky, (Orichouio) Okszyo, incognitum fuerat, quoniam *Rerum Polonic. ab Excessu Sigismundi* I. Annal. I. col. 1485. edit. *Lipsiens.* vitio vertit illi, quod lingua Polonica illam conscripserit. *Perendie*, ille ait, *in arce Stanislai sacrificante Nicolao Dirgouio*, *Gnesnensi Archiepiscopo*, SAMVEL MACIEIOVIVS, *Episcopus* Orationem *habuit*, *in qua & ciuilia & bellica Sigismundi Regis studia, summatim exposuit*, *genus item atque mores*, *non sine graui ipsius Concionis motu. Qua in re tamen illud fuit molestum*, *quod* polonice SAMVEL *verba fecit*, *quasi ea oratio*, *ad solos Polonos*, *nec etiam ad alienos*, *qui aderant*, *pertineret*, *sed* SAMVELI *ita tum fuerat visum*, *vt Polonum Regem*, *apud Polonos, sermone*

mone laudaret Polono. Ab eximia raritate hanc verſionem latinam laudat, librumque pro eo, ac decet, deſcribit I. D. Ianozki in der *Nachricht von denen in der Zaluskiſchen Biblioth. ſich befindenden raren polniſchen Büchern* P. II. p 77 ſqq. Vitam SAMVEL. MACIEIOWSKY, qui ex Comitiis, Petricoviae celebratis, aegrotans Cracouiam rediit, ibique in hydropen lapſus diem obiit ſuum anno 1550 aetatis ſecundo & quinquageſimo, pluribus expoſuerunt Stanisl. Orzechowsky in *Annal.* paſſim inprimis Annal III col. 1518 ſqq. Stanislaus Lubienski, in *Serie Vitis & rebus geſtis Epiſcoporum Plocenſium* p. 167. Simon Starouolſcius in *Vitis Antiſtitum Cracouienſium* p. 232 ſqq. Piechowski in *Cornu copiae Inſulae Chelmenſis* p. 27 ſqq. Naramowski, in *Facie rerum Sarmatarum* T. 2. p. 225 ſqq. 412. 579. Conf. Io. Dan. Ianozki in Diſſert. *de litterarum in Polonia Propagatoribus*, § XXXI. p. 24. & in der *Nachricht von raren polniſchen Büchern* P. II. p. 67 ſqq. Iacobus Woit in *diſſertat. de incrementis Studiorum per Polonos ac Pruſſos* Cap. II. §. XXXII. p. 37.

P. FRANCISCI A SANCTO AVGVSTINO MACEDO, Doctrina Reu. P. Franciſci Ioannis Bona, Abbatis Generalis Ciſtercienſis, e Congregatione Fullienſium, de vſu fermentati, in ſacrificio Miſſae per mille & amplius annos, a latina eccleſia obſeruato, dum eſſet abbas, antequam R. E. Cardinalis (qualis nunc eſt) crearetur, examinata, expenſa, refutata. *Ingolſtad.* in 8.

Anno 1671. Cardinalis Io. Franciſc. Bona *Rerum Liturgicarum libros* II. *Romae* ediderat in 4. qui poſtea plus vi e ſimplici, variis in locis editi fuerunt. Vix autem lucem publicam hi libri viderant,

cum eius ſententia, quam libro I. Cap XXIII. *de Fermento* propoſuit, a variis hominibus impugnaretur. Inprimis FRANCISCVS MACEDO, hoc, quem adtulimus, libro, *Venetiis*, non vero *Ingolſtadii*, vt in titulo legimus, impreſſo, contra illum inſurrexit, illiusque ſententiam, *quod Fermentum Eucharistia fuerit, non Eulogia, Fermentique vſus ad nonum vsque ſeculum viguerit, fermentumque iure Eucharistia dici potuerit, quia ex Fermentato fuiſſet*, multis argumentis confellere ſtuduit, quae vid. in Ioannis Ciampini *Coniecturis de perpetuo Azymorum vſu in Eccleſia Latina vel ſaltem Romana* Cap. IIII. §. V. p. 99 ſqq. edit. *Rom.* 1688. in 4. Cum vero hic FRANCISCI MACEDO liber, Romae, eo ſtatim tempore, quo comparuerat, prohibitus fuit, euenit, vt haec, quam adduximus editio, paullo rarior fieret. In ſecunda, quam FR. MACEDO, titulo *Em. ac Reu. Dom. Cardinalis Bona, Doctrina de vſu fermentati, in ſacrificio Miſſ e per mille & amplius annos a Latina Eccleſia obſeruato, in ſuo libro Rerum Liturgicarum cap. XXIII. examinata & expenſa. Veronae* 1673. in 8. edidit, omnia quae paullo ſeuerius, acerbiusque in Cardinalem Franc. Ioan. Bona dicta, in priori fuerant, omiſſa ſunt. Vid. Niceron *Memoires* Tom. XXXI. p. 328 ſqq. Qua ratione vero poſtea Cardinalis ille, ſuam hanc ſententiam, *declaratione* quadam edita, temperauerit, vid. ap. Ciampinum l. cit. p. 84 ſqq. Conf. Cap. VI. p. 134 ſqq.

THOMAE MADOK, Formulare Anglicanum, or a collection of ancient Chartres and Inſtruments from the Norman Conqueſt, to the End of the Reign of King Henry IIX. *London* 1702. in fol.

Auctor, in Cl. Vogtii *Catalogo libror. rar.* perperam p. 428. MADOH nominatur. Habemus alium huius

huius Auctoris librum, similiter extra Angliam rarum: THOM. MADOK, *Firma Burgi or an historical Essay concerning de Cities, Towns and Borougs of England, taken from Records. London* 1726. in fol.

SCIPIONIS MAFFEII, Dissertatio de Fabula Equestris Ordinis Constantiniani, ad Gisbertum Cuperum. *Tiguri* 1712. in 4.

Editioni, a Cl. Vogtio, p. 428. memoratae, addi poterit haec *Tigurina*, quam Cl. Bruckerus in *Pinacotheca Scriptorum nostra aetate litteris illustrium*, Decad. II. in vita SCIPIONIS MAFFEII, adtulit.

Aedificiorum & ruinarum Romae ex antiquis atque hodiernis monimentis L. II. incis. & delineat. a IOANNE MAGGIO. *Rom.* 1618. in fol. mai.

Splendidior, atque rarior haec editio est illa, quam Gerdesius in *Florilegio* p. 198. adtulit. Inter rariores libros locum quoque obtinent *Fontane diverse di Roma & altre parte d' Italia delin. da* GIOVANNI MAGGI, *In Roma* 1625. in 4. *Raccolta di Fontane da* MAGGI, *Rom.* 1647. in 4.

MAHOMETIS, ABDALLAE *filii*, Theologia, dialogo explicata, Hermanno Nellingaunense interprete. Alcorani epitome, Roberto Ketenense Anglo, interprete. Ioannis Alberti Widmestadii, Iuris consulti, Notationes falsarum impiarumque opinionum Mahumetis, quae in hisce libris occurrunt. Iohannis Alberti Widmestadii Iurisc. ad Ludouicum Alberti F. Palatii Rhenani Comitem, Bauariae

vtri-

vtriusq. Principem. Illustriss. optimumque dicatio. 1543. in 4. folior. 60.

Librum impressum esse *Norimbergae* testatur Iosias Simlerus in *Bibliotheca* p. 286. & 335. Io. Georgius Schellhorn in *dissertat. de eximiis Sueuorum, in orientalem litteraturam meritis*, §. XIIII. quae extat in *Amoenitatibus Litterar.* Tom. XIII. p. 240. huius libri quidem mentionem facit, sed librum, ab eo, oculis conspectum haud fuisse, ex ipsius verbis colligimus. Occurrunt in libro 1. Ioannis Alberti Widmestadii *Epistola dedicatoria ad Ludouicum Alberti F. Palatii Rhenani Comitem & Bauariae vtriusque Ducem. Landishut. XIIX. Kal. Februar.* 1543. scripta. 2. Eiusdem *Epistola ad Ioannem Ottonem Bibliopolam, & Ciuem Norimbergensem.* Nunciat illi, MAHOMETIS theologiam arabice scriptam fuisse, quam Hermannus quidam Nellingaunensis, vt in Fausti Sabaci Codice animaduerterit, latine sit interpretatus: in libro manuscripto, qui, ad illum, Byzantio missus fuerit interpretis nullum nomen esse adscriptum: Alcoranum in hanc Epitomen, a studioso aliquo deformitatum Mahometanarum, contractum, a Roberto vero Ketenensi, Petri Cluniacensis hortatione, eo tempore, quo Adelfonsus Imperator, Cauriam in Hispania expugnauerat, ex arabico in latinum sermonem fuisse translatum. Tandem vtriusq. opusculi exemplaria, Vratislauiae & Byzantii, apud Praedicatorii Ordinis Fratres, ante annos XXX. in Bibliothecis adseruata fuisse, memorat. 3. MAHOMETIS Abdallae filii *Theologia Dialogo explicata, Hermanno Nellingaunense interprete.* Colloquuntur *Abdia ben Salon*, Princeps Iudaeorum & magister Israelita, & MAHOMEDES. In fine Colloquii exclamat Iudaeus: *Vicisti optime* MAHVMET, *Siste & recipe me confitentem. Ego credo & video, quia non sunt Dii, sed Deus vnus omnipotens, cuius vere tu nuncius es & Propheta.* 4. *Alcorani Epitome,*

me, Roberto Ketonensi Anglo interprete. Continet haec Epitome, *Orationem Arabum; leges de Homicidis; de matrimoniis; Resurrectionis modum; Orationem secundam Arabum, qualis sit? Orationem Arabum tertiam; Tempus, quo fuit* MAHVMET, *& vnde, & qualis? Creatoris rerum, ordinem; Orationem Arabum quartam; Exhortationes ad pugnam; Homicidae poenam qualis esse debeat; inferorum quaedam; Scalbe Propheta missus a Deo, quid praeceperit?* MAVMETHIS *verba ad populum; Cautiones ad pugnam, & exhortationem; Iudicii diem, formamq. & verba damnatorum; praecepta circa mores feminarum; Abrahae historiam de vxore sterili; exhortationem ad pugnam, contra infideles.* 5. Ioan. Alber. Widmestadii, *variarum impiarumq. opinionum* MAHVMETIS, *quae, in dialogo occurrunt, notationes, ad Ludouicum Alberti F. vtriusque Bauariae Ducem illustrissimum.* 6. MAHOMETIS *vita, per Io. Albert. Widmestadium Iurisc. ad Lud. Alb. F. vtriusque Bauariae Ducem, illustriss. scripta.* 7. Io. Alb. Widmestadii IC. *variarum rerum, impiarumque opinionum, quae in Alcorani Epitome occurrunt, notationes.* In fine haec eius excusatio legitur: *Si qui sunt, quos Cabalisticae doctrinae frequens memoria, in hisce notationibus meis offendat, hi sciant me sola necessitate impulsum, ex istorum libris reconditis, delibasse nonnulla, quae Iudaeorum fraudes, Christianorum e gremio Ecclesiae, delapsorum, leuitatem, &* MAHOMETIS *inconstantiam, atque scelerum atrocitatem commonstrarent.* Alcorani Epitome a Roberto Ketenensi, qui rectius adpellatur Retenensis, id quod iam Christianus Schoettgenius docuit in *Continuat. Biblioth. Fabricii med. & infim. Latinit.* L. XVII. p. 303. latine versa, inserta etiam fuit Collectioni Scriptorum *de rebus Mahumeticis*, quam edidit Theodorus Bibliander *Basil.* 1543. & 1550. in fol. Tom. I. Forte Hermannus Nellingaunensis, ille est Hermannus Dalmata, qui varia opuscula, ad res Turcarum spectantia, ex arabico, in latinum sermonem conuertit, quae in eadem

eadem, Bibliandri Collectione, reperiuntur. De Io. Alberto Widmestadio vid. Schellhornius l. cit. Angli Sealteli *ad Romanos iudices pro Ambrosio de Grumppenberg contra Io. Alb. Widmestadium Orationum Actio prima* apud Schellhornium l. cit. Tom. XIIII. p. 468-500. Andr. Mülleri *dissertationes II. de Mose Mardeno* vna; *de Syriacis librorum sacrorum versionibus, deque Viennensi Antiocheni textus N. V. editione*, altera. Conf. quae infra de Io. Alb. Widmestadii NOVO TESTAMENTO *Syriaco* Nobis dicenda erunt.

MICHAELIS MAIERI, *Imperial Consist. Comit. Med. D. Equ. Ex.* &c. Chymisches Cabinet derer grossen Geheimnüssen der Natur, durch wohl ersonnene sinnreiche Kupfferstiche und Emblemata, auch zu mehrerer Erleuchtung und Verstand derselben, mit angehefften sehr dienlich- und geschickten Sententien und Poetischen Uiberschrifften, dargestellet und ausgezieret. Welches, nachdeme es wegen vieler darinn entdeckten raren Geheimnüssen und Erläuterung der philosophischen Subtilitäten, von Verschiedentlichen hocherleuchtenden und zu grossen Künsten sich applicirenden Liebhab rn, zum öfftern begehret und verlanget worden; Der Chymischen Republic und dero Liebhabern zur Speculation, Betracht- und Untersuchung, aus wohlmeinender Veneration und Liebe zum zweyten mahle in der Lateinischen Spraach ausgefertiget, vorietzo aber zum erstenmahl in das Hochteutsche übersetzet ist; von G. A. K. der Philosophischen Künsten Liebhabern.

habern. Deme beygefüget ist, eine Application des hohen Lied Salomonis auf die Universal Tinctur der Philosophen. *Franckf. verlegts Georg Heinrich Oehrling* 1708. in 4. pp. 153.

De raritate Operum MICHAEL. MAIERI vid. Cl. Vogtii *Catalog. libr. rar.* p. 430 sqq. In hoc libro quinquaginta emblemata chymica, satis quidem eleganter aere expressa, inueniuntur. Cuilibet sex versiculi, & explicatio, soluto sermone vernaculo, conscripta, adiecta cernitur. Nisi fallimur, ex latino libro, qui inscribitur *Atalanta fugiens, h. e. Emblemata noua, de Secretis naturae, chymica* &c. *Oppenhem. apud Hieron. Galler.* 1617. in 4. translatus est.

OLIVERII MAILLARDI, Sermones de Adventu, declamati Parisiis in Ecclesia S. Ioannis de Grauia, anno 1493. *Paris.* 1498. in 4.

Eiusdem, Quadragesimale opus, declamatum Parisiorum in vrbe, in Ecclesia S. Ioannis de Grauia. *Paris.* 1498. in 4.

Vid. de hac editione Michael. Maittaire *Annal. Typograph.* Tom. I. p. 669. Lucae Waddingi *Scriptores Ordinis Minorum* p. 270. Io. Gothofr. Olearii *Bibliotheca Scriptor. Eccles.* Tom. II. p. 43. Niceron *Memoires* Tom. XXIII. p. 51. Quo tempore vero isti OLIVERII MAILLARDI, *Sermones*, prima vice prodierint, pro certo adfirmare non sustinemus. Si Michaeli Maittaire in *Annal, Typogr.* Tom. I. p. 585. fidem habemus, *Sermones de Aduentu*, iam an. 1494. typis exscripti fuerunt. Eodem teste l. cit. p. 647. *Sermones de Aduentu* recusi sunt *Parisiis apud Antonium Caillaut, & Ludouicum Martineau* 1497. in 4. Quod autem ex eadem officina, *Sermones Qua-*

Quadragesimales, prodierint, dubitanter adfirmare videtur Maittaire, cum l. cit. libri titulum hac ratione adtulit: *Eiusdem forsan* scilicet OLIVERII MAILLARDI, quem modo nominauerat, *Expositio Epistolarum totius Quadragesimae. Paris. apud eosdem* Anton. Caillaut, & Lud. Martineau 1497. in 4. Subdubitare etiam videtur p. 669. de editione *Lugdunensi* 1498. *Sermonum de Aduentu*, in 4. quam Gerardi Ioannis Vossii, Luc. Waddingi, Io. Gothofr. Olearii, & Henric. Whartoni, adductus auctoritate, in serie librorum, anno 1498. impressorum, collocauerat. Editionem anni 1499. cum reliquis MAILLARDI Sermonibus, e testimonio Henrici Villot, producit Anton. Posseuinus, in *Apparat. Sacr* Tom II, p 510. quae forte eadem editio est, quam, hoc titulo insignitam: OLIVERII MAILLARDI, *Ordin. Minor. Opera varia in vnum collecta, vna cum pulcherrimis Iuris Quaestionibus, ad quemlibet sermonem & tractatum additis, ipsomet curante*, adducit Maittaire l. cit. p. 701. & Gerdesius in *Florileg.* p. 198. Editiones a Io. Alb. Fabricio in *Biblioth. med. & infim. Lat.* L. XII. p. 19. cit. hic silentio transimus. De editione *Parisiensi*, *Sermonum de Aduentu* 1511. in 8. & *Sermonum Quadragesimalium* 1512. in 8. vid. Niceron l. cit. Recensionem editionis *Sermonum* MAILLARDI, hoc titulo conspicuae: *Sermones de Aduentu: quadragesimales: dominicales: & de peccati stipendio & gratie premio: vnacum pulcerrimis iuris quaestionibus quolibet in sermone insertis & spiritualiter applicatis per venerabilem patrem sacre scripture interpretem & diuini verbi preconem fratrem* OLIVERIVM MAILLARDI *ordinis minorum Parhisiis declamati, nouiter impressi & accuratissime emendati, Argentine impensis solertis viri Ioannis Knoblouchi eiusdem ciuitatis chalcographi. Anno salutis super sesqui Millesimum sexto V. Kalend. Septembr.* in 4. fol. 356. vid. in Io. Georg. Schellhornii *Amoenitat. Histor. Eccles. & litterar.* Tom. I. p. 778-796. in den *Nachrichten*

richten von einer Hallischen Bibliotb. Tom. IIII. p. 51-59. Repetitam hanc esse editionem, *Argentor. apud eundem Knoblouchium* 1512. nec non *Paris. apud Ioannem Paruum* 1516. colligimus ex Anton Posseuini *Apparat. Sacr.* l. cit. & ex Ios. Simleri *Bibliotheca* p. 531. De aliis MAILLARDI *sermonibus* vid. Fabricius l. cit. Niceron l. cit. *Bibliotheca Telleriana* p. 102. & 395. Quod vero ad eloquentiam, MAILLARDI, sacram adtinet, quam in his *sermonibus* prodidit, Niceron l. cit. p. 52. hac ratione, mentem suam de illa exponit: *Ces Sermons ou plutôt ces Extraits sont écrits d'un stile fort grossier. Le Predicateur y envoye à tout moment ses Auditeurs à tous les Diables.* Inuito vos ad omnes Diabolos - - - Ad omnes Diabolos talis modus agendi. *Il falloit que la corruption fût bien publique de son temps, puisque sa morale roule le plus souvent sur l' Impureté, quil se sert en cette matiere des expressions les plus crues, & que lorsqu'il en parle, il s' addresse presque toujours aux Ecclesiastiques. Dans chaque Sermon il agite une question de Scholastique, & de Droit Canon; ce qui etoit la Methode de son Siecle, comme on le voit par les autres Predicateurs ses Contemporains. Il paroit qu'il avoit plus de Zele que de Science; ses Sermons sont remplis de Fables, de traits burlesques, & d' Histoires apocryphes* &c. Nonnulla adtulerunt Specimina, Niceron p. 53 sqq. Henry Etienne dans *l' Apologie pour Herodote* Tom. I. p 40 sqq edit. de Mr. le Duchat. Charles Etienne Iourdain dans *l' Histoire d'un Voyage litteraire* p. 162. Pierre Roques dans le *Pasteur Evangelique* p. 134 sqq. edit. *Basil.* 1723. in 4. Vid. quoque *Essais de Litterature* I 01. p. 185 sqq. it. Naudaei *iudicium de Nipho*, Opusculis Niphi, a Naudaeo editis, praemissum. it. M de Vigneul-Marville *Melanges d' Histoire & de Litterature* Tom. I p. 124 sqq. edit. *Paris.* 1725. vbi inter alia, haec legimus: *Les Predicateurs de son temps affectans de tousser, comme une chose qui donnoit de la grace à leurs, déclamations, il*

n' a

n'a pas manqué dans un sermon en François, imprimé à Bruges vers l'année 1500. *de marquer à la marge, par des* hem, hem, *les endroits où il avoit toussé.* Obiit OLIVERIVS MAILLARDVS, e Britannia minore oriundus, Theologus Parisiensis, Ordinis Minorum Vicarius generalis, *sanctitatis*, vt Posseuinus l. cit. ait, *vitae*, *nomine celebris* anno 1502. vid. Luc. Waddingi *Scriptores Ordinis Minor.* l cit.

LVDOVICI MAIORANI, *Grauinatis, Canonici Regularis Lateranensis, & Episcopi Castelli a Mare in regno Neapolitano*, Clypeus militantis Ecclesiae, seu de vero Dei cultu. Eiusdem de optimo Reipubl. statu, Oratio, quam misit ad Patres in Concilio Tridentino. *Romae apud Vincentium Accoltum, & Valentem Panitiam Socios*, 1575. in 4.

De raritate testem habemus Daniel. Gerdesium, in *Florileg.* p. 199. Liber recusus fuit, titulo paullo immutato: *Scutum fidei, id est, verae, catholicae, atque orthodoxae religionis, aduersus haereticos, solidissima defensio, seu de vero cultu Dei Libri III. Eiusdem de republica bene constituenda ad Concilii Tridentini Patres missa oratio. Antuerp. apud Petrum Bellerum* 1589. in 8. *Oratio*, quae huic libro adiecta est, prima vice, excusa fuit *Dilingae* 1563. Vitam LVDOVICI MAIORANI vid. in Celsi de Rosinis *Lyceo Lateranensi*, quod II. Tom. in fol. prod. *Caesen.* 1649. Conf. Ant. Posseuini *Apparat. S.* Tom. II. p. 363.

MALLEVS maleficarum.

Editiones huius libri Cl. Vogtio & Haubero incognitae nobis innotuerunt. 1 *Iacobi Sprengeri*, MALLEVS *maleficarum, in tres diuisus partes, in quibus concurrentia ad maleficia, maleficiorum effectus,*

& remedia, & modus procedendi & puniendi maleficos, continetur, hac postrema editione per Raphael. Maffaeum illustratus. Venet. 1574. in 4. 2. MALLEVS *Maleficarum, a P. Iacob. Sprenger. Ordin. Praedicat. Venetiis ex officina Bertrani* 1576. in 8. 3. MALLEVS *Maleficarum, in III. Tomos distinctus, quorum postremus, qui Fustis Daemonum inscribitur, nunc primum prodit Lugduni apud. Petrum Landrii* 1604. in 8. Conf. I. A. Fabricii *Biblioth. med. & infim. Lat.* L. IIX. p. 663 sqq. L. VIIII. p. 46.

IOANNIS DE MANDEVILLE, itinerarius a terra Angliae in partes Ierosolymitanas, & in vlteriores transmarinas, ab Autore primum gallice conscriptus, anno 1355. & postea latine versus, in 4. *charactere gothico* s. l. & ann. indicio.

Vitam IOANNIS DE MANDEVILLE descripserunt, praeter Fabricium a Cl. Vogtio p. 436. cit. Io. Baleus in *Scriptorum illustrium Maioris Britanniae Catalogo* p. 478. Io. Pitseus in *Relationibus historicis de rebus Anglicis* p. 478. Io. Lelandus in *Commentar. de Scriptor. Britannicis* Tom. II. p. 366. qui, illum, Io. MAGNOVILLANVM nominat. Casimirus Oudin in *Supplemento de Scriptoribus vel Scriptis Ecclesiasticis, a Bellarmino omissis, Paris.* 1686. in 8. p. 642 sqq. in *Commentario de Scriptorib. Eccles.* Tom. II. col. 1093. Niceron *Memoires* Tom. XXV. p. 250 sqq. Hic posterior de eius itinerario p. 254. ita scribit: *Ie ne sçai si l' Ouvrage publié à Anvers en* 1564. *sous le titre* Descriptio Ierusalem, locorumque sacrorum, *fait partie de l' itineraire, où est un nouvel Ouvrage. Elle a été imprimée en François à Lyon l' an.* 1487. *& l' an.* 1542. *in* 4. *& à Paris in* 8. *En Anglois à Londres l' an.* 1696. *in* 4. *& dans les Recueils d' Hackluit, & de Purchas. En Italien en* 1496. *in* 4. *& à Venise l' an*

l'an. 1534. *in* 8. *it.* 1567. *in* 8. *En Espagnol à Valence l'an.* 1540. *in fol.* *En Flamand l'ann.* 1483. *Malgré toutes ces Editions, & celles que j'ignore cet Ouvrage est rare; mais il n'y a pas grand mal; car c'est un amas de fables, & rien autre chose.* In *Catalogo Biblioth. Ludewig.* p. 844. huius libri editio, praeter *Venetam*, quam Cl. Vogtius memorat, nulla extare dicitur, sed rem secus se habere, e dictis constare poterit. Inuenitur etiam alia editio antiquissima sine loci & anni indicio, cum titulo: *Itinerarius Domini* IOAN. DE MANDEVILLE *Militis. Accedit de ritu & moribus Indorum liber Presbyteri Ioannis in* 4. in *Bibliotheca Selliana* P. I. in Append. p. 136. Versio eius germanica prodiit cum titulo: IOHANN. DE MONTEVILLA *Reysz und Wanderschaft durch das gelobte Landt, Indien und Persien, Frankf.* 1580. in 8. In nonnullis editionibus, & a nonnullis Scriptoribus *Miles* dicitur, id quod vel ex Anglorum *Esquire* deducendum erit, vel inde ortum est, quod in itinere forte militiam exercuerit. Professione enim *Medicus* fuit. Patet illud ex inscriptione eius sepulcrali, quae Leodii, apud Guillelmitas inuenitur, & quam ex Scriptorib. cit. hic adiiciemus. *Hic iacet vir nobilis Dominus* IOHANNES DE MANDEVIL, *alias dictus* de Barbam, *Dominus de Campoli, natus in Anglia,* Medicinae Professor, *deuotissimus Orator, & bonorum suorum largissimus erogator pauperibus, qui toto quasi orbe lustrato, Leodii vitae suae diem clausit Anno Dom. M. CCC. LXXII. mensis Nouembris die XVII.* Conf. Ios. Simleri *Bibliotheca* p. 393. qui illum, *armatae militiae Equitem auratum*, nominat.

PROSPER. MANDOSII, *Nobilis Romani, Ordinis Sancti Stephani Equitis*, Θέατρον, in quo, maximorum christiani Orbis Pontificum, Archiatros, spectandos exhibet. *Romae typis Francisci de Lazaris.* 1696. in 4. pp. 236.

Rariſſime in noſtris regionibus hic liber conſpicitur, cui conſcribendo Auctor maiorem induſtriam impendit, quam *Bibliothecae Romanae*, quam ab ipſo compoſitam habemus. Recenſet vero Pontificum Archiatros a Seculo poſt Chriſtum natum VIIII. ad annum vsque Seculi XVII. XCVI. Primum omnium, inter eòs, occupat locum Vrſus, Nicolai I. Pontificis Rom. Archiater. Recentiſſimus vero eſt Ludouicus Tozzi, Innocentii XII. Medicus, & Marcelli Malpighi ſucceſſor in ea dignitate. Plura vid. in *Actis Eruditor.* an. 1697. p. 182 ſqq. Conf. quoque die *Merkwürdigk. der Koenigl. Biblioth. zu Dr.* T. III. p. 159 ſqq.

CIPRIAN. MANENTE, *da Orvieto*, Storia della Citta di Orvieto. Tomo I. dall' anno 970. ſino al 1400. *in Venezia per il Giolito* 1561. in 4. Tomo II. dall anno 1400. ſino al 1563. *in Venezia* 1566. in 4.

Vid. Cl. Vogtius p. 437. Chriſtian. Gottl. Buderus in *Biblioth. Hiſtorica Struuiana* p. 134. Compilator *Bibliothecae Menckenianae* p. 267. & ille, qui *Catalogum Hiſtoricorum Fresnoio-Menkenian.* contexuit, p. 354. inter Hiſtoriae vniuerſalis ſcriptores librum adducit: CIPRIANO MANENTE, *Iſtoria dall* 970. *ſino al* 1400. *In Venezia* 1561. in 4. Vtrum iſte liber, ſit a noſtro diuerſus, an noſtri Tomus I. id quod nos facile crediderimus, illud aliis, quibus, oculis hunc librum vſurpare licuit, diiudicandum relinquimus.

MANIPVLVS Orationum ab eruditis viris polonicae nationis, diuerſis temporibus & occaſionibus ſcriptarum. *Romae ex typographia Haeredum Franciſci Corbelletti* 1639. in 4. pp. 358.

Col-

Collectionem illam insigniter raram, acceptam referimus, industriae, Andreae Trzebicki, Decani Plocensis, cuius vitam inuenimus in Naramowski *Facie Rerum Sarmaticar.* Tom. II. p. 236. & 520. In eiusdem *Signatoribus Regni* p. 58. De libro ipso vero consulendus Io. Daniel Ianozki, in der *Nachricht von denen in der Zaluskischen Biblioth. sich befindenden raren polnischen Büchern* P. I. p. 53 sqq.

IOS. MARIAE MARAVIGLIA, Pseudomantia Veterum & recentiorum explosa. *Venet.* 1662. in fol. pp. 606.

De hoc Opere, cuius Auctor Clericus Regularis & Professor Moralium publicus, in Academia Patauina fuit, vid. *Nou-Antiqua* Anni 1715. p. 964 sqq.

CHRISTOPHORI MARCELLI, rituum Ecclesiasticorum, siue sacrarum cerimoniarum SS. Romanae Ecclesiae L. III. *Florent. per haeredes Philippi Iunctae*, 1621. in 8.

Sacrarum cerimoniarum siue rituum Ecclesiasticorum Sanctae Romanae Ecclesiae L. III. post omnes omnium editiones, summa denuo vigilantia recogniti. *Romae ex officina Valer. Dorici*, 1560. in fol.

Cl. Vogtio, qui p. 438 sqq. multa lectu digna, de hoc libro adtulit, istae editiones incognitae fuerunt. Nos autem libri huius historiam, Niceroni verbis p. 4 sqq. adlatis, hic adiiciemus: Paris Grassi, *de* Boulogne, *Maitre des Ceremonies*, *Pontificales*, *ayant appris l'année suivante* 1517. *que ce livre avoit été imprimé à* Venise, *& étoit repandu dans* Rome, *en fit de grandes plaintes*, *choqué de ce qu'on avoit rendu ainsi public*, *ce qui ne devoit être connu que des Ministres de l'Eglise*, *& de ce que*, MARCEL *avoit re-*

tranché & ajouté plusieurs choses au Manuscrit Original. Le Pape instruit du fait, ordonna à Grassi *de confronter l' un & l' autre ouvrage.* Grassi *le fit, & pretendit avoir trouvé dans l' edition de* MARCEL *plus de mille falsifications, ajoûtant que cet editeur s' étoit approprié le travail de* Patrizi, *en supprimant son epitre dedicatoire au Pape* Innocent IIX. *& en retranchant quelques endroits, qui ne pouvoient convenir qu' à lui, quoiqu' il en eût laissé d' autres, qui suffisoient pour decouvrir sa mauvaise foy. Sa conclusion fût qu'il falloit condamner au feu le livre avec son pretendu Auteur. Les commissaires deputés par le Pape, pour examiner cette affaire, ne suivirent pas les idées de* Grassi, *ni le livre, ni l' Editeur ne furent condamnés au feu; on le laissa vendre publiquement, & même on le réimprima plusieurs années après à* Rome. *Il est facile au reste de justifier* Marcel, *de ce que* Grassi *lui attribuoit, d'avoir voulu s' appropier l' Ouvrage de* Patrizi. MARCEL *dans son Epitre dedicatoire au Pape* Leon X. *ne dit nulle part que ce soit son Ouvrage; il marque au contraire expressément, que c' est un Ouvrage, qui ne paroît en public qu'après bien des années, & fait entendre par là qu'il avoit été composé long tems auparavant. Il est vrai, qu'il ne l' a pas donné sous le nom de* Patrizi; *mais il en a pû user ainsi, parceque tout ce qu'il contient, existoit avant ce Maître des Ceremonies, qui n'en a été que le Collecteur; d' ailleurs il y a laissé un grand nombre de choses, qui ne peuvent convenir qu'au temps de* Patrizi; *ce qu'il n'auroit point fait, s'il avoit voulu veritablement s' approprier l' Ouvrage. La premiere edition est assez rare, parceque* Grassi, *qui fit tous ses efforts pour faire supprimer le livre; n'y ayant pas réussi, supprima lui même tous les exemplaires, qui lui tomberent entre les mains. Elle est cependant peu recherchée, & se trouve à un prix fort raisonnable dans les ventes, qui se font à Paris.* Libellum supplicem, quem Leoni X. Pontifici Maximo, ob hunc librum, obtulit Paris Grassi, in-

inuenies in Io. Mabillonii *Museo Italico* Tom. II. p. 588 sqq. vbi etiam Augustini Patricii, Piccolominei, seu de Piccolominibus, Episcopi Pientini (*Pienza* in Hetruria) & Ilcinensis, epistola ad Innocentium IIX. sub quo Ceremoniarum magister fuerat, *libro Ceremoniarum MSto*, praemissa, inuenitur. Paris Grassi, seu de Crassis Episcopus fuit Pesarensis, vid. Baile *Dictionaire* Tom. II. p. 1307. Strenue defendit CHRISTOPHORVM MARCELLVM, contra Paridis Grassi criminationes, Apostolo Zeno in *Giornale de Letterati d' Italia* Tom. XIIX. p. 367 sqq. Libri particula seorsum excusa fuit, titulo: *de Exequiis Romani Pontificis, seu supplementum ad Gretseri III. libros de funere Christiano, Vtreb.* 1612. in 4. In compendium vero redactus lingua vernacula prodiit 1565. in 4 hoc titulo: *Bapsts Gepreng ausz dem Ceremonien Buch: auch etliche Ceremonien der Bischoffe, ausz ihrem Pontifical sehr fleissig gezogen* Qua ratione CHRISTOPHOR. MARCELLVS in expugnatione vrbis Romae an. 1527 a Hispanis militibus captus, & immani crudelitate trucidatus fuerit, vid. apud Niceron. l. cit. qui Iacobum Albericum confutat, propterea quod illum, in insula Corcyrensi, cuius erat Archiepiscopus, mortuum, ibique esse sepultum, in *Catalogo degli Scrittori Venetiani* p. 20. scripserat. Inter rariores, CHRISTOPHOR. MARCELLI libros, etiam locum merentur, eius *Vniuersalis de anima traditionis opus. Impressum Venetiis per Gregorium de Gregoriis anno dni* 1508. in fol. folior. 297. & *de Authoritate summi Pontificis, & his, quae ad illam pertinent, Liber aduersus impia, Martini Lutheri dogmata. Florentiae per haeredes Philippi Iuntae* 1521. in 4. folior. 145. Vtriusque extat recensio, in den *Merkwürdigkeiten der Koenigl. Bibliotb. zu Dresden*, & quidem illius, Tom. I. p. 67. huius vero Tom. II. p. 20 sqq. Conf. I. A. Fabricii *Biblioth. med. & infim. Lat.* L. III. p. 1049 sqq.

Vite de' Prencipi di Venezia, ſcritte da PIETRO MARCELLO, e tradotte da Lodovico Domenichi, con le vite di quei Prencipi che furono dopo il Barbarigo ſino al Doge Priuli. *In Venezia per Franceſco Marcolini* 1558. in 8.

Liber, quem Nicol. Fr. Haym, nella *Notizia de' libri rari*, p. 96. *aſſai raro* nominat, e latino translatus eſt. PETRVS MARCELLVS, Antonii F. Patricius Venetus, librum conſcripſerat *de Vitis Principum & geſtis Venetorum*, a primo Paulutio Anafeſto, ad obitum vſque Ducis LXXIIII. Auguſtini Barbadici anno 1502. Continuauit librum Syluester Girellus Vrbinas, & quatuor Venetorum Leonardi Lauretani, Anton. Grimani, Anton. Gritti & Petri Laudi, qui poſt Petri Marcelli aetatem imperarunt, adiecit vitas, eumque edidit *Venet.* 1554. in 8. Anno 1574. liber cum auctario Henrici Kelneri hoc recuſus fuit titulo: *De vita, moribus, & rebus geſtis, omnium Ducum, qui a iam conſtituta Republica ipſorum, vſque ad noſtram aetatem imperio praefuerunt. Francof. apud Sigism. Feirabend.* 1574. in 8. Inſertus poſtea fuit Ioannis Gualterii ſeu Iani Gruteri *Chronico Chronicorum Eccleſiaſtico-Politico, Francof.* 1614. in 8. Tom. I. p. 581 — 791.

CORNELII MARGARINI, Scripta omnia eſſe rariora, teſtatur Cl. Vogtius p. 440 Eminet inter illa *Bullarium Caſinenſe complectens Pontificum, Imperatorum, Regum* &c. *Priuilegia, Donationes, Vniones, Libertates, Exemptiones, Praerogatiuas & Onera, pro Congregatione Caſinenſi, ex eius Archiuis ſelecta, per* CORNEL. MARGARINVM. Tom. I. *Venetiis ex officina Omn. Ferretti.* 1650. in fol. Tom. II. *Tuderti apud Vincent. Gelaſſium.* 1670. in fol. Recenſionem Operis rariſſimi vide in *Giornale de' letterati in Roma* per Abbatem Franciſc. Nazari 1671. p. 21.

p. 21. Vita CORNELII MARGARINI, reperitur in D. Mariani Armellini, Congregationis Casinensis S. Petri de Assisio Abbatis, *Bibliotheca Benedictino-Casinensi*, quae 1731. & 1732. si Appendicem, *Fulginei* editam, exceperis, *Assisii* II. Tom. in fol. prodiit.

SIMONIS MARICII, *Pilsnensis Iure consulti*, de Scholis, seu Academiis Libri II. *Craconiae in officina Hieron. Scharffenbergi. Anno salutis* 1551. in 8. fol. 192.

Tantae liber raritatis est, vt etiam Christophoro Augusto Heumanno, solertissimo eiusmodi rerum indagatori incognitus fuerit. Pluribus eum descripsit Io. Daniel. Ianozki, in der *Nachricht von denen in der Zaluskischen Biblioth. sich befindenden raren polnischen Büchern* P. II. p. 100 sqq. Elogium SIMONIS MARICII, dedit Simon Starauolscius, in *Elogiis & Vitis Scriptorum*, *Poloniae illustrium* p. 92 sqq. in *Laudatione Almae Academiae Craconiensis* p. 15. Conf. Ios. Simleri *Bibliotheca* p. 630.

LVCII MARINEI, *Siculi*, Epistolarum familiarium L. XVII. Carminum L. II. & Orationes aliquot. *Valisoleti* 1514. in fol.

De raritate vid. Cl. Vogtius p. 442. Edidit illas epistolas Arnaldus Guil. Brocarius. Vid. Antonii Mongitore *Bibliotheca Sicula* Tom. I. p. 67. Fuit LVCIVS MARINEVS, Vyzac (Bizini) in Sicilia natus. Posteaquam Romae Pomponium Laetum audiuerat, cum militum duce Hispano, anno 1484. e patria in Hispaniam se contulit. Tantum apud Regem Ferdinandum Catholicum valebat, vt nonsolum illi a Confessionibus esset, sed illum quoque in itinere Neapolitano anno 1507. comitaretur. Caroli V. & Isabellae Historiographus constitutus, multa edi-

edidit ſcripta, quae res Hiſpanicas ſpectant. Eminent inter illa *de rebus Hiſpaniae memorabilibus Libri XXII.* qui poſt editionem *Complutenſem* 1533. & Roberti Beli *Francofurtens.* 1579. inſerti fuerunt Andr. Schotti *Hiſpaniae illuſtratae* Tom. I. p. 291 ſqq. Io. Vaſaeus in *Hiſpaniae chronico*, apud Schottum l. cit. Tom. I. p. 579. de hoc MARINEI opere ita ſcribit: L. MARINEVS, *Siculus, de rebus Hiſpaniae ſcripſit opus, varium nec inelegans, ſed in quo multis locis diligentiam, pluribus etiam fidem deſidero.* Quod hoc opus hiſpanice etiam prodierit *Alcala de Henares* 1539. teſtatur *Catalog. Bibl. Bodleianae* Tom. I. p 412. Conf. Nicol. Antonii *Bibliotb. Hiſpan. noua* Tom. II. p. 360. Ioſ. Simleri *Bibliotb.* p. 459.

GVILIELM. DE MARLOT, *Doctoris Theologi, S. Nicaſii Remenſis M. Prioris, & Fiuienſis Cellae prope Inſulas Adminiſtratoris,* Metropolis Remenſis Hiſtoria, a Frodoardo primum arctius digeſta, nunc demum aliunde accerſitis plurimum aucta, & illuſtrata, & ad noſtrum hoc Saeculum fideliter deducta Tom. I. in quo Remorum gentis origo, vetus Dominivm, Chriſtianae religionis per Prouinciam Belgicam initia, & incrementa, Archiepiſcoporum vera ſucceſſio, Baſilicarum natales, & in iis ſacra lipſana, publici conuentus incolis aſperſi fauores, & alia id genus, quatuor libris diſtincte referuntur. *Inſulis ex officina Nicol. de Rache* 1666. in fol. pp. 668. cum fig. aen.

Hic Tomi I. titulus eſt, de quo vid. Cl. Vogtius p. 442. Tomus II. *Remis* prodiit, & vt titulus habet, *Supplementum Frodoardi ab anno 970. ad noſtram aetatem*

rem fideliter & accurate productum, in quo praeter seriem historicam Praesulum, Bullae Pontificiae, Regum Diplomata, Tituli Fundationum, a quinque Summis Pontificibus, Remis coacta concilia, Ecclesiarum origines ac in eis sacra lipsana, distincte & accurate referuntur, complectitur. *Opus* illud *posthumum in officina Protasii Lelerain* excusum, paginis absoluitur 886. Vid. Cornelii a Beughem *Bibliographia Historica, chronologica, geographica*. p. 167. *Catalogus Historicorum Fresnoio-Menkenianus* p. 301. die *Merkwürdigk. der Koenigl. Biblioth. zu Dr.* T. III. p. 359 sqq. vbi totius operis extat recensio.

LVYS DEL MARMOL, *Caravaial*, Descripcion general de Affrica, con todos los Successos de guerras, que a avido entre los infieles, y el pueblo Christiano y entre elles mismos desde que Mahoma invento su Secta hasta el anno 1571. Tom. I. & II. *en Granada* 1573. Tom. III. *en Malagga* 1599 in fol.

Libri titulum ab aliis non satis adcurate descriptum, hic integrum adscripsimus. Gallica versio cuius Cl. Vogtius p. 443. mentionem facit, hunc praefixum habet titulum: *L' Afrique de* LOVIS DE MARMOL, *contenant la description de l' Afrique & l' Histoire de ce qui s' y est passé, de remarquable, depuis l' an* 613. *jusqu' en* 1571. *traduit de l' Espagnol par* Nicolas Perrot d' Ablancourt, *avec des Cartes geographiques du Sieur* Samson: *ensemble l' Histoire des Cherifs traduite de l' Espagnol de* Diego de Torres *par le* Duc d' Angoulême *le pere*, (Charles de Valois Duc de Angoulême) *le toutreud & retouché par P. R. A.* (Pierre Richelet, Avocat) *A Paris chez L. Billaine* 1667. in 4. III Tom. Quod vero ipse Nicolaus Perrottus d' Ablancourt hoc opus non ediderit, ex eo adparet, quod ille diem suum obierit d. XVII. Nou. an. 1664. haec vero eius versio, anno demum 1667. in lucem

lucem emiſſa fuerit. Hiſtoriam huius verſionis pluribus expoſuit Niceron Tom. VI. p. 337 ſqq.

MARTINI MARRIER, *Sancti Martini a Campis Monachi, & Profeſſi*, Bibliotheca Cluniacenſis, in qua SS. Patrum Abbatum Cluniacens. Vitae, miracula, ſcripta, Statuta, Privilegia, chartae, Diplomata, & chronologia duplex. Item Catalogus Abbatiarum. *Pariſiis ex officina Niuelliana* 1614. in fol.

Acceptum referimus hunc librum, de cuius raritate vid. Cl. Vogtius p. 444. Andr. Quercetano ſeu du Cheſne, qui illum cum notis edidit. In Philippi Labbei *Bibliotheca Bibliothecarum* p. m. 266. liber quidem *Paris. apud Sebaſt. Cremoiſy* 1618. editus dicitur. Cum vero neque apud Niceron *Memoir.* Tom. VII. p. 325. neque apud alios, quos ideo euolvimus, ſcriptores, eiusmodi editionis mentio facta fuit, illam plane in dubium vocamus. Aequat hanc *Bibliothecam Cluniacenſem*, raritate, eiusd. D. MARTINI MARRIER, *Monaſterii Regalis S. Martini de Campis Paris. Ord. Cluniac. Hiſtoria*, quae *Paris. ex officina Seb. Cramoiſy* 1636. in 4. prodiit.

NICOLAI MARSCHALKI, *Thurii*, Opera

in Typographia priuata, quam domi habebat, per Günthcrum Hyemem, ſeu Winter, Erphordianum, excuſa, eſſe rariſſima, iam teſtatus eſt Cl. Vogtius p. 444. vbi etiam eorum tituli adlati ſunt. Nos vero ſilentio hic praeterire neutiquam poſſumus, quod Auctores *Biblioth. Hamburg. hiſtoricae* inſignem admiſerint errorem, cum Centur. II. p. 264. de NICOLAI MARSCHALKI typographia priuata Roſtochienſi, ſcripſerunt: *Der Autor hat in ſeinem eignen*

eignen Hause, *einen Buchdrucker*, *Nahmens Günther Winter*, *von Erfurth gebürthig*, *darzu gehabt*, *weil damals vielleicht* noch keine Typographia publica zu Rostock *mag gewesen seyn. Wie denn auch dieses* NICOLAI MARESCHALCI *Bücher* die aeltsten und ersten sind, *die man* zu Rostock *gedruckt findet*. Iam enim supra demonstrauimus p. 87. & 88. quod iam an. 1476. *Lactantius*, anno vero 1481. Bernhardi, Clareuallensis Abbatis, *Sermones; Rostochii*, *ex officina typographica Fratrum presbyteror. & Clericorum Congregationis domus viridis horti ad sanctum Michaelem*, in lucem prodierint. In *Bibliotheca* Iof. Simleri p. 522. NICOLAI MARSCHALCI *Historia aquatilium*, *figuris*, ornata dicitur *absurdis*.

SAMVEL MARTINII, *Horzouini*, Collatio historica Io. Hussi Bohemi & Martini Lutheri Germani. *Pragae ap. Paull. Sessium* 1618. in 8.

De auctore rarissimi libri, nec non de libro ipso, ex instituto nuper egit, Vir Cl. Ioann. Ludolph. Bünemannus in denen *Hamburgischen Berichten* ann. 1746. num XXXV.

MICHAEL. MARVLLI, naenia. *Fani* 1515 in 8.

Rarissimam hanc editionem carminis, quod in reliquis MARVLLI carminibus desideratur, euulgavit Marcus Anton. Flaminius. Vid Niceron *Memoires* Tom. XXXVIIII. p. 404.

ANDREAE MASII, *Lenniacensis*, *Belgae*, Iosuae Imperatoris Historia illustrata atque explicata, praeter triplicem editionem Hebraeam, Graecam & Latinam, additae sunt annotationes, quibus veterum illarum notarum loca singula sunt indicata, & ratio praescripta, & copiosa in eam ipsam historiam commentaria. *Antwerp. ex officin. Plantiniana*, 1574. in fol.

Opus

Opus illud post Auctoris mortem, quam Zeuenariae Cliviorum anno 1573. aetatis anno XXXX. subiit, in lucem prodiit, recusum esse *Antuerp.* 1699. in fol. testatur Io. Fabricius in *Historia Bibliothecae Fabricianae* Tom. I. p. 318. Sed sine dubio ea editio est, quae in repetita *Criticorum Sacror.* editione Belgica an. 1698. & 1699. extat. Hunc Commentarium a Theologis Anglis in Biblia Critica relatum, praefatione truncatum esse dolet Cl. Vogtius p. 446. Forte illud in editione prima *Criticorum Sacr. Anglica* factum est. In secunda vero *Belgica*, nec non tertia, *Francofurtensi*, qua nos vtimur dum haec scribimus, Tom. statim I. ANDR. MASII, praefationes, eiusque epistola dedicatoria ad Philippum Regem Catholicum inuenitur. In eadem *Criticorum Sacror.* editione *Francofurtensi* & quidem Supplement. Tom. I. extant ANDR. MASII *adnotationes nouae in Iosuam e MS. editae.* Sed haud adeo placuit pontificiae religioni addictis hic MASII *Commentarius*, quam ob rem in *indice librorum prohibitorum Romano*, in ea librorum classe, collocatus conspicitur, qui, donec expurgati fuerint, prohibentur. Nonnulla notauit Antonius Posseuinus in *Bibliotheca Selecta* L. II. cap. XIX. p. 62. edit. *Coloniensis.* Conf. de ANDREA MASIO Aub. Miraei *Elogia illustrium Belgii Scriptorum* p. 132. Paull. Freheri *Theatrum viror. erudit. Claror.* p. 864. Anton. Posseuini *Apparat. S.* Tom. I. p. 85. Iacobi le Long *Bibliotb. S.* T. II. p. 850. Io. Fabricii *Historia Bibliothecae Fabricianae* Tom. I. p. 317 sqq. Henrici a Weze *Epistolae ad Plantinum de morte* ANDR. MASII, Tom. I. *Critic. Sacr.* edit. *Francofurt.* praemissa.

Voyages & avantures de IAQVES MASSÉ. *A Bourdeaux chez Iaques l' Aveugle.* 1710. in 8. pp. 508. *a Rouen.* 1734.

Liber

Liber non *Burdigalae*, quam vrbem titulus prae se fert, sed *Hagae Comitum* typis exscriptus fuit. Auctorem fuisse Mathematicum Dauentriensem Simonem Tyssot de Patot, extra omnem dubitationem positum esse videtur. Adparet illud aliqua ex parte e Tom. II. de *lettres choisies* de Mr. Simon Tyssot de Patot p. 251. vbi librum multis argumentis defendit, Apum vero fabulam, quae in illo reperitur p. 468 sqq. ab alio auctore confectam, & ab editore insertam esse scribit: Quod vero ipse in suspicionem venerit, libri confecti, id p. 253. his verbis declarat: *En fin, j'en viens à moi même, & je dis, que m'attribuer ce livre est me faire bien de l'honneur: il est vrai pourtant, qu'il ne contient rien, sans vanité, qui soit au dessus de ma portée, & qu' encore qu' un Esprit tourné aux Mathematiques s'applique rarement à la Mythologie & aux Romans il s'en est vû néanmoins, qui y sont fort bien reussi.* Pleniorem libri, quo religio, nefando ausu impugnatur, recensionem vid. in den *Nachrichten von einer Hallischen Biblioth.* Tom. III. p. 124 sqq.

PAPIRII MASSONI, de Episcopis Vrbis, qui Romanam Ecclesiam rexerunt, rebusque gestis eorum ad Henricum vsque III. Franciae Regem, Libri VI. *Parisiis ex Officina Sebast. Niuellii.* 1586. in 4.

Librum, inter cetera PAPIRII MASSONI scripta, esse rariorem, nos verba docent Ioan. Petri de Ludewig, quae Tom. I. *Catalog. Biblioth. Ludewigianae* p. 307. leguntur: *Est hic liber inuentu rarior, quam alia auctoris eiusdem. Auctor non vulgaria tractat, sed his omissis, adfert illa, quae apud alios biographos desiderantur. Singularia enim habet omnino, conducta ex scriptoribus & poetis profanis, quos plerumque negligere solent rerum ecclesiasticarum historici.*

Etiam

Etiam fabulas in hac biographia vel notat, vel tacet: nequidquam illis capitur occupaturque. Valde displicuit liber Pontifici Romano, id quod ex Antonii Posseuini intelligimus *Adparatu Sacro*, qui Tom. III. p. 6. haec adnotauit: PAPYRIUS MASSONUS, *Gallus, & I. C. vir peracris indicii, atque doctrinae scripsit sex libros* de Vitis Episcoporum, Vrbis Romae, *quos* Parisiis *edidit. At postea a sancta apostolica Sede iisdem examinatis, decretum est, vt posthac non legantur, nisi qui ab eadem fuerint emendati, cum Adprobatione Magistri Sacri Palatii. Vide Indicem Romanum librorum prohibitorum Clementis IIX. Pont. Max. iussu editum.* Carolus Perrault dans *les Hommes illustres, qui ont paru en France* Tom. I. elogium PAPIRII MASSONI conscripsit; vbi lepidum admisit errorem, & libri *de episcopis Vrbis* titulum traduxit: *des Eveques de Paris.* Conf. quoque PAPIRII MASSONI *vita* a Thuano conscripta & *Paris.* 1638. in 8. edita. Niceron *Memoires* Tom. V. p. 182 sqq.

MATAGONIS DE MATAGONIBVS, *Decretorum Baccalaurei*, Monitoriale aduersus Italogalliam siue Antifrancogalliam Antonii Matharelli Aluernogeni *Prouerb.* 26. Responde stulto, secundum suam stultitiam, 1575. in 8. pp. 65.

Plures quidem huius libelli extant editiones, 1578. & 1584. in 8. quae omnes hodie paullo rariores sunt, sed nulla quod nos quidem sciamus in 12. vt apud Cl. Vogtium p. 446 legimus, prodiit. Reperitur quoque in Satyrarum collectione, quae titulo: *Gerardi Busdragi Lectura super Canone de Consecr. Dist. III. de Aqua benedicta. Nicodemi Turlupini Antichoppinus. M. Benedicti Passauanti Epistola &c.* MATAGONIS DE MATAGONIBVS *Monitoriale adversus*

versus Italogalliam &c. & *Strigilis Papirii Massoni Willeorbani* 1593. in 8. prodiit. Auctor fuit Franciscus Hottomannus, qui illum stilo, qui dicitur, Macaronico, contra Antonium Matharellum, conscripsit. Ediderat enim hic, contra Hottomanni *Francogalliam*, libellum, cui titulum fecerat: *Ad Francisci Hottomanni Francogalliam responsio, in qua agitur de initio regni Franciae, successione regum, publicis negotiis & politia. Praefixum est iudicium Papirii Massoni de libello Hottomanni. Paris. apud Feder. Morellum* 1575. in 8.

Strigilis Papirii Massoni, siue remediale charitatiuum, contra rabiosam Frenesim Papirii Massoni, Iesuitae excucullati, per MATAGONIDEM DE MATAGONIBVS, *baccalaureum formatum in iure canonico, & in medicina si voluisset.* Ex lib. Pap. Massoni contra Hottomannum pag. 10. *Hypocaustum Germanorum est hara porcorum egregie sorbentium.* 1575. in 8. pp. 32.

Vid. Cl. Vogtius p. 446. Eundem Hottomannum liber habet auctorem, eodemque, vt praecedens, stilo conscriptus est. Adiectus etiam reperitur eiusdem Hottomanni *Francogalliae* & quidem edit. *Coloniensi* 1576. in 8. Insertus quoque est Collectioni Satyrarum modo a nobis adductae.

HIERONYMI MATRANGA, *Panhormitani, e Congregat. Cler. Regul. Theologi*, de Academia Syntagmata VII. *Panhormi in domo S. Iosephi per Anton. Martarelli* 1637. in 4. pp. 227.

HIERONYMVS MATRANGA, Clericus regularis Theatinus, & Praepositus ad S. Iosephi, Panormi

natus fuit anno 1605. variisque opusculis poeticis & historicis, inclaruit. Diem obiit anno 1679. die XXIIX. Augusti. Liber eius admodum rarus in septem dispescitur Syntagmata, quae paullo vberius recensentur in den *Merkwürdigk. der Koenigl. Biblioth. zu Dr.* Tom. II. p. 327. Christophorus August. Heumannus in *Bibliotheca historica academica* recentissimae editioni *Antiquitat. academicar.* Conringii adiecta p. 147. hunc librum historiam complecti academiae Panormitanae scribit; aliter tamen se habere omnia, oppido intelligit, qui recensionem in den *Merkwürdigk. der Koenigl. Biblioth. zu Dr.* l. cit. cognitam habet. Conf. Anton. Mongitore *Bibliotheca Sicula*, vbi de Auctore plura inueniuntur.

Discorsi, di PIER ANDREA MATTEOLO, ne' libri VI. di Dioscoride della materia medicinale. *In Venezia appr. Bartol. degl. Alberti* 1604. Tomi due in fol. con bellissime figure in legno.

Rarissimus dicitur liber in *Bibliotheca Selliana* P. I. Append. II. p. 1. Editio illa Nicolao Franc. Haym incognita fuisse videtur. Alias editiones antiquiores adducit Io. Albert. Fabricius in *Bibliotheca graeca* L. IIII. c. III. p. 97 sqq. Conf. Scipion. Maffei *Traduttori Italiani* p. 47. Haym. p. 255.

Illustrissimi Principis ac Domini, *Dn.* MAVRITII, *Hassiae Landgrauii*, *Comitis in Catzenelnbogen*, *Dietz*, *Zigenhain & Nidda* &c. Davidis regii Prophetae Psalterium, vario genere carminis latine redditum. *Excusum Smalcaldiae* in 4. fol. 153.

Hunc

Hunc librum, quem posſidemus ipſi, illuſtrisſimus Princeps Patri ſuo, Guilielmo, Hasſiae Landgrauio, hoc dedicauit carmine:

Illuſtris Guilelme *Heros, Pater, inclyte Princeps,*
Cuius virtutes ſecla futura canent.
Principis eſſe decus, ſcio, & ornamenta potentis,
Vt ſcias eſſe Deum, & ſis pietatis amans.
Hoc ego dum meditor, concepi mente Dauidis
Cantica vel tenui vertere ſacra ſtylo.
Exemplo monitus, volui tua reddere verſu,
Quae vates Domino regius ore canit.
Succeſſus coepto dedit implorata labori,
Sedibus aetbereis quae venit aura Dei.
Eſt opus egregium, velut eſt & regius Autbor,
At mihi diſſimili ſunt metra ſcripta modo.
Qualiacunque licet ſint carmina, tu tamen iſta
Concinnata ſcias, factaque Marte meo
Ingenii tenuis ſpecimen, quod cernis, id oro,
Quod decet, aequo animo ſuſcipe care parens.
Cantica ſacra meo quae cernis reddita verſu,
Iſta tui Nati conſule quaeſo boni.
Sic melos Iſiadae tibi det ſolatia viua
Sic numeres felix ſecula multa, Vale.

In fine dedicationis ſequens legitur diſtichon, *dedicationis tempus indicans, quo ſtudiorum primitiae oblatae fuerunt, anno aetatis ſcilicet XIIX completo.*

In MaIo ſoL Vt VIgIntI qVInqVe regreſſVs
CVrrIt, age aCCIpIas CantICa noſtra pater.

In libri autem fine, conſpiciuntur inſignia Hasſiaca, cum hoc diſticho.

Hoc opus illuſtre eſt, Heſſorum Principis: ergo
Iniuſſus temere nemo recudat idem.

ANDREAE MAVROCENI, *Reipublicae Venetae Hiſtoriographi*, Hiſtoria Veneta, ab anno 1521. ad annum 1615. *Venetiis ap. Anton. Pinellum* 1623. in fol.

Non ipſe hanc hiſtoriam, quam, a raritate laudavit Cl. Vogtius p. 448. in lucem emiſit ANDREAS MAVROCENVS, ſeu MOROSINI. Sed illo mortuo anno 1618, a fratre Paullo Moroſini typis ſubiecta, Ducisque Venetorum Antonii Priuli nomine inſcripta fuit. Repetita eius extat editio, in Collectione Hiſtoricorum Venetorum, quae prodiit titulo: *Degl' Iſtorici delle Coſe Veneziane i quali hanno ſcritto per publico Decreto. In Venezia* 1718-1722. X. Tom. in 4. Occupat illa Tomum V. VI & VII.

ANDREAE MAVROCENI, Opuſculorum & Epiſtolarum Pars prima. *Venetiis ex officina Pinelli.* 1625. in 8.

Collectionis inſigniter rarae Pars ſecunda, nunquam in lucem prodiit. Pars prima complectitur 1) *de beati Thomae Aquinatis, vita, obitu, geſtis, moribus, doctrina, ſcriptis commentarium.* 2) *de ſacris Lipſanis, ſiue reliquiis in D. Marci templo*, a Ioanne Cornaro Procuratore an. 1617. *inuentis Commentar.* 3) *Meditationes* quatuor. 4) de *Zoophagia & Anthropophagia Commentarium* ſtilo dialogico conſcriptum. 5) *In Ioannis Bembi, sereniſſimi Principis*, an. 1618. mortui, *elogium.* 6) *De Aloyſio Georgio, D. Marci Procuratore*, anno 1615. mortuo, *elogium.* 7) *Chriſtophori Valerii*, Corcyrae an. 1615. defuncti, *elogium.* 8) *De Arrogantia Commentarium.* 9) *Epiſtolas.* Duplex extat ANDREAE MAVROCENI vitae deſcriptio. Alteram, a Nicolao Craſſo conſcriptam, notis illuſtrauit Petrus Catharinus Zenus; alteram acceptam referimus Aloyſio Lollino Bellunenſium Epiſcopo. Vtraque vero praemiſſa eſt *Hiſtoriae Venetae*, in Collectione Hiſtoricorum Venetorum a nobis modo memorata. Conf. Niceron *Memoires* Tom. XII. p. 16-25. Nicolai Hieron. Gundling. *Collegium Hiſtorico-litterarium* Cap. II.

§. XIIII.

§. XIIII. p. 404 ſqq. (q. 13*) vbi vero *Hiſtoria Veneta*, minus recte an. 1626. edita dicitur.

FRANCISCI MAVROLYCI, *Abbatis Siculi*, Sicanicarum rerum compendium. *Meſſanae ex officina Petri Spirae* 1562. in 4.

De raritate vid. Gerdeſii *Florileg.* p. 201. In Stephani Baluzii *Miſcellaneis* legitur L. II. p. 323. *Collectio locorum quorundam inſignium conſilio omiſſorum in libro VI.* Rerum Sicanicarum MAVROLYCI *Abbatis edit. Meſſanae an.* 1562. Ex Autographo Auctoris, quod in Bibliotheca Colbertina adſeruabatur, illa dedit Stephanus Baluzius. Inſertae poſtea iſtae additiones fuerunt, vna cum libro ipſo, Parti IIII. *Theſauri Antiquitatum Siciliae.* Vitam FRANCISCI MAVROLVCI, Patricii Meſſanenſis, ex clariſſima Maurulorum familia, Abbatis D. Mariae a partu, Hiſtorici, ac Mathematici celeberrimi, anno 1575. aetatis anno LXXXI. defuncti, deſcriptam dedit D. Franciſcus Maurolycus, Foreſtae & S. Georgii Baro, FRANCISCI, e fratre filius, titulo: *Vita dell' Abbatae del Parto D.* FRANCESCO MAVROLYCO. *In Meſſina* 1613. in 4. Conf. Anton. Mongitore *Bibliotheca Sicula* Tom. I. p. 227 ſqq. Niceron *Memoires* Tom. XXXVII. p. 336 ſqq. Anton. Poſſeuini *Apparat. S.* Tom. I. p. 730. Ioſ. Simleri *Bibliotheca* p. 204. Claud. Franc. Milliet Dechales Tract. prooemial. *de progreſſu Matheſeos, & illuſtribus Mathematicis*, vbi paſſim laudatur. De Syluestr. Maurolyco, Franciſci Iunioris fratre vid. die *Merkwürdigk. der Koenigl. Bibl. zu Dr.* Tom. II. p. 249.

IACOBI MAZONII *Caeſenatis*, in vniuerſam Platonis & Ariſtotelis philoſophiam praeludia, ſiue de comparatione Platonis & Ariſtotelis Lib. I. *Venet. ap. Io. Guerilium* 1597. in fol.

IACOBI MAZONII, quem Georg. Daniel Morhofivs in *Polyhist. philos.* L. 1. Cap. XI. p. 59. §. 19. *Portentum hominis, philosophum suo tempore ad omnem palaestram paratum, & Disputatorem promtissimum & acerrimum* nominauit, vitam, breuibus exposuit Ianus Nicius Erythraeus in *Pinacotheca* I. *imaginum illustrium* p. m. 65 sqq. Paull. Freherus in *Theatro virorum eruditione claror.* p. 1487. In hoc, quem adduximus libro, admodum raro, Platonis Aristotelisque principia, ex vno eodemque fonte hausta, demonstrat, & ingenue profitetur, *methodum*, quam edidit, *de triplici hominum vita*, nunnulla egere emendatione. Vid. Posseuini *Apparat.* S. T. II. p. 81. Silentio hic praeterire non possumus, quod liber a Cl. Vogtio p. 448. & ille, a Gerdesio p. 201. citatus, vnus idemque sit, cuius integer hic est titulus. *Methodus de triplici hominum vita, actiua nempe, contemplatiua, & religiosa, libris III. Quaestionibus autem centum & nonaginta septem, supra quinque millia, demonstrata. Caesenae excud. Barthol. Rauerius* 1577. in 4.

THOMASO MAZZA, Apologia per Fratre Giovanni Annio Viterbese, nella quale si libera dall' imposture di molti d' haver supposti gli Autori da lui publicati. *In Verona* 1673. in fol.

Insignem, huius libri raritatem, colligimus e Georg. Daniel. Morhofii *Polyhist. Litterar.* L. I. cap. VI. §. 33. p. 49. & e Cl. Vogtii *Catalogo libror. rar.* p. 448. In *Bibliotheca Hamburgensi historica* Centur. I p. 237. liber quidem in 4. editus dicitur, quod vero falsum est. Latina tantum libri versio, a Fr. Io. Baptist. Ettoreo ordin. Dominican. edita, in 4. prodiit. Vix autem haec MAZZAE *Apologia*, in lucem prodierat, cum Franciscus Sparauierius, Veronen-

ronensis, castigationibus suis, eam notaret, quas, ea lege, manuscriptas, cum Francisco Macedo communicauit, ne illas publici iuris faceret. Sed Francisc. Macedo promissi oblitus, eas mihilominus, inuito & inscio auctore, in lucem protrusit *Veronae* 1675. in 4. illisque adiecit *Responsionem ad notas Nobilis Critici Anonymi* (Sparauierium enim non nominaueret) *in Apologiam R. P. F.* THOMAE MAZZA *pro Ioanne Annio Viterbiensi.* Id admodum aegre ferens Franciscus Sparauierius, inprimis cum *Castigationes* suas, mutatas, corruptas, interpolatas, truncatas a Fr. Macedo, conspiceret, ipse eas in lucem emisit hoc titulo: *Castigationes ad Apologiam* THOM. MAZZAE, *pro Ioanne Annio Viterbiensi vindicatae & adsertae, etiam aduersus responsiones, ad eas, Francisci a S. Augustino Macedi* 1676. in 4. Litterarum typi librum in Germania excusum esse docent. Vid. Io. Georg. Schellhorn. *Amoenitates litterar.* Tom. VIIII. p. 764 sqq. Gregor. Leti *Italia regnante* Tom. IIII. L. III. p. 329. Morhof. l. cit. Burcard. Gotth. Struuii Diss. *de Doctis Impostoribus* §. XXX. p. m. 47. Niceron *Memoires* Tom. XI. p. 10. Tom. XX. p. 4 sqq. Tom. XXXI. p. 334. Duplicem postea THOM. MAZZA contra Sparauierii *castigationes* in vulgus emisit defensionem, & quidem primam, contra Francisci Macedo editionem, hoc titulo: *Aucupium Ibis; hoc est confutationes obiectionum Elenchisti anonymi, in Apologiam, pro Annio F.* THOMAE MAZZA. *Autore* Didymo Leoclavio Siuiliano, *editum a R. P.* Francisco a Sexto, *Ord. Min. Capuc. & ab eodem dicatum Illustrissimo DD. Cosmo ex Centurionibus Vltramarinis Vrsinis, Marchionibus Stepae* &c. *Patricio Genuensi. Ronchi apud Georgium Anton. Franchellium* in 4. Vid. Vincent. Placcii *Theatr. Pseudonym.* p. 230. Secundam vero hoc titulo conspicuam: *Ad Franciscum Sparauierium, plus aequo in* THOM. MAZZAM *exandescentem Paraenesis* 1677. in 4. ipsi Sparauierio obiecit. Anno

no 1679 THOMAS MAZZA nouum librum, sub ficto Didymi Ropaligeri Liuiani, nomine, euulgavit, in quo, ea, quae, in Apologia pro Annio Viterbiensi, prodiderat nouis corroborauit argumentis, illique titulum praefixit: *I Goti illustrati, overo Istoria de' Goti antichi, con varie digressioni, in materie parimente antiche e singolari*, *da* Didymo Ropaligero Liviano; *inseritavi l' Apologia per F. Giovanni Viterbese. In Verona* 1679. in fol. pp. 294. Vid. Niceron Tom. XI. p. 10.

SCIPIONE MAZZELLA, Descrittione del Regno di Napoli, e di famiglie nobili, &c. *In Napoli* 1586. & 1601. in 4.

Vid. Cl. Vogtius p. 449. In anglicam linguam, librum transtulit, Samson Lennard, quam versionem postea parte secunda auctam, edidit Iacobus Howell hoc titulo: *Parthenopoeia, or the History of the Kingdome of Naples, into English by Sir* Samson Lennard; *augmented with a second part by* Iames Howell; *London* 1654. in fol. Vid. Niceron Tom. XXXVIIII. p. 266.

IACOBI MAZZOCHII, Epigrammata antiquae Vrbis. *Rom.* 1521. in fol.

Vid. Cl. Vogtius p. 449. IACOBVS MAZZCOHIVS plerumque ob hunc librum, primus antiquorum Epigrammatum, seu inscriptionum dicitur Collector, id quod Petrus Burmannus, in Praefat. ad Iani Gruteri *Thesaur. Inscriptionum* sibi persuadet. Sed vindicauit hunc honorem Germanis, Io. Georgius Lotterus, in *Epistola ad Schellhornium*, in qua demonstrat, quod iam anno 1505. Conradus Peutingerus, Augustanus *Romanae vetustatis fragmenta, in Augusta Vindelicorum, & eius dioecesi, apud Erhard. Ratdoldum Augustanum*, in fol. pl. 3. & dimid.

mid. euulgauerit. Conf. Eiusd. Lotteri *Historia vitae atque meritorum* Conradi Peutingeri *Augustani*, *Lips.* 1729. in 4. §. V. p. 44 sqq. Michael. Maittaire *Annal. Typogr.* Tom. II. p. 173. de MAZOCHII Collectione Tom. II. p. 617.

IOSEPH MEDE, Clauis Apocalyptica, ex innatis & insitis visionum characteribus eruta & demonstrata, vna cum Commentario in Apocalypsin, nec non coniectura de Gog & Magog. *Cantabrig.* 1649. in 4.

Haec iam tertia libri editio, & quidem latina est. Omnium, quod nos sciamus quidem, prima anglice & latine prodiit *Cantabrig.* 1627. in 4. secunda *ibidem* 1629. in 4. Editiones anglicae omisso textu latino, nobis innotuerunt hoc titulo: *The Key of the Revelation with a Commentary there upon. Cantabrig.* 1632. *ibid.* 1643. in 4. *London.* 1650. in 4. Latine liber etiam reperitur in IOSEPHI MEDE *Operibus latinis*, quae *Londini* 1664. II. Tom. in fol. edita fuerunt. Anglice in *Operum* MEDE *Collectione anglica Londin.* 1664. & 1677. in fol. Spectat huc alius quoque IOSEPHI MEDE liber, cui titulus: *Opuscula latina, ad rem apocalypticam spectantia: Responsio ad Structuras* Daniel. Laweni *in Clauem Apocalypticam. Responsio ad Animaduersiones* Ludouici de Dieu *in Clauem & commentarium apocalypticum. Annotationes in Apocalypsim. Cantabrig.* 1652. in 4. & in *Operibus.* Fuit IOSEPHVS MEDE Essexiensis Anglus baccalaureus Theologiae, & Collegii Christi, in Academia Cantabrigiensi, Socius. Varia munera publica, illi oblata, recusauit, vitamque cum morte commutauit anno 1638. aetatis anno LII. Vid. Iacob. le Long *Biblioth. Sacra* Tom. II. p. 855. Io. Fabricii *Historia Bibliothecae Fabricianae* Tom. V. p. 103. Tom. VI. p. 435 sqq.

PEDRO DE MEDINA, grandeſas y coſas memorables de Eſpanna. *Alcala de Henares* 1595. in fol.

Admodum rarum eſſe ſcribit Cl. Vogtius p. 450. Editiones antiquiores ſunt *Alcala* 1548. & 1566. in fol. Haec extat in *Catalogo Biblioth. Hulſianae* P. V. p. 306. Illa memoratur in Thom. Hyde *Catalog. Biblioth. Bodleian.* Tom. I. p. 445.

HIERONYMI MEGISERI, Fürſtenbuch von Oeſterreich und Steierland, beſchrieben von Herrn Ianſen dem Enencheln. *Linz* 1618. in 8.

Tam rarus iſte liber eſt, vt ipſe Petrus Lambecius, in *Commentar. de Bibliotheca Vindobonenſi*, Codicem eius MS. recenſens, neſciuerit, librum hunc iam typis exſcriptum eſſe. Conſtituerat poſtea Io. Petrus de Ludewig eundem Tom. IIII. p. 191. *Reliquiarum MStorum omnis aeui diplomatum*, inſerere, iamque in typographia ad plagulam vsque T. p. 304. opus deductum erat, cum aulae Vindobonenſis, Miniſtri, auctoritate efficeretur, vt plagulae iam impreſſae ſupprimerentur, & Io. Petr. de Ludewig, ab Opere edendo deſiſteret. Haec nos docuit *Catalogus Bibliothecae Rinkianae* p. 401.

F. IVAN MELENDEZ, *Natural de Lima, Hijo de la misma prouincia, y ſu Coroniſta.* Teſoros Verdaderos de las Yndias, en la hiſtoria de la gran Provincia del Perù, de el Orden de Predicadores. Al reverendiſſimo Patre F. Antonio de Monroy Mexicano, General del dicho Orden. *En Roma, en la Imprenta de Nicolas Angel Tinaſſio* 1681. Tom. III. in fol.

Tom.

Tom. I. pp. 643. Tom. II. pp. 669. Tom. III. pp. 857.

Vberior huius libri notitia inuenitur in den *Merckwürdigk. der Koenigl. Biblioth. zu Dr.* Tom. III. p. 415 sqq. vbi illum, si monasteriorum bibliothecas exceperis, rarissime inueniri legimus.

STEPHANI MELISCH, *Pragensis, ciuis Lemensis in Polonia*, Visiones nocturnae, quas super eam ciuitatem, & regnum Poloniae, regemque Sueciae & Franciae, & aliis, (anno 1655. 1656. 1657. 1658.) habuit; cum subiunctis annotationibus, quid de singulis euidenter impletum sit, aut implendum restet. *Anno* 1659. in 12. pl. 10.

De hoc libro, qui ex germanico, in latinum; conversus sermonem, a fratre quodam Bohemo, *Amstelodami*, sine dubio, prodiit, eiusque duplici editione, dedita opera disseruit Io. Dan. Ianozki in der *Nachricht von denen in der Zaluskischen Biblioth. sich befindenden raren polnischen Büchern.* P. I. p. 19 sqq. quem vide.

DOMINICI MELLINI, *Florentini*, Vitam Marsilii Ficini,

cuius Natalis Alexander in *Histor. Eccles.* Tom. IIX, f. 182. Niceron dans les *Memoires* Tom. V. p. 225. Cl. Vogtius in *Catalogo libror. rar.* p. 456. & alii mentionem faciunt, nunquam vidisse lucem, nos docet Giulio Negri nella *Storia degli Scrittori Fiorentini* p. 153. Conf. Io. Alb. Fabricii *Biblioth. med. & infim. Lat.* L. VI. p. 497. Inter rariores autem libros, omni iure locum merentur, eiusdem MELLINI *Vita di* Filippo Scolari, *volgarmente chiamato* Pip.

Pippo Spano. *In Firenz.* 1569. in 8. *Trattato di* DOMENICO *di Guido* MELLINI *del Origine, Fatti, Costumi, e Lodi di Matelda la gran Contessa d' Italia. In Firenze per Filippo Giunti.* 1589 in 4. Vid. Nicol. Franc. Haym *Notizia de' libri rari nella lingua Italiana* p. 97. Cum vero Benedictus Luchinus, Mantuanus, monachus, & Abbas Benedictinus S. Mariae Gratiarum, in Tractu Placentino, in lucem ederet *Chronica della vere origine & attioni della Contessa Matilda. In Mantoua per Fr. Osanna* 1592. in 4. eoque in libro MELLINVM variis in locis impugnaret, hic postea promulgauit *Lettera Apologetica di* DOMENICO MELLINI *in difesa di alcune Cose già scritte da lui, e appartenenti alla Contessa Matelda la Grande d' Italia, riprese da* Benedetto Luchini. *In Firenze per Giorgio Marescotti.* 1594. in 4. Demonstrare in ea praesertim nititur, quod varios in historia Mathildae, admiserit Luchinus errores, inprimis cum caelibem vixisse Mathildam, litterasque Gregorii VII. Pont. Max. datas Romae XVII. Kal. Ianuar. Indict. XIII. de dissolutione matrimonii inter ipsam, & Azonem Marchionem Estensem propter Consanguinitatem, non fuisse legitimas, neque alias ea de re scriptas, prodiderit.

R. MENACHEM, *Filii Iehudae, filii Menachem de Lunzano*, Sehte Iadoth, i. e. duae manus: diuiditur scil. in duas partes, quarum prima est Iad oni i. e. manus pauperis; secunda Iad hamelech, i. e. manus regis. Vtraque manus habet quinque digitos, quorum primus est Or torah, i. e. lumen legis, seu animaduersiones in Legem; caeteri digiti, subiecta a se inuicem diuersa tractant, quae omnia repetere, longum esset. *Venet.* 1538. in 4.

Rariſſima haec, libri rarioris, quae in Thom. Hyde *Catalog. Biblioth. Bodleian.* Tom. I. p. 448. reperitur, editio eſt, omnibusque, qui de hoc libro commentati ſunt, incognita fuiſſe videtur.

GILLES MENAGE, Miſcellanea. *Paris.* 1562. in 4.

Haec Collectio Opusculorum graecorum, latinorum, & gallicorum, tum ſoluta, tum ligata oratione conſcriptorum, rariſſime hodie inuenitur, id quod iam Tom. II. *Menagianorum* in fine, teſtatur.

Eiusd. Annotazioni ſopra le rime di Monſignor della Caſa. *In Parigi* 1667. in 8.

Rariſſimus hic liber eſt, cuius pauca tantummodo exemplaria, ſuis ſumtibus exſcribenda curauit typis, MENAGIVS. Vid. *Giornale de' letterati d' Italia*, Tom. IIII. p. 161. Inſeruit poſtea illas adnotationes Abbas Io. Baptiſta Caſotti, de Prato Tom. I. dell' *Opere di Mons.* Giovanni della Caſa *con una copioſa Giunta di ſcritture non più ſtampate. In Firenze* 1707. III. Tom. in 4.

Al ſantiſſimo e beatiſſimo Padre Benedetto XIIII. queſta Spiegazione di un baſſo rilievo per antichità venerando rappreſentante il feroce Curzio Sabino, GIVSEPPE MENATTI *Conſeruatore di Roma*, da, dona, dedica. *In Roma preſſo Giovanni Salvioni Stampatore Vaticano nell' Archiginnaſio della Sapienza.* 1744. in 4. mai.

In ipſa Italia hic liber rariſſimus eſt. Pauca enim exemplaria typis exſcripta fuerunt ſumtibus MENATTI, quae cum amicis tantummodo communicauit.

cauit. Duo deſcribit monumenta antiqua, in quibus M. Curtius, equo inſidens, & in lacum ſe praecipitans conſpicitur. Alterum in villa Borgheſia, alterum in Capitolio hodie conſpicitur.

Dom LVIS DE MENEZES, *Conte de Erizeyra*, Hiſtoria de Portugall reſtaurado. *En Lisboa* 1679. II. Tom. in fol.

Opus noſtris regionibus fere incognitum. Vid. Chriſt. Gryphius *de Scriptor. Hiſtor. Seculi XVII. illuſtrantib.* p. 201. *Bibliotheca hiſtorica Struuio-Buderiana* p. 245.

HIERONYMI MENGI, Fuga Daemonum, adiurationes potentiſſimas, & exorcismos formidabiles, atque efficaces, in malignos Spiritus propulſandos, continens. *Venet.* 1596. in 8.

Liber ſacerrimus, cum iis, quos Cl. Vogtius p. 459. ab eodem Auctore adfert, coniungendus. Conf. de HIERONYMO MENGO Vitellianenſi (*Viadana*, oppidum ſitum ad Padum, in ditione Mantuana) Ordinis Minorum Ant. Poſſeuini *Apparat. Sac.* Tom. II. p. 31.

Sermones Quadrageſimales *Reuerendi Patris F.* MICHAELIS MENOTI, *ſacre Theologie quondam Profeſſoris pariſienſis*, ab ipſo olim Pariſiis declamati, nunc denuo & diligentiſſime caſtigati, & nouis legum atque canonum additamentis locupletati. *Pariſiis* 1530. *Vaeneunt in aedibus Ioannis petit* in 8. folior 224. except. indice folior. 15.

In tres, liber, diſpeſcitur partes, quarum prima in-

inſcribitur: *Patris* MICHAELIS MENOTI, *zelantiſſimi predicatoris; ac ſacre theologie profeſſoris; ordinis minorum; perpulchra epiſtolarum quadrageſimalium expoſitio ſecundum ferias & dominicas: declamatarum in famatiſſimo ac deuotiſſimo conuentu fratrum minorum Pariſienſium, anno domini milleſimo quingenteſimo decimo ſeptimo, fauſto labore incipit.* Secunda his inchoatur verbis: *Opus aureum euangeliorum quadrageſimalium, in Pariſiorum academia olim per venerabilem patrem, ſacre theologie profeſſorem eximium, nec non diuini verbi facundiſſimum concionatorem fratrem* MICHAEL MENOTI, *ordinis fratrum minorum, declamatorum.* Tertiae tandem Parti, haec praemiſſa conſpiciuntur: *Reuerendi patris, fratris* MICHAELIS MENOTI, *zelantiſſimi predicatoris ac S. Th. prof. ordinis min. perpulcher tractatus: in quo tractatur perbelle de federe & pace ineunda media ambaſſiatrice penitentia.* De editionibus *Sermonum* antiquioribus vid. Niceron *Memoires* Tom. XXIIII. qui de illis p. 397. hac ratione mentem ſuam exponit. *Il y a quelques autres éditions, qui n' empêchent pas que ces Sermons ne ſoient fort rares. —— le jargon latin-Barbare de* MENOT, *qui étoit celui des Moines de ſon temps, à donné l' idée du ſtile Macaronique, qui eſt tres-rejouiſſant, quand il eſt bien mis en oeuvre. La naiveté & la ſimplicité avec laquelle il s'exprime, ont de quoi faire rire dans les Sujets les plus graves, & l' on peut dire, qu'il eſt incomparable en certains endroits. Ses Sermons de la Madeleine, du mauvais Riche, de l' enfant prodigue, & du miracle des cinq pains, ſont ſur tout des Chefs d' Oeuvre.* Conf. p. 391. vbi haec legimus: *Si cette liberté de s' exprimer lui a été commune avec* Barlette & Maillard, *il les a ſurpaſſés de beaucoup en groſſiereté & en bouffonnerie; rien de plus barbare que ſa latinité, ni rien de plus bas que les vûes qu'il prête aux perſonnes les plus reſpectables, qu'il introduit dans ſes Sermons, que la maniere dont il les fait parler,*

que les interpretations qu'il donne quelque fois à l'Ecriture, & que les Comparaisons dont il se sert: Il falloit que nos Peres fussent alors bien grossiers, pour courir avec tant d'empressement à un tel Predicateur. &c. Illum *Linguam auream*, dictum fuisse, suae aetati, testatur I. A. Fabricius in *Biblioth. med. & inf. Latinit.* L. XII. p. 207. Eloquentiae Specimina adlata conspiciuntur in Henr. Etienne *Apologie pour Herodote* Tom. I. p. 40 sqq. edit. de Mr. le Duchat, in Niceron *Memoires* l. cit. p. 387. 388 sqq. 392 sqq. 398 sqq. in Pierre Roques *Pasteur Evangelique* p. 133. in Andr. Riueti *operibus* Tom. II. p. 329. 939. Tom. III. p. 37. in den *Nachrichten von einer Hallischen Biblioth.* Tom. IIII. p. 62 sqq. Conf. de MICHAEL. MENOTO, qui sub regimine Ludovici XI. Caroli IIX. & Ludouici XII. non vero Ludouici VIIII. tempore, vt in *lexico Eruditorum* legimus, floruit, Lucae Waddingi *Scriptores Ordinis Minorum* p. 261. *Essais de Litterature* Septembr. 1702. Gabriel. Naudaei iudicium de Nipho, *Opusculis Niphi*, a Naudaeo, editis, praemissum.

Histoire de la Vie, miracles, enchantemens, & Propheties de MERLIN. *Paris par Anthoine Verard l' ann.* IIII. CCCC. IIII. XX. XVIII. (1498) III. Tom. in fol.

Inter rarissimos libros, praecipuum quendam hic liber facile obtinet locum. Extitit in Bibliotheca Dalmanniana, vt *Catalogus* illius, p. 129. docet, nec non in Bibliotheca Selliana. Vid. *Catalog.* P. I. p. 27. In Posterioris Bibliothecae auctione liber XIIII. thaleris veniit. Conf. de hoc libro Michael Maittaire *Annal. Typogr.* Tom. I. p. 665. Cornel. a Beughem *incunabula Typograph.* p. 94. De AMBROSIO MERLINO Cambro, vid. praeter Scriptores a Io. Alb. Fabricio L. XII. *Biblioth. med. & infim.*

Lat.

Lat. p. 209 sqq. cit. *Commentatio* M Frideric. Gotthilf. Freytagii, patris, *Numburgi* 1737. in fol. edita, & a Viro S.R. Eberh. David. Haubero, in *Bibliotheca Act.* & *Script. Magic.* Tom. III. p. 480 sqq. recensita. Ad rariores quoque libros pertinent: *Prophetia Anglicana* MERLINI *Ambrosii Britanni, ex incubo olim, in Anglia, nati, vaticinia* & *praedictiones, a* Galfredo Monomutensi *latine conuersa, vna cum VII. libris explanationum in eandem prophetiam* Alani de Insulis. *Francof. ap. Hieronym. Megiser* 1603. in 8. *Prophetia Anglicana,* & *Romana, hoc est,* MERLINI AMBROSII *Britanni, ex incubo olim nati, vaticinia.* Alani de Insulis *Explanationes in eandem. Addita sunt vaticinia* Ioachimi *Abbatis Calabri. Francof.* 1608. in 8.

MARINI MERSENNE, Quaestiones celeberrimae in Genesim, cum accurata textus explicatione. In hoc volumine Athei & Deistae impugnantur & expugnantur, & vulgata editio ab haereticorum calumniis vindicatur, Graecorum & Hebraeorum musica instauratur. Francisci Georgii Veneti cabalistica dogmata fuse refelluntur, quae passim in illius problematibus habentur. Opus Theologis, Philosophis, Medicis, Iurisconsultis, Mathematicis, Musicis vero & praesertim Catoptricis praesertim vtile. *Paris.* 1623. in fol.

De libro, foliisque in eo sublatis, apud Niceron dans les *Memoires* Tom. XXXIII. p. 146 sqq. haec leguntur: *Il est à remarquer, qu'on a supprimé, deux feuillets de ce livre, qu'on a remplacés par deux Cartons, qui renferment depuis la colonne* 669. *jusqu' à la colonne* 676. *inclusivement,* & *il est tres-rare de trouver des exemplaires, où cette suppression n' ait pas été faite. Le P.*

MERSENNE *y faisoit l'enumeration des Athées de son tems, y parloit de leurs differens ouvrages, & y rapportoit leurs Sentimens, & leurs Dogmes, comme on le voit par la table au mot* Athei, *à laquelle on n' a point touché. Soit que tout ce detail ait paru dangereux, soit que le P.* MERSENNE, *un peu trop credule y eût trop enflé le Nombre des Athées, on a jugé à propos, qu' il otat tout ce qu'il avoit dit, sur cette matiere.* Reliqua, quae huc spectant, iam exposita fuerunt a Cl. Vogtio in *Catalogo libr. rar.* p. 461. quem adeas. Quod vero ad controuersiam adtinet, inter MARIN. MERSENNVM, & Robertum Fludium ob hunc librum exortam, conf. ea, quae supra diximus, cum Ioachimi Frizii *Summum bonum* recenseremus, quibus id addendum, quod MERSENNI postea egerint partes, illumque contra Robertum Fluddium defenderint Franciscus de la Noue, & Ioannes Durel, alter adscititio Flaminii, alter Eusebii a Sancto Iusto, nomine. Illius quoque suscepit defensionem, Petrus Gassendus, quae inter eius reperitur *opera*. Vid. *Vita* MARINI MERSENNI ab Hilarione de Coste conscripta, *Paris* 1649. in 8. Renati Thuillier *Diarium Ordinis Minorum Prouinciae Franciae, Paris.* 1709 II. Tom. in 4. Tom. II. p. 90 sqq. Charl. Perrault *Hommes illustres qui ont paru en France pendant ce Siecle*, Tom. II. Niceron l. cit. Conf. Iacobi le Long *Biblioth. Sacr.* Tom. II. p. 859. qui nos docet, quod cum hoc MERSENNI opus, quaestiones solum in sex priora Geneseos capita contineat, in reliqua capita, quaestiones, seruentur Parisiis in Bibliotheca Ordin. Minorum. Vid. quoque Io. Franc. Buddei *Isagoge historico-theologica* T. II. p. 1714. Daniel. Georg. Morhofii *Polyhistor Practicus* L. V. §. 11. p. m. 533.

PAVLLI MERVLAE, Vita Ioannis Capnionis, cum eiusdem epistolarum libris, &c.

Vid.

Vid. Cl. Vogtius p. 462. Hunc librum neutiquam extare, nobis facile persuaderi patiamur, eo, quod omnes Scriptores, qui Reuchlini vitam conscripserunt, Henricus Maius, Iacobus Bruckerus, Ioannes Petrus Niceronus, & alii, nec non illi, qui de PAVLLO MERVLA commentati sunt, nullam illius mentionem faciunt. Edidit vero PAVLLVS MERVLA Desiderii Erasmi *vitam*, *cum eiusdem Epistolarum Libris II. Lugd. Bat.* 1607. in 4. Forte e tituli similitudine error enatus est.

ARNOLDI MESHOVII, *Lipsiensis S. Theol. Licent.* de vita, moribus, & obitu Casparis Vtenbergii liber. *Colon.* 1638. in 8. pl. 10.

Librum admodum infrequentem esse, nos docuerunt *Non-Antiqua* ann. 1729. p. 206. qui eius pleniorem exhibent recensionem. Idem MESHOVIVS etiam *Historiae Anabaptisticae Libr. VII. Colon ex officina Gerardi Greuenbruch* 1617. in 4. edidit, quae raro hodie conspicitur.

La MESSE trouvée dans l' Ecriture. 1646. in 8. pp. 32.

Libellus satis adcurate recensetur in den *Merckwürdigk. der Koenigl. Biblioth. zu Dr.* Tom. II. p. 526 sqq. vbi illum non 1642. vt quidem Daniel Gerdesius in *Florileg.* libr. rar. p. 203. & Cl. Vogtius in *Catalog. libr. rar.* p. 463. scribunt, editum fuisse legimus, quia *Bibliorum* in illo, mentio facta est gallicorum, quae anno 1646. *Parisiis* cura Francisci Veron, Iesuitae, Doctoris & Professoris Theologiae, Concionatoris regii & Pastoris Charentonensis prodierant.

IIX. Tom. in 12. *Precedé de l' Histoire des François avant Clovis, à Amsterd.* 1692. VII. Tom. in 12. *Augmenté de la vie des Reines, à Amsterd.* 1701. VI. Tom in 12. *Sur l' edition de Hollande à Rouen* 1713. VI. Tom. in 12. *Troisiéme edition in* 4. *à Paris chez Osmont* 1717. III. Tom. *ibidem.* 1717. X. Tom. in 12. *A Amsterdam.* 1723. VIIII. Tom. in 12. *A Amsterdam.* (*Amstelodamum* quidem titulus huius editionis prae se fert, sed illa *Parisiis* typis exscripta fuit) *augmenté de la vie de Louis XIII. & XIIII.* 1740. IIII. Tom. in 4. *A Paris* 1740. XIII. Tom in 12. Conf. *La Vie de* FRANÇOIS EVDES DE MEZERAI *à Amsterd.* 1726. in 12. Conscripsit illam Mr. de la Roque, id quod e praefatione libri intelligimus, cui titulus: *Histoire de la Mere & du Fils par* F. E. DE MEZERAI, vbi etiam errores quos Auctor vitae admisit, notantur.

IOSEHI MEZGERI, Historia Salisburgengensis. *Salisb.* 1692. in fol. cum figuris aere expressis.

Rariora exemplaria, quae figuris aere expressis, ornata sunt, docet *Catalogus. Biblioth. Rinckianae* p. 476 vbi haec legimus: *Exemplaria huius operis, in tabernis librariis venalia, communiter figuris aeri incisis destituuntur, vtpote quas Archiepiscopus quibusdam tantum concessit, ipsis tabulis sequestro positis, quae nunc, fama ferente, periere.*

MICROLOGVS, de ecclesiasticis Obseruationibus.

Iam anno 1549. Ioannes Cochlaeus in *Speculo antiquae deuotionis, circa Missam & alios cultus, Mogunt.* in fol. edito, XXII Capita de officio Missae ex MICROLOGO, & quidem e codice MS. Bibliothecae cathedralis Wormatiensis, euulgauerat. Eam vero editionem, admodum mendosam esse testatur Georgius

gius Caſſander, Belga, Theologus, qui illam MICROLGOI partem, pluribus Mſtis collatis, emendatiorem denuo edidit, illamque *operibus* ſuis inſeruit. Vid. edit. *Coloniens.* 1561. p. 121 — 135. Integrum tandem MICROLOGVM LXII. Capitibus adornatum, edidit Iacobus Pamelius *Antuerp. ex officina Plantiniana.* 1560. in 8. Quam editionem plures ſequutae fuerunt, aliae, quae inueniuntur in Thom. Hyde *Catalog. Biblioth. Bodleian.* Tom. I. p. 457. in Io. Alb. Fabricii *Biblioth. med. & inf. Latinit.* L. XII p. 236 ſqq. Quis vero MICROLOGVM conſcripſerit, adhuc ſub iudice lis eſt. Alii Rabanum, alii Ioannem quendam Epiſcopum, alii Guidonem Abbatem S. Crucis Auellani, prope Aretium Etruriae ciuitatem, monachum Benedictinum, alii, alios nominant auctores, quos Fabricius l. cit. recenſet. Verum Auctorem eſſe Iuonem ab anno 1098. Epiſcopum, in Gallia, Carnotenſem, ex auctoritate antiquiſſimi Codicis Lambethani fidem facit Henricus Wharton in *Auctario ad* Iacobi Vſſerii Armachani Archiepiſcopi, *Hiſtoriam dogmaticam controuerſiae inter orthodoxos & Pontificios de Scripturis & ſacris vernaculis*, quam edidit *Londini* 1690. in 4. p. 359. Vid. Fabricius l. cit. & L. VIIII. p. 607. Theophil. Rainaldus *de malis & bonis libris* p. 131. vbi lectu quaedam digna de libri titulo, & ficto IOANNIS MICROLOGI nomine adfert. Conf. Vincent. Placcii *Theatrum Pſeudonymor.* p. 120.

Don VINCENZO MIRABELLA, Dichiarazione della pianta delle antiche Siracuſe, e di alcune ſcelte medaglie di eſſe, e de' Principi che quella poſſedettero. *In Napoli per Lazaro Scoriggio* 1613. in fol.

PEDRO DE MEDINA, grandeſas y coſas memorables de Eſpanna. *Alcala de Henares* 1595. in fol.

Admodum rarum eſſe ſcribit Cl. Vogtius p. 450. Editiones antiquiores ſunt *Alcala* 1548. & 1566. in fol. Haec extat in *Catalogo Biblioth. Hulſianae* P. V. p. 306. Illa memoratur in Thom. Hyde *Catalog. Biblioth. Bodleian.* Tom. I. p. 445.

HIERONYMI MEGISERI, Fürſtenbuch von Oeſterreich und Steierland, beſchrieben von Herrn Ianſen dem Enencheln. *Linz* 1618. in 8.

Tam rarus iſte liber eſt, vt ipſe Petrus Lambecius, in *Commentar. de Bibliotheca Vindobonenſi*, Codicem eius MS. recenſens, neſciuerit, librum hunc iam typis exſcriptum eſſe. Conſtituerat poſtea Io. Petrus de Ludewig eundem Tom. IIII. p. 191. *Reliquiarum MStorum omnis aeui diplomatum*, inſerere, iamque in typographia ad plagulam vsque T. p. 304. opus deductum erat, cum aulae Vindobonenſis, Miniſtri, auctoritate efficeretur, vt plagulae iam impreſſae ſupprimerentur, & Io. Petr. de Ludewig, ab Opere edendo deſiſteret. Haec nos docuit *Catalogus Bibliothecae Rinkianae* p. 401.

F. IVAN MELENDEZ, *Natural de Lima, Hijo de la miſma prouincia, y ſu Coroniſta.* Teſoros Verdaderos de las Yndias, en la hiſtoria de la gran Provincia del Perù, de el Orden de Predicadores. Al reverendiſſimo Patre F. Antonio de Monroy Mexicano, General del dicho Orden. *En Roma, en la Imprenta de Nicolas Angel Tinaſſio* 1681. Tom. III. in fol.

Tom.

Tom. I. pp. 643. Tom. II. pp. 669. Tom. III. pp. 857.

Vberior huius libri notitia inuenitur in den *Merckwürdigk. der Koenigl. Biblioth. zu Dr.* Tom. III. p. 415 sqq. vbi illum, si monasteriorum bibliothecas exceperis, rarissime inueniri legimus.

STEPHANI MELISCH, *Pragensis, ciuis Lesnensis in Polonia*, Visiones nocturnae, quas super eam ciuitatem, & regnum Poloniae, regemque Sueciae & Franciae, & aliis, (anno 1655. 1656. 1657. 1658.) habuit; cum subiunctis annotationibus, quid de singulis euidenter impletum sit, aut implendum restet. *Anno* 1659. in 12. pl. 10.

De hoc libro, qui ex germanico, in latinum, conversus sermonem, a fratre quodam Bohemo, *Amstelodami*, sine dubio, prodiit, eiusque duplici editione, dedita opera disseruit Io. Dan. Ianozki in der *Nachricht von denen in der Zaluskischen Biblioth. sich befindenden raren polnischen Bücher.* P. I. p. 19 sqq. quem vide.

DOMINICI MELLINI, *Florentini*, Vitam Marsilii Ficini,

cuius Natalis Alexander in *Histor. Eccles.* Tom. IIX, f. 182. Niceron dans les *Memoires* Tom. V. p. 225. Cl. Vogtius in *Catalogo libror. rar.* p. 456. & alii mentionem faciunt, nunquam vidisse lucem, nos docet Giulio Negri nella *Storia degli Scrittori Fiorentini* p. 153. Conf. Io. Alb. Fabricii *Biblioth. med. & infim. Lat.* L. VI. p. 497. Inter rariores autem libros, omni iure locum merentur, eiusdem MELLINI *Vita di* Filippo Scolari, *volgarmente chiamato* Pip.

Pippo Spano. *In Firenz.* 1569. in 8. *Trattato di* DOMENICO *di Guido* MELLINI *del Origine, Fatti, Coſtumi, e Lodi di Matelda la gran Conteſſa d' Italia. In Firenze per Filippo Giunti.* 1589 in 4. Vid. Nicol. Franc. Haym *Notizia de' libri rari nella lingua Italiana* p. 97. Cum vero Benedictus Luchinus, Mantuanus, monachus, & Abbas Benedictinus S. Mariae Gratiarum, in Tractu Placentino, in lucem ederet *Chronica della vere origine & attioni della Conteſſa Matilda. In Mantoua per Fr. Oſanna* 1592. in 4. eoque in libro MELLINVM variis in locis impugnaret, hic poſtea promulgauit *Lettera Apologetica di* DOMENICO MELLINI *in difeſa di alcune Coſe già ſcritte da lui, e appartenenti alla Conteſſa Matelda la Grande d' Italia, ripreſe da* Benedetto Luchini. *In Firenze per Giorgio Mareſcotti.* 1594. in 4. Demonſtrare in ea praeſertim nititur, quod varios in hiſtoria Mathildae, admiſerit Luchinus errores, inprimis cum caelibem vixiſſe Mathildam, litterasque Gregorii VII. Pont. Max. datas Romae XVII. Kal. Ianuar. Indict. XIII. de diſſolutione matrimonii inter ipſam, & Azonem Marchionem Eſtenſem propter Conſanguinitatem, non fuiſſe legitimas, neque alias ea de re ſcriptas, prodiderit.

R. MENACHEM, *Filii Iehudae, filii Menachem de Lunzano*, Sehte Iadoth, i. e. duae manus: diuiditur ſcil. in duas partes, quarum prima eſt Iad oni i. e. manus pauperis; ſecunda Iad hamelech, i. e. manus regis. Vtraque manus habet quinque digitos, quorum primus eſt Or torah, i. e. lumen legis, ſeu animaduerſiones in Legem; caeteri digiti, ſubiecta a ſe inuicem diuerſa tractant, quae omnia repetere, longum eſſet. *Venet.* 1538. in 4.

Ra-

Rariſſima haec, libri rarioris, quae in Thom. Hyde *Catalog. Biblioth. Bodleian.* Tom. I. p. 448. reperitur, editio eſt, omnibusque, qui de hoc libro commentati ſunt, incognita fuiſſe videtur.

GILLES MENAGE, Miſcellanea. *Paris.* 1562. in 4.

Haec Collectio Opusculorum graecorum, latinorum, & gallicorum, tum ſoluta, tum ligata oratione conſcriptorum, rariſſime hodie inuenitur, id quod iam Tom. II. *Menagianorum* in fine, teſtatur.

Eiusd. Annotazioni ſopra le rime di Monſignor della Caſa. *In Parigi* 1667. in 8.

Rariſſimus hic liber eſt, cuius pauca tantummodo exemplaria, ſuis ſumtibus exſcribenda curauit typis, MENAGIVS. Vid. *Giornale de' letterati d' Italia*, Tom. IIII. p. 161. Inſeruit poſtea illas adnotationes Abbas Io. Baptiſta Caſotti, de Prato Tom. I. dell' *Opere di Mons.* Giovanni della Caſa *con una copioſa Giunta di ſcritture non più ſtampate. In Firenze* 1707. III. Tom. in 4.

Al ſantiſſimo e beatiſſimo Padre Benedetto XIIII. queſta Spiegazione di un baſſo rilievo per antichità venerando rappreſentante il feroce Curzio Sabino, GIVSEPPE MENATTI *Conſeruatore di Roma*, da, dona, dedica. *In Roma preſſo Giovanni Salvioni Stampatore Vaticano nell' Archiginnaſio della Sapienza.* 1744. in 4. mai.

In ipſa Italia hic liber rariſſimus eſt. Pauca enim exemplaria typis exſcripta fuerunt ſumtibus MENATTI, quae cum amicis tantummodo communi-

cauit.

cauit. Duo deſcribit monumenta antiqua, in quibus M. Curtius, equo inſidens, & in lacum ſe praecipitans conſpicitur. Alterum in villa Borgheſia, alterum in Capitolio hodie conſpicitur.

Dom LVIS DE MENEZES, *Conte de Erizeyra*, Hiſtoria de Portugall reſtaurado. *En Lisboa* 1679. II. Tom. in fol.

Opus noſtris regionibus fere incognitum. Vid. Chriſt. Gryphius *de Scriptor. Hiſtor. Seculi XVII. illuſtrantib.* p. 201. *Bibliotheca hiſtorica Struuio-Buderiana* p. 245.

HIERONYMI MENGI, Fuga Daemonum, adiurationes potentiſſimas, & exorcismos formidabiles, atque efficaces, in malignos Spiritus propulſandos, continens. *Venet.* 1596. in 8.

Liber ſacerrimus, cum iis, quos Cl. Vogtius p. 459. ab eodem Auctore adfert, coniungendus. Conf. de HIERONYMO MENGO Vitellianenſi (*Viadana*, oppidum ſitum ad Padum, in ditione Mantuana) Ordinis Minorum Ant. Poſſeuini *Apparat. Sac.* Tom. II. p. 31.

Sermones Quadrageſimales *Reuerendi Patris F.* MICHAELIS MENOTI, *ſacre Theologie quondam Profeſſoris pariſienſis*, ab ipſo olim Pariſiis declamati, nunc denuo & diligentiſſime caſtigati, & nouis legum atque canonum additamentis locupletati. *Pariſiis* 1530. *Vaeneunt in aedibus Ioannis petit* in 8. folior 224. except. indice folior. 15.

In tres, liber, diſpeſcitur partes, quarum prima in-

inscribitur: *Patris* MICHAELIS MENOTI, *zelantissimi predicatoris; ac sacre theologie professoris; ordinis minorum; perpulchra epistolarum quadragesimalium expositio secundum ferias & dominicas: declamatarum in famatissimo ac deuotissimo conuentu fratrum minorum Parisiensium, anno domini millesimo quingentesimo decimo septimo, fausto labore incipit.* Secunda his inchoatur verbis: *Opus aureum euangeliorum quadragesimalium, in Parisiorum academia olim per venerabilem patrem, sacre theologie professorem eximium, nec non diuini verbi facundissimum concionatorem fratrem* MICHAEL MENOTI, *ordinis fratrum minorum, declamatorum.* Tertiae tandem Parti, haec praemissa conspiciuntur: *Reuerendi patris, fratris* MICHAELIS MENOTI, *zelantissimi predicatoris ac S. Th. prof. ordinis min. perpulcher tractatus: in quo tractatur per belle de federe & pace ineunda media ambassiatrice penitentia.* De editionibus *Sermonum* antiquioribus vid. Niceron *Memoires* Tom. XXIIII. qui de illis p 397. hac ratione mentem suam exponit. *Il y a quelques autres éditions, qui n' empêchent pas que ces Sermons ne soient fort rares. —— le jargon latin-Barbare de* MENOT, *qui étoit celui des Moines de son temps, à donné l' idée du stile Macaronique, qui est tres-rejouissant, quand il est bien mis en oeuvre. La naiveté & la simplicité avec laquelle il s'exprime, ont de quoi faire rire dans les Sujets les plus graves, & l' on peut dire, qu'il est incomparable en certains endroits. Ses Sermons de la Madeleine, du mauvais Riche, de l' enfant prodigue, & du miracle des cinq pains, sont sur tout des Chefs d' Oeuvre.* Conf. p. 391. vbi haec legimus: *Si cette liberté de s' exprimer lui a été commune avec* Barlette *&* Maillard, *il les a surpassés de beaucoup en grossiereté & en boufonnerie; rien de plus barbare que sa latinité, ni rien de plus bas que les vûes qu'il prête aux personnes les plus respectables, qu'il introduit dans ses Sermons, que la maniere dont il les fait parler,*

que

que les interpretations qu'il donne quelque fois à l'Ecriture, & que les Comparaisons dont il se sert: Il falloit que nos Peres fussent alors bien grossiers, pour courir avec tant d'empressement à un tel Predicateur. &c. Illum *Linguam aureum*, dictum fuisse, suae aetati, testatur I. A. Fabricius in *Biblioth. med. & inf. Latinit.* L. XII. p. 207. Eloquentiae Specimina adlata conspiciuntur in Henr. Etienne *Apologie pour Herodote* Tom. I. p. 40 sqq. edit. de Mr. le Duchat, in Niceron *Memoires* l. cit. p. 387. 388 sqq. 392 sqq. 398 sqq. in Pierre Roques *Pasteur Evangelique* p. 133. in Andr. Riueti *operibus* Tom. II. p. 329. 939. Tom. III. p. 37. in den *Nachrichten von einer Hallischen Biblioth.* Tom. IIII. p. 62 sqq. Conf. de MICHAEL. MENOTO, qui sub regimine Ludovici XI. Caroli IIX. & Ludouici XII. non vero Ludouici VIIII. tempore, vt in *lexico Eruditorum* legimus, floruit, Lucae Waddingi *Scriptores Ordinis Minorum* p. 261. *Essais de Litterature* Septembr. 1702. Gabriel. Naudaei iudicium de Nipho, *Opusculis Niphi*, a Naudaeo, editis, praemissum.

Histoire de la Vie, miracles, enchantemens, & Propheties de MERLIN. *Paris par Anthoine Verard l'ann.* IIII. CCCC. IIII. XX. XVIII. (1498) III. Tom. in fol.

Inter rarissimos libros, praecipuum quendam hic liber facile obtinet locum. Extitit in Bibliotheca Dalmanniana, vt *Catalogus* illius, p. 129. docet, nec non in Bibliotheca Selliana. Vid. *Catalog.* P. I. p. 27. In Posterioris Bibliothecae auctione liber XIIII. thaleris veniit. Conf. de hoc libro Michael Maittaire *Annal. Typogr.* Tom. I. p. 665. Cornel. a Beughem *incunabula Typograph.* p. 94. De AMBROSIO MERLINO Cambro, vid. praeter Scriptores a Io. Alb. Fabricio L. XII. *Biblioth. med. & infim. Lat.*

Lat. p. 209 sqq. cit. *Commentatio* M Frideric. Gotthilf. Freytagii, patris, *Numburgi* 1737. in fol. edita, & a Viro S.R. Eberh. David. Haubero, in *Bibliotheca Act. & Script. Magic.* Tom. III. p. 480 sqq. recensita. Ad rariores quoque libros pertinent: *Prophetia Anglicana* MERLINI *Ambrosii Britanni, ex incubo olim, in Anglia, nati, vaticinia & praedictiones, a* Galfredo Monomutensi *latine conversa, vna cum VII. libris explanationum in eandem prophetiam* Alani de Insulis. *Francof. ap. Hieronym. Megiser* 1603. in 8. *Prophetia Anglicana, & Romana, hoc est,* MERLINI AMBROSII *Britanni, ex incubo olim nati, vaticinia.* Alani de Insulis *Explanationes in eandem. Addita sunt vaticinia* Ioachimi *Abbatis Calabri. Francof.* 1608. in 8.

MARINI MERSENNE, Quaestiones celeberrimae in Genesim, cum accurata textus explicatione. In hoc volumine Athei & Deistae impugnantur & expugnantur, & vulgata editio ab haereticorum calumniis vindicatur, Graecorum & Hebraeorum musica instauratur. Francisci Georgii Veneti cabalistica dogmata fuse refelluntur, quae passim in illius problematibus habentur. Opus Theologis, Philosophis, Medicis, Iurisconsultis, Mathematicis, Musicis vero & praesertim Catoptricis praesertim vtile. *Paris.* 1623. in fol.

De libro, foliisque in eo sublatis, apud Niceron dans les *Memoires* Tom. XXXIII. p. 146 sqq. haec leguntur: *Il est à remarquer, qu'on a supprimé, deux feuillets de ce livre, qu'on a remplacés par deux Cartons, qui renferment depuis la colonne* 669. *jusqu' à la colonne* 676. *inclusivement, & il est tres-rare de trouver des exemplaires, où cette suppressi nn' ait pas été faite.* Le P.

MERSENNE *y faiſoit l'enumeration des Athées de ſon tems, y parloit de leurs differens ouvrages, & y rapportoit leurs Sentimens, & leurs Dogmes, comme on le voit par la table au mot* Athei, *à laquelle on n' a point touché. Soit que tout ce detail ait paru dangereux, ſoit que le P.* MERSENNE, *un peu trop credule y eût trop enflé le Nombre des Athées, on a jugé à propos, qu' il otat tout ce qu'il avoit dit, ſur cette matiere.* Reliqua, quae huc ſpectant, iam expoſita fuerunt a Cl. Vogtio in *Catalogo libr. rar.* p. 461. quem adeas. Quod vero ad controuerſiam adtinet, inter MARIN. MERSENNVM, & Robertum Fludium ob hunc librum exortam, conf. ea, quae ſupra diximus, cum Ioachimi Frizii *Summum bonum* recenſeremus, quibus id addendum, quod MERSENNI poſtea egerint partes, illumque contra Robertum Fluddium defenderint Franciſcus de la Noue, & Ioannes Durel, alter adſcititio Flaminii, alter Euſebii a Sancto Iuſto, nomine. Illius quoque ſuſcepit defenſionem, Petrus Gaſſendus, quae inter eius reperitur *opera*. Vid. *Vita* MARINI MERSENNI ab Hilarione de Coſte conſcripta, *Paris* 1649. in 8. Renati Thuillier *Diarium Ordinis Minorum Prouinciae Franciae, Paris.* 1709 II. Tom. in 4. Tom. II. p. 90 ſqq. Charl. Perrault *Hommes illuſtres qui ont paru en France pendant ce Siecle,* Tom. II. Niceron l. cit. Conf. Iacobi le Long *Biblioth. Sacr.* Tom. II p. 859. qui nos docet, quod cum hoc MERSENNI opus, quaeſtiones ſolum in ſex priora Geneſeos capita contineat, in reliqua capita, quaeſtiones, ſeruentur Pariſiis in Bibliotheca Ordin. Minorum. Vid. quoque Io. Franc. Buddei *Iſagoge hiſtorico-theologica* T. II. p. 1714. Daniel. Georg. Morhofii *Polyhiſtor Practicus* L. V. §. 11. p. m. 533.

PAVLLI MERVLAE, Vita Ioannis Capnionis, cum eiusdem epiſtolarum libris. &c.

Vid. Cl. Vogtius p. 462. Hunc librum neutiquam extare, nobis facile persuaderi patiamur, eo, quod omnes Scriptores, qui Reuchlini vitam conscripserunt, Henricus Maius, Iacobus Bruckerus, Ioannes Petrus Niceronus, & alii, nec non illi, qui de PAVLLO MERVLA commentati sunt, nullam illius mentionem faciunt. Edidit vero PAVLLVS MERVLA Desiderii Erasmi *vitam*, *cum eiusdem Epistolarum Libris II. Lugd. Bat.* 1607. in 4. Forte e tituli similitudine error enatus est.

ARNOLDI MESHOVII, *Lipsiensis S. Theol. Licent.* de vita, moribus, & obitu Casparis Vtenbergii liber. *Colon.* 1638. in 8. pl. 10.

Librum admodum infrequentem esse, nos docuerunt *Nov-Antiqua* ann. 1729. p. 206. qui eius pleniorem exhibent recensionem Idem MESHOVIVS etiam *Historiae Anabaptisticae Libr. VII. Colon ex officina Gerardi Greuenbruch* 1617. in 4. edidit, quae raro hodie conspicitur.

La MESSE trouvée dans l' Ecriture. 1646. in 8. pp. 32.

Libellus satis accurate recensetur in den *Merckwürdigk. der Koenigl. Biblioth. zu Dr.* Tom. II. p. 526 sqq. vbi illum non 1642. vt quidem Daniel Gerdesius in *Florileg.* libr. rar. p. 203. & Cl. Vogtius in *Catalog. libr. rar.* p. 463. scribunt, editum fuisse legimus, quia *Bibliorum* in illo, mentio facta est gallicorum, quae anno 1646. *Parisiis* cura Francisci Veron, Iesuitae, Doctoris & Professoris Theologiae, Concionatoris regii & Pastoris Charentonensis prodierant.

IO. MATALII METELLI, Speculum Orbis terrae, seu tabulae geographicae totius orbis, cum historica narratione, ab ipso authore inchoatae, quo moriente, ab alio quodam perfectae, & editae sunt. *Ursellis & Coloniae Agrippinae* 1600. & 1602. IIII. Tom. in fol.

Hic totius operis titulus generalis est, cuius duas tantummodo partes Cl. Vogtius p. 463. adduxit, Africam nimirum & Americam.

IO. MEURSII, rerum Belgicarum Liber unus, in quo induciarum historia, & anni noni reliqua. *Lugduni Batau.* 1612. in 4.

Eiusd. rerum Belgicarum Libri IIII. in quibus Ferdinandi Albani Sexennium, Belli belgici principium. Additur V. seorsim antea excusus, in quo induciarum historia, & eiusdem belli finis. *ibid.* 1614. in 4.

Recusi hi libri, quos rarissimos esse scribit Cl. Vogtius, p. 463. cum reliquis IOANNIS MEURSII Operibus historicis *Amstelodami* 1638. in fol.

IO. MEURSII, dissertationes politico miscellaneae. *Hafniae* 1641. in 8.

Vid. Cl. Vogtius p. 464. Istae dissertationes IO. MEURSIUM iuniorem, IOANNIS filium, Auctorem habent.

FRANÇOIS EUDES DE MEZERAI, Histoire de France, depuis Pharamond, jusqu' à present, avec les Portraits & les Medailles. *A Paris chez Matth. Guillemot.* Tom. I. 1643. Tom. II. 1646. Tom. III. 1651. in fol.

Nouvel.

Nouvelle edition, revue, corrigée & augmentée par l' Auteur. *A Paris chez Thierry* 1685. III. Tom. in fol.

Adcuratam praeſtantiſſimi huius operis recenſionem vid. in Niceron *Memoires* Tom. V. p. 317. in *Bibliotheca Hamburgenſi hiſtorica* Centur. I. p. 80 ſqq.

FRANÇOIS EVDES DE MEZERAI, Abregé chronologique, ou extrait de l' hiſtoire de France depuis Pharamond jusq' à la paix de Vervins, avec les Portraits des Rois. *A Paris chez Th. Iolly* 1668. III. Tom. in 4.

Haec prima editio, omnium praeſtantiſſima & optima eſt. Niceron Tom. V. p. 322. *la premiere edition*, inquit, *de cet Abregé recut encore plus d' éloges, que n' avoit fait le grand Ouvrage, & fut recherchée avec une egale avidité, par les François & par les Etrangers. ——— Comme cette premiere edition déplût à Mr.* Colbert, *il adoucit dans la ſeconde publiée en* 1672. *les expreſſions, qui avoient paru trop dures, & y fit quelques changemens; ce qui la fit entierement tomber, & la premiere à toûjours été eſtimée préferablement à toutes les autres.* Plura vid. in *Bibliotheca Hamburgenſi hiſtorica* Centur. I. p. 85 ſqq. Hanc primam editionem, ingens numerus diuerſarum editionum ſecutus eſt. Recuſus nimirum liber fuit 1672. *chez Billaine à Paris* VI. Tom. in 12. *A Amſterd.* 1674. VI. Tom. in 12. Hae editiones res geſtas Regum Galliae, ad annum vſque 1598. enarrant. Illae vero, quas nunc adferemus continuationibus auctae ſunt. Prodiit autem liber *continué jusqu'à la mort d' Henri IIII. à Paris chez Billaine* 1676 & 1678. IIX. Tom. in 12. *à Amſterd.* 1782 & 1688. *chez Wolfgang.* VII. Tom. in 12. *A Paris chez Thierry* 1690. III. Tom. in 4. *ibidem apud eundem* 1698.

IIX. Tom. in 12. *Precedé de l' Histoire des François avant Clovis, à Amsterd.* 1692. VII. Tom. in 12. *Augmenté de la vie des Reines. à Amsterd.* 1701. VI. Tom in 12. *Sur l' edition de Hollande à Rouen* 1713. VI. Tom. in 12. *Troisième edition in* 4. *à Paris chez Osmont* 1717. III. Tom. *ibidem.* 1717. X. Tom. in 12. *A Amsterdam.* 1723. VIIII. Tom. in 12. *A Amsterdam.* (*Amstelodamum* quidem titulus huius editionis prae se fert, sed illa *Parisiis* typis exscripta fuit) *augmenté de la vie de Louis XIII. & XIIII.* 1740. IIII. Tom. in 4. *A Paris* 1740. XIII. Tom in 12. Conf. *La Vie de* FRANÇOIS EVDES DE MEZERAI *à Amsterd.* 1726. in 12. Conscripsit illam Mr. de la Roque, id quod e praefatione libri intelligimus, cui titulus: *Histoire de la Mere & du Fils par* F. E. DE MEZERAI, vbi etiam errores quos Auctor vitae admisit, notantur.

IOSEHI MEZGERI, Historia Salisburgengensis. *Salisb.* 1692. in fol. cum figuris aere expressis.

Rariora exemplaria, quae figuris aere expressis, ornata sunt, docet *Catalogus. Biblioth. Rinckianae* p. 476 vbi haec legimus: *Exemplaria huius operis, in tabernis librariis venalia, communiter figuris aeri incisis destituuntur, vtpote quas Archiepiscopus quibusdam tantum concessit, ipsis tabulis sequestro positis, quae nunc, fama ferente, periere.*

MICROLOGVS, de ecclesiasticis Obseruationibus.

Iam anno 1549. Ioannes Cochlaeus in *Speculo antiquae deuotionis, circa Missam & alios cultus, Mogunt.* in fol. edito, XXII Capita de officio Missae ex MICROLOGO, & quidem e codice MS. Bibliothecae cathedralis Wormatiensis, euulgauerat. Eam vero editionem, admodum mendosam esse testatur Georgius

gius Cassander, Belga, Theologus, qui illam MICROLGOI partem, pluribus MStis collatis, emendatiorem denuo edidit, illamque *operibus* suis inseruit. Vid. edit. *Coloniens.* 1561. p. 121 — 135. Integrum tandem MICROLOGVM LXII. Capitibus adornatum, edidit Iacobus Pamelius *Antuerp. ex officina Plantiniana.* 1560. in 8. Quam editionem plures sequutae fuerunt, aliae, quae inueniuntur in Thom. Hyde *Catalog. Biblioth Bodleian.* Tom. I. p. 457. in Io. Alb. Fabricii *Biblioth. med. & inf. Latinit.* L. XII p. 236 sqq. Quis vero MICROLOGVM conscripserit, adhuc sub iudice lis est. Alii Rabanum, alii Ioannem quendam Episcopum, alii Guidonem Abbatem S. Crucis Auellani, prope Aretium Etruriae ciuitatem, monachum Benedictinum, alii, alios nominant auctores, quos Fabricius l. cit. recenset. Verum Auctorem esse Iuonem ab anno 1098. Episcopum, in Gallia, Carnotensem, ex auctoritate antiquissimi Codicis Lambethani fidem facit Henricus Wharton in *Auctario ad* Iacobi Vsserii Armachani Archiepiscopi, *Historiam dogmaticam controuersiae inter orthodoxos & Pontificios de Scripturis & sacris vernaculis*, quam edidit *Londini* 1690. in 4. p. 359. Vid. Fabricius l. cit. & L. VIIII. p. 607. Theophil. Rainaldus *de malis & bonis libris* p. 131. vbi lectu quaedam digna de libri titulo, & ficto IOANNIS MICROLOGI nomine adfert. Conf. Vincent. Placcii *Theatrum Pseudonymor.* p. 120.

Don VINCENZO MIRABELLA, Dichiarazione della pianta' delle antiche Siracuse, e di alcune scelte medaglie di esse, e de' Principi che quella possedettero. *In Napoli per Lazaro Scoriggio* 1613. in fol.

Insignem libri, qui antiquitates exponit syracusanas, praeter Cl. Vogtium p. 468. testatur quoque raritatem Nicol. Francisc. Haym nella *Notizia de' libri rari, nella lingua italiana* p. 69. In prima parte Templa, Portas, Theatra, Hortos, Sepulcra & alia monumenta antiqua vrbis, auctor describit. Secunda, numismata antiquarum Syracusarum recenset. In fine operis Vitae quatuor virorum Syracusanor. celebrium reperiuntur, nimirum Archimedis, Theocriti, Epicharmi & Tisiae. Plura vid in *Biblioth. Hamburgensi historica* Centur. V. p. 178 sqq. Omnium vero optima editio est, quae cum Iacobi Bonanni & Columnae Ducis Montalbani *Antica Siracusa illustrata*, *exceptis e* Clueri *Sicilia*, & Fazello *de rebus siculis*, adiectisque C Marii Aretii de Syracusis *scriptis* & Georg. Gualteri *tabulis*, *in Palermo* 1717. II. Tom. in fol. prodiit. In latinum Sermonem conuersus liber, notis illustratus, praefationibus atque indicibus adiectis, auctus, a Sigeberto Hauercampo, inuenitur in *Thesauro Antiquitatum Siciliae* P. XI. Conf. *Biblioth. historica Struuio - Buderiana* p. 1420.

MISSALE Dioecesis Plocensis, *Impressum Cracouie, summa cum diligentia correctum, & emendatum in edibus spectabilis viri domini Ioannis Haller, Ciuis Cracouiensis. Anno incarnationis dominice 1520. Feria secunda post dominicam Inuocauit.* In fol. mai. folior. 291.

Stephanus Bilinski, Episcopus Plocensis, hoc MISSALE, quod ab eximia raritate laudatur, a Io. Daniel Ianozkio, in der *Nachricht von denen in der Zaluskischen Biblioth. sich befinden'en raren polnischen Büchern* P. I. p. 41. edidit. Conf. Stanislai

lai Lubienski *Series, vitae, & res gestae Episcoporum Plocensium* p. 168.

MISSALE Ecclesie & Prouincie Gneznen. cum summa diligentia revisum, ac fideli studio emendatum. Nuper vero cum aliquibus missis & ritibus sacris, ac ceremoniis novis romanis, alias nunquam antea visis & additis. *Impressum Moguntie in Officina famati ac prouidi domini Francisci Bohemi. Impensis non modicis spectabilis ac famati viri domini Ioannis Patrui civis & bibliopole Posnanien. Anno domini* 1. 5. 5 5. in fol. mai. folior. 320.

Illustrissimus Comes Zaluskius in *Conspectu Collectionis Scriptorum ecclesiasticorum Poloniae* p. 17. hoc MISSALE *Opus*, adpellat, *albo corvo rarius*. Ediderunt illud iussu Nicolai Dziergowski, Archiepiscopi Gnesnensis, & Primatis regni polonici Matthias Lanzkius I. V. D. Canonicus & Cancellarius Gnesnensis, & Barthol. Pangrodzius Theol. D. & Poenitentiarius Gnesnensis. Vid. I. Dan. Ianozki l. cit. P. I. p. 45 sqq.

MODESTVS, de re militari, de magistratibus Vrbis, de Sacerdotiis, & primo de prima religione apud Latinos, item Suetonius de grammaticis. *Cremonae* 1473. in 4.

Editio rarissima, teste *Catalogo Bibliothecae Dalmannianae* p. 215. Sine dubio eadem editio est, quae, apud Michael. Maittaire in *Annal. Typogr.* Tom. I. p. 3:9. *opera & impendio Bartholomei Cremonensis ac Bartholomei de Carlo Vercellensis eius consocii die XXVII. Madii.* M. CCCC. LXXiiii. *Nicolao Marcello, inclyto Venetiarum Duce, Venetiis* 1474. in 4. im-

pressa dicitur. Conf. Pellegrin. Antonio Orlandi *Origine e progressi della Stampa* p. 26. De MODESTO vid Io. Alb. Fabricii *Biblioth. latin.* L. III. c. 12. p. 617. Tom. III. p. 133.

GVILIELMI MODICII, *Monteferratensis*, Virgilius a Calumniis vindicatus. Eiusdem Autoris epigrammata, & in sacrum annum 1575. carmen. *Perusiae apud Petrum Iacobum Petrutium & Michael Portum* 1575. in 8. folior. 128.

GVIL. MODICIVS ingrauescente aetate, coecus factus, vti e nonnullis epigrammatibus adparet, quae carminibus eius praemissa sunt, hoc libro Virgilium contra obtrectatores defendit; Iul. Caesarem Scaligerum, qui Virgilium, Homero praeposuerat, hanc ob caussam, epigrammate hoc, & elogio ornauit egregio:

Italiae decus eximium, linguaeque Latinae
Gloria, Virgilii Mantua magna parens,
Veronae debes, vrbs quae tibi proxima, multum:
Antiquum duxit Scaliger *vnde genus.*
Iudice Scaligero *doctorum principe cedunt*
Smyrna, Syracusae, cedit & Ascra tibi.

Nonnulla e MODICII carminibus Tomo VI. *Carminum illustrium Poetarum Italorum Florent.* 1720. in 8. inserta leguntur. Conf. die *Merkwürdigk. der Koenigl. Biblioth. zu Dr.* Tom. II. p. 551 sqq.

CAROLI MOLINAEI, Commentarius ad edictum Henrici II. contra paruas datas & abusus curiae Romanae, & in antiqua edicta & Senatusconsulta Franciae contra Annatarum & id genus abusus multas nouas decisiones Iuris & praxis continens. *Lugduni* 1552. in 4.

Haec prima & rariſſima libri editio eſt, ob quam Auctor e Gallia, in Germaniam profugere coactus fuit. Repetita fuit eodem anno *Lugduni*, in 8. & *Baſil.* in 4. In Operibus CAROLI MOLINAEI, quae, hoc titulo prodierunt: CAROLI MOLINAEI, *Franciae & Germaniae celeberrimi Iuriſconſulti, Omnia quae extant opera, ex variis librorum Apothecis, in quibus latebant, nunc primum eruta, & ſimul typis commisſa, permultisque mendis, quibus ſenſim ſcatebant, ad exemplaria tum ab Autore recognita, tum a viris doctiſſimis, Iurisque peritiſſimis inter legendum notata, & quam fieri potuit diligentiſſime purgata. Editio nouiſſima auctior & emendatior, Paris.* 1681. in fol. V. Tomis, inuenitur Tom. IIII p 299 ſqq. Ab ipſo auctore, liber in gallicum conuerſus ſermonem, in lucem prodiit *à Lyon* 1554. in 4. it. *à Lyon* 1564. in 4. Quae editio poſterior multo auctior prima eſt. In Operibus haec verſio extat Tom. IIII. p. 369 ſqq. In eodem Tomo IIII. inueniuntur quatuor opuscula, quae hac occaſione in lucem prodierunt. Primum p. 515 ſqq. *Factum pour la Iuſtification du Traité de* M. CHARLES DV MOVLIN, *contra paruas datas*, ipſum MOLINAEVM habet auctorem, primaque vice an. 1558. euulgatum fuit. Secundum hoc titulo: *In* MOLINAEVM *pro Pontifice Maximo, Cardinalibus, Epiſcopis, totoque ordine ſacro defenſio. Autore* Remundo Rufo (Remond le Roux) *Iurium Doctore, & in ſupremo Senatu Advocato;* editum fuit *Pariſiis* 1553. in 8. Tertium a Franciſco Hottomanno, adſcititio Franciſci Villierii nomine, contra Remundum Rufum, promulgatum fuit *Geneuae* 1553. tit. *De ſtatu primitiuae eccleſiae eiusque Sacerdotiis ad* Remundum Rufum *defenſorem Pontificis Romani, aduerſus* CAROLVM MOLINAEVM in 8. Quartum denique ad confutandum Hottomanni ſcriptum compoſitum, hunc praefixum habet titulum: *Duplicatio in Patronum* MOLINAEI, *pro Pontifice Romano. Paris.* 1555. in 8.

Vid.

Vid de turbis, quas MOLINAEI liber in Gallia excitauit, CAROLI MOLINAEI *vita* a Iuliano Brodeau conscripta, & *Operibus* MOLINAEI Tom. I. praemissa Niceron *Memoires* Tom. XXXIII. p. 86 sqq. Bernardi de Montfaucon *Monumens de la Monarchie Françoise*. Tom. V. p. 13.

CHARLES DU MOULIN, Conseil sur le fait du Concile de Trente, reception, ou rejet d' icelui. *A Lyon* 1564. in 8.

CAROLUS MOLINAEUS, nonsolum a parentibus, pontificiae religionis, prognatus, sed ipse quoque huic religioni addictus fuit. Caluinianis quidem fauere credebatur, sed eorum fidem nunquam palam professus est. Cum anno 1552. ob librum suum, contra *paruas datas*, e Gallia, vti iam diximus, in Germaniam se recipere coactus fuit, ad Lutheranorum Sacra transiit. In Galliam vero reversus, eodem, quo fatis concessit, anno 1566. a Lutheranorum coetu, ad Pontificios rediit. Rem omnem paullo fusius exponit Iulianus Brodeau, in *vita* MOLINAEI iam citat. Niceron *Memoires* Tom. XXXIII. p. 79-99. Paull Freherus in *Theatro viror. eruditione claror.* p. 852. Ex his igitur dictis oppido patet, quod Gerdesius in *Florileg.* p. 206. illum minus recte, *primum apud Tubingenses, Lutheranae professionis Iurium Professorem & Doctorem, deinceps ad papismum prolapsum Concilii licet Tridentini, & factionis Iesuitarum osorem perpetuum* fuisse dixerit. Liber, quem adduximus, de *Concilio Tridentino*, e gallico, in sermonem latinum conuersus, prodiit *Pictauii* 1565. in 8 gallice inuenitur in *Operibus* MOLINAEI Tom. V. p. 347 sqq. Latina versio per errorem iisdem *Operibus*, bis illata fuit & quidem Tom. II. p. 1005. Tom. V. p. 368. De aliis editionibus, vid. Niceron l. cit. p. 116. Cl. Vogtius p. 471 sqq. Fata, quae, ob hunc librum, expertus

tus eſt MOLINAEVS exponit Iulianus Brodeau l. cit. Niceron l. cit. p. 96 ſqq. Bernard. de Montfaucon dans *les monumens de la Monarchie Françoiſe* Tom. V. p. 141. vbi haec legimus: CHARLES DV MOVLIN *qui paſſoit pour un habile Iuriſconſulte, fit un Traité, où il tachoit de prouver par bien des raiſons, que ce Concile ne devoit point être admis. Ce qui offenſa tellement les Catholiques, que* DVMOVLIN *fut d'abord traîné en priſon avec ignominie, d'où il fit tiré depuis, avec défenſe de rien imprimer, dans la Suite, qu'avec l'agrément du Roi.* Petrus Gregorius Tholoſanus contra MOLINAEI librum euulgauit: *Reponſe, au Conſeil donné par* CHARLES DV MOVLIN, *ſur la diſſuaſion de la publication du Concile de Trente en France. A Lyon* 1584. in 12. Extat in MOLINAEI *Operibus* Tom. V. p. 395 ſqq. In *Bulla* Clementis IIX. Pontificis romani, anno 1602. promulgata, omnia MOLINAEI damnatae memoriae, opera prohibentur, quippe quae non aliter quam igne purgari poſſint. Inſeruit iſtam Bullam Anton. Poſſeuinus Tom. I. *Adparat. S.* p. 637 · 678.

LVDOVICI MOLINAEI, *Petri filii, Hiſtoriarum Profeſſoris in illuſtri academia Oxonienſi*, Paraeneſis ad Aedificatores Imperii in imperio; in qua, defenduntur iura Magiſtratus, aduerſus Moſem Amyraldum, & caeteros vindices poteſtatis eccleſiaſticae presbyterianae. In praefatione excurritur in Joannis Dallaei Apologiam, pro duabus Synodis. *Londini excudebat R. Daniel, proſtat apud Samuel. Thomſon.* 1656. in 4.

Vid. Cl. Vogtius p. 472. Legi vero praeprimis merentur, quae de hoc libro adtulit Io. Franciſcus Bud-

Buddeus in *Isagoge Historico-Eccles.* Tom. II. p. 829 sqq.

ALBERTI MOLLNAR, Syllecta scholastica. *Heidelb.* 1621. in 8.

Huius libri editionem quoque extare *Norimb.* 1644. in 8. testatur David Czwittingerus, in *Specimine Hungariae litteratae*, p. 255. Est nobis editio *Heidelbergensis*, e qua, ob libri raritatem insignem, quae in illo reperiuntur, hic adiiciamus conspectum. I. Ioannis Bilstenii, *Methodus noua, aperiendi scholam, ecclesiae ac Reip. apprime salutiferam.* II. Wilhelmi Zepperi, *de Scholis vernaculis, item quae ad vberiorem ingenii cultum, comparandum faciunt. Ex Politia Eccl.* III. *Institutio puellarum, ex epistola diui* Hieronymi ad Laetam. IIII. Rudolphi Agricolae *epistola, de formando Studio, scripta Heidelbergae, Anno Chr.* 1484. V. Petrus Mosellanus, *de tempore studiis impendendo.* VI. Nicodemi Frischlini *peregrinantis in Vngaria anno* 1584. *De ratione instituendi puerum ab anno aetatis sexto & septimo, ad annum vsque decimum quartum: ita vt praeter duas aut tres maternas linguas, etiam latinam discat recte loqui & scribere; graecam vero mediocriter intelligere: insuperque rudimenta dialecticae & Rhetoricae ad vsum scribendi conferre.* VII. *Institutio iuuentutis in Paedagogiis illustribus inferioris Palatinatus.*

BONINI MOMBRITII, *Mediolanensis*, ad sanctissimum Dominum, Dominum Sixtum IIII. Summum Pontificem, de dominica passione libri sex, heroico carmine conscripti. *Impressi Liptzigk per Iacobum Thanner Herbipolensem. Anno salutis nostre* 1499. in 4. folior. 59.

Ed-

Edidit iſtum librum, Ioannes Honorius Cubitenſis, quaemadmodum e dedicatione ad Ioannem Schrenck, Vtriusque Iuris Doctorem, & Georgii, Ducis Saxoniae Conſiliarium, adparet. Liber omnino dignus eſt, qui recudatur, & forte inuenietur, qui illum, cum eruditis iterum communicare poterit. Idem MOMBRITIVS, Heſiodi *Theogoniam*, carmine latino heroico expreſſam, edidit, vid. die *Merkwurdigk der Koenigl. Biblioth. zu Dr.* Tom. II. p. 349. De *Chronico*, quod anno circiter 1475. *Mediolani* in fol. in lucem emiſit, vid. Niceron *Memoires* Tom. XI. p. 82. Conf. I. A. Fabricii *Biblioth. med. & infim. Lat.* Lib. XII. p. 257 ſqq.

HENRICI MONANTHOLII, Commentarivs in iusiurandum Hippocratis.

Vid. Cl. Vogtius p. 351. & 473. In MSto illum adhuc latere, nos docuit Niceron *Memoires* Tom. XV. p. 50. Conf. Baile *Dictionaire* Tom. III. p. 1998.

Melchior. Inchoferi, MONARCHIA Solipſorum, ad virum clariſſimum Leonem Allatium, cui nuperrime acceſſit clauis onomaſtica. *Venetiis* 1652. in 12.

Editio Cl. Vogtio, & aliis incognita. Eo ſtatim tempore, quo liber prima vice prodiit *Venetiis* 1645. in 12. omnes Gaspar. Scioppium, Auctorem exiſtimabant. Cum vero nonnulla libri loca, auctorem proderent, qui ipſi Societati Ieſu, olim fuerit addictus, Scioppius, & Ioannes Cruſius Auctor *Aſtri inextincti*, hanc adripiebant occaſionem, & Melchiorem Inchoferum, eſſe auctorem, vno quaſi ore clamabant, vt iniuriam, ab eo, ſub nomine Eugenii Lauanda, illis inlatam vlciſcerentur. Hac re ad pontificem delata, Innocentium X, ille ſta-

ſtatim iuſſit, vt in Auctorem omni adhibita cura inquireretur. Etſi quidem nihil inueniebatur, quod Inchoferum reum facere poterat, illum tamen ad haec noſtra vsque tempora, libri eſſe Auctorem, communis & peruulgata eſt opinio, & editio illa, quam adduximus, quatuor poſt Inchoferi mortem, in lucem emiſſa, annis eius nomen in fronte gerit. Verum autem huius Satirae eſſe auctorem Iulium Clementem Scoti, variis, & vt noſtra quidem fert opinio, firmiſſimis demonſtrauit argumentis Niceron *Memoires* Tom. XXXV. p. 337 ſqq. Tom. XXXVIII. p. 67 ſqq. vbi inter alia e Theophili Rainaldi *Iudicio de libro* Clementis Scoti *eiusdem Soc. Ieſu Apoſtatae, contra illam ipſam religionem ſuam* Clemens Scotus Virbius, *bis natus, bis mortuus, bis damnatus* §. 6. teſtimonia, quaedam lectu digna adfert. Negat Melchior Inchoferum auctorem eſſe Alphonſus van Huylenbrouck in *Societatis Ieſu Vindicationibus alteris, Gandau.* 1713. in 8. Vid. *Nou-Antiqua* anni 1713. p. 862. Conf. Sfortiae Pallauicini *Vindicationes Societatis Ieſu, Rom.* 1649. in 4. p. 154. Theophil. Rainaldi *Hoplotheca contra ictum calumniae: robur & aes triplex circa pectus a patientia & fide Sanctorum, Lugdun.* 1650 in 4. Sect. II. c. 16. & in *Operibus* Rainaldi Tom. XII. Nicolai Comneni Papadoli *hiſtoria gymnaſii Patauini* Tom. I. p. 156. Inuenitur vero iſta *Solipſorum* MONARCHIA etiam libro inſerta, cui titulus: *Tuba magna mirum clangens ſonum per* D. Liberium Candidum. Gallice extat titulo: *La* MONARCHIE *des Solipſes traduite de l'original latin de* Melchior Inchofer, *Ieſuite, avec des Remarques, à Amſterd.* 1721. in 12. De verſionibus germanicis nec non libro ipſo vid. Theophil. Sinceri *Sammlung von lauter alten und raren Büchern* p. 54. die *Nachricht von einer Halliſchen Biblioth.* Tom. III. p. 151-161.

PE-

PETRI MONMAVRI, *Graecarum litterarum Professoris regii*, Opera in duos Tomos diuisa, iterum edita, & notis nunc primum illustrata, a Quinto Ianuario Frontone. *Paris.* 1643. in 4. pp. 8.

Haec folia, quae euulgauit Adrianus Valesius, rarissima esse, testatur Niceron *Memoires* Tom. III. p. 218. vbi scribit: *Cette edition est extrémement rare.* Libelli vero historiam, omnium optime, ipse exponit Valesius, in *Valesianis* p. 36. quae verba hic transcribemus, id quod lectoribus nostris, non iniucundum fore, arbitramur. Ita vero ille: *Le Professeur* MOMMOR *aimoit à faire bonne chere aux dépens d'autruy. Il s'etoit donné entrée chez tous les Grands, qui tenoient table ouverte, par quelques bons mots grecs & latins, qu'il leur debitoit pour son écot. Après avoir bien bû & bien mangé pour divertir ses hôtes, il se mettoit à médire de tous les Savans, tant vivans que morts. Et il n'y en avoit pas un qui n'eût un coup de dent. La pluspart des Savans se crurent obligez de le célébrer, comme il le meritoit, & de luy rendre justice. Ce fut* M. Ménage, *qui sonna pour ainsi dire le tocsin contre lui. Il composa sa vie en latin, & à la fin de cette piece il exhorta par une petite epigramme de cinq vers tous les Savans, à prendre les armes contre cet ennemi commun. Ie ne voulus pas être des derniers à prendre parti dans une guerre si plaisante; Ie fis imprimer deux pieces latines de ce professeur, l'une en prose, & l'autre en vers avec des notes & quoique ces deux pieces ensemble ne tinssent que huit pages, je les divisai en deux tomes. J'ajoutai ensuite sa vie composée par* M. Menage, *& tous les vers latins & françois, que je pûs ramasser des uns & des autres: ausquels je joignis quelques Epigrammes latines, que j'avois faites sur lui. Comme chacun prenoit des noms de guerre, j'en fis de même, & pris celui de* Quin-

tus Ianuarius Fronto. *Ces trois noms me convenoient parfaitement;* Quintus, *parceque j'étois le cinquième de mes Freres;* Iannarius *parceque je suis né dans le moi de Ianvier;* & Fronto, *parceque j'ai le front large & élevé. Ce Livre fut imprimé à Paris en* 1643. *in* 4. — *Il est fort rare.* Illum postea Albertus Henricus de Sallengre inseruit dans son *Histoire de* PIERRE DE MONTMORT, quam edidit *à la Haye* 1715. II. Tom. in 8. Conf. Baile *Dictionaire* Tom. III. p. 2003 sqq. *Menagiana* Tom. I. p. 314. 315. Tom. II. p. 193 sqq. Tom. III. p. 72. M. de Vigneul-Marville *Melanges d'Histoire & de litterature* Tom. I. p. 109 sqq.

PETRI MONTII, Exercitiorum, atque artis militaris collectanea. Mediolan. 1509. *Eiusd.* de singulari certamine siue dissensione: Deque veterum recentiorumque ritu, ad Carolum Hispaniarum Principem & Burgundiae Archiducem Libri III. *Impressi Mediolani per solertem Calcographum Io. Angelum Scinzenzeler, impensa Io. Iacobi & fratrum de Lignano Mercatorum Mediolanensium. Anno verbi incarnati* 1509. *Pridie Kal. Septembr. Ludouico Francorum Rege Mediolanique Duce feliciter regnante.* in fol.

Priorem librum, ex hispanico, translatum esse, ipse testatur Auctor, in Praefatione illius. Io. Petrus de Ludewig, suo exemplari, haec adscripserat verba: *Autor est barbarus in sermone, & argutiis, quibus uti solet multifariam. Sed tamen liber plurima continet, nullibi occurrentia alias. Nam primo describit modos belli priuati: deinde nomina militaria exponit, nullibi explicata alias: tum habet aliquam de nobilitate non spernenda. Verum plurima debet Hispaniæ*

ſpanis & Gallis, nil quidquam Germanis, quorum nullam habet rationem. Liber inuentu rariſſimus. Vid. *Catalogus Bibliothecae Ludewig.* P. I. p. 1293. Maittairio liber plane incognitus fuit vterque. Conf. die *Merkwürdigk. der Koenigl. Biblioth. zu Dr.* Tom. I. p. 244.

PETRI LOPEZ DE MONTOYA, de Concordia ſacrarum editionum libri duo, quorum alter continet controuerſias introductorias ad ſtudia SS. litterarum: alter concordiam ipſam editionum Hebraicae, & Graecae LXX. Interpretum, cum vulgata Latina. *Madriti, excudebat Ludouicus Sanchez.* 1596. in 4.

Liber in noſtris regionibus rariſſimus. Auctor fuit Canonicus Xereſanus, Theologiae Doctor, & Profeſſor Salmanticenſis, vid. Iacobi le Long *Biblioth. S.* Tom. II. p. 866.

ANTONII DE MORALES, Vid. quae ſupra p. 199 ſqq. a nobis iam dicta ſunt.

OLYMPIAE FVLVIAE MORATAE, Opera, editore Caelio Secundo Curione. *Baſil.* 1558. 1562. 1570. 1580. in 8.

Omnibus editionibus, Caelius Secundus Curio, adiecit, Hippolytae Taurellae Mantuanae, *epiſtolam, ad maritum ſuum* Balthaſarem Caſtellionem, *apud Leonem X. Pontificem Rom. Oratorem, carmine elegiaco*, conſcriptam, quae cauſſa fuit, vt Hippolyta, inter feminas, quae litterarum ſtudiis inclaruerunt, locum inueniret. Id quoque permouit Paullum Colomeſium, vt illam epiſtolam veluti χειμήλιον ſingulare, *opuſculis* ſuis p. m. 79 ſqq. inſereret. Illam vero Hippolytam, e doctis gynaeceis expungendam, carmenque illud a marito ipſo

Balthaſ. Caſtellione conſcriptum eſſe, teſtantur *Menagiana* Tom. III. p. 321 ſqq. Niceron *Memoires* Tom. XXVI. p. 91 ſqq. qui, in eius *Operibus poeticis*, & in editione quidem *Veneta* 1534. in 8. hanc elegiam, hoc titulo inueniri inſignitam, ſcribunt: Balth. Caſtellionis (s Caſtillionii) *Elegia, qua, fingit Hippolyten ſuam, ad ſeipſum ſcribentem.* De OLYMPIA FVLVIA MORATA, praeter Scriptores a Cl. Vogtio p. 475. cit. vid. Niceron Tom. XV. p. 102 ſqq.

THOMAE MORGANI, *Medici angli*, Scripta omnia,

quibus petulanter, proterue, & ferociter in ſanctiſſima, chriſtianae religionis dogmata, atque viros, inſigni pietate conſpicuos, qui, ea, profeſſi ſunt, nonnullis abhinc annis, impetum fecit, apud nos rariora ſunt. Paſſim illa recenſentur, in Diariis Eruditorum noſtri temporis. Succinctam vero, eorum, dedit hiſtoriam, Vir Magnif. D. Chriſtian Gottlieb. Ioecherus, quem Praeceptorem noſtrum veneramur, in *Programmate, Lipſ.* 1745. edito, quo, *Hiſtoriae controuerſiarum a* THOMA MORGANO *excitatarum, primas lineas* duxit.

Au nom du Pere, du Fils, & du St Esprit. Penſées du MORIN, dediées au Roi. Naifve & ſimple depoſition que MORIN fait de ſes Penſées aux pieds de Dieu, les ſoubmettant au jugement de ſon Egliſe tres-ſainte à laquelle il proteſte tout reſpect & obeiſſance, avouant, que, s'il y a du mal, il eſt de lui, mais s'il y a du bien, il eſt de Dieu, & lui en donne toute gloire. Suppliant tres-humblement toutes perſonnes, de quelque condition qu'elles ſoient, de

de le ſupporter un peu pour Dieu, à cauſe de la verité, qu'il a à dire, & pour lesquelles il' encourreroit la condamnation de Dieu, s'il ſe taiſoit. *Avec approbation.* 1647. in 8. pp. 176.

Quae in hoc libro, qui *Lutetiae Pariſiorum*, impreſſus eſt, & rariſſime inuenitur, expoſita ſunt, ea, paullo vberius recenſet Niceron *Memoires* Tom. XXVII. p. 41 ſqq. Fuit SIMON MORINVS, ex eorum hominum numero, qui ea tempeſtate, in Gallia, varias diuinas fingebant inſpirationes, ſeque illuminatos dicebant. Natus fuit Richmundiae (*Richemont*) in Normannia 1623. & ſaepius ob errores, quos publice profitebatur, & propalare ſtudebat, in vincula fuit coniectus. Cum vero nulla prorſus ratione, ad frugem reduci poſſet, multosque ſuis imbueret erroribus, inter quos filius, & vxor, Franciſcus Dauenne, de quo ſupra diximus, Madem. Malherbe, & la Demois. de la Chapelle, praecipuo loco nominantur, a Ioanne Des-Mareſts de Saint Sorlin, haud incelebri quidem poeta, ſed eiusdem ſurfuris homine, & MORINO inimiciſſimo, qui vt eum prodere poſſet, ſe, eius fingebat amicum, detectus, & tandem viuus, cum libro illo, quem adduximus, combuſtus fuit, poſteaquam ſuos eiurauerat errores. Id accidit Lutetiae Pariſiorum, *en la place de Grêve*, d. XIIII. Mart. anno 1663. Vid de fatis, & Scriptis eius, Niceron l. cit. p. 36-71. Michelagnolo Mariani liber, cui titulum fecit: *Il più curioſo e memorabile della Francia. Venez.* 1673. in 4. Conf. Niceron Tom. XXXV. p. 144. 158. P. Baile *Dictionaire*, Tom. III. p. 2019.

PHILIPPI MORNAEI, Myſterium iniquitatis, ſ. hiſtoria Papatus. *Salmur.* 1611. in fol.

Raritate primam editionem gallicam, quam Cl. Vogtius p. 477. recenſet, haec noſtra certiſſime aequat, niſi forte ſuperat. Nonſolum enim iſtae tabulae aere expreſſae, quae a Magno Cruſio, in *Singularibus* deſcribuntur *Pleſſiacis* p. 290 ſqq. ſed reliqua omnia, quae editioni gallicae raritatem conciliant, in hac noſtra conſpiciuntur. In dubium quidem hanc editionem vocare videtur S. R. Cruſius l. cit. p. 296. cum Dauid de Licques dans *l' Hiſtoire de la Vie de* PHIL. MORNAY L. II. p. 339. illum librum latine primum *Salmurii* 1612. in 8. prodiiſſe ſcribit. Sed illam extare editionem, nonſolum *Catalogus Bibliothecae Bodleianae* Tom. I. p. 469. ſed & *Catalogus Bibliothecae Rinkianae* p. 16. teſtantur. Conf. Wilh Erneſt. Tenzelii *monathliche Vnterredungen* Ann. 1694. p. 35 ſqq. 969 ſqq.

Note overo memorie del Muſeo di *Conte* LODOVICO MOSCARDO, *Nobile Veroneſe, uno de Padri nell' academia Filarmonica*, dal medeſimo deſcritte. *In Verona, per Andrea Roſſi* 1672. in fol. Tom. II.

Hic liber in ipſa Italia rariſſimus eſt; adfirmauit illud nobis amicus quidam, qui illum, omni adhibita opera, cum Italiam peragraret, neque Veronae, neque in aliis, per quas iter inſtituit, vrbibus indagare potuit. Prodiit liber, (cuius Tomus I. iam an. 1656. *in Padoua* in fol. typis exſcriptus fuit. Vid. Nicol. Fr. Haym *Notizia de' libri rari* p. 280. *Bibliotheca Uilenbrockiana* p. 169.) ipſius Comitis LVDOVICI MOSCARDI ſumtibus, qui eius exemplaria, cum amicis tantum ſuis communicauit. Tomus I. in tres diſpeſcitur libros, qui deſcriptionem exactam tum rerum omnis generis antiquarum Statuarum, inſcriptionum, numorum, Vrnarum, lampadum, & quae ſunt reliqua, tum rerum natura-

turalium, animalium, terrarum, lapidum, mineralium, curaliorum, conchyliorum, fruticum &c. quae in museo Comitis adseruabantur, complectitur. Tomus II. eas res describit, quibus Museum illud post prioris Tomi editionem, auctum fuit. Haec vero omnia multis figuris ligno incisis, & aere expressis, variisque obseruationibus doctissimis illustrantur. Conf. de hoc Museo *Voyage d' Italie par* Mr. Misson Tom. I. p. 160. 168. Tom. III. p. 164 sqq. Iohann. Georg. Keyszlers *Fortsetzung Neuester Reisen.* in LXVIIII. Brief. p. 599.

Rabbi MOSSEI, *Aegyptii*, Dux, seu Director Dubitantium aut perplexorum, in treis Libros diuisus, & summa accuratione Reverendi Augustini Iustiniani, Ordinis Praedicatorii, Nebiensium Episcopi, recognitus. Cuius Index seu tabella ad calcem totius apponetur Operis. in fol. folior. 118.

Quis R. MOSIS MAIMONIDIS, Cordubensis Hispani, *More Nevochim* ignorare poterit? En libri illius versionem latinam. Vocatur vero in libri titulo, MOSES *aegyptius*, a regione Aegypto, in qua, per maximam vitae suae partem, commoratus fuerat. In fine huius editionis, quam Christoph. Wolfius in *Biblioth. Hebraeae* Tom. IIII. n. 1594. *rarissimam*, bis vocat, leguntur haec verba: *Finis Rabi* MOSSEI *ductoris Dubitantium seu perplexorum. Anno* 1520. *ad Nonas Iulias. Opera Iodoci Badii Ascensii: cum gratia & Priuilegio in triennium proximum. Annuente literatorum omnium Mecoenate L. Ruze.* Augustinus Iustinianus a quo, hanc versionem accepimus, Nobilis fuit Genuensis, Ord. Praedicat. qui linguas, quas calluit, Latinam, Graecam, Hebraicam, Chaldaicam & Arabicam Lutetiae Parisiorum docuit, & mathematicarum scientiarum probe

peritus fuit. Anno 1514. episcopatui Nebiensi in Regno Corsico a Leone X. Pontifice Max. praefectus fuit, ibique *vetus & Nouum Testamentum, quinque linguis*, quas iam nominauimus, *nouo*, vt Sixtus Senensis L. III. *Bibliothecae Sanctae* p. 219. ait, *& ingenti ausu primus omnium, in vnum Corpus, Octapla inscriptum, redegit, tanto artificio, vt in singulis paginis, octo columnas disponeret, in quibus, omnes predictae linguae, propriis characteribus expressae, totidem lineis, totidemque verbis, sibi correspondentes, vno eodemque adspectu cernerentur.* Illud vero opus adhuc in MStis latet, praeter *Psalterium Octaplum, Genuae* 1516. in fol. in lucem editum. Cum anno 1536. e Ligustico littore soluisset, ad ecclesiam suam in regno Corsico, profecturus, nunquam ex eo tempore visus est. Alii illum, maritima tempestate exorta, naufragio periisse, alii, in praedonum manus incidisse, scribunt. Celebrauit mortem illius, Latomus hoc epigrammate:

Iustinianus *quo abieris ne quaerito*
Id scire Olympi quando te Rex noluit,
Sacro ti i'ingui quem edito volumine
Ad alta caeli transtulit palatia,
Exemplo humatum clanculum Mosaico,
Ne forte busto lacbrimas si impenderes
Ne quicquam ocellos lacbrimasque perderes.

Sunt nonnulli, inter quos Sixtus Senensis, l. cit. Antonius Posseuinus, in *Apparat. S.* Tom. I. p. 146. Paull. Colomesius, in *Italia Orientali* p. 32. Andreas du Saussay, in *Continuatione insignis libri de Scriptoribus ecclesiasticis Emin. Cardinalis Bellarmini* p. 11. qui illum 1530. periisse scribunt. Sed illud anno demum accidisse 1536, demonstrarunt Augustinus Oldoinus, in *Athenaeo Ligustico* p. 67. Iac. Echardus, *de Scriptor. Dominican.* Tom. II. p. 96 sqq. P. Baile *Dictionaire* Tom. II. p. 1711. Iac. Gaddius, *de Scriptoribus non Ecclesiasticis.* Tom. I. p.

267

267 sqq. Quod ad versionem Maimonidis adtinet, Richardus Simon, dans ses *Lettres choisies* Tom. III. p. 107 sqq. nos docet, illam, non Iustiniani esse laborem, sed latinam veterem versionem, qua iam Thomas Aquinas, Thomas Bradwardinus, aliique Theologi, vsi fuerint, quamque in Bibliotheca Sorbonnica, se, vidisse testatur manuscriptam. Dicauit hanc suam editionem Iustinianus Stephano Poucherio, Senonensium Archiepiscopo, qua in dedicatione, Maimonidem summis effert laudibus, illumque nominat *virum candidum, minimeque superstitiosum, plus certe veritati addictum, quam naeniis importunis Iudaeorum.* Opus vero ipsum adpellat: *Opus reconditae, & minime triuialis doctrinae, in quo multa demonstrantur rationibus philosophicis, plurima adducuntur, quae mire conducunt & faciunt ad intelligentiam librorum sacrorum.* Conf. Simon de Muis, in *Castigat. animaduers. Io. Morini* p. 99. vbi *Opus praeclarum, & tantum non diuinum* dicitur. it. *Die Merkwürdigk. der Koenigl. Biblioth. zu Dr.* Tom. III. p. 307.

Magistri IOANNIS MOTIS, *Neapolit. Sanctae Sedis apostolicae Secretarii*, Inuectiua caetus feminei contra mares. in 4.

Vid. Cl. Vogtius p. 472. Idem sine dubio liber est, quem Ios. Simlerus, hoc titulo adtulit in Bibliotheca p. 398. IOANNIS MOTIS, *Neapolitani, Secretarii apostolici, apologia mulierum, carmine scripta, in viros probrosos, excusa in thermis Antonii, oppidi Badensis, per Renatum Beck. anno* 1511.

Le MOYEN de parvenir, oeuvre contenant la raison de tout ce qui a été, est, & sera. Avec demonstrations certaines & necessaires, selon la rencontre des Effets de vertu, & advi-

endra que ceux qui auront nez à porter lunettes, s'en serviront, ainsi qu'il est écrit au Dictionaire à dormir en toutes langues. S. recensuit Sapiens, ab A. ad Z. *Imprimé cette année* in 24. pp. 439.

Quae de diuersis, huius libri editionibus, memoratu digna sunt, vid. apud Niceron Tom. XXXIIII. des *memoires* p. 232 sqq. vbi inter alias editiones, duae occurrunt, quarum altera titulo prorsus immutato, inscribitur: *Le Salmigondis, ou le Manège du Genre humain. A Liège chez Louis Résort.* 1698. in 12. pp. 347. altera hunc praefixum habet titulum: *Le Coupecu de la melancolie, ou Venus en belle humeur. A Parme chez Iaques le Gaillard* 1698. in 12. pp. 347. *Ces deux derniers editions*, ait Niceronus, *n' en sont qu' une dont on à seulement varié le frontispice, pour faire acheter le livre deux fois à ceux, qui n' y prennent pas garde de si près.* In *Ducatianis* P. II. p. 289. liber ille, iam eo editus dicitur tempore, quo *le Roman comique de Francion*, in lucem emissus fuerat, anno circiter 1624. Conf. Charles Sorel, *Bibliothèque Françoise* p. 174. edit. *Paris.* 1664. in 8. & auctores, a Cl. Vogtio p. 478. cit.

Don FILADELFO MVGNOS, Teatro genealogico delle Famiglie Nobili & Titolate feudatarie, ed antiche Nobili del regno di Sicilia, viventi ed estinte Tom. I. *In Palermo* 1647. Tom. II. 1655. in fol.

Struuius, & Buderus, de hoc libro, qui admodum rarus est, nec facile nisi in instructissimis Bibliothecis inuenitur, plane silent. Idem auctor edidit: *Ragguagli Storici, del Vespro Siciliano. In Palermo* 1645. in 4. *Teatro della Nobilità del Mondo. In Napoli* 1680. in fol. Vid. Nicol. Franc. Haym Noticia

ticia de' libri rari, nella lingua italiana, p. 66. 67. & 105.

ANDREAE MÜLLERI, *Greifenhagii*, Opuscula nonnulla orientalia, vno volumine comprehensa. *Francof. ad Oderam apud Io. Völcker* 1695. in 4.

Nouem illa Scripta ad litteraturam orientalem spectantia, quae in rarissima hac collectione reperiuntur, seorsum olim prodierant, titulo autem generali hic insignita sunt. Vberiorem eorum, suppeditant recensionem die *Nachrichten von einer Hallischen Biblioth.* Tom. I. p. 97 sqq. Alia etiam *Opusculorum*, a MÜLLERO editorum, & a dictis diuersorum, extat collectio, quam Sebastianus Godofredus Starckius anno 1703. eunlgauit, illique vitam ANDREAE MÜLLERI, anno 1694. mortui, & praesentium *Opusculorum*, historiam praemisit. Conf. Wilh. Ernest. Tenzelii *Monatbliche Vnterredungen* 1697. p. 174 sqq 977. sqq. *das Alte und Neu Berlin* P. I. p. 343 — 363.

SEBASTIANI MÜNSTERI, Cosmographia vniuersalis.

De variis editionibus genuinis, & ab Hugone Amerongensi truncatis, vid. *Bibliotheca Hamburgensis historica* Centur. II. p. 146 sqq. Struuii *Biblioth. historica* p. 761. edit. recentiss. Conf. quoque Iacobi Bruckeri *Ehrentempel der deutschen Gelehrsamkeit* Decur. IIII. p. 137 sqq. & Cl. Vogtii *Catalog. libr. rar.* p. 479.

Origenes MVRENSIS monasterii, in Heluetiis Ordinis S Benedicti. *Spirenberg.* 1618. in 4.

Vid.

Vid. Cl. Vogtius p. 479. De editione repetita anni 1627. in 4. vid. *Bibliotheca Telleriana* p. 316. Insertus liber inuenitur *Scriptoribus Rerum germanicarum speciatim Bambergensium*, a Io. Petro de Ludewig 1718. II. Tomis in fol. editis, & praefatio quidem Tom. II. p. 4. opusculum vero ipsum p. 399. Conf. *Bibliotheca Hamburgensis historica* Centur. VII. p. 241. Io. Alb. Fabricii *Biblioth. med. & inf. Lat.* L. XII. p. 275.

IOANNIS DE MVRIS, Arithmeticae speculatiuae libri duo, ab innumeris erroribus, quibus hactenus corrupti, & vetustate ferme perierant, diligenter emendati, pulcherrimis quoque exemplis, formisque nouis declarati, & in vsum studiosae iuuentutis moguntinae iam recens excusi. *Moguntiae apud Iuonem Schoeffer* an. 1538. in 8. pp. 88.

Paucissimis hic liber cognitus, nedum visus est. Maittairio saltem illa editio incognita fuit. Io. Alb. Fabricius in *Biblioth. med. & inf. Lat.* L. VIIII. p. 309. illam e Gesnero adducit. Quo tempore editiones priores prodierint, & an recentior quaedam extet, nos ignorare fatemur. Fuit vero IOANNES DE MVRIS, Pitseo teste, Anglus, & vt Trithemius cap. 580. prodit, Ioanni de Ligneriis, quem Lelandus Io. de Linneriis adpellat, amicus, qui anno 1330. inclaruit. Legimus in Ludouici L. B. de Holberg *vermischten Briefen* P. I. epistol. XXXIII. p. 212. *dass einer aus Paris*, *Namens* Ioan. de Meurs *auf eine Erfindung gekommen, wodurch die Laenge und Kürze einer jeden Noten konnte angezeigt werden; und dass dieses der Vrsprung sey, der nun gebräuchlichen grauen und schwarzen Noten, wie auch der einfachen und dopelten Fusen, welche durch ganz Europa angenommen worden.* Eundem esse IOANNEM DE MVRIS,

RIS, cuius adduximus *Arithmeticam*, nobis facile persuasimus, propterea quod I. A. Fabricius l. cit. illum Opus *de Musica* scripsisse perhibet, quod in Codice regio 384. euoluerit Cangius. Bernard. de Montfaucon, in *Bibliotheca Bibliothecarum Manuscriptorum noua*, duos codices adtulit MStos, qui, IO. DE MVRIS *Musicam* ob oculos ponunt. Alterum Tom. I p. 38. in Bibliotheca Christinae Sueciae reginae, quae Vaticanae inlata fuit, alterum Tom. II. p. 762. in Bibliotheca regia Parisiensi, adseruari, ait.

R. P. THOMAE MVRNERI, *Argentinensis, Ord. Minor.* Chartiludium Logicae, seu Logica practica, vel memoratiua. Opus, quod centum amplius annos, in tenebris latuit, erutum, & in apertam saeculi huiusce curiosi lucem, productum. Opera, notis & coniecturis Ioannis Balesdens. *Parisiis apud Tussanum du Bray* 1629. in 8. cum fig. pp. 329.

THOMAE MVRNERI librum, prima vice prodiisse *Bruxell.* 1609. in 8. scribit Niceron *Memoires* Tom. XXI. p. 361. Sed centum annis antiquiorem *Argentinens.* scilicet editionem *apud Io. Grüninger* 1509. in 4. e *Bibliothecae Vilenbrockianae Catalogo* p. 67. adducit Gerdesius in *Florileg.* p. 209. Fuit vero THOM. MVRNERVS, Philosophiae Professor, in Academia Cracouiensi, cum eiusmodi nouam Methodum, addiscendi logicam exeogitaret, illamque, ea lege, cum suis communicaret discipulis, vt iurando se obstringerent, se alios illius artis facere nunquam velle participes. Tam eximium vero breui temporis spatio, in arte logica, hoc adiuti artificio, faciebant progressum, MVRNERI discipuli, vt ob hanc caussam, praeceptor, in magiae veni-

veniret suspicionem. Coactus igitur fuit, suum publicare artificium, quo tantam a Doctoribus Academiae Cracouiensis reliquis, iniit gratiam, vt nonsolum illud veluti opus diuinum admirarentur, illudque suo comprobarent suffragio, sed auctori quoque XXIIII. florenos hungaricos praemii loco offerrent. Inueniuntur, ea, quae adtulimus, a Doctore quodam cracouiensi memorata, qui, suo testimonio, librum ornauit. Matthias Berneggerus Orat. II. *de parandae doctrinae modis illegitimis*, haec habet: *Pollicitus etiam* (THOM. MVRNERVS) *se daturum quatuor libros* institutionum Iustinianearum, *in similem chartularum lusoriarum formam redactos. Quo praeclaro munere, an studiosos iuris beauerit mihi non constat, nec enim vidi.* Logicum chartiludium *vidi, stoliditatem artis vanissimae detestatus.* Conf. Georg. Paschius *de Inuentis Nou-Antiquis* Cap. II p. 136. Sigismundi Iacobi Apini Dissert. *de variis discendi methodis, memoriae causa inuentis, earumque vsu & abusu*, Stanislai Minck von Weinsheim, sub quo nomine latet Ioannes Iustus Winckelmannus *logicae memoratiuae Peripateticae* adiecta, p. 72. qui Minckius eiusdem commatis librum, cuius iam titulum adtulimus, cum publico communicauit. In *Epistolis Obscurorum viror.* p. m. 235. THOMAE MVRNERI, & eius *Chartiludii*, his verbis, mentio facta conspicitur: *Celeriter, non facto praeambulo, habet dominatio vestra scire, quomodo noviter venit huc* (Treuiram) *vnus D. Theologiae, qui vocatur* THOMAS MVRNER, *ipse est de ordine S. Francisci, & est Superiorista, & praesupponit ita multa, quod non creditis. Dicunt quod facit* cartas, *& qui ludunt in illis* cartis *discunt* grammaticam *&* logicam. *Et composuit vnum* ludum Scaci, *in quo trahuntur* quantitates syllabarum. ——— *& dixit mihi vnus, quod talis Doctor in omnibus artibus scit aliquid. Tunc ego audiens dixi: in omnibus aliquid, in toto nihil.* Conf. Iof. Simleri *Bibliotheca* p. 663.

p. 663. Anton. Posseuini *Apparat. S.* Tom. III. p. 309.

MVRTADI historia Aegyptiaca, de Pyramidibus, Nilo &c.

Quo tempore arabice ille liber prodierit, & a quo fuerit editus, id omni adhibita opera, indagare non potuimus. Gallica versio prodiit titulo: *L' Egypte de* MVRTADI *fils du Gaphiphe, où il est traité des Pyramides, du Debordement du Nil, & des autres merveilles de cette province, selon les opinions arabes, traduite de l' arabique par Mr.* Pierre Vattier. *A Paris chez Thom. Ioly* 1666. in 12. Conf. *Mélanges de litterature tirez des Lettres Manuscrite de* Mr. Chapelain p. 205 sqq. vbi Vattieri, regii linguae arabicae Professoris, inuenitur elogium, Anglice in lucem emissus fuit liber, hoc titulo: *The Egyptian History written originally in the Arabian Tongue by* MVRTADI *the son of Gaphiphus. Englished by* Iohn Davies. *London.* 1666. in 8.

VINCENTII MVSSAE, *Vranophili*, Regnum & regia Plutonis. Siue de Inferni & inferorum laudibus, dissertatio festiua. Scripta & habita in peccatorum circulo ad aquas coctiles. *D. Bernhard. in libr. de vit. Solit. ad fratr de Monte Dei:* Descendant ad Infernum viuentes, videlicet ne descendant morientes.

Epigramma

Infernum *saluere iubet, Coelumq. valere*
Infernus *hic cui displicet.*
Saluere hic Superos iubet, Infernumque valere
Infernus *hic cui perplacet.*

Nil

Nil capit ille ſuo, quisquis ſiet ille cerebro.
Hos Inferos *qui non capit.*
Francofurti, Impenſis Io. Berneri haered. Typis Caſparis Roetelii. Anno 1646. in 12. pp. 174.

Hunc libellum, praeter hoc noſtrum, quod poſſidemus, exemplum, nusquam vidimus, nec in inſtructiſſimarum bibliothecarum catalogis, illum reperimus. Nonnullos quidem viros, hiſtoriae litterariae peritiſſimos, per litteras rogauimus, vt ſiquid de auctore, nomen enim, quod in titulo ſpectatur, confictum eſſe putamus, iis innotuerit, nobiscum communicare velint; Sed ii, omni adhibita opera, nihil de eo, ſe exploratum habere reſcripſerunt. Ingenio luſiſſe, vel potius eodem abuſum fuiſſe Auctorem exiſtimamus, cuius libellus, iis ſaltem ſcriptis ludicris adnumerari debet, quae Caſpar. Dornauius, in *Amphitheatro Sapientiae Socraticae ioco-ſeriae Hanou.* 1619. II. Tom. in fol. collecta edidit.

N.

SAMVELIS NAKIELSKY, Miechouia: Sive Promtuarium Antiquitatum Monaſterii Miechouienſis: vbi per continuam ſeriem Praepoſitorum Miechouienſium, praemiſſis primum Fundatorum eiusdem Monaſterii, praecipue vero Nobiliſſimae Gentis Griphicae, elogiis, nonſolum iura, priuilegia, immunitates, exceptiones, ac beneficia, cum a Summis Romanis Pontificibus, tum vero ab ipſis Hieroſolymitanis Patriarchis, qui ſibi ordine ſuccedebant: &

& aliis viciſſim Archiepiſcopis, Epiſcopis, Principibus, Dynaſtis, Baronibus, ac plerisque regni Poloniae vtriusque ſtatus Nobilibus, in illud, profecta recenſentur: Verum etiam Piae aliarum eccleſiarum, Iurisdictioni dicti Monaſterii ſubiectarum fundationes & incrementa, ſeruata diligenti temporum & annorum, ab ipſius exorta, ratione, optima fide repraeſentantur: interiectis nonnunquam, ad maiorem operis, ab autore, ſuſcepti elucidationem, ſcitu neceſſariis, maxime de Inſtitutis aliorum Religioſorum Ordinum, adnotationibus. Vniverſi pene Status Ordinis Canonicorum S. S. Sepulchri Dominici Hieroſolymitani Conuentus Miechouien. veritatem, perennitatemque in ſe complectens. *Cracouiae in Officina Franciſci Caeſarii. Anno Dom.* 1634. in fol. pp. 984.

Illuſtriſſimus Comes Zaluskius, hunc librum in *Conſpectu Collectionis Scriptorum Eccleſiaſticor. Poloniae Ineditorum tum & Editorum quidem, ſed rariſſime obuiorum* p. 35. *Opus* nominat *raritatis ſummae ob paucitatem exemplarium impreſſorum.* Fuit vero SAMVEL NAKIELSKY S. Theologiae Doctor Cracouiae S. Hedwigis Praepoſitus. Conuentus iſtius & S. totius Canonici Ordinis Hiſtoriographus politiſſimus Antiquitatum Eccleſiae patriarchalis Hieroſolymitanae, Clerique eius, ab aeuo vſque Apoſtolorum indagator ſolertiſſimus. Obiit aetatis anno LXVI. 1651. Plura de libro, eiusque auctore vid. in I. D. Ianozki *Nachricht von denen in der Zaluskiſchen Biblioth. ſich befindenden raren polniſchen Büchern* P. I. p. 107 ſqq

10. NAPIERI, Commentarius in Apocalypſin Anglice. *Edimb.* 1593. in 4. ib. 1611. in 4.

De raritate libri, & illius versione Belgica vid. Gerdesius in *Florileg.* p. 210. Est ad manus libri eius, versio gallica similiter rara: *Ouverture de tous les secrets de l' Apocalypse, à Rochelle* 1602. in 4. quae versio postea recusa fuit *ibid.* 1603. in 8. *ibid.* 1607. in 4. *Geneu.* 1642. in 4. In germanicum conuersus sermonem prodiit *Lips.* 1611. *Gerae* 1612. *Francof.* 1615. *ibid.* 1627. in 4. Conf. Iacobi le Long *Bibliotheca Sacr.* Tom. II. p. 875. Fuit vero iste IO. NAPIERVS, seu vt plerumque scribitur IO. NEPERVS, celebris ille Scotiae Baro, & Comes Marchtonensis, Mathematicus insignis, qui per *Rhabdologiam*, seu numerationem per virgulas, cuius est inuentor maxime celebris factus est.

NARRATIO de rebus gestis Stephani I. Regis Poloniae, Magni Ducis Lithuaniae &c. contra Magnum Moschorum Ducem. *Romae apud haeredes Antonii Bladii, impressores Camerales.* 1582. in 4. pp. 48.

Inueniuntur in rarissima collectione, quam Flaminio Nobilio acceptam referimus, quinque opuscula, quae, propterea quod paucis constant foliis, facile e conspectu submoueri solent. I. *Edictum regium Suirense, ex quo caussae suscepti, in Magnum Moscouiae Ducem, belli cognoscentur.* II. *Edictum regium de supplicationibus ob captam Polociam.* *III. Epistola, qua ordines ad regni comitia conuocantur.* *IIII. Rerum post captam Polociam contra Moscum gestarum narratio.* *V. Commentarius rerum, a Stephano rege Poloniae, in secunda expeditione, aduersus Magnum Moscorum ducem gestarum an.* 1580. Dedicauit Flaminius Nobilius, hanc Collectionem Stanislao Karncouio, Archiepiscopo Gnesnensi. Plura vid. in I. D. Ianozki *Nachricht von denen in der Zaluskischen Biblioth. sich befindenden raren polnischen Bü-*

Bücbern P. I. p. 28. Fuit Flaminius Nobilius Patricius Lucensis, philosophus & Theologus, qui multis libris editis inclaruit. Fatis concessit, post egregie nauatam, in latinorum Bibliorum, a Sixto V. procurata editione, operam, cum Roma in patriam migrasset 1590. aetatis anno LIIX. Vid. Iac. Aug. Thuani *Historiar.* L. XCVIIII. p. m. 882. Iacobi le Long *Bibliotheca Sacr.* Tom. I. p. 573.

GABRIEL NAVDÉ, le Marfore, ou Discours contre les libelles. *Paris* 1620. in 8.

Niceron Tom. VIIII. p. 83. scribit: *Ce livre est extremément rare.*

GABRIEL NAVDE, Instruction à la France, sur la verité de l' histoire des Freres de la Rosecroix. A Messire Gabriel de Guenegaud, Seigneur du dit lieu, & du Plessis Belleville, Conseiller, Secretaire du Roi en ses Conseils d' état, & des Finances. *A Paris chez François Iuillet* 1623. in 8.

Recusus liber fuit *Parisiis chez Pierre Chevalier* 1624. in 4. *avec la Continuation, du progrès de l' heresie de* Claude Malingre *Senonois.* Vid. *Naudaeana* p. 237. Niceron Tom. VIIII. p. 84. qui nominat *un Ouvrage tres-curieux; on y voit un detail exact, de tout ce qui regarde les prétendus freres de la Rose-Croix, que* NAVDÉ *fait voir n' être que des imposteurs.*

P. DOMINGO FERNANDEZ NAVARRETE, *de la Orden de Pred.* Tratados historicos, politicos, ethicos, y religiosos de la Monarchia de China. *En Madrit, en la Imprenta real* 1676. II. Tom. in fol.

Libri raritatem testantur Langleti du Fresnoy *Tablettes chronologiques* P. II. p. XLIIII.

MICHAEL NEANDRI, Opus aureum, planeque scholasticum. *Basil. per Ioann. Oporinum* 1559. in 4. mai.

Editio haec, quam in manibus habemus, Io. Alb. Fabricio, Nicerono, Cl. Vogtio, & aliis incognita fuisse videtur. Desiderantur in hac nostra editione, ex libris, quos Fabricius in *Bibliotheca Graec.* L. VI. Cap. X. p. 471. & Niceron Tom. XXX. p. 136. in editione *Lipsiensi* 1577. adesse scribunt, 1. *Gnomologici ex graecis Scriptoribus prosariis collecti, libri II.* 2. *Apophthegmatum e graecis Scriptoribus libri II. collecti a* Matthaeo Gotho *Elrichensi.* 3. *Cointus Smyrnaeus*, & 4. Luciani *Somnium*. Reliqua omnia, in nostra editione, & praeter ea etiam, Xenophontis *Hercules*, & *descriptio voluptatis & virtutis*, e Silii Italici L. XV. reperiuntur. Conf. de hac nostra editione, ea, quae Michael Neander ipse, in Appendice *Erotematum graecae linguae*, quae magni aestimantur, quoniam historiam, veterum Scriptorum litterariorum, praefatio exhibet, p. 409. de Scriptis suis adtulit. Praefationem *Erotematum gr. linguae*, quam memorauimus, Ioachimus Io. Maderus, *Collectioni*, quam *de Bibliothecis & archiuis* edidit, inseruit.

MICHAEL. NEANDRI, Chronicon siue Synopsis historiarum, quae res gestas praecipuarum in orbe gentium, a rebus humanis conditis, ad hanc vsque nostram aetatem, certa expositionis, imperiorum, gentium, rerum variarum, & maxime insignium, annorum item & temporum serie, annotatas & expositas continet. *Lipsiae* 1586. in 8.

Nice-

Niceronus rariorem hunc NEANDRI librum in Catalogo Operum NEANDRI plane omisit. Praemittuntur variae Dauidis Chytraei, Georg. Fabricii, Io. Sambuci, Petri Monauii, Io. Michaelis Bruti, Reineri Reineccii, Petri Albini, Martini Crusii, & aliorum ad MICHAEL. NEANDRVM & Petrum Monauium epistolae, & carmina. Accesserunt praeterea huic *Chronico* 1. *Applicatio singulorum ad ea, quae in Daniele propheta, de imperiorum mutatione, translatione, & ecclesiae afflictione scripta sunt, ac tandem suo vbique loco autorum indicatio veterum atque recentium, graecorum & latinorum probatorum, vnde explicatio historiarum singularum, ac rerum luculentior peti potest.* 2. *Historiola ecclesiae siue populi Dei, politiae eiusdem, & rerum praecipuarum, quae in illo populo acciderunt.* 3. *Historia & narratio plane stupenda, prodigiosa, neque vllo aeuo audita, de* Pseudo-Martino, *Gallo, callidissimo, & astutissimo impostore, qui fretus ingenio acri & subdolo, memoria incredibili, facundia singulari, pro vero marito se gessit vxoris honestae ac formosae, dum maritus eius verus,* Martinus Guerra, *militatum profectus, totum octennium domo abfuerat.*

MICHAELIS NEANDRI, Menschen-Spiegel, das ist von den Menschen, vor dem Fall, nach dem Fall, vnnd irer Seligkeit, worinn sie stehet, wodurch sie dieselbe bekommen vnnd behalten, von der ewigen Wonnen, von der Hellen. *Wittenberg.* 1588. in 8.

En libri titulum integrum, quem laudari & perrarum vocari, in *Catalogo Bibliotb. Reimmann.* Tom. II. p. 219. scribit Cl. Vogtius p. 486.

Tragedia de F. N. B. intitolata libero arbitrio. 1546. in 4. pl. 20.

Huius *Tragoediae*, vel si mauis Satyrae, auctor est FRANCISCVS NEGRO *Bassanensis*, id quod e repetita eius editione nouimus, quae hoc titulo prodiit: *Della Tragedia di M.* FRANCESCO NEGRO, *Bassanese, intitolata libero arbitrio, edizione seconda, con accrescimento dell' anno* 1550. in 12. pl. 22. Anno 1559. eiusdem *Tragoediae* versio prodiit latina in 8. cui FRANCISCI NIGRI, Bassanensis, nomen, quoque praefixum conspicitur. Quae cum ita sint, nescimus, quae caussa fuerit, quam ob rem illa *tragoedia* Bernardino Ochino, in *Catalogo Bibliothecae Dalmannianae* tribuatur. Ita enim p. 176. eius titulus adducitur: *Tragedia intitolata: libero arbitrio da Bernard. Ochino* 1546. in 4. Extat quoque eius *Tragoediae* versio gallica titulo: *Tragedie du Roy Franc-Arbitre. En laquelle les Abus, pratiques & ruses cauteleuses de l' Antechrist sont au vif declarées, d'un stil fort plaisant, & recreatif. Nouvellement traduict de l' Italien en François. Imprimé à Villefranche avec privilege* 1559. in 12. pp. 406. Cui editioni Ioannes Crispinus, Bibliopola Geneuensis, praefatus est. Quod vero ad *Tragoediae* argumentum, eiusque Auctorem adtinet, vid. de iis die *Merckwürdigk. der Koenigl. Bibliotb. zu Dr.* Tom. III. p. 468 sqq. & 512.

THOMAE NETTERI, *Waldensis*, *Angli*, Doctrinale antiquitatum fidei, & Ecclesiae Catholicae, III. Tomis distinctum. *Paris* 1532. III. Tomis in fol. *Salamantic.* 1556. III. Tom. in fol. *Venet.* 1571. III. Tom. in fol.

Raritatis testes habemus, Langleti du Fresnoy *Tablettes chronologiques* Tom. II. p. 373. Posteriorem editionem *Venetam*, accepimus a Baptista Rubeo, qui totum opus recognouit, & triplicem adiecit indicem. Tomo I. agitur de Deo, Christo, Petro, Eccle-

Ecclesia, Religiosis. Tomo II. de Sacramentis. III. de Sacramentalibus, aduersus Wiclefitas, & Hussitas, eorumque adseclas recentiores. Oriundus fuit THOMAS NETTERVS, vir suae aetatis celeberrimus, e vico Walden, in agro Essexiensi, Magister Oxoniensis, & Carmelitarum Ordinis, Londini, Prior generalis, & Henrici V. Anglorum Regis Confessionarius, a quo, anno 1409. ad Concilium Pisanum, anno 1415. ad Concilium Constantiense, & anno 1419. ad Vladislaum Poloniae Regem, Alexandrum Lithuaniae Ducem, & Michaelem Ordinis Teutonici Magistrum, missus fuit legatus. Diem obiit supremum Rothomagi, in Gallia, anno 1430. Vid. de illo Io. Lelandi *Commentar. de Scriptoribus Britannicis* P. II. p. 438. vbi THOMAS nominatur *Vallidenus*. Petri Lucii *Bibliotheca Carmelitana* p. 79 sqq. Anton. Posseuini *Apparat. Sac.* Tom. III. p. 313. Sixti Senensis *Bibliotheca Sancta* L. IIII. p. 331. Iosi. Simleri *Bibliotheca* p. 666. Casimir. Oudini *Commentar. de Scriptoribus ecclesiasticis* Tom. III. col. 2214. Christian. Schoettgenii *Continuat. Bibliotb.* Fabricianae *med. & infim. Lat.* L. XVIIII. p. 741 sqq. vbi plures, qui de THOMA NETTERO, Waldensi, commentati sunt, adducuntur Scriptores.

IO. NEVIZANI, Sylua nuptialis, bonis referta non modicis, nunc te, lector obnixe rogat, vt se aspicias, deinde quod scriptum est legas, & protinus visis opusculi annotamentis, cum indice alphabetico contentorum narratiuo, laetaberis gaudio maximo. *Paris.* 1521. in 8.

Etsi variae huius libri extant editiones, nimirum *Lugdunens. apud Io. Frellonium* 1556. in 8. *Venetiis apud Franc. Zileti* 1570. in 8. *Lugdun. apud Anton. de Harsy* 1592. in 12. & aliae plures, rarissime tamen hodie

hodie inuenitur hic liber, cuius rei teſtem habemus Niceron Tom. XXIIII. p. 182. vbi dicit: *Ce livre eſt aſſez rare, malgré toutes ſes différentes editions* &c. Ea quae in libro tractantur, e titulo editionis *Lugdunenſis* 1556. omnium optime cognoſci poſſunt, qua de cauſſa illum hic adiiciemus. *Sylvae nuptialis libri VI. In quibus ex dictis Moder. materia matrimonii, Dotium, filiationis, adulterii, originis, ſucceſſionis, & monitorialium pleniſſime diſcutitur: vna cum remediis, ad ſedandum factiones Guelphorum & Gibellinorum. Item modus iudicandi & exequendi iuſſa principum. Ad haec de authoritatibus doctorum, priuilegiisque miſerabilium perſonarum. Quae omnia ex quaeſtione, an Nubendum ſit, vel non, deſumpta ſunt.* Niceron l. cit. de illo ſententiam ſuam ita exponit: NEVIZANVS *a fait connoître l'inclination, qu'il avoit à debiter des plaiſanteries, & y a etalé une erudition aſſaiſonnée de curioſités divertiſſantes, mais une erudition mal digerée, car ſon livre eſt un vrai fatras, où il a ramaſſé differentes choſes, qui n'ont aucune liaiſon entre elles, & qui ſont noyées dans une infinité des citations. Il avoit tellement la fureur de citer, que lorsqu'il rapporte un paſſage de l'Ecriture, il ne ſe contente pas de marquer l'endroit, d'où il eſt pris, il y joint encore les citations de cinq ou ſix Juriſconſultes, qui l'ont allegué. — au reſte on trouve dans l'Ouvrage bien des Choſes ſingulieres, & des penſées originales.* Addere debuerat, multa quoque abſurda & paradoxa, quae ſub cenſuram, pro eo ac decebat, vocauit Petrus Maturus S. I. iuſſu officii Inquiſitionis Mantuani. Vid Anton. Poſſeuini *Apparat. Sac.* Tom. II. p. 224 ſqq. Conf. Baile *Dictionaire* Tom. III. p. 2086. Fuit IOANNES NEVIZANVS, Aſtenſis, Franciſci Neuizani filius, & Iuriſprudentiae operam dedit. Guidus Panzirollus *de claris legum Interpretibus* L. II Cap. CLV. p. m. 265. illum quidem caelibem egiſſe vitam, ex quadam tamen Iacobeta, filium reliquiſſe, ſcribit, qui

qui omnibus bonis spoliatus, ad extremam inopiam, ac demum insaniam peruenerit, & anno 1540. diem obierit supremum. François de Billon, in libro, cui titulus: *Le Fort inexpugnable de l'bonneur du Sexe feminin, Paris* 1555. fol. 17. teste Bailio & Nicerono ll. citt. hanc de eo refert historiam, quam Bailius ipsius Auctoris adfert verbis, nos vero Niceronium, qui eam paullo succinctius & brevius adtulit, in ea repetenda sequemur. Ita vero hic: *Il dit, scil.* Fr. de Billon, *que les Dames de Turin, choquées des medisances, qu'il avoit debitées, contre le Sexe, dans sa* Forêt nuptiale, *& determinées à s'en venger, allerent un jour le prendre, & le chasserent à coups de pierres, de la ville, qu'il obtint à la verité, quelque tems aprés, la liberté de revenir, mais que ce ne fut qu'aprés avoir fait devant elles amende honorable à genoux, ayant attachés au front, pour marque de son repentir ces deux vers latins:*

Rusticus est vere, qui turpia dicit de muliere;
Nam scimus vere, quod omnes sumus de muliere,

Il ajoute que depuis ce tems-la jusqu' à sa mort, il ne put jamais trouver de femme, si vieille qu'elle fut, qui voulut faire son lit.

NICEPHORI *Blemmidae*, Epitome physica, quam ante annos 370. ab Autore conscriptam, iam primum e manuscriptis codicibus Bibliothecae Augustanae, graece edidit M. Ioannes Wegelinus. *Augustae apud Georg. Willer.* 1605. in 8.

NICEPHORI *Blemmidae*, Epitome physica latine versa, cum breui Analysi singulorum capitum, argumentis, allegationibus & marginalibus, notisque illustrata a M. Ioanne Wegeli-

no, Auguſtano. *Auguſtae apud Georg. Willer.* 1606. in 8.

De inſigni, vtriusque libri, in primis vero latinae verſionis, raritate, vid. Io. Alb. Fabricii *Biblioth. Graeca* L. V. Cap. 5. p. 342. qui illam non editam eſſe, contra Caucum, contendit. Non vero hanc ſolam, ſed omnes Ioannis Wegelini, qui, a Gerdeſio in *Florileg.* p. 214. haud ſatis adcurate, *Thomas* adpellatur, veterum Auctorum graecorum editiones, & praeſertim verſiones, rariores eſſe, teſtantur die *Merckwürdigk. der koenigl. Biblioth. zu Dr.* Tom. II. p. 393 ſqq.

PETRI NIGRI, Tractatus contra perfidos Iudaeos, de conditione Meſſiae veri ad Pſalm. CXIIX. 12. Lapidem quem reprobauerunt aedificantes, hic factus eſt in caput anguli. *Eslingae per Conradum Fyner* 1475. in fol. ſeu 4. mai.

Haec prima libri rariſſimi editio eſt, Epiſcopo Ratisbonenſi Henrico III. de Absperg dicati. Vid. Michael. Maittaire *Annal. Typographic.* Tom. I. p. 345. & Scriptores ab illo citatos. Io. Saubertus in *Hiſtoria Biblioth. Norimbergens.* p. 126. Valentin. Erneſt. Loeſcherus in *Stromat.* Sect. XI. p. 242. & Cornel. a Beughem in *Incunabulis typographicis* p. 99. librum *de perfidia Iudaeorum*, ab eo diuerſum eſſe ſcribunt, quem *de conditione veri Meſſiae*, nonnulli adlegant. Ioan. Albert. Fabricius vero L. XIII *Biblioth. med. & infim. Lat.* p. 406 vnum eundemque librum eſſe, demonſtrat, cuius ſecunda editio prodierit *Norimbergae* 1477. Conf. de illa quoque Maittaire l. cit. Tom. I. p. 381. Saubertus l. cit. p. 132. Beughem l. cit. Fuit PETRVS NIGER, qui & alio nomine PETRVS *Schwartz* dicitur, Germanus, Ord. Praedicator. qui

qvi hebraicas litteras a Iudaeis, in Hiſpania edoctus, in variis Galliae, & Germaniae Academiis, quas Fabricius l. cit. nominat, theologicis ſtudiis dedit operam. Tandem euocatus Budam, a Matthia Hungariae rege, poſt an. 1481. diem obiit. Iacobus Quetif in *Scriptor. Ordin. Dominicanor.* Tom. I. p. 861. librum de quo mentionem fecimus, ſub perſona PETRI NIGRI adducit. Tom. vero I. p. 855. eundem librum, duplici errore deformatum, PETRI ſcilicet *Teutonis*, *contra Indos* adfert. PETRVS enim *Teuto*, idem NIGER eſt, pro *contra Indos* autem, *Contra Iudaeos*, ſcribi debebat. Conf. Ioſ. Simleri *Biblioth.* p. 562. Anton. Poſſeuini *Apparat. Sac.* Tom. III. p. 62.

PETRI NIGRI, Stern des Meſchiach. *Eslingen* 1477.

Hunc librum, liberiorem verſionem germanicam antecedentis operis referre, vberius explicatam & XI. diſtributam libris ſcribit I. A. Fabricius l. cit. p. 406. In Mich. Maittaire *Annal.* Tom. I. p. 381. & ap. Saubertum l. cit. p. 132. inuenimus *Bruder* PETERS *Prediger Ordens Tr. wider die Iuden*, *Eslingen per Conrad. Fyner*, 1477. quem eundem librum eſſe ſuſpicamur.

LVDOVICI NOGAROLAE, de Nili incremento dialogus. *Venetiis* 1552. in 4.

Hanc editionem, adeo raram factam fuiſſe, teſtatur Niceron Tom. XII. p 308. vt cum hunc *Dialogum* denuo edere voluiſſet Fridericus Nogarola, nullum eius inuenire poſſet exemplar, & ideo cogeretur, illum e MSto Auctoris edere *Mediolani* 1626. in 4.

LVDOVICI NONNII, Diaeteticon, seu de re cibaria Libri IIII. *Antw.* 1627. in 8.

Miramur Bibliophilum Hamburgensem, apud Cl. Vogtium p. 488. ignorare, tres huius libri, quae nobis innotuerunt, extare editiones, scilicet hanc *primam*, deinde *Antwerpiensem* 1633. in 8. & longe locupletiorem auctioremque *Antwerpiensem* 1646. in 4. M. de Vigneul-Marville Tom. I. des *Melanges d'histoire & de litterature* p. statim 1. hunc librum esse ait *un excellent Traité*, huncque addit: *on ne peut rien lire en ce genre ni de plus utile, ni plus agreable.* Conf. I. A. Fabricii *Bibliographia antiquaria* cap. XVIIII. p. 580.

IACOBI NOVELLI, *Iur. Doctoris*, Volumen Statutorum Legum ac iurium D. Venetorum, cum amplissimo indice omnium materiarum, quae in ipsis Statutis continentur, alphabetico ordine adcommodato. &c. *Venet.* 1586. in 4.

Editio iis adiungenda, quas Cl. Vogtius, p. 489. adtulit.

IOANNIS NOVIOMAGI, de numeris libri duo. Quorum prior Logisticen & veterum numerandi consuetudinem, posterior theoremata numerorum complectitur. *Coloniae Ioannes Gymnicus excudebat* 1544. in 8. fol. 60.

Prima huius libri editio prodierat *Paris.* 1539. sed haec nostra editio, recens ab Auctore recognita ipso dicitur. Docuit vero IOANNES NOVIOMAGVS, seu NEOMAGVS, Dauentriae, post Seculi XVI. initium, variisque scriptis mathematicis inclaruit, quae apud Francisc. Sweertium, in *Athenis*

Bel-

Belgicis p. 457. apud Valer. Andream, in *Bibliotheca Belgica* p. 468. recensentur. An ille IOANNES NOVIOMAGVS, a Ioanne Bronchorstio, *Nouiomago*, qui Rostochii docuit, vt Fabricius L. VIIII. *Biblioth. med. & infim. Lat.* p. 319. putat, alius fuerit, pro certo nos adfirmare non possumus. In *Lexico Eruditorum* vterque locum inuenit, sed alteri, alterius tribuuntur scripta, id quod nos adducit, vt IO. NOVIOMAGVM, & Io. Bronchorstium, *Nouiomagum*, vnum eundemque virum esse credamus, qui primo Dauentriae, postea vero Rostochii docuit. Confirmare nostram videtur sententiam, editionis, libri *de numeris* quam adduximus, dedicatio, qua, librum suum IO. NOVIOMAGVS Andreae Eggerdae, Rostochiensis Professoris, nomine inscripsit.

IO. NYDER, seu NIDER, Opuscula pleraque,

in librorum rariorum Catalogis locum merentur. Vitam IOANNIS NYDERI, e pago Sueuiae, oriundi, & Ordinis Praedicator. Prioris, Conuent. Basileensis, paullo vberius exposuit, Georgius Colvenerius, IO. NYDERI *Formicario*, quem edidit *Duaci* 1602. in 8. praemiss. Conf. quoque praeter Scriptores a Cl. Vogtio p. 489. & a Gerdesio p. 215. cit. Anton. Posseuini *Apparat. Sac.* T. II. p. 233. Casimir. Oudini *Commentar. de Scriptoribus ecclesiastic.* T. III. col. 2371. Io. Alb. Fabricii *Bibliotheca med. & infim. Latinit* L. VIIII. p. 313 sqq. Ex operibus eius in Bibliotheca Portensi publica adseruantur, ea, quae nobis inspicere licuit. *Praeceptorium divinae legis, seu Expositio decalogi.* editio antiqua in fol. folior. 330. cuius in fine haec leguntur: IOHANNIS NYDER *sacre pagine egregii doctoris ordini predicatorum Conuentualis nurenbergensis preceptorii preclarissimum opus quodam digne admiracionis modo. Non*

pen-

pennis vt prisci quidem, sed litteris sculptis artificiali certe conatu ex ere. Remota nempe indagine. Ingeniique diuersa in quitatione illustre figuratum accurrate denique correctum. Ac per prouidum Leorium Husner ciuem vrbis famose argentinensis completum ac terminatum est ydus Februarii. Anno 1476. Conf. Michael. Maittaire *Annal. Typogr.* Tom. I. p. 369. vbi tamen in subscriptione, nonnulla omissa conspiciuntur. Eiusdem libri alia vetusta editio, charactere paullo minore impressa, in fol. sine typographi, loci, & anni indicio, folior. 299. Eiusdem libri editio antiqua in 4. fol. 224. cuius in fine legimus: *Impressum Nurnbergae Impensis Anthonii Koburgers. Anno dom.* 1496. *Quinto Kal. Aug.* Eiusdem *Formicarius*, editio peruetusta, sine anni, typographi & loci facta mentione, in fol. folior. 125. In principio & fine codicis haec reperiuntur: *Formicarii liber iuxta edificationem fratris* IOHANNIS NYDER *sacre theologie professoris eximii, qui vitam tempore concilii constanciensis Basiliensisque duxit in humanis.* Idem liber, editio recentior, titulo: *Formicarius* IOANNIS NYDER *theologi profundissimi, pulcherrimus Dialogus ad vitam Christianam exemplo conditionum Formice incitatiuus: historiisque Germanie refertissimus, mentionem passim faciens, de Principibus, Episcopis, Prelatis, Sacerdotibus, Monachis, Monialibus, Beguinis & Beghardis, Rebuspublicis, Ciuibus, Coniugatis, Viduis, Virginibus, Maleficis, Necromanticis, Incubis & Succubis, Mania, ac ceteris lectu dulcibus & vtilibus.* 1517. in 4. fol. 91. excepto titulo, prologo, & indicibus. In fine haec leguntur verba: *Formicarium* IO. NYDER, *sumptibus prouidorum Io. Knoblouchi, & Pauli Gotz Iohannes Schottus prelo suo Argentine restituit.* Hanc editionem curauit Iacobus Wympfelingius, qui in fine libri *epistolam* adiecit, *ad nobilem bonae indolis adolescentem* Wernherum de Vrsirupe, *vulgo* Berenfels, *qua illum hortatur, vt a militia, cui se destinauerat, animum auertat.* Haec edi-

editio Michaeli Maittaire incognita fuit. *Venerabilis magistri* IOHANNIS NYDER *Ordinis predicator. tractatus de morali lepra*, in 4. fol. 102. editio, omni, anni, loci, & typographi indicio, destituta. De reliquis IOANNIS NYDERT operibus, eorundemque editionibus plura vid. in I. A. Fabricii *Bibliotheca med. & infim. Lat.* l. cit.

O.

LOPEZ DE OBREGON, Confutacion del Alcoran y Secta Mahometana sacado de sos propios libros y la vida del mismo Mahoma. *En Granada* 1555. in fol.

Hanc editionem raram adfert *Catalogus Bibliotb. Hulsian.* P. V. p. 297.

BERNARDINI OCHINI, *Senensis*, Scripta fere omnia

esse rariora, testatus est Cl. Vogtius p. 490. Conf. de n. OCHINI libris Niceron Tom. XVIIII. p. 166-184. Anton. Mariae Gratiani, *vita Io. Francisc. Commendoni Cardinalis* C. VIIII. p. 138. edit. *Patauin.* 1685. in 12. e quibus ea, quae Cl. Vogtius iam adtulit, suppleri possunt.

CAROLI OGERII, Ephemerides, siue iter Danicum, Suecicum, Polonicum, cum esset in comitatu Illustriss. Claudii Memmii Comitis Auauxii, ad Septentrionis Reges extraordinarii legati. Accedunt Nicolai Borbonii ad eundem legatum epistolae hactenus ineditae. *Lutetiae Parisiorum. Apud Petrum le Petit Regis Typographum, via Iacobaea sub signo Crucis aureae.* 1656. in 8. pp. 532.

Bi-

Bibliotheca Anonymiana Norimbergensis p. 255. librum vocat, *rariorem certe quam rarissimum, & fere his oris nullibi obuium.* Confirmat suo, hoc elogium, testimonio Io. Daniel Ianozki in der *Nachricht von denen in der Zalusk. Biblioth. sich befindenden raren polnischen Büchern.* P. II. p. 108 sqq. vbi librum paullo vberius recenset, illumque non ab ipso CAROLO OGERIO, sed a Francisco fratre, celeberrimo Galliae oratore, cuius *Actions publiques. Paris chez P. le Petit* 1656. & 1665. II. Tom. in 4. prodierunt, biennio post CAROLI mortem, editum esse scribit. Ipse CAROLVS OGERIVS vitae suae succinctam dedit descriptionem, hoc epigrammate sepulchrali

Pio Viatori:
Perlege, parua mora est: tumulo decumbit in isto
CAROLVS OGERIVS,
Natus Parisiis, Mederici *fonte renatus.*
Prima elementa puer
Parisiis *didicit. Humanis artibus illum*
Instituit Biturix.
Inde Valentina, *studiis non segnibus, hausit*
Iura latina, schola.
Parisio *demum exercens vtcumque Senatu*
Munera Causidici.
Heu fata! heu leuitas! mutatur & ad noua vertit
Illico consilia.
Ergo abit ad Danos, *ad* Suecos *atque* Polonos;
Memmiademque sequens
Per mare, per terras, vires amisit eundo:
Atque sinistro oculo
Captus; scribendis animum, quae plurima vidit
Appulit historiis.
Fors sortem mutasset adhuc, fixisset in isto
Hunc nisi mors tumulo.

R. P. F. SIMONIS OKOLSKI, *S. T. M. Prioris Tysmienicen.* Russia, Florida Rosis & Li-

Liliis. Hoc eſt ſanguine, Praedicatione, Religione, Vita. Antea F. F. Ordinis Praedicatorum Peregrinatione Inchoata. Nunc Conventuum, in Ruſſia, ſtabilitate fundata. *Leopoli. Typis Collegii Societatis Ieſu, apud Sebaſtian. Nowogorski, Archiepiscopalem typographum.* 1646. in 4. pp. 172.

In ipſa Polonia, hunc librum, qui ad hiſtoriam Ordinis Praedicatorum ſpectat, rariſſimum eſſe, teſtatur Io Daniel Ianozki in der *Nachricht von denen in der Zaluskiſchen Biblioth. ſich befindenden raren polniſchen Büchern* P. I. p. 60. Duabus liber abſoluitur partibus: Prima agitur, *de Origine Appellationis Ruſſiae; de Diuiſione Ruſſiae; de Ducibus Ruſſiae; de Religione Ruſſiae; de FF. Peregrinantibus* (intelligit auctor Miſſionarios Ordinis Praedicatorum) *in Ruſſia; de Priuilegiis Peregrinantium; de imaginibus Peregrinantium; de Inchoatione prouinciae Ruſſiae; de Natis & Educatis, in Ruſſia, Doctis & Deum Timentibus ab Antiquo; de Actis Capitulorum pro prouincia Ruſſiae; de Prouincialibus & Vicariis Congregationis; de Archiepiſcopis, & Epiſcopis, in prouincia Ruſſiae.* In ſecunda parte nonnulla inueniuntur *de Fratribus, a Tartaris, Turcis, & Valachis, occiſis; de Fratribus in captiuitatem Turcicam, Tartaricam, & Moſchouiticam deductis; de Fratribus, a Praedonibus ſpoliatis & percuſſis; de Fratribus pie defunctis; & de Fratribus, Scientia & Praedicatione, illuſtribus.*

AVGVSTINI OLDOINI, Athenaeum Romanum, ſeu de Pontificum & Cardinalium Scriptis. *Perus.* 1676. in 4.

Eiusdem, Athenaeum Auguſtum, in quo Peruſinorum ſcripta publice exponuntur. *Peruſiae*

typis, *& exſpenſis Laurentii Ciani*, *& Franciſci Deſideri* 1678. in 4.

Eiusdem, Athenaeum Liguſticum, ſeu Syllabus Scriptorum Ligurum, nec non Sarzanenſium, ac Cyrnenſium Reipublicae Genuenſis Subditorum. *Peruſiae ex Typographia Episcopali*, *apud H.H. Laurentii Ciani*, *& Franciſcum Deſiderium. Superior. permiſſu.* 1680. in 4.

Tria haec OLDOINI, e Societ. Ieſu, *Athenaea*, nos poſſidemus ipſi, eaque inter libros rariores, qui bibliothecam ornant, haud immerito referimus.

L' Alamanna di ANTON FRANCESCO OLIVIERO *Vicentino*, data in Rime. *In Venez. da Vincenzo Valgriſi.* 1567. & 1568. II. Tom. in 4.

Liber rarus, multis figuris, nitidiſſime ligno inciſis, exornatus. Vid. *Catalog. Biblioth. Dalmannianae* p. 289. Nicol. Franc. Haym *Notizia de' libri rari, nella lingua Italiana.* p. 116. vbi haec adnotata legimus: *Queſto Poema, è diviſo in due parti — ciascuna comprende XII. Libri; ma la prima è ornata di figure intagliate egregiamente in legno, del qual' ornamento è priva la ſeconda: In fine di queſt' Opera vi è un altro Poema parimente in verſi ſciolti d'un ſolo Libro, intitolato* Carlo V. in Olma, *oltraciò ve n'è un altro ſimile intitolato* l'origine di Amore; *e finalmente una Canzone* ſopra le Guerre d'Italia del 1557.

OPPIANI *Anazarbei*, de piſcatu libri V. de Venatione libri IIII. *Pariſiis typis regiis apud Adrianum Turnebum typographum regium* 1555. in 4. pp. 218.

Haec editio nitidiſſima, & rariſſima textum ſolum graecum exhibet. Illam vero non a Guil. Budaeo, vt nonnulli ſibi perſuadent, ſed ab Adriano Turnebo ipſo, in lucem emiſſam eſſe, ipſa haec editio teſtatur. His enim verbis noſtrae editionis, editor Adrian. Turnebus lectorem in libri fine compellat: *Septem abhinc annis leuiter emendaueram* OPPIANVM de Venatione, *partim animi coniectura, partim libri veteris ope. Eas emendationes quidam vſurpauit, & ſibi donauit, quas tamen non putabam tanti vt in furtiuis rebus eſſe deberent: eas a nobis vindicatas & recuperatas eſſe, nemo conqueri debebit. Nam rerum furtiuarum lege aeterna eſt auctoritas* &c. Hoc vero plagium a Io. Bodino, qui eodem anno *Paris. apud Michael. Vaſcoſanum* OPPIANVM *de Venatione latino carmine verſum* in 4. *cum commentario* edidit, admiſſum eſſe, teſtatur Iacobus Bongarſius in *epiſtola ad* Conrad. Rittershuſium apud Paull. Colomeſium in *Gallia orientali* p. 83. edit. quae *Hag. Comit.* 1665. in 4. prodiit, vbi inter alia ſcribit: *Iam edidiſſe illum*, ſcil. Bodinum, *lectiones* Turnebi *in* OPPIANVM, *pro ſuis, nemo noſtrorum ignorat.* Conf. I. A. Fabricii *Biblioth. Graec.* L. IIII. c. XX. p. 627 ſqq. Niceron *Memoires* Tom. XVII. p. 255. Eundem vero Turnebum, eodem anno, etiam OPPIANI *de venatione libros IIII. ita conuerſos, vt ſingula verba, ſingulis reſpondeant, Pariſiis* in 4. edidiſſe, idem teſtatur Niceron Tom. XXXVIIII. p. 347. Inſerta poſtea fuit iſta verſio Tom. II. *Operum* Adriani Turnebi, *quae ex Bibliotheca* Stephani Adriani F. Turnebi, *Senatoris Regii, in vnum collecta, emendata, aucta & tributa in Tomos III. Argentorat.* 1600. in fol. prodierunt. Guilielmum vero Budaeum, OPPIANVM anno 1555. edidiſſe, ideo cum Fabricio non crediderimus, cum in nullo Catalogo, eiusmodi vnquam editionem inuenerimus, ſi *Heinſiani Bibliothecae* exceperis *catalogum*, cuius auctoritate Polycarpus Lyſerus, in *Selectis de vita & Scriptis*

Io. Bodini §. 13. vbi Fabricio contradicit, tantummodo nititur. Praeterea illi, qui vitam Guil. Budaei litteris consignarunt, inter quos eminent, Ludouicus Regius, apud Guil. Batesium in *vitis Selectorum aliquot virorum* p. 215-239. P. Baile dans le *Dictionaire* Tom. I. p. 690 sqq. Niceron *Memoires* Tom. IIX. p. 371-389. Mr. Boivin dans l' *Histoire de l'Academie Royale des Inscriptions & belles Lettres* Tom. III. p. 523-535. edit. *Amsterd. chez François Changuion.* 1731. in 12. nihil de eiusmodi editione memorant, & quod magis nostram confirmat opinionem, ipse Budaeus, iam anno 1540. d. XXIIII. Aug. anno aetatis LXXIII. vt viri modo citati testantur, diem obiit. Sunt quidem, qui, cum Io. Launoio in *Historia gymnasii Nauarrei* p. 882. illum anno 1573. die I. Sept mortuum esse scribunt, sed illos errare patet, cum extra omnem dubitationem positum sit, illum anno 1467. patre Ioanne Budaeo, matre vero Catharina le Picart, Lutetiae Parisiorum natum fuisse; quem annum si cum Budaei aetate contuleris, Launoium opinione deceptum fuisse, intelliges. Conf. de Controuersia ob OPPIANVM, inter viros doctos agitata, Cl. Vogtii *Catalog. libr. rar.* p. 504.

La veritable ORIGINE de la maison d'Alsace, de Lorraine, d'Autriche, de Bade, & de plusieurs autres, avec les Tables généalogiques des descentes & des branches desdites Maisons, depuis l'an de I. C. 600. jusqu'à present, le tout justifié par Titres, Chartres, &c. *A Paris* 1649. in fol.

Opus hoc tam rarum est, vt nec viro his in rebus experientissimo, P. le Long, *qui in* Bibliotheque historique de la France L. IIII. c. 2. *Scriptores Lotharingiae, longa serie, satis operose recenset, cognitum fuerit.*

Stru-

Struuius *in* Bibliotheca Historica c. XXIIII. §. 18. Theodorum Godofredum *auctorem eius facit; sed* Hieron. Vigerium *Presbyterum Oratorii, illius esse Compilatorem*, Blondellus, *in praefat. Apol.* & Iacobus Chifletius, *in tractatu, cui titulus:* Stemma Austriacum millenis abhinc annis: Hieron. Vigneri Cong. Orat. Presbyter, Priores nouem gradus elucubrauit, Io. Iacobus Chiffletius assuit atque illustrauit, Antw. 1650. in fol. *detexerunt. Raritatem huius libri inde ortam perhibent, quod quadraginta tantum exemplaria fuerint impressa, id quod haud adeo improbabile est, quoniam maioris operis, vt praefatio docet, prodromus tantum fuit.* Vid. *Catalogus Bibliothecae Rinkianae* p. 389. Cum vero Auctor huius obseruationis Burcard. Gotthelf. Struuium erroris arguit, quod Theodorum Godofredum huius libri fecerit auctorem, ipse errorem admittit. In ea enim editione quam de *Bibliotheca* Struuiana *historica, Ienae* 1705. edit. ad manus habemus l. cit. Cap. nimirum XXIIII. §. 18. p. 631. haec legimus: *Theodor. Godofredus de vera origine Ducum Lotharingiae scripsit gallice, Parisiis* 1624. 4. Haec vero cum veritate omnino congruunt; scripsit enim Theodor. Godofredus librum, *de la veritable Origine de la maison d' Autriche, contre l' opinion de ceux, qui la font descendre en ligne Masculine des Rois de France de la race Merovingienne;* nec non alium huc spectantem; *Genéalogie des Ducs de Lorraine fidélement recueillie de plusieurs Histoires & Titres autentiques*, quorum vterque *Parisiis* 1624. in 4. prodiit. Conf. de Hieron. Vignier libro Niceron *Memoires* Tom. II. p. 360.

STANISLAI ORICHOVII, *Ruteni*, Funebris Oratio, habita ad Equites Polonos, in funere Sigismundi Iagellonis, Poloniae Regis. *Cracouiae, apud Viduam Floriani Vnglerii* 1548. in 8. pp. 104.

Rarissimam esse hanc orationem, qua STANISLAVS ORZECHOWSKI, *Demosthenis Polonorum*, consequutus est elogium, testatur Io. Daniel Ianozki in der *Nachricht von denen in der Zaluskischen Biblioth. sich befindenden raren polnischen Büchern* P. II. p. 80 sqq. Inserta illa oratio fuit *Orationibus funebribus in morte Pontificum, Imperatorum, Regum, Principum* &c. *habitis a Legatis Virisue suae aetatis doctissimis* quae prodierunt *Hanou. typis Wechelianis* 1613. in 8. p. 30-77. In eadem Collectione etiam reperitur p. 286-322. *Oratio* Martini Cromeri, *in funere Optimi & Maximi Principis*, Sigismundi, *eius nominis, primi, Polonorum, Lituanorum, Russorum, Prussorum, & Masouiorum Regis* &c. *Cracouiae* 1548. *ad VII. Kal. Aug.* quam idem Ianozki l. cit. p. 79. ab insigni raritate laudauit.

Statuta inclyti ac heroici ORDINIS Equitum immaculatae virginis. in 4. pl. 5.

Historiam rarissimi huius libri, impensis Vladislai Poloniae Regis, quo ille tantummodo Principes, aliosque viros in summa dignitate constitutos, donauit, impressi, paullo vberius exponit Io. Daniel Ianozki in der *Nachricht von denen in der Zaluskischen Biblioth. sich befindenden raren polnischen Büchern* P. II. p. 108 sqq. qui, illum iussu Vladislai Regis, a Georgio Ossolinski, Comite in Tenczyn, quem Rex, Romam, miserat legatum, vt a Pontifice Statutorum impetraret confirmationem, conscriptum esse, adserit.

Dell' ORIGINE de' Barbari, che distrussero per tutto il mondo l' Imperio di Roma; ond' ebbe principio la Città di Venezia, con un Cronico, che serve alle nazioni ricordati in essi, & particolarmente sopre le Cose de' Veneti.

ti dalla prima origine della Città fino all' anno 800. *In Venezia* 1557. in 4.

Vid. Cl. Vogtii *Catalog. libr. rar.* p. 506. Recusum librum esse *Venet.* 1558. in 8. testatur Nicol. Franc. Haym nella *notizia de' libri rari, nella lingua italiana* p. 47.

STANISLAI ZDESCHEKI OSTROWSKI, *Abbatis Premetensis*, de Trinitate Liber I. Contra impia scripta, Simonis Budnaei, Martini Cechowicii, Stanislai Farnowii & aliorum Antichristorum Anabaptisticorum, catholicam Trinitatis fidem, & Iesu Christi, Altissimi Dei nostri diuinitatem, in Polonia & alibi oppugnantium. *Cum gratia & priuilegio S. R. M. Posnaniae in officina Typographica Ioannis Wolrabi* 1591. in 4. pp. 202.

Refutatio examinationis Fausti Infausti Socini, qua impius Antrinitarius, & verus Samosatenus, conatus est respondere, ad quoddam Catholicorum argumentum, pro Trino & Vno Deo, allatum. Per STANISLAVM ZDESCHEKVM OSTROWSKI, *Abbatem Premetensem.* Ad Serenissimum & potentissimum Principem Sigismundum III. Poloniae & Sueciae &c. Regem, conscripta. Huic adiectae sunt quaedam Theses, de Christo, a vera Diuinitate excludendo, nisi sit caeli terraeque creator, vna cum refutatione responsionum Socini. *Posnaniae in Officina Typographica viduae & haeredum Ioannis Wolrabi* 1594. in 4. pp 468.

Omnia huius auctoris scripta, in ipsa Polonia, ob impressorum exemplarium paucitatem, esse rarissima, testatur Reuerendiss. & illustriss. Princeps Iosephus Andreas Comes Zaluskius, Supremus regni Poloniae Referendarius &c. litterarum in Polonia Restaurator Clementissimus, apud I. D. Ianozki in der *Nachricht von denen in der Zalusk. Biblioth. sich befindenden raren polnischen Büchern* P. II. p. 114 sqq. vbi librorum a nobis adductorum reperitur recensio.

OTTFRIDI, *Monachi Weissenburgensis*, Euangeliorum liber, veterum Germanorum grammaticae, poeseos, theologiae, praeclarum monumentum. Euangelien Buch in Altfrenckischen Reimen durch OTTFRIDEN *von Weissenburg*, *Münch zu St. Gallen*, vor sibenhundert Iahren beschrieben, jetzo aber mit Gunst des gestrengen, Ehrenvesten Herrn Adolphen Hermann Riedesel, Erbmarschalck zu Hessen, der alten deutschen Sprach und Gottesforcht zu erlernen in Druck verfertiget. *Basel* 1571. in 8.

Vid. de hoc libro rarissimo praeter Scriptores a Cl. Vogtio p. 508 cit Anton. Posseuini *Apparat. Sac.* Tom. II. p. 545. Io. Georg. Eccardi *Historia studii etymologici linguae germanicae hactenus impensi* Cap. VIIII. p. 86 sqq. Eiusd. praefatio *incerti monachi Weissenburgensis catechesi theotiscae* praemissa. I. Franc. Buddei *Isagoge historico-theologic.* P. II. p. 1546. & p. 1841. I. Alb. Fabricii *Biblioth. med. & infim. Lat.* L. XIIII. p. 535 sqq. Petrus Lambecius in *Commentar. Bibliothecae Caesar. Vindobonens.* Tom. II. p. 459. 460. it. p. 757—761. & ex illo, Casimir. Oudinus, in *Commentar. de Scriptoribus ecclesiasticis*, Tom. II. col. 312

312 — 317. Ioh. Balthas. Ritter, *Leben und Tod* M. Matthiae Flacii *Illyrici* p. 352. edit. *Francof.* 1725. in 8. M. Dauid. Hofmanni, Gymnasii Vratislau. Elisabethani Professor. publ. OTTFRIDVS *Monachus Weissenburgensis quatuor Euangeliorum Interpres celeberrimus. Helmstad.* 1717. in 4. pp. 24.

A. R. IOANNIS OTREMBI, Vox Clamantis in deserto, a Lutheristis, Ecclesiae Catholicae paradiso. Seu fides & secta Lutherana, in quaestionem vocata. *Cracouiae ex officina Schedeliana. S. R. M. Typogr.* 1681. in 8. pp. 248.

Huius libri, qui atrocissimis in Dissidentes iniuriis, refertus est, Auctor praepositus fuit Zychlinensis in Polonia. Vid. Io. Daniel. Ianozki *Nachricht von denen in der Zaluskischen Biblioth. sich befindenden raren polnischen Büchern* P. II. p. 71 sqq.

IACOB VAN OVDENHOVEN, Harlems Wieg, of geschiedkundige Bedenkingen over enige Oudheden, rakende den Toestand Oorsprong van de Stad van Haarlem, en haren Omring. *Haarlem* 1671. in 12.

Vid. Cl. Vogtius p. 509. Recusus liber fuit *Rotterdam.* 1703. in 8. Scripsit idem Auctor *Oud en Nieuw Dortrecht. Haarlem* 1666. in 8. qui liber etiam raro obuius est.

P.

BARTHOLOMAEI PAAPROKEHO Diadochos (i.e. historia Bohemica ab anno 1607.) in fol.

Io. Petrus de Ludewig, huic libro, eiusmodi adscripsit elogium: *Est hic liber fere vnicus, in quo nobilium Bohemiae familiarum stirpes describuntur. Nam Bohemi esse malunt, quam dici. Propterea Scriptores alto supercilio vel contemserunt, vel eos publica lege prohibuerunt, ne scriberent de argumento Bohemicae nobilitatis. Igitur maioris debet fieri noster.* Balbinus *de illo sentit bene. Sed hic theologus nescit, quantum e re sit, nobiles Bohemiae familias nosse, & habere diplomata & libellos clientelares, quos in hoc volumine reperimus.* Vid. *Catalogus Biblioth. Ludewig* P. I. p. 1123. De reliquis BARTHOL. PAAPROKEHO, seu PAPROCKI libris vid. Cl. Vogtii *Catalog. libr rar.* p. 510. quibus accensendi, eiusdem liber, cui titulum fecit: *Ogrod Krolewski. Praag* 1599. in fol. in quo Imperatorum Romanorum, Archiducum Austriae, Regum Poloniae, & Bohemiae, Ducum Silesiae, Russiae Lithuaniae, & Borussiae exposuit historiam. Ea postea ex illo libro, quae ad polonicam, bohemicam & borussicam historiam spectant, in sermonem germanicum transtulit, quidam Georgius Fridericus, Magister & ciuis Dresdensis, quod ipse nomen in fronte libri professus est. Liber MStus adhuc in regia Bibliotheca Dresdensi adseruatur. Vid. die *Merckwürdigk. der Koenigl. Biblioth. zu Dr.* T. II. p 177. Multa quoque, ex hoc PAPROCKI opere, in suos vsus conuertit Simon. Okolski, & suppresso PAPROCKI nomine *orbi* suo *polono* inseruit. Vid. Dauid. Braunii *de Scriptorum Poloniae & Prussiae historicorum politicor. & iuridicor. virtutibus & vitiis Catalogus & iudicium* p. [illegible]9. Ipsi possidemus BARTHOL. PAPROCKI librum, cui titulum fecit: *Soc. Ie-*

ſu Pharus Sarmatica Europaeo Trioni Auguſtis ignibus irradians Vladislaum IIII. Sigismundum *Suecorum Regem, faſces regni Poloniae & Diadema prebendentem. Cracou. ex offic. typogr. Franc. Caeſarii* 1633. in fol. cum fig. Conf. de BARTHOL. PAPROCKI Societ. Ieſu adſcripto, Simon Starouolſcius, in *Scriptorum polonicorum Centuria.*

SANCTIS PAGNINI *Lucenſis*, Hebraicarum inſtitutionum Libri IIII. *Lutet. Paris. excudebat Robertus Stephanus Typogr. Reg.* 1549. in 4. mai. pp. 515.

Splendide excuſum, & rariorem illum ex auctione publica poſſidemus librum. SANTES PAGNINVS omnia fere, mutato tamen ordine, e R. Dauid Kimchi *Michlól* parte priore, transſcripſit, adiectis nonnullis, ex ſic dicti *Magiſtri vitalis*, ſeu R. Moſeh, ad Chriſtianiſmum conuerſi, libro *Ephod.* Vid. Io. Chriſt. Wolfii *Bibliotheca Hebraea*, Tom. I. p. 308. De aliis editionibus, & libro in Compendium redacto, conf. Iac. le Long *Bibliothec. Sacr.* T. II. p. 1178.

ALPHONSI PALAEOTTI, Ieſu Chriſti ſtigmata S. Sindoni impreſſa, explicata, cum elucidationibus Daniel. Mallonii. *Venet. ex officina Baretii* 1606. in fol. cum figur. aere expreſſis.

De operis raritate vid. Gerdeſii *Florileg.* p. 218. cui tamen haec editio, minus cognita fuiſſe videtur. In Io. Weidneri *Catalogo Doctorum, qui paſſionem Chriſti ſcriptis illuſtrarunt*, eius *Paſſions - Kinder-Lehren, Augſp.* 1725. in 8. mai. adiecto, occurrit editio *Veneta* 1569. in fol. Illa editio, quam adfert Gerdeſius non 1616. ſed 1606. *Duaci* prodiit in 4. id

id quod testatur *Catalogus vniuersalis pro nundinis Francofurtensibus vernalibus anni* 1607. nisi forte liber 1616. recusus fuerit. Accessit vero editioni anni 1606. Tom. II. *de vita, passione, morte, resurrectione, Ascensione, & instrumentis passionis D. N. Iesu Christi* &c. *studio* Marci Vigerii. In sermonem PALAEOTTI liber, conuersus vernaculum, prodiit titulo: ALPHONSI PALAEOTTI, *Erzbischofs zu Bologna, Beschreibung der heiligen Leinwat, oder Grabtuchs Christi, durch* F. Carolum Stengelium, *Conuentual bey St. Vlrich zu Augspurg, Augsp.* 1607. in 4. Fuit vero ALPHONSVS PALAEOTTVS Archiepiscopus II. Bononiensis, eius vero Commentator Daniel Mallon, S. Congregationis Hieronymianae, sacrarum litterarum in Academia Bononiensi Professor. Vid. *Noua Antiqua* anni 1612. p. 75. Anton. Posseuini *Apparat. Sac.* Tom. I p. 381. De Marco Vigerio, Saonensi Ligure Ordinis Minorum, Episcopo Senogalliensi & S. R. E. Cardinale vid. Anton. Posseuini *Apparat. Sac.* Tom. II. p. 386. Augustin. Oldoini *Athenaeum Ligusticum* p. 417.

ANDREAE PALLADII, de Architectura opus.

Prodiit opus illud, cuius Schellhornius Tom. II. *Amoenitat.* p. 391. & Cl. Vogtius p. 511. exemplaria tantum 250. impressa esse scribit, italice, gallice, & anglice titulo *L' Architettura di* ANDREA PALLADIO, *divisa in quattro libri, con alcune note, ed osservazioni di* Inigo Iones *rived. disegne posto in luce da* Giacomo Leoni. *In Londra* 1715. in fol. charta maxima, & quam plurimis figuris aere nitidissime expressis referta. Tom. II. Gallice postea splendidissimum hoc opus recusum fuit, titulo: *L' Architecture de* PALLADIO *divisée en IIII. Livres: dans lequels apres un Traité, de Cinqu Ordres, joint aux Observations les plus necessaires, pour bien batir, il est parlé de la Construction des maisons publiques,*

&

& particuliers, des grands Chemins, des Ponts, des places publiques, des Xystes, & des Temples, avec leurs Plans, Profils, Coupes & Elevations, avec des Notes d' Inigo Iones, *qui n'avoient point encore imprimées. Le tout revu, dessiné, & nouvellement mis au jour par* Iaques Leoni *Venitien, à la Haye* 1726 II. Tom. in fol. Haec posterior editio, si figurarum elegantiam, chartaeque & litterarum nitorem & splendorem spectaueris, priori anglicae, nulla prorsus ratione cedit.

PANEGYRICI veteres. Interpretatione & notis illustrauit Iacobus de la Baune, Soc. Iesu, iussu Christianissimi Regis, ad vsum serenissimi Delphini. *Paris.* 1677. in 4.

Cl. Vogtius p. 513. editionem nominat *dignam, quae recudatur*, id quod iam anno 1728. *Venetiis apud Barthol. Iauarina* in 4. mai. factum esse nouimus. In titulo haec leguntur: *Editio altera italica, cui accedunt obseruationes criticae in Latinum Pacatum V. C.* Christiani Schwarzii *Prof. P. Altorfini.* Ita vero colligimus aliam in Italia fuisse editionem, quae eam, quam adduximus, praecesserit. Absoluitur illa pp. 364. excepta Typographi dedicatione, ad Io. Benedictum Ioannellum ex Ordine Praedicatorum S. Palatii Magistrum, Iacobi de la Baune praefatione, & indicibus.

HENRICI PANTALEONIS, Prosopographia Heroum.

Cl. Vogtius p. 514. partem huius libri primam in sermonem vernaculum conuersam, anno 1578. prodiisse scribit, id quod 1567. iam factum esse nouimus. En titulum! *Heldenbuch Teutscher Nation darinn werden beschrieben aller fürtreflichen Männer*

Tha

Thaten, welche seidt der Verwirrung der Spraachen bisz auf den grossen Carolum ersten Teutschen Keyser gelebt haben. Beschrieben vnnd verteutscht durch HEINRICH PANTHALEONEM, *Basel* 1567. in fol. *Heldenbuch Teutscher Nation, das ander Theil, darinn beschrieben werden die hochberümbte Personen so vom Keyser Carolo I. bisz auf Maximilianum I. gelebt haben, Basel durch Brillingers Erben* 1568. in fol. *Heldenbuch das dritt Theil von Anno* 1500. *bisz* 1570. *verteutscht durch* PANTALEON *selbs. Basel.* 1570. in fol. Vid. Nicolai Bassaei *Collectio omnium librorum* saepius citat. P. II. p. 296 Conf. Ios. Simleri *Bibliotheca* p. 280. Habemus ab eodem HENRICO PANTALEONE alium librum qui rarus quoque nostra aetate & infrequens est. Nimirum *Historiam militarem Ordinis Iohannitarum, Rhodiorum, aut Melitensium Equitum, XII. Libris, Basil.* 1581. in fol.

PAPEKOST opgedist in Geuse Schotelen, handelnde van de Pausselyke Opkomst, in niderduitsche Dichtkonst gebraght. *te Blockziel* 1720. in 8. cum fig. aen.

Geusekost opgedist in Paapsche Schotelen, handelnde van de souveraine Oppemagt en Heerschappye des Roomschen Pausen 1725. in 8. cum fig. aere express.

Iesuitenkost of de Maaltyd der Iesuiten op de welcke verscheide vaaderen der voorsz. Societeyt niet alleen hebben koomente noodigen de Roomse Pausen. *Gedruckt in de Kook-keuken der Iesuiten* 1726. in 8.

Ad hos libros in ipso Belgio suppressos, quos Cl. Vogtius p. 516. adduxit, pertinent *Vervolg op de Iesuitekost* &c. *Leyden* 1728. in 8. *Nieuwekost* &c. sine loci indicio 1727. in 8.

FILIP-

FILIPPO PARUTA, Palermo antico, Palermo ſacro, & Palermo nobile. *In Palermo* 1649. 1650. 1651. III. Tom. in fol.

Librum omnium rariſſimum dici in *Bibliotheca Albini* p. 25. ſcribit Gerdeſius in *Florileg. libr. rar.* p. 221. quod illi ſane largimur, cum eiusmodi librum a PHILIPPO PARUTA editum fuiſſe, nemo facile dixerit. Habemus autem hoc titulo librum, ab Agoſtino Inveges conſcriptum, de quo vid. Nicol. Fr. Haym *Notizia de' libri rari nella lingua italiana* p. 67. Conf. ea, quae ſupra de AGOSTINI INVEGES libro adtulimus.

La Sicilia di FILIPPO PARUTA, deſcritta con medaglie. *In Palermo* 1612. in fol. it. con aggiunta da Lionardo Agoſtini. *In Roma per Ludovico Grignani* 1649. in fol. it. *in Lione preſſo Marco Maier.* 1697. in fol.

Omnes huius libri editiones, ſunt rariſſimae, id quod teſtatur Nicol. Fr. Haym l. cit. p. 281. vbi ſcribit: *Tutte l'edizioni di queſto libro ſono rariſſime; ma quella di* Palermo *piu' d' ogn' altra, benche in quella di* Roma, *e di* Lione *vi ſiano ſtate fatte molte aggiunte e che in effetto ſiano migliori.* In Petri Burmanni *Theſauro Antiquitatum Siciliae* P. VI. VII. & IIX. inuenitur PHILIP. PARUTAE, *Nobilis Panormitani, I. V. D.* & Leonardi Auguſtini, *Senenſis Sicilia numismatica, nunc primum additis* Huberti Golzii *aliorumque Siciliae deſcriptione & in Numismata ſingula explicationibus; ingenti numero tabularum aenearum, edita ſparſim apud alios & inedita Numismata complectentium, locupletata, & perpetuo Commentario illuſtrata, ſtudio & induſtria* Sigeberti Hauercampi, *Hiſtor. Eloquentiae & graecae Linguae in Academia Lugduno-Batauae Profeſſoris.* PHILIPPUS

PA-

PARVTA, qui anno 1529. diem obiit Panormi, operis, quod molitus erat, Partem tantummodo primam in lucem emisit. Conf. Anton. Mongitore *Bibliotheca Sicula* Tom. II. p. 174. vbi numismatum, ait, Siculorum explicationem praelo paratam a PARVTA, Venetiis in lucem dare parasse Maurum Marchesium, sed eo oculis capto rem omissam, & PARVTAE posthumas lucubrationes, in Germaniam transvectas, a Monacho quodam ordinis Casinensis. De discrimine, quod inter editiones italicas PARVTAE, Leonardi Augustini, Marci Maieri, & latinam Hauercampi intercedit, vid. I. Alb. Fabricii *Conspectus Thesauri litterarii Italiae* p. 148 sqq.

PETRI PARVI, *Rosaefontani*, *Equitis Dani*, Refutatio calumniarum cuiusdam Iohannis Magni, Gothi Vpsaliensis, quibus in historia sua ac famosa oratione Danicam gentem incessit, ad illustriss. Fridericum II. Dan. & Norw. Regem scripta. Huic accessit chronicon siue historia Iohannis Regis Dan. in declarationem eiusdem refutationis, vna cum sententia illa iudiciali, quam duorum Regnorum Daniae & Norwegiae Patres anno 1505. die Iulii prima, Calmariae contra Stenonem Sture, eiusque complices tulerunt, cum Maximiliani Romanorum Regis confirmatione, ab Auctore olim collecta & iam recens edita. *Hafniae* 1560. in 4. plag. 40.

Scriptum, quod hodie perrarum esse scribit Cl. Vogtius p. 517. recusum fuit *Hafniae* 1597. in 4. Vid. Albert. Bartholinus *de Scriptis Danorum* p. 121. edit. Io. Molleri in *Bibliotheca Septentrionis eruditi*. Occasionem, qua PETRVS PARVVS, Rosaefontanus, Eloquentiae in Academia Hafniensi Professor, permotus fuit, vt hunc conscriberet librum

librum exponit Io. Isaacius Pontanus in *chorographica regni Daniae tractusque eius vniuersi borealis vrbium descriptione*, quae accessit eius *rerum Danicarum historiae*, vbi p. 785. haec legimus, *Extulit Roschildia* — PETRVM PARVVM, *cognomento* Rosaefontanum, *Equitem Danum*, *elegantis ingenii virum* ——— *qui calumnias confutauit* Ioannis Magni, *Gothi*, *Vpsaliensis*: *Quibus ille partim praue ad suum sensum detorto* Saxone Grammatico, *partim inuidiae loligine incitatus*, *lacerare atque incessere Danicam gentem*, *famosa sub* Gaddii *cuiusdam nomine edita oratione*, *instituerat*. *Sed ei non minus docte quam vere respondit* Rosaefontanus & *hominis insulsi sordidas atque amles naenias orbi vniuerso spectandas repraesentauit*. Conf. Io. Christophor. Becmanni *Historia orbis terrarum geographica ac ciuilis* p. 626. Euulgavit contra PETRI PARVI *Refutationem*, adscito Iani Minoris, Suemensis, nomine, Ioannes Messenius, Ostrogothus Ph. D. & poeta laureat. Eloquentiae & I. V. Professor Vpsaliensis, regiique Dicasterii Holmiensis Assessor: *Retorsionem imposturarum*, *quibus inclytam Suecorum*, *Gothorumque nationem insectatur* PETRVS PARVVS *Rosefontanus Danus*, *Holmiae* 1611. & 1614. in 8. Rostoch. 1648. in 8. in linguam Suecicam conuers. ab Henrico Chemio, Holm. 1612. in 8. Vid. Io. Schefferi *Suecia litterata*, in Io. Molleri *Bibliotheca Septentrionis eruditi* p. 84. Vincent. Placcii *Theatrum Pseudonymor.* p. 373. Nicol. Petri Sibbern *Bibliotheca historica Dano-Noruegica* Cap. VI. p. 171. qui vero editionem *Holmiensem* latinam 1614. in 8. editam, quam in *Catalogo Bibliothecae Mulenianae* inuenerat, in dubium vocat. Illam vero omnino extare nos docet *Catalogus Bibliothecae Tellerianae* p. 323. Willichium quidem Westhouium (qui apud Placcium l. cit. minus recte Villidricus Westhouius nominatur) Bosovia Holsatum, Equitem Danum, Comitem Palatinum, Poetam laureatum & Canonicum Lunden-

 sem

ſem, Meſſenium ſingulari libro, cui titulum fecerat: *Iani Minimi Expoſitio veritatis hiſtoricae contra ſcythicam Iani Minoris in* P. PARVVM *retorſionem*, confutaſſe, ſed librum nondum editum eſſe teſtatur Nicolaus Petrus Sibbern l. cit. Vincent. Placcius l. cit.

CAROLI PASCHALII, *Regis in ſacro Conſiſtorio, Conſiliarii, & apud Rhaetos legati*, Legatus. Altera editio non paucis locupletata. *Pariſiis ex officina Plantiniana, apud Hadrianum Perier, via Iacobaea.* 1612. in 4. except. dedicat. & indicibus.

Paucis, haec editio, ſatis quidem ſplendida, cognita, a paucioribus conſpecta fuit. Dedicauit illam Nicolao Brularto Sillerio, Galliae Cancellario, PASCHALIVS, qua in dedicatione de hac ſecunda editione, haec adnotauit: *Amici iam diu monuerant* ——— *ac typographus rogauerat, vt legatum meum, qui fere nusquam compareret, recognitum luci redderem.* ——— *Iamque legatum meum his oculis intueri coepi, quibus parentes chariſſima pignora miſerantur, quoties laborantibus opitulari nequeunt. Supprimi opus doctis & experientibus iam diu probatum non par arbitrabar. Attentatum nec penitus retractatum rurſus in conſpectum dari, hominis erat nihil ſuam exiſtimationem, nihil cunctorum iudicia verentis* ——— *librum in manus reſumo, quod penes me erant non pauca huius argumenti, quae poſt huius ſcriptionis editionem e plurima antiquitate conquiſite excerpſeram. Haec diſpertita priſtinis agglutino. Quaedam attendeo, hic muto; alibi emendo.* &c. Paullo poſt *plane nouum & ex ſe reparatum opus* adpellat. Prima editio prodierat *Rothomagi* 1598. in 8. De editione *Elzeuiriana* 1612. in 12. vid. Cl. Vogtius p. 517. Conf. Niceron *Memoires* Tom. XVII. p. 238 ſqq. De CAROLI PA-

PASCHALII *legatione Rhaetica*, vid. Abraham de Wicquefort *Ambassadeur* Tom. I. L. I. p. m. 114. vbi inter alia scribit: CHARLES PASCHAL, *qui a formé l'idée de l'Ambassadeur, dans son livre, ne le representoit pas fort bien, en son Ambassade auprès de Grisons* —— *la relation fait voir, qu'il sçavoit force grec & latin, mais son ambassade fait connoitre, que c'étoit un ministre fort mediocre.*

PETRI PASCHALII, Opuscula. *Venetiis typis Paulli Manutii* 1548. in 8.

In paucorum manibus versari, scribit Gerdesius in *Floril*eg. p. 221. Forte eadem sunt, quae *Gryphius Lugduni* 1548. in 8. recusa dedit. In exemplari quo nos vtimur, dum haec scribimus, inueniuntur I. *Actio aduersus* Ioannis Maulii *parricidas, in senatu Veneto recitata.* II. *Gallia per prosopopoeiam inducta ad Venetam rempublicam.* III. *Oratio de legibus Romae habita, cum insignia iuris caperet.* IIII. *Epistolae in italica legatione exaratae.* Quod vero *orationes* quasdam, *comoedias*, *odas*, *elegias*, & *epigrammata* conscripserit, ipse testatur in epistola nostrae collectionis antepenultima.

PASQVILLORVM Tomi duo. Quorum primo versibus ac rhythmis, altero soluta oratione conscripta quamplurima continentur, ad exhilarandum confirmandumque hoc perturbatissimo rerum statu pii lectoris animum, apprime conducentia. Eorum catalogum proxima a praefatione pagella reperies. *Eleutheropoli* (Basileae ex officina Oporiniana) 1544. in 8. min. pp. 637. excepta praefatione & indice 15. pp.

De libro hoc rariori praeter Scriptores a Cl. Vogtio p. 518. citat, vid. Niceron *Memoires* Tom. XXI. p. 16.

p. 16. *Nou-Antiqua* anni 1717. p. 945 sqq. & inprimis die *Nachrichten von einer Hallischen Biblioth.* Tom. II. p. 392 sqq. vbi omnia, quae de illo, dici poterant, exposita videntur. Hic vero notandum, quod liber non 453. vt ex Alberti Henrici de Sallengre *Memoires de litterature* Cl. Vogtius commemorauit, sed 637. absoluatur paginis.

PASQVINI, Historia orbis ad annum 1683. *Lipsiae* 1688. in 8.

Rarissime hoc opusculum hodie conspicitur. Conscripsit illud Ioachim. Fellerus Theolog. Licent. & Scholae S. Nicolai Lipsiensis Collega III. Professor poeseos, & Bibliothecae academicae Bibliothecarius.

Epistola *Magistri* BENEDICTI PASSAVANTII responsiua ad commissionem sibi datam a venerabili D. Petro Lyseto, nuper Curiae Parisiensis Praesidente, nunc vero Abbate S. Victoris prope muros. Adiunctis quibusdam pertinentiis. *Sine mentione loci & anni.*

Cum Cl. Vogtius p. 519. rarioris huius satyrae editiones recenset, inter alia scribit: *Extat quoque in Collectione Ludicrorum Io. Hottomanni* 1593. *euulgata.* Sed haec paullo obscuriora sunt, vt nemo facile intelliget, qualem his verbis indigitare voluerit collectionem. Intelligit autem, sine dubio, collectionem, quae hoc insignitur titulo: Gerardi Busdragi *Lectura super Canone de Consecr. Dist. III. de Aqua benedicta*, Nicodemi Turlupini, *Antichoppinus; M.* BENED. PASSAVANTII *Epistola* &c. Matagonis de Matagonibus, *Monitoriale aduersus Italogalliam* &c. Eiusd. *Strigilis Papirii Massonii. Williorbani* 1593. in 8. Conf. de BENED. PASSAVANTII, seu

ſeu Theod. Bezae *Epiſtola* Vincent. Placcii *Theatr. Pſeudonymor.* p. 485. Quae Cl. Vogtius e Simleri *Bibliotheca* adtulit non p. 112. leguntur, ſed p. 95. edit. *Tigur.* 1574.

ALBERTI RADICATI, *Comte de* PASSERAN, Recueil de pieces curieuſes, ſur les matieres les plus intereſſantes. *A Rotterdam, chez la veuve Thom. Iohnſon & fils.* 1736. in 8. mai. pp. 394.

Cum Vir ſumme Reu. Sigismundus Iacob. Baumgarten exactiſſimam huius libri, qui religionem inſectatur chriſtianam, dederit notitiam, in den *Nachrichten von einer Halliſchen Bibliothec* T. II. p. 527 ſqq. verbum non addimus amplius, ſed lectorem, ad dictum librum ablegamus.

IO. PASSERATII, de litterarum inter ſe cognatione ac permutatione liber. Omnibus ſtudioſis bonarum ſcientiarum vtilis, & ad veram auctorum, veterum maxime Pandectarum Florentin. lectionem indagandam neceſſarius. *Paris. apud Dauid. Douceur.* 1606. in 8. pp. 195.

De inſigni huius libri raritate teſtem habemus Ioannem Daniel. Ritterum in praefatione *Codicis Theodoſiani*, qui *librum* nominat *diu quaeſitum*, *in quo* PASSERATIVS *inter alia de orthographia Codicis Theodoſiani*, *& quo modo vel permutatae fuerint litterae vel omiſſae*, *diſſerueris*. Conf. die *Merckwürdigk. der Koenigl. Biblioth. zu Dr.* T. II. p. 533. Ioſephus Scaliger, ad Philippum Labbeum ſcripſit: *Accepi* PASSERATII *libellum*, *de cognatione litterarum*, *magis vtilem nobis*, *quam autori glorioſum. Rari erunt, qui eo ſciant vti. Nos quanti ſit, ex eo aeſtimare poſſimus*, *quod paucorum hominum eſt*, *& plures habebit*

qui non capiant, quam qui eo capiantur. Ego sane in censum bonorum eum dedico. Conf. Niceron *Memoires* Tom. II. p. 3 9.

IANI PASSERATII, *Eloquentiae Professoris, & interpretis regii*, Coniecturarum liber. Cui accessit Adriani Behotii Apophoretorum Libri III. In quibus Auctores prisci passim illustrantur, emendantur, recensentur. *Paris. ex officin. Claud. Morell.* 1612. in 8. P. I. pp. 72. P. II. pp. 192.

Hunc etiam, sicut omnes IANI PASSERATII libros raro occurrere, scribit Auctor *Thesauri bibliothecalis* P. I. p. 25. Recensionem eius vide in den *Merckwürdigkeiten der Koenigl. Bibliotb. zu Dr.* Tom. II. p. 534. Conf. Niceron l. cit.

GVILIELM. PASTRENGICI, *Veronensis*, de Originibus rerum libellus, in quo agitur de Scriptis virorum illustrium, de fundatoribus vrbium, de primis rerum nominibus, de inventoribus rerum, de primis dignitatibus, deque magnificis institutionibus, e tenebris eductus in lucem a Michael. Anglo Blondo. *Venetiis per Nicol. de Bascarinis* 1547. in 8. fol. 132.

Tantae liber in ipsa Italia, raritatis est, vt etiam teste Bernardo de Montfaucon in *Diario italico* Cap. III. p 48. *Venetiis ille fere incognitus sit. Infinitis* autem *mendis librum foedatum esse*, scribit, *vt vix apta sententia eruatur, biulcum praeterea & lacerum in multis, ita vt operae pretium se facturum*, existimauerit Bernardus de Montfaucon, *illum ad duos romanos Codices castigatum & auctum typis iterum tra-*

tradere, inprimis cum *opus illo aeuo sit perutile*, & *multi scriptores*, *multique libri non noti ibidem memorentur*. Vtrum promissis fuerit satisfactum, a doctissimo illo Benedictino, qui haud ita pridem rebus mortalium ereptus fuit, pro certo adfirmare non possumus. Sperauerat quidem Fabricius in *Biblioth. med. & infim. Latinit.* L. VII. p. 474. fore, vt ille liber, in *Bibliotheca Bibliothecarum MStorum noua*, quae tunc temporis, a Bernardo de Montfaucon, prelo subiecta erat, compareret, sed illam spem vanam fuisse, iam compertum habemus, cum illa *Bibliotheca*, quae *Paris.* 1739. II. Tom. in fol. in lucem prodiit, indices tantummodo manuscriptorum Codicum, qui, in variis adseruantur Bibliothecis, ob oculos ponit. Opus illud, ordine alphabetico esse contextum, & initium ducere ab Anaximandro philosopho, adserit Iacobus Philippus Tomasini, in *Bibliothecis Venetis MStis, publicis & priuatis, quibus diuersi scriptores hactenus incogniti illustrantur. Vtini* 1650. in 4. p. 27. Mentionem illius factam esse conspicimus, in Iof. Simleri *Bibliotheca* p. 260. in Phil. Labbei *Bibliotheca Bibliothecarum* p. 123. vbi editionem *Venetam, apud Scipionem Blondum* prodiisse scribit. Conf. de GVIL. PASTRENGICO, qui ab aliis etiam Pastrengus, Pastregicus, Pastregius, & Pastergicus nominatur, *Giornale de' letterati d' Italia* Tom. XV. p. 198 sqq. Vixit circa annum 1330. & caussarum Patronus, nec non Iudex & Procurator communis Veronae fuit. Petrarcha illum in operibus suis, multis effert laudibus, illumque Praeceptorem & amicum suum adpellat.

FRANCISCI PATRICII, noua de vniuersis philosophia, in qua aristotelica methodo non per motum, sed per lucem, & lumina ad primam causam adscenditur. Deinde propria

PATRICII methodo, tota in contemplationem venit Diuinitas: Postremo methodo Platonica rerum vniuersitas a Conditore Deo deducitur. Ad sanctissimum Gregorium XIIII. Pont. Max. & eius successores futuros Pontt. Maxx. omnes. Opus rerum copia, & vetustissima nouitate, dogmatum varietate, & veritate, methodorum frequentia & raritate, ordinis continuitate, rationum firmitate, sententiarum grauitate, verborum breuitate & claritate maxime admirandum. *Ferrariae apud Benedictum Mammerellum.* 1591. in fol.

Editionis rarissimae, exactissimam vide recensionem, in den *Nachrichten von einer Hallischen Biblioth.* Tom. I. p. 199 sqq. In *Catalogo libror. rar.* Cl. Vogtii p. 521. typothetarum errore, pro Panaugia *Panangia*, pro Discussionum *Discursionum* positum fuit.

CAMILLO PELLEGRINO, Discorso dell' origine dell'antica famiglia detta di Colimenta. *In Napoli per Francesc. Savio* 1643. in 4.

Haec dissertatiuncula, quae seorsum excusa, raro obuia fuit, nunc inserta conspicitur in Ludouici Antonii Muratorii *Scriptoribus rerum italicarum* Tom. V. p. 225 sqq.

PENSÉES philosophiques. Piscis hic non est omnium. *A la Haye, aux depens de la Compagnie.* 1746. in 12. pp. 136. except. indice.

Librum ineptum, impium, & nefandum, non *Hagae Comitum*, sed *Parisiis* prodiisse, & in ea vrbe, a carnifice combustum fuisse, testantur die *Erlangische*

sche gelehrte Anmerkungen und Nachrichten ann. 1746. num. XLI. p. 332. Sin Auctori de *l'homme machine* fides est habenda, librum vt is p. 65. memorat, medicus quidam, cognomine Diderot, conscripsit. Recusus fuit liber, quem idem auctor de *l'Homme Machine* l. cit. vocat: *sublime Ouvrage qui ne convaincra pas un Athée*, vna cum confutatione haud adeo exacta, hoc titulo: PENSÉES *Chretiennes mises en parallele ou en Opposition avec les* PENSÉES *philosophiques, on y a joint quelques reflexions d'un autre auteur sur ces dernieres. De his quaeso iudicate vosmet ipsi I. Cor. X. A Rouen aux depens de la Compagnie* 1747. pp. 251. praeter indicem. Dans *l'Avis au lecteur* huic editioni praemiss. Auctor des PENSÉES *philosophiques* hac ratione describitur. *L'Ouvrage qui a donné lieu à celui-ci, parut à Paris au Commencement de cette année* 1746. *sous le titre specieux*, de PENSÉES philosophiques, *avec cette fausse annonce du lieu de l'impression & des Libraires*: à la Haye aux depens de la Compagnie 1746. *On l'attribue generalement à un Auteur deja connu par quelques petits ouvrages de Medecine de sa façon, par la traduction de quelques autres du celebre* Boerhave, *& de sa vie, mais plus encore par des* Discours *très-relachés* sur la Religion & des moeurs assortissantes *qui le firent congedier du Regiment des Gardes Françoises apres la bataille de Fontenoi, & la Mort de Mr. le Comte de Grammont son Protecteur. Ces petites Anecdotes, peuvent servir à faire connoitre les veritables motifs, qui ont porté cet Auteur à publier des* PENSÉES, *qui tendent toutes au Deisme. Par la même raison, l'on peut ajouter, qu'il passe pour être aussi l'auteur d'un* Traité sur Materialité de l'Ame, *& d'un autre qui paru l'année derniere sous le titre des* Principes de la Philosophie morale, ou Essai de Mr. S***, sur le merite & la vertu, avec des Reflexions *imprimé* à Paris 8. *sous le faux nom d'* Amsterdam chez Zacharie Chatelain. &c. Idem auctor, maximam, rerum,

in libro occurrentium partem, ex Operibus Antonii Ashleii Cooperi Comitis de Shaftesbury, Angli, exscriptam esse scribit. Quae ad has Obiectiones, responderit Auctor de *l'Homme Plante* vid. p. 14. & 15. in not. 3. vbi inter alia scribit: *On voit que je suis, comme* Mr. le Voltaire *le dit de* Newton —— *l'Hercule de la Fable, à qui l'on attribue tous les faits des autres Héros. Il n'est pas nécessaire d'en dire ici d'avantage. Peutetre répondraije quelque jour à ces bons Chretiens, qui m'ont si pieusement calomnié dans* l'Avis au Lecteur *des* PENSÉES Chretiennes, mises en Paralléle, ou en Opposition avec les PENSÉES philosophiques. Prodierunt les PENSÉES *philosophiques*, etiam germanice, vna cum Confutatione, omnibus, vt aiunt, numeris absoluta, hoc tit. *Die philosophischen Gedanken mit der Beyschrift, dieser Fisch ist nicht vor alle. Gedruckt Haag oder vielmehr Paris* 1746. *vernünftig, vnd christlich beantwortet. Christen werfen die faulen Fische weg Evang. Matth.* 13, 48. *Halle* 1748. in 8. pp. 86. Prodiit quoque alia libri impii confutatio hoc titulo: PENSÉES *raisonnables opposées aux* PENSÉES philosophiques *avec un Essai de Critique sur le livre intitulé* Les Moeurs. *Relligio vincat nostrae sit regula vitae. Anti Lucret.* L. I. v. 764. *A Berlin chez Christ. Fred. Voss.* 1746. in 8. pp. 272. Vid. plura in den *Nachrichten von einer Hallischen Biblioth.* Tom. I. p. 244 sqq Tom II. p. 476 sqq. in der *Berlinischen Bibliothek* Tom. III. p. 389 sqq. e qua discimus, Virum cel. Samuel. Formey, posterioris Confutationis esse auctorem.

XXIII. Libri (vel potius) PENTATEVCHVS & quinque Meghilloth & Haphtharoth Hebraice. *Constantinopoli imperante Solymanno II. typis Exigui Samuelis Hhaim germani* 1548. in 4.

Edi-

Editionem rarissimam vocat, eiusque exemplum, in Bibliotheca illustr. Dom. Caroli Henrici du Cambour de Coislin, Episcopi Metensis, extare scribit Iacobus le Long, in *Biblioth. Sacr.* Tom I. p. 73.

PENTATEVCHVS Hebraeo-Chaldaeo-Persico-Arabicus. *Constantinopol.* 1546. in fol.

Putauit quidem Morinus, in Epistola ad Thom. Crombertum p. 203. *Antiquit. Ecclesf. Oriental.* hunc codicem rarissimum, *Thessalonicae*, esse impressum, quoniam locus, quo impressus fuit, in editione ipsa, non memoratur. Illud autem *Constantinopoli* factum esse, nomen docet typographi, quod in fine Geneseos, hisce memoratur verbis: *Absolutus est Liber Geneseos, in domo Eliezeris Berab Gersonis Soncinatis.* Quod ille vero *Constantinopoli*, artem exercuerit typographicam, colligimus e PENTATEVCHO *Hebraico*, *Chaldaico*, *Hispanico*, *Barbarograeco*, in folio impresso, cuius in fine haec cernuntur verba: *Initium libri hujus in principio mensis Thamus anno* 5307. *creationis*, *Constantinopoli*, *in domo Eliezeris Berab Gerson Soncinatis.* In tres codex descriptus est columnas, in media, textus hebraicus, litteris maiusculis, in laeua, paraphrasis Chaldaica Onkelosi, in dextra, versio Persica R. Iacob F. Ioseph Tauos, siue Tusensis; in superiori parte, paraphrasis arabica R. Saadiae Gaonis, & in inferiori, Rasi commentarius, litteris paullo minoribus, conspiciuntur. Omnia vero, charactere quadrato hebraico, cum punctis exscripta sunt. In fine Deuteronomii legitur: *Completum est hoc opus Caelorum die XVI. mensis Schevetb anno* 5306. *creationis.* Nonnulla quidem Ed. Pocockius, in Praefat. in variantes lectiones arabicas, Tom. VI. *Biblior. polyglottor. anglican.* p. 2. in hoc codice taxauit. Sed confutauit illum Eusebius Renaudot, apud Iacob. le Long. in *Biblioth. Sacr.* T. I. p. 41. quem vid.

STI-

ETIENNE PERARD, *Doien de la Chambre des Comptes de Diion*, Recueil de plusieurs titres anciens, & pieces curieuses servant à l' histoire de Bourgogne. *A Paris chez Cl. Cramoisy* 1664. in fol.

Ea collectio Diplomatum ab anno 482. ad ann. vsque 1471 praestantissima, ad historiam Galliae noscendam admodum necessaria est, quae non 1644. vt apud Cl. Vogtium p. 524. legitur, sed 1664. excusa fuit. Conf. Lengleti du Fresnoy *Catalogus Historicor.* edit. Menken. p. 306. *Bibliotheca historica Struvio-Buderiana* p. 402.

IOANNIS PEREGRINI, *Petroselani*, Conuiualium sermonum liber, meris iocis & salibus, non impudicis, nec lasciuis, sed vtilibus & seriis refertus. Accedit libellus, de variis moribus vrbium, virorum, & mulierum. Adiectae sunt Forcianae quaestiones, in quibus varia Italorum ingenia explicantur. Auctore Philalete Politopiense Ciue. *Basileae apud Westhemerum.* 1542. in 8.

IOAN. PEREGRINVM, Petroselanum, anno a Chr. nat. 1541. inclaruisse, scribit Iosias Simlerus in *Bibliotheca* p. 404. Sub Philalethis Politopiensis nomine, latere Hortensium Landum, medicum mediolanensem, qui a Vincentio Placcio in *Theatr. Pseudonym.* p. 497. per transpositionem, *Landus Hortensius*, & a Cl. Vogtio p. 525. *Hortensius Laudes* dictus fuit, res extra omnem dubitationem posita est. *Forcianae* eius *quaestiones*, etiam *Louanii* 1550. & *Norimbergae* 1591. in 8. in lucem editae fuerunt. De Scriptis reliquis Hortensii Landi, eiusque charactere, vid. P. Baile *Dictionaire*

re Tom. II. p. 1655 ſqq. ipſe Ortenſio Lando, in *Sette libri de' catalogbi a varie coſe appartenenti, non ſolo anticbe, ma ancbe moderne. Opera utile molto alla Storia, & da cui prender ſi po materia di favellare d' ogni propoſito cbe ci occora. In Vinegia* 1552. in 8. p. 99. vbi, ſe hominem admodum iracundum, ſuamque naturam ex ira, veneno, bile, & ſuperbia compoſitam ſcribit. Conf. Iuſt. Fontanini della *eloquenza italiana. In Venezia* 1737. in 4.

IOANNIS PAVLLI PERRINI, Hiſtoria Chriſtianorum Albigenſium & Waldenſium. *Geneuae* 1618 & 1619. in 8.

Citata a Gerdeſio in *Florileg.* p. 223. inſcribitur: *Hiſtoire des Vaudois & des Albigeois par* IEAN PAVL PERRIN. *A Geneve chez Matth. Berjon* 1618. in 8.

Il PETRARCA, *in Tuſculano* 1521. in 16. *in Lione appr. Guglielm. Rovillio* 1551. in 12. *in Venezia* 1535. in 8. *ibid. appreſſ. Gabriel Giolito* 1560. in 12. *in Venezia* 1570. in 16. *ibid.* 1573. in 12.

Iſtae editiones rariſſimae, & Nicolao Franciſco Haym, Auctori della *notizia de' libri rari, nella lingua italiana*, incognitae dicuntur, in *Catalog. Bibliotb. Sellianae.* P. II. in Append. p. 60 ſqq.

Celeberrimi viri, D. CHONRADI PEVTINGERI, *Auguſtani, Iuris vtriusque Doctoris & Oratoris diſertiſſimi*, Oratio pro ſacro ſancti romani Imperii Ciuitate Auguſta Vindelicorum, Imp. Caeſ. Charolo ſemper Aug. Brugis in Comitatu Flandrenſi pronunciata. *Antverp.* 1519. in 4.

Haec

Haec Oratio ad Carolum V. Caesarem, habita, anno 1519. VII. Kal. Aug. litteris *antuerpiensibus* exscripta fuit, 1521. cura Petri Aegidii, ab Actis Curiae antuerpiensis, qui in praemissa praefatione, consilii huius sui rationes grauiter commendat. Ipsum vero argumentum Orationis, in exponendis strictim carptimque augustissimorum Caesaris, e domo Habsburgica, maiorum, atque ipsius Caroli laudibus, maxime versatur. Illud testantur, hancque orationem insigniter raram esse scribunt Io. Georg. Lotterus, in *Historia vitae atque meritorum* CONRADI PEVTINGERI, *Lips.* 1729. in 4. p. 51. Niceron *Memoires* Tom. XIII. p. 339.

CONRADI PEVTINGERI, Epistola, olim scripta ad reuerendissimum in Christo Patrem & dominum D. Bernhardinum Caruasalum, Episcopum Tusculanum, Sacrosanct. Roman. Ecclesiae Cardinalem titulo S. Crucis, Patriarcham Hierosolymitanum & D. Iulii II. Pont. Max. ad D. N. Regem Maximilianum Augustum a latere Legatum. Aug. Vindelicor. XV. Kal. Ianuar. anno humanae salutis 1507. data. *Antuerp.* 1521. in 4.

Hanc quoque PEVTINGERI epistolam adeo raram esse, scribunt auctores supra excitati, vt haud meminerint aliquem, ex illis, qui, de PENTINGERO exposuerunt, illius habuisse notitiam. Adferuntur vero in prolixiori epistola, Caesarum germanorum exempla, quorum insignia, erga Pontificem romanum, studii atque obseruantiae, extant documenta. Conf. de CONRADO PEVTINGERO, Iacob. Bruckeri *Ehrentempel der deutschen Gelehrsamkeit* Decur. II. p. 45 sqq.

ISAAC

ISAAC PEYRERE, du Rappel des Iuifs 1643. in 8. pp. 375.

Hunc librum valde rarum esse, nos docet Niceron *Memoires* Tom. XII. p. 72 vbi etiam satis adcuratam eius inuenimus recensionem. Si Richardo Simon fidem habemus, liber non anno 1643. editus, sed eo tempore a PEYRERIO, in Seminario virtutum, haud procul ab vrbe Parisiensi, apud Patres Oratorii conscriptus fuit, cum is dogmata Caluinianorum iam eiurasset. Illum vero anno 1659 ex vrbe Roma, in Galliam rediisse, extra omnem dubitationem positum est. Quid quod Richard. Simon *Lettr. choisies* Tom. II. p. 29. librum ineditum & in Bibliotheca Principis Condaei, manu auctoris scriptum, tunc temporis adseruatum fuisse, perhibet. Vtrum igitur liber editus sit, an manuscriptus in bibliothecis lateat, aliis inuestigandum relinquimus.

ISAACI PEYRERII, Praeadamitae, siue Exercitatio super versibus XII. XIII. XIIII. Capitis V. Epistolae Paulli ad Romanos, quibus inducuntur primi homines ante Adamum conditi. Item Systema theologicum ex Praeadamitarum hypothesi, Pars I. 1655. in 4. & 12.

Legi omnino merentur, quae, de hoc libro, & Praeadamitarum hypothesi, ad ipsum PEYRERIVM perscripsit Richardus Simon. Vid. *Lettres Choisies de* Mr. Simon Tom. II. Lettr. I. II. III. p. 1 - 26. Tom. III. Lettr. VII. p. 41. Conf. Tom. II. Lettr. IIII. à Mr. Z. S. vbi quoque inueniuntur *Quelques particularitez touchant l' Auteur & l' Ouvrage des Préadamites.* Idem Rich. Simon l. cit. Tom. II. p. 19. Systema Praeadamitarum nominat *indigne d' un Chrétien.* P. Baile dans le *Dictionaire* Tom. III. p. 2215. se vidisse in Catalogo quodam ait, edi-

editionem anni 1653. sed id cum veritate minus congruit, cum liber prima vice in Belgio 1655. impressus fuerit. Cum liber Lutetiam in Parisiis deferretur carnificis manu combustus fuit. Docent nos illud *Menagiana* Tom. II. p. m. 41. vbi haec leguntur: *Lorsque le Livre des* Préadamites *parut, il fut condamné à être brûlé par la main du bourreau. Je priai l' auteur, qui étoit de mes amis de me l' envoyer avant qu' il fût mis en lumiere. Il comprit ma raillerie, & me l' envoya avec ce Vers d' Ovide, en changeant le mot d'* Vrbem *en celui d'* ignem

Parue, nec inuideo, sine me, liber ibis in ignem.

In belgicum translatus sermonem, titulo, *Praeadamiten, waarin geleert werd dat' es Menschen voor Adam zyn geweest*, prodiit 1667. in 8. Strinxit contra illum calamum Ioan. Conrad. Dannhauerus. Ioan. Micraelius, Io. Henr. Vrsinus, Io. Hilpertus, Anton. Hulsius, Io. Pythius, Phil. le Prieur, sub ficto Eusebii Romani nomine, Io. Baptist. Morinus, Samuel. Maresius, Bedianus Morange, Michael. Colabus, & alii. Vid. Niceron *Memoires* Tom. XII. p. 80. *Nou-Antiqua* anni 1703. p. 584. 825. Io Franc. Buddei *Isagoge Historico-theologic.* Tom. I. p. 1765. Tom. II. p. 1436. 1443. Viri S. R. Io. Georg. Walchii *Einleitung in die Religions-Streitigkeiten* Tom. V. p. 224. 254 *Catalogus Bibliothecae Reimmannianae* P. I. p. 1114. Mr. de Vigneul-Marville *Melanges d' Histoire & de Litterature* Tom. I. p. 174. Caussam, quam ob rem ille, litteris aliter politis, ISAACVM LA PEYRERE, vocauerit *Peyrere*, nos comminisci haud quaquam possumus.

ISAACI PEYRERI, Epistola ad Philotimum, qua exponit rationes, propter quas eiurauerit sectam Caluini, quam profitebatur, & librum de Praeadamitis, quem ediderat. *Romae typis*

pis. S. Congregat. de propaganda fide. 1657. in 4.

Cum ISAACVS PEYRERIVS conspiceret, quod in primis Protestantium, quorum profitebatur sacra, Doctores, in suum maxime inueherentur librum, id admodum aegre tulit, & vt ipse in Epistola quadam ad Comitem de la Suze profitetur, hanc vnicam sibi fuisse caussam, scribit, vt dogmata Protestantium eiuraret, & ad Pontificiorum sacra transiret. Vid. *Recueil des Lettres écrites à* Mr. le Comte de Suze *pour l'obliger par raison à se faire Catholique, Paris* 1661. in 12. pp. 29?. quam collectionem ipse PEYRERIVS in lucem edidit. Euulgauit quoque *Suite des Lettres écrites à* Mr. le Comte de la Suze, *pour l'obliger par raison à se faire Catholique, Paris* 1662. in 12. pp. 282. Conf. Richard Simon *Lettres Choisies* Tom. II. Lettr. IIII. p 27. vbi haec legimus: ISAAC LA PEYRERE, *qui étoit attaché au service de Mr. le* Prince de Condé, *fut pris dans la Flandre Espagnole par quelques Inquisiteurs Espagnols, qui le firent mettre en prison comme un Heretique, lequel semoit des Heresies dans le Païs. Tout le Crédit de Mr. le Prince ne pût le tirer de leurs mains. Le seul moyen qu' il trouva de s'en retirer fût de promettre l' abjuration de ses erreurs, & de retracter son livre des* Préadamites *par un Ecrit public. Mais il ne voulut faire cette retractation qu' à* Rome *où il alla en effet. Le Pape* Alexandre VII. *le reçut très-bien. Dès que Sa Sainteté le vit étant accompagnée de quelques Cardinaux, elle dit en souriant:* Embrassons cet homme, qui est avant Adam. LA PEYRERE *aidé de quelque Savant, que le Pape lui avoit fait donner pour l' instruire de la maniere qu'il feroit sa retractation, fit imprimer un petit Ouvrage, où il retractoit & reformoit son* Systéme Preadamitique *comme étant entierement contraire aux Peres & à toute la Tradition de l' Eglise.* Illa autem retractatio, seu epistola, quam adduximus,

ximus, recusa fuit *Francofurti* 1658. in 4. Vid. Niceron *Memoires* l. cit. p. 81. Igitur haec epistola, quam *Romae* editam recensemus, ab illa, quae *Francofurti* recusa prodiit, non diuersa est, quemadmodum nonnulli tradiderunt. Gallice prodiit titulo: *Lettre d'* ISAAC LA PEYRERE *contenant les raisons qui l' ont obligé d' abjurer le Calvinisme & & son livre des* Préadamites *traduite du latin par l' Auteur même. Paris* 1658. in 8. Obiit ISAAC. PEYRERIVS anno aetatis LXXXII. die XXX. Ianuar. anno 1676. vid. Niceron Tom. XX. p. 42. In obitum eius, a poeta quodam Gallo, hoc conscriptum fuit epitaphium:

La PEYRÉRE *ici gît, ce bon Israëlite*
Huguenot, Catholique, enfin Préadamite.
Quatre religions lui plûrent à la fois;
Et son indifference étoit si peu commune
Qu' après quatre vingt ans qu' il eut à faire un choix,
Le bon homme partit, & n' en choisit pas une.

Vid. *Menagiana* Tom. IIII. p. m. 37. *Recherches historiques curieuses & remarquables. A Paris* 1723. in 8. p. 221. *Nouveaux Memoires d' Histoire, de Critique & de Litterature par M.* l' Abbé d' Artigny Tom. I. p. 117 sqq.

PAVL PEZRON, Histoire evangelique confirmée par la Iudaique & la Romaine. *Paris.* 1696. II. Tom. in 8.

YVO PAVLLVS PEZRON, Gallus Aremoricus, Hennebontii anno 1639. natus, Ordini Cistercienfium addictus, & Theologiae Doctor fuit Parisiensis, qui diem obiit suum anno 1706. Vitam eius descripsit Niceron Tom. I. des *Memoire* p. 177 sqq. Conf. *Memoires de Trevoux* an. 1705. mense Iul. p. 1179. vbi Catalogus Operum ab illo editorum reperitur. Hunc vero librum, quem adduximus, in ipsa Gallia

lia infrequentem hodie & rariorem esse, nos docet Lengletus du Fresnoy dans les *Tablettes chronologiques* Tom. I. p. CLXXXII.

GEORGII MICHAEL. PFEFFERKORNII, Merkwürdige und auserlesene Geschichte von der berümten Landgrafschaft Thüringen, darinnen das Denkwürdigste von dieses Landes Chroniken, Lage, Fruchtbarkeit, Bergen, Gründen, Flüssen, Wäldern, Sitten, Sprache, Regiments-Verfassung, Kirchen-Polizei-Gewerbe - und Hauszhaltuns - Sachen, wie auch von den vornemsten Thaten und Begebnissen der Ober-Herren, der Koenige, Keyser, Landgrafen, Grafen, Herren, Edelen, der Städte, Vestungen, Vniuersitäten, Schulen; auch berümte particular-Personen und Geschlechter, nebst den vornemsten Wasser- und Feur-Schäden, Contagionen, Kriegen und Belägerungen, Hohen und niedern Standes-Personen zu Nuzz und Lust, aus den geschriebenen und gedrukten Chroniken und andern brieflichen Uhrkunden Allezeit mit Zusezzung der neuesten Begebnisse, bisz auf diese Zeit, aufs kürzeste und fleissigste in 33. Capiteln mit warhaftiger und aufrichtiger Feder beschrieben *Frankfurt und Gotha, verlegts Augustus Boetius, Druckts Io. Caspar Bachmann. Anno* 1684. in 4. pp. 562. except. dedicat. praefat. & indice.

Haec prima est editio chronici Thuringici, in cuius titulo, quem e nostro descripsimus exemplari, Auctoris quidem nomen non comparet, quem tamen

GEORGIVM MICH. PFEFFERKORNIVM, Superintendentem Tonnensem, fuisse, extra omnem dubitationem positum est. Exposuit in illo magna cura, non antiquam modo, sed etiam recentiorem & maxime notabilem Landgrauiatus thuringici historiam. At enim haec prima Chronici editio, paullo rarior est. Cum enim in nonnullis locis auctor, & inprimis p. 490 — 494. de consiliis & conatibus Ioannis Friderici II. Saxoniae ducis, iusto liberius, adeoque imprudenter scripsisset, folia ista, iussu Consistorii Gothani, resecta, & alia in eorum locum adiecta, libroque nouus praefixus fuit titulus, qui annum 1685. omisso loci & typographi nomine praefert. Vid. praeter scriptores a Cl. Vogtio p. 530 cit. Burcard. Gotth Struuii *Bibliotheca Saxonica* p. 879. Georg. Christoph Kreytig *Historische Bibliotheck von Ober - Sachsen* Sect. II. c. XVII. p. m. 340.

PHAEDRI, Fabulae, & Publ. Syri Sententiae. *Paris. e typographia regia.* 1729. in 16.

Rarissima haec est editio. Caussa illius rei adlata fuit in *Catalogo Bibliopolii Caroli Levier* p. 315. vbi haec leguntur: *Cette edition qu' est d' un tres petis caractere, est faite dans le gout de celles de* Ieannot; *C'est le Roi qui en a fait la depense, de sorte qu'on n'en a tiré qu' un tres petit nombre pour en faire Presens aux Seigneurs de la Cour.*

EVSEBII PHILADELPHI, *Cosmopolitae*, Dialogi duo de vita Caroli VIIII. Regis Galliarum, reginaeque matris, in Gallorum & ceterarum nationum gratiam compositi, quorum primus ab ipso auctore recognitus & auctus, alter vero in lucem nunc primum editus fuit. *Edimb.* 1574. in 8.

Satis

Satis quidem recenſuit hunc libellum rariorem Io. Chriſtoph. Colerus in *Anthológ*. p. 293. & de Auctore illius notitiam dedit Vincentius Placcius in *Theatr. Pſeudonymor*. p. 497. ſed vterque primam, primi dialogi, ſilentio praetermittit editionem, quae gallice prodiit titulo: *Le Resveil matin des François & de leurs voiſins composé par* EVSEBE PHILADELPHE *Coosmopolite en forme de Dialogue. A Edimbourg*. 1574. in 8. Niſi omnino nos fallit memoria, verſionem etiam germanicam, vtriusque dialogi vidimus, in 8. excuſam. De auctore libri praeter ea, quae Placcius l. cit. adfert, haec leguntur apud Struuium in *Bibliotheca hiſtorica* p. 380. edit. Buderi: *Verus horum* (dialogorum) *auctor vt manus coaeua adſcripſit exemplo meo, eſt* Barnandus (Placcius l. cit. illum Bernaudum nominat.) *Delphinas. Addidit eadem manus: Multi, quae hic ſcribit, mendacia & columnias eſſe dicunt. Ob id Dn.* de la Fin *illi* Baſileae *in platea frumentaria ad Curiam publice alapam dedit.*

FRANCISCI PHILELFI, Satyrarum Hecatoſtichon Decades decem. *Mediolani* 1476. in 4. mai.

Recuſae fuerunt *Satyrae Venetiis* 1502. vid. *Menagiana* Tom. IIII. p. 232. Maittaire *Annales Typogr.* Tom. II. p. 158. nec non *in almo gymnaſio Pariſiorum per viros fideles Robertum & Ioannem Gourmont fratres apud Clauſum Brunellum ſub ſigno cornu dami ei* 1518. in 4. vid. *Menagiana* l. cit. Maittaire l. cit. p. 322. quae quidem editiones omnes rarae ſunt, noſtra autem prima, omnium ſplendidiſſima & rarisſima eſt. Io. Petrus de Ludewig librum vocat *inuentu difficillimum, vtiliſſimum tamen ad cognoſcendos ſeculi mores XV*. Vid. *Catalog. Ludewigian. Biblioth.* P. II. p. 1458. vbi vero bis per errorem *Phileleus* nominatur. In fine noſtrae editionis haec leguntur:

FRANCISCVS PHILELFVS *huic Satyrarum operi extremam manum Mediolani imposuit. Die Martis Kal. Decembribus. Anno a Natali Christiano M. CCCC. XLVIIII.*

Calliphilus Bernardinus Robiatinus in FRANCISCI PHILELPHI Poetae Praeceptoris Sui Satyras.

Terrarum cursus Satyrae discurrite: flammis
Et facinus vestris urite quodque malum
Ambitio: liuor: caedes: vis: furta: rapinae:
Orbe micant toto. regnat & ipse Cotys.
Nunc trutinam praetura tenet malesana retortam.
Et quae iam fuerant dextra: sinistra manent,
Mitra suum proh! nulla quidem conseruat asylum,
Coenosae fiunt fana frequenter harae.
Artemin atque iuuat foedae parere Dianae.
Mercurium Bromio. Thaid Penelopen.
Quis parcit vitio? Quis vel non crimina curat?
Vel quis non aurum nocte dieque sitit?
Ergo precor: tantas iam pellite pellite clades.
Corrigite & vestro fulmine quosque reos.

Impressae Mediolani Galeacio Maria Sphortia Inuictissimo Duce Quinto florente: per Christophorum Valdarpher Ratisponensem huius eximiae artis imprimendi consumatissimum Magistrum: Anno a natali Christiano Millesimo Quadringentesimo Septuagesimo Sexto: Idibus Nouembribus. Vid. de FRANCISCO PHILELPHO Gerard. Ioannes Vossius *de poetis latinis* p. m. 80. 81. Io. Albert. Fabricii *Bibliothec. med. & inf. Lat.* L. XV. p. 845 sqq. Io. Henric. Foppii *vita* FRANCISCI PHILELPHI in *Miscellaneis Lipsiensibus* Tom. V. p. 322 sqq. Niceron *Memoires* Tom. VI. p. 71 sqq. Tom. X. P. I. p. 159 sqq. Tom. XXXXII. p. 230 sqq. Conf. quoque de hac *Satyrarum* editione die *Merckwürdigkeiten der Koenigl. Biblioth. zu Dr.* Tom. III. p. 277 sqq. & Scriptores ibidem cit. Maittaire *Annal. Typogr.* Tom. I. p. 362, *Menagiana* Tom.

Tom. IIII. p. 232. 233. vbi de alio PHILELPHI libro, etiam haec leguntur: *Vn de ses Ouvrages, que j' aurois le plus de passion de voir, est celui, qu'il a intitulé* de iocis & seriis *qu'il dit consister en Epigrammes, le tout de pareil nombre de vers, que ses Satires. Ie ne pense pas qu'il ait jamais été imprimé quoique l' Auteur dans l' Epitre unique du XXVI. Livre parlant de ses poesies, qu'il partage en V. Volumes semble marquer le contraire. Voici ses paroles:* quartum autem & vltimum ex latinis opus est, quod inscribitur de iocis & seriis, libri editi decem, versuum decem millibus. Quintum enim totidem versibus graecis constat. &c. *Mais je tiens que dans le stile de ce temsla ces mots* libri editi, *ne signifient autre chose, que livres publiez, quoique simplement écrits à la main, On les apelloit* editi, *parce qu'ils étoient redigez en diverses copies multipliées & repandues dans le public.* &c. Ad hanc Mr. Duchat adnotauit: PHILELPHI *Epigrammatum opus citatur a* Borrichio *de poetis p.* 102. Foppius, *Vie de* FRANC. PHILELPHE p. 351. *du* 5e. *Tome des Miscell. Lips. Le même* Foppius p. 354. *parle du Livre* de Iocis & Seriis, *Ouvrage qu'il dit n' avoir jamais vu, & qui n'est autre que celui des Epigrammes de* PHILELPHE &c. E quibus verbis adparet, quod FRANCISCI PHILELPHI liber *de iocis & seriis* eiusque *epigrammata* vnus idemque sit liber. Vid. *Ducatiana* Tom. II. p. 279.

FRANCISCI PHILELFI, *viri graece & latine eruditissimi*, Epistolarum familiarium Libri XXXVII. ex eius exemplari transsumpti. Ex quibus vltimi XXI. nouissime reperti fuere & impressoriae traditi officinae. *Venet.* 1502. in fol. folior. 266.

In fine nostri exempli legimus:

FRANCISCI *quicunque velis dictata* PHILELFI
Discere, siste gradus, haec monimenta legens.

Quidquid enim variis de rebus epistola praebet,
Hinc haurire queas, nil aliunde petens.
Non iactata leges, & quae dat vulgus ineptum,
Sed quae doctus habet vsus (nisus), *& artis opus.*
Sive poeta cupis, seu vis Orator haberi,
Philosophusve magis, hinc erit alta seges.
Nam quicquid pulcrum nostris licet esse latinis,
Aut etiam Graecis, hic docuere libri.

Petrus Augustinus Philelfus.

Hic est finis libri trigesimi septimi & ultimi Epistolarum clarissimi equitis aurati, ac excellentissimi Oratoris, poetaeque laureati Domini FRANCISCI PHILELFI. *Venetiis ex aedibus Ioannis & Gregorii de Gregoriis fratres regnante Serenissimo Principe D. Leonardo Lauredano Inclyto Venetorum Duce. Anno Domini* 1502. *Octavo Kal. Octobres.* Iam anno 1488. *Epistolarum* FRANCISCI PHILELFI *Libri sexdecim, impressi Venetiis studio & diligentia Magistri Ioannis Rubei*, in fol. prodierant, illae nimirum quae a PHILELFO ab anno 1427. ad annum usque 1461. scriptae fuerunt. Constituunt illae, editionis nostrae partem priorem. In secunda vero parte, quae huic editioni denuo accessit, istae repериuntur epistolae, quas PHILELFVS ab anno 1461. vsque 1473. scripsit. Optimam & rariorem hanc collectionem nominat *Giornale de letterati d' Italia in Venezia* Tom. XIIII. p. 341. vbi editor illius Petrus Augustinus, PHILELFI nepos dicitur. Auctores diarii, in eam adducti sententiam fuerunt, per epigramma Petri Augustini Philelfi, quod adduximus. Se vero secundam epistolarum, nondum editarum inuenisse partem, & e manuscriptis originariis, in lucem edidisse testatur Gaspar Alemannus in Dedicatoria epistola ad Venetiarum Ducem, id quod etiam Marcus Antonius Sabellicus, in epistola adiecta confirmat. Plura vide in den *Merckwürdigk. der Koenigl. Biblioth. zu Dr.* Tom. III. p. 427 sqq. Conf. quoque auctores supra adlegat. in primis de dua-

duabus aliis editionibus Niceron *Memoires* Tom. X. P. II. p. 187 sqq. Promisit quidem illarum *epistolarum* nouam editionem Vir S R. Iacob. Guil. Feuerlinus, promissis tamen, quod nos quidem sciamus, nondum satisfactum fuit. Prodierunt vero illae studio S. N. Mucci *Florent.* 1743. in 8.

FRANCISCVS PHILELFVS, de Iesu Christi Sacerdotio. *Rom.* 1476. in 4.

Si talis a FRANCISCO PHILELPHO liber conscriptus extat, certe e rarissimis est, cum neque apud Michael. Maittaire, neque apud Scriptores, qui de FRANCISCI PHILELPHI vita commentati sunt, eius mentio facta fuerit. Inuenimus illum in *Catalogo Bibliothecae Dalmannianae* p. 177.

MARI PHILELPHI Epistole, Octoginta epistolarum genera complectentes, acriori lima nuper recognite quarum singula genera in tria membra partita sunt. Quibus preponuntur eiusdem nonnulla Artis Rhetorices precepta, Epistolari arti non parum accommoda. *Paris, per Nicol. de Pratis*. in 4. omisso anni indicio.

Produxit hunc librum, quem *extrêmement rare* vocat Niceron *Memoir.* Tom. X. P. II. p. 189. e *Catalogo Bibliothecae Vilenbroekianae*, & de illo haec adnotauit: *On voit à la tête une Lettre de* MARIVS PHILELPHE (qui Francisci fuit Filius) *à* Louis Mondellus *dattée d'Vrbin le* 8. *Fevrier* 1477. *par laquelle il lui addresse le Manuscrit unique de cet Ouvrage, à condition qu'il ne le communiqueroit à personne.* Mondellus *cependant crût devoir le donner en public après la mort de* MARIVS, *comme il paroît par la Lettre, qu'il écrivit sur ce Sujet à* Octavien Vbaldini, *& qui est du* 29. *Avril* 1481. *datte qui fait voir que*

MARIVS *etoit mort quelque temps auparavant.* Conf. Iof. Simleri *Bibliotheca* p. 477. Vid. quoque *Histoire d'un Voyage litteraire fait en 1733. en France, en Angletere & en Hollande* p. 25. vbi recentior memoratur editio, cuius in titulo legitur: *Venundantur, Parrhisiis a Magistro Iohanne Galthero, in clauso brunelli, in intersignio dive Genovephes* 1511.

PHILOTHEI, Symbola chriſtiana, quibus idea chriſtiani hominis exprimitur *Francof.* 1677. in fol.

De inſigni libri raritate, eiusque auctore nonnulla adtulit Melchior Hurterus apud Gerdeſium in *Florileg.* p. 225. Repetitam illius editionem *Lugd. Bat.* 1691. in 12. cognitam habemus.

PAVLLI CONSTANTINI PHRYGIONIS, Commentarius in Exodum. *Tubing.* 1542. in 4.

Eiusd. Explanatio in Leuiticum, & in priorem epiſtolam ad Timotheum. *Baſil.* 1543. in 4. *ibidem* 1596. in 8.

PAVLLVS CONSTANTINVS PHRYGIO, Seleſtadienſis, ex Alſatia fuit, Doctor Theologiae, & Tubingenſium Paſtor, qui diem obiit anno 1543. Vid. Paull. Freheri *Theatr. viror eruditione claror.* p. 115. Iof Simlerus in *Bibliotheca* p. 544. ab illo editum refert *Chronicon Regum regnorumque omnium catalogum & perpetuam ab exordio mundi temporum ſeculorumque ſeriem complectens, ex optimis quibusque hebraeis, graecis & latinis auctoribus congeſtum. Baſil.* 1539.

GVI DV FAVR *Sieur de* PIBRAC Scripta omnia, rariora eſſe, nos docet Gerdeſius in *Florileg.* p. 226. Catalogum eorum adfert Miceron *Memoires* Tom. XXXIIII. p. 245 ſqq. Conf. Caroli

Pa-

Paschalii, *vita* VIDI FABRICII PIBRACHII. *Paris* 1584. in 12. & gallice *ibidem* 1617. in 12. De eius *epistola*, quam, *de laniena Parisiensi* conscripsit, vid. ea, quae supra de IOACHIMI CAMERARII Scriptis disseruimus.

ALESSANDRO PICCOLOMINI, Dialogo dove si ragiona della bella creanza delle Donne, dello Stordito Intronato. *In Milano* 1558. in 8. *ibid.* 1560. in 8. *in Venez.* 1574. in 12. pp. 108.

Iste liber sine Auctoris nomine prodiit, quae caussa fuit, quam ob rem illius nomen diu ignoraretur. Certe Vincentius Placcius Paullum V. Scauenius vero Pium V. Pontifices Romanos, libri Auctores prodiderunt. Emendauit errorem suum Placcius, ab Aprosio admonitus, vid *Theatrum Anonymor.* p. 658. Academiae vero *Intronatorum* Senensi PICCOLOMINEVS adscriptus fuit, cognomenque habuit *Stordito*. Primam & tertiam editionem adducunt Nicol. Franc. Haym nella *Notizia de' libri rari, nella lingua italiana* p. 177. Niceron *Memoires* Tom. XXIII. p. 63. Alter librum *rarissimo*, alter *un Ouvrage extrêmement rare*, adpellat. Editionem secundam in *Catalogo Bibliothecae Hulsianae* P. III. p. 577. inuenimus. Libri argumentum Niceron l. cit. his verbis prodit: *On y voit un Entretien entre une jeune Dame, & une de ces femmes, qui se meslent de debaucher la jeunesse. Cette femme veut persuades à la jeune Dame l'avantage qu'il y a de se faire aimer & d'avoir un amant, & lui enseigne la maniere dont elle se doit conduire pour en avoir, & pour lui plaire, les qualités, qu'elle doit chercher en lui, & la conduite qu'elle doit tenir à son egard. Comme la jeune Dame lui répresente, qu'en prenant un Amant, elle fait une infidelité à son Mari, l'autre lui répond qu'il n'y a de mal, que lorsque le Mari le sçait, & l'avertit de prendre toutes les mesures necessaires pour le lui cacher, & pour l'em-*

empêcher même de le soupçonner. Elle finit en l'exhortant à s'attacher à un jeune homme, qu'elle lui fait connoître, & la jeune Dame séduite par ses Discours se pépare d'elle dans la résolution de profiter de ses avis. In gallicum sermonem libellus translatus per Franciscum d'Amboise, Curiae Parisiensis Aduocatum, Redonensis vero Consiliarium, sub ficto *Thierry de Timophile, Gentilhomme Picard*, nomine, & hoc titulo insignitus fuit: *Instruction aux jeunes Dames en forme de Dialogue, dans laquelle elles sont apprises comme il se faut bien gouverner en Amour. A Lyon*, sine anni indicio in 16. & paullo post titulo rursus immutato. *Dialogues & Devis des Damoiselles, pour les rendre vertueuses & bien heureuses en la vraye & parfaite amitié. A Paris chez Robert le Maignier* 1583. in 16. De ALEXANDRO PICCOLOMINEO, Patrarum Archiepiscopo & Senarum Coadiutore, anno 1578. aetatis anno LXX. mortuo, qui iuuenis hunc librum conscripsit, vid. Girolam. Ghilini *Theatro d' Vomini Letterati* Tom. I. p. 8. Ioannis Imperialis *Museum historicum* p. 82. 83. P. Baile *Dictionaire* Tom. III. p. 2288.

DANIEL. DEL PICO *Dottore di Sacra Theologia*, Raccolta d'alcune decisioni ed istruzioni colle quali si dimostra, quall sia stata la pratica della Chiesa nel propagare la fede e nel decidere Controuersie in sorte trà Missionarii. *In Augusta* 1702. in 8. pp. 372.

Recensetur liber in den *Merkwürdigkeiten der Koenigl. Biblioth. zu Dr.* Tom. III. p. 432. vbi sub ficto DANIELIS DEL PICO nomine, magnus e Societate Iesu Vir latere, & liber admodum rarus esse, dicitur.

IO-

IOSVAE PICTORII, alias *Maalers*, Lexicon Latino - germanicum.

Sub tit. *Die teutsche Sprach. Alle Wörter Nahmen und Arten zu reden in Hochteutscher Spraach dem A. B. C. nach ordentlich gestellt und mit gutem Latein gantz fleiszig und ordentlich verdollmetscht, dergleichen bisher noch nie gesehen. Zürich* 1561. in 4. Auctoribus der *Beyträge zur kritischen Historie der deutschen Sprache* P. XIII. p. 4 nunquam visum fuisse, discimus e Cl. Vogtii *Catalog. libror. rar.* p. 531. IOSVAM autem PICTORIVM, Tigurinum, hoc Dictionarium, suadente Conrado Gesnero, in lucem edidisse, ipse profitetur Gesnerus, in Catalogo Operum suorum, quem ipse edidit, apud Simlerum in *Bibliotheca* p. 140. vbi haec talia legimus: *Dictionarium germanicolatinum nostra adhortatione copiosissimum* IOSVA PICTORIVS *noster confecit, excusum Tiguri a Froschouero in* 4. *anno* 1561. *cum nostra praefatione, in qua de lingua germanica in vniuersum eiusque dialectis, & quam late pateat: qui ei cum Gotthica & Gallica commune: deque antiquis ac recentibus in ea scriptis & illustrandae eius ratione disserimus, per sesquichartam fere.*

LVDOVICI BIGI PICTORII, opera oratione ligata conscripta.

LVDOVICVS BIGVS PICTORIVS, quem alii *Bicipictorium*, alii *Ludouicum Bicum*, alii *Pistorium*, alii denique *Victorium* nominant, Ferrariensis fuit, qui Angeli Politiani iudicio, inter poetas christianos maxime eminuit. Christianus Daumius in epistola ad Thom. Reinesium, illum *bonae mentis scriptorem & disertum poetices* nominat. Vid. *Collectio Epistolarum* Thom. Reinesii, *quae e museo* Io. Andr. Bosii prodiit. *Ienae* 1670. in 4. Ep. LXXIII. p. 190. Conf. Agostino Superbi *Apparato degli huomini illustri di Fer-*

Ferrara p. 11. Hieronym. Baruffaldus in *Differtat. de poetis Ferrarienſibus* p. 21. Tom. VIIII. *Theſauri Antiquitat. & Hiſtoriar. Italiae*, qui illum meritis ornant elogiis. Varia ſcripſit, quae hodie rariora ſunt. Opuſculorum, prout illa adnotata inuenimus, hic titulos adferemus.

LVDOVICI BIGI PICTORII, *Ferrarienſis* poetae. Candida. in 4.

In fine libri, inter reliqua PICTORII Scripta, rariſſimi, legitur: LODOVICI BIGI P. *Ferrarienſis poetae opus, Ioanni Franciſco Mirandulae Concordiaeque Comiti puero illuſtriſſ. dedicatum. Impreſſum Mutinae per M. Dominicum Richizolam* 1491. *die VIIII. Nou.* Complectitur hoc Carmen elegiacum quinque libros, quibus, ſuos cum Candida amores celebrat. Auguſtino Superbi, & Michael Maittaire illud incognitum fuit. Hieronym. vero Baruffaldus eius l. cit. facit mentionem, qui tamen ea in re, admiſit errorem, quod *Candida*, quae vox, in ſingulari numero, nomen perſonae proprium, in titulo, refert, numero multitudinis extulerit, & a PICTORIO *Candidorum libros V.* ſcriptos dixerit. Conf. die *Merkwürdigk. der Koenigl. Bibliotb. zu Dr.* Tom. III. p. 522.

LVDOVICI BIGI PICTORII, *Ferrarienſis*, Tumultuariorum carminum L. VII. in 4.

In fine libri, reperiuntur haec adſcripta; *Mutinae per Magiſtrum Dominicum Rocciolum. Anno Dom. noſtri* 1492. *VII. Idus Iunii.* Vid. Mich. Maittaire *Annal. Typogr.* Tom. I. p. 548. Agoſtino Superbi & Hier. Baruffaldus ll. cit. die *Merkwürdigk. der Koenigl. Biblioth. zu Dr.* Tom. III. l. cit.

LVDOVICI BIGI PICTORII, meditatio de

de oratione dominica. Precationes item duae, altera ad Christum Dei filium, altera ad beatissimam virginem eius matrem. *Venet.* 1502. in 4.

Vid. Antonii Posseuini *Adparat. Sac.* Tom. II. p. 358.

LVDOVICI BIGI PICTORII, Paraphrasis in Psalterium rhythmis italicis. *Ferrarae* 1510. in 8. recus. 1547.

Vid. Iacob. le Long *Bibliotb. Sacr.* Tom. II. p. 905.

LVD. BIGI PICTORII, *Ferrar.* Epigrammaton in Christi vitam libellus Leoni X. Florentino summo Pontifici, ex mandato Octauiani Mariae Sforziae Laudensis Episcopi feliciter dedicatus. *Mediolani per Io. Angelum Scinzenzeler 1513. d. XVII. Decembr.* in 4.

Vid. Maittaire *Annal. Typogr.* Tom. II. p. 250. Bernardi de Montfaucon *Bibliotheca Bibliothecarum manuscriptorum noua.* Tom. I. p. 313. vbi vero pro *XVII. Decembr.* legitur *XVII. Nouembr.*

LVD. BIGI PICTORII, *Ferrariensis*, Opusculorum christianorum epitome. in 4. fol. 16.

In fine legitur: *Finit Epitome Opusculorum christianorum* LVDOVICI BIGI *aereis litteris descriptum, per orthographiae instructissimum virum Ioannem Knap. anno salutis christiane G D. IX.* (1509) Vid. die *Merkwürdigkeiten der Koenigl. Bibliotb. zu Dr.* Tom. III. p. 523.

LVD. BIGI PICTORII, *Ferrariensis*, Opusculorum christianorum metricorum Libri III.

Pon-

Pontii Paulini carmen Iambicum christianam pietatem commendans, edente Beato Rhenano, Heluetensi. *Argentinae ex officina Schureriana* 1509. in 4.

Vid. Niceron *Memoires* Tom. XXXIIX p. 273. Maittaire *Annal.* Tom. II. p. 197. Dicati sunt hi tres libri Io. Franc Pico, Alberto Pio Carporum Principi, & Guidoni Vbaldo Vrbin. Duci. Extat quoque editio *Mutinae per Dominicum Rocociolam* 1498. in 4. vid. Maittaire *Annal. Typogr.* Tom. I. p. 664. Ex iis non pauca *scholae suae Christianae*, *Basileae* aliquoties editae, inseruerunt Io. Süsenbrot, & Io. Gastius. It. Ian. Gruterus Tom. I. *Delicior. Italorum poetarum* a p. 404-436. Leodegarius a Quercu in *Floribus* quo Epigrammatum multa ex illis adtulit.

LVD. BIGI PICTORII, in coelestes proceres hymnorum epitaphiorumque liber; eiusdem Epigrammatum libelli duo. *Ferrar. impress. per Io. Maciochum Bondenum* 1514. in 4.

Vid. Maittaire *Annal. Typogr.* Tom. II. p. 262. Ant. Posseuini *Apparat. Sac.* T. II. p. 358. Ios. Simleri *Bibliotheca* p. 460.

LVD. BIGI PICTORII, Sacra & satyrica epigrammata, elegiae, epitaphiorum item & epigrammatum L. II. *Ferrar. per Io. Mazochium.* 1514. in 4.

Vid. Anton. Posseuini *Apparat Sac.* & Ios. Simleri *Bibliotheca* ll. cit. Recusa fuerunt *sacra & satyrica epigrammata cum nonnullis* Michael. Verini, B. Dardani, Bened Iouii, Laurentii Lippii, p. Fausti Andrelini, Ludouici Lazarelli Sedtempedani *poematibus*, *opera & studio* B. Rhenani. *Basil. apud. Io. Frobeni-*

benium 1518. in 4. pp. 110. vid. die *Merkwürdigk. der Koenigl. Biblioth. zu Dr.* T. III. p. 523. In Catalogo operum Beati Rhenani, quem Niceron Tom. XXXIIX. p. 270-278. adtulit, hic liber non reperitur.

LVD. BIGI PICTORII, Hippolita. *Venetiis* 1516. *per Georg. de Rusconibus.*

Iof. Simlerus in *Bibliotheca* l. cit. *carmen* vocat *elegantissimum*, quod prima vice *Ferrariae* prodierit. Conf. Ant. Posseuin. l. cit. qui dicit: *eam pereleganti carmine scriptam ferunt. Nimirum eam ipse non vidi.* Mich. Maittaire etiam incognita fuisse videtur.

LVDOVICI BIGI PICTORII, Orriciorum poematum Libri III. *Venet.* 1522.

Simlerus & Posseuinus ll. cit. huius libri quidem mentionem faciunt, sed apud Mich. Maittaire illum frustra quaesiueris, sicuti eiusdem *Coricea*, & *sex libros aliorum carminum*, qui etiam a Simlero & Posseuino memorantur.

IO. FRANCISCI PICI, *Mirandolani*, de auro libri III. in quo de auro tum aestimando, tum conficiendo, tum vtendo differitur: cum explicatione complurium Philos. & Medic. Facult. arcanorum. *Venet.* 1586. in 4.

Libris omnium rarissimis, hunc adnumerari, in *Bibliotheca Heukelom-Akersloot.* scribit Cl. Vogtius p. 531. Plures autem editiones, extant subinde repetitae, e quibus nobis innotuerunt *Ferrariensis* 1587. in 8. *Vrsell.* 1598. in 8. *ibid.* 1602. in 8. Adiectus posterioribus duabus editionibus conspicitur Bernardi Comitis antiqui Treuirensis philosophi expertissimi περὶ χημείας *liber.* Insertus etiam est

Tom. II. *Theatri Chemici*, quod 1613. aliquot voluminibus prodiit. p. 337 ſqq. Conf. Niceron *Memoires* Tom. XXXIIII. p. 147.

THEODOR. PIESPORDII, Stemma Habsburgo-Auſtriacorum Principum, origo, & res geſtae, quatuor ſchematibus a Pharamundo deductae, iconibus, emblematibus, inſignibusque illuſtratae. *Bruxell.* 1616. in fol.

Hunc librum 1616. prodiiſſe teſtantur *Catalog. Biblioth. Menkenianae* p. 387. *Ludewigianae* Tom. I. p. 856. Num editio anni 1620. quemadmodum in Cl. Vogtii *Catalogo libr. rar.* p. 532. legitur extet, nos ignorare fatemur.

IO. PISTORII, *Woerdenatis*, ob euangelicae veritatis adſertionem apud Hollandos, primo omnium exuſti, martyrium. Deſcriptum a Guil. Gnaphaeo Hagienſi, tunc temporis in eundem cum beato martyre carcerem coniecto. Nunc autem e manuſcripto editum a Iacobo Revio. *Lugdun. Batau. excud. Wilhelmus Christianus Boxius* 1549. in 8. pp. 168.

Commendant hunc libellum, qui in belgicam translatus linguam inſertus fuit der *Historie der Martelaren. Dordr.* 1657. in fol. p. 56 — 69. a ſingulari illius raritate die *Nachrichten von einer Halliſchen Biblioth.* Tom. IIII. p. 29. Combuſtus fuit PISTORIVS, ob contractum in ſacerdotio matrimonium an. 1425.

Cum Priuilegio. PLATYNAE hiſtoria de Vitis Pontificum periucunda: diligenter recognita;

gnita: & nunc tantum integre impreſſa in fol. folior 146.

E rariſſimis haec editio eſt, quam, haec ſcribentes, ante oculos habemus. Illa neque a Theophilo Sincero in der *Neuen Sammlung von lauter alten und raren Büchern* p. 412. neque a Nicerono Tom. IIX. p. 226. qui editiones huius libri, longa ſerie recenſent, memorata, neque ipſi Michael. Maittaire cognita fuit. In fine haec leguntur: *Excellentiſſimi hiſtorici* PLATYNAE *in vitas ſummorum Pontificum ad Sixtum IIII. Ponti. Max. praeclarum opus feliciter explicit: Venetiis impreſſum a Philippo Pincio mantuano anno Domini* 1504. *die* 22. *Auguſti. Iuſtiſſimi DD. Leonardi Lauredani Venetiarum Ducis Sereniſſimi tempeſtate.* Adiecta conſpiciuntur huic editioni I. PLATINAE *dialogus de falſo & vero bono. L. III. Diuo Sixto IIII. Pont. Max.* II. *Dialogus contra amores ad Ludouicum Stellam Mantuanum.* III. *Dialogus de vera nobilitate ad ampliſſ. Vrſinum Archiep. Tranenſem.* IIII. *Dialog. ad Laurent. Medicen de optimo ciue L. II.* V. *Panegyricus in laudem ampliſſimi patris Beſſarionis Epiſc. Sabini, Cardinalis Niceni, & Patriarch. Conſtantinop.* VI. *ad Paullum II. Pont. Max. oratio de pace Italiae confirmanda & bello Thurcis indicendo.* VII. *Diuerſorum academicorum panegyrici in Parentalia B.* PLATYNAE. Omnis vero adpendix fol. LIII. abſoluitur. Conf de PLATINA, praeter Scriptor. a Cl. Vogtio cit. *Giornale de' letterati d' Italia in Venez.* Tom. XIII. p. 414. it. *Bibliotheca Hamburgenſis hiſtorica.* Centur. IIII. p 9 ſqq.

PLATINAE, Hiſtoria inclytae vrbis Mantuae & ſereniſſimae familiae Gonzagae in libros VI. diuiſa, & nunc primum e Bibliotheca Caeſarea a Petro Lambecio in lucem edita, atque neceſſariis additionibus illuſtrata. *Vindobonae* 1675. in 4.

De rariſſimo hoc libro in *Bibliothecae Rinckianae Catalogo* p. 545. haec leguntur: *Hic rariſſimus liber, olim magno pretio redimebatur.* Lambecius *enim cum Commentario ſuo in* PLATINAE Hiſtoriam Mantuanam, *auguſtae viduae* Eleonorae Gonzagae *offenſam incurriſſe dicitur, a continuatione deſiſtere iuſſus, id quod verba finalia:* Annotationum Petri Lambecii in PLATINAE Hiſtoriam Mantuanam, praeter ſpem interruptarum finis, *confirmant.* Conrad. Samuel. Schurzfleiſchius *in litteris prid. Calend. Septembr.* 1677. *ſcriptis, hunc libellum fiſco addictum perhibet, hiſce verbis: Hiſtoriam Mantuanam Lambecii optarem continuari, ſed vt Dresdae audiui, eo ſcripto offenſam Auguſtae viduae, incurrit, quod non dubito, quin cognitum habeas:* Vid. *Fortſetzung der monathlichen Unterredungen* anni 1706. p. 268. Fabricii Adnotata ad *Catalogum Lambecii.* Conf. Niceron *Memoires* Tom. IIX. p. 229. *Biblioth. Hamb. Hiſtorica.* Centur. IIII. p. 26 ſqq. *Leben Petri Lambecii. Hamb.* 1724. in 8. p. 138. In Ludouici Anton. Muratori *Scriptores rerum italicarum* PLATINAE liber inuenitur Tom. XX. p. 6?9 ſqq.

EDVARDI POCOCKII, Specimen Hiſtoriae Arabum ſiue Gregorii Abulpharagii Malacienſis de origine & moribus Arabum, ſuccincta] narratio, in linguam latinam conuerſa, notisque e probatiſſimis, apud ipſos, auctoribus fuſius illuſtrata. *Oxonii* 1650. in 4.

Prima huius libri editio, prodiit *Oxon.* 1648. in 4. vid. Thom. Hyde *Catalogus Bibliothecae Bodleianae* T. II. p. 65. Niceron *Memoires* Tom. XXI. p. 408. Recuſum librum eſſe *Lipſiae* adfirmat Richard Simon *Bibliotheque Critique* T. II. p. 94. Idem POCOCKIVS etiam edidit Gregorii Abulpharagii *Hiſtoriam Dynaſtiarum arabice & latine cum Adpendice. Oxon.* 1663. cui

libro

libro imprimendo Academia Oxonienſis 140. libr. Sterlingorum ſuppeditauit.

POEMATA aliquot inſignia illuſtrium poetarum recentiorum, hactenus a nullis ferme cognita, aut viſa. *Baſileae apud Robertum Winter.* 1544. in 16. ibid. 1557. in 16.

Haec rariora & haud adeo cognita POEMATA collegit Gilbertus Cognatus Nozerenus, vti perhibet Niceron *Memoires* Tom. XXIIII. p. 63. eaque in re auctoritate manuſcripti cuiusdam catalogi, Scriptorum Comitatus burgundici, innititur. Titulos POEMATVM Laurentii Mondanarii, Petri Bembi, Auguſtini Beatiani, Camilli Palaeotti, Iul. Camilli, Aaronis Batalaei Triuilienſis, Eucharii Syneſii, Baptiſt. Perſii, Ioannis Arnolletti, Buccii Aenicolae, Franciſci Philelphi, Iani Vitalis Panormitani, Petri Curſii, Claudini Budini, Paull. Cerrati, Paul. Belmiſſeri, & Quintiani Stoae, quae in hac collectione reperiuntur, longa ſerie recenſet, ſingulorum quoque ſcripta, paſſim enarrat Ioſ. Simlerus in *Bibliotheca.*

Le POETE ſans fard, ou diſcours Satyriques en vers. *A Cologne* 1696. in 12.

Haec prima libri editio eſt, *Lugduni*, non autem, vti titulus refert, *Coloniae* impreſſa. Secunda prodiit mutato paullulum titulo: *Le* POETE *ſans fard; contenant Satyres, Epitres, Epigrammes, ſur toutes ſortes de Sujets. A Libre ville* (Rouen) *chez Paul. Diſantvray, a l'Enſeigne du Miroir, qui ne flate point.* 1698. in 12. & tandem recepto priore titulo, *Bruxell.* 1701. in 12. Adſciuit vero Franciſcus Gacon ſibi cognomen du POETE *ſans fard*, ob ingenium ſatyricum, quo omne, quod tulit illi ſe obuium, carmine ſatyrico proſequutus eſt.

Imagini eius, Parisiis, aere incisae, hoc subscriptum legitur epigramma:

Tel fût le POETE *sans fard*
Qui tacha d' accorder & la nature & l' art
Dans ses poetiques Ouvrages
Aux froids & sots rimeurs il porta des grands coups
Et pour se faire aimer des sages
Il fit toujours la guerre aux sous.

Natus fuit Franc. Gacon Lugduni 1667. & Prior de *Notre Dame de Baillon*, Ordinis Cluniacensis, factus, ibidem obiit anno 1725. anno aetatis LIIX. mens VIIII. Vitam eius descripsit Niceron Tom. XXXIIX. p. 233 sqq.

POETAE christiani. *Venetiis apud Aldum* 1501. 1502. II. Tom. in 4.

Rarioris collectionis recensio satis adcurata inuenitur in den *Merkwürdigkeiten der Koenigl. Biblioth. zu Dr.* Tom. III. p. 508 sqq.

Speculum haereticorum: *Fratris* AMBROSII CATHARINI POLITI, *Senensis, Ordinis Praedicatorum. Impressum Cracouiae. Per Ioannem Haeliz, Neo-Christianum Anno Dom.* 1540. in 8. pl. 7.

Insignem libri raritatem prodidit Io. Daniel Ianozki in der *Nachricht von denen in der Zaluskisch. Biblioth. sich befindenden raren polnischen Büchern.* P. I. p. 20. Edidit illud *speculum* Martinus Sporn Dominicanus, & haereticae prauitatis inquisitor Vratislauiae, qui POLITO illud subduxerat cum Romae commoraretur. Recusum est *Speculum* cum POLITI libro *de peccato originali, & perfecta iustificatione a fide & operibus Lugduni* 1541. in 8. Conf. de AMBROSIO CATHARINO POLITO, Senensi, Archiepiscopo

Com-

Compsae, qui eo potissimum floruit tempore, quo Synodus Tridentina habebatur, Sixtus Senensis in *Bibliotheca Sancta* L. IIII. p. m. 208. vbi illum *onciuem* suum, *primum in diuinis Scripturis Praeceptorem, virum ingenii viribus valentem, disciplinarum opibus excellentem, & eloquii tam hetrusci, quam latini facundia praepotentem*, nominat. Idem Sixtus Senensis L. V. VI. & VII. *Bibliothecae Sanctae*, excutit pleraque AMBROSII CATHARINI POLITI, praesertim quae in libris *Adnotationum* aduersus scripta & dogmata Thomae Cardinalis Caietani POLITVS emiserat. Vid. quoque Anton. Posseuini *Apparat. Sac.* Tom. I. p. 71 sqq. Ambrosii de Altamura *Bibliotheca Dominicana* Centuria IIII. ad ann. 1553. p. 302 sqq.

P. POMPONATII, *Mantuanii*, Tractatus de immortalitate Animae in 8. pp. 128.

In fine legitur: *Finis impositus est huic tractatui per me* PETRVM *filium Ioannis Nicolai Pōponatii de Mantua, die 24. mensis Septemb. Anno Christi* 1516. *Bononiae. Anno* 4. *Pontificatus Leonis* 10. *ad laudem indiuiduae Trinitatis*, &c. Existimat quidem Cl. Vogtius p. 540. e suo, libri, quod possidet, exemplo, a quodam titulum esse abscissum, sed libellum, sine titulo, vt tunc ferebat consuetudo, fuisse excusum, vt credamus adducimur, ipsa illa editione, quam possidemus, & alio huius editionis exemplo, quod apud amicum, cum Lipsiae, studiorum caussa versaremur, sine titulo, conspeximus. De ceteris PETRI POMPONATII libris rarioribus v. c. *Apologia, Defensorio, Dubitationibus in IIII. Meteorologic. Aristotelis* &c. vid. Niceron *Memoires* Tom. XXV. p. 333 sqq. Io. Gottlieb. Olearii *Dissert. de* POMPONATIO. *Ienae* 1709. in 4. *Histoire d'un Voyage litteraire fait en* 1733. *en France, en Angleterre & en Hollande* p. 36 sqq. Conf. Paull. Freheri *Theatr. virorum eruditione claror.* p. 1441.

ANTONII LODZIA A PONINSKY, *Palatini Posnaniensis*, *Equitis ordinis Aquilae albae*, Opera heroica olim ſub nomine Equitis Poloni ſparſim edita, nunc vero plurimum aucta, cura, ſtudio, & impenſis Ioannis Maximiliani Krolikiewicz. Sacr Reg. Maieſt. Secretarii, *impreſſa anno Dom.* 1739. in 4.

Hunc librum ob exemplorum impreſſorum paucitatem, in ipſa iam Polonia raro inueniri, docent *noua litteraria Lipſienſia* anni 1749. num. XXVII. p. 235 ſqq.

Sarmatides, ſeu Satyrae cuiusdam Equitis Poloni. Illuſtriſſimo & Excellentisſimo D. D. Ioanni Friderico Sacri Romani Imperii Comiti in Koden, Dorohoſtaie, Czarnobyl, & Kopyty Sapieha Supremo Magni Ducatus Lithuaniae Cancellario, Praefecto cum Iurisdictione Palatinatus Breſtienſis, Propoyſcenſi, Gorzdouienſi &c. Capitaneo, Ordinis Aquilae albae Equiti, a Ioanne Maximiliano Krolikiewicz, Sacrae Regiae Majeſtatis Secretario Dedicatae. Anno Domini 1741. in 4. pp. 241. excepta dedicatione.

Hic, in cuius poſſeſſionem, ipſi haud ita pridem venimus, liber, eundem ANTONIVM LODZIA A PONIN PONINSKY habet auctorem, & ob exemplorum paucitatem raro inuenitur. Adſcribemus hanc ob cauſſam Satyrarum tabellam, & contentorum in hoc libro indicem. Satyra I. agit *de Natura Perſonae iſtius inductionis ſunt Satyrus & Auctor.* Sat. II. *de religione*, in qua, paullo acrius, in proteſtantium inuectus eſt religionem. Sat. III. *de educatione.* Sat. IIII. *de vera magnitudine animi*, *& de temeritate.* Sat.

Sat. V. *de tyrannide amoris.* Sat. VI. *de tyrannide honoris.* Sat. VII. *de tyrannide fortunae & spei vanitate.* Sat. IIX. *de rebus polonicis.* Sat. VIIII. *de iniuria famae, & obliuione rerum humanarum.* Has satyras, multo sale, consperſas excipiunt eiusdem Auctoris *inscriptiones variae, epigrammata, epitaphia, elegiae,* &c. Vt lectores nostri perspiciant, qualis fuerit FONINSKIVS poeta, illud hic adiiciemus epigramma quod p. 205. inscribitur: *De scriptis suis furto ablatis.*

Quos calor egzessit, rapuit mihi Praedo labores,
Fur tulit e nostra proprietate lucrum.
Sed minus hoc fateor, fiam patienter egenus!
Diues ab ingenio si manet ille meo.
Ast dubito quod sit fur ditior inde futurus
Nam mentis nunquam tuta rapina fuit.
Gaudeo, si prudens nostrum sibi carmen adoptat,
Si insipiens demum? furta dolenda reor.
Quodsi restitues alienae scripta Poesis,
Inscribam gratis Carmina mille Tibi.

In Satyris, & inprimis in Satyra quinta, multi versiculi mutilati, & penitus omissi reperiuntur. id quod ob nimiam eorum licentiam & acrimoniam, esse factum coniicimus. Plura eiusmodi opuscula, & in soluta, & in ligata oratione ab Auctore conscripta, sed non edita fuisse index eorum docet, qui p. 205. & 206. reperitur.

PHILIPPE DES PORTES, Pseaumes de Dauid, mis en vers françois. *A Paris* 1604. in 12.

Vid. Cl. Vogtius p. 544. Ingens editionum copia, e rariorum librorum numero, hunc librum, sine omni dubio eximit, nisi forte ob contemtum, quem nostra aetate is experitur, rarus dici debeat. Habemus enim vt ex insigni multitudine, nonnullas

hic adiiciamus editiones, de ann. 1595. 1598. 1603. 1606. 1608. 1610. 1611. &c. Vid. Niceron Tom. XXV. p. 315. vbi de hoc libro scribit: *Il en avoit d'abord paru seulement* 60 *à Paris chez Mamert. Patisson, l'an.* 1592. *in* 12 *C'est un des moindres Ouvrages de notre Auteur, qui avait perdu tout son feu lorsqu'il le composa; on peut dire aussi la même chose des* Poesies & Prieres chrétiennes, *qui se trouvent à la Suite de quelques éditions de ses Pseaumes.* Floruit vero PHILIPPVS PORTAEVS Poetarum eroticorum in Gallia princeps tempore Caroli VIIII. Henrici III. & IIII. Galliae Regum, & Monasterii, quod *Bonport* vocatur, Abbas extitit Commendatarius. Obiit anno 1606. Aetatis anno LX. Conf. Iac. le Long. *Biblioth. Sacr.* T. II. p. 698. qui illum Abbatem vocat Tironensem. De editione des *Oeuvres de* DES PORTES, *Paris chez Patisson.* 1600. in 8. vid. *Histoire d'un Voyage litteraire* saepius cit. p. 89. vbi PORTAEVS adpellatur *un charmant poete*, & Speciminis loco eius adfertur *l'Adieu à la Pologne*, p. 90 sqq.

POVRTRAITS & histoire de plus illustres & savans hommes de leurs Siécles, tant de l'Europe, que l'Asie, Afrique & Amerique. recueillez de leurs Tableaux, Livres, Medailles, antiques & modernes. Par André Thevet Angoumoysin, Premier Cosmographe du Roy. *A Paris* 1671. IIX. Tom. in 12.

Multo auctior haec editio illa est, quae *Paris.* 1584. II. Tom. in fol. prodiit. Secundam quidem editionem anno 1695. in lucem emissam fuisse perhibet Sigmund. Iacobus Apinus in der *Anleitung wie man die Bildnüsse berühmter und gelehrter Männer mit Nutzen samlen soll* p. 125. not. m. sed id anno iam 1671. factum esse nos docet *Catalogus Bibliothecae Menkenia-*

nae

nae p. 25. Cornel. a Beughem *Bibliographia historica, chronologica, & geographica*, p. 345. Niceron *Memoires* Tom. XXIII. p. 81. qui, *il ne faut pas chercher*, ait, *dans cet ouvrage beaucoup de particularités sur ceux dont il y est parlé. Ce ne sont le plus souvent que des generalités qui n' apprennent rien; & il y a des fables & des imaginations de l' Auteur, comme dans ses autres ouvrages. Il y a sur tout un article d' un certain* Quoniambec, *Geant fabuleux dont* Iean de Leri *l' a fort raillé.* Andreas Theuet obiit Eleemosynarius Catharinae de Medicis Galliae reginae Parisiis anno 1590. Si Io. Burchardo Menkenio in *Declamation. de Charlataneria Eruditorum* p. 124. *edit. recentiss.* anni 1747. fidem habemus, Andreas Theuet viginti octo ita calluit linguas, vt expeditissime loqueretur. Sed hanc & alias eiusmodi narrationes de nimia Theueti credulitate in dubium vocare videtur Niceron l. cit. p. 77.

GVIL. POSTELLI, Scripta fere omnia.

GVIL. POSTELLVM, inter polygraphos, locum obtinere, satis constat, libellos ab eo editos, qui, hoc tempore, in paucis bibliothecis reperiuntur, satis adcurate recenset Cl. Vogtius in *Catalog. libror. rar.* p. 545 - 552. quibuscum conferri merentur, quae, apud Niceronum Tom. IIX. des *Memoires* p. 295-356. Tom. X. P. II. p. 268 sqq. leguntur, e quibus, paucos, per lancem quasi saturam proferemus, qui, raro obiiciuntur oculis, & prae ceteris, qui commemorentur, digni sunt.

Les tres merveilleuses victoires des Femmes du monde, & comme elles doivent à tout le monde par raison commander; & même à ceux, qui auront la monarchie du monde vieuil. Livret écrit par G. POSTEL à Madame Margarite

rite de France. *A Paris de l'imprimerie de Iehan Gueullard.* 1555. in 24. fol. 81.

Sic libri titulus, a quibusdam prolatus conſpicitur. Omiſſum vero eſt verbum *nouveau.* Igitur ita legi debet: *des femmes du nouveau monde;* huic enim reſpondet: *& même à ceux qui auront la Monarchie du monde vieuil.* Satis adcuratam libelli dedit notitiam Niceron l. cit. p. 334-344. vbi inprimis ea excerpta conſpiciantur, quae, ad ſic dictam *Mere Ieanne* ſpectant. Illud vero opuſculum inter reliqua POSTELLI ſcripta, eſſe rariſſimum, ex eo coniicit Niceron, *puisque dans les ventes de Bibliotheques, où il ſe trouve, on le pouſſe toujours jusqu' à quarante écus au moins.*

Le prime Nove del altro mondo, cioe l'admirabile hiſtoria e non meno neceſſaria ed utile da eſſer letta ed in teſa da ognivno, che ſtupenda, intitolata: La Vergine Veneziana. Parte viſta, parta provata e fideliſſamente ſcritta per GVLIELMO POSTELLO *primogenito della reſtitutione, e ſpirituale Padre di eſſa Vergine.* Ieremiae 31. Creauit Dominus Ihovah nouum ſuper terram. *Appreſſo del Autore.* 1555. in 12. folior. 39.

De inſigni & plane incredibili libri raritate vid. Niceron l. cit. p. 345. vbi ſcribit: *il n'eſt point de de Livre plus rare. En vain le chercheroit-on dans les Bibliotheques les plus nombreuſes de Paris. &c.* Errant vero qui librum titulo: *de Virgine Veneta*, adducunt, ſicuti illi etiam errorem admittunt, qui titulo *la vergine Veneta*, illum prodiiſſe ſcribunt. Auctor de l'*Eſſais de litterature*, Tom. I. p. 124. ſuam recenſionem his inchoat verbis: *De virgine Veneta circa*

circa annum 1552. &c. & paullo poſt contendit, librum, qui inſcribitur *les tres-merveilleuſes Victoires des Femmes* &c apologiam & commentarium huius noſtri eſſe. E quibus ſatis dilucide adparet, vtrumque librum ab illo oculis non fuiſſe conſpectum. Dixerat quidem Niceron l. cit. exemplum libri, quod in Bibliotheca M. le Gros de Boze, Academiae Inſcriptionum & bon. litterar. Secretari perpetui extitit, vnicum forte eſſe in Europa, ſed hanc mutauit poſtea ſententiam, vt patet e P. II. Tom. X. p. 268. Plura vide apud Scriptores a Cl. Vogtio p. 547. productos.

GVLIELM. POSTELLI, reſtitutio rerum omnium conditarum, per manum Eliae Profetae terribilis, vt fiat in toto mundo conuerſio perfecta & maxime inter Iudaeos; interprete ex Hebraeis GVIL. POSTELLO. *Paris* 1552. in 16.

Librum hunc ſeorſum prodiiſſe, vix crediderimus, cum in ea editione, quam nos vidimus, ille ſecundam partem, vel, ſi mauis, adpendicem conſtitueret libri, cui titulus; *Abrahami Patriarchae, liber Iezirah ſiue formationis mundi, patribus, quidem Abrahami tempora praecedentibus reuelatus, ſed ab ipſo etiam Abrahamo expoſitus Iſaaco, & per prophetarum manus, poſteritati conſeruatus, ipſis autem* LXXII. *Moſis Auditoribus, in ſecundo diuinae veritatis loco, hoc eſt in ratione, quae eſt poſterior authoritate, habitus. Vertebat ex Hebraeis & Commentariis illuſtrabat* 1551. *ad Babylonis ruinam, & corrupti mundi finem* GVIL. POSTELLVS *reſtitutus. Paris.* 1552. in 16. Idem teſtatur Niceron l. cit. p. 329. vbi & irdiculam narrationem de mortuo POSTELLO, & reſuſcitato, cui, epitheton, *reſtitutus*, nomini adiectum, occaſionem dedit, adfert. Quis

vero

vero libri Cabbalistici *Sepher Ietzirach*, qui sub Abrahami Patriarchae nomine apud Iudaeos circumferri solet, verus sit auctor, nondum inter viros doctos constat. Omnia fere, quae ad hanc controuersiam spectant, congessit Io. Alb. Fabricius in *Codice Pseudepigrapho veteris Testamenti* p. 381 — 390. Conf. *Lettres Choisies de* M. Simon. Tom. II. Lettre XXVII. p. 187 sqq. Optima libri censetur editio, quae hebraice cum Commentariis R. Abraham ben Dauid, seu Dior; R. Mosis, filii Nachanan; R. Mosis Botrel; R. Eliezer de Garmisa; & R. Saadias Gaaon *Mantuae* 1562. in 4. prodiit. Recentissima vero est, quam cum noua versione, & notis, Io. Stephanus Rittangel Linguar. oriental. in Elect. Acad. Regiomontana Prof. Extraordinar. *Amstelodami* 1642. in 4. in lucem emisit. Sine dubio etiam GVIL. POSTELLI versio est, etsi Io. Morinus illam Io. Reuchlino tribuat, quae inter Io. Pistorii *Scriptores Cabbalisticos Basil.* 1587. in fol. Tom. I. p. 869 sqq. reperitur.

GVIL. POSTELLVS, de Originibus, seu de varia, & potissimum orbi latino ad hanc diem incognita, aut inconsiderata historia, cum totius orientis, tum maxime Tartarorum, Persarum, Turcarum & omnium Abrahami & Noachi alumnorum origines, & mysteria Brachmanum retegente. Quod ad gentium, litterarumque, quibus vtuntur, rationes adtinet, ex libris Noachi & Hanochi, totiusque auitae traditionis a Mosis alumnis ad nostra tempora seruatae & Chaldaicis litteris conscriptae a POSTELLO posteritati eruta, exposita, atque proposita. *Basil.* 1553. in 8.

CL

Cl. Vogtius illum librum in 4. Miceron autem l. cit. p. 333. & *Catalogus Bibliothecae Tellerianae* p. 145. in 8. prodiisse tradunt.

GVIL. POSTELL, Histoire memorable des expeditions depuis le deluge faictes par les Gauloys ou Francoys depuis la France, jusques en Asie, ou en Thrace, &' en l' orientale partie de l' Europe, & des commodités, de divers chemins pour y parvenir & retourner pour montrer avec quelz moyens l' Empire des Infideles peut & doibt par eulx estre desfaict. A la fin est Apologie de la Gaule contre les maleuoles Escrip vains, qui d' icelle ont mal ou negligemment escript; en apres les tres anciens droicts du peuple gallique & de ses Princes. *A Paris.* 1552. in 16. pp. 190.

Integrum libri, qui nobis ad manus fuit, titulum ab illo, quem Cl. Vogtius ex Iacobi le Long *Bibliotheca historica*, adtulit, aliqua ex parte, diuersum hic adscripsimus. Liber etiam non in 8. sed in 16. recusus est.

La loy Salique, livret de la premiere humaine verité, la ou sont en brief les origines & autoritez de la loy Gallique, nommée communement Salique, pour montrer, a quel point faudra necessairement en la Gallique republique venir, & que la dite republique sortira un Monarque temporel. *Paris.* 1552. in 16.

Vid. Niceron l. cit. p. 332. qui librum etiam mutato titulo; *de la premiere verité humaine, ou sont contenuë les sources, causes, vertu & pouvoir de la loy Gal-*

Gallique, dite Salique, de duite selon sa vraye antiquité. A Lyon 1559. in 16. pp. 77. editum fuisse scribit.

Prot-euangelium Iacobi fratris Domini, de admirabili natiuitate, & incunabilis virginis matris Mariae, & ipsius Iesu. *Basil.* 1552. in 8.

GVLIELM. POSTELLVS primus fuit, qui hunc librum, e gracco sermone, in latinum translatum euulgauit, illumque more suo, tanti aestimauit, vt in libro, *de originibus, seu de varia & potissimum orbi Latino, ad hanc diem incognita aut inconsiderata historia* &c. *Basil. apud Oporinum* 1553. in 8. edita, scriberet: *euangelica hac historia Iacobi, Pontificatum maximum Iusti, ac Mariae virginis matris, Christique incunabula ita proponi, vt absque illa historia Euangelium ad rationis examen, de sua origine discussum, sit ob Atheos periclitaturum.* Fuerunt nonnulli, qui hunc librum a GVIL. POSTELLO suppositum fuisse existimarunt. Eminet inter illos Henricus Stephanus, qui, dans son *Traité preparatif à l' Apologie pour Herodote* Chap. XXXIII. Tom. II. p. 91. edit. recentiss. Mr. le Duchat. contra *Proteuangelium Iacobi* vehementer declamat, eiusque narrationes cum Alcorano confert, & POSTELLVM ipsum totius fraudis architectum librumque ab eo compositum fuisse, disertis verbis prodidit. Sed liberat a fraudis suspicione GVIL. POSTELLVM, & nihil hac opinione vanius aut iniquius esse, e Codd. MSS. & multis testimoniis adductis, demonstrat Io. Alb. Fabricius in *Codice Apocrypho Nou. Test.* p. 56. vbi ab aliquo Ebionita, Gnosticoue, ex iis, qui tot olim scripta, apostolorum nominibus, simplicem, illorum & hebraisantem dictionem aemulantes suppofuere, graece conscriptum fuisse, testatur, ipsum-

ipſumque *Proteuangelium Iacobi* inſeruit. In *Apocryphis* Michael. Neandri, quae *Baſileae* 156 . ex officina *Operini* prodierunt, & *Catechesi* Lutheri *graeco-latinae*, & *ſelectionibus aliquot patrum ſententiis graeco-latinis* adiecta ſunt, *Iacobi Prot-euangelium*, cum POSTELLI verſione etiam inuenitur, cui Neander, more ſuo, notulas, in margine adſperſit.

GVILIELM. POSTELLI, *regii in Academia Viennenſi, linguarum peregrinarum & Mathemat. Profeſſoris*, de linguae Phoenicis, ſiue hebraicae excellentia, & de neceſſario illius & arabicae penes latinos, vſu, praefatio, aut potius loquutionis, humanaeue perfectionis panegyris. *Viennae Auſtriae opera Michael. Cimmermanni* 1554. in 4.

Vid. *Ducatiana* P. II. p. 374. Conf. quoque *Bibliotheca Bremenſis* Tom. VII. p. 193 ſqq. cui hic libellus ob inſignem eius raritatem, integer conſpicitur inſertus.

Apologia pro Serueto de anima mundi, ſiue de ea natura, quae omnino neceſſaria eſt, & habenda eſt media inter aeternam immobilemque, & creatam mobilemque, eſtque conſubſtantialiter in ipſo Chriſto, ſicuti etiam eſt habenda: contra aſpergines & praecipitatum Caluini in hanc cauſſam iudicium. Auctore GVIL. POSTELLO, *reſtitutionis omnium primogenito, a Caluino hac in cauſſa male perſtricto.*

Ineditam hanc eſſe *Apologiam*, & in Bibliotheca Mr. du Fay extare, teſtatur Niceron l. cit. p. 354. Illam

dam vero inde in Bibliothecam Comitis de Hoym illatam fuiſſe inuenimus in *Ducatianis* P. II. p. 374.

GVIL. POSTELLI, Apologia pro ſe ipſo.

Vid. Cl. Vogtius p. 551 ſqq. In ea GVIL. POSTELLVM ſe purgare, ſcribit Niceron l. cit. p. 355. a criminationibus cuiusdam Matthieu d' Antoine, quem Viretum eſſe, POSTELLVS ſuſpicatur, qui contra illum, libellum euulgauerat, titulo inſignitum ſequenti: *Reponſe aux Reveries & Hereſies de* GVILLAVME POSTEL *Coſmopolite. A Lyon.* 1562. in 16. Excerpta ex hac apologia, ſatis luculenta dedit Rich. Simon dans ſes lettres choiſies Tom. I p. 205—217. Qui plura de GVIL. POSTELLO noſcere cupit, adeat praeter *Bibliothecas gallicas* Verdieri, & de la Croix du Maine, *Obſeruationes Halenſes* Tom. I. Obſeruat. XXI. p. 323—369. Tom. IIII. Obſeruat. XII. p. 231—265. vbi etiam librorum ab illo conſcriptorum inuenitur catalogus, qui tamen ſi illum cum eo, quem Niceronus exhibet, contuleris, admodum imperfectus eſt. Conf. quoque Godofred. Arnoldi *Kirchen-und Ketzerhiſtorie* Tom. I. p. 318. Iacobi Friderici Reimmanni *Hiſtoria vniuerſalis Atheiſmi & Atheorum* p. 289 qui illum ex Atheorum indice expunxit. Vid. quoque Scriptores illi, quos Niceron l. cit. p. 356. longa ſerie adfert.

IOANNIS POSTHII, *Germershemii*, Parerga poetica. *Baſil.* in 8.

Admodum rara eſſe, teſtatur Iacob. Bruckerus in dem *Ehrentempel der deutſchen Gelehrſamkeit* Decur. II. p. 66. not. q. Ianus Gruterus, ob carminis elegantiam, ea inſeruit *Deliciis Poetarum Germanorum* Tom. V. p. 122—244.

POSTV-

POSTVLATA Ordinis ecclesiastici vniuersi, in regno Poloniae, coram S. M. Regia, ordine Senatorio & Equestri, in Comitiis Varsauiens. Generalib. A. D. MDLXXXV. habitis, proposita. *Eccles. VII.* in tota anima tua time Dominum, & Sacerdotes illius sanctifica. In omni virtute dilige eum, qui te fecit, & ministros eius ne derelinquas. Honora Deum, ex tota anima tua, & honorifica Sacerdotes, & propurga te cum bracchiis. Da illis partem, sicut mandatum est tibi primitiarum & purgationis. *I. Thessalonic. V.* Rogamus autem, vos Fratres, vt noueritis eos, qui laborant, inter vos, & praesunt vobis, in Domino, & monent vos, vt habeatis illos abundantius in charitate, propter opus illorum, & pacem habete cum eis. *Posnaniae, in Officina Typographica Ioannis Wolrabi. Cum gratia & priuilegio S. R. M.* 1585. in 4. pp. 36.

Continet rarissima haec collectio, quae Iacobum Brzeznicki, Canonicum posnaniensem & Secretarium regium, habet auctorem, opuscula tria, tunc temporis, ob decimas, ordini ecclesiastico, in Polonia, restituendas, promulgata. Pluribus verbis illam recenset Io. Daniel Ianozki in der *Nachricht von denen in der Zaluskischen Biblioth. sich befindenden raren polnischen Büchern* P. I. p. 50 sqq.

PARDVLPHI PRATEII, Iurisprudentia vetus Draconis & Solonis, cum romano Iure Legum regiarum ac decemuiralium diligenter collata. *Lugdun.* 1559. in 8.

Eiusd. Iurisprudentiae mediae L. IIII. *ibid.* 1561. in 8.

PRATEIVS, Augustobucconias, non *Radulphi*, vt Cl. Vogtius scribit, sed PARDVLPHI gessit nomen. Guilielmi du PRAT, seu PRATEII, philosophi sui temporis, celeberrimi fuit nepos, multisque operibus iuridicis, & libris e graeco sermone, in latinum conuersis, tempore Henrici II. Galliae regis inclaruit. Vitam eius descripsit François la Croix *du* Maine dans *la Bibliotheque de France*, quem videsis. Hos vero libros inseruit Euerardus Otto *Thesauro iuris Rom.* quem V. Volum. in fol. *Traiecti ad Rhenum* 1733. edidit.

GABRIEL. PRATEOLI, *Marcossii*, *D. Theolog.* Elenchus alphabeticus, de vitis, sectis & dogmatibus omnium haereticorum, ab orbe condito, ad nostra vsque tempora. *Colon.* 1581. in 4.

Editio a Cl. Vogtio omissa; GABRIEL PRATEOLVS, vulgo *du Preau* dictus, Marcossius, Theologiae Doctor fuit parisiensis, qui diem obiit 1588. Vid. de illo Anton. Posseuinus in *Apparat. Sacr.* Tom. I. p. 523. Ios. Simlerus in *Biblioth* p. 213. Quale vero pretium sit statuendum eius *haereticorum elencho*, vel inde patet, quod commentis & figmentis ineptissimis refertus sit, & saepe haereticos, qui nullibi, nisi in PRATEOLI cerebro exstiterunt, commemoret; quod exemplis demonstrat luculentissimis P. Baile dans le *Dictionaire* voce *Bezanitae*, siue *Bezaniani* Tom. I. p. 541. voce *Farellus* Tom. II. p. 1156 voce *Ioan. Westphalus* Tom. IIII. p. 28 9. &c. Conf. Natalis Alexandri *Histor. Eccl. s. Vet. Test.* Sec. XV. & XVI. Cap. V. Art. II. p. 290.

IOH.

IOH. PREVSSE, Theologia, oder geistliche Gespräche, von vnterschiednen Artickeln der christl. Religion, Insonderheit von der warhaftigen vnd Heil. Drey-Einigkeit, angefangen von zween Handwercksleuten; welche aber, nachdem sie zu tief in die Schrift kommen, ihre Seelsorger zu Hülfe geruffen: von welchen zwar in ihrer beiderseits Gegenwart drey gantzer Tage lang dispuriret, aber der Streit nicht beygeleget worden, sondern weil beyde Parten vermeinet gewonnen zu haben, sind sie raths vnd einig worden aller Welt Vrtheil ihre gehaltne Disputation, mit beiderseits Vnkosten, vnd Erlaubnis allenthalben nachzudrucken, durch öffentl. Druck zu vnterwerfen. im Iahr, aLs DIe haVptIrrthVMer begVnten zV wanCken (1682) *Freystadt in Verlegung der Autoren*, in 4. pp. 1078.

Vid. Cl. Vogtius p. 555. Recensetur pestilentissimus liber, in *Nou-Antiquis* anni 1725. p. 200 sqq. Conf. quoque de Auctoris vita *Nou-Antiqua* 1 13. p 579. Christophor. Sandii *Biblioth. Anti-Trinitarior.* p. 163. Io. Fabricii *Historia Bibliothecae Fabricianae* P. V. p. 65. Godofr. Arnoldi *Kirchen-und Ketzerhistorie* P. XI. L. XVII. c 13. §. 21. p. 1034. S. R. Io. Georg. Walchii *Einleitung in die Religions-Streitigkeiten* P. IIII. & V. p. 315.

Statuta ac Priuilegia Regni Poloniae omnia: Hactenus, magna ex parte, vaga, confusa, & sibi pugnantia: iam autem, in gratiam D. Sigismundi Augusti, Regis Poloniae, & in vsum

Reipublicae. Ab IACOBO PRILVSIO. *Castren. Praemislien. & tum Terrestri Cracouien. Notario ac Aedili*, collecta, digesta, & conciata. Ita, vt vna lex sit, de vno quouis negocio: indeque nostrae, immo vero optimae Reipub. forma, omnibus sui partibus, descripta appareat. His omnibus etiam Praefationes & Commentaria, ex Regum decretis, consuetudinibus Regni, variisque Scriptoribus ac Legislatoribus, conflata: non tamen Legum, sed, apud gratos Lectores, vim tantum consiliorum habitura, opportunis locis accesserunt. Quae quidem Statuta diuiduntur in libros sex. Primus liber: De Rege nec non spiritualibus & saecularibus consiliariis, Officialibus seu Magistratibus Regni. Item de Militibus. Item de Mercatoribus, Opificibus, & Agricolis. Item de Seruis, Vagis, & Mendicis. Item de Iudaeis, & Paganis. Secundus de rebus Fisci Regii. Tercius de rebus Spiritualium & Saecularium. Quartus de Actionibus Terrestris Iudicii. Quintus de Ducatibus, Regno vnitis, foederatis, & externis, item de Pace & Obedientia, ac de Legationibus. Sextus de Re Militari. Opus, labore ac sumptu meo, partim in Sczuczin, partim sub arce Cracouien. in aedibus meis, ad antrum Draconis, scriptum & toto biennio est excussum, absolutum vero ineunte anno 1553. in fol. pp. 965.

In ipsa Polonia, hanc legum collectionem esse rarissimam nos docuit Io. Daniel Ianozki in der *Nachricht*

richt von denen in der Zalusk. Biblioth. sich befindenden raren polnischen Büchern P. I. p. 38 sqq. vbi satis copiose eam recenset. De prodromo huius Operis, vid. idem Ianozki l. cit. p. 41. Conf. de IACOBO PRILVSIO, qui a Pontificiis, ad Protestantium sacra transiit, Simon. Starouolscii *Elogia & vitae Scriptorum illustrium* p. 76. Iof. Simleri *Biblioth.* p. 321. qui illum minus recte *Iacob. Pelusium* nominat, illiusque opus, ob praefationes, ab auctore additas, opera Episcoporum suppressum esse, scribit, illumque Cracouiae circa anni 1554. initium obiisse, testatur.

Les PRINCESSES Malabares, ou le Célibat philosophique. Ouvrage interessant & curieux avec des Notes historiques & critiques. A *Tranquebar chez Thomas Franco.* 1725 in 8. pp. 200. except. praefat. & claue libro adiect.

Primum liber in Gallia prodiit, nisi forte haec nostra, prima est editio, quam auctor Gallus, in Belgio, typis exscribendam curauit. Charta enim, litterarum character, & omnia alia, Belgium produnt. Impius vero auctor, qui, vt populo placeret, quam fecit, fabula, personas, vestes, vela & colores, ab Indis mutuatus est, disertaque oratione, luminibus, & ornamentis malabaricis, ingeniose decorata, *gratiam* quidem *efficacem*, eiusque amicos commendat, & Iesuitas, cum *sufficienti*, quam praedicant, *gratia*, explodit, re ipsa vero, nullam esse omnibus ex religionibus suadet, cui vir sapiens, & recta ratione praeditus, salutem suam committere posset. Vix liber prodierat, cum supremi senatus parisiensis auctoritate, a carnifice publice laceraretur, & combureretur, & omnia eius, quae quidem reperiri potuerunt, exempla, e medio tollerentur. Sed in Germania, mox recusus

 fuit,

fuit, etiamsi illa editio, ***Amstelodamum***, in titulo prae se ferit. Auctorem illius fuisse Crebillonium iuniorem, Ferdinandus quidem Stoschius, in *appendicula ad* Gerdesii & Vogtii, *Florileg.* & *Catalogum libror. rar.* p. 9. qua fretus auctoritate, nescimus, diserte prodidit, cum vero addit ipsum illum auctorem, cum libro suo fuisse combustum, id eum veritate minus congruit. Crebillonius iunior enim, adhuc in Gallia viuit, id quod libellorum ab illo editorum, quorum non spernenda in Germaniam, perfertur copia, satis superque commonstrat. Strinxit contra librum impium calamum, Summe Reu. Moshemius diss. singul. quam hoc titulo: *Gallus gloriae Iesu Christi Spiritusque sancti obtrectator, publicae contemtioni expositus*, *Helmst.* 1736. in 4. pp. 49. edidit. In *Dissertationibus* Ioann. Laurent. Moshemii *ad Historiam ecclesiastic. spectantibus* Tom. II. haec dissertat. hoc inuenitur titulo: *Nouus religionis christianae hostis, ex Gallis patefactus & fugatus*, p. 659 — 727.

PROCESSVS iudiciarius Mascaron contra genus humanum in fol. sine loci & anni indicio.

Quis auctor huius libri, quo loco, & quonam prodierit tempore, id aliis disquirendum relinquimus. Nihil de eo relatum legimus, etsi omnem adhibuerimus operam, incassum tamen laborauimus. Nouem absoluitur foliis in folio. Litterarum characteres gothici admodum rudes & crassi, iisque admodum similes sunt, quibus Günther Zainerus olim vsus fuit. Mascaron, seu vt nonnunquam etiam in libro vocatur, Mastaron, nec non Manscaron, totius infernalis nequitiae, vt se ipsum vocat, est procurator, Deus iudex, Gabriel nuncius iudicialis, & Maria caussarum patrona, quae hominum perorat caussam. Liber innumerabilibus

cita-

citationibus ex vtroque iure refertus eſt, & formam proceſſus iudiciarii, ob oculos ponit. Speciminis loco hic adſcribamus Maſcaronis accuſationem: *Ego procuratorio nomine conqueror iuxta no. in l. poſt mortem. ff. quando ex facto tu. & de inſtito. l. ſi. quod cū ego & alii quorū nomine ego ago per infinita tempora commūi preſcriptione preſcripta iuxta poſita. XVI. q. III. in §. p. 9. ea & per totū fuiſſemus in pacifica poſſeſſione tormentandi cruciandi & iuſticiandi genus humanum apud inſectores de conſecra. dis. IIII. Firmiſſime. nunc de nouo iure iuris ordine nō ſeruato cont. l. ſi pacto. C. de pac. & II. qu. VI. Diffinitiue & de excep. rei iudi. in. l. I. parte non vocata contra legem de vnoquoque ff. de re. iudi. & de adop. l. nam ita diuus de conſti. c. Eccleſia ſancte Marie pro voluntatis libito ſumus dicta poſſesſione priuati in l. meminerint. C. Vnde vi. & l. ſi quis in tantam. e. ti. extra de re. ſpoli. in literis. De hoc etiam querelam lamentabilem exponemus cora te. Quare placeat tibi genus* (genus) *hūanū vocare ad veniendū certa die coram te mihi procuratori reſponſurū iuxta no. in. l. aut qui aliter. §. 1. ff. q. vi aut clam ex. de reſcriptis. cf. 1. Proteſtans primo quod reſtituatis nobis plenam & liberam eſſe fiendam poſſesſionem omnium anīarum que in celo terra & purgatorio ſunt & que eas ſequuntur q̄. nate ſunt ac naſcentur iux. l. I. §. nonſolū. als. incip̄. fructuū. & §. 9. vindemias. ff. de vi. & vi. ar. & de reſti. ſpo. gravis.* &c. In fine libri legitur: *Litigacio manſcaron contra genus humanū finit feliciter.* Vidimus librum in Bibliotheca portenſi publica, qui non confundendus, cum aliis eiusdem generis libris, quorum varii inueniuntur in Michael. Maittaire *Annal. Typogr.* paſſim. Recenſetur etiam aliqua ex parte, proceſſus iudicarii, a noſtro, plane diuerſi editio rariſſima *Argent.* 1478. a Io. Adam. Bernhard in der *curieuſen Hiſtorie der Gelehrten* p. 657. Chriſtus in illo iudicis, Diabolus accuſatoris, Moſes vero rei perſonam agit. Scripſit etiam Iacobus de Theramo,

mo, Canonicus Aprucinus & Archidiaconus Auerſanus *Conſolationem peccatorum, ſiue litem Chriſti & Belial s, coram iudice Salomone*, cuius inter alias, extat editio *Goudæ* 1481. in fol. Ad imitationem illius, id quod ipſe fatetur, poſtea conſcripſit Iacobus Ayrer, Iur Doct. & Aduocat. Norimbergenſis, *Hiſtoriſchen Proceſſum iuris zwiſchen Lucifer und Ieſum*, cuius nos poſſidemus editionem *Francf. am Mayn* 1601. in fol. pp. 742. exceptis indicibus dedicat. & praefat.

PROCLI, *Diadochi, Lycii, Philoſophi Platonici, A. C. Mathematici probatiſſimi*, in primum Euclidis Elementorum librum Commentariorum ad vniuerſam mathematicam diſciplinam principium eruditionis tradentium L. IIII. a Franciſco Barocio, Patritio Veneto, ſumma opera, cura, ac diligentia, cunctis mendis expurgatis, ſcholiis & figuris, quae in graeco codice omnes deſiderabantur aucti: primum iam romanae linguae venuſtate donati, & nunc recens editi. *Patauii, excudebat Gratioſus Perchacinus* 1560. in fol. pp. 272. exceptis praemiſſis & indice.

PROCLVM, Lycium, Syriani diſcipulum, & in ſchola athenienſi ſucceſſorem, fuſe ac erudite, in primum Euclidis elementorum librum, eſſe commentatum, ſcribit quidem Io. Alb. Fabricius L. V. *Biblioth. grae*. Cap XXVI. p. 520. Longe vero aliam, de hoc PROCLI Commentario, tulit ſententiam Cl. Milliet Dechales, in *Tr. prooemial. de progreſſu Matheſeos & illuſtribus Mathematicis*, cum Tom. I. Oper. p. 11. *librum eſſe*, ait, *exigui momenti, qui multas minutias complectatur, quae cuique aduertenti, facile in mentem venire poſſint.* Laudat vero Fran-

Francifci Barocii curam & diligentiam, quam in conuertendo PROCLI collocauerit libro. Edidit hanc fuam Barocius translationem iuuenis XXII. annorum, & M. Antonio Paffero, patauino, quem alterum aetatis fuae nominat Ariftotelem, M. Antonio Mureto, gallo, Ioanne Fafeolo, patauino, Vincentio Cardino, florentino, Felici Paciotto, vrbinate, viris lat nae & graecae linguae peritiffimis, cunctisque fcientiis praeditis, adiutoribus, & cenforibus fe effe vfum, in praefatione, ipfe profitetur. Infcripfit verfionem fuam nomine Danielis Barbari Patriarchae aquileienfis defignati. Liber nitidiffime impreffus eft; PROCLI textus e graeco conuerfus, variis figuris ligno incifis, (*in holz gefchnittne Leiften*) circumfcriptus confpicitur. Textui vero, Barocii fcholia & adnotationes fubiectae confpiciuntur. Maiorem autem a pofteris, Barocius, inire poterat gratiam, fi verba PROCLI graeca, fuae verfioni adiecifset. Habemus quidem PROCLVM graece editum, a Simon. Grynaeo *Bafil.* 1533. in fol. quam editionem auctor der *Merkwürdigk. der Koenigl. Biblioth. zu Dr* Tom. II. p. 211. infigni quodam elogio ornat, fed Barocius lectores in praefatione rogat, ne fuam verfionem, cum exemplari graeco, Bafileae, dilan ato potius quam impreffo, conferre velint. Conf. I. A. Fabricii *Bibliotheca gr.* l. cit. Iof. Simleri *Bibliotheca* p. 200. vbi vero liber, typothetarum forte errore, *Patauii* 1569. prodiiffe dicitur.

Liber PSALMORVM Dauidis arabice, cum verfione latina Victorii Scialac & Gabriel. Sionitae. *Rom. ex typographia Savariana.* 1614. in 4.

Conftituerat Francifcus Savari de Breves, gallus niuernenfis, Cath. Regis Chriftianiff. apud Turcarum Imperatorem, deinde Romae apud Paullum V.

V. Pontif. max legatus, facrorum bibliorum, arabicam & latinam interpretationem promulgare, & ideo in fuis aedibus, fuo fumtu, inftruxit typographiam, e qua vero praeter PSALTERIVM arabicum. e graeco fermone, cura & ftudio Gabriel. Sionitae 1614. & hac editione arabica & latina, nihil aliud prodiit. Vid. Iac. le Long *Biblioth. Sacra* T. I. p. 125. p. 307. Obiit Francifcus Savari anno 1627. Quod vero ad Victorium Scialac adtinet, cuius opera, praeter Gabriel. Sionitam vtebatur, ille Maronita accurenfis, e monte Libano, & linguae arabicae & fyriacae Lector, in Collegio Sapientiae, Romae fuit.

PSALMI Dauidis arabici. *Aleppi fumtibus Athanafii graecorum antiocheni Patriarchae.* 1706. in 4.

De rariori editione vid. Iac. le Long *Bibliotheca Sacr.* l. cit.

PSALTERIVM Dauidis latino-faxonicum vetus, a Io. Spelmanno editum, e vetuftiffimo exemplari, & cum tribus aliis, non multo minus vetuftis collatum. *Londin. excud. R. Radger* 1640. in 4.

Neque integer, neque genuinus, vt ipfe Io. Spelmannus in admonitione ad lectorem fcribit, liber eft. Inuenitur in rariore hac editione fermonis faxonici contextus, fed ad fingula verba latina, verbales tantummodo verfiones, in quibus a linguae proprietate, neceffario faepe difceditur. Inuenerat vero Spelmannus, huius verfionis codicem peruetuftum, in bibliotheca Oxonienfi, quem poftea cum tribus aliis, e bibliothecis nimirum academiae cantabrigienfis, Collegii S. Benedicti, & Tho-

Thomae Comitis Arundelliae contulit. Vid. Iacob. le Long *Biblioth. ſacr.* Tom. I. p. 423. Auctores *Aduotat. in vitam Aelfridi magni Anglorum Regis* ab ipſo Spelmanno conſcriptam p. 167.

PSALTERIVM in quatuor linguis, hebraea, graeca, chaldaica, latina. *Coloniae* impreſſ. 1518. 4. Id. Iun. in fol.

Euulgauit hanc rariſſimam editionem, Ioannes Potkenius, Germanus, vir linguarum orientalium gnarus, & eccleſiae S. Georgii colonienſis, Praepoſitus. Opinione ſe deceptum intelligit, qui verſionem chaldaicam in hoc libro quaerit, reipſa enim eſt PSALTERIVM redditum lingua aethiopica, quam iis temporibus, chaldaicam vocare ſolebant. Vid. Io. Ludolphi *diſſert. de lingua aethiopica.* Idem Potkenius iam anno 1513. PSALTERIVM & *Canticum Canticorum* chaldaice, vt titulus fert, ſed verivs aethiopice, in 4. cum praefat. latina ediderat, id quod ex eius epiſtola noſtrae editioni adiecta, adparet, vbi inter alia ſcribit: *Cumque maximam Indiae maioris, quae & Aethiopia ſub Aegypto eſt, Regis, a puero audiſſem, eſſe potentiam, — linguam ipſam chaldaeam ab ipſis* (monachis) *ad tantam ſufficientiam didici, vt mihi perſuaderem, me poſſe* PSALTERIVM Dauid, *arte impreſſoria edere, vt & quinquennio vix exacto* Romae *edidi: ſed cum homo germanus, in patriam poſt multa luſtra reuerſus, patriae me fateor debitorem*: PSALTERIVM *ipſum, non modo in hac chaldaea, per me in Europam importari coepta, ſed & hebraea & graeca ac latina linguis imprimi curaui — retegens etiam quod graeca, latina & chaldaea translationes ex LXX. interpretibus, non ex hebraea veritate deſcenderunt. Adiutorem in his habui* Iohannem Soter, *alias* Heyl *affinem meum chariſſimum, harum quatuor linguarum ſtudioſum,* &c. Conf. Iac. le Long *Bibliotheca ſacra* Tom. I. p. 130. 132. Maittaire *Annales*

nales typogr. T. II. p. 122 sqq. Iof. Simleri *Bibliotheca* p. 407. qui illum, PSALTERIVM chaldaicum, aethiopicis characteribus, imprimi curasse, scribit, id quod ad verbum vsque repetiit Anton. Posseuinus in *Apparat. S.* T. II. p 242.

ΨΑΛΤΗΡΙΟΝ. *Argentorati ex officina Wolfgang. Cephalaei* 1524. in 16. I. Alph. pl. 3.

Laudatur a raritate haec versio in *Nou-Antiquis* anni 1722. p. 1040. Auctorem illius nominat Ioannem Leontonicum graecum, qui etiam *Exegesin, siue interpretationem in* PSALMVM *LXIIX. Dauidis graece Basil.* 1555. in 8. edidit. Praeter Dauidis PSALMOS & Leontonici praefationem, inueniuntur in hoc libello etiam Hannae, Mosis, & trium puerorum cantiones, nec non nonnulli alii hymni, & Symbolum athanasianum.

PSALMORVM libri V. ad ebraicam veritatem versi, & familiari explanatione illustrati, per Aretium Felinum theologum. *Argentorati* 1529. in 4.

Raritatem confirmant *Non-Antiqua* anni 1730. p. 1328. Sub Aretii Felini vero nomine latere Martinum Bucerum extra omnem dubitationem positum est. Conf. Iac. le Long *Biblioth. Sacr.* Tom. I. p. 547. *Melanges historiques de Mr.* Paul Colomies p. 50. Korthold *de variis Scripturae editionib.* p. 281. Vincent. Placcii *Theatr. Pseudonymorum* p. 47.

PSALTERIVM Dauidis Prophetae ac regis, iuxta veterum translationem, vna cum antiphonis & Psalmorum tropis; in septem partes ad numerum dierum, vnius hebdomadae digestum, &

& ad matutinas & veſpertinas preces adcommodatum. *Wittebergae* 1589. in fol. mai. fol. 129.

Rarioris huius PSALTERII exemplum, extat in Bibliotheca portenſi publica. Edidit illud Matthaevs Ludecus, de cuius ſcriptis nonnulla ſupra adtulimus. In praefatione ad lectorem, ſententiam ſuam, de hac editione ita exponit: *Cum eiusmodi* PSALMORVM *libri, qualium in religioſis piorum conventibus hactenus vſus fuit, ipſa vetuſtate, & tractationis aſſiduitate attriti & conſumti paſſim deſiderentur, facere non potui, quin ſimili forma, qua Pſalmodiam antea edidi,* PSALTERIVM *Dauidis Regis & Prophetae ita diſtributum, vt ſingulis diebus ſui reſpondeant* PSALMI, *cum Antiphonis dominicalibus, & ferialibus tropisque Tonorum, in vſum Eccleſiarum, cum cathedralium, tum parochiarum, ſeorſum typis excudendum curarem, retenta vbique veteri translatione, cum quia reſpondet LXX. interpretum verſioni, quam N. T. Scriptores, Euangeliſtae & Apoſtoli imitantur, nec non antiquiores Doctores citant, tum nequid ſanctis Veterum laboribus derogarem.* Iacobo le Long illa editio incognita fuit.

PSALTERIVM Dauid, cum gloſſa magiſtri Petri Lombardi que uulgo magiſtralis uocitatur. in fol. mai. folior. 335.

Quamuis haec magiſtri ſententiarum in PSALMOS gloſſa, plus vice ſimplici typis excuſa fuit; tamen haec noſtra, omnium prima editio, inter libros rariores & bibliothecarum ornamenta, iure meritoque referri ſolet. Litteris exſcripta eſt gothicis, omnibusque initialibus deſtituta litteris, quae in noſtro exemplari adpictae, & variis icunculis non quidem adeo elegantibus exornatae conſpiciuntur. Gloſſam ipſam praecedit Andree Frysner de wūſidel

del *in glossam magistralem* PSALTERII *prefatiuncula*, e qua haec pauca in lectorum nostrorum gratiam adscribemus: *Etsi vtriusque testamenti instrumenta: nouerimus satis satisque plurificata. quamquam etiam: alii quorundam moderniorum postillas: p scripture explanatiōe multiplicarint: precipuorum tamen auctorum expositionibus necdum abundamus. Nos ergo quos frisculenta scaturitio: aut recens defluxus refrigerat: plus stāgno grādissimo: ex plurimis: lōge decursis: tepescētibusque riuulis exundante: studemus atque delectamur: nō quorūcunque placitis: sed christiane religionis principum glosis atque doctrinis: nostri eui homines abundātissimos facere. Psalterium autem dauid prophetarum eximii. quum propter excellentiam suam plus ceteris in diuinis frequentetur officiis: ne de cetero psalmorum decantatores sint vt tympanum insensatum: nescientes quid personent: in primis expositiōem eius offerimus. illo etiam accedente quod codex exemplatu dignissimus exhibebatur: cuius emendationē si ad eius vetustatē rettuleris: aut primum exemplū: aut ex primo transsumptū putes necesse est. Quam glossā:* Petri lombardi Magistri sententiarum: *qui hac sua compilatiōe vt quibusdā placet: nō libris sentētiarum meruit antonomasice magister appellari. Inde &* glossa magistralis *pretitulatur. Sūt aūt pene vniuerse eius glosse sumpte: vel ab Augustino: Cassiodoro: Hieronymo: Remigio: Ambrosio: Gregorio: Hylario vel Alcquino.* &c. In codicis fine haec leguntur verba: *Glossa magistralis: in librum hymnorum Dauid: Petri lombardi: Magistri sententiarum: explicit feliciter. Insculpta Nueremberge oppido Germanie celebratissimo. ductu Andree frisner de wūsidel. Artiu liberalivm magistri. & Ioannis Sensenschmid. ciuis nurembergensis. Anno dn̄i. Millesimo quadringentesimo octauo.* (1478) *die vero februarii duodecimo. Laus deo gloriosissimo.* Hisce verbis scuta seu insignia Typographorum adiecta sunt. Conf. de hac vetustissima editione Michael. Maittaire *Annales typogr.* Tom. I. p. 393.

p. 393. Recentissima sine dubio huius *glossae*, seu Commentarii in PSALMOS editio est, quam recognitam F. Richardus Cenomanus Franciscanus *Paris.* 1541. in fol. in lucem emisit. Quanti hunc librum aestimauerit Franciscus Pithoeus, elucet e *Pithoeanis*, quae primum cum eruditis communicauit M. Teissier dans le III. Vol. des *additions aux Eloges de Mr. de Thou*, vbi p. 2, haec legimus: *Je vous prie de m'acheter* Petrus Lombardus in PSALMOS: *c'est un tres bon livre. Tout ce qu'a fait* Lombard. *est excellent. Il étoit fort homme de bien.* &c. Conf. de Petro Lombardo, Nouariensi, Episcopo parisiensi, quem vt Sixtus Senensis L. IV. *Bibliothec. Sanct.* p. m. 311. scribit: *omnes theologorum scholae singulari quadam venerationis excellentia* Magistrum sententiarum *adpellant*, Anton. Posseuinus in *Apparat. Sacr.* Tom. III. p. 59. Casimir Oudin, in *Commentar. de Scriptoribus ecclesiast.* T. II. Col. 1218 sqq. vbi integra inuenitur *dissertatio de* Petro Lombardo *Sententiarum magistro.* Io. Alb. Fabricii, *Biblioth. med. & infim. Lat.* L. XV. p. 79 sqq. Diem obiisse dicitur suum, anno 1164. Sepultus est in Ecclesia Suburbii parisiensis Sancti Marcelli, vbi hoc eius epitaphium hodie legitur:

Hic iacet Magister Petrus Lombardus Parisiensis Episcopus, qui composuit librum Sententiarum, Glossas Psalmorum & Epistolarum, cuius obitus est dies XIII. Kalendarum Augusti.

In PSALTERIVM Ludolfi Carthusiensis qui & auctor fuit vite christi expositio. *Spirae* 1491. in fol. fol. 224.

Vid. de Ludolfo, Saxone, Carthusiensi, ea, quae supra adtulimus, cum rariorem editionem, de illius *Vita Iesu Christi* recenseremus. Non quidem haec omnium prima editio est, inter eas tamen prima, quae facto anni & loci indicio prodierunt. Quod

Iacobus Wympfelingius Sletstatensis huius editionis in se susceperit curam, ex praemissa eius *epistola, ad uniuersos optimarum litterarum cultores* oppido patet. Cum totius operis, in illa exposuerit rationem, nonnulla quae huc spectant excerpemus. Ita vero ille: *Ludolfus Saxo sacratissime religionis carthusiensiũ apud nobiũ Argentinã Alumnus: perspicacissimo ingenio: exactissima diligentia: cumulatissima doctrina: suauissima nobilissimaque lucubratiõe: Daviticorũ carminũ interpretatiõe enucleatissime complexus est: adeo vt haud facile caeteris (cum eorum venia loquar) qui ante eum in eosdem Psalmos expositores tradiderũt minus vtilẽ ecclesiae fructũ iudicandus sit attulisse. — Dauiticae lirae diligentissimos interp̃tes Hieronymũ Augustinũ Cassiodorũ Petrum Lumbardũ: & quotquot huic labori insudauerũt nõ modo vidit & legit: sed & sentẽtias eorum tanquam amenissimos flores & quam vtilissima grana sapienter ac cõpendiosius introseruit: In primis quid sibi tituli velint: quid argumentũ & materia: quid intentio: quid sententia generaliter & speciatim prae se ferant, ita breuiter & aperte determinat: vt vix similẽ legas: qui sub psalmorũ vmbra eternã temporalẽque christi natiuitatẽ: vite sanctimoniã: persecutiões: tormenta: mortem ac resurrectionem ceteraque id genus mysteria tam luculenter differuerit & explicarit: Ipsos quoque versus qui nõnunquam videntur in cortice: nequaquam sibi inuicẽ: cohaerere: subtilissimis cõnectentibus glossarum vinculis scitissime veritissimeque iungit & continuat. Ad calcẽ denique Psalmi cuiuslibet: deuotam concinnãque & ipsi Psalmo consonã oratiunculã obseruate cuiusque sapor addit. &:* Typographus quidem nomen suum non adposuit, litterarum vero characteres, quibus liber exscriptus est, iis admodum similes sunt, quibus tunc temporis, Petrus Drach, Spirae, vtebatur. In fine libri haec legimus:

Ter quinquagenos Dauid canit ordine Psalmos
Versus bis mille sex centos sex canit ille.

Vene-

Venerabilis patris Ludolffi cartlusien. Expositio in Psalterium diligenti castigatoe exarata finit feliciter.

Perge ludolfe foras: variasque f.raris i vrbes.
Doctorum placido suscipiare sinu.
Ingrediare domos arcas penetralia cellas:
Multa det hospicin bybliotheca tibi.

Hos versiculos, excipiunt Francisci Petrarchae *poetae laureati Psalmi penitentiales elegantes & deuoti*, qui tribus absoluuntur foliis, totique libro finis imponitur. Conf. de variis huius libri editionibus, Scriptores supra a nobis producti I. A. Fabricii *Bibliotheca med. & infim. Lat.* L. XI. p. 848. Iacobi le Long *Biblioth. Sacr.* T. II. p. 835.

PSALTER des koeniglichen prophetten Davids geteutscht nach warhafftigem Text der hebraischen Zungen. *Vollendet in der kaiserlicken Stat augspurg durch doctor Sigmund grymm,* M. D. XXIII. in 8. fol. 206. except. praefatione & indice folior. 15.

Recensio videatur in den *Nachrichten von einer Hallischen Biblioth.* Tom. II. p. 387 sqq.

Der PSALTER des Kinigs und Propheten Davids, ain Summari und kurzer Begriff aller hayligen gescrifft, durch Ottmaren Nachtgallen Doctorem, von Grund aus den LXX. und hebreischen sprach Art und aygenschafft zu verstendigem und klarem hochteutschen gebracht, dergleychen vor nye gesehen, sambt ayns yeden Psalmen kurzen inhalt und begryff, mit erklerung der schwerern örter und puncten, wie mann die verstöen soll. Und wie sie den Menschen zu ainem Christlichn leben weysen, Gott

zu lob und eer. *Mit keyſerlichem Privilegio und Freyhait auff ſechs Iahr.* in 4. folior. 204.

Librum rariſſimum cuius in fine legitur: *Gedruckt zu Augspurg durch Simprecht Ruffen Gott zu Lob vnd eer. In Koſten und Verlegung Doctor Sigmunds Grym, im Augſtmond. Anno &c. XXIIII.* (1524) ipſi poſſidemus, quo recenſendo ſuperſedemus, cum iam Auctores *Nou-Antiquorum* an. 1721. p. 544 ſqq. Iacob. Bruckerus l. a Cl. Vogtio p. 558. cit. aliique viri doctiſſimi, ſatis adcuratam illius dederint notitiam.

In tres PSALTERII primos nocturnos Divi Thomae Aquinatis dilucidiſſimae expoſitiones. In lucem caſtigatiſſimae nuperrime prodeutes.

Io. Franciſci Philomuſi Piſaurenſis carmen In laudem Diui Thomae Pſalmorum Interpretis.

Caligabat inops humanae mentis acumen.
Ad ſacra dauidis cantica ſyderei:
Quae canit afflatus diuino numine uates
Extra hominem coelſi raptus ad aſtra poli.
Cum deus humani miſeratus pectoris aeſtus
Mittit aquinatem coeca per antra virum.
Ambroſia pectus perſundit: nectare linguam.
Auricomos calamos aurea dextra tenet.
Laeua tenet radios: quibus antra per auia nocte
Excuſſa nitidum iuſſerit ire diem

Ergo

Ergo qui canitis diuini oracula uatis
Praecipuas nostrae relligionis opes:
Ne coeca noctis toeci offendatis in umbra
Sit Thomas sanctae duxque comesque viae.

in folio, folior. 83.

Fuerunt quidem inter viros doctos, qui hunc Thomae Aquinatis in LI. Dauidis PSALMOS priores, commentarium, illi abiudicarent, aliumque eius esse auctorem contenderent; illum tamen indubie ad Thom. Aquinatem spectare, confirmat Casimir. Oudinus in luculenta *dissert. de Scriptis* S. Thomae Aquinati *angelico Doctori attributis* Cap. XV. & hanc suam sententiam, testimonio Guil de Thoco, & S Antonini corroborat. Vid. *Commentar. de Scriptor. & Scriptis ecclesiastic.* Tom III. col. 314. Etsi in omnibus Operum Thom. Anquinatis collectionibus iste liber inuenitur, & nisi fallimur, plures eius, seorsum excusae, extant editiones, haec tamen nostra editio, eo nomine inter libros rariores, sibi vindicat locum, quod illa a nemine, qui de vita, & libris Thomae Aquinatis, editis, commentati sunt, quod nos quidem sciamus, memorata, ipsique Michaeli Maittaire incognita fuerit. Characteribus litterarum gothicis, satis nitidis, illa exscripta, & litteris, quas vocant, initialibus, ligno incisis ornata est. In secunda tituli, quem adscripsimus, pagina, hoc Senatus Veneti, lectorum oculis se offert Decretum:

Hocce opus nemo sub ditióe nr̄a
p̄ter Alexandrum Calcedo-
nium ĩprimito: aut alibi impressum
uendito: Qui cõtra fecerit: li-
bros amittito: & insuper multator.

In fine vero libri haec legimus verba: *Explicit Explanatio sanctissimi doctoris Thomae Aquinatis Almi. or.*

prae. In Psalmos. 51. (Vulgo tres primos nocturnos) qui (morte uetante) residuum ipsius psalterii complere non potuit: accuratissime ingerrime suo uitori restituta: per Reuerendum in christo patrem magistrum Augustinum de Finizano: sacrae paginae professorem: ordinis haeremitarum: in caenobio. S. Stephani de Uenetiis regentem: ac castigatissime in Inclytis Uenetiis per Simonem de Luere impressa: studio & aere domini Alexandri Calcedonii. 3. Kls. sextilis: 1505. *Leonardi Lauretani principatus Anno* 4. His verbis angeli figura ramum tenentis, subiecta est. Habemus ex eadem officina, eodem anno impress. *Angelici Doctoris diui Thomae Aquinatis or. pr. In librum Salomonis qui Cantica Canticorum inscribitur dilucidissimam expositionem:* nec non eiusdem *expositionem in librum beati Iob.* Qui insignem scriptorum cateruam, qui, vitam Thomae Aquinatis conscripserunt, noscere cupit, euoluat Christ. Schoetgenii *Continuat. Bibliothecae* Fabrician. *med. & infim. Lat.* L. XVIIII. p. 662 sqq.

In septem PSALMOS poenitentiales Beatissimi Gregorii pape totius ecclesie luminis pclarissimi: Explanatio admodum vtilis: cum tabula materiarum. in 8. fol. 46. si materiar. tabulam 2. fol. exceperis.

Editio perrara, litteris gothicis exscripta, & Mich. Maittaire incognita. In titulo sub typographi insignibus haec leguntur verba: *Ad lectores. Diuu magnuque Gregoriu ecclesie splēdore oēs libros mēbranasve suas mellitos effecisse, nemo inficiabitur. Adeoque attētissima vigilia, summoque studio in explanādis sararu raru codicibus deuotus extitit: vt inter agiographas: eu nō dixerim arcē deuotionis tenere. Veru si in sepē penitentiali u psalmuru lucubratione demiseris ocellos: ita eu examussim absoluisse probabis*

his, vt non aliud, preterquam diuitiarū pelagus opum cumulū: & bonorū formicariū (iuxta greca adagia) ibi decernes. Huc ergo (lector deuote) si dulcia sapere cupis: si melleos sensus affectas pensiculatim accede: & a frōte pariter atque a tergo (sacra enī hec (vt est apud ausoniū) nō aliter cōstant.) Ad gregorianā lucernam purgatis auribus lucubrare. Abscedes sane (si manibus pedibusque nitaris (iuxta comicū) oībus neruis, noctesque diesque remis ac velis) purior pariter & deuotior. Uale. In fine *Explanationis in septem* PSALMOS *penitentiales* haec se oculis obiiciunt verba: *Explanatio dn̄i Gregorii In septem psalmos penitētiales finē habet Parisius In sole Aureo vici sancti Iacobi Per magistrū Bertholdū Rembolt. Anno dn̄i Millesimo quingentesimo duodecimo. Die vero XVIII. Iunii.* Nonnulli inter doctos viros, hanc explanationem, Gregorio VII. tribuunt. Vid. de Gregorio M. Scriptores a I. A. Fabricio L. VII. *Biblioth. med. & inf. Lat.* p. 241 — 256. longa serie product.

Dauidis Regis ac Prophetae, aliorumque Sacrorum Vatum PSALMI, ex Hebraica veritate in Latinum carmen a Benedicto Aria Montano obseruantissime conuersi. Cum argumentis & elucidationibus, quibus singulorum Psalmorum sententia plene exponitur, & orationis filum deducitur, eiusdem interpretis opera & studio adiunctis. *Antuerpiae ex officina Christophori Plantini, Architypographi Regii.* 1574. in 4. mai. pp. 325. except. Psalmor. indice.

Editio satis splendida & oppido rara. Praemittuntur Christophori Plantini *praefatio ad lectorem*; Andreae Masii *epistola ad Bened. Ariam Montanum; ad eundem* Io. Harlemii *epistola*; Francisci Rafelengii, *Plantini generi ad Ariam Montanum litterae*, D. Georgii

Stenii S *Theologiae Licentiati ad Lectorem Carmen;* Ariae Montani *ad Censores epistolium*, quo illis PSALMORVM *libros, a se ex hebraica lectione & phrasi ad verbum, in latinum carmen conuersos, examinandos & iudicandos exhibet, illud professus inprimis, nullum esse in tota versione verbum, nullum schema, nullum ornamentum, cuius ratio aperta, ex Hebraeorum verborum significatione reddi non possit, nihilque hic esse ab interprete allatum praeter Latina verba, & carminum genera.* Censorum Antuerpiensium *iudicium*; Theologorum Louaniensium & *censorum iudicium*; Regis catholici *priuilegium Plantino concessum;* B Ariae Montani *de Psalmorum studio atque vsu, ad Lyram carmen*; Eiusdem *ad Vatem Dauidem elegiacum carmen;* Eiusdem *de diuinorum nominum vsu & interpretatione carmen Sapphicum.* Inter alia in illo carmine conqueritur quod nomen Iehovah in graeci aut latini carminis numeros cogi non possit, eiusdemque nominis significatio nullo simplici verbo latino aut graeco plene excipiatur. Quamobrem pars illius nominis vsurpanda sit reuerenter ad carmen ita vt videatur incipi, sed non finiri latinis pedibus illius quantitas. Tandem hac ratione pergit:

Ergo Te dicam reuerenter IAM:
Nomen hoc nostris sonet excolendum
Versibus; nomen resonet latinis
Auribus IAE.

Non ego hoc primus memorem; nefas id
Sit mihi audenti temerare: magnum
Sic tuum Vates breuiare Nomen
Vidimus almos.

Ipsae & arcanae docuere linguae
Nomini huic densas repetisse laudes
Et canit Graius chorus & Latinus
*Saepe Halelu*IAH

Casibus tandem variare iustis

Non male audaces petimus, quod ipsis
plenius rebus videatur aptus
Poscere Sermo.

Te petens IAS *Domine o vocabo*
Vatis exponam tibi dicta & IAE
Te canens IAM *memorabo summo*
Doctus ab IA. &c.

PSALMORVM paraphrasi e latere adiectus est textus hebraeus; In fine vero reperitur Bened. AriaeMontani *carmen ad D. Petrum Velcium Gueuaram Theolog.* & *Iurisperitum Hispalensis Ecclesiae Priorem*, & *Iurisconsultum Canonicum.* Inueniuntur isti B. Ariae Montani PSALMI, in latinum carmen conuersi, in eius *poematibus*, quae cura Petri de Valentia *Antverp.* 1589. *ex officina Plantiniana* III. Tom in 16. in lucem prodierunt. Conf. de Bened. Aria Montano, Hispano hispalensi, Sacerdote, linguarum oriental. peritissimo, Theol. Doctore & Equite ordinisS. Iacobi, qui diem obiit anno 1598. aetatis anno LXXI. Ant. Posseuini *Apparat. S.* T. I. p. 217 sqq. Iacob. le Long *Bibliotheca Sacra* Tom. II. p. 614. Paull. Freheri *Theatr. virorum eruditione clarorum.* P. 1492. Niceron *Memoires* Tom. XXIIX. p. 104—118. & al.

In Diuini & Regii prophetae Dauid Triadem Quinquagenariam seu PSALTERIVM Interpretatio Poetica Authore Blasio Apponi de Nagy Appon, Libero Domino in Pereslin & Korlatku. *Viennae Austriae Typis Mathaei Formicae, in aula Coloniensi. Anno* 1624. in 4 fol. 342.

Paraphrasi haec PSALMORVM, vario carminis genere conscripta, oppido rara est. Consecrauit illam auctor, Eques Hungaricus, augustiss. & inuictissimo Romanorum Imperatori Ferdinando II. Paraphrasi septem praemissa conspiciuntur elogia, liga-

to sermone composita, quibus, pars lecta iuuentutis Pannonicae, in Academia Viennensi auctori adplausit.

Souter-Liedekens gemaakt ter Eeren Gods, op alle de PSALMEN van David op de voys van Straat-Deunen. 1584. in 8. *Vtrecht* 1598. in 8. *Vtrecht* 1618. in 8.

Editiones Cl. Vogtio incognitae, quarum prima extat in *Bibliotheca Hulsiana* P. V. p. 59. secunda in *Catalog. Bibliothecae Sellianae* P. I. p. 15. tertia denique in *Catalogo Partis Bibliothecae, illustrissimi Comitis de Wassenaer*. Sect. II. p. 1.

PTOLEMAEVS auctus, restitutus emaculatus: cum tabulis veteribus ac nouis. *Argentorati*. 1620. in fol. mai.

Insignem illius editionis, quae, textu omisso graeco, in lucem prodiit, raritatem ex eo colligimus, quod illius, a Io. Alberto Fabricio, in Bibliotheca gr. nulla mentio facta fuerit. Excudit illam Ioannes Scotus, Typograpus argentinensis, qui iam anno 1513 PTOLEMAEI editionem prelo subiecerat, de qua editione vid. Mich. Maittaire *Annal. Typogr.* Tom. II. p. 245. die *Merkwürdigk. der Koenigl. Biblioth. zu Dr.* Tom. I. p. 315 sqq. Illius vero, quam adduximus, editionis, curam in se suscepit Georgius Vbelus, illustrissimo Principi, Guilielmo, Episcopo argentinensi, a secretis, & V. I. Doctor, qui textum e versione latina, Ringmanni Philesii, anni 1511. recudendam curauit, & in pluribus locis puriori latinitati restituit. In vltima libri pagina, duo canes sese inuicem commordentes, conspiciuntur, cum epigraphe: *Vim vi repellere licet.* Ab vberiore descriptione, nos abstinemus, cum illa iam in den *Nachrichten von einer Hallischen Biblioth.*

bliotb. T. IIII. p. 327. inueniatur, quibuscum conferri meretur Georg. Martini Raidelii *Commentatio critico-litteraria de* CLAVDII PTOLEMAEI *geographia, eiusque codicibus tam manuscriptis, quam typis expressis. Norimb.* 1737. in 4. §. IIX. p. 58.

IOAN. PETRI PVRICELLI Ambrosianae Mediolani Basilicae ac monasterii hodie Cisterciensis monumenta, quibus historia Mediolanensis illustratur. *Mediolani ex officina Ramellati* 1645. in 4.

Opus perrarum nominat Cl. Vogtius p. 562. vbi vero liber in folio excusus haud satis adcurate dicitur. Insertus nunc est Petri Burmanni *Thesauro Italiae* T. IIII. p. 91. Ad libros hodie rariores etiam pertinent eiusdem IO. PETR. PVRICELLI *Dissertatio de SS. Martyribus Nazario & Celso, Protasio & Geruasio, Mediolani sub Nerone caesis deque Basilicis, in quibus eorum corpora quiescunt. Mediolani.* 1656. in fol. Eiusd. *historica Dissertatio de SS. Martyribus Arialdo, Alciato, & Herlembaldo Cotta, Mediolanensibus, veritati ac luci restitutis. ibid.* 1657. in fol. Eiusd. *Vita Laurentii Littae, Ciuis & Archiepiscopi mediolanensis. Mediolani* 1653. in 4.

La PVTTANA errante di L. V. V. *In Venezia* 1531.

Carmen sotadicum, a Laurentio Veniero, Veneto, compositum, adeo, obscoenum, vt etiam in prouerbium abierit, & *vna* PVTTANA *du Veniero* apud la Mothe le Vager p. 396. Dans son *dialogue du Mariage*, edit. in 4. dicta fuerit *une putain consommée.* Vid. *Menagiana* Tom. IIII. p. m. 239 sqq. De Petri Aretini PVTTANA *errante* vid. supra p. 43.

Q.

Q.

FABIANI QVADRANTINI, Vita & obitus Annae auſtriacae, Coniugis Sigismundi III. *Brunsbergae* 1605. in 4.

Librum adeo rarum eſſe, ſcribit Io. Daniel. Ianozki in der *Nachricht von denen in der Zaluskiſch. Biblioth. ſich befindenden raren polniſchen Büchern* P. I. p. 4. *dass man es ausſer Pohlen, nur alle neunzig Iahre zu ſehen bekomme.*

FRANCISCI QVARESMII, Elucidatio Terrae ſanctae hiſtorica, theologica, & moralis, in qua pleraque ad veterem & praeſentem eiusdem Terrae ſtatum ſpectantia adcurate explicantur. *Antwerpiae ex officina Plantiniana apud B. Moretum.* 1639. II. Tom. in fol. cum fig. aere expreſſis.

Eiusmodi hic liber raritatis eſt, vt in publicis bibliothecis raro, in priuatis rariſſime inueniatur, id quod experientia edocti ſcribimus. Auctor illius fuit Laudenſis, Ordinis Minorum Theologus, Montis Sion in Hieruſalem olim Guardianus, Terrae ſanctae Praeſes, & Commiſſarius apoſtolicus. Lucas Walddingus in *Scriptorib. Ordinis Minorum* nonnulla de illo adtulit. Conf. Io. Hallervordii *Bibliotheca curioſa* p. 89. Iacobi le Long *Bibliotheca Sacra* Tom. II. Emiſit quoque in lucem *de Sacratisſimis quinque Chriſti vulneribus Libr. V. Venet.* 1652. in fol. qui inter libros rariores locum omnino occupant. Multa quidem in libro, quem adduximus, reperiuntur, quae in cognoſcenda Terrae ſanctae hiſtoria, legentibus vtilitatem adferunt, ſed ea multis fabulis conſperſa ſunt, cuius rei luculenta adtulit exempla Ioan. Chriſt. Polcke in

Diſſer-

Dissertat. de historia passionis Iesu Christi fabulis adspersa. Lips. 1715. in 4.

QVERELA M. Lutheri, siue Somnium. *Basileae* 1554. in 8.

Admodum infrequens est haec satyra, quae Ioach. Cammerarium auctorem habet. Vid Niceron *Memoires* Tom XVIIII. p. 103.

Breuiarium romanum ex sacra potissimum Scriptura, & probatis Sanctorum historiis confectum. Cum praefatione FRANCISCI QVIGNONII Cardinalis. *Lugduni ap. Balt. Arnoullet.* 1544. in fol.

Breuiarium Roman. ex sacra Scriptura, & probatis sanctorum historiis constans, opera FRANCISCI *Cardinal.* QVIGNONII, a Paullo III. promulgatum. *Paris. ex officina Ambrosii Girault.* 1542. in 4.

Breuiarum Romanum iuxta dispositionem FRANC. *Cardinalis* QVIGNONII editum. *Parisiis typis Franc. Muguet.* in 8. mai.

Breuiarum Rom. ex sacra potissimum scriptura & probatis sanctorum historiis confectum, studio FRANC. *Cardinal.* QVIGNONII. *Lugd.* 1540. in 16.

Idem *Parisiis ap. Thiel. Kerver.* 1545. in 12.

Idem *Lugduni ex officina Theobaldi Pagani* 1547. in 8.

Idem, *ibidem iisdem typis* 1548. in 8.

Idem *Lugduni* 1538. in 8.

Idem, *ibidem*, 1542. in 8.

Edi-

Editiones, iis accenſendae, quas Cl. Vogtius qui p. 564. cauſſam raritatis exponit, adtulit. Tertia, quam adduximus, plerumque *Breuiarium Colbertinum* adpellatur, quoniam eius auctoritate, eiusque ſumtibus in lucem prodiit.

Caluidii Leti (CLAVDII QVILLETI,) Callipaedia ſeu de pulchrae prolis habendae ratione. Poema didacticon, ad humanam ſpeciem belle conſeruandam apprime vtile. *Lugduni Batau.* 1655. in 4. pp. 56.

Multa loca, in hac editione prima, & nunc paullo rariore, inueniebantur, quibus auctor ſibi Iulii Cardinalis Mazarini indignationem, contraxerat. Eliminauit poſtea illa loca, quae minus placere intellexerat, ex editione ſecunda, quae *Paris.* 1656. in 8. & poſtea *Pariſiis* (Lipſiae) *apud Thomam Joly* (Thom. Fritſch) 1709. in 8. prodiit. Vid. Niceron *Memoires* Tom. XXIIX. p. 170. In *Menagianis* Tom. IIII. p. m. 123 ſqq. de hoc libello iſta leguntur: *Le Poëme de la* Callipédie *de* QVILLET *n'a été bien reçu qu'à cauſe de ſa matière, qui n'y eſt pourtant pas traittée fort ſolidement. Rien n'eſt plus frivole que tout ce que l'Auteur debite dans le II. livre touchant les diverſſes influences des ſignes du Zodiaque. On ne reconnoit dans la verſification ni le tour de celle de Lucrèce, ni de celle de Virgile. La diction n'en eſt pas correcte.* ——— *On y trouve auſſi des Fautes de quantité* &c. Conf. Tom. II. p. 139. Nuperrime hoc carmen, in linguam gallicam conuerſum, ſermone quidem prodiit ſoluto, hoc titulo: *La Callipédie traduite du poëme latin de* CLAVDE QVILLET. *Imprimée à Amſterdam & ſe vend à Paris chez Durand* 1749. in 8. pp. 208.

R.

R.

MAGNENCII RABANI *Mauri*, de laudibus Sancte crucis opus. erudicione versu prosaque mirificum.

In fine legitur:

Librarii de se ad lectorem:
& cuias sit? Epigramma.
Ipse magisterium tu te cognoscis abunde
sed patriam si vis: nomen & arti[illegible]cis?
Est natale solum Baden: sedes mihi Phorcys
Dicor & Anshelmi bibliopola Thomas.

Phorcheim in aedibus Thomae Anshelmi. Martio mense. 1503. *Sub illustri principe Christofero Bade[illegible]. in* fol. Recensio quidem rarissimi, quod rationem illius temporis, quo excusum fuit, fere superat, operis, reperitur in den *Me[illegible]kwü[illegible] digk. der Koenigl. Biblioth. zu Dr.* Tom. II p. 514. & apud Cl. Vogtium p. 566. sed cum in bibliotheca Portensi, eius etiam extet exemplum, adspectus illius docuit, nonnulla adnotanda nobis esse relicta. Totum opus, duobus absoluitur libris, quorum prior, si carmina praemissa, prologum, & praefationem exceperis, foliis 59. posterior vero foliis 14. absoluitur. Edidit illud Iacobus Wimphelingus. Sletstadinus, qui prologum & perorationem adiecit. Totam Operis in prologo exhibuit sciagraphiam, in compendio, quam hoc loco adtulisse minime poenitebit. ita vero Wimphelingius: *In quo multa fidei christianae mysteria, multos mysticos numeros, angelorum virtutum, donorum, beatitudinum, elementorum, tempoporum, plagarum, mensium, ventorum, librorum Moysis, huius nominis Adam & aliarum nobilium rerum vim & dignitatem, sanctae cruci conuenire & adaptari posse demonstrat, innectens versum versui, vt & figurae suos habeant versiculos, quibus imagines diuersae repraesentantur, nec tamen legitimus ordo principa-*

cipalis carminis a suo cursu vel tenore abrumpitur, aut intercipitur, ita litterae ipsae duplici plerumque ordini quadrant. Post quodlibet etiam carmen solutus sequitur sermo versuum admirandam profunditatem dilucide explanans. Secutus vero est, in hoc componendo carmine, RABANVS, methodum Publilii Optatiani Porphyrii, qui *Panegyricum*, eodem genere dicendi, in honorem Constantini Augusti elaboravit, quem postea Marcus Velserus,* e MS. codice edidit Paulli Velseri, *Augustae Vindelicor.* 1595. in fol. & ad calcem *Operum* Velseri, *Norimb.* 1682. in fol. *cum Spicilegio critico* Christiani Daumii, quo Velseriana editio, inprimis cum Petri Pithoei, qui hoc poema, repertum Viennae, a Ioan. Stabio, inter *poemata vetera Paris.* 1590. in 12. & *Geneu. ac Lugd.* 1596. in 8. in lucem emiserat, editione diligenter confertur. In sua vero Marcus Velserus editione, de hoc carminis genere scribit quod nulla crux vnquam conferenda sit cum hac cruce, & quod praesens & certa pestis sit, talia imitari velle. Hieron. vero Cardanus L. XV. *de Subtilitate* p. 410. edit. *Basil.* in fol. RHABANI *subtilitas*, ait, *inter inutiles censeri debet, laboris immensi & admodum curiosa. Hic simul carminis & numerorum legem servat primo tum imaginem figurarum situ literarum explicat, literis in figura inclusis: rursus sensum & historiam continet figurae atque his etiam carmina construit. Tota vero serie carminum omnem explicat denuo sensum figurae contentae: sic cruces, arbores, auesque aliaque innumera hac arte depingit.— Quae si coniunctam in se haberent aliquam vtilitatem, summa dignum laude hominem arbitrarer: nunc vero tam operam irridere licet, quam etiam ingenium admirari. Placere potest exemplum, copia horum certe taedium parit. Hocque vnum ferme est commune his, quorum nullus inter homines vsus est.* Quod ad editiones RABANI adtinet, nostra omnium *prima* est, quam Vir cl. Christian. Schoettgenius in *Continuat. Bibliothecae*

cae Fabricianae *med. & inf. Latinit.* L. XVII. p. 71. anno 1501. prodiisse scribit. Sine dubio per epistolam Iacobi Wimphelingii, operi praemissam, & *anno* 1501. *ex Heremitorio diui Guilbermi in Suburbano Argentinensi V. Id. Sextil.* scriptam, in eam adductus fuit sententiam. Errat etiam Antonius Posseuinus in *Apparatu Sacro* Tom. III. p. 113. cum scribit: *dicauit illud opus* RABANVS *S. Petro Apostolo & per manus Sergii Papae, ad quem illud miserat, eidem S. Petro obtulit. Impressum est Phorcae in Germania, apud Thomam Anselmum anno* 1513. *alii autem anno* 1503. &c. Hanc editionem sequuta est illa, quae *Augustae Vindelicor.* 1605. in lucem prodiit, cui praefixus legitur titulus: MAGNENTII RABANI Mauri *de laudibus S. Crucis cum antiquitate autoris, tum nouitate scriptionis opus mirificum, quo figuris siue imaginibus XXIIX. multa fidei christianae mysteria, in formam crucis redacta explicantur.* Illam excepit, quae in *Operum* RABANI *omnium* collectione, studio Iacobi Pamelii, S. Audomari episcopi; Antonii de Henin, Episcopi Iprensis; & Georgii Coluenerii, Theol. D. & Prof. ord. reg. in academia Duacensi Cancellarii, ac denique Collegii S. Petri Praepositi, *Coloniae Agrippin.* 1627. VI. Tom. in fol. edita, Tomo quidem I. p. 273 sqq. reperitur. RABANI quidem librum *de laudibus Sanctae Crucis*, cum Tractatu Io. Valent. Merbitzii *de varietate faciei humanae Dresd.* 1676. in 4. prodiisse scribit Schoettgenius l. cit. cum vero libellum paucarum plagularum euolueremus, rem secus se habere deprehendimus. Merbitzius enim ad illustrationem eorum, quae p. 32. libelli sui de carminibus protulerat figuratis, octo eiusmodi carmina ex RABANI opere excerpsit, suoque libelli coronidis loco adiecit, & reliqua numero viginti omisit. Plura de RABANO eiusque reliquis scriptis vid. in Io. Fr. Buddei Dissert. *de vita ac doctrina* HRABANI *Magnentii Mauri, Ienae* 1724. in 4. pp. 152. & apud Anton.

ton. Posseuinum l. cit. qui omnia, quae de illo dici potuerunt, insigni sollertia digesserunt. In Bibliotheca Portensi, *Librorum XXII. de vniuerso, seu de sermonum proprietate, & mystica rerum significatione*, satis quidem vetusta, sed admodum quoque splendida adseruatur editio. Illa in folio maioris formae impressa, foliis 166. absoluitur. Neque locum, neque annum impressionis, neque typographi nomen adscriptum inuenimus. Litterae initiales omnes diuersis coloribus, adpictae, variisque florum, fructuum, & animalium figuris, exornatae sunt. Littera totius operis prima D. in voce *Domine*, qua, epistola RABANI dedicatoria ad Ludouicum Galliae regem christianissimum, inchoatur, RABANI imaginem, prae se fert.

FRANÇOIS DE RABUTIN, Commentaires, sur les dernieres guerres en la Gaule belgique entre le Roy Henry II. & Charles V. Empereur, depuis 1551. jusq'uen 1562. *A Paris chez G. de la Noüe.* 1574. in 8.

Hanc editionem, quam cum rerum gestarum continuatione, euulgauit Guy des Brues, in ipsa Gallia esse rariorem, testatur Langletus du Fresnoy dans les *Tablettes chronologiques* p. I. p. CCVI. Conf. Christian. Gottlieb Buderi *Bibliotheca historica selecta Struuiana.* p. 374.

MATTHAEI RADERI, Bauaria sancta, seu vitae sanctorum Bauariae Vol. I. *Monaci* 1615. Vol. II. ibid. 1624. Bauaria pia, *Monaci* 1628. in fol.

Hanc nos editionem, omnium primam esse suspicamur, etiamsi Cl. Buderus in *Bibliotheca historic. Selecta Struuiana* p. 1079. & Cl. Vogtius p. 566. aliam, scilicet *Ingolstadiensem*, anno 15×1. editam commemorant. Praeterquam enim, quod in nullo bi-

bibliothecarum catalogo, quos quidem euoluere nobis licuit, eam reperire potuimus; Petrus Ribadeneira etiam in *Catalogo Scriptorum Religionis Societatis Iesu* p. 182. MATTHAEVM RADERVM vicennem se Deo in societaté sacrauisse scribit, id quod anno 1581. accidisse necesse est, cum anno 1561. vt idem Ribadeneira testatur, natus sit. Quorsum accedit, quod huius operis, in catalogo librorum, a MATTH. RADERO, tunc temporis, ante annum nimirum 1613. quo Ribadeneirae prodiit liber, editorum, nullam plane facit mentionem, quod tamen factum arbitramur, si iam anno 1581. istud opus fuisset euulgatum. Conf. quoque Anton. Posseuini *Apparatus sacer* Tom. II. p. 555. qui hunc librum, silentio plane transiit, alios vero anno 1606. editos, adfert; sed nemini hanc nostram coniecturam obtrusam esse volumus Quod ad illam, quam adduximus editionem adtinet, illa nitidissimis figuris a Raphaele Sadeler aere expressis ornata est. Conf. de MATTHAEO RADERO, Auberti Miraei *Scriptores Seculi XVII.* p. 302. edit. I. A. Fabricii, vbi illum VII. annis facit iuniorem, & anno 1568. natum esse scribit.

RICHARDI RADVLPHI, *Archiepiscopi Armachani*, defensiones Curatorum, contra eos, qui se dicunt priuilegiatos seu fratres mendicantes. *Lugduni per Iohannem Treschel* 1496. in fol. *Paris.* 1496. *ibid.* 1625. & 1633. in 8.

Raritatis testem habemus Langletum du Fresnoy dans les *Tablettes chronologiques* P. II. p. 366. Oratio est quam RICHARDVS, Papa & purpuratis Patribus praesentibus, Auenione anno 1357. habuit, cum a fratribus mendicantibus, quibuscum grauissimae illi intercedebant controuersiae ad Pontificem citatus esset. Rem omnem verbis pluribus enarrat

Caſimir Oudinus Tom. III. *Commentar. de Scriptor. Eccles.* col. 1030 ſqq. In *Lugdunenſi* quam adduximus editione huius orationis etiam extat confutatio, quam Rogerius Chennoë, quem alii Chonnoë, Conoway & Conewaeum adpellant, ex Conouio Cambrenſis, Anglus, Ordinis Minorum, hoc titulo euulgauerat: *Defenſio Priuilegiatorum ſeu Mendicantium, de confeſſionibus per eos audiendis, contra informationes* RICHARDI *Armachani.* Editionem *Pariſienſem* anni 1496. *Defenſionem Curatorum*, quas conſcripſit RICHARDVS, adducunt quidem Whartonus in *App. ad Caueum* p. 31. Olearius in *Bibliotheca eccleſiaſtica* P. II. p. 130. 140. Oudinus *l. cit.* col. 1031. Loeſcherus in *Stromat.* p. 254. Fabricius in *Biblioth. med. & inf. Lat.* L. III. p. 1150. Schoettgenius in *Continuat. Biblioth.* Fabric. *med. & inf. Lat.* L. XVII p. 223. aliique, ſed illam in dubium vocare videtur Mich. Maittaire in *Annal. Typogr.* Tom. I. p. 618. not. 8. Editiones recentiores anni 1625. & 1633. memorantur ab Oudino *l. cit.* a Schoettgenio *l. cit.* Archiepiſcopi Armachani Scriptum, etiam inſeruit Melchior Goldaſtus, ſuae *de Monarchia Imperii* Collectioni Tom. II. p. 1392 ſqq.

Summa *Domini* RICHARDI RADVLPHI, *Archiepiſcopi Armachani*, de erroribus Armenorum emendata a Io. Sudoris. Eiusdemque RICHARDI ſermones antiqui. *Paris. apud Io. Petit.* 1511. in fol.

Et hunc quoque librum a raritate laudat Langletus du Fresnoy. *l. cit.* Richardus Simon Tom. I. des *Lettres choiſies* p. 152. vbi ſcribit: *Je ne m'étonne pas, Monſieur, que la* ſomme de l' Archevêque d'Armach en Hibernie contre les Armeniens *ne ſe trouve point chez Vous. Elle n' eſt pas même ici* (à Paris) *dans les meilleurs Bibliotheques, bien qu' elle ait été imprimée à Paris en 1511. avec Privilege.* Idem Richardus Simon, in epiſtola cit. librum paullo adcu-

ra-

ratius recenset, & Archiepiscopi Armachani dogmata, quae in hoc libro proponit, proxime ad ea, quae nunc Protestantes profitentur, accedere scribit. Huic libro adiecti sunt *Sermones tres* Londini recitati quibus RICHARDVS Mendicantium fratrum mouit stomachum, vt illum apud pontificem haereseos postularent. Cl. Schoettgenius l. cit. p. 222. editionem huius libri adfert *Paris*. 1612. sed sine dubio 1511. legendum erit. Conf. de RICHARDO RADVLPHO seu FITZ-RALPH, Dundalkensi Hibernio, Theologiae in Academia Oxoniensi Professore, Decano dein Lichfeldensi, postea Cancellario Oxoniensi, ac tandem Archiepiscopo Armachano, qui in vrbe Aucnionensi, lite cum fratribus mendicantibus nondum definita, anno 1360. e vita decessit, praeter scriptores, a Cl. Schoettgenio l. cit. p. 224. productos, Antonii Posseuini *Apparat. Sac.* Tom. III. p. 131 sqq. Io. Trithemius *de Scriptoribus Eccles*. Cap. 653. p. 153. edit. I. A. Fabricii, Auberti Miraei *Auctarium* Cap. DCXLV. p. 82. edit. Fabric. Ios. Simleri *Bibliotheca* p. 601. & 604. vbi duplex illius notandus error; RICHARDVM enim *Archiepiscopum*, vt illum vocat *Armachanensem* & RICHARDVM RADVLPHVM veluti viros diuersos protulit, quorum ille claruerit anno 1370, hic vero anno 1359 diem obierit supremum.

Ierosolymitana peregrinatio *Illustrissimi Principis* NICOLAI CHRISTOPH. RADZIVILI, *Ducis Olicae & Niesvisii*, *Palatini Vilnensis*, *Militis Ierosolymitani*, &c. primum a Thoma Tretero, Custode Varmiensi, ex polonico sermone in latinum translata; nunc varie aucta & correctius in lucem edita. *Antuerp. ex officina Plantini apud viduam & filios Io. Moreti*. 1614. in fol. pp. 308.

Vid. Cl. Vogtius p. 567. NICOLAVS CHRISTOPHORVS RADZIWIL, Nicolai, Ducis oliuicensis, & Nieswicensis, Palatini Vilnensis fuit filius, vir toga sagoque longe meritissimus, S R.I. Princeps atque Eques Hierosolymitanus factus. Postcaquam se a Dissidentium, vt in Polonia vocantur, sacris, quae pater Nicolaus profitebatur, ad pontificiorum convertisset sacra, religionis zelo, & sanctimoniae studio incitatus, iter in terram sanctam suscepit religiosum, quod redux factus epistolis quatuor polonicis, descripsit. Has postea epistolas, latina donauit ciuitate Thomas Treterus, Canonicus Varmiensis, easque prima vice edidit *Brunsbergae* 1601. in fol. Editionis illius, quae rarissime hodie inuenitur adcuratiorem forte Io. Daniel. Ianozki solertissimus eiusmodi rerum indagator, cum bibliophilis communicabit recensionem. In germanicam liber conuersus linguam prodiit hoc titulo: *Herzog* NICOLAI CHRISTOPHORI RADZIVILI *Hierosolymitanische Bilgerfart, verteutscher durch* Laurentium von Borkaw. *Maynz.* 1602. in 4. Diem obiit doctissimus Princeps anno 1616. aetatis anno LXVII. Vid. Simon. Starouolscii *Centuria Scriptor. polonicor.* p. 71. Bernh. Connor *Beschreibung des Koenigreichs Polen* P. I. p. 372. Andreae Cellarii *Koninckrück Poolen en toebehorenden Landen. Amst.* 1660. in 12. p. 278 sqq. P. Baile Dictionaire Tom. III. p. 2418. not. (B)

RAGIONAMENTO avuto in Lione da Claudio d' Herbere, Gentilhuomo Francese, e da Alessandro degli Huberti Gentilhuomo Fiorentino, sopra alcuni luoghi delle cento novelle del Boccaccio. *In Lione.* 1557. in 4.

Librum a raritate laudat Niceron *Memoires* Tom. XXXIII. p. 70.

RAINERI *de Pisis*, Pantheologia, *editio antiqua*, *sine loci*, *typographi*, *&* *anni indicio.* in fol. mai Tom. I. fol 429. Tom. II. fol. 417.

Etsi hic liber, a Fratre Iacobo Nicolai, Ordinis Praedicat. *Parisiis* 1670. III. Tom. in fol. denuo editus fuit, antiquiores tamen editiones rariores, & in pretio esse testatur Ioan. Launoius in dissert. *de veteri ciborum delectu in ieiuniis Christianorum* Tom. II. *Operum* P. II. p. 686. vbi ita scribit: *Pantheologiae identidem interponit*, scil. Iacobus Nicolai, *singularis sibi*, *vulgaris aliis doctrinae obseruationes; quae lectoribus molestiae plurimum*, *voluptatis nihil aut parum afferunt. Id egregia lucubratione sua consecutus est*, *vt antiquarum editionum Pantheologia* RAINERII, *non minoris*, *vt post editionem nouam fieri solet*, *sed pluris vendatur*, *&* *requiratur diligentius.* Inclarescere autem coepit RAINERIVS de Riualto, quod castellum est in montibus Pisanis Seculo a Christo nato XIIII. & anno 1351. diem obiit. Aug. Oldoinus in *Atheneo Ligustico* p. 487. illum non a patria, sed agnomine Pisanum, natione Ligurem, patria Genuensem, sacri Ordinis Praedicator. fuisse alumnum contendit. Illud opus Seculo XV. & XVI. plus vice simplici editum fuit, mox *Summae* mox *Pantheologiae* titulo. Primam omnium editionem *Gandaui*. 1459. in fol prodiisse nonnulli produnt. Vid. de reliquis huius Operis editionibus Christ. Schoettgenii *Continuat. Bibliotb.* Fabric. *med. & inf. Lat.* L. XVII. p. 129 sqq. De RAINERO autem praeter auctores, qui de Scriptoribus ecclesiast. scripserunt Commentarios, Antonii Posseuini *Apparat. Sac.* Tom. III p. 117. Iof. Simleri *Bibliotheca* p. 599. Iacob. Quetif de *Scriptor. Ord. Predicat.* Tom. I. p 635. Raphael Soprani *Scrittori della Liguria* p. 249. Io. Franc. Buddei *Isagoge Historico-Theologica.* Tom. I. p. 7C4.

IO. RAINOLDS, ſeu REGINALDI, *Angli*, Cenſura librorum Apocryphorum veteris Teſtamenti aduerſum Pontificios, imprimis Robertum Bellarminum, in duos tomos digeſta. *In nobili Oppenheimio Collegio Muſarum Hieronymi Galleri ſumptibus viduae Leuini Hulſii & Henrici Laurentii Anno* 1611. II. Tom. in 4.

Vid Cl. Vogtius p. 567. Inſignem etiam libri teſtatur raritatem, eumque copioſius recenſet Richardus Simon Tom. IIII. des *Lettres choiſies*, Lettr. XI. p. 67-79. vbi inter alia ſcribit: *Ce Livre contient deux gros Volumes in* 4. *où il y a beaucoup de choſes inutiles, que l'Auteur auroit apparement retranchées, s'il l'avoit fait imprimer lui même. Ce ſont des leçons qu'il avoit dictées dans ſon Academie, & qu'on auroit pû reduire à un petit volume in* 4. Idem vero Rich. Simon paullo poſt RAINOLDVM ita loqui fatetur, vt adpareat, ex ipſis fontibus eum hauſiſſe de quibus tractat. *Ce Docteur* RAINOLD *parle dans ſon Ouvrage en homme, qui avoit étudié dans les originaux, les faits dont il traite. C'eſt pourquoi il ne copie pas ordinairement les autres. Il m'a paru au contraire, que ceux qui ont écrit après lui ſur ces mêmes matiéres l'ont ſouvent copié.* Conſtitutum RAINOLDO fuiſſe & in aliis ſacrae doctrinae capitibus Bellarminum confutare, ſi vita ſuppetiiſſet, nonnulli obſeruant. Mortuus eſt IO. RAINOLDVS, Deuonienſis, ex oppido Pinhon ortus, linguae graecae Profeſſor Oxonienſis & Decanus Lincolnienſis anno 1607. aetatis anno LIIX. Vid Paull. Freheri *Theatrum virorum eruditione claror.* p. 343. Thomae Pope-Blount *Cenſura celebrium Auctorum* p. 847. edit. *Genev.* 1694. in 4.

Navigazioni e viaggi raccolti da GIO. BATTISTA RAMVSIO. *In Venezia presso i Giunti.* 1588. III. Tom, in fol.

Conf. de hoc libro Nicol. Franc. Haym *Notizia de' libri rari nella lingua italiana* p. 89. qui ea, quae Cl. Vogtius p 567. e *Catalogo* Fresnoio - Menkeniano *Historicor.* p 492. adtulit, suo comprobat suffragio, variasque huius libri editiones, adfert, & nonnullos Codices MS. editionibus impressis, extare auctiores confirmat. En ipsa illius verba! *Si ha una notizia molto particolare di questo libro, ed è, che per averlo totalmente compito, bisogna che il primo Volume sia della terza edizione* (anni scilicet 1574) *il secondo della seconda* (anni 1565.) *ed il terzo della prima* (anni 1554.) *Osservò ancora il Colomesio* (dans le *Recu il de particularitez* p. 328. edit Io Alb. Fabricii.) *che li Manuscritti ch'egli avea veduti di questi viaggi del* RAMVSIO, *erano ancora più copiosi che li stampati.* Vid. quoque Niceron *Memoires* Tom. XXXV. p. 97 sqq. qui cuiuslibet Tomi argumentum exponit, & Tomum I prima vice anno 1550. II. 1559. III. vero 1553. prodiisse scribit Id quidem vnicum, quo inclaruerit IO. BAPTISTA RAMVSIVS, opus esse testatur Niceron l. cit. p. 98. sed Iosias Simlerus in *Bibliotb.* p. 343. illum quoque libellum, *de Nili incremento* edidisse scribit Conf. Girol. Ghilini *Teatro d' Huomini letterati* Tom. I. p. 104.

RAPPEL des Juifs, *vid. supra* ISAAC PEYRERIVS.

Lettres missives du *Sr.* de RANGOVZE. *Imprimés à Paris de l' Imprimerie des nouveaux Caracteres, inventés par P. Moreau, Escrivain juré à Paris & Imprimeur ordinaire du Roy.* 1648. in 8.

Vid. Cl. Vogtius p. 567. Mr. Baile dans le *Dictionaire* Tom. III p. m. 2430. scribit: RANGOVZE *Auteur François sous le regne de Louis XIIII. ne m'est point connu par ses beaux endroits; car ou ne nomme point ainsi l' industrie avec laquelle un Auteur sçait mettre à profit ses epitres dedicatoires, & ses flateries.* Ingentes autem diuitias epistolis suis congessisse RANGOVZIUM testantur nonnulli Scriptores gallici. Ita enim Mr. Costar P. II. de ses *Lettres* Lettr. L. p. 115. *A Dieu ne plaise*, ait, *que je veuille faire comparaison avecque le Sieur* DE RANGOVZE, *dont l' éloquence lui a acquis quinze ou seize cens pistoles depuis huit mois, & que l' on peut appelle le* Cherilus *en prose de nostre temps. Cherilus incultis qui versibus & male natis Retulit acceptos regale numisma Philippos.* &c. Idem fere prodit Sorellus dans la *Bibliotheque Françoise* p. m. 119. *Les lettres du bon homme* RANGOVZE *peuvent être appellées à bon droit* Lettres dorées, *puisqu' il se vantoit de n' en composer aucune à moins de vingt ou trente Pistolles, n' en faisant gueres que pour les personnes de la plus haute condition, & qui avoient moyen de les payer.* &c. Modum vero, quo RANGOVZIVS in conquirendis numis vtebatur descripsit Magdalena Scuderia dans ses *Converſations sur divers Sujets* Tom. I. dialogu. I. vbi inter alia haec legimus: *On m' a conté un exemple assez plaisant d' un nommé* RANGOVZE, *qui avoit fait un Recueil de lettres, qu' il avoit fait imprimer sans chifre. De sorte que l' Relieur de ce livre mettoit celle que l' Auteur vouloit la premiere; & par ce moyen tous ceux à qui il donnoit ce Volume, se voyant à la teste, s' en trouvoient plus obligez.*

CHRISTIANI RAVII, Chronologia infallibilis biblica. *Kilon.* 1670. in fol.

Vid. Cl. Vogtii *Catalog. libror. rarior.* p. 569. Iacobus le Long in *Bibliotheca sacra* Tom. II. p. 920. hanc esse

esse editionem secundam, illamque *Vpsaliae* prodiisse scribit. Prima editioni illum praefixum esse titulum memorat: CHRISTIANI RAVII *Chronologia infallibilis, de annis Christi, solo veteri Testamento demonstratis, scilicet concepti, nati, baptizati, passi, resurgentis &c. iuxta ductum Codicis Hebraei, nunquam visum. Vpsaliae.* 1669. in fol. Idem Iacobus le Long l. cit. Ioachimi RAVII, Germani, Lutherani, *Chronologiam restitutam contra Isaac: Vossium, Kilon.* 1669. in fol. editam esse ait. Num eiusmodi liber extet, & quis ille sit Ioachimus RAVIUS nos ignorare fatemur. Conf. de CHRISTIANO RAVIO, Ioachim. Friderici Felleri *Monumenta varia inedita.* Trimestri X. p. 569. vbi nonnulla anecdota de illo reperiuntur.

Religiosissimi viri Fratris IOANNIS RAVLINI, *Artium & Theologiae Professoris*, Epistolarum opus eximium, quibus accesserunt collatio in festo S. Ludouici, & Collatio habita in conuentu Cluniacensi, de perfecta religionis plantatione, incremento & instauratione: *Paris. apud Io. Petit.* 1520. in 4.

Rarissime quidem inueniuntur hae epistolae, attamen extant etiam in IO. RAVLINI *Operibus*, quae iunctim *Antuerp.* 1612. VI. Tom. in 4. prodiere. Ob sermones, quos diuersis habuit temporibus, Maillardo, Barletto, & Menoto adsociatur, quod ex speciminibus patet, quae adfert Niceron *Memoires* Tom. XI. p. 219 sqq. ex quo hoc vnum tantummodo, e quo cetera intelligi poterunt, hic adiiciemus. Ita vero Niceron p. 222. *Dicitur de quodam vidua quod venit ad curatum suum, quaerens ab eo consilium, si deberet iterum maritari, & allegabat quod erat sine adiutorio, & quod habebat seruum optimum & peritum*

rum in arte mariti sui. *Tunc Curatus*: Bene accipite eum. *Econtrario illa dicebat*: sed periculum est accipere illum, ne de seruo meo faciam dominum. *Tunc Curatus dixit*: Bene nolite eum accipere. *Ait illa*: Quid faciam? non possum sustinere pondus illud, quod sustinebat maritus meus, nisi vnum habeam. *Tunc Curatus dixit*: Bene habeatis eum. *At illa*: sed si malus esset, & vellet mea disperdere, & vsurpare? *Tunc Curatus*: Non accipiatis ergo eum. *Et sic semper curatus iuxta argumenta sua concedebat ei. Videns autem Curatus, quod vellet illum habere, & haberet deuotionem ad eum, dixit ei, vt bene distincte intelligeret, quid campanae ecclesiae ei dicerent, & secundum consilium campanarum ipsa faceret. Campanis autem pulsantibus intellexit iuxta voluntatem suam, quod dicerent*: Prens ton varlet, prens ton varlet. *Quo accepto, seruus egregie verberauit eam, & fuit ancilla, quae prius erat domina. Tunc ad Curatum suum conquesta est, de consilio, maledicendo horam, qua crediderat ei. Cui ille*: non satis audisti quid dicant campanae. *Tunc Curatus pulsauit campanas, & tunc intellexit quod campanae dicebant*: Ne le prens pas, ne le prens pas. *Tunc enim vexatio, ei dederat intellectum.* &c. Inseruit etiam hanc particulam Francisc. Rabelais capit. 9. & 27. de *la vie inestimabile du grand Gargantua, pere de Pantagruel.* Conf. de 10. RAVLINO, Lutetiae Parisiorum in Collegio Cluniacensi anno 1514. die 6. Februar. aet. anno LXXI. mortuo. Aubert. Miraeus in *Scriptor. Seculi XVI.* p. 121. edit. I. A. Fabricii. Anton. Posseuini *Apparatus Sac.* Tom. II. p. 243. Ludouici Bailii *Sapientia foris praedicans.* p. 397.

L' *Abbé* de ST. REAL, Discours de la valeur, à l' Electeur de Bavarie. *A Cologne* 1689. in 12.

Vid. Cl. Vogtius p. 570. Inuenitur nunc in Operum Collectione, quae prodiit hoc titulo: *Oeuvres de*

de Mr. l'Abbé de ST. RÉAL, *nouvelle edition, augmentée. A Amsterd* 1740. VI. Tom. in 12.

VRBANI REGII, Opera omnia

Rariora hodie esse, testantur Cl. Vogtius p. 570. Gerdesius in *Florileg.* p. 235. Recensentur nonnulla in *Nou-Antiquis* passim. *Dialogum von der Predigt die Christus von Jerusalem, bis gen Emaus den 2. Jüngern gehalten*, quem Gerdesius l. cit. rarissimum vocat, paullo vberius descriptum inuenimus, in *Nou-Antiquis* anni 1706. p. 206. quae docent, personas in hoc dialogo colloquentes, esse VRBANVM REGIVM, eiusque coniugem Annam, quae ob insignem eruditionem, inter feminas doctas, iure ac merito locum mereatur: Errant vero collectores huius diarii, cum hunc *dialogum* prima vice 1515. euulgatum fuisse scribunt. Nonsolum enim editio, quam Gerdesius l. cit adfert, anno 1537. typis exscripta fuit, sed anno iam 1542. latina eius *dialogi* versio, a Ioanne Fredero, titulo: *Propheriae Veteris Testamenti de Christo*, adornata *Francofurti*, in fol. in lucem prodiit. Ea editio, quae in *Nou Antiquis* recensetur *Viteb.* 1584. in 4 in lucem emissa fuit. *Opera* vero VRBANI REGII omnia, in sermonem latinum conuersa, & in vnum corpus collecta, ab Ernesto eius filio, in lucem emissa fuerunt *Norimb. ex Officina Io. Montani, & Vlrici Neuberi.* 1562. in fol. P. I fol. 438. P II. fol. 99. P. III. fol. 114. Vita VRBANI REGII ab Ernesto filio conscripta, huic *Operum* collectioni praemittitur. Invenitur etiam in fronte *formularum caute loquendi* VRBANI REGII, quas Siluester Martin Grabius edidit *Guelpherbyti* 1714. in 8. Conf quoque Melchior. Adami *vitae Theologorum Germanor.* p. 71. P. Baile *Dictionaire* Tom. III. p. 2435 sqq. Ios. Simleri *Bibliotheca* p. 682. vbi satis adcuratus, Operum

ab

ab VRBANO REGIO, conſcriptorum, index reperitur.

Trium REGVM hiſtoria, in fol. folior. 61.

Nullum quidem in libro admodum raro, auctoris conſpicitur nomen, illum tamen a Ioanne Hildeshemenſi, Saxone, Carmelita, conſcriptum eſſe, teſtantur Ioannes Trithemius de *Scriptoribus Eccleſiaſticis* Cap. DCXLIIX. p. 152. edit. Io. Alb. Fabricii, Anton. Poſſeuinus in *Apparat. Sacr.* Tom. II. p. 205. Caſimir Oudinus in *Commentario de Scriptoribus & ſcriptis Eccleſ.* Tom. III. Col. 1275. Michael Maittaire in *Annal. Typogr.* Tom. I. p. 381. Ioſ. Simlerus in *Bibliotheca* p. 383. Io. Alb. Fabricius in *Biblioth. med. & infim. Lat.* L. VIIII. p. 239. & alii, quos ſilentio praetermittimus. Oudinus l. cit. illum Gluel cognominatum fuiſſe, & circa annum 1370. floruiſſe ſcribit. Ioannem vero Hildeshemenſem, & Ioannem Gluel Aquisgranenſem, Carmelitarum Coloniae Priorem, homines fuiſſe diuerſos, ex Poſſeuino & Fabricio ſatis dilucide adparet. Trithemius l. a nobis citat. Ioannem Hildeshemenſem Petri Thomae totius Ordinis Carmelitarum, Generalis, viri ſanctiſſimi, in Auenione olim familiarem, & deuotum fuiſſe miniſtrum ſcribit. Quod pretivm *hiſtoriae* REGVM *trium ſanctorum*, quem ad *Reuerendiſſimum in Chriſto Patrem ac Dominum Dn. Florencium de Weuelkouen, diuina prouidentia monaſterienſis Eccleſiae Epiſcopum digniſſimum* ſcripſit, fuerit ſtatuendum, ex Oudini l. cit. adparebit, qui, *opus*, vocat, *fabuloſum atque Carmelitis*, *nugamenta anilium ac fabulas muliercularum*, *& ſomnia*, *amantibus digniſſimum.* In noſtrae editionis fine haec leguntur verba: *Liber de geſtis ac trina beatiſſimorum trium* REGVM *translacione, qui gencium, primicie* & exemplar ſalutis omnium *fuerunt chriſtianorum per me*

me Iohannem Guldenschaff de maguncia anno a natiuitate Xp̄i. M. CCCC. LXXVII. (1477) *fideli exaracione impressus: finit feliciter.* Initio Capitis XXXXVI. tales leguntur versiculi

Ab Helena Crux inuenta
Post bis regnis est intenta
Congregandis REGIBVS
Inde REGES *peregrini*
Ornant vrbem Constantini
a latis temporibus.
Tandem inde sunt translati
Commendati ciuitati
Cui nomen Ambrosia.
Ter inuentos ter translatos
Nutu Dei sibi datos
Colit hos Colonia
Ortus Dei occidenti
Quam tres REGES *ter inuenti*
Excolunt Coloniani.
Nunquam locum mutaturi
Nec vt olim reuersuri
Sunt per viam aliam
Colunt REGES *propter* REGEM
Summi REGIS *seruant legem*
Coloni Coloniae.

Registrum in librum de gestis ac trina beatissimorum trium REGVM *translatione*, excipiunt, *super Mathei euangelium venerabilis dni Alberti magni notula de festo die epiphanie dni, & Sermo beati Augustini de epiphania domini multum notabilis.* Teste Oudino, l. cit Hermannus Crombachius Societatis Iesu Theologus anno 1654. in fol. ingens *Coloniae* edidit volumen *apud Kinchium*, inscriptum: *Historia, & Encomium trium maiorum Euangelicorum*, vbi hanc Ioannis Hildeshemensis *historiam* emisit.

Alte

Alte REICHS-ABSCHIEDE und Handlungen, aus Churfürsten und Staenden Archiuis, theils auch aus gedruckten alten Exemplarien zusammen getragen. *Amberg* 1607. in fol.

Hanc Collectionem, siquid coniecturae dandum, Marquardo Frehero tribuendam esse censemus. Conuenit enim cum Freheri studiis, incidit in illius aetatem, *Ambergae* in loco, quem herus illus ditione tenebat, per *Forsterum*, cui Freherus, Andreae Presbyteri *Chronicon*, ab ipso adornatum anno 16:2. imprimendum commiserat, impressa est. Ceteroquin rarissima est, ac praeter documenta, notatu digna, eos complectitur recessus imperii, qui in Corpore iuris publici vulgo desiderantur. Melchior Goldastus quidem iisdem, *constitutiones* suas *imperiales* locupletauit, sed haec nostra editio ex Archiuis protracta longe adcuratior est. Vid. *Catalogus Bibliothecae Rinkianae* p. 606.

REINERI REINECCII, *Steinhemii*, Tomus I. *σύνταγμα* de familiis, quae in monarchiis tribus prioribus rerum potitae sunt: Tertiae Alexandri iis subiectis regnis, in quae illa successorum bellis particulatim discerpta fuit. Quae ceu *εἰσαγωγὴ* poterit esse vberrima ad lectionem tam sacrorum Bibliorum, quam aliorum bonorum in vtraque lingua scriptorum. Addita est appendix de illustribus aliquot Graeciae regnis, hoc est Argiuo, Mycenaeo, Spartano, Messeniaco, Thebano, Archadico. Item altera de historia gentis Aeacidarum & Regum Athenienfium. Tomus II. Continens historiam quadrigeminam de familiis duorum Aegypti regnorum, Battiadarum, Cyrenaeorum & Dyna-

naſtarum, regum, ac pontificum Iſraeliticorum. *Cum gratia & priuilegio Caeſareae Maieſtatis. Baſileae ex officina Henric petrina.* 1574. in fol.

Integrum libri titulum quem ab inſigni commendauit Cl. Vogtius p. 572. raritate, e noſtro deſcripſimus exemplari. Tomo. II. hic praefixus conſpicitur titulus: *Tomus II. Continens hiſtoriam quadrigeminam. De Familiis duorum Aegypti Regnorum, Battiadarum Cyraeneorum, & Dynaſtarum, Regum, ac Pontificum Iſraeliticorum. Qua Pharaonum ſucceſſio continua, Aegyptii Regni a Perſis defectio atque inſtauratio, & tam Battiadarum, quam Dynaſtarum, Regum ac Pontificum gentis Iſraeliticae, ſtirpes, diligenti ſtudio collectae, & natalibus ſuis ceu reſtitutae, exponuntur, quaeque de ſingulis dubia occurrunt, accurrate enodantur Auctore* REINERO REINECCIO *Steinhemio. Cum gratia & priuileg. Caeſ. Maieſt. Baſileae ex officina Henricpetrina.* 1574. Vterque Tomus pp. abſoluitur 850. exceptis praemiſſis, indicibus, & Schematibus genealogicis. Tomi III. & IIII. titulos adſcribere non poſſumus, quoniam nobis nondum tam felicibus eſſe licuit, vt illos nobis parare potuiſſemus. In Nicol. Baſſaei *Collectione omnium in vnum Corpus librorum*, ſaepius cit. P. I. p. 414. Tomi IIII. titulus extat talis: REINERI REINECCII *Tomus IIII. quo pertractantur regna, in graeca & latina hiſtoria celebratiſſima, omniumque fere antiquiſſima, hoc eſt, praeter ea, quae Aſclepiadae tenuerunt, Sicyonium, Corinthiacum, Eleum, Aetolicum, Tyrrhenicum, Celticum, Celtibericum, Creteuſe, Spartanum, Meſſeniacum, Idumaeum, vna cum familiarum, quae in ſingulis floruere, accurata enucleatione. Baſil. ex officin. Sebaſt. Henricpetri* 1580. in fol. Maxima autem familiarum, pars, quas REINER. REINECCIVS deſcripſit, niſi forte omnes, ſeorſum in lucem prodiit. Sunt nobis ad manus *Familia Seleucidarum, quae ab Olympiade CXVII.*

Hoc est tertia ab Alexandri Magni Obitu, vsque ad pulsum a Pompeio Antiochum Asiaticum, regnauit in Asia & Syria annos CCLI. Additis propter argumenti vicinitatem, atque ad vsum vberiorem in lectione Graecae & Romanae historiae Regibus Comagenae & Bithyniae. Auctore REINERO REINECCIO *Steinhemio. Witebergae.* 1571. pp. 6?. Haec reperiuntur in *Syntagmate* Tom. I. p. 190 - 199. p. 315 - 317. *Familiae Regum Argiuorum & Mycenaeorum, quae Inachi Amythaonidarum, Temenidarum, Persidarum & Pelopidarum nominibus celebratae, generis antiquitate, potentia, opibus, & rerum gestarum fama maxime apud Graecos floruerunt. Editae a* REINERO REINECCIO *Steinhemio. Anno* 1571. in 8. pp. 99. Extant in *Syntagmate* Tom. I p. 350 — 402. *Familiae Regum Iudaeorum: Quae Asmonaeorum & Conditoris Antipatri nominibus celebratae; postremae in gente illa regnarunt, & partim ad tertiam, partim ad quartam Monarchiam pertinent. Editae a* REINERO REINECCIO *Steinhemio. Lipsiae Iohannes Rhamba excudebat* 1572. in 8. pp. 98. except. dedicatione & Auctorum indice. Occurrunt in *Syntagmat.* Tom. I. p. 275 — 315. Aliarum familiarum, quas REINERVS REINECCIVS descripsit, & seorsum edidit, titulos, adtulit Nicol. Bassaeus l. cit. p. 414. 415.

REINECKE de VOSS.

Tres huius libri nobis editiones sunt ad manus, non adeo frequentes, quarum prima prodiit *Hamburgi* 1604. in 8. tit. REYNICKE *de* VOSZ *dat is z ain schoen und nütte gedichte, voll wyszheit, guter lehren, und lüstiger exempelen, mit schoenen figuren upt nye wedder an dach gegeven.* Secunda excusa fuit *Francofurti ad Moen durch Wolfgang Richtern in Verlegung der sämptlichen Bassaeischen Erben.* 1608. in 8. Tertia hunc habet titulum: REINEKE FVCHS *das ist ein sehr nütz-*

kürtzliches Lust- vnd Sinn-reiches Büchlein, Darein auf verblümete jedoch loebliche Schreibart, unter den Nahmen desz Löwen, Bähren, Fuchses, Wolfes &c. Das Höfe wie auch aller Stände der Welt Leben und Wesen, sowohl nach ihren Tugenden, als auch insonderheit nach denen darein vorfallenden Lastern, mercklich beschrieben, und gleichsam mit lebendigen Farben bezeichnet wird. Auff das Neue mit allerhand jetziger Zeit üblichen Reim-Arten, als vier, fünff, neun, zehen, zwölff, dreyzehen, &c. langkurtzen, kurtzlangen, lang-gekurtzten, gekürtzlangen, bald eingesprengten, bald reinen: Wie auch abwallenden-kurtzschliessenden &c. auszgezieret: Mit etzlichen hundert Verszen bereichet, mit unterschiedlichen Sitten und Lehr-Saetzen verbessert. Vnd in drey Theile abgetheilet. In Verlegung Ioachim Wilden Buchhändlern zu Rostock. Im Iahr 1650. in 8. pp. 421. exceptis metrorum schematibus, libro in calce adiectis. Hanc posteriorem editionem, repetitam esse anno 1662. in 8. discimus *aus der Kurtzen Nachricht von den Büchern vnd deren Urhebern in der Stollischen Bibliothec.* Tom. I. p. 336 sqq. vbi & aliae memorantur editiones, ab illis quas protulimus, plane diversae. Omnium vero optime de libri auctore, Hinrek *des* van Alckmer, *Scholemester und Tuchtlerer eddelen dogentliken Vorsten un heren Hertogen van Lotryngen*, & variis libri editionibus disseruit Fridericus August. Hackmannus Prof. Helmstadiensis in *Progammate* an. 1709 edito. Praefixum postea hoc *programma* fuit editioni *Guelferbytanae* des REINEKE *de* VOS *mit dem Koker* 1711. in 4. Conf. quoque Viri Cl. C. F. Gellerti differt. *de Natura & Constitutione Apologi, & Apologorum Scriptoribus* P. II. p. 48.

CASSIODORI REINII, f. DE REYNA Euangelium Ioannis, h. e. iusta ac vetus apologia, pro aeterna Christi diuinitate, atque adeo,

quatenus vnum cum eo eſt, aequalitate cum patre, aduerſus Iudaeorum, Cerinthi, Ebionitarum, Arii, Muhametis demum, & illorum ſcholae cum veteris, tum nouae impietatem. Ex nouo Teſtamento Syro, a viris doctis latinitate donato. *Francofurti.* 1573. in 4.

Hunc in 4. prodiiſſe librum, nos docet Iacob. le Long in *Biblioth. Sacr.* Tom. II. p. 925. Friderie. Adolph. Lampe in Prolegom. *Commentar. in Euangelium Ioannis* p. 26 v. & ex eo Gerdeſius in *Florileg.* p. 237. Conf. Nicol Baſſaei, *Collectio omnium in vnum Corpus librorum* P. I. p. 19. Gerdeſius quidem, CASSIODORI REINII *Specimen Explicationis in primam partem Capitis IIII. Matthaei, Francof.* 1573. in 8. ſeorſum excuſum eſſe ſcribit, ſed Thom. Hyde in *Catalog. Biblioth. Bodleian.* Tom. II. p. 99. illud *Specimen* Adpendicis loco, *adnotationibus in euangelium Ioannis*, adiectum fuiſſe docet.

REIS-BESCHRYVINGE van Polen na Moſcovien. *Tyel* 1699. in 8.

Hunc librum inter rariſſimos hiſtoriae Ruſſicae, ea potiſſimum ratione numerari, quia in Cap. V. quaedam ſingularia anecdota inueniuntur, quae natiuitatem trium filiarum Czaari Ivan Alexiewicz reſpiciunt, teſtatur *Catalog. Biblioth. Rinkian.* p. 350.

RELACION de la perſecucion, que padecieron por la Confeſſion de nueſtra ſanta Fee en Iapon, quince religioſos. *Manila* 1625. in 8.

Liber rariſſimus ob locum impreſſionis. Vid. *Catalog. Biblioth. Ludewig.* P. I. p. 335.

Cal-

Caluinismus beſtiarum RELIGIO & appellatio pro Dominico Banne Caluinismi damnato, a Petro Paullo de Bellis, Italo, ordinis Praedicatorum apoſtata, per R. P. A. Riviere Doct. Paris. Ordinis S. Auguſtini. *A Paris.* 1630. in 12.

Inſertus fuit libellus, quem Cl. Vogtius p. 574. rariſſimum nominat Tom. XX. *Operum* Theophili Rainaldi, quae *Lugduni* 1665-1669. in fol. prodierunt. In Thom. Hyde *Catalog. Biblioth. Bodleianae* P. II. p. 110. liber *Lugduni* in lucem emiſſus dicitur. Conf Niceron *Memoires* Tom. XXVI p. 288.

La chriſtiana eſſer la ſola RELIGIONE verace, e doverſi percio da tutti abbracciare. All' illuſtriſſimo e Reverendiſſimo Monſignor Sergio Gamerio, Arciveſcovo di Damaſco 1664. in 4. pp. 120.

Rariſſimi libri auctorem eſſe, Carolum Emanuel. Philibertum Hyacinthum de Simiana, primarium Ducis Sabaudiae miniſtrum, nos docent die *Merkwürdigkeiten der Koenigl. Biblioth. zu Dr.* Tom. III. p. 574. Adeo rarus fuit iſte liber, vt Andres Roſſotti in *Syllabo Scriptorum Pedemontii*, *Monteregali* 1667. in 4. edito, illum nunquam editum crederet: ita enim 132. ſcribit: *Opus eſt prelo digniſſimum, & a doctis ſumme deſideratum, cum certum ſit Auctoris eminentiam; argumenti maieſtati non inferiorem fore.* In gallicum ſermonem a Dominico Bouhours, conuerſus & editus fuit titulo: *La verité de la* RELIGION *chrêtienne, traduite de l'Italien du Marquis de Pianeſſe. A Paris* 1672. in 12. Vid. Niceron *Memoires* Tom. II. p. 284.

La RELIGION Muhamedane comparée à la paienne de l'Indoſtan, par Ali-Ebn-Omar, Moslem, epitre à Cihkniu, Pramin de Viſapour, traduite de l'Arabe. *Nonne ſatius eſt pecudum more viuere, quam Deum tam impium, tam prophanum, tam ſanguinarium colere.* Lactant. diuin. inſtit. L. I. Cap. 21. *A Londres au depens de la Compagnie* 1737. in 8. min. pp. 56.

Vberiorem huius libelli deteſtandi, qui adpendicem plerumque conſtituit du *Sermon preché dans la grande Aſſemblée des Quakers* &c. cuius ſupra p 304. fecimus mentionem exhibent recenſionem die *Nachrichten von einer Halliſchen Biblioth.* Tom. III. p. 49 ſqq Maxime impius auctor, quem Comitem de Paſſeran eſſe dicunt, illo, omnem religionem chriſtianam, quaſi cuniculis ſubruere ſtudet.

REMONSTRANTIVM in Belgio Apologia, pro confeſſione ſua, contra Cenſuram Profeſſorum Leidenſium. Anno 1630. in 4. *ſine indicio loci & typographi.*

Cum miniſtri in Belgio foederato, Arminii ſententiae addicti, qui, a *Remonſtrantia*, quam anno 1610. menſe Iulio, Ordinibus Hollandiae ac Weſtfriſiae obtulerunt, REMONSTRANTES, nominantur, in ſolenni miniſtrorum Conuentu de edenda *Confeſſione* deliberarent, e tota ſocietate, ad eiusmodi *Confeſſionem* conſcribendam quatuor lecti fuerunt viri Uitembogardus, Epiſcopius, Greuinchouius, & Niellius. Quoniam autem eiusmodi labor, vni optime demandatur, a reliquis deputatis rogatus fuit Simon Epiſcopius, vt *confeſſioni* conſcribendae ſuum impenderet laborem. Ille igitur anno 1622. *Confeſſionem* belgice conſcriptam,

ptam,

ptam, communi REMONSTRANTIVM nomine in lucem emisit, quae, eodem anno, in sermonem latinum conuersa, hoc prodiit titulo: *Confessio, siue Declaratio sententiae Pastorum, qui in foederato Belgio* REMONSTRANTES *vocantur. Hardewici. litteris Th. Danielis.* in 4. Hanc vero *Concessionem*, cum Theologi Leidenses anno 1626. auctore Antonio Walaco, sub *Censuram* vocassent, Simon Episcopius, omnibus consentientibus, *Apologiam pro Confessione*, belgice conscripsit, quae vero mox eodem anno latine, titulo a nobis adlato, in lucem prodiit. Praefationis loco illi praemissa est Episcopii *Oratio ad* REMONSTRANTES *ministros*, ab illo, cum adhuc esset Rothomagi, conscripta. Cum vero haud multo post, Professores Leidenses breue ederent Scriptum, sermone belgico & latino compositum, cui hunc fecerant titulum: *Specimen calumniarum atque heterodoxarum opinionum, ex* REMONSTRANTIVM *apologia excerptarum: instar prodromi ad praemonendos omnes veros Christianos, in lucem emissum*, Uitembogardus id belgice confutauit, Episcopius vero latinam *responsionem ad Specimen Leidensium Professorum* conscripsit, qua omnia, quibus REMONSTRANTES petebantur fuere refutata, multaeque rationes traditae, ob quas REMONSTRANTES grauati essent eos damnare, quos clare in Scriptura sacra non damnatos videbant. Rem omnem pluribus verbis exposuit, & istam controversiam insigni animorum contentione in Belgio agitatam, a prima eius origine repetiit Philippus a Limborch, in *Historia vitae Simonis Episcopii. Amstelodami apud Georg. Gallet.* 1701. in 8. mai. pp. 336. Conf. Henrici Ludolph. Benthemii *Holländischer Kirchen- und Schulen-Staat* P. I. Cap. XIIX vbi & p. 660 sqq. ipsam REMONSTRANTIVM *Confessionem* exhibet. Abraham. Calouii *Consideratio Arminianismi. Viteb.* 1654. in 4. in dissert. prooemial. Sect. I.

 §. XV.

§. XV. p. 16. 17. Guſtau. Georg Zeltneri *Breuiarium Controuerſiarum, cum* REMONSTRANTIBVS *agitatarum. Altorf.* 1719. in 8. in praefat. p. 13.

GEORGII REMI, Nemeſis Karolina. D. Karoli V. Imperatoris Caes. P. P. Aug. Inuictiſſ. Et Glorioſiſſimi Principis. Sacrique Imperii Romani Ordinum. Leges Capitales: paraphraſi expoſitae; ſcholiisque illuſtratae. Rerum & verborum elenchus in calce adiectus eſt. Editio altera. *Posnaniae. In Typographia Reuerendi Domini Alberti Laktanski. Anno Domini* 1688. in 8. pp. 256.

Forte haec editio, quam inſigniter raram, typothetarum vero erroribus mirifice deformatam eſſe ſcribit Io. Daniel Ianozki in der *Nachricht von denen in der Zaluskiſchen Biblioth. ſich befindenden raren polniſchen Büchern* P. II. p. 107. ſecunda eſt, quae in Polonia prelo commiſſa fuit. Etenim duae praeter illam, nobis innotuerunt editiones, antiquiores, Altera prodiit *Herbornae Naſſouiorum* 1594. in 8. altera *Francof. ad Moenum* 1618. in 4. GEORGIVS REMVS I. V. D. Reipublicae Noribergenſis Conſiliarius & Academiae Altorfinae Procancellarius ſecundus, Iuriſconſultus, Philologus, Hiſtoricus, & Poeta ſuae aetatis extitit celeberrimus. Diem obiit ſupremum Norimbergae anno 1625. aetatis anno LXIIII. Vid. Io. Petri Lotichii *Bibliothecae poeticae* P. III. p. 182 ſqq. vbi illum hoc elogio ornatum deprehendimus:

REMVS *in Aonio ramus viret arduus horto,*
Bellerophonteae quem rigat humor aquae.
Macte decus Phoebi! iam dudum nubila tranat
Frons tua ſydereis proxima, REME, *plagis.*

Conf.

Conf. Paull. Freheri *Theatrum virorum eruditione claror.* p. 1042.

IOAN. WOLFGANG RENTSCHEN, Brandenburgischer Ceder-Hain, worinnen des Hauses Brandenburg, Anwachs vnd Abstammung, auch Helden Geschichte und Groß-Thaten. Mit zierlichen Kupfer Bildnissen. *Bareuth.* 1682. in 8.

Non confundendus est hic liber, cum GEORGII CHRISTOPHORI RENSCHELII *Stammbaum des Hauses Brandenburg, wie selbiger in natürlicher Ordnung, durch so viele unvergleichliche Helden und Heldinnen aufwachsend befunden worden. Bayreuth.* 1666. in 4. & *Berol.* 1668. in 12. Id autem valde est probabile IO. WOLFGANG RENTSCHIVM, Concionatorem aulicum & Professorem Theologiae, ad imitationem G. C. RENSCHELII *Fürstl Brandenburg. Kammer und Landschaftraths*, historiam suam de gente Brandenburgica conscripsisse. In eo enim vterque certabant, sociumque habebant Io. Georg. Lairitzium, vt Christiano Ernesto, Marchioni, studia sua probarent, commendarentque. In *Catalogo Bibliotb. Ludewig.* P. I. p. 1117. huic libro adscriptum conspicitur: *Editio prima, rara, non castrata*, & ad *Catalog Reimmanian.* p. 554. prouocatur, sed neque loco cit. neque per omnes *Catalogi* illius partes, illius rei extat vestigium.

RENVERSEMENT de la morale Chrêtienne, par les desordres du Monachisme, enrichi de figures. *On le vend en Hollande chez les Marchands libraires & imagers. Avec Privilége d' innocent XI.* in 4.

Vid. Cl. Vogtius p. p. 576. Theophili Sinceri *Nachricht von lauter alten und raren Büchern* p. 6 sqq.

Sed nescimus quae caussa fuerit, quam ob rem viri clariss. primae tantum huius operis partis fecerint mentionem, secundam vero silentio plane praetermiserint. Illi, idem praefixus est titulus, qui parti priori. Icones in illa reperiuntur XXIIII. nitidissime vt in Parte priore, aere expressae, quarum hic adscribemus titulos 1) *le Cordelier devenu Evêque.* 2) *la Fuesse.* 3) *l' Adroit.* 4) *l' Insatiable.* 5) *le Delicat* 6) *le Fourbe.* 7) *la Simonie.* 8) *l' Impie.* 9) *le Reveleur.* 10) *le Pere Portugais.* 11) *le Maquerau.* 12) *le Flateur.* 13) *la Confession.* 14) *le Pere Pierre.* 15) *le Pere Ange.* 16) *le Pere Michel.* 17) *le Frere Apotiaire.* 18) *le Seditieux.* 19) *l' Inexorable.* 20) *l' Idololatrie.* 21) *l' Ignorance.* 22) *le Beat.* 23) *la Superstition.* 24) *le Desesperé.* Cuilibet iconi epigramma subiectum conspicitur satyricum, lingua gallica compositum. Eorum versio belgica, aliquot folia, quae post libri titulum reperiuntur, complet.

STANISLAI RESCI: Epistolarum liber vnus. Quibus nonnulla Eiusdem Auctoris Pia Exercitia, Piis Lectoribus non indigna, Pii quidam Viri adiungenda putauerunt. *Ex officina Horatii Saluiani Neapoli. Apud Iacobum Carlinum, & Antonium Pacem.* 1594. in 8. pp. 637.

Omnia STANISLAI RESCI, Poloni, Abbatis Andreouiensis Referendarii, pro Regibus Polonis, apud Summos Pontifices, Imperatorem, Galliae Regem, aliosque Principes, Legati, scripta admodum rara esse, nos docuit Io. Daniel Ianozki in der *Nachricht von denen in der Zaluskischen Biblioth. sich befindenden raren polnischen Büchern.* P. I. p. 88 sqq. & in den *Neuen kritischen Briefen* num. XL. Inter ea facile principem occupat locum, haec *epistolarum & aliorum opusculorum* STANISL. RESCI collectio. Edi-

Edidit illam Io. Franciſcus Lombardus, Decanus Neapolitanus, & Hieronymi Scripandi Cardinalis Secretarius.

STANISLAI RESCII: Epiſtolarum Pars Poſterior. *Neapoli. Apud Iacobum Carlinum, & Antonium Pacem.* 1598. *Superiorum permiſſu.* in 8. pp. 133.

Hanc ſecundam *epiſtolarum* collectionem, prima, multo rariorem, & longe infrequentiorem eſſe, idem teſtatur Io. Dan. Ianozki P. I. der *Nachricht von denen in der Zaluſk. Biblioth. ſich befindenden raren polniſchen Büchern* p. 92. ita vt multi in ipſa Polonia polyhiſtores, illam nunquam editam eſſe crediderint. Acceptam illam referimus Io. Baptiſt Portae, qui Aloyſio Carafae Principi illam dedicauit.

STANISLAI RESCI, de rebus in electione coronatione &c. Henrici Regis Poloniae, in Polonia ac Gallia geſtis, vna cum epiſtolis aliquot MSS. ipſius regis, in die diſceſſus eius. *Romae.* 1573. in 4.

Liber itidem rarus, & a paucis conſpectus. Vitam STANISL. RESCI breuiter expoſitam inuenimus apud I. D. Ianozki l. cit. Conf. Simon Starouolscii *Elogia & Vitae Scriptorum Poloniae illuſtrium* p. 30 ſqq.

STANISLAI RESCI, Miniſtromachia, in qua euangelicorum magiſtrorum, & miniſtrorum de euangelicis magiſtris & miniſtris mutua iudicia, teſtimonia, conuitia, maledicta, irae, condemnationes, &c. & omnibus ſeculis inauditi

Ana-

Anathematismi recensentur. *Coloniae apud Henr. Falkenburg*. 1592. in 8.

Vid. Anton. Posseuini *Apparat. S.* Tom. III. p. 238. Nicol. Bassaei *Collectio omnium in vnum Corpus librorum* P. I. p. 190.

L. ANDREAE RESENDII, Antiquitates Lusitaniae, & municipii Eborensis V. Libris, cum scholiis Io. Menoetii Vasconcelli. *Rom.* 1597. in 8.

A raritate laudantur in Gerdesii *Florileg.* p. 239. sed extant etiam in RESENDII *Operibus*, quae ex *officina Haeredum Birckmanni Coloniae* 1600. II. Tom. in 8. prodierunt. Recusa etiam ista *opuscula* fuerunt *ibidem* 1613. II. Tom. in 8. Inuenitur praeterea idem liber in Andr. Schotti *Hispania illustrata* Tom. II. p. 892 sqq. Conf. de L. ANDREA RESENDIO, Nicol. Antonii *Bibliotheca Hispana noua* Tom. I. p. 66. *Bibliotheca Hamburg. historica* Centur. IIX. p. 79 sqq.

PETRI IOAN. RESENII, Kong Frederichs den Andens Kroenicke, som var Dannmarckis, Norgis, Vendis, og Gothis Konge Hertug &c. Grafe, og regierede lofligen I. 29 aar, fra aar 1559. til aar 1588. da hand paa Antvorskouf Slot saligen j Herrn Hensoef sammlet, og sammen skrevet af adskillige Codicibus MSS. hvilcket i fortalen skal forklais. *Kiobenhafn.* 1680 in fol. pp. 470. praeter dedication. & praefat. necnon fig. aer. express. 31. p. 468. indicat.

De rariore in his regionibus Friderici II. Daniae regis chronico, quod idiomate danico conscriptum est,

eſt, recenſionem videſis in Nicolai Petri Sibbern *Bibliotheca Hiſtorico-Dano-Noruegica* p. 181 ſqq.

PETRI IO. RESENII, Inſcriptiones Hafnienſes, latinae, danicae, germanicae, vna cum inſcriptionibus, Amagrienſibus Vraniburgicis, & Stellaburgicis, nec non duabus epiſtolis, vna Tychonis de Brahe, ad Peucerum miſſa, altera eiusdem ſororis Sophiae Brahe; metrica latina ad nobilem Danum Nicolaum Lange, Chymiae ſtudioſiſſimum ſcripta. *Hafniae* 1668. in 4.

Et hic quoque liber in noſtris regionibus rarus & infrequens eſt. Vid. Nic. Petri Sibbern *Bibliotheca Hiſtor. Dano-Noruegica* p 333.

PETRI IO. RESENII, Edda antiqua, cum verſione antiqua Stephani Olai, Parochi in Islandia orientali, eiusque ac Gudmundi Andreae ſcholiis: & recentior Snorronis, cum verſione danica & latina a Magno Olai confecta, additis variis lectionibus & notis exegeticis. *Hafniae.* 1665. in 4.

De inſigni eius raritate, nonulla iam adtulit Cl. Vogtius p. 577. quibus adiiciendam exiſtimauimus, nouam nunc multo perfectiorem & nitidiorem, *Eddae Islandicae*, in Suecia, parari editionem, cuius iam Pars prima, hoc inſignita prodiit titulo: *Hyperboreorum Atlantiorum ſeu Suiogothorum & Nordmannorum Edda, h. e. Atauia ſeu fons gentilis illorum & theologiae & philoſophiae, demum verſione Suionica donata, accedente latina; vna cum praefamine de Eddae antiquitate & indole &c. vt & de antiquisſimis & genuinis Skythis, Getis, Gotis, Atlantiis, Hyperboreis, Cim-*

Cimbris, *Gallis*, *eorumque fatore Gomero*, *ad manuscriptum*, *quod possidet bibliotheca Vpsaliensis*, *antiquissimum correctissimum & quidem membranaceum*, *goticum*, *in lucem prodit opera & studio* Iohannis Goransson Phil. Mag. *Vpsal. e typogr. Henrici Hecht* sine anni indicio, in 4. mai. pp 72. Vid. *Hamburgische Berichte von gelehrten Sachen*, anni 1749. num. XXIIX. *Erlangische gelehrte Anmerkungen und Nachrichten* anni 1749. in *Beitraegen* XVIIII. Woche p 298 sqq. De *Edda antiqua*, quam versibus Islandicis, Saemundus Hinfrode Sigfusonius. Parochus in Islandia Odensi, conscripsisse dicitur, nec non de *Edda recentiore*, quam Snorro Sturlaeus, sermone danico, ex Saemundi *Edda* congessit vid praeter Scriptores a Cl. Vogtio productos, Thom. Bartholini *Antiquit. danic.* p. 139. Io. Molleri *Hypomnemata* ad Albert. Bartholinum *de Scriptis Danorum*, *Norwagorum & Islandorum* p. 404 sqq. in *Biblioth. Septentrionis eruditi*. Nicol. Petr. Sibbern l. cit. Cap. I. p. 73. 77 sqq. Io. Georg. Keysleri *Antiquitates selectae septentrionales & Celticae* p. 19 sqq. De PETRO IO. RESENIO, anno 1688. aetatis anno LXIII. defuncto, vid. Nic. Petr. Sibbern l. cit. passim. Alb. Bartholinus l. cit. p. 117. Io. Moller in *Hypomn.* ad Bartholinum p. 376 sqq. Paull. Freheri *Theatrum virorum eruditione claror.* p. 1170.

ANDREAE REVCHLINI, ad Isaacum Casaubonum paraenesis. 1614. in 4.

In scripto hoc rariore, disputat personatus auctor, cum Isaac. Casaubono, de combustione *libri* Vorstiani, *de Deo*, in Anglia facta, & nonnullas epistolas, ad Cardinalem Perroninm, a Casaubono, nomine Iacobi I. regis, scriptas, libello inseruit. Auctorem vero esse Valentinum Smalcium, Gothanum, Caetus Racouiensis Sociniani Pastorem, nonsolum stylus, quo conscriptus est, sed praeterea etiam Christoph.

ſtoph. Sandius in *Biblioth. Antitrinitar.* p. 1?3 & Vincent. Placcius in *Theatro Pſeudonymor.* p. 536. teſtatur. Conf. *Nou-Antiqua* ann. 1701. p. 117. vbi haec *Paraeneſis* recenſetur.

IOANNES REVCHLINVS, de verbo mirifico. *Spirae.* 1494. in fol. folior. 50.

Editio admodum rara & a nemine ex iis, qui, de REVCHLINO, commentati ſunt, memorata. Mich. Maittaire illam adduxit Tom I. *Annal. typogr.* p. 581. Conradus Leontorius Mulbrungenſis, illi, *in laudem diſertiſſimi atque trium linguarum principalium peritiſſimi, Viri* IOANNIS REVCHLIN *Phorcenſis, librorumque, quos de verbo mirifico nuper edidit, epiſtolam* praemiſit *commendati iam, ad* Iacobum Vinphelingum, perſcriptam e qua, haec, quae ad librum cognoſcendum faciunt, hic adſcribemus— *Colloquebamur de libello clarorum virorum domini Spanhemen. quem impreſſioni Baſilaeae datum eſſe dicebas. Interrogaui de doctore* IOANNE REVCHLIN: *eſſet ne inſertus: quod ipſum cum ſubdubitares: negareque: ſum demiratus. Quem enim in omni genere doctrinae hac tempeſtate clariorem exiſtimare poſſes: ſi tibi penitus eſſet familiaris & notus reperires neminem.— Vt hebraeorum ſecreta dogmata penetraret: multis annis enixisſime laborauit: atque ita omnem eorum bibliothecam euoluit: vt quem hebraeorum ſibi opponas: non facile reperies. Hac ingenii & doctrinae felicitate & vbertate inductus: ad ſcribendum dialogum ſe contulit: quem Capnion: ſeu de verbo mirifico inſcripſit: quo nihil vnquam vidi: nec facundius: nec mirabilius. In tris autem libros diuiditur. Primus omnia ſecreta philoſophiae ſub nomine* Sidonii *explicat Secundus* Baruchiam *iudaeum omnia illa ſecreta nomina & portentifica & alia multa hebraeorum enodantem confingit. Tertius* Capnionem: *fidem chriſtianam ex praeſcriptis duobus approbantem & demonſtrantem inducit:*

Vbi

Vbi omnia verba mirifica ad nomen Iesus ita appli at: vt illud ineffabile tetragrammaton: iam effabile factum esse demonstret. Quem si legeris dialogum: affirmabis nullum neque philosophum: neque Iudaeum: neque christianum IOANNI REVCHLIN *iure praeferri posse. Hunc talem non omnibus Italis opponere nobis fuerit perpetuus pudor. Quare mi Iacobe cum Augustam sim petiturus: & nesciam quo tempore Basilaeam perueniam: velim summa cura & diligentia scribas Ioanni Amorbachio impressori: vt in Catalogo: suum* IOANNI REVCHLIN *Phorcen. locum assignet. Vale mi iucundissime Iacobe laetus & foelix. Spirae XI. Kal. Maias. M. CCCC. XCIIII. Hanc epistolam sequitur* IOANNIS REVCHLIN *Phorcensis in libros Capnion vel de verbo mirifico Praefatio*, ad Vangionum Antistitem, Camerarium Dalburgium. In tertii libri fine, praeter verba: IOANNIS REVCHLIN *Phorcensis Capnion vel de verbo mirifico liber Tertius Finit foeliciter*, nihil legitur amplius. Pluribus hic liber, qui, praeter varias editiones, seorsum excusas, insertus etiam conspicitur, Ioan. Pistorii Niddani *Artis Cabalisticae, i. e. reconditae theologiae & philosophiae Scriptorum* Tomo I. p. 873 sqq. describitur in Io. Henric. Mai *vita* IO. REVCHLINI *Phorcensis* p. 49. & 429 sqq. in den *Nachrichten von einer Hallischen Biblioth.* T. II. p. 505-510. Conf. Niceron *Memoires* Tom. XXV. p. 121-162. Melchior. Adami *vitae germanor. Philosophorum* p. 17 sqq. Christian. Schoettgenii *Continuatio Bibliothecae* Fabricianae *med. & inf. Lat* L. XVII. p. 192. Io. Franc. Buddeus, in *Introduct. ad Historiam philosophic. Ebraeorum* p. 254 sqq. Tanti autem iste liber aestimatus fuit, ab Henrico Cornelio Agrippa a Nettesheym, vt anno 1509. in Dola Burgundiae gymnasio, publicas in illum institueret praelectiones. Haereseos autem eam ob caussam & Iudaismi postulatus fuit a Ioan. Catilineto, Franciscanorum per Burgundiam prouinciali. Rem omnem ipse enarrat Agrip-

Agrippa, in *Expostulatione super Expositione sua, in librum de verbo Mirifico cum Ioanne Catilineti fratrum Franciscanor. per Burgundiam prouinciali ministro, S. T. Doctore*, quae, cum Agrippae *litteris*, ob hanc rem, *ad Maximilianum Transyluanum Caroli V. Caesaris Imperatorisque a consiliis*, & *ad Margaretam Augustam Austriacorum Burgundionum Principem*, scriptis, repetitur in H. Cornel. Agrippae *Operum* P. II. p. 370-378. edit. quae *Lugduni per Beringos fratres* anno 1600. II. Tom. in 8. prodierunt.

P. ATHANASII RHETORIS, *Byzantini*, Tractatus tres, primus inscribitur. Aristoteles propriam de animae immortalitate mentem explicans. Opus verè singulare ac τοῖς ἐπαΐουσιν aestimatione dignum. 2. Totam philosophiam compendiosè complectitur. 3. Principia philosophica breuiter & clarè exponit. *Parisiis apud Petrum Lamy, in secunda columna maioris aulae Palatii 1642. cum Priuilegio Regis*, in 4. mai.

Tria in hac collectione, hodie paullo rariore, inueniuntur opuscula, quorum quodlibet singularem prae se fert titulum, qui, ea seorsum olim prodiisse, nunc vero nouo & generali, vt aiunt, titulo ornata, in lucem edita esse, confirmat. Titulum quem adduximus, excipit ATHANASII RHETORIS, ad Petrum Seguierium, regni, & ordinis Galliarum Cancellarium, epistola graeco-latina dedicatoria, cui hoc praemittitur distichon:

Inclytus heroum sanguis Seguierius, ostro
Immortale decus factis ingentibus addit.

Sequitur opusculum primum, hoc titulo conspicuum: ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΡΗΤΟΡΟΣ τοῦ Βυζαντίου.

Αριστοτέλης ἑαυτὸν περὶ τῆς ἀθανασίας τῆς ψυχῆς διατρανῶν. Πραγματεία τῷ ὄντι ἐπιμελὴς καὶ ἀξιόλογος παρὰ πολλῶν καὶ διαφόρων ξυνερανισθεῖσα φιλοσόφων τῶν Ἀριστοτέλους αὐτῷ κατὰ διαδοχὴν ἀυτηκόων γεγονότων, καὶ τὴν διάνοιαν αὐτοῦ τῶν δογμάτων μυηθέντων, διαφερόντως δὲ, τοῦ θαυμαστοῦ καὶ μεγάλου Ιαμβλίχου. Τῶν εἰς δύο τὸ πρῶτον. P. ATHANASII RHETORIS *Byzantini. Aristoteles propriam de animae immortalitate mentem explicans. Opus vere singulare ac aestimatione dignum, ex multis ac variis philosophis collectum Aristotelis ipsius Auditoribus, qui sibi ex ordine successerunt, sententiae dogmatum ipsius initiati, praesertim vero admirabili & magno Iamblicho. Liber primus. Paris.* 1641. *apud Ioannem du Bray, via Iacobaea, sub spicis maturis. Cum priuilegio Regis.* pp. 79. excepta dedicatione, ad Petr. Seguierium Cancellarium Galliarum. Liber II. nouo, ab illo, qui Librum I. praecedit, non diuerso titulo ornatus & nomine Achilis Episcopi Maclouiensis, inscriptus pp. absoluitur 77. si dedicationem fol. 10. omiseris. Dedicationi insignia Episcopi adposita sunt, adiectis hisce verbis: *In apostolicum virum Achillem Maclouiensium Episcopum.*

Fortibus ecce alius Gallis iam partus Achilles
Barbariem docta qui pietate domat.

Secundum opusculum pp. 83. hunc prae se fert titulum: A. TOY ΦOS. Τρυφη ψυχης η κηπος εκ τῶν τῷ μεγάλῳ Ιαμβλίχῳ πονηθέντων φυτευθεὶς. P. A. O. R. IS. *Delitiae animae siue hortus ex iis quae Iamblicho magno elaborata sunt consitus. Lutetiae* 1639. *Apud viduam Nicolai Buon, in via Iacobaea, sub signo Sti Claudii, prope Mathurinenses. Cum priuilegio Regis.* Dedicatum est Ioanni Armando Richeliaco Duci. Tertium in duas dispescitur partes, quarum altera hunc habet titulum: Μεθοδος η διαπληκτιξεως τα λογικα. *Methodus, qua,*

qua, ratione praedita certant; altera haec in fronte gerit verba, quae titulum referunt: του αυτου συνοπτικη μεθοδος, η την νικην ἀληθῶς αἱρεῖ ὁ μαχόμενος ἤ, ἢ τὰ μέσα πρὸς μάχην καὶ νίκην ἐυρίσκεται. Καθάπερ ἐκ τῶν φιλοσόφων Ἀδράστου καὶ Μοδεράτου κατ' Ἀριστοτέλη ὁ θαυμαστὸς καὶ μέγας ἱστόρησεν Ιαμβλιχος. *Eiusdem Breuis methodus obtinendae victoriae, aut saltem parandorum ad pugnam & victoriam mediorum inuentrix. Quemadmodum ex philosophis Adrasto & Moderato secundum Aristotelem mirificentissimus & magnus refert Iamblichus. Interprete* A. G. D. F. A. Vtraque pars III. absoluitur paginis. Conf. I. A. Fabricii *Bibliotheca graec.* L. IIII. c. XXVIIII. p. 293 sqq. DE ATHANASIO RHETORE, Byzantino, qui diem obiit Lutetiae Parisiorum 1663. aetatis anno XCII. vid. *Scriptores Ordinis Praedicatorum.*

Idea reformandi Antichristi, siue succinctae tractationes sed solidae demonstrationes, de primordiis, incrementis & summo fastigio Anti-Christi eiusque subsistentia, blasphema doctrina & malitiose impia vita, deque subsequenti denique ruina, Tomus I. editus studio & opera fideli ERYCI RHONAEI, *Neopatrens. P. Euangelici & Epicalyptico-Apocalypticae Θεοσοφίας, indagatoris studiosissimi. Vaenit in officina libraria, Ioannis Caroli Vnckelii bibliopolae Anno* 1623.

Idea reformandi Antichristi Tomus II continens CXXXII. figuras magicas aeri incisas earundemque euolutiones penitissimas: adiectis LXII seu sex dodecadibus horribilium portentorum, prodigiorum, miraculorum, ostentorum ac mon

monſtrorum, aereis itidem laminis inciſorum & diligenti enucleatione illuſtratorum, ſingulari dexteritate digeſtus & pio zelo in lucem editus, ſtudio & opera fideli ERYCI RHONAEI *Neopatrenſis. P. Euangelici & Epicalyptico* 1 *apocalypticae* θεοσοφίας *indagatoris ſtudioſiſſimi. Vaenet in officina libraria Io. Carol. Vinckelii bibliopolae.* 1623.

Ideae reformandi Antichriſti Tomus III. quo continetur, pius, ſolidus, ac vere nobilis diſcurſus, viri magnifici, nobilis, ſtrenui Iohannis a Münſter, in Vortlage haereditarii &c. de palingeneſia & inſtauratione eccleſiae vtr. Teſt. praeſertim Nouae, noui, deque huius praedicta, deprehenſa increpita apoſtaſia ſiue defectione, vbi, quando, quomodo facta, & de eius denique reſtauratione iam ante ſaeculum & inde firmata; expeditis compluſculis quaeſtionibus vtilibus & hoc tempore maxime neceſſariis, nunc conſilio bonoque bonorum reproductus & praegnantibus de cauſis huic operi adiunctus. *Vaenet. in officina libraria Ioannis Caroli Vnckelii bibliopolae.* 1623. in 4.

Exactiſſimam, rarioris huius libri notitiam, cum viris doctis communicauit, I. Warendorfius, Reformat. Eccleſiar. Brandenburgenſium Concionator, in der *Berliniſchen Bibliothek.* Tom. I. p. 775 ſqq. Conf. Tom. II. p. 459 Prima vice liber lingua vernacula prodierat tit. Iohan. de Hyperiis *Reformier Spiegel des weltlichen Pabſtes, und weltlichen Antichriſts zu Rom.* ſine loci indicio 1620. in 4.

Vid.

Vid. Cl. Vogtii *Catalog. libr. rar.* p. 358. Quod ad ERYCVM RHONAEVM adtinet, sub eo nomine teste Vincent. Placcio p. 537. *Theatr. Pseudonymor.* Henricus Oraeus, Assenheimensis Wedderauus & ecclesiae Hanouiensis antistes latet. Caussam, ob quam se vocauerit Pastorem Neopatrensem, discimus ex Iacobi Thomasii *Dissert. de Nigello Wirekero*, vbi in not. ad §. 90. de Henrico Oraeo haec legimus: *Edidit Henricus Oraeus Assenheimensis Wedderauus praeter* Nomenclatorem praecip. Eccles. Doctor. *qui* Hanouiae *anno* 1619. *vulgatus est*, *sequentibus annis tribus* 1620. 1621. 1622. *alios tres libros impressos* Francofurti, *latinum vnum in* 4. *germanicos duos in* 8. *Primi titulus est* Aereoplastes Theosophicus, siue Eicones mysticae. *Secundi* Kurze Entwerffung des geistlichen Salzes und Salzwercks. *Tertii* Gedancken und Trost aller nothleidenden Hertzen. *In secundo se vocat* Diener am Wort Gottes zu Neuenheim (*qua in vrbe & dedicauit* Nomenclatorem.) *in tertio* Pastorem Neopatrensem. *Sunt ergo ipsi Synonyma* Neopatra & Neuenheim, *germanicam vocem videlicet permutanti cum graeca.* &c. Quod vero Iohannis a Münster *adelicher Discours* non ab Oraeo, sed a Michael. Caspar. Lundorpio, ex germanico in latinum conuersus sermonem, veluti Tomus III. *ideae reformandi Antichristi* adiectus fuerit, eiusdem nos docent Thomasii verba l. cit. §. 43. not. r. hac ratione prolata: *Nobilis Discursus* Iohannis a Münster, *duobus Tomis* ideae reformandi Antichristi *sub nomine* ERYCI RHONAEI *vulgatis*, *tanquam tertius Tomus accessit* Francof. an. 1623. *Quam editionem quis euoluens nesciat*, *sitne ab ipso* Münstero *liber hic latine scriptus*, *an ab alio* (*cuius quidem nomen nuspiam ibi comparet*) *in latinam translatus linguam. Sed quae seorsim A.* 1621. *prodierunt primae* Nobilis *huius* Discursus *paginae*, (*aliarum*, *quae Titulum Tomi III.* Ideae reformandi Antichristi, *prae se ferunt*, *permutatione vt apparet*, *abo-*

abolitae postea) demonstrant, opusculum hoc ex Autoris germanico scripto (cuius extat editio *Steinfurt.* 1613.) *latine redditum fuisse a* Michaele Caspar. Lundorpio, Historiographo Moeno-Francofurtensi, *qui versionem hanc suam dedicauit Iacobo I. Magnae Britanniae Regi.*

Egregii Patris & clari Theologi, RICARDI, *quondam deuoti coenobitae Sancti Victoris, iuxta muros parisienses*, de super diuina Trinitate theologicum opus, Hexade librorum distinctum, & capitum XV. Decadibus. Adiunctus est Commentarius artificio Analytico: metaphysicam & humani sensus transcendentem apicem, sed rationali modo complectens intelligentiam, quod opus ad dei trini honorem & piarum mentium exercitationem Foeliciter prodeat in lucem. in 4. folior. 194. except. indice, & erratorum tabula fol. 6.

In fine editionis perrarae, haec leguntur:

Michael Humelbergius R.
Beato Rhenano. H. Suo. S.
Diuinae Triados, fidis (dum praela parantur)
Archetypis sacrum contuleramus opus.
O factum male. sic tacita tunc mente querebar:
Tantum opus, & tanto delituisse situ.
Optabam legeres studiose Beate libellum
Accessit votis bibliopola meis.
Gallus & Ausonius, sibi Celtiber, atque Britannus;
Tu cum Germanis ipse Beate leges.
Vale M. D. X.

Hoc Opus compositum fuit in Coenobio sancti Germani prope muros Parisienses anno Christi saluatoris MDX.

E

Et emiſſum ex officina Henrici Stephani eodem anno Chriſti Domini, menſis Iulii die XVIIII. Operi, praefationem ad Lodouicum Pinelum S. T. Profeſſorem, Pariſienſis ſtudii Cancellarium, praemiſit Iacobus Faber Stapulenſis, qui & ſingula libri capita, commentario proſequutus eſt. Primus & ſecundus Operis liber, *de vna diuina ſubſtantia, eſſentia & natura.* Tertius & quartus *de diuinarum perſonarum pluralitate.* Quintus & ſextus *de diuinarum perſonarum nominibus & proprietatibus* agit. Hic liber inter *opera* RICARDI, etiam reperitur in vnum corpus redacta, quae ſtudio Canonicorum S. Victoris Pariſienſium, plus vice ſimplici emiſſa fuerunt. In editione *Rothomagenſi* 1650. in fol. reperitur P. I. p. 216 — 269. Fuit RICHARDVS ſeu RICARDVS de S. Victore, natione Scotus, Canonicus S. Victoris, prope muros Pariſienſes, ac tandem per nouennium Prior. Diem obiit ſuum anno 1173. Vitam eius omnium optime deſcripſit Ioannes a Tholoſa, S. Victoris Canonicus, quam, editioni *operum Rothomagenſi*, praefixam conſpicimus. Conf. Sixti Senenſis *Bibliotheca Sancta* L. IIII. p. m. 319. Ioſ. Simleri *Biblioth.* p. 604. Antonii Poſſeuini *Apparat. Sac.* Tom. III. p. 133 ſqq. Henricus Gandauenſis *de Scriptorib. eccleſiaſt.* Cap. c. XXVI. p. 121. edit. I. A. Fabricii. Io. Trithemius *de ſcriptoribus eccleſiaſticis* CCCLXXV. p. 95 ſqq. edit. Fabricii Io. Lelandi *Commentarius de Scriptoribus Britannicis* T. II. Cap. CCLIIX. p. 274. qui illum adpellat RICHARDVM *Theologum.* George Mackenzie's *Lives and Characters of the moſt eminent Writers of the Scotsh Nation* Vol. I. p. 147. Chriſt. Schoettgen. *Continuat. Biblioth.* Fabric. *med. & inf. Lat.* L. XVII. p. 245 ſqq.

EDMVNDI RICHERII, *Doctoris ac Socii Sorbonici*, Hiſtoria Conciliorum generalium, in quatuor Libros diſtributa. *Vt ſcias quomodo oporteat te in domo Dei conuerſari, quae eſt*

Ecclesia Dei vivi; columna & firmamentum veritatis. 1. ad Timoth. 3. v. 15. *Coloniae apud Bernardum Hetsingh*, 1683. in 8 L. I, pp. 836. L. II, pp. 370. L. III. pp. 670. L. IIII. pp. 254.

Haud adeo frequenter occurrit hic liber. In Catalogo Auctorum praecipuorum, qui historiam Conciliorum scripserunt, vel ipsa Conciliorum collegerunt decreta, Francisci Salmon *Traité de l' Etude des Conciles & de leurs collections*, adiecto, p. m. 937. asterisco notatus conspicitur, veluti optimus, & admodum necessarius ad historiam conciliorum generalium cognoscendam. Conf. Niceron. Tom. XXVII. p. 370. Librum vero minime in Germania & nisi Parisiis, tamen in Belgio excusum esse, chartae & litterarum, quibus exscriptus est, nitor, satis demonstrat. Conf. *Acta Eruditorum* anni 1683. p. 494 sqq. p. 550 sqq. Quinquaginta autem fere post Auctoris obitum, annis, in lucem editus fuit. Eodem anno, istius libri editio in 4. prodiit, id quod nos docuit *Catalogus Bibliothecae Hulsianae* P. II. p. 156. *Catalogus Biblioth. Tellerianae* p. 173. miramur vero quod Niceronо illa incognita fuerit.

CHRISTOPHORI RICHERII, *Torignei Senonis*, de rebus Turcarum, ad Gallorum Regem Libri V. *Paris. ex officina Roberti Stephani Hebraicarum & Latinarum literarum regii typographi*, 1540. III. Non. Mart. in 4.

Vid. Gerdesius in *Florileg.* p. 242. Insertus liber invenitur in Theodori Bibliandri *Collectione Opusculorum, contra Sectam Mahumeticam* & quidem Tom. III. edit. anni 1550. In Simonis Schardii *Script. Rerum germanicarum* extat Tom. II. p. 1447.

1447 — 1481. edit. *Basileensis*, p. 382 — 402. edit. Hieronym. Thomae. Fuit RICHERIVS Cubicularius regius, & Cancellario Franciae a Secretis. Librum suum Francisco I. Regi Christianissimo consecrauit. In praefatione Libri I. hac ratione de opere suo scribit: ——— *Semina mihi collegi ex Egnatio, Blondo, Platina, Riuio, Gaguino, Paull. Iouio, Andr. Cambinio aliisque, si non eloquentiae primae, maximae tamen fidei scriptoribus, vt quae sparsa essent ac dissipata in vnum locum mitterentur, quo propius videri possent. Parum quidem cultus est hic ager, sed rerum frequentia copiosus. Primum quae sit origo Turcarum; deinde quos occupauerint sedes: postea Ottomanni & posteriorum imperium vsque ad Soleymannum praesentem breuiter dilucideque narro* &c. Haec vero ad Libr. tantummodo I. spectant L. enim II. *de moribus atque institutis Turcarum*, L. III. *de Tammerlanis Parthi rebus gestis*, L. IIII. *de expugnata a Mahomethe Constantinopoli*, & L denique V. *de Castelli noui Dalmatiae oppidi, recenti direptione*, agitur. Liber secundus in Gallicum conuersus sermonem hoc prodiit titulo: *Des coustumes & manieres de vivre des Turcs, faict en Latin par* CHRISTOFLE RICHER, *& par icelny* RICHER *traduict en langue Françoise. A Paris de l' Imprimerie de Robert Estienne Imprimeur du Roy en Hebrieu & Latin.* 1540. *au mois de Ianvier*, in 4. Vid. Michael Maittaire *Annales typogr.* Tom. III. p. 315. Liber quartus & quintus est insertus M. A. C. L. *Syndromo Rerum Turcico-Pannonicarum* Tomo I. *Francofur.* 1603. in 4. Conf. Ios. Simleri *Bibliothec.* p. 123.

Contenta, RICOLDI *Ordinis Praedicatorum*, contra Sectam Mahumedicam, non indignus scitu libellus. Cuiusdam diu captiui Turcorum, Prouinciae Septem Castrensis, de vita

& moribus eorundem, alius non minus necessarius libellus. Adiunctus est insuper libellus de vita & moribus Iudaeorum. in 4. fol. 86.

In fine libri, quem Gerdesius p. 245. *supra fidem, rarum esse, & ferme nullibi reperiri*, memorat, e *Catalogo Biblioth. Sarraz.* p. 33. haec leguntur: *Libellorum de Impugnatione legis Turcorum, & de moribus, vita & nequitia eorum: impressorum Parisiis in officina Henrici Stephani, e regione Scholarum Decretorum sita, finis anno Christi Dei per sanguinem Testamenti sui, & Euangelium aeternum vbique credendum, & venerandum Salutaris nostri* 1511. 16. *Aprilis.* Libellus qui adiunctus dicitur, *de vita & moribus Iudaeorum*, est Victoris de Carben, olim Iudaei, nunc Christi miseratione Christiani, cui in fine Typographus haec adiecit verba: *Libelli de vita & moribus Iudaeorum Domino* Victore, *nunc sacerdote Christiano, olim Iudaeo, & totius operis finis. Parisiis ex officina Henrici Stephani. Anno Domini* 1511. *vltima Aprilis.* Vid. ea, quae supra p. 209. de illo a nobis adlata fuerunt. RICOLDI liber plus vice simplici editus fuit. Editionem *Rom.* 1506. in 4. *Paris* 1509. *apud Henricum Stephanum* in 4. a Iacobo Fabro officinae librariae traditam & Guillielmo Paruo Confessori regio dicatam, *Paris. apud Iodocum Badium* 1514 in 4. *Hispali* 1520. & *Rom.* 1606. in 8. memorat Christ. Schoettgenius in *Continuat. Biblioth.* Fabricianae *med. & inf. Lat.* L. XVII. p. 259. Conf. M. Maittaire *Annal. typogr.* T. II. p. 196. 221. Anton. Posseuinus in *Apparat. S.* Tom. III. p. 135. librum quoque *Parisiis apud Cholinaeum* impressum esse scribit. In Theodor. Bibliandri *Collectione opusculorum contra Sectam Mahumedicam*, & quidem in editione I. *Basil.* 1543. graece & latine invenitur, reliquae autem, editiones, quas adduximus, omnes, tantum sunt latinae. Latine quidem con-

conſcriptus fuit liber, ſed a Demetrio Cydonio, patria Byzantino, vel vt alii volunt, Theſſalonicenſi, Ioannis Cantacuzeni Imperatoris aulico, qui medio ſeculi XIIII. tempore inclaruit, in graecum ſermonem e latino conuerſus eſt. Vid. Io. Alb. Fabricii *Bibliotheca graeca* L. V. Cap. V. p. 691. not. d. L. V Cap. XLIII p. 389. Quod vero ad RICOLDVM de Montecrucis, quem alii *Accoldum*, *Ricboldum*, *Riculdum*, nec non *Ricardum* adpellant, vt e Lambecii L. I. *Biblioth. Vindob.* p. 145. L. V. p. 168. & e Bibliandri editione patet, adtinet, ille patria fuit Florentinus, Ord. Praedicatorum, domus S. Mariae nouellae ibidem alumnus. Floruit circa annum 1300. & iuſſu ſummi Pontificis, in Terram ſanctam, & alios Orientis locos, profectus, diem obiiſſe dicitur, anno Seculi XIIII. nono. Vid. Ambroſii de Altamura *Bibliotheca Dominicana* p. 86. & 465. Iul. Negri *Storia degli Scrittori Fiorentini* p. 484. Iac. Quetif *Scriptor. Ord. Praedicator.* Tom. I. p. 504. Anton. Poſſeuini *Apparat.* S. l. cit. Chriſt. Schoettgenii *Continuat. Bibl.* Fabric. *med. & inf. lat.* l. cit. Omnes libri editiones, quae a nobis adlatae fuerunt, e graeco ſermone conuerſae dicuntur, a Barptolomaeo Picerno de Montearduo, quem alii etiam Picenum nominant. In Ioſ. Simleri *Bibliotheca* p. 89. legimus Bartholomaeum Picenum, *Richardi confutationem Mahometis e latino, in graecum conuerſum, rurſus latinitate donaſſe, eamque ab Oporino Baſileae cum Alchorano fuiſſe impreſſam.* Additur: Barthol. Picernum de Monte arduo, *Conſtantini magni donationis priuilegium, in Bibliotheca pontificia graece repertum, ad Iulium II. latinitate donaſſe.* Hic obſeruat M. Maittaire in *Annal. typogr.* Tom. II. p. 197. not. (c) *& Richardi nomen pro* RICOLDO *vſurpatum; & ex vno (niſi fallatur) Bartholomaeo duos factos*, Picenum & Picernum; *aut certe ſaltem* Piceno *attributam, quae ad* Picernum *pertinebat, huius Confutationis verſionem.* Quod vero Simlerus, Pice-

Picenum & Picernum vnum eundemque esse crediderit virum. ex adiectis eius colligimus verbis: *Idem* (scil. Barthol Picernus) *ni fallor cum priore* (scil. Piceno.) Conf. die *Merkwürdigkeiten der Koenigl. Bibliotb. zu Dr.* Tom. III. p. 454 sqq.

NICOLAI RIGALTII, Epistola ad Gabriel. Albaspinaeum, Episcopum Aurelianensem, de Sacrificio Eucharistiae. *Paris.* 1629. in 8.

Id sine dubio opusculum est, de quo Richardus Simon Tom. I. des *Lettres Choisies*, Lettr. IIII. p. 19. scribit: *Il n' est pas si facile que vous vous l' imaginez, de trouver le petit livre de M.* RIGAVT *sur le fameux passage de Tertullien, qui semble faire égaux les Laiques aux Prêtres dans le Cas de necessité. M. Hardy, qui est mon Repetoire pour les Livres rares, m'en a prêté un exemplaire. Il m'a assuré en même tems que l' Imprimeur n'en avoit pas tiré plus de vingt. Ie l' aurois copié pour satisfaire à votre curiosité si M. de l' Aubespine Evêque d' Orleans, qui y a repondu, ne l' avoit fait reimprimer à la tête de sa Réponse. Ie vous envoierai cette edition qui n' est pas fort commune.* &c. Controuersiae occasionem dedit NICOLAVS RIGALTIVS, Cum enim ille editionem omnium Tertulliani Operum, in lucem emittere constitueret, Prodromi instar edidit, Quinti Tertulliani *Libros VIIII. e Cod. MS. Agobardi, in Bibliotheca regia, obuio, emendatos & obseruationibus illustratos. Paris. typis Roberti Stephani apud viduam Oliuarii Varennaei.* 1628. in 8. In illo autem libro, & quidem in Obseruatione XVIIII. RIGALTIVS Laicis etiam, vrgente necessitate, christiani sacrificii consecrandi, offerendique potestatem concessam esse, e Tertulliani *exhortatione castitatis* cap. VII. & quidem e verbis: *Sed dices ergo ceteris licet* &c. demonstrare sustinuerat. Hoc aegre ferens Gabriel Albaspinaeus, Episcopus Aurelianensis, in libro, cui titulum

lum fecit: *L'ancienne police de l'Eglise, sur l'Administration de l'Eucharistie*, cuius nobis tertia ad manus est editio, *Paris. ap. Guil. Desprez.* 1655. in 12. RIGALTII sententiam impugnauit. Edidit postea RIGALTIVS, illam quam adduximus *epistolam*, in qua quidem, sibi, ab Episcopo Aurelianensi satisfactum, seque in eadem, qua Episcopus, fuisse, sententia profitetur, sed illud non ex animo, sed inuidiae euitandae caussa, eum scripsisse testatur Henricus Dodwellus in *Dissert. de iure Laicorum sacerdotali, ex sententia Tertulliani, aliorumque veterum, aduersus Anonymum dissertatorem, de coenae administratione vbi pastores non sunt. Londini* 1686. in 8. Responsionem ad hanc RIGALTII *epistolam*, *de sacrificio Eucharistiae* ipsa RIGALTII *epistola* adiecta, Albaspinaeus dedit an. 1630. in 8. Qua vero postea ratione haec controuersia propagata & inter Hugonem Grotium, Dionysium Petauium, Ioannem Cloppenburgium, Henricum Dodwellum, Claudium Salmasium &c. &c. scriptis editis agitata fuerit, vid. in Richardi Simon. epistola cit. in Niceron *Memoires* Tom. XXI. p. 64 sqq. in Henr. Dodwelli praefatione *dissert.* cit. & in Io. Franc. Buddei *Institutionibus Theologiae dogmaticae* L. V. Cap. I. §. XIII. p. 1147 sqq.

Auctores finium regundorum. NICOLAI RIGALTII Obseruationes & notae, item glossae Agrimensoriae. *Lutetiae apud Io. Libertum.* 1614. in 4.

Editio rarissime obuia. RIGALTIVS illam nomine Ludouici Regis christianissimi inscripsit. *Auctores finium regundorum* pp. 348. si RIGALTII dedicationem, & varias lectiones ad Iul. Frontini *lib. de Coloniis* exceperis, complent. Inueniuntur autem in hac collectione: *Fragmenta* legis Mamiliae, legis Agrariae Seruilianae: *Excerpta varia de conditionibus agro-*

agrorum & constitutionibus limitum, deque terminorum inscriptionibus & formis, ex auctoribus; Balbo Mensore, Siculo Flacco, Iulio Frontino, Hygeno Aug. Lib. Aggeno Vrbico, Innocentio V.P. Vitali, Arcadio, Latino Tog. Aug. V.P. Myrsontio Tog. Magone, Vegoia, Fausto V. P. Valerio V. P. Dolabella, Caio V. P. Isidoro, Incertis. Haec omnia figuris ligno incisis illustrantur. NICOLAI RIGALTII *ad Auctores Finium regundorum obseruationes & notae*, eiusque *glossae agrimensoriae* pp. 206. absoluuntur. Omnia postea inseruit Wilelm. Goesius libro cui titulum fecit: *Rei Agrariae Auctores legesque variae. Quaedam nunc primum, caetera emendatiora prodeunt cura* Wilelmi Goesii, *Cuius accedunt Iudices, Antiquitates agrariae & Notae: vna cum* NICOLAI RIGALTII *Notis & Obseruationibus, nec non Glossario eiusdem. Amstelredami apud Ioannem Ianssonium a Waesberge* 1674. in 4. pp. 360. & 328. si praemissa, & indices omiseris. Figurae in hac posteriore editione aere expressae sunt.

NICOLAI RIGALTII, Glossarium Τακτικὸν μιξοβάρβαρον. De Verborum Significatione, quae ad Nouellas Impp. qui in Oriente post Iustinianum regnauerunt, de re militari Constitutiones pertinent. *Lutetiae apud Claudium Morellum, via Iacobaea, ad insigne Fontis.* 1601. *Cum priuilegio Regis* in 4. pp. 246.

Librum inuentu haud facilem, dedicauit RIGALTIVS Achilli Harlaeo, Equiti, Regni Curiae Praesidi primario, & sacri Consistorii Senatori. In praefatione ad Lectorem, *illud effecisse mihi videor,* ait, *vt permulta vocabula graecobarbara, quibus Imperatores aliquot, qui olim Orientali imperio potiti sunt, in suis Tacticis, hoc est, de Re militari Constitutionibus, frequenter vtuntur, e codicibus manuscriptis* cru-

eruta, variorum inter sese locorum collatione, intelligi utiliter possint. In hac etiam cogitatione curaque versatus sum, ut citandis Imperatorum verbis, ea potissimum decerperem, quae maxime ad illius seculi militarem historiam pertinere iudicabam. Praecipuam vero partem in istis iure sibi vindicare possunt Mauricius & Leo: quorum plerumque eadem aut parum diversa sunt verba. quoties tamen alter alteri lucem adferebat, ambos committere & componere operae pretium esse putaui. — Hoc amplius atque inprimis te scire velim, in hisce libris tractandis, quae mea siue superstitio, siue religio fuit, nihil animo meo, quod criticam attinet, indulsisse imo in barbaris vocibus exscribendis, barbariem ipsam retineri, repraesentari, ac denique vetusti codicis fidem integram intactamque conservari placuisse. Praefationem excipit *Glossarii Synopsis.* Libro ipsi adiiciuntur *Variae Lectiones, & Omissa quaedam, Indices Authorum nondum editorum, & aliorum, qui passim in Glossario citantur. Index Rerum Notabilium.* De reliquis NICOLAI RIGALTII scriptis, quae omnia hodie sunt rariora, vid. Niceron *Memoires* Tom. XXI. p. 56 sqq.

RIME di Maggano, Menon e Bigotto, in lingua rustica Padouana. *In Venezia* 1610. II. Tom. in 8.

Opus plane ignotum Auctori della *notizia de' libri rari, nella lingua italiana*, quod rarissimum dicitur in *Catalogo Biblioth. Sellianae* P. I. App. II. p. 62.

ANDREAE RIVINI, Opuscula, seorsum excusa,

in raris collocat Cl. Vogtius p. 582. Catalogum eorum omnium, vna cum succincta vitae RIVINI descriptione, vid. in Henning. Wittenii *Memoriis philosoph.* Tom. II. p. 251. Niceron *Memoires* Tom. XXXIII. p. 172 sqq.

IOANNIS RIVII, *Atendoriensis*, de admirabili consilio Dei, in caelando mysterio redemptionis humanae Libri III. *Basil. apud Io. Oporinum.* 1545. in 4.

Vid. Gerdesius in *Florileg.* p. 245. Conf. Ios. Simleri *Bibliotheca* p. 410. Melchior. Adami *Vitae Philosophorum* p. 68 sqq Io. Fabricii *Historia Bibliothecae Fabricianae* P. II. p. 159 sqq.

HVG. ROBINSONI, Annalium mundi vniversalium, origines rerum, & progressus, sacras iuxta & seculares, ab O. C. tradentium, Tomus vnicus ed. Thom. Pierce. *Londin.* 1685. in fol.

Liber quidem paullo rarior, sed haud adeo magni est momenti, cum res in terrarum orbe gestas, a creatione ad excidium vsque Hierosolymitanum nullo prorsus seruato ordine recenseat. Vid. *Catalogus Historicor.* Fresnoio-Menken. p. 13.

Compendio de la vida y Hazañas del Cardenal Don Fray Francisco Ximenez de Cisneros: y del Oficio y Missa Muzarabe. Por el *Maestro* EVGENIO DE ROBLES, *Cura proprio de San Marcos, y Capellan en la Capilla de los Muzarabes, de la santa yglesia de Toledo. En Toledo por Pedro Rodriguez Impressor del Rey nuestro Sennor.* 1604. in 4. min. pp. 344.

In *Catalogo Bibliothecae Sarrazianae* p. 154. *liber* dicitur *rarissimus, quem ferme nullibi in hac forma & lingua reperias.* Multa continet anecdota, quae alibi frustra quaesiueris. Tractatio *de officio missae Musarabicae*, in sermonem latinum conuersa Prolego-

menis

menis *Operum* Iosephi Mariae Cardinalis Thomasii p. 117 sqq. edit. *Rom.* 1741. in fol. inserta est, titulo: *Ordo diuini officii Gothici Musarabum, exceptus & in latinum sermonem conuersus ex Hispanico libri de vita* &c. *ex Bibliotheca Renati Poterii Episcopi Belluacensis.* Inuenitur etiam eodem titulo, in *Bibliotheca Maxima Patrum* Tom. XVII. p. 657 sqq. edit. *Lugdunensis.* Conf. die *Merkwürdigk. der Koenigl. Biblioth. zu Dr.* Tom. II. p. 24.

FRANCISCI ROBORTELLI, *Vtinensis*, de artificio dicendi. Ad illustriss. & reuerendiss. Ioannem Baptistam Campegium Episcopum Maioricensium, Liber. Eiusdem Tabulae oratoriae in Or. Cic. qua gratias agit Senatui post Reditum. In Or. pro Milone. In Or. pro Cn. Plancio. *Cum licentia R. Vicarii Episc. ac P. Inquisitoris. Bononiae, Typis Alexandri Benatii.* 1567. in 4. fol. 126.

Liber valde rarus, cuius contenta, hic adscribemus. Dedicationem excipit 1) FR. ROBORTELLI, *Vtinensis, Disputatio prima. De Materie, ex qua constat sermo, tum oratorius, & Poeticus, tum philosophicus & alii omnes.* 2) FRANC. ROBORTELLI *Disputatio secunda. De formis oratorii, & poetici sermonis. itidem philosophici & aliorum.* 3) Eiusdem *de cognatione Fig. Sent. Verbor. Struct. &, Numerorum.* 4) Eiusdem *de Cognatione, seu Analogia locorum Topicorum cum figuris Sententiarum, & verborum.* 5) Eiusdem *Censura ac diiudicatio omnium figurarum Sent. quae duobus* Rutilii Lupi *libris continentur.* 6) Eiusd. *Figuras Structurae differre a figuris verborum quomodoq. id sit intelligendum auctoritate veterum probatur.* 7) Eiusd. *de Figuris Structurae, ex* Ciceronis *libro qui inscribitur Orator.* 8) Eiusd. *Ratio Tabularum consequentium conficiendarum, in quibus explicantur*

tur figurae Structurae ex antiquis Rhetoribus desumptae. 9) Eiusd. *de figuris Rhetoricis.* 10) Eiusd. *Disputatio quomodo, & cuiusmodi in singulis Orationum partibus artificium exquiri debeat.* 11) Eiusd. *Methodus perquirendi artificii in scriptis poetarum antiquorum.* 12) Eiusd. *de figurarum rhetoricarum, quae ad sententias & verba spectant natura, & utilitate quomodoq. ad classes redigi debeant pro ratione perturbationum animi.* 13) Eiusdem *disputatio, in qua omnes figurae sententiarum a* Rufiniano *prolatae ad affectiones rediguntur, & sua classe veluti quadam collocantur.* 14) Eiusd. *disputatio, in qua figurae sententiarum, quae sunt apud* Quintilianum, *rediguntur ad affectiones animi.* 15) Eiusd. *disputatio de Schematismo, de quo disserit* Quintilianus, *quid sit; qualis sit; & quis vsus ipsius.* 16) Eiusd. *disp. in qua figurae sententiarum, quae sunt apud* Aquilam, *rediguntur ad affectiones animi.* 17) Eiusd. *disp. in qua enumerantur aliquot figurae sententiarum, quae non sunt apud rhetores, de quibus ante mentionem fecimus, collectae a* ROBORTELLO, *& additae illis.* 18) Eiusd. *disp. de figuris sententiae, quae sunt apud* Cornificium *libro, qui vulgo quartus ad Herennium dicitur, redigendis ad affectiones.* 19) FR. ROBORTELLI *Vtinensis, de oratorii sermonis artificio.* 20) *Explicatio artificii in oratione post reditum in Senatu.* 21) Eiusd. *Tabulae oratoriae siue explicatio artificii in orationem* Ciceronis *pro Milone.* 22) *Explicatio artificii in oratione pro Cn. Plancio.* 23) FR. ROBORTELLI *Vtinens. Disputationes duae. Qualis sit poeticus sermo, & quid ab eo differat oratorius. vel de sermone poetico.* 24) FR. ROBORTELLI *Vtinensis. Quomodo sermo philosophicus, ad popularem, & oratorium redigi possit.* 25) FR. ROBORTELLI *Vtinensis. Ratio artificii in sermone oratorio demonstrata, & comprobata testimonio antiquorum rhetorum.* 26) FRANC. ROBORTELLI *Vtinensis. Quid differat oratorius sermo a dialectico.* 27) FR. ROBOR-

BOR-

BORTELLI *Vtinens. de concipiendis rerum imaginibus.* Conf. Niceron *Memoires* Tom. XLII. p. 1 ſqq.

FRANCISCI ROBORTELLI, *Vtinenſis*, de facultate hiſtorica diſputatio; explicatio Laconici; ſeu ſudationis, quae adhuc viſitur in ruina balnearum Piſanae vrbis; Quaeſtio an Rhetores recte dicant, a nominibus propriis duci argumentationes; praefatio in Ciceronis libros rhetoricos de inuentione; explicatio in Catulli epithalamium. His acceſſerunt ode Pindarica βιοχρησμῳδία; explanationes in primum Aeneidos Virgilii librum, collatae a Io. Baptiſta Busdrago Lucenſi, ex interpretationibus ROBORTELLI. *Florent.* 1548. in 8. pp. 354.

Omnia ſchediasmata quae in rariore hac collectione reperiuntur, ſeorſum excuſa fuerunt. Reperiuntur etiam omnia inſerta Iani Gruteri *Theſauro Critico* Tom. I. p. 1386 ſqq. Conf. Niceron l. cit p. 5 ſqq. Nicol. Comneni Papadopoli *Hiſtoria gymnaſii Patauini* Tom. I p. 318. Paull. Freheri *Theatrum virorum eruditione claror.* p. 1463.

IOANNIS THOMAE DE ROCCABERTI, *Ordinis Dominican. Archiepiscopi Valentini, & magni per Hispaniam Inquiſitoris* Bibliotheca Pontificia maxima, in qua Autores melioris notae, qui hactenus pro ſancta Romana ſede, tum theologice tum canonice ſcripſerunt, fere omnes continentur. *Romae, typis Io. Franciſc. Buagni* 1695-1699. XXI. Tom. in fol.

Vid. Cl. Vogtius p. 583. Cauſſa raritatis imprimis ea eſt, quod IO. THOM. DE ROCCABERTI, tan-

tantae molis librum, suis sumtibus imprimendum curauerat. Collecta vero in eo inueniuntur, opera, quae inueniri potuerunt, pro tuendo romani Pontificis primatu, conscripta. Curia Parisiensis, eo statim tempore, quo liber prodierat, edixit, ne quis eum legeret venderetque. Fiscus quidem regius, teste Buddeo, librum esse comburendum sustinebat, Senatus vero inhibitionem sufficere existimabat. Vid. Io. Fr. Buddei *Isagoge historico-theologic.* P. II. p. 838 sqq. qui inter alia scribit, *quod huic Operi, aliud, si non maioris, certe eiusdem molis, opponi facili negotio possit, si quis omnes, qui contra primatum Pontificis scripserunt, in vnum corpus redigere vellet.*

ANGELI ROCCHAE, *a Camerino, Ord. Eremitarum S. Augustini*, Bibliotheca apostolica Vaticana, a Sixto V. Pontif. Max. in splendidiorem commodioremque locum translata, Commentario, variarum artium ac scientiarum materiis curiosis, refertissimo illustrata. *Romae, ex Typographia apostolica Vaticana.* 1591. in 4.

Libri raritatem testatur Cl. Vogtius p. 584. Nunc vero insertus conspicitur Tomo II. *Operum* ANGELI ROCCHAE, quae hoc prodierunt titulo: *F.* ANGELI ROCCAE, *Opera omnia tempore eiusdem autoris, scilicet impressa, nec non autographa, & Romae in angelica bibliotheca originaliter asseruata. Cum additamentis in Chronhistoria, Praefectorum sacrarii apostolici, Bibliothecarum, Custodum, atque nouarum Inscriptionum vsque ad praesens Bibliothecae Vaticanae tempus. Romae.* 1719. II. Tom. in fol. Eius *de Campanis Commentarius*, cuius quoque Cl. Vogtius l. cit. mentionem fecit, extat Tomo I. *Operum*, nec non Tom. II. *Thesauri noui Antiquitatum Romanarum*, ab Alberto Henrico de Sallengre collecti p. 1233.

1233 ſqq. De reliquis ANGELI ROCCHAE libris eiusque vita, vid. Niceron *Memoires* Tom. XXI. p. 91 ſqq. Iani Nicii Erythraei *Pinacotheca* I. p. m. 105. Conf. Anton. Poſſeuini *Apparat. Sac.* Tom. I. p. 88 ſqq. Tom. II. p. 464.

THEODORI ZAWACKI ROGALAE, *Equitis Poloni*, Catalogus Ducum atque Regum Polonorum. *Cracouiae. Apud viduam Iacobi Siebeneycher.* A. D. 1609. in 4. fol. 48.

Recenſionem huius Compendii hiſtoriae polonicae vid. in Ianozki *Nachricht von denen in der Zaluskiſchen Bibliothek ſich befindenden raren polniſchen Büchern* P. I. p. 29. vbi opusculum, raritatis haud ordinariae vocatur. Orditur vero in rebus Polonorum enarrandis, auctor a Lecho, & cum Sigismundo Auguſto, finem opusculo imponit.

MARTIN LE ROY, des vertus & des vices de l'hiſtoire, & de la maniere, de la bien écrire. *A Paris* 1620. in 4.

Lengletus du Fresnoy Tom. I. des *Tablettes chronologiques* p. CLXXVII. de hoc libro ſcribit: *Petit Ouvrage fort rare, mais où l'on trouve d'excellentes remarques, quelques unes cependant ſingulières & hardies.*

CELSI DE ROSINIS *Caeſenatis*, Lyceum Lateranenſe illuſtrium Scriptorum ſacri apoſtolici ordinis, Clericorum Canonicorum Regularium Saluatoris Lateranenſis elogia, libris viginti, ad faciliorem ordinem digeſta. In quibus eorum opera edita recenſentur, editionesque notantur: & quae manuſcripta integra reliquerunt,

in quibusnam bibliothecis asseruentur adducitur. *Caesenae, e Typogr. Nerii.* 1649. in fol. Tom. I. pp. 525. Tom. II. pp. 434.

Huius libri auctor Ordinis Clericorum Canonicorum Regularium Saluatoris Lateranensis Doctor Theologus & Abbas fuit. Inueniuntur in libro CCV. elogia, inter quae etiam ipsius CELSI DE ROSINIS elogium legitur. Operi adiectus est index quadruplex, Auctorum, Nationum, Operum, & librorum S. S. explicatorum. Conf. die *Merkwürdigk. der Koenigl. Bibliotb. zu Dr.* Tom. II. p. 350 sqq.

VALENTINVS ROTMARVS, *vid. supra* p. 305. IO. ENGERDVS.

SEBAST. ROVLLIARD, Dicaeologie, ou defense justificative pour Mr. Gaspar de Monconys, pourvu de l' office de Lieutenant criminel en la Senechaussée & Siége presidial de Lyon, par la resignation de Mr. Pierre de Monconys, son pere Sieur de Liergues; contre l' etrange horrible, & prodigieuse calomnie de M. M. Claude Bernard, Assesseur, Nicolas de Masso, Claude Ferrat, Conseillers, & Iaques d' Aveyne, Substitut de Mr. le Procureur general au dit Siege. *Paris* 1620. in 4. pp. 153.

Satis adcuratam, in ipsa Gallia, rarioris deductionis exhibet notitiam Niceronus, qui Tom. XXVII. p. 251. ita scribit: Gui Patin *parle de ce Procès dans ses Lettres, où il marque, que* Gaspar de Monconys *eut un Arrêt en sa faveur, & que le Factum de* ROVLLIARD *est rare, & connu de peu de personnes. Tout cela*

cela est vrai; mais ce qu'il ajoute que ce Factum est tout à fait admirable est une preuve de son mauvais goût, & est absolument faux. C'est plûtôt un Chef—d'Oeuvre de pedanterie, où ROVLLIARD *au lieu de s'en tenir aux particularités de son affaire, qui étoit fort embroüillée & fort singuliere, fait à tous momens des courses chez les Iuifs, les Grecs, & les Romains, pour y trouver des faits semblables à ceux, qui étoient dans son procès, & fait perdre ainsi de vûe à chaque instant la suite de l'affaire en question. Voici en peu de mots ce dont il s'agissoit.* Gaspar de Monconys *étoit à* Paris *en* 1617. *pour se faire recevoir dans la Charge de Lieutenant Criminel de* Lyon, *à la place de son pere, dans le temps que ceux dont il est parlé, dans le titre de la Defense s'y trouvoient aussi. Comme ils étoient ennemis mortels de son pere, ils chercherent le moyens de traverser sa réception, & ayant sçu qu'un nommé* François Louis, *qui s'étoit dit natif de* Varmes *près de* Nevers *avoit été condamné à mort par le Bailly de* St. Denys, *pour un sacrilege commis dans l'Abbaye; peine qui avoit été convertie par le Parlament en neuf années de Galeres; ils firent entendre au Bailly, que* Gaspar de Monconys *étoit ce* François Louis, *qui avoit alors deguisé son nom & sa patrie, pour ne pas deshonorer sa famille, & qui s'étoit enfui des Galeres. Ce Bailly gagné fit aussitôt arrêter & conduire dans les prisons de* St Denys, Monconys, *qui obtint quelque temps après par Arrêt du Parlament son élargissement, en donnant caution. Il se fit depuis un grand nombre de procedures, qui embroüillerent tellement cette affaire, que* Monconys *fut long temps sans en voir la fin.* Peroranit idem SEB. ROVLLIARD, haud incelebris seculi sui, caussarum patronus, aliam caussam, qua, Carolum de Chatillon L. B. d'Argenton, quem Magdalena de la Châtre, vxor, ob defectum testiculorum, ad generandum minus esse idoneum dixerat, strenue defendit. Edita fuit

haec defensio, titulo; *Capitulaire, auquel est traité, qu' un homme nay sans testicules apparens, & qui ha néanmoins toutes les autres marques de virilité, est capable des oeuvres de Mariage.* Etsi tres illius extant editiones, *Paris.* 1600. in 8. pp. 47. *ibid. edition revûe & augmentée* 1600. in 8. pp. 139. *ibid.* 1604. in 8. tamen admodum rarae omnes sunt & minus obviae. Conf. de hac contentione, & inprimis de Carolo Chatillon, quem post mortem, Ambrosius Pareus, cultro dissecuit anatomico, Nicolai Venette *Tableau de l' amour coniugal* Tom. II. P. IIII. Chap. I. Vitam SEB. ROVLLIARD, qui diem obiisse dicitur anno 1639. pluribus exposuit, & Catalogum sciptorum ab illo editorum, more suo adiecit Niceron l. cit p. 251 — 261.

Le ROZIER de Guerres, composé par le feu Roy Lois XI. de ce nom: Pour Monseigneur le Daulphin Charles son fils. Mis en lumiere sur le manuscrit trouué au Chasteau de Nerac dans le cabinet du Roy par le Sieur President d' Espagnet, Conseiller du Roy en ses Conseils d' Estat & Priué. Et en Suite un Traité de l' Institution du jeune Prince, fait par le dit Sieur President d' Espagnet. Au Roy. *A Paris chez Nicol. Buon.* 1616. in. 8. mai. pp. 300.

Possidemus rariorem hunc librum, num vero idem sit, qui tertiam partem constituit libri, cui titulus: *Le* ROSIER, *ou Epitome historial de France divisé en trois parties,* de quo vid. Cl. Vogtius p. 516. alii inuestigent. Libri autem memorati P. III. hac ratione inscribitur: *La tierce partie contient le* ROSIER *des Guerres; où sont contenus plusieurs bons Enseignemens.*

MAR-

MARTINI RVARI, nec non H. Grotii, M. Merfenni, M. Gittichii & Naerani aliarumque virorum doctorum, quorum nomina post praefationem vide, ad ipfum epiftolarum felectarum Centuria. In quibus res magni in religione momenti inter diuerfarum fententiarum atque fectarum homines tractantur & examinantur. *Amftelodami apud Dauidem Ruarum.* 1677. in 8. pp. 473. excepta praefatione & indice epiftolarum & argumentorum, verborumque graecorum explicatione.

MARTINI RVARI, nec non aliorum illuftrium, fpectabilium doctorumque virorum, quorum nomina in indice videbis, ad ipfum vel eius cauffa fcriptarum epiftolarum felectarum Centuria altera & vltima. *Amftelodami, apud David, Ruarum.* 1681. pp. 448. fi typographi omiferis praefatiunculam.

Haec epiftolarum Collectio, quae multum vtilitatis, ad cognofcendam Vnitariorum hiftoriam adfert, raro hodie obuia eft. Centuriae I. IOANNES RVARVS, MARTINI filius, praefatiunculam praemifit. Viri, quorum epiftolae, praeter RVARI, & eorum, qui in titulo memorantur, in Centuria reperiuntur I. funt V. Grunewaldus, Petr. Bertius, C. Bergius, A. Calonius, Franc. Limburgius, Daniel Zwickerus, Samuel & Ioan. Naeranus, Stephan. Curcellaeus. In Centuria II. inueniuntur Bergii, Bongarfiii, Daniel. de Breen, Franc. Bethlen, Florian. Crufii, N. Dumleri, Equitum vnitariorum fubmontanorum, Equitum Palatinatus Pomeraniae vnitariorum, Huswedelii, G. Koenigii, Stanisl. Koniecpolski, Legatorum nobilitatis ad comitia re-

gni Poloniae reformatae religionis, Fr. a Limborg, Christoph. Lubienicki, Anonymi, Christ. Martinii, G. Meieri, Christoph. Opalinski, Lucae Opalinski, Poemeri, D. Sapmae, Senatus Gedanensis, ad MARTIN. RVARVM & alios viros epistolae, quibus accedit *Seruitoratus* MARTINO RVARO datus a Vladislao IIII. Rege Poloniae & a Ioanne Casimiro. Sunt vero *Seruitoratus* eiusmodi litterae, quibus Leges Poloniae Extraneum quendam in numerum Seruitorum siue seruorum cooptant, illique omnia ac singula iura, praerogatiuas ac immunitates, quibus reliqui Seruitores regis de iure & consuetudine gaudent, concedunt, & eum ab omnibus iurisdictionibus & officiis quibusuis eximunt, ita vt in omnibus caussis & actionibus, in nullo alio iudicio, praeterquam coram Rege & iudicio regio respondere seque iustificare teneatur, omnibusque praerogatiuis & libertatibus, quibus famuli aulae regiae vtuntur, gaudeat. Vid. de MARTINO RVARO, Crempensi Holsato, P. Baile *Dictionaire* Tom. III. p. 2492. Christophor Sandii *Bibliotheca Antitrinitariorum* p. 114. Nicol. Hieron. Gundling in *Gundlingianis* P. I. num. II. p. 26 sqq. Io. Molleri *Isagoge ad Historiam Chersonesi Cimbricae ecclesiast. & litter. vniuersal.* P II. p. 106 sqq. Daniel. Georg. Morhofii *Polyhistor. litterar.* L. I. Cap. XXIIII. §. 102. p. m. 306. Conf. *Polyhist. pract.* L. V. §. 33. p. 553. *Acta Eruditorum Lipsiensia* Anni 1683. p. 20 sqq. vbi recensio *secundae Epistolarum Centuriae* reperitur.

ESROMI RÜDINGERI, Paraphrasis latina Psalmorum Dauidis, quae oratione soluta breuiter exponit sententias singulorum, ex optimorum interpretum veterum & recentium rationibus. *Goerlicii.* 1581. in 4.

ESROMVS RÜDINGERVS, Papebergensis, Francus, Ioachimi Camerarii gener, Conrector primum illu-

illustris Scholae prouincialis Portensis fuit, id quod omnes latuit, qui de illius vita exposuerunt. Relicta schola Portensi Cygneam concessit, & Rectoris suscepit ibidem munus. Postea a senatu Witteberggensi euocatus in istam academiam se contulit Doctorque Theologiae factus, & Professor graecae linguae & physices constitutus fuit. Ob Caluinismi vero suspicionem munere depulsus, in Morauiam ad fratres Bohemos transiit, & in gymnasio Euanczicio docuit, tandem apoplexia correptus diem obiit Altorfi anno 1591. aetatis anno LXIIX. Iacobus le Long in *Biblioth. Sacr.* Tom II. p. 935. *Paraphrasin & scholia in Psalmos L. V.* adfert, cui adpendicis loco accesserit *epistola ad Iesaiam Caepollam, continens Coniecturam, de ordine & collocatione Psalmorum. Goerlicii* 1580 in 8. qui liber, an ab illo, quem adduximus, vt titulus quidem prae se ferre videtur, diuersus sit, aliis dispiciendum relinquimus. Conf. de ESROMO RÜDINGERO, Melchior. Adami *Vitae Germanorum philosophorum* p. 172. Wolfgang Krügeri *Catalogus & Historiologia mille Virorum gente & mente, arte & Marte, genio atque ingenio illustrium.* fol. 84. Ios. Simleri *Bibliotheca* p. 186. Iustini Bertuchii *Chronicon Portense* L. II. Cap. XII. 97. edit. Io. Martin Schamelii. De disputatione Vitebergensi, ob quam munere pulsus fuit, vid. Leonh. Hutteri *Concordia Concors* fol. 712.

Opus originale RVPERTI *Abbatis Tuiciensis*, de victoria verbi Dei in tredecim libros diuisum. in folio, folior. 105. except. titulo & librorum tabula fol. 8.

RVPERTI Tuitiensis Abbatis iuxta Coloniam Agrippinam, natione Germani, monachi Benedictini primum in monasterio S. Laurentii, in suburbio Leodiensi, deinde in Sigebergensi monasterio, vitam satis

ſatis adcurate expoſuerunt Sixtus Senenſis in *Bibliotb. ſancta* L. IIII. p. m. 321. Anton. Poſſeuinus in *Apparat. ſacr.* T. III. p. 153 ſqq. Fr. Sammarthani in *Gallia chriſtiana* T. III. p. 754. Quibuscum conferri poterunt, quae in Chriſt. Schoettgenii *Continuat. Bibliotb.* Fabric. *med. & infim. Lat.* L. XVII. p. 380 ſqq. in *Catalogo Bibliothecae Reimmannianae* P. I. p. 376. in Iac. Frider. Reimmanni *Acceſſionibus vberioribus* p. 253. in den *Nachrichten von einer Halliſchen Bibliotb.* Tom. I. p. 403 ſqq. leguntur. Diem obiiſſe dicitur anno 1135. d. IIII. Non. Mart. vid. *Acta Eruditorum* anni 1725. p. 55. Iacobi le Long *Bibliotb. Sacr.* Tom. II. p. 936. *Opera* eius omnia collecta, ſaepius edita fuerunt. Recentiſſima niſi fallimur, eſt editio, quae *Pariſiis ex officina Caroli Neocaſtellain* 1638. II. Tom. in fol. prodiit. Praemiſſa illi eſt Matthiae Agricii Wittichii *Declamatio de vita* RVPERTI. Hac libri, cuius titulum lectorum oculis ſubiecimus editio, litteris exſcripta gothicis rarior inuenitur. In fine haec leguntur verba: *De victoria verbi dei volumen originale* RVPERTI *Abbatis Tuicienſis ſacre pagine profeſſoris egregii ſacramenta pentateucon ceterorumque veteris ac noue legis librorum occulta In tredecim libros diuiſum feliciter explicit. Impreſſum per Anthonium Sorg ciuem Auguſtens. Anno dni M. CCCC. LXXXVII.*

ANTONII RVSCA, *Mediolanenſis, Collegii Ambroſiani Doctoris*, de inferno & ſtatu Daemonum, ante mundi exitium Libri V. *Mediolani typis eiusd. Colleg.* 1621. in 4.

Inſignem libri raritatem vid. apud Lengletum du Freſnoy P. II. des *Tablettes chronologiques* p. XXXIIII. Conf. Georg. Paſchii *de variis modis moralia tradendi liber.* Cap. II. p. 221.

HIE-

HIERONYMI RVSCELLI, Lettre de' Principi le quali o si scrivono da Principi, o a Principi, o ragionano di Principi. *In Venezia. per Francesco Ziletti.* 1581. III. Tom. in 4.

Haec omnium optima editio est, a Cl. Vogtio, qui primam adduxit p. 591. non memorata. Versionem epistolarum gallicam, quam François de Belleforest, edidit hoc titulo: *Epistres des Princes lesquelles ou sont addressées aux Princes, ou touchent, ou traittent les affaires des Princes, ou parlent des Princes, recüeillies en italien par* HIEROSME RVSCELLI *& mises en François. Paris* 1570. in 4. prodiisse scribit Niceron *Memoires* Tom. XI. p. 160. quocum consentit Nicol. Bassaei *Collectio omnium in unum Corpus librorum* P. III. p. 20. Transtulit vero Franciscus de Belleforest primum tantum epistolarum italicarum Tomum, id quod optimo iure eum fecisse, scribit Niceron Tom. XX. p. 16. *Belleforest n'a traduit que le I. Volume & il a eu raison car le II. & III. ne contiennent presque autre chose que des morceaux de Gazette peu interessans.* Idem Niceronus h. l. nos docet quod quidam Marcus Bruni huic collectioni Ruscellianae volumen addiderit quartum, quod autem inuentu sit rarissimum.

SIGEFRIDI RYBISCH, *Consiliarii Caesarei*, Monumenta clarorum virorum, doctrina praecipue, toto orbe terrarum collecta passim & maximo impendio, cura & industria in aes incisa, opera Tobiae Fendt, pictoris Vratislaviensis. Editio tertia longe absolutissima. *Francofurti, apud Sigism. Feierabend.* 1591. in fol.

Libri raritatem eximiam testatur Cl. Vogtius p. 592.

S.

FRANCISCI SACCHINI, *e Societate Iesu*, de ratione libros cum profectu legendi libellus. *Romae*. 1650. in 12. pl. 12.

Plures huius libelli, quem Cl. Vogtius p. 596. inter rariores retulit, extant editiones, nimirum *Ingolstad. typis Ederianis*. 1614. in 16. cui editioni accessit *oratio de vitanda moribus noxia lectione*. Ad manus habemus, dum haec scribimus, editionem, cui hic praefixus est titulus: *De ratione libros cum profectu legendi libellus, deque vitanda moribus noxia lectione, Oratio* FRANCISCI SACCHINI *e Societate Iesu. Accedit modus pie atque christiane studendi & puerilis institutionis ordo in Gymnasiis Humaniorum litterarum. Cum Consensu Superiorum. Wirceburgi, Excudebat Conradus Schwindlauff. Anno* 1614. in 12. pp. 212. Omnium, quod nos quidem sciamus, recentissima est editio, quae *Lipsiae* 1711. in 8. prodiit. Plures scripsit FRANCISCVS SACCHINVS, Perusinus, libros, inter quos eminet *Continuatio historiae Societatis Iesu*. Ediderat enim Nicolaus Orlandinus e Societate Iesu, Historiam istius Societatis ad mortem vsque Ignatii, suoque libro titulum indiderat, *Historiae Societatis Iesu pars prima siue Ignatius. Romae, ex officina Barth. Zannetti*. 1615. in fol. Hanc partem recudendam curauit SACCHINVS *Antuerp. apud Martin, Nutium*, 1620. in fol. illique adiecit *Partem secundam siue Lainium. Pars tertia* titulo *Borgias Rom*. 1649. *quarta siue Mercurialis, ibidem*. 1652. & *quinta* denique *siue Aquauiua, ibidem*. 1661. in lucem emissa fuit. Conf. Augustini Oldoini *Athenaeum Augustum* p. 119 sqq. & Scriptores ab illo cit.

BERN-

BERNARDI SACCI, *Ticinensis*, de Italicarum rerum varietate & elegantia Libri X. in quibus praecipue de Ticini vrbis primordiis ac de Ticinensium rebus gestis. *Ticini, ap. Hier. Bartoli*. 1587. in 4.

Haec editio illam, quae anno 1565. in 4. prodiit, raritate aequat, illaque propterea melior censetur, quod vita auctoris ei adiecta est. Praeter hanc aliasque recentiores editiones inuenitur liber quoque in Andreae Schotti *Italia illustrata*, p. 415 sqq. in Io. Georg. Graeuii *Thesauro Antiquitatum & Histor. Italiae* Tom. III. p. 575. Conf. *Biblioth. Hamburgensis historica* Centur. V. p. 25. Primam editionem, cum praefatione *de diuinae religionis constitutione & amplitudine Romae* 1557. prodiisse, docet Io. Alb. Fabricius in *Conspectu Thesaur. litterar. Italiae*. p. 68. Conf. p. 86.

Habita dominicae praecis, quod Pater Noster dicitur, ratio secundum diuinas litteras dumtaxat, per V. P. CASPAREM SAGERVM, *ab Obseruationibus Francisanis Guardianum Lipsiae Marchanicum. Anno restitutae Salutis*. 1534. in 4. fol. 52.

Rarissime hodie libri inueniuntur, qui ex *officina typographica* Michaelis Blumii, *Lipsiensi* prodierunt. In Michael. Maittaire *Annal. typogr.* neque hic, neque alius liber extat a Blumio impressus, nomenque eius, inter typographos Lipsienses, quos idem Mich. Maittaire l. cit. adfert, non comparet. Illum vero artem typographicam Lipsiae exercuisse, ab anno 1533. ad annum vsque 1549. testatur die *kurtzgefaszte Erzählung vom Vrsprung und Fortgang der Buchdruckerkunst, überhaupt, insonderheit von den vornehmsten Buchdruckern in Leipzig und andern Or-*

Orten Teutschlandes, quae extat in *der so noethigen als nützlichen Buchdruckerkunst und Schriftgieszerey*. P. I. p. 96. Libro, quem adduximus Typographus insignia sua, nempe Scutum cum tribus floribus, quod duo angeli tenent manibus, hisce adiectis verbis: *Excusum Lipsiae apud Michaelem Blum. M. D. XXXIIII.* in fine adposuit. CASPAR SAGERVS, quem alii *Sasgerum*, alii *Schatzgerum*, vel *Hargerum*, vel *Scangerum* adpellant, hoc opus suum *Alberto Sanctae Rhomanae Ecclesiae Tit. Sancti Petri ad vincula Presbytero Cardinali, Legato nato, Magdeburgensi & Moguntinensi Archiepiscopo, Primati per Germaniam, Rhomani imperii Archicancellario, Principi Electori*, &c. consecrauit. Epistolae dedicatoriae, hisce verbis, ex quibus SAGERI stilus, aliqua ex parte cognosci poterit, imponitur finis: *Sola pietas mori nescit, quae diuo Paullo promissionem eius quae nunc est vitae & futurae habet. Hac veniet vsus, obseruantissime Princeps, quod olim legetur Tibi, Viuit post funera virtus. Secundum hanc quale quale est, quod ineptiui in orationem dominicam, tuae amplitudini oblatum velim, quo scias me iure gentium tuum esse, & multitudini tuae pietatis, hoc meopte officiolo, inseruire operam nauasse. Incolumem Illustriss. Reuerent. Celsit. tuam, sibi & nobis iubeat esse Cunctipotens. Ex Lypsia. Reuerendiss. Illustriss. Do. a Pedibus Obsequentissimus Frater* CASPAR SAGERVS. Conf. de CASPAR SAGERI, aduersarii Lutheri, Operibus, inter quae tamen hoc non comparet Luc. Waddingi *Annales Minorum*. Anton Posseuini *Apparat. Sac.* Tom. I. p. 531. Ios. Simleri *Bibliotheca* p. 219.

Mr. DE SAINT. EVREMOND, memoires de la vie du Comte D**** avant sa retraite; contenant diverses avantures, qui peuvent servir d'instruction à ceux, qui ont à vivre dans le

le grand monde. *A Paris* 1696. II. Tom. in 12. *A Amsterdam* 1712. II. Tom. in 12.

Nisi fallimur, iste liber etiam *Operibus* Saint-Evremonianis, quae nouissime *Amstelodami* 1739. VII. Tom. in 12. curante Mr. des Maizeaux, prodierunt insertus fuit. Hic autem liber SAINT-EVREMONIVM non habet auctorem, sed ab Abbate de Villiers sub eius nomine editus fuit. Id enim in more positum tunc temporis, habuere nonnulli auctores, vt adsumta quasi larua, sub SAINT-EVREMONII nomine occulti, cogitata sua paullo liberius exponere possent. Huc quoque spectat alius liber, qui prodierat tit. *Memoires de la Comtesse D**** avant sa retraite, servant de réponse aux Memoires de la Vie du Comte D**** par Mr.* SAINT-EVREMOND, cuius habemus editionem *Amst.* 1718. in 12. Vitam CAROLI DE SAINT-EVREMOND, descriptam dedit Mr. des Maizeaux, qui illam *Operum* Evremonianorum editioni praemisit. Conf. quoque Niceron *Memoires* Tom. VII. p. 153-195.

SCEVOLE & LOVIS DE SAINTE-MARTHE. Histoire genealogique de la maison de France, augmentée en cette edition des deux precedentes maisons royales, avec les illustres familles, qui sortent des Reines & des Princesses du sang. *A Paris, chez Cramoisy,* 1647. II. Tom. in fol.

Tertia haec libri rarissimi editio est. Prima prodiit *Paris.* 1619. in 4. quae admodum imperfecta est. Hanc excipiebat secunda *Paris.* 1628. II. Tom. in fol. quam tandem tertia sequebatur. Niceron Tom. IIX. des *Memoires* p. 26. haec de illa adnotauit. *Il faut avoir selon Mr.* Lenglet *ces deux editions in folio. Car la derniere est la plus ample & la plus ex-*

acte par rapport à l'histoire, mais la descente des familles sorties, des Princes du Sang y manque; elle devoit faire un troisieme volume; qui n'a pas été donné; elle, ne se trouve que dans le second volume de l'edition de 1628. *Mr.* le Gendre *pretend que cette histoire n'est exacte ni dans les faits, ni pour les dates.* PIERRE SCEVOLE DE SAINTE-MARTHE *fils de* SCEVOLE *l'ainé des jumeaux y a fait des additions, qui n'ont pas encore paru, & qui sont conservées dans la Bibliotheque de St. Magloire parmi les MSS. de M. M.* DE SAINTE-MARTHE.

Clauicula SALOMONIS, *filii Dauid.* in 4. pp. 48.

Latine conscripta est haec *Clauicula*, sed dicta Scripturae S. e bibliis belgicis adducta sunt. A viro in dignitate constituto, H. A. a. E. absurdissimus libellus, olim manibus tractandus legendusque nobiscum communicatus fuit, qui sphalmatibus typographicis, maxime refertus his verbis finiebatur: *Explicit Clauicula* SALOMONIS, *Filii Dauid Summi philosophi. Finis & nunquam finis.* Postea legebatur *Geheimniss des Nahmens Gottes welchen die folgenden* 72. *Voelcker mit vier Buchstaben schreiben und nennen,* qui populi serie alphabetica recensebantur. Libellus, quem multa pecunia homines superstitiosi & rerum imperiti sibi parari student vix vnius assis aestimatur ab iis, qui suum eiusmodi nugis pretium statuere didicerunt, Conf. praeter Godofredi Tilgneri Obseruat. *de Clauiculis* SALOMONIS in *Noua librorum rarior. collectione* Fascic. IIII. p. 747 sqq. a Cl. Vogtio iam cit. Io. Albert. Fabricii *Codex Pseudepigraphus Veteris Testamenti* p. 1050 sqq. vbi plures memorantur Scriptores. *Nouveaux Memoires d'Histoire, de Critique & de Litterature par Mr. l'Abbé* d'Artigny Tom. I. Artic. IIII. p. 29. Descri-

ſcribit inter alia p. 36 ſqq. editionem anni 1655. in 4. pp. 125, & ex illa adiurationis ſpecimen adfert. Artificium ſub hiſce adiurationibus latere Steganographicum demonſtrauit Io. Caramuel a Lobkowitz in *Steganographiae Trithemii & Clauiculae* SALOMONIS *Germani declaratione & vindicatione Colon.* 1634. in 4. Conf. etiam de *Clauiculis Salomoneis* Petr. Frid. Arpe *de prodigioſis naturae & artis operibus Talismanes & amuleta dictis* p. 56 ſqq.

ANTERI MARIAE A SANCTO-BONAVENTVRA, Apoſtolorum acta iuxta multiplices diuinarum ſcripturarum ſenſus, priſcorumque patrum interpretationes elucidata, ſeu in Acta apoſtolorum ponderationes. *Genuae*. 1681. in fol.

ANTERVS (nonnulli ſcribunt etiam ſed minus recte Antonius) MARIA MICONVS, dictus DE SANCTO-BONAVENTVRA e Seſtrio Ligur, Auguſtinianus fuit diſcalceatus Congregationis italicae, & Sacrarum litterarum Profeſſor. Vid. Auguſtini Oldoini *Athenaeum Liguſticum* p. 40. Edidit etiam *Ponderationes in Pſalmos, iuxta multiplicem diuinarum ſcripturarum ſenſum Lugduni* 1673. III. Tom. in fol. Vid. Iacobi le Long *Bibliotheca ſacra* Tom. II. p. 862.

ANTONII SANDERI, Flandria illuſtrata, ſiue deſcriptio comitatus Flandriae. Iconibus & tabulis aere inciſis exornata. *Colon. Agripp.* Tom. I. 1641. Tom. II. 1644. in fol.

Rariſſime illa editio hodie inuenitur, quam ſuis ſumtibus ANTONIVS SANDERVS exſcribendam curauit. Nouam quidem editionem *Hag. Comit.* 1732. III. Tom. in fol. habemus emiſſam, ſed prima edi-

tio ob ſplendorem figurarum aere expreſſarum ſemper in pretio erit.

ANTONII SANDERI, Chorographia ſacra Brabantiae, ſiue celebrium in ea prouincia eccleſiarum & coenobiorum deſcriptio, imaginibus aeneis illuſtrata. *Bruxell.* 1659. in fol.

Rariſſima quidem haec editio eſt, ea vero, quae Cl. Vogtius p. 600. & alii, de incendio in typographia exorto, & libro a flammis conſumto proferunt, non de libro ipſo, ſed illius tantummodo Volumine ſecundo, quod prelo fuiſſe traditum, quidam ſibi perſuadent, pleramque narrari ſolet. Omnem vero in dubium vocat hiſtoriam Niceron *Memoires* Tom. XV. p. 74. cum ſcribit: *Cette edition eſt fort rare. Il y a des gens qui aſſurent que l' on avoit imprimé un ſecond volume & qu'il a été brulé dans l' incendie de Bruxelles; mais je crois que c' eſt une conte, car je ne l' ai vu en aucun endroit, & aucun Bibliothecaire ne l' a cité. On a fait à la Haye une nouvelle edition de cet Ouvrage en* 1726. *III. Vol. in fol. dans un ordre different, & augmenté de l' hiſtoire chronologique de tous les monaſteres jusques au tems de l' edition.*

FELINI SANDEI, *Canonici Ferrarienſis, iuriſconſultique clariſſimi*, in V. Libros Decretalium, Opus egregium. *Venetiis, per Andream de Thoreſanis de Aſula.* 1497 - 1499. III. Tom. in fol.

Omnium prima ac perrara haec eſt editio, quae poſtea aliquoties *Lugduni*, anno nimirum 1519. 1549. & 1587. *Venetiis* vero 1570. cum additionibus A. Mocenigi, Philippi Simonet, & Ioannis a Gradibus repetita fuit. Vid. Io. Alb. Fabricii *Biblioth. med.*

med. & inf. Lat. L. VI. p. 463. Eius *de indulgentia plenaria sermo in illud: hodie mecum eris in paradiso Luc. XXIII.* 43. quem Fabricius, in *Tractatu Tractatuum* Tom. XIIII. fol. 154 sqq. inueniri ait, in nostro opere Tomo I. post titulum *de litis contestatione* exhibetur, Illum *sermonem* vna cum Ludouici Bolognini *Tract. de Indulgentia*, recudendum nuper curauit, atque *ex ipsis romanae ecclesiae positionibus illustrauit* Io. Rud. Anton. Piderit, *Marburgi*, in 4. Excipit hunc *compendiosum sermonem*, in nostro opere eiusdem FELINI SANDEI *Tractatus, quando litterae apostolicae noceant patronis ecclesiarum*, quem a Trithemio & Gesnero memoratum, Fabricius in SANDEI *Consiliis* extare scribit. Falluntur vero qui in omnes Decretalium titulos SANDEVM Commentaria scripsisse existimant. In eo enim exemplari, quod e Bibliotheca Portensi nobiscum communicatum fuit, Tomo I. qui, exceptis indicibus, 253. absoluitur foliis, *Prooemium* tantum *Decretalium*, & tituli *de Constitutionibus, de rescriptis, de officio iudicis ordinarii, de officio iudicis, de maioritate & obedientia, de Treuga & pace, de pactis, de litis contestatione*, commentario illustrati conspiciuntur, quibus praeter *sermonem de indulgentia*, & *Tr. de litteris apostolicis*, adiectae sunt *additiones ad principatum ab Abbate opus in decretum.* In fine istius Tomi haec leguntur verba: *Haec omnia opera edita sunt & emanata ab excellentissimo & in omni litterarum genere consummatissimo humani diuinique iuris consultissimo* FELINO SANDEO *Ferrariensi canonico & rote auditore non immerito. Impressa vero Venetiis per Andream de Thoresanis de Asula anno dn̄i. MCCCCXCVII. die XXIIII. Nouembris. Cum priuilegio, ne quis audeat hoc opus imprimere citra decem annos, sub poena in eo contenta. Laus Deo amen.* Tituli, quos Tomus II. qui exceptis indicibus foliis 156. constat, complectitur, in subscriptione hac ratione memorantur: *Hic finem accipiunt sublima*

Commentaria excellentissimi Iurisconsulti. d. FELINI SANDEI *super titulis de proba. de testi. de testi. cogen. de fide instrumen. & de presumptio. nouiter in lucem edita. Autoris supremam scientiam redolentia. que peroptime castigata Impressa fuere Venetiis per Andream de Thoresanis de Asula. Anno natiuitatis dni MCCCCXCVIII. die III. Ianuarii.* Tomus III. qui, a folio 157. incipit, & folio 523. finitur, hos ob oculos ponit titulos, *de exceptionibus, de praescriptionibus, de re iudicata, de appellationibus*, cui adiecta est FELINI SANDEI, *epistolaris responsio ad Ioannem Saccum anconitanum Cubicularium apostolicum secretum, de quaestione quando conatus puniatur*, quam epistolam Fabricius l. cit. *Tractatum* nominat, qui in SANDEI inueniatur *consiliis*. Sequitur hanc epistolam titulus *de accusationibus, de calumniatoribus, de Simonia, de magistris, de iudaeis & saracenis, de haereticis, de homicidio voluntario vel casuali, de sententia excommunicationis, de iudiciis, de iureiurando, de sponsalibus, de officio & potestate iudicis delegati.* In fine voluminis haec leguntur verba: *Iam iam huic lecture peregrine in titulo de officio & potestate iudicis delegati nuperrime inuente & summo ingenio castigate finis est. Hanc quidem omnibus linceis oculis perquirendam censeo scholasticis dico, quibus nihil iocundius, nihil vtilius & suauius esse poterit. Que nunc Venetiis est impressa per Andream de Thoresanis de Asula. Anno MCCCCXCIX. die XIIII. Martii. Cum priuilegio ne quis audeat hoc opus imprimere citra decem annos sub pena in eo contenta.* Conf. Michael Maittaire *Annales typogr.* Tom. I. p. 678. De FELINO SANDEO, Ferrariensi Italo, Iuris ciuilis Doctore Pisano, Rotae Romanae praefecto, Hadriensi primum & denique Lucensi Episcopo, qui vitam cum morte commutauit anno 1503. vid. Ios. Simleri *Bibliotheca* p. 195. Anton. Possenini *Apparatus Sacer* Tom. I. p. 482. Guidus Panzirolus *de claris legum interpretibus*

L. III.

L. III. c. XLII. p. 368. edit. Hofmanni. Io. Fichardi *Vitae Ictorum recentiorum* p. 426. edit. Hofmanni. Catelliani Cottae *recensio Iuris interpretum & Doctorum* p. 350. edit. Hofmanni. Ferdinandi Vghelli *Italia sacra* Tom. I. p. 827. Io. Alb. Fabricii *Biblioth. med. & infim. Lat.* l. cit.

Don Fray PRVDENTIO DE SANDOVAL, Historia de los Reyes de Castilla y de Leon. *Barcelona.* 1634. in fol. pp. 480.

Produxerat Ambrosius de Morales *Chronicon generale Hispaniae*, vti supra p. 199. diximus, ad mortem vsque Veremundi tertii Regis Legionensis, ad annum scilicet post Christum natum 1037. vbi morte praeuentus substitit. Ne igitur opus egregie coeptum, imperfectum relinqueretur, PRVDENTIVS DE SANDOVAL iussu Philippi III. id continuare adgressus est. Sed dolendum est, quod praeter hunc librum, qui, admodum raro apud nos comparet, nihil de illius continuatione lucem viderit amplius. Inueniuntur in illo quinque Regum Legionensium, qui Veremundum III. in regimine fuerunt sequuti res gestae expositae. Nimirum quae ad Ferdinandi I. Sanctii II. Alphonsi VI. Vrracae, Alphonsi VI. filiae, quae patri in regimine successerat, & Alphonsi VII. fata & facta cognoscenda pertinent. Posterioris regis vitam SANDOVAL iam anno 1600. seorsum ediderat, hoc titulo: *Chronica del Emperador de Espanna Don Alonso VII. Rey de Castilla y Leon, sacada de un libro antiquo por* PRVD. DE SANDOVAL. *En Madrid, por L. Sanchez.* in fol. nunc vero reuisam & auctam huic operi adiecit. Quod autem SANDOVAL perficere non potuit, vt historiae filum, ad regnorum Castellae & Arragoniae coniunctionem vsque produceretur id tandem factum esse intelligimus a Stephano de Garibay Ipuscoensi Hispano, qui edidit *Los Qua-*

renta libros del Compendio Historical de las Chronicas y Vniuersal Historia de todos los Reynos de Espanna, compostos por Estevan de Garibay. *En Amberes.* 1571. IIII. Tom. in fol. Prodiit rarissimum opus ex *officina Plantiniana*, & recusum fuit *Barcellon.* 1628. IIII. Tom. in fol. Satis adcurata illius extat recensio in *Bibliotheca Hamburgensi historica* Centur. IIX. p. 120 sqq. Scripsit idem auctor *Illustrationes genealogicas de los Reyes de las Espannas*, quae prod. *Madrit.* 1596. PRVDENTIVS DE SANDOVAL natus Vallisoleti, Episcopus primum fuit Tuiensis (*Tuy*) in regno Galliciae, deinde Episcopatui Pampelonensi in regno Nauarraeo praefectus, & Philippi III. Hispaniae regis Historiographus constitutus, diem obiit supremum Pampelonae anno 1621. Scripta eius omnia, extra Hispaniam rarissime inveniuntur. Innotuerunt nobis *Primera parte de Fundaciones de los Monasterios de San Benito, que los Reyes de Espanna fundaron, y de los Santos y Claros Varones. En Madrid, por L. Sanchez.* 1601. in fol. Quod nos sciamus secunda libri pars nunquam in lucem prodiit. *Historias de Idacio Obispo: de Isidoro Obispo de Badajoz: de Sebastian Obispo de Salamanca: de Sampiro Obispo de Astorga: de Pelagio Obispo de Oviedo: En Pamplona por Nic. de Assiayn.* 1615. in fol. Vid. Cl. Vogtii *Catalog. libr. rar.* p. 602. vbi recentior editio adducitur. Conf. *Bibliotheca Hamburgens. historica* Centur IIX. p. 138 sqq. *Catalogo de los Obispos de Pamplona. En Pamplona.* 1614. in fol. *Historia de la Vida y Hechos del Emperador Carlos V. En Pamplona.* 1634. II. Tom. in fol. Recusum illud opus fuit *en Amberes.* 1681. II. Tom. in fol. Recensio illius inuenitur in *Bibliotheca Hamburgensi historica* Centur. IIX. p. 134. vbi aliae quoque libri editiones enumerantur. Transtulerat illum in linguam latinam Adam. Ebertus, in Academia Viadrina Iurium Professor, sed eius versio lucem nunquam vidit publicam. Specimen vero illius, cum doctis viris communicauit

hoc

hoc titulo insignitum: PRVDENTII DE SANDOVAL *Historia captiuitatis Francisci I. nec non vitae Caroli V. Imp. in monasterio*, it. Lud. de Cabrera de Cordua *Relatio vitae mortisque Caroli Infantis Philippi II. Regis Hisp. Mediolani*, (Amstelodami) 1715. in 8. Vid. *Acta Eruditor. Lips.* anni 1715. p. 415 sqq. In compendium librum redegit & anglice in lucem emisit Iohn Stevens hoc titulo: *The History of Charles V. written in Spanish by* PRVDENTIVS SANDOVAL *made English by* Iohn Stevens. *London.* 1703. in 8.

GATIEN SANDRAS, *Sieur de Courtilz*, l' Elite des nouvelles des Cours de l' Europe.

Hoc diarium politicum, cuius tantum quatuor menses priores anno 1698. *Parisiis* prodiere, statim suppressum, & bibliopola cuius sumtibus diuulgabatur ex vrbe abire iussus est. Vid. Niceron *Memoires* Tom II p. 174.

Dell' origini, e fatti delle Famiglie Illustri d'Italia di FRANCESCO SANSOVINO. *In Venezia, presso Altobello Salicato.* 1609. in 4.

Editio ab Auctore der *Merkwürdigk. der Koenigl. Bibliotb. zu Dr.* & a Cl. Vogtio non memorata. Vid. Nicol. Fr. Haym *Notizia de' libri rari, nella lingua italiana* p. 105. Niceron *Memoires* Tom. XXII. p. 89.

FRANCESCO SANSOVINO, Venezia Citta nobilissima e singulare descritta, in XIIII. libri. *In Venezia, per il Sansovino.* 1581. *In Venezia, presso Altobello* Salicato. 1604. in 4.

Editionibus libri rarioris Nicol. Franc. Haym nella *Notizia de' libri rari nella lingua italiana* p. 50. adscripsit: *Quest' ultima edizione è la migliore ed è ampliata*

da Giovanni Stringa; *ve n' è un altra posteriore ed ampliata da* Giustiniano Martinoni. *In Venezia*. 1663. in 4. Conf. Niceron l. cit. *Bibliotheca historica* Struvio-Buderiana. p. 1448.

ANTONII SANTARELLI, *S. I.* Tractatus de haeresi, schismate, apostasia, sollicitatione in sacramento poenitentiae & de potestate Romani pontificis. *Romae apud Barthol. Zannetti* 1625. in 4.

Ita Cl. Vogtius p. 603. libri titulum adtulit, sed addatur verbis: de potestate Romani pontificis, *in his delictis puniendis*. Vid. de hoc libro Andr. Caroli *Memorabilia ecclesiastica Seculi XVII.* L. III. p. 643 sqq. vbi historia damnationis huius libri in Gallia, adlata conspicitur. *Censura* vero *Collegii Sorbonnici*, *cum Decreto vniuersitatis Parisiensis*, *& Epitome Obseruationum in Censuram*, *ex sacra Scriptura*, *sanctis decretis*, *& canonibus conciliorum* &c. prodierat *Paris. apud Petr. Durand.* 1626. in 8. Inseruit illam quoque Io. Adam Scherzerus *Bibliothecae pontificiae*, *seu Papismo vapulanti ex ipsorum Pontificiorum scriptis detecto*, *Lips.* 1708. in 4. Conf. quoque *Relation veritable de ce qui s' est passé en Sorbonne le* 15. *Mars.* 1. *Avril.* 12. *May* 1626. *& le* 11. *Ianvier* & 1. *Fevrier* 1627. *à l' occasion de la Condamnation du livre de* SANTAREL *Iesuite.* 1629. in 8. it. *Raisons pour les Condamnations cy-devant faites du libelle* Admonitio *du livre de* SANTAREL, *& autres semblables*, *contre les* SATARELISTES *de ce temps*, *& leurs fauteurs par un François catholique.* 1626. in 8. Ioann. Henrici Heideggeri *Historia Papatus* §. CCXXXIIX. p. 361 sqq.

Lettere Italiane di *Fra* PAOLO SARPI, *Religioso dell' ordine de' Servi*, *e Teologo della serenis-*

renissima Republica di Venetia, scritte da lui al Signor dell' Isola Groslot dopo li 11. Dec. 1607. sino alli 2. Settembre 1618. vi ne sono ancora alcune altre scritte da lui stesso al Signor Gillot. Viua San Marco. *In Verona*. 1673. in 12. pp. 469.

Complectitur rarissima haec Collectio epistolas CXXIII. quarum argumentum, multa cura atque sollertia exponitur in *Bibliotheca Berolinensi* T. II. p. 462 sqq. Conf. etiam die *Nachrichten von einer Hallischen Biblioth*. T. III. p. 351 sqq. De *Historia della sacra Inquisitione composta gia dal R. P.* PAVLO *Servita: ed hora la prima volta posta in luce. Opera pia, dotta, e curiosa: a consiglieri, casuisti e politici molto necessaria. In Serravalle appresso Fabio Albicocco*. 1638. in 4. pp. 127. vid. die *Nachrichten von einer Hallischen Biblioth*. l. cit. p. 440. vbi nonnulla, quae ad eam spectant memorabilia exponuntur. Conf. *Catalogus Bibliothecae Bodleianae* Tom. II. p. 41. De latina versione ab Andrea Coluio adornata *Rotterod*. 1651. in 12. pp. 264. euulgata vid. Gerdesii *Florileg*. p. 249. die *Nachricht. von einer Hallischen Biblioth*. T. III. p. 443. In Anglicum liber conuersus sermonem prodiit *Londini* 1655. in 8. Inuenitur etiam in Collectione operum PAVLL. SARPII, quae titulo: *Opere dal Padre* PAOLO *dell' ordine de Servi, e theologo della Serenissima Republica di Venetia: divise in cinque Volumi, come si vede nella Tavola. In Venetia, appresso Roberto Meietti*. 1677. in 12. prodiit. Istius collectionis recensio extat in den *Nachricht. von einer Hallischen Biblioth*. l. cit. p. 343 sqq. Reperitur etiam editio, quae eundem locum & annum impressionis prodit, & Volumine VI. aucta est, de qua vid. die *Nachricht. von einer H. B*. l. cit. p 349 sqq. Vita PAVLLI SARPII inuenitur in Io. Petr. Nicerons *Nachrichten von den*

Bege-

Begebenheiten und Schriften berümter Gelehrten mit einigen Zusaetzen herausgegeben von Siegm. Iacob. Baumgarten P. I. p. 478 ſqq.

Des SATYRES perſonelles, Traité hiſtorique & critique de celles, qui portent le titre d'Anti. *A Paris* 1680. II. Tom in 12.

Cl. Vogtius hunc librum p. 603. non nominato auctore adtulit. Prodiit vero inſignitus nomine Alberti Lainerii Vertoni, ſub quo latet Adrianus Baillet, qui Aegidii Menagii libro, qui, *Anti-Baillet* dictus, prodiit *à la Haye* 1688. in 12. permotus, eiusmodi opus concinnauit. Vid. Niceron *Memoires* Tom. III. p. 34. Vincent. Placcii *Theatr Pſeudonym.* p. 411. Recenſio libri inuenitur in *Actis Eruditorum Lipſ.* an 169?. p. 202 ſqq. Conf. Georg. Paſchius *de variis modis moralia tradendi* C. III. §. 43. p. 351.

PETRI SAXII, Pontificium Arelatenſe, ſeu Hiſtoria Primatum ſanctae Arelatenſis eccleſiae. *Aquis Sext. apud Io. Roize.* 1629. in 4. cum fig.

Non anno 1600. vt typothetarum forte vitio in Cl. Vogtii *Catalogo libr. rar.* p. 604. legimus, ſed anno 1629. id quod eius nos docuit inſpectio, hic liber prodiit.

Tratatto del Giuoco della Palla di *Meſſer* ANTONIO SCAINO, *da Salò*, diviſo in trè parti. Con due Tavole l' una de' Capitoli, l' altra pelle coſe più notabili, che in eſſo ſi contengono. *In Vinegia, appreſſo Gabriel Giolito de' Ferrari, e Fratelli.* 1555. in. 8. pp. 315.

ANTO-

ANTONIVS SCAINVS siue SCAYNVS Italus, Brixiensis Salodiensis, Theologiae Doctor & Presbyter, seculo floruit XVI. Varia edidit quae ad philosophiam spectant scholasticam, inter quae inprimis *La Politica d' Aristotele ridotta a modo di Parafrase, con alcune annotazioni, e sei discorsi sopra diverse materie ciuili. In Roma, nelle case del Popolo Romano.* 1578. in 4. ob insignem commendatur raritatem a Nicol. Hieron. Gundling in *Collegio Historico-litterario* p. 789. Conf. Nicol. Franc. Haym *Notizia de' libri rari nella lingua italiana* p. 252. qui librum 1558. prodiisse scribit. Alia eius scripta philosophica memorantur in *Catalogo Bibliothecae Thuanae* P. II. p. 21. 23. 24. 25. Habemus praeterea ab illo *Paraphrasin in omnes S. Paulli Epistolas cum Annotationibus. Venet.* 1589. & 1593. in fol. vid. Anton. Posseuini *Apparat. S.* Tom. I. p. 115. Iacob. le Long *Bibliotheca S.* Tom. II. p. 948. Liber, quem adduximus de pilae ludo, inter rariores locum obtinet in den *Merkwürdigk. der Koenigl. Biblioth. zu Dr.* Tom. II. p. 40.

BARTHOLOMAEI SCALA, *Equitis Florentini*, Apologia contra vituperatores ciuitatis Florentiae. *Florentiae* 1496. in fol.

Rarissime hunc librum hodie inueniri testatur Niceron Tom. VIIII. des *Memoires* p. 171. Michaeli Maittaire ille incognitus fuit. BARTHOLOMAEVS autem SCALA Collensis Toscanus, Reipublicae Florentinae Secretarius & Cancellarius, eiusque ad Pontificem Innocentium IIX. legatus fuit, qui illum anno 1484. Equitem calcaris aurei & vrbis Romae creauit Senatorem. Anno 1486. reipublicae Florentinae Gonfalonerius, & denuo Cancellarius constitutus, diem obiit Florentiae 1497. Habemus ab illo *Historiam Florentinorum*, quam prima vice e

Biblio-

Bibliotheca Medicea edidit Oliger Iacobaeus *Romae ex officina Tinassi.* 1677. in 4. Cum vero illa editio paullo rarior facta esset, illam vna cum eiusdem Auctoris *Vita Vitaliani Borrhomaei* quam Christophorus Bartholinus antea italice *Rom.* 1677. in 4. euulgauerat, latine versa, inseruit Io. Georg. Graeuius Tom. IIX. *Thesauri Antiquitat.* & *Histor. Italiae.* vid. Io. Alb. Fabricii *Conspect. Thesauri litterar. Italiae* p. 110. *Bibliotheca historica* Struuio - Buderiana p. 1347. 1435. Reliqua BARTHOL SCALA Scripta vid. in Niceron *Memoires* l. cit. in *Giornale de' letterati d' Italia* Tom. XXII. p. 404 sqq. Conf. Gerard. Ioannes Vossius *de Historicis Latinis* L. III. p. 556. edit. *Lugd. Bat.* 1627. Paull. Freheri *Theatrum virorum eruditione claror.* p. 799. P. Baile *Dictionaire historique & critique* Tom. III. p. m 2542. vbi & Alexandrae SCALA, BARTHOLOMAEI filiae, Michael. Marulli vxoris, quae inter feminas eruditionis laude florentes, locum obtinuit, mentio facta est.

PAVLLI *Principis* DE LA SCALA *seu* SCALICHII, Opera omnia

rariora esse, nos docet Cl. Vogtius p. 605. Sunt ex illis nobis ad manus

PAVLLI DE SCALA, Miscellaneorum de rerum caussis, & successibus, & de secretiore quadam methodo, qua euersiones omnium regnorum vniuersi orbis, & futurorum series erui possint Libri septem. Item certissima methodus, qua homines palantes ad viam veritatis reuocandi veniant, contra centurias Ioannis Nasi Minoritae. *Coloniae, ex officina Theodori Graminaei.* 1570. in 4.

Eius-

Eiusdem, Miſcellaneorum Tomus ſecundus, ſiue Catholici Epiſtemonis; contra quandam corruptam ac deprauatam encyclopaediam Libri XV. Quibus vniuerſus orbis tam ſacrarum quam prophanarum diſciplinarum, omnisque omnium ſectarum & philoſophiae doctrina catholice declaratur. *Eiusdem* pro romana Eccleſia oratio. *Colon. ap. Theodor. Graminaeum.* 1571. in 4.

Haud ignoramus hos *Miſcellaneorum* Tomos, a G. Schellhornio in *Amoenitatibus fuiſſe* adlatos Tom. VIIII. p. 696 ſqq. ſed ideo illorum titulos denuo adduximus, quoniam e loco Schellhornii cit. in eam forte opininonem adduci aliquis poſſet, ac ſi SCALICHII *Miſcellanea*, eius *certiſſima methodus*, *Miſcellaneorum Tomus II.* & *Oratio pro Romana Eccleſia*, quatuor diuerſa ſint opuſcula, quae diuerſo etiam tempore prodierint, cum tamen omnia vnam eandemque conſtituant collectionem. Ioannes Naſus ſiue Naſs contra quem SCALICHIVS calamum ſtrinxit, ex Herbipolenſi Dioeceſi oriundus, Suffraganeus fuit Brixienſis. Multa euulgauit ſcripta, quae haud adeo magni ſunt momenti. Eminent inter illa, *Centuriae mendaciorum inſignium, quae ab haereticis qui ſe vocant euangelicos, ſcripta ſunt. Ingolſtadii.* 1569. *Fünf Centurien Evangeliſcher Wahrheiten,* quae variis annis *Ingolſtadii* in 8. in lucem prodierunt. Nonnulla eius ſcripta enumerat Antonius Poſſeuinus in *Apparat. S.* Tom. II. p. 223. Ioſ. Simlerus in *Bibliotheca* p. 398. Conf. Io Baſſaei *Collectio omnium in vnum Corpus librorum* P. I. p. 159. P. II. p. 209 ſqq.

PAVLLI *Principis* DE LA SCALA, Vaticiniorum & imaginum Ioachimi Abbatis Floren-

renſis Calabriae, & Anshelmi Epiſcopi Marſichani ſuper ſtatu ſummorum Pontificum Romanae eccleſiae, contra falſam cuiusdam Pſeudomagi, quae nuper nomine Theophraſti Paraceiſi in lucem prodiit pſeudomagicam expoſitionem, indubitata explanatio. *Coloniae, ex officina typographica Theodori Graminaei.* 1570. in 4.

De Ioachimo, Abbate de Curatio in Calabria Ord. Ciſterc. atque Fundatore monaſterii Florenſis, & Congregationis Florenſis Inſtauratore, eiusque vaticiniis vid. Io. Alb. Fabricii *Biblioth. med. & infim. Lat.* L. VIIII. p. 107 ſqq & Scriptores ab illo cit. De Anſelmo Epiſcopo Marſicano, qui Seculo claruit XIII. vid. Ferdinand. Vghelli *Italia Sacra* Tom. VII. p. 506. edit. *Venetae*, Fabricius l. cit. L. I. p. 309.

PAVLLI *Principis* DE LA SCALA, *Comitis Hunnorum* &c. Loci communes theologici, ſiue pro Eccleſiae romanae, eiusque auctoritate aduerſus veſaniam Neopiſtorum, oratio, cui acceſſit Theodori Graminaei de ſex diebus geneſeos oratio. *Colon. ex officina Theodori Graminaei.* 1571. in 4.

Liber a Schellhornio l. cit. quidem memoratus eſt, editionis vero annus, & impreſſionis locus omiſſus fuit.

Genealogia, ſeu de antiquiſſima SCALICHIORVM ſiue A SCALA, gente, origine, ab anno ſalutis LXXX. vſque ad annum MDLXI. ſermo PAVLLI SCALICHII *de Lika* ad Ferdinandum Imperatorem. 1561. in 4.

PAVL-

PAVLLI *Fürsten* VON DER LEITER, Beschertzung der fürnembsten Secten zu vnserer Zeit vorhanden, auch von den Eigenschafften Antichristi vnd vom jüngsten Tag. *Coelln* 1569. in 4.

PAVLLI SCALICHII, gegründete Ableynung, wider die auffgebrachten Zeugknuszschrifften Albrechten Truckseſſen, sein des SCALICHII Geburts, Ankunfft vnnd Stammen betreffendt. 1566. in 4.

Conf. de homine paradoxo, praeter Scriptores a Cl. Vogtio cit. Paulli Freheri *Theatrum viror. eruditione claror.* p. 1466 sqq. Ios. Simleri *Bibliotheca* p. 547. Iacobus le Long in *Bibliotheca Sacr.* T. II. p. 948. affert illius *Antiquitatum Hebraicarum Dioptram*, Lugduni, 1571. in fol. *Acroama in Caput primum Apocalypseos & Satyras philosophicas*, *Regiomonti* 1563. in 8. Alia eius Scripta adducit Daniel Georg. Morhofius in *Polyhistore litterar.* L. I. Cap. XI. §. 4. p. m. 97 sqq. Conf. L. II. Cap. V. §. 28. p. 355.

IOSEPHI SCALIGERI, *Iul. Caes. F.* Epistola de Vetustate & Splendore Gentis Scaligerae, & Iul. Caes. Scaligeri vita. Iul. Caes. Scaligeri Oratio in luctu filioli Audecti. Item Testimonia de Gente Scaligera & Iul. Caes. Scaligero. *Lugduni Batauorum, ex officina Plantiniana, apud Franciscum Raphelengium* 1594. in 4. pp. 123.

Non ipse IOSEPHVS SCALIGER, haec opuscula hodie rariora edidit; sed Ianus Dousa, qui illa Paulo Scouartio Busanualio, christianissimi Francorum Regis apud Illustrissimos Ordines Prouinciarum confoede-

foederatarum Belgii, Legato dedicauit. Cum enim Ianus Dousa IVL. CAESARIS SCALIGERI *Orationem in Audecti filioli luctu* habitam, olim typis excusam, iterata editione publicare constituisset, & alia eiusdem opuscula rariora decreuisset addere, hoc suum consilium cum IOSEPHO SCALIGERO communicauit, ille vero vitam IVL. CAESARIS SCALIGERI composuit, & instar epistolae ad Ianum Dousam perscripsit, qui illam hac ratione additis nonullis IVL. CAES. SCALIGERI poematibus, aliorumque de claritate & vetustate Scaligerae gentis in lucem emisit. Inserta quoque fuerunt insignia prisca gentis Scaligerae, ante initia imperii Veronensis, nec non insignia prosapiae Principum Veronensium ab Alboino & Cane Magno ad IVL. CAES. SCALIGERVM. Comparet etiam series Scaligerorum Principum Veronensium, a Mastino primo Comite Scalenburgi, Ciue Veronensi, ad Iul. Caesarem a Burden, Benedicti filium, IOSEPHI SCALIGERI patrem. Conspicitur etiam IVL. CAESARIS SCALIGERI imago, aere expressa, quae hoc ornatur epigrammate:

Ingenium cui Dis, & mens contermina caelo
Cuncta vivus, cunctos qui super unus eras,
Musarum pater, & dextrae par fulmine Marti,
Dum pariter tractas singula mente pari;
Quem rerum omnigenas Natura exquirere vires
Non docuit, de quo docta sed ipsa suas:
Aemule naturae, meta & spes vltima rerum,
Dicere quem totum Fama nec ipsa potest.
Qui mundum implesti, imple animo mea verba, teneri
Humana modò mens si tua mente potest.
Sed neque te mens nostra capit, vestrasq. tacere,
Nulla vales laudes lingua, vel exprimere,
Ipse suos nisi, queis Nati intra pectora viuis
Post obitum, aspires in mea vota Deos.

Vt

Vt famae momenta, tuo quae lumine maior
Facta volat, possit linguaue mensue sequi,
Dia quae inaccessae excipiant incendia mentis,
Et lucem a tanto concipiant animo.
Sed non mortales hebetantia fulgura visus,
Non aciem ingenii hanc lumina nostra ferunt.
Nec fas sit mihi plura, sed hoc sit fas mihi solum
Dicere; te, nisi tu, dicere nemo potest.
Quid mirum? Natura loqui nam destitit ipsa
Illa tuo postquam destitit ore loqui.

Ianus Dousa Filius.

In Collectione *Epistolarum* IOS. SCALIGERI, quam Daniel Heinsius edidit *Lugd. Bat. ex officina Elzeuiriana*, 1627. in 8. & *Francof.* 1628. in 8. *epistola de vetustate & splendore gentis Scaligerae* primum occupat locum. Cum hoc opusculum in manus Gasparis Scioppii perueniret, is in illo 499. imposturas se inuenisse, iactitabat, quas vt confutaret, libellum edidit, titulo: SCALIGER *Hypobolimaeus, hoc est, Elenchus Epistolae* IOSEPHI *Burdonis Pseudo-Scaligeri, de vetustate gentis Scaligerae, Mogunt.* 1607. in 4. Respondit IOSEPHVS IVSTVS SCALIGER, in *Confutatione stultissimae Burdonum fabulae, auctore I. R.* (quibus litteris Iani Rutgersii nomen designatur, quod quasi mutuatus erat) *Batauo, Iuris studioso, Lugd. Bat.* 1608. in 12. in qua Scioppii conuicia, nouis conuiciis depulit. Adiectus hic SCALIGERI libellus, est Satyrae Heinsianae titulo: *Hercules tuam Fidem*, insignitae. Habemus illius editionem hoc titulo ornatam: *Satirae Duae, Hercules Tuam Fidem siue Munsterus Hypobolimaeus: quarto iam editus, ac emendatior. Et Virgula Diuina. Cum breuioribus annotatiunculis, quibus nonnulla in rudiorum gratiam illustrantur. Accessit his accurata Burdonum Fabulae Confutatio. Lugduni Batauorum, ex officina Ioannis Patii, Acad. Typographi* 1609. in 12. pp. 455. exceptis praemissis. Ne vero Sciop-

pius, Heinsii & SCALIGERI insultus inultos pateretur, edidit ficto Oporini Grubinii nomine *Amphotides Scioppianas, Paris.* 1611. in 8. de quibus supra. Conf. Niceron Tom. XXIII. p. 299. sqq. Tom XXXV. p. 196.

P. Virgilii Maronis Appendix, cum Supplemento multorum poematum veterum poetarum, nec non castigationibus & commentariis IOSEPH SCALIGERI. *Lugduni* 1573. in 8.

Hanc Collectionem insigniter raram esse scribit Godofredus Ephraim Müllerus in der *Einleitung zu nöthiger Kenntniss und nützlichen Gebrauche der alten lateinischen Schrifft-Steller* Tom. I. p. 364. vbi eam copiose recenset. Quae Io. Alb. Fabricius de Virgilii *Catalectorum* editione *Lugdunensi* 1555. 1581. in 12. *Bibliothecae latinae* Vol. II. p. 299. narrat, non eo spectant, vt Müllerus l. cit. p. 366. quidem existimat, ac si a SCALIGERO in lucem emissas fuisse censeret, sed de Virgilii tantum loquitur editionibus Fabricius, quibus haec *Catalecta* Appendicis loco, vt multis aliis, adiecta fuerunt. Si praeterea Fridericus Lindenbruchius in Epistola dedicatoria, ad Petrum & Franciscum Pithoeum, nouae editioni *Appendicis Virgilianae* praemissa, scribit: *Vellem maiore aliquo munere me vobis approbare possem: quod quoniam impraesentiarum negatum est, volui saltim hoc libro, iam antea quidem ab illustrissimo* D. IOSEPHO SCALIGERO *emendato & illustrato, nunc autem me curante, plurimis in locis aucto denuoque edito.* &c. ex his quidem adparet, librum iam a SCALIGERO, id quod etiam *Lugduni* 1573. in 8. factum esse nouimus, editum esse, plures vero, hac editione, vt idem Müllerus sibi persuadet, Lindenbruchianam antecessisse, nemo profecto euincere poterit. Sed haec ὡς ἐν παρόδῳ. Editionem *Adpendicis Virgilianae*, quam Fridericus Lindenbruchius adornauit, nos ipsi possidemus, hoc titulo conspicuam: *Pub. Vir-*

Virgilii Maronis Appendix. Cum supplemento multorum antehac nunquam excusorum Poëmatum veterum Poëtarum. IOSEPHI SCALIGERI *Iul. Caes. Fil. In eandem Appendicem Castigationes & Commentarii multis in locis aucti. curante edenteque Friderico Lindenbruch, cuius & Notae additae. Lugduni Batauorum Ex officina Plantiniana, Apud Franciscum Raphelengium*, 1595. in 8. pp. 348. si dedicationem, praefationem, & indicem exceperis. Recusa quoque ista Lindenbruchii editio fuit 1617. in 8. Vid. Niceron *Memoires* Tom. XXIII. p. 289. die *Merkwürdigk. der Koenigl. Biblioth. zu Dr.* T. II. p. 295.

IOSEPHI IVSTI SCALIGERI, Opuscula varia, antehac non edita, nunc vero multis partibus aucta. *Francof. ex officina Iacob. Fischeri* 1612. in 8.

Editio infrequens, a Cl. Vogtio, qui p. 606. editionem *Paris. apud Hieron. Drouart*, 1610. in 4. pp. 582. adducit, non memorata. Emisit hanc collectionem Isaac. Casaubonus. Reperiuntur in illa & quidem in editione in 8. teste Nicerono Tom. XXIII. p. 311 sqq. 1. *Animaduersiones in* Melchioris Guilandini *Commentarium in tria C. Plinii de Papyro Capita libri XIII.* 2. *Diatriba de Decimis in lege Dei.* 3. *Notitia Galliae. Item super Appellationibus locorum aliquot & Gentium apud Caesarem notae.* 4. *Diatribae de Europaeorum linguis. Item de hodiernis Francorum; nec non de varia literarum aliquot pronunciatione.* 5. *De Thesi quadam chronologica iudicium.* 6. *Expositio Numismatis argentei Constantini Imp. Byzantini.* 7. *Orphei, Poetae vetustissimi, Initia, siue Hymni sacri ad Musaeum, versibus antiquis latine expressi a* IOS. I. SCALIGERO, *cum eiusdem Annotationibus.* 8. *In Aeschyli Prometheum a Q. S. Fl. Christiano conuersum Prologus.* 9. *Selecta Epigrammata e Graecorum Florilegio & a* IOS. I. SCALIGERO *latine*

ne versa. 10. *Poemata varia.* 11. *In Q. Annaei Senecae Tragoedias Animaduersiones.* 12. *Asinii Cornelii Galli Elegia & Epigrammata tria, cum Animaduersionibus* I. I. SCALIGERI. 13. *Confutatio stultissimae Burdonum fabulae.* 14. *Epistolae ad diuersos.* Haec sunt, quae in ista editione reperiuntur. Si Nicerono l. cit. p. 313. fides habenda est, editio *Parisiensis* in 4. praeter ea opuscula, quorum adtulimus titulos, haec complectitur: *Notas in Tertullianum de Pallio; Animaduersiones in Cyclopem Euripidis; Discours de la jonction des Mers, du desseichement des Marais, & de la Reparation des Rivieres; pour les rendre navigables. Discours sur quelques particularitez de la Milice Romaine; Lettres touchant l'explication de quelques Medailles.* Conf de vita I. I. SCALIGERI Guil. Batesii *vitae selectorum aliquot virorum* p. 417-419. vbi Daniel. Heinsii *Epistola ad* Isaac. Casaubonum, *de morte* I. I. SCALIGERI, inuenitur.

IVLII CAESARIS SCALIGERI, aduersus Desiderium Erasmum orationes duae, eloquentiae romanae vindices, cum eiusdem epistolis & opusculis. *Tolosae* 1621. in 4.

Succinctam quidem, sed vt nostra fert opinio, omnium optime, rarioris huius libri, dedit historiam Niceron Tom. XXIII. p. 271 sqq. Non aegre ferent lectores, quod eam totam adponere, non dubitauimus. *On voit*, inquit ille, *à la tête de ce Recueil le Dialogue d'*Erasme, *intitulé*: Ciceronianus, siue de Optimo dicendi genere, *qui a excité la bile de* SCALIGER. *Ce savant Critique s'y mocquoit de l'entêtement de quelques Savans d'Italie, qui ne reconnoissoient pour des expressions veritablement Latines, que celles qui se trouvoient dans Ciceron; il y alloit même jusqu'à critiquer le stile de ce fameux Orateur Romain. Mais il fut attaqué vivement sur ce Sujet par* SCALIGER *dans deux Discours, où il ne se contenta pas*

pas de défendre Ciceron, *mais où il se jetta avec la derniere fureur, sur la personne d'* Erasme; *à qui il dit toutes les injures, que la bile la plus noire puisse suggerer. Il envoya à Paris le premier dès l'an.* 1529. *dans le dessein, qu'elle y fut imprimée, & il en addressa pour cela des copies à tous les Colleges: Il le fut après bien des difficultés, in* 8. *par Pierre Vidouë sur une permission du Lieutenant* Morin *datée du* 1. *Septembre* 1531. *Ce premier discours fut réimprimé en* 1600. à Cologne, (apud Bernard. Gualterum) in 12. *sous le titre d'* Oratio pro Marc. Tullio Cicerone, contra Ciceronianum Erasmi. *Avec ses* Hymni sacri, & poemata sacra. Erasme *fut très-sensible à la maniere outrageante, dont il étoit traité dans ces Ouvrage, & ses amis sensibles à son ressentiment en supprimerent autant d'exemplaires qu'ils purent. Une lettre qu'il écrivit le* 18. *Mars* 1535. *& où il disoit sa voir de bonne part, que la harangue que* SCALIGER *avoit publiée contre lui, n'étoit point une production de sa façon, ayant été communiquée le* 12. *Septembre suivant à ce dernier, il en fut choqué, comme si* Erasme *eût fait entendre par-là, qu'il ne le croyoit pas capable d'être l'Auteur d'une piece semblable, & travailla aussitôt à sa seconde harangue, qui fut achevée le* 25. *du même mois. Il l'envoya d'abord à* Paris, *mais ce ne fut qu'à la fin de l'année suivante qu'elle fut imprimée chez le même* Vidouë, *quoique ce Libraire y ait fait mettre l'année* 1537. *pour conserver plus long tems à son édition la grace de la nouveauté.* Erasme *sçut qu'on imprimoit ce second Ouvrage contre lui, mais il ne put le voir, puisqu'il mourut le* 12. *Iuillet* 1536. *Ainsi ceux qui ont dit, qu'il en avoit fait ramasser & brûler par ses emissaires tous les exemplaires, se sont trompés aussi bien, que dans ce qu'ils ont ajouté, qu'on n'en peut maintenant trouver aucun; car on en voit encore quelques-uns.* SCALIGER *eut honte dans la suite de la maniere outrageante, avec laquelle il en avoit usé à l'égard d'* Erasme; *comme il paroît par une lettre*

qu'il écrivit quelque temps après à Iaques Omphalius, *dans laquelle il témoigne beaucoup d' Estime pour ce grand homme, & par les vers qu'il composa sur sa mort; mais il ne laissa pas malgré tout cela de le traiter encore fort durement dans quelques autres des ses Ouvrages.*

IVLII CAESARIS SCALIGERI, *Viri clarissimi*, Poetices libri septem: I. Historicus, II. Hyle, III. Idea, IIII. Parasceue, V. Criticus, VI. Hypercriticus, VII. Epinomis, ad Syluium filium. (*Lugduni*) *Apud Antonium Vincentium* 1561. in fol. pp. 364. exceptis praemissis & indice.

Editio prima, optima, splendida, rara. Conf. Niceron *Memoires* l. cit. p. 275 sqq.

BERNARDINI SCARDEONII, de Antiquitate vrbis Patauii, & claris ciuibus Patauinis L. III. Eiusdem Appendix de sepulcris insignibus exterorum, Patauii iacentium. *Venetiis, apud Valgrisium*, 1558. in fol.

Editio admodum rara, a Cl. Vogtio, & Gerdesio, qui editionem *Basileensem* 1560. in fol. adducunt, non memorata fuit. Insertus nunc liber, ad exemplum manu Petri Scriuerii recognitum, emendatus, collatis etiam Sertorii Vrsati *monumentis Patauinis*, est P. II. Tom. VI. *Thesauri Antiquitat. & histor. Italiae.* BERNARDINVS SCARDEONIVS, quem Cl. Vogtius p. 607. & I. A. Fabricius in *Conspectu Thesauri litterar. Italiae* p. 101. non satis adcurate *Bernardum* vocant, sacrarum primum virginum Coenobii S. Stephani Praesul, deinde Canonicus Patauinus fuit, qui omne fere vitae suae tempus, in eo collocauit, vt patriae suae monumenta summo stu-

ſtudio, & maxima conquireret induſtria. Mortuus eſt anno 1574. aetatis anno XCVI. Elogium eius conſcripſerunt Martinus Sandellius, & Iacob. Philipp. Tomaſini. Conf. Anton. Poſſeuini *Apparat. Sacr* Tom. I. p. 634. Eiusd. *Bibliotheca ſelecta* L. XVI. Sect. VII. Cap. 10. p. 402. edit. *Colon.* 1607. Ioſ. Simleri *Bibliotheca* p. 97. Paull. Freheri *Theatrum virorum eruditione claror.* p. 1469 ſqq.

HARTMANNI SCHEDELL, Liber chronicorum, ab initio mundi vsque ad annum 1443. cum ſupplemento ex Aenea Syluio, figuris & imaginibus M. Wolgemut & W. Pleydenwurff illuſtratus. *Norimbergae apud Anton. Koburger* 1493. in fol. mai.

Idem liber germanice. Das Buch der Chronicken und Geſchichten. Mit Figuren und Bildniſſen. *Nürnberg gedr. durch Ant. Koburger* 1493. in fol. mai.

Luculentam libri rarioris, nuper dedit recenſionem Io. Andreas Fabricius in der *critiſchen Biblioth.* P. I. p. 11 ſqq.

IACOBI SCHICKFVSII, *I. V. D. Röm. Käyſ. auch zu Hungarn vnnd Böhaimb Königl. May. Raths, Cammer-Fiſcals in Ober-Schleſien, auch Fürſtl. Liegnitſchen Raths,* New vermehrete Schleſiſche Chronica vnnd Landes Beſchreibung, Darinnen Weyland H. Ioach. Curaeus der Artzney D. Einen Grundt geleget. Itzo Bisz an das 1619. Iahr da ſich dero Oeſterreichiſchen Wieneriſchen Linien Regierung gantz endet. Mit ſehr viel nothwendigen Sachen ver-

mehret vnnd gebessert. Auch in vier vnterschiedlich Bücher abgetheylet. Mit sonderbaren Röm. Kayserlich. vnd Churfürstl. Sächsischen Privilegiis. *Leipzigk, Inn Verlegung Zachar. Schürers vnd Matth. Goetzens Buchhändler.* in fol. L. I. pp. 266. II. pp. 151. III. pp. 594. IIII. pp. 324. except. praemissis & indicibus.

Vid. Cl. Vogtius p. 611. In *Catalogo Bibliothecae Rinkianae*, haec adnotata leguntur p. 409. SCHICKFVSIVS *hoc opus anno* 1625. *Ienae, vt titulus demonstrat, impensis* Ioannis Perferti, *Bibliopolae Vratislauiensis, eo tempore, quo Ferdinandus II. Imperator, totam Silesiam, bello subegerat, in publicum protrusit. Austriaci igitur cum animaduerterent, id liberaliori calamo esse conscriptum, venditione in Silesia prohibita, exemplaribus fisco adscriptis nouus titulus praefixus, ac loco* Ienae, Lipsia *posita, Bibliopolaeque Lipsienses* Schürer & Goetzius *nominati sunt, id quod* Perfertum *ita adflixit, vt sclopeti ictu mortem sibi conscisceret. In hac autem noua editione, quam tamen* Christ. Rungius *in* Miscellan. litterar. de quibusdam ineditis Silesiae Scriptoribus *Specim. II. p.* 40. *pro noua non agnoscit, multa omissa sunt, quae non ad palatum erant.*

SCHILDTBERGER. Eine wunderbarliche und kurtzweilige Historу, wie SCILDTBERGER einer aus der Stadt Münehen in Bayern, von den Türcken gefangen, in die Heidenschafft geführet, und wieder heimkommen ist; sehr lustig zu lesen. in 4. cum fig. ligno incisis, pl. 17.

Sub-

Subdubitare quidem videtur Cl. Vogtius, cum hanc p. 613. adferret editionem, de alia repetita editione; sed inuenimus illius titulum, in *Catalogo vniversali pro nundinis Francofurtensibus auctumnalibus anni* 1606. hac ratione conceptum: SCHILDBERGERS *Historia, wie er von dem Türcken gefangen, in die Heydenschafft geführet, und widerumb heimkommen ist. Magdeburg. bey Ioh. Francken.* 1606. in 8.

ANDREAE SCHOTTI, Obseruationum humanarum Libri V. quibus graeci latinique Scriptores, Philologi, Poetae, Historici, Oratores, & Philosophi emendantur, supplentur & illustrantur. Eiusd. nodi Ciceroniani, Variorumque Libri IIII. item Caroli Langii in Ciceronem Annotationes, eiusdemque carmina lectiora. Seorsim vero edita Procli Chrestomathia poetica, cum Scholiis ANDREAE SCHOTTI & Petri Io. Nunnesii. *Hanouiae typis Wechelianis* 1615. in 4. mai. pp. 468. except. epistola nuncupatoria, indicibus, & Procli chrestomathia pp. 102.

Hic liber non adeo obuius est, & inter libros, qui sub hasta, vt aiunt, venire solent, rarissime occurrit, quod experientia edocti scribimus. *Nodos Ciceronianos* & *Variorum Libros IIII.* vna cum *Cicerone a Calumniis vindicato*, adiectaque *Eulogii Favonii in Ciceronis somnium Scipionis, disputatione*, iam *Antuerp.* 1613. in 8. ANDREAS SCHOTTVS ediderat. Vid. Niceron *Memoires* Tom. XXVI. p. 73.

CLEMENTIS SCHVBERTI, *Lusati, Concionatoris Spirensis*, de Scrupulis Chronologorum

rum Libri IIII. in quibus nonſolum calculus S. Scripturae, cum ſerie quatuor monarchiarum, & Olympiadibus Graecorum, atque annis ab vrbe Roma condita, pulcherrima harmonia conciliatur, ſed & quamplurimi & difficillimi ſcrupuli eximuntur, editi cum praefatione Dauid. Chytraei. *Argentorati*, *apud Bernard. Iobinum*, 1575. in fol.

Vid. Cl. Vogtii *Catalog. libr. rar.* p. 615. Iacobi le Long *Bibliotheca ſacra* Tom. II. p. 954.

ADOLPHI SCHVLCKENII, Apologia pro Bellarmino, de poteſtate papae temporali contra Widdringtoni librum falſo inſcriptum: Apologia Roberti Bellarmini pro iure principum &c. *Colon. Agrippin.* 1613. in 8.

Cum multa liber complecteretur, contra maieſtatem regiam, manu carnificis, in Gallia, in ignem coniectus & combuſtus fuit. Vid. Andr. Caroli *Memorabilia Eccleſiaſt. Seculi XVII.* L. II. p. 316. Rogeri Widdringtoni, Angli, *Apologia Bellarmini pro iure principum contra ſuas ipſius rationes pro autoritate papali principes deponendi*, prod. *Cosmopoli* 1611. in 8. Oppoſuit poſtea Rogerus Widdringtonus Thom. Fitzherbert, qui etiam calamum contra eum ſtrinxerat, & ADOLPHO SCHVLCKENIO, quem nonnulli Bellarminum ipſum fuiſſe exiſtimant, vid. Placcius in *Theatro Pſeudonym.* p. 560. *Confutation of the Reply of* Tho. Fitzherbert, *and of the obiections of* SCHVLCKENIVS, *against* Widdringtons *Apology for the Right of Princes*, 1616. in 4. Conf. Eiusdem *Reſponſio Apologetica ad libellum cuiusdam, in eius Apologiam pro iure Principum, ſcriptum, Cosmopoli* 1612. in 8. it. *His laſt Rejoynder to* Fitzherberts

berts *Reply concerning the Oath of Allegiance, and the Popes power to depose Princes*, 1619. in 4. Sunt quidem nonnulli, qui ſub Rogeri Widdringtoni nomine, Thom. Preſtonum, Anglum, religioni pontificiae addictum latere, ſcribunt, ſed haec res nondum extra omnem dubitationem poſita eſt. Conf. Vincent. Placcil *Theatrum Pſeudonymor.* p. 616.

Epiſtola D. SCHWRLI ad Charitatem Pirchameram. Carmen Conradi Celtis ad eandem. Epiſtola Pilati ad Tyberium Ceſarem. Epiſtola Lentuli ad Tyberium Ceſarem. Epiſtola Abgari ad Ieſum Saluatorem. Epiſtola reſponſiua ad Abgarum. Vtilitates Miſſe. Exemplum Enee Siluii de vendente miſſam. Vtilitates orationis pro defunctis. Exemplum pulchrum quod contigit Bononie. Sequentia dies ire. Carmen ad diuum Chriſtophorum. in 4. fol. 8.

Collectionis oppido rarae, & Michaeli Maittairio incognitae, argumentum, in titulo, quem adtulimus, iam expoſitum fuit. Tria, quae in titulo non memorantur, iis adiecta ſunt, Georgii Siburi Poetae & Oratoris laureati, ad Caspar de Salhauſen, Misnenſis Eccleſiae Canonicum & Scholaſticum, & CHRISTOPHORVM SCHEVRLVM carmina. Editor collectionis eſt CHRISTOPHORVS SCHVRLVS ſeu SCHEVRLVS, & vt Ioſias Simlerus in *Bibliotheca* p. 123. eum nominat SCHEVERLE Norimbergenſis, vtriusque Iuris Doctor, & *Achademie Albiorene* (Vitebergenſis) Rector. Epiſtola, quae in titulo, primo loco nominatur, dedicatio eſt, qua haec opuscula, *reuerendae & eruditae matri*, Charitati Pirchamerae *Nuremburgenſis Cenobii diuae Clarae Abbati*,

bati, conſecrat. Scripſit illam epiſtolam Bononiae, cum adhuc *ſtudii Bononienſis Sindicus* eſſet. *Calendis Septembris Anno ſalutis ſexto ſupra milleſimum quingenteſimum* (1506). In epiſtola ipſa, inter alia, duas tantum hucusque ſe nouiſſe, ait, matronas, ab ingenio & fortuna dotatas, litteris & opibus conſpicuas: pudicitia & forma, quibus alioquin magnum inter ſe ſit bellum, ornatas, quae facile cum Lelii & Hortenſii filiabus, & Cornelia Gracchorum matre conferri poſſint. Caſſandram ſcilicet Fidelem Venetam, & Charitatem Pirchameram Nurimb. *Nam vt illam*, pergit ille, *in ſilencio preteream: vtpote ſuis, & doctorum monumentis, ſatis ſuperque celebratam, Tu ex familia* Pirchamera *orta, apud* Norimbergenſes *antiqua, patricia, famigerata. In qua, ſicut anno abhinc quinquageſimo, floruit* Thomas *iuris Pontificii licentiatus, & ſancti Laurentii praepoſitus. Et poſt eum* Ioannes *auus, &* Ioannes *pater tuus, ambo diuini & humani iuris doctores conſultiſſimi. Ita in preſenti eminet & tanquam luna inter minores ſtellas ſplendeſcit* Vilibaldus *humaniſſimus frater tuus pariter iurisperitus: vir grece, & latine vehementer eruditus. Et belli & pace clarus, optimus orator, optimus ſenator, optimus imperator. Omnes vero* Pirchameri *viri boni, ſpectabiles, improborum inimici, & clariſſimi iure conſulti. Nam ſicut ipſum ius noſtrum ciuile, cum* Sceuolis *naſci videbatur, vnde etiam cognominatum eſt* Sceuolarum diſciplina: *Ita dici poteſt familie Tue peculiare & quodammodo hereditarium.* &c. Sixti autem potiſſimum Tucheri Praeſulis & iurium interpretis, qui ad Pirchameram, & ſuauiſſimam SCHEVRLI materteram Apploniam Tucheram, tales miſerat epiſtolas, quales olim ad Paulam, & Euſtochium, diuus Hieronymus, excitatum ſe eſſe, ſcribit exemplo, vt aliquid ad illam ſcriberet, eius religione, & ſe dignum, quo amicitiae illius magis ac magis inſinuaretur. Praemittitur epiſtolae, *Ad* Charitatem *de fami-*

familia Pirckhamer *Sanctimonialem ordinis sancte Clare* Norimberge *professam* Conradi Celtis *carmen*, quod cum nobis placuit, lectoribus quoque nostris non iniucundum fore arbitramur, si illud in eorum gratiam, hic adiiciemus integrum.

Virgo Romana benedocta lingua
Virginum clarum iubar & corona
Hoc meum paruum rogo fronte leta
Suscipe donum

Quo tue laudes patrie videbis
Et leges quanto niteas decore
Qualis & sancti fuerit beata
Vita Sebaldi

O soror nostris merito Camenis
Digna: *& eterno mihi vincta amore*
Charitas *lingua mihi dans latina*
Candida verba.

Teutonis rarum decus es sub oris
Virgo Rhomanis similis puellis
Quas vel hispaniis tenuit vel olim
Gallia claustris.

Docta tu doctum sequeris parentem
Qui fuit Legum Canonum & peritus
Presulum charus ducibusque nostris
Sepe patronus.

Docta tu fratrem Vilibaldum *in vrbe*
Norica *doctum sequeris pudica*
Greca qui claro ingenioque miscet
Scripta latinis.

Nuper in diros cecidi latrones
Aurum & argentum mihi qui auferebant
Et dabant nostro truculenta seui
Verbera tergo.

Dulce solamen mihi epistola mox
Virgo reddebas variis medelis

Que

Que mihi tristes pepulere & acres
Mente dolores.

Hinc tibi grates meritas rependo
Virgo Germane decus omne terre
Charitas *nostro recolenda semper*
Pectore virgo.

Tuis sanctis & sororum tuarum orationibus me commendo.

Anno 1515. *Norimbergae*, *ex officina Federici Peypus*, prodiit in 4. *Reuerendae matris*, Charitatis Pirckheimerae, *Abbatissae Ordinis S. Clarae in Coenobio Norimbergensi Liber Vnus*, in quo, CHRISTOPHORI SCHEVRLI *epistola* primum, Conradi vero Celtis *carmen*, quartum occupat locum. Iste *epistolarum liber*, adiectus postea fuit, Bilibaldi Pirckheimeri *Operibus politicis*, *historicis*, *philologicis*, & *epistolicis*, quae, a Melchiore Goldasto Haiminsfeldo, *Francof. ex officina typographica Io. Bringeri, impensis Iacobi Fischeri* 1610. in fol. pp. 406. in lucem emissa fuerunt. SCHEVRLI *Epistola* inuenitur p. 340. Celtis *carmen* extat p. 343. De Charitate Pirckheimeria vid. Conradi Rittershusii *Commentarius de vita & scriptis* Bilib. Pirckheimeri, *operibus* Pirckheimeri praemissus, p. 3. in Christiani Gottlieb Buderi *Vitis clarissimorum Historicorum* p. 86 sqq. In fine Collectionis CHRISTOPH. SCHEVRLI, reperitur Typographi scutum, his adiectis verbis: *Finit libellus de vtilitate Misse, quem Ioannes Weyssenburgius Sacerdos solita diligentia imprimebat Nurenberge vicesima Ianuarii Anno Tertiodecimo.* (1513). CHRISTOPHORVS SCHEVRLVS, Norimbergensis, nouorum iurium, in Academia Vitebergensi, ordinarius constitutus, rectoratum anno 1507. d. 1. Maii, oratione adiit, quae teste Georgio Christophoro Kreysigio in der *Historischen Biblioth. von Ober-Sachsen* p. 560. eodem anno litteris

man-

mandata fuit. Idem Kreysigius, duo alia adducit CHR. SCHEVRLI scripta, nimirum p. 56. *Orationem in laudem Germaniae & Ducum Saxoniae, habitam Bononiae* 1503. *d. III. Nouembr. impress. Lipsiae*, 1508. in 4. & p. 116. *Commentar. de rebus gestis Alberti Ducis Saxoniae.* Conf. Iof. Simleri *Biblioth.* l. cit. Burcard. Gotth. Struuii *Biblioth. Saxonica* P. II. Sect. I. §. LXXII. p. 396. Bilibaldi Pirckheimeri *Operibus* adiectus est p. 349 sqq. *Viri Nobilis* CHRISTOPHORI SCHEVRLI, *I. V. D. & Patricii Norimbergensis Commentarius, de vita & obitu Reuerendi Patris* Antonii Kressen, *I. V. D. Praepositi Norimbergensis in Collegio S. Laurentii.* Eiusdem *Libellus, de Sacerdotum ac rerum ecclesiasticarum praestantia, tam Christianis quam ethnicis exemplis abunde demonstrans, Deo dicatis bonis, sub interminatione futuri & praesentis iudicii laicis abstinendum fore atque parcendum. Clericos autem etiam malos honorandos, & cum eorum bonis, diuino ac humano iure ab omnibus exactionibus & muneribus ita immunes esse, vt eis aut rei ecclesiasticae iniuriantes anathema sint, & plerumque mala morte pereant. Quod & inscribi placuit: Sacerdotum Defensorium.* Vitam CHRISTOPHORI SCHEVRLI, in Compendio exhibuit Paull. Freherus in *Theatro virorum eruditione claror.* p. 821 sqq. Conf. Andreae Sennerti *Athenae Wittebergenses* Cap. VI. p. 57.

Nobilissimae virginis ANNAE MARIAE A SCHVRMANN, Opuscula Hebraea, Graeca, Latina, Gallica, prosaica & metrica, *Lugd. Batavor.* 1650. in 8. editio tertia auctior & emendatior. *Traiecti ad Rhenum, ex officina Ioan. a Waesberge.* 1652. in 8. pp. 364. except. praefat.

Editiones rarioris libri, Cl. Vogtio incognitae. Posteriorem ipsi nos possidemus. Fridericum Spanhemi-

hemium illam, & forte etiam priores edidiſſe, adparet ex praefatione, hiſce opuſculis praemiſſa. Omnium vero recentiſſima editio eſt, quam nuper *recenſitam*, *animaduerſionibus inſtructam*, *additaque praefatione* denuo emiſit doctiſſima illa virgo Traugott Chr Dorothea Loeberia, *Lipſ.* 1749. *apud Mich. Carol. Friderico. Müllerum* in 8.

Aller teutſcher Bücher und Schrifften *des gottſeligen Lehrers*, *Herrn* IOHANNIS SCHWEBELII, welche er *als der erſten Euangeliſchen Prediger einer in dem hochlöbl. Fürſtenthum Zweibrück*, daſelbſt von anno 1522. bis auf das Iahr 1540. geſchrieben. Erſter theil, *gedruckt zu Zweibrück. durch Caſpar Wittel.* 1597. in 8.

Ander Theil, *ibidem.* 1598 in 8.

Prioris partis, ex *Theſauri Bibliothecalis* Tom. I. p. 101 ſqq. & p. 331. mentionem iam factam fuiſſe conſpicimus a Cl. Vogtio p. 260. Poſteriorem vero partem, quam ſilentio praetermiſerunt, etiam in lucem prodiiſſe, nos docuit *Catalogus omnium librorum, qui nundinis vernalibus Francofurti ad Moenum, & Lipſiae anno* 1598. *venales expoſiti fuerunt.* Conf. de IO. SCHWEBELIO, Scriptores, qui ſupra p. 309. a nobis nominati fuerunt.

SCHWEDISCHE und Saechſiſche Staats-Canzley, in welcher alle dieienigen geheimen und andere Schrifften, welche von der Zeit an, da der Koenig in Schweden in Sachſen gerucket, bis an ſeinen Abmarch, zwiſchen beyden Hoefen gewechſelt worden, und ergangen,

gen, unverfaelscht zu finden. Zur geheimen Erlaeuterung des damaligen Zustandes der Historie und des Landes von Sachsen. *Coelln bey Ioh. Martenau zu finden* 1708. in 8. pp. 296.

Liber, ob varias rationes, quas exponere non licet, prohibitus & suppressus fuit.

GASPARIS SCIOPPII, Ecclesiasticus, auctoritati Ser. D. Iacobi, Magnae Britanniae regis, oppositus; in quo disputatur, de amplitudine potestatis, & iurisdictionis ecclesiasticae, tam in temporalibus, quam in spiritualibus, de regum & principum christianorum, erga ecclesiam eiusque antistites, seu praelatos officio: de natura & ingenio ecclesiae rebellium, seu haereticorum; variisque eorumdem ad ecclesiae obedientiam reducendorum modis; de charactere, siue signis & notis ecclesiae. *Hartbergae.* 1611. in 4. pp. 565.

Recenset librum inconditum, Christian August Salig, in der *vollstaendigen Historie der Augspurgischen Confession* Tom. I. L. IIII. Cap. III. p. 774. Tanta vero animi acerbitate, verbisque contumeliosis, & conviciis, in hoc scripto, contra summos principes, qui tunc temporis florebant, more suo inuectus fuerat SCIOPPIUS, vt Parisiis per manum carnificis d. XXIIII. Nou. 1612. comburebatur, *à cause*, verba sunt edicti regii, quo liber dignus flammis iudicatur, *des blasphemes & diffamations, qui y sont contenües, contre la memoire du Roy* Henry IIII. *& pour plusieurs propositions tendantes à troubler le repos de la chretienté, & contre la vie & Etats des Rois & Princes souverains.* Vid. Niceron *Memoi-*

res Tom. XXXV. p. 191. Quale vero praemium retulerit a Iacobo I. Angliae Rege, ipse exponit in *Paedia diuinarum ac humanarum litterarum*, vbi p. 25. haec leguntur: *Contemtus mortis: cuius specimen est ecclesiae & sedis apostolicae defensio I. contra Gallos, a quibus* Ecclesiasticus *eius publice crematus fuit, quem tamen librum Cardinalis* Bellarminus,*aliique magni theologi, summis tulerunt laudibus. II. Contra Regem Angliae, cuius librum, quatuor diuersis libris editis profligauit: qui propterea scripto publico remedium ei violentum fuit comminatus, eiusque libros in foro exurendos curauit. In Mimo tandem, seu comoediae ludicro, coram se acto, personam eius induci fecit, hancque in ipsum poenam statui, vt faucibus fune elisis animam per inferiorem gutturem exploderet*, &c. & p. 26. *Sicariorum vndecim de familia Oratoris Anglici, qui cum anno* 1614. Madriti SCIOPPIVM *multis vulneribus, vt rebantur, confossum pro mortuo relinquerent, ita sibi per vias rem praeclare gestam gratulantes audiebantur*: Euge iam tandem magnum illum Papistam iugulauimus! *Qua de re typis descripta extat narratio, quae* Legatus Latro, *inscribitur*. Conf. P. Baile *Dictionaire* Tom. III. p. 2553. Melchior Inchoferus euulgauerat contra GASP. SCIOPPII *Consultationes de scholarum & studiorum ratione, deque prudentiae & eloquentiae parandae modis. Patauii apud Paull. Frambottum.* 1636. in 12. pp. 117. librum, sub ficto Eugenii Lauandae nomine, cui titulum praefixerat: *Grammaticus Palaephatius, siue nugiuendus, hoc est in Consultationes* GASP. SCIOPPII, *de ratione Studiorum: scholia & adnotationes.* 1639. in 12. in quo libro, SCIOPPII *Ecclesiasticum, Meitingae*, haud procul ab Augusta Vindelicorum prodiisse scribit.

GASPARIS SCIOPPII, Collyrium regium, Ser. D. Iacobo Magnae Britanniae Regi, gra-

grauiter ex oculis laboranti, omnium catholicorum nomine, gratae voluntatis caussa muneri missum. Vna cum Syntagmate de cultu & honore, iam tertium edito. *Anno 1611. apud Holofernem Kriegsederum* in 8. pp. 272.

GASP. SCIOPPII *Syntagma de cultu & honore* iam anno 1606. *Romae ex officina Aloysii Zannetti*, in 8. & *Graetii*, 1610. in 8. prodierat. Haec vero editio, cum praemisso *Collyrio regio*, raro hodie inuenitur, sicuti etiam illa, quae mutato titulo: GASP. SCIOPPII, *Syntagma, de cultu, adoratione & honore editio quarta, cui praemissum est, eiusdem Collyrium regium*, anno 1616. in 8. prodiit.

ANDREAE SCHIOPPII, *Caspari fratris*, Elixir Caluinisticum, seu lapis philosophiae reformatae, a Caluino Geneuae primum effossus, dein ab Isaaco Casaubono Londini politus, cum testamentario Anti-Cotonis codice nuper inuento. *In Ponte Charentonio*, (Antverpiae). 1615. in 8.

Nullum Gaspar Scioppius habuit fratrem, qui libros ediderit. Prodiit vero hoc nomine in scenam Francisc. Garassus, de quo vid. quae supra diximus, p. 365 sqq. Conf. Vincent. Placcii *Theatrum Pseudonymor.* p. 561. Niceron *Memoires* Tom. XXXI. p. 381.

ANDREAE SCHIOPPII, *Casparis fratris*, Horoscopus Anti-Cotonis, eiusque germanorum Martillerii, & Hardiuillerii, vita, mors, coenotaphium, apotheosis. *Antuerp.* 1614. in 4. *Ingolstadii*, 1616. in 4.

Eiusdem auctoris Francisci Garassi liber, raro obuius. Impugnantur in illo 1. *L' Anti-Coton, ou Refutation de la Lettre declaratoire du Pere* Coton. *Livre où est prouvé, que les Iesuites sont coulpables & autheurs du parricide execrable commis en la personne du Roy tres-Chrestien* Henry IIII. *d' heureuse memoire. Derniere impression reveüe & augmentée.* 1610. in. 8. pp. 74. cuius recensio extat in den *Merkwürdigkeiten der Koenigl. Biblioth. zu Dr.* Tom. II. p. 525 sqq. 2. *Plaidoyé de* Pierre de la Marteliere *Avocat en Parlement, pour le Recteur de l' Université de Paris, contre les Iesuites, en* 1611. *à Paris* 1612. in 8. 3. Petri Hardiuillerii, *Actio pro Academia Parisiensi, aduersus Presbyteros & Scholasticos, Collegii Claromontani, habita in Senatu Parisiensi anno* 1611. quae latine & gallice prodiit *Paris.* 1612. in 8. Vid. Placcius l. cit. Niceron l. cit.

Discovery of Witchcraft by REGINALD SCOT. 1584. in 4.

En titulum libri, quem in Anglia, publica auctoritate combustum, & a Christiano Thomasio, nunquam visum fuisse, scribit Cl. Vogtius in *Catalog. libror. rarior.* p. 617. Conuersus etiam liber fuit in linguam Belgarum vernaculam, anno 1609. & recusus 1638. non sine elogiis. Cum enim prima vice, iste REGINALDI SCOTI liber, in Belgio lucem adspiceret, ornatus fuit carmine Petri Scriuerii, ad Guil. de Bont, criminalis iudicii Lugdunensis praecipuum iudicem, nec non Gerardi Tuningi, iuris in Academia Lugdunensi Professoris, qui, vt Scriuerius memorat, Bassoni, auctor suasorque fuerat, vt librum ex anglico, in belgicum transferret sermonem, & in publicam lucem prodire iuberet. Conf. Christoph. Daurii *Differt. de Sagarum denunciatione*, p. 21. 23. 25. 31.

VLII

IVLII CLEMENTIS, *Placentini*, *ex illustrissima* SCOTORVM *familia*, de potestate pontificia in Societatem Iesu, &c. qui in octo partes tribuitur liber. Francisci Solanguis, nobilis Cremensis opera euulgatus. Ad Innocentium X. Summum Pontificem. *Paris. apud Barthol. Macaeum.* 1646. cum priuilegio in 4. pp. 390.

Niceron Tom. XXXVIIII. des *Memoires* p. 73. librum 1546. prodiisse scribit, quem centum annis esse iuniorem nouimus. Neque vero Gaspar Scioppius hunc librum edidit, vt Adrianus Baillet dans la *liste des Auteurs deguisez* p. 601. sibi persuaserat, neque Melchior Inchoferus, vt Mr. Bourgeois dans la *relation* teste Nicerono Tom. XXXV. p. 344. prodidit, illum conscripsit: Sed IVLIVS CLEMENS SCOTTI potius auctor illius est, pariterque editor. Neque vero *Parisiis* sed *Venetiis* liber impressus est, id quod Theophil. Raynaldus in CLEMENTE SCOTO VIRBIO testatur, vti §. IIII. scribit: *Constat opus furtim Venetiis, ipso praesente* CLEMENTE SCOTO, *cusum esse, idque norunt, qui nondum aere lavantur.* Libri publica auctoritate damnati & prohibiti dedit historiam Niceron ll. citt. Inseruit illum Io. Adam. Scherzerus *Bibliothecae pontificiae, seu Papismo vapulanti, ex ipsorum pontificiorum Scriptis detecto. Lips.* 1708. in 8.

PAVLLI SCRIPTORIS, *Sueui*, *Wylensis*, *Ord. Minor.* Lectura & Explanatio, in primum sententiarum Scoti librum. *Tubingae.* 1498.

De libri raritate vid. S. R. Gerdesii *Florileg.* p. 257. vbi vero per typothetarum errorem M. CCCCXVIII.

pro MCCCCXCVIII. legitur. Conf. de PAVL. SCRIPTORE, qui ab aliis etiam PAVLLVS *Sueuus* dicitur, Iof. Simleri *Biblioth.* p. 548. Antonii Poffeuini *Appar. Sac.* Tom. III. p. 27 fqq. Io. Gottfr. Olearii *Biblioth. Scriptor. Eccles.* P. II. p. 66. Luc. Waddingi *Scriptores Minorum* p. 274. qui vero per errorem alium effe PAVLL. SCRIPTOREM, alium PAVLL. *Sueuum*, fibi perfuafit. & vtrique *Commentarium in librum Scoti Sententiarum I.* tribuit. Vid. I. A. Fabricii *Biblioth. med. & inf. Lat.* L. XV. p. 646 fqq.

Vitae Archiepifcoporum Halicienfium & Leopolienfium, per IACOBVM SCROBISSEVIVM, *Canonicum Leopolienfem*, editae. *Leopoli, in officina typographica Ioannis Szeligae, Archiepifcopalis Typographi.* A. D. 1028. in 4. pl. 20.

IACOBVM SCROBISSEVIVM, Samuel Ioach. Hoppius in *Schediafmate de Scriptoribus Hiftoriae polonicae* §. III. *Scorbiffeuium* perperam nominat, librumque eius minus adcurate *Leopoli*, 1528. prodiiffe fcribit. Libri vberiorem fuppeditat notitiam Io. Daniel Ianozki in der *Nachricht von denen in der Zalusk. Biblioth. fich befindenden raren polnifchen Büchern* P. I. p. 102 fqq.

GEORGE DE SCVDERY, Alaric, ou Rome vaincüe, Poeme heroique. *A Paris* 1654. in fol.

Recufum quidem fuit hoc poema *Paris.* 1656. in 12. fed haec prima editio rariffima eft, & ob figurarum a Francifco Chauveau, aere expreffarum, nitorem & elegantiam magni aeftimatur. Conf. Niceron *Memoires* Tom. XV. p. 129.

R. P.

R. P. STANISLAI SCZYGIELSKI, *Praepositi Tuchouiensis, Ordinis S. Benedicti,* Aquila Polono - Benedictina: In Qua, Beatorum & Illustrium Virorum Elogia, Caenobiorum, ac Rerum Memorabilium Synopsis, Exordia quoque & Progressus. Ordinis D. P. Benedicti. per Poloniam, & eius Sceptris subiectas Prouincias, breuiter describuntur. Item duplex fulcrum Ordinis Congregationum proponitur. *Cracouiae. In Officina Viduae & Haeredum Francisci Caesarii. S. R. M. & Illustrissimi ac Reuerendissimi Episc. Crac. Typographi. Anno Domini.* 1663. in 4. pp. 376.

Rarissimum hoc opus esse, testatur Io. Daniel Ianozki in der *Nachricht von denen in der Zaluskischen Biblioth. sich befindenden raren polnischen Büchern* P. I. p. 105. Omnis vero in illo, Ordinis Benedictinorum per Poloniam, historia, sub aquilae imagine, per allegoriam adumbratur. Extat ab eodem auctore liber itidem rarissimus, titulo: *Series & notitia Trocensium Abbatum, Ordinis S. Benedicti, ad conseruandam viridi & celebri recordatione Praedecessorum (seuo succedente) decus. Concinnata per A. R. D.* STANISL. SCZYGIELSKI, *Ord. S. Benedicti. & ab eodem, Perillustri & Reuerendissimo Domino,* Stephano Kobierzycki, *Abbati Trocensi, Praeposito Piosanensi, officiose oblata dicataque. de licentia Superiorum. Cracouiae. apud Haeredes Christophori Schedel. S. R. M. Typogr. Anno Domini* 1668. in 4. pp. 28. Recensuit librum satis adcurate, laudatus Iohann. Daniel Ianozki l. cit. P. II. p. 97. sqq.

Reuerendissimi D. D. STANISLAI SCZYGIELSKI, *Abbatis Trocensis Ordin. S. Benedicti*, Liber Penthicus de Commendatariis Regularium Praelatis: in quo, Commendatorum Monasteriorum grauissima incommoda; & Praelatorum Commendatariorum, in Religiosos, non absoluta, sed circumscripta Iurisdictio, clarissime demonstratur. *Impressus Vilnae apud Francisc. Anno D.* 1681. in 4. pp. 200.

Raritate priores, quos, ab eodem auctore editos adduximus, libros, hunc superare, & adeo rarum esse, testatur Io. Daniel. Ianozki l. cit. P. II. p. 99. vt per omnem suam vitam, oculis se non aliud vsurpasse exemplar, suo adscripserit exemplari, Celsissimus Princeps Ioseph. Andreas Comes in Zaluskie Zaluski. Illum vero librum ab Abbatibus Commendatariis, plane suppressum esse, non sine ratione, coniicit Io. Daniel Ianozki, quod factum iam amicus quidam, ipsi STANISLAO SCZYGIELSKI, epigrammate sequenti praedixerat:

Quo ruis accensus, sed non sine laude furore?
Quo ruis armatus, STANESILAE, *stylo?*
Forte aliquem quaeris, Boleslaum? siccine cordi
Martyrii arridet palma decora Tuo?
Crede mihi: multus Tibi procurabitur hostis,
Dum, Commendantes, *non sine bile, petis.*
Insurgent toto cyrrhata cadauera mundo,
Virtutemque Tuam dedecorare volent.
Quid metuas? nunquam sol obscuratur ab umbris.
Dente crepent, linquam dummodo ouile, lupi.

CLAV-

CLAVDII SEBASTIANI, *Metensis*, Bellum musicale, inter plani & mensuralis cantus Reges, de principatu in Musica obtinendo, contendentes. *Argentorati*, 1563. in 4.

Quis ille CLAVDIVS SEBASTIANVS, fuerit, omni adhibita opera, inuestigare non potuimus. Quae Io. Godofredus Walther in *Musicalischen Lexico* p. 562. de illo SEBASTIANO scribit, nullius plane sunt momenti. Liber a raritate laudatur in *Bibliotheca Dammamiana* p. 201. Editionem, quam Martin. Lipenius, in *Bibliotheca philosophica*, & ex illa I. G. Walther, l. cit. *Argentin.* 1568. in 4. adfert, typothetarum vitio enatam, esse crediderimus.

QVINTI SECTANI, Satyrae. Editio nouissima, cum notis Anonymi, concinnante P. Antoniano. *Amstelodami* (Romae) *apud Elzevirios*. 1700. in 4.

Satyrae istae in italicum sermonem conuersae bis fuerunt editae. Prima editio hoc prodiit titulo: *Le Satyre di* SETTANO *ridotte in versi volgari. In Spira*. 1698. in 12. Adscripsit illi Nicol. Fr. Haymius nella *Notizia de' libri rari nella lingua italiana* p. 141. *Non sono che sei Satire; alcuni vogliono che siano tradotte dall' Autore medesimo che le scrisse in Latino*. Secundae editionis titulum idem Haymius adtulit l. cit. *Le Satire di* QVINTO SETTANO, *tradotte da* Sesto Settimio, *ad istanza di* Ottavio Novio, *dedicate a* Decio Sedicino *contra* Filodemo. *In Palermo per Dominico Cortese* 1707. in 8. In ista editione XIIX. reperiuntur Satyrae. Auctorem qui eas conscripsit SERGARDVM fuisse adpellatum nos docet *Catalogus Bibliothecae Menkenianae* p. 770. vbi editio *Satyrarum* latina, *cum notis & continuatione* P. Antoniani. *Libr. II. Amstelod.* (Romae) 1702. II. Vol.

Vol. in 8. reperitur. Prodierunt recentioribus temporibus L. SECTANI, Q. fil. *de tota Graeculorum huius aetatis litteratura ad* Gaium Salmorum *Sermones V. Accedunt quaedam* M Philocardii *enarrationes Hag. Vulpii & Corythi.* 1738. in 8. mai. Adiectus illis plerumque alius libellus conspicitur, cui sermone italico hic praefixus est titulus: *I Pifferi di Montagna che andarono per sonare e furono sonati. Ragionamento di* Cesselio Filomastige. *à Leida ed in Londra.* 1738. Etsi titulus alia impressionis loca prae se fert, charta tamen, & typorum, quibus exscriptus liber est vterque, forma, illum in Italia prodiisse comprobant. Nouimus praeterea illum Ioanni Lamio, I. V. Doctori, Historiae ecclesiasticae in Athenaeo Florentino Professori publico, & historiae vniuersalis in academia equestri, Ricardinae Bibliothecae Praefecto, diuersarum Societatum litterariar inter Italos socio, a quibusdam tribui, etsi is librum, a se profectum esse, semper negauit. Conf. Iacob. Bruckeri *Pinacotheca Scriptorum, nostra aetate illustrium* Tom. I. Decad. IIII. in vita Io. Lamii.

NICOLAI SECVRI, *Rel. Erem. Mag.* Plato beatus, siue de salute Platonis, pia Contemplatio. *Venetiis apud Valuassorem* 1666. in 12. pp. 225. exceptis carminibus gratulatoriis, & indice.

Cl. Vogtius in *Catalogo libror. rar.* p. 617. SECVRI librum, merito ad classem librorum perrarorum, referendum esse arbitratur, quem hactenus in nullo etiam Catalogo instructissimarum Bibliothecarum indagare potuit. Extitit vero in Bibliotheca Vilenbroekiana, & in Bibliotheca Selliana, quarum *Catalogos* euolue si tibi placuerit, & quidem illum num. 657. hunc vero P. I. in Append. p. 165. Vterque insignem libri raritatem testatur.

NICO-

NICOLAVS SECVRVS, nomen quidem suum, libri titulo non adposuit, eum vero auctorem esse, folium docet, quod titulum sequitur, vbi haec legimus verba. *Pie sic de salute Platonis contemplabatur Fr.* NICOLAVS SECVRVS, *Rel. Erem. Mag. Platonicorum discipulorum discipulus, olim F. Hieron. Leccius, Sacerdos Cappuc.* Non spernendam libelli dedit recensionem Christophor. August. Heumannus in *Actis Philosophorum* Tom. III. p. XIIII. Art. III. p. 241 sqq. Scripsit quidam, quod ὡς ἐν παρόδῳ hic adiiciamus, Lambertus de Monte, *Quaestionem magistralem, ostendentem per authoritates Scripturae diuinae, quid iuxta saniorem doctorum sententiam probabilius dici possit, de saluatione Aristotelis Stagiritae anno* 1487. in fol. chartis decem. De quo libro admodum raro vid. Ios. Simleri *Bibliotheca* p. 443. Gisberti Voetii *Dissert. Select.* Tom. II p. 02. P. Baile *Dictionaire* Tom. I. p. 326. not. R. Io. Alb. Fabricii *Bibliotheca graeca* L. III. c. VI. p. 176. Christ. Aug. Heumanni *Lib. de Anonymis* p. 103. Vincent. Placcii *Theatrum Anonymor.* p. 77. qui, librum, a *Scholasticis Coloniensibus*, editum esse scribit.

IEAN RENAVLT DE SEGRAIS, les Nouvelles Françoises, ou les Divertissements de la Princesse Aurelie. *A Paris chez Sommaville.* 1657. II. Tom. in 12.

Repetitam habemus editionem, *Paris.* 1722. II. Tom. in 12. quae librum olim paullo rariorem, nunc facilem inuentu reddidit. Conf. Cl. Vogtii *Catalog. libror. rar.* p. 618.

P. ALVARO SEMEDO, *Portughese*, relazione della grande monarchia, della China. *In Roma.* 1643. in 4. pp. 309.

Corri-

Corrigendus hic est Nicolaus Franc. Haym, qui nella *Notizia de' libri rari nella lingua italiana* p. 87. librum 1543. prodiisse scribit. Maximae raritatis esse librum testatur Cl. Vogtius p. 620. sed rarior est editio originalis, e MStis ALVARI SEMEDO S. SAMEDO, qui, per duo & viginti annos, in imperio Chinensi commoratus fuerat, collecta, lingua lusitanica conscripta, & tit: *Imperio de la China, y Cultura euangelica en el, por los religiosos de la Compania de Iesus, por el P.* ALVARO SEMEDO, *Madrid,* 1642. in 4. a Manoel de Faria y Sousa, qui etiam edidit, *Asia Portuguesa. En Lisboa,* 1677. II. Tom. in fol. in lucem emissa. In gallicum Sermonem liber translatus & editus fuit hoc titulo: *Histoire universelle du Royaume de la Chine, traduite de l'italien, du P.* ALVAREZ SEMEDO, *par* Louis Coulon, *à Paris.* 1645. in 4. & adiecta *Histoire de la guerre des Tartares par* Martin Martini, recusa est *Lugd. Bat.* 1667. in 4. Versionem anglicam, tabulis geographicis, & figuris aere expressis ornatam, *Londini* 1655. in fol. prodiisse, testatur die *Einleitung zu dem VI. Bande der allgemeinen Reisebeschreibungen,* vbi etiam legimus quod Montanus suam *regni Sinensis historiam*, maxima ex parte, ex ALVARI SEMEDO, & Martini Martinii Relationibus historicis, contexuerit.

CLAVDII SENARCLAEI, Historia de morte Ioannis Diazii, Hispani, quem Alphonsus Diazius nefarie interfecit. 1546. in 8.

A CLAVDIO SENARCLAEO, hanc *historiam*, de qua vid. Cl. Vogtius p. 620. & Gerdesius p. 257. non conscriptam, sed ab alio confectam, & sub eius nomine, editam esse testatur Ios. Simlerus in *Bibliotheca* vbi p. 131. haec legimus: CLAVDIVS SENARCLAEVS, *doctissimus iuuenis, scripsisse fertur historiam* Ioannis Diazii, Hispani, *a fratre suo* Alphonso

impie

impie trucidati, quod eius caedis oculatus testis fuerit: sed ab alio quodam descripta ea, falsoque vt inuidiam declinaret, illi attributa, in Germania *excusa est, anno* 1546. *cum praefatione* Buceri. Conf. Vincent. Placcii, *Theatrum Anonymor.* p. 276. In *Bibliotheca Telleriana* huius libri exemplum extitit, in pergamenis impressum. Vid. istius Bibliothecae *Catalogus.* p. 350. Aliá narratio sceleris fraternae necis, nobis est ad manus, cui titulus praefixus conspicitur: *Ein erbermlich geschicht, wie ein Spanioelischer, vnd Roemischer Doctor, vmb des Evangelions willen, seinen leiblichen Bruder ermordt hat. Mit einer Vorrede Doctor* Iohann Langen zu Erffurt Ecclesiasten. *An.* 1546. in 4. fol. 8. In fine leguntur haec verba: *Gedruckt zu Erffurt durch Merten von Dolgen, zum gülden Mohr, bey den prediger Thor,* Libellum dedicauit Iohan Lange, *Doctor, zu Erffurth Ecclesiastes dem Erbarn, vnd weisen* Erasmo Chilian *zu* Arnstadt *Burgermeister.* Ioannis Diazii, Hispani, Cruentiae, regni Toletani ciuitate, nati, imaginem adtulit, eiusque historiam, breuibus exposuit Theodorus Beza, in *Iconibus, i. e. veris imaginibus virorum doctrina simul & pietate illustrium,* & quidem inter *Christianismi apud Hispanos renascentis instauratores praecipuos.*

LVCII ANNEI SENECE liber de mundi gubernatione: diuina prouidentia: qualiter multa mala bonis viris accidunt. in 4. folior. 12.

Editio oppido rara, Fabricio, Maittairio, Leichio, & aliis, qui de Typographiae incunabulis scripserunt, incognita. In fine eius, typographus haec adiecit verba: *Explicit liber de prouidentia Dei. Impressus Lyptz per Arnoldum de Colonia. Anno nouagesimo* (nonagesimo) *quinto.* (1495.) Contulimus hanc editionem, cum illa, quae cum variorum notis *Amstelod.* 1619. in 8. in lucem prodiit, & hanc no-

noſtram, variis in locis, ab ea diſcedere, multisque typothetarum vitiis deformatam eſſe deprehendimus. Speciminis loco initium hic adiiciemus: *Queſiſti a me lucilli* (Lucili) *quid ita ſi diuina prouidentia mundum ageret;* (ſi prouidentia mundus ageretur) *multa bonis viris accidere* (acciderent) *mala: hoc commodius in contextu operis redderetur: cum preeſſe vniuerſis prouidentiam probaremus. Et intereſſe nobis Deum. Sed quoniam a toto particulam reuelli placet. Et vnam contradictionem manente lite integra ſoluere: faciam rem non difficilem cauſam deorum agenti* (agam) *Superuacnum eſt in praeſentia oſtendere non ſine aliquo cuſtode tantum opus ſtare. Nec hunc ſiderum certum curſum. Et diſcurſum fortuiti* (ſiderum certum diſcurſum fortuiti) *impetus eſſe: Et que caſus incitat ſepe turbari: & cito arietare. hanc inoffenſam velocitatem procedere eterni* (aeternae) *legis imperio tantum terre marique geſtantem:* (tantum rerum terra) *tantum clariſſimorum luminum ex diſpoſitione lucentium non eſſe materie errantis: hunc ordinem: Neque que temere exierunt* (coierunt) *tanta: arte pendere: vt terrarum grauiſſimum pondus ſedeat immotum: Et circa ſe properantis celi fugam ſpectet:* (ſpectat) *vt infuſa vallibus maria molliant terras: nec vllum incrementum fluminum ſeuciant:* (ſentiant) *vt ex minimis ſeminibus naſcantur ingentia.* &c.

LVCII ANNEI SENECE, *cordubenſis, maximi Latinorum magiſtri, & inſtitutoris honeſte vite.* ad Lucillium epiſtolarum liber de viuendi ratione preclarus & auro precioſior.

Epitaphium Senece

Cura. labor. meritum ſumpti pro munere honores
Ite. alias poſthac ſollicitate animas,

Me

Me procul a vobis deus euocat. illicet actis
Rebus terrenis. hospita terra vale
Corpus auara tamen solemnibus accipe saxis
Namque animam celo reddimus, ossa tibi.

in 4. folior. 87.

Et haec quoque editio, viris modo memoratis incognita fuit, nisi Leichio quandam illius habuisse notitiam concedamus. Ille enim in libello, quem edidit *de Origine & incrementis typographiae Lipsiensis*, p. 100. SENECAE *epistolarum librum ad Lucilium de viuendi ratione*, *per Arnoldum de Colonia Lipsiae* impressum esse, *sine anni indicio*, in 4. scribit. Nostrae vero editioni, annum impressionis adiectum esse, typographi docet subscriptio, quam hic adiicimus: *Epistole* SENECE *vsque ad quartum decimum librum abbreuiate finiunt. Impresse Liptzk per Arnoldum de Colonia Anno salutis Milesimoquadringentesimononagesimoquinto.* (1495) LXXXIIX. tantum SENECAE epistolae priores, in hac editione, reperiuntur, ita tamen vt ex epistola XLIIX. duae factae conspiciantur. Epistola enim in nostra editione XLIIX. his inchoatur verbis: *Ad epistolam, quam mihi ex itinere misisti*, epistola vero XLVIIII. his incipit verbis: *Mus sillaba est.* &c. Praeterea epistola LXXV. cuius hoc est initium: *Minus tibi accuratas a me epistolas mitti quereris*, in editione nostra locum occupat LI. Ita vero omnes truncatae, mutilatae & in compendium redactae comparent epistolae, vt difficile sit pronunciare, eas a SENECA conscriptas esse. Selegimus speciminis loco, epistolam XLVI. quae vna e breuioribus est: *Librum tuum quem mihi promiseras accepi. qui tantum blanditus est mihi vt procederem longius. & tanta dulcedine me tenuit. vt illum sine vlla dilatione perlegerem. Sol me inuitabat. fames ammonebat. nubes minabantur tamen exhausi totum. non tantum delectatus sed gauisus.*

Sic enim eligenda est fertilis materia quae capiat ingenium & incitet. De libro plura scribam cum illum retractauero. O te hominem felicem quod nihil habes propter quod tibi mentiatur nisi quod iam etiam vbi caussa sublata est mentimur consuetudinis causa. Vale.

LVDOVICI SEPTALII, *Patricii & Medici Mediolanensis, & in coenobiana schola actiuae philosophiae publici professoris:* de ratione instituendae & gubernandae familiae Libri V. Senator F. edidit, & Iulio Aresio Senatus Mediolanensis Principi dicauit. *Mediolani, apud Io. Baptist. Bidellium.* 1626. *Superiorum permissu.* in 8. pp. 414.

De rarissimo hoc libro, nuper data opera egit Rudolphus Antonius Fabricius Phil. D. & P. P. O. in Academia Iulia, in *Programmate*, quo LVDOVICI SEPTALII, *de ratione instituendae & gubernandae familiae, libri a se reperti, historiam narrat, eumque Phoenicem librorum non esse, probat. Helmst.* 1748. in 4. Edidit vero nuperrime Iosephus Antonius Maria Belli I C. & in imperiali Monasterio Weingartensi Consiliarius, reique iudiciariae Praefectus, LVDOVICI SEPTALII, *Patricii Mediolanensis, & in Coenobiano Collegio Philosophiae actiuae Professoris publici, Opus geminae vtilitatis, priuatae & publicae. Primum constans libris quinque, de ratione familiae, cum instituendae tum gubernandae, scriptum sermone latino, multis solo nomine ac titulo cognitum, caetera perperam pro inedito habitum. Alterum constans libris VII. de ratione status, quidem sermone italico, iuncta tamen, a latere dextro, versione latina* V. C. Ioannis Garmersii, M. D. *vtrumque ob exemplarium paucitatem, ab erudito orbe, diu multumque desideratum. Ratisbonae.* 1749. in 4. De Posteriore SEPTALII libro, qui *rationem Status* exponit, possidemus editio-

tionem, hoc titulo conſpicuam: LVDOVICI SEPTALII, *Patricii Mediolanenſis, de Ratione Status Libri Septem. De Italico in Latinum verſi a* Ioanne Garmers. *Ad Illuſtrem Virum Dn.* Vincentium Möllerum *S. R. M. Sueciae, & Sereniſſ. Ducis Holſat. Conſiliarium, Illiusq; Legatum Reſidentem &c. Accedunt breues notae & accuratus rerum Index. Hamburgi, Imprimebat Michael Pfeiffer, Sumptibus Ioannis Naumanni, Bibliop. Hamb. Anno* 1659 in 8. pp. 533. ſi praemiſſa, & indicem omiſeris. Italice liber prodiit *della ragion di Stato, libri ſette, di* LOD. SETTALA. *In Milano, per Gio. Battiſta Bidelli.* 1627. in 4.

IOANNIS GENESII DE SEPVLVEDA, Errata Petri Alcyonii, in interpretatione Ariſtotelis.

De Occaſione, qua Sepulveda adductus, librum conſcripſiſſe dicitur, vid. quae ſupra p. 52. de Alcyonii interpretatione latina *operum* Ariſtotelis *variorum* diximus. De hoc autem libro, ſcribit Niceron Tom. VI. des *Memoires* p. 161. Alcyonius *fut ſi mortifié de cette Critique, où il n' étoit gueres épargné qu' il en acheta tous les exemplaires, qu' il pût trouver, & les jetta au feu; ce qui a rendu ce livre extrémément rare.* Conf. Tom. XXIII. p. 347.

IOANNIS GENESII DE SEPVLVEDA, Democrates ſecundus, ſeu de iuſtis belli cauſſis: An liceat bello Indos proſequi auferendo ab iis dominia poſſeſſionesque, & bona temporalia, & occidendo eos, ſi reſiſtentiam appoſuerint, vt ſic ſpoliati & ſubiecti, facilius per Praedicatores ſuadeatur eis fides. *Romae.* in 4.

Huius libri, qui cura Antonii Augustini impressus, adeo rarus factus fuit, vt editor *Operum* SEPVLVEDAE, nullum plane inueniret exemplum, quod describere potuerit, exponit historiam Niceron *Memoires* Tom. XXIII. p. 343. cuius hic adscribemus verba: *Il y avoit déja long temps que* Barthelemi de las Casas, *Dominicain, qui étoit Confesseur de* Charles-Quint, *se plaignoit à ce Prince de l'avarice, de la cruauté, & des débauches des Espagnols dans les Indes, qu'il connoissoit d'autant mieux, qu'il en avoit été lui-même temoin. Il le pressa surtout dans un Conseil tenu à* Valladolid, *de réprimer ces excés, le menaçant s'il n'y mettoit ordre, que Dieu irrité depouilleroit les Espagnols de la Souveraineté des Indes. Mais il se trouva des personnes qui excuserent ces desordres, parce qu'ils y trouvoient leur compte; &* SEPVLVEDA *prit leur parti, disant que ce que les Espagnols faisoient, leur étoit permis par les loix divines & humaines, parce qu'ils usoient du droit de la guerre, comme sur des Esclaves & des gens pris en guerre. Il composa même un livre sur ce sujet: mais* las Casas, *& l'Evêque de* Segovie *en empêcherent la publication. On tint sur cela plusieurs assemblées en Espagne, & il fut enfin résolu en* 1547. *que puisque cette affaire regardoit la conscience, on prendroit l'avis des Theologiens. Ceux d'* Alcala, *& de* Salamanque *ayant été consultés, convinrent, après des longues contestations, qu'il étoit de l'interêt de la Religion, qu'on supprimât le livre de* SEPVLVEDA *comme rempli d'une mauvaise doctrine. Celui-ci ne se rendit point pour cela; car il envoya son livre à* Rome *à ses amis, pour le faire imprimer. L'Empereur l'ayant appris en défendit la publication dans tous ses Etats, & donna ordre d'en supprimer tous les Exemplaires, qu'on y trouveroit.* SEPVLVEDA *irrité de cet ordre, & perseverant dans son opiniâtreté, demanda qu'il lui fût permis de disputer sur cette matiere avec* las Casas, *& l'Evêque de* Segovie. *Il obtint ce qu'il demandoit, & trois ans après*

après on ouvrit une dispute publique, *où* Dominique Soto, *fameux Theologien*, *Confesseur de l'Empereur*, *assista*; *mais* Charles Quint, *qui étoit accablé d'affaires importantes*, *&* *qui avoit plusieurs guerres à soutenir*, *n'eut pas le temps de rien decider sur ce Sujet*; *ainsi les cruautés des Espagnols dans les Indes furent plûtôt tolerées qu'approuvées.* Conf. p. 353. Conscripserat Antonius Ramirus, contra SEPVLVEDAE librum opus titulo insignitum: *de bello barbarico*, quod postea SEPVLVEDA in *Apologia pro libro de iustis belli caussis ad* Antonium Ramirum *Episcopum Segouiensem*, *Romae.* 1550. in 8. refellere adgressus est. Habemus etiam a SEPVLVEDA alium librum, qui in *Operibus* eius *Colon. Agrippin.* 1602. in 4. editis, inuenitur, cui titulus *Democrates primus*, *siue de honestate disciplinae militaris libri tres*, *ad* Fernandum Toletum *Albanorum Ducem. Romae.* 1535. in 8. in quo militiam religioni christianae non aduersari demonstrat. Niceron l. cit. p. 350. nos docet, quod nonnullis codicibus, huius libri MStis, titulus praefixus sit: *de conuenientia militiae cum religione christiana*, & quod Antonius Barba, Francisci Quignonii Cardinalis Secretarius, in sermonem Hispanicum illum conuerterit, & *Hispal.* 1541. in 4. ediderit.

Le SERAIL de Delys, ou Parodie de la Tragoedie d'Alcibiade, petite Comedie en vers par Mr ***** *A Cologne*, 1735. in 8.

Paucorum foliorum hoc opusculum est, quo nihil obscoenius & detestabilius effingi potest. In Contumeliam de Mr. Duliz Iudaei Lusitani, qui haud ita pridem in Belgio notus fuit, & ob diuitias, quas collegerat Attalicas, omnium in se conuertit oculos (vid. *Memoires Anecdotes pour servir à l'histoire de M.* Duliz *fameux Juif Portugais à la Haye. Et la Suite de ses Avantures*, *après la Catastrophe de*

celle de Mademoiselle Pelissier, *Actrice de l'Opera de Paris. A Londres, Chez Samuel Harding.* 1739. in 8. pp. 188.) & ad imitationem di *Alcibiade fanciullo* tragoediae sotadicae, quae P. Aretino plerumque tribuitur, conscriptum, & innumerabilibus typothetarum vitiis deformatum est.

MICHAELIS SERVETI, & librorum

ab eo editorum omnium, luculentam nuperrime dedit historiam Vir Summe Reu. Io. Laurent. de Mosheim in *Anderweitigen Versuch einer vollstaendiger vnd vnpartheiischen Ketzergeschichte, Helmst.* 1748. in 4. quo in libro, data opera, infelicissimi illius hominis vitam, exponit, multisq. documentis nondum editis, illustrat. Conf. die *Nachrichten von einer Hallischen Biblioth.* Tom. IIII. p. 125 sqq.

Enchiridion Impedimentorum, quae iuxta Canonicas constitutiones, in matrimoniis contingunt, ad iudicum & confessorum faciliorem cognitionem *authore* GREGORIO DE SHAMOTVLI, *Canonum Doctore, Ordinario Lectore Eccle-siaeque Cracouiensis Penitentiario*, non minus lucide quam succincta congestorum & decisorum.

Tetrasticon

Ad Lectorem Eiusdem D. Gregorii.

Quisquis amas, paucis, canones nosse latini
Coniugii, impediant qui dirimantue thoros
Et cupis auricomos tetradis carpere fructus
Arboris, ista lege, doctus esse potes.

Impressum Cracouiae. Per Florianum Vnglerium,

rium, *e directo Minoris Collegii*, *Anno D.* 1529. in 8. folior. 63.

Plurima huius libri exempla, ignis incendio, Cracouiae exorto, abſumta fuerunt, quapropter ille, rariſſime in bibliothecis hodie comparet. Vid. Io. Daniel Ianozki *Nachricht von denen in der Zalusk. Bibliotb. ſich befindenden raren polniſchen Bü.hern* P. I. p. 24 ſqq.

ROBERTI SHERINGHAM, Diſceptationes de Anglorum gentis origine, migratione, ſedibus &c. *Cantabrig.* 1670. in 8.

Si Cornelio a Beughem in *Bibliographia hiſtorica, chronologica, & geographica* p. 224. fidem habemus, hic liber recuſus fuit *Londini* 1678. in 4.

BARTHOLOMAEI SIBYLLAE, Speculum peregrinarum quaeſtionum, tres Decades, in quibus de Animabus, de Caelo, Inferno, Purgatorio, de Angelis bonis ac malis, deque hominibus, nec non de aliis ſcitu digniſſimis, pertractatur, ex theologis, iurisperitis, philoſophis & Aſtrologis concinnatum.

Variae huius libri, quem a Cl. Vogtio in *Catalog. libror. rar.* p. 651. *opus* nominari conſpicimus *rariſſimum*, extant editiones. Innotuerunt nobis *Romana* anni 1493. vid. Ioan. Sauberti *Hiſtoria Bibliothecae reip. Norimbergens.* p. 178. Cornel. a Beughem *incunabula Typograph.* p. 126. Mich. Maittaire *Annal. Typogr.* Tom. I. p. 565. *Pariſina* 1497. vid. Beughem l. cit. Caſimir. Oudini *Commentar. de Scriptor. & Scriptis Eccleſiaſt.* Tom. III. col. 2370. Maittaire *Annal.* Tom. I. p. 650. *Argentina per Io. Grüninger* 1499. in 8. vid. Beughem l. cit. Ios. Simleri

Biblioth. p. 89. Maittaire Tom. I. p. 692. *Lugdunensis* 1516. vid. Cl. Vogtius l. cit. *Lugdunensis* 1521. vid. Oudinus l. cit. *Catalogus Bibliothecae Tellerianae* p. 79. *Veneta* 1575. extat apud Anton. Posseuinum in *Apparat. sacr.* Tom. I p. 185. & in Nicol. Bassaei *Collectione omnium in vnum Corpus librorum* P. I. p. 114. *Veneta* 1582. *cum variis additionibus Raphael. Maphaei* ap. Posseuinum l. cit. *Veneta* 1587. apud Cl. Vogtium l. cit. Plures editiones recensentur in *Thesauro Bibliothecali* Tom. III. p. 31. Floruit Bartholomaeus Sibylla, Monopolitanus Italus, Ordinis Fratr. Praedicat. Theologiae Professor non anno 1534. vt per errorem apud Posseuinum l. cit. legitur, sed circa annum 1434. Vid Oudinus l. cit. Echardi *Scriptores Ordinis Praedicat.* Tom. I. p. 872.

PETRI SICVLI, Historia Haereseos Manichaeorum, graece, cum latina versione per Matthaeum Raderum. *Ingolstadii, ex officina Ad. Sartorii*, 1604. in 4.

Floruit PETRVS SICVLVS, seculo, a Christo nato, VIIII. quo tempore ex mandato Basilii & filiorum Constantini ac Leonis Impp. Orientis, Legatus Tibricam, in Armeniae vrbem missus est, vt de captiuorum permutatione ageret, quod negotium etiam ad finem feliciter perduxit. Hanc suam *historiam* de Manichaeorum secta, quae ab Auctore Paullo, qui Seculo VII. Manetis haeretica, iterum in Armeniam intulit dogmata, Paullicianorum nomine venit, graece, in illo itinere, conscripsit. Vid. de Paullicianis Baile *Dictionaire* Tom. III. p. m. 2203 sqq. Paullicianos autem Manetis propagasse haeresin, e PETRI SICVLI *historiae* initio statim intelligimus, vbi, & quidem in versione latina, haec legimus verba: *Iidem vero sunt, nec quidquam diuersum, a Manichaeis Paulliciani, qui hosce recens a*

se

se procusas haereses, prioribus adsuerunt, & ex sempiterno exitii barathro effoderunt. Qui tametsi se a Manichaeorum impuritatibus, alienos dictitant, sunt tamen dogmatum ipsorum vigilantissimi custodes & propugnatores. Matthaeus Raderus librum e MS. codice Vaticano, per Iacobum Sirmondum descriptum, ea lege a Marco Velsero acceperat, vt latinam illius concinnaret versionem, quod etiam feliciter praestitit. Scribit quidem Antonius Posseuinus in *Apparat. sacr.* Tom. III. p 69. Raderum illum codicem accepisse a Baronio, sed illud falsum esse, ipse Raderus in praefatiuncula, libro praemissa docet, vbi illum a Marco Velsero se accepisse testatur. Latina Raderi versio, extat etiam in *Bibliotheca maxima Patrum* Tom. XVI. p. 753. edit. *Lugdunensis.* Particula libri a Sirmondo, in latinum sermonem conuersi, inuenitur in Baronii *Annalib.* Tom. IIX. ad annum DCLIII. p. 561 sqq. edit. *Moguntin.* Cum Matthaei Raderi Versionem in *Bibliotheca maxima Patrum*, paullo adcuratius perlustraremus, PETRVM SICVLVM sex Manichaeorum sectae capita lectoribus ob oculus ponere, & eorum confutationem promittere, illum vero promissis, in libro ipso, non stetisse deprehendimus. Id vero eodem seculo VIIII. praestitit Photius, patriarcha Constantinopolitanus, qui, *contra Manichaeos libros IIII.* composuit, e quibus primus nonnulla ad Manichaeismi historiam spectantia continet, tres reliqui autem, Confutationem impiorum dogmatum, ob oculos ponunt. Primum librum, doctissimus Benedictinorum monachus Bernardus Montfaucon, iam anno 1715. adiecta versione, in *Bibliotheca Coisliniana olim Segueriana MSS.* quam *Parisiis* in fol. ediderat, p. 349 sqq. cum viris doctis communicauerat. Cum vero Ioannes Christophorus Wolfius, in bibliotheca Ioannea Hamburgensi, codicem graecum MS. reperiret, qui omnes quatuor Photii libros, complecteretur, illos, ad-

posita versione latina, inseruit *Anecdotorum graecorum, sacrorum & profanorum* Tom. I qui *Hamburgi* euulgatus fuit 1722. in 8. Sed controuersiam hic silentio transire neutiquam possumus, quae, ob similitudinem, quam, inter PETRI SICVLI, & Photii librum intercedere, nonnulli aiunt, inter viros doctos agitata fuit. Cum enim vterque eodem circiter tempore inclaruerit, quis alterius, in libro concinnando, presserit vestigia, disceptatur. Vid. quae Wolfius in praefatione, Photii libris praemissa, hac de re disputauit. De PETRO SICVLO conf. Casimir. Oudini *Supplement. de Scriptor. Eccles. a* Bellarmino *omissis* p. 260 sqq. Io. Alb. Fabricii *Bibliotheca graeca* L. V. Cap. I. p. 292. Antonius Posseuinus illum Tom II. p. 355. *Lucam*, Tom. vero III. p. 69. *Petrum* SICVLVM adpellat.

ALOISIAE SIGEAE, *Toletanae*, Satyra sotadica, de arcanis amoris & Veneris.

De auctore huius spurcissimi libri leguntur apud Niceronum Tom. XXXVI. des *Memoires* p. 24. *Mr.* de la Monoye *nous apprend dans ses notes sur* Baillet, *que* Nicolas Chorier *Avocat au Parlement de* Grenoble, *est l' Auteur du livre infame, attribué mal à propos à* LOVISE SIGEA *de* Tolede, *& intitulé*: ALOISIAE SIGEAE Toletanae satira sotadica de Arcanis Amoris & Veneris, *& que pour tromper la vigilance des Magistrats on a depuis répandu sous le nom de* Meursius, *homme trop grave, pour avoir jamais une pareille idée, & sous le titre de* Ioannis Meursii elegantiae latini sermonis. *La premiere édition passe pour être de* Grenoble', *& M.* de la Monoye *en a vû un Dialogue corrigé de la main même de* Chorier. *Cet Auteur a usé d' une mauvaise finesse, pour se mettre à couvert des justes soupçons qu' on avoit formés contre lui au sujet de cet ouvrage, lorsque dans l' epitre dédicatoire de ses Poësies latines, il a dit,*

qu'

qu' avant que d' en avoir rien lû, il avoit fait des vers à la louange d' ALOYSIA SIGEA, *sur ce qu' on lui avoit dit que c' etoit contre l' impudicité qu' elle avoit écrit; que ces vers avoient été imprimés à son insçu au devant du livre, dont il proteste, que l' infamie ne lui étoit pas encore connuë, & qu' il ne les a fait réimprimer dans son* Recueil, *que parceque les ayant faits innocemment, il se croit bien fondé à ne les pas supprimer comme criminels. S' il avoit voulu parler sincerement, il auroit dit avec plus de vérité, qu' il les avoit mis lui même à la tête du livre, pour tromper les Lecteurs & les engager à le lire.* Iean Westrene *Iurisconsulte de la* Haye, *à qui* Moller *dans ses notes sur le* Polyhistor *de* Morhof, *a attribué l' ouvrage dont il s' agit, est un homme imaginaire, & ce que cet Auteur en a dit, n' est appuyé d' aucun fondement.* Quae Cl. Vogtius p. 626. de versione gallica tit. *la Bibliotheque d' Aretin*, edita, protulit, ad ea iam supra p. 45. respondimus. Pars quoque libri spurcissimi in anglicum sermonem conuersa prodiit titulo: *A Dialogue between a married Lady and a Maid. London, printed in the Year* 1662. in 12. pp. 47.

Praclarissimi & excellentissimi sacre Theologie doctoris Magistri SILVESTRI *de Prierio pedemontani: sacri ordinis fratrum Predicatorum de Obseruantia*, aurea Rosa id est preclarissima expositio super euangelia totius anni: de Tempore & de Sanctis tam secundum ordinem Predicatorum quam secundum Curiam: continens Flores & Rosas omnium Expositionum sanctorum doctorum antichorum in 4. folior. 383.

Edi-

Editio libri, saepius in lucem emissi, haud adeo obvia, quippe quae ipsi Maittairio incognita fuit. In fine typographus haec adposuit verba: *Opus perutile intitulatum Rosa aurea: Id est praeclarissima expositio super euangelia totius anni de tempore & de sanctis, tam secundum ordinem Predicatorum quam secundum curiam: continens flores & rosas omnium expositionum sanctorum doctorum antiquorum, cum quibusdam subtilissimis quaestionibus satis curiosis. Preclarissimi & excellentissimi sacre theologie Doctoris magistri* SILVESTRI *de* Prierio *pedemontani, sacri ordinis predicatorum de obseruantia, sollerti cura emendatum atque impressum in imperiali oppido Hagenaw per industrium Henricum Gran calcographum inibi incolam impensis sumptibusque prouidi viri Ioannis Rynman de Oringaw archibibliopole, Finit feliciter. Anno salutis nostre* M. CCCCC VIII. *Octaua die Octobris.* Succinctam libri recensionem vid. in *Nou-Antiquis* anni 1717. p. 357. Catalogus vero reliquorum SILVESTRI operum, qui ibidem inuenitur, admodum imperfectus est. SILVESTRVM MAZOLINVM, alii natione Pedemontanum, alii Ligurem fuisse contendunt. Cognomen *Prierii*, *Prieratis*, seu *de Prierio*, ab vrbe eius nominis, in qua natus fuit, illi fuit impertitum. Illum non modo philosophicis studiis, & mathematicis, sed theologicis quoque, sacrisque disciplinis adeo excultum fuisse, scribit Augustinus Oldoinus in *Athenaeo Ligustico* p. 496. *vt praeter egregias animi dotes, quibus ad miraculum insignitus, ob incomparabilis eruditionis sibi vendicatum nomen, a Leone X. inter pontifices Romanos maximo, in sacri Palatii apostolici magistrum, & Fidei Quaesitorem, ac deinceps in totius Ordinis Praedicatorum supremum Praesulem fuerit omnium votis assumptus.* Nonnulli illum 1522 alii 1523. Romae mortuum esse scribunt. Conf. Iof. Simleri *Biblioth.* p. 641. qui minus adcurate alium SYLVESTRVM *de Prierio Bononiensem* alium SYLVESTRVM *de Prierio*

fendi

feudi Astensis extitisse sibi persuasit. Vid. etiam Anton. Posseuini *Apparat. Sac.* Tom. IIII. p. 219. Iac. Quetif *Scriptores Ordinis Praedicator.* p. 55. Andr. Rossotti *Syllabus Scriptorum Pedemontii* p. 523. P. Baile *Dictionaire* Tom. III. p. 2381 sqq. vbi inter alia scribit: *il réüssit tres-mal à écrire contre Luther*, huiusque rei varia virorum doctorum ecclesiae Romanae, adfert testimonia. Plures Scriptores, qui vitam SILVESTRI litteris consignarunt vid. apud Schoettgenium L. XIIX. *Continuat. Bibliothecae* Fabricianae *med. & infim. Lat.* p. 520 sqq.

RICHARD SIMON, Factum pour les Iuifs de Metz accusés d' avoir tué un petit Enfant chrêtien. *A Paris* 1670.

In ipsa Gallia hodie rarissime inuenitur, & hanc ob caussam Tomo I. de la *Bibliotheque Critique de Mr.* Sainjore (RICH. SIMON) insertum fuit. Vid. *Eloge historique de* RICHARD SIMON *Pretre*, quam Mr. Bruzen la Martiniere praemisit Tom. I. des *Lettres Choisies de Mr.* SIMON p. 15.

Apologie pour l' Auteur de l' histoire Critique du Vieux Testament contre les faussetez d' un libelle publié par Michel le Vassor, Prêtre de l' Oratoire, *à Rotterdam chez Reinier Leers.* 1689.

Vid. *Bibliotheque Critique par Mr. de* Sainjore Tom. III. p. 489. Niceron *Memoires* Tom. I. p. 246. Ab ipso RICHARDO SIMON *Apologiam*, contra insulius Michael. Vassoris conscriptam esse, testatur Mr. Bruzen la Martiniere l. cit. p. 80. vbi etiam caussam expositam conspicimus, qua Michael Vassor adductus fuit, vt paullo acrius in RICHARDVM SIMON, edito libello, inueheretur. En ipsa Auctoris

verba! Michel le Vaſſor, *qui étoit alors Prêtre de l' Oratoire, s' aviſa d' ecrire un libelle contre Mr.* SIMON. *On avoit imprimé à* Londres *les Antiquitez de l' Egliſe Orientale du célebre Pere* Morin *de l' Oratoire. A la tête de cet Ouvrage étoit une vie de l' Auteur, ou plutôt, pour me ſervir des termes du* P. Niceron (Tom. VIIII. p. 29) *une cruelle,* (veritable) *Satire non ſeulement de ce grand homme, mais encore de toute la Congregation de l' Oratoire: On ſuppoſa dans un Avertiſſement que cette Vie avoit été trouvée parmi les papiers du Pere* Amelotte; *& on regarda cette Anecdote comme un artifice pour mieux couvrir le jeu de l' Auteur. Quelques Ennemis qu' avoit encore Mr.* SIMON *dans la Congregation de l' Oratoire, & ſur tout ceux qui l' avoient le plus chagriné, avant qu' il en ſortit, ſe perſuaderent aiſement qu' il avoit écrit cette Vie pour ſe venger de tout le corps.* ——— *Ce fut ce qui ſervit au Pere* le Vaſſor *de pretexte pour l' attaquer.* J'ai, *dit il*, l' hon„neur d' être d' un corps qui auroit grand Sujet „de ſe plaindre des mauvaiſes plaisanteries que (l' „Auteur de l' Hiſtoire Critique du vieux Teſta„ment) s' eſt aviſé de faire dans la Satire qu' il „a imprimée contre un des premiers Hommes de „l' Oratoire, & contre toute notre Congrégation, „ſous pretexte de donner la Vie du ſavant Pere „Morin„. *Il ſe jetta enſuite ſur* l' Hiſtoire Critique du vieux teſtament, *matiere bien au deſſus de ſes forces, auſſi Mr.* SIMON *n' eut il pas de peine à le refuter, d' une maniere qui ferma la bouche à cet Ecrivain. Le Pere, Général de l' Oratoire qui avoit donné ſa permiſſion pour l' impreſſion du Libelle du P.* le Vaſſor, *fit enſuite reflexion ſur le peu d' honneur que faiſoit au Corps un tiſſu d' injures & de reproches, ſans aucun mélange de raiſonnement & d' erudition, & il le deſavoua par une Lettre, comme un Ouvrage auquel il n' avoit eu aucune part. Mr.* SIMON *ne ſe contentant pas d' un deſaveu qui n' étoit point public,*

au

au lieu que l' approbation étoit imprimée, composa un petit volume intitulé: Apologie &c. *Le nom du lieu & celui du Libraire sont supposez, car le livre porte toutes les preuves d' une impression faite en* France; *& quoique l' Auteur s' y cache sous le personnage d' un de ses proches parens, on le reconnoit aisément d' un bout à l' autre* &c. Conf. Io. Christophor. Mylii *Bibliotheca Anonymor.* p. 227.

SIMONIS *de Cassia* liber super totum corpus euangeliorum, siue libri de gestis domini Saluatoris. *Editio perantiqua, omni typographi, loci & anni indicio destituta*, in fol. mai. folior. 388.

Reperitur haec editio rarissima, in Bibliotheca Portensi publica, & omnium forte prima est. Totum opus litteris exscriptum gothicis in XV. dispescitur libros. *Prologum* excipit *tabula secundum euangelia per annum*, quam sequitur *prologus primus generalis*, & *prologus secundus*. Initio primi haec leguntur: *Incipit liber venerabilis fratris* SIMONIS de Cassia, *ordinis fratrum heremitarum sancti Augustini super totum corpus euangeliorum. quem librum incepit ad instantiam & petitionem sui charissimi amici dni* Thome de Korsinis *legum doctoris de* florentia. *Anno dni. M. CCC. XXVIII. die sexta mensis septembris apud almam vrbem. Sed ibidem Anno dni M. CCC. XLVII. in vigilia ascensionis dominice infirmatus: & sequenti anno die secunda februarii defunctus: nec ipsum librum relegere & ordinare vel corrigenda corrigere siquae essent. nec in aliquibus tractatibus, & capitulis huius libri perficienda perficere potuit vel complere.* Liber I. *de misteriis verbi increati* capitibus (*capitulis*) absoluitur XXVII. Liber II. *de virgine Maria* capita complectitur XXVII. In III. Libro capitibus agitur III. *de parentibus, & ortu*

atque

atque processu praecursoris. Liber IIII. *de vita domini Saluatoris*, capita ob oculos ponit XI. Liber denique V. capitibus XXXIIII. *miracula Saluatoris* illustrat. His vero libris primam totius operis absolvi partem, ex hisce colligimus verbis quae in Libri V. leguntur fine. *Expliciunt primus. secundus. tercius quartus. & quintus libri de gestis Saluatoris. Quos edidit diuini flaminis doctor* SYMON de Cassia *ordinis heremitarum beati Augustin.* Liber VI. *de parabolis Saluatoris*, *prologo* incipit, *de etymologia, definitione, origine vocis & natura parabolae*: En etymologiam! *Parabola facilem bolum parat ori. & intelligentie nostre mentis* &c. Iste liber XXXIIII. absoluitur capitibus. Liber VII. *de similitudinibus a Saluatore positis & assumptis*, cap. XLV. Liber IIX. *de viciis & contra vicia sermonibus do. Saluatoris*, cap. LII. Liber VIIII. *de virtuosis & pro virtute sermonibus domini Saluatoris*, cap. LIIII. Liber X. *de sermone domini in monte. Quando Christus turbas vidit & in montem ascendit*, cap. L. Hoc libro secunda operis pars finitur. *Incipit* Liber XI. *de disceptationibus iudeorum. Incipit liber disceptationum didiscalium* (didascalium) *dni saluatoris cum hominibus, mulieribus, discipulis, pharisaeis, scribis & in lege peritis cum iudeis seu turbis plebeis atq. paganis*, cap. LV. Liber XII. *de sermone dni Saluatoris post cenam* cap. XVIIII. Liber XIII. *de passione dni Salvatoris*, non in capita distinctus est. Liber XIIII. *de resurrectione dni Saluatoris*, nullam etiam capitum distinctionem habet. Liber XV. *de iusticia christiana* capita complectitur XLVI. In fine vltimi *capituli*, & totius operis verba adposita cernuntur sequentia: *Expliciunt vndecimus. duodecimus. tercius decimus. quartus decimus. & quintusdecimus libri de gestis domini saluatoris. Quos edidit diuini flaminis doctor* SYMON de cassia: *ordinis heremitarum beati Episcopi Augustini.* De reliquis & recentioribus huius libri editionibus vid. Christian. Schoettgenii

Con-

Continuatio Bibliothecae Fabricianae *med & infim. Lat.* L. XIIX. p. 529. Vitam SIMONIS FIDATI, *de Cassia* dicti, quia Cassia Hernicorum vrbe oriundus erat, pluribus exposuerunt Io. Trithemius *de Scriptoribus ecclesiasticis* p. 144 edit. I. A. Fabric. Aubert. Miraeus in *Auctario de Scriptorib. Ecclesiast.* p. 80. Ios. Simlerus in *Bibliotheca* p. 628. Anton. Posseuinus in *Apparat. sacr.* Tom. III. p. 221. Ludouic. Iacobillus in *Bibliotheca Vmbriae* p. 250. Henr. Wharton in *Append. ad* Guil. Cauei *historiam litterar. Scriptorum Eccles.* p. 23. & alii plures, quos enarrat Schoettgenius l. cit. Illum spiritu prophetico illustratum fuisse praeter Sixtum Senensem L. IIII. *Biblioth. Sanctae* p. 324. & alios, existimat Posseuinus l. cit. Librum illius in sermonem italicum conversum esse testatur Scipio Maffei in libro de' *Traduttori italiani* p. 25. Michael. Maittaire in *Annal. typogr.* Tom. I. p. 621. Nic. Franc. Haym nella *Notizia de' libri rari nella lingua italiana* p. 288. qui illius titulum hac ratione adtulerunt: *Vangeli con ampia sposizione dat Dal B.* SIMONE da Cascia *Eremitano. In Firenze* 1496. in fol. Conf. Iac. le Long *Biblioth. Sacr.* Tom. II p. 993.

Postilla SYMONIS *de Cremona* super euangeliis & epistolis omnium dominicarum. In fol. minor. folior. 347.

Liber oppido rarus, in duas dispescitur partes, quarum prior, *Sermones super euangeliis*, posterior, *super epistolis* complectitur. Illa hisce inchoatur verbis: *Opus predicabile de euangeliis ac epistolis, omnium dominicarum totius anni, compilatum per fratrem* SYMONEM *de Cremona ordinis fratrum heremitarum sancti Augustini incipit. Ex Cremonensium spectabili prosapia oriundo. suo dilecto germano presbitero* Anthonio. *Frater* SYMON *Cremonensis ordinis fratrum heremitarum sancti Augustini salutem & munus pacis* &c.

 Haec

Haec vero hac ratione incipit: *Opus predicabile de epistolis* SYMONIS *cremonensis. Frater* SIMON *de cremona ordinis fratrum heremitarum sancti Augustini. viro magne honestatis. maioris castitatis. maxime caritatis. patri* Anthonio *eiusdem ciuitatis. Salutem & osculum pacis. Quia diuina coadiuuante gracia opus predicabile super euangelica dicta dominicarum totius anni vestro me perurgente amore dudum a me compositum vestre destinaui paternitati. In cuius operis exordio spopondi me completurum Etiam opus epistolarum dominicalium tocius anni per me tunc inceptum. ideo eadem gracia proueniente & subsequente ac perficiente illud completum vobis graciose offero. ad cuius compilacionem quattuor me induxerunt scilicet.*

Vestri Zeli immensitas.
Dicti veri necessitas.
Mei studii vtilitas.
Nostri gaudii felicitas. &c.

Prima pars LV. secunda LII. complectitur sermones, quorum in fine haec legimus verba: *Gracias igitur & merito agimus altissimo quod postillarum opus patris deuoti* SYMONIS *de cremona super euangeliis omniumque dominicarum epistolis Ad laudem dei & profectum proximi hoc sacro rogationum tempore in Reuttlingen perfecimus Die vicesima sexta Maii. Anni Millesimiquadringentesimiooctuagesimiquarti.* (1484). Vid. Mich. Maittaire *Annal. typogr.* Tom. I. p. 455. Christ. Schoettgenii *Continuat. Biblioth.* Fabrician. *med. & infim. Lat.* L. XIIX. p. 530. cui tamen prima tantum operis pars cognita esse videtur, cum *Sermones in Euangelia, Reutlingae* 1484. in fol. impressa esse scribit, *sermonum* vero *in epistolas* editionem plane tacet. Conf. Anton. Posseuini *Apparat. sac.* Tom III. p. 222. Ios. Simleri *Bibliotheca* p. 629. Io. Trithemius *de Scriptorib. Eccles.* Cap. DCII. p. 144. edit. I. A. Fabricii, Auberti Miraei *Auctarium* p. 80. edit. Fabric. Vixisse dicitur SIMON Cre-

Cremonensis Ordinis Fratr. Eremitar. Augustinianor. circa annum seculi XIIII. trigesimum septimum. Diem obiit Pataui. Vid. Franc Arisii *Cremona litterata* Tom. I. p. 179. Hippolyt. Maraccii *Bibliotheca Mariana* Tom. II. p. 368.

BONIFACII SIMONETTA, *Mediolanensis Abbatis Monasterii S. Stephani de Cornu, in dioecesi Placentina, Cisterciensis Ordinis,* Commentarii persecutionum christianarum, pontificumque historia a S. Petro ad Innocentium IIX. *Mediolani per Antonium Zarottum Parmensem* 1492. in fol.

Hanc editionem, rariorem esse *Basileensi per Nicol. Kesler* 1509. in fol. a S. R. Gerdesio in *florileg. libror. rar.* p. 275. adducta, testantur die *Merkwürdigk. der Koenigl. Bibliotb. zu Dr.* P II. p. 504. vbi vero editionis annum, adscriptum non fuisse, intelligimus. Inuenimus illum in Antonii Posseuini *Apparat. sacr.* Tom. I. p. 250. nec non in Hallervordii *Bibliotbeca curiosa* p. 38 sqq. qui e *Bibliotheca Cisterciensi* Caroli de Visch p. 55 sqq. satis adcuratam libri adtulit recensionem. Philippus Labbé p. 3 4. *Biblioth. MS.* librum ab Octauiano de S. Gelais, Episcopo Engolismensi, cum hoc titulo : *la persecution de l'Eglise & des Souverains Eveques* in gallicum sermonem conuersum esse, memorat. Bernard. de Montfaucon, qui in *Bibliotheca Bibliothecarum MStorum noua*, varias Octauiani de St. Gelais, adtulit, versiones, illius, id quod miramur, nullam prorsus fecit mentionem.

Fratris FRANCISCI SITANII, *Zamoscensis, Ord. S. Francisci Regul. Obs. Sacrae Theologiae Professoris:* Poematum variorum Libri

IIII. *Zamoſci excusſum Anno domini*. 1626. in 8. pl. 10.

De hoc opuſculo, conſulendus Io. Daniel Ianozki in der *Nachricht von denen in der Zaluskiſchen Biblioth. ſich befindenden raren polniſchen Büchern* P. II p. 59.

Regiam Maieſtatem Scotiae, veteres Leges & Conſtitutiones, ex archiuis publicis, & antiquis libris MStis, collectae, recognitae, & notis iuris ciuilis, canonici Nortmannici auctoritate confirmatis, illuſtratae, opera & ſtudio IOANNIS SKENAEI, *Regiae Maieſtati a Conſiliis & Archiuis publicis*. Annotantur in margine, concordantiae iuris diuini, legum Angliae, & iuris nouiſſimi Scotiae, quod acta Parliamenti, vulgo, vocant. Catalogum eorum quae in his libris continentur viceſima Pagina, indicat. Cum duplici indice, altero rerum, altero verborum locupletiſſimo. *Edimburgi, ex officina Thom. Finlaſon* 1609. in fol. *Londini, apud Io. Billium*. 1613. in fol.

Ita quidem titulum deſcripſimus e *Theſauro Bibliothecali* & *Catalogo Biblioth. Tellerianae*, quem immutauit *Catalogus Biblioth. Bodleianae*, & Io. Petr. de Ludewig, qui loco *regiam Maieſtatem*, ſcripſerunt *Regia Maieſtas*, propterea quod nemo coniectura facile aſſequi poſſit, quam ob rem accuſatiuus caſus, ſi reliqua ſpectaueris, poſitus fuerit. Rariſſime autem duas haſce libri, in Germania, inueniri editiones, teſtatur I. P. de Ludewig P. I. *Catalog. Biblioth. Ludewig.* p. 532 ſqq. vbi & contenta illius, & alia quaedam notatu digniora breuiter exponuntur.

Conf.

Conf. *Thesaurus Bibliothecalis* Tom. I. p. 18. *Gundlingiana* P. XXVI. p. 86. Edidit idem IO. SKENAEVS *Laws and Acts of Parliament of Scotland. Edimb.* 1597. in fol. cui libro adiecit *Table of the Kings of Scotland, & Exposition of the difficult words & termes of the Laws of Scotland*, ad quam expositionem saepius prouocat in opere supra a nobis adlegato. Ista vero Acta Parliamenti Scotici sub Iacobo I. & sequentibus regibus, ad annum 1597. demum continuata esse, ad Iacobum VI. Carolum I. & II. & ob exemplorum impressorum paucitatem, raro inueniri, prodidit I. P. de Ludewig l. cit. IO. SKENAEVM per aliquod tempus in Saxonia, & inprimis in Academia, commoratum fuisse Vitebergensi, conspicimus ex illius dedicatione, ad Iacobum M. Britanniae, Franc. & Hyberniae R. Fidei Christianae Defensorem, *Regiae Maiestati*, praefixa, vbi inter alia scribit: *Annus iam agitur tricesimus quintus, cum Dei beneficio, post septem annorum peregrinationem, ex inclyta* Academia Witebergensi, (*quae est in Germania sedes & domicilium bonarum litterarum*) Augusti Ducis, & Electoris Saxoniae, *annua pensione honoratus, & qualicunque iuris ciuilis cognitione imbutus, domum redii.* Recenset scripta auctoris alia, Thom. Cragius in *iure feudali tribus libris comprehenso: quibus continentur consuetudines feudales & praediorum iura, quae in Scotia, Anglia, & plerisque locis Galliae obtinent*, in praefat. p. 2. edit. *Londinens.* 1655. in fol.

ADALBERTI GABRIEL. SLAWOSZ. *S. T. L. & Ecclesiastae Montipolitani*, Vox Catelli Pastoritii, Penes Ouile Christi: Seu Controuersia, vtrum, in Polonia, liceat, absque periculo damnationis aeternae, Magnatibus, & aliis Nobilibus Polonis Catholicis, in suis Oppi-

dis, vel pagis aedificare, vel aedificari concedere, aut demum aedificatas fouere, tueri, synagogas Lutheranorum & Caluinistarum & aliorum Haereticorum? Sola ratione lucri, vel alicuius respectus temporalis? theologice iuxta mentem S. R. E. decisa. *Typis Monasterii Oliuensis. Sac. Ord. Cisterc. Anno* 1679. in 8. pl. 14.

Opusculi in ipsa Polonia, hodie admodum rari, inuenitur recensio, in Io. Daniel. Ianozki *Nachricht von denen in der Zaluskischen Biblioth. sub befindenden raren polnischen Büchern* P. II. p. 70. Confutauit librum Aegidius Strauchius in der *starken und Milchspeise in* 176. *Sonn- und - Fest-tags Predigten vorgetragen. Leipz.* 1702. in fol. p. 1099 sqq.

THOMAE SMITH, Syntagma de Druidum moribus, ac institutis, in quo Miscellanea quaedam sacro-profana inseruntur. *Londini excudebat Thomas Roycroft, sumtibus ac impensis Thomae Dicas ad insigne Gallinae cum pullis, in coemeterio Paullino*, 1664. in 12. pp. 165. excepta dedicatione.

THOMAE SMITH, nomen in libri fronte quidem non comparet, illum vero auctorem esse, viri docti, e litteris T. S. dedicationi, ad D. Thom. Peirce S. Theol. Prof. Collegii Magdalenensis apud Oxonienses Praesidem, & Regiae Maiest. a Sacris, subscriptis colligunt. Libellus vndecim absoluitur capitibus, quorum argumentum, *Bibliothecae Berolinensis* Tom. III. p. 301 sqq. inseruit M. Io. Andreas Hillius Rostochiensis. Cl. vero Vogtio, hunc librum minus fuisse incognitum, vt Hillius, quidem p. 300. perhibet, quemlibet, *Catalogi libror. rar.* p. 633. docere poterit. Fuit TH. SMITH. Epi-

Episcopus Carliliensis, vt ex Benthemio probare sustinuit Hillius l. cit. Iacob. le Long *Biblioth. Sacrae* T. II. p. 966. illum ecclesiae Anglicanae Presbyterum adpellat, qui diem obiit 1710. Quae igitur Io. Fabricius in *Historia Bibliothecae* suae Tom. V. p. 232. de THOMA SMITH Equite aurato, Iuris ciuilis Doctore & Regis Eduardi VI. ac Reginae Elisabethae primo status secretario, adtulit, non ad illum, qui *Syntagma de Druidis* edidit, sed ad alivm, Seculo XVI. clarum, referenda erunt, de quo vid. Paull. Freheri *Theatr. viror. eruditione claror.* p. 873.

RAYNERI SNOY, Psalterium Dauidicum, paraphrasibus, ex Hieronymo, Arnobio, Augustino, Cossiodoro & aliis vetustis patribus illustratum, seruata vbique ad verbum Hieronymi translatione. *Colon.* 1536. in 8.

Librum hunc valde rarum esse, quemadmodum August. Beyerus in *Arcanis sacris Bibliothecarum Dresdensium* p. 76 sqq. Cl. Vogtius in *Catalogo libror. rar.* p. 634. & Melch. Hurterus apud Gerdesium in *Florilegio libr. rar.* p. 262. quidem existimant, nobis vix persuaderi passi fuerimus, cum plurimae illius extant editiones. Inuenimus in variis Bibliothecarum Catalogis editiones, *Lugdunensem* 1538. in 8. *Coloniens.* 1539. in. 8. *Lugdunens. apud Frellaeos* 1540. in 8. *Parisiens.* 1540. in 8. *Lugdun.* 1542. in 8. *Antuerp.* 1542. in 8. *Lugdun.* 1545. in 8. *Paris.* 1545. in 8. *ibidem* 1549. *apud Io. Roigny*, in 8. *Lugdun.* 1554. in 12. *ibidem* 1560. in 8. *ibidem* 1564. in 12. *Venet.* 1564. in 8. *ibidem cum* Magni Athanasii *Opusculo in Psalmos*, 1572. in 8. *Colon.* 1589. in 8. *Paris.* 1617. in 8. *ibidem.* 1690. in 8. *Lugdun.* 1691. in 12. nullumque est dubium, quin adhuc plures inueniantur. Versio Hispanica prodiit *Antuerpiae* 1555. Germanica cum titulo: RAY-

Auctor, qui pater Ioannis Poloniarum Regis erat, huic bello, Commissarius, ab Ordine equestri, constitutus, interfuit, quodam forte praesagio victoriae, a filio Ioanne, ad eundem locum, an. 1673. a Turcis reportatae, quae ipsi ad solium regium viam parauit. Sed suppressit librum hunc patris, solio regio admotus filius, indignum, vt Adam. Fridericus Glafey putat, iudicans, patrem habuisse historicum. Vid *Catalog. Biblioth. Rinkian.* p. 556.

Fratris SOCCI, *Ordinis Cisterciensis*, sermones de sanctis CXIII. in folio min. folior. 191.

Tanta a Iacobo Friderico Reimmanno, operis istivs dicitur raritas, vt ex millibus vix vnus repe iatur, per cuius aures nomen auctoris vnquam ierit, Vid. *Catalog. Biblioth. Reimman.* Tom. I. p. 148. Gerdesii *Florileg. libr. rar.* p. 263. Auctor horum *Sermonum* fuisse fertur Conradus, Monachus Coenobii Fontis Salutis, in Sueuia, Ordinis Cisterciens. Inclaruisse dicitur temporibus Wenceslai Imperatoris, anno circiter MCCCXC. vt Trithemius in *Catalog. viror. illustr.* est auctor. Antonius Posseuinus in *Apparat. sacr.* Tom. I. p. 346. illum Conradum eundem esse putat, qui ab Eisingreynio dicitur Hailpronensis. Conf. Ios. Simleri *Bibliotheca* p. 144. Carol. de Visch in *Bibliotheca Scriptorum ordinis Cisterciens.* p. 299. teste Io. Hallervord. in *Bibliotheca curiosa* p. 375. & Christ. Schoettgenio in *Continuat. Biblioth.* Fabricianae *Med. & infim. Lat.* L. XIIX. p. 561. Auctorem *sermonum* SOCCIORUM, quendam egregium S. Theologiae Professorem, ordinis Cisterciensis conuentus in *Marienrayd*, (Mariaeroda) prope Hildeshem, fuisse, scribit. Aubertus Miraeus in *Mantissa ad Auctarium de Scriptoribus Ecclesiasticis* p. 107. edit. Fabric.

iſtum conuentum *Ma iemaid* prope Hildeshemium adpellat, hancq. denominationem in editione *Sermonum* SOCCIORVM *Dauentrienſi* inueniri, ait. Cauſſam vero, ob quam hi *ſermones* inſcribantur *Sermones* SOCCI, ſeu SOCCII, ex praefatione quadam *Sermonum* iſtorum *per anni circulum* ſequentem adfert Schoettgenius l. cit. *Hic enim Doctor*, inquit, *cum eſſet ingenio clarus, & in ſcriptura potens, nec non in componendis ſermonibus expeditiſſimus, indignum ducens, talentum ſibi a Deo praeſtitum & infuſam gratiam ſine fructu perire; Sermones quosdam de tempore & de Sanctis per anni circulum compoſuit. Verum quia humilis erat, ingenito quodam rubore deuictus, eosdem ſermones, quoad vixit, non praeſumſiſſit publicare. Moritur tandem in grandaeua aetate, & fratres cellulam eius emundantes, hos ipſos ſermones in* ſoccis *ſeu* ſotularibus *eius abſconditos inuenientes, gauiſi de tanto theſauro, eos publicauerunt. At quia in* ſoccis *inuenti ſunt, a re geſta, ſermonibus nomen indiderunt & Sermones* SOCCIOS *intitulauerunt; volentes nimirum, vt non ſcripta modo, ſed multo magis tantae humilitatis exemplum omnes audientes inſtrueret.* Conf. Io. Halleruord. l. cit. In Bibliotheca Portenſi publica iſta *Sermonum* SOCCIORVM *de Sanctis*, cuius ſupra adſcripſimus titulum, adſeruatur editio, in qua praefatio a Schoettgenio memorata non inuenitur, quare illa *Sermonibus* tantum *de tempore* SOCCIIS praemiſſam eſſe coniicimus, quos a *Sermonibus de Sanctis*, diuerſos eſſe, nos docet Poſſeuinus l. cit. Noſtrae autem editionis inſcriptio, aliam cognominis SOCCI adfert rationem. Ita enim fol. ſtatim primo legitur: *Incipiunt Sermones notabiles valde & multum formales fratris* SOCCI *ordinis Ciſtercien. de ſanctis. ſic nuncupati cum de* ſuco *id eſt de medulla ſacre pagine ſtilo ſubeleganti exquiſitiſſime ſint collecti.* In fine vero *Sermonum* haec verba *tabulam generalem, quae omnium Sermonum ſingulos continet titulos,* antecedunt: *Sermones* SOCCI *de ſanctis floſculis* mel-

mellifluidoctoris sancti Bernardi *pre ceteris vtcunque exornati. A sagaci viro Iohanni de Grüningen in inclita Argentin. ciuitate diligenter elaborati: anno a christi natiuitate* 1484. *ydus mensis aprilis Expliciunt feliciter.* Conf. de rarissima hac editione Michael Maittaire *Annal. typogr.* Tom. I. p. 456. Io. Gottfr. Olearius in *Bibliotheca Scriptor. Ecclesiast.* Tom. II. p. 172. in Bibliotheca Mariana Halensi, se conspexisse, ait, perantiquum, & Basileae, vt illi videbatur, impressum Codicem hoc insignitum titulo: *Fratris* SOCCI, *Ordinis Cistertiens. Sermones de sanctis notabiles & formales.* SVCCI vero *Sermones de Tempore per anni circulum* 1476. extant in Anton. Reiseri *Indice MStorum Bibliothecae Augustanae* p. 100. Omnes SOCCI *Sermones*, in vnum quasi Corpus collectos, *Argentorati* anno 1484. & *Dauentriae* III. Tom. in fol. editos esse testatur Carol. de Visch, Aub. Miraeus. Io. Hallervord. Christ. Schoettgenius ll. cit. Conf. Mich. Maittaire *Annal. typogr.* Tom. I. p. 410. qui editionem *Daventriensem per Richard. Paffrod* excusam esse, anno 1480. nos docet.

SOCIETAS S. Annae, auiae maternae Christi seruatoris nostri, in Polonia, sub rege Stephano & Anna Iagellonia regina, instituta MDLXXIIX. Symbolum primum: Fructus Charitatis salus. *Samosci, in Typographia Academiae Anno Domini* 1599. in 4. pp. 86.

SOCIETAS S. Annae, in Polonia, originem suam a Ioanne Demetrio Sulikouio Archiepiscopo Leopoliensi, accepit, & Lomzae primum, deinde Vilnae inchoata est, postea vero per omnem Poloniam, Lithuaniam, Russiam disseminata fuit. Vid. Io. Demetr. Sulikouii *Commentarius breuis Rerum Polonicarum a morte Sigismundi Augusti Poloniae regis*

p. 130.

p. 150. Huius autem libri auctor est eiusdem SOCIETATIS socius Simon Hagenouius Canonicus Volborczensis, qui difficili tentatus morbo, opus ad gloriam S. Annae, si conualesceret, spoponderat, se confecturum, id quod hoc libro praestitit sui voti compos factus, quem lingua Polonorum vernacula conscriptum in vulgus emisit. Hanc vero, quam adduximus, versionem latinam, iussu Sulikouii, edidit Ioannes Mislanus, monachus ordinis Franciscanor. Leopoliensis. Raritatem eius insignem testatur, vberioremque exhibet recensionem, Io Daniel Ianozki in der *Nachricht von denen in der Zaluskischen Biblioth. sich befindenden raren polnischen Büchern*. P. II. p. 50 sqq. Cum vero ille SOCIETATEM S Annae a Sixto V. Pontifice Rom. per Cardinalem Albertum Bolognetum confirmatam esse scribit, dubitatio quaedam huius rei apud nos suborta est, propterea quod e Sulikouii *Commentario Rer. Polonicar*. p. 168 sqq. intelleximus, Bolognetum non Sixti V. sed Gregorii XIII. apud Polonos fuisse legatum, & eodem anno 1585. qvo Gregorius XIII. vitam cum morte commutasse, *vel iam ante hac*, vt Sulikouius scribit, *adversa valetudine correptus*, *siue nuncio mortis Gregorianae perculsus*.] Quodsi igitur Sixtus V. per Legatum istam societatem confirmauit, sine dubio per Bologneti Successorem, Hieronymum Bouivm Legatum apostolicum & Episcopum, Camerini id accidit. Sed istam confirmationem a Sulikouio ipso, Roma in Poloniam reportatam fuisse credibile est, cum ille nomine Regis & regni Orator, cum obedientiae professione anno 1585. ad Sixtum V. missus esset.

BARTOLOMAEVS SOCINVS, super prima & secunda Infortiati, in fol. folior. 54.

BAR-

BARTHOLOMAEVS SOCINVS, de exceptionibus, & de exceptione rei iudicatae, in fol. folior. 17.

Editiones libellorum perrarae, Michael. Maittairio incognitae. In fine Commentarii *super secunda* Infortiati, haec verba leguntur subscripta: *Laus Omnipotenti Deo. Excelsi iuris vtriusque luminis. d.* BARTHOLOMAEI SOZINI *super secunda infortiati scripta expliciunt Impressa Venetiis per Bernardinum benalium MCCCCLXXXXVI. die V. Octobris.* Libro *de exceptionibus*, typographus quidem nomen suum non adposuit, litterarum vero characteres, ex eadem officina prodiisse illum, docent. In fine legimus: *Impressum Venetiis anno dni. MCCCCLXXXXVI. die XIII. mensis septembris Laus omnipotenti deo.* Vitam BARTHOLOMAEI SOCINI, Senensis, Mariani Icti celeberrimi filii, satis dilucide expositam habemus a Guido Panzirollo, *de claris LL. interpretibus* L. II. Cap. CXXVI. p. 221 sqq. edit. Hoffmanni, qui illum virum acris iudicii, & ingenii acumine nemini secundum, adpellat. Illum vero illiberalibus moribus insignem doctrinam maculasse, scribit, qui chartarum & aleae ludo supra modum deditus, non modo debitis lectionibus quandoque auditores fraudauerit, sed insomnes etiam noctes turpiter egerit. Diem obiit, aere alieno plane obrutus, in patriae suburbio anno 1507. Conf. Marc Mantuae Benauidii *Epitome virór. illustr.* num. 57. p. 453. edit. Hoffmanni, Castelliani Cottae *Recensio Iuris interpretum & doctor.* p. 529. edit. Hoffm. Ios. Simleri *Biblioth.* p. 89. P. Baile *Dictionaire* Tom. III. p. 605. not. D. *Thesauri Bibliothecalis* P. III. p. 97 sqq.

FAVSTI SOCINI, *Senensis*, Breuis discursus, de caussa, ob quam creditur aut non cre-

creditur euangelio Iesu Christi; & de eo; quod, qui credit, proemio, qui non credit, poena, a Deo afficiatur. Ex italico in latinum translatus per Valentinum Smalcium, Gothanum. *Racouiae, typis Sternacianis anno* 1614. pp. 11.

Inter FAVSTI SOCINI scripta, hocce e rarioribus est, eo quod in *Fratrum Polonorum Bibliotheca*, locum non inuenit. Quo tempore liber italice prodierit, pro certo adfirmare non possumus. Quod si tamen Christophoro Sandio fidem habere voluerimus, huius versionis duae aliae reperiuntur editiones, anni nimirum 1612. & 1654. in 12. Haec autem, quam adduximus, illi incognita fuisse videtur. Vid. eius *Bibliotheca Antitrinitarior.* p. 70. vbi etiam versionem belgicam 1649. in 4. adducit. Insertus fuit etiam iste libellus, Collectioni opusculorum, quae hoc titulo: FAVSTI & LAELII SOCINI *item* Ernesti Soneri, *tractatus aliquot theologici, nunquam antehac in lucem editi. Eleutheropoli, typis Godofredi Philadelphi*, 1654. in 16. pp. 100. prodiit, & a Cl. Vogtio p. 635. adducta est. In illa enim collectione, primum obtinet locum a p. 1-10. Sine dubio haec est editio, quam Sandius anno 1654. prodiisse memorat. Conf. *Catalog. Biblioth. Reimmannianae* p. 652. die *Nachrichten von einer Hallischen Biblioth.* Tom. IIII. p. 47 sqq.

Le SOLDAT Suedois, ou histoire veritable de ce qui s' est passé depuis le avenuë du Roy de Suede en Allemagne jusques à sa mort; Derniere edition reveuë & corrigée par l' Autheur. *A Rouen chez Iaques Cailloüe,*

dans

dans la court du Palais. 1642. in 8. pp. 496. except. praefatione & indice.

Prima huius libri, hodie admodum infrequentis editio prodiit *Genevae* 1633. in 8. Auctor illius est Fridericus Spanhemius Senior, qui Legati, Gustavi Sueciae Regis, instinctu, illum conscripsit. Complectitur vero Res Suecorum, ab anno 1630, ad regis mortem vsque, in Germania, gestas. Nostrae, qua vtimur, editioni praemissa est *Lettre du* SOLDAT *Suedois à la tres — haute tres-puissante & serenissime Princesse* Marie Eleonore *Royne de Suede, des Gots, & des Vandales* &c. *née Princesse de la tres-illustre Maison de Brandebourg*, cuius initium cum nostris lectoribus communicabimus: *Madame le* SOLDAT *Suedois avoit envie de faire la reverence à V. M. avec une cotte d' armes, toute parsemée de Palmes & de Lauriers, & se promettoit un accueil favorable, n' ayant à luy apporter que des messages estouffez de triomphes, & de trophées: mais quoy que l' accident funeste qui est survenu l' ait obligé à un équipage meslé, il ne laisse pas de se flatter que V. M. commandera à ses Huissiers de luy donner entrée, puis qu' il vient avec une parure de dueil, qui seule plaist maintenant aux yeux de V. M. & qu' il ne desire de l' entretenir que de celuy qui est l' unique objet de ses pensées* &c. Conf. Niceron *Memoires* Tom. XXVIIII. p. 6.

SOPHOCLIS Tragoediae, quotquot extant, carmine latino redditae, Georgio Ratallero interprete. *Antuerp.* 1576. in 8.

Georgius Ratallerus primum SOPHOCLIS *Aiacem, Electram*, & *Antigonem* versibus iambicis latinis transtulerat, easque tragoedias in lucem emiserat *Lugduni, apud. Gryphium* 1550. vid. Iof. Simleri *Bibliotheca* p. 232.

232. Adpoſuit has verſiones Henricus Stephanus ſuis *tragoediis ſelectis*. His tandem, reliquas SOPHOCLIS tragoedias adiecit Ratallerus, omnesque, quod nos quidem ſciamus, prima vice iunctim in lucem emiſit *Antuerp apud Guil. Syluium* 1570. in 8. vid. Ioſ. Simlerus l. cit. Nicolai Baſſaei *Collectio in vnum corpus librorum* P. I p. 604. Ioh. Alb. Fabricii *Bibliotheca graec.* L. II. Cap. XVII. p. 634. Extat etiam editio, quae in titulo *ſecunda* dicitur, *Antuerp. apud Io. Bellerum* 1584. in 8. In eam igitur inducimur ſententiam, editionem anni 1576. *ex officina Syluii*, a Fabricio & Cl. Vogtio p. 637. memoratam, forte typothetarum vitio originem debere. Ioſias Simlerus l. cit. Ratallerum etiam Heſiodi *opera & dies* latino carmine elegiaco reddidiſſe, *& cum epigrammatum libro Franc f. apud Petrum Brubachium* 1546. in 8. euulgaſſe ſcribit. De reliquis Ratalleri ſcriptis poeticis vid. Paull. Freheri *Theatr. viror. eruditione claror.* p. 883.

(SAMVEL SORBIERE,) Relation d' un Voyage en Angleterre, où ſont touchées pluſieurs choſes, qui regardent l' éſtat des Sciences, & de la Religion, & autres matieres curieuſes. *A Paris, chez Louis Billaine*, 1664. *Avec Privilege du Roy*. in 12. pp. 232. ſi epiſtolam dedicatoriam *au Roy*, praefatiunculam *au Lecteur & Sommaire des Matieres* exceperis.

Idem libellus, *à Cologne, chez Pierre Michel* 1666. in 12. pp 180. ſi ea, quae iam nominavimus excepta fuerint.

Vtraque editio libelli oppido rari, dum haec ſcribimus, nobis ad manus eſt. Vix prior in lucem prodierat editio, cum ſtatim iuſſu Regio ſupprimeretur, & auctor ex vrbe Pariſienſi egredi, & in vrbem

hem Nannetensem se conferre, litteris regiis signatis (*Lettre de Cachet*) iuberetur. Caussam illius rei potissimum fuisse aiunt, quod SORBIERVS iusto liberius Comitis Cornificii (Cornifids) d' Ulefeld, qui Regis Daniae, Christiani IIII. filiam naturalem, Comitem Fridericam Eleonoram, e Christina de Monch prognatam, in matrimonium duxerat, historiam exposuerat. Vid. p. 136 sqq. edit. *Coloniens.* Niceron *Memoires* Tom. IIII. p. 85. & 95. *Lettres choisies de* Guy Patin Tom. I. p. 293. Etsi haec relatio, quae a SORBIERO ad *Mr. le Marquis de* Vaubrun Nogent, *Gouverneur de Philippeville*, *Maistre de Camp du Regiment Colonel de la Cavalerie Legere*, perscripta fuit, varia anecdota, inprimis de doctis, suae aetatis, viris, continet, tres tamen contra illam insurrexerunt aduersarii, qui, libris editis, omnem illi fidem derogare studuerunt; Primus prodiit tit. *Observation d' un Gentilhomme Anglois sur le voyage d' Angleterre du Sieur* SORBIERE, *à Paris*, 1664. in 12. Secundus hoc titulo in lucem emissus fuit: *Observations on Mr.* SORBIER'S *Voyage into England*, *by* Thom. Sprat, *London*, 1668. in 8. Tertius tandem hunc titulum praefixum habet: *Réponse aux faussetez & invectives de la relation d' un Voyage d' Angleterre*, *à Amsterd.* 1675. in 12. In germanicum SORBIERII *Relatio*, conuersa sermonem, hoc prodiit titulo: *Reyse-Beschreibung nacher Spanien vol artiger Geschichten; denen beygefüget eine nacher Engelland, in welcher viel Dinge berühret werden, den Bund der Wissenschaften und der Religion, auch andere merckwürdige Materien betreffend, ausz dem Französischen verdeutschet durch* Iohann Makle. *Franckfurt.* 1667. in 12. Vid. Cornel. a Beughem *Bibliographia Historica, chronol. & geographica* p. 492. Vincent. Placcii *Theatr. Anonym.* p. 463. SAMVELIS SORBIERII characterem, auctor du *Recueil de litterature, de philosophie & d' histoire*, quod *Amstelod.* 1730. in 8.

 prod.

prod. ita descripsit p. 135. *Mr.* SORBIERE *n' étoit pas savant. Il cherchoit à avoir commerce des lettres avec tous ceux, dont la reputation étoit grande, afin de donner l' éclat à la sienne. Il étoit en assez grande liaison avec Messieurs* Hobbes & Gassendi. Hobbes *écrivoit à* SORBIERE, *sur des matieres philosophiques:* SORBIERE *envoyoit ses lettres à* Gassendi: & *ce que* Gassendi *repondoit, lui servoit pour repondre aux lettres de* Hobbes, *qui croyoit* SORBIERE *grand Philosophe. Mais le jeu a été découvert. On auroit pu dans cette occasion apliquer à* SORBIERE *la fable de* la Fontaine, *qui a pour titre: Le Geay paré des plumes du Paon.* Conf. *Lettres choisies de* Guy Patin l. cit. item Tom. I. p. 131. Tom. III. p. 376. Tom. V. p. 80. 122. 379. & 383. Vitam SORBIERII pluribus exposuit Niceron l. cit.

IOANNIS MELLII DE SOUSA, *Senatoris Regii in Lusitania*, in librum Iob Paraphrasis poetica. Accesserunt de Reparatione humana Libri IIX. nec non de miseria hominis Libri II. Nunc primum in lucem prodit. *Lugduni, Sumptibus Horatii Cardoro.* 1615. in 12. pp. 365.

Libellus oppido rarus, & quod nos sciamus, nunquam recusus, in tres dispescitur partes, quarum prima *poeticam Iobi paraphrasin*, secunda *octo de reparatione humana*, tertia *duos de miseria humana* complectitur *libros*. Auctoris filius SIMON DE SOUSA, cum Romam an. 1615. iter capesseret, illum in lucem emisit, & praemissa epistola dedicatoria, *excellentissimo Domino* D. I. Daniel. Sylua *Comiti de* Salinas & Ribadeu *Duci* Franceville, &c. *Praesidi supremo Concilii Lusitaniae in Curia regis* *Catho-*

Catholici; dicauit. Hac vero potissimum ratione, se adductum fuisse scribit, vt haec Patris opuscula in publicum ederet, *vt regiis testarentur Senatoribus, Iurisprudentiam bene cum pietate conuenire.* Paraphrasi in Iobum, ceterisque libri partibus, encomiastica Gutterius & ad auctorem, & ad Lectorem praemisit carmina. Ex auctoris praefatione in Iobi paraphrasin, quae p. 8. & sqq. occurrit, illum religioso hortatu persuasum, & iussu inuictissimi Regis Sebastiani coactum fuisse intelligimus, vt hoc grauissimum onus, & nimis impar humeris suis, subierit. Vt lectores vero nostri intelligant, qua ratione auctor, labore haud adeo facili, fuerit perfunctus, speciminis loco, particulam e capite Iobi XXXVIIII. selegimus, quam hic adscribimus:

An tibi Rhinoceros (Leuiathan) *posita feritate, iubenti*
Sponte sua seruire volet? dabit ora capistro?
Forsan & ille tuum domitus praesepe tenebit?
Aut docilem facies validis assuescere loris?
Atque iugi patiens longo temone ligatus
Exercebit humum? post te confringet aratro
Aruorum glebas, incultaque praedia? nunquid
Viribus ipsius fides? aut culta labore
Committes impune tuo male sedulus illi?
Aut curam segetum credes? erit area recte
Arbitrio commissa suo? num semina reddet?
Struthio per siluas, nullique habitanda camelus
Inuia, plumescit, similes habet omnibus alas
Alitibus, liquidum quae tranant aëra, quales
Accipitres qui celsa petunt, aquilaeque volantes:
Non tamen illa suis consurgit ad aethera pennis
Ouaque quae in sabulo pariens abiecta relinquit,
Forsitan ipse putes nuda tellure fouere?
Namque oblita vagus pedibus quod forte viator
Conteret, aut magna premet inuia bellua mole,
Negligit immitis sobolem, nec pignora curat:
(Ac velut incassum foetus peperisset, omittens
Natos fida parum) nullo cogente timore
Deserit oua, suis frustrata laboribus: illam
Munere cordis enim Dominus priuauit; & omne

Abstulit ingenium tollendis foetibus aptum.
At natura fouet, caeli quae summa potestas,
Insinuat, sed tempus vbi vitare periclum,
Et pedibus velox, & freta irremigat alis.
(Nam mouet vna fugae studio spes sola timentem)
Quadrupedemque citum superat per deuia pernix
Remigio duplici, atque equitem deludit inanem.
Tunc animum praebebis equo? tu densa ferocis
Intra colla iubis eius, formabis acutos
Hinnitus? tenues saliens assurgit in auras
More locustarum, terror sua gloria; siquem
Horrenti sonitu strepitum procul arma dederunt,
Ingentes animos tollit, fremituque superbit
Naribus inflatis: audax exultat in hostes
Armatos, pauor omnis abest, nec cedere ferro
Intrepidum natura sinit; duroue labori.
Quem super hasta sonat longeque horrenda sagittis
Parthorum pharetra, ille fremens absorbet hiatu
Sub pedibus terram, sonitu nec territus haeret,
Nec clangore tubae; cum Martis ad arma furentes
Buccina rauca ciet, solita vi feruidus, acri
Vah sonat ore, duces in bella incendit euntes:
Ingentemque animum viresque cohortibus auget. &c.

Pars libri secunda, *de reparatione humana*, rursus in octo subdiuiditur libros, quorum I. *de lapsu Adae*, II. *de grassatione Satanae*, III. *de Conceptione Beatae Virginis Mariae*, IIII. *de natiuitate Beatae Mariae virginis*, V. *de incarnatione Domini*, VI *de Natiuitate Iesu Christi*, VII. *de Passione Christi*, IIX. *de resurrectione & ascensione Domini*, inscribitur. Auctor illis praefationem, sermone ligato conscriptam, praemisit. Libro I. hominem a Deo recens creatum, ita depingit:

Pulchra quidem similisque Deo formatur imago.
Effigie insigni vultus, concinna venustas,
Et pudor ingenuus, niueo decorata colore
Tingit & ora rubor, summo de vertice flaua
Caesaries incompta decet, collumque pererrat
Pensilis, & longis insignit crinibus altum
Corporis erecti culmen, vallataque circum
Frons hilaris, pilulisque ornantur lumina pulchris

Bi-

Bina, supercilium decori est, hinc nasus honestat
Effigiem gracilis: speciosaque laeuibus aucta
Forma genis, & adhuc rugis illaesa nitescit.
Inde laboratae captandis vocibus aures
Tempus vtrumque suis illustrant orbibus: atque
Pubentes signant malae discrimina sexus
Dens ebori, osque rosae non inuidet; omnia summi
Artificis testantur opus: nam caetera formae
Respondent hominis! solers ac dotibus illam
Conciliat natura suis: caelestis vt esset
Vas animi, vas argutae rationis & aequi. &c.

Libri *de miseria Hominis* II. a IOANNE MELLIO DE SOVSA, nomine venerabilis fratris Ludouici Granatensis inscripti sunt, qui illum saepe hortatus fuerat, *vt flosculos amoenissimos, ex opulentissimo operis*, quod Ludouicus *de hominis miseria* conscripserat, *horto decerperet, & numeris compositos ad eum remitteret.* IOANNEM DE MELO DE SOVSA, diem obiisse anno 1614. scribit Iacobus le Long Tom. II. *Biblioth. Sacr.* Tom. II. p. 857.

M. CYRIACI SPANGENBERGII, Opera historica

omnia hodie rariora & infrequentia sunt. Eorum recensionem, si illud *von den Vrsachen und Handlungen des Sechsischen Krieges bey dem Welphes-Holze Wittenb.* 1555. in 8. exceperis, inuenies in *Bibliotheca Hamburgensi historica* Centur. I. p. 127 sqq. vbi etiam historia vitae Spangenbergianae extat. Conf. Paull. Freheri *Theatrum viror. eruditione claror.* p. 328. Melchior. Adami *Vitae Theologor. Germanorum* p. 347. edit. *Francofurt.* in fol. Wolfgang. Krügeri *Catalogus & Historiologia mille virorum* fol. 73.

SPECVLVM exemplorum, in fol. minor. folior. 502.

Quis libri rarioris, litteris gothicis impressi, fuerit auctor, dicere non possumus, cum nihil de eo habemus compertum. Gerardus Ioannes Vossius *de historicis latinis* L. III p. 644. edit. *Lugd. Batauor.* 1651. eo tempore Auctorem vixisse scribit, quo Maximilianus Austriacus imperio Romano germanico praefuit. Forte Aegidius Aurifaber, Carthusianus, domus montis Sion, apud Zirizaeam, Selandiae oppidum, Vicarius, qui diem obiit anno 1466. illud opus consarcinauit. Petrus enim Sutor L. II. *Vitae Carthus.* Cap. VII. p. 512. edit. *Louaniens.* Arnoldus Bostius *de praecipuis aliquot familiae Carthusianae Patribus*, Cap. XXVI. Theodor. Petreius, Franc. Swertius, & alii, illum *opus exemplorum* reliquisse scribunt. Conf. Christophor Hendreich *Pandectae Brandenburgicae* p. 358. Io. Alb. Fabricii *Bibliotheca med. & infim. Lat.* L. I. p. 48. Totum opus in decem describitur *distinctiones*, quarum I. *e dyalogo* Gregorii *pape*, *exempla seu narrationes* LXII. II. *ex* Hieronymi *vitis*, *collationibus & institutis patrum & e* Climacho exempla CCL. III. *ex ecclesiastica Historia* Bedae *Presbyteri de gente Anglorum*, *& libro de viris illustribus Ordinis Cisterciensis*, *exempla* LXVI. IIII. *e* Vincentii Bellouacensis *Speculo historiali*, *ex scriptis* Helinandi, *ex ecclesiastica & tripartita historiis*, *exempla* LXXXII. Distinctio V. *ex libro de proprietatibus apum*, *exempla* CXXXVI. Dist. VI. *ex libro Exemplorum* Caesarii *monachi*, *exempla* CIII. Distinctio VII. *ex vita & actibus sancti* Francisci, *ex Vitis fratrum Ordinis Praedicatorum*, *ex vitis fratrum Ordinis Heremitarum*, *ex vita S.* Hieronymi, Pachomi, *ex dialogo* Seueri *de vita Sancti* Martini *exempl.* CVI. Dist. IIX. *ex variis Sanctorum vitis exempla* CLXIII. Distinctio VIIII. *ex diuersis auctorum scriptis*, *exempla* CCXIIX. ob oculos ponit. In X. tandem & vltima distinctione SPECVLI *Exemplorum*, habentur *exempla*, *quae* auctor, vt ipse scribit, *aut verissima relatione didi-*

didicerit, aut in libris teutonicis ſcripta inuenerit, vel ipſe facta cognouerit. Incredibile dictu eſt, quot fabulae, figmenta incondita & abſurda, deliramenta anilia, & obſcoenae narrationes, in hac collectione reperiantur. Operi praemittitur *tabula exemplorum*, quam *prologus in* SPECVLVM *exemplorum, ex diuerſis libris, in vnum laborioſe collectum,* excipit, qui his inchoatur verbis: *Impreſſoria arte iam dudum longe lateque per orbem diffuſa. multiplicatisque libris quarumcunque fere materiarum frequenter ammiratus ſum qua ex re factum ſit vt nullus vnquam hac arte inſignis librum aliquem in lucem protulerit qui ex pluribus diuerſorum auctorum opuſculis in vnum congeſta exempla contineret. Praeſertim cum fere omne hominum ampliſſimum genus ad rerum geſtarum cognitiones vehementius aſpiret. nihilque ſit quod animum humanum abundantius efficaciusque ad imitationem prouocet quam glorioſa facta maiorum. — Ne igitur chriſtiana gens & totius humani generis illuſtrior porcio hac tam fructuoſa re ſola careret. horum inſignium virorum tramites inſequens vtile duxi ex diuerſis patrum hiſtoriis pariter & exemplorum libris vnum quendam librum colligere per quem legentium animi non ſolum rerum geſtarum diuerſitate delectarentur & ſummi opificis in ſuis ſanctis mirarentur effectus: ſed etiam preclaris & gloria dignis operibus incitarentur ad probitatem. Et hunc librum non abre vt arbitror* SPECVLVM *exemplorum ſtatui nominare. eo quod facile quicunque in eo legens contenderit tanquam in puriſſimo* SPECVLO *aut decorem ſuum poterit aut deformitatem conſpicere. Tunc certe cum ſe aut ſimilem viderit patribus qui in hoc* SPECVLO *ob virtutum inſignia dignis laudibus extolluntur: aut certe eorum ſe ſenſerit vitiis defedatum quorum in eo ipſo malefacta carpuntur. Rogo igitur te nunc Praedicator ſuperbe, qui vt te ſcientulum monſtres: teque magis quam Chriſtum praedices per ſubtilium materiarum faſtigia volitans indoctam & ſimplicem Chriſti plebeculam confundis non in-*

informas. Rogo inquam te: flecte paululum elatum scientia verticem. & turgidum humanis fauoribus pectus inclina. Parce capiti tuo. parce laboribus tuis. & illas magis materias plebium auribus ingere, per quas non tam in tuas laudes quam in diuinum amorem & sue vite correctionem assurgant. atque ad hec nil efficacius: nihil fortius mortalium mentes quam exempla promouent. Sis licet doctor theologus non vereare quaeso: vnum aut duo vel ad maius tria ex hoc SPECVLO *exempla collecta materie praedicande inferens. eo quod nec summus ille pontifex & praeclarissimus ecclesie doctor* Gregorius *veritus sit populo audituro exempla praedicare. Nec illud sapientie vaste sacrarium Christus erubuerit galdeorum repentinum interitum & imparem sortem epulonis & lazari in medium ferre. Vade igitur & tu fac similiter.* &c In fine libri haec legimus: *Hec exempla prout ea cognoui. non tam verbis verba quam sensum sensui reddens conscripsi. Et plura hiis similia vel etiam pociora scriptis commendassem. nisi me & imprimentis acceleratio & proprii corporis aduersa valetudo retraxissent. Ceterum quia nihil a currentibus bene distincteque videtur. rogo in fine libri quoscunque hoc* SPECVLVM *exemplorum inspecturos. vt si forte aliqua in eo sicut indubie facient inordinata incompositaque reppererint benigne remittant. quia tanta festinantia atque acceleratione collectum est. vt citatissimi licet scriptores fuerint qui collecta dictataque conscriberent. properantem tamen & nimium festinantem collectorem vix valuerint imitari.* Typographus vero haec subscripsit: *Ad laudem & gloriam sempiterne indiuidueque trinitatis. beatissime marie virginis omnium sanctorum & angelorum finitum & completum est hoc* SPECVLVM *exemplorum per me Richardum paefroed ciuem dauentriensem in crastino beatissimorum apostolorum Philippi & iacobi Anno dni. MCCCCLXXXI. De quo sit deus benedictus in secula. Amen.* Editionem nostram SPECVLI *exemplorum* ideo omnium esse primam censemus, quod nullibi, illa antiquiorem, reperire potuimus. Re-

Recentiores vero memorantur variae in Mich. Maittaire *Annal. Typographic.* v. g. *Coloniensis per Ioan. Koelhoff*, quem Io. Halleruord in *Bibliotheca curiosa* p. 376. & Val. Ern. Loescherus in *Stromat.* p. 246. minus recte *Io. Belhof* nominant, 1485. in fol. vid. Tom. I. p. 467. *Argentorat.* 1487. v. Tom. I. p. 490. *Argentorat.* 1490. in fol. Tom. I. p. 526. *Argentorat.* 1495. *finitum & completum in die S. Barbare virginis gloriose*, in fol. Tom. I. p. 598. it in Io. Ludolph. Bünemanni *Catalogo Librorum MStor. & impress. rarissim.* p. 21. *Argentorat.* 1497. in fol. vid. Tom. I. p. 654. *Hagenoae per Henricum Gran* 1519. vid. Io. Hallervord. l. cit. Conf. Io. Albert. Fabricii *Bibliotheca graeca* L. V. Cap. XXXII. p. 40. vbi vero insignis parachronismus notari debet, cum Compilatorem huius SPECVLI circa A C. 480. vixisse perhibet. Scriptores enim Beda, Helinandus, Vincentius Bellouacensis &c. e quorum scriptis SPECVLVM *exemplorum* congestum est, multo sunt iuniores. SPECVLVM hoc deinde, *in locos communes, ordine alphabetico redactum, exemplis & obseruationibus auctum* edidit Ioannes Maior, Atrebas Belga, e Societate Iesu hoc titulo: SPECVLVM *magnum exemplorum ex plusquam LX. autboribus pietate, doctrina & antiquitate venerandis, variisque tractatibus excerptum ab Anonymo quodam, qui circiter Annum Domini* 1480. *vixisse deprebenditur. Nunc per quendam patrem e Societate Iesu ab innumeris mendis & fastidiosis breuiationibus vindicatum, variis notis auctorumque citationibus illustratum & appendice locupletatum. Duaci.* 1605. *ap. Ioan. Bellerum* in 4. *secunda editio castigatior, Duaci apud baeredes Belleri* 1607. in 4. Editionem recentiorem *Colon.* Agrippin. 1672. adtulit Io. Halleruord l. cit. Conf. Petr. Ribadeneira *Catalogus Scriptorum Religionis Societatis Iesu*, qui p. 147. Io. Maioris editionem, *Duaci* saepius esse euulgatam scribit.

SPECVLVM humanae ſaluationis.

Vid. Cl Vogtius p. 638. Multa quoque lectu digna, de hoc libro adtulit I. C. Nemeiz, in den *vernünftigen Gedanken über allerhand hiſtoriſche, critiſche und moraliſche Materien* P. I n. IIII. p. 34 ſqq. vbi nonſolum I. G. Schellhornii Obſeruationem de hoc libro, quae Tom. I. p. 1 ſqq. *Amoenitat. litterariar.* inuenitur, variis in locis emendat, ſed etiam tria huius libri exempla, quae Harlemi adſeruantur, ſe vidiſſe teſtatur, vnum lingua latina, duo vero lingua Belgarum vernacula conſcripta. Obſeruat praeterea, idem SPECVLVM *humanae ſaluationis* anno 1448. lingua germanica prodiiſſe. Si auctori des *Lebens der Czarin Catharinae Alexiownae* fides habenda fuerit, in Bibliotheca Academiae Petropolitanae eius quoque libri adſeruatur exemplum, quod olim Petro Scriuerio fuit. In Bodleiana & Collegii S. Benedicti Bibliothecis reperiri illum librum, e *philoſophicis Tranſactionibus*, & *Catalogo MS. Angliae & Hiberniae*, nos docet Io. Henric. Leichius in *Supplement. ad* Mich. Maittaire *Annales* libello *de origine & incrementis Typographiae Lipſienſis* adiecto p. 116. Nos quoque dans *l' hiſtoire d' un Voyage litteraire fait en* 1733. p. 19. legere meminimus, quod SPECVLVM *humanae ſaluationis a Ioanne Fuſt, ciue Moguntino anno* 1459. *impreſſum* & Michaeli Maittaire incognitum in Bibliotheca, Academiae Lipſienſis, Paullina inueniatur. Cum vero Io. Henr. Leichius de eiusmodi editione in *Supplemento ad* Maittairii *Annal.* nihil adtulerit, nos in eam adducimur ſententiam, vt illam aut plane non extare, aut errorem ex alterius libri titulo, ob ſimilitudinem enatum eſſe, credamus. Lengletus nimirum du Fresnoy dans ſes *Tablettes chronologiques* P. II. p. 380. de Roderico Sancio de Arevalo, Epipiſcopo Zamorenſi ſcribit: *Il a fait auſſi le miroir des conditions humaines*, Speculum vitae hu-

humanae in fol 1459. *Livre tres-rare de cette edition.* Igitur facile euenire potuit, vt si eiusmodi quidem SPECVLI *vitae humanae* editionem extare, Lengleto du Fresnoy credere voluerimus, Carolus Stephanus Iordanus, qui Auctor est du *Voyage litteraire*, tituli similitudine deceptus fuerit, SPECVLVMque *vitae humanae*, & SPECVLVM *saluationis humanae*, vnum eundemque esse sibi persuaserit librum. Plane diuersum esse librum, descriptio, SPECVLI *saluationis humanae*, quae apud Scriptores, a Cl. Vogtio l. cit. & a nobis citatos, inuenitur, nec non SPECVLI *vitae humanae*, a nobis inspecti, docuit ratio. Hoc enim duobus absoluitur libris, in quibus varia & diuersa hominum studia, artes, officia, viuendique genera, sollerter euoluuntur. Nos etiam non sine caussa veremur, ne Lengletus du Fresnoy errorem quoque admiserit, cum antiquiorem SPECVLI *vitae humanae* editionem, illa *Romana*, *typis Conradi de Swenheim & Arnoldi Pannarz*, 1468. in fol. edita, quam Christ Schoettgenius in *Continuat. Bibliothecae* Fabric. *med. & infim. Latinit.* L. XVII. p. 320. nec non alii, omnium primam, ab ipso Episcopo Zamorensi editam esse contendunt, omni adhibita opera, invenire non potuimus. Vidimus Lipsiae, in Collegii Paullini bibliotheca, codicem SPECVLI *saluationis humanae*, manu exaratum, cui auctoris nomen, Henrici de Lichtenstein, additum erat.

SPECVLVM Saxonicum, editio satis vetusta, *Augustae Vindelicor. anno* 1481. *impressa*, in fol. mai. folior. 239.

Rarissima editio haec, adseruatur in Bibliotheca Scholae prouincialis Portensis publica. Pagina prima haec leguntur: *Hie vabet an das Register des ersten Buchs über den Sachsen* SPIEGEL. In fine libri leguntur: *Hye enndet sich der sachsen* SPIEGEL *mit*

ord-

ordnung der rechten den der erwirdig in got våter vnd herre Theodericus von Bockstorf *byschoff zu Neünburg säliger gecorrigieret hat. Gedrucket vnd volendet von Anthoni Sorgen in der keyserlichen Stat Augspurg am donerstag vor vrbani. do man zalt nach Cristi gepurt* 1481. *Iare.* Praefatio rhythmis germanicis, conscripta est, qui tamen vna serie coniuncti inter se; solutam orationem referre videntur. Illius hoc est initium: *Ich zymmere so man sagt beyden weg. des musz ich manigen meyster han. ich hab bereyt nücz steg, do manger bey beginnet zu gan. Ich kan der leut nicht machen vernünfftig all gemein Allein lere ich sy des rechtens pflicht. mir enhelff got vnnd maria die reyn Wer mein lere nicht vernymmt. wil er mein buch leschelten sam, so tut er daz im missenczeme an. wann wer nicht schwymmen kan, wil er den wasser verweisen das. so ist er vnuersunnen. Sy lernen das sy das lesen basz die es vernemen nicht en künnen* &c. Imprecatio, & finis prologi his verbis conceptus conspicitur! *grosse angst geet mich an. ich fürcht sere das mach man Disz buch will ich meren. vnd beginnen recht zu verkeren vnnd ziehen das an mich. so waisz mich das gott vnschuldig. wenn den kan niemant betriegen. der waisz das sy liegen. das enkane ich nicht bewaren alle die vnrecht faren Vnd werben an disem buch. den send ich disen fluch. vnnd die falsch hie czu schreiben. die mailigen sucht müsse an in beleiben. als sy es tåt von elizeus gepet. daruon naam ward erlöszt. Gott heylant vnd trost. der rechs an in also Das es die sele werde vnfro mit sampt dem leib. des teüfels hantfeste beleibe jr schrift das er sy hab gewisz, die weil sein schrifft vnuerteylt ist. wer des teüfels on ennd wölle sein der send im daz zu vrkund, vnd far zu der hellen grund Dennocht wirt vnrecht wol bekannt als ein kupfferer pfenig in der hand wann im auszplicket sein roter schein. manig pfenning dye geben seind. vnnd in das weisse wirt abgefegt. also wirt vnrecht verlaugnet, wenn man seyn ennde beschawet. vor*

got

got sey er verflucht wer vnrecht geren flerckt. Vnd mische zu disem werck. darumm ich lang hab gedacht, vnd durch got zesamen pracht. Nun danckt all gemain dem von falckensteyn. *der do ist graff* hye *genannt. das an teutsch ist gewannt. disz buch durch sein pete* Eycke vonn repckow *es täte Vngern er es aber ankam, do er aber vernam So grosz dartzu des herren wille vnd geren. do embatt er keyn were. des herren liebe in gar überwandt. das er des buches began. das im was vil vnbedacht do er es in latein hat pracht. on hilff vnnd on ler doch dauchte im das zu schwär das er es in teütsch wante czu leczt er doch geante. die Arbeit vnd tat gern graff* hoyers *bete.*

Hie enndet sich die Spi ̈ h.

Litterae initiales cuiuslibet articuli, variis coloribus, in hoc codice, distinctae conspiciuntur. Plura quidem erant, quae adcuratiorem a nobis exigerent recensionem, cum vero illud non permittit instituti nostri ratio, alii tempori id reseruamus, vbi forte data opera, hunc codicem rarissimum describemus.

ALPHONSI DE SPINA, Fortalitium fidei contra haereticos, Iudaeos, Saracenos & Daemones.

De insigni editionum, huius libri, raritate vid. Cl. Vogtii *Catalog. libror. rar.* p. 639. Habet libri editionem perantiquam Bibliotheca Portensis publica. Illa folia 249. maioris formae complectitur. Vix librum litteris gothicis impressum vidimus, in quo plura scribendi compendia inueniantur, quae librum lectu reddunt difficillimum. Tempus & locus, quo liber fuerit impressus, frustra in eo quaeritur, omnes vero notae characteristicae nos certiores reddunt, illum ad Typographiae proxime accedere incunabula, & sine dubio omnium *Fortali-*

tali-

talitii, primam esse editionem. Illius initium facit *tabula capitum*, quae initio haec habet verba: *Tabula fortalicii fidei incipit cuius sunt libri hec & premittitur prohemium in quo laudes diuine annotantur & innititur querela ante thronum maiestatis dei & ponitur intencio scribentis.* In fine *prohemii* figura turris, siue *fortalicii*, & hostium qui illud oppugnant, ligno incisa, variisque coloribus picta, conspicitur, cui haec praemittuntur verba: *Turris fortitudinis a facie inimici. Ps. LX. Et premittitur figura pugne. in qua fortalicium quinque turrium cum eius ornatu & armatura deseruit primo libro. Heretici fodientes siue per inuium fortalicium perforantes deseruiunt secundo. Iudei vero signati velati & cathenis vinculati deseruiunt tercio. Bellum sarracenorum & Christianorum deseruit quarto. Demones vero ab angelis prostrati deseruiunt quinto libro.* Liber primus hisce inchoatur verbis: *Incipit liber primus in quo continentur tres consideraciones. Vt detur ordo in presenti libro quinque erunt parciales libri quasi quinque turres fortalicii fidei inexpugnabiles. Primus erit de vera Christi militum armatura & de fidei catholice excellencia. Secundus erit de bello falsorum christianorum & hereticorum contra eam & eorum astucia. Tercius erit de bello iudeorum contra eam & eorum crudelitatibus & malicia. Quartus erit de bello sarracenorum contra eandem & de eorum & sue legis immundicia. Quintus erit de bello dyabolorum contra eandem & de dominii eorum miseria.* &c. Diu quidem inter viros doctos de auctore huius libri disceptatum fuit, cum nonnulli illum Guilielmo Totano, nonnulli Bartholomaeo Spinae Dominicanorum ordini adscripto, alii Ioanni de Spina vel Spira, alii denique Thomae Barbariensi tribuerent. Sed hodie constat inter omnes ab ALPHONSO DE SPINA, Hispano, ex Iudaeo Christiano, ordini Minorum adscripto, & tandem Episcopo Orinopolitano, qui inter seculi decimi quinti Scriptores, non infimum occu-

occupat locum, librum esse conscriptum. Ita enim Auctor du *Recueil de litterature de philosophie & d'histoire* p. 28. scribit: *L'auteur du* Fortalitium fidei *est un Cordelier Espagnol qui se nomme* ALPHONSE DE SPINA *Il composa cet ouvrage en* 1452. *Il y en a trois editions toutes trois gotiques. La premiere est sans date*: (sine dubio haec nostra est) *la seconde est de Nuremberg en* 1485. *& la troisieme de cette même ville en* 1494. *in* 4. Hoc vero opus iam anno 1452. ab auctore compositum esse, hanc potissimum ob caussam auctori Gallo concedere non possumus, cum in nostra editione & quidem in fine *tabulae* nonsolum narratio inueniatur de Iudaeo, qui hostia consecrata abusus fuerat, in ciuitate Segouiensi anno 1455; sed auctor quoque ipse, librum anno 1458. a se esse conscriptum, testetur L. II. *Fortalitii fidei*, haeres. V. fol. 58. edit. nostrae, vbi haec leguntur verba: *Cum presentem librum scriberem in villa vallis oletana* (Vallisoletana) *Anno dni MCCCCLVIII. Clericus quidam nomine Alfonsus* &c. Conf. de ALPHONSO DE SPINA, *Colomesiana* p. 830. edit. Io. Alb. Fabricii, vbi haec legimus: *l'on ne sait pas au vrai qui est l'auteur du livre intitulé* Fortalitium fidei. *Quelques uns croyent que ce soit* Guillaume Totanus: *D'autres* Barthelemi de Spina *Dominicain.* Grotius *dans une lettre manuscrite que j'ai lue chez Mr.* Vossius *l'appelle* Thomas Barbariensis. *Le Iesuite* Mariana, *dans son histoire d'Espagne L. XXII. ch.* 13. *dit, que c'est un cordelier nommé* ALPHONSE DE SPINA, *qui assista à la mort ce grand Capitaine* Alvare de Lune. *Ce Livre est fait contre les Iuifs.* Quod vero Guilielmo Totano iste liber tribuatur, ea sine dubio caussa est, quod editio *Lugdunensis* anni 1511. eius cura & studio in lucem prodierit. Editionem libri *Lugdunens.* 1525. in 8. adlatam conspicimus in *Catalogo Bibliothecae Bodleian.* Tom. I. p. 251. Plura vide in Nicol. Antonii *Bibliotheca Hispan. veter.* Tom. II. Lib. X. Cap. VIIII. p. 183.

p. 183. in Iul. Bartoloccii *Bibliotheca magna Rabbinica* P. IIII. p. 408. in Lucae Waddingi *Scriptor. Ordinis Minor.* p. 14. in Io. Alb. Fabricii *Delectu Argumentorum & Syllabo Scriptorum, qui veritatem religionis Christianae asseruerunt* p. 574. & in *Bibliotheca med. & infim. Latinitat.* L. I. p. 198. dans le *Dictionaire* de Mr. Baile Tom. III p. 2629. dans la *Bibliotheque Critique* de Mr. Sainjore Tom. III. Chap. XXX. p. 316 sqq. in Thesauro Bibliothecali P. IIII. p. 151.

De BENEDICTO SPINOSA, eiusque operibus eorumque versionibus,

vid. praeter ea, quae a Cl. Vogtio p. 639 sqq. iam adlata sunt, die *Nachrichten von einer Hällischen Bibliotb.* passim, Niceron *Memoires* Tom. XIII. p. 30 sqq. Tom. XX. p. 59.

FRANCISCI SPIRAE historia, qui, quod susceptam semel, veritatis euangelicae professionem abnegasset, in horrendam incidit desperationem. *Amberg.* 1608. in 12.

Editio, cum iis, quas Gerdesius p. 265. *Florileg.* adduxit, coniungenda. Liber ex italico idiomate, in latinam linguam translatus fuit, a Coelio Secundo Curione, & prima vice editus 1549. in 8 vid. Niceron *Memoires* Tom. XXI. p. 19. *Catalog. Bibliotb. Tellerianae* p. 265. Ioannem Bissendorpium hanc historiam rhythmis expressisse germanicis, iam supra p. 128. adnotauimus.

FORTVNATI SPRECHERI, Pallas Rhaetica armata & togata, siue Chronicon Rhaetiae. *Basileae, ex officina Genathii,* 1617. in 4.

FOR-

FORTVNATVS SPRECHER A BERNECK, Eques & Doctor iuris, natus fuit in oppidulo Dauos, in Rhaetia superiore sub foedere decem iudiciorum. Librum eum possidemus, qui titulo: *Rhaetia*, *Lugduni Bat.* 1633. *apud Elzeuirios*, in forma quam vocant, vicesima quarta, prodiit, partemque *rerumpublicarum*, vt dicuntur, *minorum*, constituit. In sermonem liber translatus Germanis vernaculum, & continuatione ad annum vsque 1672. auctus, prodiit *Curiae in Heluetia* an. 1672. in 4. Patriae suae SPRECHERVS librum dedicauit his verbis: *Inuictae & potenti trium foederum Rhaetorum Inalpinorum vnitati, patriae & principi meo, submisse colendo*: Vid. plura in *Biblioth. Hamburgensi historica* Cent. VIIII. p. 210 sqq. Extat eiusdem SPRECHERI *historia motuum & bellorum postremis his annis in Rhaetia excitatorum & gestorum. Coloniae*, 1619. in 4. Forte *Pallas Rhaetica* hoc titulo recusa fuit, quod vero pro certo adfirmare non sustinemus, cum vtrumque librum inspicere nobis haud licuit.

FRIDERICI STAPHYLI, Historia de vita, morte, & Iustis Caroli V. Maximi, Imperatoris Rom. &c. nunc recens edita, & variis illustrata virtutum fortunaeque exemplis. *Augustae Vindelicorum Philippus Vlhardus excudebat. Anno Sal.* 1559. *Calend. Iunii* in 4. I. Alph. 7. pl.

Habemus librum etiam, eandemque editionem titulo hoc immutato: *De Exequiis Caroli V. Maximi, Imperatoris, quas Ferdinandus Augustissimus Imperator germano fratri charissimo Augustae Vindelicorum fecit fieri. Item de Exequiis Mariae Vngariae, & Mariae Angliae, Reginarum, per eundem Imperatorem nostrum, aliquot diebus post celebratis. Augustae Vindelicorum, Phil. Vlhardus excudebat. Anno Sal.* 1559.

IIII. *Cal. Martii.* in 4. Insignem libri raritatem testantur die *Merkwürdigkeitin der Koenigl. Biblioth. zu Dr.* Tom. II. p. 335. Vitam FRIDERICI STAPHYLI expositam conspicimus in Paull. Freheri *Theatro viror. eruditione claror.* p. 199. in *Nou-Antiquis* anno 1716. p. 774 sqq. vbi etiam imago illius reperitur. Versiculi imagini subscripti, immutati leguntur in Wolfg. Krügeri *Catalogo & historiologia mille virorum* fol. 102. De caussa, qua adductus STAPHYLVS fuit, vt a Lutheranorum coetu defecerit, & ad Pontificios transierit, inter viros doctos nondum conuenit. Aliam enim adtulit Ioachim Camerarius in *vita* Phil. Melanchthonis p. 127. edit. *Hag. Comit.* 1655. in 12. aliam memorauit Christophor. Hartknochius in der *Preussischen Kirchen Historie* L. II. Cap. II. p. 342 sqq. Conf. Anton. Posseuini *Apparat. Sac.* Tom. I. p. 517.

STATVS aulae Ferdinandi II. Imperatoris. *Lugd. Bat. apud Elzeuir* 1637. in 24.

Vid. Cl Vogtii *Catalog. libror. rar.* p. 643. Vberiorem libelli recensionem, qui vno anno, bis editus fuit, videsis in *Biblioth. Hamb. historica* Centur. VIIII. p. 200.

STATVTA inclyti ac heroici Ordinis Equitum immaculatae virginis. in 4. pl. 5.

Inter rariores, hunc librum rarissimum, & bibliothecarum, in quibus reperitur cimelium esse, testatur. Io. Dan. Ianozki in der *Nachricht von denen in der Zaluskischen Biblioth. sich befindenden raren polnischen Büchern*, P. II. p. 109. Sumtibus regis Vladislai IIII. editus, & cum equitibus ordinis tantummodo, & personis in summa dignitate constitutis, communicatus fuit.

Histo-

Hiſtoria genealogiae Domini noſtri Ieſu Chriſti, Dei & Dauidis filii, Synopſi gemina & tribus libris expreſſa & expoſita. Studio & opera SYLVESTRI STEIER *Leouallae.* Cui addita eſt ſacrorum bibliorum Synopſis. *Francofurti, excudebatur typis Nicolai Baſſaei.* 1594. in fol.

Subdubitare videtur Auctor der *Merkwürdigk. der Koenigl. Biblioth. zu Dr.* Tom. I. p. 307 ſqq. vtrum auctor, pontificiae religioni, an Lutheranorum ſacris addictus fuerit. Illum vero Lutheranum fuiſſe, praeter Iacob. le Long Tom. II. *Biblioth. Sacr.* p. 972. confirmare videtur *Catalogus omnium librorum qui nundinis Autumnal. Francof. ad Moenum & Lipſiae anno* XCIIII. *celebratis nouiter impreſſi venales expoſiti fuerunt*, vbi fol. 4. illud opus inter proteſtantium Theologorum libros, reperitur.

HENRICI STEPHANI, ſcripta, & Auctorum editiones, quae ex illius typographia prodierunt,

Omnes hodie ſunt rariores. Non eſt vt illas longa ſerie recenſeamus; adeant qui illas noſſe cupiunt Theodori Ianſſonii ab Almeloveen *de vitis* STEPHANOR. *diſſertationem epiſtolicam, ad virum Clariſſ.* Io. Georg. Graeuium. *Amſtelod. apud Ianſſonio - Waasbergios* 1683. in 8. Michael. Maittaire STEPHANORVM *hiſtoriam vitas ipſorum ac libros complectens Londin.* 1708. II. Tom. in 8 mai. Niceron *Memoires* Tom. XXXVI. p. 270 ſqq. Iis autem vnum alterumue hic adiiciemus librum, qui prae ceteris a raritate, commendari meretur.

HENRICI STEPHANI epiſtola, qua ad multas, multorum amicorum reſpondet, de ſuae typographiae ſtatu, nominatimque de ſuo linguae graecae theſauro; In poſteriore autem eius parte, quam miſera ſit hoc tempore, veterum ſcriptorum conditio, in quorundam typographorum prela incidentium, exponit. Index librorum qui ex officina eiusdem HENRICI STPEHANI hactenus prodierunt. *Apud ipſum* 1569. in 8.

A raritate laudatur in Gerdeſii *Florileg.* p. 267. Repetitae libelli editiones ſilentio praetermittuntur. Inuenitur 1) in Theod. Ianſſon. Almeloueen *Vitis* STEPHANORVM p. 148 ſqq. 2) in Mich. Maittaire *Hiſtoria* STEPHANOR. p. 304 ſqq. 3) cum HENRICI STEPHANI *Pſeudo-Cicerone* illum in lucem emiſit Frid. Guil. Roloffius *Halae* 1737. in 8. *Indicem* praeterea *librorum, qui ex* H. STEPHANI *officina prodierunt*, epiſtolae adiectum, inſeruit Maittaire Tom. III. *Annal. typogr.* p. 462 ſqq.

Plutarchi, quae extant opera, cum latina interpretatione, ex vetuſtis codicibus, nunc primum plurima emendata ſunt, vt ex HENRICI STEPHANI annotationibus intelliges: quibus & ſuam quorundam librorum interpretationem adiunxit. Aemylii Probi de vita excellentium Imperatorum liber. 1572. *excudebat* HENR. STEPHANVS in 8.

Omnia illius praeſtantiſſimi operis XIII. Volumina, quae in bibliothecis inſtructiſſimis rariſſime inueniuntur, bibliotheca noſtra, quantulacunque eſt, tanquam cimelia litteraria adſeruat. Inter VI. Volumina, quae textum Plutarchi graecum complectun-

ctuntur, tria priora, *ſcripta* ſic dicta *philoſophica*, tria poſteriora, *vitas parallelas* continent. *Vitarum parallelarum* adpendix, quae Volumem VII. conſtituit, Annibalis & Scipionis *vitam* a Donato Acciaiolo ſiue Accieuolo Florentino, eloquentiae laude claro, expoſitam exhibet, quam ſequuntur *vitae excellentium Imperatorum*, quas Aemilius Probus, ſeu Cornelius Nepos conſcripſit. Hiſce autem *vita* Agricolae, a Tacito expoſita, & STEPHANI in *vitas* Plutarchi *parallelas adnotationes* pp. 467. ſubiunctae ſunt. Reliqua VI. volumina, verſionem latinam ante oculos ponunt. Conf. Io. Alb. Fabricii *Bibliotheca graeca* L. IIII. C. XI. p. 371. Totum opus HENRICVS STEPHANVS Reginaldo Ferrerio, Galliarum Regi ab intimis conſiliis, & apud illuſtriſſimam Venetorum rempubl. legato, dicavit. Dedicationi haec tria graeca Epigrammata adiecit.

Ἑῤῥίκου τοῦ Στεφάνου εἰς Πλούταρχον.

Οὔτι μάτην πλοῦτον σε γονῆες θείμασιν ἀρχὸν,
 Ἀλλά γε κῆρ ἔσχον τοῦ πέρι μαντόσυνον.
Καὶ γὰρ ὁ παιδάης πλοῦτος προφερέστερος ἄλλων,
 Τῷ δὲ σοφῶν πάντων σὺ προφερέστερος ἦ.
Καὶ σοῦ πάντα λόγον πλέταρχον ἂν ὀρθὰ καλοῖμεν.
 Ἄρχουσαν πλούτου πᾶς ἔχω σοφίην.

Τοῦ Αὐτοῦ εἰς τὸν αὐτόν.

Βοιωτῆς τοπάροιθεν ὗος κατ' ὀνείδεα χεῦαν,
 Καὶ περὶ τῆς δε γέλως ἐστὶ παροιμιακός.
Ἀλλ' ὅς Πλούταρχος Βοιωτὴ ἔπλετο τοίαν
 Οἵαν ἱμάρω Ἀττικὴ ἄιε τεκῶν.

Τοῦ Αὐτοῦ εἰς τὸν αὐτόν.

Φασὶ παροιμιακῶς ὗς, πολλοί φασιν Ἀθηνῶν.
 Νῦν δ' ἄρα Βοιωτὴν ἔξελε τοῦ δὲ λόγου.

Μήκοτε δ' ἀντὶ νὸς Βοιωτία ἐστὶν Ἀθηνᾶ,
Ἣν καὶ ζηλοτυπῶ τριτογένειαν κόρην;

Tria volumina priora graeca, paginis abſoluuntur 2101. tria poſteriora pp 1923. Vol. I. latinum pp. 731. Vol. II pp 683. Vol. III. pp. 695. excepto *indice*, Plutarchi libris *de virtute & vitio; de Eſu carnium; de ſtudio comparandi multos amicos;* & HENR. STEPHANI in illos, & alios Plutarchi libellos *adnotationibus*, & *Summa priuilegiorum*, pp. 216. Vol. lat. IIII pp. 506. Vol. V. pp. 552. Vol. VI. pp. 621. excepto *indice*. Vol. VII. ſiue Appendix pp. 467. *Scripta* Plutarchi *moralia*, partim ab HENRICO STEPHANO, partim ab aliis, *vitae* vero *parallelae* ab Hermanno Cruſerio, I. C. & Ducis Cliuenſis Conſiliario, e graeco in latinum ſermonem conuerſae ſunt.

Parodiae morales H. STEPHANI, In poetarum vet. ſententias celebriores, totidem verſibus Gr. ab eo redditas. Eiusdem HENR. STEPHANI

ad lectorem Tetraſtichon.

Aurea priſcorum (ceu quaedam oracula) vatum
Ecce tibi in varios dicta propago modos.
Ipſe legentis erit ſic propagata voluptas,
Ipſe propagatus ſic quoque fructus erit.

Centonum veterum & parodiarum vtriusque linguae exempla. *Anno 1575, excudebat* HENRICVS STEPHANVS. *Cum priuil. Caeſ. Majeſt. in Decennium,* in 8.

Hunc

Hunc librum, quem nos etiam possidemus, dedicavit HENRIC. STEPHANVS Ioanni Fichardo, I C. senatori Francfordiensi. In praefatione ad lectorem libri rationem exponit, & inter alia scribit: *Quum igitur tam pretiosos versus παρῳδῶν primus docuerim, nouae atque inusitatae vtilitatis parodiarum specimen a me edi, & in eo, si non alia re, exemplo saltem de studio poetices bene mereri fatebuntur (nisi me animus fallit) quicunque candidi iudices esse volent. Spero enim fore vt multi exercitationis genus idem, sed non eodem modo (id est, multo felicius) tentent. quibus ideo vacuam in singulis parodiarum argumentis paginam (quod alioqui mirareris) reliqui. Nec vero dubito, quin sicut eas equitans ad fallendum viae taedium scripsi, ita & ipsi tempus illud ea in re lubenter sint posituri* &c Speciminis loco *parodias* quae p. 146. leguntur, hic adscribimus:

HORATIVS in arte poet.

——— pictoribus atque poetis
Quidlibet audendi semper fuit aequa potestas.
——— ποιηταῖς ἠδὲ γραφεῦσιν
Αἰὲν ἐλευθερίη πάσης ἴση ἔπλετο τόλμης.

PARODIAE

——— praedonibus atque tyrannis
Quiduis patrandi semper fuit aequa potestas.
——— quaestoribus atque telonis
Lucrum sectandi semper fuit aequa potestas
——— ganeonibus & parasitis
Sectandi mensas alienas aequa potestas.
——— meretricibus atque cinaedis
Verba obscoena loqui, semper fuit aequa potestas.
——— pueris vinoque grauatis
Aequa potestas est dicenda tacenda loquendi.
——— medicis pariterque cherurgis
Aduersum aegrotos semper fuit aequa potestas.

Parodias sequuntur, *Centonum & parodiarum exempla, ab* HENRICO STEPHANO *selecta & illustrata*, inter quae eminet Laelii Capilupi Cento Virgilianus

nus *de vita monachorum, quos vulgo fratres adpellant.* Conf. ea, quae ſupra p. 205 ſqq. de Capiluporum *carminibus* prolata fuerunt.

HENR. STEPHANI, Schediasmatum variorum, id eſt, Obſeruationum, Emendationum, Expoſitionum, Diſquiſitionum, Libri tres: qui ſunt Penſa ſucciſiuarum horarum Ianuarii, Februarii, Martii.

Liber Lectori

Tres tantum natus menſes nequeone placere

Annum vbi natus ero, poſſe placere puto.

Excudebat HENRICVS STEPHANVS *anno* 1578. Liber I. pp. 106. Lib. II. pp. 88. Lib. III. pp. 108. in 8.

HENRICI STEPHANI, Schediasmatum variorum, id eſt Obſeruationum, Emendationum, Expoſitionum, Disquiſitionum, Alii libri tres: qui ſunt Penſa ſucciſiuarum horarum Aprilis, Maii, Iunii. *Excudebat* HENRICVS STEPHANVS *Anno* 1589. in 8. L. IIII. pp. 160. L. V. a pag. 161. — 272. L. VI. a p. 273. — 361.

Vtramque libri rarioris partem inſeruit Ian. Gruterus Appendici ad Tom. V. *Theſauri critici* a pag. 1 — 254.

Homerici Centones a veteribus vocati Ὁμηρόκεντρα. Virgiliani Centones. Vtrique in quae-

quaedam historiae sacrae capita scripti. Nonni Paraphrasis Euangelii Ioannis, Graece & Latine. *Excudebat* HENRICVS STEPHANVS *Anno* 1578. in 12. pp. 73. & 247.

Dedicauit HENRICVS STEPHANVS hunc libellum Cratoni *suo*, Ioannis Cratonis a Craftheim, *clariss. viri, filio*. Editionem Stephanianam tres aliae iam praecesserant, nimirum omnium prima *Aldina, Venetiis* 1504. in 4. cum latina Petri Candidi interpretatione; *Francofurti* 1541. in 8. & 1554. in 8. Cum vero earum editionum exemplaria, teste H. STEPHANO, a multis iam annis reperiri desiissent, huius libelli editioni locum in sua typographica officina dandum censuit, sed magis quam putarat depravatum esse animaduertit, nonnihilque temporis, illius emendationi ideo impendit & multos versus non solum ex iis qui aperte claudicabant, vel alio modo mendosi erant, sed ex iis etiam qui occultis vitiis laborabant integritati suae restituit. In dissertatione quam HENR. STEPHANVS *Centonum & parodiarum exemplis selectis*, a nobis iam memoratis, praemisit, varia Ὁμηρoκέντρων loca illustrantur. Auctor eorum, Athenais, Leontii philosophi Atheniensis, filia, fuisse dicitur, sed sunt etiam nonnulli qui illos Pelagio Patricio tribuunt. De variis & inprimis recentioribus eorum editionibus vid. Io. Alb. Fabricii *Bibliotheca graec.* L. II. c. VII. p. 355 sqq. Probae Falconiae *Centones Virgiliani* saepius in lucem emissi fuerunt. Possidemus praeter alias, editionem satis nitidam & raram, hoc titulo insignitam: Probae Falconiae Foeminae clariss. *Centones de diua Deipara Lauretana. Ouidio-Cento. Ex Lib. Metamorph.* Fr. Pola. Veronensi Iurisc. *Concinnante.* Eiusdem *De Diuo* Francisco *Virgilio-Cento. De Diuo* Carolo Borromaeo, *Pont. Med. Virgilio-Cento.* Bernardi Bruschii *Veron. Can. R. Lat. Ludus in Seculi amo-*

rem inimicum Amori diuino Caroli Scribanii *e Societ. Iesu. a* Raphaelè Sadelero *imaginibus exornati* 1617. *& venum propositi Monaci, ex formis Annae Bergiae viduae.* in 12. pp. 98. Conf. Io. Alb. Fabricii *Biblioth. latina* L. I. Cap. 12. p. 230 sqq. Tom II. p. 304.

Catharinae Mediceae Reginae Matris, vitae, actorum, & consiliorum, Quibus vniversum regni Gallici statum turbare conata est, stupenda eaque vera narratio. 1575. in 8. pp. 116.

Auctoris, qui hanc Satyram conscripsit, nomen incognitum est. Guido Patinus teste Nicerono Tom. XXXVI. p. 311. illam Theodoro Bezae tribuit, alii Ioanni de Serres, plerumque vero HENRICO STEPHANO eam adscribunt. In fine praefatiunculae, *ad pacis & tranquillitatis studiosum Lectorem*, auctor, quisquis sit, hoc adposuit epigramma:

Ad Catharinam Medicaeam

R. S. P. B.

Si te quanta manet, scires, Catharina, *ruina,*
Poenarum metui cederet iste furor.
Fallor, & ista tibi nota est Medicaea *ruina,*
Sed tamen, in cassum, ne moriare, furis.

Prodiit eodem anno, gallice in 8. hoc titulo: *Discours merveelleux de la vie, Actions & Deportemens de la R ine* Catherine de Medicis, *Mere de* François II. Charles VIIII. Henry III. *Rois de France.* Haec gallica versio, postea aliquoties recusa fuit. Est nobis editio, *suivant la Copie Imprimée à la Haië* 1663. in 12. pp. 156. Inuenitur etiam dans le Troisieme Tome des *Memoires de l' état de France sous* Charles VIIII. *à Middelbourg*, 1578. in 8. & dans le *Recueil des pieces servant à l' histoire de* Henri

ri III. *à Cologne* 1666. in 12. Conf. *Bibliotheca historica Struuio - Buderiana* p. 381 ſqq. vbi libellum etiam titulo: *Legenda* S. Catharinae Mediceae *Reginae Matris vitae*, *actorum & conſiliorum* 1575. in 8. impreſſum eſſe conſpicimus.

ROBERTI STEPHANI, Specimen nouarum gloſſarum ordinariarum. 1554. in fol.

Ita ex Alberti Henrici de Sallengre *Memoires de litterature* Tom I. P. I p. 40. titulum libri adduxit Cl. Vogtius p. 646. Illum paullo immutatum deprehendimus: ROBERTI STEPHANI *in Euangelium ſecundum Matthaeum*, *Marcum*, *& Lucam commentarii*, *ex eccleſiaſticis* (ſ. Caluinianis) *Scriptoribus collecti*, *nouae gloſſae ordinariae Specimen*. Librum vero non 1554. vt Sallengre & Cl. Vogtius ll. citt. volunt, neque 1555. vt Iacob. le Long. in *Bibliotheca ſacra* Tom. II. p. 973. ſcribit, ſed *Geneuae* 1553. in lucem prodiiſſe, praeter *Bibliothecae Bodleianae Catalogum* T. II. p. 181. nos docet Ioſ. Simlerus in *Bibliotheca* p. 608. Michael. Maittaire in *Annal typogr*. Tom. III. p. 480.

AVGVSTINI STEVCHI, *Eugubini*, *Epiſcopi Kiſami*, *Sedis apoſtolicae Bibliothecarii*, *Cononici Regularis Congregationis Sancti Saluatoris*, Opera omnia, quae iam extabant. A R.mo P. Ambroſio Morando Bononienſi Eiusdem Congregationis generali, ſummo labore, ac ſtudio, recognita, veriori, certiorique lectioni multis in locis reſtituta, nec non aucta Vita Auctoris, Tribus libris in Lutheranos de religione chriſtiana tuenda, Quadam Reſponſione, quam ſcripſit, vt quaedam ſibi obiecta crimina dilueret,

dilueret, Emendata lectione quorumcunque Operum, ac in Tres Tomos diuisa. Cum indice Rerum, & materiarum locupletissimo. Ad S. D. N. Gregorium XIIII. Pontificem Maximum. *Venetiis*, *apud Dominicum Nicolinum* 1591. in fol. Tom. I. folior. 248. except. dedicat. praefat. Operum Catalogo, emendata lectione, Vita STEVCHI, & indice. Tom. II. fol. 202. except. praefat. & indice. Tom. III. fol. 248. si praefat. & indicem omiseris, Morandi *auctarium* fol. 29.

Secunda omnium *Operum* AVGVSTINI STEVCHI, Eugubini, haec est editio, de cuius raritate haud vulgari vid. Cl. Vogtius p. 647. Prima prodierat *Paris. apud Michael. Sonnium* 1578. in fol. Tomo I. haec STEVCHI Eugubini reperiuntur opera, 1. *Cosmopoeia, vel de mundano opificio, expositio trium capitum Genesis, in quibus de Creatione tractat Moses.* 2. *de rebus incorporeis & inuisibilibus.* 3. *Veteris Testamenti ad hebraicam veritatem recognitio, siue in Pentateuchum, Annotationes.* 4. *in Librum Iob enarrationes.* 5. *An vulgata editio sit*, D. Hieronymi. Tomus II. Complectitur *Enarrationum in Psalmos Partem primam, qui est primus Psalmorum liber, iuxta diuisionem Hebraeorum, qui certe argumenta baec continet, de Rege Messia, de creatione mundi, de generis humani conditione, de Spe caelesti. Adiectae sunt illi tamen aliquot explanationes nobilium Psalmorum, eorundem plane argumentorum.* Tomus III. ponit ob oculos 1. *de perenni philosophia* libr. X. 2. *de nomine vrbis suae* Eugubium, *quod corrupte legitur apud scriptores, & qua ratione sit proferendum.* 3. *de falsa donatione* Constantini *contra* Laurent. Vallam libr. II. 4. *Orationem ad* Paullum III. *Pontif. max. de restituenda nauigatione* Tiberis *a* Trusiamno, *agri Perusini*

rufini castello, *vsque* Romam. 5. *de reuocanda in vrbem aqua virgine*, *orationem*. *Responsio* AVG. STEVCHI, cuius in titulo totius operis facta est mentio, ad Erasmum Roterodamum scripta est, qui in STEVCHI *adnotationibus in Vet. Testamentum*, nonnulla, censura digna inuenerat, de quibus STEVCHVM per litteras admonuerat. Nonnulla e scriptis STEVCHI notata etiam inueniuntur in Cardinal. Bellarmini libro *de Gratia primi hominis* Tom. III. Controu. I cap. 8. in Anton. Posseuini *Apparat. Sac.* Tom. I. p. 147 sqq Repetita postea *Operum* STEVCHI editio fuit *Venetiis* 1601. in fol. Vid. Niceron *Memoires* Tom. XXXVI. p. 333. Neque vero memoratae editiones adeo frequentes sunt.

AVGVSTINI STEVCHI, *Eugubini*, *Episcopi Kisami* &c. de perenni philosophia libri X. item de Eugubii vrbis suae nomine, *Lugduni*, 1540. in fol.

Editio, *Basileensis* illa anni 1542. quam Cl. Vogtius l. cit. adtulit, rarior. Extat etiam editio anni 1604. in 8. Nicerono incognita in *Catalogo vniuersali pro nundinis Francofurtensib. vernalibus*, *anni* 1604. fol. 11. Id autem STEVCHVS, in hoc opere sibi proposuit, vt omnia fere philosophiae gentilium dogmata, inprimis ea, quae ad theologiam naturalem spectant, cum Theologia christiana, in praecipuis capitibus, consentire & perpetuam theologiae christianae, & philosophiae gentilium, esse concordiam demonstraret. Vid. Daniel. Georg. Morhofii *Polyhistor* passim, imprimis vero Polyhist. pract. seu Tom. III. L. V. §. 4. p. m. 526. *Bibliotheca philosophica* Struuiana Tom. I. Cap. V. §. XXIIII. p. 458. edit. Lud. Mart. Kahlii, qui editionem omnium *Operum* AVGVSTINI STEVCHI adducunt *Basil.* 1587. in fol. Conf. etiam Io. Alb. Fabricii *Delect.*

lect. Argumentor. & *Syllabus Scriptor. qui veritatem religionis christianae asseruerunt*, cap. XXXII. p. 634. Iacobi Bruckeri *Otium Vindelicum* p. 115 sqq.

IOANNIS STOEFLERI, Calendarium Romanum magnum. *Oppenheym. per Iacob. Koebel.* 1518. in fol.

Neque libri auctor, neque typographus in *Catalogo Heukelom-Akerslootiano* P. I. p. 72. satis adcurate adductus fuit. Vid. Cl. Vogtii *Catalog. libr. rar.* p. 350. ex quo, librum esse perrarum discimus. Conf. Mich. Maittaire *Annal. typogr.* T. II. p. 317. & Ios. Simleri *Biblioth.* p. 418. qui *calendarium* illud chartis 66. impressum esse scribit. Sine dubio idem liber est, de quo in Io. Friderici Weidleri *Historia Astronomiae* legimus Cap. XIIII. § XIII. p. 340. IO. STOEFLERVS *protulit in lucem*, calculum Romanum magnum, *quem Maximiliano I. Caes. dicauit.* Petrus enim Baile dans le *Dictionaire* Tom. III. not. A. p. m. 2659. nos docet, quod IO. STOEFLERVS suum *Calendarium Romanum magnum* Maximiliano Imperatori dedicauerit. Natus fuit IOANNES STOEFLERVS, siue vt ab aliis vocatur STOFLERVS, & STOEFLERINVS, Iustingae, in Sueuia, anno a Chr. nat. 1452. Mathematicus & Astronomus sui seculi fuit celeberrimus, illasque artes, Tubingae constitutus Professor, publice docuit. Mortuus est die XVI. Februar. an. 1531. Blaubeurae anno aetatis XXC. Quo vero mortis obierit genere, sub iudice lis est. Alii illam pestilentia correptum fuisse scribunt, vt Melch. Adami in *vitis philosophorum Germanor.* p. 34 edit. *Francofurt* in fol. alii cum Setho Caluisio in *Chronologia* ad ann. 1531. p. m. 1165. mole librorum, e loculis decidentium illum oppressum fuisse produnt. Ita vero rem narrat Caluisius l. cit: IO. STOFFLERVS, *Iustingensis, Mathema-*

thematicus insignis, certo die sibi periculum ruina imminere praeuiderat, & quia aedes suas satis firmas noverat; conuocat in Musaeum suum viros eruditos, quorum consuetudine & sermonibus recrearetur: Orta inter sobria pocula disputatio: ad controuersiam explicandam e superiori loco librum depromit: sed laxato clauo asser, in quo stabant libri, in caput eius decidit, & insigne vulnus infelici seni infligit, ex quo mortuus est die 16. *Februar. Tubingae.* Conf. Paull. Freheri *Theatrum viror. eruditione claror.* p. 1442. Baile *Dictionaire* l. cit. p. 2661. not. E. Wolfgang. Krügerus in *Historiologia mille virorum* fol. 168. vbi vitam STOEFLERI exposuit, nihil tale retulit: sed haec de eo adnotavit: *Anno* 1524. *haben die Mathematici hin und wider in Teutschland, aus der grossen Coniunction der obersten Planeten in den Fischen geschlossen, es würde das folgende Iahr eine grosse Sündfluth in Teutschland entstehen. Aber* STOFFLERVS *hat solches auff einen grossen Auffruhr gedeutet vnd gesagt: Die Stüel würden auff die Bäncke hüpffen.* Rem omnem pluribus exposuit P. Baile l. cit. Conf. Gabriel Naudaei *Iudicium de Augustino Nipho*, opuscul. Niphi ab illo *Paris.* 1645. in 4. editis praemissum. p. 48 sqq. vbi expressis verbis, STOEFLERVM in *Ephemeridibus*, diluuium illud ob coniunctionem superiorum planetarum, in piscibus, praedixisse, & Augustinum Niphum, vt homines a graui timore liberaret, libellum suvm *de falsa diluuii Prognosticatione, quae ex conuentu omnium Planetarum, qui in piscibus continget anno* 1524. *diuulgata est*, *Libr. III. Neapol.* 1519. contra STOEFLERVM euulgasse, scribit. Euoluimus, cum haec in Naudaei *iudicio de Nipho*, legeremus, *Ephemeridem* illam IO. STOEFLERI, ad quam prouocat, vbi haec inuenimus: *Praesenti anno* (1524) *errantium syderum habitudines miratu dignissime accident. In mense enim Februario* 20. *coniunctiones cum minime mediocres tum magne accident, quare* 16. *signum aqueum possidebunt, quae vniuerso fere orbi, climatibus, regnis, prouinciis, statibus, dignitatibus, brutis, beluis marinis, cunctisque terrae nascentibus indubitatam mutationem*

nem variationem ac alterationem significabunt, talem profecto qualem a pluribus seculis ab historiographis, aut natu maioribus vix percepimus. Leuate igitur viri christianissimi capita vestra. Quis quaesumus ex hisce verbis STOEFLERVM diluuium praedixisse, elicere poterit? Nisi plane fallimur STOEFLERVS magnam quidem his verbis, terrarum orbi, imminere rerum conuersionem, minime vero aquarum eluuiones, praedixit. vid. *Veterum Ephemeridum Opus* IOANNIS STOEFFLERI *Iustingen. Academiae Tubingensis olim Mathematici clarissimi, ab anno Christi* 1449. *vsq. in annum* 1544. *Iam denuo (in illorum gratiam, quibus transactorum annorum calculi, in vtraque Astronomia vsui esse solent) sub incudem reuocatum. Tubingae, ex Officina Vlrici Morhardi, anno* 1549. in 4. & quidem *Ephemeris Anno Christi* 1524. fol. 2. In Catalogo quoque eorum, STOEFLERVS locum occupat, qui falsis praedictionibus extremi diei, innotuerunt. Illum enim 1586. aut 1588. futurum esse pronunciauerat. Imagini & sepulcro eius, hoc adscriptum legitur distichon:

Quem genuit Iustinga: *Fouet, sepelitque* Tubinga.
Procli *sum interpres, Auctor ephemeridum.*

Conf. Adami, Freherus, Baile, Weidlerus ll. cit.

PETRI STROZAE, seu STROZZAE, disputatio de dogmatibus Chaldaeorum. *Coloniae*, 1619. in 8.

Editio Reimmanno, Cl. Vogtio, & Gerdesio incognita. Admisisse autem duplicem errorem Gerdesius videtur, cum hunc auctorem *Fridericum* nominaret, deinde PETRO STROZAE, alium & quidem singularem tribueret librum, *de ortu & progressu religionis catholicae.* Quemadmodum enim e *Catalogo Bibliothecae Bodleianae* Tom. II. p. 184. discimus, *disputationi* adductae *de Chaldaeorum siue hodiernorum Nestorianorum origine & dogmatibus*, adpen-

pendicis loco adiecta est, eiusdem PETRI STROZAE *dissertatio de ortu, progressu*, &c. *religionis catholicae apud Chaldaeos, & de conciliatione fidei orientalium, cum fide Romanae ecclesiae.* Editionem huius libri *Romanam ap. Zannetti*, 1617. in 4 inuenies in *Bibliotheca Telleriana* p. 246. in Io. Halleruord. *Biblioth. curiosa.* p. 331. in *Thesauro Bibliothecali* P. IIII. p. 291. not.*. Elogium PETRI STROZZAE, Florentini, Leonis XI. & Paulli V. familiaris, iisdemque ab epistolis secretioribus, & tandem in gymnasio Pisano, philosophiae Professoris, conscripsit Ianus Nicius Erythraeus in *Pinacoth.* II. p. m. 35 sqq.

STROZII POETAE pater & filius. *Venetiis in aedibus Aldi, & Andreae Asulani Soceri*, 1513. in 8.

Inscripsit Aldus Manucius, librum admodum rarum, nomine Diuae Lucretiae Borgiae, Duci Ferrariae. Rogauerant Aldum cum anno 1512. Ferrariae esset, Guidus & Laurentius STROZAE, vt quae TITVS VESPASIANVS STROZA, pater, & HERCVLES, frater, poemata incastigata, morte praeuenti reliquissent, adcurate recognosceret, & deinde typis imprimenda curaret. Id igitur negotium in se suscepit Aldus, & STROZIORVM, patris & filii, in lucem emisit carmina. Liber in duas dispescitur partes; prima fol. 100. si Aldi dedicationem & indicem carminum omiseris, HERCVLIS STROZAE complectitur *carmina*, secunda folior. 152. TITI VESPASIANI STROZAE *carmina*, & *orationem tumultuario habitam a* Coelio Calcagnino, *in funere* HERCVLIS STROZAE, ob oculos ponit. Nonnulla ex iis poematibus inseruit Ian. Gruterus *Delitiis Italorum poetarum* P. II. p. 990-1118. Conf. *Thesaurus Bibliothecalis* Tom. IIII. p. 29? sqq. vbi STROZIORVM *poemata* anno 1514. prodiisse

dicuntur, nostra vero editio annum 1513. prae se fert. Conf. Mich. Maittaire *Annal. typogr.* Tom. II. p. 250. qui idem confirmat. TITVS VESPASIANVS STROZA, Ferrariensis, toga & sago inclaruit Seculo XV. ad finem vergente. Hercules Estensis Ferrariae Marchio, illum habuit Praeceptorem, & legatum misit ad Innocentium IIX. vt illi, de adepta dignitate pontificia gratularetur. Extat eius oratio ad Innocentium IIX. in *Orationibus clarorum hominum vel honoris officiique caussa, ad principes vel in funere de virtutibus eorum habitis*, quae prodiere ex *Academia Veneta* 1559. in 4. Reperitur etiam in *Orationibus gratulatoriis in Electione, Coronatione, Natiuitate, Nuptiis, triumphis* &c. *Pontificum, Imperatorum, Regum, Principum* &c. *habitis a Legatis virisue suae aetatis doctissimis. Hanouiae* 1613. in 8. p. 42 sqq. Conf. Agostino Superbi da Ferrara *Apparato degli huomini illustri della città di Ferrara* p. 100 sqq. Christ. Schoettgenii *Continuat. Biblioth* Fabric. *med. & infim. Lat.* L. XVIIII. p. 768. HERCVLES STROZA Ferrariensis, TITI VESPASIANI filius, patrem, longo interuallo, carminum elegantia & suauitate superauit. Testatur illud praeter alios Scriptores, distichon quod sub eius imagine in Nicol. Reusneri *Iconibus siue imaginibus viuis Cl. Virorum, Italiae, Graeciae, Germaniae, Galliae, Angliae, Vngariae*, legitur:

Musa TITI *patris Musa mea suauior extat:*
Heu pereo caesus clam miser ense proci.

Paullus Iouius in *Elogiis Doctorum virorum*, illum p. 122. amatoriis vanitatibus intemperanter deditum fuisse scribit, quamquam luxato olim poplite claudus, nec alioqui plane formosus fuerit. Mortis, quod obiit genus, Iouius hac ratione l. cit. descripsit: Barbaram Taurellam, *illustrem forma, & natalibus viduam, vsque adeo diris auspiciis adamauit, vt quum riualem haberet impotentem Tyrannum, cum*

ea

ea fatales nuptias faceret, vt pudore coniugii repulsus riualis arceretur. Sed id non tulit vir atrox, & superbus: breuique HERCVLES, *dum a coena domum nocte mula reueheretur, interfectus est, neque caedis quisquam authorem, silente praetore nominauit.* Conscripserunt in eius mortem epicedia, viri doctissimi Aldus Manucius, Petrus Bembus, Anton. Tibaldeus, Ioann. Latomus, Georg. Fabricius, Baptista Mantuanus. Omnia reperiuntur in Nicol. Reusneri *iconibus.* Manucii carmen lugubre adiectum quoque conspicitur HERCVL. STROZAE *poematibus.* Paullus Iouius l. cit. ea tantummodo adtulit, quae Manucium, Bembum, Tibaldeum & Latomum, habent auctores. Prae ceteris nobis adrisit Baptistae Mantuani Epigramma, quod hic adscribimus:

STROZIVS HERACLES *Venerem dum quaerit, adulter*
Illius obscuras Mars erat ante fores.
Mars iuuenem claudum Veneris ratus esse maritum
Deprehendi in furto dum timet, arma capit.
Confossum iuuenem ferro cognouit, & inquit:
Contentus Nymphis debuit esse nouem.

Conf. de HERCVLE STROZA Coel. Calcagnini oratio, in funere eius habita, POEMATIBVS STROZIORVM adiecta. Io. Petri Lotichii *Bibliotheca poetica* P. II. p. 84 Paull. Freheri *Theatr. viror. eruditione claror.* p. 1435. Agostino Superbi l. cit.

IOANNIS WILHELMI STVCKII, Carolus Magnus rediuiuus, hoc est Caroli Magni Germanorum, Gallorum, Italorum, & aliarum gentium monarchae potentissimi, cum Henrico IIII. Gallorum & Nauarrorum rege florentissimo, comparatio: vtriusque regis historiam

breuiter complectens, quam Regum & Principum speculum possis adpellare. *Tiguri* 1592. in 4.

Librum quidem e Struuii *Bibliotheca antiqua* anno 1705. p. 512. in 8. editum adtulerunt Cl. Vogtius in *Catal. libr. rar.* p. 648. S. R. Gerdesius in *Florileg.* p. 268. sed illum in 4. euulgatum esse, nos docuit Nicol. Bassaei *Collectio omnium in vnum Corpus libror.* P. I. p. 394. Paull. Freheri *Theatrum virorum eruditione claror.* p. 345. *Catalogus Bibliothecae Hulsianae* P. III. p. 466. *Catalogus historicorum Fresnoio-Menkenian.* p. 253.

IOANNIS STVMPFII, Kaiser Heinrich des IIII. funfzigiährige Historia. *Zürich* 1556. in fol. 3. Alph. 9. Bog.

De hoc libro, legitur in *Nou-antiquis* anni 1730. p. 918. *ist ein rares Werck so die Historie derer Streitigkeiten mit dem roemischen Stuhl gründlich vnd aus den fontibus in 4. Büchern erläutert.*

IOANNIS IANI SVANINGII, Chronologia Danica, qua 1. Noachidarum series exhibetur, 2. Iudicum Cimbriae & Gothiae anni recensentur, & 3. Serenissimorum ac Potentissimorum Daniae Regum tempora, a prima regni origine, ad A. C. 1650. Dynastiis octo diriguntur, ac quorundam Equestris ac sacri Ordinis, in antiquo Daniae regno illustrium Virorum aetates noua & accurata Methodo describuntur; res politicae & ecclesiasticae breuiter enarrantur, cum annis mundi conditi, Christi nati & ante Christum natum, Imperatorum, Regum Lon-

gobardiae, Galliae, Angliae, Sueciae & Norwegiae, Electorum Saxoniae & Brandenburgicorum, Pontificum Romanorum, & Archiepiscoporum Bremensium ita conferuntur, vt huius inspectio Historias Danorum legentis memoriam simul & iudicium adiuuet. *Hafniae*, 1650. in fol. pp. 192.

IOANNES IANI SVANINGIVS, Ripensis, Ioannis SVANINGII Senioris, Christiani III. & Friderici II. Regum Daniae Historiographi, ecclesiaeque patriae Canonici, e filia, nepos, primum regiae scholae Soranae Rector, postea ecclesiarum in insula Samsoensi, siue Samo - Balthicae seu Danicae Praepositus fuit, & diem anno aetatis LXXVII. anno 1676. obiit. Vid. Io. Molleri *Isagoge ad Histor. Cimbr.* P. I. C. IIII. §. 1.4.5.6.7.8. p.31-39. C. V. §.2. p. 44 sqq. C. XII. p. 180 sqq. Eiusd. *Hypomnemata ad* Albert. Bartholinum *de scriptis Danorum* p. 311 sqq In *Isagoge ad Histor. Cimbr.* l. cit. p.37. Mollerus hanc *chronologiam, magna diligentia collectam, & satis adcuratam, imo fili in antiquitatum Danicarum Labyrintho Ariadnei elogio non indignam esse* scribit. Satis adcuratam exhibet libri rarioris notitiam *Bibliotb. Hamburgensis bistorica* Centur. I. p. 57 sqq. Conf. Nicolai Petri Sibbern, *Bibliotheca Historica Dano - Noruegica* Cap. II. p. 95 sqq.

FRANCISCI SVAREZ, *Granatensis, e Societ. Ies. Theol. Professor. Conimbricensis*, Defensio fidei catholicae contra Anglicanae sectae errores: vna cum resp. ad Iacobi Regis Apologiam pro iuramento fidelitatis. *Conimbricae*, 1613. in fol.

De fatis quae hic liber in Gallia expertus est, vid. Cl. Vogtius p. 649. In Gallia, inter alia scripta

contra illum prodierat *Remonstrance & plaintes des Gens du Roy contre le livre de* SVAREZ. 1614. in 8. In Anglia vero contra illum calamum strinxit, & summorum imperantium supremam potestatem strenue defendit Robertus Abbot, Episcopus Salisburiensis, in libro *de suprema potestate regia*, *Londini*, 1619. in fol. edito. Vid. P. Baile *Dictionaire* Tom. I. p. 6. Haec quam adduximus, sine dubio prima, & admodum rara est editio. Extat etiam praeter editionem *Coloniensem*, *ex officina Birckmanni* 1614. in fol. a Cl. Vogtio l. cit. memoratam, *Moguntina* 1619. in fol. Vid. *Catalog. Bibliotb. Bodleianae* Tom. II. p. 185. In notissima ista, inter monachos Dominicanos, & Iesuitas, exorta controuersia, de auxiliis gratiae, FRANCISCVS SVAREZ etiam inclaruit. Ordinis enim sui partes defendere adgressus est, in opere tripartito *de diuina gratia.* Illius partem tantummodo primam & vltimam typis exscriptam esse, secundam vero, in qua *de gratia actuali*, & *auxiliis* egit SVAREZIVS, consensum pontificis adhuc expectare, a quo, ne libri de auxiliis gratiae imprimerentur prohibitum sit, scribit quidem Theodorus Eleutherius (Liuinus de Meier) in *Historia Controuersiae de gratiae diuinae auxiliis* Lib. VI. Cap. XXX. p. 728. Partem vero *primam* & *tertiam Lugduni* 1620. & *secundam Lugduni* 1651. in lucem prodiisse testatur *Catalog. Bibliotb. Bodleianae* l. cit. Conf. de FRANCISCO SVAREZ Antonii Posseuini *Apparat. Sac.* Tom. I. p. 508. Petri Ribadeneira *Catalog. Scriptor. Relig. Societat. Iesu.* p. 70. Paull. Freheri *Theatr. viror. eruditione claror.* p. 387. Aubert. Miraei *Scriptores seculi XVII.* p. 285. edit. Fabric.

LVDOLPHI DE SVCHEM, liber de terra sancta, & itinere suo Hierosolymitano, & mirabilibus in mari mediterraneo conspectis.

Hic

Hic liber Ioannis de Mandeville *itinerario* adiectus, olim in bibliotheca Io. Petri de Ludewig extitit, qui illi adscripserat: *Scriptor vterque rarissimus, neuter enim habetur vel alibi impressus, vel in corpore gestorum Dei per Francos.* vid. *Catalog. Biblioth. Ludewig.* P. I. p. 843. Id vero cum veritate non satis congruere nonsolum supra demonstrauimus p. 562. cum Io. de Mandeuille *itinerarium* recensere- mus, sed id quoque comprobant verba Io. Alb. Fabricii in *Biblioth. med & infim. Lat.* L. XI. p. 849. vbi scribit: *Prodiit sub typographiae initia, ac deinde cum scriptis eiusdem argumenti* Io. Mandeuilli & Marci Paulli Veneti. Fuit vero LVDOLPHVS DE SVCHEM, Suchensis ecclesiae parochus, siue parochiae Rector. Librum suum, in quo, memorabilia itineris, ab anno 1336. ad annum vsque 1350. facti exponit, ad Balduinum* Comitem de Stainfort Episcopum Paderbornensem scripsit. Conf. Antonii Posseuini *Apparat. sac.* Tom. II. p. 357. Auberti Miraei *Auctarium de Scriptor. Eccles.* p. 78. edit. Fabric. Ios. Simleri *Biblioth.* p. 391. Gerard. Ioannes Vossius *de historicis latin.* p. m. 729. Mich Maittaire *Annales typogr.* Tom. I. p. 769. Io. Halleruord. *Biblioth. curiosa* p. 246. Viri Summe Reu. Iacob. Siegm. Baumgartenii Vorrede zu dem III. Th. der *algemeinen Weltbistorie* p. 10.

IACOBI SVEDERICI, *Theologi*, Collectaniolum de religiosorum origine, & eorundem per mundum multiplicatione ac a ceteris vulgaribus, per habitus, signa & ritus discrimine. De apostatarum quoque & eis cooperantium piaculo simul ac punitione ex diuersis hinc inde comportatum. *M. D. XXV. Mense Martio.* Ecclesiastici primo. *Religiositas custodiet & iustificabit cor, iocunditatem atque gaudium dabit.*

bit. Prouerbiorum ſexto. *Homo apoſtata vir inutilis, graditur ore peruerſo, annuit oculis, terit pede, digito loquitur, prauo corde machinatur malum, & omni tempore iurgia ſeminat. Huic extemplo veniet perditio ſua, & ſubito conteretur, nec habebit vltra medicinam.* in 4. folior. 69.

Libri oppido rari, nullam fecit mentionem Michael. Maittaire in *Annal. typogr.* Memoratur quidem a Waddingo, Hofmanno, Koenigio, Voſſio, Simlero, Poſſeuino, Fabricio, & forte aliis, ſed librum oculis, non ab iis fuiſſe conſpectum, ſatis dilucide adparet, cum eius auctorem, Theologiae Profeſſorem, Cuſtodem fratrum Minorum Miſnenſium, anno 1439. claruiſſe ſcribunt. Libri enim dedicatio ad Ioannem de Sleynitz, Eccleſiae Misnenſis Epiſcopum, cuius ſubſcriptio, a SVEDERICO, *Dresdae in monaſterio*, vt ſcribit, *noſtro, quinto Nonas Martii anno reſtitutae ſalutis M. D. XXV.* facta, eos docere potuiſſet SVEDERICVM eſſe multo iuniorem. Ex epiſtola dedicatoria intelligimus, quod illuſtriſſima Sleynitziorum gens, ſibi elegerit Praeſidem & Patronum S.Franciſcum. Ita enim SVEDERICVS, *expertus ſum*, ait, *& in me ipſo didici, quanta pietatis beniuolentia, atque condeſcenſionis humanitate T. P. R. omnibus honeſtis & religioſis viris fauet, maxime tamen illis qui aſcripticii cenſentur religioni ſancti* Franciſci, *qui tibi patronus ſingularis ſemper fuit, quem & a cunabulis interceſſorem apud deum cum tota progenie tua delegiſti, quemadmodum in Domino* Wolffgango *T. R. P. germano, in Chriſto pie defuncto, oculata fides indicauit.* Liber in vndecim deſcriptus eſt articulos, quorum argumentum, ipſis auctoris verbis, cum lectoribus noſtris communicabimus. Artic. I. *Religio quid ſit, vnde dicatur, quis cenſendus religioſus.* Art. II. *de fun-*

fundatione religionis peculiaris in statu naturae. Art. III. *de religiosis peculiaribus sub lege scripta degentibus.* Art. IIII. *de fundatione religionis peculiaris, in primitiua ecclesia Christi, & quod non sit a puro homine facticia, sed a Christo fundata.* Art. V. *quod a conuersatione B. Virginis, & Apostolorum in coenaculo, traducta sit deinceps scola religionis in monasterio.* VI. *quis apostolorum instituit religiosos, in primitiua ecclesia in templo* Hierosolymis *commorantes, & quo pacto per tres mundi partes sint multiplicati.* Art. VII. *Quod diuina auctoritate moniti sancti patres curauerunt vniuscuiusque religionis relinquere successores.* Art. IIX. *quod laudabiliter vtuntur religiosi separato habitu a vulgaribus, & de habitu singulari religiosorum in veteri ecclesia approbato.* Art. VIIII. *quod non licet religioso, religionis votum dimittere quod vovit, quia nisi religiosus, saluus esse non potest.* Art. X. *quod grande piaculum sit impedire religionis ingressum, aut eius procurare egressum.* Art. XI. *quod religiosorum subsannatores & eorum aduersarii soleant grauiter puniri.* Quo liber in loco, & a quonam typographo fuerit impressus, dicere non possumus, cum eius rei, nec vola nec vestigium adparet. In *nomenclatura aliquot virorum, illustrium, hoc turbulentissimo tempore, Catholicas veritates asserentium*, quae in Henningi Pyrgalli Hildesiani *Opusculorum* collectione *per Valentin. Schumannum, anno* 1539. in 8. fol. 76. impressa, reperitur IACOBVS SVEDERICVS, *Custos Misnae*, inter Theologos Franciscanos.

RICARDI SVISSETH, Calculator. Accessit Victoris Trincauelli, Veneti, quaestio de reactione iuxta doctrinam Aristotelis & Averrois. *Venet.* 1520. *per Haeredes Octauiani Scoti, Ciuis Modaltiensis, & sociorum.* in fol.

De RICHARDO SVISSETH, f. SVINSHED, f. SVINESHEVEDO, f. SVICETO, quem alii perperam *Ioannem*, alii *Rogerum* adpellant, praeter ſcriptores a Cl. Vogtio cit. p. 650. vid Chriſtophor. Wolfii not. in *Caſauboniana* p. 233. Ioſ Simleri *Biblioth.* p. 613. Chriſt. Schoettgenii *Continuat. Biblioth.* Fabric. *med. & inf. Lat.* L. XVII. p. 338. Conf. Io. Lelandi *Commentarius de Scriptoribus Britannicis* P. II. Cap. CDXXXI. p. 382. vbi ſcribit: Rogerus, *alias* Rugerus, SVICETVS *mihi leuiter cognitus per* Ioannem Picum, Ludouicum Viuem, & Conradum Geſnerum *indices. Anglum fuiſſe illi vno confirmant ore.* Facile id largimur Lelando; quodſi enim non leviter cognitus illi fuiſſet SVISSETVS, illum a SVINESHEVEDO diuerſum eſſe, minime crediderit. Vid. Cap. CDXVI. p. 373. In Mich. Maittaire *Annalibus typogr.* inuenimus Tom. I. p. 500. *Calculationes* SVISETH, *Papiae* 1488. in fol. ibidem p. 652. *Calculationes* SVISSET *Anglici, Papiae per Franciſcum Gyrardengum* 1497. in fol. ibidem p. 681. *Subtiliſſimi Anglici Doctoris* SVISETH *Calculationum liber, per egregium Artium & Medicinae doctorem mag.* Io. Tollentinum Veronenſem *emendatus. Papiae per Franciſcum Girardengum die IIII. Ianuar.* 1498. in fol. ſed veremur ne vna eademque editio, per errorem bis adducta fuerit. Librum enim intra vnius anni ſpatium, bis ex vna eademque officina prodiiſſe typographica, vix ac ne vix quidem nobis perſuadere poſſumus.

AVGVSTI DE SVLKOWSKI *S. R. I. Comitis, Oratoris quinquenn.* & ALEXANDRI DE SVLKOWSKI *S. R. I. Comitis, Oratoris quadrienn.* Primitiae litterarum, perpetuo dicatae thure, ad aras deſideratiſſimi ſui Parentis; Illuſtr. Excellentiſſimi Domini, Domini Ioſephi Alexandri, S. R. I. Comitis de Sulkowski, Curiae M. D. L. Ve-

nato-

natoris &c. &c. inter ſalutaria vota, filiali obſequio celebratae anno eX qVo DeVs prIMItIas CeLebraVIt ſaLVtIs (1735) *Dresdae, Io. Conradi Stoeſſelii, Typ. aul. vidua impreſſit.* in fol. folior. II.

Hoc opuſculum, e rariſſimis eſt, propterea quod ſumtibus celſiſſimorum Comitum impreſſum, nonniſi cum viris in ſumma dignitate conſtitutis communicatum fuit. In tabula, quae aere expreſſa, opuſculi frontem ornat, comites ipſi, & quidem alter, Mineruae, alter Bellonae habitu indutus arae adſidentes conſpiciuntur: Opuſculum ipſum, varias oratiunculas, ſermone latino, gallico, germanico & polonico, ligato pariter & ſoluto, conſcriptas, complectitur, e quibus, magna ingenii vis, quae cum eximia dicendi facultate coniuncta eſt, elucet. Omnes iſtae orationes pro ſalute Regis & Reginae Poloniarum, auguſtiſſimaeque domus incolumitate, diuerſis temporibus, variaque occaſione conceptae ſunt. *Votum eucharisticum gratiis paternis grate reſpondens*, quo opuſculo finis imponitur, lectoribus noſtris, ſpeciminis loco hic adiiciemus:

Gratia larga virum penſare munere debet,
Nam nihil ingrato, peius in orbe manet.
Sic qui fonte bibunt, fontem quoque fronde coronant,
Vt memores doni, ſe exhibuiſſe probent.
Fons es amate pater: de quo nos hauſimus ambo.
Cinxeris ergo Tuum, grata corona caput.
Teximus hanc gemini, concordi carmine gnati
Hanc cape: noſque Tuo ſemper amore fove.

AVGVSTVS & ALEXANDER

F.

F. AGOSTINO SUPERBI, *da Ferrara, Theologo, e Predicatore de' Minori Conventuali*, Apparato degli huomini illustri della Città di Ferrara, i quali nelle Lettere, & in altre nobili virtù fiorirono. Diviso in trè parti. Opera quarta. Non virus, nec vires, sed virtus, *In Ferrara, per Francesco Suzzi.* 1620. in 4. pp. 135.

AVGVSTINVS SVBERBVS, Ducis Mantuani Theologus, & Cardinalis Beuilaquensis Confessionaris fuit. Conuentui Ferrariensi ter praefuit, ibique bibliothecam luculentam condidit. Liber eius valde rarus, tres constituit partes, quarum prima Theologorum vitas, librosque ab iis editos, secunda eorum, qui in republica ciuili inclaruerunt, & tertia denique celeberrimorum artificum Ferrariensium memoriam conseruat. Reliqua AVGVSTINI SVPERBII scripta recenset Giovanni Franchini, nella *Bibliosofia e memorie letterarie di Scrittori Francescani Conventuali.* Conf. die *Merkwürdigk. der Koenigl. Biblioth. zu Dr.* T. III. p. 56.

M. ANTONII SVRGENTIS, *V. I. D. ac Patricii, & Equitis Neapolitani*, Neapolis illustrata; Praefecti praetorio, reliquorumque antiquorum magistratuum, cum Vicerege aliisque magistratibus praesentis temporis comparationem, eorumque potestatem, ordinem & inter se praecellentiam continens: omnium praeterea tribunalium, regni Neapolis in iure dicundo ritum complectens, cum adnotationibus

bus fratris Mutii Surgentis V. I. D. & praesidentis regiae Camerae summariae. *Neapol.* 1597. in fol.

Haec editio, a Gerdesio, in *Florilegio* praetermissa est. Inuenitur nunc etiam liber in P. III. Tom. VIIII. *Thesaur. Scriptor. Italiae* Graeuian. a Petr. Burmanno continuat. Conf. I. A. Fabricii *Conspectus thesauri litterar Italiae* p. 124.

CHRISTOPHORI SYLVESTRANI, *Brenzonis*, Dicta & rationes in tertium librum sententiarum. *Veronae*, 1591. in fol.

EIVSD. Speculum, in quo summi Pontificis imago, expressaque sedes utriusque gladii sine macula adparet. *Ferrar. ex officina Baldini*, 1607. in 4.

EIVSD. Lettioni sopra S. Paolo a Romani. *Veron.* 1591. in fol.

Haec CHRISTOPHORI SYLVESTRANI, scripta invenimus, in Thom. Hyde *Catalog. Biblioth. Bodleianae* P. I. p. 107. Conf. *Catalog. Biblioth.* I. P. de Ludewig P. I. p. 983. Anton. Posseuini *Apparat. Sac.* Tom. I. p. 318. qui *examen theologicum in quartum sententiarum, cum lectionibus ad seriem distinctionum magistri*, *Veronae* 1596. in fol. item *in primum secundum & tertium librum sententiarum*, ibidem eodem anno editum esse scribit. Illum vero a patria tantum *Brenzonem*, seu *Brenzonium* adpellari, nos docet idem Posseuinus, qui illud cognomentum plane omisit, & Iacobus le Long, qui in *Bibliotheca sacra* Tom. II. p. 980. illum adpellat CHRISTOPHORVM SYLVESTRANVM *Brenzonium*, *Italum*, *Veronensem*, Mortierius, loco quidem a Cl. Vogtio p. 143. cit.

illum

illum anno 1619 mortuum esse scribit; si vero Iacobo le Long recte posuit calculum, annus 1608. illi emortualis fuit.

Speculum Romanorum pontificum, in quo, decreta cum verbo Dei pugnantia, vitae cursus, prodigia horrenda, accurata breuitate depinguntur, per STEPHANVM SZEGEDINVM, *Pannonium*, Eiusdem de Traditionibus pontificiis quaestiones iucundae. in 8.

Vid. Gerdesii *Florileg.* p. 275. Huius libri, tres nobis innotuerunt editiones, quarum prima 1584. secunda 1592. tertia 1602. in 8. prodiit. Versio quoque extat germanica cum titulo: *Spiegel des weltlichen römischen Pabsts, darinnen allein der eusserliche Gewalt, Pracht, Hoffart, vnnd Stoltz der römischen Päbste, von ihrem Anfang vnnd Vrsprung beschrieben wirdt, auszgeführet mit weitleufftigen Historien, nach dem lateinischen Speculo Romanorum pontificum D.* STEPHANI SZEGEDINI *gerichtet durch* Nicolaum Honiger 1586. in 4. Vitam STEPHANI KIS, qui ab vrbe *Szegedin*, in qua natus fuit, cognomen SZEGEDINI adeptus est, data descripsit opera Matth. Scarickius, e qua plurima excerpsit Melch. Adami in *Vitis Theologorum exterorum* p. 62 sqq. Conf. Paull. Freheri *Theatrum virorum eruditione claror.* p. 388. Io. Christophor. Wolfii *Carcerem Eruditorum Museum. Viteb.* 1710. in 4. p. 46.

T.

T.

CORNELII TACITI, versio germanica, per Iacob. Micyllum in fol. folior. 452. except. dedicat. & indice.

Hanc TACITI versionem, ipsi possidemus, titulum vero libri excisum esse dolemus. Dedicauit suam versionem Iacobus Micyllus *Ludouico Graffen vnnd Herren zu Stolbergk vnd Werningenradt* &c. Differit autem in dedicatione de insigni historiae vtilitate, & inter alia haec profert: *Welchem allem nach vnnd dieweil die historien beyde zu solcher nutzbarkeyt der Nachkommenden vnd zu erhaltung der glori vnnd gedechtnusz vnser alten vnnd vorfaren dermassen, wie angezeygt, dienlich vnd fuerderlich, hab ich mich lassen bewegen, vnd wiewol ich selber der grossen Ciceronianern oder hochgefasten Teutschreiber keiner binn, doch dem gemeynen Nutzen zu gut, vnd vnserm vatterland zu ehren, mir fürgenommen, die historien des Römischen edelmanns* CORNELII TACITI, *welcher zu den zeitten, der Keyser Vespasiani, Titi, Domitiani, Nerue, vnd Traiani gelebt, vnnd was von den letsten tagen des keysers Augusti an, bisz auff seine zeyt im Römischen Reich allenthalben gehandelt worden, beschrieben so vil wir desselben bücher noch zur zeit haben (dann es hie mit diesem* TACITO *gleich wie mit andern den besten büchern auch ergangen, dasz er durch die vngütigkeyt der zeyt, vnnd durch verseumnusz vnd verachtung der menschen zum theyl vmbkommen vnd verloren worden) ausz derselben seiner Römischen sprachen inn das Teutsch zu bringen, Dann dieweil ich selber, beyde meins verstandts vnd meiner andern gelegenheyt nach der vermöglichkeyt oder geschicklichkeyt nit bin, dasz ich von mir selber vnnd ausz meinem eygenen kopff etwas, damit die gedechtnusz vnd ehr vnsers gemeynen vatterlandts gebessert oder gefürdert wür-*

den

den möcht, herfür bringen vnd geberen könne, hat mich demnach das nechst geduncket vnnd für gut angesehen, das jhenig so etwann von andern erfunden vnnd an tag geben worden, gleich wie vast die andern vor mir alle gethan haben, helffen auszbreyten vnd handthaben, vnnd damit den vnsern zu weitterm verstandt, dienstlich vnd behülfflich sein, Der zuuersicht vnd hoffnung, es soll demnach, wie sonst inn andern dingen, der jhenig so eyn gut oder landt imm bawe vnd wesen helt, dem andern so dasselbig erstlichen gezeugt oder gewonnen der nechste nachgeacht vnnd geschätzt pflegt zu werden, also auch hie dise meine arbeyt vnnd mühe nit gar vmb sonst vnd für vnnütz gerechnet werden. Zu welchem mir dann auch weittere anreytzung vnnd vrsach geben, erstlichen das anregen vnd vermanen des vorsichtigen Iuonis Schäffers *meines alten vnd sonderlichen guten freundts, vnd nachmals das exempel des hochgelerten* Bernharts Schefferlins *weyland Doctor der rechten, von welchem vor diser zeit, gleichermassen der edel vnd hochberümbt geschicht schreiber* Titus Livius, *wiewol alleyn stückweisz, verteütscht, vnd demnach von den vnsern, so vil ich hör vnd vernem, fleissig gelesen vnd beuor gehalten worden.* &c. Subscripta leguntur dedicationi haec verba: *Geben zu Heydelberg den vierdten tag Decembris anno XXXIIII.* Dedicationem sequitur *Register der nachuolgenden Römischen Keyserhistorien P.* CORNELII TACITI. In fine libri XXI. qui historiarum in editionibus latinis est liber V. fol. 435. haec leguntur: *Wasz weiter zu disem buch vnd zur gantzen historien gehört, ist durch hinlessigkeyt vnnd boszheyt der menschen, oder auch durch vnglück der zeyt vmbkommen, vnd zu schanden gangen. Ende des eyn vnd zweyntzigsten buchs der Römischen Keyserhistorien durch* CORNEL. TACITVM *beschriben.* Incipit postea fol. 437. *das buch* P. CORNEL. TACITI *von den sitten vnd völckern der alten Teutschen*, cuius in fine legitur: *Ende des büchleins* P. CORNELII TACITI *von den sitten vnd brauch der alten*

ten Teudschen. Gedruckt in der Löblichen vnd chur-fürstlichen statt Meyntz bey Ivo Schoeffer. Vollendet am zehenden tag des Monats Marcii, als man zalt nach der geburt vnsers liben Herren Iesu Christi 1535. ita enim legendum esse existimamus. In nostra enim editione, ob caussam nescimus quam, erasi sunt numeri. Vt librum vero 1535. impressum credi-derimus adducimur partim dedicationis subscriptio-ne, Heidelbergae vti iam monuimus, 1534. facta, partim verbis Io. Alberti Fabricii, qui, in *Biblio-theca latina* Tom. I. p. 476. ita scribit: Iacobi Mi-cylli *versionem Francofurti* 1612. *editam, laudat* Schottelius. Freinshemius *vsus est antiquiore versio-ne, vulgata Moguntiae* 1535. Sine dubio haec no-stra est, quam a Iacobo Micyllo profectam esse, ignorasse videtur Fabricius. Editio Micylli *Fran-cof.* 1612. in 8. noua fortassis, huius antiquioris versionis est editio. Conf. *Biblioth. Lat.* Tom. II. p. 760. *Vita Agricolae* in hac editione non inuenitur. Non ingratum fore, nostris lectoribus sperauimus, si nonnulla versionis specimina hic adiecerimus. Selegimus loca, vbi de Velleda, virgine veterum Germanorum fatidica, TACITVS exposuit. Pri-mus inuenitur L. IIII. *Historiar.* cap. 61. fol. 414. ita germanice versus: *Der legat* Mumius Lupercus *ist der jungkfrawen* Vellede *under anderm zu eynem beutpfennig* (inter dona) *geschickt vnnd geschanckt worden, Diese* Velleda *war ires lands eyn Westphä-lin, aus denen so man die Bructeros nennet, vnnd hatt ein grosz weit land vnder ir, nach alten brauch vnd sitten der Teudschen, bey welchen gemeynigklich die weiber für weissägerin vnnd darnach als der Aberglaub zugenommen, auch für göttinn gehalten wordenn, Vnd hatt aber dieser* Vellede *ansehen auff diszmal sonder-lich zugenommen vnd gewachssen, demnach sie den Teudschen geweissagt hatt, wie das sie solten gewin-nen, vnnd das die Legionen der Römer solten erschla-gen werden.* Secundus extat L. IIII. *Historiar.* cap.

65. fol. 416. *Auff solchs ansinnen der Tencterorum haben die Kölner eyn bedacht genommen. — Derhalben nachdem sie sich besunnen, haben sie auff solche masz vnd form eyn antwurt geben — Vnd solches vertrags halben, wollen wir den* Ciuilem *vnnd die* Velledam *zu mitler vnd zu richter nemen, durch welche dise vnsere pact vnd geding auffgericht vnd bekrefftigt sollen werden. Als nun also auff diszmal die Tencteri gestilt vnd zu friden gesatzt worden, seind darnach die legaten zu dem* Ciuili *vnd zu der* Vellede *mit grossem geschänk, gesandt worden, welche alsdann bei denselben alle ding nach angeben vnd willen der Kölner erlangt vnd erhalten. Aber für die* Velledam *selber, hat man die legaten persönlich nit kommen oder mit ir reden lassen, sonder si haben hie ausz müssen bleiben vnd warthen auff dasz ire sach vnd heiligkeyt dester grösser ansehens, vnnd eyn grössern schein hett. Vnnd sie selber pflegt oben auff eynen hohen thurn zu sitzen vnd doselbst durch eyn besondern ausz irer freundtsschafft die antwurt vnnd die weissagungen gleich als durch eynen Engell* (internuncius numinis) *von himmel heraher zu schicken.* Tertius est Lib V. *Histor.* c. 21. fol. 434. *Als es aber schon heller tag gewesen, seind die feind mit den schiffen, so sie hie den vnsern genommen vnd gefangen hatten, wider heim gefaren, vnd das schultheyszen schiff oder pretoriam dorinn der hauptmann pflegt zu faren, haben sie die Lipp hinaufgezogen vnd der jungkfrawen* Vellede *zu eynem beutpfennig geschanckt.* Quartus denique reperitur libr. *de mor. Germanor.* cap. 8. fol. 440. *Dann sie halten auch dafür dasz dieselben iungkfrawen oder frawen etwas heiligs inn jnen haben, vnd dasz sie die zukünfftigen Ding sehen oder wissen könnem, derenwegen sie auch iren rath oder ire vermanungen nit verachten, vnnd was si von zukünfftigen oder verborgen dingen weissagen für hoch vnd grosz halten. Vnd also haben wir selber zu vnsern zeiten gesehen dasz vnter dem Keyser* Vespasiano *löblicher gedechtnusz, die* Velleda *bei iren vilen*

vilen gleich als für eyn göttin ist gehalten worden, *wie mann dann auch sagt dasz vorhin etwann die* Aurinia, *unnd etliche andere mehr inn grossen ehren*, *und wirden gewesen seind*, *nit dasz man inen etwas heuchlen oder hoffieren* (venerati sunt non adulatione) *oder sie damit zu göttin bett machen wollen.* Collatis hisce verbis, cum textu TACITI latino, oppido adparebit, hanc versionem admodum liberam esse.

TACITO Espagnol, illustrado con aforismos, por Don Balt. Alamos de Barientos. *En Madrid*, 1614. in fol.

Alii hoc opus summis efferunt laudibus, alii e contrario, illud non adeo magni esse momenti contendunt. Iter illos eminet Hieronymus Canini, qui anno 1618. & 1620. edidit CORNELIO TACITO, *cioè gli Annali*, *Istorie*, *costumi de Germani*, *e la Vita di Agricola con molte Illustrazioni e confrontato con cinque traduzioni per* Adriano Politi, *con la sua Apologia e Dichiarazione di alcuni voci più difficili*, *e con gli Aforismi notabilissimi di* Baldassare Alamo Varienti, *transportati dalla lingua Castigliana*, *nell' Italiana. In Venezia presso i Giunti* in 4. mai. pp. 1041. Recus. *in Venezia* 1644. in 4. Huic accensemus Lengletum du Fresnoy qui P. I. des *Tablettes chronologiques* p. CXCVI. scribit: *la traduction Espagnole* (*du* TACITE.) *imprimée à Madrit en* 1614. *est rare & recherchée des amateurs pour les Aphorismes de Politique d'* Alamos. Inter hos, qui de opere, haud adeo honorifice sentiunt, auctor *Bibliographiae Historico-politicae* est, cuius verba extant, apud P. Baile dans le *Dictionaire* Tom. I. p. 15. nec non aliqua ex parte, Mr. la Mothe Iosseval d'Aronsel, sub quo nomine latet Amelot de la Houssaye dans son *Tibére*, *Discours politiques sur* TACITE. *à Amsterd. chez les Heritiers de Daniel Elzevier* 1683. in 4. mai. pp. 432. qui in praefatione dans la 2. *addition*, inter alia scri-

bit: Alamos *n'a pas seulement traduit* TACITE, *y a fait encore un grand nombre des Remarques, qu'il appelle Aforismes, & qu'* Antoine & Covarruvias, *son Approbateur, dit être la principale partie de son Ouvrage* (Aun es la principal parte, y demas momento desta obra.) — *tous ses Aforismes sont autant de piéces, & de morceaux, &c, comme dit le Proverbe, du sable sans chaux, & sans ciment.* Conscripsit vero hanc TACITI versionem & Aphorismos Don Baldassar Alamos, in carcere, in quo per vndecim annos captiuus detinebatur. Caussam eius rei pluribus exposuerunt Nicolaus Antonius in *Billioth. Hispan.* Tom. I. p. 141. & P. Baile l. cit. Conf. Io. Christophor. Wolfii *Carcer Eruditorum Musaeum.* p. 8 sqq.

10. TAFFINI, Scripta omnia,

rarissima esse, nos docet Gerdesius in *Florileg.* p. 276. Innotuerunt nobis ex illis

De characteribus filiorum Dei, eorundemque sub cruce consolationibus, liber, ad Christianos Belgas, a gallico in latinum translatus a Timotheo Poteratio. *Geneuae, apud Iacobum Stoer* 1601. in 12.

Quo liber tempore, gallice prima vice in lucem prodierit, dicere non possumus. Extat vero editio gallica hoc titulo: *Des Marques des Enfans de Dieu & des consolations en leurs afflictions. Aux fideles du Pais bas par* IEAN TAFFIN. *A Amsterdam* 1597. in 8. nec non editio *Geneuae* impressa 1621. in 12. Germanice prodierunt H. IOHANN TAFFIN *Kennzeichen der wahren Kinder Gottes ausz dem franzoesischen verdeutscht, Ambergae* 1603 in 8.

IEAN

IEAN TAFFIN, l' état de l'Eglise avec le discours des temps depuis les apostres jusqu' à present. *Bergues sur le Zoom*, *per Iacques Canin.* 1605. in 8.

Vid. *Bibliotheca Telleriana* p. 264.

Exposition de l'Apocalypse de Saint Iean avec deduction de l' histoire & chronologies. *Flessingue*, 1609. *Middelbourg* 1614. in 8.

Vid. Iacobi le Long *Biblioth. Sacra* Tom. II. p. 980.

Metanoeia, seu de vitae emendatione Libri IIII. 1694. in 8.

Gallica extat editio tit. *Quatre livres de l'amendement de vie par Mr.* IEAN TAFFIN. *à Geneve chez Iaqu. Stoer* 1606. in 8 it. *Geneuae* 1621. in 8.

P. F. NOEL TALLEPIED, Histoire de l' Estat & republiques des Druides, Eubages, Sarronides, Bardes, Vacies, anciens François, Gouverneurs de la pais de la Gaule, depuis le deluge universel, jusques à la venue de Iesus Christ, en ce monde. Compris en deux livres, contenans leurs loix, police, ordonnances, tant en l'estat ecclesiastique que seculier. Escrit nouvellement en françois. *A Paris, chez Iean Parant* 1585. in 8.

Liber rarissimus, de quo vid. *Hamburgische Berichte von gelehrten Sachen* 1744. num. XCIII. Excerptum dedit Ioan. Georg. Frickius in *Comment. de Druidis occidentalium populorum philosophis* P. II. edit. nouiss. p. 203 sqq.

LVIGI TANSILLO, il Vendemmiatore. *In Napoli*, 1534. in 4.

Celeberrimus, LVIGI TANSILLO, apud Italos, Seculo XVI. extitit poeta, quam ob rem, illum etiam Marchio Scipio Maffei, in oratione quadam, fermone italico, in Societate Arcadum Veronensium pronunciata, summis effert laudibus. Vtimur dum haec scribimus versione istius orationis gallica, quae hoc titulo: *Discours sur l'histoire & le genie des meilleurs Poetes Italiens, prononcé par Mr. le Marquis* Scipion Maffei *à l'ouverture de la nouvelle colonie d'Arcadie de Verone*, extat dans la *Bibliotheque italique* Tom. I. Art. IIII. Tom. II. Art. VIIII. Ille qui hanc orationem ex italico in gallicum conuertit fermone n. in obseruationibus subiectis, haec de LVIGI TANSILLO adnotauit: LVIGI TANSILLO *d'une famille patricienne de* Nôle *au Royaume de* Naples *& fameux Poete a égalé les plus celebres par ses Sonnets & les a tous surpassés par ses chansons. Le* Caro *devint son ami & son admirateur pour en avoir vû une seule. Le* Stigliani *le trouve meilleur Poete lyrique que* Petrarque — *Ses Ouvrages furent mis dans l'indice expurgatoire de l'an* 1559. *ce qui reveillant la tendresse paternelle de ce poete, produisit cette belle epître intitulée:* Canzone al Papa Paolo IIII. *qui commence*: Eletto in Ciel, possente e summo Padre. *Il y justifia avec tant de sagesse & d'agrément ses prétendues fautes, que l'année suivante l'Interdit fut levé du moins ne subsista-t-il que sur le* Vendemiatore. Prima haec carminis impudici editio est, quam adduximus, quamque plures variis in locis, mutatae, sequutae fuerunt. In *Catalogo Bibliotb. Hulsianae* P. IIII. p. 577. reperitur editio, nulla loci, & typographi facta mentione, cum titulo *Stanze di cultura sopra gli horti delle Donne.* 1537. in 8. Haec illa sine dubio editio est, quam Leonardo Nicodemo in *Addizioni alla Bibliotheca Napoletana del* Toppi,

& Giov. Mario Crescimbeni nella *Storia della Volgar poësia*, primam esse crediderunt, & Niceronus minus recte, Tom. XIIX. p. 354. anno circiter 1550. *Venetiis*, impressam esse, putauit. Sed forte & haec alia est. In prima parte della *Raccolta del* Lodovico Dolce *delle stanze di diversi illustri poeti*, & quidem in editione *Veneta*, quae apud *Giolitum* 1553. non 1533. vt Cl. Vogtius p. 654. scribit, in 12. prodiit, legitur carmen illud a pagina 272. vsque ad pag. 321. In posterioribus vero huius collectionis, editionibus, nimirum in *Veneta* 1556. & 1570. in 8. illud omissum fuit. Vid. Nicol. Fr. Haym *Notizia de' libri rari nella lingua italiana* p. 137. Prodiit quoque carmen obscoenum, titulo, *Stanze amorose sopra gli orti delle Donne*, insignitum, cum aliis LVIGI TANSILLO carminibus, omisso tamen eius nomine *Venetiis* 1574. in 12. In *Bibliotheca Cardinalis Imperialis* conspicitur: *il Vendemmiatore di* LVIGI TANSILLO, *in Venezia per Baldassar. Constantini* 1649. in 4. Extat quoque teste Nicerono l. cit. editio *Veneta* in 12. fine anni & typographi indicio. In *Capitoli burleschi d' incerto autore*, quem tamen, vt editio *Spirensis* 1629. in 12. prae se fert, Hieronym. Magagnati esse nouimus, LVIGI TANSILLO carmen, hoc titulo insignitum conspicitur: *Il Vendemmiatore di M.* LVIGI TANSILLO, *per addiètro con improprio nome intitulato Stanze di coltura sopra gli Orti delle Donne, di nuovo riformato è di più d' altrettante Stanze accresciuto è revisto.* Caussam vero, quamobrem, LVIGI TANSILLO, hoc carmen, *il Vendemmiatore*, nominauerit, exponit Niceron Tom. XIIX. des *memoires* p. 353. his verbis: Il Vendemmiatore *est en rimes octaves, & contient environ* 160. *Stances, c'est une pièce entierement licentieuse, qu'il se repentit dans la suite, d'avoir composée. Il en prit l'occasion d'un ancien usage de sa patrie & de plusieurs autres en droits du Royaume de* Naples, *où dans les temps des vendanges les*

les gens de la lie du peuple ont le privilege de dire, aux plus grands Seigneurs, & aux Dames même les plus qualifiées, qu'ils rencontrent, toutes les injures, qu' ils veulent; & ceux qui usent le plus de cette liberté sont les Vendangeurs. TANSILLO *composa cette piéce étant en vendange dans l' automne de* 1534. &c. Anno 1540. prodierant *Venetiis, Stanze in lode della menta, stampate nuovamente con diligenza & historiate. Per Curzio Nave é fratelli* in 8. quae ob similitudinem stili, & rerum spurcitiem, quibus scatebant, LVIGI TANSILLO tribuebantur, quarum tamen se esse auctorem constanter negauit. Interea sub eius nomine recusa fuerunt cum *Vindemiatore* eius. Vid. Niceron l. cit. p. 354. & *Giornale de' letterati d' Italia* Tom XI. p. 110 sqq. Reliqua LVIGI TANSILLO opera poetica, *per un' Academico Abandonato*, qui fuit Dominicus Bagnari de Massa collecta & edita fuerunt anno 1711. *Bononiae* in 12. pp. 94. Prodierunt etiam anno 1738. *Opere di* LVIGI TANSILLO *con gli Argomenti ed Allegorie di* Lucrezia Marinella *ed un Discorso di* Tommaso Costo, *In Venezia*, in 8.

La prima parte del general Trattato di numeri & misure di NICOLÒ TARTAGLIA. Nella quale in diecisette libri si dichiarà tutti gli atti operativi, pratiche & regole necessarie non solamente in tutta l' arte negotiaria, & mercantile, ma anchor in ogni altra arte, scièntia over disciplina dove intervenghi il calculo. *In Vinegia per Curzio Trojano dei Navo*, 1556. in fol. folior. 277. excepta dedicatione ad Richard. Ventworth Angliae Nobilem, & tavola della continentia di ciascun libro, & aquante carte principia.

La

La ſeconda parte del general Trattato di numeri & miſure di NICOLÒ TARTAGLIA, nella quale in undici libri ſi notificà la più ellevata & ſpeculativa parte della pratica Arithmetica la qual e tutte le regole, & operationi praticali delle progreſſioni, radici, proportioni, & quantità irrationali. *In Vinegia*, 1556. in fol. folior. 186. ſi omiſeris dedicationem ad Comitem Antonium Andrianum, & indices.

La terza parte del general Trattato di numeri & miſure, di NICOLÒ TARTAGLIA, nel quale ſi dechiarano i primi principii, & la prima parte della geometrica, con belliſſimo & facilliſſimo modo; coſe utiliſſime e dilettevoli, per tutte quelle perſone, che ſi dilettano di ſapere. Demonſtraſi oltra di cio la prattica del miſurare ciaſcuna coſa, con brieve & facile via. *In Venetia per Curtio Troiano.* 1560. in fol. folior. 57. excepto indice & dedicatione ad Daniel. Dannam.

Haec pars quinque abſoluitur libris.

La quarta parte del general Trattato di numeri & miſure di NICOLO TARTAGLIA, nella quale ſi riducono in numeri, quaſi la maggior parte delle figure, coſi ſuperficiali, come corporee della geometria; & oltre a' cio' s' applicano alla materia, oſi metteno in atto pratico. Coſe multe vtile à tutte le qualità, delle perſone, & infinitamente deſiderate' de' ſtudi-

osi delle divine mathematice. *In Venetia* 1560. fol. 63. non numerat. indice & dedicat.

Tres complectitur libros, haec pars inscripta nomine Comitis Camilli Martinengi.

La quinta parte del general Trattato di numeri & misure di NICOLO TARTAGLIA, nella quale si mostra il modo de essequire, con il compasso & con la regha tutti li problemi geometrici di Euclide, & da altri philosophi. Et con modi più ispedienti, brevi di quelli datì da esso Euclide. Materia non men' utile che necessaria à geometrici designatori, perspettivi, Architetti, Ingegneri, & machinatori, si naturali come Mathematici. *In Venezia* 1560. folior. 90. except. dedicatione ad Marchionem Sforziam Pallauicinum, & indice.

Tres in hac parte inueniuntur libri.

La sesta parte del general Trattato di numeri & misure di NICOLÒ TARTAGLIA, nella quale se delucidà quella antica pratica speculativa dell' arte magna, detta in Arabo Algebra, & Almucabala, over regola della cosa trovata da Maumeth figliolo di Moyse Arabo, la quale se puo dire la perfetta arte del calculare, perche la supplisse, & serve per risolvere infiniti casi, over questioni, si in geometria, come in arithmetica che alcuna delle altre regole (fin' hora datte) non potria servire. Giontovi in fine molti quesiti risolti per Algebra,

si

ſi in Arithmetica, come in Geometria. *In Venetia*, 1560. folior. 44. non computat. indice & dedicatione ad Hieron. Martinengum, Veronae Gubernatorem.

Vnum tantum librum, haec pars ſexta & vltima complectitur, operis, in Germania, rariſſimi, & in ipſa Italia maxime infrequentis. Nicol. Fr. Haym nella *notizia de' libri rari nella lingua italiana*, illud p. 276. adduxit, quod vero non ipſe id viderit, propterea colligimus, quod librum in forma quarta prodiiſſe ſcribit, qui in folio nobis ad manus fuit. Titulos autem ideo cuiusque partis, adtulimus integros, vt cuilibet libri argumentum pateat. In primae & ſecundae partis titulo, conſpicitur NICOLAI TARTAGLIAE imago, ligno elegantiſſime inciſa, cum hac ſubſcriptione: *Li inventioni ſono difficili, ma lo Aggiongervi è facile.* In reliquis partibus eadem imago, non in titulo quidem, ſed poſt tabulam eorum, quae in libro continentur, quae cuique parti praemiſſa eſt, conſpicitur. Quarta pars, in titulo quidem *ex officina Curtii Troiani* 1560. prodiiſſe dicitur, ſed e ſubſcriptione, quae, in fine, illius partis, legitur, adparet, quod iam anno 1557. *Venetiis per Cominum de Tridino*, impreſſa fuerit. Duas partes priores ex italico, in gallicum ſermonem conuertit Guilielm. Goſſelin & edidit *à Paris* 1578. in 8. Tam celebris vero tunc temporis NICOLAVS TARTAGLIA, Brixienſis, apud Italos fuit mathematicus, vt Thuanus quoque Libr. XVIIII. *Hiſtor.* p. 895. edit. *Francof.* in 8. eius faceret mentionem, illumque multa, a Luca Brugenſi monacho, ſollertiſſime inuenta, illuſtraſſe, & correxiſſe, ſcriberet. Non vero Lucas Brugenſis, ſed Lucas Burenſis ſeu Lucas Paciolus, monachus Franciſcanus fuit, cuius ſcripta mathematica, tialico ſermone compoſita, prodi-

prodierunt *Venet.* 1484. in fol. vid. Mich Maittaire *Annal. Typogr.* Tom. I. p. 454 editionem *Venetam per Paganino de' Paganini Bresciane* 1494. in fol. adducit N. F. Haym l. cit. p. 275. Recentiorem editionem *Venetam* 1509. in fol. inuenimus dans le *Dictionaire* de Mr. Baile Tom. IIII. p 2696. not. (E.) Vitam NICOL. TARTAGLIAE pluribus exposuerunt Girolamo Ghilini in *Téatro d' Uomini letterati* Tom. II. p. 200. Paull. Freherus in *Theatro virorum eruditione claror.* p. 1459. Conf. quoque P. Baile *Dictionaire* Tom. IIII. p. 2 95 sqq. Ios. Simleri *Bibliotb.* p. 526 Leonardo Cozzando *Libraria Bresciana* p 271 sqq. Fr. Claud. Milliet Dechales *Mundus mathematicus*, & quidem Tract. prooem. Tom. I. p. 32.

Sermon *des grosz gelarten in gnaden erlauchten doctoris* IOHANNIS THAVLERI *prediger ordens.* weisende auff den nehesten waren wegk. yn geiste czu wandern durch überschwebenden syn. vnuoracht von geistes ynnigen vorwandelt in deutsch manchen menschen zu selikeit. in 4. folior. 281.

Sermones LXXXIIII rarissima haec editio, quam, e bibliotheca Portensi, ante oculos habemus, complectitur, vbi praemissus index, hisce inchoatur verbis: *Registrum Dis seindt etliche andechtige gute predige des erleuchten begnadten lerers doctoris* IOHANNIS THAVLERI *sant Dominici ordens mit eyner vorgheenden tafeln, in der die meinunge vnd der Synne einer iglichen predig ordentlich vn kurtzlich allein vorgenennet seyn. vnd mit der tzale betzeichnet. die selbe tzale darnach an allen bletteren einer iglichen predig sunderlichen geschrieben steet.* &c. Argumentum sermonis primi hac ratione exponitur: *De natiuitate Xpi. Item dy predig von dreyen geburten ist genommen ausz den dreyen Messen des weynachten tages. vnd saget wie wir die drei crest vnser sele vorsammeln*

meln sollen. vnd auch vorlaucken aller eigenschaft willens begerens vnd wirckens. Vltimi sermonis argumentum hoc est: *Revela dn̄o viam tuam &c.* *Item die predig ausz dem propheten in dem psalter. saget wie wir fasten vnd wachen sollen an tzustörung der natur vnd wie wir got getrawen sollen in allen den sachen die vnns notbdurfftigk seynn tzu sele vnd tzu liebe &c.* Vltimum sermonem excipit *die Hystorien des erwirdigen docters* IOHANMIS THAVLERI, a fol. 261. vsque ad finem. In fine typographus libro haec adposuit verba: *Hie endet sich das buchlein von den andechtigen vnd gnadenreichen predigen vnd leren des beschawlichen lebens. Des begenadten vnd hochgelerten doctoris* IOHANNIS THAVLERI *Des heiligen ordens sancti Dominici Gedruckt in der furstlichen stat Leyptzk durch Cunradum Kachelouen vnd vorendet. Am tag Gerdrudis ym acht vnd neuntzigisten jar.* (1498) Idem sine dubio liber est, quem Michael Maittaire Tom. I. *Annal typogr.* p. 670. hoc titulo: IOHANNIS THAVLERI *sermones, dialecto Franconia versi, Lipsiae*, 1498. in 4. adduxit.

Relaciones de PETRO TEIXEIRA d' el Origen Descendencia, y succession de los Reyes de Persia: y de Harmuz, y de un Viage hecho por el mismo Autor dende la India oriental hasta Italia por tierra. *En Amberes, en casa de Hieronymo Verdussen* 1610. in 8. pp. 599.

De insigni libri raritate vid. *Catalogus Biblioth. Sarrazianae* p. 74. libri vero recensio inuenitur in den *Merkwürdigk. der Koenigl. Biblioth. zu Dr.* Tom. III p. 430 sqq. in den *Nachrichten von einer Hallischen Biblioth.* Tom. V. p. 302. vbi gallice etiam prodiisse dicitur. De Auctore vid. Nicol. Antonii *Biblioth. Hispan.* Tom. II, p. 197.

BERN-

BERNARDINI TELESII, *Consentini*, de rerum natura, iuxta propria principia libri VIIII. ad illustriss. & excel'entiss. Dominum Ferdinandum Carafam, Nuceriae ducem. *Neapoli*, 1586. in fol.

Initio libri duo prodierant *Romae* 1565. in 4. cum praefatione, quae in editione *Neapolitana* 1570. in 4. omissa fuit. Editio *Geneuensis* 1588. in fol. quam Cl. Vogtius p. 659. memorat, in bibliotheca extat Portensi. Conf. de BERNARDINO TELESIO Niceron *Memoires* Tom. XXX. p. 104 sqq.

Historia geral de Ethiopia a alta, ou preste Ioam, e do que nella obraram os padres da companhia de Iesus composta na mesma Ethiopia, pelo padre Manoel d' Almeyda, natural de Vizeu, Prouincial e Visitador que foy na India: abbreuiada com noua releyçam, e methodo pelo *padre* BALTHEZAR TELLEZ, *natural de Lisboa, provincial da provincia lusitana* ambos *da mesma companhia. En Coimbra, con todas as licenças necessarias: na officina de Manoel Dias, Impressor da Vniversidade, anno do Senhor de mil e seyscentos e sessenta.* (1660) in fol. pp. 738. excepto prooemio pp. 38.

Quantae liber sit raritatis, verba docent litterarum Io. Christ. Wolfii, quas anno 1716. ad Mathurinum Veyssier. la Crozium perscripsit *De* BALTHAS. TELLEZII *historia generali Aethiopiae superioris*, & Al. de Menezes, *expeditione in montes malabaricos, libris rarissimis. quos occepisse te scribis, ex animo hoc magis gratulor, quod paucis tam felicibus esse*

con-

contingat, pauciores autem sint, qui illis cum tanto fructu vti possint, quantus tuo beneficio in historiam redundabit. Vid. *Thesaurus epist. lacrozianus* Tom. II. p. 106. Multa vero ex hoc libro in suos conuerterunt vsus Iobus Ludolfus & modo nominatus la Crozius, ille in conscribenda *Historia Aethiopica*, hic vero in componenda *Histoire du Christianisme d'* Ethiopie & Armenie. Ipse id fatetur Iobus Ludolfus in prooemio *historiae Aethiopicae*, §. 10—13. vbi scribit: *Cum paucis abhinc annis P.* BALTHAS. TELLEZII, *Lusitaniae prouincialis historiam aethiopicam, florido & amoeno stylo Lusitanice compositam, nactus essem, eamque e Patrum societatis actis ac documentis & quidem ex* P. Eman. Almeydae *commentario in* Aethiopia *conscripto, nec non latina Patriarchae Aethiopici* Alfonsi Mendezii *historia manuscripta depromtam intelligerem, & a* P. Hieronymo Lupo, *teste iurato, comprobatam viderem, non dubitaui operi pridem designato, manum admouere, praesertim quod animaduerterem, omnia pulchre congruere cum iis, quae* Gregorius *Habessinus, ex regno* Amhara *oppido* Mecana-Selaçè *oriundus, mihi prolixe narrauerat. Nisi quod* TELLEZIVS *religionis romanae sodalitatisque suae caussam passim agat, & acta Patrum societatis, vbique defendat vel extollat, nec non in enarrandis rerum gestarum caussis atque finibus, illorum partes fortiter tueatur: Habessinorum vero res, acriter perstringat, atque de sacris eorum, acerbissime sentiat, eo tamen candore, eaque sinceritate, vt non raro mores bonamque gentis indolem commendet.* Conf. eiusdem ad suam *Historiam Aethiopicam*, antehac editam, *Commentarius* vbi, cum p. 9 sqq. BALTHAS. TELLEZII *peccata philologica, & historica, & defectus* exponit, inter alia haec legimus: *Quandoquidem ergo ex Actis scriptisque Patrum opus suum composuit, qui omnes Regni illius regiones quaqua versum peragrarunt, & triginta fere annos in eo floruerunt, vtique verissima de rebus Habessinorum tradere potuit, & certe, si facta & res gestas spectes, tradidit: vt in prooemio Historiae nostrae diximus. Eam ob rem*

nos

nos iure merito illi plurimum fisi sumus, cum ob causas supra dictas, tum quod congruentia retulerat iis, quae Gregorius *mihi narrauit, cum quo nullum vnquam commercium habuit, nec conuersationem.* Multa quoque ex hoc libro in compendium redacta, & in gallicum conuersa sermonem, reperiuntur dans les *Relations de divers Voyages curieux, traduites d'* Hacluyt, *de* Purchas *& d' autres Voyageurs* Anglois, Hollandois, Portugais, Allemands, Espagnols *& autres par Mr.* (Melchisedech) Thevenot, cuius libri recentissima est editio, quae *Parisiis* 1696. IIII. Tom. in fol. prodiit. Satis vero adcurata *historiae aethiopicae* TELLEZII reperitur recensio, in den *Nachrichten von einer Hallischen Biblioth.* Tom. IIII. p. 481 sqq.

P. TERENTII sex: quae extant: Comoediae. Andria. Eunuchus. Heautontimorumenos. Adelphi. Ecyra. Phormio.

Germanae iuuentuti. S.

Accipe: Germana Iuuentus: P. TERENTII *Comoedias*: multis in locis antea excussis emendatiores. quibus erudita Philippi Melae Brettani praeposita est epistola, quae item ad rationem comoediae carminisque genus pertinent, late explicata sunt, praeterea loca, quae a Prisciano in variis libris sunt declarata, cum TERENTII vita ex libro Criniti, in fine adiecimus. Nihil itaque est reliqui, quam vt proprietatem, puritatem, elegantiam latini sermonis: quam mira arte temperauit: ex hoc inprimis Comico petas, quibus latinos omnes: vt est in confesso: facile vincit. Tu ita fac & vale.

Lipsiae, ex officina Melchioris Lottheri 1519. in 4. fol. 137.

Titu-

Titulus ſatis ſuperque docet, quid haec editio, quae Maittairio, Fabricio, Leichio, Weſterhouio, & Auctori *Theſauri Bibliothecalis*, incognita fuit, promittat. Ad illud excuſa ea eſt exemplar, quod Philippus Mela, ſiue Melanchthon Brettanus, *Tubingae* 1516. in 4. euulgauerat. Epiſtola Philippi Melae, cuius in titulo, mentio facta eſt, ad Paullum Geraeandrum Saloburgenſem ſcripta eſt, & dedicationis locum obtinet. In fine noſtrae editionis haec leguntur verba:

Candido Lectori.

Recognouimus tibi: Candide Lector. ex variis exemplaribus. P. TERENTII *fabulas, quarum te adeo ſtudioſum cupimus, vt eas ad vnguem (quod dicitur) teneas, quo nihil tibi fuerit ad puritatem linguae latinae accommodatius. Illud enim inter eruditos conuenit,* TERENTIVM *optimum eſſe latinitatis autorem. cui vt totus incumbas, leuibus quorundam nugis abiectis, te etiam atque etiam adhortor. mendas autem (quas omnes per temporis breuitatem tollere non potuimus) & variam lectionem & in quibusdam locis diſtinctionem, pro tua humanitate caſtigato, adiicito, & appenito. Nos quantum per temporis anguſtiam nobis licuit, tuo profectui voluimus quam optime conſultum. Vale. Lipſiae, ex officina Lottheriana. Anno a natali Chriſtiano. Milleſimo quingenteſimo decimonono.*

P. TERERTII, *Afri, Poetae lepidiſſimi,* Comoediae omnes. Cum abſolutis commentariis Aelii Donati, Guidonis Iuuenalis Cenomani, Petri Marſi in omnes fabulas, Ioannis Calphurnii Brixienſis in Heautontimorumenon. Accedunt Antonii Goueani Epiſtola ad Guillelmum Bellaium Langeum, Taurini proregem, de caſtigatione harum comoediarum.

Eiusdem de verſibus Terentianis, nec non de ludis Megalenſibus, ac quaedam perpulchrae annotationes. Bartholomaei Latomi in ſingulas ſcenas argumenta, ordo & diſtinctio partivm fabulae, vocum quarundam & locorum difficilium explicatio, loci argumentationum & amplificationum principales, ſchemata paſſim & ornamenta orationis. Petri Senenſis caſtigationes, ex plurimis TERENTII locis, adiecta quorundam obiter explicatione. Eiusdem in Andriam pulcherrimae annotationes, quae maxime ad hominum mores facere videntur. Henrici Loriti in carmina TERENTII per omnes eius comoedias iudicium. His item addidimus cuiusque ſcenae terna argumenta, variis verbis, eadem tamen ſententia deſcripta. Metris in ſuvm ordinem recte reſtitutis, ac variis lectionibus in margine appoſitis. Eorum quae in his interpretum commentariis adnotata ſunt, index ampliſſimus. *Venetiis, apud Io. Mariam Bonellum* 1563. in fol. folior. 234. ſi praemiſſa & indicem non numeraueris.

Editionis oppido rarae, neque Io. Alb Fabricius in *Bibliotb. latina*, neque Arnold. Henr. Weſterhovius in ampliſſimo *Catalogo editionum* TERENTII, quem ſuae editioni *Hag. Comit.* 1726. II. Tom. in 4. praemiſit, neque *Tbeſauri Bibliotbecal.* Auctor, fecerunt mentionem. Nonnullis illa figuris, ligno, non quidem inuita Minerua, inciſis, ornata eſt. Quid vero praeterea in illa praeſtitum fuerit, titulus, a nobis integer adſcriptus, quemlibet docere poterit.

R. P.

R. P. IEAN BAPTISTE DV TERTRE, *de l' Ordre des F. F. Prescheurs de la Congregation de S. Louis, Missionaire Apostolique dans les Antilles*, Histoire generale des Antilles habitées par les François. Divisée en deux Tomes, & enrichie de Cartes & de figures. *A Paris, chez Thomas Iolly*, 1667. in 4. pp. 593.

Tome II. contenant l'histoire naturelle pp. 539.

Tome III. dans lequel il est traité du changement des Proprietaires des Ant-Isles. De l' Etablissement de la Compagnie Royale des Indes Occidentales: Et de son Gouvernement jusqu'à la Guerre entre la France & l'Angleterre &c. *ibid. apud eundem* 1671. in 4. pp. 317.

Tome IIII. dans lequel il est traité de tout ce qui s'est passé de plus considerable dans les Ant-Isles de l' Amerique, depuis le Commencement de cette derniere guerre, jusqu'à la paix de Breda &c. *ibid. eod.* in 4. pp. 362. cum multis figuris aere expressis.

Christ. Gryphius in *dissertat. isogogic. de Scriptoribus historiam Seculi XVII. illustrantibus*, quod nos quidem sciamus, primus fuit, qui p. 597. scripsit, hunc librum Regis Galliae iussu, quod multis nimis libere scriptus videretur, suppressum fuisse. Amplexi sunt postea hanc sententiam Io. Francisc. Buddeus in *dissertat. de Criteriis boni libri* p. 37. Cl. Vogtius in *Catalogo* p. 660. Ob silentium vero du *Iournal des Savans* anni 1667. vbi libri P. I. & II. recensetur, nec non Iacobi le Long & Lengleti du Fresnoy, non sine ratione, hac de re, dubitat Auctor

der *Merkwürdigk. der Koenigl. Biblioth. zu Dr.* Tom. III. p. 551.

Nouum TESTAMENTUM graece & latine nouiter impressum. *Compluti per Arnald. Guil. de Brocario.* 1514. in fol.

Rarissimum & splendidissimum hoc opus, partem constituit *bibliorum polyglottorum*, quae cura & sumtibus Francisci Ximenii prodierunt. In fine illius haec leguntur verba: *Ad laudem & gloriam Dei, & domini Iesu Christi, hoc sacrosanctum opus, noui* TESTAMENTI *& libri vite, grecis latinisque characteribus, nouiter impressum, atque studiosissime emendatum felici fine absolutum est, in hac preclarissima Complutensi vniuersitate. De mandato & sumtibus Reuerendissimi in Christo patris, Domini Domini* Francisci Ximenii de Cisneros, *titulo sancte Balbine, sacrosancte Romane Ecclesie presbyteri Cardinalis, & Hispaniarum primatis, ac regnorum Castelle archicancellarii, archiepiscopi Toletani. Industria & solertia honorabilis viri Arnoldi Guillelmi de Brocario, artis impressorie magistri. Anno domini* 1514. *mensis Ianuarii die decimo.* Textus graecus sine spiritibus & accentibus comparet, vt ipsum autographum adcuratius referat. Versio conspicitur latina interlinearis noua, vna cum vulgata. Legitur quidem in ea editione locus 1 Ioh. V. 7. & 8. verba tamen *καὶ οἱ τρεῖς εἰς τὸ ἕν εἰσιν*, desiderantur. De codicibus quibus Ximenius vsus fuit, vid. Io. Millius in *Prolegom. ad N. T. gr.* p. 108 sqq. Eminebat inter illos codex MStus epistolarum apostolicarum ex insula Rhodo adlatus, quem Iacob. le Long in *Bibliothec. sacr.* Tom. I. p. 183. edit. *Paris.* in fol paullo fusius describit. Recusus postea textus graecus, ex editione *Complutensi* fuit, in *bibliis polyglottis Antverpiensibus, Parisinis*, & aliis. Conf. Iacobi le Long *Bibl. sacr.* Tom. I. p. 8 sqq. p. 199 sqq.

Τῆς

Τῆς καινῆς διαθήκης ἅπαντα. *Editio regia, opera & cura Roberti Stephani, typographi regii. Parisiis* 1546. in 12. Tom. I. pp. 528. Tom. II. pp. 364.

Editio nitidissima, rarissima, & adcuratissima, quoniam duodecim in ea sphalmata duntaxat occurrere dicuntur. In principio praefationis Roberti Stephani librarii Regii, ad sacrarum literarum studiosos, haec posita verba legimus: *O mirificam regis nostri optimi & praestantissimi principis liberalitatem*, quae verba huic editioni, denominationem: *O mirificam*, adtulerunt. Ita vero Robertus Stephanus, in eadem praefatione, de hac editione sua scribit: — *Quo quidem in opere excudendo eandem, qua in caeteris uti solemus, diligentiam: maiorem etiam, ut par erat, religionem praestitimus. Siquidem codices nacti aliquot ipsa vetustatis specie pene adorandos, quorum copiam nobis Bibliotheca Regia facile suppeditauit, ex iis ita hunc nostrum recensuimus, ut nullam omnino litteram secus esse pateremur, quam pulres*, (plures) *iique meliores libri, tanquam testes, comprobarent. Adiuti praeterea sumus cum aliis, tum vero* Complutensi *editione, quam ad vetustissimos Bibliothecae* Leonis X. Pont. *Codices excudi iusserat Hispaniarum Cardinalis* Franciscus Simenius: *quos cum nostris miro consensu saepissime conuenire, ex ipsa collatione deprehendimus*. &c. Contulit vero Robertus Stephanus textum graecum cum XVI. Codicibus MStis. De editionibus repetitis vid. Theodor. Ianson. ab Almeloveen *Vitae Stephanorum* p. 19. Io. Millii *prolegom. in N. T. graec.* p. 116. Iacob. le Long. *Biblioth. sacra* T. I. p. 206. *Acta erudit. & curios. Franconica* num. XIII. p. 57 sqq. De editione *Parisiensi* 1549. in 12. quam adduxit Cl. Vogtius p. 662. Io. Millius l. cit. p. 125. ita scribit: *Anno* 1549. *iteratam N. T. editionem, iuris publici fecit* Rob. Stephanus, *ea-*

dem forma, iisdem typis, eadem praefatione, qua prior supra dicta, imo eodem, qua ista, numero paginarum ac versuum seu linearum in quauis pagina. In hac autem textus, editionis prioris alteri adeo mirifice congruit, vt ab ea nusquam abscessum sit, quod video, nisi in lectionibus dumtaxat 67. *e quibus sunt quatuor dubiae fidei: e reliquis* 26. *pro genuinis habeo*, 37. *non item. Adeo vt vndecim sint lectiones non bonae, in hac editione* Stephanica *plures quam in priori.* Cum Paullus Colomesius duodecim sphalmata, quae in editione 1546. reperiebantur, expuncta in hac, & emendata conspiceret, nullum prorsus errorem typographicum in illa extare sibi persuasit, & dans la *Bibliotheque choisie* p. 495. edit. Io. Alb. Fabricii scripsit: *l'edition de* Robert Estienne *est recommandable par la beauté de son caractére, & pour n'avoir pas une seule faute.* Errasse vero Paull. Colomesivm, demonstrauit, & quatuordecim editionis illius typothetarum errores notauit Godofredus Olearius in *Obseruationibus ad Matth.* IIII. 8. §. 7. p. 130. Conf. Io. Georg. Pritii *Introductio in lectionem N. T.* p. 283 sqq. edit. *Lips.* 1722.

Τῆς καινῆς διαθήκης ἅπαντα, *Nouum* TESTAMENTVM graece, additis singulorum capitum argumentis graecis, variisque lectionibus, mutuisque testimoniis. *Geneuae e typographia Io. Crispini*, 1553. in 12.

De editione hac nitidissima, quae cum praefatione graeca Io. Crispini prodiit, ita scribit Io. Millius l. cit. p. 127. *Anno* 1553. Ioannes Crispinus, (Belga Atrebas) *edidit ad textum* R Stephani N. T. *minori forma, typisque admodum elegantibus. In hac autem, cum loca S. Scripturae*, Stephanique *lectiones variantes ad oram exteriorem libri collocaris* (Crispinus) *tum etiam κεφαλαίων lemmata, noua methodo dispo-*

diſpoſuit, miſſis quidem ſubinde veteribus, inſertisque aliis de ſuo. Verum haud placebat hoc qualecunque artificium: neque quisquam poſtea N. T. in hanc formam edidit. Conf. Iacob. le Long *Bibliotb. Sacr.* Tom. I. p. 210. Idem Criſpinus poſtea repetitas dedit editiones 1564. & 1565. in 16.

Ieſu Chriſti D. N. *Nouum* TESTAMENTVM, ſiue nouum foedus. Cuius Graeco contextui reſpondent interpretationes duae: vna vetus: altera, noua Theodori Bezae, diligenter ab eo recognita. Eiusdem Th. Bezae Annotationes, quas itidem hac tertia editione recognouit, & acceſſione non parua locupletauit. Reſponſio eiusdem ad Seb. Caſtellionem, in qua multi *Noui* TESTAMENTI & harum in ipſum annotationum loci accuratiſſime excutiuntur, ſeorſum excuſa proſtat. Anno 1582. in fol. Pars I. pp. 525. except. praemiſſ. P. II. pp. 488. ſi indices omiſeris.

Haec editio, *ex officina Henrici Stephani* euulgata, quod illius nos docet oliua, raro eſt obuia. Quodſi Theodori Bezae ſpectaueris verſionem, tertia eſt. Initio prodierat anno 1557. latine, omiſſo textu graeco *ex officina Roberti Stephani*, tum 1565. in fol. recognita, adiecto textu graeco, & verſione latina vulgata. Huic autem noſtrae tertiae editioni praemittitur Epiſtola Theodori Bezae *ad sereniſſimam reginam & ſuis virtutibus non minus quam regiis decoribus ſplendidam*, D. Eliſabetham, *Angliae, Franciae, Hiberniae & circumiacentium inſularum Reginam, Fidei chriſtianae defenſatricem*, exarata Geneuae 1564. Inuenitur illa etiam in editionibus prioribus, ſed in ſecunda & hac noſtra tertia editione, ab initio & in fine aucta & in quibusdam locis mutata

tata conſpicitur. Quod vero Th. Beza in hac tertia editione praeſtiterit, ipſe in praefatiuncula ad chriſtianum lectorem paullo vberius exponit. Conf. Io. Millii *prolegom.* p. 131. Iacob. le Long *Biblioth. Sacr.* Tom. I. p. 214. *Reſponſio* ad Sebaſtianum Caſtellionem, quae in titulo memoratur, noſtro exemplari non adiecta eſt. Eſt nobis quoque e bibliotheca Portenſi publica verſionis Bezianae editio quarta ad manus, cui titulus hoc modo mutatus, praefixus eſt: TESTAMENTVM *nouum, ſiue Nouum foedus* Ieſu Chriſti D. N. *cuius graeco contextui, reſpondent interpretationes duae; vna, vetus, altera* Theodori Bezae, *nunc quarto diligenter ab eo recognita. Eiusdem annotationes, quas itidem hac quarta editione accurate recognouit, & acceſſione non parua locupletauit; vt docebunt aſteriſci margini appoſiti nec non eius ad lectorem epiſtolium. Haec quarta editio, propter acceſſiones non paucas, duos indices nouos habet, quorum prior priori parti, poſterior poſteriori ſubiunctus eſt. Seorſim editur recenſio earundem in diuerſis Novi* TESTAMENTI *locis vocum (vulgo concordantiae novi* TESTAMENTI*) cui etiam operam multum lectori profuturam idem* Theodorus Beza *& quidam alii impenderunt.* 1589. in fol. P. I. pp. 555. except. praemiſſ. & indice. P. II. pp. 519. except. indice. Vid. Io. Millius l. cit. p. 132-136. Iacob le Long l. cit. p. 214. die *Nachrichten von einer Halliſchen Biblioth.* Tom. IIII. p. 195. Quinta tandem verſionis Th. Bezae editio, teſte Iacobo le Long l. cit. p. 215. cum noua praefatione, & noua Epiſtola ad Eliſabetham Angliae reginam, prodiit *Geneuae apud Haeredes Euſtathii Vignon.* 1598. in fol.

Ieſu Chriſti, D. N. *Nouum* TESTAMENTVM, Gr. & Lat. Theodoro Beza interprete. Additae ſunt ab eodem ſummae breues doctrinae vnoquoque Euangeliorum & Actorum loco com-

comprehensae. Item, Methodi Apostolicarum epistolarum breuis explicatio. Huic autem tertiae editioni, praeter quorundam locorum recognitionem, accesserunt breues difficiliorum phraseωn expositiones, & aliae quaedam annotatiunculae, cum ex maioribus ipsius Bezae annotationibus, tum aliunde excerptae: opera eorum qui in typographi epistola nominantur. Anno 1680. in 8. mai. Pars I. fol. 216. si praemissa exceperis. Pars II. folior. 244.

Hanc quoque editionem rariorem, quae in fronte Henrici Stephani prae se fert oliuam, in nostris repositam habemus loculis. Priores editiones prodierant ann. 1565. & 1567. in 8. Nostrae editioni praemittitur Theod. Bezae *ad illustrissimum Principem* Ludouicum Borbonium, *Principem* Condensem &c. *caeterosque illustres ac generosos Duces, Marchiones, Comites, Barones, ac Nobiles Dominos, in* Galliae *regno verum Christi euangelium amplexos*, praefatio folior. 10. Hanc excipit Loselerii Villerii ad Henricum Comitem Hugtindoniae, Hastinguae Dominum, &c. consilii Maiestatis regiae, in parte boreali Praesidem, praefatio, quam Henr. Stephani ad lectorem epistola, & duo carmina graeca sequuntur. Haec omnia fol. 5. absoluuntur. In epistola ad lectorem de locupletationibus huic tertiae editioni accedentibus, Henric. Stephanus hac ratione scribit: *Quum* Loselerius Villerius *ad ea quae binae editiones superiores habebant, id est, ad summas breues doctrinae vnoquoque Euangeliorum & Actorum loco comprehensae, nec non ad Methodi Apostolicarum epistolarum breuem explicationem: quae ambo* Theodoro Bezae *debentur: quum, in quam, ad ea, phraseωn & quorundam etiam difficiliorum locorum expositionem, partim ex maioribus* Bezae *ipsius Annotationibus*

 nibus

nibus, *partim ex* Ioachimi Camerarii *notis*, *addidisset*; & *tamen bis quoque adiici multa posse*, *in bis pleraque posse emendari viderem*: *dignam esse banc tertiam editionem putaui* — *quae nonsolum illam* Villerii *accessionem*, & *quidem recognitam*, *verum* & *aliam sibi propriam*, *exbiberet*. *Quum igitur commodum in* Iacobum Cherpuntium *incidissem*, *meumque illi consilium communicassem*, *ostendit mox ex parte iam nauatam a se quam nauari cupiebam operam*. &c. In fine Apocalypseos comparent ad explendum spatium, *Symbolum Apostolicum*, *quatuor vniuersalium conciliorum πίστεως ἐκθέσεις*, & *Symbolum Athanasianum gr.* & *lat.* Vid. Iacobi le Long *Biblioth. Sacr.* Tom. I. p. 213. die *Nachrichten von einer Hallischen Biblioth.* Tom. IIII. p. 197. Possidemus versionis Th. Bezae editionem, quae graeco textu omisso in lucem prodiit hoc titulo: Iesu Christi D. N. *Nouum* TESTAMENTVM, Theodoro Beza *Interprete. Additae sunt summae breues doctrinae in Euangelistas*, & *Acta Apostolorum*: *Item methodus Apostolicarum Epistolarum ab eodem authore*, *cum breui phraseon*, & *locorum difficiliorum expositione*, *ex ipsius authoris maioribus annotationibus desumpta*: *paucis etiam additis ex* Ioach. Camerarii *notationibus in Euangelistas* & *Acta*. *Apud Eustathium Vignon*, 1575. in 8. folior. 424. si praefationes non numeraueris. Nitidissime ista editio, & vt typographus in praefatiuncula ad lectorem scribit, ad πρωτότυπον Anglicanum, quod Loselerius Villerius *Londini* an. 1573. in lucem emisit, exscripta est. Inueniuntur vero in illa nonsolum Villerii & Bezae praefationes sed omnes quoque istae adnotationes, quae in editione H. Stephani graeco-latina, quam modo recensuimus, occurrunt, si paucas exceperis, margini adpositae conspiciuntur. Extant quoque in fine, *symbolum Apostolicum*, *Athanasianum*, & *quatuor conciliorum vniuersalium πίστεως ἐκθέσεις*, sed latinae tantum. Vltima istius editionis pagina, typographi insigne

Ancho-

Anchoram cum serpente, ob oculos ponit, hisce adscriptis verbis.

Spes mea Christus *erit semper fidissima rebus*
Qui fuit in dubiis Anchora *sacra meis.*

Nouum TESTAMENTVM, graecum cum notis & animaduersionibus, virorum doctissimorum, praesertim Roberti Stephani, Isaaci Casauboni, & Iosephi Scaligeri. Variae item lectiones ex antiquissimis exemplaribus, & celeberrimis bibliothecis desumptae, cum epistola Richardi Whitakeri, dicata Carolo I. magnae Britann. Regi. *Londini*, 1633. in 8.

Splendidissima haec editio paullo rarius in bibliothecis inuenitur. Illam apud *Elzeuirios* esse excusam, typographorum insignia, libro in fronte adposita, produnt. Conf. Iacobi le Long *Biblioth. sacr.* Tom. I. p. 218. Admodum vero similis huic editioni est, nisi forte vna eademque existimari debet, quae vt titulus prodit *Lugd. Batauor. ex officina Elzeuiriana* 1641. in 8. prodiit. Ex vtriusque enim exemplaris collatione, ex iisdem characterum formis, eademque charta, illas prorsus conuenire, quilibet intelligere poterit, cui vtramque inspiciendi copia facta fuit.

Τῆς καινῆς διαθήκης ἅπαντα. *Nouum* TESTAMENTVM graecum. Adiectae sunt ad calcem variae lectiones. *Parisiis*, *e typographia regia.* 1642. in fol.

Editio splendidissima, litteris maioribus elegantissimis, iuxta editionem Roberti Stephani impressa, in Germania rarissime conspicua.

Nouum TESTAMENTVM, cuius graeco contextui, respondent interpretationes duae; vna, vetus, altera Theodori Bezae. Eiusdem Theodori Bezae adnotationes &c. Accessit etiam Ioach. Camerarii in Nouum foedus commentarius. *Cantabrigiae, apud Roger. Daniel.* 1642. in fol.

Editio, ex iis quae Bezae complectuntur versionem, optima, & maxime rara.

Ἡ καινὴ διαθήκη. *Nouum* TESTAMENTVM vna cum scholiis graecis, e graecis scriptoribus, tam ecclesiasticis, quam exteris, maxima ex parte desumptis. Opera ac studio Ioannis Gregorii, olim SS. ac indiuiduae Trin. Coll. apud Cantab. Socii, nuper Archidiaconi Glocestriensis. *Oxonii, e theatro Sheldoniano 1703. impensis Tho. Bennet, ad insigne lunae falcatae in coemiterio D. Pauli, Londini.* in fol. pp. 344. si praefationem & indicem eorum, quos praenumerantes vocare solent, exceperis.

Cum Ioannes Gregorius in eo esset occupatus, vt hoc opus, quo fere nihil splendidius fingi potest, ederet, morte praeuentus fuit. Illius proinde curam suscepit, ac editionem curauit Henricus Aldrich, qui eo rem perduxit, vt prodiret tandem opus, nitidissimis characteribus, charta pura, imagunculis elegantissime aere expressis ornatum, & augustissima principe Anna, magnae Britanniae Regina, cuius nomine a Ioanne Gregorio, Ioannis filio, inscriptum est, omni ex parte dignum. Contulerunt quoque ad hanc editionem

tionem operam suam Andreas Rinmannus, & Io. Ernest. Grabius, qui posterior in primis scholia graeca e Chrysostomo, Theophylacto, Oecumenio, & Areta Cretensi selegit, iisque multa loca ex Aristotele, Arriano, aliisque scriptoribus profanis adiecit, quae vero omnia nullius plane sunt momenti, nihilque prorsus ad textus graeci explicationem faciunt. Conf. Niceron *Memoires* Tom. XXXV. p. 302. Recensionem operis splendidissimi vid. in *Actis Eruditor. Lips.* 1704. p. 50 sqq. dans les *Memoires de Trevoux* an. 1708. mense Iunio Art. LXXIIX. in den *Nachrichten von einer Hallischen Biblioth.* Tom. IIII. p. 201 sqq. Conf. Iacob. le Long *Biblioth. sacr.* Tom. I. p. 222. Io. Alb. Fabricii *Biblioth. graec.* L. IIII. Cap. V. p. 148. *Bibliotheque choisie par* Iean le Clerc. Tom. XIIII. p. 248.

The *new* TESTAMENT in greek and english: containing the original text corrected from the authority of the most authentic manuscripts; and a new version form'd aggreeably to the illustrations of the most learned Commentators and Critics; with notes and various readings, and a copious alphabetical Index. In two volumes. If the Light, that is in thee, be darkness, how great is that darkness. Matthew. *London. Printed for I. Roberts, near the Oxford-Arms in Warwick-Lane.* 1729. Tom. II. in 8. mai. pp. 1058. si dedicatio non fuerit numerata.

Editionis, a Socinianis Anglis, euulgatae, notitiam satis adcuratam innenies in den *Nachrichten von einer Hallischen Biblioth.* Tom. IIII. p. 208 sqq. Impugnauit illam Leonardus Twelsius in *Critical examina-*

mination of the late new text and version of the new TESTAMENT *in greek and english.* 1732. in 8. pp. 187 Partem illius libri, quae ad Apocalypsin spectat, latine versam inseruit Io. Christoph. Wolfius *Curis philologicis & Criticis* Vol. IIII. p. 387—429. Conf. Vol. III. p. 585 sqq.

Nouum TESTAMENTVM Neo-Graecum a Maximo Calliopolita, & Seraphimo Mitylinensi curatum, decreto & sumtibus Ordinum Generalium Belgii Foederati in gratiam modernorum Graecorum. *Geneuae* 1638. in 4.

Vid. Cl. Vogtius p. 636. Demonstrare quidem sustinuit Io. Michael Langius in *philologiae barbaro-graecae* P. I. & quidem in meletemate *de orig. progressu & variis fatis linguae graecae* §. XXII. hoc *Nouum* TESTAMENTVM graeco-barbarum non *Geneuae*, sed *Lugduni Batauor. ex officina* prodiisse *Elzeuiriana*; contrariam vero defendit sententiam Iacobus le Long in *Biblioth. Sacr.* Tom. I. p. 227. vbi librum prodiisse *Geneuae*, nonsolum typographi *Petri Chouet* insigne *anchoram* scilicet *circumplicatam Delphini eam mordentis amplexu*, in libri fronte conspicuam, testari, sed se quoque vidisse exemplar, ait in Bibliotheca Oratoriana, quod *Geneuam* praeferat & olim Tanaqu. Fabri, postea Ioannis Graueroli fuerit. Quae cum ita sint, caussam conspicimus nullam, quae Auctores derer *Nachrichten von einer Hallischen Bibliotheck* impulerit, vt Tom. III. p. 476. Cl. Vogtio vitio veterent, quod istam editionem *Geneuae* prodiisse dixerit.

Nouum TESTAMENTVM, armenice iussu Iacobi Characteri Armenorum Protopatriarchae adornatum ab Episcopo Vscam siue Yusohuauan

ſohuauan, in Armenia de dominatione Perſica. *Amſtelod.* 1668. in 8. pp. 934.

Vid. Cl. Vogtii *Catalog. libror. rar.* p. 663. vbi vero nonnulla perperam dicta conſpiciuntur. Omnia vero quae de hac editione, admodum rara dici poterant, ſatis adcurate expoſita fuerunt in den *Nachrichten von einer Halliſchen Biblioth.* Tom. III. p. 189 ſqq. Conf. Io. Ioach. Schroederi *diſſert. de antiquitat. linguae Armen.* quae adiecta eſt *Theſauro linguae Armenicae antiquae & hodie. nae. Amſtelod.* 1660. in 4. C. II. §. XXVII. p. 40 C. IIII. § V—VII. p. 58-61. Richard Simon. *Hiſtoire critique du vieux* TESTAMENT L. II. c. XVI. p. 289. edit. ann. 1685. *Hiſtoire critique des verſions du N. T.* p 196. edit. an. 1690 *Lettres Choiſies* de Mr. R. Simon. Tom. II. Lettr. XXIII. p. 166. Iacobi le Long *Biblioth. Sacr.* Tom. I. p. 139. Epiſtola a M. V. la Croze ſcripta Berolini XVI Cal. Sept. 1733. dans l' *hiſtoire d' un Voyage litteraire fait en* 1733. p. 155 ſqq. De editionibus repetitis *Amſtel.* 1698. in 12. & *Conſtantinopol.* 1705. vid. die *Nachrichten von einer Hal. Biblioth.* l. cit.

Nouum TESTAMENTVM D. N. Ieſu Chriſti, ex originali textu in linguam Damulicam verſum in vſum gentis Malabaricae, opera & ſtudio Bartholomaei Ziegenbalg & Io. Erneſti Gründleri, Sereniſſ. Daniae Regis Friderici IIII. ad Indos orientales Miſſionariorum. *Tranquebarae in littore Coromandelino, typis Malabaricis impreſſit G. Adler.* 1714. 1715. II. Tom. in 4.

Nouum TESTAMENTVM ex idiomate graeco, latino & belgico, ſumma fide & cura in lin-

linguam Malaicam conuersum, interprete Daniel. Browerio, iussu & sumtibus XVII. Curatorum societatis Orientalis. *Amstelod. typis Paull. Matthaei*, 1668. in 4.

Vtraque N. T. versio exotica, in Europae bibliothecis rarissime comparet. De priore vid. *Acta Eruditorum Lips.* anni 1717. p. 251. Iacobi le Long *Biblioth. S.* Tom. I. p. 144.

Nouum TESTAMENTVM gallicum, ex graeco conuersum a Ioanne Clerico, cum eius adnotationibus, quibus textus elucidatur & versionis redditur ratio. *Amstelodam. apud Ludouic. de Lorme* 1703. II. Tom. in 4.

Haec editio his iam temporibus rarescere coepit in bibliopoliis. Caussa illius rei haec est. Vix prodierat haec versio, cum supprimeretur, tam in Belgio foederato, decreto ordinum generalium, & plurimarum synodorum, quam in prouinciis ditioni Regis Borussiae & Electoris Brandenburgici subiectis, mandato Consistorii Regii Berolinensis, tanquam opus ad stabiliendos Sabellii, Socinique errores de industria scriptum. Vid. Io. Clerici *vita & opera* p. 124 sqq. P. Baile *Entretiens de* Maxime *& de* Themiste, *ou reponse à ce que Mr.* le Clerc *a écrit dans son X. Tome de la Bibliotheque Choisie contre Mr.* Baile. *A Rotterd.* 1707. in 8. Niceron *Memoires* Tom. XXXX. p. 359. Iacob. le Long *Biblioth. Sacr.* Tom. I. p. 353. Ab hisce criminationibus se defendere studuit Clericus dans les *Eclaircissemens de quelques endroits des Remarques de M. le* Clerc *sur Nouveau* TESTAMENT. 1701. in 4. it. dans la *Bibliotheque Choisie* Tom. II. Articl. VII. Tom. III. Art. VIIII. Tom. XIIX. Art. XIII.

Liber

Liber sacrosancti Euangelii de Iesu Christo Domino & Deo nostro. Reliqua hoc Codice comprehensa, pagina proxima indicabit. Diui Ferdinandi Rom. Imperatoris designati, iussu & liberalitate, characteribus & lingua Syra, Iesu Christo vernacula, diuino ipsius ore consecrata, & a Iohanne Euangelista hebraica dicta, scriptorio prelo diligenter expressa. in 4.

En titulum integrum N. T. syriaci primi, & rarissimi, quod adiuuante Mose Meredinaeo seu Mardeno, ex Mesopotamia, catholico sacerdote edidit, Io. Alb Widmanstadius Iurisc. diu. Ferdin. Rom. Imp. des. Senator, & prouinciarum Austriae orientalis Cancellarius, Eques S Iacobi, linguae syriacae peritissimus. Exactissimam istius versionis post Andream Mullerum Greifenhagium in differt. *de syriacis librorum sacrorum versionibus*, & Iacobum le Long in *Biblioth. sacra* Tom I. p. 104. dederunt recensionem Auctores der *Nachrichten von einer Hallischen Biblioth.* Tom. I. p. 91 sqq. Cl. Vogtium vero, quem refellunt, quod librum 1562. impressum esse dixerit, qui tamen 1555. sit excusus, ideo excusandum esse censemus, quod teste Iacobo le Long l. cit. post primam totius operis paginam legitur: *Viennae Austriae excudebat Michael Zymmermann anno MDLXII.* Desunt autem in hac editione histor. adulterae mulieris Euang. Ioh. IIX. a vers. 1 — 11. Pericope de tribus coelestibus testibus 1. Ioh. V. 7. quae in codicibus syriacis omnibus desideratur. Omissa quoque fuit Epistola Petri II. Ioannis II. & III. Iudae vna, & liber Apocalypseos. Recusa postea ista Widmanstadii editio fuit, charactere ebraeo & syriaco Tomo V. *biblior. polyglottor. Antuerpiensium* p. 1 — 554. cum versione latina Guidonis Fabricii Boderiani

(Gui le Fevre de la Boderie) qui & naeuos quosdam editionis Widmanſtadii, ex antiquo codice manuſcripto, quem ex oriente ſecum adtulerat, ſumtibus Daniel. Bombergi, Guil. Poſtellus, emendauit. Vid. Boderiani praefatio, Tom. V. *Bibliorum polyglottorum Antuerpienſ.* praemiſſa. Ipſe vero Guido Fabricius Boderianus *Nouum* TESTAMENTVM *ſyriacum* in lucem emiſit *Paris.* 1584. in 4. pp. 812. Vid. Niceron *Memoires* Tom. XXXIIX. p. 308. & 312.

F. IOSEPHI TEXEIRAE, *Luſitani, Ord. Praedicator. & S. Theologiae Profeſſoris, Regisque Portugalliae Concionatoris*, de Portugalliae ortu, regni initiis, & denique de rebus a Regibus vniuerſoque regno praeclare geſtis, Compendium, ex fidelibus ſpectatiſſimorum Hiſtoricorum monumentis excerptum. *Pariſiis*, 1582. in 4. pp. 70.

Inſignem libri raritatem teſtatur Cl. Vogtius p. 658. Niceron *Memoires* Tom. V. p. 405. In eo vero IOSEPHVS TEXEIRA, Prior monaſterii Santarenſis, iura Antonii Principis, quem populus poſt mortem Regis Sebaſtiani, ſalutauerat regem, ad regnum Luſitaniae, contra Philippum II. Hiſpaniae Regem, vindicare, regnumque Luſitaniae, non eſſe haereditarium, ſed electiuum demonſtrare ſtuduit. Inveniuntur, qui, TEXEIRAM, in vincula coniectum, negaſſe aiunt, librum a ſe eſſe profectum, quid? ipſum TEXEIRAM ſacramento adactum diſertis verbis adfirmaſſe, teſtantur, Stephanum Luſignanum Ordinis Dominicanorum monachum, & alios libri eſſe auctores, ſeque ab illis ſubornatum fuiſſe, vt nomen ſuum libello infereret. Sed Duardum Nunnez ſeu Nonium Leonenſem, ex Iudaeo Chriſtianum

num Philippi II. Hispaniae regis consiliarium fraudulenter egisse, cum haec primum proderet, & illos qui eum sequuntur, opinione fuisse deceptos, exinde adparet, quod TEXEIRA hoc opusculum, veluti suum, contra Duardum Nunnez, qui, Philippi II. iussu, *Censuras in libellum de Regum Portugalliae origine, qui circumfertur sub nomine* IOSEPHI TEXEIRAE, *item de vera Regum Portugaliae genealogia librum*, *Olissipone* 1585. in 4. euulgauerat, defenderit in libro cui titulum fecit: *De electionis iure, quod competit viris Portugallensibus in augurandis suis regibus ac principibus*, cuius prima editio *Lugduni* 1589. secunda cum praefatione Pseudonymi Petri Olim, 1590. in 12. & tertia tandem titulo: *Speculum tyrannidis* Philippi *Regis* Castellae, *in vsurpanda* Portugallia, *veroque Portugallensium iuris, in eligendis suis regibus, ac principibus, cum annotationibus* T. I F. a V. I. C. *Gal. Parisiis* 1595. in 8. pp. 129. prodiit. Vid. Niceron l. cit. In *Catalogo Bibliothecae Thuanae* P. I. p. 336. *Tellerianae* p. 339. & dans le *Dictionaire* de Mr. Baile Tom. IIII. p. 2711. alia memoratur confutatio, qua TEXEIRAM ad Nonii calumnias & conuicia respondisse dicunt, quae vero Nicerono incognita fuisse videtur. En titulum! *Confutatio nugarum* Duardi Nonii Leonis, *Iurisc. Lusitani & aliorum, qui Portugalliae regnum* Philippo, *Castellae Regi iure haereditario obuenisse contendunt*, & Antonii *veri Portug. Regis ius vellicare; excerpta ex Amicris F.* IOSEPHI TEXERAE. *Ticini* (vel potius *Parisiis*) 1592. & 1594. in 8. Duardi Nonii *Censurae* insertae fuerunt ab Andrea Schotto Tom. II. *Hispaniae illustratae* p. 1221-1277.

THEATRVM Diabolorum, Das ist: Warhaffte eigentliche vnd kurtze Beschreibung, allerley grewlicher, schrecklicher vnd abschew-

licher Laſter, ſo in dieſen letzten, ſchweren vnd böſen Zeiten, an allen orten vnd enden, faſt bräuchlich, auch grauſamlich im Schwang gehen, Darausz ein jeder frommer Chriſt ſonderlich zu ſehen vnd fleiszig zu lernen, wie dasz wir in diſem elenden vnd müheſeligen Leben, nit mit Keyſern, Königen, Fürſten vnd Herrn, oder anderen hohen, gewaltigen Potentaten, ſondern mit dem allermächtigſten vnd ſtärckeſten Fürſten dieſer Welt, dem Teuffel, zu kämpffen vnd zu ſtreiten, Welcher aller Liſt vnd heimlichen Tück gantz voll, ſchleichend, (als S. Petrus ſagt) vmbher gehet, wie ein wütender, brüllender Löw, vns zu verſchlingen, Alſo dasz er vns täglich vnd allen augenblick on auffhören auff der Fuszſolen nachtritt, damit er vns ja zu fall bringen, in allerley Sünd, Schand vnd Laſter, eynführen vnd endlich mit Leib vnd Seel in Abgrund der Höllen ſtürtzen müge. Vnd derwegen ſeine grauſame Tyranney vnd Wüterey recht lernen erkennen, Gott vmb Hülff vnd beyſtand ſeiner göttlichen Gnaden vnd heiligen Geiſts von hertzen anruffen, alle gifftige Pfeil, tödtliche Geſchoſsz, genugſam auffzufahen, auszzuſchlahen, vnd in Chriſto Ieſu, vnſerm einigen Heylandt, vberwinden, Victoriam vnd das Feldt behalten. Allen Trewhertzigen, denen jrer Seelen heyl vnd Seeligkeit angelegen, mit gantzem Ernſt vnd höchſtem Fleisz zu betrachten.

Die

Die Namen der Authoren vnd Scribenten, findet man verzeichnet nach der Vorrede. Gebessert vnd gemehret mit vier newen, als Sabbaths, Eydts, Sorg vnd Melancholisch Teuffeln, so zuvor bey diesem Druck nie gesehen noch auszgangen, sampt einem neuwen, nutzlichen vnd nohtwendigen Regifter. *Getruckt zu Franckfurt am Mayn, durch Peter Schmid &c. Anno* 1575. in fol. folior. 568. si praemissa, & index exceptus fuerit.

In hoc libro varia vitia seuerissime reprehenduntur, quae diuersis temporibus, inter mortales innotuerunt. Illa autem descripta & verbis castigata fuerunt, a diuersis auctoribus, quorum indicem opusculorum collector sic prodidit; *Catal'gus der Bücher oder Teuffeln, durch wen sie beschrieben vnd in Truck sind ausgangen findestu ordentlich verzeichnet in numero foliorum.* 1) *Der Teuffel selbs durch* Herrn Iodocum Hockerium Osnaburgensem *vnd* Hermannum Hammelmannum Licentiatum *beschrieben am blat* 1. 2) *Von des Teuffels Tyranney, Macht vnd Gewalt durch* D. Andream Musculum 126. 3) *der heylige kluge vnd gelebrte Teuffel durch* M. Andream Fabricium Chemnicensem 141. 4) *der Bannteuffel, wider die Teuffelsbeschwerer durch* Hn. Iodocum Hockerium Osnaburgensem 167. 5) *der Zauberteuffel durch* H. Ludouicum Milichium 175. 6) *der Fluchteuffel &c.* 206. 7) *der Tantzteuffel durch* Hn. Florianum Daulen von Fürstenberg 215. 8) *der Gesindteuffel durch* M. Pet. Glaser zu Dresden 234. 9) *der Iagteuffel durch* M. Cyriacum Spangenberg 246. 10) *der Sauffteuffel durch* M. Matthaeum Friderich zu Goerenz 272. 11) *der Eheteuffel durch* D. Andream Musculum 292. 12) *der Hurenteuffel durch* H. Andr. Hoppenrod 301. 13) *der Geitz- vnd Wucherteuffel durch* H. Albertum von

Blanckenberg 313. 14) *der Schmpteuffel durch* H. Ludouicum Milichium 319. 15) *der Faulteuffel durch* H. Ioachimum Westphalum Islebiensem zu Sangerhausen 357. 16) *der Hoffartsteuffel durch* H. Ioach. Westphalum *vnd* M. Cyriacum Spangenberg 364. 17) *der Hosenteuffel durch* D. Andream Musculum 430. 18) *der Spielteuffel durch* H. Eustachium Schildo 435. 19) *der Hofteuffel durch* H. Iohann. Chryseum 442. 20) *der Pestilenzteuffel durch* Hermannum Straccum Pfarrherrn zu Christenberg 456. 21) *der Sabbatsteuffel durch* Gaspar. Fabrum Farinopolitanum 465. 22) *der Eydteuffel durch* M. Christophorum Obenhin Pfarrherrn zu Vrsel 491. 23) *der Sorgteuffel durch* H. Andream Lang 522. 24) *der melancholische Teuffel durch* Simonem Museum der Heil. Schrift Doctor 560. Omnia fere ista opuscula, quae recensuimus seorsum antea prodierant. In vnum vero corpus redacta iam anno 1569. Francofurti, secunda vice prodierant. Haec nostra editio tertia, quatuor eiusmodi opusculis auctior est.

THEATRVM Crudelitatum Haereticorum nostri temporis. *Antuerpiae, apud Adrianum Huberti* 1587. in 4. pp. 95. cum figuris aere expressis

Libri rarioris, cuius auctor est Richardus Verstegan Rowlands dictus, recensio vid. in den *Merckwürdigkeit. der Koenigl. Biblioth. zu Dr.* Tom. III. p. 550. in Theophili Sinceri *Notitia historico - Critica von lauter alten Büchern* II. p. 118. vbi etiam editio recentior ann. 1604. memoratur. Exponit autem libri auctor, qua ratione regnante Henrico IIX. ab Anglis, in Gallia a Caluinianis, in Belgio tempore Guilielmi Principis Arausionensis, a Gueusiis, & in Anglia tandem & Hibernia, regnante Elisabetha Regina, a protestantibus, in homines pontificiae religioni

ligioni addictos, acerbe crudeliterque consultum fuerit.

Phisiologus THEOBALDI EPISCOPI de naturis duodecim animalium. in 4. folior. 17.

Libellus characteribus gothicis impressus, omni quidem typographi, loci, & anni indicio destituitur, sed illum *Coloniae per Henricum Quentell* impressum esse, coniectura forte haud vana adducti, credimus, propterea quod litterarum characteres, illis similes admodum sunt, quibus iste typographus, tunc temporis vtebatur. Editionem *Delfis* impressam *per Christian. Snellaert* 1495. adduxit Mich. Maittaire in *Annal. typogr.* Tom. I. p. 602. Quis THEOBALDVS Episcopus fuerit, inter viros doctos nondum satis constat. A Posseuino in *Apparat. sacro* Tom. III. p. 270. auctor *Thebaldus* siue *Theobatus* minus recte nominatur, *qui scripserit librum praenotatum Philologus, idque non compto carmine:* Addit extare MS. in Bibliotheca Carthusianorum Beatae Mariae in Seytz Graecii in Stiria. Si Iof. Simler euoluimus *bibliothecam* p. 645. inuenimus haec: THEOBALDI *de naturis duodecim animalium, leonis, aquilae, serpentis, formicae, vulpis, aranei, cerui, ceti, onocentauri, elephantis, turturis, pantherae. Liber scriptus carmine inepto & moralisatus.* Non certiores de auctore facti sumus, verbis Christ. Schoettgenii, qui, in *Continuat. Biblioth.* Fabric. *med. & inf. Lat.* L. XVIIII. p. 628. scribit: THEOBALDVS *Episcopus incertus cuius Physiologum de naturis XII. animalium 4. sine anno & loco memorat* Hockerus *in Bibliotheca Heilbrunnensi* p. 274. Teste Ioachimo Fellero in *Catalogo Codicum MStorum Bibliothecae Paulinae Lipsiensis* p. 391. reperitur inter libros Collegii maioris principum *Physiologus, siue liber de natura animalium versibus elegiacis compositus,*

MS. qui *Magiſtri Florini* nomen prae ſe fert. Quod ad librum ipſum adtinet nonſolum carmen ineptum & incomtum eſt, ſed *moraliſatio* etiam vt dicitur, ſeu commentarius, ineptiis, rebusque futilibus impletus fuit Huius rei ſpecimen e prologo, & iis, quae de elephanto leguntur, hic adſcribemus: Ita vero prologus; *Quoniam ſecundum* Platonem, *nihil eſt ortum ſub ſole cuius cauſa legitima non praeceſſit. Et ſecundum* Ariſtotelem *in probemio metaphiſice. Soli illi docent. qui per cauſas & principia docent, Ideo de cauſis ſcientie iſtius libri antequam ad textum accedamus eſt videndum, Nota idum igitur quod ſcientie iſtius libri quatuor ſunt cauſe. ſcilicet materialis. formalis. efficiens & finalis. Cauſa materialis ſiue ſubiectum eſt natura duodecim animalium. ſcil. leonis. aquile. ſerpentis. & ſic de aliis. vt patebit in proceſſu huius libri. Cauſa formalis eſt hic duplex ſicut alibi. ſcilicet forma tractatus. & forma tractandi. Forma tractatus conſiſtit in diuiſione. & diſtinctione huius libri. Forma tractandi eſt modus agendi qui eſt metricus. Cauſſa efficiens dicitur fuiſſe* magiſter THEOBALDVS doctor & Epiſcopus, *qui iſtum librum ſimplicibus verbis compoſuit. nolens per verba obſcura exaltari. Cauſa finalis eſt vtilitas libri. — Item nota quod intentio autoris vno modo eſt docere duodecim animalium naturas. vt eis cognitis & perceptis ad diuinam paginam. ſecurius accedamus. Alio modo intentio autoris eſt duodecim animalium naturas deſcribere. & figuras ex conſideratione illarum naturarum elicere. Tercio intentio autoris eſt chriſtianos in hoc libro a viciis retrahere & prouocare ad virtutes & principaliter ad iſtas quatuor. ſ. iuſticiam. temperantiam. fortitudinem & prudentiam. quae dicuntur virtutes cardinales. Item nota quod titulus huius libri eſt iſte.* Incipit Phiſiologus THEOBALDI Epiſcopi de naturis duodecim animalium. *Et dicitur* phiſiologus *a* phiſis *grece. quod eſt natura latine. &* olon *totum. &* logos *ſermo. quaſi* ſermo totus de natura.

De

De elephante.

Corpore tam grandes apud indos sunt elephantes
Vt bene firmares montibus esse pares
Hi simul incedunt vt oves. dum pascua quaerunt
Auersi coeunt cum sibi conueniunt
Atque semel pariunt. quamuis tot tempora viuunt
Hoc est tricenum. nec faciunt genitum
Ast vnum generans. & per duo tempora gestans
Cum parit. in magna (ne cadat) extat aqua
Non habet vnde surgat. quia nunquam crura recuruat
Si qua forte ruit. hoc genitrix metuit
Dum vult pausare vel somno se recreare
Incumbit trunco arboris haut modico
Quam notat. atque secat venator & obice celat
Clamque sedens spectat. dum requiem repetat
Ille velut quondam securus ad arboris vmbram
Dum venit) incumbit. cunque ruente ruit
Sin homo non aderit gemit. & cum denique barrit
Tunc vnus currit. qui releuare cupit
Sed nequit. & satagit. complorans tunc quoque barrit
Multi vel magni tunc veniunt alii
Cum nequeunt. omnes intendunt mittere voces
Ad quas it subditus paruulus ac minimus
Cuius & est mirum prouisio subleuat illum.
Et sic predictas effugit insidias.
Deque pilis huius (si sit sub domate fumus
Serpentes cedunt. queque venena ferunt.
Sic homo primus Adam per lignum sic cecidit iam
Quem moyses voluit tollere non potuit
Post hunc prophete voluerunt, nec valuere
Ipsorum precibus venit ad hunc dominus
Qui cum sit paruus, quoniam est Deus homo factus
Sic releuauit eum in comedendo reum
Cuius odor plenus de verbis scilicet eius
Sic cui rite venit. ille beatus erit

Omne (quod eſt vicium) fugit de corpore per ipſum
Cauſa dehinc leti nulla nocebit ei.

Libro finis imponitur hiſce verbis: *Finit Phiſiologus* THEOBALDI *de naturis duodecim animalium.* Commentarium ab eodem conſcriptum eſſe, qui in Alani *Doctrinale altum*, cuius editionem ad manus habemus *Colonienſem apud Henr. Quentell* ſine loco & anno in 4. litteris gothicis impreſſam, commentatus eſt, ex eo coniicimus, quod prologus eiusdem iisdem fere conſcriptus eſt verbis, quatuorque libri ſimiliter cauſſas, *efficientem* ſcilicet *materialem, formalem* & *finalem* exponit. Praeterea ſtili barbaries, & certae loquendi formulae, quae in vtroque commentario reperiuntur e. g. *hoc patebit in proceſſu; hic autor ponit allegoriam dicens; hic autor ponit parabolam dicens*, & quae ſunt reliqua, noſtram ſententiam confirmare videntur.

THEOCRITVS Graece. *Romae* 1516. in 8. folior. 203.

E titulo patet, quae THEOCRITI carmina liber complectatur. Nimirum talis eſt Τάδε ἔνεστιν, ἐν τῇ παρούσῃ βίβλῳ. ΘΕΟΚΡΙΤΟΝ εἰδύλλια, ἓξ καὶ τριάκοντα. Τοῦ αὐτοῦ ἐπιγράμματα ἐννέα καὶ δέκα. Τοῦ αὐτοῦ πελέκυς καὶ πτερύγιον. Σχόλια τὰ εἰς αὐτὰ εὑρισκόμενα. ἐκ διαφόρων ἀντιγράφων, εἰς ἓν συλλεχθέντα. THEOCRITI editio prodierat *Venetiis ex aedibus Aldi*, 1495. in fol. ſed haec ſecunda, illa longe eſt emendatior. Acceptam illam referimus Zachariae Calliergo Cretenſi, qui praefatiunculam praemiſit, & primus *Idyllion. XXIIII. XXV. XXVI. XXVII. XXIIX. & XXVIIII. Syringem, Epigrammata XVIIII. Securim, alas* atque *aram*, quae omnia in editione *Aldina* non reperiuntur euulgauit. *Argumenta* quoque prioribus XIIX. *Idylliis*, quae in codice inuenerat MS. addidit. *Scholia grammaticorum veterum* in eadem XIIX. *Idyllia* e variis codi-

cibus

cibus collegit, & suae editioni subiunxit, sicuti etiam Ioannis Pediasimi, *ad Syringem commentarium graecum* adiectum inuenimus. In fine editionis rarissimae ea leguntur verba graeca, quae a Mich. Maittaire Tom. II. *Annal. Typogr.* p. 288. adlata fuerunt, vbi etiam Zachariae Calliergi praefatio graeca inuenitur. Leo X. Pontifex Roman. librum priuilegio ornauit, quod haec testantur verba in fine etiam conspicua: *Leonis X. Pont Max. litteris cautum est ne quis possit tam* Pindarum: *qui nuper cum commentariis editus est: quam* THEOCRITVM *hunc impressum cum additione & commentariis: per decennium imprimere, aut venundare. sub pena excommunicationis latae sententiae refectionis damnorum expensarum, & amissionis librorum.* Conf. Io. Alb. Fabricii *Biblioth. Gr.* L. III. C. XVII. p. 436.

THEOPHILACTI *Scolastici Simocati* Epistolae morales, rurales, & amatoriae interpretatione latina. *Cracouiae in domo Domini Iohannis Haller, Anno salutis nostrae* 1509. in 4.

De rarissima versione, cuius auctor est Nicolaus Copernicus vid. die *Merkwürdigkeiten der Koenigl. Biblioth. zu Dr.* Tom. II. p. 6 sqq. Io. Daniel Ianozki *Nachricht von denen in der Zaluskischen Biblioth. sich befindenden raren polnischen Büchern* P. II. p. 85. Libro praemisit carmen Laurentius Coruinus, *Regiae vrbis Wratislauiae notarius: quo valedicit Pruzenos, describitque quantum sibi voluptatis adtulerint sequentes* THEOPHYLACTI *epistolae, & quam dulce sit a natali solo exsorri in patriam reditus.* In isto carmine inter alia de claris Thorunensibus, & THEOPHYLACTI interprete canit:

Quos

Quos inter Lucas *magna grauitate ferendus*
Praesul & Antistes relligione nitet.
Warmia *cui seruit Prutenae portio terrae*
Magna, sub imperio rite beata suo.
Huic vir doctus adest, Aeneae vt fidus Achates:
Hoc opus e graeco in verba latina trahens.
Qui celerem lunae cursum alternosque meatus
Fratris, cum profugis tractat & astra globis.

Les Oeuvres du *Sieur* THEOPHILE.

Plures huius libri extant editiones. Prima teste Nicerono Tom. XXXVI des *Memoires* p. 52. prodiit *à Paris*, *chez Billaine* 1621. in 8. Hanc excepit alia *Iouxte la Copie imprimée à Paris* 1626. in 8. aucta d'un *Recueil de toutes les piéces faites par* THEOPHILE, *depuis sa prison jusqu à sa mort.* In editione *à Rouen chez Iean de la Mare* 1629. in 8. denuo adiecta conspicitur *la Lettre de* THEOPHILE *contre* Balzac, quae vero epistola in editione *Iouxte la Copie à Rouen* 1633. in 8. omissa fuit. Praeter editiones a Cl. Vogtio p. 673. memoratas inueniuntur apud eundem Niceronum editio *à Rouen* 1648. in 8. *à Paris* 1656. in 12. *ibidem* 1661. in 12. duaeque posteriores editiones a Scuderio euulgatae dicuntur. Extant praeterea editiones *Iouxte la Copie imprimée à Rouen chez Iean de la Mare* 1631. in 8. *à Lyon* 1645. in 8. & *à Paris*, 1642. in 8. Editioni *à Rouen*, 1727. in 12. hic praefixus est titulus: *Oeuvres de* THEOPHILE *divisées en trois parties. La premiere contient l'immortalité de l'ame avec plusieurs autres piéces. La seconde les Tragedies, & la troisiéme les piéces qu'il a faites pendant sa prison jusqu'à sa mort. Oeuvres d'excellente invention.* Recentissima, quam vidimus, fuit editio hoc insignita titulo: *Les Oeuvres de* THEOPHILE, *contenant l'Immortalité de l'ame, avec plusieurs autres piéces, les Tragédies, & les piéces qu'il a faites pendant sa prison,*

ſon, dediées aux beaux Esprits de ce temps. A Paris 1736. in 12. Contenta libri paullo prolixius expoſuit Niceron l. cit. Anno 1642. prodierant *Pariſiis; Nouvelles Oeuvres de feu Mr.* THEOPHILE, *composées d'excellentes lettres françoiſes & latines, ſoigneuſement recueillies, miſes en ordre & corrigées par Mr.* Mayret in 8. ſed *toutes ces lettres n'ont rien d'intereſſant*, ait Niceron l. cit. p. 58. De libello diffamatorio, quem THEOPHILVS contra Balzacum euulgauit, vid. *Dictionaire* de Mr. Baile Tom. I. p. 430. not. (A)

Le Parnaſſe ſatyrique du *Sieur* THEOPHILE. 1622. in 8.

Hanc primam eſſe editionem ſcribit Niceron l. cit. p. 58. Etſi quidem THEOPHILVS VIAVD, ſe libri huius impii & obſcoeni eſſe auctorem negauit, nonnihil tamen illum ad editionem eius contuliſſe, certiſſime ſibi perſuadet Niceronus. Ob hunc librum in effigie, propterea quod fuga ſibi conſuluerat, Pariſiis anno 1623. *en place de Greve* combuſtus fuit. Cum eodem anno comprehenſus & captiuus Lutetiam Pariſiorum deductus eſſet, in carcerem coniectus & per duos annos in eo detentus fuit. Liberatus tandem ex vrbe exire iuſſus eſt. Redux vero factus Pariſiis in aedibus Ducis de Montmorenci diem obiit anno 1626. aetatis anno XXXVI. Vid. Gilles Menage *Anti-Baillet* Tom. I. p. 359. Titon du Tillet *Parnaſſe François* p. 197.

THEOPHRASTI *Paracelſi* expoſitio imaginum, olim Nürembergae repertarum ex fundatiſſimo verae magiae vaticinio deducta. Anno 1570. in 8.

Vid. Cl. Vogtius p. 673. E germanico libellus conuerſus eſt idiomate, vbi inſcribitur THEOPHRA-

STI

STI Paracelsi *Ausslegung der Figuren so zu Nürnberg sind gefunden worden, geführt in Grund der magischen Weissagung.* 1569. in 8.

Reuerendi Patris domini IACOBI DE THERAMO, *Archidiaconi Auersani & canonici aprucini, & in iure canonico padue discipulorum minimi*, Compendium perbreue. Consolatio peccatorum nuncupatum. Et apud nonnullos. Belial vocitatum. ad papam. Vrbanum sextum conscriptum. *Editio peruetusta, omni loci, anni, & typographi indicio destituta*, in fol. folior. 85.

Libri saepius e prelo editi, perrara haec est editio, litteris gothicis impressa, typothetarum autem vitiis mirifice deformata. Ostenditur illa in bibliotheca Porteusi. De auctore, quem alii *Iacobum de Ancharano* adpellant vid. Anton. Posseuini *Apparat. sacer* Tom. II. p. 86 Io. Trithemius *de Scriptorib. Eccles.* Cap. DCXXCII. p. 159 edit. Fabric. Ios. Simleri *Biblioth.* p. 325. Casim. Oudini *Commentar. de Scriptorib. & Script. Eccles.* Tom. III. col. 1251 sqq. Io. Alb. Fabricii *Biblioth. med. & infim. Lat.* L. VIIII. p. 6. & p. 48. Conf. quae supra p. 712 sq. diximus, cum *Processum Mascaron contra genus humanum*, eiusdem commatis libellum recenseremus, nec non die *Hamburg. Berichte von gelehrt. Sachen* ann. 1734. p. 573. Hoc opus, in *indicibus librorum prohibitorum*, locum inuenit. Conscripsit illud opus, auctor aetatis anno XXXIII. quemadmodum ipse profitetur in libri fine, vbi scribit: *Datum* Aduerse *prope* Neapolim *die penultima mensis Octobris, sexte indictionis. anno domini. M. CCC. LXXXII. Pontificatus sanctissimi in cristo patris & domini* Vrbani & *sacro sancte ac vniuersalis ecclesie pape sexti. Anno vltimo*

tatis

etatis mee Anno XXXIII. Que etas in homine semper peccatrix habetur & peccatorum. licet deus peccati in eadem etate & penitenti libencius parcat. dicente propheta. Delicta iuuentutis (iuuentutis) *mee & ignorantias ne memineris domine — Propterea tam iuuenes quam senes meditentur in hoc opusculo — Et opusculum istud inter eosdem nominetur.* peccatorum consolatio. *quia cum egeritis* (legeritis) *dicatis domine multiplicasti magnificentiam tuam & conuersus consolatus es me ad vitam eternam perhennem. Amen.* Quae nunc sequuntur, sine dubio typographus adposuit: *Processus luciferi principis demoniorum nec non totius infernalis congregationis quorum procurator belial. contra ihesum creatorem redemtorem ac saluatorem nostrum. Cuius procrator* (procurator) *moyses de spolio animarum que in lymbo erant cum descendit ad inferna &c. Coram iudice Salomoue* (Salomone) *feliciter finit. In cuius libri siue forma extremi iudicii perpulcre colligitur in consolationem peccetorum* (peccatorum) *Explicit Consolatio peccatorum.* In Michaelis Maittaire *Annal. typographicis*, variae libri editiones & versiones passim reperiuntur. Hunc postea processum Iacobus Ayrerus I. V. D. & Aduocat. Norimbergensis ampliorem reddidit, & commentario illustrauit, quod ipsa illius, produnt verba, quae in operis sui dedicatione, ad Philippum Ludouicum Comitem Palatinum Rhenanum, vbi ait: *Es ist nunmehr bey hundert Iahren oder länger, dasz ein Geistlicher so sich Iacob von Theren* (IACOBVS DE THERAMO) *geschrieben vnnd genannt, ein Processz nach geistlichem Rechts gebrauch, welchen er zu teutsch* Belial *intituliret, zu* Straszburg *trucken vnd öffentlich auszgeben lassen, in welchem Processz, Christus vnser lieber Heyland vnnd Seligmacher, als ein Siegreicher Vberwinder des Todts, Sünd, Teuffel vnd Hellen, vmb Spoli vnd Raub, von den Hellischen Geistern verklagt, vnnd mit Recht fürgenommen wird* &c. *Damit nun desselben Autoris gute Meynung, damit er mennig-*

lichen

lichen zu dienen verhofft, nicht soga vergebens zu grund gebe, So habe ich nicht vnter lassen koennen, mir desz mehr gedachten Autoris blosse Inuention, als die Histori zu Nutz zu machen, vnd diesen Belial *oder Historischen Procesz auffs neuwe, in drey unterschiedliche Bücher, zuverfassen und zufertigen fürgenommen* &c. Et in praefatione ad lectorem haec legimus: *Es werden auch etliche seyn, die werden dieses mein Werck weder tadeln noch gut heissen, sondern dem gemeinen dicteri nach sagen*: Nullum est iam dictum, quod non dictum sit prius — *vnd denen musz ich antworten dasz es wahr, wie ich auch dieses Wercks erster Autor nicht bin, dann es viel länger als vor* 100 *Iaren, dasz dieser Procesz, so auff die Histori der frewdenreichen Aufferstehung Christi, Zerstörung desz hellischen Gewalts, vnd Erlösung menschliches Geschlechts gestelt gewest, in lateinischer Sprach in offenen Truck auszgangen, vnd hernach durch einen Clericum so sich* Iacob von Theren *genannt, mit einer Vorred verteutscht vnd an Tag gelegt worden. Vnd ist dieses Exemplar darausz ich diese Histori vnd nachfolgenden Procesz anfänglich genommen, zu* Straszburg *bey* Iohann Preussen, *Anno* 1577. *getruckt worden*. &c. Errauit vero Ayrerus cum a quodam librum latine conscriptum, a IACOBO DE THERAMO (Iacob von Theren) autem in germanicum esse conuersum sermonem scriberet, illumque esse multo iuniorem crederet. Excerpsimus eius verba ex editione *Francofurtensi impress. per Melchior. Hartmannum, sumtibus Nicolai Bassaei* 1601. in fol. pp. 742. si praemissa & indices omiseris. Ayreri postea opus cum additionibus in lucem emisit Ahasuerus Fritschins *Norimbergae*, 1717. in 4.

THESAVRVS Opticae. Alhazenis Arabis Libri VII. Eiusdem liber de crepusculis, & nubium ascensionibus. Item Vitellionis Libri X. figu-

figuris illuſtrati & aucti a Federico Risnero. *Baſileae per Epiſcopios* 1572. in fol.

Opus eſſe perrarum diſcimus e *Theſauro Bibliothecali*, P. IIII p. 175 not. *). Alhacen, ſeu vt rectius ſcribitur Al Haſen, qui in hoc *Opticae* THESAVRO primum occupat locum Arabs fuit, qui anno Chriſti circiter 1100. in Hiſpania floruit. Num eius *Optica* ante Riſnerum iam fuerit edita, id pro certo adfirmare non ſuſtinemus, editiones vero *Olyſſipon.* 1542. & *Conimbricenſem* 1573. quas illi, qui Chriſtoph. Hendreichium in *Pandect. Brandenburg.* p. 115. ſequuntur, memorant, in dubium plane vocamus. Sine dubio verba *Catalogi Bibliothecae Bodleianae* minus recte intellecta, occaſionem dederunt Hendreichio, vt errorem admitteret. Quae enim Tom. I. *Catal. Bibliotb. Bodleian.* p. 20. de iſtis memorantur editionibus, non ad Al Haſeni *Opticam*, ſed ad eius libellum *de crepuſculis & nubium aſcenſionibus* ſpectant, qui cum Petri Nonii Salacienſis *Opuſculis*, *de arte & ratione nauigandi; Annotat. in Theoricas Planetarum* G. Purbachii, *& in problema* Ariſtotelis *de motu nauigii ex remis; de erroribus* Orontii Finaei; *de crepuſculis*, *Conimbricae* 1573. in fol. & cum P. Nonii libello *de Crepuſculis* ſeparatim edito *Olyſſipone* 1542. in 4. in lucem emiſſus fuit. Quod res omnino ſe ita habeat, ii intelligent, qui *Catalogi Bibliothecae Bodleianae* Tom. II. p. 11. cum loco cit. conferre voluerint. Iſte vero Al Haſeni *de Crepuſculis & nubium Aſcenſionibus* libellus, a Gerardo Cremonenſi, qui rectius Carmonenſis, (a Carmona Andaluſiae oppido) dicitur, vid. Nicol. Antonii *Bibliotb. Hiſpanica vetus* Tom. II. p. 263. *Giornale de letterati d' Italia* Tom. X. p. 286. & Tom. XV. p. 208 ſqq. latinitate donatus, adiectus etiam fuit Petri Nonii *Operibus* p. 432. edit. *Baſil. Henricpetrinae* 1592. in fol. Fridericus Riſnerus primus fuit qui Al Haſeni opus opticum,

nec in libros nec in propositiones diuisum, sed indigestum & informe distinxit in libros, capita, & propositiones, demonstrationesque in multis valde obscuras & imperfectas suppleuit. Recensio quaedam istius operis inuenitur in Claud. Milliet Dechales *Mundo Mathemat.* Tom. I. & quidem in Tract. prooemial. *de progressu Matheseos & illustr. Mathemat.* p. 66. vbi sententiam suam hac ratione exponit: *Opus istud obscurissimum, demonstrationes habet ita prolixas, & procedentes per circuitum alienum a materia, vt plerumque facilius sit alias demonstrationes cudere, quam ab hoc authore allatas intelligere. Quare cum iam vltra huius operis fines progressa sit optica, totus hic tractatus redditur inutilis, & in eo legendo tempus & opera perditur.* Conf. de Al Haseno Io. Frideric. Weidleri *Historia Astronomiae* p. 215. Vitello, seu Vitellio non *Thuringus*, vt quidem in Dauid Chytraei *Chronolog.* ad ann. 1290. in Iacob. Frider. Reimmanni *Einleitung in die Histor. litterar.* L. II. p. 318. in *Thesauro Bibliothecali* l. cit. & in *Catalog. Biblioth. Bodleian.* Tom. II. p. 237. legimus, sed *Polonus* fuit, qui in vrbe *Thorunio* natus, *Thoringi* nomen adsciuit, quare euenit, vt nonnulli illum *Thuringia* oriundum crederent. Inclaruit seculo a Christo nato XIII. suumque περὶ Ὀπτικῆς opus, quod decem complectitur libros, in Italia, suasore Guilielmo de Moreta conscripsit. Plurima ex Al Haseno desumsit, neque tamen illius vllam fecit mentionem, & demonstrationes ex Appollonio, Theodosio, Menelao, Theone, Pappo & Proclo adiecit. Qualis Claud. Milliet Dechales de hoc opere fuerit sententia, ex hisce eius verbis cognosci poterit, quae loco reperiuntur cit. *Hoc opus in plerisque prolixitate peccat, ita vt cuiusque patientiam vincat. Habet item demonstrationes male digestas; Insuper multa in hoc opere desunt, ad opticam pertinentia. Non bene explicat oculum. Deceptiones ex radio directo procedentes, melius & breuius explicari*

plicari

plicari poterant. De perspectiua nihil habet. Non bene constituit locum imaginis in speculis praecipue sphaericis. Dioptricam habet valde mancam, hanc ab inuento telescopio auctiorem habemus — non bene explicuit Iridem, denique vix quidquam boni habet, quod in multis recentioribus, melius digestum & demonstratum non reperias. Io. Petreium prima vice illud opus excudisse *Norimbergae* 1535. docet Iosias Simlerus in *Biblioth.* p. 680. qui vero eosdem libros instauratos & figuris illustratos a Friderico Risnero scribit. Inuenimus in *Catalog. Biblioth. Hulsianae* Tom. I. p. 126. Vitellionis *Libr. X. de natura, ratione, & proiectione radiorum, visus, luminum, colorum atque formarum, quam perspectiuam vocant. Norimb.* 1551. in fol. Quod ad Fridericum Risnerum adtinet, is Germanus, mathematicus sui seculi celeberrimus, & cum in Gallia viueret Petro Ramo adeo carus fuit, vt illum adolescentem nonsolum in mathematicis habuerit adiutorem, sed cum in supremae voluntatis suae tabulis, annum legatum stipendio mathematici professoris destinasset, eo vt primus frueretur, elegerit creauerit & nominauerit Risnerum. Docet ea nos Nicolaus Crugius in praefatione rarioris libri, cui hic est titulus. *Opticae libri quatuor ex voto* Petri Rami *nouissimo per* Fridericum Risnerum *eiusdem in mathematicis adiutorem olim conscripti, nunc demum auspiciis Illustriss. & Potentiss. Principis ac Domini, Dn.* Mauritii Hassiae Landgrauii *&c. e situ & tenebris in vsum & lucem publicam producti. Cum gratia & priuilegio Cassellis excudente Wilhelmo Wessellio, anno* 1606. in 4. pp. 259. si Nicolai Crugii *praefationem*, & Io. Pennae regii Mathematici *de vsu Optices praefationem ad Illustrissimum Principem*, Carolum, Lotharingium cardinalem, folior. 13. exceperis. Libro I. agitur *de visibili*, L. II. *de visione simplici*, L. III. *de visione composita reflexa*, L. IIII. *de visione refracta.* Ab vberiore recensione, nos plane abstinemus, cum iam nonnulla in *Thesauro Bi-*

bliothecali l. cit. adlata fuerint. Conf. Cl. Milliet Dechales l. cit. p. 69. vbi hoc opus pauca dicere, multoque vlterius hoc tempore prouectam esse scientiam opticam scribit.

THESAVRVS vtriusque linguae, hoc est Philoxeni, aliorumque veterum authorum glossaria latino-greca & graeco-latina. Isidori glossae latinae. Veteres grammatici latini & graeci qui de proprietate & differentiis vocabulorum vtriusque linguae scripserunt. Edita omnia atque recognita studio & opera Bonauenturae Vulcanii, Brugensis. Cum eiusdem notis in quibus innumerae Compilatorum & scribarum mendae corriguntur; plurimi etiam veterum authorum loci emendantur atque illustrantur. Pleniorem eorum, quae hoc opere continentur Indicem pagina abhinc septima repraesentat. *Lugduni Batauorum excudebat Ioannes Patius anno* 1600. in fol.

Inter eos hic liber hodie sibi vindicat locum, qui admodum raro bibliophilis se offerunt. Bonauentura Vulcanius illum dicauit *Illustribus potentibusque dominis, Equestri ordini, Nobilitati, ciuitatibus, ordinibus Hollandiae & Westfrisiae.* Dedicationem excipit Daniel. Heynsii Gaudensis ad B. Vulcanium carmen graecum. Opus ipsum haec complectitur: 1) Philoxeni *lexicon latino-graecum vetus.* Vid. quae de autore huius lexici disputauerunt Carolus du Fresne in Praefat. ad *Glossar. lat.* §. XLI. p. 35. Io. Alb. Fabricius in *Biblioth. graec.* L. V. Cap. XL. p. 54 sqq. 2) *Aliud glossarium latino-graecum* B Benedicto Abbati Floriacensi *adtributum, in quo vocabula in certas classes ac veluti locos communes sunt di-*

stribu-

ſtributa. 3) *Colloquia duo vetera ſcholaſtica latino-graeca.* 4) Niciarii *interrogationes & reſponſiones phyſicae & morales latino-graecae.* 5) *reſponſa ſapientium latino-graeca.* 6) *Praecepta in* Delphis *ab* Apolline *in columna ſcripta latino-graeca.* 7) Hadriani *ſententiae graeco-latinae.* 8) *Vocabula graeco-latina e diuerſis gloſſariis veteribus collecta.* 9) *Lexicon graeco-latinum vetus in calce quorundam ſcriptorum* Cyrilli *inuentum.* Haec omnia iam antea ab Henrico Stephano, titulo: *Gloſſaria duo, e ſitu vetuſtatis eruta; ad vtriusque linguae cognitionem & locupletationem perutilia; item de Atticae linguae ſeu dialecti idiomatis commentarius* Henr. Stephani. 1573. in fol. edita fuerunt. Vid. Mich. Maittaire *Hiſtor. Stephanorum* p. 354 ſqq. Iis vero in noſtra editione a B. Vulcanio adiecta fuerunt. 10) *Gloſſae latinae ex variis gloſſariis, quae ſub* Iſidori *nomine circumferuntur, collectae.* 11) *Vocabula rariora collecta e gloſſis veteribus.* 12) *Gloſſae ex glaſſario veteri arabico-latino collectae.* 13) *Veterum grammaticorum* Cornelii Frontonis, Nonii Marcelli, Agraetii, Aelii Donati, Aruntii Caelii & *aliorum* Terentii *interpretum*, Fl. Soſipatri Chariſii, Q. Aſconii Pediani, M. Seruii Honorati, Sext. Pompeii Feſti, M. Terentii Varronis, Q. Terentii Scauri, Agellii, *de proprietate & differentiis latini ſermonis libelli.* 14) *Vocum aliquot e veteribus membranis explicatio.* 15) Ammonivs *de ſimilibus & differentibus graecae linguae vocabulis.* 16) *Collectio vocum graecarum in quibus diuerſus accentus ſignificationem immutat.* 17) Τάξις παλαιά, καὶ Ὀνομασίαι τῶν περὶ τὸ στράτευμα τάξεων. Haec prima pars THESAVRI *vtriusque linguae* pp. 825. abſoluitur. Adiicitur illi parti *Index Authorum veterum, qui ab* Ammonio *citantur, atque interdum reprehenduntur. Index vocabulorum quae apud* Ammonium *tam intra quam extra ordinem alphabeti inueniuntur. Vetera aliquot colloquia ſcholaſtica graeco-latina.* Partem ſecundam THESAVRI *vtriusque linguae*

constituunt 1. *Onomasticon vetus latino-graecum, olim quidem* Argentorati *anno* 1536. *editum* & Calepino *praemissum: nunc vero ab innumeris foedissimisque mendis, quibus scatebat repurgatum opera* Bonau. Vulcanii Brugensis. 2. Bonau. Vulcanii *notae* & *Castigationes in glossarium latino-graecum ab* Henr. Stephano *editum*. 3. Eiusdem *notae in glossarium* Benedicti. 4. Eiusdem *notae in glossarium graeco-latinum* Cyrillo *adscriptum*. 5. Eiusdem *Castigationes in glossas* Isidori. 6. Eiusdem *Castigationes aliquot in veteres grammaticos latinos*. 7. Eiusdem *Castigationes* & *notae aliquot in* Ammonium. 8. Eiusdem *Castigationes* & *notae in Onomasticon graeco-latinum*. Omnia, quae in P. II. reperiuntur 118. pp. complent, si *indicem authorum veterum, qui in notis* B. Vulcanii *citantur, explicantur, emendantur*, & *Indicem vocabulorum graecorum, latinorum, hispanicorum, italicorum, gallicorum* & *teutonicorum, quae in notis explicantur*, exceperis. Constituerat quidem B. Vulcanius Colophonis loco, iis, quae recensuimus, addere *glossas aliquot* ἑλληνικοβαρβάρους *ad* Zonarae, *aliorumque posterioris aeui historicorum*, vt ait, *intelligentiam conducibiles*, Quoniam vero Nicolaus Rigaltius illi perscripserat, quod iam eiusmodi opus meditaretur, a consilio isto destitit. Conf. de Henrici Stephani *Glossariis*, Bonau. Vulcanii THESAVRO *vtriusque linguae*, & Caroli Labbei *glossariis veteribus graeco-latinis* & *latino-graecis*, a Carolo du Fresne post Labbei mortem *Parisiis, ex officina Ludouici Billaine* 1679. in fol. editis Io. Alb. Fabricii *Biblioth. gr.* l. cit. p. 53 sqq.

IEAN BAPTISTE THIERS, *Docteur en Theologie & Curé de Vibraië*, Dissertation sur le lieu où repose presentement le corps de St. Firmin le Confess. 3me Evêque d' Amiens, dans la

la quelle on fait voir que c'eſt dans l'egliſe des Chanoines Reguliers de St. Acheul prez Amiens qu'il repoſe, & non dans l'egliſe Cathedrale d'Amiens. *A Paris*, 1699. in 12.

Cum ſeculo ſuperiore ad finem vergente in Gallia controuerſia orietur inter Canonicos Ambianenſes, & Canonicos Regulares Abbatiae Sancti Acheoli ob Sancti Firmini Confeſſoris & tertii Eccleſiae Ambianenſis epiſcopi corpus, quod vtraque pars ſibi vindicare ſuſtinebat, hanc *diſſertationem* IO. BAPTISTA THIERS in lucem emiſit, in qua variis demonſtrabat argumentis, S Firmini Corpus non in templo Cathedrali Ambianenſi ſed in Abbatia ſancti Acheoli ſepultum eſſe. Sed eodem ſtatim anno, quo iſta *diſſertatio* prodiit ſuperiorum iuſſu ſuppreſſa eſt. Rem omnem commemorat la *Bibliotheque volante ou elite des pièces fugitives; par le Sr. I. G. I. D. M. Troiſieme partie à Amſterd.* 1700. in 12. p. 285 ſqq. vbi etiam praefatio quam I. B. THIERS ſuae praefixit *diſſertationi*, inſerta conſpicitur, variaque ſcripta, quae in hac controuerſia euulgata fuerunt recenſentur. Conf. *Nouvelles de la Republique des Lettres* de l'an. 1700. Mois Avril p. 383 ſqq. Niceron *Memoires* Tom. IIII. p. 349.

IEAN BAPTISTE THIERS, Apologie de Mr. l'Abbé de la Trappe contre les calomnies du P. de Sainte Marthe, *A Grenoble*, 1702. in 12.

Ediderat Armandus Ioannes le Bouthillier de Rancé Abbas de la Trappe opus *de la Sainteté & des devoirs de la vie monaſtique, à Paris chez François Muguet* 1683. II. Tom. in 4. & *ibidem eodem anno* II. Tom. in 8. cui anno 1675. addidit: *Eclairciſſemens de quelques difficultés que l'on a formées ſur le livre de* la

la ſainteté & des devoirs de la vie monaſtique par Mr. Bouthillier de Rancé, abbé de la Trappe. *à Paris, chez François Muguet* in 4. Iſtos autem libros, nec non alium eiusdem auctoris, qui inſcribitur *La Regle de* S. Benoiſt, *nouvellement traduite & expliquée ſelon ſon veritable esprit, à Paris, chez Fr. Muguet* 1689. II. Tom. in 4. impugnabat Dionyſius Sammarthanus ex congregatione S. Mauri monachus Benedictinus, & S. Iuliani Caeſarodunenſis Prior, dans les *Lettres à Mr.* l'Abbé de la Trappe, *où l'on examine ſa Réponſe au Traité des Etudes monaſtiques, & quelques endroits de ſon Commentaire ſur la Regle de* S. Benoît. *à Amſterdam* (*Tours*) 1692. in 12. pp. 231. In iſtis quatuor epiſtolis abbas ille Trappenſis acriter perſtringebatur, multaque de illo narrabantur, quae, vitae ſanctitati, quam prae ſe ferebat, mirifice aduerſabantur. Defenſionem igitur Abbatis Trappenſis in ſe ſuſcepit IO. BAPTISTA THIERS, & iſtam quam adduximus in lucem emiſit *apologiam*, quae vero eadem fata vt *diſſertatio de Corpore S. Firmini* experta eſt. Vid. Niceron Tom. IIII. p. 353. Conf. quoque Dionyſii Sammarthani *Recueil de quelques piéces, qui concernent les quatre lettres écrits à Mr.* l'abbé de la Trappe. *à Cologne* 1693. in 12. pp. 243. vbi quinta Sammarthani reperitur epiſtola, quae antea ſeorſum 1693. in 12. pp. 33. prodierat. Rem omnem pluribus enarrat Philippus le Cerf de la Vieville, dans la *Bibliotheque hiſtorique des Auteurs de la Congregation de St. Maur* p. 464 ſqq. Qua poſtea ratione iſtis litibus impliciti fuerunt Ioannes Mabillonius, & Vincentius Thuillierius, aliique, cognoſci poterit ex *Ouvrages poſthumes de* D. Iean Mabillon & D. Thierri Ruinart, *par* Vincent Thuillier Tom. I. L. IIII. p. 365 ſqq. Conf. *L'Abregé de la vie de* D. Iean Mabillon *par* D. Thierri Ruinart, *à Paris*, 1709. in 12. p. 149 ſqq. Dom Gervaiſe ancien Abbé de la Trappe *Defenſe de la nouvelle hiſtoire de l'* Abbé

Su-

Suger, *avec l'Apologie pour feu Mr.* l'Abbé de la Trappe dom Armand Iean Bouthillier de Rancé, *contre les calomnies & les invectives de* D. Vincent Thuillier, *religieux Benedictin de la Congregation de S. Maur repandues dans son histoire des contestations sur les etudes monastiques, inserée dans son I. Tome des Oeuvres posthumes de* dom Mabillon. *A Paris* 1725. in 12. Niceron *Memoires* Tom. VII. p. 360 sqq.

Diui THOMAE *de Aquino*, seu *Aquinatis*, Continuum, s. Catena aurea in quatuor euangelistas. editio perantiqua typographi, loci, & anni indicio destituta. in fol. maior. folior. 521.

Idem liber, impressus 1476. in fol. folior. 426.

Opus illud THOMAE Aquinatis, saepius impressum, mox *Continui*, mox *glossae continuae*, mox *catenae aureae in quatuor euangelistas*, nomine excitari solet. Vtraque editio perrara & Michaeli Maittairio incognita, nobis haec scribentibus, e bibliotheca Portensi ad manus fuit. Vtraque litteris destituitur initialibus, quae vario colore, internitente auro, elegantissime adpictae sunt. In fine illius haec leguntur verba: *Ad laudem & gloriam sempiternam: omnium redemptoris saluandorum. Liber Katherina Aurea nuncupatus. per sacre theologie professorem Egregium Sanctum* THOMAM de Aquino. *Ex Sacris Katholice fidei Doctoribus:* Augustino: Hieronimo: Gregorio: Ambrosio: Beda: Chrisostomo: Hilario: Rabano: Isidoro: Origene: Maximo: Cirillo: Basilio: Eusebio: Haymone: Thito: Theophilo: Seueriano: Damasceno: Greco: Didimo: Epiphanio: Athanasio: Glosa ordinaria, Collationibuspatrum: Et gestis concilii Ephesini: *Super Doctrinam Euangelicam: diffuse scribentibus.*

In vnum conkatbenatum. Non tantum Literalem: Sed & spiritualem praestans intellectum Aureum. Ex quo Nedum Litera Ex Apostolica doctrina: Que occidit. Sed Spiritus sumitur viuificans. Spiritualis scientie cognitionem Sitienti: Potum Porrigens. Cuius misterium non verbo Sonum Sacre docente Scripture. Sed Spiritu reuelatur Sancto. Feliciter finit. Pro Cuius felici consummatione Sit Laus & Gloria Xpisto. Amen. Huic pauca haec verba adiecta sunt: *Beati* THOME de Aquino. *Glosa continua super quatuor Euangelistas feliciter finit Anno dni. Mill.* CCCC. *LXXVI.* Forte eadem editio est, quam Iacob. le Long in *Biblioth. sacra* Tom. II. p. 957. *eodem anno Romae* in lucem emissam esse testatur. Ad rarissimos libros etiam pertinent huius operis editio, quae impressa *Romae in domo Petri & Francisci de Maximis iuxta campum Florae praesidentibus magistris Conrado Sweynheym & Arnoldo Pannartz anno M. CCCC. LXX. die VII. Dec.* in fol. prodiit. Michael. enim Maittairio teste in *Annal. typogr.* Tom. I. p. 14. DL. tantum exemplaria, litteris exscripta fuerunt, quae, vt quilibet persuadere sibi facile poterit, tanto temporis interuallo, maxima ex parte hominum se subduxerunt oculis, & in monasteriorum latent bibliothecis. Vid. Casimiri Oudini *Commentar. de Scriptor. & Scriptis ecclesiast.* Tom. III. col. 316. 317. vbi contra Petrum de Alua & Astorga, qui, in *nodo indissolubili de conceptu mentis & ventris* p. 11. & 585. hoc opus Pontio Carbonello, de Bottingata, Catalano, Ordinis Minorum, Magistro quondam S. Ludouici Regis Francorum, vel vt alii scribunt, Sancti Ludouici Episcopi Tolosani, tribuerat, THOMAE Aquinati id vindicat. Conf. Christ. Schoettgenii *Continuat. Biblioth.* Fabric. *med. & infim. Lat.* L. XVIIII. p. 674. qui recentiores editiones, notante Richardo Simonio, Lib. III. *Hist. Crit. Comment.* N. T. p. 473. interpolatas esse scribit. Nicol. Antonii *Biblioth. Hispana Vetus.* IIX. 6. n. 244. I. A. Fabricii *Biblioth. med. & infim. Lat.* L. III. p. 919.

Diui

Diui THOME *de Aquino*, *ordinis predicatorum*, Commentaria in omnes epiſtolas beati Pauli apoſtoli: glorioſiſſimi gentium doctoris. profundiora theologie accurate dilucidantia. in fol. folior. 291.

Editio ſatis rara a Michaele Maittairio in *Annal. typogr.* memoratur Tom. I. p. 594. *Commentaria* iſta per Petrum de Bergamo, correcta & emendata eſſe, nos docent verba prologi, initio poſita: *Feliciter incipiunt commentaria clariſſimi doctoris angelicique ac communis ſancti* THOME de Aquino *ordinis predicatorum: ſuper epiſtolas ſanctiſſimi gentium doctoris pauli apoſtoli. correcta emendataque ſumma diligentia. ac ingenii ſolicitudine per me fratrem* petrum de bergamo *ordinis fratrum predicatorum ſacre pagine minimum profeſſorem.* In fine codicis typographus haec adiecit verba: *Finit explanatio Sancti* THOME de Aquino *ordinis fratrum predicatorum in omnes epiſtolas beati Pauli apoſtoli caracteribus Michaelis furter Baſileae impreſſa: ductu vero & impenſis Wolfgangi Lachner ſtudioſis in medium data feliciter. Anno a partu virginis ſalutifero. Milleſimo quadringenteſimo nonageſimoquinto* (1495) *Die vero decima ſexta menſis Octob.* Vid. de hoc opere Caſimiri Oudini *Commentar. de Scriptoribus & ſcriptis eccleſiaſt.* Tom. III. Cap. XIIX. Quaeſt. II. col. 325 ſqq. qui e variis ſcriptorum teſtimoniis demonſtrat, haec *commentaria in omnes divi Paulli epiſtolas*, partim eſſe ſancti THOMAE Aquinatis, partim Fratris Reginaldi, eius ſocii, qui divo THOMA docente, illa calamo exceperit, quae vero poſtea diuus THOMAS, cum legeret, pro ſuis haberi voluerit. Vid. Anton. Poſſeuini *Apparat. Sac.* Tom. III. p. 122. Conf. Nicol. Triueti *Annal.* ad annum 1274. p. 244. edit *Oxoniens.* Anton. Halli. 1719. in 8. Chriſt. Schoettgenii *Continuatio Biblioth.* Fabric. *med. & inf. Lat.* L. XVII. p. 184. Idem Schoett-

Schoettgenius l. cit. L. XVIIII. p. 674. varias *Commentariorum in epistolas Paulli* editiones recenset, typothetarum autem errore accidit vt nostrae editionis typographus *Michael Turter* ibidem adpelletur. Conf. Iacobi le Long *Bibliotheca sacra* Tom. II. p. 987.

Summa de quolibet THOME *Aquinatis, fratris sacri ordinis predicatorum, Viri quidem sanctitate & scientia praestantissimi* incipit foeliciter. in fol. mai. fol. 133.

Editio rarissima, cuius in fine haec legimus verba: *Beati* THOMAE Aquinatis *quodlibeta duodecim expliciunt foeliciter, per Ioannem sensenschmid vrbis Nurmbergae ciuem, Industriosum impressoriae magistrum & Andream frisner de Bunsidel imprimendorum librorum Correctorem. Anno a natiuitate domini M. CCCC. LXXIII. decimo septimo Calendas Maii.* Post haec verba iidem viri lectores certiores reddunt, de industria & cura, quam huic editioni impenderunt, vbi inter alia scribunt: — *ne adbuc quid ad vocabulorum originem & significationis proprietatem & ita ad faciliorem profundioremque intellectum faceret, abesset, secuti maiorum nostrorum vestigia, orthographicam rationem, prout fragilitati nostrae concessum erat, obseruauimus, quemadmodum ipsimet maiores nostri vt* Papirianus, Plinius, Rhemius, Grillus, Caper, Probus, Quintilianus, Varro, Aulus Gellius, Donatus, Seruius, Priscianus, Sergius, Herodianus *& caeteri! nedum summo studio obseruarunt, Verum etiam in libris suis, quos de orthographia magnifice scripserunt, obseruari praeceperunt. Siquas igitur lector optime hic dictiones secus, quam vsus habet charactèrizatas, inueneris --- non de facili praecamur in detractionem male correctionis prorumpas! ne praememoratos probatissimos viros reprehendens, quum tuam aestimationem vulgi que vsum immo verius abusum eorum autoritati praeponere conaris, ipsorum autoritate despiciendus potius quam imitandus conuincaris;* De aliis hu-

ius libri, quem etiam *Placita S.* THOMAE adpellant, editionibus, vid. Christ. Schoettgenii *Continuat. Biblioth.* Fabric. *med. & inf. Lat.* L. XVIIII. p. 668.

Diui THOMAE *Aquinatis* opuscula, in 4. folior. 435.

Miramur quod neque Schoettgenius neque Oudinus editionis rarioris fecerit mentionem, quae id singulare & praecipuum habet, vt cum reliquae editiones aut LI. aut LXXIII. ob oculos ponant opuscula, haec quam describimus LXXII. tantum opuscula contineat. Eodem vero ordine, opuscula ista in hac editione reperiuntur, quo ex editione *Romana*, ea adduxit Schoettgenius l. cit L. XVIIII. p. 675 sqq. si haec pauca exceperis, quod in nostra editione *Declaratio quorundam articulorum fidei contra Graecos*, *Armenos*, *& Sarracenos*, quam scripsit D. THOMAS *ad instantiam Cantoris Antbioceni*, secundum, *de ente & essentia*, trigesimum, *de principiis naturae* vero trigesimum primum occupet locum. Opusculum XX. *de regimine Principum ad Regem Cypri*, ab aliis THOMAE Aquinati adscribitur, ab aliis illi abiudicatur. Vid. Iac. Quetif, & Iac. Echardi *Scriptores Ordinis Praedicatorum* Tom. I. p. 336. & p. 543. vbi Quetifius primum librum, tria capita priora & dimidiam partem capitis quarti, libri secundi, laborem Diui THOMAE esse, reliqua vero libri secundi capita, nec non librum tertium & quartum, a Bartholomaeo de Luca confectum esse, contendit. Multis vero argumentis Casimir. Oudinus Tom. III. col. 336 sqq. demonstrare adgressus est, Aegidium Columnam, Romanum, Opusculi verum esse auctorem, sub cuius nomine illud quoque saepius editum fuit. Vid. quae supra p. 7. diximus. Italicam illius versionem titulo: *Trattato del Governo de' Prencipi di S.* TOMASO *di* Aquino *al Re di*

Cipri

Cipri, *tradotto di Latino in Volgare, da* Valentino Averoni *Monaco di* Vallombrosa. *In Firenze, per Giorgio Marescotti* 1577. in 8. Nicol. Fr. Haym nella *Notizia de' libri rari, nella lingua italiana* p. 253. in serie librorum rariorum collocauit. Opusculum XXVII. quod Schoettgenius l. cit. *de officiis astrorum* inscribi perhibet, in hac, quam ad manus habemus, editione, titulo *de iudiciis astrorum* insignitum conspicitur. Opusculum *de eruditione Principum*, quod opusculo XL. *de propositionibus modalibus* accenset Schoettgenius, in nostra editione non reperitur. Opusculum LXI. quod Oudinus & Schoettgenius *de dilectione* Christi *& proximi* agere memorant, in nostra editione *de dilectione Dei & proximi* inscribitur. Vltimum in nostra editione opusculum est: *de Concordantiis in quo concordat se ipsum in passibus apparenter contradictoriis.* Eius in fine, haec leguntur verba: *Expliciunt praeclarissima opuscula eximii ac diuini doctoris, sancti* THOME *de* aquino *ordinis fratrum predicatorum quam diligentissime emendata atque correcta. Et impressa Venetiis ingenio ac impensa Hermanni Lichtenstein Coloniensis. Anno Salutis. M. CCCC. XC. VII. Idus septembris.* Augustino barbadico *Venetiarum principe illustrissimo existente, Laus deo.* Editor collectionis est Antonius Pizamanus Patricius Venetus & Episcopus Feltrensis, qui *Legendam seu vitam sancti* THOMAE *& officium doctrinae S.* THOMAE praemisit, quae nomine Augustini Barbadici Venetiarum principis inscripsit. Opuscula vero THOMAE Aquinatis ipsa Nicolao Franco Taruisino Episcopo ac Legato apostolico consecrauit. In dedicatoria epistola, inter alia haec legimus: *Ad nostra reuertor opuscula; quorum aliqua an sint* THOMAE *ambigitur: tametsi eius titulo gaudeant certis tamen nos annotare volumus vt si* THOMAE *sint ingenio diuino elaborata ab omnibus possint inueniri: sin minus hoc etiam neminem lateat, ne falsam ignorantia sententiam sibi homines persuadeant.*

In

In dubio haec sunt opuscula quae a THOMAE *sancta opinione non multa dissentire videntur adeo vt ab ipsius dictis collecta iudicentur. De intellectu & intelligibili; de dimensionibus indeterminatis, de quo est & quidem de vniuersalibus, de sacratissimo Eucharistiae sacramento per modum sermonum; de eodem sacramento ad modum decem praedicamentorum; De humanitate Xpi; de dilectione Dei & proximi; de diuinis moribus; de beatitudine; de modo confitendi; de officio sacerdotis; de expositione missae; de vitiis & virtutibus; Tractatus concordantiarum; Summa totius logicae; Cetera aut. diuum* THOMAM *excudisse compertum est. Quae iam iam legenda occurrunt.* Conf. Casimir. Oudini *Commentar. de Scriptor. & Script. eccles.* Tom. III. Cap. X. XI. XII. XIII. col. 293 sqq. Cap. XX. XXI. XXII. XXIII. XXIIII. col. 331 sqq. Christ. Schoettgenii *Continuat. Biblioth.* Fabric. *med. & inf. Lat.* L. XVIIII. p. 675 sqq. vbi plures memorantur editiones. Optima censetur, quae opuscula theologica & moralia nouo ordine disponit editio Petri Pellicani *Paris.* 1656. in fol.

Sancti THOME *de Aquino*, scripta ad Hanibaldum episcopum super quattuor libros sententiarum. in fol. folior. 153.

Editio perrara, cuius mentionem iniicit Valentin. Ernestus Loescherus in *Stromat.* Sect. XI. p. 250. Michael Maittaire in *Annal. typogr.* Tom. I. p. 551. sed veremur ne posterior l. cit. vnum eundemque librum bis adduxerit. In fine conspiciuntur typographi scuta, hisce adiectis verbis: *Scripta beati* THOME *ad* Hanibaldum *episcopum in quattuor libros sententiarum finiunt feliciter in officina Nicolai Keszler ciuis Basiliensis impressa. Anno a partu virginis salutifero M.* CCCC. *XCII.* Conf. Anton Posseuini *Apparat. Sac.* Tom. III. p. 297. Casimir. Oudini *Commentar. de Scriptor. & Scriptis eccles.* Tom. III. col. 292.

292. De Hanibaldo de Hanibaldis de Molaria, Romano, Ordinis Praedicator. ex Doctore Parisiensi, Cardinale, quem nonnulli, *Commentarii in IIII. libros sententiarum*, a nobis adducti, faciunt auctorem vid. Posseuinus Tom. II. p. 5. Iacob. Quetif. *Scriptor. ordinis Praedicator.* Tom. I. p. 261. Io. Alb Fabricii *Biblioth. med. & inf. Lat.* L. IIX. p. 556.

Diui THOMAE *Aquinatis*, Expositiones in tres Psalterii primos nocturnos vid. supra p. 724.

Vita D. THOMAE *Aquinatis*, Othonis Vaenii ingenio & manu delineata, & XXXI. tabulis, aeri nitidissime incisis exhibita. *Antuerp.* 1610. in fol.

Non proletariae raritatis librum esse, testatur *Bibliotheque universelle chez P. Gosse* 1742. p. 212.

LVDOVICI THOMASSINI, Dissertationes, Commentarii & notae, in concilia generalia & particularia. *Paris.* 1667. in 4.

Vid. Cl. Vogtii *Catalog. libr. rar.* p. 676. Plures quidem Tomos Operis maioris, cuius hic primus est, edere constituerat THOMASSINVS, sed fato cui primus expositus fuerat, deterritus, ab editione reliquorum se abstinuit. Fatum autem libri paullo fusius exponit Niceron Tom. III. p. 271 sqq. Conf. *Catalogue des principaux auteurs des Collections des Conciles*, qui adiectus est au *Traité de l'etude des Conciles & leurs collections par M.* François Salmon p. 943. Complectitur iste Tomus XX dissertationes, quarum prima est in synodos sub Victore papa, de obscuratione paschatis, Romanam, Lugdunensem, Palaestinam &c. circa annum Christi 197; vlti-

vltima autem in synodum sextam oecumenicam, seu Constantinopolitanam tertiam, anno Chr. 680 & 681. Vid. Io. Fr. Buddei *Isagoge Histor. Eccles.* T. II. p. 798.

THVANVS restitutus, siue Sylloge locorum variorum in Historia Thuani hactenus desideratorum, cum Francisci Guicciardini paralipomenis. *Amstelod. apud Io. Henr. Boom*, 1663. in 12.

Editio *Ingolstadiensis*, quam e Schurtzfleischio & Groschusio adtulit Cl. Vogtius p. 678. omni iure inter *non entia* referenda est. Errori sine dubio occasionem dederunt Io. Baptistae Galli, sub quo nomine Ioannem Machault e S. I. occultum fuisse, aiunt, *Notationes* in Iac. Aug. Thuani *historiarum libros*, quae *Ingolstadii* 1614. in 4. vt titulus quidem prae se fert, prodierunt, & iussu Locum tenentis ciuilis (*Lieutenant civil*) Henrici de Mesmes, per manum carnificis combustae fuerunt. Qua de re vid. Niceron *Memoires* Tom. VIIII. p. 357.

THVRNIR-BVCH.

Vid. Cl. Vogtius p. 678. Enormia errata, quae Georgius Rüxnerus dictus Ierusalem, ducis Bauariae Caduceator, in hoc opere admisit, excerpsit & omnium ob oculos posuit Ioannes Müllerus, Secretarius quondam Reipublicae Norimbergensis doctissimus, in *Discours ob* George Rüxners TVRNIER-BVCH *pro scripto authentico zu halten, und wie weit demselben Glauben zuzustellen*, quem discursum e MSto produxit, suoque *Commentario de iuribus & praerogatiuis nobilitatis auitae, eiusque probatione*, adiecit D. Ioann. Georg. Cramerus Tom. I. p. 467 sqq. Conf. Burcard. Gotthelf. Struuii *Dissertatio Historico-litteraria de doctis impostoribus*, in

qua §. XLVIIII. Georgium Rüxnerum merito inter doctos impostores referendum esse scribit. Caussam eius rei, his verbis addit: *Nactus est ille, codicem antiquum* Magdeburgi, *Saxonica lingua conscriptum, in quo continebatur historia torneamentorum. Hunc, cum linguae Saxonicae parum esset guarus* Rüxnerus, *in aula* Ioannis, Palatini, *ad* Rhenum, Simmerae, Io Kirchbergerus *sermone vulgari exposuit. Sed ecce* Rüxneri *imposturam! Codicem istum antiquum statim concremauit.* Confirmat Struuius, ea quae protulit, nonsolum ipsius Rüxneri, sed etiam Comitis de Nothafft, quod apud Speidelium in *Speculo* legitur, testimonio. Ille quem Cl. Vogtivs p. 679. Hieronym. Rodler vocat, Ioannes Müller l. cit. p. 468. §. 11. nominat Hieron. Podler. Id hic etiam meminisse iuuabit, quod Franciscus Modius Tom. II. *Pandectarum triumphalium* L. I. p. 5 sqq. totum fere Rüxneri librum latino sermone recoxerit. Excerpta quaedam suis Io. Wolfius inseruit *Lectionibus Memorabilibus* Tom. I. p. 256 sqq.

De Chyromantia libri III. *authoris cuiusdam vetustissimi* (ANTIOCHI TIBERTI) per Io. Dryandrum restituti. Marpurgi 1538. Iudicio singula expendito lector, priusquam temere pronuncias, quae hic enim traduntur, plane sunt philosophica, ex optimis optimorum authorum libris depromta, nihilque commune cum vulgo iactatis Chyromanticis illis praeposteris habent. Legat Medicus, legat astronomus vterque, quae oblectent atque commodent videbit. *Moguntiae excudebat Iuo Schoeffer* 1538. in 8. pp. 138.

ANTI-

ANTIOCHVS TIBERTVS, Caesenas, Italus, artis magicae post Petrum Aponensem, in Italia restaurator, hunc librum a paucis visum, ad Octauianum Vbaldinum, Merchatellae Comitem perscripsit. Editus fuit prima vice *Bononiae* 1494. *idibus Nouembris.* Ioannes postea Dryander Medicus Marpurgensis, illum hoc, quem adscripsimus, edidit titulo. Repetita Dryandri editio, illique adiecta *incerti Auctoris de Chiromantia liber* fuit *Moguntiae* 1541. in 8. Nonnulli ANTIOCHVM TIBERTVM, perperam *Tibertem*, alii *Tybertum*, alii omisso TIBERTI nomine *Antiochum Caesenatem*, alii *Iiberium* nominant. Hieron. Cardanus *de rerum varietate* L. XV. c. 79. 563. edit. Basil. 1557. in fol. eius Chiromantiam cum Ptolemaei principiis astronomicis consentire scribit, & Paullus Iouius in *Elogiis doctor. viror.* p. m. 118. *librum* nominat *elegantem, quo tantum famae* TIBERTVS *promeruerit, vt insigni concursu, a curiosis & anxiis de toto vitae fortunaeque euentu consuleretur.* Vixit Seculo a Chr. nato XV. & misera morte periit: Rem Paulli Iouii enarrabimus verbis, qui l. cit. de eo scribit. *Praedixerat* Guidoni Balneo, *cui in togata Gallia propter inusitatum militaris animi vigorem,* Guerrae *cognomentum fuit, atque item* Pandulpho Malatestae Ariminensium Tyranno *ex volae manus lineis futurum esse, vt hic pelleretur patria, & dominatus exulque in extrema egestatis miseria periret: ille vero ab insigni amico, perfidiae suspicione necaretur: memorabili hercle non omnino incertae artis argumento, nisi* ANTIOCHVS *imminentem vitae suae exitum ignorasset, de quo tamen sed fatali deceptus hora, minime dubitarat. Interfecit enim* Pandulphus *suo metu, vel* Bentiuoli *soceri iussu nimium saeuus, a suspecta virtute virum fortem, quamuis amicum & partium ducem, ac ipsum* TIBERTVM *custodiae tradidit, vt ex euentu, supplicio seruaretur. Sed quum occultam*

exitio fata viam aperirent, captiuus, & compedibus nexus, custodis arcis filiam mollis animi puellam ita orando, & blandiendo ad misericordiam, amoremque pellexit, vt ab ea restem impetraret, & in fossam demitteretur: sed compedum sonitu prodita fuga miser retractus, & pari sorte cum puella securi percussus, interiit. Nec in Pandulpho *praedicentis fidem eadem fata fefellerunt, quando omnium egentissimus in hospitali diuersorio desertus a liberis, saeuitiae infamis, ac egestate senex miser perierit.* Promisit quidem TIBERTVS in epistola ad Octauianum Vbaldinum, *Chiromantiae* praemissa, *Physionomiam* & *Pyromantiam*, sed euentum respondisse promissis, scriptorum silentio adducti, non credimus.

FRIDERICCI TILEMANNI *V. I. D. publici historiarum & antiquitatum Professoris apud Wittebergenses*, Discursus philologicus, de historicorum delectu, in quo primum historicae tractationis fundamentum attingitur, & Bodini sententia pressius deducitur. *Wittebergae, imprimebat Wolfgang Meisner* 1596. in 8.

Libri titulus plerumque *de historiarum delectu*, sed minus recte adferri solet, id quod ille docet, quem e nostro exemplari descripsimus. Conf. *Thesaurus Bibliothecalis* Tom. IIII. p. 191. Habemus ab eodem TILEMANNO *de euersionibus rerum publicarum politicam dissertationem, Witebergae ex officina Cratoniana* 1597. in 8. Qui libellus etiam satis infrequens est.

BERTRANDI TISSIER, *Prioris Boni Fontis in Thierascia Picardiae*, Bibliotheca veterum Scriptorum Ordinis Cistercienſis qui saeculo

culo S. Bernhardi, vel non diu post obitum eius floruere. *Bonofonte* 1660. 1662. 1669. III. Vol. in fol.

Monasterium illud in quo BERTRANDVS TISSIER Prior fuit, non *Bonofonta*, vt apud Cl. Vogtium p. 680. legitur, sed *Bonus fons* adpellabatur.

Lamiato'l Ajam, Carmen TOGRAI, *Poetae Arabis doctissimi*; vna cum versione latina, & notis praxin illius exhibentibus; opera Eduardi Pocockii, LL. Hebr. & Arab. Profess. Accessit Tractatus de Prosodia Arabica. *Oxonii apud Ricard. Davis Bibliopolam; Excudit Hen. Hall Typis Arabicis Acad. Anno Dom.* 1661, in 8.

Extat huius carminis etiam editio, versione latina destituta. *Lugd. Bat.* 1629. in 8. quae satis quidem rara est.

IO. TOLANDI, Scripta omnia

esse rariora, praeter Cl. Vogtium, iam alii ante nos, in Scriptis antiatheisticis, Catalogis libror. rarior. & diariis eruditor. obseruarunt. Ne igitur cramben bis coctam adponere videamur, nihil hic adiiciemus, praeter vnum alterumue TOLANDI libellum, a Cl. Vogtio omissum, nec non aliquot Scriptores ex iis, qui, pluribus hominis impii vitam exposuerunt. Habemus vitam TOLANDI anglice conscriptam hoc titulo: *An historical Account of the Life and Writings of the late Eminently Famous Mr.* IOHN TOLAND. *Containing I. A faithful Extract of his Works, and an Account, of his Travels in Germany, Holland* &c. II. *An Account of the Controversies, wherein he was engaged, and a particular Enquiry in to his*

 Prin-

Principles; his Philosophick resignation to the divine Will, and his Notions of Futurity at the Time of his Decease. III. *An exact Catalogue of his Writings, published both with, and without his Name, and of the Manuscripts he left behind him. By one of his most intimate Friends. In a Letter to the Lord ** ** London: Printed and sold by Io. Roberts in Warwicklane; W. Mears, at the Lamb without Temple-Bar; I. Brotherton in Cornhile; I. Graves in St. Iames' s-street; and W. Chetwood in Covent-Garden.* 1722. in 8. mai pp. 102. Auctor istius biographiae, vel si mauis Panegyrici, est bibliopola quidam Londinensis Curl dictus. Conferri cum hac biographia meretur la *Bibliotheque Angloise* Tom. X. p. 527 sqq. vbi multa emendata inueniuntur. Alia vita TOLANDI: *Some Memoirs of the Life and Writings of Mr.* IOHN TOLAND: *in a Letter to S*** B*** L**** reperitur in the *Collection of Several Pieces of Mr.* IOHN TOLAND, &c. de qua collectione mox dicemus. Legi etiam merentur quae de TOLANDO & scriptis eius, quibus religionem impugnauit christianam, adnotarunt Io. Christophor. Schüsslerus in der *kurzen Nachricht von dem Leben und Schriften des berufenen* IOH. TOLANDS, quae reperitur in *Nou-Antiquis* anni 1722. Conf. *Acta Erudito*r. *Lips.* an. 1720. p. 308 sqq. Niceron *Memoires* Tom. I. p. 256. Tom. X. p. 23 sqq die *Nachrichten von einer Hallischen Biblioth.* Tom. III. p. 299 sqq.

IOHN TOLAND Tetradymus: Containing I. *Hodegus*: or the pillar of Clound and Fire, that guided the Israelites in the Wildernesf, not Miraculous, but as faith fully related in Exodus, a thing equally practis'd by other Nations, and in those places not onely use ful but

but neceſſary. II. *Clidophorus*: or of the exoteric and eſoteric philoſophy, that is, af the external and internal doctrine of the Ancients, the one open and public accommodated to popular Preiudices and the etabish'd Religions; the other private and ſecret, wherin to the few capable and diſcrete; was taught the real Truth Stript of all disguiſes. III. *Hypathia*; or the Hiſtory of a moſt beautiful, moſt vertuous, moſt learned, and every Way accomplish'd Lady, who was torn to pieces by the Clergy of Alexandria, to gratify the pride, emulation and cruelty of their Archbishop Cyril, commonly but undeſervedly ſtil'd St. Cyril. IIII. *Mangoneutes* being a Defence of Nazarenus addreſs'd to the right reverend Iohn Lord Bishop of London, againſt his Lordships Chaplain D. Mangey, his dedicator Mr. Paterſon, and (who ought to have been nam'd firſt) the reverend Dr. Brett once belonging to his Lordships Church. *London.* 1720. in 8. mai.

Contenta quatuor opuſculorum expoſuit Niceron l. cit.

A Collection of Several Pieces of *Mr.* IOHN TOLAND, now firſt publish'd from his original Manuſcripts: with ſome Memoirs of his Life and writings. Volume I. *London*: *Printed for I. Peele, ad Locke's Head in Pater-noſter*

 Row.

Rotw. 1726. in 8. mai. pp. 92. & 474. Volume II. *ibid. eod.* pp. 495. & 76.

Inueniuntur in hac collectione, post mortem TOLANDI in lucem edita, XXV. & si adpendicem adieceris XXIIX. libelli, quorum titulos adtulerunt *Acta Eruditorum* l. cit. p. 308—320. p. 356. sqq. *Bibliotheque Angloise* Tom. XIIII. p. 289—358. p. 260 sqq. *Noua litteraria Lipsiensia* an. 1727. p. 25. 482—486. die *Nachrichten von einer Hallischen Biblioth.* Tom. III. p. 334 sqq. *Catalogus Partis Bibliothecae illustrissimi Comitis de Wassenaer* libror. Class. in 8. p. 10.

De IACOBI PHILIPPI TOMASINI, *Patauini*, vita & scriptis

vid. *Le glorie degli incogniti Venez.* 1647. p. 189 sqq. Niceron *Memoires* Tom. XXVIIII. p. 161 sqq.

V. C. Laurentii Pignorii Pat. Canonici Tarusini Historici, & Philologi Eruditissimi Bibliotheca & Museum. *Auctore* IAC. PHILIPPO TOMASINO. Ad Illustriss. & Excellentiss. Dominicum Molinum Senatorem Amplis. *Venetiis* 1632. *Apud Io. Petrum Pinellum Typographum ducalem. Superiorum permissu* in 4. pp. 39.

Cl. Vogtius p. 684 *Catalog. libr. rar.* duas alias editiones adduxit, *Venet.* 1632. in 4. & *Amstelod. apud Andr. Frisium* 1668. in 4. Conf. Niceron l. cit. p. 164. Liber non adeo magni momenti. Epistolam dedicatoriam ad Dominic. Molinum Reip. Venetae Senatorem., sequuntur duo Epigrammata, alterum Antonii Aloysii Aldreghetti, Philos. & I. V. D. & Lector Pub. *in Vitam* Laurentii Pignorii, *Nominis Aeternitati* Dominici Molini *Litteratorum*

Mecoe-

Mecoenatis amplissimi nuncupatum; alterum Io. Rhodii, IO. PHIL. TOMASINO dedicatum. Haec excipit TOMASINI praefatiuncula; Laurentii Pignorii imago, haud satis eleganter aere expressa, hoc adiecto Disticho:

Dignus Apollinea Lauro Laurentius *hic est*,
Phoebo digna canens Carmine & Historia.

Breuiarium vitae Pignorii, & Catalogus Operum ab illo editorum. Posthaec reperiuntur index scriptorum, quae Pignorius inedita in MStis reliquit, & varia Clariss. Viror. de Pignorio iudicia collecta. Imagines denique Virorum Clarissimor. Statuae, Numi, & supellex antiquaria, quam Pignorius, in Museo suo adseruauit, describitur. Catalogus codicum MStorum latinorum, graecorum linguisque vernaculis scriptorum, qui in bibliotheca Pignorii fuerunt, exhibetur, & opusculo duobus epigrammatibus sepulcralibus, altero a TOMASINO, altero a Dominico Molino, ipsi Pignorio positis finis imponitur. Conf. *Thesaur. Bibliothecalis* Tom. III. p. 165.

Bibliothecae Patauinae manuscriptae publicae & priuatae, quibus diuersi Scriptores hactenus incogniti recensentur ac illustrantur, studio & opera IAC. PHIL. TOMASINI, *Sac. Theol. Doct. Pat. & canonici secularis S. Georgii in Alga Venetiarum*: ad illustriss. & reuerendiss. D. Franciscum Vitellium, Archiepiscopum Thessalonicensem, pro SS. D. N. Vrbano IIX. & sede apostolica apud sereniss. remp. Venetam nuntium. *Vtini typis Nicolai Schiratti* 1639. *Superiorum permissu* in 4. pp. 142, si praemiss. & indicem pp. 46. exceperis.

Vid. die *Nachrichten von einer Hallischen Biblioth.* Tom. V. p. 265. Niceron l. cit. p. 166. qui vero errat cum librum *Patauii* prodiisse scribit.

IAC. PHIL. TOMASINI, Parnassus Euganeus, siue de Scriptoribus ac litteratis huius aevi claris. Accedit Index eorum qui elogia condidere ac de Scriptoribus diuersis tractarunt, ad illustrissimos Litterarum Patronos Petrum & Iacobum Puteanos fratres. *Patauii typis Sebastiani Sardi* 1647. in 4.

Vid. Cl. Vogtius p 684. Philippus Labbé, teste Nicerono l. cit. p. 168. in *Bibliotheca Bibliothecarum,* hunc librum erroribus adeo deformatum esse scribit, vt vix quatuor virorum clarorum inueniantur nomina, quae non corrupta sint aut mutilata.

IACOBI PHILIPPI TOMASINI, Petrarcha rediuiuus, integram poetae celeberrimi vitam, iconibus aere caelatis exhibens. Accessit nobilissimae foeminae Laurae breuis historia. Editio altera correcta & aucta, cui addita poetae vita, Paullo Vergerio, Anonymo, Ianozzo Manetto, Leonardo Aretino, & Ludovico Beccadello autoribus. Item V. C. Fortunii Liceti ad epistolam TOMASINI de Petrarchae cognominis orthographia responsum. *Patauii, apud Paull. Frambottum,* 1650. in 4.

Prima libri rari editio prodiit *Patauii, typis Liuii Pasquati & Iacobi Bortoli apud Paullum Frambottum* 1635. in 4. pp. 218. vid. die *Nachrichten von einer Hallischen Biblioth.* Tom. V. p. 188. in ea vero omnia, quae e Vergerio, Anonymo, Manetto, Aretino, Bec-

Beccadello, in secunda adlata fuerunt, desiderantur. Fortunii Liceti responsum inuenitur etiam in libro, cui Licetus titulum fecit: *De secundo-quaesitis per Epistolas a Claris viris, ardua, varia, pulchra, & nobilia quaeque petentibus, in medicina, philosophia, mathesi, & alio quouis eruditionum genere Responsa. Vtini* 1646. in 4. pp. 237. Demonstrat in isto Responso Licetus nomen Petrarchae, non Petrarca, vt Itali solent, esse scribendum.

IAC. PHIL. TOMASINI, Annales Canonicorum Secularium S. Georgii in Alga. *Vtini typis Nicolai Schiratti* 1642. in 4.

Quemadmodum e Niceron l. cit. p. 166. & *Bibliotheca Telleriana* p. 251. intelligimus, liber non 1647. vt errore typothetae in Cl. Vogtii *Catalogo* p. 685. legimus, sed 1642. prodiit.

Gymnasium Patauinum IACOBI PHILIPPI TOMASINI, *Episcopi Aemoniensis*, libris V. comprehensum. Primus de Gymnasii origine, incremento, decremento, confirmatione, aedificiis; de Vniuersitatibus studiosorum, eorum priuilegiis, honoribus, ministris: de professoribus, cathedris, collegiis caeterisque ad veram totius Academiae rationem pertinentibus. Alter Professores tum Iuris Pontificii, tum Ciuilis, a prima origine ad nostra tempora enumerat. Tertius Professores Theologiae, Sacri Codicis, Philosophiae Naturalis, Moralis, Metaphysicae, ac Medicinae, aliarumque artium recenset. Quartus Gymnasii historiam & memorabilia quaedam ad annos quingentos breuiter

ter persequitur. Quintus Gymnasii monumenta exhibet. *Vtini typis Nicolai Schiratti* 1654. in 4. pp. 376.

Vid. Cl. Vogtii *Catalog. libror. rar.* p. 685. Niceron l. cit. p 169. Nicol. Comnenus Papadopolus in *Historia Gymnasii Patauini*, *Venet.* 1726. II. Tom. in fol. in praefatione, fusiora quidem TOMASINVM tradidisse in hoc libro, scribit, sed incerta, gratis proposita, obsoleta, obscura, ac plane perturbata, & ita rebus alienis immista, vt Patauinam potius, quam scholasticam chronologiam contexere videatur. Gymnasii Patauini, nec non Rectoris, Prorectoris, Sceptrorum, sigillorum, theatri anatomici, & horti medici figurae, aere expressae in TOMASINI libro ob oculos ponuntur. Conf. Christoph. Aug. Heumanni *Bibliotheca Historica academica*, Herm Conringii *Antiquitat. Academicis* adiecta, p. 163 sqq.

IACOBI PHILIPPI TOMASINI Titus Livius Patauinus, dicatus illustrissimo Dominico Molino, Sereniss. Reip. Venetae Senatori. *Patauii*, 1630. in 4.

Librum TOMASINI, vltimo loco hic positum, adeo rarum esse vix crediderimus, cum plures illius reperiantur editiones. Certe praeter illam, quam recudendam curauit Io. Gerardus Meuschenius, a Cl. Vogtio l. cit. memoratam, nobis innotuit editio *Amstelodamensis sumtibus Andreae Frisii*, vna cum TOMASINI, libro, *de tesseris hospitalitatis* 1670. in 12 aucta & figuris aere expressis ornata, quam Niceron l. cit. p. 164. per errorem, in 4. esse euulgatam scribit. Inuenitur etiam insertus liber, *Fastis Romanorum Liuianis*, quos *cum Encomiastico Liviano*, & *Coronide Liviana, siue duplici historiae* Liuii *breuiario*, *e vite historica*

ſtorica Chriſt. Gueinzii, & Deiorei Whear *Relectionibus biemalibus, repetito*, vulgauit Elias Conſtantinus Trewenſchroeder Ictus Gedanenſis, *Gedani* 1675 in 4. In ſplendidiſſima editione Liuii, quam haud ita pridem in lucem emiſit Arnoldus Drakenborch *Lugd. Bat. & Amſtelod.* 1738-1746. VII. Tom in 4. inuenitur Tom VII. p. 4 ſqq. Quale vero pretium TOMASINI libello ſtatuendum ſit, adparebit e Godofred. Ephraim Mülleri verbis, quae reperiuntur in der *hiſtoriſch-critiſchen Einleitung zu nöthiger Kenntniſſ und nützlichen Gebrauche der alten lateiniſchen Schriftſteller* Tom. III. p. 107. vbi ait: *Eſt iſt ein kleines, aber auch ſeichtes und ungründliches Büchlein, und fieber einer ſophiſtiſchen Declamation ähnlicher, als einer Lebensbeſchreibung.* TOMASIN *giebt ſich nicht die Mühe, die Quellen ſeiner Erzählungen anzuzeigen; ſondern alles beſtrebt in groszen und romanhaften Worten.*

M. ANTONII TORQVATI, *Medici & Aſtrologi Ferrarienſis*, Prognoſticon de euerſione Europae, ad Matthiam Hungariae Regem ab an. 1470. ad ann. 1538. *Antw. ex officina M. Nutii* 1552. in 8.

Extat quoque libri, quem a raritate commendauit Gerdeſius in *Florileg.* p. 280. editio *Antuerp.* 1544. in 8. Marquardus Freherus illum inſeruit Tom. II. *Scriptor. rer. Germ.* p. 383 ſqq. edit Struuianae. Ea quae in TORQVATI *prognoſtico* ad regni Turcici Cataſtrophen pertinent, inſeruit Ioannes Leunclauius L. XIIX. *Hiſt. Muſulmannicae, Francof.* 1591. in fol. Dauid. Herlizius dem *Aſtronomiſchen Schreiben von des ietzigen türckiſchen Reichs Untergang und endlicher Zerſtörung*, cuius titulum integrum vid. ſupra p. 442. Qua vero ratione TORQVATVS hac ſua praedictione Hungaris magnam adtulerit calamita-

mitatem exposuit P. Baile dans le *Dictionaire* Tom. IIII. p. 2760.

ORAZIO TOSCANELLA, Gioie Istoriche aggiunte alla prima, e seconda parte delle vite di Plutarco. *In Venezia per il Giolito* 1567. in 4. Tom. I. pp. 268. Tom. II. pp. 122. senza contarvi le tavole &c.

Lengletus du Fresnoy Tom. I. des *Tablettes chronologiques* p. CXC. esse ait *un Ouvrage estimé, & qui est assez rare.* Conf. Nicol. Franc. Haym *Notizia de' libri rari nella lingua italiana* p. 8. vbi haec legimus. *E' Opera bellissima, utilissima, e ben disposta; ma non tutt' affatto esatta, per gli errori considerabili che vi occorono; vi è però tanto di buono, che basta in parte a coprire i difetti, che vi sono.* De aliis HORATII TOSCANELLAE seu TVSCANELLAE scriptis, vid. Ios. Simleri *Biblioth.* p. 304.

TRACTATVS TRACTATVVM, siue Oceanus vniuersi iuris, Duce & auspice Gregorio XIII. Pont. Max. in vnum congestus. Additis quam plurimis nunquam antea editis, hac * nota designatis XIIX. Materias, XXV. Voluminibus complectentes. *Venetiis, ex officin. Io. Baptist. Ziletti* 1584. XXV. Tom. in fol. reg.

Luculentam nuper operis rarissimi dedit descriptionem Carolus Ferdinandus Hommel, in *Continuat. Notitiae Auctorum iuridicorum*, quam olim in lucem emisit Georgius Beyerus, Part. I. *Indices duo Autorum &* TRACTATVVM *vniuersi iuris, duce & auspice* Gregorio XIII. *Pont. Max. in vnum congestorum. XIIX. Materias XXV. voluminibus comprehendentium*, prodierunt *Spirae apud Bernardinum Albinum* 1586.

1586. in 16. Christianus postea Woldenbergius, Crempa-Hols. Phil. I. V. D. Decretal. P. P. Ducal. Consist. Assess. Acad. Ienens. tunc temporis Decanus & Com. Pal. Caes. *in vsum iura discentium & docentium iterum procurauit Indices tres Auctorum & TRACTATVVM vniuersi iuris, Duce, & auspice Gregorio XIII. Pontifice Maximo in vnum congestorum XIIX. Materias, XXV. Voluminibus comprehendentium. Ienae litteris Samuel. Adolph. Mülleri* 1679. in 12. pp. 255.

THEODOSII TREBELLII, Promptuarium vniuersae linguae latinae. *Basil. apud Io. Oporinum, & Robert. Winter* 1542. & 1545. II. Tom. in fol.

His librum annis prodiisse, testes habemus *Catalogum Biblioth. Bodleianae* Tom. II. p. 209. *Catalog. Biblioth. Hulsianae* Tom. I. p. 301. Ios. Simleri *Bibliothecam* p. 653. Io. Georg. Walchii *Histor. Critic. lat. linguae* p. 342. edit. recentiss. Michael. Maittaire *Annal. typogr.* Tom. III. p. 385. Io. Frider. Noltenii *Lexicon latinae linguae antibarbarum* col 1933. qui & *Parisiensem* editionem anni 1545. adfert; Eam vero nec non editionem anni 1540. quam Cl. Vogtius p. 688. adtulit, nulla ratione inuenire potuimus.

D. IO. PHILIPP. TREIBERS, Kunst wieder die in Glaubenslehren zu weit gehende Vernunft, aus der Vernunft zu disputiren, oder die mit der Vernunft gefangen genommne Vernunft. Erster bis vierdter Monat. *Langensalze* 1704. in fol. pp. 48.

Satis exacta libri publica auctoritate suppressi, invenitur recensio in *Nou-antiquis* an. 1705. p. 56-66.

66. Auctor facultatis primum Ienensis philosophicae Adiunctus fuit, deinde vero Doctor Iuris factus est.

EMANVEL. TREMELLII, Catechismus Hebraicus. *Anno 1554. apud Robertum Stephanum* in 12.

Est hic Ioann. Caluini *Catechismus*, quem EM. TREMELLIVS in hebraicam linguam transtulit. Vid. Iaques Lenfant *Discours sur les catechismes, sur les formulaires & sur les Confessions de foy.* p. 102. qui adiectus conspicitur eiusdem *l'innocence du Catechisme de Heidelberg demontrée contre deux libelles d'un Iesuite du Palatinat. à Amsterd.* 1723. in 8. In *Catalog. Biblioth. Bodleianae* P. II. p. 210. inuenitur EM TREMELLII *Catechismus hebraice & graece Paris.* 1551. in 8. Si eiusmodi editio extat, graeca versio sine dubio Henrici Stephani est, quem *Catechismum* Calvinianum transtulisse idem Iaques Lenfant l. cit. testatur. Seorsum vero graecam H. Stephani prodiisse versionem 1551. *apud Robert. Stephanum* in 12. nec non 1563. *apud Henr. Stephanum Hulderici Fuggeri typographum* in 12. testem habemus Michael. Maittairium in *Annal Typogr* Tom. II. p. 599. *ibid.* p. 729. Vid. de EMAN. TREMELLIO natione Italo, Ferrariensi, Christiano e Iudaeo facto, Paull. Freheri *Theatr. viror. eruditione claror.* p. 248. Melch. Adami vitae *Theologorum exterorum* p. 71 sqq. Obiit in Academia Sedanensi linguae Hebraicae Professor, anno 1580. Iacobus le Long Tom. II. *Biblioth. sacr.* p. 993. illum ex Iudaeo Christianum Caluinistam, & iterum Iudaeum factum esse scribit, quod nos apud neminem legisse profitemur.

THOMAE TRETERI, de Episcopatu & Episcopis ecclesiae Varmiensis, opus posthumum, cu-

ra

ra Matthiae a Lubmierz Treteri. *Cracouiae typis Fr. Caesarii*, 1685. in fol.

Liber, vt omnes THOMAE TRETERI, in ipsa Polonia rarus. Est vero idem TH. TRETERVS, cuius iam supra fecimus mentionem, cum p. 539. Ioannis Longini *vitas Episcoporum Posnaniensium* recenseremus, ab illo editas. Vitam illius breuibus exposuerunt Simon Starouolscius in *Elogiis & vitis Scriptorum Poloniae illustrium* p. 66 sqq. Dauid. Braunius in *Catalogo & iudicio de Scriptorum Poloniae & Prussiae, in Bibliotheca sua, collectorum, virtutibus & vitiis* p. 115. & 257. Io. Daniel Ianozki in der *Nachricht von denen in der Zaluskischen Biblioth. sich befindenden raren polnischen Büchern* P. I. p. 95 sqq.

PATRICII TRICASSI, *Cera-Sariensis Mantuani*, Enarratio principiorum Chiromantiae. Ex qua facillime patere possunt omnes significationes quorumcunque signorum Chiromanticorum. Eiusd. opus Chiromanticum absolutissimum. Item Chiromantia incerti autoris. Omnia opera Balduini Ronssei Gandauensis, in lucem edita, cum eiusdem in Chiromanticen breui Isagoge. *Norimbergae* 1560. in 4.

Vid. Cl. Vogtius p. 689. Iam anno 1525. prodierunt TRICASSI Cera-Sariensis Mantuani. *Super Chyromantiam* Coclytis *Dillucidationes praeclarissimae. Ad illustrissimum Dominum* D. Foedericum Gonzagha. *Mantuae Marchionem. Cum Gratia Venetiis impresse per Dnam Helisabeth de Ruschonibus. Regnante. Inclito Principe.* Andrea Gritti. in 8. Vid. *Thesaurus Bibliothecalis* Tom IIII. p. 218. In Nicolai Francisci Haym *Notizia de' libri rari nella lingua italiana* reperitur p. 261. *Exposizione del* TRICASSO *sopra il* Cocle, *In Venezia* 1531. in 8. item TRICASSO

Cerasari *epitoma Chyromantico. In Venezia* 1538. in 8. Conf. *Bibliothecae Hulsianae Catalogus* P. III. p. 281. Gallica versio hoc extat titulo: PATRICE TRICASSE *Chiromance, traduite de l' Italien en language françois, à Paris* 1552. in 8. cum fig. Antiquior editio *à Paris* 1546. memoratur in *Bibliothecae Bodleianae Catalogo* P. II. p. 210.

GIOVANNI GIORGIO TRISSINO, l' Italia liberata da Goti, Parte *in Roma per Valerio e Luigi Dorici il* 1547 e parte *in Venezia per Tolomeo Gianicolo il* 1548. in 8. Libri XXVII. Volumi III. in 8.

Num editio libri *Paris.* 1729. in 4. vt Cl. Vogtius p. 690. scribit, extet, nos ignorare fatemur, id vero pro certo adfirmare non dubitamus, quod Abbas Antonini illum librum *Paris.* 1729. III. Vol. in 8. ediderit. Manibus enim illam editionem versare nobis licuit. Omnium vero splendidissima est editio, quae cum reliquis IOANN. GEORG. TRISSINO *Operibus* a Scipione Marchione Maffei *Veronae* 1729. II. Tom. in fol. euulgata fuit. Nonnihil de laude, qua poema illud Ian. Vincent. Gravina, in libro *della ragione poetica, In Napoli* 1714. in 8. ornauerat, nuper detraxit vir quidam in Helvetia doctissimus, qui poema sub censuram vocavit in den *neuen critischen Briefen,* quae prodierunt *Zürich* 1749. in 8. p. 222 sqq. Conf. *Essay sur la Poesie Epique* de Mr. de Voltaire Chap. V. dans ses *Oeuvres* Tom. I. p. 325 sqq. *de l' edition de Dresde.* Plura de TRISSINO, eiusque Operibus vid. dans les *Memoires* de Niceron Tom. XXVIIII. p. 105 sqq. nella *Galleria di' Minerva* Tom. I. p. 1 sqq.

Sermones & exhortationes ad monachos IOANNIS TRITEMII, *abbatis Spanheimensis;* *postea*

postea Herbipolensis. Quorum sermonum duo sunt libri: primus vocatur Omeliarum. secundus Sermonum.

Ottomari Luscinii Argentini in homilias IOANNIS TRITEMII ad monachos Decastichon.

Si cui non satis placidas sectarier aequi
Leges Christe *tuas: ni referat monachos:*
Serapion: Paulus: *callemque* Antonius *olim*
Praetentat: salebris qui riget innumeris:
Aspera vt excruciet corpus monstrare lacerna
Nititur: & plumam non sinit esse toro:
Vt pellant animi tumidum ieiunia fastum:
Membra breuis foueat semisopita quies:
Haec taciti factis docuere: sed aptior illis
TRITEMIVS: *lingua qui valet atque manu.*

in folio, folior 74.

Editio libri oppido rara, & sine dubio omnium prima. Valentin. Ernest. Loescherus quidem in *Stromat.* p. 247. ex Caueo p. 170. Michael. Maittaire in *Annal. Typogr.* Tom. I. p. 477. Niceron dans les *Memoires* Tom. XXXIIX. p. 220. Io. Alb. Fabricius in *Biblioth. med. & inf. Lat.* L. VIIII. p. 960. & alii, quos memorat Maittaire l. cit. plures, editionem huius libri adducunt *Argentinensem* 1486. in fol. Sed eiusmodi editionem nusquam inueniri, certissime nobis persuademus. Sine dubio, illi, qui eiusmodi editionem adtulerunt, re haud satis adcurate considerata, ab iis, quae editioni nostrae subscripta sunt, in eam adducti fuerunt opinionem. Haec enim primae parti fol. LIIX. verba adposita conspiciuntur: *Libri primi exhortationum ad mo-*

monachos finis adest manu mei propria. IOANNIS TRITEMII Abbatis Spanhemensis *scripti. VIIII. die mensis Iunii. Anno Christianorum. Millesimo Quadringentesimo LXXXVI. Indictione quarta. Anno etatis mee. XXXIII. Hoc opus dicaui antecessori meo nunc* abbati Selgenstatensi (Ioanni de Colenhausen abbati monasterii Sanctorum Marcellini & Petri martyrum in Selgenstat.) *charissimo.* In fine autem Libri secundi haec leguntur: *Finis libri exhortationum secundi ad monachos* IOANNIS TRITEMII Abbatis. *prima die Septembris M.CCCC.LXXXVI.* Ita vero tempus designari, quo a TRITHEMIO operi vltima manus imposita fuit, in propatulo est. Impressionis autem tempus, verba infra scripta, ob oculos ponunt: *Impressi sunt hi duo libri Argentine per Ioannem Knoblouch Calcographum. Impensis Ioannis Haselbergers de Augia Constantiensis diocesis Anno dni M. D. XVI. die vero XXV. mensis Augusti.* Confirmare etiam nostram sententiam videntur verba priuilegii a Maximiliano Rom. Imperatore, TRITEMIO concessi, quae haec sunt: Maximilianus *diuina fauente clementia electus Romanor. Imperator — Honorabili deuoto nobis dilecto* IOANNI TRITEMIO Abbati Sancti Iacobi maioris Herbipolensis *graciam caesaream: & omne bonum. Quum te varias tam veterum quam nouorum authorum editiones non sine magno labore: vigiliis: & diligentia collectas: composuisse humiliter nobis exposueris: quas in lucem edendas: tota mente desiderares: atque huiuscemodi rei ministrum: noster & Sa. Ro. Imperii dilectus:* magister Ioannes Haselberg de Constantia *se futurum paratissimo animo obtulerit: formasque idcirco quibus prenominata opera imprimere valeat: magnis impensis comparauerit: Nos itaque predicti* Magistri Ioannis *indemnitati tuique honoris ornamento consultum iri cupientes: ne opera tua magnis a te laboribus & vigiliis composita veluti rubigine obducta latitent: sed potius indies magis elucescant. Ideo prenominato* Magistro

Io-

Ioanni Haſelberg de Conſtantia: *plenam facultatem: & omnimodam auctoritatem dedimus & conceſſimus: quemadmodum tenore preſentium damus & concedimus. Decernentes vt ipſe quidquid per te prenominatum* TRITEMIVM Abbatem ſancti Iacobi Maioris Herbipolenſis *tractatuum & opuſculorum editum: & per Honorabilem fidelem nobis d lectum* Conradum Peutinger doctorem & Conſiliarum *noſtrum: reviſum & admiſſum fuerit: Imprimere impreſſumque vendere ad quemcunque libitum ſuum vbicunque valeat.* — *Date* (litterae) *in opido noſtro* Inſprug *die decima menſis Nouembris Anno dñi M. D. XIIII:* &c. Nonnulla ex hac editione excerpta dedit I. G. Schellhornius in *Amoenitat. litterar.* Tom. VII. p. 282 ſqq. Editiones recentiores commemorat I. A. Fabricius l. cit. & Niceron l. cit. Ioannes Buſaeus e Societate Ieſu, librum inſeruit *Spiritualibus* IO TRITHEMII *Operibus, quotquot reperiri potuerunt in vnum volumen redactis. Moguntiae apud Io. Albinum* 1604. in fol.

La Polygraphie, & univerſelle écriture Cabaliſtique de IEAN TRITHEME, diviſée en cinq livres. Avec la Clavicule & interpretation ſur le contenu en iceux, esquels ſous diverſités de figures, enigmes, emblemes, mots mythologiques & hors d'uſage, Alphabets, & caractéres ſouvent réiterez & repetez, giſt la totale intelligence, non ſeulement de cette cabale & ſcience d'occulte écriture, mais auſſi l'intelligence, & l'univerſelle connoiſſance, de maintes autres ſciences, tant connuës que occultes. Traduite du latin par Gabriel de Collange, natif de Tours en Auvergne, *à Paris, chez Iaques Kerver.* 1561. in 4. fol. 296.

Recuſus liber fuit, I. A. Fabricio incognitus, quem Samuel Engel in *Bibliotheca ſelectiſſima* p. 46. *opus rariſſimum* vocat, *quod haud ita pridem in Belgio pro* 30. *fl. venditum ſit*, *Pariſiis* 1625. in 4. Plagium commiſit Dominicus de Hottinga, Friſo, qui, reiectis quae in Gabriel. de Collange editionibus, inueniuntur, epiſtolis, librum denuo in lucem protruſit ſuo nomine inſignitum, hoc titulo: *Polygraphie, & univerſelle écriture cabaliſtique, contenant cinq livres. Avec les tables & les figures concernant l' effet & l' intelligence de l' occulte ecriture. Par* Dominique de Hottinga, Friſon, *I. C. Emden* 1620. in 4. pp. 388. Vid. Niceron *Memoires* Tom. XXXIIX. p. 227 ſqq. Tom. XXXX. p. 293.

RVGGERII TRITONII, Vita Vincentii Laurei S. R. E. Cardinalis. *Bononiae, apud Io. Roſſi* 1599. in 4.

Vid. Cl. Vogtius p. 691. Librum in 4. prodiiſſe, diſcimus e *Catalogo Biblioth. Tellerianae* p. 248. & 430. ex Auberti Miraei *Scriptoribus Seculi XVI.* p. 244. edit. I. A. Fabricii. RVGGER. TRITONIVS Abbas fuit Pinaroli.

Magiſtri NICODEMI TVRLVPINI DE TVRLVPINIS, Antichoppinus, ſeu epiſtola congratulatoria ad Renatum Choppinum de Choppinis, ſanctae vnionis Hiſpan-italo-gallicae Aduocatum incomparabiliſſimum in ſuprema curia Parlamenti Pariſius, data Turonis d. 27. Auguſti 1592. anno a Liga nata VII. & ſecundum alios XV. calculo Gregoriano. 1592. in 4. it. *Carnuti* 1592. in 8.

Inuenitur haec epiſtola, ſtilo macaronico conſcripta, in collectione cui hic praefixus eſt titulus: Ger.

Ger. Busdragi *Lectura super Canone de Consecr. Dist. III. de Aqua benedicta*; NICOD. TVRLVPINI *Anti-Choppinus*; M. Bened. Passauantii *Epistola responsiua ad commissionem sibi datam a venerabili* D. Petro Lyseto, &c. Matagonis de Matagonibus *Monitoriale aduersus Italo-galliam* &c. & *Strigilis* Papir. Massoni, *Williorbani*. 1593. in 8. Auctor illius censetur Ioannes Hottomannus Dominus de Villiers. Opposuit illam Renati Choppini *Orationi gratulatoriae de pontificio* Gregorii XIIII. *ad Gallos diplomate Senatus-Consultis Parisiensibus a Criticorum notis vindicato*. *Paris*. 1591. in 4. Vid. *Dictionaire* de M. Baile Tom. II. p. 1517. Adrien Baillet *Satyres personnelles & de celles qui portent le titre d'Anti*. Tom. II. p. 118. 119 sqq. Eiusd. *Catalogue des Auteurs deguisez* p. 608. Niceron *Memoires* Tom. XXXIIII. p. 167.

ADRIANI TVRNEBI, de methodo libellus, *Parisiis*, 1608. in 8.

Vid. Cl. Vogtius p. 692. Neque Niceron dans les *Memoires* Tom XXXVIIII neque Michael. Maittaire, neque alii, qui vitam ADRIANI TVRNEBI exposuerunt istius editionis iniecerunt mentionem. Prodiit vero cum duobus aliis TVRNEBI libellis, hoc titulo: ADRIANI TVRNEBI *libelli*, *de vino*, *calore*, & *methodo*, *nunc primum editi*. *Accessit versio libri* Aristotelis *de his quae auditu percipiuntur*. *Paris. apud Niuellium* 1600. in 8. vid. Niceron l. cit. p. 347. *Catalogus vniuersalis pro nundinis Francofurtensibus vernalibus anni* 1603. In ADRIANI TVRNEBI autem *Operibus*, *quae ex bibliotheca* Stephani ADRIANI F. TVRNEBI Senatoris regii, *in vnum collecta*, *emendata*, *aucta* & *tributa in Tomos III. additis singulis Tomis singulis indicibus rerum & verborum locupletissimis*, *cum gratia & priuilegio Imperatorio* &c. prodierunt *Argentorati sumtibus Lazari*

Zetzneri 1600, in fol. hic *de Methodo* libellus primum in Tomo III. occupat locum.

V.

IOANNIS FOY VAILLANT, Numismata Imperatorum praestantiora, & Iulio Caesare ad Posthumum vsque & tyrannos. *Parisiis* 1694. II. Tom. in 4.

Prima editio prodiit *Paris.* anno 1674. in 4. Haec nostra secunda est, quae, etsi recentior editio *Parisiensis*, quae etiam in Belgio recusa fuit, exter, ab eiusmodi rerum aestimatoribus studiose exquiritur. In *Parisiensi* enim tertia, multa omissa sunt, quae in ea, a nobis adducta reperiuntur. Posterior editio Belgica plurimis typothetarum vitiis deformata est. Vid. Niceron Tom. III. p. 287 sqq. His vero nostris temporibus omnium optima censetur editio, cuius Tomus I. hoc titulo: IO. VAILLANT *Numismata Romanorum Imperatorum praestantiora*, *a* Iul. Caesare *ad* Posthumum *vsque*, *cui accessit Appendix a* Posthumo *ad* Constantinum Magnum, Tom II. *Numismata Imperatorum Romanorum praestantiora*, *a* Iul. Caesare *ad* Tyrannos *vsque*; *de aureis & argenteis plurimis rarissimis nummis*, *eorumque Interpretationibus aucta*, Tom. III. siue *Appendix Numismatum aureorum & argenteorum*, *a* Cornelia Supera *ad* Constantinum M. *vsque*, *& Series numismatum maximi moduli a* Iulio Caesare *ad* Io. Palaeologum, *plurimis maximi moduli numismatibus aucta. Romae* 1743. in 4. in lucem prodiit. Conf. de meritis in rem numismaticam IOANNIS FOY VAILLANT, qui Italiam peragrasse duodecies, ipsam Siciliam Graeciamque adiisse, dicitur, incredibili, genuina conquirendi numismata, ardore concitatus, *Acta Eruditor. Lips.* ann. 1695. p. 186 sqq.

An-

Anſelm. Bandurii *Bibliotheca numaria* p. LXXIII. *edit. Pariſienſis.* quae praemittitur eiusd. Banduri *Numismatibus Imperatorum Romanor. a* Traiano Decio *ad* Palaeologos Auguſtos. *Paris.* 1718. II. Tom. in fol. Niceron l. cit.

PETRI VALENTIS, *Regii graecae linguae Profeſſoris*, Telemachus, ſiue de profectu in virtute & ſapientia, ad ſereniſſ. D. D. Henricum Borbonium, Principem Condaeum, Primum Regii Sanguinis Principem, Primumque Galliarum Parem. *Pariſiis ex Typographia Ioannis Liberti*, 1609. in 8. pp. 58.

Libellum, de cuius raritate vid. Cl. Vogtii *Catalog. libror. rar.* p. 694. non adeo magni eſſe momenti; e Niceroni colligimus verbis, qui Tom. XXXVI. p. 384. de eo ſcribit: *C'eſt un Recueil de Diſcours recités par ſes Ecoliers, au nom de* Telemaque, *ou d'autres perſonnes, qui ont part à ſon hiſtoire, avec quelques vers ſur le même Sujet.* Quod vero PETRI VALENTIS opuſcula, quorum catalogum Niceron l. cit exhibet, hodie rariſſime inueniuntur, cauſſa ſine dubio eſt, quoniam omnia paucis tantum conſtant plagulis, quae hominum oculis facile ſe ſubducere ſolent.

VALERII MAXIMI Factorum & dictorum memorabilium. Ad Tiberium Ceſarem. Liber. *Editio antiquiſſima*, in fol. minor. folior. 159.

Quod nos quidem ſciamus, a nemine hucusque antiquiſſima & rariſſima illa editio memorata fuit. Quo tempore & quo loco illa prodierit, pro certo adfirmare non ſuſtinemus, neque enim anni, neque lo-

ei, neque typographi extat indicium. A non nemine, qui ea aetate, quo liber prodiit vixisse videtur, haec calamo adscripta legimus: VALERII MAXIMI *factorum & dictorum memorabilium liber desinit nonus. In epithoma decimi libri.* Caii Titi Probi *praefatio incipit. Presens* VALERII MAXIMI *Opus preclarissimum: in nobili urbe, Argentina Reni, terminatum! anno M. CCCC. LXX. XVIII. Kalendis iulii. per virum quendam egregium impressorie artis maijstrum! faeliciter est consummatum.* Quibus verbis pro suo quisque arbitrio, vel addere, vel demere fidem poterit. Littera initialis, per omnem codicem, litteris gothicis rudioribus impressum, typis expressa, conspicitur nulla, sed omnes minio, & caeruleo colore, cui nonnunquam aurum internitet, adpictae sunt. Praeter punctum & colon non aliud, locum habet, distinctionis signum. Scribendi tamen compendia, id quod miramur, parca admodum manu distributa conspiciuntur. Quod vero ad ipsum codicem adtinet, ille permultis locis, ab editionibus hodiernis discedit. Ita enim capite statim I. legitur: *Maiores statutas sollempnesque cerimonias pontificum* &c. pro quibus Abraham. Torrenius legit in editione VALERII MAX. quam cum notis variorum in lucem emisit *Leidae* 1726. in 4. *Maiores nostri statas solennesque caerimonias pontificum* &c. Pag. 36. edit. Abrah. Torrenii Capite legimus eodem: *In quam ne incideret* Timasitheus, Liparithanorum princeps, *consilio sibi pariter, atque vniuersae patriae, vtili prouidit exemplo. Excepta namque in freto, a ciuibus suis piraticam exercentibus, magni ponderis aurea cratera, incitatoque ad eam partiendam populo, vt comperit a Romanis* Pythio Apollini *decimarum nomine dicatam manibus venundantium ereptam Deo* Delphos *perferendam curauit.* Haec in nostro codice fol. 4. ita leguntur: *In quam ne incideret* Timasitheus. Liparitanorum princeps. *consilio sibi aliter atque vniuerse Patrie vtili prouidit exemplo. Ex-*

cepta

tepta nanque in freto a ciuibus suis piraticam exercentibus magni ponderis aurea cratbera. quam romani phicio Apollini *decimarum nomine dicauerant. incitato ad eam parciendam populo vt comperit manibus venundancium ereptam eam* delphos *perferendam curavit.* Eiusmodi autem mutationes & lectiones variantes permultae occurrunt. Ea, quae in recentioribus editionibus hunc locum sequuntur, a verbis *Milesia Ceres*, ad verba vsque: *Deiotaro vero regi*, &c. quaeque illa sunt, de quibus adeo sibi gratulatus fuit Aldus, vt in frontispicio suae editionis scriberet: *Exempla quatuor & viginti, nuper inuenta ante Caput de ominibus*, & quae in praefatione ad Cuspinianum, a quo Codicem MS. qui ista habuit, acceperat, *omnibus in Italia* VALERII MAX. *exemplaribus tam impressis, quam MS. defuisse* scripsit, in nostro codice etiam desiderantur. Manu autem adscripta, & charactere quidem satis vetusto comparent. Vid. quae de his quatuor & viginti exemplis disputauit Io. Vorstius in sua VALER. MAX. editione ad h. l. Eadem, quam diximus, manu haec quoque adscripta leguntur, in calce codicis: *Decimus huius operis liber, qui & vltimus est vel ex negligentia aut maliuolentia librariorum deperiit. abbreuiator vero titulos eius habebat integros fortassis. tamen de vno tantum hoc est de praenomine epithoma repraesentabat. Decimi libri* Caij Titi Probi. *de praenomine epithoma incipit.* Varro *simplicia in Italia fuisse nomina ait* &c. Vid. de hoc epitomes fragmento Io. Alb. Fabricii *Bibliotheca latina* L. II. c. V. p. 332 sqq. Io. Nicol. Funccii *de imminenti Latinae Linguae Senectute Tractat.* Cap. VIIII. §. XIIII. p. 495 sqq. Stephani Pighii *Praefatio Epitomae de nominibus praefixa*, in Abraham Torrenii editione p. 874 sqq. Epitomen decimi libri, in codice nostro excipit *Tabula siue Registrum nouem. librorum* VALERII MAX. MStum. folior. 5.

VALE-

VALERIVS MAXIMVS. de factis & dictis memorabilibus. in fol. folior. 126.

Et haec quoque editio rara Io. Alb. Fabricio incognita fuit. In illius legitur fine: VALERII MAXIMI! *Factorum & Dictorum memorabilium opus praeclarissimum! Liptzk terminatum! Anno Christiane salutis Millesimoquingentesimo primo* (1501)! *decimo Kalendas mensis Nouembris! per Baccalarium Martinum Herbipolensem feliciter est consummatum.* His verbis typographus sua adposuit scuta. Nonnullis in locis haec editio, a priore quam adduximus discrepat, nonnullis vero eius lectionem adcuratissime exprimit. Caput primum hac ratione inchoatur. *Maiores, statas solennes & cerimonias Pontificum* &c. Locum de Timasitheo ita inuenimus: *In quam ne in id rei* Timasitheus Liparitanorum princeps *consilio sibi aliter, atque vniuerse patrie vtili prouidit exemplo Excepta nanque in freto a ciuibus suis piraticam exercentibus magni ponderis aurea cratera! quam romani* phitio appolloni *decimarum nomine dicauerant incitato ad eam partiendam populo, vt comperit! eam* Delphos *perferendam curauit.* Particula illa, a verbis: *Milesia Ceres*, ad verba vsque *Deiotaro vero regi*, suo inserta iam conspicitur loco. Satis igitur dilucide adparet, deceptum opinione fuisse Aldum, cum se omnium crederet primum, cui tam felici esse licuerit, vt VALERIVM MAX. suae restitueret integritati, & hanc particulam suo insereret loco. Quodsi enim subscriptionem nostri codicis Lipsiae anno 1501. factam, cum Aldi epistola ad Cuspinianum, Venet. 1503. Calend. April. scripta, conferre voluerimus, statim adparebit, Aldum praeter rem sibi persuasisse, quod omnium primus hanc particulam, quam e Codice Vindobonensi MS. descriptam, cum illo communicauerat Cuspinianus, in lucem protulerit. Id quoque hic memorare licebit, haud satis adcurate in denen *Merk-*

wür-

würdigk. der Koenigl. Biblioth. zu Dr. Tom. III. p. 116: dici, quod haec XXIIII. exempla, Factis & dictis Memorabilibus VALERII MAXIMI *passim* inserta fuerint (*sie sind hin vnd wieder mit eingerücket worden.*) Omnia enim, vna & non interrupta serie collocata conspiciuntur L. I. a verbis, vt iam diximus, Cap. I. *Milesia Ceres*, ad finem vsque Cap. IIII. Nostri codicis, neque a Michael. Maittairio in *Annal. typogr.* neque a Io. Henr. Leichio in *Annal. typogr. Lipsiensis* mentio facta conspicitur.

VALERIVS. MAXIMVS. die. Geschicht. d. römer. in fol. min. folior. 142.

Rarissimae huius versionis auctor est Henricus Mugelensis, quod e libri colligitur initio, vbi fol. 2. haec legimus: *Als* VALERIVS MAXIMVS, *mit kurczen beschnitnen worten Vnnd schwåren zu latein beschriben hate die sprich vnnd Cronica dise wirdiger gedechtnus seind der Römer Persen Meden Kriechen Affren vnd ander land zu ern vnnd zu lobe Tyberius dem Keyser also hab ich* Heinrich von Muglein gesessen bey der Elbe in dem land Meyssen *dieselben sprüche vnd Cronicken bedeütet in teütscher Zungen* bey Keiser Karels zeiten, *des wirdigen* nach Christi gepurt tausent jar dreu hundertt jar vnd in dem neünundsechczigesten jar. *Die durch jr grosz schwåre maisterschefft mer geteütschte hat, vnd hab den text geklåret vnd gepraut vnd geleütert durch grösser verståntnusz So ich beszt mocht zu eren vnd wirden dem edlen getreüen weysen herrn herrn* Hertneyden von Petaw in Steyren landtt gesessen bei der Tra, *gepern ausz hoben wüte, des eingeporn güt mych hat dar gewegen geruft vnnd gereicht, daz icht vergessen werde der tücht der hochgepreiszten vnd årgerung der vngetzürten damit er lert die straffen der tugent vnd die weg der waren stat vnd werden. der man*

durch

durch ir adel gepinszlet hat vnd entworffen die steet mit goldes lobe. vnd mag ersterben nymmermer. vnd lert der argen steig vermeiden auch schwechen der namen durch jr aergernusz. Hiesteet gewaltte in reü schwach mit der schanden rues, vnd erstirbt all stund. Dise vorred disz büsz sich zympt in disen worten nach heidnischen siten, wann des buchsz maister eyn heyden vnd ein ritter waz vor gott. Idem confirmatur fol. 139. in fine capitis. *Der maister beschleüsset sein buch in der letszten hystori, mit dem Keiser Iulio als es mit dem Keiser Tiberio hat angefangen dem er das buch zu ern beschriben hat. Also sey es auch beschlossen mit dem getreüen weisen vnnd hochgeporn herrn herren* Hertneiden von Pettaw *mit dem es der auszleger hat angefangen* Heinrich von Müglein *und zu ern geteütscht. Amen.* Paraphrasin vero potius esse, quam versionem auctor ipse indicauit fol. 2. his verbis: *Du solt mercken das der auszleger disz buchs nit nachgeet eynem yecklichen wort sunderlichen Sunder dem gemein synn.* &c. Liber excusus est *Augustae Vindelicorum*, quod verba in fine codicis conspicua produnt: *Hie endet sich das regifter vnnd buch* VALERIJ MAXIMI, *das do sagt von der Römer geschicht vnd thaten auch von jrem wesen vnd ordnung der Römischen regierung vast hüpsch zelesen darbei gut vnderweisung Getruckt in der loblichen Stat Augspurg von Anthonio Sorg am montag nach Valentini. do man zalt nach Cristi gepurt. M. CCCC. vnd im. LXXXVIIII. Iar.* Qui plura de hac versione vel si mauis paraphrasi scire cupit, adeat die *Beytraege zur critischen Historie der deutschen Sprache* P. XX. p. 553 sqq. vbi pleniorem huius libri exhibuimus recensionem.

HADRIANI VALESII, Gesta Francorum, seu rerum Francicarum Tomus I. a primordiis gentis, vsque ad Clotarii senioris mortem. *Parisiis, apud Sebast. Cramoisy* 1646. in. fol.

Tomus

Tomus II. a Clotarii ſenioris morte ad monarchiam Clotarii iunioris. *Paris.* 1658. in fol.

Tomus III. a Clotarii iunioris monarchia, ad Childerici deſtitutionem. *Paris.* 1658. in fol.

Vid. Cl. Vogtii *Catalog. libror. rar.* p 694. vbi ſphalma irrepſit typographicum, cum Tomus II. 1548. impreſſ. dicitur. Id nonſolum liber a nobis inſpectus docuit, ſed Niceron etiam Tom. III. p. 218. & *Eloge de Mr.* DE VALOIS, quod praemiſſum legitur *Valeſianis* teſtatur. Tomo IIII. adiecta eſt *Diſceptatio de Baſilicis, quas primi Francorum reges condiderunt, an ab origine monachos habuerint*, quae ſeorſum quoque *Pariſiis* 1658. in 8. prodiit. Cauſſam, qua adductus fuit, vt illam conſcriberet, expoſitam conſpicimus dans *l' Eloge de Mr.* DE VALOIS l. cit. Aduerſarium nactus eſt Ioannem Launoium, qui edidit: *Iudicium de* HADRIANI VALESII *diſceptatione quae de Baſilicis inſcribitur. Paris.* 1658. in 8. & in *Operibus* Io. Launoii Tom II. Part. I. p. 723 ſqq. *Defenſionem diſceptationis de Baſilicis aduerſus* Io. Launoii *iudicium & de vetuſtioribus Baſilicis Lutetiae librum*, in lucem prodire iuſſit VALESIVS, *Paris.* 1660. in 8. Conf. Niceron l. cit. it. Tom. XXXII. p. 119. *Eloge de Mr.* DE VALOIS, l. cit. Mr. de Vigneul Marville Tom. I. des *Melanges d' hiſtoire, & de litterature* p. 162. edit. *Paris.* 1725. characterem HADRIANI VALESII, his verbis, inter alia expreſſit: *M.* VALOIS *qui a donné le* Notitia Gallorum *auroit pû rendre avec bien de la gloire ce ſervice à la Republique des lettres: mais cet Auteur qui étoit tres-capable, étoit auſſi tres-difficile. Il ſembloit qu'on lui arrachât les entrailles, quand on le prioit de produire quelque choſe de nouveau: Il falloit le laiſſer faire; Mr.* Colbert *Miniſtre d' Eſtat, le ſolicitant un jour, avec beaucoup d' honnêteté, de vouloir continuer ſon Hiſtoire de France en Latin, dont il avoit*

déja

déja donné quelques volumes; le bon homme tout effraïé, se retirant en arriere, comme si on avoit voulu l'assommer, s'écria: Eh! Monsieur, que me demandez-Vous à l'age où je suis: me demander ce penible travail, c'est me demander la vie.

LAVRENTII VALLENSIS, *Patricii Romani*, Historiarum Ferdinandi, Regis Aragoniae, Libri tres. *Romae* 1520. in 4.

Ob raritatem liber locum inuenit in Gerdesii *Floril. Libr. rar.* p. 282. Praeter illam editio etiam extat *Parisiensis*, quam *excudit Simon Colinaeus e regione Scholae decretorum habitans* 1521. *VII. Idus Augusti* in 4. Praemittitur isti editioni Petri Gillii, Albiensis, ad Rogerium Barmam Praesid. in Parisiensem quartum Epistola, scripta Paris 1521. X. Cal. Iulii. Paullo luculentius istam editionem descriptam inuenimus in den *Merkwürdigkeiten der Koenigl. Bibliotb. zu Dr.* Tom. III p. 44. Memorant quidem nonnulli editionem libri *Paris.* 1521. in 4. *per Robert. Stephanum* impressam, sed variis adducti caussis hanc editionem in dubium plane vocamus. Vix enim credibile est vno eodemque anno, & ex vna eademque officina typographica (Simon enim Colinaeus Roberti Stephani fuit vitricus) librum bis editum fuisse. Silentium praeterea Almeloueenii & Maittairii, qui librorum catalogum a Stephanis impressorum adtulerunt, ea de re nos dubitare iubet. Aliam editionem *Parisiensem* 1528. in fol. nec non *Vratislauiensem* 1546. in 8. commemorant die *Merkwürdigkeit. der Koenigl. Bibliotb. zu Dr.* l. cit. Reperitur etiam in Andreae Schotti *Hispania illustrata* Tom I. p. 727 sqq. Recensionem libri inuenies in *Bibliotheca Hamburgensi historica* Centur. IIX. p. 49 sqq. Conf. de LAVRENTIO VALLA Paull. Iouii *Elogia viror.* doctor. p. 36. vbi illum hoc opus, *eo stili charactere perscripsisse*, ait,

vt

vt tius minime videri possit, qui ceteris elegantiarum praecepta tradiderit. Gerard. Io. Vossius L. III. *de Histor. Latinis* p. m. 528. Ios. Simleri *Biblioth.* p. 447. Io. Trithemius *de Scriptor. Eccles.* Cap. DCCL. p. 173. edit. Fabric. Aubert. Miraeus in *Auctario* p. 92. edit. Fabric. Pauli Freheri *Theatrum viror. eruditione claror.* p. 1427. P. Baile *Dictionnaire* Tom. IIII. p. 2790 sqq. *Giornale de' letterati d' Italia* Tom. VIIII. p. 96 sqq. Tom. XI. p. 323 sqq. Christ. Schoettgenii *Continuat. Biblioth.* Fabric. *med. & inf. Lat.* L. XX. p. 787 sqq.

Les saintes montagnes & collines d'Orval, & de Clairevaux, vive Representation de la vie exemplaire & religieux Trespas de Reverend Pere en Dieu Dom Bernard de Montgaillard, Abbé de l' Abbaye d'Orval de l'Ordre de Cisteaux au pays de Luxembourg, Predicateur ordinaire des leurs Altezes Serenissimes, sur le modele de l'incomparable Sainct Bernard Abbé de Clairevaux, & du grand Legislateur Moyse. Au jour & celebrité de ses Exeques faictes solennellement trois jours durant, en l'Eglise d'Orval le 10. 11. & 12. jours d'Octobre l'An. 1628. *Par Reverend Pere en Dieu Messire F.* ANDRÉ VALLADIER, *Docteur en Theologie, Conseiller, Aumosnier, & Predicateur ordinaire du Roy tres-chrestien, Abbé de l'Abbaye Royale de Sainct Arnoul de Metz de l'Ordre de St. Benoist. Imprimé à Luxembourg chez Hubert Reulandt,* 1629. in 4. pp. 122.

Putauit quidem Iacobus le Long dans la *Bibliotheque historique de France*, monasterii Oruallensis Iane

esse descriptionem, sed triplex elogium Abbatis Bernardi de Montgaillard, monachi Fuliensis (*des Feuillans*) esse, nos docent die *Merkwürdigkeiten der Koenigl. Biblioth. zu Dr.* Tom. III. p. 224. vbi etiam a raritate liber commendatur. Conf. de ANDREA VALLADIER, qui diem obiit an. 1638. aetatis anno LXIIX. Niceron *Memoires* Tom. XIIX. p. 157 sqq. Tom. XX. pp. 114 sqq.

SIMONIS VALLAMBERTI, *Hedui Aualonensis*, Historia de vita & rebus gestis Marci Tullii Ciceronis, M. filii. *Paris. in aedibus Simon. Colinaei* 1545. in 8.

Rarior quidem editio illa est *Parisiensi apud Barthol. Macaeum* 1587. in 8. quam Cl. Vogtius p. 697. ob insignem commendauit raritatem; sed ex eo tempore libri raritas desiit, quo Io. Alb. Fabricius illum cum Andreae Schotti e S. I. *Cicerone patre a calumniis vindicato*, *Hamburg.* 1729. in 8. pp. 183. excepta praefatione, epilogo, & indice interpretum Ciceronis edidit.

La Béatitude des Chrétiens, ou le Fleo de la Foy, par GEOFFROY VALLÉE *natif d'Orleans*, *fils de feu Geoffroy Vallée*, & *de Girarde le Berruyer.* Ausquels noms des Pere & Mere assemblez il s'y trouve *Lerre Geru vrey Fleo D. la Foy bygarrée.* Et au nom du fils: *Va Fleo regle Foy.* Aultrement: *Guerre la Fole Foy.* Heureux qui sçait au sçavoir repot. in 8. folior. 8.

Conf. Cl. Vogtii *Catalog. libror. rar.* p. 695 sqq. & scriptores ab illo cit. Quoniam vero paucissimi, qui de hoc rarissimo sed etiam ineptissimo libello ex-

expoſuerunt, librum ipſum ante oculos poſitum habuerunt, euenit ſane, vt tot diuerſae de illo reperirentur narrationes. Sunt, qui librum hoc titulo: *Ars nihil credendi*, latina lingua conſcriptum exiſtimant. Inter illos eſt Ioan. Maldonatus, qui in *Commentar. in IIII. Euangeliſtas*, & quidem ad Cap. XXVI. Matthaei, GODOFREDVM VALLÉE *de arte nihil credendi* ſcripſiſſe perhibet. Sed cum Maldonatus, librum ſuum latina conſcripſit lingua, titulum quoque libri latinis exprimere ſtuduit verbis. Sed alii duplicem librum, ſententia diuerſum extare ſtatuunt, in qua opinione praeter Petrum Fridericum Arpium, in *feriis aeſtiualibus* p. 124 ſqq. eſt Cl. Vogtius in *Catalog. libror. rar.* p. 695. Sed in alia omnia abit Niceronus, qui Tom. XXVIIII. des *Memoires* p. 43. ſcribit: *Le ſeul Ouvrage qui reſte de lui, eſt le ſuivant, dont je copierai exactement le titre avec les fautes d'impreſſion.* La Beatitude des Chrétiens &c. Pergit p. 44. GEOFFROY VALLÉE *fait parler dans ce livre un* Catholique, *un* Huguenot, *un* Anabaptiſte, *un* Libertin & *un* Athée, & *leur fait dire plufieurs impietés, mêlées avec beaucoup de paroles entierement deſtituées de ſens. Ainſi l'Ouvrage n'a d'autre merite que ſa rareté, qui eſt telle que Mr.* de la Monnoye *qui en avoit un exemplaire, dont il fit preſent en* 1713. *à Mr.* l'Abbé de' Eſtrées, *mort depuis en* 1718. Archevêque de Cambray, *croyoit presque que ce fût le ſeul qui exiſtât.* La Croix du Maine, & Baile, *qui l'a copié diſent que le livre eſt plein de blaſphêmes & d'impietez contre* Ieſus-Chriſt; *mais cela eſt ſi peu vrai, que dans tout le livre il n'eſt pas ſeulement fait mention de* Ieſus Chriſt, *ni directement, ni indirectement. La doctrine qui y regne, n'eſt pas l'Athéisme proprement dit, mais un Déisme commode, qui conſiſte à reconnoître un Dieu, ſans le craindre, & ſans appréhender aucunes peines après la mort* &c. Quod ad GODOFREDVM VALLÉE ipſum adtinet, nonnulla de

illo inueniuntur in Franc. Garasse *Doctrine curieuse* p. 142. Cum vero is fidei sublestae auctor est, iis quae protulit, fide digniora censentur, quae Mr. de la Monnoye, Nicerono p. 43. teste, dans les *Remarques sur les jugemens des Savans de* Baillet, adtulit. Exemplari enim, quod possedit Mr. de la Monnoye, charactere satis antiquo, adscripta erant haec verba: *Il fut condamné à être pendu & son corps reduit en cendres le 2. Ianvier 1573. au Châtelet de Paris, & fut du jugement donné Appel; par Arrêt du Parlement fut la sentence exécutée, le 9 jour de Février ensuivant place de Gréve; & abjura son erreur publiquement connoissant sa faute.* Ex his igitur quae adtulimus, ea, quae P. Baile dans le *Dictionnaire* Tom. IIII. p. 2795. Arpius l. cit. & Cl. Vogtius l. cit. aliique de hoc rarissimo libro, narrarunt, diiudicari poterunt. Conf. *Menagiana* Tom. IIII. p. 416. *Ducatiana* P. II. p. 288. *Recueil de litterature, de philosophie & d'histoire, à Amsterd.* 1730. in 12. p. 43. vbi libri titulus *la Foi bigarrée, ou l'Art de ne rien croire* adlatus conspicitur.

IACOBI VALDESII, *in Cancellaria, Summoque praetorio Granatensi Auditoris Regii & in Pinthian. Academ. in prima Cathedr. iuris Canonic. Iubilo donati:* Praerogatiua Hispaniae, hoc est de dignitate, & praeeminentia Regum regnorumque Hispaniae, & honoratiori loco ac titulo eis eorumque legatis a Conciliis, nec non Romana sede iure debito, Tractatus eximius, Reges Catholicos Christianissimis aliisque iure, regnis, sede ac titulo potiores extitisse (*& extare*) adhuc, liquido demonstrans. *Francofurti* 1626. in 4.

Huic editioni, rariorem praeferendam esse *Granatensem apud Ferdinandum Diaz de Montoya* 1602. in fol.

fol. de qua vid. Cl. Vogtius p. 693. ſcribit Chriſt. Gryphius in *diſſert. Iſagog. de Scriptoribus hiſtor. Seculi XVII. illuſtrantibus* Cap. III. §. VI. p. 196. Strinxerunt contra VALDESIVM calamum regumque Galliae iura defenderunt Theodorus Godofredus dans le *Mémoire concernant la Preséance des Rois de France ſur les Rois d'Espagne*, cuius tres extant editiones. Prima prodiit *Paris.* 1613. in 4. ſecunda *ibidem* 1618. in 4. tertia inſerta eſt à *l'Hiſtoire de* Charles VI. & *des Choſes memorables de ſon regne, depuis l'an.* 1380. *jusqu' en* 1422. *par* Iean Iuvenel des Vrſins, & quidem editioni quae *agumentée de pluſieurs Mémoires, Iournaux, Obſervations hiſtoriques, & Annotations, contenans divers Traitez & contracts, Teſtamens & autres actes & piéces du même tems, non encore imprimés*, a Dionyſio Godofredo, Theodori filio, in lucem emiſſa fuit *Paris. de l'imprimerie Royale*, 1653. in fol. Carolus Bulteau Secretarius Regius, dans le *Traité de la Preſſéance des Rois de France ſur les Rois d'Espagne. A Paris chez Seb. Cramoiſy* 1674. in 4. Vid de IACOBO ſeu Didaco VALDESIO Nicol Antonii *Bibliotheca Scriptorum Hiſpaniae* Tom. I. p. 247. Conf. P. Baile *Dictionaire* Tom. IIII. p. 2788.

CHRISTOPHORI WILHELMI A VALLO, *der H. Schrift Candidaten*, viel und langbegehrte hiſtoriſche Conſignation allerley Acten und Actitaeten, Receſſen, Synodaliſchen Zuſamkünften, Colloquien, wunderſeltſamen Rathſchlägen und Veränderungen, ingleichen aller und ieder Lehr-Schutz-und Streitſchriften, gewechſelten Miſſiven, Send-und andern Schreiben, ſamt deroſelben unpartheyiſchen analytiſchen Inhalt und Copyen, welche in und auſſer dem H. Röm. Reiche, zwiſchen den

Lutherischen, Päbstlichen und Calvinischen über dem eigentlichen Wortverstande des allerheiligsten Testaments unsers Herrn Iesu innerhalb 100. Iahren ergangen seyn. Neben bescheidentlicher Ablehnung der unerfindlichen Calumnien und beschwerlichen Auflagen der Pfälzischen, Neustättischen, Emdischen, Römischen, auch anderer Geistlichen, und sonderlich Dn. Rodolphi Hospiniani. Mit unglaublicher Mühe und vielen Vnkosten zusammen getragen von Iahren zu Iahren continuiret, in gewisse Theile verfasset, und an das Licht gegeben. I. und II. Section *Gera*, 1611. in 4. III. Section *Gera*, 1612. in 4.

Historiam huius libri, satis accurate breuibus exposuit Io. Franciscus Buddeus in *Isagoge historico-theologica* P. II. p. 1219. Omnium fere opinio est auctorem istius libri esse Christophorum Wilhelmum Walpurgerum Theologum Lipsiensem. Vid. Io. Molleri *Isagoge ad histor. Chersones. Cimbric.* P. II. Cap. VI. p 133. P. Baile *Dictionaire* Tom. II. p. 1503. Sub eo nomine latitare Leonhardum Hutterum disertis verbis scribit Henricus Heideggerus in *vita* Hospiniani p. 22. Conf. Vincent. Placcii *Theatrum Pseudonymor.* p. 600. vbi vero per errorem alium CHRISTOPHORVM A VALLO, alium CHRISTOPHORVM WILHELMVM A VALLO adfert. Vid. quoque Scriptores a Cl. Vogtio in *Catalogo libr. rar.* p. 698. citati.

De LVCILII VANINI scriptorum raritate, vid Cl. Vogtius in *Catalog. libr. rar.* p. 698 sqq. vbi & scriptores qui de VANINO & eius scriptis, commentati sunt, recensentur. Iis vero addi poterunt

terunt Io. Mauricii Schrammii, *de vita, & scriptis famosi Athei* IVL. CAESARIS VANINI, *Tractatus singularis, in quo genus, mores & studia, cum ipsa morte horrenda, e scriptis suis rarioribus, & aliis fide dignis auctoribus selecta sunt, & ne cui offendiculo forent, errores illius, simul sunt refutati, editione secunda aucta & correcta. Cüstrini, typis & sumptibus Godofr. Heinichii* 1715. in 8. pp. 278. Prima editio prodierat *Cüstrini* 1713 in 4. pp. 135. Io. Gottlob Olearii *Dissert. de vita & fatis* IVL. CAES. VANINI, *Ien.* 1708. & 1709. Auctor *de la vie & des Sentimens de* LVCILLO VANINI, *à Rotterd. aux depens de Gaspar Fritsch* 1717. in 8. pp. 260. si dedicat. & praefat. exceperis, est Mr. Dauid Durand. *Apologiam pro* IVLIO CAESARE VANINO *Neapolitano Cosmopoli* (*Rotterodami*) *typis Philalethiis* 1712. in 8. mai. pp. 108. conscripsit Petr. Frideric. Arpius Iur Prof. Kiloniensis. Conf. *Entretiens sur divers Sujets d' Histoire, de litterature, de religion, & de critique par Mr.* Lacroze Entret. IIII. p. 337. Niceron *Memoires* Tom. XXVI. p. 371 sqq. die *Neue Bibliothec* Tom. III. p. 64 sqq. Legi etiam merentur quae de VANINI *Amphitheatro aeternae prouidentiae diuino-mogico, christiano-physico, nec non astrologo-Catholico* &c. item de Scriptoribus vitam VANINI illustrantibus, adlata fuerunt in den *Nachrichten von einer Hallischen Bibliothec* Tom. IIII. p. 519-535.

Delle lettre miscellanee di BONIFACIO VANOZZI *I. C. all' academia Veneta. In Venezia* 1606. in 4. *in Roma presso il Manelfi* 1608. II. Tom. in 4.

Hic libri titulus est, quem Cel. Kappius, l. a Cl. Vogtio p. 7 o. cit. in Bibliothecis Lipsiensibus publicis & priuatis quaesitum, inuenire non potuit.

Minus vero recte auctor latine Vannochius scribitur.

BENEDETTO VARCHI, Storia Fiorentina, nella quale principalmente si contengono l' ultime revoluzioni, della republica Fiorentina, e lo stabilimento de' Principato nella casa de' Medici. *In Colonia presso Pietro Martello* 1721. in fol.

Vid. Cl. Vogtii *Catalog. librar. rar.* p. 700. vbi hic liber, qui historiam Florentinam ab anno 1440. ad annum vsque 1538. exponit, insertus quidem dicitur Tom. VII. *Thesauri Antiquitat. & Histor. Italiae*, sed reperitur Tom IIX. Part. II. variis iconibus, & eiusd. B. VARCHI *Apologia* Laurentii Medicei, *de natalibus & morte* Alexandri Medicei & Laurentii Strozzi, *vita* Philippi Strozzi italice conscripta, nunquam antea edita, auctus. *Coloniensi* vero editioni *Vita di* BENEDETTO VARCHI, *scritta dall'* Abbate D. Silvano Razzi, adiecta conspicitur. Haec vero BENEDICTI VARCHI *Historia*, superioribus temporibus, non adeo ignota esse videtur, cum Gio. Battista Adriani nella *Istoria de' suoi tempi, diuisa in libri XXII. in Firenze presso i Giunti* 1583. in fol. Iacobum Nardi, Guicciardinum, & BENED. VARCHI, se praesertim continuandos sibi sumsisse testatur. Conf. *Notizie letterarie, ed istoriche intorno ogli Uomini illustri dell' Academia Fiorentina.* P. I. *in Firenze* 1700. in 4. p. 154 sqq.

L' Ercolano, Dialogo di BENEDETTO VARCHI, nel qual si ragiona generalmente, delle lingue, ed in particolare della Toscana, e della Fiorentina, composto da lui sull' occasione della disputa occorsa tra il Commendator Caro,

ro, e Lodovico Castelvetro. *In Firenze, per Filippo Giunti* 1570. in 4. ed *in Venezia per i Giunti nel medesimo anno* in 4.

Editionem *Venetam* minime anno 1580. vt Cl. Vogtius p. 700. scribit, sed eodem anno, quo *Florentina*, prodiisse, testantur Nicol. Fr. Haym nella *Notizia d' libri rari nella lingua italiana* p. 217. Niceron dans les *Memoires* Tom. XXXVI. p. 379. Occasionem, qua adductus fuit BENEDICTVS VARCHI, vt hunc librum conscriberet, iam supra exposuimus, cum de Ludouici Castelvetro *Correzione di alcune cose del Dialogo delle lingue del'* BENED. VARCHI. *In Basilea* 1572. in 4. nonnulla p. 218 sqq. adferremus, quae vide. Omnium recentissima huius libri est editio, quam Abbas Giovanni Bottari, cum notis & praefatione, in qua vita BENED. VARCHI describitur, nec non cum apologia, indice Operum VARCHI & cuiusdam Florentini *Discorso, overo dialogo sopra il nome della lingua vulgare*, in lucem emisit. *In Firenze* 1730. in 4. vid. *Noua litterar. Lipsiens.* 1731. p. 363. 1745. p. 491 sqq.

ALPHONSI DE VARGAS, *Toletani*, Relatio ad Reges & principes Christianos, de Stratagematis & Sophismatis Politicis Societatis Iesu ad Monarchiam Orbis terrarum sibi conficiendam. In qua Iesuitarum erga Reges ac populos optime de ipsis meritos infidelitas, ergaque ipsum Pontificem perfidia, contumacia, & in fidei rebus nouandi libido illustribus documentis comprobatur. *Anno* 1636. in 4. pp. III. & 1641. in 12. pp. 444.

Fuit ALPHONSVS VARGAS Toletanus Hispanus, Ordinis Eremitarum S. Augustini, Episcopus pri-

mo Vſſamannus, deinde Archiepiſcopus Hispalenſis, qui diem obiit an. 1359. & varia ad philoſophiam & theologiam ſcholaſticam opera ſpectantia conſcripſit. Vid. Ioſ. Simleri *Bibliotheca* p. 28. Aubert. Miraei *Auctarium de Scriptor. Eccleſiaſtic.* Cap. CDLXII. p. 85. edit. Fabricii, Ant. Poſſeuini *Apparat. ſac.* Tom. I. p. 55. Nicol. Antonii *Bibliotheca Hiſpana vetus* Tom. II. p. 113. Io. Alb. Fabricii *Biblioth. med. & inf. Lat.* L. I. p. 195. Sed ille huius, quem Cl. Vogtius p. 701. adtulit, libri auctor non eſt. Adſciuit enim nomen illius, quamuis Hermannus Conringius in *Defenſione eccleſiae proteſtantium* p. 20. hac de re dubitare videtur, Gaſpar Scioppius, qui librum conſcripſit, illique adpendicis loco adiecit: *Sedis Apoſtolicae cenſuram. 1. aduerſus nouam, falſam, impiam, & haereticam Societatis Ieſu doctrinam nuper in* Hispania *publicatam. 2. Aduerſus nouam & peſtiferam ſectam mulierum Ieſuitiſſarum* Friburgi Helueticorum *nuper introductam. Cui acceſſit actio haereſis in ſocietatem Ieſu ad ſummi pontificis & ſacrae Inquiſitionis tribunal.* Iſti *actioni haereſis*, nouus praefigitur titulus, nimirum: *Societatis Ieſu nouum Fidei ſymbolum in* Hiſpania *promulgatum. Eiusdem notio cenſoria in Symbolum Apoſtolorum. Fidei Symboli* auctor eſt Scioppius, *Notionis Cenſoriae* vero Theophilus Rainaldus, qui illam eo animo conſcripſit, vt oſtenderet optimas & veriſſimas res, in deterius poſſe conuerti. Praeter editiones a Cl. Vogtio l. cit. memoratas, inuenitur etiam editio, quae titulum prae ſe fert: *Stratagemata & ſophismata Ieſuitarum, Coloniae* 1648. in 12. pp. 444. ſed collata hac, cum illa, quae *ſine loci indicio* 1641. in 12. prodiit, editione, quilibet facile perſpiciet, vnam eandemque, mutato tantum titulo, eſſe editionem, quae in Belgio natales ſuos accepit. Prodiit quoque poſtea liber vna cum Lucii Cornelii Europaei *Monarchia Soliпſorum*, *Helmſtad.* 1665. & 1673. in 4. Oppoſuit libro P. Lauren-

ren-

rentius Forer e S. I. *Adpendicem ad Grammaticum Proteum; quid de relatione* ALPHONSI DE VARGAS *sit sentiendum? Ingolstadii*, 1636. in 8. Conf. Niceron *Memoires* Tom. XXXV. p. 219 sqq. *Thesaurus Bibliothecalis* Tom. II. p. 363 sqq. Io. Fabricii *Historia Bibliothecae Fabricianae* Tom. IIII. p. 267. Vincent. Placcii *Theatr. Pseudonymor.* p. 601. Io. Francisc. Buddei *Isagoge historico-theolog.* P. II. p. 949. Georg. Paschii *Liber de variis modis moralia tradendi* Cap. III §. 39. p. 317. Andr. Caroli *Memorabilia Seculi a Chr. nat. XVII.* L. V. p. 1023 sqq. die *Nachrichten von einer Hallischen Bibliothec* Tom. III. p. 161.

ANTOINE VARILLAS, Histoire du Wiclefianisme, *vid supra* HISTOIRE du Wiclefianisme p. 453.

Λεξικον ΒΑΡΙΝΟΥ Φαβωρινου Καμηρτος του της Νουκαιρίας Ἐπισκόπου, τὸ μέγα καὶ πάνυ ὠφέλιμον, ἐκ πολλῶν καὶ διαφέρων βιβλίων, ἁπάσης τῆς ἑλληνικῆς φωνῆς ὑπόμνημα. Dictionarium VARINI *Phauorini Camertis*, *Nucerini Episcopi*, magnum illud ac perutile multis variisque ex Autoribus collectum, totius linguae Graecae Commentarius *Cum gratia & priuilegio Imperiali ad annos quinque. Basileae ex officina Roberti Winter* (παρα τῷ Ρωβερτω Χειμερινω.) 1538. in fol. columnar. 1900. si praefationem omiseris.

Indices accuratissimi in VARINI *Phaborini* Lexicon magnum, *Basileae eod. anno*, in fol. folior. 105.

Insi-

Insignem raritatem testantur verba di *Giornale de' letterati d' Italia* Tom. XVIIII. p. 127. *Le due prime edizioni di* VARINO *erano divenute si rare, e di prezzo si enorme che a gran pena per venticinque e anche trenta ducati Veneziani potevano appresso i librai ritrovarsi* &c. Conf. die *Nachrichten von einer Hallischen Bibliothec* Tom. IIII. p. 514. VARINVS hoc lexicon, in quo, graecae voces non latinis, sed vocibus graecis explicantur facilioribus, ediderat *Romae* 1523 *per Zachariam Calliergi Cretensem* in fol. Descriptionem istius editionis, nec non particulam e VARINI epistola graeca ad Iulium Cardinalem de Medicis exhibet Michael. Maittaire *Annal. typogr.* Tom. II. p. 641 sqq. not. (g). Nostram editionem in lucem emisit Ioachimus Camerarius, & nomine Alberti *Marchionis Brandepurgensis Ducis Borrussorum*, inscripsit. In fronte libri leguntur Ioannis Lascaris & Ioachimi Camerarii in VARINI laudem epigrammata graeca. Scipionis Carteromachi epigramma graecum, in fine epistolae graecae ad Iul. Medicem, collocatum Angeli Politiani vero & aliud Ioach. Camerarii epigramma graec. epistolae latinae ad Albert. Marchionem Brandepurg. adpositum conspicitur. *Indices* qui nostrae editioni accesserunt, ab Hieronymo Gunzio, Bibracensi, confecti sunt. Vid. Ios. Simleri *Bibliotheca* p. 294. Ab vberiore recensione nos abstinemus, quoniam satis adcurate iam *Romanam* & nostram editionem descripsit Io. Alb. Fabricius L. V. *Bibl. gr.* cap. XL. p. 69 sqq. Tertia & recentissima est editio, quae per Antonium Bortoli, *typographum Venetum, diligentissime castigata, & copia dictionum aucta; atque Sereniss. Celsiss. ac Piissimo Principi ac Domino totius* Wallachiae, D. D. Ioanni Constantino Busarambae, Waewondae Brancouano *dicata*, anno 1712. *Venetiis e typogr. Ant. Bortoli* in fol. maioris formae pp. 778. prodiit. Recensetur a I. A. Fabricio l. cit in *Actis Erudit. Lips.* ann. 1713. p. 241 sqq. in dem

Neuen

Neuen Bücherſaal P. XXV. p. 1 ſqq. Conf. *Giornale de' letterati d' Italia* Tom. XVIIII. p. 127 ſqq. die *Nachrichten von einer Halliſchen Biblioth.* Tom. IIII. p. 512 ſqq. VARINVS ſiue Guarinus, cognomen Phauorini adſumſit a patria Fauera, Camerino Vmbriae vicina. Praeceptores habuit Io. Laſcarem & Angelum Politianum, viros illo tempore celeberrimos; Ordini S. Benedicti, & inprimis Congregationi Siluestrinorum ſe addixerat, & Ioannem Medicem, qui poſtea ſedem pontificiam nomine Leonis X. obtinuit, bonas litteras atque ſcientias docuerat. Anno 1512. Bibliothecae Mediceae praefectus fuit, & biennio poſt Epiſcopus Nucerinus in Vmbria factus eſt. Diem obiit ſupremum anno 1537. vid. *Giornale de' letterati d' Italia* Tom. XVIIII. p. 90 ſqq.

GASPAR. VARRERII, Cenſura in quemdam auctorem, qui ſub falſa Beroſi Chaldaei inſcriptione circumfertur. *Romae* 1565. in 4. folior. 40.

Librum eſſe rarum, nos docuit Cl. Vogtius in *Catalogo libror. rar.* p. 701. GASPAR VARRERIVS ſiue Barreiros, ſiue Barreios Luſitanus Viſenſis (*Viſeu* prouinciae Beirae oppidum) Seculo XVI. ad finem vergente antiquitat & geographiae ſtudio inclaruit. Cathedralis eccleſiae Eborenſis Canonicus, & S. R E. Cardinalis, Eborae anno 1610. ex hac vita deceſſit. Vid. Nicol. Antonii *Bibliotheca Hiſpana* Tom. I. p. 398. Auberti Miraei *Scriptores Seculi XVI.* p. 185. & 226. edit. Fabricii. Niceron *Memoires* Tom. XXXXII. p. 203 ſqq. Corrigenda igitur erunt, quae in *lexico Eruditor.* Menkenio-Ioecheriano & in Iacobi le Long *Biblioth. ſacr.* Tom. II. p. 626. de tempore, quo VARRERIVS vixerit, leguntur. Librum initio luſitanice conſcripſerat, & hoc titulo: *Cenſuras ſobre quatre libros intitulados em* M. Porcio Catam *de Oirginibus*, *em* Beroſo *ſacerdote*, *Chaldeo*,

em Manethon *Sacerdote de Egypto*, *em* Q. Fabio Pictor Romano *de aureo seculo*, & *origine vrbis Romae. En Amberes* 1557. in 8. in lucem ediderat; Sed forte antiquior hac extat editio in Lusitania impressa. Lupus de Barros, Canonicus Eborensis, *Operibus* GASP. VARRERII, quae *Conimbricae* 1561. in 4. euulgauit, librum, hoc titulo perpaulum immutato, inseruit: *Censura sobre huns fragmentos intitulados em* M. Catam de Originibus, *que publicou e interpretou* Ioam Annio Viterbiense. *Censura sobre huns livros intitulados* Beroso Sacerdote Chaldeo. Manethon Sacerdote de Egypto. *Censura sobre hum livro intitulado em* Q. Fabio Pictor Romano de aureo seculo & origine vrbis Romae. Duplex libri versio extat latina. Alterius, *Rom.* 1565. in 4. cuius, ex Cl. Vogtio l. cit adtulimus titulum, ipse VARRERIVS auctor est. Illam auctiorem, & a Lusitanica *Censura* diuersam esse, testatur Aubertus Miraevs l cit. p. 185. Io. Alb Fabricius in *Biblioth. Lat.* L. IIII. Cap. 13. p. 888. Alteram ex lusitanico idiomate Andreas Schottus concinnauit, & inseruit *Bibliothecae Hispan. Francof.* 1608. in 4. p. 386 sqq. Ista postea versio adiecta fuit Annii Viterbiensis *Antiquitatibus*, & quidem editioni *Commelin.* 1598. in 8. Inuenitur etiam in *Bibliotheca maxima Patrum Lugdunensi* Tom. II. p. 529 sqq. in *Coloniensi* extat Tom. XV. p 107 sqq vbi etiam libelli ipsi ab Annio suppositi, quos Lugdunenses omiserunt, comparent. In *noua librorum rariorum collectione* Fascicul. I. p. 65. not. (a) eiusdem VARRERII *Commentarius de Ophyra regione & ad eam nauigatione*, memoratur editus *Antuerp.* 1600. in 8 *Roterod.* 1616. in 8. *Harderouici* 1637 in 8. id quod etiam a Iacobo le Long l. cit. factum esse conspicimus. Errauerit vero, qui hunc libellum in vrbibus iam dictis, seorsum excusum esse crediderit. Illa enim editio, quae *Antverpiensis* dicitur, adiecta est Angeli Caninii *Commentario de locis S. Scripturae hebraicis*, & Antonii

Ne-

Nebriſſenſis *Quinquagenae locorum Scripturae S. explicat.* quae omnia *Antuerp. apud Io. Bellerum* 1600. in 8. prodierunt. Secunda *Rotterodamenſ. apud Leonard. Berewout* 1616. in 8. libro adiecta eſt, qui inſcribitur: *Nouus Orbis, id eſt nauigationes primae in Americam.* Tertia tandem *Harderouicenſ. ap. Nicol. a Wieringen* 1637. in 8. acceſſit Ioannis Iſaac. Pontani *Diſcuſſionum Hiſtoricarum Libr. II. quibus praecipue quatenus & quodnam mare liberum vel non liberum clauſumque accipiendum diſpicitur expenditurque.* Iacob le Long l. cit. huius libelli editionem adtulit *Conimbricae* 1561. in 8. Sine dubio editio eſt, quae in Operibus VARRERII reperitur, quae tamen vti iam commemorauimus non in 8. ſed in 4. prodierunt.

CHRISTOPHORI VARSEVICII, *Canonici Cracouienſis & Secretarii regii*, Caeſarum, Regum, & Principum vnius & eiusdem partim generis, & nominis, partim etiam imperii & dominationis vitarum parallelarum Libri II. *Cracouiae* 1603. in fol.

Cauſſam raritatis vid. ap. Cl. Vogtium p. 702. Repetita eius libri extat editio *Francof.* 1604. in 8.

GIORGIO VASARI, *Pittore & Architetto Aretino*, Vite de' più excellenti Architetti, Pittori e Scultori Italiani. *In Firenze* 1550. III. Tom. in 4.

Le Vite de' più eccellenti Pittori, Scultori & Architetti, da GIORGIO VASARI. *In Bologna*, 1681. III. Tom. in 4.

Editiones a Nicol. Fr. Haymio, & Cl. Vogtio non memoratae.

Vita

Vita Angeli Colotii, Episcopi Nucerini, *Au-ctore* FEDERICO VBALDINO. *Romae, typis Michael. Herculis* 1673. in 8. pp. 106.

Fuit FRIDERICVS VBALDINVS, Comes de Montevicino, Collegio Cardinalium a Secretis, qui variis operibus editis, & inprimis libro cui titulus: *Documento d' Amore di* M. Francesco Barberini inclaruit, & diem obiit anno 1657. aetatis anno XLVII. De Angelo Colotio, & libro à nobis adducto, qui in Italia ipsa rarissime inuenitur vid. die *Merkwürdigk. der Koenigl. Biblioth. zu Dr.* T. III p. 199 sqq. Epitaphium Io Lascaris, & Epigramma ad Tiberim Auctore Angel. Colotio inuenitur in Iani Gruteri *Delitiis poetarum Italorum* Tom. I, p. 769.

HIERONYMI VECCHIETTI, *Florentini ab Aegypto Doctoris Theologi*, de anno primitiuo ab exordio mundi ad annum Iulianum accommodato, & de sacrorum temporum ratione libri octo, eorum particulares tituli per singulos leguntur in altera superficie. *Opus ingens ex superiorum permissu Augustae Vindelicorum impressum domi & expensis ipsius auctoris per Andream Aperger anno Christi Domini ecclesiastico 1621. absolutumque sub feria tertia sancti Paulini Episcopi, in numero dierum 2035400. a creatione, cum vetitu ne ab aliquo infra decennium excudatur*, in folio formae maximae. pp. 527.

Elogium HIERONYMI VECCHIETTI conscripsit Ianus Nicius Erythraeus in *Pinacoth.* I. CXIIII p. m. 196 sqq. Operis splendididissimi raritatem, praeter

Scri-

Scriptores a Cl. Vogtio p. 704. cit. colligimus etiam e Lengleti du Fresnoy *Catalogue des principaux Historiens*, vbi pag. 133. edit. anni 1735. haec legimus: *L' auteur a inseré dans cet ouvrage, qui est extrêmement rare, des singularités qui l' ont fait enfermer à l' inquisition. Il y a voulu montrer entre autres choses, que Iesus Christ n' a pas fait la Pâque legale la veille de sa mort; il y marque aussi des choses peu avantageuses pour l' Empereur* Louis de Baviere, *qui ont fait que le Duc de ce nom a été tres-mecontent de cet Ouvrage.* Omnia vero quae de opere, quod etiam in Bibliotheca Portensi adseruatur, dici poterant, adlata iam fuerunt in denen *Nachrichten von einer Hallischen Biblioth.* Tom. I. p. 7 sqq.

GEORGII VECHNERI, Σκόλοψ, seu Palus Paulli, ad II. Cor. XII. 7. ex couenientiore quadam allusione, & vsitata apud Chaldaeos in voce Darban, qua stimulus alias vocatur, significatione ostensus: cui subiecta est, de sinu Abrahae disquisitio, ad Luc. XVI. 23. *Anno 1678.* sine mentione loci in 8.

Primam huius libri editionem, omissa tamen *disquisitione, de Sinu Abrahae, Lesnae Polonor.* 1644. prodiisse in 12. nos docet Iacobus le Long Tom. II. *Biblioth. sacr.* p. 1000. Catalogum Scriptorum, qui hoc dictum Paullinum interpretari adgressi sunt, adtulit Theophilus Alethaeus, in der *gründlichen Erleuterung der dunckeln Oerter und Steine des Anstossens A. und N. Testaments* Tom. VII. p. 54. vbi etiam satis prolixa dissertatio de Paulli palo, & vi vocis σκόλοψ adlata conspicitur a p. 53—114.

MAPHAEI VEGII, *Laudensis*, de educatione liberorum & eorum claris moribus libri

Vvv VI.

VI. *Mediolani, per Leonardum Pachel.* 1491. in 4.

Haec prima libri, quem rarissimum esse Cl. Vogtius p. 705. scribit, est editio, vid. Mich. Maittaire *Annal. typogr.* Tom. I. p. 535. Excepit illam editio, quae adiecto *dialogo Philalethes seu veritas inuisa & exulans disputatione, inter Solem Terram & aurum; de perseuerantia religionis libr. VII. Paris.* 1511. in 4. prodiit, vid. Cl. Vogtius l. cit. Tertia in lucem exiit *Basileae cum* Lucii Vitruuii Roscii, *& aliorum eiusdem argumenti opusculis, apud Robertum Winter* 1541. in 8. Insertus postea fuit cum *Libr. VI. de perseuerantia in religione; de quatuor hominis nouissimis, Morte, iudicio, inferno & Paradiso meditationibus*, quae a Ioanne de Butrio recognitae & emendatae in editione *Parisiensi* 1511. librum constituunt septimum *de perseuerantia in religione*; cum *dialogo Philalethes; declamatione seu disputatione inter inferiora corpora, Terram, Aurum, & superiora praesertim Solem; Antoniados, de vita* S. Antonii *Libr. IIII.* carmine heroico; *Astyanacte* carmine heroico, & *Libro XIII. Aeneidos*, curante Andrea Schotto, *Bibliothecae maximae Patrum Coloniensi* Tom XV. p. 883 sqq. *Lugdunensi* Tom. XXVI. p. 632 sqq. Scopum, quem sibi proposuit MAPHAEVS VEGIVS, hoc *de educatione liberorum* opere cognoscimus ex verbis illius L. I. Cap. I. vbi ait: *Enitemur ostendere, omnem bene educandorum filiorum rationem. Ostendentesque eam rite vt speramus conuenientissimis subinde etiam sanctissimisque tam parentis* Monicae, *quam filii* Augustini *exemplis, singula quibus idonee ea applicari poterunt, confirmare studebimus.* Libro I. capitibus 20. agitur: *de Parentum officio.* Libro II. capit. 19. *de studiis puerorum.* Libro III cap. 15. *de studiorum grauiorum ratione.* Libro IIII. cap. 13. *de virtutibus adolescentiae, praesertim verecundia erga Deum, homines alios, & seipsum,* Libro V. cap.

4. &

4. & Libro VI. cap. 6. *de verecundia morum*, & *habenda ratione temporis.* Louis Ellies du Pin dans la *Bibliotheque des Auteurs ecclesiastiques du XV. Siecle* hunc librum, teste Nicerono Tom. XXVI. des *Memoires* p. 87. hoc ornauit elogio: *Cet Ouvrage de* VEGIO *sur l'éducation des Enfans est le plus complet que nous ayons en ce genre. Il y traite des devoirs des Peres & meres, des études des Enfans & des vertus qu'on goit leur inspirer. Il est rempli d'une morale tres-chrétienne, & d'une sagesse peu commune.* Conf. P. Baile *Dictionaire* Tom. IIII. p. 2799. MAPHAEVS VEGIVS, seculo floruit XV. & ex Laude vrbe, quam *Lodi* hodie nominant, haud procul a Mediolanensi Insubriae metropoli, oriundus fuit. Romam profectus, primum ab Eugenio IIII. Pont. Max. Secretarius Breuium, & postea Datarius constitutus fuit. Deinde ab eodem Pontifice, in Canonicorum S Petri collegium, cooptatus fuit. Cum Eugenius illi offerret Episcopatum, istam dignitatem recusauit, *cum se imparem* vt *Anonymus vitae* VEGII *auctor* in *Bibliotheca max. patr.* l. cit. ait, & *minus idoneum tanto oneri praedicaret.* Quo tempore obierit Romae, nondum satis constat. Alii, cum Trithemio, illum anno 1557. mortuum esse, alii vero cum *Auctore vitae anonymo*, anno pontificatus Pii II. primo, 1558. aut 1559. id accidisse contendunt. Conf. Niceron l. cit. p. 86. Baile l. cit. Illum incomparabilem fuisse poetam, praeter alia eius poemata, *Supplementum Libri XII. Aeneidos* Virgilianae quod in plurimis Virgilii editionibus reperitur, testari poterit. Plura de illo, vide apud Scriptores citatos, nec non in Sixti Senensis *Bibliotheca sancta* L. IIII. p. 295. in Antonii Posseuini *Apparat. S.* Tom. II. p. 376. in Iof. Simleri *Biblioth.* p. 466 sqq. in Paull. Iovii *Elogiis viror. doctor.* p. 250. in Casimir. Oudini *Commentar. de Scriptoribus & Scriptis eccles.* Tom. III. col. 2543. dans les *Additions & corrections aux*

Naudaeana p. 194 sqq. in Io. Alb. Fabricii *Biblioth. med. & inf. Lat.* L. XII. p. 41 sqq.

PTOLEMAEI VELTRONII, Statuta ordinis Hierosolymitani, *vid supra* p. 204.

FRANC. GEORGIVS VENETVS, *vid supra* p. 381 sqq.

CAROLI VERARDI, Historia de vrbe Granata, singulari virtute, foelicibusque auspiciis Ferdinandi & Hellisabes, Hispaniarum Regis & Reginae expugnata. *Romae*, 1493. in 4.

Huius opusculi duae quidem aliae extant editiones: nimirum *Basileensis* 1494. in 4. titulo: *In laudem serenissimi* Ferdinandi *Hispaniarum Betbicae & regni Granatae obsidio, victoria & triumphus. Basileensis* 1533. in fol. titulo: *Expugnatio regni* Granatae *quae contigit anno abbinc quadragesimo secundo, a Catholico Rege Hispaniarum* Ferdinando. Ex hac editione libellum ne titulo quidem mutato, *Hispaniae illustratae* inseruit Andreas Schottus Tom. II. p. 861-877. omnes tamen editiones rariores, *Romana* vero, figuris ligno incisis illustrata, omnium est rarissima, Maittairio aliisque incognita. Iosias Simlerus in *Bibliotheca* p. 116. Gerard. Ioannes Vossius *de Historicis latinis* L. III. p. 557. Aubertus Miraeus in *Auctario de Scriptorib. Eccles.* p. 95. edit. Fabric. & Auctores *Bibliothecae Hamburgensis historicae* Centur. IIX. p. 23. titulorum diuersitate adducti, ex hoc libello duos faciunt diuersos, aliamque esse VERARDI *historiam Baeticam*, aliam *historiam de obsidione regni Granatae* scribunt. Sed vnus idemque liber est. Conscripsit CAROLVS VERARDO, seu VERARDVS, Caesenas Archidiaconus, Cubicularius ac Secretarius quatuor Pontificum Paulli IIII. Sixti IIII. Innocentii IIX. & Alexandri VI. hoc drama, in quo vnius duntaxat diei, quo videlicet vrbs Granata,

nata, Baudelis regis bello iam fracti, fameque fatigati, deditione recepta eſt, acta complexus eſt, in gratiam Raphaelis Riarii Cardinalis, cuius etiam nomine inſcriptum conſpicitur, qua occaſione alius Ios. Simleri ſe prodit error, cum VERARDI *Hiſtoriam Baeticam apud Raphael. Riarivm*, quaſi typographus is eſſet, *extare* ſcribit. *Hiſtoriam* vero *expugnationis* Granatae *interlocutoribus perſonisque ita* ſe *contexuiſſe atque diſtinxiſſe* ait VERARDVS *vt totam rem ita vti geſta eſt, poſſet populus Romanus non ſolum auribus percipere, verum etiam oculis intueri.* Abſoluitur drama XXIII. dialogis, & in Scenam publice productum fuit d. XXI. April. 1492. Qua ratione tunc temporis Pontifex Rom. Senatus Apoſtolicus, populus Romanus, & Raphael Riarius, tanta victoria exultantes, laetitiae ſuae ſigna monſtrauerint, in dedicatione VERARDVS expoſuit. Riarium *praeſertim omnium magnificentiam longe ſupergreſſum eſſe* ait, *cum ſpecioſiſſimum currum, quo* Ferdinandus *&* Eliſabetha, *de* Baudeli *Rege* Granatae *triumpharunt, tanto ſumptu & apparatu, tantaque pompa & ſplendore induxiſſet, vt Senatus populusque Rom. veteres illos maiorum ſuorum triumphos ſpectare ſibi viderent, & ſimul in circo ingentibus propoſitis praemiis celeberrimos ludos, in quibus equites grauis armaturae longis inter ſe haſtis, cum ſumma populi voluptate concurrerent, pluribus diebus edidiſſet.* Mortuus eſt CAROLVS VERARDVS anno 1500, aetatis anno LX. vid. *Giornale de' letterati d' Italia* Tom. XXIII. p. 378 ſqq. Niceron *Memoires* Tom. IIX. p. 357 ſqq. Io. Alb. Fabricii *Bibliotheca med. & infim. Lat.* L. III. p. 981.

CLAVDII VERDERII, *ICti*, in Auctores pene omnes, antiquiſſimos potiſſimum, Cenſiones & correctiones. *Lugduni, apud Barthol. Honoratum.* 1586. in 4.

Insignem libri raritatem testantur Samuel. Engel in *Biblioth. selectiss* P. I. p. 160. Cl. Vogtius in *Catalogo libror. rar.* p. 706. Repetita prodiit editio *Parisiis apud Barthol. Macaeum* 1609. in 4. Librum non magni esse momenti demonstrat Niceron Tom. XXIIII. p. 285 sqq. In fine *epithetorum & synonimorum poeticorum* Gasparis Scioppii, quae cum C. Valer. Catulli *castis carminibus* a Raphael Eglino Iconio editis *Francof.* 1606. in 12. prodierunt, inueniuntur *Notae in* CLAVDII VERDERII *Icti Censionem, vt ipse vocat, in Auctores pene omnes.* Insertae fuerunt ex ista editione a Groschuffio *Nouae libror. rariorum collectioni* Fascicul. I. p. 160 sqq.

ANTOINE DV VERDIER, Compseutique ou traits facetieux. *A Lyon, chez Iean d'Ogorolle* 1584. in 16.

Libellum adeo se subduxisse hominum oculis, vt nusquam compareat, *Cet ouvrage ne se trouve plus*, scribit Niceron *Memoires* Tom. XXIIII. p. 281. In editione des *Ecraignes Dijonnoises d'* Etienne Tabouret, *à Lyon* 1592. sub nomine du Sieur de Bouisson, nonnullas narrationes ludicras, ex hoc VERDIERI libello adiectas esse, idem Niceron l. cit. commemorat.

NICOLAI VERNVLAEI, Institutionum oeconomicarum Libri II. qui omnia domesticae doctrinae seu familiae regendae Elementa continent; nunc demum Additamentis, i. e. Scriptorum testimoniis, authoritatibus exemplis, & documentis, quae instar commentariorum sunt adornati. *Louanii, apud Io. Vryenborch*, 1649. in fol. plag. 27.

Pri-

Prima harum institutionum prodierat editio *Louanii* 1640. in 8. Auctior vero est editio quae cum eiusdem VERNVLAEI *institutionibus politicis & moralibus* in lucem emissa fuit *Louanii* 1647. in fol. Vitam NICOLAI VERNVLAEI domus Austriacae Historiographi, qui Louanii 1649. aetatis anno LXII. mortuus est, pluribus exposuit verbis Henning. Witten *in Memoriis Philosophorum* Tom. II. p. 90. Niceron *Memoires* Tom. XXXIII. p. 387 sqq.

VERZEICHNISZ der vielen Heiligthümer, welche der Cardinal Albertus in seiner neuen Stiffts-Kirche zusammengebracht. in 4. fol. 118.

Liber insignis pretii, & vrbi Halensi vt honestissimus, ita iure suo charus in paucis. Ita vero laudat librum Io. Dauid Michaelis in *Catalog. Bibliothecae* Io. Petri de Ludewig Tom. I. p. 344. Venditus fuit in Auctione stius Bibliothecae pro 7. thaleris. Primus eorum dicitur, quos Halae impressos hucvsque e tenebris eruere licuit. In fine illius haec leguntur verba: *Gedruckt yn der loeblichen Stadt Halle, Nach Christi Vnsers Hern Geburt Funffizehenhundert Vnd Im Zcwenmtzigstenn Ihare* (1520) Describuntur in illo reliquiae sanctorum, aliaque cimelia auro, argento, gemmisque pretiosissimis nitentia, quae in templo Halensi cathedrali, olim adseruata fuerunt, & ab Alberto, cum vrbs Halensis Protestantium amplecteretur sacra, Moguntiam translata dicuntur. Descriptionem cimeliorum dedit, regique Borussiae & Electori Brandenburgico ea vindicauit Io. Petrus de Ludewig in den *Hallischen gelehrten Anzeigen* Tom. I. n CXXXIIX. p. 460 sqq. Figurae ligno incisae, quibus liber ornatus est, Lucae Cranachii caelum referre videntur. Conf. Ioh. Georg. Kirchneri *Hallische Jubelzeugnisse bey dem von einigen Buchdruckern zu Halle erneuerten Andenken der erfundenen Buchdruckerkunst* p. 15.

Recusus libellus fuit *Vitebergae* 1617. in 4. folior. 56. vid Georg. Christoph. Kreysig *Historische Bibliothec von Ober-Sachsen und einigen angrentzenden Ländern* Sect. III. p. 431.

FLAVII ALEXII VGONII, *nobilissimi civis Brixiani*, de maximis Italiae atque Graeciae calamitatibus. Reliqua vide pagina sequenti. cum priuilegiis Principum, & permissione catholicae inquisitionis. *In Academia Veneta* 1559. in 4.

Inscripserunt Philosophi morales Academiae Venetae, a Friderico Baduario institutae, hunc librum admodum rarum, nomine Ducis Sabaudiae. Reperiuntur praeter *dialogum de maximis Italiae atque Graeciae calamitatibus*, in illo, *De Christi pace atque ciuili concordia Ir. de dignitate atque praestantia Reip. Casinensis ad* Cardinalem Polum *epistola*; *Ad Abbates* S. Benedicti *in Concilio Tridentino congregatos*; *Epitaphium* (Panegyr.) *in obitum* Basilii Leonis Mantuani; *Consolatoria epistola ad amicum in morte vxoris*. Conf. *Thesaur. Bibliothecal.* Tom. IIII. p. 181. Conscripsit idem FL. ALEXIVS VGONIVS, Brixianus, monachus Benedictinus Congregationis Casinensis S. Iustinae, quem Anton. Posseuinus in *Apparat. sacr.* Tom. I. p. 46. Alexivm Hugonem adpellat, *dialogum de solicitudine*, *Venetiis*, 1545. *per Cominum de Tridino* in 8. impressum. Vid. Ios. Simleri *Bibliotheca* p. 26. Errorem vero admisit Simlerus, cum alium esse ALEXIVM VGONIVM, & p. 197. alium FLAVIVM ALEXIVM, crederet. Vitam FL. ALEXII VGONII reperiri, in Mariani Armellini *Bibliotheca Benedictino-Casinensi*, testantur die *Merkwürdigk. der Koenigl. Bibliotb. zu Dr.* Tom. I. p. 272.

De

De Conciliis Synodia VGONIA, siue MATTHIAE VGONII, *Episcopi Phamaugustani*, opus, de omnibus ad concilia rite ac legitime celebranda pertinentibus. *Venetiis* 1565. in fol.

Tres huius libri, quem Lengletus du Fresnoy dans les *Tablettes chronologiques* P. II. p. XXIII. *extrêmement rare & curieux* esse dicit, extant editiones. Nimirum *Brixiensis* prima 1541. in fol nostra secunda, & tertia *Venetia* 1576. in fol Franc Salmon dans le *Traité de l'etude des Conciles* eiusmodi sententiam p. 945. de hoc libro ferre solet. *Cet auteur quoiqu' Ultramontain ne s'eloigne guere, de nos maximes sur l'autorité des puissances ecclesiastiques.* Quae apud Anton. Posseuinum in *Apparatu sacro* Tom. II. p. 423. & in Ios. Simleri *Bibliotheca* p. 496. leguntur, nullius plane sunt momenti. MATTHIAS VGONIVS patria fuit Brixianus, & librum quoque conscripsit *de dignitate Patriarchali, Brix.* 1510.

ANTONII MARIAE VICECOMITIS, *Ciuis Placentini*, Practica numerorum & mensurarum, ac alluuionis partitionem inuestigandi, & vt in indice sequenti. *Brixiae, apud Iacobum & Polycretum de Turlinis fratres*, 1581. in 4. pp. 290.

Liber haud facile obuius, dicatus est Octauio Farnesio, Placentiae Parmaeque duci II. Nicolaus a Ferrariis, Ictus Placentinus, & Ioannes Mantegariis, praemissis elogiis, illum lectori commendarunt.

IOSEPHI VICECOMITIS, Obseruationes Ecclesiasticae.

Conſcripſit IOSEPHVS VICECOMES *Obſeruationum Eccleſiaſticarum* volumina quatuor, in quorum I. *de antiquis Baptiſmi ritibus ac caeremoniis agitur, Mediolani, apud haeredes Pacifici Pontii & Io. Bapt. Piccaleum.* 1615. in 4. & recus. *Paris.* 1618. in 8. Memoratur illud volumen a Cl. Vogtio p. 708 Sed pertinet quoq. huc Volumen II. *Obſeruat. Eccles. quibus veteres Confirmationis Caeremoniae demonſtrantur.* Volumen III. *de Miſſae ritibus libris V. Mediolani, typis Collegii Ambroſiani* 1618. Volumen IIII. *Obſeruationum Eccleſiaſticarum in quo de Miſſae Apparatu libri VII. Mediolani, typis Colleg. Ambroſiani* 1626. in 4. Fuit IOSEPHVS VICECOMES Profeſſor vt dicitur Obſeruationum, ſeu Antiquitatum eccleſiaſticarum, in Collegio Ambroſiano Mediolanenſi, multumque gratia apud Fridericum Borromaeum, S. R. E. Cardinalem valuit. Primum *Obſeruationum Eccles.* volumen inſignem eruditionem ſacram, & adſiduum Patrum eccleſiaſticorum ſtudium prodit, ideoque omnium doctorum Collegii Ambroſiani ſuffragiis & conſenſu receptum fuit. In reliquis vero voluminibus, teſte Lud. Ellies du Pin Tom. XVII. de la *Bibliotheque des Auteurs Eccleſiaſtiques* p. 85. ſcriptis ſaepe numero nititur ſuppoſititiis, particularesque ritus, pro communibus venditat. Conf. Iac. Mehrningii *Hiſtoria S. Baptiſmi* quae germanice *Tremoniae* 1645. in 4. prodiit p. 180. & p. 191.

FRANCISCI A VICTORIA, Summa ſacramentorum Eccleſiae. Huic editioni multae acceſſerunt quaeſtiones, ex ſanctorum Conciliorum decretis, praeſertim Tridentini & aliorum quae antea deſiderabantur, cura Thomae a Chaues. *Antuerp*, 1572. in 12.

Titulum libri ideo adſcripſimus, quoniam illum, quem a Cl. Vogtio p. 708. e Daniel. Georg. Morhofii

hosii, *Polyhistore philosoph.* L. I. p. 96. adlatum legimus, non satis adcuratum esse inde patet, quod duplex in illo se prodit erratum. Primo liber non inscribitur *Summa sacrorum* sed *sacramentorum*, deinde non *studio Thomae Chones*, sed *Thomae a Chaves*, siue *a Clauibus*, Hispani, Ordinis Praedicatorum, in lucem emissus fuit. Robertus Bellarminus *de Scriptoribus ecclesiasticis* p. 423. edit. Philip. Labbei *Paris.* 1658. in 8. hanc *summam*, non ab ipso FRANCISCO A VICTORIA sed a discipulis, ex scriptis eius, collectam esse scribit. Nescimus quo fundamento innixus Antonius Posseuinus in *Apparat. sacr.* Tom. I. p. 513. scribat, FRANC. VICTORIA Hispanus, Ord. Praedicator. Salmanticae *Theologiam publice ac quidem eximie professus, scripsit* — Relectiones tredecim in duos Tom. *distributas, quae hac praenotatione* Ingolstadii *prodierunt an.* 1580. & Lugduni in Gallia *anno* 1587. *cum antea, haec est anno* 1571. Venetiis Christophorus Zanettus & *anno* 1573. Antuerpiae *prodiissent sub inscriptione* Summae Sacramentorum Ecclesiae &c. Quodsi enim recte coniicimus, *Summa sacramentorum*, & *Relectionum Tom. II.* duo libri sunt diuersi, id quod illi videant, quibus vtrumque librum conferendi copia facta fuerit. Conf. de *Relectionibus* Io. Francisc. Buddei *Isagoge Historico-theologic.* P. I. p. 705.

Augustarum imagines, aereis formis expressae: Vitae quoque earundem breuiter enarratae, signorum etiam quae in posteriore parte Numismatum efficta sunt, ratio explicata, ab AENEA VICO, *Parmense. Venetiis*, 1557. in 4.

Raritatis notam liber adiectam habet, in *Catalog. Biblioth. Dalmannianae* p. 203. Conscripsit autem AENEAS VICVS Parmensis, librum italico sermone: *Le imagini delle Donne Auguste, intagliate in stam-*

stampa di rame, con le Vite ed Esposizioni di ENEA VICO, *soprà i riversi delle loro Medaglie antiche. In Venezia, per il Valgrisi* 1557. in 4. vid. Nicol. Franc. Haym *Notizia de' libri rari, nella lingua italiana.* p. 31. Ex italico postea, in latinum sermonem convertit & edidit eodem anno, Natalis comes, Patricius Venetus. Inueniuntur imagines Augustarum, a Marcia, Iulii Caesaris auia, ad Domitiam vsque, Domitiani coniugem. Cum liber rarescerect, illum Ioan. Baptista Du Vallius, linguarum Orientalium interpres, hoc titulo denuo in lucem emisit: *Augustarum imagines aereis formis expressae: vitae quoque earundem breuiter enarratae, Signorum etiam quae in posteriori parte numismatum efficta sunt, ratio explicata, ab* AENEA VICO, *Parmense. Nunc a* Io. Baptista Du Vallio *restitutae. Lutetiae Parisiorum, apud Macaeum Ruette* 1619. in . Dicauit istam editionem Antonio de Lomenie R. Gall. Consil. &c. Vid. *Thesaur. Bibliothecal*. P. I. p. 30. Conf. de reliquis AENEAE VICI scriptis, eiusque in rem numariam meritis, D Anselmi Bandurii *Bibliotheca Numaria* p. VIII. edit. *Paris. Numismatibus Imp. Rom.* praemiss. Nicol. Fr. Haym l. cit. *Thesaurus Bibliothecalis* l. cit. *Praefatio* Io. Petri Bellorii, *Annotationibus in XII. priorum Caesarum numismata, ab* AENEA VICO, *Parmensi, olim edita, nouiter additis eorundem Caesarum imaginibus, maiori forma, a praestantioribus Chalcographis aeri incisis. Romae, impensis Fausti Amidei* 1730. in fol. praemissa.

MARCI HIERONYMI VIDAE, dialogi de dignitate reipublicae, seu ciuilis societatis, ad Reginaldum Polum Cardinalem Libri II. *Cremonae, apud Vin. Comitem* 1556. in 8.

Rarissimam hanc esse editionem libri nunquam recusi, si illam exceperis editionem, quae *poematibus* VIDAE *omnibus, quae ipse auctor pro suis agnouerat,* a Co-

a Comino adiecta conspicitur. *Patau.* 1733. scribit Ludouic. Martinus. Kahlius Tom. II. *Bibliothecae* Struuian. *philosophicae* C. II. p. 161. Conf. de MARCO HIERONYMO VIDA Francisc. Arisii *Cremona litterata* Tom. II. p. 101 sqq. & Auctores supra p. 277 sqq. a nobis excitati.

FRANCISCI VIETAE, *Fontenaeensis*, Opera mathematica omnia

insignis esse raritatis scribit Gerdesius in *Florileg.* p. 286. *quod ea propriis maxima ex parte, sumtibus, excudenda curauerit auctor, atque amicis tantummodo distribuerit.* Sed nonsolum *omnia ferme eius opera,* si perpauca exceperis, esse *posthuma*, testatur Claud. Milliet Dechales in *Mundi Mathematici* Tractat. prooemiali Tom. I. p. 34. sed illa quoque variis in locis, diuersoque tempore esse recusa, bibliothecarum docent Catalogi. Caussam vero, quam ob rem VIETA contra Christophorum Clauium, Bambergensem, strinxit calamum, eam esse scribit Cl. Mil. Dechales l. cit. p. 93. *quod* Clauii *lucubrationes* de emendando Kalendario, *suis praeferri viderit,* illum vero *in eo grauiter deliquisse* addit, *quod contestationem scholasticam grauiter sit prosecutus.* Conf. p. 95. Obiit FRANCISCVS VIETA, Fontenaii in inferiore Pictonum prouincia natus, Analyseos speciosae, seu Algebrae, quam vocant speciosam, primus auctor, diem supremum Lutetiae Parisiorum anno 1603. Iacob. August. Thuanus L. CXXVIIII. *Histor.* p. m. 910 sqq. amplissimum illi scripsit elogium, illumque *virum profunda & ingeniosa meditatione* nominat, *cuius vi nihil inaccessum, in abstrusioribus scientiis, nihil quod acumine mentis posset confici, difficile, confectum fuerit.* In primis eum etiam in arte, quam vocant decifratoriam, multum valuisse, ex eodem Thuani loco adparet. Conf. Friderici Achillis Ducis Würtenberg. *Con-*

sul-

ſultationes a Lanſio editas, in *Oratione pro Gallia* p. 186.

ARNOLDI DE VILLANOVA, Speculum Alchemiae, quo videlicet artis chemicae myſteria etiam ſecretiſſima enodantur & explicantur. Opera & impenſis Hieron Megiſeri. *Francof.* 1602. in 8.

Liber ſummae dicitur raritatis a Cl. Vogtio p. 711. Reperitur etiam in Collectione cui titulus praefixus eſt: ARNALDI DE VILLANOVA, *Opera Chemica, quae extant omnia, videlicet Theſaurus theſaurorum, Roſarius philoſophorum, Lumen nouum, Flos florum,* & Speculum alchemiae. *Edita opera & impenſis Hieronymi Megiſeri Francof.* 1603. in 8. Nullum quoque eſt dubium, quin plures libri editiones, & verſiones extent, ſiquidem eiusmodi commatis libri, omni tempore, ſuos inuenerunt aeſtimatores. De reliquis ARNALDI VILLANOVANI, qui & Catalanus cognominatur, ſcriptis, vid. Nicol. Antonii *Bibliotheca Hiſpan.* Tom. II. p. 74 ſqq. Ios. Simleri *Biblioth.* p. 68.

Supplementum ad Aeneida, ſeu Aeneidos Liber Decimus-Tertius *Authore* C. S. VILLANOVA, *Ducis Aurelianenſium Tricliniarcha ordinario. Pariſiis, apud Petrum Aubouyn Regiorum Franciae Librorum Bibliopolam & Typographum, iuxta Maiores Auguſtinianos, ſub ſigno Crucis aureae. Et Carolum Clouzier.* 1698. *Cum priuilegio Regis.* in 8. pp. 62. ſi praefatiunculam & dedicationem omiſeris.

Libellus haud facile obuius. Ioan. Albertum Fabricium enim, illum oculis non conſpexiſſe, ex eo con-

coniicimus, quod L. I. *Bibliothecae latinae* Cap XII. p. 206. auctorem syllabis transpositis C. S. de Novauilla vocauerit. Haec e Fabricio postea transscripsit Godofredus Ephr. Müllerus, in die *historisch-critische Einleitung zu nöthiger Kenntniss und nützlichen Gebrauche der alten lateinischen Schriftsteller* Tom. III. p. 237. not. †. Libellum carmine dicauit auctor, Philippo Carnutensium Duci. In praefatione, caussas exponit, quibus adductus fuerit, vt *Supplementum Aeneidos* conscripserit, nonnullasque obiectiones, quas sibi fingit, e medio tollit. Poema ipsum, hac ratione inchoatur:

Viderat Aeneas Turnum, *iam Marte secundo*
Sanguine rorantem, Stygiasque innasse paludes
Ex templo iubet Ascanium, *Troasque vocari;*
Quos sic alloquitur: vario mens fluctuat aestu,
Mactandus dextra Turnus, *te deprecor inquit,*
Corpora redde meis: lecta stipante corona
Reddamus Rutulis? mandemus corpora terrae?
O socii! quae nunc animo sententia surgit?
Tunc sic affari Ascanius, *Dux maxime Teucrum.*
Cui semper pietatis honos, cui sola deorum
Relligio curae; prius vmbris debita Turni
Soluantur, Rutulis placeat dimittere corpus.
Hac pietate tua flectentur sanguine Manes,
Hoc pietatis opus tollent ad sidera nati.
Cui sic Æneas; *proles dilecta parenti,*
Quam tua dicta iuuant, animus venit omnibus idem. &c.

Poemati subiicitur *interpretatio* soluta oratione conscripta, vt in editionibus, Auctorum Classicorum, quae a viris Galliae doctis, hortatu Ducis Montausierii, in Serenissimi Delphini vsum in lucem emissae fuerunt, factum esse conspicimus. Huic interpretationi, quaedam Auctoris subiiciuntur *Adnotationes.* Qua ratione poematis auctor p. 17. v. 215. nomen suum poemati intexere non dubitauerit, Fabricius iam l. cit. commemorauit.

Il Meſſia venuto. Hiſtoria ſpiegata, e provata agli Hebrei in Cento Diſcorſi dal P. D. GIO MARIA VINCENTI *Venetiano Teologo de' Chierici Regolari Teatini, Miſſionario già dell' apoſtolica ſede.* Opera non ſolamente neceſſaria agli Hebrei, mà molto utile a' Criſtiani, e maſſime a Predicatori. Confermandoſi in eſſa, con eruditione ſacra profana, e Traditione Hebrea la verità de' miſteri tutti della Criſtiana Fede. Con l' Aggiunta di un Trattato dell' Autore intorno la famoſa queſtione. Se meglio ſia, che i Principi Criſtiani permettano ne' loro Stati gli Hebrei, ò li diſcaccino. *In Venetia, nella Stamperia dell' illuſtriſſ. Sig. Girolamo Bragadin. Appreſſo Lorenzo Prodotto.* 1659. in fol pp. 1002.

Romae liber per decretum Congregationis indicis d. 18. Iun. 1680. damnatus atque prohibitus fuit, quam ob rem is rariſſime hodie inuenitur. Vid. de illo Caroli Ioſephi Inbonati, *Bibliotheca Latino-Hebraica, cui acceſſit Aduentus Meſſiae a Iudaeorum blaſphemiis ac haereticorum calumniis vindicatus, Rom.* 1693. in fol. p. 113. Iul. Bartoloccii *Bibliotheca magna Rabbinica* Tom. III. p. 745 ſqq qui ineptire VINCENTIUM ait. Vterque vero errores VINCENTII longa ſerie recenſet. Conf. die *Merkwürdigkeiten der Koenigl. Biblioth. zu Dr.* Tom. III. p. 333 ſqq.

IO. ANTONII VIPERANI, *Siculi Meſſanenſis, Iuueniatenſium Epiſcopi,* Operum Pars prima, continens res oratorias hiſtoricas & poeticas.

Pars ſecunda, continens res naturales.

Pars

Pars tertia, continens res morales atque divinas. *Neapoli, e typographia Io. Iacobi Carlini* 1606. III. Tom. in fol.

De insigni huius Collectionis raritate vid. die *Merkwürdigkeiten der Koenigl. Bibliotb. zu Dr.* Tom. III. p. 295. vbi partis primae inuenitur recensio. Diem obiit IO. ANTONIVS VIPERANVS senio confectus, anno Episcopatus sui XXIIII. anno 1610. Vid. Nicol. Toppi *Biblioteca Napoletana* fol. 128. vbi illum Neapolitanum fuisse perhibet, & *Filosofo e Teologo eruditissimo* nominat, scriptaque eius recenset. Conf. Leonard. Nicodemo *Addizioni copiose alla Biblioteca Napoletana del* Toppi ad loc. Toppi cit. Niceron *Memoires* Tom. XXV. p. 197 sqq.

PVBL. VIRGILII MARONIS Opera, cum commentariis Seruii, Donati, Landini, Calderini. *Nurnbergae* 1492. in fol. folior 345.

In fine editionis satis rarae legimus: PVBLII VIRGILII MARONIS *opera: cum* Seruii Mauri Honorati *Grammatici:* Aelii Donati: Christophori Landini: *atque* Domitii Calderini *commentariis. Nurnberge impressa impensis Antbonii Koberger. Anno Xp̄i MCCCCXCII. Laus omnipotenti Deo.* In adpendice ea inueniuntur opuscula, quae postea a Iosepho Scaligero, & Friderico Lindenbruchio titulo: P. VIRGILII MARONIS *Adpendix. Cum supplemento multorum antebac nunquam excusorum poematum veterum poetarum, cum Castigationibus & Commentariis Lugduni* 1573. & *Lugdun. Batauor.* 1595. in 8. seorsum edita fuerunt. Vid. supra p. 820 sqq. Conf. Io. Alb. Fabricii *Bibliotbeca latina* Tom. I. Libr. I. Cap. XII. p. 208. Mich. Maittaire *Annal. typogr.* Tom. I. p. 546. die *Merkwürdigk. der Koenigl. Bibliotb. zu Dr.* Tom. II. p. 218.

P. VERGILII MARONIS Opera, quae quidem extant, omnia: Cum veris in Bucolica, Georgica, & Aeneida Commentariis Tib. Donati & Seruii Honorati, summa cura ac fide a Georgio Fabricio Chemnicense, emendatis: Adiecto etiam ab eodem Rerum & verborum locuplete in iisdem Memorabilium Indice. Quibus accesserunt etiam Probi Grammatici, Pomponii Sabini, Phil. Beroaldi, Io. Hartungi, Iod. Willichii, Georg. Fabricii, Bonfinis, & aliorum Annotationes.

Hospes. Bibliopola.

Heus tu, quid rerum tua Bibliotheca novarum
Adfert? Bib. *Thesaurum.* Hos. *Tu ne ais? ille nouus*
Gallia quem dudum dedit? Bib. *Erras: non ego linguae*
Dico Latinae ingens ante quod extat opus.
Hos. *Ergo aliud.* Bib. *Nouus est thesaurus, & aureus.* Hos. *At tu,*
Tantarum inuentor, dic age quis sit opum.
Bib. *Praeclarum* Donati *opus est, quo scripta* MARONIS
Explicat. Hos. *Ah quantum falleris: ille nouus?*
Bib. *Nobis: nec talis nostris est visus in oris*
Vnquam. Hos. *Sed mendas?* Bib. *non habet,* Hos. *vnde venit?*

Bib.

Bib. *Protulit in lucem nobis Sirenis ab vrbe*
Fabricius, *lustrans sedulus Italiam.*
Hos. *Magnum opus?* Bib. *Immo etiam studio quod prodit eodem,*
Purgatus mendis Seruius *innumeris*

H. M. A.

Cum Caes. Maiest. gratia & priuilegio. Basileae, per Henricum Petri 1561. in fol. folior. 2174. exceptis prolegomen. & indice.

Litterae H. M. A. Epigrammati subscriptae designant Hiobum Magdeburgum Annebergensem, quod aliud eius Epigramma docet, quod Georgii Fabricii dedicationem ad Valentin. Grauium, Senatorem Fribergensem, sequitur. Tiberii Donati *Commentarius*, cuius in Epigrammate fit mentio, iam ante *Neapoli*, & *Venetiis*, multis erratis inquinatus, e bibliotheca Ioan. Pontani in lucem prodierat. Illum igitur & Seruii Honorati *Commentarium* Georgius Fabricius emendauit atque edidit primum *Basileae apud Henric. Petri* 1551. in fol pp. 974. Praeter illam, & nostram quam adduximus editionem, extat quoque tertia *Basileae ex officina Henricpetrina* 1575. in fol. cui Adriani Barlandi *notae* adiectae sunt. Praeter *Auctorum quibus in* VIRGILIO *explicando* Seruius *vtitur*, & *eorum librorum*, *qui temporum iniuria amissi sunt*, *catalogum*, Fabricius huic editioni, variorum Auctorum, quorum in VIRGILIVM, leguntur Commentarii, praemisit prolegomena, quae partim VIRGILII vitam, partim carminis bucolici rationem exponunt. Post adpendicem opusculorum, quae VIRGILIO tribui solent, reperitur Christophori Casceani *Hendecasyllabum*, Ioan. Hartungi *in* VIRGILII *Aeneida Adnotationes*, Georgii Fabricii *in* VIRGILII *Bucolica*, *Georgica & Aeneida Adnotationes*, *Excerpta ex libro*

Annotationum Iacobi Crucii Bononienſis, Matthaei Bonfinis Aſculani *epiſtola ad* Angelum Colocium, in qua verſum 517 ſqq. L IIII. Aeneid.

Ipſa mola, manibusque piis, altaria iuxta
Vnum exuta pedem vinclis, in veſte recincta,
Teſtatur moritura Deos, & conſcia fati
Sidera.

interpretatur. Extant Matthaei Bonfinis etiam *Obſeruationes* in Horatium, quae in nonnullis Horatii editionibus reperiuntur. Quibus vero haud adeo magnam, a doctis viris iniit gratiam. Teſtis eſt Hadrianus Iunius qui *epiſtola* ſcribit I. Bonfinio *nullus ineptit magis, & dum ab aliis diſſentire ſtudioſe geſtit, Siculis gerris vaniora comminiſcitur.* Reliqui Commentarii, quorum in libri titulo facta eſt mentio, textui VIRGILII ſubiecti conſpiciuntur. Conf. Io. Alb. Fabricius l. cit. p. 209. die *Merkwürdigk. der Koenigl. Biblioth. zu Dr.* Tom. II. p. 239.

P. VIRGILII MARONIS, *poetae Mantuani*, vniuerſum poema; cum abſoluta Seruii Honorati Mauri Grammatici, & Badii Aſcenſii interpretatione; Probi & Ioannis Viuis in Eclogas allegoriis; Iodocique eruditis ſuper Georgica commentariis. Quibus acceſſerunt Ludovici Coelii Rhodigini, Ioannis Scoppae Parthenopaei, Iacobi Conſtantii Fanenſis, Franciſci Campani Colenſis, Iacobi Crucii Bononienſis, nec non alterius, docti hominis, lucubrationes & annotationes in loca difficiliora: Elegantiſſimae praeterea librorum omnium figurae, argumenta, lectionum denique varietates, quas

quas & Ioannes Pierius, & alii doctissimi viri, hactenus obseruarunt. Quae non, vt antea, plurimis foedata mendis, sed acri studio emendata, atque omni, quantum licuit, ex parte expolita emisimus, quod, alios libros cum nostro conferentibus, patebit. *Venetiis apud Io. Mariam Bonellum* 1562. in fol. folior. 413. si VIRGILII vitam ab Aelio Donato descriptam, & prolegomena quaedam a Iacobo Crucio, Seruio, & Ascensio omiseris.

Quis editionem nitide admodum excusam, in lucem emiserit, dicere non possumus, cum illius rei nec vola extat nec vestigium. Io. Alb. Fabricius illam quidem l. cit. p. 209. adduxit, sed de editore nil memorat. Sine dubio repetita est editio, quam Fabricius *Venetiis* 1574. in fol. prodiisse scribit. Figurae, cuilibet libro adpositae, ligno incisae, eundem produnt artificem, qui figuras in editione Terentii *Veneta apud Io. Mariam Bonellum* 1563. in fol. cuius supra fecimus mentionem, effinxit. Habemus, qui ex eadem officina typographica *Venetiis* 1560. in fol. prodierunt, M. Tulii Ciceronis *Familiarium Epistolarum Libros XVI. Cum* Hubertini Crescentinatis, Martini Philetici, Iod. Badii Ascensii, Ioan. Baptist. Egnatii & Paul. Manutii *ab ipso proxime recognitis, emendatis atque auctis commentariis, & aliorum doctissimorum virorum, quorum nomina subscripsimus, annotationibus sparsim appositis, quibus difficillima quaeque* Ciceronis *loca explicantur, & mendosa corriguntur.* Aulus Gellius, Alexander de Alexandro, Philip. Beroaldus, Philip. Merula, Angelus Politianus, Petr. Crinitus, Coelius Rhodiginus, Gulielm. Budaeus, Luc. Ioanes Scopa Parthenopaeus, Marinus Bechichemus, Franc. Robortelius Vtinensis; *Cum* Hieronymi Ragazonii *com-*

mentario; quo harum epistolarum ordo ex ratione temporum ostenditur. Cum Priuilegio. Adiectis praeterea argumentis & lemmatibus Giberti Longolii *in fronte singularum epistolarum*, folior. 257. si varia non numeraueris praemissa. Forte idem Hieronymus Ragazonius, qui *Commentarium in epistolas* Ciceronis *familiares* iam anno 1555. *Venetiis ap. Paullum Manutium* in lucem emisit, & hanc quam adduximus editionem quoque curauit, VIRGILII & Terentii editor est, quod tamen pro certo adfirmare, nulla prorsus ratione sustinemus.

VIRGILIVS a calumniis vindicatus, *vid. supra* p. 602. GVIL. MODICIVS.

SALVATORIS VITALIS, Annales Sardiniae ab anno orbis conditi 1880. ad annum Christi 1639. duobus Tomis absoluti. *Florentiae* 1639. in fol. Tom. II.

Liber rarissimus & pretiosus dicitur a Cl. Vogtio p. 713. Insertus reperitur in *Thesauro Scriptorum atque Antiquitatum Siciliae* P. XV. Conf. cum hoc libro eiusdem SALV. VITALIS *Propugnaculum triumphale in Adnotationes siue Censuras Auctoris innominati contra Annales Sardiniae*, *Mediolani* 1643. in 4. Fuit SALVATOR VITALIS Marensis Regularis Obseruantiae monachus Franciscanus & Theologus Florentinus, qui aliis Operibus historicis inclaruit, e quibus nobis praeter *Theatrum triumphale Mediolanensis vrbis magnalium Mediol.* 1644. in fol. a Cl. Vogtio l. cit. adductum, etiam innotuit *Clypeus aureus excellentiae Calaritanae*, *Florent. ex officina Ph. Papinii* 1641. in 4. In *Bibliotheca historica* Struuio Buderiana, nulla librorum, a SALVATORE VITALI editorum, mentio facta est. Conf. *Bibliotheca Hamburgensis historica* Centur. V. p. 181 sqq. vbi breuis *Annalium Sardiniae* reperitur recensio.

Com-

V Commentariorum vrbanorum RAPHAELIS POLATERRANI: octo & triginta libri cum dulici eorundem indice secundum Tomos collecto Item Oeconomicus Xenophontis: ab eodem latio donatus. *Venundantur Parrhisiis in via Iacobea ab Ioanne paruo & Iodoco Badio Ascensio, ad Kalendas Iulias anno salutis nostre* 1511. in fol. folior. 414. si duplicem indicem, & Xenophontis Oeconomicum fol. 26. omiseris.

Haec editio oppido rara, & Maittario aliisque incognita fuit. Praemissa illi est Ascensii *epistola*, *ad totius philosophiae: pontificiique iuris professorem peritissimum*, & *Compatrem cumprimis honorandum. dominum* Ioannem de Molendino: *canonicum Neruiorum seu Tornacensem.* In illa inter alia Ascensius scribit: *Commentariorum Vrbanorum* RAPHAELIS VOLATERRANI ——— *in Gallias per nostrum praelum nostrasque operas diuulgationem; propterea venerabili faustoque nomini Tuo Compater laudatissime praescribimus quod vel te potissimum operis ipsius buccinatore ipsum impressimus: vel inter imprimendum tua lectione tuisque subinde Asterisci obelisque dignissim. comperimus. —Proinde quum multa properantius nec satis presse reposita cognosces: ea stellis verubusq. (vt opinor) notabis quod: eo diligentius facias velim: quo ex tua recognitione auspicatiorem aliquando impressionem emittere possimus* &c. Id vero anno 1526. factum esse, nos docet Iosias Simlerus in Bibliotheca p. 596. Christian. Schoettgenius in *Continuat. Biblioth.* Fabric. *med. & infim. Lat.* L. XVII. p. 143. Operis, quod RAPHAEL MAFFEVS VOLATERRANVS, in epistola dedicatoria ad Iul. II. Pontificem Rom. *Pandocheum* adpellat, *resque orbis ex mille pene vtriusque linguae voluminibus quocunque modo constipatas*, *complecti* scribit, recensionem inuenies succinctam, in Antonii Posseuini

Apparat. Sac. Tom. III. p. 119. Conf. Paull. Iouii *Elogia viror. doctor.* p. 260. Thomae Pope Blount. *Censura Celebriorum Autborum* p. 523. edit. *Geneuens.* 1694. in 4. Cum editionem nostram paullo intentius perlustraremus fol. 365. b. lepidum deprehendimus errorem. Initio enim Libri XXXV. *Algorithum* & *Algebram* scriptoribus accenset, qui de scientia Arithmetica scripserint. Vt dictis fides constet, verba VOLATERRANI hic adscribemus: *Numerorum scientiam quam Arithmeticam dicunt primus apud Graecos illustrauit* Pythagoras *eorum ratione ac characteribus adinuentis ac in tabula discipulis praescriptis quam posteri deinde Abacum* (*vt* Boetius *tradit*) *vocauere.* Euclides *dein quattuor libris eam complexus est. VII. IIX. VIIII. X. ex nostris* Boetius & *e recentioribus nonnulli libros edidere vt* Leonardus *Pisanus*; Blasius *Parmensis:* Ioannes Sacrobusco: Prodocinus *Paduanus*: Algorismus; Algebra: Catainus; Ludouicus Eremita. In editionibus, quas ideo euoluimus, *Basileensi Frobeniana* 1559 p. 809. & *Hanouiensi apud Claud. Marnium & Haeredes Ioan. Aubrii* 1603. col. 1273. iste quidem locus etiam comparet, sed paullo immutatus. Verba enim *Algebra Catainus*, nullo interposito distinctionis signo, adlata conspiciuntur, ac si *Algorismus* (Algorithmus) singularis auctor, *Algebra* vero praenomen fuerit *Cataini*.

IOANNIS VOLKELII, *Misnici*, de vera religione Libri quinque, quibus praefixus est Ioannis Crelli, Franci, Liber de Deo & eius Attributis, ita vt vnum cum illis opus constituat. *Racouiae, typis Sebastiani Sternacii, Anno a nato Christo* 1630. in 4. pp. 1175. si omnia computaueris.

Vid.

Vid. de hac, & aliis libri editionibus Cl. Vogtii *Catalog. libror. rar.* p. 114 sqq. Haec teste Christophor. Sandio in *Bibliotheca Antitrinitar.* p. 96. adeo rara est, vt 25. numis aureis emta fuerit. Crellii opus, primam libri constituit partem. Extat illud quoque inter reliqua Crellii scripta, in *Bibliotheca fratrum Polonorum:* Optimam totius libri inuenies recensionem in den *Nachrichten von einer Hallischen Biblioth.* Tom. VI, p. 172. De IO. VOLKELII vita & libris editis vid. Samuel Frider. Lauterbachs *Beschreibung des ehemaligen Polnischen Arianischen Socinianismi* p. 277 sqq. Io. Fabricii *Historia Biblioth.* Fabric. Tom. V. p. 49. P. Baile *Dictionaire* Tom. IIII. p. 2839 sqq. Io. Franc. Buddei *Isagoge Histor. theolog.* P. I. p. 422 sqq. P. II. p. 1351 sqq. Gustau. Georg. Zeltneri *Hist. de Cryptosocin. Altorph* p. 360 sqq. Martin. Ad … *Nachricht von dem Schmieglischen Arianismo* Cap. III. §. 4. p. 38 sqq. I. I. Rambachs *Einleitung in die Socinian. Streit.* Tom. I. p. 243 sqq.

CONRADI VORSTII, Tractatus de Deo, seu disputationes decem, de natura & attributis Dei, diuerso tempore Steinfurti publice habitae, *Steinfurti* 1610. *Hanouiae* 1610, in 4.

Vix CONRADVS VORSTIVS, gymnasii Steinfurtensis Professor, hunc librum in lucem emiserat, cum statim ab vniuersis fere protestantium theologis impugnaretur, & Io. Franc. Buddeus in *Isagoge historic. theologic.* P. I. p. 290. *omnes, ex eo tempore, qui de theologia naturali commentati fuerant, id sibi datum credidisse*, scribit, *vt* VORSTIVM *refutarent.* Cum vero haec vtrimque agitarentur, VORSTIVS a Curatoribus Academiae Leidensis, successor Arminii, in dicta Academia designabatur. Il-

le igitur relicta schola Steinfurtensi Lugdunum cum familia sua concessit, vbi Aduersarios inuenit grauissimos. · Deputati enim vt vocantur in Belgio Ecclesiarum, e Heidelbergensibus theologis quaesiuerunt, *num* VORSTIVS, *cum fructu pace ac aedificatione ecclesiarum, iuuentuti erudiendae in Academia Leidensi praefici posset?* Heidelbergenses responderunt, nonsolum VORSTII librum *de Deo* multis portentosis opinionibus esse repletum, sed ipsum quoque VORSTIVM, Socinianismi nomine esse suspectum, & quae fuerunt reliqua quae vitio illi vertebant. His accessit Iacobus magnae Britanniae Rex, qui ad legatum suum apud ordines Belgii foederati praepotentes, Vinuodium dictum, scripsit, vt ordinibus Belgii foederati declararet: quod illi nuper in manus venerit cuiusdam VORSTII S.S. Theol. D. liber Atheismo & blasphemiis ita refertus, vt pro ea sollicitudine, qua christianum principem & defensorem fidei, erga ecclesiam affici oportet, non modo librum flammis censuerit vrendum, sed auctorem ipsum grauissima poena mulctandum; quodque illi accidere nihil ingratius posset, quamsi *viperae* isti & *monstro hominis*, theologiae, in Academia Leidensi, Professoris concesserint munus. Adiecit his litteris Rex, Catalogum errorum, e VORSTII libro excerptorum, & legato iniunxit, vt illum cum ordinibus praepotentibus communicaret, iisque comminaretur, foederi se renunciaturum, nisi hominem haereticum dimitterent. Obtemperarunt etiam Leidenses Iacobo Regi, & VORSTIVM huic officio non admouerunt. Rem omnem magno animorum motu agitatam, pluribus verbis exponunt Ioan. Uytenbogaert in den *Kerkelyken Historien. Rotterd.* 1647. in fol. P. IIII. p. 550 sqq. Io. Wolfgang Iaegerus in *Histor. Ecclesiast.* L. I. Cap. XI. p 188 sqq. *Synodi Dordracenae Acta* P. I. p. 318. nec non in praefat. d. 3. quibuscum conferri merentur Viri summe Reu. Io. Georg Walchii *Einleitung*

in

in die Religions Streitigkeiten Tom. III. p. 565 ſqq. Tom. IIII. p. 282 ſqq. Io. Fabricii *Hiſtoria Biblioth. Fabric.* Tom. III. p. 357. Tom. V. p. 15 ſqq. Io. Fr. Buddei *Iſagoge Hiſt. theologic.* l. cit. P. Baile *Dictionaire* Tom. IIII. p. 2841 ſqq. Paull. Freheri *Theatrum viror. eruditione claror.* p. 362 ſqq. Chriſtophor. Sandii *Bibliotheca Antitrinitar.* p. 98.

GERARDI VOSSII, Scripta fere omnia

rariora eſſe teſtatur Gerdeſius in *Florileg.* p. 289. Catalogus eorum inuenitur apud Niceron *Memoires* Tom. XIII. p. 143. Fuit GERARD. VOSSIVS, Leodienſis, Theologiae Doctor, Sedis apoſtolicae Protonotarius, & Eccleſiae Tungrenſis Praepoſitus. Diem obiit ſupremum Leodii 1609. Vid. Ian. Nicii Erythraei *Pinacotheca* II. XXXVIIII. p. 125 ſqq. Ioannis Chapeauilli *Geſta Pontificum Tungrenſium, Traiectenſium, & Leodienſium a variis auctoribus collecta & notis illuſtrata* Tom. III. *Leodii* 1616. in 4. p. 667 ſqq.

ISAACVS VOSSIVS de poematum cantu, & viribus rhythmi. *Oxonii, e theatro Sheldoniano*, 1673. in 8.

Obſeruationes, exquiſita doctrina refertas, liber exhibet, qui inter rariores ISAACI VOSSII libros, merito obtinet locum. Conf. Niceron *Memoires* Tom. XIII. p. 127 ſqq.

La Genealogie des Comtes de Flandres depuis Baudoin Bras de Fer, jusqu' à Philippe IIII. Roi d'Eſpagne. *A Brugges* 1642. II. Tom. in fol. cum figuris aere expreſſis.

Les Seaux des Comtes des Flandres & inſcripti-

ons

ons des Chartres par eux publiées, par O. DE WREE, *ibid.* 1645. in fol.

Non deesse inter eruditos, qui illam librorum OLIVARII VREDII gallicam versionem extare, in dubium vocant, scribit Cl. Vogtius p. 716. *Bibliothecae* vero *Hulsianae Catalogus* e cuius P. I. p. 241. librorum titulos hic adscripsimus, eiusmodi versionem extare omnino confirmat.

IEAN IVVENEL DES VRSINS, Histoire de Charles VI. & des Choses memorables de son regne, depuis l' an. 1380. jusqu' en 1422. augmentée en cette nouvelle edition, de plusieurs Memoires, Iournaux, Obseruations historiques, & annotations, contenant divers Traitez & Contrâts, Testamens, & autres Actes & pièces du même temps, non encore imprimés, publiés par Mr. Denys Godefroy. *A Paris* 1653. in fol.

Splendidam hanc editionem, quae *e typographia* prodiit *regia*, in ipsa Gallia admodum esse raram & infrequentem testantur Lengleti du Fresnoy *Tablettes chronologiques* P. I. p. CCIIII. Conf. Niceron *Memoires* Tom. XVII. p. 80. Christian. Gottlieb Buderi *Bibliotheca historica* Struuiana p. 358. Nihil vero in isto opere se scripsisse, adfirmat IOANNES IVVENELLVS DE VRSINIS *Doctor in legibus & in decreto, suo tempore Episcopus & Comes Bellovacensis, Par Franciae, Regibus Galliae* Carolo VII. & Ludouico XI. *a consiliis, deinde vero resignante Archiepiscopatum fratre suo* Jacobo, *Archiepiscopus Rhemensis*, quod non vel ipse viderit, vel a patre suo, qui rebus gestis adfuerat, resciuerit; quippe qui fuerat antea custos Praetoritatus Mercatorum Parisiensium, tum Aduocatus Regis in Parlamento, ac serenis-

reniſſimi Delphini Cancellarius. Mortuus eſt IOANNES IVVENELLVS DE VRSINIS an. 1474. vid. Fratrum Sammarthanorum *Gallia Chriſtiana* Tom. I. in *Archiepiſcopis Rhemenſibus*, Caſimir. Oudini *Commentarius de Scriptoribus & ſcriptis eccleſiaſticis* Tom. III. col. 2560. Dom. Bernard de Montfaucon *Monumens de la Monarchie Françoiſe* Tom. III. p. 353. vbi eius, & totius familiae imagines, nitidiſſime aere expreſſae, conſpiciuntur.

A. VINCENTII VSTRYCII, Sobieſciados, ſeu de laudibus Ioannis Magni, Poloniarum Regis inuictiſſimi, Carminum libri quinque. *Venetiis*, *apud Io. Franciſcum Valuaſenſem*, 1676. in 4. pp. 149.

ANDREAS VINCENTIVS VSTRYCIVS, ſeu vt lingua Polonorum vocatur vernacula, VSTRCYCKI, V. I. Doctor, & Canonicus Primislauienſis fuit. Compoſuit hunc panegyricum poeticum in itinere, quod ad viſendas gentes exteras ſuſceperat. Id enim ipſe in libri teſtatus praefatione, vbi ſcribit: *Non enim bis, Aeneidos, aut Thebaidos luſtra, quae dimidium aetatis meae ſuperant, impendimus; nec in otio domeſtico, ſed in gentium exterarum peragratione, reſiduo a ſtudiis, tempore, incubuimus.* Conf. Io. Daniel Ianozki *Nachricht von denen in der Zaluskiſchen Biblioth. ſich befindenden raren polniſchen Büchern* P. I. p. 87 ſqq.

VSVARDI Martyrologium, cum praefatione, additionibus, metrico martyrologio Wandelberti, & Annotationibus Io. Molani. *Louanii*, 1568. in 8.

Saepius quidem hoc *Martyrologium* fuit editum, & illius editiones nonnihil de pretio amiſerunt, poſtquam

quam duae recentiores editiones, quarum titulos adferemus, in lucem prodierant; illa tamen a nobis adducta editio, inter rariores libros referri solet, propterea quod Io. Molanus Theologiae Professor, Apostolicus ac Regius librorum Censor, & ecclesiae S. Petri Louaniensis Canonicus, nonnulla, in illa, de scriptis supposititiis prodiderat, quae sub diuersorum Patrum ecclesiasticorum nomine circumferri solent. Id enim cum aegre ferrent nonnulli, Molanus se adductum intellexit, vt in editionibus *Louan.* 1573. in 8. & *Antuerpiens.* 1583. in 8. ea expungeret, quae de eiusmodi scriptis prodiderat. Vid. Niceron *Memoires* Tom. XXVII. p. 341. Nouam *Martyrologii* editionem dedit Ioannes Baptista Sollerius, Societatis Iesu Theologus, qui illud, *ad excusa exemplaria XIIII. ad codices MSS. integros XVII. atque ad alios ferme L. collatum, ab additamentis expurgatum, castigatum, & quotidianis obseruationibus illustratum, Antuerpiae, ex typographia Io. Paulli Robyns* 1714. in fol. in lucem emisit. Vid. de hac editione admodum splendida *Acta Eruditor. Lipsiens.* anni 1715. p. 473 sqq. Insertum fuit VSVARDI *Martyrologium, cum Auctario* Io. Bapt. Sollerii *Actis Sanctorum*, & quidem Pars I. *Iunio* Tom. VI. Pars II. *Iunio* Tom. VII. Verum extitit quidam e Congregatione S. Mauri Benedictinus monachus, qui hunc Sollerii laborem vanum fuisse contendit, propterea quod VSVARDI autographo non vsus fuerat. Itaque edidit: VSVARDI, *San-Germanensis monachi*, Martyrologium *sincerum, ad Autographi, in San Germanensi Abbatia, seruati, fidem editum, & ab Obseruationibus* Io. Bapt. Sollerii Soc. Iesu *vindicatum. Paris.* 1718. in 4. vid. *Journal des Savans* 1719. p. 183 sqq. *Memoires de Trevoux* 1719. p. 770 sqq. Qui plura de VSVARDO, eiusque *Martyrologio* noscere cupit, adeat Io. Alb. Fabricii *Biblioth. graec.* L. V. Cap. XXXII. p. 37. Christophor. Matth. Pfaffii *Introduct. in Histor. Theolog.*

log. litterar. P. III. L. IIII. §. 10. p. 296 ſqq. Chriſt. Schoettgenii *Continuat. Biblioth.* Fabrician. *med. & infim. Lat.* L. XX. p. 860 ſqq.

BONAVENTVRAE VULCANII, Hiſtoria Tumultuum Belgicorum ab anno 1566. ad ann. vsque 1577.

Ipſi in eam adducimur ſententiam, vt cum Cl. Vogtio p. 717. ſtatuamus, hunc librum non extare. Franc. enim Sweertius in *Athenis Belgicis* p. 161 ſqq. Ioan. Meurſius in *Athenis Batauis* p. 107 ſqq. Valent. Andreae in *Biblioth. Belgica* p. 116 ſqq. Paull. Freherus in *Theatro viror. eruditione claror.* p. 1509. P. Baile dans le *Dictionaire* Tom. IIII. p. 2860 ſqq. Niceron dans les *Memoires* Tom. XXXIIII. p. 13 ſqq. quos, vt Bibliothecarum Catalogos taceamus, ideo euoluimus, nullam illius mentionem faciunt. Forte libellus, qui ſub Eremundi Friſii nomine prodiit, & titulum prae ſe fert: *Hiſtoria & origo Belgicorum tumultuum, immaniſſimaeque crudelitatis per* Cliuiam & Weſtphaliam *patratae, fideliſſime conſcripta, & tabulis aeneis repraeſentata, Lugd. Bat.* 1619. in 8. occaſionem dedit opinioni, quae eiusmodi librum extare, vulgauit.

W.

SINCERI WAHRENBERGS, kurtzes Geſpraech von der Polygamie 1671.

Cum liber in Suecia ederetur, diuerſae de auctore inter viros doctos percrebuerunt ſententiae. Chriſtianus nimirum Vigil, vel, qui nomine illo occultus fuit Fridericus Geſenius, Superintend. Gardelebienſis *epiſtola ad* SINCERVM WAHRENBERGIVM *Suecum, ſuper polygamia ſimultanea, in qua primaevum coniugii inſtitutum de nonniſi vna vxore ſimul haben-*

benda, ficuti id ab initio humani generis factum, in lege Mosis de non adulterando repetitum, a Christo explicatum, & ab Apostolis Christianismi traditum est, monstratis etiam, quibus ab hoc deuiatum fuerit, principiis, accurate expenditur, adeoque iis, quibus par est, bonae interpretationis & disputationis legibus apodictice demonstratur, quam verbo diuino cautum sit, ne quis vna plures simul vxores habeat, quamque adeo supremam hanc Maiestatis legem praeuaricetur, quisquis, extra illud vxoris suae, ad geniturum datae, adiutorio nondum per mortem destructo, alii se miscuerit. Germanopoli 1673. in 4. edita. *Samueli Pufendorfio* illum tribuere videbatur. Quae postea Samuel. Pufendorfius, hac suspicione exacerbatus, Gesenio responderit, & qua ratione, hic suam de Pufendorfio coniecturam defenderit, vid. in Christian. Gottlieb. Clugii *Diatribe epistolica de Scriptis* Io. Lyseri *ad tuendam suadendamque Polygamiam editis* p. 3 sqq. Ipse Samuel Pufendorfius *dissertationem* edidit *epistolicam ad* Seuerinum Wildschyssium *Hamb.* 1688. adscito nomine Iosuae Schwarzii, quem in Suecia Aduersarium expertus erat, vt scilicet hoc nomine occultus, cogitata sua paullo liberius exponere, eoque melius Schwarzium & reliquos adversarios perstringere posset, in qua dissertatione disertis verbis, *dialogi de polygamia auctorem* fuisse *quendam Holmiae doctorem Medicum*, scribebat. Erant etiam alii, qui cum Ioan. Dieckmanno in *Vindiciis legis monogamicae Stadae* 1678. in 4. p. 199. neque *Pufendorfium*, neque *medicum quendam Holmiensem*, sed *alium virum illustrem Suecum*, & cum Severino Walthero Slütero in libello *de Polygynia* p. 63. *Secretarium quendam Comitis a Koenigsmarck*, libri esse auctorem sibi persuaderent. Demonstravit vero, sententiis istis in medium prolatis, & sub examen vocatis, iisque reiectis S R. Christ. Gottl. Clugius l. cit. argumentis minime contemnendis, hunc librum ipsius Io. Lyseri Pastoris & Inspecto-

ris

ris quondam Portensis, foetum esse, quem vel ipse ediderit Lyserus, vel amici sententiae, quam animo de polygamia conceperat, fautores, in lucem emiserint. Oppositus est dialogus iste SINCERI WAHRENBERGII, *Herrn* D. Balthasar Menzers *Schreiben zu Stockholm an einen fürnehmen guten Freund abgegeben, über einem mit ihm gehaltnen Gespraech, betreffend die Polygamie und Ehescheidung, Stockholm* 1670. in 4. quae epistola Holmiae, inscio auctore, typis fuerat expressa. Cum vero SINCERI WAHRENBERGII dialogus, in quo *Bernhardus* & *Theodorus* ita disputant, vt posterior polygamiam, verbo diuino non prohibitam esse, demonstret, in Menzeri perueniret manus, ille dialogum istum, denuo prelo subiecit, illique animaduersiones, quibus WARENBERGII obiectiones refelluntur, addidit, qui liber hoc prodiit titulo: D. Balthas. Menzers *kurzes Bedenken über eines von sich selbst also genannten* SINCERI WAHRENBERGS *kurzes Gespräch von der Polygamie. Franckfurth* 1672. in 4. Pluribus verbis libri Wahrenbergiani historiam exposuit S. R. Christ. Gottl. Clugius in *Diatribe epistolica* cit. quam videsis.

Gewissenhafte Gedanken vom Ehestande zusammen getragen von GOTTLIEB WARMVND. *Friburg, gedruckt durch Henricum Kunrad* 1679. in 4.

Vid. Cl. Vogtii *Catalog. libror. rar.* p. 720. *Quantum e titulo coniicere licet*, scribit Christ. Gottl. Clugius in *diatribe epistolic.* cit. p. 32. *liber hic* WAHRMVNDI *est* Discursus politicus Lyseri, *quem in ipso limine, editionis anno* 1674. *procuratae*, Discursum conscientiarium *adpellat.*

M. IOH. ANDR. WALTERS, *Langendorfio-Ciz. SS. Theol. Cultoris*, Kayserliche Wirth-

 schafft

ſchafft oder Götter-Spiel, auf welchem alle Römiſche Kayſer von Iulio Caeſare als einem Marſchall in einen Palmen-Thal logiret und von dem noch löbl. regierenden Leopoldo M. gleichſam an drey Tafeln tractiret werden, allwo währenden Tafeln Hier einer mit dem andern diſcouriret, dort einer jauchzet, der andere ſeuffzet; u. ſ. f. und alſo ihre meiſten und remarquableſten Thaten ſelbſt eröffnen Alles nach Erheiſchung der an ſich gelooſten Perſonen in ernſthafften und luſtigen Madrigalen mit beygefügter Fama und Pallade, ſo, Daſz jene der Kayſer Tugend oder Laſter deutlich und ſummariſch, dieſe aber die daraus zu ſchöpffenden Moralia mit Gleichnüſſen Versweiſe anführet, zu der ſtudirenden Iugend Luſt und Nutz poetiſch entworffen. *Auf Unkoſten des Autoris verlegt und zu finden Bey Ioh. Herbordt Kloſen, in Leiptzig. Zeitz, gedruckt mit Huchoniſchen Schrifften* 1699. in 8. pp. 144. excepta dedicatione & praefat.

Libelli, qui ſingulare prorſus & lepidum Auctoris prodit ingenium, pauciſſima diuulgata fuerunt exemplaria. Eo enim tempore, quo comparuit, ſuperiorum iuſſu prohibitus, & ſuppreſſus fuit.

Saechſiſches WEICHEILD, Lehenrecht, vnd Remiſſorium.

Ornat Bibliothecam Portenſem codex rariſſimus litteris gothicis in forma maiore impreſſus, in quo inuenitur *das* WEICHBILD *cum gloſſa* folior. 102. *das Lehenrecht cum gloſſa* folior. 118. *das Remiſſorium* fo-

folior. 116. Tempus, quo typis excusus fuit iste codex, nos docet typographi subscriptio, in fine remissorii conspicua: *Hie endet sich das remissorium mit sampt dem* WICHBILD *und lebenrecht. Getrucket vnd vollendt in der keyserlichen stat Auspurg von Anthonio Sorg an montag nächst vor Thome des iars als man zalt nach Cristi gepurt. MCCCCLXXXII.* Inchoatur codex noster praefatione rhythmica, quae cum in recentioribus editionibus omissa fuerit hic adscribitur:

Got gebe seyner sele rat,
der dises Buch getichtet hatt.
Ecke von repchaw,
sein pflege vnser frau
Das der seynes lones warte,
in des hymels garte.
Des bittend alle gen got,
Michahel sey der bot.
Daz der seine sel weisz,
in das frone paradeisz.
Mit dem gerechten ewigklichen
in got sey ir freude reiche.
Vnd beschliesse in darjnne
Das der got ymmer mynne,
seyt seine genade seind so raine.
Den von Franckenstein.
thu in deiner säligen genosz,
vnd secze in abrahams schosz.
Wann von seiner bet geschehen ist,
das man disz buch teutsch list.
Het got an mich gelegt
Kunst and weiszheyt
der jch laider one bin,
So wölte jch gern meine synn
mit fleisse daran keren.
eren Ecken *wort meren*
Von den genaden gotes und sein.
so ist disz buch worden mein:
Nun weisz ich nit sprechen mer
got gebe daz meyn will erges.
Daz sein grosse weiszheyt

 die

die got an in hat geleit.
Zu seyner masse kommen.
beyde zu genaden vnd zu frommen.

Quod siquis hos rhythmos, cum illis, qui in denen *Merkwürdigkeiten der Koenigl. Biblioth. zu Dr.* Tom. I. p. 226 adlati fuerunt, contulerit, ab illis, variis in locis, inprimis si scribendi rationem spectaveris, eos discedere intelliget. Rhythmos excipit *Coronica de tempore creacionis mundi.* In illo chronico haec leguntur: *Von keiser Julio: Von roma begin über VI hundert jar vnd, LXXXXVIIII. jare ward* julius *Keiser zu Rom. der vil stet gewan. vnd waz an dem reich. X jar. vnd do er. X. jar an dem reiche gewas do ward er von den römeren erschlagen. vnd waz. LVI. jar alt. An dem letsten tag ee er starb viel ein plicze auf den marckt neben der seule die er hat lassen seczen in der nacht ee er starbe wurden geöffnet die venster seines gemaches mit also grossem sturme daz er wolt wänen das pallas wöllt brächen. do er wolt geen auf das capitolium do ward jm ein brief geantwurt darjnn stund geschrieben.* Der richter des todes beytet dein. *do er den brieff gelasz do hielt er in do er gestarb do vand man jm in der hand.* De Imperatore Constantino, chronici auctor inter alia scribit: *Diser* constantinus *gab dem bapst weltliche gewett. XL. schilling ze seinem gericht nach küngs recht zeczwingen alle die de do wider geborsam lebeten der cristenheit. Er saczt dem bapste zereiten auf einen blancken pferd, vnd das der keiser sölt den stegraiff halten. Er beköret auch die sachssen vnd gab jn ire priuilegia das wyr den* sachsenspiegel *heissen. Dyser keiser hat grösse ere begangen.* Chronico finis imponitur cum Imperatore Wilhelmo Hollandiae comite. Articulus des WEICHBILDS primus, his inchoatur verbis: *Nun höret vnd vernämendt von des rechten begin, vnnd von wanns es herkommen ist. Daz recht ist dreierhande gotesrecht ist das erste. Margrecht ist das ander. Lantrecht das ist das dritt.* Praefatio iuris

ris feudalis siue des *Lehenrechts*, in nostro codice, hoc habet initium: *Der menschen gedenken gebrächlichen seind, vnd die schare ist auch nicht genüge wann was die menschlich vernunft begreiffen mage das ist sunderlich nott von nature wegen das sy vor also vil verleürt. dise schreibet* Seneca *allein daz die worte sein seind. Doch will jch sy mit verbüncknusz des schöpffers der nature pringen zu meiner suchung meius gegenwirtigen synnes, wann das heylig recht in der menschen syn nit also genczlich begriffen ist noch zehalten. wann vergessenheit ist menschlich vnd der nit rethe das ist müglich vnd göttlich.* vt C. De ve. iu. enucli. l. II. §. Siquid aut. l. IIII. *Vund darumb so hat der also hoch gelobt, vnd hoch geborn des got ewiklich gedenck dises gegenwirtigen buches auszgeber keiser* Friderich von Stauffen *das do* lehenrecht *genannt ist. wol erkannt hat das der menschen vernunfft nit allein also kranck wär, sundern zergenklich allein wol der menschliche sam werend ist* &c. *Remissorium*, vt dicitur, multis in locis ab illo discrepat, quod recentioribus iuris Weichbildici adiectum conspicitur editionibus. Auctorem *Remissorii* esse Theodoricum de Bocksdorf siue Burgsdorf, iuris vtriusque in Lipsiensi academia ordinarium, & Canonicum Martisburgensem, & postea ab anno 1463. Episcopum Numburgensem, coniicimus e verbis Paulli Langii, in *Chronico Numburgensis, Ecclesiae omnium Episcoporum, qui a tempore* Ottonis M. *Imperatoris, vsque ad* Caroli V. *tempora, per DLX. annos; continua successione rexerunt, nomina & gesta scitu digna continenze*, apud Io. Burch. Menckenium in *Scriptor. rer. Germanicar.* Tom. II. p. 48. Theodoricus *tercius* de Bugsdorff *cognominatus tricesimus quartus Nuenburgensis ecclesie Pontifex. Anno Dom.* 1463. *Indictione Romanorum XI. mense Octobri electus est anno autem sequenti coronatus. Hic studio & disciplina Lipsiensis fuit. eiusdem gimnasii iuris vtriusque Ordinarius & non minus diuinarum scripturarum cognicione*

 con-

conspicuus. non modo presentibus sed & posteris utilis & proficuus. Edidit siquidem inter cetera ingenii sui monimenta. Repertorium in iura Saxonum *utilissimum. Praefuit autem tribus annis feliciter & optime. Obiit enim anno Dom.* 1466. De aliis iuris Weichbildici Saxonici, & feudalis editionibus, vid. die *Merwürdigk. der Koenigl. Bibliotb. zu Dr.* l. cit.

Qui me non voluit nunquam feliciter soluit: Incipit Clauicula indulgentialis & absolutionis sacerdotalis secundum abbreuiatum latissime *summe venerabilis* NICOLAI WEIGEL *sacre theologie baccalarii formati: ualidissimi theologi* de indulgentia plenaria ad Iohannem Episcopum Müsznensem sacre theologie professorem tempore concilii basiliensis. Anno Chr. M. CCCC. XLI. Et habet quinque partes: Partes vero capitula: & de his omnibus communiora quasi recisa relinquentur. Apicibus sacrarum scripturarum minime derelictis pro vtilitate omnium sacerdotum. in folio folior. 41.

Hac ratione inchoatur liber haud vulgaris raritatis. Scriptores enim qui libri faciunt mentionem, librum ipsum oculis non conspexisse, videntur. Anton. Posseuinus in *Apparat. sacr* Tom. II p. 498. haec tantummodo ex Eisingrenio, de auctore, & eius libro adtulit: NICOLAVS VOIGELT, *quem alii scribunt* WIGELI, *Germanus, Commentariolum scripsit de indulgentiis, Friburgi anno* 1438. Eadem leguntur in Io. Alb. Fabricii *Biblioth. med. & infim. Lat.* L. XIII. p. 396. Apud Ios. Simlerum in *Biblioth.* p. 527. haec inueniuntur: NICOLAVS WIGELI *scripsit tractatum de indulgentiis. Hic* NICOLAVS *pro reductione Graecorum indulgentias per concilium Basi-*

Basileense datas promulgauit Friburgi anno 1438. Haec fere sunt, quae apud scriptores, quos euoluimus de NICOLAO WEIGELIO inuenire potuimus. Qua ratione Michael. Maittairius in *Annal. typograph.* illius fecerit mentionem, mox videbimus. Totum opus LXXVIIII. absoluitur capitibus, quibus additur conclusio. Definitionem indulgentiae WEIGELIVS capite I. *ex mentibus doctorum indulgentiam describentium, scilicet* Wylhelmi *in sacramentali.* Francisci Maronis *qui pertractat in sermone qui incipit. Quodcunque ligaueris indulgentia dat. sancto Francisco in Assisio:* Henrici bitterueldis. Hugonis *super quarto.* Doctoris solemnis *scilicet* Henrici de gandavo. Casperi de Caldrinis, eam adtulit: *Indulgentia est remissio pene* (poenae) *temporalis: debite pro peccatis actualibus penitentium: restantis post absolutionem sacramentalem ex causa rationabili: rationabiliter facta. respectu susceptibilis vel susceptibilium. de thesauro supererogationis perfectorum ecclesie. eiusdem claue vel potestate.* Caussam vero, qua adductus fuit WEIGELIVS, vt hunc *de indulgentiis* librum conscriberet, adfert duplicem. Altera in fine capitis primi, altera in fine totius libri reperitur. Illam his verbis exponit: *Tractatulus vero prefatus iam dicti* magistri NICOLAI *elaboratus est propter indulgentias plenarias datas a Concilio Basiliensi Anno domini MCCCCXXXVI. IIX. Kalendis Maii, pro facto reductionis Grecorum, quos ipse per Germaniam duxit.* Hanc ita conceptam deprehendimus: *Hec propter questores per terras currentes & indiscrete indulgentias pronuntiantes. quorum malum euitari non potest nisi cognitum. ps. LXXII. Hoc labor est ante me donec intrem in sanctuarium dei. id est in scripturas.* Conf. Michael. Maittaire *Annal. typogr.* Tom. I. p. 499. vbi haec verba mirifice deprauata e *Catalogo Bibliothecae Kielmannseggianae* p. III. p. 34. adlata fuerunt. In Nostro enim exemplari, NICOLAI WEIGELII nomen, in fine libri non comparet, neque

ille *S. Theologiae Baccalaureus* dicitur, *formatus propter quaestores per totam terram currentes, & indiscrete indulgentias pronuntiantes, quorum malum euitari non potest, nisi cognitum.* sed verba adlata *Haec propter quaestores* &c. nisi plane fallimur, ad librum, minime vero ad eius auctorem referri debent. In libri conclusione, siue vt auctoris sunt verba, *in fine finali addit* magister NICOLAVS *quatuor quaestiones motas & determinatas in vesperiis in aula Anno dni MCCCCXLI. XXVIIII. mens. Maii. pro dando sibi birreto a reuerendo in cristo patre. ac dno. dno.* Iohanne *episcopo Misznensi.* I. *questio. An Episcopus in sua diocesi posset dare indulgentias auctoritate, ordinaria, quas quilibet sue diocesi. existens in caritate possit promereri?* II. *Vtrum ecclesia vniuersalis sancta & immaculata per se, vel per generale concilium legitime congregatum: quo est represent a largiri possit plenariam peccatorum remissionem clauium potestate in eam a Christo immediate deriuatam?* III. *Vtrum episcopus per solennes quas dare habet indulgentias remittere possit pro peccatis debitas penitentias.* IIII. *Vtrum indulgentie dentur potestate summorum pontificum, vel aliorum episcoporum, aut de thesauro ecclesie & an potestate ordinis aut iurisdictionis. Et an potestate ordinis respicientis corpus Christi verum. aut corpus misticum quod est ecclesia. Et an potestate seculari an ecclesiastica, Et si sic an potestate ecclesiastice iurisdictionis in foro exteriori, vel interiori?* Typographi & loci quo liber impressus fuerit, in nostro exemplari, nullum extat indicium, haecque tantummodo verba, in libri fine leguntur: *Finis est Deo gratias. Sub annis domini Millesimo quadringentesimo octuagesimo* (1480). *Amen.* Error igitur sine omni dubio typographicus est, cum in *Bibliotb. Kielmannsegg.* l. cit. liber 1488. impressus dicitur, quem postea errorem, in suos transscripsit *annales typograph.* Michael. Maittaire l. cit.

VA-

VALENTINI WEIGELII, aureum vellus. Vid. Cl. Vogtii *Catalog. libr. rar.* p. 722. Prodiit liber titulo: *Keren Happuch, Posaunen Eliae des Künstlers, oder Teutsches Fegfeuer der Scheidekunst* &c. *Hamb.* 1702. in 8. cuius auctorem esse dicunt Soeldnerum quendam Medicinae doctorem. In eo p. 85. de hoc WEIGELII libro, ea relata legimus: *Sonst soll dieser* WEIGELIVS *eine Schrift haben drucken lassen,* aureum vellus *genannt, weil er aber gar zu offenherzig darinne gangen, haben seinn Bekandten selbige meistens aufgekaufft vnd verbrandt, ist mir aber biszher nichs zu Gesichte kommen.* Prodiit quidem *Hamburgi,* VALENTINI WEIGELII *vellus aureum & chrysopoeia, seu chrysopoeia maior & minor, das ist güldner Vliesz und Gold-Erzielungs Kunst.* 1716. in 8. sed librum ineptum ab alio conscriptum, & vt credulos emtores, eiusmodi nugarum aestimatores alliciat, WEIGELII nomen illi esse praemissum credimus.

WOLFGANGI WEISSENBVRGI, *Academiae Basiliensis Mathematici* Descriptio terrae sanctae, iuxta ordinem Alphabeti, *Argentorati, apud Wendelinum Richelium* 1536. in fol.

Hanc editionem, quae cum Iacobi Ziegleri, opusculis cosmographicis hoc prodiit titulo: Iacobi Ziegleri, *Terrae sanctae, quam* Palaestinam *nominant,* Syriae, Arabiae, Aegypti, & Schondiae *doctissima descriptio, vna cum singulis tabulis earundem regionum topographicis. Item* Holmiae *planeregiae vrbis calamitosissima clades ab eodem descripta: cuius libri & hic titulus est:* Christierni secundi *regis* Daunmarchiae *crudelitas perpetrata in proceres* Sueciae & *populum Holmensem. Accedit alia descriptio Terrae sanctae iuxta ordinem Alphabeti ad scripturam proxime directa, & vtilissima etiam plebeio le-*

ctori, authore Wolfgangio Weiſſenburgio. *Volumen impreſſum Argentorati apud Wendelinum Rihelium* 1536. rariſſimam eſſe teſtatur Gerdeſius in *Florileg.* p. 293. qui Auctorem *Weiſſenbergium* adpellat. Conf. Ioſ. Simleri *Biblioth.* p. 326. & p. 687. vbi WOLFGANGVS WEISSENBVRGIVS nonſolum Mathematicus, ſed etiam theologus & eccleſiae Baſilienſis miniſter dicitur, eiusque *Deſcriptio terrae ſanctae in tabulas ſeptem chartarum digeſta, ita vt in pariete affigi poſſit, cum libello eandem declarante, Argentorat. anno* 1538. excuſa memoratur. Teſte Iacobo le Long in *Biblioth. ſacr.* Tom. II. p. 1015. extat etiam WOLFG. WEISSENBVRGII *Vrbis* Ieruſalem & Palaeſtinae *diligens deſcriptio ex optimis quibusque Auctoribus. Paris.* 1542. Vtrum liber a *Deſcriptione Terrae ſanctae* diuerſus, an alia tantummodo, eiusdem libri, mutato titulo, ſit editio, ii viderint, quibus vtrumque librum conferendi facta fuerit poteſtas.

IO. ANGELII WERDENHAGEN, I.C.C. Ψυχολογία vera I. B. T. XL. quaeſtionibus explicata, & rerum publicarum vero regimini, ac earum maieſtatico iuri applicata. *Amſtelod. apud Io. Ianſſonium* 1632. in 16. pp. 621. except. dedicat. praefat. & aliis praemiſſis.

In hoc libro IO. ANGELIVS WERDENHAGEN, paradoxum & fanaticum ſatis ſuperque prodidit ingenium. Litterae I. B. T. deſignant Iacobum Boehmium Teutonicum. Godofredus Arnoldus quidem in der *Kirchen- und Ketzerhiſtorie* P. III. Cap. VIIII. p. 88. hunc librum in 4. prodiiſſe ſcribit, ſed vno eodemque anno eum diuerſa forma editum fuiſſe, vix credibile eſt. Conf. de IO. ANGELIO WERDENHAGEN, qui nonnullis Atheiſmi ſuſpectus videtur, D. Tobiae Wagneri *Examen elenchticum Atheiſmi*

theiſmi ſpeculatiui, Tubing. 1677. in 4. p. 74. Io. Mülleri *Atheiſmus deuictus* p. 39. Ehregott Daniel Colbergi *Platoniſch - Hermetiſches Chriſtenthum* C. V. p. 255.

Chronica der weitberuempten Keyſerlichen Freyen und deſz H. Reichs Statt Augſpurg in Schwaben, von derſelben alten Vrſprung, Schoene, Gelegene, zierlichen Gebäwen vnnd namhafften gedenckwürdigen Geſchichten in acht vnderſchiedliche Capitul (dero Innhalt vor Anfang dieſer Chronicken, ſampt Abbildung vnd Deutung gedachter Statt alter monumenten zu finden) abgetheilt: ausz desz Edlen vnd Ehrenveſten Marx Welſers des Iüngern Patricii, vnd Burgermeiſters daſelbſten acht Büchern (ſo er in lateiniſcher Spraach beſchrieben, vnd vor einem Ihar in offnen Truck auszgehen laſſen) gezogen vnd derſelben Burgerſchafft ſampt dero Benachbarten zu ſondern Ehren vnd gefallen in vnſer teutſchen Spraach in Truck verfertigt, durch ENGELBERTVM WERLICHIVM, *der hiſtorien liebhabern* 1595. *Getr. zu Franckf. am Mayn. bey Chriſt. Egen. Erben.* in fol.

De libri raritate vid. Scriptores a Cl. Vogtio p. 723. cit. Eſt nobis exemplar e Bibliotheca Portenſi ad manus. Dedicatio ad nonnullos Ciuitatis Auguſtanae Mercatores, a Wolfgango Dietr. Ceſar *von Augſpurg bürtig, vnd Bürger zu Frankfurth,* cuius ſumtibus liber prodiit, profecta eſt. Dedicationem ſequitur: *Lobſpruch vnd kurtze poetiſche Beſcreibung der Statt* Augſpurg *durch* Salomonem Frenzelium

von

von Breszlaw. *Ietzo in liebliche teutſche Reimen gebracht*, *durch* Teuc. Annaeum Priuatum C. Poeſeos ſtudioſum. *anno* 1595. Haec excipiunt *Monumenta & antiquitates vrbis Auguſtanae* pp. 97. Pars Chronici I. 110. abſoluitur paginis. In fine illius haec leguntur verba: *Bisz hiher*, Marx Welſer: *dieweil er dann ſein Augſpurgiſche Hiſtorien allhie beſchloſſen*, Gaſſerus *aber ſeine Annales weiter continuirt*, *ſo wöllen wirs bisz daher für den erſten Theil Augſpurgiſcher Chronica gehalten haben*, *vnd nun in nachfolgenden andern Theil hören*, *was gemeldter* Gaſſerus *weiter hievon ſchreibet.* Haec pars, quae paginas 282. complectitur, ſine titulo & praefatione eſt, ac ſtatim caput primum ante oculos ponit. Cauſſam illius rei pluribus verbis adtulit I. G. Schellhornius Tom. X. *Amoenitat. litterar.* p. 1035. not. c. Pars ſecunda & tertia, non WERLICHIVM, qui in titulo *antiquorum Monumemorum* Parti chronici I. praemiſſorum etiam ENGELBERTVS WIELICHIVS adpellatur, ſed Wolfgangum Hartmannum, Paſtorem Eberſpacenſem auctorem habet. Secundam partem, excipit tertiae titulus, his verbis conceptus: *Dritter und letſter Theil der Weiiberuempten Keyſerlichen Freyen vnnd desz H. Reichsſtatt* Augſpurg *in Schwaben Chronica: Ausz weylandt desz Ehrenveſten vnd hochgelärten* Achillis P. Gaſſeri *von* Lindaw *der Artzney Doctoris vnnd ehegedachter Statt* Augſpurg *verordneten Phyſici*, *Chronica* (*ſo er mit groſſer Mühe vnd ſonderm Fleisz zuſamen ger*[illegible] *vnd in Lateiniſcher Sprach beſchrieben*) *gezogen*, *vnd derſelben Burgerſchaft*, *ſampt dero Benachbarten zu ſondern Ehren vnd Gefallen in vnſer Teutſche Spraach in öffentlichen Truck gegeben vnd in zwölff vnterſchidliche Capitel*, *abgetheilet*; *Durch den Ehrwürdigen vnd Wohlgelährten* Wolffgangum Hartmannum *Pfarrherrn zu* Eberſpach. *Getruckt zu Baſel* 1596. pp. 141. Et huic parti nihil aliud in noſtro exemplari praemiſſum conſpicitur, praeter

Car-

Carmen *von dem Vrſprunge der Statt* Augſpurg *Wappen*, & duo *Hexaſticha* latina in Annales D. Achillis Gaſſeri & in Auguſtam a Bernhardo Heupoldo Gundelfingenſi; De *Annalibus* Gaſſeri latinis, quorum pars a Wolfgang. Hartmanno quidem edita, ſtatim vero ſuppreſſa fuit, vid. Cl. Vogtium p. 301. Iacob. Bruckeri *Ehrentempel der deutſchen Gelehrſamkeit* Decur. IIII. p. 147. vbi *Wolf* Hartmann pro *Wolfgang* legitur.

Libri deflorationum ſiue excerptionum ex melliflua diuerſorum patrum: ſignanter: Auguſtini: Hieronimi: Ambroſii: Gregorii: Hilarii: Criſoſtomi: Maximi: Origenis: Remigii: Caſſiodori: Bede: Alcuini: aliorumque Doctorum orthodoxorum doctrina: ſuper euangelia de tempore: per anni circulum: per *reuerendum patrem dominum* WERNERVM. *Abbatem Monaſterii ſancti Blaſii Martiris & pontificis: in nigra ſilua: ordinis ſancti Benedicti: Conſtancienſis dioceſis* conſcriptarum: in ſermones poſtillares ſubſequentes: ſintagmazati ſiue compoſiti. in fol. folior. 158.

Monaſterium S. Blaſii in Hercynia ſilua, antiquiſſimis iam temporibus nomine *Cellae Albae*, a fluuio Alba, qui moenia praeterfluit, ſatis celebre fuit. In Diplomate Henrici V. *quo limites bonorum ad* Cellam S. Blaſii *adtinentium deſcribuntur*, *cella in Silua Swarzwald* a S. Reginberto (Reginberto Seldenbürenſi Nobili Tigurino, ob manum amiſſam) *conſtructa*, *ab* Ottone *autem Imperatore & item a beatae memoriae patre* Heinrico *Deo*, *& S. Blaſio cum locis circumiacentibus & terminatione eorum*, *in proprium tradita*, *conceſſa & confirmata* dicitur. Extat illud diploma in Marquardi Hergott, Ordinis S. Benedicti, Con-

Congregationis S. Blasii in Nigra Silua Capitularis & magni Cellerarii, Caesar. & Reg. Maiestat. Hungar. & Bohem. Historiographi & Consiliarii *Genealogia diplomatica Augustae gentis Habsburgicae* Vol. II. *Vienn. Austr.* 1737. in fol. Num. CXCVII. p.136. Plura diplomata, quibus historia huius monasterii illustratur, inueniuntur in eodem Opere, passim. Anno vero 983. ab Ottone II. Imperatore monasterium S. Blasii, in Abbatiam S. R. I. exemtam, conuersum esse, litterae istius Imperatoris declarant confirmatoriae, nouae Abbatiae concessae. vid. Marqu. Hergott historia de origine istius Abbatiae, quae extat in Io. Hieronym. Lochneri *Sammlung Merkwürdiger Medaillen* ann. 1744. p. 185 - 199. & p. 417. Parachronismum igitur admisit Rudolph. Hospinianus *de origine & progressu Monachatus ac ordinum monasticorum, Equitumque militarium omnium, Tigur.* 1588. in fol. cum L. V. Cap. XXV. fol. 204. id anno 1084. accidisse scribit. Conf. Martin. Crusii *Annal. Sueuic.* P. II. L. IIII. p. 131 sqq. P. II. L. VI. p. 193. Duo in ista Abbatia, WERNERI fuerunt, quorum alter in serie Abbatum, a condita Abbatia secundum, alter vero octauum occupavit locum. Ille ad dignitatem Abbatis peruenit anno 1045. diem obiit 1068. Hic infulam Abbatis adeptus est anno 1170. quam moriens deposuit anno 1174. Vid. Marquard. Hergott Series Abbatum apud Lochnerum l. cit. p. 198. Sine dubio posterior, Operis, cuius titulum adduximus, compilator extitit. Aubertum igitur Miraeum, in *Auctario de Scriptor. Eccles.* p. 65. edit. Fabric. & Casimir. Oudinum in *Commentar. de Scriptor. & Scriptis Eccles.* Tom. III. col. 33. errare, in aperto est, cum ille Auctorem *librorum deflorationum*, circa annum 1200, hic vero circa annum 1210. floruisse scribit. Adscripsit quidam exemplari, quod in Bibliotheca Portensi reperitur. *Vixit Auctor circa annum* 1494. huiusque rei testem produxit Io. Wolfii *Lectionum*

Me-

Memorabilium & reconditarum Tomum I. Centenar. XV. 931. Quo vero iure Wolfium iſtius erroris fecerit auctorem, ille probe intelliget, qui in *Lection. Memorabil.* loc. cit. euoluerit. Hoc WERNERI Opus rariſſimum eſſe, nonſolum, ex eo coniicimus, quod Anton. Poſſeuinus in *Apparat. ſacr.* Tom. III. p. 373. ſcripſerit: WERNERVS *Abbas S. Baſilii* (Blaſii) *fertur ſcripſiſſe libros deplorationum* (deflorationum) *ſed eum non vidi;* ſed id etiam diſertis teſtatur verbis Caſimir. Oudinus l. cit. Index operi praemiſſus, hoc ſingulari titulo inſcribitur. *Annotatio notabilium doctorum, in libro deflorationum patrum.* Illum autem titulum, quem ſupra adpoſuimus, excipit figura ligno inciſa, in qua conſpicitur ſenex triceps coronatus, dextra pomum ſic dictum imperiale, ſiniſtra ſceptrum tenens, cum his verbis ſupra poſitis: *Sancta Trinitas*, libertate ſane nimis, vt Michael. Maittaire in *Annal. typogr.* Tom. I. p. 571. not. 11. ſcribit, vt ne dicam peius, profana. Dextrae ſenis adſident in nubibus, Matthaeus, Marcus, S. Blaſius, ſiniſtrae Lucas, Ioannes, Beata virgo. Sub imagine S. Blaſii, conſpicitur *Abbas* WERNHERVS, manu librum tenens, ſub beata virgine, Abbas Georgius, qui eo tempore, quo liber editus fuit, Abbatiae praefuit. Vterque genibus prouolutus conſpicitur. Sub pedibus ſenis ſe obiiciunt oculis, Abbatiae S. Blaſii inſignia, ceruus ſcilicet proſiliens aureus, in caeruleo vt vocatur campo, his adſcriptis rhythmis:

Hoc ſintagma tibi: iuſſi rex celite ſcribi
Suſcipias a me: quod ſuſcepi prius a te
Theotecon natum: ſcriptori fac miſeratum
Codice me Chriſto: Blaſi *ſacer offer in iſto.*

Veniunt quoque in conſpectum imagines Ambroſii, Remigii, Origenis, Ieronimi, Hilarii, Caſſiodori, Criſoſtomi, Iſidori, Gregorii, Maximi,

Ala-

p. 556. Vid. de variis editionibus ac verſionibus *Homiliarii*, quem iuſſu Caroli M. Imperatoris in eccleſiarum vſum, e Patribus congeſſit Paullus Warnefridus, ſeu Diaconus, Io. Henr. a Seelen *Selecta litteraria* p. 252 ſqq. Io. Dauid. Koelerus *de Bibliotheca* Caroli M. *Altorf.* 1727. in 4. §. 6. Io. Alb. Fabricii *Biblioth. med. & inf. Lat.* L. XV. p. 622 ſqq. De denominatione *Homiliarii* vid. Caroli Dufresne, Domini Du Cange *Gloſſarium ad Scriptores med. & infim. Lat.* Tom. III. col. 1154. edit. *Paris.* 1723. & de vi vocis *Defloratio*, Tom. II. col. 1731.

IO. WICLEFI, *viri vndiquaque piis.* Dialogorum libri quattuor, quorum primus diuinitatem & ideas tractat. Secundus vniuerſarum creationem complectitur. Tertius de virtutibus vitiisque ipſis contrariis copioſiſſime loquitur. Quartus Ro. eccleſiae ſacramenta, eius peſtiferam dotationem, antichriſti regnum, fratrum fraudulentam originem atque eorum hypocriſim, variaque noſtro aeuo ſcitu digniſſima, graphice perſtringit, quae vt eſſent inuentu facilia, ſingulorum librorum tum caput, tum capitis ſummam indice praenotauimus. 1525. in 4. folior. 179. ſi omnia numeraueris.

Hunc quidem librum, ab alio IO. WICLEFI libro, quem *Trialogum* adpellari, ſibi perſuaſerunt nonnulli, diuerſum eſſe narrant Aug. Beyerus in *Memoriis libror. rar.* p. 249. Auctor des *Eſſais de litterature* Tom. I. p. 48 ſqq. Cl. Vogtius p. 725. Sed rem ſecus ſe habere libro ipſo inſpecto docuerunt Auctores derer *Merkwürdigkeiten der Koenigl. Biblioth. zu Dr.* & derer *Nachrichten von einer Halliſchen Biblioth.* Ille Tom. III. p. 525. hic Tom. V. p. 183. *Trialogum* WICLEFI, ab his *dialogis* non eſſe diuer-

 ſum

ſum confirmat. Cauſſam, e qua error iſte enatus fuit, e verbis iſtis, quae initio ſtatim capitis I. Libri I. leguntur, deducendam eſſe ſcribunt: Haec autem l. cit. leguntur: *Cum loquutio ad perſonam multis plus complacet, quam loquutio generalis, & mens multorum, qui afficiuntur ſingularibus, ex tali loquutione acuitur, vidimus quod poſſet multis vtilis quidam eſſe* Trialogus, *vbi primo* Alithia, *tanquam ſolidus Theologus loqueretur. Secundo infidelis, captioſus, tanquam* Pſeudis *obiiceret. Et tertio ſubtilis Theologus & maturus tanquam* phroneſis *decideret veritatem.* Haud vero ſatis adcurate librum, quem ipſe WICLEFVS, Ios. Simlerus in *Biblioth.* p. 425, Io. Lelandus in *Commentar. de Scriptorib. Britannicis* P. II. p. 380. Iohn Lewis in *vita* WICLEFI mox memoranda p. 144. & alii *Trialogum* adpellant, ab Editore *Dialogum* nominatum fuiſſe, docent die *Nachrichten von einer Halliſchen Biblioth.* l. cit. *Baſileae*, librum per Othonem Brunfelſium Moguntinum, Medicum & Theologum, editum eſſe Auctor adfirmat der *Merkwürdigkeiten der Koenigl. Biblioth. zu Dr.* ſed hac de re aliqua ex parte dubitat Auctor der *Nachrichten von einer Halliſchen Biblioth.* l. cit. Vterque vero editionem an. 1517. quam Cl. Vogtius l. cit. adtulit nullibi extare, perhibet. Conf. *Acta Eruditor.* Tom. IIX. Supplement. Sect. V. p. 207. *The Hiſtory of the Life and Sufferings of the reverend and learned* IOHN WICLIFFE *D. D. Warden of Canterbury Hall, and publick Profeſſor of Divinity in Oxford; and Rector of Lutterworth in Leiceſtershire, in the Reigns of K. Edward III. and K. Richard II; together with a Collection of Papers relating to the ſaid hiſtory, never before printed: by* Iohn Lewis, *A. M. Miniſtre of Meregate. Ye ſeek to kill me, a Man, that hath told you the truth, Iohn, VIII.* 40. *London, printed for Robert Knaplock at the biſhops Head, and Rich. Wilkin at the Kings Head in St. Pauls Church yard.* 1720. in 8. pp. 442.

Le-

Leges Anglosaxonicae ecclesiasticae & ciuiles. Accedunt Leges Eduardi latinae, Guil Conquestoris Gallo-Normannicae, & Henr. I. Latinae, subiungitur H. Spelmanni Codex legum veterum, Statutorum Regni Angliae, quae ab ingressu Guil. I. vsque ad annum VIIII. Henrici III. edita sunt, praem. Guil. Nicolsoni Dissert. epist. de iure feudali veterum Saxonum, e Codd. MSS. contulit, Notas, Versionem, & Glossarium adiecit DAV. WILKINS, *S. T. P. Archidiaconus Suffolciensis, & Canonicus Cantuariensis. Londini, typis Guil. Bowyer.* 1721. in fol.

A Raritate illam Collectionem commendant *Catalogus I. P. de Ludewig* P. I. p. 532. *Biblioth. Weidmanniana.* P. II. p. 67. Recensio illius inuenitur in Michael. de la Roche *Memoires litteraires de la grande Bretagne.* Tom. VIIII. p 380 sqq.

Concilia magnae Britanniae & Hiberniae, a Synodo Verolamiensi A. D. CCCCXLVI. ad Londinensem A. D. MDCCXVII. Accedunt Constitutiones & alia ad Historiam Ecclesiae Anglicanae spectantia: a DAVIDE WILKINS, *S. T. P. Archidiacono Suffolciensi, & Canonico Cantuariensi* collecta. Volumen primum ab Anno CCCCXLVI. ad annum MCCLXV. *Londini, sumptibus R. Gosling in vico, dicto Fleetstreet; F. Gyles, in vico dicto Holborn; T. Woodward, inter duas Templi portas, Fleet-street; & C. Davis, in vico, dicto Pater-Noster. Row.* 1737. in fol. formae maior.

Volumen ſecundum ab anno MCCLXV. ad annum vsque MCCCXLVIIII. *ibid. eod.*

Volumen tertium complectitur Conſtitutiones eccleſiaſticas ad annum vsque MDXLV. *ibid. eod.*

Volumen quartum ad annum pertingit MDCCXXVII. *ibid. eod.*

Splendidiſſimi operis, in noſtris oris, non adeo frequenter obuii, recenſionem vid. in *Actis Erudītor. Lipſ.* ann. 1740. p. 1-7. dans la *Bibliotheque raiſonnée* Tom. XIIX. P. I. p. 211 ſqq. in den *Nachrichten von einer Halliſchen Biblioth.* Tom. III. p. 262 ſqq.

WILLERAMI, *Abbatis*, Paraphraſis gemina, in Canticum Canticorum, prior rhythmis latinis, altera veteri lingua Francica, cum explicatione in lingua Belgica & notis, quibus veterum vocum Francicarum ratio redditur, a Paullo G. F. P. N. Merula. Accedunt Obſeruationes Franciſci Iunii fil. 1655. in 8.

Incognita haec editio Cl. Vogtio fuit. Omnia vero, quae de hoc libro dici poterant, adtulit Vir S. R. Iacob. Siegm. Baumgarten in den *Nachrichten von einer Halliſchen Biblioth.* Tom. IIII. p. 285 ſqq. quibuscum conf. Anton. Poſſeuini *Apparat. ſac.* Tom. III. p. 373. Ioſ. Simleri *Biblioth.* p. 684. Polycarp. Leyſeri Poeſ. Prof. Ord. in Acad. Helmſtad. *Hiſtoria Poetarum & poematum medii aeui Hal.* 1721. in 8. p. 354. De Merspurgo, Sueuico oppido, quod in den *Nachrichten von einer Hal. Bibl.* l. cit. p. 294. not ***) *ein unbekanter Ort* dicitur, vid Martin. Cruſii *Annal. Sueuic.* P. III. L. VI. Cap. I. p. 308. P. I. L. XI. c. 11. p. 291. vbi Conſtantienſium Epiſco-

ſcoporum habitatio, & aerarium ſeu θησαυροφυλάκιον dicitur. Conf. P. II. L. VIIII. p. 358.

IACOBI WIMPHELINGI, Epitome rerum Germanicarum hactenus a multis deſiderata. *Marpurgi, apud Andream Colbium* 1562. in 8.

Hunc librum iam *Argentorati* 1504. in 4. prodiiſſe, teſtatur Niceron Tom. XXXIIX. des *Memoires* p. 17. In *Bibliotheca Hamburgenſi hiſtorica* Centur. I. p. 259. editio memoratur *Hanouienſis* 1524. in 12. quam vero Niceron l. cit. 1594. prodiiſſe ſcribit. Sed forte haec poſterior alia editio eſt. Titulus illi praefigitur: *Rerum germanicarum Epitome, Auctore* IACOBO WIMPHELINGO. *Seorſum excuſa. Germaniae ex variis Scriptoribus perbreuis explicatio* Bilibaldo Pirckheymero *Auctore* (iam antea prodierat *Auguſtae Vindel.* 1530. in 8. *Francof.* 1532. in 8. In Bil. Pirckheymeri *Operibus politicis, hiſtoricis, philologicis & epiſtolicis Francof.* 1610. in fol. extat p. 94-172.) *Item Germaniae inferioris hiſtoriae & loca aliquot declarata Auctore* Gerardo (Geldenhaurio) Nouiomago. *Hanou. ap. Guil. Antonium* 1594. in 12. Inſertus etiam conſpicitur WIMPHELINGI libellus *Collectioni Scriptor. rer. Germanicar.* quae *Baſileae apud Io. Heruagium menſe Martio* 1532. in fol. prodiit. p. 315-380. nec non in Simon. Schardii *Scriptor. Rer. germ.* Tom. I. p. 349-400. edit. Baſileens. Tom. I. p. 170-199. edit. Hieron. Thomae.

IACOBI WIMPHELINGI, adoleſcentia.

De hoc opuſculo, in Ioſiae Simleri *Bibliotheca* p. 326. haec legimus: *Adoleſcentia opus egregium, continens praecepta ad mores ingenue formandos, partim ab ipſo autore ſcripta, partim ex variis & optimis ſcriptoribus quinquaginta numero collecta, & in locos digeſta, Argentinae impreſſit Matthias Hupfuf* 1514. *cum*

additionibus Gallinarii. Idem huius libri elogium, Simleri verbis reperitur apud Possеuinum Tom. II. p. 88. qua ratione vero typographi mutauerit nomen, & opusculum *Argent.* 1514. *per Heruagium* impressum esse scripserit, ignoramus. Nobis antiquior libri editio est ad manus, cuius integrum adscribemus titulum: *Adolescentia* IACOBI WIMPHELINGII *cum nouis quibusdam additionibus per* Gallinarium *denuo reuisa ac elimata. Additiones he sunt Epistola* Enee Siluii *de litterarum studiis. Ex* Lactantio *quedam pulcerrima. Epistola* WIMPHELINGII *Responsiua* Wolfii. *Carmen* Philomusi *de nocte: vino & muliere. Moralitates* WIMPHELINGII. *Sententie morales ex* Francisco Petrarcha. *Epithaphia quedam in* Ioannem Dalburgium *Episcopum Wormat. Et alia quaedam passim inserta.*

Ad Ludimagistros, pedagogos & gymnosophistas
Gallinarii *Exastichon.*

Moribus indomitam tetricis frenare iuuentam
Esse modus: medium: principumque solet.
Siue quod intonsa est viciis obnoxia pubes
Siue quod in varias flexilis ipsa vias
Aurea sufficiet tibi pharmaca WIMPHELINGVS
Que superant Coi sancta recepta seniis.

Liber formam refert, quam vocant quartam, & 83 folia complectitur. In fine leguntur haec verba: *Impressum Argentine per industrium calcographum Martinum Flach inibi incolam impensis & sumptibus prouidi Ioanni Knoblouch ciuis inclyte vrbis Argent. anno salutis nostre. Millesimo quingentesimo vndecimo* (1511). *Secunda feria post Viti & Modesti.* Librum adolescentibus suis commendauerunt epigrammatibus, post titulum collocatis Philippus Fürstenbergius *Rinchauiensis*, Crato Vdenhemius *Preceptor iuuentutis Slettstatine*, & Matthias Ringmannus Philesius. Primum hic adscribere licebit:

De-

Delitiis nimium puer indulgere caueto:
Et vitam fugito sardanapaliacam.
Sint procul assyrie vestes & vellera serum
Sit procul a digitis lucida gemma tuis.
Auritos lepores; turdos atque ostrea sperne:
Respue gemmatis vina phalerna cadis.
Sit procul a libyco ridens cythereia lecto
Nec stillet tyrio myrrhea rore coma.
Disce graues teneris annis tolerare labores
Estus Ethiopum sithoniasque niues
Inueniat strato nec te phebeia lampas
Et neque tithoni pulcra marita senis.
Surge thoris humilique deos infringe precatu:
Vt tribuant vite prospera cuncta tue.
Post hec scriptorum sinuosa volumina volue
Que monstrant samii culmina dextera iugi.
Inprimis docti legito pia scripta IACOBI:
S[illegible] quibus fului cedit harena tagi.

Inseruit Iacobus Burchardus, Commentario *de linguae latinae, quibus in Germania per XVII. saecula amplius vsa ea est fatis* P. II. Cap. IIII. p. 253 sqq. epistolam IACOBI WIMPHELINGI dedicatoriam, quae in nostro volumine conspicitur, *ad Illustris & magnanimi domini* Ludouici Comitis in Lewenstein *Baronisque in* Scharpfeneck *filium primogenitum* Wolfgangum, in qua Germaniae nobilitatem ad latinam linguam diligenter addiscendam vniuerse admonitam voluisse videtur. Quis ille Ioannes Gallinarius fuerit, qui additionibus librum ornauit, ignoramus. In libro se mox *Heidelbergensem, mox Budorinum* scripsit. Ioannis Geileri de Keyserszbergk *epistolam ad* IACOBVM WIMPHELINGVM, quae fol. 63. reperitur, sequuntur *Epigrammata diversorum Heydelbergensis gymnasii Praeceptorum atque discipulorum.* Sunt vero illi: Iodocus Gallus Rubeaquensis Theologus, Theodoricus Gresemundus, Michael Reyser, Adam Wernher Themaren

renſis, Ioannes Lyncus Hirszhornenſis, Petrus Bolandus Laudenburgenſis, Ioannes Herbſte Luterburgius, Io. Stock Eberſtattinus, Io. Froſch Herckſenſis, Iacob. Scheidius Landoienſis, Franc. Heckeimannus Landoienſ. Theodor Sorſchidius Herrnſtenivs, Iacob. Tregius Argentinens. Paul. Olearius Heydelberg. Io. Glippurgius Hanens. Petr. Güntherus, Criſtmannus Maurus, Io. Reyſius Francof. Heinr. Stenelus Eſſelingen. Io. Maler Iluesheimius, Io. Gallinarius Heydelbergens. Frater Erhardus Rüdigerius, Frater Guendelinus Zwingiſius, Rhilipp. Fürſtenbergius Ringauienſ. Balthaſ Myelus Vangionenſ. Io. Botzheim Sasbachienſ. Georg. Cornuaccinus Studtgard. Hyuo Arachnius Brubacen. Io. Immolarius Nemetens. Mich. Moszbachius, Valent. Celido Heydelberg. Laurent. Wolfius Spirens. Martinus Rodenburgenſis, Felix Morungenſis, Iacob Spiegel Slettſtattin. Matthias Ingmannus Phileſius, Io. Vdenheimer Oppenheimens. Iacob. Dornbergius Spirens. Io. Heuſegen Wynspurgens. Leonard. Pellicanus Rubeaquens. Iacob. Mal eus ſcriba Hernszheimens. Io. Volmanius Bitens. Phil. Sturmius Oppenheimens. Herasmus Syboldus Heidelbergens. Io. Weber Wimpinens. Io. Rockenhauſen, Io. Spiegel Maurus Monaſterienſis. IACOBI WIMPHELINGI *Adoleſcentiam* primum editam eſſe *Argentinae* an. 1500. teſtatur Iacob. Burckhardus l. cit. p. 248. not. (f.)

IACOBI WIMPHELINGI, libellus Aureolus, Iſidoneus Germanicus, ad R. P. D. Georgium de Gemmingen Spirenſem Praepoſitum. *Argentinae apud Io. Grüninger.* 1497. in 4.

Ad rariſſimos hic WIMPHELINGI pertinet liber, quippe qui ab omnibus fere, qui de IACOBO WIMPHELINGO, & eius opuſculis commentati ſunt, omiſſus fuit. Edidit illum Iacobus Han Argentinen-

nensis, qui epistolam praemisit dedicatoriam *ad illustrem & clementissimum Principem* Henricum, Comitem in Hennemberg, *Canonicum & Scholasticum Ecclesiae Argentinensis.* In hac epistola caussam exponit, quae illum commouerit, vt hunc librum in lucem emiserit, nominisque Isidonei adfert rationem. *Iuuenilis* nimirum *aetatis misertum se esse*, scribit, *quae sub inconsideratis Germaniae Isagogis, siue ludimagistris, lamentabiliter adhuc torpuerit, legem ponendam, & nouum pueros introducendi modum, atque exemplar decreuisse, iuxta quod iuuenis rite ad artes euehi posset.* Praeterea WIMPHELINGVM, hoc opusculum, quoniam de *iuuenum Germanorum introductione* agit, *Isidoneum Germanic.* id est *introitum iuuenum* adpellasse, perhibet, dum εἴσοδο graece *introitus*, & *νέος iuuenis* latine dicatur. Hanc Iacobi Hanii epistolam alia sequitur WIMPHELINGI dedicatio, *ad reuerendum pientissimumque patrem Dominum* Georgium Gemmigerum, *Spirensis Ecclesiae Praepositum*, quam integram inseruit Iacobus Burckhardus l. cit. p. 377 sqq. Accessit quoque nostrae editioni WIMPHELINGI *Epistola ad* Philippi Comitis Rhen. Palat. *filios*, Heruici de Amsterdamis, *Theologiae Professoris*, in Fridericum, *victoriosissimum* Bauariae Ducem, *Oratio funebris*, & WIMPHELINGI *Epigrammata in eundem.* Aliam extare *Isidonei* editionem, cui haec scripta, non sunt adiecta, testatur Iacob. Burckhardus, qui pluribus verbis de hoc libro exposuit, l. cit. p. 375. not. (x) Conf. de IACOBO WIMPHELINGO Selestadiensi, seu vt se ipse scribit Sletstatino, eiusque opusculis editis, quae vt Gerdesius in *Florileg.* p. 298. scribit, sunt *rarissima omnia*, Henr. Whartoni *Additiones ad* Guil. Cauei *Histor. Scriptor. Eccles. litterar.* ad ann. 1494. Melchior. Adami *vitae Theologor Germanor.* p. 10 sqq. & ex illis Epitome in Paul. Freheri *Theatro viror. eruditione claror.* p. 03. Io. Trithemius *de Scriptor. Eccles.* Cap. CMXXV. p. 222 sqq. edit. Fabricii, Nice-

ron *Memoires* Tom. XXXIIX. p. 4 ſqq. Indices vero quos nominati Auctores de Opuſculis WIMPHELINGI, exhibent, admodum eſſe imperfectos, docet Iac. Burckhard. l. cit. p. 397. not (k)

IO. IVSTI WINCKELMANNI, *Conſiliarii & Hiſtorici Haſſiaci & Oldenburgici*, notitia hiſtorico-politica veteris Saxo Weſtphaliae finitimarumque regionum, quatuor libris abſoluta. *Oldenburgi, impreſſit Io. Ericus Zimmer* 1667. in 4.

Raritatis notam liber adiectam habet, in *Menkenianae Bibliothecae Catalogo* p. 435. in *Bibliotb. Weidmanniana* P. I. p. 226.

IO. WINCKLERI, Erklaerungen der ſchwerſten Verſicul des VIIII. Cap. an die Roemer. *Hamburg*, 1667 in 8.

Vid. Cl Vogtius p. 726. Repetita extat editio *Hamburg.* 1702. in 8. pp. 128. Vid. Iacobi le Long *Biblioth. ſacr.* P. II p. 1020. *Nou-antiqua* ann. 1703. p 670.

ARNOLDI WION, *Belgae Duacenſis, Monachi S Benedicti de Mantua, ordinis D. Benedict. Nigrorum*, Lignum vitae, Ornamentum & decus eccleſiae. In quibus totius ſanctiſſimae religionis D. Benedicti initia, viri dignitate, doctrina, ſanctitate & principatu clari deſcribuntur: & fructus qui per eos S. R. E. acceſſerunt, fuſiſſime explicantur. *Venetiis* 1595. II. Tom in 4.

Vid. Cl. Vogtius p. 728. vbi liber 1565. impreſſus legitur.

gitur. Vid. etiam Io. Alb. Fabricii *Bibliotb. med. & inf. Lat.* L. II. p. 542. Inter alia ARNOLDVS WION in hoc libro, principes Austriacos, e gente anicia, e qua ipse S Benedictus prognatus dicitur, oriundos esse, demonstrare studet. Vid Anton. Possevini *Apparat. sacr.* Tom. I. p. 133. & Tom. II. p. 12. *Catalogus Bibliotb. I. P. de Ludewig* P I. p. 293. vbi liber vocatur *repertu difficillimus, cui plus olei insit quam salis.* Spectat quoque huc ARNOLDI WION *martyrologium Sanctorum Ordinis* S. Benedicti, *duobus Obseruationum libris illustratum* a Nicolao Hugone Menardo. *Paris.* 1629. in 8 vid Niceron Tom. XXII. p. 94. vbi Ludou. Ellies Dupin notatur error, qui hunc librum II. Tom. in fol. prodiisse scripserat.

GEORGII WIRTH, Vita vel Euangelium Iesu Christi, Dei & Mariae filii, Saluatoris mundi, ex quatuor euangelistis, ita conscriptum, vt aequus & pius lector nihil vel in ordine, vel in rebus ipsis iure desiderare possit: & Epitome Actorum Apostolicorum, epistolarum Paulli, Iacobi, Petri, Ioannis, Iudae, Apocalypseos. Omnia cum succincta & catholica explicatione illustrata, vt & methodus S. Scripturae non tantum facilius obseruetur, & impensius ametur; sed etiam maiori cum voluptate ad eius lectionem accedatur. *Francofurti, excudebat Ioan. Spies.* 1594. in fol.

GEORGIVS WIRTH Laubae in Lusatia superiore, anno 1524. natus, Lipsiae studiis dedit operam. Cum vero haec vrbs obsidione vrgeretur, Francofurtum se contulit ad Oderam; Relicta hac vrbe in Italiam concessit, & anno 1552. Bononiae Medicinae Doctor creatus fuit. Ex Italia redux factus, munus

nus Archiatri in aula Caroli V. Imperatoris, & Philippi II. regis Hispaniae obtinuit. Cum vero Philippus in Hispaniam discederet, WIRTHIVS sacris Lutheranorum addictus, inquisitionem Hispanicam metuens, missionem a Rege petiit, & Viennam ad Imperatorem Ferdinandum commigrauit. Viennae commorantem denique Henricus Burggrauius Misniae, & vltimus Voitlandiae Princeps, euocauit in aulam, illumque sibi constituit medicum. Cum vero Henricus diem obiisset supremum, WIRTHIVS vitae aulicae pertaesus, Lipsiam se contulit anno 1563, & ibidem anno 1613. aetatis anno XC. mortuus est. Vid. Paulli Freheri *Theatrum viror. eruditione claror.* p. 1331. Martin. Hanckius *de Silesiis indigenis eruditis* cap. LXV. p. 194 sqq. vbi insigne de librorum WIRTHII raritate reperimus testimonium. *Otium*, enim scribit, *illud litterarium, quo temporibus extremis delectabatur, in negotium convertebat, nonnullorum librorum auctor, quos autem, quantum scimus, posteritas nondum editos vidit.* Plures de GEORGIO WIRTHIO Scriptores memorantur in denen *Vergnügen müssiger Stunden* P. VI. p. 67 sqq. De hoc vero illius, quem adduximus libro, conf. Cl. Vogtii *Catalog. libror. rar.* p. 728. Iacobi le Long *Biblioth. sacr.* Tom II. p. 1021. vbi liber minus recte in 4. editus dicitur. Apud eund. Iacob. le Long *Biblioth. sacr.* l. cit. memoratur etiam GEORGII WIRTHII *Hortulus senilis prudentiae, hoc est Euangelistarum IIII. secundum seriem historiarum, in certas classes, & capita harmonica digestorum expositio paraphrastica. Francof.* 1610. in fol. Eiusd. *Discursus in Acta Apostolorum, Epistolas omnes & Apocalypsin, Francof.* 1611. in fol. Edidit etiam *Hortulum militantis animae, continentem insignia N. T. dicta cum succincta expositione, Francofurti, ap. Io. Spies.* 1700. in 8.

Iesui-

Iesuitas singulares S. S. pontificiae maiestatis hoc tempore vindices falso, & frustra negare Papam Ioannem IIX. fuisse mulierem. *Editio altera non sine auctario* 1598. in 4.

Vid. de hoc libro, quem Melchior Hutterus tribuit WITTEKINDO Westphalo, Mathematices in Academia Heidelbergensi Prof. ordinario, Gerdesii *Florileg.* p. 301 sqq. Est nobis *Catalogus omnium librorum, qui nundinis vernalibus, Francofurti ad Moenum & Lipsiae an.* 1598. *celebratis, impressi, venales expositi fuerunt*, e quo colligimus, hunc librum germanica lingua conscriptum etiam extare. Postquam enim titulus libri, quem adduximus adlatus fuerat, haec illi adiecta leguntur verba: *Ibidem* (apud Hieron. Commelinum) *etiam extat venale germanico idiomate scripto in* 8.

Incipit legenda *sancti* WOLFGANGI *episcopi Ratisponensis* cum officio vesperarum matutinarum & misse de eodem. *Impressum in oppido Burgdorf.* Anno domini 1475. in folio, folior. 20.

Opusculum rarissimum ob locum, quo in lucem editum fuit. Per omnes enim Michaelis Maittairii *Annal. typogr.* vnus tantummodo Tom. I. p. 346. reperitur liber, qui in eodem oppido, haud procul Berna, nobilissima Heluetiorum vrbe, sito, impressus dicitur Nimirum Iacobi de Clusa, Ordinis Carthusiani Theologiae Professoris *Tractatus de apparitionibus animarum, post exitum a corporibus, & de earundem receptaculis. Impressus in Oppido Burgdorf* 1475. Conf. Iof. Simleri *Biblioth.* p. 313. Num haec WOLFGANGI *legenda*, *Actis Sanctorum* inserta fuerit, pro certo adfirmare non possumus, cum nobis tam felicibus esse non licuit, vt hoc vastissimum

simum opus, euoluere potuissemus. In fine opusculi in S. WOLFGANGI honorem, hoc melos adpositum conspicitur:

In WOLFGANGI *canamus honorem Christo dulce melos*
Dignus pangi conscendit in die isto presul celos.

Qui nascens ex Sueuia
Huius mundi leuia
puer spreuit

Mox excellens artibus
in remotis partibus
fama creuit.

Post scolarum regimen
Cogitur ad culmen
Decanatus

Sed aspernens seculum
Fit in claustro speculum
Monachatus

Demum in Pannonia
Fidei preconia
frustra serit

Ratispona *presulem*
Cesar facit exulem
dum non querit

Hic errata corrigit
Lapsis manum porrigit
Deus illum dirigit
prosperando

Gregem Christi pastibus
Fouet sine fastibus
Hostis obstat astibus
vigilando

Fraudis heretice
Victor prophetice
Multa dixit mirifice

Celo

Celo dans spiritum
Post ingens meritum
Gregem defendat nunc creditum.
Amen.

Sanctus WOLFGANGVS, patre Comite de Pfulingen natus, Episcopus Ratisbonensis fuit, qui diem obiit, episcopatus anno XXII. anno a nato Christo 994. A Pontifice Leone VIIII inter sanctos relatus fuit, cuius rei memoria in episcopatu Ratisbonensi, die mensis Octobris VII. solemni ritu, celebrari solet. Vid. Christ. Schoettgenii *Continuat. Biblioth.* Fabricianae *med. & infim. Latinitat.* L. XXI. p. 908.

ANTONII A WOOD, Historia & antiquitates vniuersitatis Oxoniensis, duobus voluminibus comprehensae, *Oxonii, e theatro Sheldoniano* 1675. in fol. mai. pp. 414. & 451. si dedicat. & praefat. exceperis.

Ex anglico liber, sumtibus vniuersitatis Oxoniensis, & theatri Sheldoniani, a variis interpretibus, in sermonem latinum conuersus fuit. Recensionem illius exhibent die *Nachrichten von einer Hallischen Biblioth.* Tom. V. p. 275 sqq. Conf. *Thesaur. Bibliothecal.* P. I. p. 14 sqq. Coniungi vero cum hoc libro debet opus, quod rarissime inuenitur, & hoc titulo insignitur: *Oxonia illustrata, seu omnium celeberrimae istius vniuersitatis collegiorum, aularum, Bibliothecae Bodleianae, scholarum publicarum, theatri Sheldoniani, nec non, vrbis totius scenographia, Oxon.* 1675. in fol. reg. Constat splendidum hoc opus, e meris iconibus, & tabulis XL. aere expressis a Dauid. Loggan vniuersitatis Oxoniensis Chalcographo, quibus praecedens Opus Woodianum illustratur.

Athenae Oxonienses. An exact History of all the Writers and Bishops, who have had their

their education in the most ancient and famous Vniversity of Oxford from the fifteenth Year of King Henry the seventh A. D. 1500. to the Author's Death in Nouember 1695. representing the birth, fortune, preferment, and death of all those Autors and Prelates, the great accidents of their lives and the fate and character of their writings, to which are added the Fasti or Annals of the sa id Vniversity: by ANTHONY WOOD, M. A. in two volumes. The second edition; very much corrected and enlarged, with the addition of above 500. New lives from the Author's original Manuscript. *Antiquam exquirite matrem.* Virgil. *London, printed for R. Knaplock, D. Midwinter, and I. Ionson* 1721. in fol. mai. columnar. 742, 286, 1186, & 238. si praefatio & index p. 32. non numerat. fuerit.

Multo auctior & praestantior haec secunda editio, illa est, quam Cl. Vogtius p. 729. adtulit. Narratio de Io. Glynnes, qui partes sequebatur Cromwelli, & inprimis verba *Serjeant at Law by the corrupt dealing of the then Lord Chancellor* (qui tunc temporis fuit Eduardus Comes Clarendonius) ob quae primae editionis Tom. II. rem vrgente Comite Clarendonio filio, publice combustus fuit, in nostra etiam editione Tom. II. col. 386. leguntur. Rem omnem pluribus commemoratam verbis, e Sir Oldmixon *History of England during the reings of King* William · George I. p. 90 sqq. conspicimus in den *Nachrichten von einer Hallischen Biblioth.* Tom. V. p. 279 sqq. vbi operis Woodiani, & quidem recentioris editionis extat recensio. Vitam ANTONII A WOOD

WOOD ab ipſo illo conſcriptam, edidit Thomas Hearne cum Thom. Caii *vindiciis Antiquitatis Oxonienſis academiae* & aliis opuſculis nondum editis, *Oxonii* 1730. II. Tom. in 8. Vid. quae ſupra p. 183. & p. 427. a nobis prolata fuerunt. Conf. *Theſaur. Bibliothecal.* P. I. p. 16 ſqq.

THOMAE WOOLSTONI, Opera omnia.

Collectio omnium WOOLSTONI operum quinque voluminibus in 8. in Anglia vendi ſolet. Eorum recenſionem, nec non hiſtoricam narrationem, de vita & fatis huius impii & fanatici hominis vid. in Heinr. Chriſt. Lemkeri *Hiſtoriſchen Nachricht von* THOMAS WOOLSTONS *Schickſal, Schriften und Streitigkeiten. Leipzig.* 1740. in 8. S. R. Ioecheri *Hiſtoria litium* THOM. WOOLSTONI, quae etiam germanice prodiit *Lipſ.* 1733. in 8. Conf. quoque *The Catalogue of all the Books that have been write pro & con in the* Woolſtonian Controverſy *with the Names of their ſeveral authors, and their reſpective prices.* Catalogus iſte adiectus conſpicitur libro cui titulus: *Freethoughts on Mr.* WOOLSTON *and his writinghs in a letter to a Gentleman at Leyden, ſold by Mr. Auſten at the Angel in St. Pauls Churchyard.* Auctior iſte Catalogus quoque reperitur in the *Montly Chronicle from the Year* 1727. *to the year* 1731. Die *Nachrichten von einer Halliſchen Bibliothec* T. I. p. 479 ſqq. omnia WOOLSTONI opuſcula, quibus religionem chriſtianam impugnauit, ſumma cura atque induſtria recenſent.

MARX WÜRSING, wenn und vmb welcher Vrſachen willen, das löbliche Ritterſpiel des Turniers erdacht vnd zum erſten geübt worden. *Augſpurg* 1518. in 4.

Rariſſimus hic liber eſt & propemodum omnibus, qui de ludis equeſtribus, quos Torneamenta vocant, commentati ſunt, incognitus fuit. In *Catalogo*

Bibliothecae Rinkianae p. 802. haec de illo leguntur: WÜRSINGII *Opusculum rarissimum omniumque primum est in Germania, quod de Torneamentis agit, ac* Iohannem ab Alben in Hueburg *auctorem habet, qui illud in fauorem gentis suae conscriptum* WÜRSINGIO *edendum suppeditauit, tabulis sat multis quidem refertum, falsitatisque a* Rixnero *incusatum, ab hoc nihilo secius tamen adoptatum inque opere suo fundamenti loco positum & mendaciis cumulatum est.* Schilterus *in conspectu ad Tom. II. Thesauri antiquitatum illud edere promisit: sed in conspectu a* Io. Christ. Simone *post* Schilteri *mortem publicato omissum est.*

HENDRICK WYERMARS, ingebeelde Chaos, en gewaand Werels-Wording der oude en hedendaagze Wysgeeren, veridelt en weerlegt, byzonder de geuoelens hier omtrent, van T. Lucretius Carus, en Dirk Santvoort Betoonende datze de beginzelen der Werelt, dat is, wording van Zon, Maan, Aardkloot, enz. volgens hun eygen gronden, niet wel afgeleyd en betoogt hebben. Met een verstandige verklaring wegens Gods inblyvende en Overgaande werking. *Amsterdam, by Wybrant Alexanders, boekverkooper in de lange brug-steeg aan t' Rock in 1710.* in 8. pp. 187. omissa praefatione 16. pp.

Libri fanatici, & erroribus Spinosae referti, succinctam dederunt historiam Auctores derer *Nachrichten von einer Hallischen Biblioth.* Tom. V. p. 389 sqq. Conf. Scriptores a Cl. Vogtio p. 732. cit.

Den WIJNGAERT van Sinte Franciscus vol schoonre historien, legenden ende duechdelücke leeringhen allen menschen seer profüteluck. in fol. min. folior. 418.

De

De maximae raritatis libro, cuius in fine haec leguntur verba: *Gheprent Thantwerpen binnen die Camer poorte Int huys van Delft bi me Hendrik Eckert van Homberch. Int iaer ons heeren. M. CCCCC. eñ XVIII. Op. denXII. dach van December*. vid. die *Merkwürdigkeiten der Koenigl. Biblioth. zu Dr*. Tom. III. p 412. sqq. Io. Bapt. Sollerius in *Commentario praeuio* in vitam S. Bonauenturae Tom. III. *Iul. Actor. Sanctor*. p. 883. Cornelii Schreuelii *Adnotationes in* Erasmi *Colloquia* p. 309. vbi iste *liber horrendus* dicitur. Citati illo loco Buchanani versus, inueniuntur, in eius *Operibus poeticis*, & quidem in elegiaco carmine, quod inscribitur *Palinodia*. P. I. p. 59. edit. quae ex *Bibliopolio Commelin*. 1609. in 8. prodiit. Historia autem quam Buchananus versibus perstringit, aere expressa conspicitur in noua editione de l'*Alcoran des Cordeliers* T. I. p. 225. Auctor libri Belgici nondum innotuit, ex latino illum esse translatum, ipse his significat verbis: *Aldus hebbe ic dit boek in cleynder danchbaerheden ten love des heylighe vaders* Francisci *uten latiine vergadert*.

X.

XENOPHONTIS, *Philosophi ac Historici excellentissimi* Opera, quae quidem extant omnia, tam Graeca quam Latina hominum doctissimorum diligentia, partim iam olim, partim nunc primum latinitate donata, ac multo accuratius quam antea recognita. Quorum catalogum versa pagella demonstrabit. Adiecimus historicorum & rerum memoratu dignarum indicem locupletissimum. *Basileae, apud Nicolaum Brylingerum*, *anno* 1545. in fol. folior. 678. si epistola nuncupatoria & index except. fuerit.

Editio oppido rara, & inter graeco-latinas XENO-

PHONTIS editiones, sine dubio omnium prima. Fabricio illa plane incognita fuit, nisi forte illam in serie editionum latinarum collocauit. Vid. *Bibliothec. Gr.* L. III. c IIII. p. 78. Praemittitur nostrae editioni Albani Torini Vitodurani, *ad splendidissimum dominum* Morelet de Muscan, *Dominum* Marschferierae, *summum Christianiss. inuictissimique Regis Francorum Consiliarium, & principem in generalibus belli apud Heluetios legatum &c. in* XENOPHONTIS *Philosophi & Rhetoris opera, praefatio.* Illam excipit *index rerum scitu dignarum locupletissimus.* Interpretationes latinae, graecis XENOPHONTIS libris a latere adiectae, a variis auctoribus profectae sunt. Franciscus Philelphus *Libr. IIX. de paedia Cyri Persarum regis, orationem de Agesilai Regis Lacedaemon. laudibus,* & *libellum de Republica & legibus Lacedaemoniorum* interpretatus est. *Libr. IIX. de Cyri minoris expeditione,* e graeco in latinum sermonem conuertit Romulus Amasaeus. *Libr. VII. de rebus Graecorum* transtulit Bilibald. Pirckhemerus. *Libror. IIII. de factis & dictis Socratis,* interpres est Bessarion Cardinalis. *Oeconomicum* latinis verbis expressit Raphael Volaterranus, *Apologiae pro Socrate* versio, auctorem habet Leonardum Aretinum. *Hieronem siue Tyrannum* latinum reddidit Erasmus Rotterodamus. *Libellum de vectigalibus; Hipparchicum seu de magistri equitum officio;* & *Symposium,* ciuitate donauit latina Ioannes Ribittus. *De re equestri libellus* latinus factus est a Ioachimo Camerario; *de venatione libellus* interpretem habet Omnibonum Leonicenum. Versionem denique *libelli de Atheniensium republica,* adornauit latinam Sebastian. Castalio. Repetita sine dubio libri editio est, quam Fabricius l. cit. *Basil.* 1568. *apud Haeredes Nicol. Brylingeri, cum variorum interpretatione* prodiisse testatur.

XENOPHONTIS, de Cyri vita & disciplina libri IIX. latine redditi a Iulio Gabrielio, Eugubino, cum eiusdem emendationibus ex vetu-

stis

ſtis exemplaribus collectis. *Venetiis apud Dominicum & Io. Bapt. Guerreos Fratres* 1569. in 8.

Rariſſime haec verſio conſpicitur. Fuit Iulius Gabrielius nobilis Eugubinus, Sacerdos, Philoſophus & Orator Seculi XVI. haud incelebris. Mortuus eſt anno 1579. in patria. Varia edidit ſcripta quorum Catalogus reperitur in Ioſ.Simleri *Biblioth.* p. 438. in Anton. Poſſeuini *Apparat. ſacr.* Tom. II. p. 305.

Z.

Comitis IACOBI ZABARELLAE, *Patauini*, Polonica: Siue Originum Polonicarum ſtemmata Centum: Hoc eſt: Io. Caſimiri Poloniae Sueciaeque regis &c. Auguſta & Heroica nobilitas, ab vniuerſisque orbis Principibus deriuatio: Publicarum & Priuatarum Tabularum fide, ac complurium Hiſtoricorum, & Genealogorum auctoritate, ſtabilita & comprobata. *Patauii, apud Petrum Lucianum Sup. Permiſſu,* 1650. in 4. pp. 100.

Gaſpar Scioppius anno 1619. *Caſali* ediderat libellum, quinque foliorum hoc titulo: *Stemma Gonzagicum,* in fol. in quo Mariae Caſimiri Regis Pol. coniugis, e domo Gonzagorum oriundae, illuſtriſſimam gentem e centum deriuauit familiis. Hac re permotus fuit IABOBVS Comes ZABARELLA, vt parem ſuſciperet laborem, & originem gentis Iagellonicae ex aliis centum familiis demonſtraret. Vid. Io. Daniel. Ianozki *Nachricht von denen in der Zaluskiſchen Biblioth. ſich befindenden raren polniſchen Büchern* P. I. p. 29 ſqq. Ipſe vero ZABARELLA, Iacobi Zabarellae Philoſophi Seculi XVI. celeberrimi (de quo vid. Baile *Dictionaire* Tom. IIII. p. 2898 ſqq.) nepos, Credatii Imperiique Comes, Hiſtoricis,

Genealogicis, & rerum antiquarum Commentariis clarus, Mag Cru. Eques S.Georgii & Prior Hierosol. ex augusta & regia gente oriundus fuit, id quod elucet e Burchardi Bruderfenii Brunsuicensis Commentar. *De augusta regiaque Origine, & nobilitate Familiae* ZABARELLAE, *ex* Ioannis Cauacciae, Gasparis Scioppii Comitis a Claraualle, *& aliorum clarissimorum virorum Commentariis deducta*, qui libro adiectus conspicitur, cui titulus est: *Aula* ZABARELLA, *siue Elogia illustrium Patauinorum Conditorisque Vrbis; Ex Historiis Chronicisque collecta a* Ioanne Cauaccia, *Nobile Patauino, & a Comite* IACOBO ZABARELLA *Equite, ipsius ex filia Pronepote, Aulae & Aedium Domino, Lectionibus, Historiis, Monumentis, Numismatibus, Insigniis & animaduersionibus aucta & illustrata. Vbi insuper omnis Romana historia dignoscitur, pulcrioresque res, & Antiquitates Vrbis Patauinae, Prouinciaeque & reipublicae Venetae, Origines Familiarum genere praestantium, insignioraque aliarum gentium facinora in lucem proferuntur. Patauii, typis Iacobi de Cadorinis* 1670. in 4. cum fig. aere express. pp. 286. vid. die *Merkwürdigk. der Koenigl. Biblioth. zu Dr.* Tom. III. p. 320.

Ius Capituli: Seu Tractatus nouus & absolutus, de potestate Capituli Sede Episcopali Vacante, In quinque Partes distributus. cum adiecta Illustriss. Episcoporum Posnanien: Historica Synopsi. Per NICOLAVM ZALASZOWSKI *I. V. Doctorem, Archidiaconum Posnaniensem.* Opus Posthumum Cura & Impensis Illustrissimorum ac Reuerendissimorum vltimae voluntatis eius Executorum praestitum. *Typis Academiae Posnaniensis Anno Dom.* 1706. in 4. pp. 192.

De insigni huius libri raritate, eiusque auctore, omnia iam, quae dici poterant adtulit Io. Daniel Ianoz-

nozki in der *Nachricht von denen in der Zaluskischen Bibliotb. sich befindenden raren polnischen Büchern* P. II. p. 116 sqq.

PAVLLI ZANCHII, Poemata. *Romae.* 1550. in 8.

Liber adducitur a Gerdesio in *Florileg.* p. 303. Omni adhibita opera nihil de eo libro reperire potuimus. Forte BASILII ZANCHII, Bergomatis, sunt poemata, quae *Romae* prodierunt, & postea *Basileae, apud Oporinum Libr. IIX. vna cum* Laurentii Gambarae *poematibus* 1555. in 8. recusa fuerunt. Nonnulla etiam BASILII ZANCHII *poemata* leguntur in Iani Gruteri *Delitiis poetarum Italorum* P. II. p. 1453 sqq.

Carolomachia: Qua Felix Victoria, Ope Diuina, Auspiciis Serenissimi & Potentissimi Sigismundi III. Poloniae & Sueciae Regis, Magni Lithuaniae Ducis &c. &c. Per illustrissimum Dominum Ioannem Carolum Chodkiewicium Comitem in Szklow & Bychow, Samogitiae & Derpati Capitaneum, nec non Liuoniae Praesidem, & M. D. L. Generalem militiae Ducem &c. &c. De Carolo, Duce Sudermanniae. S. R. M. Perduelli V. Kalend. Octobr. A. D. 1605. in Liuonia, sub Kyrkholm, reportata, narratur. Seren. Principi Vladislao, a CHRISTOPHORO ZAWISZA, *in Alma Vilnensi Academia, Societ. Iesu, studioso,* D. D. *Vilnae. Typis Academicis S. T. Thomas Levicki* 1606. in 4. pl. 10.

Fuit CHRISTOPHORVS ZAWISZA, Andreae Thesaurarii Lithuaniae filius, magnus ducatus Lithuaniae Marcschallus, qui senio confectus, diem obiit supremum anno 1669. Rarissimum hoc opus sermone ligato compositum, auctore tanto dignum, &

tam egregium esse scribit Io. Daniel Ianozki in der *Nachr. von denen in der Zalusk. Biblioth. sich befind. raren Poln. Büchern* P. I. p. 86. vt lectores in admirationem & stuporem rapiantur.

IACOBI ZIEGLERI, liber de regionibus septentrionalibus & Moluccis insulis, *Antuerp.* 1542. in 8.

Tractatus dicitur rarissimus a Gerdesio in *Florileg.* p. 305. Illum non diuersum esse a *Scandia seu regnorum Septentrionalium descriptione* credimus, quae reperitur in IACOBI ZIEGLERI opere hoc titulo insignito: *Quae intus continentur:* Syria *ad Ptolomaici operis rationem. Praeterea* Strabone, Plinio & Antonio *auctoribus locupletata.* Palaestina, *iisdem auctoribus, Praeterea historia sacra &* Iosepho & *diuo* Hieronymo *locupletata.* Arabia *Petaea, siue itinera filiorum Israel per desertum iisdem auctoribus.* Aegyptus *iisdem Auctoribus. Praeterea* Ioanne Leone *Arabe grammatico secundum recentiorum locorum situm illustrata.* Schondia, *tradita ab Auctoribus, qui in eius operis prologo memorantur:* Holmiae *ciuitatis Suetiae, deplorabilis excidii per* Christiernum *Datiae cimbricae regem historia. Regionum superiorum singulae tabulae geographicae. Argentorati apud Petrum Opilionem* 1532. in fol. folior 110. Repetitae editionis titulum *Argentorati apud Wendelin. Ribelium* 1536. in fol. adtulimus cum supra de Wolfgang. Weissenburgi *Descriptione Terrae Sanctae* nonnulla adferremus. *Schondiae siue regionum & populorum septentrionalium descriptio*, & *historia Crudelitatis Christierni II. Daniae Regis*, adiecta postea fuit Alberti Kranzii *Chronico Regnorum aquilonarium Daniae, Sueciae, Norvagiae* & quidem editionibus quas Ioan. Wolfius *Francof.* 1575 & 1583. in fol. emisit Forte *de insulis Moluccis* libellus, editioni *Antuerpiensi*, a nobis memoratae, noua accessit adpendix. Conf. de IACOBI ZIEGLERI in historiam, Cosmographiam &

geo-

geographiam meritis Io. Georg. Schellhornii *Amoenitat. Historiae Ecclef. & litter.* Tom. II. p. 210—286. Gerdesii *Florileg.* l. cit. Cl. Vogtii *Catalog. libr. rar.* p. 734. Iof. Simleri *Biblioth.* p. 326. P. Baile *Dictionaire* Tom. IIII. p. 2924 fqq. *Bibliotheca Hamburgenf. hiftor.* Centur. I. p. 19 fqq. Io. Gottfr. Gregorii *Curieufe Gedanken von den vornehmften und accurateften Alt-und neuen Landcharten nach ihrem erften Vrfprunge, Erfindung, Auctoribus und Sculptoribus* &c. *Franckf. und Leipz.* 1713. in 8. p. 161. *die Nachrichten von einer Hallifchen Biblioth.* Tom. II. p. 298 fqq.

EVTHYMIVS *monachus Zigabenus*, vid. fupra EVTHYMIVS.

BARTHOLOMAEI ZIMOROWICZ, *Confulis Leopolienfis*, Viri illuftres ciuitatis Leopolienfis, Metropolis Ruffiae. *Leopoli, in Typogr. M. Iacobi Mofcicki, Academici. Anno Domini* 1671. in 4. folior. 39.

Librum quidem rariffimum effe, fed pauca in illo inueniri, quae faliuam viris doctis mouere queant teftatur Io. Daniel Ianozki in der *Nachricht von denen in der Zalusk. Biblioth. fich befindenden raren polnifchen Büchern* P. I. p. 86.

DANIEL. ZWICKERI, Scripta omnia

effe rariora, docet Cl. Vogtius in *Catalog. libr. rar.* p. 735. Fuit DANIEL. ZWICKERVS, Gedano-Boruffus, Medicinae Doctor, partibus Socinianorum addictus. Io. Adam. Ofiander in *Theolog. pofitiu. acroamatic.* P. I. Exerc. IIII. Thef. XX. illius characterem ita expreffit. *Quaerere lubet quale animal fit* DANIEL. ZWICKERVS, *& cuius religionis? profitetur enim fe nec Lutheranum neque Caluinianum, neque Graecum, nec Pontificium, nec Remonftrantem, nec Socinianum, nec Mennonitam, nec vllum alium e fectis bo-*

diernis esse hominem; sed cum nulla prorsus communicare omnes vero & singulas secundum diuinam veritatem, cuius vnius se profiteatur alumnum, reformatas cupere, tum in doctrina, tum in vita; Respondet sibimetipsi acutissimus vir: vt in regno naturae dantur monstra, quae a corporibus naturalibus abludunt: ita in regno gratiae singularis erit, irregularis, & mirabile monstrum. De Scriptis eius vid. Christophor. Sandii *Bibliotheca Antitrinitarior.* p. 151. Gottfr. Arnoldi *Kirchen und Ketzerhistorie* P. II. p. 563. Andreae Charitii *Commentatio de viris eruditis Gedano ortis Vitemb.* 1715. in 4. p. 136 sqq. Io. Franc. Buddei *Isagoge Historico-theol.* p. II. p. 1351 sqq. Andreae Caroli *Memorabilia Ecclesiastic. Secul. XVII L. VII. Cap. XIIX.* p. 255 sqq. S. R. Io. Georg. Walchii *Einleitung in die Religions-Streitigkeiten* P. IIII & V. p. 212 sqq. Io. Fabricii *Historia Biblioth. Fabricianae* P. V. p. 56 sqq. Christoph. Matth. Pfaffii *Introductio in Historiam Theologiae litterar.* P. II. L. III. p. 340.

ADDENDA ET EMENDANDA.

Ad pag. 2. IAQVES ABBADIE, *Histoire des Conspirations, contre le Roi, & le Roiaume d'Angleterre.* Ita titulum libri, quem tunc temporis nondum videramus, e Niceroni l. cit. descripsimus. Huic autem libro rariori, quem ex auctione publica nuper accepimus, hic praefixus est titulus: *Histoire de la derniere conspiration d'Angleterre, avec le detail des diverses entreprises contre le Roy & la nation, qui ont précédé ce dernier attentat. A Londres, par W. Redmayne* 1696. in 8. pp. 192.

Ad pag. 6. EMANVELIS ACOSTAE, *Rerum a Societate Iesu, in Oriente gestarum, ad annum* 1568. *commentarius*, non ex hispanico, vt libri quidem titulus

lus prodit, sed, e Lusitanorum lingua vernacula in latinum sermonem a Io. Petro Maffeio conuersus fuit. E lusitanico sermone in hispanicum illum transtulit Ioannes Inniguez de Lequeira, 1575. in 4. Prodiit anno 1573. *Neapoli* in fol. *Rerum indicarum a Societate Iesu in Oriente gestarum volumen*, in quo EMANVELIS ACOSTAE Lusitani *Commentarius de rebus indicis ad annum vsque* 1568. *a* Io. Petro Maffeio *latinitate donatus*, vna cum *VII. libris epistolarum* Maffeii *de rebus indicis* inuenitur. Forte ad exemplar Neapolitanum repetita fuit editio *Coloniensis*, quae hoc prodiit titulo: *Rerum a societate Iesu in Oriente gestarum volumen, continens historiam iucundam lectu omnibus christianis, praesertim iis, quibus vera religio est cordi. In qua videre possunt, quomodo nunquam Deus ecclesiam suam deserat, & in locum deficientium a vera fide, innumeros alios, in abditissimis etiam regionibus, substituat. Nunc pluribus, vltra omnes editiones priores, locupletatum, vt sequens pagella demonstrat. Coloniae, apud Geruinum Calenium & haeredes Io. Quentel* 1574. in 8. pp. 452. except. dedicat. & indice. Vid. Nicol. Bassaei *Collectio omnium in vnum Corpus librorum.* P. I. p. 385. Sed *quinque* tantum *epistolarum indicarum libri*, in hac editione inueniuntur, quibus *epistolae duae separatim additae* sunt, *de LII. e societate Iesu, pro fide catholica nuper occisis. Accessit etiam specimen quoddam litterarum vocumque Iaponicarum.* Omnium vero recentissima istius libri editio est, quae cura Petri Antonii Serassii, *Operibus omnibus* Io. Petri Maffeii *Bergomatis, e Societate Iesu, latine scriptis, nunc primum in vnum corpus, collectis, variisque illustrationibus exornatis, accedente* Maffeii *vita Bergom.* 1749. Tom. II. in 4. mai. inserta fuit.

Ad pag. 11. HENRY AINSWORTHS, *Annotations upon the five Bookes of Moses, the Booke of the Psalmes, and the Song of Songs, or, Canticles. Wherein the Hebrew words and Sentences, are compared with, and explained by the ancient Greeke and Chaldee Versions, and other*

other Records and Monuments of the Hebrews: But chiefly by conference with the holy Scriptures, Moses his words, lawes, and ordinances, the sacrifices, and other legall Ceremonies heretofore commanded by God to the Church of Israel, are explained. With an advertissement touching some Obiections made against the sinceritie of the Hebrew Text, and allegation of the Rabines in these Annotations. As also, Tables directing unto such principall things as are observed in the Annotations upon each Severall Booke. London, Printed by M. Parsons for Iohn Bellamie. 1639. in fol. pp. 1135. si omnes libri partes numraueris, praefationes vero & indices omiseris. Haec autem AINSWORTHI *Adnotationes*, quae, in adducta editione, in vnum corpus collectae, reperiuntur, omnes seorsum antea in 4. prodierant, sed rarissime isti libelli hodie occurrunt. Communicati nobiscum fuerunt, ab amico Lipsiensi, cui nos propterea obstrictos esse, grati profitemur. Annum, quo quilibet libellus impressus fuit, hic adscribimus. *Annotations upon the first Book, of Moses, called* Genesis &c. *by* H. A. *Imprinted in the Yere* 1616. *Annotations upon the second Book of Moses, called* Exodus &c. *by* HENRY AINSWORTH. *Imprinted in the Yere* 1617. *Annotations upon the third Book of Moses, called* Leviticus &c. *by* HENRY AINSWORTH. *Imprinted in the Yere* 1618. *Annotations upon the fourth Book of Moses, called* Numbers 1619. *Annotations upon the fifth book of Moses, called* Devteronomie 1619. *Annotations upon the Book of Psalmes* 1612. Solomons *Song of Songs, in englisch Metre, with Annotations and references to other Scriptures, for the easier understanding of it.* 1623. Hoc postremum opusculum, mortuo iam auctore, in lucem emissum fuit. Omnia quae de hoc libro dici potuerunt, exactissime recensentur, auctorisque simul fata exponuntur in den *Nachricnten von einer Hallischen Biblioth.* Tom. V. p. 380 sqq.

Tre Trattati di ALBERTANO, *Giudice da Bre-*

Brescia, il primo dell'amore, e della Dilezione di Dio, e del Prossimo, e dell'altre cose, e della forma dell'onesta vita; il secondo della consolazione e de Consigli; il terzo del sei maniere del parlare, riveduti con più testi a penna dal Inferigno Accademico della Crusca. *In Firenze per i Giunti* 1610. in 4.

Scripsit hoc opus, quod Nicol. Fr. Haym nella *notizia de' libri rari nella lingua italiana* p. 189. *libro molto raro* adpellat ALBERTANVS de Ora S. Agathae, Praefectus arcis Ganadi, quam alii Gauardum adpellant, Cremonae in carcere, in quem iussu Friderici II. Imperatoris, Brixiam obsidentis, coniectus fuerat. Vid. Franc. Arisii Cremona litterata Tom. I. p. 98. Cuilibet filio suo, tractatum, qui in hoc opere reperiuntur, dedicauit, primum Vincentio, secundum Ioanni, tertium Stephano. Quis opus latina lingua conscriptum in italicum sermonem conuerterit, non satis constat. Peruulgata virorum doctorum est opinio, id ab ALBERTANO ipso esse factum. Ex obliuione nuper italicam versionem protraxit Albertus Pazzoni Typographus Archiducalis Florentinus, & hoc titulo in publicam lucem emisit: *Tre trattati d'* ALBERTANO *Giudice da Breſſia... ſcritti da lui in lingua latina d' all' anno* 1235. *in fino all' anno* 1246. *e traslati ne' medesimi tempi in volgar Fiorentino; riveduti con più Testi a penna, e riscontratti con lo stesso Testo latino, dallo* Inferigno *Accademico della Crusca. Firenza ed in Mantoua nella Stamperia di S. Benedetto, per Alberto Pazzoni Stampatore Arciduca'e* 1732. in 4. pp. 222. Primus operis editor, qui nomen sibi sumsit *Inferigno Accademico della Crusca*, fuit Bastian de Rossi. Tractatus III. huius collectiónis, latine saepius editus fuit. Praeter editiones a Cl. Vogtio p. 19. iam adductas, in Michael. Maittaire *Annal. typograph.* tres aliae reperiuntur, nimirum Tom. I. p. 471. *Louaniens.* 1485. in 4. p. 512. *Louaniens.* 1489. in

in 4. p. 644. *Colon.* 1497. in 4. quibus addimus quartem, quam ipsi possidemus. Illa in forma quam dicunt quarta, charactere gothico impressa, decem foliis absoluitur, & hunc praefixum habet titulum: *Tract. de arte loquendi multum vtilis attendere volentibus.* In fine illius haec legimus: *Explicit libellus de doctrina loquendi & tacendi, ab* ALBERTANO *Causidico brixiensi, ad instructionem filiorum suorum compositus. Anno domini M.CCCC.XCII.* Doctrinam vero dicendi atque tacendi ALBERTANVS vno versiculo comprehendit:

Quis. quid. cui. dicas. cur. quomodo. quando. requiras.
Chi tu sei; che cosa; a cui parli; perche; come; e quando.

Nisi plane fallimur, verba Cl. Vogtii emendatione quadam indigent, cum opus italicum, in quo tres reperiuntur, quos nominauimus, tractatus, latine titulo: *de doctrina docendi & tacendi*, editum esse scribit. Titulum enim toti operi tribuit, qui ad tertiam tantummodo illius partem spectare videtur. Conf. de ALBERTANO Christophor. Hendreich *Pandect. Brandeburg.* p. 81. Ios Simleri *Biblioth.* p. 16. Anton. Posseuini *Apparat. sacer.* Tom. I. p. 30. Casimir. Oudini *Commentar. de Scriptor. & Scriptis Ecclesiast.* Tom. III. col, 189. qui editionem *Cunei per Mag. Viottum de Dulcis* 1507. a Cl. Vogtio, in fol. adlatam, in 4. impressam esse scribit. Vid. quoque Io. Alb. Fabricii *Biblioth. med. & infim. Lat.* L. I. p. 100. Auberti Miraei *Auctarium de Scriptor. eccles.* p. 74. edit. Fabricii.

LEANDRI ALBERTI, *Bononiensis, Ordinis Praedicatorum*, de viris illustribus Ordinis Praedicatorum Libri VI. in vnum digesti. *Bononiae, in aedibus Hieronymi Platonis, & Io. Baptist. Lapi*, 1517. in fol. cum fig.

Huic eximiae raritatis libro, praefationem Ludouicus Coelius (Richerius) Rhodiginus praemisit. Non omnes, quae in hoc libro reperiuntur, vitarum de-

descriptiones LEANDRUM ALBERTUM habent auctorem, sed nonnullae a Ioan Antonio Flaminio; Sebastiano Flaminio; Ioan Garzone, philosopho & medico Bononiensi; a Nicolao Bagnatorio, Brixiano, Ord. Praed. a Franc. isc. Dantis F. Castilionensi Canonico S. Laurentii, Professor. Theolog. & Decano Florentino; a Ioanne Carolo, Florentino, Ord Praed. a Barthol. Mortario, Ord. Praed. cuius nomen tantum in ALBERTI libro, litteris B. Mor. designatur, & tandem a Georgio Mediolanensi Ord. Praed descriptae sunt. Vid. de LEANDRO ALBERTO Bononiensi, qui anno 1550. e vita discessit Iof. Simleri *Bibliotheca* p. 448. Ant. Posseuini *Apparat. sac.* Tom. II. p. 335. Io. Gerard. Vossius *de Historicis latin.* p. 609. Iacob. Quetif. & Iac. Echardi *Scriptores Ord. Praedicator.* Tom. II. p. 137 sqq. & p. 825. Christoph. Hendreich *Pandectae Brandeb.* p. 85. qui tamen errorem admisit, cum Nicol. Bagnatorium & Nic. Brixian. diuersos esse viros crediderit.

Ad pag. 14. HENRICI *de Saxonia*, Alberti M. *Discipuli*, *liber*, *de secretis mulierum. Aug. Vindelicor. per Anthonium Sorg* 1498. Adduximus quidem istam editionem, Iof. Simleri & Michael. Maittairii auctoritate freti; cum vero in *Thesauro Bibliothecali* P. II. p. 14 inuenii emus *Tractatum* HEINRICI *de Saxonia*, Alberti M. *discipuli*, *de secretis mulierum*, cuius in fine haec leguntur verba: *Explicit Tractatus* HEINRICI *de Saxonia* Alberti M. *discipuli de secretis mulierum Impressus Auguste per Anthonium Sorg feria sexta post Bonifacii. Anno salutis Millesimoquadringentesimooctuagesimonono* (1489) editionem anni 1498. per typothetarum errorem positam fuisse, illico agnouimus.

Ad pag. 21. ANDREAE ALTHAMERI, *Brenzii, Scholia in* Cornelium Tacitum *Rom. historicum, de situ, moribus, populisque Germaniae, ad illustrissimum Principem* D. Georgium *Marchionem Brandenburg.* &c. *Cum Indice, totius libri summam complectente.* in 4. folior. 59. excepta epistola dedicatoria & indice. En! titulum

tulum integrum editionis rariſſimae, cuius e *Bibliothecae Hulſianae Catalogo* fecimus mentionem. In fine illius oculis haec ſubiiciuntur verba: *Typis excudebat Norimbergae Fridericus Peypus, impenſis prouidi viri Leonardi de Aich, Bibliopolae ac ciuis Norimbergenſis, anno a partu ſalutifero, viceſimo nono ſupra ſesqui milleſimum* (1529) Iſtam vero editionem ideo eruditorum ſe ſubduxiſſe oculis crediderimus, quod ANDREAS ALTHAMERVS, omni élaborauit ſtudio, vt illa penitus ſupprimeretur. Ipſe illud teſtatur, in editione noua libri, quam *Norimbergae ex officina Io. Petreii* 1536. in 4. pp. 341. prodire iuſſit, vbi is p. 339. ſcribit: *Sex anni ſunt quando primum ſcholia in hunc* Cornelii *libellum extruſi, quae adeo corrupte, inemendate, ac mendoſe imperitus librarius excuderat, vt nihil aeque puduerit atque emiſſorum ſcholiorum, & ſi vlla mea opera potuiſſem, actutum perdidiſſem, ne ſub vllius eruditi conſpectum veniſſent. Quae potiſſimum cauſſa fuit, cur ad noua atque prolixiora commentaria manum admouerim, vt priora ſcholia penitus ſupprimerem.* Conf. de aliis libri editionibus *Vita* ANDREAE ALTHAMERI, quam *adiectis variis opuſculis* euulgauit Io. Andreas Ballenſtadius *Guelferbyt.* 1740. in 4. In Simonis Schardii *Collectione Scriptor. rerum Germanic.* reperitur Tom. I. p. 1 ſqq. edit. *Baſileenſis.* Tom. I. p. 1 ſqq. edit. quam Hieron. Thomae *Gieſſae* 1673. edidit. Inter rariores libros numerari etiam ſolet, ANDREAE ALTHAMERI, Brenzii, *Diallage, hoc eſt, Conciliatio locorum ſcripturae, qui prima facie inter ſe pugnare videntur.* Prima *Norimbergae* 1527. prodiiſſe dicitur, editio, quam multae aliae inſequutae ſunt editiones, lingua latina, & vernacula conſcriptae. Vid. Theophil. Sinceri *Notitia libror. rarior.* Tom. I. p. 197. Iac. le Long *Biblioth. Sacr.* Tom. II. p. 605. Chriſtoph. Hendreich *Pandect. Brandeb.* p. 129. P. Baile *Dictionaire* Tom. I. p. 166. *Nou. Antiqua* anni 1713. p. 733. & 1715. p. 85. ALTHAMERI *vita* p. 13 ſqq. vbi inter varias editiones, quae adducuntur, non comparet illa, cuius hic adſcribimus titu-

titulum, quamque ideo existimamus reliquis rariorem. *Conciliationes Locorum Scripturae, Qui Specie tenus inter se pugnare videntur, centuriae duae,* ANDREA ALTHAMERO *Authore. Praeter inspersas hinc inde additiones, accesserunt huic editioni triginta locorum bini seu paria, & negotium Sacramentorum sub finem pie ac diligenter tractatum. Additus est insuper index sane quam copiosus eorum, quae hic tractantur. Wittebergae ex officina Matthaei Welaci anno* 1584. in 8. folior. 236. si epistolam dedicatoriam ALTHAMERI, ad Balthasarum Abbatem in Haidenhaym, Ioannis Serrani Campodunensis & Vincentii Obsopaei epigrammata encomiastica ad lectorem, nec non indices locorum & rerum exceperis.

Ad pag. 21. Retractationem eorum, quae minus adcurate de ALVREDO a nobis dicta fuerunt vid. p. 417.

Ad pag 26. *Orthodoxarum Explicationum libri decem, In quibus omnia fere de religione capita, quae his temporibus ab haereticis in controuersiam vocantur, aperte & dilucide explicantur; Praesertim contra* Martini Kemnicii *petulantem audaciam, qui Coloniensem Censuram, quam a viris Societatis Iesu compositam esse ait, vna cum eiusdem sanctissimae societatis vitae ratione, temere calumniandam suscepit. Auctore R.* D. DIEGHO PAYVA ANDRADIO, *Lusitano. Quae hoc volumine continentur, sequens pagina indicat, Accessit Rerum, & verborum memorabilium, nec non locorum sacrae scripturae, quae in his libris illustrantur atque explicantur, Index locupletissimus. Venetiis ex officina Iordani Zileti* 1564. in 4. folior. 331. si epistolam dedicatoriam, praefationem & indicem omiseris. Integer hic titulus libri est, quem paullo serivs nobis inspicere licuit. Alium h. l. admisimus errorem, cum *Defensionem Tridentinae fidei catholicae & integerrimae quinque libris comprehensam. Aduersus haereticorum detestabiles calumnias, & praesertim* Martini Kemnicii *Germani. Auctore illustri & R. D.* DIEGVO PAYVA DANDRADA *Lusitano, insigni sa-*

crae Theologiae Doctore, ex auctoritate *Bibliothecae Telleria..ae*, *Olyssipon.* an. 1570. prodiisse scriberemus. Cum enim Martini Chemnitii *Examen Concilii Tridentini* anno demum 1573. ad finem perductum fuerit, oppido patet, hunc librum non anno 1570. vt per typothetarum sine dubio errorem, in *Bibliothecae Tellerianae Catalogo* legimus, sed anno 1578. *Olyssipone, per Anton. Riberium Typographum excusum. In insigni coenobio sanctae Mariae, de gratia ordinis fratrum Eremitarum S. Augustini: & ab eis accuratissime atque vigilantissime recognitum*, vt Cl. Vogtius l. cit. omnino recte prodidit, in lucem esse emissum. Conf. *Lettres Choisies de Mr.* Simon. Tom. III. p. 162 sqq. Gottlieb Stolles *Nachricht von denen Büchern in seiner Biblioth.* P. XVII. p. 74.

IOANNIS ANDREAE, *Bononiensis*, Hieronymianus. in fol. folior. III.

IOANNIS ANDREAE, Bononiensis, ICti Seculo XIIII. celeberrimi, vitam pluribus verbis exposuerunt Guidus Panzirolus *de claris LL interpretibus* L. III. c. XVIIII. p. 335. edit. Hofmanni, Io. Fichardus in *vitis ICtor. recentior.* p. 409. edit. Hofm. Marcus Mantua Patauinus in *Epitome viror. illustr.* p. 470. edit. Hofm. Io. Baptista de Gazalupis in *succincta historia interpretum & glossatorum iuris* p. 505. edit. Hofm Catellianus Cotta in *Recensione breui insignium iuris interpretum & doctorum* p. 523. edit. Hofmanni. Girolamo Ghilini ne' *Teatro d' Uomini letterati d' Italia* Tom. II. p. 118. Pellegrino Antonio Orlandi nella *Notizia degli Scrittori Bolognesi* p. 140. Io. Alb. Fabricius in *Biblioth. med. & infim. Latinit.* L. VIIII. p. 134 & alii plures. Eius vero, quem adduximus liber, tantae raritatis est, vt a paucissimis memoratus, ab iis vero, qui, illius in scriptis suis fecerunt mentionem conspectus rarissime fuerit oculis, quod varii testantur errores, quos, in recensendo libro, nonnulli admiserunt. Ita enim quidam cum Christo-

ſtophoro Hendreichio in *Pandect. Brandenburg.* p. 176. Michaele Poccīantio in *Catalogo. Scriptorum Florentinor.* & Antonio Poſſeuino in *Apparat. ſacr.* Tom. II. p. 107. dubitarunt, an *libri IIII. de laudibus S. Hieronymi*, IOANNI ANDREAE Bononienſi Icto, an alii eiusdem nominis, Florentino, tribui debeant. Fuerunt alii, qui cum Ioſ. Simlero in *Bibliotheca* p. 336. IOANNEM ANDREAE Bononienſem, *de laudibus S. Hieronymi Libros IIII. conſcripſiſſe* perhibent, ab alio autem IO. ANDREA, *Hieronymianum, id eſt de vita, morte & prodigiis Hieronymi, librum confectum & excuſum eſſe in* 8. ſcribunt. Quae cum ita ſint, operae pretium nos facturos exiſtimavimus, ſi hunc librum, qui tot diuerſis virorum doctiſſimorum opinionibus occaſionem dedit, paullo adcuratius deſcriberemus. Ille charactere impreſſus gothico, litteriſque initialibus, pro more temporum illorum, deſtitutus eſt. Multa in illo deprehenduntur ſcribendi compendia, lectu difficillima. Totius operis conſpectum initio libri I. ipſe IO. ANDREAE exhibet capite I. quod hac ratione inchoatur: *Hieronimianum hoc opus per* IOHANNEM ANDREE *vrgente deuotione compoſitum, in partes rite diuiditur.* Liber ſecundus his incipitur verbis: *Secundam huius operis partem aggredior, quae ſubdiuiſa diſtingiut triplex tempus in hoc glorioſo doctore. Primum quo tribus armis. ſ. vere fidei. ſecure ſpei. & feruide caritatis. tres hoſtes demonem. mundum. & carnem vincens. diu vixit iñ carne. cui annus & dimidius additi centenarium perfeciſſent vt infra dicetur. Secundum quo carne mortuus vere viuens & factus compatriota celeſtium iacuit inhumatus. Tercium poſt ſepulturam ipſius. horum quolibet conſtat ipſum coruſcaſſe miraculis* &c. In illius libri fine hi leguntur rhythmi

Hieronimi ſancti nondum vulgata latinis
Hec ſuus Andreades *deſcripſit mira* Iohannes.

Libri III. initio, haec conſpicimus verba: *Terciam nunc huius operis partem aggrediar ponens certa ſancto-*

rum & auctorum dicta. Que beatum Hieronimum. cui nihil deerat laude dignum eleganter extollunt. Liber vero IIII ita inchoatur: *Quia in principio huius operis & supra in hac parte pluribus autoritatibus de sua trium linguarum & diuinarum scripturarum peritia dictum est. & in antiqua legenda dicebatur. quod libros grecos & hebreos legens latine proferebat. & e conuerso. & hoc tam velociter quod crederes esse conscriptum. quod inoffensa velocitate fundebat. & ibidem. quod vndecunque interrogatus. paratum habebat & competens sine dilatione responsum. Quos ergo magistros habuit inferamus* &c. Toti tandem operi, iis finis imponitur verbis:

Accipe Hieronymum non ex doctoribus ymum,
Nec miris minimum: sed lingue munere primum

Explicit Hieronymianus dni IOHANNIS ANDREE. *decretorum doctoris famosissimi. in deuoci ue gloriosi Hieronimi singularissimi. in eiusdem laudem editus. In quo Hieronimi vitam: facta: dicta: atque prodigia: vltra huius vite mortales perscrutatus est. Consummatus anno dni. M. CCCC. LXXXII. nona die Augusti. Extitit autem publicatum hoc opus anno domini M. CCC. XLVI. paulo ante obitum* IOHANNIS ANDREE *Qui obiit anno dni. M. CCC. XLVIII. VII die Iulii.* Conf. Io. Ludolph. Bünemanni Progr. *de Bibliothec. Mindensibus antiquis & nouis. Mindae* 1719. in 4. D. 2. Mich. Maittairii *Annal. typogr.* Tom. I. p. 456. not. II. IOANNEM ANDREAE pestilentia correptum interiisse scriptores supra cit. confirmant. Quod ipse mortem suam sibi fuerit ominatus, nonnulli colligunt ex eius *addit. ad Speculum* Guil. Durandi *de filiis Presbyterorum*. Sepulcrum eius in templo Bononiensi hoc ornatum legitur elogio:

Hic iacet ANDREAE *notissimus orbe* IOANNES
Primus qui sextum Clementis, *quique* nouellas,
Hieronymi *laudes*, Speculi *quoque iura peregit*,
Rabbi Doctorum, Lux, Caesar, normaque morum.

Ad pag. 33. *Istoria della guerre esterne de' Romani di* AP-

PIANO ALESSANDRINO *tradotta da* Alessandro Braccio. *In Venezia*, 1538. in 8. Hanc quidem omnivm primam, huius versionis diximus editionem, quia antiquiorem apud Nic. Fr. Haymium & Scipionem Maffeium ll citt. non inuenimus. Multo vero antiquior nostris se obiecit oculis editio in Michael. Maittairii *Annal. typogr.* Tom. II. p. 157. hoc titulo insignita: APPIANO ALEXANDRINO *de Bello Carthaginensi, Syro, Parthico & Mythridatico, di Sr.* Alexandro Braccio *Secretario Fiorentino: stampato in campo di Fiore per lo venerabile viro maestro Eucbario Silber alias Franck Alemanno. In Roma* 1502. in fol. Omnivm vero recentissima est editio, quam ex officina sua protrusit Dionysius Ramanzini librarius Veronensis hoc titulo: *Istoria delle Guerre esterne de' Romani di* APPIANO ALESSANDRINO. *Parte prima tradotta da Messer.* Alessandro Braccio *Secretario Fiorentino con tre libri del medesimo* APPIANO *ritrovati, e tradotti da M.* Lodouico Dolce, *e da lui con somma diligenza corretti con la sua tavola e questo e il decimo Anello della collana istorica del* Giolito. *In Verona per Dionysio Ramanzini* 1730 II. Tom. in 4. vid. *Novelle della Republica delle Lettere* ann. 1730. p. 172. Ann. 1731. p. 116.

Ad pag. 75. Ioannem Corbichonem seu Corbechonivm ex ordine S. Augustini, Theologiae magistrum, & Capellanum regium, Carolo V. Galliae regi, anno 1372. suam obtulisse versionem, testatur codex Corbechonii autographus, in quo Corbechonius depictus, & Regis in solio consedentis genibus advolutus suam offert versionem. vid. Bernardi de Montfaucon *Monumens de la Monarchie Françoise* Tom. III. p. 34. Adseruatur iste Codex hodie in Bibliotheca regia Parisiensi num. 6802. vid. Bern. de Montfaucon *Bibliotbeca Bibliothecarum MStorum noua* Tom. II. p. 785.

Ad pag. 117. Demonstrare nuper sustinuit contra Io. Gottlieb. Waltherum, Ioan Henricus Schusterus in

der *Historisch-Critischen Untersuchung der Meynungen vom Autore der 1529. zu Wittenberg herausgekommenen Lateinischen* BIBEL, *nach welcher solche dem seel.* D. Martino Luthero *vindiciret, dasz* Phil. Melanchthon *einigen*, Sebald. Münsterus *aber keinen Theil daran gehabt, gezeiget, und sonst viel merckwürdiges beygebracht wird. Iena, im Verlag bey Theodor Wilhelm Ernst Güth.* 1750. in 4. pl. 11. & dimid. istam BIBLIORVM versionem omnino Luthero auctore esse confectam. Breui autem Cl. Waltherum, sententiae suae defensionem emissurum esse, plane compertum habemus.

Ad pag. 141. Prodierunt nuper, *Opera* IACOBI BONFADII, cura & studio Abbatis Antonii Sambuca, quorum Tomus I. complectitur *lettre famigliari di* IACOPO BONFADIO, *di Gazano sulla reviera di Salo, con altri suoi componimenti in prosa ed in verso, e colla vita dell' autor, scritta dal Sgr. Conte* Giamaria Mazzuchelli. *Il tutto insieme raccolta e datto alla luce dall' Abbate* Antonio Sambuca. *In Brescia per Iacop. Turlini* 1747. in 8. pp. 224. In Tomo secundo, inueniuntur IACOBI BONFADII *Annalium Genuensium ab anno* 1528. *recuperatae libertatis, vsque ad annum* 1550. *libri V. ibid. eod.* in 8. pp. 317. Spectat ad hunc librum *Lettere del Conte* Giamaria Mazzuchelli *in cui si tratta della patria di* IACOPO BONFADIO *& della stato antico e presente della riviera Bresciana. In Brescia appress. Giambatista Bossino* 1748. in 8. pp. 53. Dixerat enim Mazzuchellius in vita BONFADII, tractum Salonensem (*la reviera de Salo*) Brixiae fuisse subiectum. Cum autem ab Abbate Sambuca in praefatione Tomi II. *Operum* BONFADII, haec Mazzuchellii impugnaretur opinio, & tractus ille Salonensis, omni fuisse tempore independens, suosque proprios habuisse fines demonstraretur, Mazzuchellius hac epistola, suam stabilire sententiam, & ex historia, & e diplomatibus confirmare studuit.

ad pag. 143. Coniungendum cum IO. FRIDERICI

BON-

BONNORDI *Harmonia* &c. aliud eiusdem auctoris scriptum, quo sententiam suam nouis corroborare argumentis studet. Editum fuit hoc titulo: *Abwendung ungleicher Gedancken, über den eigentlichen Sinn und Meynung der Harmonie zwischen den Sechs Schöpfungs-Tagen, und so viel Neumonds-Tagen in der jaehrlichen Wieder-Erneuerung der Gestalt der Erden. Gedruckt im Iahr Christi* 1741. in 4. pp. 20.

Ad pag. 153. Vita PETRI DE BOURDEILLE, *Baronis de Richemont & Domini* DE BRANTOME descripta & praemissa conspicitur, Operum Collectioni, quam *Hag. Comit.* 1740. XV. Tom. in 12. prodiisse diximus. Reperiuntur in eadem Collectione Andreae de Bourdeille fratris natu maioris epistolae & opuscula, vna cum illius vita. Conf Io. Burch. Menckenii *dissert. de Commentariis historicis, quos Galli* Memoires *vocant*, in *Dissertat. academic.* p. 418 sqq.

Ad pag. 185. in *Laconicarum epistolarum Thesauro bipartito*, qui, *opera M.* Ioannis Buchleri a Gladbach *collectus & digestus* prodiit *Coloniae sumptibus Bernardi Gualtheri* 1606. in 12. ELYSII CALENTII *Amphraestensis* epistolae reperiuntur p. 305-367.

Ad pag. 187 sqq. De IOACHIMI CAMERARII scriptis vid. Georg. Summeri *Catalogus, continens enumerationem omnium librorum & scriptorum tam editorum quam edendorum Viri incomparabilis Domini* IOACHIMI CAMERARII, *Professoris quondam in academia Lipsica celeberrimi, Dantisci, praelo Hünefeldiano* 1646. in 8. folior. 40.

Ad pag. 205. LAELII CAPILVPI *Cento Virgilianus de vita monachorum*, extat etiam in *variis doctorum piorumque virorum poematibus de corrupto ecclesiae statu, ante nostram aetatem conscriptis, cum praefat. Matth.* Flacii Illyrici, *Basil. ex officina Ludouic. Lucii* 1557. in 8. ex quibus illum in lucem denuo protraxit Mr. Sallengre dans les *Memoires de litterature* Tom. II. P. II. Articl. VII. p. 191-203. Conf. p. 298. Antonii

tonii Posseuini editionem *Centonum* LAELII CAPILVPI, Iulio III. Pontifice Rom. sedem apostolicam tenente, circa annum 1550. prodiisse, nos docent *Menagiana* Tom. IIII. p. 230. vbi haec leguntur: *Croiriez-vous que sous le dernier* (Iule III.) *tous les* Centons *de* LAELIVS CAPILVPVS, *sans exception, & sans retranchement osérent* (à Rome) *paroîre? Ils y parurent pourtant.* Antoine Possevin *depuis Iesuite, en fut l'éditeur, & les dédia au Cardinal* du Bellai. Fulvius Vrsinus, *alors tres-jeune, fit en l'Absence de* Possevin, *ajoûter à l'édition le* Centon *à la louange de* Benoit Aegius *de* Spolete. *Le lieu de l'impression à la vérité n'est point marqué, mais des indices si clairs connoître que c'est* Rome, *qu'il est impossible d'en douter.* Emendari igitur debet Io. Alb. Fabricii sententia, vbi ea, quae in *Menagianis* leguntur, ad IVLII CAPILVPI *Centones* spectare existimauit.

Ad pag. 209 lin. 31. verbis: *qui ex XXXV.* addatur: *capitibus*, verba vero: *non quinque vt apud Possevinum in Apparat. sacr. Tom. III. p. 344. legimus*, deleantur.

Ad pag. 212. HIERON. CARDANI *Metoposcopia* &c. libri titulus ita legatur: HIERONYMI CARDANI *Metoposcopia libris XIII. & octingentis faciei humanae eiconibus complexa. Accedit* Melampodis *de naeuis corporis humani Tract. graec. & lat. interprete* Claud. Martino Laurenderio *Luteriae* 1658. in fol. Hypothesis CARDANI, quam hoc libro prodidit, antiquitatem fabulosam redolet, atque ex hypothesi Ptolemaici systematis lineas ordinat. Infimo loco ponit lunam post ☿. ♀. ☉. ♂. ♃. ♄. Melampus iunior, sub Ptolemaeo Philadelpho vixisse dicitur. Eius μαντικὴν περὶ παλμῶν, primum graece edidit Camillus Peruscus, cum Aeliani *variarum historiarum libris XIIII. ex* Heraclide *de rebus publicis Commentario;* Polemonis *Physionomia*; Adamantii *Physionomia; &* Anonymi *Tr. de Neuis, Romae* 1545. in 4. Inuenitur Melampodis libellus in editio-

tionerarissima, quae nobis ad manus fuit, fol. 105. b.110. a. De aliis recentioribus Melampodis editionibus, libellique versionibus vid. Io. Alb. Fabricii *Biblioth. Gr.* L. I. Cap. XVI. p. 100 sqq.

Ad pag. 216. lin. 29. verbo *Stralsundano*, addatur: *conversum.*

Ad pag. 217. lin. 7. verbo *expressis* adiiciatur: *ornatus.*

Ad pag. 237. CHR. DE CHEFFONTAINE; *Confutatio puncti honoris* &c. gallice etiam extat hoc titulo: *Chrestienne Confutation du poinct d'honneur, sur lequel la Noblesse fonde aujourdhuy ses monomachies & querelles, par R. P.* DE CHEFFONTAINE *Archevesque de Cesarée n'agueres ministre general de tout l'ordre de sainct François. Dediée à tres-haut & puissant Seigneur de Coetivisan. Reveu corrigé & augmenté outre les precedentes editions. Imprimé à Paris en l'Imprimerie de Arnold Sittart.* 1586. in 8.

Ad pag. 325. Vid. de libro detestabili, qui inscribitur: *Examen de la Religion* &c. Herrn Ludwig Freyherrn von Holbergs *vermischte Briefe* Tom. II. p. 346 sqq.

Ad pag. 329. Nonnulla argumenta, quibus impia Bernardi de Mandeville dogmata, quae in libro *The Fable of the Bees* &c protulit, confutantur, inuenies in H. Ludwig Freyh. von Holbergs *vermischten Briefen* Tom. I. p. 131 sqq.

Ad pag. 334. OCTAVII FALCONERII, *Dissertat. de numo Apamensi*, adiecta etiam est Petri Seguini Parisiensis S. Germani Antissiodorensis Decani, *selectis Numismatibus antiquis, eiusdem Obseruationibus illustratis, Paris.* 1684 in 4. vid. D. Anselmi Bandurii *Biblioth. Numismatic.* p. XXXVIIII. edit. Paris.

Ad pag. 336. Victoris Fausti *Oratio in funere* Francisci Rubrii, *apud Venetam Remp. Oratoris regii*, legitur etiam inter *orationes funebres in morte Pontificum, Imperatorum, Regum, Principum* &c. *habitas a legatis viris sue suae aetatis doctissimis. Hanou.* 1613. in 8. p. 213-224.

Ad pag. 367. Defensionem quam Nicolaus & Guido Pasquierii, pro patre Stephano contra FRANCISC. GARASSVM euulgauerant, lingua gallica conscriptam, iam anno 1627. titulo: *l'Antigarasse* prodiisse testatur auctor de *l'histoire d'une Voyage litteraire fait en 1733. en France, en Angleterre & en Hollande* p. 92.

Ad pag. 385. Vitam WIGANDI GERSTENBERGERI nuper exposuit Frideric. Christoph. Schminckius in *Monumentis Hassiacis*, & quidem in praefat. P. II. Cum ex *Bibliotheca Hamburgensi historica* Centur. VII. p. 85. *Chronicon* illius *Frankenbergicum* ab anno 52?. ad annum vsque 1525. productum esse scripsimus, dubitatio postea ea de re, apud nos suborta fuit, cum certissime constet GERSTENBERGERVM, iam an. 1522. mortuum esse. Sed forte ab alio, vt cum eiusdem *Chronico Thuringico & Hassiaco* factum esse nouimus, *chronicon Frankenbergicum*, post obitum GERSTENBERGERI, ad annum vsque 1525. continuatum fuit.

Ad pag. 386. Conf. quae de auctore derer *drey Gespraeche über wichtige Wahrheiten* pronunciauit Ludouicus L. B. de Holberg in denen *vermischten Briefen* P. I. p. 153 sqq.

Ad pag. 449. Plane nobis incognitus fuerat MARTINVS HILACOMILVS, cum illis *instructionem, manuductionem praestantem in cartam itinerariam* &c. recenseremus, sed ex improuiso in *Thesauro Bibliothecali* P. III. p. 284. quandam deprehendimus notitiam quam de se HILACOMILVS ipse exhibuit. Recensetur enim in *Thesauro Bibliothecali* l. cit. *Margarita philosophica noua Argentorati* 1508. *per Io. Grüninger in 4. impressa.* Complectitur ista *margarita noua philosophica* diuersos diuersorum Tractatus, inter quos etiam *Architectura & perspectiua auctore* MARTINO HILACOMILO *Friburgense*, reperitur, qui in praefatione ad Philesium, *ex vrbe Argentoratensi* hac ratione scribit: *Cum his diebus Bachanalibus sola-*

tii

rii causa (quae mihi mos est) in Germaniam venissem e Gallia: seu potius ex Vogesi oppido (cui nomen sancto Deodato) ubi ut nosti meo potissimum ductu labore (licet plerique alii falso sibi passim ascribant) Cosmographiam *utem tam solidam quam planam non sine gl'ia & laude per orbem disseminatam nuper composuimus: depinximus: & impressimus: collegi in angulo paulisper semotus: dum alii tumultuarentur: quedam ex diuersis auctoribus de* Scenographia (*quae Species est architecturae*) *& de ipsa* perspectiua positiua *& id rei tibi imprimis* Philesi *dicare statui: cum & in Mathematicis sis pulchre eruditus (quippe quae* fabrum Stapulensem *omnis Mathefeos peritissimum habuisti in Parbisiorum Lutecia praeceptorem) & nunc in Achademia Basiliensi Cosmographiam publice profitearis. Praeterea etiam* (*uti audio*) *doctissimum* principem Christophorum de Vtenheim *sacrum Basiliensem Antistitem: studiosirum fautorem maximum eis in rebus priuata lectione instruxeris.*

Ad pag. 452. HISTORIE *van B.* Cornelis Adriansen *van Dordrecht, Minrebroeder binnen die Stadt van Brugghe. Inde welcke warachtelick verhaelt wert, de Discipline en secrete penitencie of geesselinghe, die hy gebruyckte met zyn devotarigen: de welcke veroorsaect hebben zeer veel wonderlike Sermoenen, die hy te Brugge gepredict heft, teghen den Magistraet aldaer, en teghen die vier Leden des Lants van Vlaenderen: Item teghen het vergaderen van de Generale Staten, en teghen die tsamen gheconfederierde Edel lieden: met noch veel andere gruwelicke blasphemien teghen Gods ende de nature: Oock veel bloetdorstighe Sermoenen teghen de Calvinisten, Lutherianen en Doopers, vel leelicke leugenen en abominabele woorden. Inhoudende oac twee vermaen brieven van* Stephanus Lindius, *an de selven* B. Cornelis *in Latin gesonden ende nu overghesetet in Nederlants: met noch sommighe Pasquillen en Refereynen tusschen de Sermoenen begrepen. Ghedruct int Iaer* 1569. in 8. Haec prima libri sparcissimi editio est. Vidimus etiam nuper,

per, apud amicum, libellum fermone belgico conſcriptum, quem huc ſpectare arbitramur: *De Geeſt van Broer* Cornelius Adriaenszen *verbalende veele wonderlü ke Kluchten*, *vermaekelüke Aerdigbeden vuyle en laeſterlüke Redenen uytbeeldende zyn inwendige geſtalte. Amſterdam* 1666. in 12. Hiſtoriam Cornelii Adriani, ſuccinctam, & in compendium quaſi redactam inuenimus, in Emanuel von Meteren *Eigentlich vnd vollkomener Hiſtoriſchen Beſchreibung des Niederlendiſchen Kriegs* P. I. Libr. IIX. p. 385 ſqq. edit. *Arnbemienſis* 1614.

Ad pag. 489. Martyrium Ioſaphat. Kuncewiczii deſcripſit Iacobus Susza. Epiſcopus Chelmenſis, duobus libris, quorum alter inſcribitur: *Curſus vitae & certamen Martyrii* B. Ioſaphat Kunceuicii *Archiepiſc. Polocenſis Ord. D. Baſilii. Romae litteris Vareſii* 1665. in 4 Alter: *Saulus & Paullus Ruthenae unionis ſanguine B.* Ioſaphat *transformatus*, *ſiue* Meletius Smotriszius *Archiepiſcop. Hierapolit. Ordin. S. Baſilii. ibid.* 1666. in 4.

Ad pag. 507. Conf. de IVLIO POMPONIO LAETO, Marci Antonii Coccii Saballici epiſtola ad Marcum Anton. Moroſini, quam praemiſit IVL. POMP. LAETI *Compendio de Caeſaribus Libr. II. a* Balbino & Pupieno *A. C.* 237. *ad* Conſtantem Heraclii *Nepotem A.* 663. cui acceſſit *opuſculum de exortu* Machometis. *Venet.* 1498. in 4. it. Chriſtian. Weiſii Diſſertatio *de Spuriis in Eccleſia & re litteraria claris* 1693. §. XXXVII. p. 42. edit. repetit. *Vitemb.* 1735. Cauſſam, ob quam IVLIVS Sanſeuerinus, POMPONII LAETI adſumſit cognomen, expoſitam conſpicimus in Octauii Ferrarii Proluſione VIIII. *de litteratorum infelicitate*, vbi p. 110. edit. Io. Fabricii, ait: *Hi* (viri eruditi) *ad propagandas bonas litteras ſodalitium* Romae *inſtituerant*, (eo ſcilicet tempore, quo Paullus II. Pontifex Romanae eccleſiae praefuit) *& quicunque in eum coetum adſcribebatur, veterum ingeniorum illuſtria nomina, ad aemulandum*

de-

decus adsumebat. Ita Bartholomaeus Saccus, *siue ab hoc instituto, siue aliunde* Platina *est dictus.* IVLIVS Sanseuerinus POMPONII LAETI *cognomen adsumsit,* Philippus Geminianus, Callimachi, Iacobus Pontanus Iouiani *titulo gaudebat*, M. Antonius Coccius Sabellici, Iacob. Sannazarius Actii Sinceri *cognomento nobilis fuit.* Conf. Franc. Arisii *Cremona litterata* Tom. I. p. 314.

Ad pag. 510. In Nicolaum Herebornum, Aemulum FRANCISCI LAMBERTI Euricius Cordus Epigrammat. Libr. VIIII. hoc scripsit Epigramma:

Grande in FRANCISCVM *te fers scripsisse volumen,*
Hac & vana tibi gloria parte placet.
Quinque licet scribas magnorum plaustra librorum,
Nil agis, bis armis praeualet ille tibi:
Quare consilium fuerit temerarie nostrum
Vel bene, vel, si vis vincere scribe nihil.

Vid. Euricii Cordi *Opera poetica omnia* fol. 233. b.

Ad. pag. 519. ANTOINE DE LAVAL, *Desseins de Professions nobles & publiques* &c Editionem anni 1605. & 1612. quas adduximus, editiones esse diuersas, nos docuit *Catalogus Partis Bibliothecae illustriss. Comitis de Wassenaer* Sect. II. p. 117.

Ad pag. 547. Integrum titulum della *Raccolta di V. Discorsi* &c. quam STEPHANVS LVSIGNANVS in lucem emisit, hic adscribemus: *Raccolta de cinque Discorsi, intitolati Corone, per Comprender in se cose appartenenti a gran Re, & a Prencipi. Nella prima della quali si tratta dell' origine del Regno di Francia. Nella seconda come un Ro di Francia debbia essere Imperator Romano, ed destruitor della Setta di Maometani. Nella terza della Nobilità di Hierusalem. Nella quarta de' Re ed Imperatori del mondo, canonizati per santi. Nella quinta di una chronologia uniuersale ridotta sotto il Dominio di Pionetti. Composta dal* R. P. *Lettore Fra* STEPHANO LVSIGNANO *de Cipro, in Padoua* 1577. in 4.

Ad pag. 563. Diuersum a IOANNE DE MANDEVIL-

LE, esse Ioannem de Monteuilla, putat Iof. Simlerus in *Biblioth.* p. 397. *Itinerarium* eius ab Othone Demeringo, Canonico Metensi germanice versum, iam anno 1507. *Argentorati ex officina Io. Knoblouch* prodiisse scribit. E recentioribus editionibus versionis germanicae, illa est, quae anno 1692. prodiit. in 8.

Ad pag. 581. Anno 1716. prodiit *Messanae, Sicanicarum rerum compendium* FR. MAVROLYCO *auctore. Acc. Icon, vita, & testimonia de auctore, Fragmentum eiusdem* MAVROLYCI *Historiae, a* Stephano Baluzio *editum, & breue Chronicon Siculum, ab anno* 1555. *abdicationis* Caroli V. *vsque ad Coronationem* Victoris Amadei, *Siciliae, Hierusalem, & Cypri Regis*, in fol.

Ad pag. 598. Comparationem inter FRANCISCI EVDES DE MEZERAI & P. Danielis historias gallicas, instituit Mr. Daniel. Lombard, qui edidit: *Comparaison de deux histoires de Mr.* DE MEZERAI *& du P.* Daniel, *avec une Dissertation de l'utilité de l'Histoire. A Amsterd.* 1723. in 4.

Ad pag. 626. Editio gallica anni 1607. non *Rupellae* in 4. sed *Geneuae* in 8. prodiit, nisi forte diuersae sunt editiones. Editioni Geneuensi hic praefixus est titulus: *Ouverture de tous les Secrets de l'Apocalypse ou Revelation de St. Iean en deux Traités: l'un recherchant & prouvant la vraye interpretation d'icelle, l'autre appliquant au texte ceste interpretation paraphrastiquement & historiquement par* IEAN NAPIER. *A* Geneve *chez Iaques Foillet.*

Ad pag. 669. Libri titulus integer est: *Histoire des* Vaudois: *divisée en trois parties. La premiere est de leur origine, pure croyance, & persecutions, qu'ils ont souffert par toute l'Europe, par l'Espace de plus de quatre cens cinquante ans. La seconde contient l'histoire des* Vaudois *appellés* Albigeois. *La troisiesme, est touchant la doctrine & discipline, qu'ils ont eu* com-

commune entre eux, & la refutation de la doctrine de leurs adversaires, Le tout fidelement recueilli des Autheurs nommés és pages suivantes. Par IEAN PAVL PERRIN, Lionnois, *à Geneve, pour Pierre & Iaques Chouët* 1619, in 8. Recensio extat in den *Nachrichten von einer Hallischen Biblioth.* Tom. I. p. 219 sqq.

Ad pag. 675. Auctorem *Chronici* GEORGIVM MICHAEL PFEFFERKORNIVM, adpellari, apud scriptores, quos excitauimus testes, inuenimus, sed incidimus forte in *Bibliothecae Schraderianae Catalogum*, vbi in P. I. pl. X. fol. 6. b. hanc inuenimus obseruationem: *Auctorem huius Chronici accepimus esse* GEORGIVM MICHAELEM PFEFFERKORNIVM *Ecclesiae Tonnensis, agro Gothano vicinae, Superintendentem*. Iunkerus in vita Lutheri p. 4. *Herr* Iunker *hat im Vornahmen verstossen. Denn der Auctor heisset* Iohann Adolph (PFEFFERKORN) *und hat nicht allein bald nach Publication seines* Chronici *kein Geheimnis mehr draus gemacht, sondern auch in den Controversien, die er deswegen mit Herrn* Immanuel Webern, *jetzigem Professore zu Gieszen, bekommen, sich ausdrücklich zu nennen keine Scheu getragen, und kan ich auf Begehren seine eigene Handschrift vorzeigen*, Tenzel *in der Antw. auf die vom Herrn* Knauthen *in Typo Geneal. Beichling. angefochtene Puncta.* p. 34. 5. ms.

Ad pag. 733. Omnia, quae ad auctorem & varias editiones *Somnii Lutheri*, & alios libros huc spectantes pertinent, singulari dissertatione exposuit Iacobus Thomasius, quae reperitur in Christian. Thomasii *Historia Sapientiae & stultitiae* Tom. I. p. 23 - 40.

Ad pag. 833 CHRISTOPHORI SCHEVRLI *Oratio de laudibus Germaniae*, idem sine dubio opusculum est, quod Mich. Maittairius Tom. II. *Annal. typogr.* p. 179. *libellum de laudibus Germaniae* adpellat. & *Venetiis* ex officina *Bened. Hectoris* 1506. in 4. prodiisse scribit. Editionem vero *Lipsiensem* anno 1508. non seorsum, sed cum Richardi Sbrulii Foroiuliensis *Panegyrico ad* Fridericum *Ducem Saxoniae* in lucem exiisse nos docuit Christ. Schoettgenius in *Continuat. Biblioth.* Fabric.

bric. *med. & infim. Latinitat.* L. XVII. p. 240. vbi etiam SCHEVRLVM eiusdem Sbrulii *Cleomachiae Libr. I. ad* Fridericum *Principem, Ducem Saxoniae Witteburgi* (Vitebergae) 1510. in 4. edito, praefationem praemisisse legimus. CHR. SCHEVRLI *libellum*, quem adduximus, *de sacerdotum & rerum ecclesiasticarum praestantia*, iam *Lipsiae* 1511. per *Wolfgang Monacensem, iussu & expensis Georgii Reinere* in 4. impressum esse e Maittairii *Annal. typogr.* Tom. II. p. 221. elucet.

Ad pag. 978. de VITELLIONE conf. P. Baile *Dictionaire* Tom. IIII. p. 2834. qui Fratrem Guilielmum, quem alii de Moreta adpellant, de Morbeta nominauit.

ERRATA

Pag.	lineà	pro	legatur
6.	13.	1586.	1568.
7.	30.	S. I. p. 51.	L. I. p. 51.
11.	23.	plerumque	pleraque
12.	13.	Bunamanno	Bünemanno
—	29.	*Gicenti*	*Giunti*
13.	15.	*litterati*	*letterati*
16.	27.	*Sain & François a*	*Sainct François à*
19.	30.	Monasteri	Monasteriensis
20.	32.	du maine	du Maine
22.	6.	*Franeker.* in 4.	*Amstelod.* in 8.
24.	27.	librorum	librum
25.	5.	de la	della
28.	32.	*Ascauiense*	*Ascaniense*
30.	6.	fortt	fortl
36.	27.	*Lucernsem*	*Lucensem*
37.	12.	Metius	Mehus
38.	25.	sotii	socii
43.	2.	nel a	ne la
—	13.	Veritiro	Veritiero
—	—	Düuno	Diuino
—	23	Giuoca	Giueco
44.	13.	PIETEO	PIETRO
45.	24.	1717.	1747.
48.	12.	*Aristo*	*Ariosto*
49.	13.	*suo*	*zuo*
53.	2.	esposta	e sposta
57.	2.	*Larein*	*Larcin*
—	21.	*Ernoll*	*Erndl*
62.	24.	incognita. Haec	incognita haec
71.	13.	*Martini*	*Martinus*
81.	4.	*bores*	*livres*
—	16	*Fablettes*	*Tablettes*
87.	1.	Kaklii	Kahlii
90.	15.	*del*	*de*
97.	33.	Resli q	Reliqui
110.	4.	Adferti	Adfertj
116.	12.	*sum*	*ficus*

Pag.	linea	pro	legatur
137.	27.	*savant*	*avant*
141.	14.	*ab*	*ap.*
144.	13.	Favola	Tavola
147.	10.	Stillinfleoet	Stillingfleet
154.	6.	ille	illi
157.	30.	*pout*	*peut*
162.	19.	factam	factae
170.	15.	1681.	1581.
173.	13.	publies	publics
197.	10.	Mantuanum	Mantuanum
202.	3.	CANTENAECVM	CANTENACVM
——	4.	opsculorum	opusculorum
204.	15.	*Ptolemai*	*Ptolomaei*
206.	20.	*Teatro*	*Teatro*
208.	19.	*vernales*	*venales*
210.	30.	praefecto	praefectum
224.	14.	*a mais*	*a mis*
228.	14.	*Versiones*	*versions*
231.	17.	*poine*	*peine*
234.	19.	CENSORIVM	CENTORIVM
235.	5.	Palatina	Palatino
244.	8.	*nostra*	*noster*
254.	12.	Ladolam	Lodolam
——	32.	*Letzneri*	*Zetzneri*
277.	27.	101.	116.
278.	17.	*du*	*dit*
289.	22.	prodieret	prodierat
298.	26.	impressa, sunt	impressae sunt
299.	4.	Episcopi	Episcopo
——	3.	Mimatensis	Mimatensi
——	31.	*accresecuti*	*accresciuti*
——	36.	1591.	1594.
304.	8.	*meermunderische*	*meerwunderische*
313.	20.	naudita	inaudita
314.	34.	*a*	*e*
317.	27.	prolegomensis	prolegomenis
319.	15.	constitit	consistit
330.	4.	singularti	singulari
332.	23.	*auspiciari*	*auspicari*

Pag.	linea	pro	legatur
347.	2.	*au*	*du*
350.	10.	&	el
360.	24.	*Cel ivre*	*Ce livre*
367.	13.	*vaniéts*	*vanités*
——	——	*vaneries &*	*vànteries*
379.	21.	Arabicae	Arabiae
385.	17.	1552.	1522.
398.	27.	*cum*	cum
400.	30.	Parreus	Pareus
403.	20.	obſeruauerit	adſeruauerit
——	——	Chyrſolorae	Chryſolorae
406.	1.	ΑΡΧΑΓΟΥ	ΑΡΧΗΓΟΥ
407.	3.	*occurrentes* —	*occurrentes,*
——	11.	*i ſtitit*	*inſtiti*
428.	6.	in fol.	in fol. edidit.
430.	1.	*interpretat. ex*	*interpretationem*
——	2.	*libello*	*ex libello*
431.	33.	libri	libro
437.	15.	*Recaptulatio*	*Recapitulatio*
440.	19.	editornm	edita
——	21.	L. IIX.	L. IIX. p. 624.
——	33.	editorum	edita
443.	4.	*gartes*	*geartes*
447.	37.	HERWARTI	Legimus HERWARTI
456.	14.	*des*	*den*
459.	11.	*infermé*	*informé*
461.	36.	Michael.	vid Michael.
462.	25.	*la fole*	*contre la fole*
489	17.	*publice*	*publicae*
495.	13.	protrudit	protruſit
496.	8.	IVSTINIANVM	IVSTINIANVM. Anno
498.	8.	le tête (anno	la tête
——	22.	TOHAM.	THOMA
——	29.	criſtica	eriſtica
——	38.	*Ieun*	*Iean*
504.	18.	libros	liberos
524.	26.	*anni. hiſtoria*	*manni hiſtoria*
——	28.	*Guiliebni*	*Guillimanni*
——	29.	*medito*	*inedito*

Pag.	linea	pro	legatur
527.	32.	rarius inueniun-	rarior eſt
537.	23.	*auircnlari* (tur	*auriculari*
542.	3.	p. 410.	p. 410 prodit
553.	30.	MADOK	MADOX
554.	2.	MADOK	MADOX
560.	17.	*quil*	*qu'il*
565.	27.	p. 4 ſqq.	Tom. XXXV. p. 4 ſqq.
566.	10.	*ſlt*	*fut*
568.	13.	Venetorum	VenetorumPrincipum
581.	15.	MAVROLVCI	MAVROLYCI
——	21.	*Abbatae*	*Abbate*
584.	20.	Howelli	Howell
——.	24.	MAZZCOHIVS	MAZZOCHIVS
589.	31.	MEMATTI	MENATTI
595.	13.	Vtembergii	Vlenbergii
611.	31.	Χαμιηλιον	Καμηλιον
640.	24.	*Canſiaici*	*Cauſidici*
665.	33.	*ſons*	*ſous*
671.	7.	IEVRFRIO	PEYPERIO
673.	10.	*Reruit*	*[illegible]*
676.	23.	*qu'eſt*	*qui eſt*
677.	18.	*columnias*	*calumnias*
679.	28.	FRAMCISCI	FRANCISCI
681.	15.	MARI	MARII
682.	31.	Miceron	Niceron
683.	27.	*perſuades*	*perſuader*
684.	4.	*popare,*	*ſepare*
689.	32.	Χημίσιας	Χημείας
695.	3.	*onciuem*	*conciuem*
701.	32.	irdiculam	ridiculam
703.	1.	Miceron	Niceron
710.	3.	conciiata	conciliata
713.	34.	iudicarii	iudiciarii
718.	9.	nominat	nominant
726.	34.	*Pſalmrū*	*pſalmorū*
729.	31.	Paraphraſi	Paraphraſis
731.	29.	Vager	Vayer
735.	12.	*Bodē*	*Badē*
736.	21.	Cardamus	Cardanus

737.

Pag.	linea	pro	legatur
737.	34.	libelli	libello
739.	27.	*Trefchel*	*Trechfel*
740.	10.	*Defenfionem*	*Defenfionum*
747.	2.	Prima	Primae
752.	9.	illus	illius
—	29.	Archadico	Arcadico
755.	25.	Hinrek *des* van	Hinrek van
—	—	*eddelen*	*des eddelen*
759.	6.	*Concessionem*	*Confeffionem*
769.	33.	ΑΘΑΝΑΣΙΟU	ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ
770.	28.	ΦΟΣ.	ΡΟΣ
—	37.	διαπληκτιτξεται	διαπληκτιζεται
771.	12.	III.	III (centum & vndecim)
772.	8.	*Vinckelii*	*Vuckelii*
794.	9.	Leges	Reges
807.	35.	id tandem	id iam antea
810.	29.	SATARELLISTES	SANTARELISTES
812.	29	pelle	delle
832.	12.	*Liber vnus*	*epiftolarum liber vnus*
835.	27.	comburebatur	combureretur
842.	19.	factum	fatum
847.	5.	*Anonymor.*	*Pfeudonymor.*
852.	8.	*Prence*	*Prince*
861.28.29		inful-ius	inful-tus
865.	21.	*fpofizione dat Dal*	*fpofizione dal*
866.	32.	impreffa	impreffos
874	27.	illa	illam
876.	28.	Epifcopum, Camerini	Epifcopum Camerini
882.	23.	*Cardoro*	*Cardon*
885.	1.	*Nafus*	*nafus*
888.	9.	*exemptа*	*exempla*
901.	23.	σωφῶν	σοφῶν
—	30.	δε	ζε
—	34.	῞γυ	῾Υυ
—	—	ἄρα	ὦρα
902.	2.	ζελοτυπῶ	ζηλοτυπῶ
906.	25.	*merveelleux*	*merveilleux*
918.	2.	*cantre*	*contre*
921.	28.	impreffa	impreffa, extat

Pag.	linea	pro	legatur
923.	5.	folior. II.	folior. II. (vndecim)
924.	9.	SVBERBVS	SVPERBVS
—	11.	Confeſſionaris	Confeſſionarius
925.	32.	Mortierius	Morlierius
926.	2.	Iacobo	Iacobus
936.	13.	recuſa	recuſae
939.	35.	tialico	italico
941.	9.	IOHANMIS	IOHANNIS
—	21.	*Franconia*	*franconica*
942.	31.	*occepiſſe*	*accepiſſe*
945.	27.	TESENTII	TERENTII
953.	33.	*in quam*	*inquam*
954.	12.	*πίσεως*	*πίςιως*
—	37.	*πίσεως*	*πίςεως*
957.	26.	jor.	for
970.	21.	Ταδεευεσιν	Ταδεευεσιν'
—	22.	ΘΕΟΚΡΙΤΟU	ΘΕΟΚΡΙΤΟΥ
975	4.	*i .uentntis*	*iuuentutis*
—	25.	verba, quae in	verba in
979.	20.	annum	annuum
992.	32.	obſcuratione	obſeruatione
998.	22.	adnotarunt	adnotauit
1016.	4.	&	a
1029.	12.	*Agumentée*	*augmentée*
1035.	17.	BAPINOU	BAPINOY
1037.	37.	*Oirginibus*	*Originibus*
1043.	9.	*goit*	*doit*
1054.	26.	*Librorum*	*Liberorum*
1063.	22.	*Aſteriſci*	*aſteriſcis*
1064.	7-8.	*Algori - thum*	*Algori - thmum*
1066.	1.	Lugdunum	Leidam
1069.	20.	teſtatus	teſtatur
1096.	20.	*principumque*	*principiumque*
1099.	15.	*εισοδο*	Ἔισοδος
1102.	22.	*Vergnügen*	*Vergnügungen*
1103.	5.	Hutterus	Hurterus
1114.	16.	*Petaea*	*Petraea*
1125	26	*diſtingiut*	*diſtinguit*

Pag.	linea	pro	legatur
1130.	7.	*ostrent*	*ostrent y*
—	14.	*connoître*	*font connoître*
1132.	26.	illis	illius
1134.	22.	Saballici	ſabellici
—	30.	POMPOMII	POMPONII
1135.	30.	Ro	Re